T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
İSLAM HUKUKU BİLİM DALI

h.1008-1009/m.1599-1600 TARİHLİ B-18 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN TASNİFİ VE FIKIH İLMİ AÇISINDAN TAHLİLİ

(Yüksek Lisans Tezi)

HABİBULLAH HABİB

İSTANBUL- 2019

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
İSLAM HUKUKU BİLİM DALI

h.1008-1009/m.1599-1600 TARİHLİ B-18 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN TASNİFİ VE FIKIH İLMİ AÇISINDAN TAHLİLİ

(Yüksek Lisans Tezi)

HABİBULLAH HABİB

DANIŞMAN: PROF. DR. KEMAL YILDIZ - PROF. DR. EROL ÖZVAR

İSTANBUL- 2019

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

TEZ ONAY BELGESİ

TEMEL İSLAM BİLİMLERİ Anabilim Dalı İSLAM HUKUKU Bilim Dalı TEZLİ YÜKSEK LİSANS öğrencisi HABİBULLAH HABİB'nın H.1008-1009/M.1599-1600 TARİHLİ B-18 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN TASNİFİ VE FIKIH İLMİ AÇISINDAN TAHLİLİ adlı tez çalışması, Enstitümüz Yönetim Kurulunun 8.05.2019 tarih ve 2019-13/11 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından oy birliği / ~~oy çokluğu~~ ile Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi 23/05/2019

Öğretim Üyesi Adı Soyadı			**İmzası**
1.	Tez Danışmanı	Prof. Dr. KEMAL YILDIZ	
2.	Jüri Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi NAİL OKUYUCU	
3.	Jüri Üyesi	Prof. Dr. FEHMİ YILMAZ	

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ IX

ÖZET XI

ABSTRACT XII

KISALTMALAR XIII

GİRİŞ

ÇALIŞMANIN KONUSU VE ÖNEMİ, YÖNTEMİ, KAYNAKLARI VE ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN TANITIMI

A) KONU VE ÖNEMİ 1

B) YÖNTEM 2

C) KAYNAKLAR 2

D) GENEL OLARAK ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN TANITIMI 4

a. Şer'iyye Sicillerinin Tarifi ve Önemi *4*

1) Hukuki Yapı Bakımından Şer'iyye Sicilleri 5

2) Tarihi Yapı Bakımından Şer'iyye Sicilleri 6

b. Şer'iyye Sicillerinin İhtiva Ettiği Kayıtlar *7*

1. BÖLÜM

BURSA ŞER'İYYE SİCİLLERİ VE B-18 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN TASNİFİ

1.1 BURSA ŞER'İYYE SİCİLLERİ 9

1.1.1 Bursa Şer'iyye Sicillerinin Önemi *9*

1.1.2 Bursa Şer'iyye Sicillerinin Günümüze Ulaşması *9*

1.1.3 Bursa Şer'iyye Sicillerinin Numaralandırılması *10*

1.1.4 Bursa Şer'iyye Sicillerinin sayısı *11*

1.2 B-018 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİ 11

1.2.1 Şekil Yönünden Sicil *12*

1.2.2 Muhteva Yönünden Sicil *14*

1.2.3 Sicilin Kapsadığı Tarihler *16*

1.2.4 Sicilin Ait Olduğu Mahkeme *17*
1.2.5 Sicilde Adı Geçen Kâdı ve Naipler *17*
1.3 B-018 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN MUHTEVA YÖNÜNDEN TASNİFİ 17
1.3.1 Mehir *18*
1.3.2 Boşama (Talâk) *19*
1.3.3 Muhâlea (Karının Talebi Sonucu Karşılıklı Rızayla Boşanma) *19*
1.3.4 Nafaka *20*
1.3.5 Kölelik ve Cariyelik *20*
1.3.6 Hırsızlık *21*
1.3.7 Mal kaybı *21*
1.3.8 Öşür *22*
1.3.9 Ortaklık *22*
1.3.10 Vakıf *22*
1.3.11 Bey' Akitleri *26*
1.3.12 Arazi Hukuku *29*
1.3.13 Kefâlet *30*
1.3.14 Şahitlik (şehâdet) *31*
1.3.15 Vekalet *32*
1.3.16 Dava *33*
1.3.17 Yemin *34*
1.3.18 İkrar *34*
1.3.19 İbrâ *34*
1.3.20 Sulh *35*
1.3.21 Borç *36*
1.3.22 Karz *36*
1.3.23 Vedia *36*
1.3.24 Ariyet (Ödünç) *37*
1.3.25 Hibe *37*
1.3.26 İcâre Akdi *37*
1.3.27 Şuf'a *38*
1.3.28 Müsâkât *38*

1.3.29 Rehin *38*
1.3.30 Fetvâ *39*
1.3.31 Suçlar *39*
1.3.32 Vesâyet *39*
1.3.33 Mirâs *40*
1.3.34 Ta'yinât (Atamalar) *40*
1.3.35 İhtidâ *40*

2. BÖLÜM

B-18 NUMARALI SİCİLDE GEÇEN KONULARIN TAHLİLİ

2.1 MEHİR 41
2.1.1 Mehr-i Mü'eccel *42*
2.1.2 Mehr-i Mu'accel *44*
2.2 BOŞAMA (TALÂK) 45
2.2.1 Bâin Talâk *45*
2.3 MUHÂLEA (KARININ TALEBİ SONUCU KARŞILIKLI RIZAYLA BOŞANMA) 46
2.3.1 Karı-Koca Tarafından Yapılan Muhâlea *47*
2.3.2 Vekâlet Yoluyla Yapılan Muhâlea *48*
2.3.2.1 Kocanın Vekili Vasıtasıyla Yapılan Muhâlea 48
2.3.2.2 Karı-Kocanın Vekilleri Tarafından Yapılan Muhâlea 49
2.3.2.3 Vekil Tarafından İkrar Edilen Muhâlea 49
2.3.3 Muhâleada Ferağat Edilen Eşyalar *50*
2.4 NAFAKA 50
2.4.1 Karı Nafakası *51*
2.4.1.1 Evlilik Nafakası 51
2.4.1.2 İddet Nafakası 53
2.4.2 Çocuk Nafakası *54*
2.4.3 Köle ve Cariye Nafakası *56*
2.5 KÖLELİK VE CARİYELİK 57
2.5.1 Köle Alış-Verişi *57*

2.5.2 Köle Azadı *58*
2.5.2.1 Itk (Gönüllü Âzat) 58
2.5.2.2 Ölüme Bağlı Âzat (Tedbîr) 58
2.5.2.3 Mükatebe Yoluyla Âzat 59
2.5.3 Köle ve Cariyenin Hürriyet Davaları *59*
2.5.4 Köle ve Cariyenin Firar Etmesi *60*
2.5.5 Emanet Cariyenin Vefatı *60*
2.6 HIRSIZLIK 62
2.7 MAL KAYBI 63
2.8 ÖŞÜR 63
2.9 ORTAKLIK 63
2.10 VAKIF 64
2.10.1 Vakfiyeler *65*
2.10.1.1 Para Vakıfları 66
2.10.1.2 Gayri Menkul Vakıflar 68
2.10.2 Vakıf Çeşitleri *69*
2.10.2.1 Para Vakıfları 69
2.10.2.2 Gayri Menkul Vakıflar 71
2.10.2.3 İcâreteynli (Çift Kiralı) Vakıflar 72
2.10.2.4 Mukâtaalı Vakıflar 72
2.10.3 Sicilde Yer Alan Vakıfların Hukukî İşlemleri *73*
2.10.3.1 Bey‘ Bi’l-İstiğlâl 73
2.10.3.2 Bey‘ Bi’l-Vefa 74
2.10.3.3 Tasarruf Hakkının Tefvizi 74
2.10.3.4 İcare Akdi 74
2.10.3.5 Borç ve Karz 74
2.10.3.6 Cami Görevlilerin Maaşı 74
2.10.3.7 Firari Köle ve Cariyelerin Nafakası 74
2.11 BEY’ AKİTLERİ 75
2.11.1 Bey‘ Akdinin Çeşitleri *76*
2.11.1.1 Bey‘ Bât 76
2.11.1.2 Bey‘ Mutlak 77

2.11.1.3 Hiyel Bey‘ ... 77
2.11.1.3.1 Bey‘ Bi’l-Vefa ... 77
2.11.1.3.2 Bey’ Bi’l-İstiğlal ... 78
2.11.1.4 Bey‘-i Mü’eccel (Vade ile Satış): ... 80
2.11.1.5 Bey‘u’l-Müzâyede ... 80
2.11.1.6 Vekâlete Dayalı Bey‘ Akdi ... 81
2.11.1.7 Vesayete Dayalı Bey‘ Akdi ... 82
2.11.1.8 Müşterek Alışverişler ... 82
2.11.2 Mukâtaalı Malların Satışı ... 82
2.11.3 Alış-Verişe Kadınların Katılımı ... 83
2.11.4 Müslümanlar İle Gayrimüslimler Arasındaki Bey‘ Akitleri ... 84
2.12 ARAZİ HUKUKU ... 84
2.12.1 Mîrî Arazi ... 84
2.12.2 Vakıf Arazisi ... 85
2.13 KEFALET ... 86
2.13.1 Mekfûlün Bih İtibarıyla Kefâlet Çeşitleri ... 86
2.13.1.1 Kefâle Bi’n-Nefs (Şahsa Kefâlet): ... 86
2.13.1.2 Kefâle Bi’l-Mal (Mala Kefâlet): ... 87
2.13.1.3 Kefâle Bi’d-Derek: ... 88
2.13.2 Akit İtibarıyla Kefâlet Çeşitleri ... 88
2.13.2.1 Münceze Kefâlet: ... 89
2.13.2.2 Müzâfe Kefâlet: ... 89
2.13.3 Diğer Konular: ... 89
2.13.3.1 Kefile Kefil Olmak: ... 89
2.13.3.2 Karşılıklı Birbirine Kefâlet: ... 90
2.14 ŞAHİTLİK (ŞEHÂDET) ... 91
2.15 VEKÂLET ... 92
2.15.1 Vekâlet Akdinin Unsurları ... 93
2.15.2 Vekâlet Akdinin Şartları ... 94
2.15.3 Müslümanların Müslümanlara Vekâleti ... 95
2.15.4 Gayrimüslimlerin Birbirlerine Vekâleti ... 95
2.15.5 Müslümanların Zimmilere Vekaleti ... 95

2.15.6 Vekil-i Âmm *96*
2.15.7 Vekil-i Hâs *96*
2.15.8 Vekil-i Mutlak *96*
2.15.9 Vekil-i Müseccel *96*
2.15.10 Vekil-i Ticârî *96*
2.16 DAVA 97
2.17 YEMİN 98
2.18 İKRAR 98
2.19 İBRÂ 99
2.19.1 İbrâ-ı İstifâ *100*
2.19.2 İbrâ-ı Iskât *100*
2.19.3 İbrâ-ı Âmm *101*
2.19.4 İbrâ-ı Hâs *101*
2.19.5 Sicilde İbrâ Konuları *101*
2.20 SULH 101
2.20.1 Müslümanlar Arasındaki Sulh *103*
2.20.2 Zimmîler Arasındaki Sulh *103*
2.20.3 Sicilde Sulh Konuları *103*
2.21 BORÇ 104
2.22 KARZ 105
2.23 VEDÎA 107
2.24 ÂRİYET (ÖDÜNÇ) 107
2.25 HİBE AKDİ 108
2.25.1 Şartlı ve Mükellefiyetli Hibe *109*
2.25.2 Sicilde Hibe Konuları *110*
2.25.3 Hibeden Rücû‘ Etmek *110*
2.26 İCÂRE AKDİ 111
2.26.1 İcâre-i Tavîle *112*
2.26.2 İcâre-i Mu‘accele ve Mü’eccele *112*
2.26.3 Nefis İcâresi *112*
2.27 ŞÜF‘A 113
2.28 MÜSÂKÂT 113

2.28.1 Müsâkât Akdinin Sona Ermesi *114*
2.28.2 İslamî Bankalarda Müsâkât Akdi *114*
2.29 REHİN 115
2.30 FETVÂ 116
2.31 SUÇLAR 117
2.31.1 Adam Öldürme Suçu (Cinayet) *117*
2.31.2 Dövme Suçu *118*
2.31.3 Yaralama Suçu *118*
2.31.4 Küfretme Suçu *118*
2.31.5 İçki İçme Suçu *118*
2.32 VESÂYET 119
2.33 MİRAS 120
2.34 TAYİNAT (ATAMALAR) 121
2.35 İHTİDA 121

3. BÖLÜM

B-18 NUMARALI SİCİLİN GENEL İNDEKSİ

3.1. COĞRAFİ NİTELİKLİ İSİMLER İNDEKSİ 122
3.1.1. Kazâlar *122*
3.1.2 Köyler *123*
3.1.3 Mahalleler *124*
3.1.4 Nâhiyeler *129*
3.1.5 Çarşı ve Pazarlar *129*
3.1.6 Eski Eserler *130*
3.1.7 Diğer Yer İsimleri *130*
3.2 DEĞİŞİK KONULARLA İLGİLİ İNDEKS 131
3.2.1 Mehir Miktarları *131*
3.2.2 Nafaka Miktarları *131*
3.2.3 Ücretler *131*
3.2.4 Müslümanlara Ait Ev Fiyatları *132*
3.2.5 Gayrimüslimlere Ait Ev Fiyatları *134*

3.2.6 Bazı Mülk ve Eşyaların Fiyatları 135

SONUÇ 138

BİBLİYOGRAFYA 142

EKLER 151

1. B-18 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN TERCÜME VE TRANSKRİPSİYONU 151

2. B-18 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN MATBU' METNİ 602

3. B-18 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİNDEN BİRKAÇ ÖRNEK KAYIT 936

ÖNSÖZ

Osmanlı Şer‘î Mahkemelerinde her türlü dava ve hüccetlerin tescil edilip, muhafaza altına alındığı Şer‘iyye Sicillerinin, İslam tarihi ve özellikle Fıkıh ilmi tarihi açısından büyük bir değer ve öneme sahip olduğu bilinmesi gereken bir gerçektir. Araştırmacılar tarafından sıklıkla zikredilen bu husus, son yıllarda Şer’iyye Sicilleri üzerindeki çalışmaları arttırmaktadır. Bu çerçevede tarafımızdan yüksek lisans tezi olarak ele alınan Şer’iyye Sicili, Milli Kütüphane’de B-18 numara ile kaydedilmiş olup, h. 1008-1009/m.1599-1600 yıllarında Bursa’da “Şer‘î Mahkeme’ye” intikal eden dava, hüccet ve fermanları içermektedir.

Çalışmaya, sicilin hatasız bir şekilde okunup Arapça olan kayıtların Arapça ve Osmanlı Türkçesiyle kaleme alınmış kayıtların da Osmanlı Türkçesi olarak bilgisayar ortamına aktarılması ile başlandı. İlgili sicilin metni hakkında hiçbir yorum yapılmaksızın hatta imla kurallarına aykırı yazılan kelimeler bile yorumlanmadan, sicilde nasıl yazılıyorsa, o şekilde bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Örneğin, sicilde “Elif maksure” ve “ye” harfleri karışık bir şekilde yazılmıştır. Birçok yerde “alâ, mûmâ-ileyh, iştirâ, Mustafâ, ilâ” kelimelerinde “elif maksure” yerine şu şekilde علي، مومي اليه vs. “ye” harfi yazılmıştır. Sicil kayıtlarının rahatlıkla okunabilmesi için orijinal kayıtlardaki harflerin eksik noktalama işaretleri matbu metinde konulmuştur.

Çalışmamızda her varağın birinci sayfası A ikinci sayfası ise B şeklinde gösterilmiştir. Sicil ince bir şekilde her boyutuna dikkat edilerek okunup, daha önce sicildeki kayıtların sıralamasını yapan kişilerin hatası tespit edilmiştir. Sicilde kayıt sayısı 1139 gösterilmiştir. Halbuki gerçek toplam kayıt sayısı 1049’dur. Kayıtlar tarafımızca numaralandırılırken sıralı numara verilmiştir. Kayıtların sonunda bulunan parantez içindeki metinler tarafımıza aittir. Her Arapça kaydın sonunda Arapça, Osmanlıca kaydın sonunda Osmanlıca olarak o kaydın konusu tespit edilerek parantez içerisinde gösterilmiştir. Okuyamadığımız kelime ve terimlerin yerine boşluk bırakılmıştır. Doğru okuduğumuzdan emin olamadığımız kelime ve terimlerde doğru olduğunu düşündüğümüz kelime ve terimleri yazarak parantez içine soru işareti konulmuştur.

Tezimiz giriş, üç bölüm ve sonuç kısmından oluşmaktadır. Giriş bölümünde, çalışmanın konusu, önemi, yöntemi ve kaynakları ile Şer‘iyye Sicillerinin tanıtımına ana hatlarıyla yer verilmiştir. Birinci bölümde Bursa Şer‘iyye sicilleri hakkında bazı genel

bilgiler verilerek çalışmaya konu olan Şer'iyye sicili farklı yönleriyle tanıtılmıştır. Ayrıca bu bölümde, söz konusu Şer'iyye Sicilinde konu taraması yapılarak dizin oluşturulmuştur. Sicilde bulunan kayıtlarda birden çok konu olabilmektedir. Çalışmada, Halebi'nin *Mülteka* kitabının sistematiği göz önünde tutularak konular tasnif edilmiştir.

İkinci bölüm, çalışmanın esas kısmını teşkil etmektedir. Bu bölümde, dönemin hukuk anlayışına ışık tutan sicil, muhteva itibariyle tasnif kısmında tespit edilip belirlenen fıkhi konular yine *Mülteka* kitabı esas alınarak her yönüyle tahlil edilmesine gayret gösterilmiştir. Bu şekilde ilgili dönemde Fıkıh ilminin nasıl uygulandığı ve adaletin nasıl tevzi edildiği örneklerle açığa çıkartılmaya çalışılmıştır. Sosyal süreklilik bakımından devamı olduğumuz neslimizin hukuk ve adalet sahasındaki tecrübelerinden günümüzde de faydalanabilmesi için tevcihlerde bulunmaya çalışılmıştır. O dönemde şer'î mahkemelerde en çok başvurulan Hanefi fıkıh kitapları esas alınarak bu hükümlerin şer'î veya örfi hukuka göre verilip verilmediği tartışılmıştır.

Çalışmanın üçüncü ve son bölümünde, yer adları ve diğer hukuki konuların indeksine yer verilmiştir. Bu bölümde ayrıca yerleşim mekânları, diğer mülk ve eşyaların fiyatlarıyla ilgili bilgiler tablolar halinde gösterilmiştir. Tezin sonuç kısmında, bu çalışmada ulaştığımız sonuçlar ifadeler edilmiştir. Eklerde ise, sicilin tercüme ve transkripsiyonu, sicilin matbu metni ve sicilden birkaç örnek kayda yer verilmiştir. Tezin sonunda dizdiğimiz ilgili Şer'iyye Sicilinin Arapça kısmının Türkçe tercümesi ve Osmanlı Türkçesi kısmının da transkripsiyonu, imkan nisbetinde eksiksiz bir şekilde verilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmada yardımlarını ve önerilerini esirgemeyen, başta danışman hocalarım muhterem Prof. Dr. Kemal Yıldız ve Prof. Dr. Erol Özvar olmak üzere, emeği geçen Prof. Dr. Fehmi Yılmaz, Doç. Dr. Mehmet Ümit, Prof. Dr. İsmail Safa Üstün, Ali Eynir ve diğer hocalarım ve dostlarıma, tez çalışması için bana araştırma odası hazırlayan hafızlık hocam sayın Ebuzer Yurteri hocama, üç yıldır burs imkanı sağlayan YTB'ye ve beni bu yaşıma getirip haklarını ödeyemeyeceğim kıymetli babam ve anneme teşekkürü bir borç bilirim.

HABİBULLAH HABİB

İstanbul-2019

ÖZET

YAZAR : HABİBULLAH HABİB
ANABİLİM DALI : Temel İslam Bilimleri
BİLİM DALI : İslam Hukuku
TEZ DANIŞMANI : Prof. Dr. Kemal Yıldız - Prof. Dr. Erol Özvar

TEZ TÜRÜ VE TARİHİ : Yüksek Lisans - Mayıs 2019
ANAHTAR KELİMELER : Mahkeme, Hâkim, Şer'iyye Sicili, Dava, Hüküm, Fıkıh, Tasnif, Tahlil

h.1008-1009/m.1599-1600 TARİHLİ B-18 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN TASNİFİ VE FIKIH İLMİ AÇISINDAN TAHLİLİ

İnsanların haklarını koruyup adaleti tevzi edecek olan "Adli Yargı Birimi" bir devletin en önemli müesseselerinden biri sayılır. Bu sebeple asr-ı saadetten itibaren İslam devletlerinde daima adaletin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için her türlü tedbir alınmıştır. Bu tedbirlerden birisi mahkeme kayıtlarının tutulmasıdır. Osmanlı devletinde Şer'iyye Sicilleri, gayet sağlıklı bir şekilde tutulup günümüze ulaşmıştır. Söz konusu Siciller, İslam tarihi ve özellikle Fıkıh ilmi tarihi açısından büyük bir önem arz etmektedir. Ayrıca bu siciller, Fıkıh ilminin, teorinin ötesinde pratikte kendi muhitinde ve mantığında mükemmelen uygulandığını gösteren en bariz vesikalarıdır. Bu siciller arasında, İstanbul Şer'iyye Sicillerinden sonra sayı ve muhteva zenginliği ve en eski tarihli defterlerin günümüze ulaşması bakımından Bursa Şer'iyye Sicilleri ikinci sırayı almaktadır. Çalıştığımız Bursa Şer'iyye Sicili, Milli Kütüphane'de B-18 numara ile kaydedilmiş olup h. 1008-1009/m.1599-1600 yıllarında Bursa'da "Şer'î Mahkeme'ye" intikal eden dava, hüccet ve fermanları içermektedir. Bu çalışmada, öncelikle sicil, imkan nisbetinde hatasız bir şekilde okunup bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Bu esnada konu taraması yapılarak dizin oluşturulmuştur. Akabinde Arapça kayıtlar Türkçe'ye tercüme edilmiş, Osmanlıca kayıtlar transkripsiyon işaretleri kullanılarak latinize edilmiştir. Nihayet ilgili dönemde en çok başvurulan Hanefi fıkıh kaynaklarına dayanılarak kayıtlar tahlil edilmiştir.

ABSTRACT

CANDIDATE : HABIBULLAH HABIB
DEPARTMENT : Basic Islamic Studies
FIELD : Islamic Law
SUPERVISER : Prof. Dr. Kemal Yıldız – Prof. Dr. Erol Özvar
TYPE OF THE THESIS AND THE DATE : M.A. Thesis – May 2019
KEY WORDS : court, judge, kadi register, case, deed, jurisprudence, classification, examination.

CLASSIFICATION OF BURSA SHARIA COURT SIJIL AND ITS ISLAMIC LEGAL ANALYSIS NUMBERD B-18 AND DATED h.1008-1009/m.1599-1600

Judiciary which protects the human rights and supposed to be dispensing justice is one of the most important institutions in a state. Therefore, ever since the time of the prophet, every necessary step was taken in order to provide justice throughout islamic history. One of these steps was to keep registers.

Kadi registers of the Ottomans were carefully kept and passed down to us. These regiters are very important for the history of islamic jurisprudence. Besides, these registers are very obvious documents as to how islamic jurisprudence, not in theory but in practice, was smoothly implemented in its own enviroment and logic. Among these registers, kadi registers of Bursa are second after kadi registers of Istanbul, as far as both quantity - quality and the oldest dated ones are concerned. The register of Bursa that we have studied was kept by the number B-18 in The National Library and includes cases, deeds and imperial orders handled by kadi court of Bursa.

In our study, the register was first read as accurate as possible, then written in digital format. Then Arabic registers were translated into Turkish, and Ottoman registers were transliterated into latin script. Finally, these registers were examined in the light of the most favored Hanefi sources of the period concerned.

KISALTMALAR

arğ	: ‘aleyhi’r-rahme ve’l-ğufrân
aafmis	: edâmellâhu Teâlâ fî mesnedi’l- ‘izz ve’s-seâde
aimrrğ	: ed-dâric ilâ medârici rahmeti rabbihi’l-ğafûr
aum	: a‘lemu ‘ulemâi’l-mütebehhirîn
AÜİFY	: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları
b.	: bin, bint
bkz.	: bakınız
bs.	: Baskı
BŞS	: Bursa Şer‘iyye Sicilleri
bvs	: el-Bevvâbü’s-sultânî
c.	: Cilt
df	: dâme fadluhu
dfa	: dâme fadluhu ve ‘alâh
dfr	: Dâme fadluhu ve ridâh
DİA	: Diyanet İslam Ansiklopedisi
dka	: dâme kadruhu ve ‘alâh
eağc	: Eskenehullah fî a‘lâ ğürefi’l-cinân
efds	: eskenehullah fî dâri’s-selâm
eset	: efdalü’s-salavât ve ekmelü’t-tahiyyât
FÜ	: Fırat Üniversitesi
h.ş.	: Hicrî Şemsî
hab	: humiyet âni’l-âfât ve’l-be’sâ
hayk	: hamâhâllah ‘ani’l-âfât ilâ yevmi’l-kıyâme
hdb	: humiyet ‘ani’d-darrâ’ ve’l-be’sâ

hfn : humiyet âni'l-âfât ve'n-nuhûse

hyt : hamâhâllah ilâ yevmi't-tenâd

İİED : İslami İlimler Enstitüsü Dergisi

İMR : İlmi Müşavir ve Redaktör

İSAM : İslam Araştırmaları Merkezi

md : madde

mrm : el-mutevekki'rida'a mevlâh

MÜİFVY : Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakıf Yayınları

nr : numara

ra : rahmetullah 'aleyh

s. : Sayfa

sltt : sânehullah 'ani't-tağyîr ve't-tahrîf

SÜBV : Selçuk Üniversitesi Basım Evi

sy. : Sayı

şfu : eş-şehîr bi'l-fadl ve'l-'ulûm

TAD : Tarih Araştırmaları Dergisi

TDAV : Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı

TDV : Türkiye Diyanet Vakfı

TDVY : Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları

thk : tahkik eden

trt : tertip eden

ts : Tarihsiz

TTKBV : Türk Tarih Kurumu Basımevi

UÜ : Uludağ Üniversitesi

UÜİFD : Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi

UÜSBE	: Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
vr.	: Varak
vrhk	: el-vâsil ilâ rahmeti rabbihi'l-hayyi'l-kayyûm
vrrğ	:el-vâsil ilâ rahmeti rabbihi'l-ğafûr
vs.	: ve sayire
yy	: Yayın yeri yok
zbhsrm	: zâyirü beytillahi'l-harâm, es-sâ'î bi's-safâ beyne'r-rükn ve'l-makâm
zbmğ	: zâyirü beytillahi'l-meliki'l-ğaffâr
zk	: zîde kadruhu
zm	: zîde mecduhu

Methiye ve Lakapların Tercümesi	
ادام الله تعالى في مسند العز والسعادة	Allahu Teâlâ mutlu ve şerefli makamında daim eylesin
اسكنه الله في دار السلام	Allah selam yurduna yerleştirsin
اسوة اصحاب التحقيق	Tahkik ashabının örneği
اعلم العلماء الاعلام	İleri gelen âlimlerin en bileni
اعلى الاعالي نعمان الثاني عمان المغالي	Yücelerin yücesi, ikinci Numan ve büyük derya
افتخار اعلم العلماء المتبحرين وافضل الفضلاء المتورعين بنبوغ الفضل واليقين	Engin bilgiye sahip âlimlerin en bilenin ve fazilet ve yakinin kaynağı takva sahibi fazılların en faziletlisinin iftiharı
افضل الصلوات واكمل التحيات	Salavatların en faziletlisi ve selamların en mükemmeli
حماها الله عن الآفات الى يوم القيامة	Allah onu kıyamet gününe kadar afetlerden korusun
حميت عن الآفات والباءساء	Afet ve belalardan korunsun
حميت عن الآفات والنحوسة	Afet ve zarardan korunsun
حميت عن الضرّاء والباءسا	Zarar ve belalardan korunsun
الدارج الي مدارج رحمة البارى	Allah'ın rahmet yolunu tutan
دام عـــزه وعـــلاه ونـال ما يمتنّـــــاه في اولاه واخـراه	İtibar ve yüceliği daim olsun ve dünya ve ahirette temenni ettiğine nail olsun
دام فضله ورضاه	İyiliği ve hoşnutluğu daim olsun
دام قدره وعلاه	Kadri ve yüceliği daim olsun
الدّين المنيف المصون عن التّغيير والتّحريف	Tahrif ve bozulmadan korunmuş yüce din
ذخر اصحاب السعادات	Saadet sahiplerinin hazinesi
ذخر الاقران والامثال	Akran ve emsallerinin hazinesi
ذخر المدققين	Müdekkiklerin hazinesi
ذخر المدققين العظام	Büyük müdekkiklerin hazinesi
الراجل	Piyade
زائر بيت الله الحرام الساعي بالصفا بين الركن والمقام	Beytullahı'l-haramı ziyaret eden ve safa ve merve arasında say eden
زبدة الاماجد	En şerefli kimselerin seçkini
السراج السلطاني	Sultan kandili
الشهير بالفضل والعلوم	Fazilet ve ilimleriyle meşhur olan
صاحب الخيرات	Hayırlar sahibi

العالم الربانى	İlahi âlim
عليه الرحمة والغفران	Allah'ın rahmeti ve mağfireti üzerine olsun
عمدة ارباب التدقيق	Tetkik erbabının başı
عمدة ارباب العز والاقبال	İzzet ve ikbal erbabının başı
عمدة الاماجد والاعيان	Ayan ve en şerefli kimselerin başı
عمدة المدققين	Müdekkiklerin başı
عمدة الواصلين	Erenlerin rehberi
عين الاعيان	A'yânın kaynağı
فخر الاشباه	Benzerlerinin övüncü
فخر الائمة الكلام	Söz sahibi imamların övüncü
فخر التجّار	Tacirlerin övüncü
فخر السادات الفخام	Asil efendilerin övüncü
فخر السادات الكرام	Şerefli seyyidlerin övüncü
فخر الصلحاء السالكين	Salih sâliklerin övüncü
فخر المحذرات	Uyaranların övüncü
فخر المدرسين	Müderrislerin övüncü
فخر الموقرات	Saygıdeğer insanların övüncü
فخر النسوان	Kadınların övüncü
فخرالاماثل والاقران	Akran ve emsallerinin övüncü
فخرالقضاة	Hâkimlerin övüncü
القائد السلطاني	Sultanın komutanı
قدس سره	Sırrı mukaddes olsun
قدوة الاقران	Akranlarının rehberi
قدوة الاكارم والاعيان	Ayân ve cömertlerin rehberi
قدوة الفضلاء الفخام الواصل الى رحمة الملک العلام	Meliki'l-'Allâm'ın rahmetine eren büyük fazilet sahiplerinin rehberi
قدوة المدرسين	Müderrislerin rehberi
قرب العارفين	Âriflerin yakını
قطب العارفين اسوة السالكين	Âriflerin kutbu ve sâliklerin örneği
مجلس الشرع الشريف الشامخ العماد و محفل الدين المنيف	Direkleri yüce şer'î şerif meclisi ve yüce dinin mahfili (Şer'î mahkeme)

مجلس الشريعة الزهرا ومحفل الطريقة الغرا	Parlak şeriat meclisi ve nurlu tarikat mahfili
المحضر	Muhzır: Mahkemede dava ile ilgili olanların duruşmada hazır bulunmasını sağlayan kişi
المستعد	İstidatlı
من كلّ الوجـوه اولانا	Her yönden bizim layığımız
مولى الموالى	Efendilerin efendisi

GİRİŞ

ÇALIŞMANIN KONUSU VE ÖNEMİ, YÖNTEMİ, KAYNAKLARI VE ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN TANITIMI

Bilindiği üzere insanların haklarını koruyup adaleti tevzi edecek olan "Adli yargı birimi" bir devletin en önemli müesseselerinden biri sayılır. Bu sebepten dolayı asr-ı saadetten itibaren İslam devletlerinde bu konuya özel önem gösterilerek adaletin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için her türlü tedbir alınmıştır. Bu tedbirlerden birisi mahkeme kayıtlarının tutulmasıdır. Osmanlı devletinde Şer'iyye sicilleri[1] gayet sağlıklı bir şekilde tutularak adalet düzenin sürdürülmesi sağlanmıştır.

A) ÇALIŞMANIN KONUSU VE ÖNEMİ

Hazırladığımız bu tezin konusunu, **"h.1008-1009/m.1599-1600 Tarihli B-18 Numaralı Bursa Şer'iyye Sicili"** oluşturmaktadır. Bu sicil, Osmanlı döneminin 1599-1600 yıllarına ait olup şer'î mahkemenin verdiği hükümleri, şer'î mahkemenin kayıtlarını, şer'î mahkemeye ulaşan fermanları ve çeşitli fıkhi konuları kapsamaktadır. Bu sicili, fıkıh ilmi açısından tahlil etmek için fıkıh kaynaklarından istifade edildi. Şer'î mahkemenin verdiği hüküm, fıkıh kaynaklarında bulunmadığı takdirde, hükmü o dönemin örfî hukuku açısından tahlil edip ve hâkimin hangi anlayışla bu hükmü verdiği üzerinde durmaya çalışıldı.

Dönemin hukuk anlayışına ışık tutan sicil, muhteva itibariyle konularına göre tahlil edilerek araştırmacılara sunulacaktır. İlgili dönemde Fıkıh ilminin nasıl uygulandığı ve adaleti nasıl tevzi ettiği, örneklerle açığa çıkartılacaktır. Sosyal süreklilik bakımından devamı olduğumuz neslimizin hukuk ve adalet sahasındaki tecrübelerinden günümüzde faydalanma imkânları araştırılacaktır.

[1] Şer'iyye sicillerine, Şer'iyye sicilleri (Sicillât-ı Şer'iyye), kadı defterleri, Mahkeme defterleri, Sicillat defteri, kadı sicilleri, Defâtir-i Şer'îyye, kadı divanı, Mahkeme kayıtları ve Zapt-ı vakayı sicilleri de denilmektedir.

B) ÇALIŞMANIN YÖNTEMİ

Çalışmamız, şu aşamalar takip edilerek gerçekleştirilmeye çalışıldı: 1. Öncelikle yazma olan sicilin hatasız bir şekilde okunup bilgisayar ortamına aktarılması, 2. Bu esnada konu taraması yaparak dizin oluşturulması, 3. Sicilde Arapça ve Osmanlıca kayıtlar bulunduğu için Arapça kayıtların tercümesi, Osmanlıca olanların da transkripsiyon yapılması, 4. Nihayet ilgili dönemde en çok başvurulan Hanefi fıkıh kaynaklarına dayanarak kayıtların tahlil edilmesi.

C) ÇALIŞMANIN KAYNAKLARI

Bu başlık altında tezde en çok istifade edilen kaynaklar tanıtılacaktır:

1) Akgündüz, Ahmet, ***Şer'iyye Sicilleri***, TDAV, İstanbul, 1988.

Bu eser günümüzde şer'iyye sicilleri ile ilgili kaleme alınan eserler arasında en önemlilerinden biridir. Eser üç kısım ve sekiz bölümden oluşmakta olup iki cilt halinde basılmıştır. Birinci kısmında genel olarak şer'iyye sicilleri hakkında genel bilgi ve şer'iyye sicillerinin toplu kataloğu yer almaktadır. Eserin ikinci kısmı, özel hukukla ilgili siciller hakkında olup birinci bölümünde şahsın hukukuyla ilgili siciller; ikinci bölümünde aile hukuku ile ilgili siciller; üçüncü bölümünde miras hukukuyla ilgili siciller ve son olarak dördüncü bölümünde borçlar, eşya ve ticaret hukuku ile ilgili siciller konuları işlenmektedir. Eserin üçüncü kısmı, kamu hukuku ile ilgili siciller hakkında olup birinci bölümünde ceza hukuku ile ilgili siciller; ikinci bölümünde anayasa, idari ve vergi hukuku ile ilgili siciller; üçüncü bölümünde usul ve icra hukuku ile ilgili siciller ve son olarak dördüncü bölümünde azınlıklar hukuku ile ilgili siciller mevzularını ihtiva etmektedir. Müellif, ikinci ve üçüncü kısımların her ikisinde konuyla alakalı mahkeme kaydını getirip ardından önce mahkeme kaydının transkripsiyonunu yapmakta sonra ise günümüz Türkçesine çevirmektedir. Fakat kaydın şekil ve muhtevasıyla alakalı hiçbir değerlendirme ve analiz yapılmamaktadır. Bu kitaptan sadece tezin giriş kısmında yer alan şer'iyye sicillerinin tanıtımı için istifade edilmiştir. Tezin diğer bölümlerinde yararlanılmamıştır.

2) Halebî, İbrahim, ***Mülteka'l-ebhur***, Mahmut Bey matbaası, 1315.

Halebî, *el-Muhtâr*, *Kenzü'd-Dekâ'ik* ve *el-Vikâye* ile birlikte hicri 4. asırda Hanefî muhtasar geleneğini en iyi şekilde yansıtan Ahmed b. Muhammed el-Kudûrî'nin

el-Muhtasar'ını esas alarak *Mültekâ*'nın metnini kaleme almıştır. 23 Receb 923'te (11 Ağustos 1517) tamamlanan *Mültekâ* Osmanlı coğrafyasının en yaygın fıkıh metnidir.[2] Mültekâ, kitap, bap ve fasıl şeklinde tasnif edilerek giriş, 56 kitap, 124 bap ve 96 fasıldan oluşmaktadır. Osmanlı döneminde, Anadolu ve Rumeli'de bulunan Hanefi kadılar, Hanefi mezhebinde muteber olan içtihatları bulup uygulayabilmek için Hanefi fıkıh külliyatı içerisinden İbrahim Halebi'nin *Mültekâ*'sı ile Molla Hüsrev'in *Dürerü'l-hükkâm* adlı eserini, Osmanlı Devleti'nin yarı resmi hukuk külliyatı niteliğinde kabul ederek, mahkemeye iletilen olayları ilgili kitaplarda yer alan ahkâma göre hüküm vermişlerdir.[3] İlgili sicilin de o dönemde kaleme alınmış olması sebebiyle *Mültekâ* kitabı ana kaynak olarak kullanılmıştır. Sicil çalışmamızın esas araştırma konusunu tasnif ve tahlil oluşturmaktadır. Tasnif ve tahlili içeren ikinci ve üçüncü bölümlerin her ikisinde, *Mültekâ* kitabı ana kaynak olarak kullanılarak sicilde geçen fıkhi konular *Mültekâ* kitabının sistematiği esas alınarak tasnif edilip detaylı bir şekilde fıkıh ilmi açısından tahlil edilmiştir. Tahlil kısmında da ağırlıklı olarak *Mültekâ* kitabından istifade edilmiştir.

3) Kâdîhân, ***Fetâvâ Kâdıhân***, yy, ts.

Fetâvâ Kâdıhân, kaynaklarda *el-Fetâva'l-Ḫâniyye* veya kısaca *el-Ḫâniyye* olarak da anılan fetâvâ eseri, Hanefî mezhebinde kaleme alınan en muteber ve yaygın fetva kitaplarından biridir. Kâtib Çelebi, eserin imlâsına 10 Muharrem 578'de (16 Mayıs 1182) başladığını belirtmektedir.[4] Bu fetâvâ kitabı, klasik fıkıh kitaplarının sistematiğine göre düzenlenerek kitap, bab ve fasıl olarak tasnif edilmiştir. Eser, 42 kitaptan oluşmaktadır. İlgili eserde Farsça kelime ve terkiplere sıkça yer verilmesi kitabın dikkat çeken özelliklerinden biridir. Osmanlı şer'iyye sicillerinin hukuki tahlili için bu eser paha biçilmez bir eserdir; zira bu eserden sonra telif edilen nice fıkıh kitaplarında bu eser esas alınmıştır. Bu eser, tezin tahlil kısmında *Mültekâ* ve *Dürer*'den sonra en çok istifade edilen eser olmuştur.

4) Molla Hüsrev, ***Dürerü'l-Hükkâm***, Dâru ihyâyi'l-kütübü'l-Arabiyye, ts.

[2] Has, Şükrü Selim, "Halebi, İbrahim b. Muhammed", *DİA*,1997, c. 15, s. 231.
[3] Koca, Ferhat, *Osmanlı Şeyhülislamı Molla Hüsrev*, 1. bs, TDVY, Ankara, 2008, s. 64.
[4] Özel, Ahmet, "Kâdıhân", *DİA*, 2001, c. 24, s. 122.

Osmanlı döneminde uzun yıllar kadılık ve kazaskerlik yapmış olan 15. yüzyıl Osmanlı hukukçusu Molla Hüsrev, önce Hanefî fıkıh kitaplarını esas alarak kısaca bir fıkıh metni olarak "Gurerü'l-Ahkâm'ı" hazırlamıştır. Daha sonra bu kitabını bizzat kendisi şerhederek "*Dürerü'l-Hükkâm Fî Şerhi Gureri'l-Ahkâm"* adlı eserini ortaya koymuştur. Esrin telifine 12 Zilkade 877 (10 Nisan 1473) tarihinde başlanıp 2 Cemâziyelevvel 883 (1 Ağustos 1478) tarihinde tamamlanmıştır.[5] *Dürer*, Osmanlı medreselerinde fıkıh ders kitabı olarak ve Osmanlı mahkemelerinde hukuki bir kaynak olarak kullanılmıştır.[6] Hanefî mezhebindeki muteber görüşler esas alınarak telif edilen bu eserin tertibi diğer fıkıh kitaplarına benzemektedir. Kitap, bap ve fasl şeklinde üç kısma tasnif edilen eser, giriş, 55 kitap, 120 bab, 35 fasıl ve bazı tekmilelerden oluşmaktadır. Çalışmamız boyunca bu eserden sadece üçüncü bölümün tahlil kısmında yararlanılmıştır.

D) GENEL OLARAK ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN TANITIMI

Bu başlık altında şer'iyye sicillerinin tarifi, önemi ve ihtiva ettiği kayıtlar üzerinde durulacaktır:

a. Şer'iyye Sicillerinin Tarifi ve Önemi

Şer'iyye sicilleri ile ilgili üç temel kavramın bilinmesi şarttır. Bunlardan birincisi **"Mahzar"** kavramıdır. "Mahzar" kavramının sözlük anlamı huzur ve hazır olmak demektir. Terim olarak iki manası bulunmaktadır: Birincisi, hukuki bir davayla ilgili kayıtlar, dava taraflarının iddia ve delillerini kapsayan, ancak hâkimin kararına esas teşkil etmeyen yazılı beyanlardır. Kâdı taraflarla alakalı bilgiyi hatırlamak ve onlarla müzakerede bulunmak amacıyla onların iddia ve delillerini yazılı hale getirir. Şu da var ki vereceği karara bu yazılı kayıtları içeren dava dosyasındaki bilgiler esas teşkil etmez. İkincisi ise herhangi bir mesele hakkında düzenlenen yazılı kaydın muhtevasının doğruluğunu ilam için, mecliste hazır bulunan ve meseleye vakıf olan mahkemece itibarlı olan şahısların şahitlik ve imzalarını taşıyan kayda "Mahzar" denir. "Mahzar" kavramı bu ikinci manada şer'iyye sicillerinde çokça kullanılmıştır.

[5] Akgündüz, Ahmet, "Dürerü'l-Hükkâm", *DİA*, 1994, c.10, s. 27.
[6] Koca, *Osmanlı Şeyhülislamı Molla Hüsrev*, s. 64; Atay, Hüseyin, *Osmanlılarda Yüksek Din Eğitimi*, Dergâh Yayınları, İstanbul, 1983, s. 113.

İkinci temel kavram ise **"Sicil"** kelimesidir. "Sicil" kelimesi sözlük anlamı itibarıyla kaydetmek ve karar vermek demektir. Terim olarak ise "sicil" Şer'î mahkemelerde tutulan ve kadılar veya naipler tarafından verilen hüküm suretlerinin, insanlarla ilgili tüm hukuki olayların, hüccetlerin, yargıyı ilgilendiren çeşitli yazılı kayıtların, beratların, tahrirlerin, vergi taksimlerinin, vakıf tevcihlerinin, kadılara arz edilen çeşitli şikayetlerin, çeşitli dava konularının, ilamların, kadıların devlet merkeziyle yaptıkları resmi yazışmaların, halkın dileklerinin, devlet merkezi tarafından gelen ve mahalli idarelere ait hukuki düzenlemeler olarak kabul edilen fermanların, ait olduğu mahallin sosyal ve iktisadi hayatını yansıtan mahkeme kararlarının, toplumdaki herhangi bir olayın resmiyete kayıtlanması istenilen bir hususun emirlerin ve tebliğlerin kadı tarafından incelenip özetlerinin veya asıllarının kaydedildiği sicillerdir.[7]

Üçüncü temel kavram,**"Sakk"**tır. Mahkeme sicillerindeki her türlü yazılı kayıtlar belli bir usule göre düzenlenmekte ve sicile kaydedilmektedir ki bu usule sakk-ı şer'î usulü denir. Sakk kavramı ise aslında Farsça "çek" kelimesinin Arapçalaştırılmış şeklidir ve sözlük anlamı berat, hüccet temessük, tapu tezkeresi ve kısaca yazılı kayıt manalarına gelir. Terim anlamı ise şer'î mahkemelerin sicile kaydettiği ya da yazılı olarak dava taraflarının eline verdiği her çeşit kaydın düzenlenmesinde ve yazılmasında takip edilen yazım usulüne veya bu çeşit yazılı kayıtlara sakk-ı Şer'î denmektedir.[8]

1) Hukuki Yapı Bakımından Şer'iyye Sicilleri

Osmanlı hukuk sisteminin kaynağı İslam Hukukutur. Hem İslam Hukukundan hem de İslam hukukunun müsait gördüğü durumlarda örfi hukuktan beslenmiştir. Şer'iyye sicilleri, Osmanlı hukuk yapısını bize net bir şekilde yansıtan ve açıkça benzeri olmayan kayıtlardır. Şunun altını çizmemiz gerekir ki Şer'iyye sicilleri incelenmeden Osmanlı hukuku hakkında verilen hükümler ve söylenen sözler gayr-i ilmi vasfından pek kurtulamayacaktır. Çünkü tatbikat, nazari bilgileri doğrulayan müşahhas delillerdir. Şer'iyye sicillerinde hukukun bütün dallarıyla ilgili pek çok kayıt bulmak mümkündür. İleride çalışmakta olduğumuz sicil tahlil edilerek bu alanda detaylı bilgi verilecektir.

[7] Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, I-II, TDAV, İstanbul, 1989, c. 1, s. 17; Özkaya, Yücel, "Sofya'da Milli Kütüphanedeki Şer'îyye Sicilleri", *Tarih Araştırmaları Dergisi*, Ankara, 1979, c. 13, sy. 24, s. 1.
[8] Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, c. 1, s. 18.

2) Tarihi Yapı Bakımından Şer'iyye Sicilleri

Şer'iyye sicilleri, sosyal tarih, idari, mali, iktisadi, zirai, ticari, beledi, askeri, siyasi ve tutuldukları yer açısından birinci el kaynaklardır. Bu siciller vasıtasıyla ait oldukları bölgenin insanlarının sosyal özelliklerini ayrı ayrı tespit etmek mümkün olmaktadır. Türk askeri tarihine ait olan tafsilatlı bilgileri yine şer'iyye sicillerinde bulmak mümkündür. Günümüzde şer'iyye sicilleri incelenip eski sanat eserlerinin varlığını ortaya koyarak Türk halkının mimari tarihini aydınlatmak mümkündür.[9] Osmanlıların içinde bulundukları şartları ve düzeni bize doğru olarak yansıtan yine sicillerdir. Mesela halkın hayat tarzını, halktan toplanan vergiler ve saire konular sicillerden rahatlıkla öğrenilebilir. Ayrıca Osmanlı idari teşkilatından kadı ve naiplik, kaza, sancak, beylerbeylik, sancak beyliği ve saire görevleri ve kurumları sicillerdeki kayıtlardan öğrenmek mümkündür.[10] Şer'iyye sicilleri suret olarak yüzyıllar önce kaleme alınarak çeşitli fermanları, kararları, beratları, divan tezkerelerini, mektupları, eski nizamnameleri ve diğer resmi kayıtları içeren en değerli ve müsbet kayıtlardır.[11] Şer'iyye sicillerinde birçok devlet adamının, mesela hâkim, alim, şair, mimar, sanatkâr, müderris, kâtip adları geçmektedir. Söz konusu şahıslarla alakalı gelen kayıtlar, onların öz geçmişlerinin ve bilgilerinin doğruluk derecesini ortaya koymakta bizim için oldukça önemli kaynaklardır. Şer'iyye sicilleri köy, kasaba, nahiye, mahalle, semt, çarşı ve pazar, eski eser, çiftlik gibi yerleşim merkezlerin ismi, otlak, bilhassa aşiret ve cemaat isimlerini ihtiva eden bu Şer'iyye sicilleri, Türk milletinin yerleşme tarihi için eşsiz kayıtlardır.

Yukarıda zikrettiklerimize ilaveten şer'iyye sicilleri, Türkçe terimleri, imla özellikleri, ifade ve üslup şekilleri, yiyecek giyecek maddelerinin isimleri, dil ve halk bilimi açısından ilginç bilgiler vermektedir. Özellikle yabancı dillerden, bilhassa Farsçadan, Türkçeye geçen sözcülerin ve ıstılahların nasıl bir mantıkla Türkçede kullanıldığını, mahkeme sicillerinden rahatlıkla öğrenebiliriz.

Şer'iyye sicillerinin önemi ile ilgili son olarak şunu ifade edebiliriz: Bu paha biçilmez tarihi kaynakların, sonsuz değerlerini rakamlarla sınırlandırmak çok güçtür. Bu

[9] Aksın, Ahmet, "218 numaralı Harput Şer'îyye Sicilinin Tanıtımı ve Fihristi", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Elâzığ, 1999, c. 9, sy. 1, s. 2.; Atalar, Münir, "Şer'î Mahkeme Sicilleri", *İslami İlimler Enstitüsü Dergisi*, Ankara, 1980, sy.4, s. 312.
[10] İnalcık, Halil, "Fatih Sultan Mehmet Fermanları", *Belleten*, sy.44, s.693.
[11] Atalar, "Şer'î Mahkeme Sicilleri", s.312.

nedenle Türk medeniyet tarihini ve özellikle Müslümanların hayatını düzenleyen Fıkıh ilminin bir toplumda nasıl tatbik edileceğini ve bilhassa Osmanlı hukuk yapısını, ortaya koymak için bu siciller üzerinde çalışmak genelde İslam dünyası için özellikle de Türk milleti için çok önemlidir. Ayrıca bu kayıtlar, Osmanlının en parlak döneminde hâkim olduğu günümüzdeki 24'ten fazla devletin tarihini de ilgilendirir.

b. Şer'İyye Sicillerinin İhtiva Ettiği Kayıtlar

Mahkemelerde kadılar mutlaka bir sicillat defteri bulundurmakta olup vereceği ilam, hüccet ve hükümleri tahriften korunacak bir biçimde muntazam olarak söz konusu olan sicile kaydetmektedirler. Göründüğü gibi bir kâdının göreve başladığında ilk işi, adını, unvanını ve vazifeye başladığı tarihi, şer'iyye sicillerinin ilk sayfasına yazmak olduğu ve vazifesi sona erince de söz konusu sicili bizzat kendi elleriyle veya emini vasıtasıyla halefi olan hâkime devir ve teslim ettiği açıkça anlaşılmaktadır.[12] Kanaatimizce buna kâdı imzası denilebilir.

Osmanlı şer'iyye sicilleri, Osmanlı hayatının toplum, aile, ekonomi ve özellikle hukuk gibi birçok alanının tarihi için en önemli ve değerli kaynaklardır. Şer'iyye sicillerinin ne zamandan beri var olduğu hususundaki modern tartışmalara göre önceki devirlerden günümüze şer'iyye sicillerinin kalmamasından ve erken dönem İslam tarihi kaynaklarında bu konuyla ilgili pek bilgi zikredilmemesinden yola çıkarak şunu ifade edebiliriz ki Şer'iyye sicilleri sistematik biçimde sadece Osmanlı döneminde tutulmuştur. Osmanlı mahkemelerinde kayıtlar, türlerine göre ayrı sicillerde tutulduğu gibi bütün kayıtlar aynı sicilde bir arada da yer almaktadır. Osmanlı şer'iyye sicilleri rika, talik, divan ve karışık hatlarla yazılmakta olup kronolojik sıralamaya her zaman dikkat edilmemektedir. Bu siciller Arapça ve Osmanlı Türkçesiyle kaydedilmiştir. 15. ve 16. yüzyıllarda sicillerin önemli bir kısımı Arapça ve 16. yüzyıldan itibaren Arap coğrafyası dışındaki şer'iyye sicilleri çoğunlukla Osmanlı Türkçesiyle yazıldığı söylenmektedir. Bununla birlikte her iki dildeki kayıtlarda benzer davalar için kullanılan hukuki terminoloji aynıdır. Şunun altını çizmemiz gerekir İstanbul'dan gelen kayıtlar ise bütün mahkemelerde Osmanlı Türkçesiyle kaydedilmiştir. Şer'iyye sicillerinin kaynak olarak

[12] Örnek olarak bkz. BŞS, B-18 numaralı, 1-B, 25-B, 37-A, 40-B, 81-B.

kullanımı 19. yüzyılın sonlarına kadar uzanmaktadır. Türkiye'de şer'iyye sicilleri hakkında ilk çalışmalar 1930'larda başlamıştır.[13]

Osmanlı Şeriyye sicillerinde birçok konu yer almaktadır. Alışveriş başta olmak üzere muhtelif akitler, cinayetler, hul', vergi kayıtları, atamalar, vakıf muhasebe verileri en çok göze çarpan örneklerdir.[14]

Bilindiği gibi Şer'iyye sicillerini tutmakla, kadılar tarafından görevlendirilen kâtipler sorumluydular.[15]

Osmanlı Şer'iyye sicilleri, 15. yüzyılın son yıllarından başlayarak 19. yüzyılın sonlarına kadar gelen ve en aşağı dört asırlık fıkıh ilmi tatbikatını, Türk sosyal hayatını, Türk tarihini toplamış olmaları itibariyle İslam dünyasının, Osmanlıyla münasebeti bulunan diğer devletlerin, bölgelerin ve özellikle Türk tarihinin ana kaynaklarından sayılır.[16]

İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM) Şer'iyye Sicilleri Arşivinde 23429 adet sicil bulunmaktadır. Onlardan 10507 adet sicil İstanbul'a, 8749 adet sicil Anadolu'ya ve 4173 adet sicil Türkiye dışına aittir.[17]

[13] Uğur, Yunus, "Şer'iyye sicilleri", *DİA*, 2010, c. 39, s. 10.
[14] Örnek olarak bkz. 7B/66, 56A/614, 1B/7, 46A/499, 84B/944, 47A/510, 4B/36, 2A/17 vs.
[15] Özkaya, "Sofya'da Milli Kütüphanedeki Şer'îyye Sicilleri", s.22.
[16] Aksın, "218 numaralı Harput Şer'îyye Sicilinin Tanıtımı ve Fihristi", s. 2.
[17] İSAM, Şer'îyye Sicilleri Arşivi.

1. BÖLÜM

BURSA ŞER'İYYE SİCİLLERİ VE B-18 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN TASNİFİ

1.1 BURSA ŞER'İYYE SİCİLLERİ

Bu başlık altında Bursa Şer'iyye sicillerinin önemi, günümüze ulaşması, numaralandırılması ve sayısı üzerinde durulacaktır.

1.1.1 Bursa Şer'iyye Sicillerinin Önemi

Osmanlı Devleti'nin Şer'iyye sicillerinin arasında Bursa Şer'iyye sicilleri, Bursa şehrinin Osmanlı Devleti'nin ilk başkenti olması, devletin temellerinin burada atılması, ilk idari ve hukuki tatbikatın bu şehirde icra edilmesi ve ilk örgütlenmenin yine bu şehirde gerçekleşmesi sebebiyle, diğer şehirlerdeki Şer'iyye sicillerine göre daha özel bir yere sahiptir. Ayrıca İstanbul şer'iyye sicillerinden sonra sayı ve muhteva zenginliği bakımından Bursa şer'iyye sicilleri ikinci sırayı almaktadır. Ancak Bursa şer'iyye sicillerinin önemini daha çok artıran asıl özellik, günümüzde mevcut siciller arasında bilinen en erken ve eski tarihli sicilin bu siciller arşivinde bulunmasıdır. Bursa şer'iyye sicillerinden en eski tarihli sicil, İstanbul'un fethinden dokuz sene sonraya ait olan, A-1 numaralı 867-868/1462-1463 tarihli tereke sicilidir. Bu tarihten önceki yıllara ait sicil bulunmamaktadır.[18]

1.1.2 Bursa Şer'iyye Sicillerinin Günümüze Ulaşması

1991 yılından itibaren Milli Kütüphane'de araştırmacıların kullanımına sunulan Bursa şer'iyye sicillerinin 19. yüzyıla kadar şer'i mahkemelerde muhafaza edildikleri anlaşılmaktadır. 1834 yılından itibaren Şeyh Süleyman Efendi mektebinde depolanan

[18] Atsız, *Üç Osmankı Tarihi (Oruç Beğ Tarihi, Ahmedî: Dâstân ve Tevârîh-i Mülûk-i Âl-i Osman, Şükrüllah: Behcetü't-Tevârîh)*, 3. bs, Ötüken, İstanbul, 2015, s. 30, 32; Çetin, Osman, *Sicillere Göre Bursa'da İhtida Hareketleri ve Sosyal Sonuçları*, 2. bs, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1999, s. 1; Pay, Salih, "Bursa Kadı Defterleri ve Önemi", *UÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Bursa, 2002, c. 10, sy. 2, s. 90; İSAM, Şer'iyye Sicilleri Arşivi. İSAM kütüphanesi arşiv bölümünde yaptığımız araştırmalara göre Bursa şer'iyye sicillerinin en yenisi ise 416 sayfadan oluşan h.1340-1342/m.1921-1923 tarihli C-208 numaralı sicildir.

siciller, maalesef m.1854 depreminden zarar görmüşlerdir. Bu sicillerin ilk tamiri ve ciltlenmesi, Bursa İdare meclisi başkâtibi Bursalı Eşref Bey tarafından gerçekleştirilmiştir. Bursa şer'iyye sicilleri 1868 yılında İstanbul'a götürülmüştür. Bir müddet sonra İstanbul'dan Bursa'ya geri gönderilen söz konusu siciller, bu tarihten sonra Çendik (Kazzazoğlu) Medresesi, evkaf dairesi mahzeni ve Ulu Cami'nin pencerelerindeki dolaplar içinde muhafaza edilmiştir.[19]

Siciller, 1924 yılında şer'î mahkemelerin kaldırılmasından sonra vakıflar bölge müdürlüğünün sorumluluğuna geçmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı 3 Kasım 1941 tarihinde sicillerin bulundukları şehir ve kasabaların müzelerinde muhafaza edilmesine karar vermiştir. Bu durumda Bursa şer'iyye sicillerin korunması da 1945 yılında Bursa Arkeoloji Müzesi'ne devredilmiştir. Bu arada vakıflara ait muhasebe defterleri ile orijinal vakfiyeler şer'iyye sicillerinden ayrı olarak vakıflar binasında korunurken ne yazık ki kapalıçarşı yangınında yanmıştır. Sicillerin yeri son olarak 1991 yılında değiştirilerek İstanbul müftülüğünde bulunan siciller hariç bütün şer'iyye sicilleri Milli Kütüphane'de bir araya getirilmiş ve ait oldukları ilin alfabetik sırasıyla mikrofilmlere alınmaya başlanmıştır. Bu çerçevede, Bursa'ya ait sicillerin mikrofilmleri de 2000 yılında Bursa'ya kazandırılmıştır.[20]

1.1.3 Bursa Şer'iyye Sicillerinin Numaralandırılması

Bursa şer'iyye sicilleri, üç kez numaralandırılmış olduğu belirtilmektedir. Bunlardan ilki 1868 yılında sicillerin İstanbul'a gönderilmesi sonrasında yapılmıştır. İkinci numaralandırma, şer'î mahkemelerin 1924 yılında kaldırılmasından sonra, siciller Bursa Vakıflar Bölge Müdürlüğü'ne geri gönderildiğinde gerçekleştirilmiştir. Son numaralandırılma ise sicillerin 1991 yılında Millî Kütüphaneye teslim edilmesinin ardından yapılmıştır. "Defterlerde biri harf, diğeri de rakam olmak üzere iki farklı numara vardır. A, B, C, ... gibi harf şeklindeki numaralandırma, defterlerin Bursa Müzesi'ne getirilmesinden sonra yapılmış ve bu tasnifte büyük ihtimalle defterlerin boyutları göz önünde bulundurulmuştur. Buna göre defterlerin 208'i A, 408'i B, 238'i C ve 39'u da D şeklinde dört ana gruba ayrılmıştır. Ancak 169'una tasnif numarası verilmemişti. Bu

[19] Pay, Salih, "Bursa Kadı Defterleri ve Önemi", s. 90.
[20] Pay, "Bursa Kadı Defterleri ve Önemi", s. 90.

gruplandırmada kronolojik sıraya fazla dikkat edilmemiştir. Defterlerin Millî Kütüphaneye gönderilmesinden sonra, daha önce tasnif edilmemiş olanları da "E" harfiyle numaralandırılmış, böylece Bursa ve kazaları ile Söğüt'e ait defterlerin tasnifi tamamlanmıştır. 1, 2, 3, ... gibi rakam şeklindeki numaralandırma ise, grup içinde sıralandırmadan ibarettir. Rakam şeklindeki numaralar da iki tane olup kesme işareti (/) ile birbirinden ayrılmıştır.[21]

1.1.4 Bursa Şer'İyye Sicillerinin Sayısı

İSAM Kütüphanesi Şer'iyye Sicilleri Arşivinde Bursa şer'iyye sicilleri ile ilgili mevcut olan sicillerin sayısı şunlardan ibarettir:

Rakam	Sicil İsimleri	Sicil Sayısı
1	Bursa (A) Sicilleri	209
2	Bursa (B) Sicilleri	376
3	Bursa (C) Sicilleri	225
4	Bursa (D) Sicilleri	1
5	Bursa (E) Sicilleri	170
6	Bursa-Gemlik Sicilleri	9
7	Bursa-İnegöl Sicilleri	21
8	Bursa-İznik Sicilleri	5
9	Bursa-Kirmasti (M. Kemalpaşa) Sicilleri	32
10	Bursa-Mudanya Sicilleri	22
11	Bursa-Orhaneli Sicilleri	2
12	Bursa-Söğüt Sicilleri	9
13	Bursa-Yenişehir Sicilleri	1
14	Toplam Bursa Şer'iyye Sicilleri	1082

1.2 B-018 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİ

Bu başlık altında tezimizin konusu olan B-18 numaralı Bursa şer'iyye sicilinin şekli, kapsadığı tarihler, ait olduğu mahkeme ve sicilde adı geçen kâdı ve naipler üzerinde durulacaktır:

[21] Pay, Salih, "Bursa Kadı Defterleri ve Önemi", s. 91; Çetin, Osman, *Sicillere Göre Bursa'da İhtida Hareketleri ve Sosyal Sonuçları,* s. 2.

1.2.1 Şekil Yönünden Sicil

B-18 numaralı Bursa şer'iyye sicilini şekil yönünden tanıtırken şuna işaret edilmesi gerekir: Sicilin kendisine ulaşılamamıştır. Bununla birlikte Osmanlı arşivi daire başkanlığı sicil bilgi formu ve başkanlığın vermiş olduğu sicilin mikrofilmi üzerinden çaılışılmıştır.

Sicilin orijinal numarası "B-18"dir. Osmanlı arşivi daire başkanlığında "MŞH.ŞSC.d.[22]" kodu ve "2679" sıra numarası ile kayıtlıdır. Defter "16ˣ40" ebatlı, ciltli ve ebruludur.[23]

Sicilin numaralaması varak usulü ile yapılmıştır. Sicilde mükerrer sayfa gözükmemektedir. Sicilde numaralandırma ikinci sayfadan başlamakta olup, ilk sayfa boş ve ikinci sayfadan itibaren kayıt kaydı başlamaktadır.

Sicilin yazı türü Divan, Rika ve diğer yazı türlerinden oluşmakta olup karışıktır. Sicilin içinde birtakım kalem değişiklikleri göze çarpmaktadır. Mahkeme kâtipleri değiştikçe yazıların türü de farklılık arz etmektedir.

Sicil Arapça ve Osmanlı Türkçesi ile kaleme alınmış olup 96 varaktan oluşmaktadır. Sicildeki kayıtların %59,39 (623'ü) Arapça ve %40,61 (426'sı) Osmanlı Türkçesi olmak üzere toplam 1049 adettir. Çalışmamızda her varağın ön yüzü A arka yüzü ise B şeklinde gösterilmiştir.

Kayıtlarda genel olarak dava ve kayıt detaylı bir şekilde kaleme alınarak kayıdın son bölümünde ay ve günü ile birlikte bir tarihin yazıldığı görülmektedir. Tarihten sonra çoğunlukla "Şuhûd" kelimesi veya "Şuhûdü'l-Hal" kelimesi çizgi halinde yazıldığını ve bazen bu metnin altında boydan boya bir çizgi çizildiğini, onların altına da mahkemede hazır bulunup muhakemeye ve diğer işlemlere şahit olan kişilerin isimleri, varsa görevleri, hatta bazen mahallelerinin de yazıldığı göze çarpmaktadır. Örnek olarak bir kaydı gösterebiliriz.

[22] Meşihat Şer'îyye Sicili Defterleri.
[23] Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, *Sicil Bilgi Formu*, İstanbul, 2018.

"52. Mahrûse-i Burûsa mahallâtından el-Hâc Hasan mahallesi sâkinelerinden Mihri bint Habib, sâbıkan zevci olan işbu hâmil-i kitâp Şa'ban b. Hasan mahzarında takrîr-i merâm idüp bundan akdem mezbûr Şa'ban sefere gidüp 'ammisi olan Ali nâm kimesneyi benim ile hul' ve ibra' etmeye vekil nasp eyleyup mektûp irsâl eylemeyiğin, merkûm Ali ile vekâleti hasebiyle bin akçe mehrim ve nafaka-yı iddetim ve sâir zevciyete müte'allik hukûk üzere hul' ve ibrâ' eylemiş idim. Zikir olunan bin akçe mehrim ve nafaka-yı iddetim ve sâir zevciyete müte'allik hukûktan mezkûr Şa'ban'ın zimmetini ibrâ-yı 'âmm ve ıskât-ı tâm ile ibrâ' ve ıskât-ı tâm eyledim. Şöyle ki min ba'd sâlifü'z-zikir olan bin akçe mehrime ve nafaka-yı iddetime müte'allik ve sâir zevciyete müte'allik da'vâ talep edersem veya ettirirsem lede'l-hükkâmi'l-kirâm ve 'inde'l-vulâti'l-fihâm istimâ' olunmaya deyu ikrâr eyledükde mukırre-i merkûmenin vech-i meşrûh üzere vâki' olan kelâmını mukırrun leh merkûm Şa'ban vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahîk idüp mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb u tahrîr olundu."

Şühûd: *Mustafa b. İbrahim, Ahmed b. Ali el-İmâm, Mehmed b. Ahmed el-Hayyât, Osman b. Mustafa, Mustafa b. Yusuf, Murad b. Abdullah ve ğayrihim.*

شهود					
مصطفى بن ابراهيم	احمد بن علي الامام	محمد بن احمد الخياط	عثمان بن مصطفى	مصطفى بن يوسف	مراد بن عبدالله

و غير هم[24]

45B/490, 49B/543, 60B/669, 61A/670,674, 73B/810, 75A/831, 78B/878 numaralı kayıtlar dışında hemen hemen bütün kayıtlarda yukarıda gösterdiğimiz şekilde şahitler yazılmaktadır. Ama numaraları geçen kayıtların beş tanesinin sonunda şuhûd kelimesi çizgili bir şekilde çizilerek ve diğerlerinin sonunda ise hiçbir çizgi çizilmeyerek açıkça şahitler zikredilmemektedir. Kanaatimizce o kayıtların bir önceki kayıt ile birlikte kaydolup ve her ikisinin şahitleri aynı kişiler olduğundan orada yazılmayıp bir önceki kayıtta yazılı olmasıyla yetinilmiştir.[25]

[24] 5B.

[25] İlgili sicilde iki kaydın şahitleri aynı kişiler olduğu takdirde, kâtipler ilk kayıtta şahitleri yazmışlar. Sonraki kayıtta "es-sâbikûn" (Adı geçenler), "el-mezkûrûn" (Adı zikredilenler), "el-muhzirûn" (Hazır bulunanlar) ifadelerini şahitler kısmında yazıp yukarıdaki şahitleri kastederek bir daha o şahitlerin adlarını tekrar zikretmemişlerdir. Örnek olarak bkz. 11A/106, 18B/192, 53A/585.

Tespit ettiğimize göre 12A/117, 28B/315, 34B/380,37A/401, 87B/976 numaralı kayıtlar kâtip tarafından üzerlerinde çizgiler çizilerek iptal edilmiştir. Çünkü bildiğimiz kadarıyla el yazmada iptal etme usulü bu şekildedir. İptal edilmesine rağmen yine okuyabildiğimiz kadarıyla bunları da bilgisayar ortamına aktardık.

Sicilde 91A/1000 kayıt tekrar yazılmıştır. Zira 1001 numaralı kayıt ile aynı muhtevayı içermektedir. Sicilin kayıt sıralamasında hata gözükmektedir. Sicilde kayıt sayısı 1139 gösterilmektedir. Halbuki sicilde gerçek toplam kayıt sayısı 1049'dur.

Sicilin kapağında aşağıdaki ibare gözükmektedir:

Sicil numerosı: 202, aded-i evrâḳ: 96, sene: 1008

"44'üncü ṣaḥifesinde bir aded vaḳfiye muḳayyed olup diğerleri da'âvî-i mütenevvi'a ve ferâmîn-i 'âliye muḥarrer ve muḳayyeddir."

Kapakta bulunan bu bilgileri, sicilleri tasnif eden kişilerin yazdığı anlaşılmaktadır. Çünkü sicilin içerisinde beş adet vakfiye kaydı bulunmaktadır. Halbuki bu ibarede bir adet vakfiyenin olduğu ifade edilmiştir.

1.2.2 Muhteva Yönünden Sicil

İlgili sicilde kayıtlar genel olarak şu unsurlardan oluşmaktadır:

a) Davacının veya Mukırrın Adı ve Adresi

Kaydın en başında sırayla davacının veya mukırrın adı, babasının adı, varsa şöhreti ve adresi yazılmaktadır. Oturduğu mahalle veya köyün hangi kaza veya nahiyeye tabiliği belirtilerek Bursa'ya ait olduğu açıkça yazılmaktadır. Eğer davacı veya mukırr başka bir şehir halkından ise memleketi belirtilip adresi yazılmaktadır.[26]

b) Davalının veya Mukırr leh'in Adı ve Adresi

[26] Örnek olarak bkz. 11A/105, 11B/112, 70B/785.

Davacıdan sonra hemen akabinde aynı şekilde davalının adı, babasının adı, varsa şöhreti, adresi yazılmaktadır. Ancak davacının adresi gibi davalının adresi pek çok yazılmamaktadır.[27]

c) Kayıt Konusu

Davacı veya mukırr ve davalı veya mukırr leh'ten sonra hemen akabinde kayıt konusu hiçbir anlaşmazlık olmaksızın eksiksiz bir şekilde yazılmaktadır.[28]

d) Davalının veya Mukırr leh'in Cevabı

Davalı veya mukırrun leh, davacının veya mukırrın iddeasını ya da ikrarını kabul etmekte veya redetmektedir. Kabul ettiği takdirde hâkim kararını vermektedir yahut kayıt sona ermektedir. Davalının, davacının iddeasını kabul etmediği takdirde hâkim davacıdan davasının ispat etmesini istemektedir.[29]

e) İspat veya Yemin

Mahkeme, davacıdan davasını ispat etmesi için şâhit taleb etmektedir. Davacı davasını ispat etmek için mahkemeye şahitleri ihzar ettikte, şahitler hâkim tarafından tezkiye edildikten sonra şahitlikleri kabul olduğu açıkça ifade edilmektedir. Dava, şâhitlerin şehadetleriyle ispat olduğu takdirde, şâhitlerin isimleri, babalarının isimleri, cinsiyetleri, mensup oldukları din ve bulundukları adreslerileri yazılmaktadır. Ayrıca şâhitlerin ifadeleri de açıkça yazılmaktadır. Davacı davasını ispat edemediği takdirde (şahit getiremediği takdirde), mahkeme davacının talebiyle davalının yemin etmesini taleb etmektedir. Davalı, ya yemin etmekte yahut yemin etmekten kaçınmaktadır. Her iki durumda mahkeme tarafından teklif edilen yeminin metni kayıtta kaleme alınmaktadır.[30]

f) Hüküm

İspat vasıtalarıyla dava sabit olduktan sonra hâkim hüküm vermektedir. Hâkim, hüküm verirken daha önce verilen bilgiler hükmün gerekçesi olarak kabul edilip tekrar

[27] Örnek olarak bkz. 11A/105.
[28] Örnek olarak bkz. 5B/44, 55A/606.
[29] Örnek olarak bkz. 55A/606, 76A/840.
[30] Örnek olarak bkz. 4A/33, 19B/206,70B/78576B/840, 82A/916.

bir gerekçe yazılmamaktadır. Ayrıca hâkimin dayanmak zorunda olduğu şer‘î hükümler fıkıh kaynaklarında belli olduğundan hâkim kitabın hangi hükmüne veya hangi fakihin ictihad ve kavline dayandığını belirtmemektedir.[31]

g) Tarih

Tarih genel olarak kaydın sonunda atılmaktayken nadiren kaydın başında da atılmaktadır. Ya arapça olarak yazıyla yazılır veya günümüzdeki tarih atma şekillerine benzer bir şekilde atılmaktadır.

Örnek:

“Fî evâ’il-i rebi‘ilevvel sene tis‘a ve elf”[32]

“Fî evâhir-i safer 1009”[33]

“Mine’s-sebt 5 şehr-i zilhicce”[34]

“Mine’s-sülesâ’ ğurrat-i zilhicce 1008”[35]

h) Şahitler

Kaydın sonunda mahkemede muhâkeme veya ikrar sırasında dinleyici olarak hazır bulunan kimselerin adları, babalarının adları, varsa vasf ve şöhretleri yazılmaktadır. Eğer dinleyicilerin sayıları çoksa bir kısmının isimlerinin yazılmasına yetinilip diğerleri de “ve ğayrihim” ibaresiyle belirtilmektedir.[36]

1.2.3 Sicilin Kapsadığı Tarihler

İlgili sicilin başlangıç tarihi h.1008 ve bitiş tarihi ise h.1009’dur. Sicilin birinci kaydından itibaren “52B/578” numaralı kayda kadar kayıtlar h.1008 yılına aittir. Bu numaralı kayıttan sonra h.1009 yılının kayıtları başlamaktadır. Ancak h.1008 yılının kayıtları içerisinde h.1009 yılına ait olan birkaç tane kayıt gözükmektedir. Bunlar, 34B/379, 49B/540, 51A/563 ve 51B/566 kayıtlardır. Ayrıca h.1009 yılının kayıtlarının içerisinde de h.1008 yılına ait olan “58B/646” numaralı kayıt bulunmaktadır.

[31] Örnek olarak bkz. 5B/44, 15B/156, 31B/344.
[32] 58A/640.
[33] 57A/631.
[34] 46B/501.
[35] 45A/484.
[36] Örnek olarak bkz. 4A/30, 58B/646.

1.2.4 Sicilin Ait Olduğu Mahkeme

Bu sicil, şu ibare ile başlamaktadır. "Bu sukûk Hazret-i Şeyh Efendi zamanında olup sonra Şeyhü'l-İslam Bostanzâde Efendinin mahdumı mükerremleri Mehmed Efendi hazretlerinin naipleri Sem'îzade Mehmet Efendi ve sonra Ahmet Efendi ve ondan sonra Mevlâna Yakup Efendi zamanında tamam olmuştur; ona göre yoklana". Bu sicilin hangi şer'î mahkemeye ait olduğu sicilde yazılmamaktadır.

1.2.5 Sicilde Adı Geçen Kâdı ve Naipler

a) Kâdılar:

1. Şeyh Efendi.
2. Şeyhü'l-İslam Bostanzâde Efendi.
3. Şeyh Mehmed Efendi.
4. Tokatlı Mevlâna Mehmed Efendi.
5. Mevlâna Mehmed Efendi b. Bostanzâde adı ile meşhur olan Mehmed Efendi.

b) Naipler:

1. Sem'îzade Mehmed Efendi.
2. Mevlâna Yakup Efendi.
3. Fethullah Çelebi Efendi b. Merhum Muhammed.
4. Şeyhzade Mevlâna Ahmed Efendi.[37]

1.3 B-018 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN MUHTEVA YÖNÜNDEN TASNİFİ

Tasnife başlamadan önce, şer'iyye sicillerinde bir kaydın, sadece tek bir konuyu değil, aynı zamanda birkaç konuyu içerebileceğinin ifade edilmesi gerekir. Bu konuyu aydınlatmak için örnek olarak bir kaydı göstermek yararlı olacaktır:

"Mahrûse-i Burûsa'da Kızıkçeşmesi'nde sâkine olan Fatma bint Mehmed eş-Şâmiyye tarafından husûs-ı âtiyi'z-zikre Hâcı Mehmed b. Ahmed ve Hâcı Halil b. el-Hâc Ali şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan zevci el-Hâc Ramazân b. Şeyh Abdullah mahfil-i

[37] Bkz. 0, 41A, 59B, 82A, 26A, 37B.

şer‘de işbu hâmili’l-kitâb Ferzan b. Kâsım mahzarında vekâleten takrîr-i kelâm idüp müvekkilem mezbûre Fatma merkûm Ferzan’da iki bin beş yüz âkçe hakkım vardır deyu da‘vâ idüp merkûm Ferzan dahi münkir olmağla ispât eyledi hâlâ meblağı merkûmu bin akçeye ibrâ eyledi min ba‘d husûs-ı mezbûre müte‘allik asâleten ve vekâleten da‘vâ sâdır olursa lede’l-hükkâmi’l-kirâm mesmû‘a olmaya didükte mukırr-ı mezbûrun ikrârında mukırrun leh el-mezbûr Ferzan dahi tasdîk edicek vâki‘ hâl bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’t-târihi’l-mezbûr’’.

Şuhûd:

Mehmed b. Mehmed

Nurullah b. Şehabüddin

Hacı Ahmed b. Mehmed

Halil b. Recep ve gayrihim.[38]

Kaydın içerisinde açıkça belli olduğu gibi bu kayıt aynı zamanda üç konuyu ihtiva etmektedir; vekalet, borç ve ibra. Dolayısıyla böyle bir kayıt tasnif ve tahlilde her yönüyle ayrı ayrı işlenecektir.

İlgili sicilin konuları, *Mültekâ* kitabı esas alınarak tasnif edilmiştir. Konularla ilgili kaç kayıt bulunduğu ve kayıtların hangi varaklarda olduğu aşağıdaki şekilde gösterilecektir.

1.3.1 Mehir

İlgili sicilde mehr-i mü’eccel (vadeli mehir) ve mehr-i mu‘accel (peşin verilen mehir) ile ilgili kayıtlar bulunmakta olup diğer mehir türleriyle ilgili hiçbir kayda rastlanmamıştır. Bu konunun tasnifi iki başlık altında gösterilebilir.

ÇEŞİT	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Mehr-i Mü’eccel	6	14B/147, 34A/374, 56A/618, 58A/643, 64B/714, 79B/889.
Mehr-i Mu‘accel	1	28B/313.
Toplam	7	

[38] 49A/536.

1.3.2 Boşama (Talâk)

Sicilde talâk çeşitlerinden sadece bâin talâk ile ilgili kayıt bulunmakta olup boşamanın diğer çeşitleriyle ilgili herhangi bir kayıt bulunmamaktadır. Kayıtların sadece birinde "bâin talâk" kelimesi kullanılmıştır. Diğer kayıtlarda "üç talak" ifadesi geçmektedir.

ÇEŞİT	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Bâin Talâk	8	9B/97, 10B/100, 20B/217, 28B/313, 55A/606, 58A/643, 60A/660, 93A/1027.

1.3.3 Muhâlea (Karının Talebi Sonucu Karşılıklı Rızayla Boşanma)

Osmanlı şer'iyye sicillerinde oldukça sık rastlanan ve bu sicilde Bey' akitlerinin kayıtlarından sonra ikinci sırada yer alan Muhâlea kayıtları, günümüz İslam dünyasının aksine, o dönemde diğer boşama şekillerine göre en yaygın olan bir boşama şekli olarak gözükmektedir. İlgili şer'iyye sicil'inde Muhâlea konusuna müteallik kayıtların bir kısmı karı-koca tarafından bizzat, diğer kısmı ise vekalet yoluyla gerçekleştirilmiştir. Vekalet yoluyla yapılan Muhâlealarda genelde bir taraftan vekil diğer taraftan asil olarak boşanma yapılmıştır. Sadece bir kayıtta karı-kocanın her ikisi tarafından vekil seçilerek Muhâleanın gerçekleştirildiği görülmektedir. Ayrıca karı-koca tarafından yapılan Muhâleanın vekilleri vasıtasıyla mahkemede ikrar edilmek suretiyle ilgili de kayıt bulunmaktadır. Dolayısıyla bu konunun tasnifi, aşağıda beş tali alt başlıkla gösterilebilir.

ÇEŞİT	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
A) Karı-Koca Tarafından Yapılan Muhâlea	46	2A/10,4B/36, 11A/104, 11B/111, 18A/187, 18B/197, 25A/270, 27B/303, 32B/354,357, 42A/446,453, 44A/470, 46A/496, 46B/503, 47B/517, 49A/538, 51A/558, 52A/574, 52B/580, 57B/637, 58A/644, 59A/650, 60A/660,661, 63A/699, 65A/721, 65B/726, 66A/731, 70B/780, 73A/809, 74A/820, 76A/842, 77A/855, 78A/867, 83B/933, 84A/937, 85B/953, 86A/958,960, 87B/972,975, 90B/999, 91B/1009, 93A/1023.
B) Vekalet Yoluyla Yapılan Muhâlea:	4	2B/14, 24B/267, 31A/341, 79A/883.

1. Kocanın Vekili VasıtasıylaYapılan Muhâlea		
2. Kadının Vekili Vasıtasıyla Yapılan Muhâlea	1	82A/918.
3. Karı-Kocanın Vekilleri Vasıtasıyla Yapılan Muhâlea	1	66B/736.
4. Vekil Tarafından İkrar Edilen Muhâlea	3	28B/314, 79B/888, 85A/949.
Toplam	55	

1.3.4 Nafaka

Nafakayla alakalı olan kayıtları muhteva yönünden şu tali konulara ayırarak tasnif etmek mümkündür. 1. Evlilik ve iddet nafakasını içine alan kadın nafakası, 2. Çocuk nafakası, 3. Köle-cariye nafakası.

ÇEŞİT	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
A) Karı Nafakası: 1. Evlilik Nafakası	7	3B/25, 9B/94, 18A/190, 24B/264, 31B/343, 56A/617, 86B/966.
2. İddet Nafakası	3	4B/35, 9B/98, 20A/214.
B) Çocuk Nafakası	26	3A/22, 4B/34, 7A/60, 9B/90, 9B/98, 10B/101, 15A/155, 18B/191, 24B/269, 28A/309, 29A/318,320, 42B/454, 44A/473, 46A/497, 48A/523, 54B/599, 61B/676, 63A/694, 64A/706, 66B/738, 82B/920, 84B/941, 86B/960, 88B/982, 92B/1020.
C) Köle-Cariye Nafakası	5	4B/34, 7A/65, 58A/639, 75B/835, 88A/961.
Toplam	41	

1.3.5 Kölelik ve Cariyelik

Sicilde köle ve cariye ile ilgili genel olarak beş tür kayıt bulunmaktadır. 1. Köle-cariye alışverişi, 2. Köle-cariyenin hürriyet davaları, 3. Köle-cariye âzadı (ki sicilde üç türüne rastlanmaktadır: a. Gönüllü âzat, b. Mükâtebe yoluyla âzat, c. Ölüme bağlı âzat),

4. Köle-Cariyenin firar etmesi, 5. Emanet cariyenin vefat etmesi. Bunların tasnifi şu şekilde gösterilebilir.

ÇEŞİT	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
A) Köle-Cariye Alışverişi	9	22B/244, 24A/263, 37B/402, 40B/435, 47A/509, 64B/717, 70B/781, 74B/822, 77A/851.
B)Köle-Cariye Âzadı: 1. Gönüllü Âzat	18	8A/76, 10B/99, 15A/154, 17A/179, 21A/222, 33A/359, 49B/543,544,545, 53A/584, 55A/601,602, 56B/621, 61A/671, 65A/722, 67A/742, 86A/956,957.
2. Ölüme Bağlı Âzat (Tedbîr)	12	5B/44, 14A/137,138, 32A/350, 45B/492, 51B/566,567,568, 64A/711, 67B/748, 69A763, 79A/882.
3. Mükatebe Yoluyla Âzat	10	5A/41, 17B/180, 25A/275, 30B/337, 48A/519, 48B/525,526, 49A/533, 62B/687,688.
C) Köle-Cariyenin Hürriyet Davaları	6	15B/156,157,18A/189, 50A/551, 24A/260, 77B/864.
D) Köle-Cariyenin Firar Etmesi	3	70B/781, 71A/786, 74A/816.
E) Emanet Cariyenin Vefatı	1	74B/821.
Toplam	59	

1.3.6 Hırsızlık

Sicilde hırsızlık konusuna dair sadece beş kayıt bulunmaktadır.

KONU	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Hırsızlık	5	26A/281, 40A/429, 430, 48A/522, 76A/840.

1.3.7 Mal kaybı

Sicilde kayıp mallarla ilgili yedi kayıt bulunmaktadır.

KONU	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Mal Kaybı	7	4A/33, 6A/50, 47B/515, 35A/384, 66A/733, 85A/950, 94A/1034.

1.3.8 Öşür

Sicilde araziden alınan vergi anlamında öşür ile ilgili bir kayıt bulunmaktadır.

KONU	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Öşür	1	19A/198

1.3.9 Ortaklık

Sicilde ortaklıkla ilgili hayvan satın alma ve dükkân ortaklığından oluşmak üzere üç kayıt bulunmaktadır.

KONU	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Ortaklık	3	4A/33, 9A/86, 40A/428.

1.3.10 Vakıf

Bilindiği üzere Osmanlılar güçlü bir vakıf teşkilâtına sahipti. Bu sicilde, vakıflara ilişkin kayıt ve davalar ile beş adet de vakfiye bulunmaktadır. Üçü para vakıfları ve diğerleri gayri menkul vakıfları olmak üzere iki tür vakfiye bulunmaktadır. Bununla birlikte kayıtlarda yaklaşık 133 vakfın adı ve faaliyet alanları kısmen belirtilmektedir. Aşağıdaki tabloda, konunun daha iyi anlaşılması için vakfın adı, kayıt kayıt numarasıyla birlikte vakfın faaliyet alanı ve işlemleri de gösterilmiştir.

Vakfiyeler	Kayıt Numaraları
Para Vakıfları	4B/37, 19A/200, 31B/344.
Gayri Menkul Vakıflar	45A/487, 45B/491.

Vakıf İsimleri	Vakıf İşlemleri	Kayıt Numaraları
Abdi Çelebi Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	63A/696
Abdullah Paşa Vakfı	-	41B/444
Ahmet Bey Vakfı	Borç ve karz verme işlemleri.	2B/16, 43A/468.
Ahmet Çelebi Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	29B/325
Ahrece Sultan Vakfı	Tasarruf hakkının tefvizi.	61B/678
Alaeddin Efendi Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	86A/959
Ali Paşa Vakfı	İcâre akdi.	49B/541
Altı Parmak Vakfı	Alış-veriş, Borç ve karz verme işlemleri.	43B/464, 45A/485, 93B/1030

Arabiyye Vakfı	İcâre akdi.	45A/486
Arayışoğlu Vakfı	-	7B/66
Avârız-ı Mahalle-i Alaca Mescid Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	35B/388
Avârız-ı Mahalle-i Bayezid Paşa Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	14B/146
Avârız-ı Mahalle-i Cami‘ Kale Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	32B/355, 33A/362, 40B/434
Avârız-ı Mahalle-i Darphane Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	14A/140
Avârız-ı Mahalle-i İsa Bey Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	67B/727
Avârız-ı Mahalle-i Kız Yakup Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	67A/744
Avârız-ı Mahalle-i Nâlbend Vakfı	Borç verme işlemleri.	28B/312
Avârız-ı Mahalle-i Üç Koz Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl ve borç verme işlemleri.	41A/437, 61A/673
Ayni Hatun Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl.	2A/13
Yahşi Bey Vakfı	-	65A/715, 76B/846
Ali Çelebi Vakfı	İcare akdi.	30B/335
Başçı İbrahim Vakfı	-	68B/758
Bayburtluoğlu Vakfı	-	57A/627
Bekirzâde Efendi Vakfı	İcare akdi.	62A/686
Bıyıklı İvaz Vakfı	İcare akdi.	23B/256
Bayındır Acem Vakfı	Borç verme işlemleri.	30A/326
Bayındıroğlu Vakfı	Borç verme işlemleri.	66B/740
Cami‘-i Kebir Vakfı	İcare akdi.	48A/521
Çelebi Paşa Vakfı	-	27A/294
Davut Efendi Vakfı	-	9B/89
Destur Han Vakfı	-	91B/1008
Doğan Vakfı	İcare akdi.	41B/444
Ebu Şam Vakfı	İcare akdi.	49A/535
Efdâl Zade Vakfı	-	25B/280, 79A/884
el-Hac Abdullah Vakfı	-	73B/811
el-Hac Ramazan Vakfı	-	67A/746
el-Hac Yakup Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	72B/804, 73B/811
Emir Efendi Vakfı	İcare akdi.	27A/296
Emir Hazretleri Vakfı	Köle ve cariyeye nafaka takdim etmek.	75B/835
Enyari Vakfı	-	55B/608
Fergânecioğlu Vakfı	-	17B/181
Furuniye Vakfı	-	71A/788
Gazi Hüdavendigar Vakfı	Tapu ile malı mülk edinmesi.	9A/84, 10B/102, 11A/108,109, 61A/670
Güneş Zade Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi….	77A/858

Hâce Ali Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	46B506, 47B/516
Hâce Bayındır Vakfı	Borç ve karz işlemleri.	62B/691
Hâce Mercan Vakfı	-	82A/915
Hâce Nasuh Lağer Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	71A/787
Hâce Şicâ‘ Vakfı	Bey‘ bi’l-istilâl.	26B/287
Hacı Hasan Zade Vakfı	-	53B/589
Hacı İbrahim Vakfı	Borç verme işlemleri.	9B/88, 24B/266
Hacı Mehmet b. Cafer Vakfı	Bey ‘ bi’l-istiğlal.	6A/55, 8B/8, 16A/167, 23B/25, 29A/316, 28B/31, 35A/382, 49B/54, 54B/597, 54B/60, 61A/674, 61B/67, 67B/751
Hacı Menteş Vakfı	İcâre akdi.	84B/942
Hacı Musalli Vakfı	İcâre akdi.	41A/440
Hacı Ramazan Vakfı	-	9B/91
Hacı Sıla Vakfı	Mukataa	55B/611
Hacı Sinan Bey Vakfı	Alış-veriş ve borç işlemleri.	1B/7, 8B/80, 92A/1014
Hacı Yusuf Vakfı	Borç verme işlemleri	15A/153
Halime Hatun Vakfı	Bey‘ bi’l-istilâl.	27A/291
Hallâc Ali Vakfı	-	36B/394
Hallâc İsmail Vakfı	İcare akdi.	50A/549
Han Zade Vakfı	İcare akdi	18B/192, 26A/282,285.
Hançerli Sultan Vakfı	Âbık köleyi (Firariköleyi) teslim alıp nafaka vermesi.	58A/639
Hasan Çelebi Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	44B/477
Hazret-i Âli “ra” Vakfı	Bey‘ bi’l-vefa akdi.	40B/432
Hoca Cafer Vakfı	Bey ‘ Bi’l-istiğlâl.	4A/31
Hondi Hatun Vakfı	Borç ve karz işlemleri.	49B/539
İbnü’l-Âcerî Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	30B/333
İbrahim Çelebi Vakfı	Borç verme işlemleri.	95B/1042
İbrahim Paşa Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	73B/814
İvaz Paşa Vakfı	İcare akdi.	7B/66, 68A/753
Kâdı Asker Vakfı	-	9B/328
Kadri Efendi Vakfı	-	57A/627
Kara Çelebi Zade Vakfı	Borç verme işlemleri.	40B/431
Kasım Paşa Vakfı	-	82B/921
Kasım Subaşı Vakfı	İcare akdi.	61B/680
Kemal Bey Vakfı	Bey ‘ bi’l-istiğlâl.	23A/250,251,252, 76A/839
Kirmençioğlu Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	46B/505
Kezâz Hasan Çelebi	Borç verme işlemleri.	36B/397
Kırca Bey Vakfı	-	73B/812
Kiremitçi Oğlu Vakfı	İcare akdi.	6A/51
Koca Efendi Vakfı	İcare akdi.	88A/977

Kürdeci Kara Mehmet Vakfı	-	76B/848
Mah Devran Hatun Vakfı	Borç ve karz işlemleri.	49B/546, 57A/628
Mahalle-i Doğan Bey Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	39A/419
Mahalle-i Mecnun Dede Vakfı	Borç verme işlemleri.	38A/412
Mahalle-i Gezler Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl	33A/363
Mahmut Âğâ Vakfı	Borç verme işlemleri.	92A/1011
Mahmut Bey Vakfı	İcare akdi.	64A/707
Mahmut Çelebi Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	85A/948, 948
Malatyalı ……. Seyyid Mehmet Vakfı	-	66A/730
Mantecî Vakfı	Borç ve karz verme işlemleri.	29B/322
Medine-i Münevvere Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl ve İcaree akitleri ve firari köleyi teslim alıp nafaka vermesi.	7A/65, 14B/144, 34A/372, 53B/58, 76B/848, 79B/886
Mehmet B. Ali Vakfı	-	3A/21
Mehmet Çelebi Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	44B/481, 51B/56, 80A/897
Mercan Zade Vakfı	İcare akdi.	24A/261
Mescid-i Bayezid Paşa Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	14A/141, 15A/150
Mescid-i Mahalle-i Debbağlar Vakfı	Borç ve karz işlemleri.	64B/716
Mescid-i Mahalle-i İshak Şah Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	64A/708
Mevlâna Husam Efendi Vakfı	İcare ve bey ‘ bi’l-istiğlal akitleri.	4A/32, 38B/414, 52A/572, 70A/779, 77A/856, 13A/126
Mevlânâ Zekeriya Efendi Vakfı	İcare akdi.	6B/56, 60A/658
Molla Fenâri Vakfı	İcare akdi.	52A/573
Muallim Zade Vakfı	İcare akdi.	96A/1046.
Mustafa Bey Vakfı	Cami imamının maaşını temin etmek.	1A/3
Mustafa Çelebi Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	62A/684, 63A/698
Mükerremetü Kâtin Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl.	6A/59
Pars Bey Vakfı	-	9A/81
Pir Emir Efendi Vakfı	İcare akdi.	62B/689
Reyhan Paşa Vakfı	İcare akdi.	32A/348, 77A/85, 77B/862
Rüstem Paşa Vakfı	-	14B/148
Sarıca Paşa Vakfı	-	39A/417, 76B/848
Selçuk Hatun Vakfı	-	11B/114
Seydi B. Ahmet Çelebi Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	57B/634

Süleyman Subaşı Vakfı	-	22A/240, 27B/299
Sultan Ahmet Han Vakfı	-	41B/441
Sultan Mehmet Han Vakfı	İcaree akdi ve …	8A/71, 9A/84, 17B/156, 41A/438
Sultan Orhan Vakfı	İcare akdi ve Mal zabt etmek.	5A/40, 17B/185, 56A/612,72B/801
Süleyman Çelebi Vakfı	-	58A/641
Şah Didar Vakfı	Bey‘ bi’l-istiğlâl akdi.	43B/465
Şahin Lala Vakfı	-	79B/890
Şehzâdegân Vakfı	-	48A/520
Şemseddin Âli Vakfı	Borç ve karz verme işlemleri.	34B/379
Şemseddin Fenari Vakfı	Köle satışı.	74A/816
Şirinzade Vakfı	-	3A/23
Şükür Hoca Vakfı	Borç verme ve mürabahaakdi.	6A/49
Tarhun Zade Vakfı	-	47B/514
Tekiye Mescid-İ Vakfı	Borç ve karz işlemleri.	51B/564
Üftad Efendi Vakfı	-	28A/305
Yanc Oğlu Vakfı	İcare akdi.	9A/89
Yıldırım Han Vakfı	Firarikölenin teslim alıp nafakasını vermesi.	23A/253, 23B/256, 47A/509
Zakikan Camii Vakfı	İcare akdi.	26B/289
Zeyrekzâde Vakfı	Borç verme işlemleri.	31A/336

1.3.11 Bey‘ Akitleri

Osmanlı şer‘iyye sicillerinde oldukça sık rastlanan ve bu sicilde en çok karşılaşılan kayıtlar bey‘ akitleri ile ilgilidir. Bey‘ akitlerinin farklı çeşitlerine ilişkin sicilde hüccet ve dava bulunmaktadır. İlgili kayıtlarda erkekler arasındaki alışverişler bulunduğu gibi kadınlar ile erkekler ve kadınların birbirleri ile arasındaki alışverişler de bulunmaktadır. Ayrıca Müslümanlar arasında gerçekleşen alışverişler bulunduğu gibi müslümanlar ile gayrimüslimler ve gayrimüslimlerin birbirleriyle aralarındaki alışverişler de bulunmaktadır. İlgili kayıt ve davaların konuları tasnif edilirken çok az sayıda kayıt, aynı zamanda iki konuyu içerdiğinden, her iki alanda da zikredilecektir. Bu nedenle sicilde bey‘ akitleri ile ilgili toplam 422 adet kayıt bulunmaktayken tabloda 543 adet kayıt gösterilmektedir. İlgili kayıt ve davaların konularının tasnifi şu şekildedir:

ÇEŞİT	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
A) Bey‘ Bât	166	1B/6, 2A/9, 11, 12, 3A/23, 3B/24, 26, 4A/29, 30, 5A/42, 5B/43, 45, 47, 6B/58, 7B/68, 8B/78, 79, 80, 9A/81, 82, 9B/87,91, 10A/93,

		10B/103, 11A/105,106, 11B/114, 12A/117, 118, 13A/127, 13B/132, 12B/125, 13B/135, 14A/139, 14B/145, 15A/151, 152, 17A/175, 176, 19B/207, 20B/219, 21A/223, 21B/232, 22B/241, 243, 247, 23A/250, 23B/254, 24B/265, 25A/273, 25B/279, 280, 27A/292, 293, 294, 295, 27B/297, 300, 301, 302, 28A/304, 36A/393, 39A/418, 421, 39B/424, 425, 40B/433, 436, 42A/448, 449, 43B/462, 49A/532, 51B/569, 53B/589, 55B/608, 57B/635, 58A/638, 641, 58B/648, 60A/662, 61B/677, 62A/681, 685, 63A/695, 63B/700, 64B/712, 713, 715, 65B/725, 66A/730, 66B/735, 67A/741, 67B/749, 750, 68A/752, 68B/758, 760, 69A/762, 764, 765, 69B/770, 773, 70A/774, 775, 778, 71A/789, 71B/790, 791, 792, 794, 794, 72A/795, 796, 797, 72B/801, 802, 803, 73A/806, 73B/811, 815, 74A/817,819, 74B/823, 75A/830, 75B/834, 76A/838, 76B/848, 77B/861, 863, 78A/868, 78B/873, 874, 80A/892, 894, 82A/915, 917, 83B/932, 84B/940, 85A/946, 947, 85B/951, 952, 86B/963, 97A/974, 89A/985, 986, 987, 89B/993, 994, 90B/996, 91A/1002, 91B/1007, 1008, 1010, 92A/1015, 92B/1016, 1017, 1018, 1021, 93A/1022, 1024, 1025, 1026, 95B/1040, 96B/1049.
B) Bey‘ Mutlak	133	1B/8, 3A/20, 6A/54, 7A/64, 70B/70, 9B/95, 15B/162, 19A/201, 21B/234, 23B/259, 26B/288, 28A/305, 29A/317, 29B/323, 30A/328, 329, 30B/330, 332, 334, 31A/336, 338, 339, 31B/345, 32A/352, 32B/353,358, 33A/360, 361, 33B/364, 365, 366, 33B/368, 34B/378, 35A/383, 35B/387, 36B/394, 395, 396, 397, 37B/404, 406, 38A/408, 409, 38B/413, 415, 39A/417, 421, 39B/423, 39A/420, 39B/426, 40B/435, 41B/442, 42A/450, 42B/455, 456, 43A/459, 43B/466, 44A/467, 469,471, 44B/479, 483, 46A/495, 499,500, 46B/504, 47A/507, 47B/514, 48A/518, 524, 48B/529, 49A/531, 534, 51A/561, 52A/571, 52B/579, 53A/582, 583, 53B/587,588, 54A/590, 591, 592, 594, 54B/596, 598, 55A/604, 605, 56A/616, 56B/619, 620, 622, 623, 625, 57A/627, 630,631, 57B/636, 59A/652, 59B/655,657, 60A/659, 60B/665, 61A/672, 61B/679,

		62A/683, 62B/690, 692, 63B/701, 703, 64A/705, 709, 710, 65A/720, 66B/734, 67A/743, 74B/824, 75A/831, 75B/833, 76B/843, 845, 846, 77B/859, 860, 78A/870, 78B/875, 877, 79A/884, 80A/896, 80B/904, 81A/906, 84B/944, 88B/983, 93B/1030.
C) Hiyel Bey‘: **1. Bey‘ bi’l-Vefâ**	1	40B/432.
2. Bey‘ Bi’l-İstiğlâl: **a) Şahıs ve Vakıf Arasındaki Akitler**	57	1B/7, 2A/13, 4A/31, 6A/55, 6A/59, 13A/126, 14A/140,141, 14B/146, 16A/167, 23A/251, 23B/255, 26B/287, 27A/ 291, 28B/311, 29A/316, 29B/325, 30B/333, 32B/355, 33A/362, 33A/363, 35A/382, 35B/388, 38B/414, 39A/419, 43B/,465, 44B/477,481, 46B/505,506, 46A/498, 47B/516, 49B/540, 51A/562, 52A/572, 54B/597,600, 57B/633, 634, 58B/645, 61A/673,674, 61B/675, 62A/684, 63A/698, 64A/708, 65B/727, 67A/744,745, 68A/753,756, 69B/772, 71A/787, 72B/804, 73B/814, 85A/948, 86A/959, 86B/965.
b) Şahıslar Arasındaki Akitler	27	2B/15, 3B/28, 13B/133, 21B/233, 24A/262, 27B/299, 28B/315, 34B/375, 41B/445, 43B/461, 45B/494, 47A/508, 50B/556, 51A/563, 54B/595, 63B/704, 68B/761, 69A/766,767, 74B/829, 76A/839, 77A/858, 79A/885, 80A/897, 81A/910, 81B/914, 91B/1006.
D) Bey‘ İle’l-ecel	14	2A/9, 2A/18, 12B/125,60B/668, 64B/715, 79A/879, 87A/968, 969, 970, 971, 89B/989, 990, 991, 92B/1016.
E) Bey‘u’l-Müzâyede	4	9A/84,17B/181, 30A/326, 66A/729.
F) Vekalete Dayalı Bey’ Akdi	10	2A/12, 6B/58, 9A/91, 30B/334,336, 36B/394,398, 59B/657, 74B/828, 89A/987.
G) Vesayete Dayalı Bey’ Akdi	8	2A/12, 2B/15, 9A/91, 12A/117, 30B/334,336, 36B/396, 74B/828.
H) Müşterek Alışverişler	9	5B/43, 28A/306, 74A/819, 74B/828, 87A/968, 969, 970, 971, 89B/989.
I) Karı-Koca Arasındaki Bey‘ Akitleri	2	55A/605, 89A/986
J) Erkekler İle Kadınlar Arasındaki Bey‘ Akitleri: **1. Erkeklerin Kadınlara Satışı**	19	9A/82, 13B/135, 27A/294, 38A/408, 40A/428, 22A/236, 42A/450, 58A/641, 62B/692, 66A/730, 69B/773, 72B/802,803, 79A/885, 79B/886, 81A/906, 82A/915,917, 89A/986.

2. Kadınların Erkeklere Satışı	50	22B/241, 25A/273, 25B/280, 27A/293,295, 27B/297, 29A/317, 29B/323, 31B/345, 42A/448,449, 42B/455, 43B/462, 44A/467, 44B/483, 46A/495, 499, 48A/518, 49A/531, 532, 534, 49B/540, 51A/562, 52B/579, 53B/587, 588, 54A/594, 55A/605, 56B/620, 622, 57B/634, 59A/652, 61A/774, 63B/701, 64A/705, 65B/725, 68A/752, 69A/766, 767, 72B/801, 804, 73B/815, 74A/819, 77B/861, 78B/873, 79A/884, 85A/947, 86A/959, 90A/949, 90B/996.
K) Kadınların Birbirleri İle Alış-Verileri	14	47A/507, 51B/569, 54B/595, 56A/616, 57B/636, 73A/806, 74B/824, 75B/833,834, 78B/877, 79A/884, 84B/940, 85A/946, 91A/1002.
L) Müslümanlar İle Gayrimüslimler Arasındaki Bey' Akitleri: **1. Müslümanların Gayrimüslimlere Satışı**	4	25A/247, 63A/695, 64B/713, 87B/922
2. Gayrimüslimlerin Müslümanlara Satışı	10	6A/55, 15A/151, 27B/299, 32B/355, 33A/363, 49B/540, 44B/477, 61B/677, 63A/698, 69B/772
M) Gayrimüslimlerin Birbirleri İle Alış-Verişleri	5	6B/58, 10B/103, 62A/685, 63B/700, 64B/712
N) Bey' Akdinin Feshi	1	71A/784
O) Mahkemede Gerçekleşen Bey' Akitleri	9	33A/361,362, 38B/414, 39A/419, 46B/505, 56B/623,625, 62A/684, 67A/745
Toplam	543	

1.3.12 Arazi Hukuku

Sicilde mîrî arazi ve vakıf arazisi olmak üzere toprak ile ilgili iki tür kayıt bulunmaktadır. Bu kayıtlar, ilgili arazinin bütün boyutlarını kapsamayıp daha çok tasarruf haklarıyla ilgilidir.

ÇEŞİT	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Miri Arazi	13	20A/211,212, 26B/286,290, 28A/308, 34A/373, 43A/459, 56B/624, 58A/640, 59B/656, 60A/663, 70A/776, 83B/929.
Vakıf Arazisi	24	7B/66, 8A/71, 9A/86, 9A/89, 11A/107,108,109, 14B/148, 16A/164,166, 22A/240, 23A/253, 53B/589, 56A/613,

		61B/678, 67A/746, 73B/812, 76B/849, 77B/862, 79B/890, 85B/954, 87B/973, 88B/980.
Toplam	37	

1.3.13 Kefâlet

Sicilde kefâlet konusunun hemen hemen birçok çeşitleriyle ilişkin kayıtlar yer almaktadır. İlgili kayıtlar şu şekilde tasnif edilebilir: 1. Kefâlet mekfûlün bih itibarıyla üç kısma ayrılır. Kefâle bi'n-nefs (Cana kefâlet), Kefâle bi'l-mal (Mala kefalet) ve Kefâle bi'd-derek. 2. Kefâlet akit itibarıyla ikiye ayrılır: Münceze kefâlet ve Muzâfe kefâle. 3. Diğer konular: Karşılıklı birbirine Kefâlet, gayrimüslimin müslümana kefaleti, gayrimüslimlerin birbirlerine kefâleti. Şu kadar var ki, bazen bir kayıt iki tali konuyu içerdiğinde aynı zamanda iki başlığın altında gösterilmektedir.

ÇEŞİT	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
A) Mekfûlün Bih İtibarıyla Kefâlet Çeşitleri: **1. Kefâle Bi'n-nefs (Şahsa Kefâlet)**	19	5B/48, 6A/53, 14A/119, 15B160, 22B/245,246, 23A/249, 23B/258, 25B/279, 41B/441,50A/548, 56A/624,77A/880, 83B/930,931,934, 84B/943, 85A/945, 91A/1004
2. Kefâle Bi'l-mal (Mala Kefâlet)	32	2B/16, 7A/62, 18B/160, 19A/199, 19B/208, 20A/215, 20B/218, 22B/242, 23B/255, 24B/268, 29B/322, 34B/379, 40B/431, 37B/403, 42A/447, 43A/460, 49B/539, 540,542, 53A/585, 54A/593, 55B/609, 57A/628, 60A/658, 62B/691, 64A/707, 65B/727, 79A/880, 83B/938, 91A/1003, 95A/1037, 95B/1042
3. Kefâle Biderek	39	2A/9,13, 2B/15, 4A/31, 6A/55, 6A/59, 27A/291, 27B/299, 28B/311,315, 29A/316, 29B/325, 30B/333, 32B/355, 33A/363, 34B/375, 35B/388, 38B/414, 44B/477, 481, 45B/494, 47B/516, 51A/562, 54B/595,597,600, 57B/633, 61A/674, 63B/704, 64A/708, 69A/767, 69A/767, 71A/787, 73B/814, 76A/839, 79A/885, 81A/910, 85A/948, 84A/959
B) Âkit İtibarıyla Kefâlet Çeşitleri: **1. Münceze Kefâlet**	14	5B/48, 6A/53, 14A/119, 15B160, 22B/246, 23A/249, 41B/441, 50A/548, 79A/880, 83B/930,931,934, 84B/943, 91A/1004
2. Müzâfe Kefâlet	3	22B/245, 23B/258, 85A/945

C) Diğer Konular: **1. Kefile Kefâlet**	5	56A/614, 57A/628, 83B/930,934, 85A/945.
2. Karşıklı Birbirine Kefâlet	5	26A/281, 87A/968,969,970,971
3. Gayrimüslimin müslümana Kefaleti	4	6A/59, 18B/160, 20B/218, 63A/698
4. Gayrimüslimlerin Birbirlerine Kefâleti	10	14A/119, 23A/249, 23B/258, 24B/268, 25B/279, 27B/299, 32B/355, 33A/363, 44B/477,63B/704
Toplam	131	

1.3.14 Şahitlik (Şehâdet)

Sicilde genel olarak iki kısım şahitlik yer almaktadır. Biri kayıtların muhtevasında o kaydın ilgili konusuyla ilgili olan şahitlik, diğeri ise mahkeme kaydıyla ilgili şahitlik ki bütün kayıtların sonunda bulunmaktadır. Kayıt sonundaki şahitliğin üzerinde durulmaya gerek olmadığından burada kayıtların muhtevasında bulunan şahitlik tabloda gösterilir.

KONU	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Şahitlik	**150**	1B/8, 2A/12, 2B/14, 3A/19,20, 4A/33, 5A/38,40, 5B/44, 6B/57,58,7A/62, 7B/67, 8A/72, 9B/81,84, 10A/93,94, 11B/110,112, 12A/115, 12B/121, 15B/156,157, 16B/169,171, 17A/174,178,189, 18A/190, 18B/196, 21B/231, 22A/236,237,238,239,240, 23A/250,251, 23B/257, 24A/260,263, 24B/264,267, 25B/277,278, 28A/305, 28B/314, 29B/323, 30B/334, 31A/336,341, 32A/350, 33A/360, 33B/367, 35A/384, 36A/392, 36B/394,398, 37A/401, 37B/405, 38A/411, 38B/415, 39A/418,420, 40A/428, 40B/435, 42B/455, 43A/458, 44B/482, 46A/500, 47A/507,511,512, 47B/513,515, 48A/518, 49A/531,536, 50A/550, 50B/555, 51A/563, 52A/573,575, 52B/577,580, 53A/582,584, 53B/587,588, 55A/606, 55B/607, 56B/620, 59A/651,652, 59B/655,656,657, 60A/660, 60B/665,669, 62A/682, 65A/722, 66A/729, 66B/736,737, 68A/752, 69A/763, 69B/771,772, 70A/776, 70B/781, 785, 72A/794, 72B/802, 73A/806, 74A/816,819, 74B/821,826, 75B/833, 77A/850, 78B/875,877, 79A/883,884, 79B/88, 80B/901, 81A/905, 82A/915,917,918, 82B/923, 83A/924, 84B/940, 85A/949,951, 86A/957, 87B/973, 89A/987, 90A/991,994, 90B/996,998, 91B/1005, 92A/1013,1015, 93A/1027, 94A/1034, 95A/1038.

1.3.15 Vekalet

Sicilde vekaletin çeşitli türleriyle ilgili kayıtlar bulunmaktadır. Vekalet ile ilgili bazı kayıtların muhtevasına göre tasnifi kısmen geçen bahislerde geçmiştir.[39] Burada tekrar olmama çabasıyla tasnif edilmeye çalışılacaktır. İlgili kayıtlar önce müslümanlar ve gayrimüslimler arasında olup olmadığı tespit edilip belirlenecek. Hemen akabinde kayıtlar muhtevasına göre tasnif edilecektir. Bu sebeple bazı kayıt numaraları aynı zamanda birkaç farklı başlıklar altında gösterilecektir. Ancak sayı açısından kayıtların muhtevasına bakılmaksızın genel olarak kaç kayıt bulunduğu sayılacaktır ki toplam 114 kayıt bulunmaktadır.

ÇEŞİT	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Müslümanların Birbirlerine Vekaleti	110	1B/8, 2A/12, 2B/14, 3A/20, 3B/27,28, 5A/38,39, 6A/52, 6B/57, 7B/67, 8B/77, 9A/81,84, 10A/93, 11B/112, 12A/115, 12B/121, 13A/128,129, 15A/150, 16B/169,171, 17A/174, 17B/185, 18B/196, 21B/231, 22A/235, 23A/250,251, 24B/264,267, 25B/278,277, 30B/334, 31A/336, 33A/360, 33B/367, 35B/387, 36B/394,398, 37A/401, 37B/405, 38A/411, 38B/415, 39A/418,420, 39B/425, 40A/428, 41B/443, 42B/455, 44B/478,483, 46A/500, 47A/507, 48B/525, 49A/536, 50A/550, 50B/555, 51A/562,563, 52A/573, 53A/582, 53B/586,587,588, 55B/607,608, 56A/616, 56B/620, 59B/653, 654, 655, 656, 657, 60B/665, 66B/735, 67B/747, 68A/752, 69A/763, 70A/776, 72A/794, 73A/806, 74A/819, 74B/828, 75B/833, 78A/866, 78B/877, 79A/879, 883, 884, 79B/886,887,888, 79B/891, 80B/901, 81B/913, 82A/915, 82B/923, 83A/926, 84A/938, 84B/940, 85A/949, 86A/957, 88A/948, 89B/991, 90A/994, 90B/996, 91B/1005, 92A/1013
Gayrimüslimlerin Birbirlerine Vekaleti	2	6B/58, 20B/218.
Müslümanların Zimmilere Vekaleti	2	17B/184, 25B/276.
Davada Vekalet	4	1B/8, 3A/20, 6B/57, 24B/264

[39] Bkz. s. 28.

İkrar ve Tasdik İçin Vekalet	72	3B/27,28 5A/38,39, 9A/81, 12A/115, 12B/121, 13A/128, 16B/169, 17A/174, 17B/184, 185, 21B/231, 23A/250,251, 25B/276,278,277, 33A/360, 33B/367, 35B/387, 36B/398, 37A/401, 37B/405, 38A/411, 38B/415, 39A/420, 39B/425, 42B/455, 44B/483, 46A/500, 47A/507, 48B/525, 49A/536, 50A/550, 50B/555, 51A/563, 52A/573, 53A/582, 53B/587,588, 56A/616, 56B/620, 59B/653,654,655,656,657, 66B/735, 67B/747, 68A/752, 69A/763, 70A/776, 72A/794, 73A/806, 74A/819, 75B/833, 78A/866, 78B/877, 79A/879, 884, 79B/886,888, 79B/891, 80B/901, 82A/915, 82B/923, 84A/938, 84B/940, 86A/957, 90A/994, 90B/996.
Vekil-i Müseccel	9	8B/77, 41B/443, 44B/478, 79B/887, 81B/913, 82B/923, 83A/926, 95A/1038.
Toplam	199	

1.3.16 Dava

Sicilde çeşitli konularla ilgili dava kayıtları bulunmaktadır. Bu kayıtlar, ihtiva ettiği konularına göre diğer konuların tasnifinde de zikredilmektedir.

ÇEŞİT	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Nafaka	4	9B/94, 18A/190, 24B/264, 93A/1027
Talak	4	9B/97, 55A/606, 60A/660, 93A/1027
Köle	5	15B/156,157, 69B/771, 71A/786, 74A/816
Hırsızlık	7	6A/50, 26A/281, 40A/429,430, 70B/785, 76A/840, 86B/964
Mal kaybı	4	35A/384, 66A/733, 85A/950, 94A/1034
Ortaklık	1	4A/33
Vakıf	3	3A/19, 52B/577, 61A/670
Bey‘ Akdi	20	1B/8, 2A/18, 3A/20, 9B/95,96 16B/170, 18B/201, 22A/236, 24A/263, 28A/305, 37B/402, 40B/435, 41B/442, 50A/551, 63A/696, 66A/729, 78B/875, 92A/1015, 95B/1041,1043
Tasarruf hakkının tefvizi	2	7B/66, 22A/240.
Kefalet	3	18A/189, 18B/193, 21A/221
Borç	15	2A/18, 9A/85, 12B/123, 16B/170, 17A/178, 19B/206, 21B/228, 29B/321, 49A/536, 48B/647, 66B/740, 68B/759, 75A/826, 76A/841, 82A/916

Karz	3	22B/257, 62A/682, 83A/924.
Vedia	7	7A/62, 22A/236,239, 74A/818, 74B/821, 83A/924, 96A/1045
Ariyet	1	66A/733
Hibe	2	7A/61, 92A/1011.
İcâre Akdi	6	11B/110, 20A/209, 21A/226, 58B/646, 60B/667, 86B/962
Miras	2	21B/228, 79B/891
Suçlar	4	8A/72, 43A/458, 44B/482, 52A/575.
Toplam	93	

1.3.17 Yemin

Sicilde ispat vasıtalarından biri olan yemin ile ilgili toplam 13 kayıt yer almaktadır.

KONU	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Yemin	**13**	6A/50, 16B/170, 19B/206, 20B/217, 21B/228, 22A/239, 29B/321, 35A/384, 47B/515, 66A/733, 82A/916, 94A/1034, 95B/1041.

1.3.18 İkrar

Sicilde yer alan kayıtların çoğu, halkın kendi arasında yaptığı muamele ve işlemler ile alakalı mahkemede ettiği ikrarlardan oluşmaktadır. Ama burada ikrar kayıtlarından o kayıtlar kast edilmeyip aksine davalarda ispat vasıtası olarak kullanılan ikrar kastedilmektedir. Aşağıdaki tabloda yer alan kayıtların temel konusu dava olduğundan dava kayıtlarının tasnifinde de gösterilmiştir.

KONU	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
İkrar	**20**	3A/20, 7A/61, 9B/97, 18B/193, 20A/209, 21A/221,226, 24B/264, 40A/429, 43A/458, 48A/522,528, 55A/606, 58B/647, 66A/733, 66B/740, 68B/759, 86B/964, 96A/1045.

1.3.19 İbrâ

Sicilde ibrâ konusuyla ilgili toplam 112 kayıt bulunmaktadır.

KONU	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
İbrâ	**112**	2A/9,10, 2B/14, 4B/36, 6A/52, 9B/96, 9B/94, 10B/100, 11A/104, 11B/111,113, 12A/115, 12B/121,122, 13A/128, 15B/159, 16A/163,165, 16B/169, 17A/174, 17B/184, 18A/187, 18B/197, 19B/204, 20B/218, 21A/223,225, 22B/248, 24A/260, 24B/267, 25A/270,272, 27B/303, 28B/310,314,319, 32B/354, 34B/369,374, 36A/391, 37A/399,401, 38A/411, 40A/428, 42B/453, 45A/488, 45B/490, 46A/489, 496, 46B/503, 47A/510, 47B/517, 48B/527, 49A/536,538, 50A/550, 50B/555, 51B/565,570, 52A/574, 52B/580, 53A/581, 55A/603, 56A/615, 57B/637, 58A/644, 59A/650, 59B/653,654, 60A/661, 63A/699, 65A/719,721,723, 65B/724,726, 66A/729,731, 66B/736,740, 68A/755, 70B/780, 72A/798, 74B/822, 76A/842,844, 77A/855, 78A/865,867, 79A/883, 79B/888,891, 80B/901, 82A/918, 83B/933, 84A/937, 85A/949, 85B/953, 86A/958,960, 86B/962, 87B/972,975, 88A/978, 88B/981,983, 89A/988, 90B/999, 91A/1000, 91B/1009, 93A/1023,1027.

1.3.20 Sulh

Sicilde diğer konularla alakalı kayıt bulunduğu gibi sulh konusuyla ilgili de dava kayıtları bulunmaktadır. İlgili dönemde sulh Müslümanlar arasında çeşitli konular üzerinde yapıldığı gibi zimmiler arasında da aynı prensiplere riayet edilerek sulh anlaşması yapılmıştır. Ayrıca Müslüman ve zimmiler arasında da sulh yapılmaktadır. Bu sebeple sulh konusu üç alt başlıkla tasnif edilebilir.

ÇEŞİT	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Müslümanlar Arasındaki Sulh	19	9B/96, 19B/204, 21A/225, 22B/248, 34A/374, 40A/428, 42B/453, 45A/488, 45B/489, 45B/490 64B/714, 67B/747, 72A/798, 72B/805, 74B/822, 75B/832, 78A/865, 79B/891, 89A/988.
Zimmiler Arasındaki Sulh	3	17B/184, 45B/490, 47A/510.
Müslümanlar ve Zimmîler Arasındaki Sulh	1	15B/159.
Toplam	23	

1.3.21 Borç

Sicilde borç ile ilgili toplam 142 kayıt bulunmaktadır. Kayıt ve davalardan oluşan bu kayıtlar genel olarak şu şekilde aşağıda ki tabloda gösterilmiştir.

KONU	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Borç	**142**	2B/16,18, 3A/21, 6A/49, 6B/57, 7A/63, 8A/74,75, 9A/85, 9A/88, 12B/120,123,124, 13A/130, 13B/131,134,136, 14A/142, 15A/153, 15B/161, 16A/163,165, 16B/170,172,173, 17B/181,182,183, 18A/188, 18B/194,195, 19A/199,200,202, 19B/206,208, 20A/215, 20B/218,220, 21A/221,224,225,227, 21B/228,229,231, 22A/235, 22B/248, 23A/252, 24B/266,268, 25A/272,274, 26A/283,284, 27B/298, 28B/312, 29A/319, 29B/321,322, 30A/327, 31B/342, 32A/347,349, 32B/356, 34B/379, 36B/397,399, 37A/401, 38A/407,412, 40A/428, 40B/431,434, 41A/437, 42A/447, 43A/460, 43B/464, 44A/468, 44B/476, 45A/485, 45B/490, 44B/480, 47A/511, 48A/520, 49A/536, 49B/539,546, 50A/550, 51A/560, 51B/564,565,570, 52B/578, 53A/585, 53B/586, 54A/593, 55B/607,609, 57A/626,628,629, 58B/647, 60B/664,666, 62B/691, 64B/716, 66B/737,739, 68A/747,754, 68B/759, 69B/769, 70A/777, 70B/783, 74B/826, 74B/826, 76A/841, 76B/844, 75B/836, 77A/852,853,856, 78A/869, 78B/872, 79B/899, 80A/898, 81A/908,909, 81B/912, 82A/916, 83A/924, 83B/935, 84A/939, 85B/955, 91A/1003, 91B/1005, 92A/1013,1014, 92B/1016, 95A/1037, 95B/1039,1042.

1.3.22 Karz

Sicilde bu konuyla ilgili rastlanan bazı kayıtların numaraları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

KONU	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Karz	**6**	19B/204, 23B/257, 62A/682, 76A/837, 82B/923, 84A/938, 90A/995.

1.3.23 Vedia

Sicilde vedia konusu, vedia ve emanet ifadeleriyle gerçekleşmektedir. Sicilde vedia konusuna dair hem kayıt hem de dava bulunmakta olup genel meseleleri kapsadığı

için tali konulara ayırmaya ihtiyaç görülmemiş ve aşağıdaki tabloda kayıtlar numaralarıyla gösterilmiştir.

KONU	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Karz	**14**	7A/62, 8A/73, 22A/239, 22B/244, 34B/377,47A/512, 50B/553, 70B/781, 74A/818, 74B/821, 77A/850, 78A/866, 83A/924, 96A/1045.

1.3.24 Ariyet (Ödünç)

Bu iki yıllık mahkeme sicilde konuya ilişkin sadece bir dava bulunmaktadır.

KONU	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARASI
Karz	**1**	66A/733.

1.3.25 Hibe

Sicilde diğer fıkhi konularla ilgili kayıt bulunduğu gibi hibe konusuyla ilgili de toplam 19 kayıt bulunmaktadır. İlgili kayıtların sayısı az ve genel meseleleri içerdiği için tali konulara ayırmaya ihtiyaç görülmemiş ve kayıtlar numaralarıyla aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

KONU	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Hibe	**19**	1A/4,5, 3B/27, 5A/39, 7A/61, 7B/67, 17A/177, 25B/277, 31B/343, 34A/374, 37A/399, 45B/493, 69A/768, 72A/799,800, 73A/807, 80A/893, 83A/927,928.

1.3.26 İcâre Akdi

İcare akdiyle alakalı olan dava ve kayıtlarda genel olarak icâre kelimesi kullanılarak icâre akdi işlendiği gibi, icâre-i mu‘accele, icâre-i mü’eccele, icâre-i tavîle ve nefis icaresi ıstılahları kullanılarak da icâre akdi yapılmaktadır. Ayrıca şahısların birbiriyle yaptığı icâre akdine ilişkin kayda rastlandığı gibi, vakıf ve şahıslar arasında yapılan icâre akdi ile ilgili de kayıtlar bulunmaktadır. Bu sebeple her biri ayrı ayrı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

ÇEŞİT	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Şahıslar Arasındaki İcâre akdi	12	12A/116, 19B/203, 20A/209,213, 21A/226, 21B/230, 22B/242, 38A/410, 43B/463, 68A/757, 78A/871, 84A/938.
Vakıf ve Şahıslar Arasındaki İcâre Akdi	37	4A/32, 6A/51, 6B/56, 14B/143,144, 18B/192, 20B/216, 24A/261, 26A/282, 26A/285, 26B/289, 27A/296, 32A/348, 39B/427, 41A/438, 41A/440, 45A/486, 48A/521, 49A/535, 49B/541,542, 50A/549, 52A/573, 56A/612, 58B/646, 60A/658, 60B/667, 61A/670, 61B/680, 62A/686, 62B/689, 64A/707, 70A/779, 77A/857, 84B/942, 88B/980, 96A/1046.
İcâre-i Tavîl'e	4	23B/256, 26B/289, 34A/372, 73A/807.
İcâre-i Mu'accele	7	16A/166, 22B/242, 24A/261, 30B/335, 41B/444, 88A/977, 90B/997.
İcâre-i Mü'eccele	4	79B/890, 85B/954, 88A/977, 90B/997.
Nefis İcâresi	7	5B/46, 11B/110, 15A/149, 31B/346, 57A/632, 86B/962, 92A/1012
Toplam	71	

1.3.27 Şuf'a

Şüfa konusuna ilişkin sicilde sadece bir kayıt bulunmaktadır.

KONU	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARASI
Şüfa	**1**	96A/1044.

1.3.28 Müsâkât

Müsâkât konusuyla ilgili de sicilde sadece bir kayıt bulunmaktadır.

KONU	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARASI
Müsâkât	**1**	15B/158.

1.3.29 Rehin

Sicilde rehin konusuna ilişkin 15 kayıt bulunmaktadır. İlgili kayıtlar şu şekilde tabloda gösterilebilir.

KONU	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI

Rehin	**15**	4B/34, 18B/195, 19B/204, 22A/235, 29B/325, 42A/447, 44A/468, 60B/666, 61A/673, 69B/769, 73B/813, 84A/938, 20A/215, 19B/208, 85B/952.

1.3.30 Fetvâ

Sicilde fetva konusunun çeşitli hususlarına dair toplam 3 kayıt bulunmaktadır.

KONU	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Fetvâ	**3**	68B/759, 90A/995, 92A/1011.

1.3.31 Suçlar

Sicilde çeşitli suçlar ile ilgili dava kayıtları yer almaktadır. İlgili dava kayıtları konu yönünden şu şekilde tasnif edilebilir: 1. Adam öldürme suçu (cinayet), 2. Dövme suçu, 3. Yaralama suçu, 4. Küfretme Suçu, 5. İçki içme suçu.

ÇEŞİT	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Adam Öldürme Suçu (Cinayet)	1	47A/410.
Dövme Suçu	3	44B/482, 48B/527, 55A/603.
Yaralama Suçu	6	52A/575, 55B/610, 56A/615, 35B/386, 42A/451, 43A/458.
Küfretme Suçu	1	8A/72.
İçki İçme Suçu	2	9A/83, 60B/669.
Toplam	12	

1.3.32 Vesayet

Bu sicilde kayıt sayısı en çok olan konulardan bir diğeri vesâyet konusudur. Bu konuyla alakalı kayıtlar genel olarak kaydedildiği için tali konulara ayırmaya gerek duyulmamaktadır. Bu sebeple direk kayıt sayısı ve numaraları göstermekle yetiniliyor.

KONU	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Vesâyet	**51**	2A/12, 2B/15, 6B/57, 12A/117, 13B/134, 18B/195, 19A/199,202, 21A/221, 21B/231, 25A/271, 27B/299, 29B/324, 31A/336,339, 31B/344, 34A/370, 36B/396, 38B/416, 43B/461, 45B/489,490, 50A/547,552, 50B/553,556, 554, 53B/589, 58A/642, 58B/649, 59A/651, 65A/723,729, 66B/737, 68B/759, 69A/766,767,

		70B/782,784, 74B/828, 80B/901, 83A/925, 85B/954, 88A/978, 88B/981,984, 91B/1006, 92B/1019, 93A/1025, 94A/1032, 95A/1038

1.3.33 Miras

Miras ile ilgili olan kayıtlar aşağıdaki tabloda gösterilecektir.

KONU	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Miras	**31**	5A/38, 7B/69, 11B/113, 14B/147, 20A/210, 21B/228, 25A/270, 25B/277, 28A/305,307, 29A/320, 32A/351, 48B/530, 50B/555, 51B/565, 53A/581, 59A/651, 61A/670, 62B/693, 63A/697, 65A/723, 66A/729, 70B/782, 71A/788, 72A/798, 75A/827, 79A/881, 79B/891, 88A/978, 91A/1000,1001, 92A/1015.

1.3.34 Tayinat (Atamalar)

Sicilde çeşitli atamalar ile alakalı toplam 8 kayıt bulunmaktadır. Sicildeki atamalar şunlardan ibarettir: Kur'an-ı kerim okuma görevlisi, cami görevlisi (imam ve müezzin) ve makbereci.

ÇEŞİT	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARALARI
Kur'an-ı Kerim Okuma Görevlisi	2	1A/2, 46B/501.
Cami Görevlisi (İmam, Müezzin, Mükebbir)	8	1A/3, 2A/17, 45A/484, 49A/537, 76B/847, 80A/895, 46B/501,502.
Makbereci	1	16B/168.
Toplam	11	

1.3.35 İhtida

Sicilde ihtid konusuyla ilgili sadece bir kayıt bulunmaktadır ki o da ihtida i'lamından ibarettir.

KONU	KAYIT SAYISI	KAYIT NUMARASI
İhtida	**1**	34B/376.

2. BÖLÜM
B-18 NUMARALI SİCİLDE GEÇEN KONULARIN TAHLİLİ

Çalıştığımız bu sicilde geçen islam hukukuyla ilgili konular bir önceki bölümde *Mültekâ* kitabının sistematiği esas alınarak tasnif edilmiştir. Bu bölümde ise yine Mültekâ esas alınarak konular detaylı bir şekilde fıkıh ilmi açısından tahlil edilecektir. Önceki bölümde örnekle açıklandığı gibi şer'iyye sicillerinde bir kayıt sadece tek bir konuyu değil, aynı zamanda birkaç konuyu içerebilmektedir. Bundan dolayı ilgili sicilin konuları tahlil edilirken bir kayıt birkaç konu başlığı altında değerlendirilebilecektir. Bu kısmda tahlilden evvel her konunun ne olduğu izah edilecek. Sonra o konuyla alakalı sicilde bulunan kayıtlar muhteva açısından dikkatle incelenip tespitler yapılmaya gayret gösterilecektir. Sonra o dönemde şer'î mahkemelerde en çok başvurulan Hanefi fıkıh kitapları esas alınarak bu hükümlerin şer'î veya örfî hukuka göre verilip verilmediği tartışılacaktır.

2.1 MEHİR

Mehir kelimesi sözlükte "ücret" anlamına gelir.[40] Terim olarak ise mehir: nikah akdinde kocanın karısına evliliğin sağladığı menfaatler karşılığı olarak, belirlenen veya akit sebebiyle vacip olan, ödemek zorunda olduğu mala denir.[41]

Tasnif bölümünde belirtildiği gibi ilgili sicilde mehr-i mu'accel ve mehr-i mü'eccel ile ilgili kayıtlar bulunmakta olup diğer mehir türleriyle ilgili hiçbir kayıt bulunmamaktadır.

[40] Mecmau'l-Lugati'l-Arabiyye, *el-Mu'cemu'l-Vacîz*, "m-h-r", el-Metabeu'l-Amiriyye, 2008, s. 593.
[41] Bkz. Aydın, M. Akif, "Mehir", *DİA*, 2003, s. 389; el-Baberti, Muhammed b. Mahmud, *el-İnâye fî Şerhi'l-Hidâye*, I-X, Dârü'l-Fikir, Dımışk, ts, c. 3, s. 316; Bilmen, Ömer Nasuhi, *Hukukî İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, Bilmen Basımevi, İstanbul, 1967, c. 2, s. 117.

2.1.1 Mehr-i Mü'eccel

Fıkıh ilminde kısmen mu'accel ve kısmen mü'eccel olan mehr'in mecmuu, bir mehr-i müsemmayı oluşturur. Bu nedenle mehr-i müsemma, tamamen veya kısmen ta'cil ya da te'cil olabileceği cihetle mehri mu'accel ve mehri mü'eccel kısımlarına ayrılır.[42]

Sicilde kadının kocası vefat ettikten sonra kocasının varisine intikal eden muhallefâtından (geride kalan malından), varislerden mehr-i mü'eccelini aldığı ile ilgili kayıtlar bulunmaktadır.[43]

Bu mesele ile ilgili *Mültekâ'da* böyle bir durumda kadının, mehrini alabileceği geçmektedir. Karı- kocadan birisinin ölmesi onların hayatta oldukları gibidir. Birisinin vefat etmesiyle mehir sâkıt olmaz, nasıl ki her ikisi hayatta olduğunda koca kadına mehrini ödemek zorunda olduğu gibi, kocasının ölümünden sonra da onun geriye bıraktığı maldan mehrini alabilir. Eğer nikah akdinde mehir belirlenmişse, kadın Mehr-i müsemmâsını alacaktır. Eğer belirlenmemişse Mehr-i misil alacaktır.[44] Ancak zevcin vefatı ile ecel sâkıt olur ve terekesinden kadının mehrinin derhal ödenmesi gerekir. Çünkü gerçekte mehr-i mü'eccel kocanın üzerine bir borçtur ve dainin (alacaklının) vefatıyla borç teaccül etmezse de medyunun (borçlunun) vefatıyla teaccül eder.[45]

Ayrıca sicilde kadın vefat ettikten sonra varisleri kocasından kadının mehr-i mü'eccelini talepte bulunarak aralarında mehri mü'eccel miktarında münazaa çıksa ve koca karısının mehrini hibe ettiğini iddia edip sonra müslihûn tavassut etmekle "es-sulhu seyyidü'l-ahkam" fehvasınca barışarak kendi aralarında birbirlerinin zimmetlerini ibra etmelerine ilişkin kayıtlar bulunmaktadır.[46]

Yukarıdaki meseleyle ilgili *Mültekâ* ve *Şerh-u Mecma'i'l-Enhur'de* şöyle geçmektedir: Kadın vefat ettiği takdirde, kadının varisleri ve kocanın arasında mehri mü'eccel hakkında ihtilaf çıkarsa, bunun hükmü karı-kocanın hayatta olduklarında

[42] Kâsânî, Alaeddîn, *Bedâiü's-Sanâi' fi Tertîbi'ş-Şerâi*', I-VII, 2. bs, Dârü'l-Kütübi'l-İlmiyye,1986, c. 2, s. 289; Bilmen, *Hukukî İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c. 2, s. 119.
[43] Örnek olarak bkz. 14B/147, 79B/889.
[44] Halebî, İbrahim, *Mülteka'l-ebhur*, (thk: Vehbi Süleyman Ğavci Âlbâni) I-II, 1. bs, Müessestü'r-Risâle, Beyrut, 1409/1989, c. 1, s. 248.
[45] Bkz. Bilmen, *Hukukî İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c. 2, s. 119.
[46] Örnek olarak bkz. 34A/374, 64B/714.

aralarında mehrin miktarıyla ilgili ihtilaf çıkması gibidir. Karı kocanın arasında mehrin miktarıyla alakalı ihtilaf çıktığında, eğer mehri misil kadının iddia ettiği miktarla aynı veya ondan yüksek ise, kadının yemin etmesiyle birlikte görüşüne itibar edilir. Eğer mehr-i misil kocanın iddiada bulunduğu miktarla aynı veya ondan az ise, o zaman kocanın yemin etmesiyle birlikte görüşüne itibar edilir. Eğer mehri misil koca ve karının iddia ettikleri miktarın aralığında ise, her ikisine yemin ettirilir ve mehr-i misil vacip olur. Bizim meselemizde de aynı şekilde eğer mehr-i misil kadının varislerinin iddia ettiği miktarla aynı veya ondan yüksek ise kadının varislerinin yemin etmesiyle birlikte varislerinin görüşüne itibar edilir. Eğer mehr-i misil kocanın iddiada bulunduğu miktarla aynı veya ondan az ise, o zaman kocanın yemin etmesiyle birlikte görüşüne itibar edilir ve eğer mehri misil koca ve kadının iddia ettikleri miktarın aralığında ise, her ikisine yemin ettirilir ve mehri misil vacip olur. Koca ve karısının her ikisinin vefat ettiği durumda mehrin miktarıyla alakalı varislerin arasında bir ihtilaf çıkarsa, bu durumda İmam Ebu Hanife'ye göre kocanın varislerinin görüşüne yemin etmeleriyle beraber itibar edilir velev ki bunlar kadının varislerinden daha az bir miktarı iddiada bulunmuş olsalar bile. Ama İmam Muhammed'e göre bu mesele onların hayatta oldukları gibidir. Yani eğer koca ve karısı her ikisi hayattayken mehrin miktarıyla ilgili aralarında bir ihtilaf çıkarsa mehri misil vacip olduğu gibi, burada da mehr-i misil vacip olur. Anlaşılan şu ki Halebi, İmam Ebu Hanife'nin görüşünü tercih etmiştir. Eğer varisler mehrin aslında ihtilaf ederlerse, İmam Ebu Yusuf ve İmam Muhammed'e göre mehr-i misil vacip olur. Çünkü mehri misil kocanın zimmetine borç olup, ölümle ortadan kalkmaz.[47] Şu var ki kocanın vefat ettiği durumda kadın mehrini iddia edince eğer varisler mehrin miktarını bilmiyorlarsa varisler mehrin miktarını beyan etmek zorundadırlar. Onları mehrin miktarını beyan etmelerine kadar hapse atmak gerekmektedir. Zira varisler kocanın yerine geçerler.[48]

Aynı şekilde sicilde koca zevcesini boşadıktan sonra üzerinde vacip olan mehri mü'ecceli ödeyeceğine dair ikrarda bulunmasıyla ile ilgili kayıt bulunmaktadır.[49]

[47] Halebi, *Mülteka'l-ebhur*, c. 1, s. 251; Şeyhzade Damad Efendi, Abdurrahman, *Mecma'u'l-enhur fi Şerhi Mülteka'l-ebhur*, (thk: Mehmet Hasan Dalu, Kenan Bala, Osman Kandazı, Ömer Faruk Kurban, Ali Barış Uygur), I-IV, Tereke Yayınevi, İstanbul, 1436/2015, c. 2, s. 81-82.
[48] Şeyh Bedreddîn, *Câmiu'l-Fusûleyn*, yy, v. 165.
[49] 58A/643.

Talâkın vukuu ile kadın mehr-i mü'eccelini boşandığı kocasından derhal talep etmeye hak kazanır ve bu meselede ric'î talâk ve bâin talâk arasında hiçbir fark yoktur.[50]

Ayrıca sicilde zevcenin zevcinden boşandıktan sonra mehrini taksitle alacağı ile ilgili bir kayda rastlamaktayız.[51]

Bu meseleyle ilgili İslam hukukuna göre zevc ve zevce eğer kesin bir şekilde mehri taksitli yapmak için anlaşırlarsa bununla amel edilir. Zira anlaşma açık ve net bir şekilde yapılmıştır; örf ise delalet özelliğini taşır. Açık olan delaletten daha kuvvetlidir.[52]

Son olarak mehr-i mü'eccel ile ilgili olan kayıtlardan anlaşılan şudur ki; Osmanlının bu döneminde ilgili mahkemede kayıtlar işlenirken diğer konulara önem gösterildiği gibi mehir konusuna da özellikle önem gösterilmiştir. Ayrıca maslahat öne koyularak nikah akdinde mehr-i mü'eccel daha çok uygulanmıştır ve en önemlisi mehr-i mü'eccelin taksitli bir şekilde ödenebilmesidir.

2.1.2 Mehr-i Mu'accel

Mehr-i mu'accel ile alakalı sicilde bir kayıt bulunmaktadır, çok dikkat çekici olduğundan özetlenerek değerlendirilecektir.

"Ubeyd b. Recep, Reşid Kasabası'nda sakin olan Hacı Mehmed'in bakire kızı ile bütün şehirlerde geçerli olan elli dinar mehr-i mu'accel ve otuz dinar mehr-i mü'eccel karşılığında, kız ile nikahlı olduğu müddetçe kızın babasının evinde yaşamak ve oradan çıkmamak şartıyla evlenmesi ve mehirlerin hiçbirini ödemeden zevcesini üç talâk ile boşaması".[53]

Bu kayıtta açıkça mehrin kısmen mu'accel ve kısmen mü'eccel olduğunu görmekteyiz. Bu konunun üzerinde bir önceki sayfada durulduğundan burada daha çok mehri ödemeden boşanma hususu dikkat çekmektedir. Kayıttan anlaşıldığı kadarıyla söz konusu boşanma, muhtemelen zevcenin sunduğu zor şartlardan dolayı olmuştur. Aslında bu tür şartlar şer'î şart değil bilakis karı-kocanın inşa ettiği şartlardır. Kadın tarafından

[50] Bilmen, *Hukukî İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c.2, s. 119.
[51] 56A/618.
[52] Zuhaylî, Vehbe, *el-Fıkhü'l-İslâmi ve edilletuhu*, I-X, 4. bs, Dârü'l-fikir, Dımışk, ts, c. 9, s. 6787,
[53] 28B/313.

böyle şartlar koşulduğu takdirde kocanın o şartlara riayet etmesi gerekir. Aksi takdirde kadın nikah akdinin feshini talep edebilir. Ancak bu şartların aile hayatı açısından makul talepler olması gerekir.

2.2 BOŞAMA (TALÂK)

Talâk kelimesi lügatte, bağını çözmek, serbest bırakmakmanalarına gelmektedir.[54] Talâk bir fıkıh terimi olarak karı koca arasındaki nikahla kurulan evlilik bağını belli ve özel lafızlar ile ortadan kaldırmayı ifade eder.[55]

Tasnif bölümünde belirlendiği gibi ilgili sicilde sadece "Bâin Talâk" ile alakalı kayıt bulunmaktadır. Yalnız bir kayıtta "Bâin Talak" kelimesi gözükmekte olup diğer kayıtlarda üç talak ifadesi geçmektedir. Üç talâk ifadesi genel olarak geçmesi sebebiyle bunun sünnî talâk veya bid'î talak olduğu anlaşılmıyor. Bu nedenle bâin talâk başlığı altında ilgili kayıtlar incelenecek.

2.2.1 Bâin Talâk

Koca karısını boşadıktan sonra üzerinde olan mehri mü'ecceli ve kadının iddet nafakasını ödemek zorundadır. Bu mesele ile ilgili sicilde kayıt geçmektedir.[56]

Karı-koca boşandıktan sonra her ikisi birbirinin zimmetlerinde olan eşyalarını almaları ve sonra birbirinin zimmetlerini ibra etmeleri ile ilgili sicilde kayıt geçmektedir.[57]

Sicilde boşama davalarında karı-kocadan birisi ikrar ve iddia ettiğinde diğeri onun iddia ve ikrarını kabul edip tasdik ettiği takdirde mahkeme ona göre davayı kayıt etmiştir. Müdde-i aleyh (davalı) inkâr ettiği takdirde kadı davacıdan iddiasına muvafık şahit talep etmiş ve şahitler şehadet ettiklerinde dava mahkemede kayıt olunmuştur. Davacı iddiasına muvafık şahit getiremediği takdirde davacının talebiyle münkire yemin verdirilerek dava sona erdirilip kayıt edilmiştir.[58]

---

[54] Sa'dî, Ebû Habib,*el-Kamusü'l-Fıkhî Lugeten ve Istılahen*, Dârü'l-Fikir, Dımışk, 1988, s. 230,

[55] el-Baberti, *el-İnâye fî Şerhi'l-Hidâye*, c. 3, s. 463; Acar, H. İbrahim, "Talâk", *DİA*, 2010, c. 39, s. 496.

[56] 58A/643

[57] 10B/100

[58] Örnek olarak bkz. 9B/97, 20B/217, 28B/313, 55A/606, 60A/660.

Bu meselede mahkeme şu fıkhi kaideye dayanmaktadır. "Beyyine müddei için ve yemin münkir üzerinedir". Beyyine ve yemin kavramları ileride anlatılacağı için burada üzerinde durmuyoruz. Bu madde iktizasınca davacının davasını şahit ile ispat etmesi gerekmektedir. İspatlayamadığı takdirde yemin inkâr eden üzerinedir. Mesela yukarıdaki meselede müddeî (davacı) tarafından iddia olunan boşanmayı müddeî aleyh (davalı) ikrar ederse kadı onu ikrarı ile ilzam eder. Eğer inkâr ederse kadı müddeiden beyyine (delil) talep eder. Müddei ikameyi beyyine ile davasını ispat ettiği takdirde kadı müddei aleyh (davalı) üzerine hüküm verir. Davasını ispat edemediği durumda müddeinin talebiyle kadı müddei aleyhe (davalıya) yemin teklif eder. Eğer müddei aleyh yemin ederse yahut müddei yemin verdirmezse kadı müddeiyi bila beyyine muarazadan yasaklar. Müddei aleyh nükûl ederse, kadı onun nükûlü ile hüküm eder. Bu sebeple müddei aleyhe (davalıya) yemin teklif olunduğunda eğer dava eden kişi, müddei aleyh yemin ederse müddea bihiyi (dava konusu şeyi) ona teslim edeceğim diye müddeinin yemin etmesini talep eylese, sözü hilaf-ı nas olduğu nedeniyle şayan-ı iltifat olamaz. Çünkü beyyine müddeî ve yemin münkir üzerinedir.[59]

Karı-koca boşandıktan sonra bizzat kendileri veya vekilleri mahkemeye başvurup boşanmalarıyla ilgili birisi ikrar edip diğeri tasdik ederek, ihticac etmek ihtiyaç olduğunda kullanmak için mahkemeden şahitler huzurunda kayıt almışlardır.[60]

2.3 MUHÂLEA (KARININ TALEBİ SONUCU KARŞILIKLI RIZAYLA BOŞANMA)

Osmanlı şer'iyye sicillerinde özellikle bu sicilde günümüz İslam dünyasının aksine, o dönemde diğer boşama usullerine göre en yaygın kullanılan, muhâlea yoluyla boşanma usulüdür. Dolayısıyla sicilde yer alan 55 adet muhâlea kaydı ele alınarak fıkıh ilmi açısından tahlil edilmiştir.

[59] Atıf Bey, *Mecelle-i Ahkam-ı Adliyye'den Kavâid-i Külliye Şerhi*, 2. bs, Mahmut Bey matbaası, İstanbul, 1327, s. 83.
[60] 55A/606.

2.3.1 Karı-Koca Tarafından Yapılan Muhâlea

İlgili dönemde kadın mahkemeye gelip şahitler huzurunda kocasıyla muhâlea yapmış ya da daha önce muhâlea yaptıktan sonra karı-koca, mahkemeye gelip şahitler huzurunda yaptıkları muhâlea ile ilgili kâdının huzurunda ikrarda bulunmuşlar.[61]

Sicilin muhâlea ile ilgili kayıtarına göre Osmanlı mahkemelerinde çoğunlukla kadın mehir alacağından, iddet müddetince nafaka isteğinden ve genel olarak bütün davalardan özellikle zevciyyet hukukuna müteallik davalardan vazgeçmesi karşılığında kocasını, kendisini boşamaya razı etmesi Osmanlı hukuk tarihi boyunca sıkça kullanılan bir boşama türüdür.[62] Bununla birlikte kadının hakkı olan küçük çocuğunun bakımından ve onunla yaşamasından vazgeçmesi ve babasıyla yaşamasına razı olması, kocasından küçük çocuğu için nafaka ve kisve talep etmeden onun bakım ve eğitimini üstlenmesi, kocasının zimmetine olan borcunun talep etmemesi, belli bir miktar para vermesi karşılığında kocasını, kendisini boşamaya razı etmesiyle ilgili de sicilde kayıtlar bulunur.[63] Kayıtların bazısında mehir genel olarak yazılarak mü'eccel ve mu'accel olduğu açıkça belli değil ama mehri mü'eccel olduğu anlaşılır. Bazısında ise mehir mü'eccel adıyla geçmektedir. Her iki durumda mehrin miktarı bellidir.[64] Bu kayıtlarda geçen konularla muhâlea yapmak fıkıh ilmine göre doğrudur. Sicilde muhâlea meselesiyle ilgili davaların hemen hemen hepsi Hanefi mezhebine göre kaleme alınmıştır. Bazıları diğer mezheplere de muvafıktır ve bazılarında ise mezhepler arasında ihtilaf gözükmektedir.[65]

Muhâlea, bedelli olabildiği gibi bedelsiz de olabilir. Bedel karşılığında olan muhâleanın rüknü, icap ve kabuldür. Dolayısıyla kabul bulunmadıkça muhâlea gerçekleşmez. Çünkü muhâlea bir mu'aveze akdi olması nedeniyle kabule muhtaçtır. Ama bedel karşılığında olmayan muhâlea akdi, kabule muhtaç değildir. Mesela bir kimse karısına hiçbir bedel zikir etmeksizin boşama niyetiyle "seninle muhâlea oldum" yahut "seni hul' ettim" derse, kadın kabul etmese de, derhal bâin talak vaki olur. Kadının hiçbir şey ödemesi gerekmez. Bu nedenle muhâlea akdinin gerçekleşmesi için kocanın rızası

[61] Detaylı bilgi için tasnif bölümünden muhâlea ile ilgili olan kayıtların numaralarını takip ederek tezin son kısmındaki sicilin metnine müracaat ediniz.
[62] Örnek olarak bkz. 27B/303, 32B/354,357, 42A/446,453, 44A/470, 46A/496, 46B/503, 47B/517 vs.
[63] Bkz. 25A/270, 47B/517, 65B/726,76A/ 842, 87B/972.
[64] Tasnif bölümündeki kayıtlara müracaat ediniz. Mehir miktarları indeks bölümünde gösterilecek.
[65] Detaylı bilgi için bkz. Kâsânî, *Bedâiü's-Sanâi' fi Tertîbi'ş-Şerâi'*, c. 3, s. 151-152; Zuhaylî, *el-Fıkhü'l-İslâmi ve edilletuhu*, c. 9, s. 7027-7033.

şarttır. Dolayısıyla kadın belli bir bedel karşılığında kocasına, kendisini boşamayı teklif ettiğinde koca "razı oldum" veya "icazet verdim" demesi gerekmektedir. Ama yalnız "evet" demekle muhâlea akdi gerçekleşmez. Zira bu sadece bir vaattir.[66]

Hemen hemen kayıtların çoğunda muhâlea gerçekleştikten sonra şu ifade geçmektedir: "Kadın mübâne oldu ve kocasına ancak yeni bir akit ve yeni bir mehirle helal olur".[67]

Hanefî ve Malikîlere, Şafiîlerden racih olan görüşe ve Ahmed b. Hanbel'den gelen bir rivayete göre muhâlea bedelsiz ve niyetsiz olsa bile bununla bir bâin talak vaki' olur. Çünkü Allahü teâlâ şöyle buyuruyor: "…(kadının boşanmak için kocasına) fidye verdiği o şeyde (mehrini veya daha farklı bir bedeli kocasına vermesinde) ikisine de bir günah yolktur,…".[68] Kadın da boşama karşığılında uhdesine aldığı muhâlea bedelini ödemek zorundadır. Bu muhâlea bedeli ancak kadının tarafından kocasına, kocasının otoritesinden çıkması için bir fidye olur. Eğer muhâlea bâin talak olmazsa koca dönebilir ve kadın yine kocasının elinin altına girer. Ayrıca muhâleadan amaç kadının şimdiki geçimsizlikten kurtulması ve üzerine gelecek zararları kaldırmaktır. Muhâlea bâin talak sayılmayıp ric'at caiz olursa bu zarar devam eder.[69]

2.3.2 Vekalet Yoluyla Yapılan Muhâlea

Muhâleanın, vekalet yoluyla da gerçekleştiğine dair ilgili sicilde kayıt bulunmaktadır.[70] Bu kayıtlar vekalet türlerine göre üç başlık altında ele alınacak:

2.3.2.1 Kocanın Vekili Vasıtasıyla Yapılan Muhâlea

Vekalet yoluyla gerçekleşen muhâlea vakalarında vekil genellikle koca tarafından seçilmiştir. Kayıtlarda vekil ile ilgili gereken bilgiler sicile yazılmıştır. Mesela vekilin adı, baba adı, varsa vasfı ve görevi, müvekkilinin tarafından şahitler huzurunda vekil seçildiği, şahitlerin sayısı genelde iki kişiden oluşarak onların adı, baba adı, yaşadığı

[66] Bilmen, *Hukukî İslâmiyye ve Istılahatı*, c. 2, s. 269.
[67] Bkz. 2A/10, 2B/14, 11A/104, 27B/303, 51A/558 vs.
[68] Bakara, 1/229.
[69] Detaylı bilgi için bkz. el-Baberti, *el-İnâye fî Şerhi'l-Hidâye*, c. 4, s. 211; Zuhaylî, *el-Fıkhü'l-İslâmi ve edilletuhu*, c. 9, s. 7035; Bilmen, *Hukukî İslâmiyye ve Istılahatı*, c.2, s. 280.
[70] Örnek olarak bkz. 2B/14, 24B/267, 31A/341,66B/736, 79A/883, 82A/918.

mahalle, köy ve şehirleri, varsa vasıf ve görevleri, müvekkilin de adı, baba adı, yaşadığı yeri, varsa vasfı ve görevi net bir şekilde zikredilmektedir.[71]

2.3.2.2 Karı-Kocanın Vekilleri Tarafından Yapılan Muhâlea

Tasnif bölümünde geçtiği gibi bu konuyla ilgili sadece bir kayda rastlamaktayız. Burada karı-kocanın her ikisi tarafından vekil seçilerek muhâlea, vekiller yoluyla gerçekleşmiştir. Önceki paragrafta söylenenler dışında bu kayıtta dikkat çekici mesele şudur ki vekil, biri asıl şahit diğer ikisi ise fer‘ şahitten oluşmak üzere üç şahidin şehadetiyle vekil seçilmiştir.[72]

Fıkıh ilmine göre muhâleada karı-kocanın her biri veya her ikisi üçüncü bir şahsı vekil tayin edebilirler. Çünkü her ikisi vekil ve müvekkil olma yetkisine sahiptir. Bunların bizatihi muhâlea yapmaları nasıl caizse muhâlea için birini vekil tayin etmeleri ve vekil olmaları da caizdir. Ayrıca muhâlea akdi alış-veriş gibi muaveze akdidir. Birisi bey‘ akdinde vekil ve müvekkil olabildiği gibi muhâlea akdinde de olabilir.[73]

2.3.2.3 Vekil Tarafından İkrar Edilen Muhâlea

Önceki iki başlıkta anlatılan vekil, müvekkil tarafından müstakil vekil seçilip muhâleayı gerçekleştirmiştir. Bu bölümde ise, önce karı-koca arasında muhâlea gerçekleşen ve daha sonra kadın veya kocadan birinin mahkemeye gidip yaptığı muhâlea ve ibrayı kadı huzurunda ikrar etmeye vekil seçmesi, vekilin de gidip mahkemede ikrar etmesine ilişkin kayıtlar ele alınmaktadır.[74] Vekalet konusu hakkında ileride Vekalet bahsinde detaylı bir şekilde bilgi verilecek.

Ayrıca birkaç kayıt dışında muhâlea ile ilgili kayıtların hemen hemen hepsinde, muhâlea olayından sonra karı-kocanın bütün davalardan bilhassa zevciyyet hukukuna müteallik davalardan birbirinin zimmetlerini ibra etmelerini ve yek diğerinin üzerindeki eşyalarının teslim aldıklarını görmekteyiz.[75]

---

[71] Örnek olarak bkz. 2B/14, 24B/267, 31A/341;
[72] 66B/736.
[73] Bilmen, *Hukukî İslâmiyye ve Istılahatı*, c.2, s.283; Zuhaylî, *el-Fıkhü'l-İslâmî ve edilletuhu*, c.9, s.7019.
[74] Örnek olarak bkz. 28B/314, 79B/888, 85A/949.
[75] Bkz. 4B/36, 11B/111, 24B/267, 28B/314, 36A/391, 57B/637, 60A/644, 77A/855.

2.3.3 Muhâleada Ferağat Edilen Eşyalar

İlgili sicilde muhâlea kayıtlarında kadının feragat ettiği şeyleri daha önce açıklandığı gibi anlamak mümkündür. Bu bağlamda kadının feragat ettiği şeyleri şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Mehir hakkından vazgeçmesi.
2. İddet müddetince nafaka hakkından vazgeçmesi.
3. Genel olarak bütün davalardan özellikle zevciyyet hukukuna müteallik davalardan vazgeçmesi.
4. Hakkı olan küçük çocuğunun bakımından ve onunla yaşamasından vazgeçmesi.
5. Kocasından küçük çocuğu için nafaka ve kisve talep etmeden onun bakım ve eğitimini-yetiştirilmesini üstlenmesi.
6. Kocasının zimmetinde olan alacağından vazgeçmesi.

Muhâlea ile alakalı kayıtların incelenmesi neticesinde şu sonuca varılabilir: Osmanlı döneminde muhâlea kayıtlarının sicillere kaydettirilmesinin amaçlarının en önemlisi daha sonra kadınların vazgeçtikleri alacaklarını eski kocalarından tekrar istemelerini engellemektir. Dolayısıyla muhâlea olayları daha çok erkekler tarafından kaydettirilmiş olabilir.

2.4 NAFAKA

Nafaka sözlükte sarfetmek, çıkmak, geçinmek için gerekli olan yiyecek, içecek ve sarfedilen mal ve para manalarına gelmektedir.[76] Istılahta nafaka "hayatiyetin ve yararlanmanın devamlılığını sağlamak için yapılması zorunlu olan harcamalar" şeklinde ifade edilebilir.[77]

Sicilde nafakaya ilişkin kayıtlarda, diğer konuların çoğunun kayıtlarında mevcut olmayan husus, nafaka kayıtlarının çoğunda kâdının verdiği hükmün bulunmasıdır. Nafakayla ilgili olan davalarda kâdı öncelikle bizzat kendisi davayı inceleyip, davacı ve müddei aleyhinin bölgesinde bulunan âdete göre, ne kadar nafaka ihtiyaç olduğunu o

[76] *Mecmau'l-Lugati'l-Arabiyye, el-Mu'cemu'l-Vecîz*, "n-f-k", s. 628.
[77] Erbay, Celal, "Nafaka", *DİA*, 2006, c. 32, s. 282.

bölgenin halkından araştırıp birçok kişiden sorarak günlük nafaka miktarını o dönemde bütün şehirlerde geçerli olan para üzerinden belirleyerek karar vermiştir. Buna ilaveten takdir ettiği nafaka kâfi olmadığı takdirde hâkim, kadına, kocası adına borç almaya izin vermiştir.[78] Konuya ilişkin örnek bir kaydın özeti şu şekildedir:

"Kâdı, kocası gâip olan Fatma b. Selma'nın nafakasını takdir etmeden önce kocası sefere giderken ona ve çocuğuna nafaka vermediğine dair kadına yemin ettirdi. Sonra kadının ve onun bakımında olan küçük çocuğunun nafaka ve diğer yaşam ihtiyaçları için, bütün şehirlerde geçerli olan altı dirhem Fizzi Şaban adlı gâip kocasının üzerine takdir ederek karar verdi".[79]

Birinin nafakası başka birisinin üzerine evlilik, akrabalık, köle-cariyelik sebepleri ile vacip olur.[80] Geçen konular dikkate alınarak burada zevciyet sebebiyle vacip olan nafakayla başlanması münasip görünmektedir.

2.4.1 Karı Nafakası

Bu başlık altında kadının evlilik nafakası ve iddet nafakası üzerinde durulacaktır:

2.4.1.1 Evlilik Nafakası

Akdi sahih anından itibaren kadının, Müslüman, gayr-i Müslim, reşîd-reşîd olmayan büyük, küçük (cinsi ilişkiye girebilen)[81], fakir, zengin, olup olmadığına ve kocanın da hasta, inin, cinsi ilişkiye girmeye muktedir olması, zengin, fakir, Müslüman, gayri müslim kimliğine bakılmaksızın bu kadının nafakasını ve yaşam ihtiyaçlarını, kocasının temin etmesi vaciptir. Bu vaciplik, kadının kendi nefsini kocasının evinde kocasına teslim ettiği veya kendi hakkını kullanarak (mesela mehr-i mu'acceli daha tarafına verilmemişse) yahut kocasının talep etmemesiyle nefsini kocasına teslim etmediği vakittedir. Çünkü nafaka kadının hakkıdır. Kocası karısından nefsini talep etme

[78] Örnek olarak bkz. 4B/34,35, 20A/214, 29A/318 vs. Nafaka miktarları indeks bölümünde gösterilecektir.
[79] 3B/25.
[80] Şeyhzade Damad Efendi, *Mecma'u'l-enhur fi Şerhi Mülteka'l-ebhur*, I-II, Matbaa-i Âmire, 1317, c. 1, s.484
[81] Cinsi ilişkiye giremeyen küçük kadının nafakası kocasının üzerine vacip değildir.

hakkına sahiptir. Kocanın kendi hakkını kullanmayarak, talep etmemesiyle kadının hakkı sâkıt olmaz.[82]

Evlilik nafakasıyla alakalı ilgili sicilde iki tür kayıt bulunmaktadır. Biri gâip zevcin üzerine kadının nafakasının kâdı tarafından yüklenmesi, diğeri ise gâip kocanın, kadının nafakasını üstlenmeye birisini vekil seçmesiyle ilgili kayıtlar bulunmaktadır. Ki bunun üzerinde vekalet kısmında durulacaktır.

Kocası gâip olan kadın kocası sefere çıkarken onun nafakasını vermediği ile ilgili mahkemede dava edip, kâdı huzurunda nafaka hakkını talepte bulunduğunda kâdı öncelikle onun davasını inceleyip kocasının ona sefere giderken nafaka vermediği ile ilgili kadına yemin ettirmiştir. Sonra tıpkı biraz önce zikredildiği gibi nafakasını belirleyerek gâip kocanın üzerine hükmetmiştir.[83]

Bu mesele ile ilgili Hanefi fıkıh literatüründe şöyle geçmektedir. Gaip zevcin üzerine kadının, çocuğunun ve anne babasının nafakası farzdır. Bunların nafakası zevcin (kadın ve diğerlerinin) nafaka haklarının cinsinden (mesela para türleri, dirhem, dinar, altın, gümüş, yiyecek, içecek, giyim) olan malından ödenir. Bu mallar kocanın evinde olabildiği gibi emanetçisinin, mudarebe ortağının veya borçlusunun indinde de olabilir. Kâdı onların elindeki malları gaip zevcin malı olmasına dair ve kadının zevciyetine ve diğerlerin nesebine ikrarlarıyla birlikte kadın ve diğerlerinin nafakasını belirleyerek karar verir. Onlar itiraf etmediği takdirde kâdı kendi ilmine göre hüküm eder. Çünkü kâdının ilmi hüccet sayılır ve vilayet mahallinde kendi ilmine göre karar vermesi caizdir. Ama şu var ki kâdı, kadına kocası sefere giderken ona nafakasını vermediğine dair yemin ettirir ve kefil alır. Çünkü burada zevcin sefere çıkmadan önce zevcesine nafaka verdiği ihtimali vardır. Veya kadın kocasından boşanmış ve iddet müddeti geçmiş olabilir. Yahut kadın nâşize (itaat etmeyen geçimsiz kadın) olabilir. Sadrüşşehîd hazretleri diyor ki tercihe şayan olan yemin ettirme ve kefil almanın her ikisinin olmasıdır. Zira bazı kimseler kefil verirler ama yemin etmezler, bazı kimseler de yemin ederler ve kefil vermezler. Binaenaleyh ihtiyaten her ikisinin yapılması doğrudur. Kocasından geriye kalan bir mal

[82] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, c.1, s. 300; Kâdîhân, *Fetâvâ Kâdîhân*, I-III, c. 1, s. 359; Şeyhzade Damad Efendi, *Mecma'u'l-enhur fi Şerhi Mülteka'l-ebhur*, c. 1, s. 485; Rıza, Hasan, Ahkâm-i Şahsiye Tercüme ve Şerhi, Mahmut Bey Matbaası, Der saadet, 1315, s. 70.

[83] Bkz. Tasnif bölümü nafaka bahsi.

olmadığı takdirde, kadın mahkemeye nafakasını talepte bulunursa ve zevciyete dair şahit de getirirse, bu durumda "Mültekâ"da şöyle geçmektedir. İmam Züfer (ra)'ye göre hâkim şahidi dinler ve zevci kocasının adına borç almaya emir edebilir. Çünkü bu durumda gaip kişinin üzerine hiçbir zarar gelmeyecektir. Zira gaip kişi karısına döndüğünde eğer gerçekten ikisi evliyse ve evliliklerine dair ikrar ederse borcu ödeyecektir. Ve eğer zevciyeti inkâr ederse o zaman hâkim, kadından, tekrar zevciyetle ilgili şahit getirmesini ister. Eğer şahit getirirse mesele kapanmış olur ve kocanın borcu ödemesi gerekir. Eğer zevcieyete dair şahit getiremezse, o zaman kadın veya kefilin borcu ödemesine hükmedecektir. Halebi, İmam Züfer'in görüşünü nakil ettikten sonra diyor ki günümüzde ma'mûlunbih ve muhtar olan görüştür. Damat Efendi ilaveten diyor ki; halk ve toplumun ihtiyacı için İmam Züfer'in görüşüne göre fetvâ verilen on altı meseleden biri budur. Hanefi mezhebinde nafaka ile ilgili belirli bir miktar yoktur. İhtiyacı karşılayacak miktarda nafaka vaciptir. Bu zaman ve mekâna göre değişir.[84]

2.4.1.2 İddet Nafakası

Sicilde kâdı, iddet vaktinde boşanan kadınlara iddet müddeti sona erinceye kadar kocalarının üzerine nafaka ve diğer yaşam ihtiyaçlarını yukarıda zikrettiğimiz vasıflarla takdir ederek karar vermiştir. Bu mesele ile ilgili üç kayıt yer almaktadır. Biri mutlak ve ikisi hamile boşanmış kadınların iddet nafakası ile ilgilidir.

Hanefi mezhebine göre hangi boşanma türü ile boşanırsa boşansın ve hamile olup olmadığı fark etmeksizin iddet bekleyen boşanan kadınların iddet müddeti sona ermesine kadar nafaka ve yaşam ihtiyaçları onları boşayan kocalarının üzerlerinde vaciptir. Bu alanda Hanefi fıkhında asıl kaide şudur: Ayrılık mübah veya yasaklı bir sebeple koca tarafından gerçekleşmişse, kadın, nafaka ve yaşam ihtiyaçlarını kocasından almaya hak kazanır. Ama ayrılık kadın tarafından gerçekleşirse, incelenir eğer ayrılık eşitsizlik, baliğ olamama gibi mübah bir sebep ise, yine nafaka ve yaşam ihtiyaçlarına hakk kazanır. Şayet ayrılık sebebi, mürted olma, kocasına itaat etmeme gibi yasaklı ve mahzur bir sebep ise, o zaman nafaka ve yaşam ihtiyaçlarını kocasından alma şansı yoktur. Kadın iddet nafakasını dile getirmeden mal veya para karşılığında kocasıyla

[84] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s. 301-302; Kâdîhân, *Fetâvâ Kâdîhân*, c. 1, s. 360, 366; Şeyhzade Damad Efendi, *Mecma'u'l-enhur fi Şerhi Mülteka'l-ebhur*, c. 1, s. 494-945; Rıza, Ahkâm-i Şahsiye Tercüme ve Şerhi, s. 80-82.

muhâlea ederse, nafaka hakkına sahip olur. Ama eğer kadın iddet müddetince alabileceği nafakadan vazgeçme karşılığında kocasıyla muhâlea yapmışsa, iddet nafakasından mahrum olur. Şunu unutmayalım ki muhâlea gerçekleştikten sonra iddet nafakasından ibra ederse, ibra sahih değildir. Hamile kadının iddet müddeti, çocuğunu doğurana kadardır. Çocuk iki sene kadının batnında kalır. Eğer boşamadan sonra iki sene geçerse ve kadın hala çocuğunu doğurmamışsa, nafakası kesilir. Çünkü çocuk iki seneden fazla kadının karnında kalmaz.[85]

2.4.2 Çocuk Nafakası

Sicilde çocuk nafakası ile alakalı çeşitli kayıtlar mevcuttur. Bu kayıtların hemen hemen hepsinde hâkimin verdiği karar bulunmaktadır. Küçük çocukların nafakası ile ilgili olan kayıtların çeşitleri şunlardır: 1. Hâkimin küçük çocuğun nafakasını annesi talebiyle takdir ve babası üzerine hükmetmesi,[86] 2. Hâkimin küçük çocuğun nafakasını annesi talebiyle takdir ve çocuğun nafakasını ödemek zorunda olan kişinin üzerine hükmetmesi,[87] 3. Hâkimin babası vefat eden küçük çocuğun nafakasını annesi talebiyle babasının geride bıraktığı malından takdir etmesi,[88] 4. Hâkimin küçük çocuğu yetiştirmek ve bakmak için birisine teslim etmesi ve bakıcının talebiyle nafakasını takdir etmesi,[89] 5. Hâkimin küçük çocuğun nafakasını annesi talebiyle gaip babasının malından takdir etmesi.[90] Bunun yanında hâkimin baliğe kız çocuğun nafakasını takdir ve babası üzerine hükmetmesine dair kayıt de bulunmaktadır.[91]

İslam hukukuna göre gerek erkek gerek kız her hür ve fakir olan küçük çocuğun nafaka ve yaşam ihtiyacı velev zimmî olsun hür olan babasının varlıklı ve yoksul durumuna bakılmaksızın üzerine vaciptir. Bu vücûbiyet, erkek çocuğu baliğ olup çalışmaya muktedir oluncaya kadar ve kız çocuğu evleninceye kadar devam eder. Bu meselede icma‘ bulunmaktadır. Ama şu var ki hâkim, küçük çocuğun babasının ekonomik yönden varlıklı veya fakir olmasını göz önünde bulundurarak çocuğa nafaka

[85] Sadrü’ş-Şehid, Ebû Hafs Hüsâmüddîn, *Şerhu Kitâbi’n-Nafakât*, (thk: ebu’l-Vefâ el-Afgânî), 1. bs, Dârü’l-Kütübi’l-Arabî, Beyrut, 1404/1984, s. 63-64; Kâdîhân, *Fetâvâ Kâdîhân*, c. 1, s. 371-372.
[86] 10/101, 44A/473, 48A/523, 63A/694, 64A/706.
[87] 9A/90.
[88] 28A/309, 29A/320, 82B/920, 88B/982, 92B/1020.
[89] 7A/60, 24B/269, 29A/318, 42B/454.
[90] 66B/738.
[91] 18B/191.

takdir eder. Bu nafakada babaya kimse müşareket edemez. Zira Allahü Teâlâ şöyle buyuruyor: "Onların normal ölçülerde yiyecek ve giyeceklerini sağlamak da çocuk kendisi için doğurulanın (babanın) borcudur".[92] Bu ayet, ibareten nikahlı kadınların nafakasının farz olduğunu anlatır. Ama işareten çocuğun nafakasının, babasının üzerine vacip olduğunu anlatır. Hakikaten ihtiyacı olan bir kimseye nafaka vermek o kimseyi ihya etmek demektir. Çocuk babasının bir parçasıdır. Bir babanın kendi nefsini ihya etmesi üzerine vacip olduğu gibi bir parçası olan çocuğunun nafakası da üzerine vaciptir. Babasının yoksul olmasıyla çocuğun nafakası üzerinden sakıt olmaz. O durumda eğer çalışmaya muktedir ise çalışarak çocuğunun nafakasını temin etmesi gerekir. Muktedir değilse, hâkim çocuğun nafakasını takdir ederek babasının üzerine hükmeder ve çocuğun annesine, bazı kimselerden çocuğun babası adına borç alması emrini verir. Baba, ekonomik durumu iyi olunca o borcu ödemek zorundadır. Dolayısıyla çalışmaya muktedir olduğunda çocuğuna nafaka vermekten kaçınırsa, zorla hapse atılır. Bu durumda hâkim, yakın bir akrabasını, daha sonra çocuğun babasından almak üzere niyabeten çocuğa infakta bulunmasını emreder. Eğer baba yoksul ve aynı zamanda bir özürlü olarak çalışmaktan aciz ise, o durumda kendisi ölüler zümresinde değerlendirilir. Üzerinden nafaka sakıt olup, çocuğun nafakası, babanın asla olmadığı durumda üzerine vacip olan kimsenin yükümlüğündedir.[93]

Babanın gaip olduğu durumda ise çocuğun nafakası, babadan sakıt olmayıp hâkim onun evde bulunan malından takdir eder.[94]

Bakire baliğe kızın nafakası özellikle babasının üzerine vaciptir. Çünkü baliğe kızın nafakası küçük çocuk nafakası gibidir. Nasıl ki küçük çocuğun nafakası babasının üzerine vacip ise, baliğe kızın da nafakası babasının üzerine vaciptir. Bu görüş zahir rivaye görüşü, Hanefi fıkhında fetva verilen görüştür.[95]

---

[92] Bakara, 2/233.

[93] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s. 303; Kâdîhân, *Fetâvâ Kâdîhân*, c. 1, s. 377-378; Şeyhzade Damad Efendi, *Mecma'u'l-enhur fi Şerhi Mülteka'l-ebhur*, c. 1, s. 496-947; Kâsânî, *Bedâiü's-Sanâi' fi Tertîbi'ş-Şerâi'*, c. 4, s. 34-36; *Rıza, Ahkâmi Şahsiye Tercüme ve Şerhi*, s. 179-182.

[94] Detaylı bilgi için "Kadın nafakası" başlığına bakınız.

[95] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s. 304; Kâdîhân, *Fetâvâ Kâdîhân*, c.1, s. 379.

2.4.3 Köle ve Cariye Nafakası

Sicilde köle ve cariye nafakası ile alakalı iki tür kayıt bulunmaktadır. Birincisi rehinde olan cariyenin nafakası ile ilgilidir. Hâkim rehin eden kişinin talebiyle rehinde olan cariyenin nafakasını takdir ederek gaip mevlasının üzerine hükmetmiştir.[96] İkincisi ise hâkim sokakta bulunan veya birisi tarafından tutulan firari kölenin nafakasını o bölgedeki kölelerle ilgilenen kişiye yahut vakfa teslim ederek nafakasını takdir edip teslim alan kişinin ya da vakfın üzerine hükmetmiştir.[97] İlgili konuya müteallik olan bütün davalarda köle ve cariyenin bireysel ve fiziksel özellikleri açıklanmıştır.[98]

Fıkıh ilmine göre köle ve cariyenin nafakası mevlasının üzerine vaciptir. Birisi köle veya cariyesini başkasına rehin bırakarak kendisi gaip olduğu durumda hâkim o köleyi çalıştırıp elde ettiği ücretini ona infak etmesini veya köleyi satmasını emir eder. Eğer rehin alan kişi bu kölenin nafakasını kendisi öderse, köleyi mevlasına teslim ettiğinde harcadığı nafakayı mevladan talep eder. Birisi firari bir köleyi yakaladığında hâkimin emri olmaksızın onun nafaka ve yaşam ihtiyacının karşılarsa mevlasından veya mahkemeden talep edemez. Ve eğer mahkemeye gelip onun nafakasıyla ilgili hâkimin emir ve hükmüne talip olursa, hâkim maslahata göre karar verir. Eğer nafaka verilmesini maslahata uygun görürse tutan kişi üzerine nafakasını hükmeder. Eğer maslahata uygun görmezse tutan kişiye firari köleyi satıp parasını muhafaza etmesini emreder. Ta ki mevlasına firari kölenin kendisi veya kıymeti geri ödensin.[99]

Sicilin Nafaka konusuyla olan kayıtları hakkında son olarak şunları eklemek de faydalı olacaktır: 1. Nafaka ile alakalı bütün kayıtlarda kâdılar Hanefi fıkhındaki muteber içtihatları bulup ona göre hüküm vermişlerdir. 2. İlgili davalarda kâdı her bölgenin örf ve âdetine göre ne kadar nafakaya ihtiyaç olduğunu, o bölgenin halkından araştırıp birçok kişiden sorarak ve o dönemde bütün şehirlerde geçerli olan para üzerinden belirleyerek karar vermiştir. Bundan dolayı her bölgenin örf ve âdetine göre farklı hükümler verilmiştir. Mesela bir bölgedeki küçük çocuğun nafaka ve diğer yaşam ihtiyaçları için günlük "dört" dirhem, diğer bir bölgedeki küçük çocuğun nafaka ve diğer yaşam

[96] 4B/34.
[97].7A/65, 58A/639, 75B/835.
[98] 58A/639.
[99] Kâdîhân, *Fetâvâ Kâdîhân*, c.1, s. 384.

ihtiyaçları için "sekiz" dirhem takdir etmiştir.[100] Dolayısıyla o dönemde kâdılar şer'î mahkemelerde bir davada hüküm verirken İslam hukukunun yanında örfi hukuku ve her bölgenin âdetini göz önünde bulundurduklarını görmekteyiz.

2.5 KÖLELİK VE CARİYELİK

Sicilde diğer konuların çoğunun kayıtlarında göze çarpmayan özelliği taşıyan bir diğer konu ise, köle ve cariyelik kayıtlarıdır. Bu kayıtların bazısında özellikle kölelerin hürriyet davalarında hâkimin verdiği hüküm ve karar bulunmaktadır.[101] İnsanlık tarihi kadar eski olan ve asırlar boyu hemen hemen her toplumda mevcut olan kölelik sistemi, eski medeniyetlerde ve Müslümanların çağdaşı güçlü devletlerde var olan ve tabii kabul edilerek İslamiyet'ten sonra da devam etmiştir. Ama İslâm'ın gelmesiyle kölelik sistemi, sınırları belli yeni bir hukuki yapıya kavuşmuştur. Bununla birlikte İslâm dini, tek taraflı ve kesin bir kararla kölelik sistemini kaldırma yönüne gitmeyip zaman içinde tedrîcen ortadan kalkmasına imkân sağlayacak bir zemin oluşturma yolunu seçerek, köle ve cariyelere daha insani davranılması ve her fırsatta hürriyetlerine kavuşturulmasını teşvik etmiştir. Ancak kölelik sistemi Osmanlı döneminde de devam etmiştir. İlgili sicildeki köle ve cariye ile alakalı kayıtlardan, Osmanlı Devleti'ndeki kölelik sisteminin büyük ölçüde fıkıh ilminin hükümlerine göre şekillendiği anlaşılmaktadır. Dolaysıyla köle fıkıh ilmi açısından şöyle tarif edilebilir: "Velâyet, şehâdet ve kazâdan hükmen (hukuken) âciz ve mülkiyet hakkından mahrum olan kimse".[102]

2.5.1 Köle Alış-Verişi

Sicilde köle ve cariye alışverişleri ile ilgili birkaç kayıt bulunmaktadır. Özellikle bey'i fuzûlî ve hıyari ayıp konularına rastlamaktayız.[103] Bey' akitleri bahsinde bu konuların üzerine durulacağı nedeniyle burada değinmiyoruz.

---

[100] Bkz. 29A/318, 63A/694.

[101] Bkz. 5B/44, 32A/350, 18A/189, 50A/551.

[102] Muhammed Hamidullah, Aydın, M. Akif, "Köle" *DİA*, 2002, c. 26, s. 246; Barcadurmuş, Şevket, *Bursa Şer'îyye Sicillerindeki Hicri 1117-1121 Tarih ve 189/412 nolu Defterin İslam Hukuku Açısından Tahlili*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, UÜSBE, Bursa, 1989, s. 136; Karataş, Ali İhsan, "Bursa Şer'iyye Sicilleri Işığında Osmanlı Devleti'nde Köleliğe Bir bakış", *İstem*, sy. 9, 2007, s. 136.

[103] Detaylı bilgi için Tasnif bölümünden köle ve cariye alışverişi kayıt numaralarını takip ederek metne müracaat ediniz.

2.5.2 Köle Azadı

Sicildeki köle ve cariyelikle alakalı kayıtlara bakıldığında, söz konusu dönemde Osmanlı toplumunda genellikle köleler daha çok dini ve duygusal nedenlerle ıtk (gönüllü âzat) yöntemiyle âzat edildikleri görülmektedir. Bununla beraber köle ve cariyelerin mükatebe ve tedbir yöntemleriyle âzat edildiklerine de rastlanmaktadır.[104]

2.5.2.1 Itk (Gönüllü Âzat)

Sicilin kayıtlarına göre Osmanlı toplumunda, en yaygın köle âzat etme usulü, herhangi bir karşılık ve maddî menfaat beklemeksizin tamamen Allah rızası için olan "ıtk (gönüllü âzat)" yöntemidir. Genellikle köle ve cariyelerin, mevlaları tarafından gönüllü olarak âzat edilmeleri halk arasında oldukça yaygın bir uygulamadır. Bu yöntemle âzat etmenin temelinde Allah Rızası'nı kazanma duygusu vardır. Köle âzat edenlerin bu niyetleri konuyla ilgili kayıtlarda de açıkça ifade edilmektedir. Kayıtların hemen hepsinde âzad eden kişi, Allah rızasını kazanmak ve peygamber efendimizin ruhunu hoşnut etmek amacıyla genellikle "**يوم لاينفع مال ولابنون**" ayet-i kerimesine ve "**مَنْ أَعْتَقَ رَقَبَةً مُؤْمِنَةً، أَعْتَقَ اللهُ بِكُلِّ عُضْوٍ مِنْهُ عُضْوًا مِنَ النَّارِ**" ("Kim ki mü'min bir köleyi âzat ederse o kölenin her organına karşılık Allah da onun bir organını cehennem ateşinden âzat eder"[105]) hadisine dayanarak kölesini âzat etmiştir. Ayrıca şunu belirtmemiz gerekir ki kayıtlarda bu yöntemle köle ve cariyeler kefaret olarak azat edilmeyip tamamen hayır için azat edildikleri kaydedilmektedir. .[106] Gönüllü âzat etme yöntemi fıkıh ilmi literatüründe köle âzat etmekle ilgili zikredilen birçok yöntem içerisinde ilk sırada yer akmaktadır.[107]

2.5.2.2 Ölüme Bağlı Âzat (tedbîr)

Sicildeki ilgili kayıtlara bakıldığında uygulanan köle âzadı usullerinden "tedbîr" usulü hemen ikinci sırada yer almaktadır. İslam hukukuna göre Bir kimse kölesini kendisinin ölümünden sonra hürriyetine kavuşmak üzere âzat edebilir. Bu âzat, kölenin mevlası henüz hayatta iken kölesine "ben ölürsem hürsün" ya da "ben öldükten sonra kırk gün içerisinde hürsün" demesiyle gerçekleşmektedir. Söz konusu usulle özgürlüğüne

[104] Detaylı bilgi için Tasnif bölümünden köle ve cariye alışverişi kayıt numaralarını takip ederek metne müracaat ediniz.
[105] Nişapurî, Müslim, *Sahihu Müslim*, (thk: Muhammed Fuat Abdulbaki), I-V, Dâru ihyâi't-Tirâsi'l-Arabî, Beyrut, c. 2, s. 1147, nr. 1509
[106] Bkz. 8B/76, 10B/99, 49B/544, 67A/742, 86A/956 vs.
[107] Kâdîhân, *Fetâvâ Kâdîhân*, c. 1, s. 506.

kavuşanlara "müdebber köle" denilmektedir. Mevlasının vefatından sonra hürriyete kavuşacaktır. Ancak şu var ki ölüme bağlı âzat, bazı yönlerden vasiyet hükmünde olduğu için kölenin değeri terekenin üçte birini aşıyorsa ayrıca mirasçıların da rızâsı gereklidir. Mirasçıların razı olmadığı durumlarda ise köle yine hürriyetine kavuşur; fakat üçte biri aşan kısmı onlara ödemek mecburiyetindedir.[108]

2.5.2.3 Mükatebe Yoluyla Âzat

İslâm hukukunda köle ve cariyelere, belli bir bedel ödeme veya belli bir müddet hizmet karşılığında serbest kalmaları için sahipleriyle anlaşma yapma imkânı verilmiştir. Bu şekilde anlaşma yapan kölelere "mükâteb köleler" denilmektedir. Bunlar bedellerini ödedikten sonra veya Mevlalarının belirledikleri müddet hizmet ettikten sonra serbest kalmaktadırlar. Bu yöntem fıkıh ilminde kölenin hayrına olma ve ticaret ya da diğer işleri yapabilme şartıyla müstehap ve hoş bir amel olarak karşılanmıştır. Nikahta mehir olabilen her şey mükatebe yönteminde de bedel olabilir.[109]

Sicildeki üçüncü usul olan "mükâtebe" âzatlık yöntemi, o dönemde sıkça uygulanmaktadır. Buradaki kayıtlara bakıldığında iki şekil mükatebe uygulaması göze çarpmaktadır. Biri belli bir müddet hizmet karşılığı mükatebe, diğeri ise belli para karşılığı mükatebe. Ama daha çok uygulanan hizmet karşılığı mükatebedir ki dört sene hizmetten başlamak üzere en fazla on sene hainlik yapmadan ve firar etmeden hizmet etme karşılığında mevlalar kölelerini hürriyete kavuşturmaktadırlar.[110] Para karşılığı mükatebeyle ilgili sadece bir kayıt bulunmaktadır ki Mevlanın 7000 dirhem karşılığında kölesini âzat ettiğini görmekteyiz.[111]

2.5.3 Köle ve Cariyenin Hürriyet Davaları

Sicilde köle ve cariyenin hürriyet davaları ile ilgili bazı kayıtlar bulunmaktadır. Köle hürretü'l-asl olduğuna dair dava açarak mahkemeye iletmiştir. Hürret'ü-asl olduğunu adil ve sadık şahitlerin şer'î şehadetleriyle ispat edebildiği takdirde hâkim onun

[108] Bkz. Halebî, *Mülteka'l-ebhur,* c.1, s. 310; Muhammed Hamidullah, Aydın, "*Köle*", s. 247; Detaylı bilgi için Tasnif bölümünden "ölüme bağlı âzat" kayıt numaralarını takip ederek metne müracaat ediniz.
[109] Ayrıntılı bilgiler için bkz. Kâdîhân, *Fetâvâ Kâdîhân,* c. 1, s. 522; Halebî, *Mülteka'l-ebhur,* c. 1, s. 310.
[110] bkz.24B/275, 48B/525, 49A/333 vs.
[111] 30B/337.

hürriyetine hükmetmiştir. Sonra onun sahibi satın aldığı kişiye müracaat ederek şer'î usullerle ondan satın aldığını ispat edebildiği takdirde ona verdiği parayı geri almıştır.[112]

2.5.4 Köle ve Cariyenin Firar Etmesi

Sicilde köle ve cariyenin firar etmelerine dair kayıtlar da bulunmaktadır. Bu kayıtlara göre birisinin köle veya cariyesi firar edip, daha sonra başka birisinin elinde bulunmuştur. Sahibi de davacı olarak mahkemeye gidip, kölesinin bireysel ve fiziksel özelliklerini, nereli olduğunu, ne zaman satın aldığını, kimden ve ne kadara satın aldığını zikrederek o kölenin mülkî sahibi olduğunu iddia edip mahkemede hâkimin huzurunda kölesinin, tarafına geri verilmesini talep etmiştir. Hâkim davacıdan iddiasına muvafık şahit talep etmiştir. Davacı şeriatın belirlediği usule ve sayıya göre şahit getirerek iddiasını ispat ettiğinde, hâkim şahitlerin şer'î şahitliklerini kabul ederek kölenin ona verilmesine karar vermiştir.[113]

2.5.5 Emanet Cariyenin Vefatı

Sicilde emanet edilen cariyenin vefatıyla ilgili sadece bir kayıt bulunmaktadır. Bunda da hâkim davacıdan iddiasını ispat etmek için şahit talep etmiştir. Şahitleri getirdiğinde, onların şer'î şahitlikleri mahkemede kabul olmuştur.[114]

Köle ve Cariyelik başlığı altında şunları eklemekte de fayda görmekteyiz: İlgili kayıtların sadece bir tanesinde cariyenin Müslüman olduğuna dair açık ve net ifade bulunmaktadır. Şöyle ki, cariyenin bireysel ve fiziksel özelliklerini sayarken cariyenin Müslüman olduğu sıfatı da "el-Müslimetü milleten-millet olarak Müslüman'dır" diye geçmektedir.[115] Ama diğer köle ve cariyelerin adları ve baba adlarından da, Müslüman oldukları anlaşılmaktadır. Ancak şu var ki, Osmanlı Devleti'nde Müslümanlar gibi diğer dinî ve etnik gruplar da köle sahibi olabilmişlerdir. Bununla birlikte sicilde köle âzat etme genel olarak Müslümanlar tarafından yapılmıştır. Sadece bir kayıtta zımmî tarafından köle azadı yapıldığı anlaşılmaktadır. Şuna işaret etmek gerekir ki o kayıtta Mevla ve kölenin zımmî oldukları açıkça geçmiyor lakin bu isim, sadece zımmîlerin adı olarak

[112] 18A/189, 50A/551, 77B/864.
[113] 70B/781, 71A/786/74A/816.
[114] 74B/821.
[115] 15A/154.

diğer kayıtlarda geçtiğinden dolayı zımmî olması muhtemeldir.[116] İki yıllık bir süreyi içeren bu sicilde tek bir kaydın varlığı, ilgili dönemde zimmilerin köle âzadı konusunda Müslümanlar gibi davranmadıklarını açıkça göstermektedir.

Sicildeki âzat edilenlerin hepsinin yaşlarını tespit etmek mümkün değildir. Ama sadece bir kayıtta kölenin 13 yaşında[117] olduğu açıkça ifade edilmekte, bazı kayıtlarda geçen ifadelerden de çok genç yaşta hürriyetlerine kavuşturulanların olduğu anlaşılmaktadır. Mesela bazı kayıtlarda köle ve cariyenin bireysel ve fiziksel özellikleri sayılırken kölenin "genç yaşta olduğu-Şâbb"[118] ifadesi geçmektedir.[119] Kölelerin genç iken âzat edilmeleri toplumsal kabul görmüştür. Zira onların, serbest kaldıktan sonraki hayatlarını kendi başlarına devam ettirebilmek için iş yapabilecek güçte olmaları gerekmektedir. Hatta cariyeler, fazla yaşlanmadan âzat edilerek uygun birisiyle evlendirilirdi.

Sicilde köle ve cariyelerin bireysel ve fiziksel vasıfları zikredilirken genellikle uzun boylu, orta boylu, kısa boylu, çatık kaşlı veya açık kaşlı, sarışın, siyah gözlü, elâ gözlü, gök elâ gözlü, buğday tenli, bir organında olan yara alameti, nereli olduğu, sarı sakallı vs. vasıflar kullanılmıştır.[120]

Son olarak kölelerin uyruğuna değinmek istiyoruz. Sicilde en çok Rus asıllı kölelerle ilgili kayıt bulunmaktadır. İkinci sırada Eflak, üçüncü sırada Boğdan, dördüncü sırada Macaristan, beşinci sırada Gürcü, altıncı sırada Hırvat, yedinci sırada Çerkez ve sekizinci sırada ise Kıbrıs asıllı köle ve cariyeler yer almaktadır.[121]Ancak bazı kölelerin uyruğu kayıtlarda kayıt edilmemektedir. Köle ve cariyelerin milliyet ve cinsiyetlerini aşağıda tablo içerisinde gösteririz.

Milliyeti	**Cinsiyeti**		**Genel Toplam**
	Köle	**Cariye**	

[116] 55A/601.
[117] 50A/551.
[118] "Şâbb", Baliğ olan ve daha erkeklik yaşına girmeyen genç delikanlı. Ömer, Mu'cemü'l-Lugeti'l-Arabiyyeti'l-Muasıra, "ş-b-b", c. 2, s. 1156. "Şabb-ı emred", Henüz sakal ve bıyıkları çıkmamış genç. Sami, Şemseddin, *Kâmûs-ı Türkî*, (hzr. Yrd. Döç. Dr. Raşit Gündoğdu, Yrd. Döç. Dr. Niyazi Adıgüzel, Ebul Faruk Önal), "şâbb",1. bs, İdeal Kültür Yayıncılık, İstanbul, 2011, s. 592.
[119] Bkz. 5B/44, 8B/76, 10B/99, 14A/137.
[120] Bkz.14A/137,138, 17A/179, 18A/189, 24A/263, 25A/275, 47A/509, 56B/621.
[121] Tasnif bölümünden "Köle ve cariyelik" kayıt numaralarını takip ederek metne müracaat ediniz.

	Müslim	G. Müslim	Toplam	Müslim	G. Müslim	Toplam	
Rus	14	-	14	12	-	12	26
Eflak	5	1	6	4	-	4	10
Boğdan	4	-	4	2	-	2	6
Macaristan	2	-	2	1	-	1	3
Gürcü	3	-	3	-	-	-	3
Hırvat	1	-	1	-	-	-	1
Çerkez	-	-	-	1	-	1	1
Kıbrıs	1	-	1	-	-	-	1

Aşağıdaki tabloda köle ve cariyelerin âzat edilme şekilleri gösterilecektir.

Âzat edilme şekli	**Âzat edilen**		**Genel toplam**
	Köle	**Cariye**	
Itk (Gönüllü Âzat)	15	4	19
Tedbîr	6	7	13
Mükatebe	8	-	8
Toplam	29	11	40

2.6 HIRSIZLIK

Arapça'da sirkat ve serika kelimeleri ile ifade edilen hırsızlık, ilgili sicilde de "sirkat" kelimesiyle kaydedilmiştir. Hırsızlığı bir hukuki terim olarak mezhepler her biri kendi yaklaşımlarını yansıtarak kısmen farklı bir şekilde tarif etmişlerse de hepsi, hırsızlığın ana unsuru olan "gizlice alma, çalma" noktası üzerinde odaklanmışlardır. Dolaysıyla hırsızlık, "başkasına ait bir malın mülk edinme kastıyla muhafaza edildiği yerden gizlice alınması" şeklinde tanımlanabilir.[122]

Kayıtlarda hırsızın ikrar etmesiyle veya davacının davasına muvafık şahit getirmesiyle hırsızın hırsızlığı ispat olduktan sonra, çalınan mal, sahibine geri verilerek ya da çalınan malın bedeli verilerek aralarında barıştıkları mahkemede kaydedilmiştir. Kayıtlarda kayıtlı olan çalınan malların had cezasını gerektiren bir miktara sahip olmasına ve hırsızın hırsızlığının ispat olmasına rağmen kâdı tarafından had cezasının veya taziri bir cezanın uygulandığı sicilde görülmemektedir.[123]

[122] Bardakoğlu, Ali, "Hırsızlık", *DİA*, 1998, c. 17, s. 385.
[123] Tasnif bölümünden "Hırsızlık" konusun dava numaralarını takip ederek metne başvurunuz.

2.7 MAL KAYBI

İlgili dava kayıtlarına bakıldığında, birisi bir malını kaybedip daha sonra başka birisinin elinde bulunca, mahkemeye o şahsı ihzar edip malın kendi mülkü olduğunu ve kaybettiğini iddia ederek tarafına iade edilmesini talep etmektedir. Hâkim davalıya sorunca, davalı malı diğer bir kimseden satın aldığını ifade etmektedir. Hâkim davacıdan davasını ispat için şahit istemektedir ve şahitlerin şehadetinden sonra hâkim davacıya o malı hiçbir vecihle özellikle satım ve hibe yollarıyla mülkünden çıkarmadığına dair yemin ettiriyor. Şahitler davacının davasına muvafık şehadet ve davacı da davasına yemin edince hâkim o malın davacıya geri verilmesine hükmetmektedir.[124]

2.8 ÖŞÜR

Öşür sözlükte onda bir manasına gelmektedir.[125] Terim olarak öşür "fıkıhta toprak ürünlerinden tahsil edilen zekâtı ifade eder".[126] İlgili sicilde öşür ile ilgili sadece bir kayda rastlanmaktayız. Sicilde eski âdetlere göre ve dinin buyurduğu üzere meyve ve sebzeler için toprak sahibi yıllık öşür ödemeye ikrar etmiştir.[127] İmam Ebu Hanifeye göre toprak ürünlerinin hepsinde öşür vaciptir.[128]

2.9 ORTAKLIK

Türkçe karşılığı ortaklık olan şerike kelimesi sözlükte bir şeye katılmak manasına gelir.[129] Istılahta ortaklık, iki kişi veya daha çok kişinin arasındaki sermaye ve kar ortaklığına denir.[130]

İlgili sicilde ortaklık konusuna ilişkin sadece üç kayıt bulunmaktadır. Bunların her üçü de mülk ortaklığına ilişkindir. Sicilde ortakların sermaye, kar, zararın her birinde ortak olmaları açıkça ifade edilmektedir. Ayrıca bir ortağın diğerine kendi payını

---

[124] Örnek olarak bkz. 6A/50, 47B/515, 94A/1034. Dava ispat yollarının geniş bilgisi için bkz. s. 95 ve 102.
[125] Ömer, Mu'cemü'l-Lugeti'l-Arabiyyeti'l-Muasıra, " '-ş-r", c. 2, s. 1501.
[126] Erkal, Mehmet, "Öşür", *DİA*, 2007, c. 34, s. 100.
[127] 19A/198.
[128] Kâdîhân, *Fetâvâ Kâdîhân*, c. 1, s. 233.
[129] Mecmau'l-Lugati'l-Arabiyye, *el-Mu'cemu'l-Vecîz*, "ş-r-k",s.342; Ömer, Mu'cemü'l-Lugeti'l-Arabiyyeti'l-Muasıra, " ş-r-k", c. 2, s. 1195.
[130] Şeyhzade Damad Efendi, *Mecma'u'l-enhur fi Şerhi Mülteka'l-ebhur*, c. 1, s. 714; Kâdîhân, *Fetâvâ Kâdîhân*, c. 3, s. 639; Hacı Reşid Paşa, *Ruhü'l-Mecelle*, I-VIII, Matbaa-ı Hayriye ve Şürekâsı, Der saadet, İstanbul, 1328, c. 3, s. 2-3,10-13.

satmasına ilişkin kayıt bulunmaktadır.[131] Zira bir ortağın kendi payını diğer bir ortağa satması caizdir.[132]

2.10 VAKIF

Vakıf kelimesi sözlükte alıkoymak, durmak, hapsetmek manalarına gelmektedir.[133] Istılahta Hanefi fıkıh literatürü ve Osmanlı tatbikatından hareket edilerek vakıf bir fıkıh terimi olarak şu şekilde tarif edilebilir: Vakıf, kendisinden yararlanmak mümkün vemülk olan bir malı mülkiyetten çıkarıp,Allah'ın mülkü olmak üzere menfaatlerini belirli şartlar ile, ebediyen bir hayır cihetine tahsis edip temlik ve temellükten memnû' kılmaktır.[134] Vakıf müessesi, bir malın maliki tarafından bir hayır cihetine ebedi olarak tahsis edilip hukukî bir işlemle kurulan ve İslâm medeniyetinin önemli kurumlarından birini teşkil eden hayır müessesesini ifade etmektedir.[135]

Bilindiği üzere Osmanlılar güçlü bir vakıf teşkilâtına sahipti. Tasnif bölümünde belirtildiği gibi ilgili Osmanlı döneminde vakıfların yoğun faaliyetleri anlaşılmaktadır. Bu sicilde, vakıflara ilişkin kayıt ve davalar ile beş adet vakfiye bulunmaktadır. Üçü para vakıfları ve diğerleri gayrimenkul vakıflar olmak üzere iki tür vakfiyeye rastlanmaktadır. Bununla birlikte kayıtlarda yaklaşık 130 vakfın adı ve faaliyet alanları kısmen geçmektedir. İlgili kayıtlardan bu vakıfların para vakıfları ve gayrimenkul vakıflar yahut genel olarak normal vakıflar olup olmadıkları açık bir şekilde anlaşılmamaktadır. Bu vakıfların mütevellisi veya mütevellinin temsilcisi vakıf için vakfa ait olan mal ile bazı işlemler yapmaktadır. Ancak bu vakıfların arasında avarız vakıfları da yer almaktadır.

---

[131] 4A/33, 9A/86.

[132] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, c. 1, s. 388.

[133] Mecmau'l-Lugati'l-Arabiyye, *el-Mu'cemu'l-Vecîz*, "v-k-f", s. 678

[134] Bkz. Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, c. 1, s. 399; Molla Hüsrev, *Dürerü'l-Hükkâm fî Şerhi Gureri'l-Ahkâm*, I-II, Dâru İhyayi'l-Kütübi'l-Arabiyye, ts, c.2, s.32; el-Merginânî, Burhânüddin, *el-Hidâye*,I-IV,Darü'l-İhyâi't-Tirâsi'l-Arabî, Beyrut, ts, c. 3, s.15; Akgündüz, *İslam Hukukunda ve Osmanlı Tatbikatında Vakıf Müessesi,* 2. bs, Cihan Matbaası, İstanbul, 1996, s. 91-94; Döndüren, Hamdi, *Günümüzde Vakıf Meseleleri*, Erkam yayınları, İstanbul, 1998, s.22-23.

[135] Vakıf ve vakfiyeler ile ilgili geniş bilgi için bkz. Vakfiyeler, s. 21-25; Öcalan, Hasan Basri ve diğerler, *Bursa Vakfiyeleri-1*, Bursa Kültür A.Ş., Bursa, 2013, s.13; Sevim Sezai, Öcalan, Hasan Basri, *Osmanlı Kuruluş Dönemi Bursa Vakfiyeleri*, Kayhan Matbaacılık, İstanbul, 2010, s.10; Özcan, Tahsin, *Osmanlı Para Vakıfları Kanûni Dönemi Üsküdar Örneği*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 2003, s.1-2; Çiftçi, Cafer, *Bursa'da Vakıfların Sosyo-Ekonomik İşlevleri*, Gaye kitabevi, Bursa, 2004, s.17.

Burada önce vakfiyeler, ardından vakfın çeşitleri, sonra da adı geçen vakıfların yaptığı işlemler üzerinde durulacaktır.

2.10.1 Vakfiyeler

İlgili vakfiyelerde en başta Allah'a hamd u sena yer alıp ardından Peygamber efendimiz ve onun Eshâb-ı kiramına selât u selâm yer almaktadır. Sonra hayır yapmaya teşvik edici ayete[136] yer verilir. Bütün bunlar giriş kabilinden olup vakfiyenin hukukî bünyesinden sayılmazlar. Bu durum müminler arasında dayanışma ve yardımlaşma duygusunu pekiştirmek açısından önemli rol oynamaktadır. Bunlardan sonra ilgili vakfiyelerde genel olarak şu hususlar bulunmaktadır.

1. Vâkıfın kimliği (adı, soyadı, evsafı, oturduğu mahalle ve cömertliği).
2. Vâkıfın vakfetme sebep ve gayesi (Şahıs temiz bir niyetle Cenab-ı hakkın rızasını kazanmak ve ecir elde etmek maksadıyla en güzel ve sağlam mallarından vakıf etmektedir).
3. Vakfedilen malların neler olduğu (eğer para ise türü, miktarı, geçerli olduğu ve eğer gayri menkul ise türü, nerede olduğu ve sınırı belirlenmektedir).
4. Vakfın kimin tarafından idare olunacağı (mütevelli).
5. Vakfedilen malların nasıl idare edilip işletileceği.
6. Vakıf gelirlerinin nerelere sarf edileceği.[137]
7. Hâkimin vakfın sıhhat ve lüzumuna dair hükmü.[138]
8. Vakfın tescil tarihi.
9. Sonunda da şahitlere yer verilmektedir.[139]

---

[136] (الَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُم بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ) Bakara/274: "Mallarını gece ve gündüz, gizli ve açık olarak hayra sarf edenler için rableri nezdinde ecirleri vardır; onlar için ne korku olacak ne de üzüleceklerdir".

[137] Vakfın işlem şeklini belirleyen şartlar, gelir kaynakları ve harcama yapılacak yerleri gösteren bölüm vakfiyenin en uzun ve en önemli kısmını oluşturur.

[138] Hâkimin hükmünden sonra vakfın şeriata uygun, sahih, lazım, müstehil ve ebedi olduğu belirtilerek şu ayeti kerime;
(فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ) Bakara/181: "Onu işittikten sonra kim değiştirirse günahı, yalnızca onu değiştirene ait olur. Allah her şeyi işitir, her şeyi bilir." kaleme alınır ve hiçbir kimsenin bu vakfa müdahale edemeyeceği vurgulanır. Ardından vakfın ecri Allah'a havale edilip tescil tarihi ve şahitler zikir edilerek vakfiye tamamlanmaktadır. Örnek olarak bkz. 4B/37 numaralı vakfiye.

[139] Genelde vakfiyelerde vakfı tasdik eden ve lüzumuna hüküm veren kâdının ismi yazılmaktadır. Ama bu sicilde yer alan vakfiyelerin hiçbirinde kâdıların ismi geçmemektedir. Ayrıca vakfiyelerde hiçbir imza ve mühür bulunmamaktadır. Bursa vakfiyeleri için bkz. Öcalan ve diğerler, *Bursa Vakfiyeleri-1*.

Vakfiyelerin üçünde vakıf işlemi tamamlandıktan ve vakfedilen malı mütevelli teslim aldıktan sonra, vâkıf yaptığı vakfından rücu‘ edip İmam Ebu Hanife’nin bu vakfın lazım olmadığı görüşüne dayanarak, vakfettiği malın tarafına iade edilmesini isteyince, mütevelli imtina‘ edip İmam Züfer’in görüşüne göre zikredilen vakfın sıhhatına ve İmam Ebu Yusuf ve Muhammed kavilleri üzere vakfın sıhhat ve lüzumuna dayanarak vermeyince, mahkemede hakim huzurunda aralarında dava ve mühâsame kıldıklarında, hâkim İmam Züfer’in görüşüne göre zikredilen vakfın sıhhatına ve İmam Ebu Yusuf ve Muhammed kavilleri üzere vakfın sıhhat ve lüzumuna hüküm vermektedir.[140]

Vakfiyelerin daha iyi anlaşılması için sicilde yer alan vakfiyeler tablo içerisinde detaylıca incelenecektir.

2.10.1.1 Para Vakıfları

1. Nazar b. Söndük Vakfiyesi[141]	
Vakfın kurucusu:	Bursa İvaz Paşa köyünden Nazar b. Söndük.
Vakfiye Tarihi:	5 Cemaziyelahir 1008/23 Aralık 1599.
Vakfedilen Para:	İlgili dönemde rayiç ve geçerli olan 4000 Akçe.
Kurucunun şartları:	Vakıfedilen akçe her senede on akçesi on bir Akçe olmak hesabı üzere, Muamele-i Şer‘iyye ve Murabaha-i Mer‘iyye olunup rıbhından (kazancından) her sene hasıl olan dört yüz Akçayı, her kim ki zikir edilen köyün mescidine imam olursa, ona verilip şu şart üzere ki zikir olunan mescitte sabah namazından sonra tecvit ve telaffuz kaidelerine riayet edilerek hızlı bir şekilde

[140] Bkz. 4B/37, 45A/487, 45B/491. Nazari ve geniş bilgi için bkz. Şeyhülislâm Seyyid Feyzullah Efendi, *Fetâvâ-yı Feyziyye*, yy, s.183; Kâdîhân, *Fetâvâ Kâdîhân*, c.3, s. 278-281; Bilmen, *Hukuki İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c.4, s.330-331; Ebüssuûd Efendi, *Risâle Fî Cevâz-i Vakfi’n-Nukūd*, (thk. Şağif, Seğir Ahmet), Darı İbn-i Hazım, Beyrut, 1997, s.50-51.

Ebüssuûd Efendi bir malın vakfedilip nasıl tescil edileceğini şu şekilde anlatmaktadır: Suâl: Bir kimse emlakinden bazı nesneyi vakfetmek istedikte, ne vecihle etmek gerektir vakıf lazım ola?

El-cevap: Vakfidüp, masarif-i müebbede tayin idüp ve mütevelliye teslim idüp ondan sonra hâkime varup vakfidüp masarifini tayin ettiğin ve mütevelliye teslim ettiğin tafsil eyleyüp mütevelli dahi tasdik itdükden sonra, İmam-ı A‘zam katında vakıf degüldür yine rücu itdüm emlaki alırım deyu mütevelliden talep idüp, ol dahi İmameyn katında lazımdur deyu virmeyüp, hâkim dahi vakfın sıhhatına ve lüzumuna hükmitdüm demek gerekir ki artık dönmeye. Ebüssuûd. Bkz. Düzdağ, Mehmet Ertuğrul, *Şeyhülislam Ebüssuûd Efendi Fetvaları Işığında 16. Asır Türk Hayatı*, Enderun Kitabevi, İstanbul, 1972, no.299, s.76;

Kanaatimizce bu davalar ile ilgili iki ihtimal bulunmaktadır. Birincisi, bu davalar o dönemde gerçekleşmiş olup çözülmesi için mahkemeye müracaat edilip tescil ettirilmişlerdir. İkincisi, burada vakıfla ilgili görüş ayrılıklarından kurtulmak ve vakfın mahkeme tarafından tescili için bu yola başvurulmuştur. Aksi takdirde vakfeden veya onun varislerinden biri ileride vakfedileni kendisine iadesini isteyebilir. Bu yolun kapatılması için mahkemede farazi bir dava açılmıştır.

[141] 4B/37 Numaralı vakfiye.

	okumaksızın "Yasin Süresini" tilavet edip ecrini vakıfa bağışlasın.
Vakfın mütevellisi[142]:	İvaz b. Sefer.
Şahitler:	Ahmet Çelebî, el-Hâc İbrahim b. Piri, Burak b. Yalî, Yusuf b. Abdullah, Bostan b. Davut, Yusuf Bey b. Mehmet, Mustafa b. Abdurrahman, Ömer b. ……., Hasan b. Söndük vs.
Dili:	Osmanlı Türkçesi.

2. Mücellidi Mahallesinin Avarızı Vakfının Vakfiyesi[143]	
Vakfın kurucusu:	Bursa Mücellidi mahallesinin ahalisinden imam olan Abdurrahman b. Gulâbi, Müezzin olan Mehmet b. Ali, Mehmet b. Mustafa, el-Hac Ömer b. el-Hac Mustafa, el-Hac Mehmet b. el-Hac Mehmet, el-Hac Mahmut b. Ahmet vs.
Vakfiye Tarihi:	-[144]
Vakfedilen Para:	Mihri b. Abdullah'ın oturduğu vakıf evinin (doğu tarafından Abdurrahman mülküyle, batı tarafından umumi yolla, kıble tarafından Muhammed mülküyle sınırlıdır) avarızına bedel olarak "1500" ilgili dönemde rayiç olan Akçe.
Kurucunun şartları:	Kurucular kendi aralarında anlaşıp taahhüt ederek şu şartları ortaya koymaktadırlar: Mihri hayatta olduğu sürece, onun oturduğu vakıf evi'nin avarızı için, ondan para talep etmeyip, ancak vakfedilen bu miktar Akçanın ribhi ile (kazancı ile) az çok ve iğneden ipliğe kadar her ne hasıl olursa iktifa olunup ve mezkûre Mihri'nin vefatından sonra zikiredilen vakıf evinde oturan kim olursa olsun, ondan dahi evin avarızı için talep edilmemelidir
Vakfın Mütevellisi:	Mehmet b. Sadi.
Şahitler:	Mustafa b. el-Hac Sinan, Mevlâna İbrahim Çelebi, Mahmut b. Himmet, Arsalan b. Abdullah, Mahmut b. Yusuf, Recep b. Hamza vs.
Dili:	Osmanlı Türkçesi.

3. Seyyid Nebi b. Seyyid Veli[145]	
Vakfın kurucusu:	Bursa Garp Bey mahallesinden Seyyid Nebi b. Seyyid Veli.

[142] "Mütevelli, vakfiyedeki şartlara ve şer'î hükümlere göre vakfın işlerini idare etmek üzere tayin olunan şahsa denilir". Akgündüz, *İslam Hukukunda ve Osmanlı Tatbikatında Vakıf Müessesi*, s.298. Mütevelli dışında diğer hiçbir görevli ilgili vakfiyelerde yer almamaktadır.

[143] 19A/200 numaralı vakfiye.

[144] Bu vakfiyede hiçbir tarih bulunmamaktadır. Ancak büyük ihtimalle bir önceki kayıt ile aynı tarihte kaydedildiği ve burada bir daha tarih tekrar yazılmadığı anlaşılmaktadır. Bu vakfiyeden bir önceki kaydın kayıt tarihi ise pazar günü 6 Şaban 1008/21 Şubat 1600'dür. Bkz. 19A/199.

[145] 31B/344 numaralı vakfiye.

Vakfiye Tarihi:	-[146]
Vakfedilen:	İlgili dönemde rayiç ve geçerli olan 1500 Dirhem.
Kurucunun şartları:	Vakıf edilen dirhemin her senede on dirhemi, on dirhem olmak hesabı üzere, Muamele-i Şer'iyye ve Murabaha-i Mer'iyye olunup ribhi (kazancı) Alacahırka mahallesinin arızalarına (tamiratına) harcanmalıdır.
Vakfın mütevellisi:	İmam olan Bekir b. Mehmet.
Şahitler:	Bostan b. İbrahim, Elhac Ömer b. Cafer, Huseyn b. Hasan, Mustafa b. Yusuf, Recep b. Hamza, Mahmud b. Yusuf.
Dili:	Arapça.

2.10.1.2 Gayri Menkul Vakıflar

1. Hasan b. Ahmet Vakfiyesi[147]	
Vakfın kurucusu:	Bursa Emiri Buhari mahallesinden Hasan b. Ahmet.
Vakfiye Tarihi:	29 Zilkade 1008/11 Haziran 1600.
Vakfedilen Mal:	Bursa şehrinin yakınında bulunan, Kestane sekisi denen yerdeki ve bir tarafından Abdurrahman b. Maksut mülkü ile, öbür tarafından Mehmet dede mülkü ile ve iki tarafından umumi yolla sınırlı olan, Kestanelik ismiyle bilinen bir bahçe.
Kurucunun şartları:	Vâkıf bahçesini hayatta olduğu müddetçe kendi nefsine, sonra camide imam olduğu sürece caminin şimdiki imamı İsa Halife b. Hüseyin'e, sonra camide imam olan bir kimseye, ama şu şartla ki imam onun ruhu için her gün "Yâsin'i Şerif" süresini okuyup ona bağışlamalıdır.
Vakfın mütevellisi:	Mehmet b. Sadi.
Şahitler:	Cami imamı Mehmet Halife b. Mahmut, Mehmet b. Kasım, Mustafa b. Mehmet, Osman b. Mehmet, Ahmet b. İsa vs.
Dili:	Arapça.

2. Fatma b. Behram Vakfiyesi[148]	
Vakfın kurucusu:	Bursa Şeker Hâce Mahallesinde oturan Fatma b. Behram.
Vakfiye Tarihi:	Zilkade 1008/Haziran 1600.
Vakfedilen Mal:	Bursa Şeker Hâce Mahallesinde bulunan, alt kat bir oda, altında serdabı[149] olan bir sofa, fırın, iki su varili, tuvalet, avlu ve Ali El-

[146] Bu vakfiyeden bir önceki kaydın kayıt tarihi Ramazan 1008/Nisan 1600'dür. Bkz. 31B/343.
[147] 45A/487 numaralı vakfiye.
[148] 45B/491 numaralı vakfiye.
[149] Yer altı oda, Serin Oda, sıcak ülkelerde çok sıcak havalarda oturulan yer altı odası. Bkz. Kanar, Mehmet, Örnekli Etimolojik Osmanlı Türkçesi Sözlüğü, Derin Yayınları, İstanbul, 2003, "Serdâb", s. 1303.

	Hallaç vakfı, Sefer b. Ramazan mülkü ve umumi ve hususi yollar ile sınırlı olan evi, önce hayatta olduğu sürece kendi nefsine sonra Medine-i Münevver'inin fukarasına vakfetmektedir.
Vakfın Mütevellisi:	Ahmet Bey b. Pervane.
Şahitler:	Cami imamı Seyyid Mahmut b. İsmail, Mehmet Çelebi b. Abdurrahman, Mehmet Çelebi b. el-Hac Ali, Recep b. Hamza, Ferhat b. Ali, Mustafa b. İskender, Sefer b. Ramazan vs.
Dili:	Arapça.

2.10.2 Vakıf Çeşitleri

Bu başlık altında sicilde yer alan vakıflardan hareketle para vakıfları ve gayri menkul vakıfları üzerinde durulacaktır.

2.10.2.1 Para Vakıfları

Para vakıfları 13. Yüzyıldan sonra giderek büyüyen önemli bir finans kaynağı olarak bilinmektedir. İlgili sicilde bu vakıf ile alakalı üç vakfiye ve bir dava bulunmaktadır. Vakfiyelerde vakfedilen para ile, oranı her senede onu on bir= %11 olmak üzere muamele-işer'iyye[150] işlenmektedir.[151] Bununla birlikte para vakfının uygulamada

[150] "Faiz yasağını aşma amaçlı bir uygulamayı ifade etmek için de muamele kavramı kullanılır. Osmanlı döneminde özellikle para vakıflarına ait paraların, karz verenin alacağını her an talep edebilmesi hükmüne takılmadan ve faiz yasağını açıktan ihlâl etmeden belli oranda bir fazlalıkla ödünç verilmesine imkân sağlamak üzere fıkıh literatüründe "îne satışı" olarak da bilinen bir formülden yararlanma yoluna gidilmiştir. Buna göre önce vakıf, borç vereceği kişinin sembolik değere sahip bir malını kredi vereceği para kadar bir bedel karşılığında peşin olarak satın alır; hemen ardından bu mal, vakıf tarafından belli bir yüzde eklenmiş bedelle vadeli olarak aynı kişiye satılır. Bu formül aynı sonucu verecek şekilde kendi içinde başka türlü de düzenlenebilir. Meselâ vakfa ait sembolik değere sahip bir mal önce vadeli işlemle satılır, ardından daha düşük bedelle peşin olarak geri alınır. Muâmele-i şer'iyye veya kısaca muamele adı verilen bu işlemle bir yandan karzdaki vade belirsizliği sorunu aşılmış, öte yandan kredi ihtiyaçları vakıflara belli bir gelir sağlayacak şekilde karşılanmış oluyordu." Bkz. Aybakan, Bilal, "Muamele", *DİA*, 2005, c.30, s.320.

Fetâvâ Kâdıhân'da muamele-i şer'iyye'nin cevazıyla ile ilgili Belh uleması ve İmam Ebu Yusuf'un görüşlerini nakletmektedir. Belh uleması bey'ul-'ıyne'yi kendi zamanlarında çarşı pazarda yapılan muamelelerden daha hayırlı bulmaktalar. Ayrıca İmam Ebu Yusuf faizden kaçınmak amacını taşıdığı için bu bey'in caiz ve sevap olacağı görüşündedir. Bkz. Kâdıhan, *Fetâvâ KâdıHân*, c.2, s.244-245.

Muamele-i şer'iyye'nin nasıl yapılacağıyla ilgili Ebüssuûd Efendinin fetvası şöyledir: Mes'ele: "Sıhhat üzerine muâmele-i şer'iyye ne vecihle olur? El-cevap: Mütevelli bir metâ'ı şer'le bin yüz akçeye bey' eyleyüp metâ'ı Amr'a teslim etdikden sonra Amr dâhî ba'de'l-kabz metâ'ı Bekr'e bin akçeye bey' edüp akçesin Zeyd'e verüp Bekr dâhî aldıktan sonra bine tuta metâ'ı mütevelliye verse caiz görülmüştür." Bkz. Akgündüz, Ahmet, *Şeyhü'l-İslâm Ebüssuûd Efendi Fetvaları*, Osmanlı Araştırmaları Vakfı, İstanbul, 2018, s.379.

[151] Bkz. 4B/37. Ebüssuûd Efendi paranın vakfının onu on bir buçuğa kadar cevaz vermiştir. Soru: vakıf akçanın onu on bir buçuğa değin muameleye verilmesi caiz olur mu? Cevap: olur. Bkz. *Ebüssuûd Efendinin fetvaları*, Süleymaniye Ktp., Murad Molla, nr. 1114, s. 116

bir şekli olarak bilinen bazı avarız vakıfları da kısmen işlemleri ile sicilde yer almaktadır.[152] Arıza kelimesinin çoğulu olan avârız kelimesi sözlükte sonradan ortaya çıkan, sakatlık, bozukluk ve aksaklık manalarına gelmektedir.[153] Binaenaleyh avarız vakfı, mahalle ve köylerde, geliri söz konusu mahalle, köy ve halkının ihtiyaçlarına harcanmak üzere kurulan vakıflardır. Eski zamanlarda avarız vakfı, kurulan mahallenin her türlü ihtiyaç ve sorunlarına, mesela yangın, sel felaketi, hastalık, iflas, yol tamiri, öğretmen, imam, müezzin maaşları vs. konularda destek olurdu.[154]

Sicildeki diğer vakıfların sadece yaptıkları işlemler bulunmakta olup onlara dair vakfiyeler sicilde yer almamaktadır. Bir önceki sayfada işaret edildiği gibi bu vakıfların para vakıfları veya gayri menkul vakıfları oldukları net bir şekilde geçmemektedir. Ama yaptıkları işlemlere göre büyük bir ihtimalle para vakfı oldukları anlaşılmaktadır. Zira bu vakıfların mütevellileri veya mütevellilerin temsilcileri bey‘ bat, bey‘ bi’l-istiğlal, bey‘ bi’l-vefa, karz-ı hasen ve borç muamelelerini yapmaktadırlar. Çünkü vakıf araştırmacılarının, para vakfına dair yaptıkları araştırmalara göre Osmanlı tatbikatında para vakıflarının bu işlemleri, yaptıkları uygulama ve vakfiyelerden tespit edilebilmektedir.[155]

Nakit paranın vakfının caiz olup olmayacağı mezhepler arasında tartışmalı bir konudur. Biz burada, Hanefi fıkıh literatüründen hareketle konuyu ele alacağız.

İmam Ebu Hanife menkulün vakfedilmesinin caiz olmadığı kanaatindeyken, İmam Muhammed Şeybâni ve Ebu Yusuf, halk arasında örf ve teamül olunca, her çeşit menkulü vakfetmesinin caiz olduğuna ve İmam Züfer menkulü vakfedilmesini mutlak olarak caiz görmektedirler. Para vakfının caiz olup olmadığı konusu Osmanlı devletinde 16. Yüzyıl boyunca hukukçular arasında tartışmalar sürmüştür. Sonuçta Ebussuud

[152] İlgili avarız vakıflarının isim ve kayıt numaraları için tasnif bölümü vakıflar başlığına müracaatediniz.

[153] Ayverdi, İlhan ve Topaloğlu, Ahmet, *Kubbealtılugatı Türkçe Sözlük*, 1. bs, Kubbealtı, İstanbul, 2007, “avârız”, s. 80

[154] Özcan, *Osmanlı Para Vakıfları kanûni Dönemi Üsküdar Örneği*, s.80; Döndüren, *Günümüzde Vakıf Meseleleri*, s.86.

[155] Para vakfının Osmanlı tatbikatında işletilmesi ile ilgili geniş bilgi için bkz. Özcan, *Osmanlı Para Vakıfları kanûni Dönemi Üsküdar Örneği*, s.50-77; Akgündüz, *İslam Hukukunda ve Osmanlı Tatbikatında Vakıf Müessesi*, s. 223-230.

Efendi'nin nakit parayı da menkul mallar kapsamına alarak, İmam Muhammed'in "teamül kriterine" bağlaması sonucunda resmi bir çözüme kavuşturulmuştur.[156]

Fıkıh literatüründe detay bir fıkhi konu olan nakit para vakfı meselesi, Osmanlı devletinde uygulamada büyük önem kazanmıştır. Nakit para vakfının caiz olup olmadığına dair Osmanlı alim ve şeyhülislamlarının uzun müddet münakaşa etmeleri, vakfedilen paraların işletilme yollarından biri olan "muamele-i şer'iyye" usulünün İslam dinin yasakladığı "faiz" konusuyla yakın olması ve benzeri sebeplerden dolayı, vakıf konusunun en önemli meselelerinden biri haline gelmiştir. Sonuç olarak, Hanefi fıkıh literatürü ve Osmanlı doktrin ve tatbikatında nakit para vakfının cevazına ilişkin tercih edilen görüşün, haklı sebeplere dayandığını söylemek mümkündür.[157]

2.10.2.2 Gayri Menkul Vakıflar

Daha önce belirtildiği üzere gayri menkul vakıflar ile ilgili, sicilde iki vakfiye bulunmaktadır. Bunun dışında bazı selatin vakıfları[158] kısmen işlemleri ile kayıtlarda göze çarpmaktadır. Selatin vakıfları, sultanlar ya da sultanların özel bağış ve izinleriyle büyük devlet adamları taraflarından kurulan vakıflardır.[159] Sicildeki selatin vakıflarının bazılarının mütevellileri vakfa ait olan gayri menkul bir malı kiraya vermektedirler.[160] Ayrıca adı doğrudan geçen vakıfların mütevellileri de vakfa ait olan bazı gayri menkul malları kiraya vermektedirler.[161] Bu işlemlerle konularından, bu vakıfların gayri menkul vakıfları olduğu açıkça anlaşılmaktadır. Sonuç olarak sicilde, vakıfların çoğunluğunu para vakıfları teşkil etmekle birlikte hem para vakıfları hem de gayri menkul vakıfların yer aldığı ifade edilebilir.

---

[156] Geniş bilgi için bkz. Kâdıhân, *Fetâvâ Kâdıhân*, c.3, s.306; Serahsî, Şemsüleimme, *el-Mebsût*, I-XXX, Darü'l-Marife, Beyrut, 1993, c. 12, s. 45; Küveyt Vakıflar ve Din İşleri Bakanlığı, *el-Mevsûatü'l-Fıkhiyyeti'l-Kuveytiyye*, Darü's-s-Selâsil, Kuveyt, h.1404-1427c.44, s.164; Döndüren, *Günümüzde Vakıf Meseleleri*, s.90.

[157] Akgündüz, *İslam Hukukunda ve Osmanlı Tatbikatında Vakıf Müessesi*, s. 216,221.

[158] Selatin vakıfları sultan veya paşa kelimesiyle yazılmaktadır. Mesela, Sultan Ahmet Han Vakfı, Âli Paşa Vakfı, Selatin vakıflarının isim ve kayıtları için tasnif bölümüne müracaat ediniz.

[159] Çiftçi, *Bursa'da Vakıfların Sosyo-Ekonomik İşlevleri*, s.95.

[160] BŞS, B-18, 32A/348, 49B/541.

[161] Örnek olarak bkz. BŞS, *B-18*, 45A/486, 49A/440, 49B/541, 52A/573.

2.10.2.3 İcâreteynli (Çift Kiralı) Vakıflar

İcâreteynli vakıflar toplumun zaruri ihtiyaçlarını gidermek için doğmuştur. İcâreteyn yöntemini uygulama şekillerini şeyhülislam Zekeriyyâzâde Yahya Efendi belirlemiştir. Bu yüzden yaygın olarak 16. Yüzyılın sonlarında uygulamaya girmektedir. Kanunî Sultan Süleyman zamanında resmî bir hukuk müessesesi haline gelmiştir. İcareteynli vakıf toprakların kuru mülkiyeti vakfa, tasarrufu ise çift kira karşılığında kiracıya aittir. Sicilde bu tip icâre akdiyle ilgili bazı kayıtlar bulunmaktadır. Bu kayıtlarda vakıfların mütevellisi vakıflara ait olan gayri menkul malları icâre-i tavîle ile kiraya vermektedirler. Kayıtlara bakıldığında bu icâre akdi şu şekilde işlenmektedir. Mesela vakıfın mütevellisi olan birisi, vakfa ait olan bir bahçeyi dokuz yıl tamamına kadar, her sene dört yüz akça ücret ile her üç yılda yeni bir akit olup birinci akdin sonu ikinci akdin başlangıcı olmak üzere, ukûd-ı müteadded ile, icâre-i tavîleyi caiz gören fakihlerin görüşleri üzere kiraya verip, kiracıya teslim etmektedir. Bütün bu kayıtlarda icâre-i tavîleyi caiz gören fakihlerin görüşlerine dayanılarak, ukûd-ı müteadded ile akdin yapılması açıkça geçmektedir. Akdin yenilenmesinin bir ihtiyaç olduğu ve her üç yılda bir kez yenilenmesi ayrıca ifade edilmektedir. Kayıtlarda icâre-i tavîle yedi yıl, dokuz yıl, doksan yılın tamamına dek yapılmaktadır. İşbu kayıtlarda akit konusu ev ve bahçeden oluşmaktadır.[162] Bu vakfın ömrü Türkiye Cumhuriyeti ile sona ermiştir.[163]

2.10.2.4 Mukâtaalı Vakıflar

Arsa veya arazisinin mülkiyeti vakfa, üzerine yapılan binaların ya da dikilen ağaçların mülkiyeti kiracıya ait olan bir akarda tasarruf eden kişinin (kiracının) tarafından belirli bir müddet için (yıl, ay) vakfa verilmek üzere, arsa için belirlenen kira bedeline mukâtaa yahut toprak kirası denir.[164] İlişkin kayıtlara göre ilgili Osmanlı döneminde mukâtaalı vakıflar yıllık ve aylık olarak ikta‘ etmektedir.[165] Mukâtaalı vakıfların işlem tarzının izah edilmesi için bir kaydın özeti şu şekilde gösterilir: *“Hacı Sile vakfının mütevelli temsilcisi Sefer, vakfın mülkü olan boş yeri tamir ve ağaç dikmek için Ali’ye her yıl vakfa ellişer akçe mukâtaa vermek üzere verdim. Artık bu toprağa tasarruf edip ağaç*

[162] Örnek olarak bkz. 23B/256, 26B/289, 34A/372; Geniş ve nazari bilgi için bkz. Kâdıhân, Fetâvâ Kâdıhân, c. 2, s. 272-276.
[163] Geniş bilgi için bkz. Döndüren, *Günümüzde Vakıf Meseleleri*, s.73-76; Aydın, M. Âkif, *Türk Hukuk Tarihi*, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., 8. bs, İstanbul, 2010, s.258-259.
[164] Döndüren, *Günümüzde Vakıf Meseleleri*, s.77; Aydın, M. Âkif, *Türk Hukuk Tarihi*, s.260.
[165] Bkz. 55B/611, 73B/812.

dikerek her sene mukataa olarak vakfa ellişer akçe verirse, onun tasarrufuna kimesne mani‘ olmaya”.[166] Örnekten mutasarrıf mukâtaa bedelini ödediği müddetçe vakıf mütevellisi elinden arsayı alamaz. Ancak mukataa bedelini ödemezse, mütevelli arsayı elinden alıp başka birisine verebirlir. Sicilde mukâtaalı vakıfların başkasına devredilmesiyle ilgili de kayıt yer almaktadır. Ama mutasarrıf tasarrufunda olan mukâtaalı toprağı vakıf mütevellisinin izniyle başka birisine devretmektedir; zira mukâtaalı vakıfların başkasına devrinde mütevellinin izni şarttır. Mütevellinin izni olmadan devir işlemi geçerli olmaz.[167]

2.10.3 Sicilde Yer Alan Vakıfların Hukuki İşlemleri

Bu başlık altında vakıfların yaptığı bazı hukuki işlemler üzerinde durulacaktır.

2.10.3.1 Bey‘ Bi’l-İstiğlâl

Sicilin kayıtlarına bakıldığında vakıfların yaptığı işlemlerin arasında en çok bu satım akdine rastlanmaktadır. Bey‘ akitleri bölümünde belirlendiği üzere, sicilde bu satım akdi ile alakalı toplam 85 adet kayıt bulunmakta olup 58’i (%68,2) şahıs ve vakıf arasında yapılmaktadır.[168]

İlişkin kayıtlara göre ilgili dönemde bu satım akdi şahıs ve vakıf arasında şu şekilde işlenmektedir: Paraya ihtiyacı olan bir kimse, bir gayri menkul malını vakıf mütevellisine satmakta olup vakıf mütevellisi vakıf için vakfın parasıyla bu alış-veriş işlemini yapmaktadır. Ancak alış-veriş işlemi bittikten sonra, esasen o mala ihtiyacı olan satıcı, satılan gayri menkulü kendisine icâre (kiraya) verilmesini alıcıya (vakıf mütevellisine) teklif etmektedir. Teklif, alıcı (vakıf mütevellisi) tarafından kabul edilince, bu satım akdinin sahih ve caiz olması için, alıcı satın aldığı gayri menkul malı teslim alarak, içini boşaltıp tekrar satıcıya kiraya vermektedir. Bu satım akdinde vakıf, daima alıcı olup satıcı değildir.[169]

---

[166] Bkz. 55B/611.
[167] 73B/812; Döndüren, *Günümüzde Vakıf Meseleleri*, s.79.
[168] Bkz. s. 21-25.
[169] Örnek olarak bkz. 30B/333, 46B/505, 85A/948. Bey‘ bi’l-istiğlal akdiyle ilgili detaylı bilgi için bkz. Bey‘ bi’l-istiğlal, s. 82.

2.10.3.2 Bey‘ Bi’l-Vefa

Bu satım akdiyle ilgili sicilde sadece bir kayda rastlanmakta olup o da vakıf ve şahıs arasında yapılmıştır.[170]

2.10.3.3 Tasarruf Hakkının Tefvizi

İlgili dönemde vakıf kendine ait olan gayri menkul malının tasarrufunu başka birisine tefviz etmektedir.[171]

2.10.3.4 İcâre Akdi

Sicilde vakfın mütevellisi veya mütevellinin temsilcisi vakıf için, mülkiyeti vakfa ait olan bir malı icâre (kiraya) vermektedir. Bu akdin bir türü olan icâre-i tavîle (uzun bir müddetle yapılan icâre (kira)) ile de vakıf ve şahıslar arasında kira işlemi yapılmaktadır.[172]

2.10.3.5 Borç ve Karz

Sicilde vakıfların şahıslarla borç ve karz işlemleri yaptıklarına ilişkin kayıtlar bulunmaktadır. Vakıf Karz işlemini karz-ı şer‘î ıstılahıyla yapmaktayken borç işlemi şahısla yaptığı muameleden kaynaklanmaktadır. Her iki durumda borç veya karz olan paranın vakfın mülkü olduğu vurgulu cümlelerle izah edilmektedir.[173]

2.10.3.6 Cami Görevlilerin Maaşı

Sicilde vakıf tarafından belirli bir maaşın cami görevlilerine verildiği rastlanmaktadır.[174]

2.10.3.7 Firari Köle ve Cariyelerin Nafakası

İlgili sicilde hâkim sokakta bulunan veya birisi tarafından tutulan firari kölenin nafakasını takdir edip o bölgedeki vakfa teslim etmektedir.[175]

---

[170] Bu işlem ve detaylı tahlili için bey‘ akitleri bölümüne müracaat ediniz. Bkz. Bey‘ bi’l-vefa, s. 81.
[171] Örnek olarak bkz. 11A/107, 61B/678. Tasarruf hakkının tefviziyle ilgili detaylı tahlil ve değerlendirme için bkz. s. 88.
[172] Örnek olarak bkz. 45A/486, 49B/541, 52A/573, 24A/256. İcare akdiyle ilgili detaylı tahlil için bkz. s. 116.
[173] Örnek olarak bkz. 28B/312, 43A/468, 45A/485. Konuyla alakalı detaylı bilgi için bkz. s. 108-111.
[174] Bkz. 1A/3.
[175] 7A/65, 58A/639, 75B/835. Köle ve cariyenin nafakasıyla ilgili detaylı bilgi için bkz. s. 58.

Bütün bu işlemleri vakıf tarafından vakfın mütevellisi veya temsilcisi yapmaktadır. Bu işlemlerin halka yardım amacıyla yapıldığı ve halkın giderilen ihtiyaçları kayıtlardan apaçık anlaşılmaktadır.

2.11 BEY' AKİTLERİ

Çoğulu büyû' olan Bey' kelimesi sözlükte mübadele, alışveriş, satım akdi manalarına gelmektedir.[176] Bey' fıkıh ilmi terimi olarak ıstılahta, karşılıklı rıza ve temlik kastiyle özel bir şekilde malı diğer bir mal ile değiştirmektir.[177]

Tasnif bölümünde belirttiğimiz üzere, ilgili sicilde en çok karşılaşılan kayıtlar bey' akitleri ile ilgilidir. Sicilde bulunan toplam 1049 kayıttan, 412'si (%39,3) bey' akitleri ile alakalıdır. Bu kayıtların 18'i davalardan ve 396'sı ise kayıtlardan oluşmaktadır.[178] Sicilde en çok bu konuyla ilgili kaydın geçmesi, bu konunun toplumda sosyal ilişkiler içindeki ağırlığını net bir şekilde göstermektedir.

İlgili kayıtlara bakıldığında, bu kayıtlarda alış-verişe konu olan mal (ev, dükkân, kahve hane, bağ, bahçe, arsa, hayvan vs.) ile ilgili olarak, hemen hepsinin bulunduğu yer, sınır, evsaf, miktar ve diğer özelliklerinin tespit edildiği açıkça görülmektedir. Mesela satılan mal ev ise odası, mutfağı, suyu, tuvaleti, ahırı, bahçeli ve bahçesiz, ağaçları varsa meyveli ve meyvesiz olduğu, hangi mahallede olduğu mutlaka sicile kaydedilmiştir. Dükkân ise hangi pazarda olduğu, vasfı, sınırı bütün detaylarıyla mutlaka zikredilmiştir. Bağ veya bahçe ise mevkii, türü, hangi ağaçlardan meydana geldiği mesela (üzüm, kestane vs.), kaç dönümlük olduğu ve haftanın hangi gününde sulama sırası olduğu bütün ilgili kayıtlarda teferruatıyla belirlenmiştir. Arsa ise mevkii ve kaç dönüm olduğu açıkça ifade edilimiştir.[179]

---

[176] Ömer, *Mu'cemü'l-Lugeti'l-Arabiyyeti'l-Muasıra*, " b-y-' ", c.1, s.272.

[177] Bkz. Şeyhzade Hafız, *Ta'lîku Mülteka'l-ebhur,* Mahmut Bey Matbaası, h.1315, s. 210; Efendizade, Âli Haydar, *Dürerü'l-Ahâm Şerh-i Mecelletü'l-Ahkâm,* I-II, 3. bs, Hukuk Matabaası, İstanbul, 1330, c.1, s. 214; Zuhaylî, *el-Fıkhü'l-İslâmi ve edilletuhu*, c. 5, s. 3305; Tenağu Semir Abdü's-Sayyid, *Akdü'l-Bey'*, Menşeetü'l-maarif, İskenderiye, ts, s.16; Bilmen Ömer Nasuhi, *Hukuki İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c.6, s.5; Barcadurmuş, *Bursa Şer'îyye Sicillerindeki Hiciri 1117-1121 Tarih ve 189/412 nolu Defterin İslam Hukuku Açısından Tahlili,* s.86; Bardakoğlu, "Bey'" *DİA,* 1999, c. 6, s. 14.

[178] Detaylı bilgi için tasnif ve dava bölümüne müracaat ediniz.

[179] Örnek olarak bkz. 1B/6, 7B/68, 11A/106, 22B/250, 28B/311, 55B/608, 59A/652, 63A/695.

İlgili dönemde satım akitleri daha çok dışarıda halk arasında yapıldığı, sonra satıcının bizatihi kendisinin mahkemeye gelip, alıcının huzurunda onunla alışveriş yaptığını ikrar etmesi, alıcının da tasdik ederek mahkemede şahitler huzurunda alış-verişin sicile kaydettirildiği kayıtlarda net bir şekilde ifade edilmektedir. Yahut satıcı yaptığı akdinin mahkemede ikrar edilip, kaydettirilmesi için kendi tarafından vekil seçerek vekilin aynı işlemi yaptığına da birçok kayıt bulunmaktadır. Aynı şekilde alıcı da yaptığı alışverişi kendi adına tasdik etmek için vekil seçmesi ve vekilin gidip tasdik etmesi de keza birçok kayıtta göze çarpmaktadır. Ayrıca ilgili dönemde alış-veriş mahkemede şahitler huzurunda da yapılmaktadır.[180]

Sicilde tarafların (satıcı ve alıcı) ister kadın ister erkek olsun, kimliklerinin tespitinin yapıldığı ve bu şekilde kimlik konusunda çıkabilecek anlaşmazlıkların giderildiği açıkça görünmektedir. Mesela alıcı ile satıcının adı, soyadı, varsa mesleği, oturduğu bölge ve mahallesi kayıtlarda açıkça yazılmaktadır. Her ikisi mahkemede hazır bulunarak, satım akdinin rüknü olan icab ve kabulü karşılıklı rıza ile halletmektedirler. Satıcının satılan malı, alıcıya teslim etmesi ve alıcının satılan malı teslim alması ve semeni satıcıya vermesi kayıtlarda açıkça ifade edilmektedir. Bütün kayıtlarda satıcının sattığı ve vurgulamak için alıcının satın aldığı ifade edilmektedir. Böylece herhangi bir anlaşmazlığın ortaya çıkmasının önlendiği anlaşılmaktadır.[181] Bütün bu işlemlerin İslam hukuk anlayışıyla hiçbir çelişkisi yoktur.[182]

2.11.1 Bey‘ Akdinin Çeşitleri

Bu başlık altında, bey‘ bat, bey‘ mutlak, bey‘ bi’l-vefa, bey‘ bi’l-istiğlâl, bey‘ ile’l-ecel, müzâyede bey‘i, bey‘ bi’ş-şart, vekalete dayalı bey‘, vesayete dayalı bey‘, müşterek alış-verişler, fuzulinin bey‘i üzerinde durulacaktır.

2.11.1.1 Bey’ Bât

Bey‘ bât, kesin satış demektir, ki bey‘ bi’l-vefâ ile bey‘ bi’l-istiğlâl mukabilinde kullanılır. Bazen de bey‘ bi’l-hıyar mukabili olarak da istifade edilir. Yani bey‘ bat, bey‘

[180] Örnek olarak bkz. 22B/247, 37B/405, 84B/940, 56B/623, 67A/745.
[181] Örnek olarak bkz.1B/6, 63A/695.
[182] Nazari bilgi için bkz. Şeyhzade Hafız, *Ta‘lîku Mülteka’l-ebhur,* s.210-217; Zuhaylî, *el-Fıkhü’l-İslâmi ve edilletuhu*, c.5, s.3305-3310; Halebî, *Mülteka’l-ebhur*, s. 210-214; Molla Hüsrev, *Dürerü'l-Hükkâm fî Şerhi Gureri'l-Ahkâm,* c.2, s.142-144.

bi'l-vefa, bey‘ bi'l-istiğlâl, bey‘ bi'l-hıyar, kesin ve dönüşü olmayan bir satıştan ibarettir. Hiçbir şart, anlaşmazlık ve hıyar olmaksızın gerçekleşecek akitten sonra gerçekleşir. Bey‘ bat, bey‘ bât ve bey‘ şer‘i kelimeleriyle yapılarak ve ilgili dönemde en çok uygulanan bey‘ akdidir. İşbu bey‘ kayıt çoğunluğu bakımından, bey‘ akdinin tali konuları içinde birinci sırada yer almaktadır.[183]

2.11.1.2 Bey‘ Mutlak

Bey‘ mutlak, aynın deyin karşılığı satılmasıdır. Yani mutad bir şekilde gündelik hayatta yaygın olarak halk arasında yapılan satış muamelesinden ibarettir. Bu akit bir malı semen (alış-veriş zamanında geçerli olan semen) karşılığında derhal satmakla meydana gelir. Sicilde bu akite ilişkin pek çok kayıt bulunmaktadır. Kayıt çokluğu bakımından bey‘ akitlerinin tali konularının içerisinde hemen hemen üçüncü sırada yer almaktadır. Bu satım muamelesi mutlak "bey‘" kelimesi ile işlenmektedir.[184]

2.11.1.3 Hiyel Bey‘

Bu başlık altında bey‘ bat mukabili olan bey‘ bi'l-vefa ve bey‘ bi'l-istiğlal üzerinde durulacaktır.

2.11.1.3.1 Bey' Bi'l-Vefa

Sicilde diğer bey‘ türleriyle ilgili kayıt bulunduğu gibi bey‘ bi'l-vefa ile ilgili de kayıt bulunmaktadır. Bu Satım akdi on birinci yüzyılın sonlarına doğru ortaya çıkan bir akittir. "Satım ile rehin akdinin karışımı olup rehin yönü ağır basan bu akid nevinde paraya ihtiyacı olan bir kimse malını belli bir para karşılığı alıcıya satmakta, alıcı verdiği para iade edilinceye kadar maldan faydalanmakta, para iade edildiğinde ise malı iade etmektedir. Diğer bir ifadeyle bey‘ bi'l-vefâ, bir malı parasını iade edince geri almak şartıyla bir kimseye satmaktır".[185]

Mecmû'n-Nevâzil'de şöyle geçmektedir: Hanefi meşayıhı ilgili zamanda bu akdin caiz olduğuna dair ittifak etmişlerdir. Zira bu akitte taraflar "bey‘" kelimesini dile

[183] Bilmen, *Hukuki İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c.6, s.8. Detaylar için Tasnif bölümünden kayıt numaraları takip ederek konuyla ilgili olan metne müracaat ediniz.
[184] Bkz. Bilmen, *Hukuki İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c.6, s.8;Zuhaylî, *el-Fıkhü'l-İslâmi Ve edilletuhu*, c.5, s.3600; 29B/323, 53B/587.
[185] Bardakoğlu, "Bey‘", *DİA,* 1992, c.6, s.19; Bilmen, *Hukuki İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c.6, s.7.

getirerek ve herhangi bir şart zikretmeksizin yapmışlardır. Burada manaya itibar edilmeyip, lafza itibar edilir. Kadıhan şöyle buyurmaktadır: Eğer ilgili satım akdi "bey'" lafzıyla gerçekleşirse, rehin sayılmayıp bey' akdi sayılır. Zira bey' ile rehin her birisi müstakil ve ayrı akitlerdir ve her biri ayrı hükümlere sahiptir. Dolaysıyla bu satım akdi caizdir ve vadenin sonunda müşteri satıcıya malı teslim etmek zorundadır. Bu satım akdi ile satılan malı gerek satan gerek satın alan diğerinin izni olmadıkça bir başkasına satamaz.[186]

Sicilde bey' bi'l-vefâ ile sadece bir kayıt ama canlı bir örnek bulunmaktadır. Kayıtta şahıs vakfın mütevellisine belirli bir müddet içinde yeri, evsafı ve sınırı belli olan evini bey' bi'l-vefa tarikiyle satmakta olup vakfın mütevellisi de vakfa ait olan mal ile satın almaktadır. Bu kayıtta bey' bi'l-vefâ müddeti 30 gün olarak belirlenmiştir.[187]

Binaenaleyh bu tip satım akdi Hanefi mezhebine daha sonradan ilave edilen hiyel satım akitlerindendir. Müteahhirin Hanefi fakihlerine göre caizdir. Bu satım akdini borca ihtiyacı olan kişi yapmaktadır. Gerçek anlamda bu satım akdi faizden kaçınmak ve borcu teminata bağlamak amacıyla örfileşen bir satış şeklidir. Bu akde hukuki geçerlilik kazandırılmaya çalışılmıştır. Bu türlü hile ve geçerli satış akitlerinde malın değeri, genelde verilen paradan daha fazla olduğundan bu yolla yüksek kazanç elde etme imkânı bulunmaktadır. Anlaşılan şudur ki ilgili dönemde faiz yasak olduğu için, herhangi bir faizli muamele yapmak imkansızdır. Bu sebeple bu satım akdi bir alış-veriş işlemi biçiminde resmi kayıtlara geçmiş ve kanuni bir şekilde böyle formüle edilmiştir.[188]

2.11.1.3.2 Bey' Bi'l-İstiğlal

Bey' bi'l-istiğlâl, bir kimsenin bir malını bizzat kendisi kiralamak üzere birisine vefaen satmasıdır. Diğer bir ifadeyle satıcı bir malını, alıcıdan kiralamak şartıyla vefaen yapılan satım akdidir.[189] Bu tip satım akdi daha sonraki dönemlerde Hanefi mezhebine

[186] Molla Hüsrev, *Dürerü'l-Hükkâm fî Şerhi Gureri'l-Ahkâm,* c.2, s.207; Şeyh Bedreddîn, *Câmiu'l-Fusûleyn*, v.147; Kâdıhân, Fetâvâ Kâdıhân, c.2, s.138; Bilmen, *Hukuki İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c.6, s.127.

[187] 40B/432.

[188] Ebu Melih, Muhammet Recep, *el-Muâmelâtü'l-Muâsere*, I-II, 1. bs, Darü'n-nidâ, İstanbul, 2015, c.1, s. 196; Barcadurmuş, *Bursa Şer'îyye Sicillerindeki Hiciri 1117-1121 Tarih ve 189/412 nolu Defterin İslam Hukuku Açısından Tahlili*, s.90.

[189] Bilmen, *Hukuki İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c.6, s.8; Mecelle, 119. md; Efendizade, *Dürerü'l-Ahâm Şerh-i Mecelletü'l-Ahkâm,* c.1, s.224.

ilave edilen bir satım akdidir. Sicilde bu satım akdi ile alakalı toplam 85 adet kayıt bulunmakta olup 58'i (%68,23) Şahıs ve vakıf arasında ve 27'si (%31.76) Şahıslar arasında yapılmaktadır.[190]

İncelediğimiz sicildeki kayıtlara göre ilgili dönemde bu satım akdi şöyle işlenmektedir: Paraya ihtiyacı olan bir kimse, bir gayri menkul malını sermaye sahibine satmaktadır. Ancak alıcı (sermaye sahibi) satın aldığı malı o an kullanıp ondan faydalanma durumunda olmadığından icâreye (kiraya) verip ondan faydalanmayı düşünmektedir. Bu durumda esasen o mala ihtiyacı olan satıcı, satılan gayri menkulü kendisine icâreye (kiraya) vermesini alıcıya teklif etmektedir. Teklif, alıcı tarafından kabul edilince, bu satım akdinin sahih ve caiz olması için, alıcı satın aldığı gayri menkul malı teslim alarak, içini boşaltıp tekrar satıcıya kiraya vermektedir. Bazen ise borçlu borç sahibine gayri menkul malını bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmaktadır. Bu işlemden anlaşılan şudur: Borçlu borcunu ödemek için parası olmaması nedeniyle, malını ilgili akit tarikiyle, alacak sahibine satıp, malın fiyat ve kirasını alıcının tarafına ödeyerek borcundan kurtulmasıdır.[191]

Bu tip satım akdinde akit konusu ev, bağ, bahçe, dükkân ve ağaçlardan oluşmakta olup çoğunluğunu ev teşkil etmektedir. İlgili dönemde bu akitte yıllık esas alınmaktadır. Bütün kayıtlarda bir sene kiraya verilmesi net bir şekilde geçmektedir.[192]

O dönemde Osmanlı devletinde bey' bi'l-istiğlal'da kira ücreti değişik bir şekilde geçmektedir. Kayıtlarda satış fiyatının %2, %3, %10, %10.62, %11.5, %12, %12.15, %12.5, %15'ine kira verilmektedir. Ancak bu yüzdelerden ağırlıklı olarak %10'u kullanılmaktadır.[193]

Bu tür alış-veriş kaydı, sayısı bakımından ilgili dönemde uygulamada bey'-i bâttan sonra ikinci sırada yer almaktadır. Bu kadar çok uygulanması insanların sosyal ilişkide bu tür hileli satım akitlerine çok ihtiyaç duyduklarını göstermektedir. Günümüzde

[190] Detaylar için bkz. s. 27.
[191] Örnek olarak bkz. 24A/262, 41B/445, 54B/600.
[192] Örnek olarak bkz.3B/28, 14A/140, 28B/315, 41B/445, 47B/516, 61A/674, 63B/704, 65B/727, 81B/914.
[193] Örnek olarak bkz. 81B/914, 46B/505, 2A/13, 16A/167, 51A/562, 69A/766, 44B/477,85A/948, 51A/563, 6A/59, 46A/498, 86B/965, 73B/814.

de bu satım akdini katılım bankaları insanları faizden uzak tutabilmek için bir finans yöntemi olarak kullanabilirler.

2.11.1.4 Bey‘-i Mü’eccel (Vade İle Satış):

İslam hukuku açısından bir malı peşin bir bedel ile satmak sahih olduğu gibi mü’eccel bir bedel ile satmak da sahihtir. Zira Allahu Teâlâ şöyle buyuruyor:

{وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وحرَّم الرِّبوا}Halbuki Allah alım satımı helâl, faizi ise haram kılmıştır.[194] Bu ayette “bey‘” kelimesi mutlak olarak geçmektedir. Hem mu‘accel ve hem mü’eccel bey‘i içermektedir. İncelediğimiz sicilde bu satım akdi ile alakalı kayıtlar bulunmaktadır. Bazı kayıtlarda bedelin hepsi ve bazı kayıtlarda ise bedelin bir kısmı te’cil edilmektedir. Bütün kayıtlarda tecil müddeti belirlenmekte olup (7 ay, 1 yıl, 720 gün, 280 gün, 300 gün vs.) ifadeleri kayıtlarda yer almaktadır. Bir kayıtta satıcı bir miktar alacağını daha sonra almak üzere alıcının üzerine belli bir yere sefere çıkmasını şart koşuyor.[195] Bu işlemlerin İslam hukukuyla herhangi bir çelişkisi yoktur. Zira fıkıh ilmine göre mezkûr satım akdinde ecel (borç ödeme tarihinin) müddetinin belli olması vaciptir. Çünkü burada ecel müddetinin belirsizliği, akitte teslim edilmesi gereken bedelin teslimine mâni olur. Mesela satıcı yakın bir zamanda bedelin tarafına teslim edilmesini isterse, alıcı da aksine uzun bir süre sonra teslim eder. Bu surette bey‘i fasid olur. Bu akitte tecil müddetine riayet etmek lazımdır ve satıcı semeni vaktinden önce alıcıdan isteyemez.[196]

2.11.1.5 Bey‘u’l-Müzâyede

İlgili sicilde bu satım akdine ilişkin kısmen kayıtlar bulunmaktadır. Bey‘u’l-müzayede, bir fıkıh terimi olarak satış işleminde açık artırma yöntemidir ki bir malın birden fazla alıcının tekliflerine sunulması ve bu tekliflerden en uygun görülene malın satılması işlemidir. Bu yöntemin karşıtına münâkasa (açık eksiltme) denir ki herhangi bir işin fiyat indirimi yöntemidir. Bu işlemi mal sahibi bizzat kendisi yapabileceği gibi temsilcisi de yapabilmektedir. Mesela bir mezatçıyı (dellâl), bu satım akdinde vekil seçecek ve o vekil kılındığı malla birlikte pazarı dolaşıp müzayede duyurusunda bulunarak en yüksek fiyatı verecek müşteriye malı satacak yahut öyle bir müşteriyi bulup

[194] Bakara, 2/275.
[195] Örnek olarak bkz. 12B/125, 60B/668, 64B/715, 87A/968, 89B/989, 92B/1010.
[196] Molla Hüsrev, *Dürerü’l-Hükkâm fî Şerhi Gureri’l-Ahkâm*, c. 2, s. 145; Bilmen, *Hukuki İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c. 6, s. 40.

mal sahibinin yanına getirecek ve mal sahibi malını ona satacaktır. Fakihlerin çoğunluğu bu satım akdini caiz görmektedirler. Zira peygamber efendimiz fakir bir sahabeye ait bazı şeyleri bu satım yöntemiyle satmıştır.[197] Sicilde yer alan kayıtlarda daha çok babaları vefat eden küçük çocukların vasileri, babalarının borçlarını ödemek maksadıyla geride kalan malı bu yöntemle satmaktadır. Bu sebepten dolayı bu akde fakirler akdi de denilir. Gerçek anlamda toplumun ihtiyaç duyduğu bir akittir.[198]

2.1.1.1.6 Vekalete Dayalı Bey' Akdi

İlgili sicilde vekalete dayalı satışlar ile alakalı kayıtlar bulunmaktadır. Osmanlı döneminde kimileri bizzat kendi alış-verişini yapmaktayken, kimileri ise vekalet yoluyla alış-veriş yapmaktadırlar. Daha önce izah edildiği gibi kimileri kendi alış-verişini yapıp, mahkemede kaydetmek için, mahkeme huzuruna çıkmayıp vekalet yoluyla kaydettirmektedirler. Bu hususu daha çok o dönemin düşünce ve sosyal yapısındaki değişiklikte aramak gerekmektedir. Vekil, İslam hukukunun ortaya koyduğu yöntemle tutulmaktadır. Ancak ilgili kayıtlar ağırlıklı kadınlara ilişkindir. Mesela kadınlar alış-verişlerini bizzat kendileri yaptıkları gibi, vekalet vermek suretiyle de istediği malı ve mülkü bir başkasına satabilmekte ve aynı şekilde vekalet yoluyla satın alabilmektedirler. Ancak ilgili kayıtların biri istisna hepsinde, kadınların bey' akitlerini vekalet yoluyla yapmış olmaları dikkat çekicidir. Fıkıh ilmi açısından kadının hâkim huzuruna çıkarak fikrini ifade etmesinin hiçbir sakıncası olmamasına rağmen kadınların alış-verişlerini vekil tutarak yapmalarının, o günkü sosyal ve içtimai şartlardan kaynaklandığı düşünülmektedir. Öte yandan vekaletle yapılan alış-verişlerin ekonomik hayata pratiklik ve sürat kazandırdığını söylemek mümkündür. Ayrıca kadınlar mahkeme huzuruna çıkmayıp vekalet vermek suretiyle yaptığı alışverişleri mahkemede sicillere

---

[197] (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَنْ يَشْتَرِي هَذَا الحِلْسَ وَالقَدَحَ»، فَقَالَ رَجُلٌ: أَخَذْتُهُمَا بِدِرْهَمٍ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ يَزِيدُ عَلَى دِرْهَمٍ، مَنْ يَزِيدُ عَلَى دِرْهَمٍ؟»، فَأَعْطَاهُ رَجُلٌ دِرْهَمَيْنِ: فَبَاعَهُمَا مِنْهُ.) Tercüme: Peygamber efendimiz şöyle sordu: Bu kazan ve düşkününü kim satın alır? Birisi ben bir dirhem mukabilinde satın alırım. Sonra efendimiz bundan fazlaya kim satın alır? kim satın alır? diye sorunca, başka birisi iki dirhem ödeyerek satın almak istedi ve efendimiz eşyaları iki dirhem mukabiline ona sattı. Bkz. Tirmizi, Ebû Îsâ Muhammed b. Îsâ, *Sünen-i Tirmizî*, Mustafa Halebi yayın evi, Mısır, 1975, c.3, s.514, nr. 1218.

[198] Nazari bilgi için bkz. Serahsî, *el-Mebsût,* c.15, s.76; el-Buhârî, Burhâneddin, *el-Muhîtü'l-Burhânî fi'l-fikhi'n-Nu'mânî,* (thk. Abdülkerim Sami), Darü'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut, 2004, c.5, s.385-387; Küveyt Vakıflar ve Din İşleri Bakanlığı, *el-Mevsûatü'l-Fıkhiyyeti'l-Kuveytiyye*, c.37, s.86; Uygulama örneği için bkz. BŞS, 17B/181, 30A/326, 66A/729.

kaydettirmişlerdir. Kayıtlardan anlaşılacağı üzere, bir kadın herhangi bir erkeği şahitler huzurunda vekil tayin edebilmektedir.[199]

2.11.1. 7 Vesayete Dayalı Bey‘ Akdi

Sicilde vesayete dayalı yapılan bey‘ akitleri ile ilgili kayıt bulunmaktadır.Vasinin, şeriatın ortaya koyduğu üslupla seçildiği kayıtlarda açıkça izah edilmektedir. İlgili kayıtlarda daha çok müteveffanın borcu için vasi malını satmaktadır.[200]

2.11.1.8 Müşterek Alışverişler

İncelenmekte olan sicildeki 422'e yaklaşan satım akitleri kaydının büyük bir kısmını ferdi alış-verişler teşkil etmekteyken, bir kısmını da müşterek alış-verişler oluşturmaktadır. Bu kayıtlara bakıldığında ilgili dönemde iki yahut üç kişinin tek anlaşmayla müştereken mülk alabildikleri ya da satabildikleri net bir şekilde anlaşılmaktadır.[201]

2.11.2 Mukâtaalı Malların Satışı

"Mukâtaa kelimesi başlangıçtan beri, mülkiyeti devlete veya vakıflara ait araziden ve arsalardan ifraz edilerek özel şahıslara veya kurumlara kiralanan parçalar için yapılan kira sözleşmesini ve ödenen kirayı ifade etmek üzere "mukâtaa-i zemîn" veya "mukâtaalı" gibi tabirlerde de kullanılmıştır".[202] Mukataa sistemi bir vergi sistemi olarak ilk kez Fatih Sultan Mehmet tarafından İstanbul'un fethinden sonra uygulanmaya başlanıp daha sonra vazgeçilen bir yöntemdir ki yine Fatih'in döneminde Rum Mehmet Paşa (1466-1469) tarafından tekrar uygulanmaya başlamıştır. Bu tarihten sonra süreklilik kazanmıştır.[203]

---

[199] Örnek olarak bkz. 2A/12, 6B/58, 36B/394, 23A/25, 89A/987; Nazari bilgi için bkz. Semerkandi, Ebu'l-Leys, *Fetâva'n-Nevâzil,* (thk, Seyit Yusuf Ahmet), Darü'l-kütübi'l-ilmiyye, Beyrut, 2002, s.410; Vekalet konusuyla ilgili genel bilgi için bkz. s. 96.

[200] Örnek olarak bkz. 12A/117 ve 34B/334; İleride "vesayet" konusunun üzerine durulacağı için burada detaylara girilmemiştir.

[201] Örnek olarak bkz. 28A/306, 74A/819, 87A/968.

[202] Genç, Mehmet, "Mukâtaa", *DİA*, 2006, c. 31, s. 129.

[203] Çakır, Baki, Osmanlı Mukataa Sistemi (16-18.Yüzyıl), Kitapevi, İstanbul, 2003, s.32-33; Özvar, Erol ve Genç, Mehmet, *Osmanlı Maliyesi Kurumlar ve Bütçeler*, I-II, 1. bs, İstanbul, Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi, 2006, c. 1, s. 57.

Sicilde mukataa "mukataalı" ve "mukataa" tabiriyle kullanılmıştır. İlgili Osmanlı döneminde satım akitlerine konu olan ev, bağ, bahçe, vs. gayri menkullerin bazıları mukataalı olmayıp şahısların özel mülkü olmakla beraber bazıları mukataalı mülklerdir. Mukataalı gayri menkullere ait olan mukataaların ödendiği açıkça kayıtlarda görülmektedir. Satıcı mukataalı mülkünü satarken, mülkünün diğer özelliklerin yanında mukataasını da zikrederek satmaktadır. Kayıtların çoğunda mukataa mutlak olarak geçmekte olup devlete ya da vakfa ödeneceği zikredilmeksizin kaleme alınırken, bazılarında mukataayı belli vakfa ödeneceği açıkça göze çarpmaktadır. İlgili kayıtların çoğunda hem Müslümanlardan hem de zimmilerden alınan mukataalara ilişkin kayıtlar mevcuttur. Mukataa daha çok alış-verişlerde söz konusu olup, farklı vakıflara veya devlete ödenen mukataalar o mülklerin arsaları vakfa veya devlete ait olduğu açıkça anlaşılmaktadır. Mesela Ahmet, devlet arazisi üzerinde bir ev yapar. Bu durumda ev Ahmet'e ait olurken, evi yaptığı arsa devlete ait olduğundan, her sene devlet ile aralarında yapılan anlaşmaya göre belirli bir miktar mukataa ödemektedir. Kayıtlarda mukâtaada yıllık esas olduğu apaçık geçmektedir.[204]

2.11.3 Alış-Verişe Kadınların Katılımı

İncelenen sicilin tanzim edildiği dönemde kadınların yaptığı alış-verişleri ile alakalı kayıtlar bulunmaktadır. Mesela kadınlar birbirleri ile alış-veriş yaptığı gibi erkekler ile de alış-veriş yapmaktadırlar. Ayrıca karı koca arasında yapılan alış-verişlerle ilgili kayıtlar bulunmaktadır. Bu kayıtlara bakıldığında, Osmanlı döneminde kadınların mülk edinebildikleri, bey' akitlerinde bulundukları ve mülkiyet özgürlüğüne sahip oldukları açıkça anlaşılmaktadır. Ayrıca Osmanlı döneminde, kadınların mülkiyet hakkına ve mülkiyetleri üzerinde tasarruf yetkisine sahip oldukları da anlaşılmaktadır. Aynı zamanda söz konusu kayıtlar, Osmanlılarda kadınların mülkiyet haklarını ve hürriyetlerini hangi seviyede elde ettiklerini yansıtan vesikalardır. Bilindiği üzere ilgili dönem boyunca, ticari hayatta kadın ile erkek ayırımı söz konusu olmamıştır. Belirli şatlar yerine getirilince kadınların da alış-veriş ve diğer sahalarda etkin bir güç olmaları, tabii görülen ve tavsiye edilen bir konudur.[205]

[204] Örnek olarak bkz. 1B/6, 9A/91, 15A/151, 33B/367, 39A/422, 61B/677, 73B/815, 91B/1007.
[205] Örnek olarak bkz. 38A/408, 51B/569, 55A/605, 57B/634.

2.11.4 Müslümanlar İle Gayri Müslimler Arasındaki Bey' Akitleri

Sicilde, gayri Müslimlerin[206] birbirleriyle yaptıkları satım akitleri ile ilgili kayıt bulunduğu gibi, gayrimüslimlerle müslümanlar arasındaki satım akitlerine ilişkin kayıtlar bulunmaktadır. İlgili kayıtlara bakıldığında ister gayri Müslim olsun ister Müslüman olsun, fıkıh ilminin ortaya koyduğu prensip ve usuller göz ardı edilmeksizin alış-veriş yapan herkesin belirli haklara sahip oldukları açıkça anlaşılmaktadır. Toplumda hiçbir zaman din ve milliyet ayırımı yapılmamış ve asla baskı yoluna gidilmemiştir. Müslümanlar ile gayri Müslimler arasında yapılan akitlerin kaydında sadece Müslüman şahitler geçmekte olup gayri Müslimlerin kendi arasında yapılan satım akitlerinin kayıtlarında şahitler Müslüman ve gayri Müslimlerden oluşmaktadır.[207]

2.12 ARAZİ HUKUKU

Arazi bir toplumun iktisadi ve mali yapısı ve şahısların sahip oldukları tasarruf hakları açısından önemli değer taşımaktadır. İslam'da arazi bir özel mülkiyete konu olabildiği kamu mülkiyetine de konu olabilmektedir. Fıkıh ilmine göre arazinin statüsünü belirleyen esas faktör bu arazinin İslam devletinin hakimiyetine nasıl geçtiğidir. Osmanlı devletinde diğer haklar sahasında fıkıh ilmininin tatbik edildiği gibi arazi hukuku sahasında da fıkıh ilmi yeterince tatbik edilmiştir.[208] Şimdi ilgili sicilde uygulaması mevcut olan arazi türlerinin üzerinde durulacaktır. Sicilde iki tür arazi bulunmaktadır:

2.12.1 Miri Arazi

Miri arazi, çıplak mülkiyeti devlete ait olan, işletilmek üzere müddetsiz olarak sadece tasarruf hakkı devletçe tayin edilen yetkililer tarafından belli bir bedel (tapu) karşılığında şahıslara tefviz edilen araziye denir. Osmanlı devletinde tarıma elverişli toprakların büyük bir kısmını miri arazi oluşturmaktadır. Osmanlı hukukunda miri arazi şu topraklardan oluşur: 1. Fethedilen arazi gaziler ve oranın eski sakinlerine mülk toprağı

[206] Kayıtlarda gayri Müslimlerin çoğunun zimmi oldukları bizzat yazılmaktayken, bazılarının sadece isimleri yazılmakta olup zimmi ya da Yahudi oldukları açıkça anlaşılmamaktadır. Ama isimlerinden gayri Müslim oldukları tahmin edilebilir. Ancak zimmi yahut Yahudi olma ihtimali vardır. Bazı kayıtlarda Yahudiler de geçmesi nedeniyle, zimmi ve Yahudilerden her iki gurubu içermesi için genel olarak olarak gayri Müslimler başlığı altında ele alınmaktadır. Örnek olarak bkz. 6B/58, 10B/103, 62A/685, 84B/944.

[207] Örnek olarak bkz. 6B/58, 10B/103, 15A/151, 25A/247, 33A/363, 49B/540, 61B/677, 63B/700.

[208] Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, 365; Avcı, Mustafa, *Türk Hukuk Tarihi*, Atlas Akademi, 6. bs, Konya, 2017, s.465.

olarak dağıtılmayıp devlete mal edilmesi, 2. Fetih sırasında ne veçhile alındığı ve verildiği yani miri ve mülk arazi olduğu belli olmayan topraklar, 3. Mülk araziden olan toprağın malikinin vefatından sonra mirasçısı olmayıp vasiyet bırakılmaması sebebiyle son mirasçı olan devlet hazinesine intikal eden topraklar, 4. Maliki bilinmeyen araziler, 5. Devlet başkanın izniyle çıplak mülkiyeti devlete ait olmak üzere ihya edilen ölü topraklar.[209]

İlgili sicilde sadece miri arazinin tasarruf hakkının devretmesi ile ilgili birçok uygulama ve örnekler bulunmakta olup miri arazinin diğer boyutları ile ilgili kayıt göze çarpmamaktadır. Osmanlı kanunnamelerinde belirlendiği üzere mutasarrıf tasarrufunda olan miri araziyi yetkili memurun açık izniyle başka birisine tefviz etmektedir. Tasarruf hakkının devretme karşılığında o dönemde rayiç olan paradan bedel olarak belirli bir miktar para alarak araziyi teslim etmektedir. Akabinde şu cümleyi ifade etmektedir: "bugünden sonra istediği gibi tasarruf eylesin". Mutasarrıf tasarruf hakkının devrederken şu cümleyi "sahib-i arz marifetiyle" dile getirerek devretmektedir. Bu cümleden devlet tarafından yetkili kılınan memurun izni kast edildiği anlaşılmaktadır; zira miri arazinin sahibi devlettir.[210]

2.12.2 Vakıf Arazisi

Vakıf arazisi, müstakil bir arazi türü olmayıp mülk[211] veya miri araziden teşkil olmaktadır. Eğer vakfedilen arazi mülk arazi türünden ise, şer'î hukuka göre uygun vakf olunmuş arazidir. Bu tür vakıf sahihtir ve bu arazinin hem çıplak mülkiyeti hem de bütün tasarruf hakları vakfa aittir. Ama eğer vakfedilen arazi miri arazi ise bu vakıf gayri sahih vakıftır. Bu vakıf arazilerde miri arazide olduğu gibi çıplak mülkiyeti yine devlete aittir. Ama vakıflar farklı şekillerde bu arazilerden yararlanabilirler.[212]

İlgili kayıtlara dikkatle bakıldığında vakıf arazisi mülk arazi olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü hem çıplak mülkiyeti hem de bütün tasarruf hakları vakfa ait olduğu açıkça anlaşılmaktadır. Sicilde miri arazide olduğu gibi vakıf arazisi ile ilgili de

[209] Cin, Halil, *Osmanlı Toprak Düzeni ve Bu Düzenin Bozulması*, 3. bs, SÜBV, Konya, 1992, s.49-50, 62-63; Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, s. 367.
[210] Örnek olarak bkz. 20A/211, 26B/286,290, 60A/663, 76B/849.
[211] Mülk arazi hem çıplak mülkiyeti hem bütün tasarruf hakları kayıtsız ve şartsız bir şekilde şahıslara ait olan arazidir. Bkz. Avcı, *Türk Hukuk Tarihi*, s.466.
[212] Geniş bilgi için bkz. Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, s. 368-369; Avcı, *Türk Hukuk Tarihi*, s.472.

sadece tasarruf hakkının tefviziyle alakalı kayıt yer almaktadır. Kayıtlardan anlaşılır ki vakıflar vakfedilen arazileri işletmek ve halka yardımcı olmak amacıyla çıplak mülkiyeti kendilerine ait olarak bir bedel (tapu) karşılığında tasarruf hakkının şahıslara tefviz etmektedir. Vakıf arazisinin mutasarrıfı miri arazi mutasarrıfı gibi tasarrufunda olan vakıf arazisini vakıf mütevellisinin marifetiyle (izniyle) tasarruf hakkının bir bedel karşılığında başka birisine tefviz etmektedir. Her iki arazide tefviz konusunun ev, boş toprak, tarla ve dükkân oluşturmaktadır.[213]

2.13 KEFALET

Kefalet sözlükte zammetmek (eklemek), güvence vermek gibi anlamlara gelmektedir.[214] Istılahta kefalet: nefis, mal ve teslimin mütâlebesi hakkında zimmeti zimmete zamm ve ilave etmektir.[215] Yani bir kimse kendi zatını diğer bir kimsenin zatına ekleyip, onun üzerine olan mütalebeyi üstlenmesidir. Burada mal sahibi hem asilden ve hem kefilden malını talep edebilir.

2.13.1 Mekfûlün Bih İtibarıyla Kefâlet Çeşitleri

Kefâlet mekfûlün bih itibarıyla genel olarak ikiye ayrılır. Kefâle bi'n-nefs ve kefâle bi'l-mal. Her birinin üzerine durulacaktır.

2.13.1.1 Kefâle Bi'n-Nefs (Şahsa Kefâlet):

Kefâle bi'n-nefs belli bir kişinin şahsına kefil olmak olup, onun alacaklıya talep ettiği zaman teslim edilmesi veya mahkemede hazır bulundurulması işinden ibarettir.[216] Burada kefil, mekfûlün leh mekfûlün bihi talep ettiği zaman, onu hazır bulundurmak zorundadır. Aksi takdirde hapse atılır.[217] Bu tür kefâlet ile ilgili sicilde birçok kayıt bulunmaktadır. Genellikle davalarda üçüncü şahıs davalının nefsine ve davacı ya da mahkeme onun hazır bulundurulmasını talep ettiğinde onu hazır etmeğe kefil olmaktadır. Davalarda genellikle mutlak olarak geçmektedir. Ancak bazı davalarda kefâlet süresi açıkça belirlenmektedir. Mesela şöyle kayıtlar bulunmaktadır. "Bu tarihten itibaren üç

[213] Örnek olarak bkz. 8A/71, 61B/678, 11A/107,108, 67A/746, 61B/678.
[214] Ebû Habib, *el-Kamusü'l-Fıkhî Lugeten ve Istılahen*, s.322; Ömer, Mu'cemü'l-Lugeti'l-Arabiyyeti'l-Muasıra, " k-f-l", c.3, s.1946.
[215] Molla Hüsrev, *Dürerü'l-Hükkâm fî Şerhi Gureri'l-Ahkâm*, c.2, s.295.
[216] Apaydın, H. Yunus, "kefalet", *DİA*, 2002, c.25, s. 170; Efendizade, *Dürerü'l-Ahâm Şerh-i Mecelletü'l-Ahkâm*, c.2, s.14-15.
[217] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s. 247.

güne kadar" ve "Bu tarihten itibaren Cuma günün ikindi vaktine kadar". Ayrıca bu tür davalarda genellikle dava konusu zikredilmeyip ancak bir iki davada dava konusuna kısaca işaret edilmektedir. İlgili davalarda kefil, mekfûlün anh ve mekfûlün leh'lerin ad ve soyadları, yaşadığı mahalleleri, varsa görev ve vasıfları kaleme alınmaktadır.[218]

Bu tür kefâlet, Hanefi fıkhına göre caizdir Hanefilerin bu cevaza delilleri "الزعيم غارم"[219] hadisi şerifidir. Bu hadis hem mala kefâletin hem de şahsa kefâletin meşru'luğuna delildir. Ayrıca kefil mekfûlün anhı teslim etmeye kadirdir. Ve toplumun da böyle bir kefâlet işleyişine çok ihtiyacı vardır.[220]

2.13.1.2 Kefâle Bi'l-Mal (Mala Kefâlet):

Mala kefâlet, bir malın ödenmesine kefil olmaktır. Bu kefâlet hem âyanda hem de borçlarda gerçekleşir. İlgili sicilde âyana ilişkin hiçbir kayıt olmayıp sadece borçlarda gerçekleşen kefaletlerle rastlanmaktadır.[221] Bu tür kefâlet, mekfûlün bih belli olmasa bile deynin sahih olması şartıyla caizdir.[222] Bir dava kaydında kaleme alınması ve kefalet akdinde bulunması gereken nokta ve ifadeler, ilgili davaların hemen hepsinde kaleme alınmaktadır. Bu tür davalarda öncelikle alacaklı ve borçlunun ad soyadları, nereli oldukları, varsa vasıf ve görevleri kayda alınmaktadır. İlgili davaların hemen hepsinde borç olan paranın miktarı, nevi, o dönemin bütün şehir ve bölgelerinde geçerli olduğu, borcun kaynağı (mesela karz, deyn, muamele, alış-veriş vs.), mu'accel ve mü'eccel olduğu, mü'eccel olduğunda tecil süresi hangi tarihten hangi tarihe kadar olduğu net bir şekilde detaylıca ifade edilmektedir. Mukırrın ikrarı ve yukarıdaki bilgiler dava kaydına aktarıldıktan sonra, kefilin kefil olduğu yazılmaktadır. Davalarda en önemli nokta, kefâletin rüknü icap ve kabulün davaların sonunda yer almasıdır. Kefâletin sahih ve şer'î olduğu ve icap ve kabulü ihtiva ettiği açıkça söz edilmektedir. Dolayısıyla ilgili davaların hepsinde mekfûlün bih malumdur. Hiçbir davada belli olmayan mekfûlün bih bulunmamaktadır.[223]

---

[218] Örenk olarak bkz. BŞS, *B-18*, vr.15B/160, 22B/246, 77A/854 vs.
[219] İbni Mace, Sünen-i İbn Mace, (thk: Muhammed Fuat Abdulbaki), I-II, Dâru İhyai'l-Kütübü'l-Arabiyye, c. 2, s. 804, nr. 2405.
[220] el-Baberti, *el-İnâye fî Şerhi'l-Hidâye*, c.7, s.165.
[221] Efendizade, *Dürerü'l-Ahâm Şerh-i Mecelletü'l-Ahkâm*, c. 2,s. 15.
[222] el-Baberti, *el-İnâye fî Şerhi'l-Hidâye*, c.7, s.181.
[223] Örnek olarak bkz.2B/16, 19A/199, 24B/268, 55B/609.

2.13.1.3 Kefâle Bi'd-Derek:

Fıkıh ilminde "Kefâle bi'd-derek" satılan malın satıcıya ait olmaması ve satıştan sonra mal üzerinde başkasının hak iddia etmesi durumunda satın alanın alacağını (semen) veya satılan mala bir âfet ulaştığında satılan malı garanti etmek üzere üçüncü bir şahsın kefil olmasını ifade eder.[224] Mecellede şöyle tarif edilmektedir: "mebi' bi'l-istihkâk zapt olunduğu takdirde akçasını eda ve teslime ya hudi bâyeaın nefsine kefil olmaktır".[225] Tarifte geçen "İstihkâk" ıstılahı, bir kimsenin elinde bulunan bir malın, başkasının malı olduğunu ortaya çıkmasıdır. Mecellenin tarifinden anlaşıldığı üzere kefâle bi'd-derek iki tür kefâletten ibarettir. Biri mala kefâlet ve diğeri şahsa kefâlet. Şahsa kefâletin önceki bahiste üzerinde durulması nedeniyle burada mala kefâlet kısmı ele alınacaktır.[226] Meçhule kefil olmak fıkıh ilminde prensip olarak câiz değilse de fakihlerin çoğunluğu bu tür kefâleti câiz görmüşlerdir.[227]

İlgili sicilde kefâlet konusuna ilişkin en çok kefâle bi'd-derek ile alakalı kayıtlar bulunmaktadır. İlgili kayıtların sadece birisinin konusunu, "Bey' bât" akdi oluştururken[228] diğer hepsinin konusunu "Bey' bi'l-istiğlal"[229] akdi oluşturmaktadır. Bu kayıtların üç tanesinde alışveriş konusu "Üzüm bağı"[230], dördünde "Bahçe"[231] ve geri kalan otuz iki kaydın alışveriş konusu ise "Ev" alışverişidir. Bu kayıtların hepsinde kefâletin rüknü (icap ve kabul) bulunmaktadır.[232]

2.13.2 Akit İtibarıyla Kefâlet Çeşitleri

Konuyla ilgili sicilde bulunan kayıtların kefâlet şekillerini göz önünde bulundurarak kefâlet akdini akit itibarıyla ikiye ayırabiliriz: Münceze kefâlet ve muzâfe kefâlet.

---

[224] Hamza Aktan, "Derek", *DİA*, 1994, c.9, s.170; Şeyhzade Damad Efendi, *Mecma'u'l-enhur fi Şerhi Mülteka'l-ebhur*, c. 3, s. 210.
[225] Mecelle, 616. md.
[226] Bkz. Hacı Reşid Paşa, *Ruhü'l-Mecelle*, c.3, s.183-184.
[227] Molla Hüsrev, *Dürerü'l-Hükkâm fî Şerhi Gureri'l-Ahkâm*, s.298; Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s. 249; el-Baberti, *el-İnâye fî Şerhi'l-Hidâye*, c.7, s.182.
[228] 25B/279.
[229] Bkz. s. 36.
[230] 28B/315, 63B/704, 73B/814.
[231] 28B/312, 47B/516, 61A/674, 79A/885.
[232] Tasnif bölümünden kefâle bi'd-derek konusunun kayıt numaraları takip edilerek metne müracaat edilsin.

2.13.2.1 Müneccez Kefâlet:

Münceze kefaleti, şarta muallak ve gelecek zamana izâfe olunmayan kefalettir.[233] Örnek olarak bir kaydın özetini şöyle göstermek faydalı olur: *"Abdullah oğlu Hoca Haydar'ın, Âli oğlu Hayreddin'in üzerinde olan 22000 dirhem borcuna, Veziri mahallesinden İsmail bakkal oğlu Hızır kefil oldu"*.[234] Kefalet konusuyla alakalı sicildeki kayıtların çoğuna göre ilgili dönemde en çok bu çeşit kefalet işlenmiştir.[235]

2.13.2.2 Müzâfe Kefâlet:

Muzâfe kefalet, gelecek zamana izafe kılınan kefalete denir.[236] Mesela, *"Akçe Koyunlu cemaatından Hızır oğlu Memu'nun şahsına ve davalısı Abdullah oğlu Ali bey talep ettiği zaman onu hazır etmeye, bu tarihten itibaren üç güne kadar kefil oldum"*.[237] Bu tür kefalet daha çok şahsa kefalet davalarında geçmektedir.[238]

2.13.3 Diğer Konular:

Bu başlık altında sicilde kefalet ile ilgili mevcut olan diğer meselelerin mesela kefile kefalet, karşılıklı birbirine kefalet, gayri üzerine durulacaktır.

2.13.3.1 Kefile Kefil Olmak:

İlgili sicilde kefile kefil olmak meselesine ilişkin kayıt bulunmaktadır. Mesela kimisi davacını davalısı talep ettiği zaman, onun nefsine kefil olduktan sonra, ikinci bir kimse bu kefilin nefsine kefil olmaktadır.[239] Burada kefâle bi'n-nefste kefile kefil olma uygulaması görünmektedir. "Kefile kefil olmak sahihtir".[240] Kefilin kefilinin hükmü, kefilin hükmü gibidir. Kefâle bi'n-nefste kefile kefil olmak sahih olduğu gibi kefâle bi'l-malda da sahihtir.[241]

---

[233] Hacı Reşid Paşa, *Ruhü'l-Mecelle,* c.3, s.184.
[234] 34B/379.
[235] Tasnif bölümünden Münceze kefalet konusunun kayıt numaralarını takip ederek metne müracaat ediniz.
[236] Hacı Reşid Paşa, *Ruhü'l-Mecelle,* c.3, s.184.
[237] 22B/245.
[238] Örnek olarak bkz. 15B/160, 23B/258.
[239] 56A/614, 57A/628.
[240] Mecelle, 626. md.
[241] Efendizade, *Dürerü'l-Ahâm Şerh-i Mecelletü'l-Ahkâm*, c. 2, s. 30.

2.13.3.2 Karşılıklı Birbirine Kefâlet:

İlgili sicilde iki kişinin karşılıklı birbirine kefil olduklarına ilişkin kayıtlar bulunmaktadır. Bu kayıtlar, konusu açısından, biri alışverişte ve diğeri ise hırsızlık davalarında olmak üzere iki kısımdır. Alışverişte iki kişi ortak bir safka[242] ile bir malı başka birisinden belli bir miktarla belirli bir zamana kadar vadeli olarak satın alıyorlar, sonra birbirinin zimmetinde olan semene, her ikisi birbirine kefil olarak vade süresi dolunca semeni satıcıya vereceklerine, şahitler ve satıcının huzurunda mahkemede ikrar ediyorlar ve yazılan anlaşma satıcıya teslim ediliyor. Ve vade süresi ise "üç yüz gündür".[243] Hırsızlık davasına konumuza ilişkin sadece bir kayıtta rastlamaktayız. Hırsız olarak suçlanan üç kişi, davalının davasını inkâr edip göz altında alınıyorlar ve hepsi birbirinin şahsına ve hin-i talepte birbirlerini hazır etmeğe kefil olmaktadırlar.[244] Karşılıklı kefalet fıkıh ilmi açısından caizdir. Zira buna hiçbir mâni bulunmamaktadır. Mesela alışverişte semenin yarısından asil ve diğer yarısından kefil sorumlu sayılır.[245]

Son olarak kefalet konusuyla ilgili şunları eklemek faydalı olur. Genellikle davalarda bir kefil seçilmiştir. Ama az sayıda davada iki kefil seçildiği de görünmektedir.[246] Fıkıh ilmi açısından iki kefil ve üzeri almak caizdir. Zira kefaletin hükmü mütalebedir. Yani mekfûlün leh kefilden mekfûl bihi talep etmeye hakkı olmasıdır. Bu mütalebe birden fazla kefilden talep edilebilir. Zira kefil almaktan hedef güven sağlamaktır. Bir kefilden fazla kefil almak bu amacı daha da güçlendirir. Dolayısıyla bir kimse diğer bir kimsenin nefsine birisini kefil aldıktan sonra, diğer bir kişiyi daha o kimsenin nefsine kefil alması caizdir. Böylece her ikisi ayrı ayrı kefil olmuş olur.[247]Ayrıca sicilde baba ve çocuğun, Müslüman ve gayr-i Müslimin, karı ve kocanın

---

[242] Safka: Pazarlık, Bir alışverişte alıcı ile satıcı arasındaki pazarlıktan sonra anlaşmanın kesinleştiğini bildiren el sıkışmaya denir. Bkz. Yılmaz, Fehmi, Osmanlı Tarih Sözlüğü, Gökkubbe, İstanbu, 2010, s. 559.

[243] 87A/968,969,970,971.

[244] 26A/281.

[245] Şeyhzade Damad Efendi, *Mecma'u'l-enhur fi Şerhi Mülteka'l-ebhur,* c.3, s.230; el-Baberti, *el-İnâye fi Şerhi'l-Hidâye*, c.7, s.228.

[246] Bkz. 6A/59, 14A/119.

[247] Halebî, *Mülteka'l-ebhur,* s.247; Şeyhzade Damad Efendi, *Mecma'u'l-enhur fi Şerhi Mülteka'l-ebhur,* c.3, s.203; Efendizade,*Dürerü'l-Ahâm Şerh-i Mecelletü'l-Ahkâm*, c.2, s.30-31.

birbirlerine kefil olduklarına ilişkin kayıt bulunmaktadır.[248] Kayıtlara dikkatla bakıldığında hemen hepsinde kefalet akdinin şartlarının bulunduğu anlaşılmaktadır.[249]

2.14 ŞAHİTLİK (ŞEHÂDET)

Şahitlik (şehâdet) kelimesi sözlükte kesin haber, ikrar, şahsın kat'î olarak bildiği bir şeyi doğru bir şekilde haber vermesi manalarına gelir.[250] Terim olarak şahsın gördüğü bir olaydan gördüğü gibi doğru bir şekilde bilgi vermesini ifade eder. Ama sicilde şahitlik hukuki konularda özellikle davalarda bir ispat vasıtası ve kesin delil olarak kullanılmaktadır. Davalarda geçen şahitlik fıkıh literatürü ve ilgili kayıtların muhtevasından hareketle şu şekilde tarif edilir: Dava tarafları dışındaki üçüncü kişinin, davanın konusu olan olayla ilgili, dava açılıp mahkemeye gelmeden önce görmüş ve edinmiş olduğu bilgiyi ilgili olayın ispatı için mahkemede hâkim huzurunda ve tarafların yüzlerine şehâdet kelimesini istifade ederek haber vermesidir.[251]

Sicilde çeşitli hukuki konularla ilgili şehadet kayıtları bulunmaktadır. İlgili dönemde genellikle iki kişi aralarında bir hukuki işlem yaparken kesinlikle şahitler huzurunda yapmakta olup mahkemeye kaydettirmektedirler.[252] Şahitler bir kimsenin hakkının ispatı için mahkemede şahitlik ederken şehadetin rüknüne "eşhedü" (şehadet ederim) riayet ederek şehadet dahi ederiz, şehadet-i şer'iyye ederiz, şahitleriz ifadeleriyle

[248] Örnek olarak bkz. 20B/218, 23B/255, 24B/268, 50A/548, 54B/600.

[249] Kefaletin şartları şunlardan ibarettir: 1. Kefil: kefilin akil, baliğ ve hür olması, rızası, mekfûlün lehten başkası olması, ölümcül hastalığı olmamasıdır. 2. Mekfûlün anh: şahsiyeti malum olması, kefil olunan şeyi bizzat yahut vasıtasıyla teslime kadir olmasıdır. 3. Mekfûlün bih: Mutlak olarak mekfûlün bih nefs veya mal olduğunda her birinin teslim edilmesinin mümkün olması ve eğer nefis ise şahsiyeti ve mekânı malum olmasıdır. 4. Mekfûlün lehin: Şahsiyeti malum olmalıdır. Kefaletin hükmü ise mekfûlün lehin asilin üzerinde olan şeyi (mekfûlün bihi) mütâlebeye hakkı olmasıdır. Detaylı bilgi için bkz. Molla Hüsrev, *Dürerü'l-Hükkâm fî Şerhi Gureri'l-Ahkâm*, c. 2, s.296; Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s. 246; Şeyhzade Damad Efendi, *Mecma'u'l-enhur fî Şerhi Mülteka'l-ebhur*, c.2, s. 123-124; Efendizade,*Dürerü'l-Ahâm Şerh-i Mecelletü'l-Ahkâm*, c.2, s.3-4,20,31,51;Zuhaylî, *el-Fıkhü'l-İslâmi ve edilletuhu*, c.6, s.4152-4153; H.M. Ziyauddin, Mecelle-i Ahkâmı Âdliyye Şerhi Der saadet, 1312, s. 308.

[250] Mecmau'l-Lugati'l-Arabiyye, *el-Mu'cemu'l-Vecîz*, "şehide", s.352-353.

[251] Bkz. Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s.267; Atar, Fahrettin, "Şahit", *İslam'da İnanç İbadet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, (İMR: İbrahim Kâfi Dönmez), MÜİFVY, İstanbul, 1997, c. 4, s. 180; Mecelle,1684. md; 1B/8, 77A/850, 92A/1015. Şahitliğin bir kesin delil olup olmadığıyla ilgili bkz. Yildiz, Kemal, *İslam Yargılama Hukukunda Şahitlik*, 1. bs, Hâcegân Akademi Kitaplığı, İstanbul, 2005, 47-50.

[252] Örnek olarak bkz. 7B/67,75B/833, 92A/1015.

şahitlik etmektedirler.[253] İslam hukukunun, davaların özelliklerini dikkate alarak belirli davaların belirli sayıda şahitlerle ispat edebileceğini ortaya koyduğu şahitlik nisabına göre şahitlik uygulaması göze çarpmaktadır. Sicilde şahitlik ile ilgili olan davaların hepsi hukuki davalar oluşturmaktadır. İslam hukukunun hukuk davaları için ortaya koyduğu şehadet nisabı iki erkek veya bir erkek iki kadın olmak üzere ilgili dönemde şahitlerin sayısı iki erkek ve üzeri olmaktadır. Sicilde şahitlerin kimliği (adı, soyadı, oturduğu yeri, varsa görevi) net bir şekilde kaydedilmektedir.[254] İlgili dönemde zimmilerin birbirlerine şahitlik ettikleri uygulaması bulunmaktadır. Zira fıkıh ilmi açısından bir zimminin başka bir zimmiye şehadeti caizdir.[255] Ayrıca sicilde müslümanların gayrimüslimlere şahitlik ettikleri göze çarpmaktadır.[256]

İlgili kayıtlarda şahitlik konusunu en çok vekalet teşkil edip diğer şu konulardan oluşmaktadır: Talak, mülkiyet, alış-veriş, ortaklık, miras, malın kaybolması, vedia, para vakfı, tedbir yoluyla köle azadı, içki içme suçu, cinayet, hürriyet davası, tedbir yoluyla köle azadı ve ibra.[257]

2.15 VEKÂLET

Vekâlet sözlükte teslim etmek, yetinmek, bir işi güvenilir birine bırakmak, Vekil olmak, vekile verilen yetki ve vekilin ameli manalarına gelmektedir.[258] Istılahta bir fıkıh terimi olarak, bir kimsenin bizzat kendisinin de yapabileceği bir hukuki işlem ve meşru tasarruf için bir şahsı kendi yerine yetkili kılmasını ve bu yetkiyi ifade eder.[259]

---

[253] Örnek olarak bkz. 1B/8, 3A/19, 60A/660, 22A/239.

[254] Örnek olarak bkz. 3A/19, 3A/20, 23A/251, 59A/651, 77A/850; Nazari bilgi için bkz. Efendizade, *Dürerü'l-Ahâm Şerh-i Mecelletü'l-Ahkâm*, c.4, s.378-385; İzmîrî, Mevlânâ Mehmet, *Şerhu Mültekâ'l-ebhur (Kemâlü'd-Dirâye fî Cemî'i'r-Rivâye Min Şürûhi'l-Mültekâ'l-ebhur),(thk. Muhammed Mustafa Hatip)*, 1. bs, Darü'l-kütübi'l-İlmiyye, Beyrut, 2017, c. 7, s. 243-247.

[255] 6B/58; Geniş nazari bilgi için bkz. İzmîrî, *Şerhu Mültekâ'l-ebhur (Kemâlü'd-Dirâye fî Cemî'i'r-Rivâye Min Şürûhi'l-Mültekâ'l-ebhur)*, c.7, s.307-308.

[256] 70A/772.

[257] Örnek olarak bkz. 3A/19, 3B33, 5A/40, 5B/44, 7B/67, 15B/156, 47A/512, 48A/518, 75B/833, 93A/1027, 94A/1034, 95A/1038.

[258] Mecmau'l-Lugati'l-Arabiyye, *el-Mu'cemu'l-Vecîz*, "vekele", s.680; Ömer, *Mu'cemü'l-Lugati'l-Arabiyyeti'l-Muasıra*, "v-k-l", c.3, s.2489-2490;

[259] Molla Hüsrev, *Dürerü'l-Hükkâm fî Şerhi Gureri'l-Ahkâm*, c.2, s.282; Câbirî Ârablû, Muhsin, *Ferhang-i Istılâhât-ı Fıkıh İslâmî (Der Babı Müâmelât)*, 1. bs, Çâphâne-i Sipher, Tahran, h.ş.1362, s.182-183; Erdoğan, Mehmet, *Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü*, 2. bs, Ensar Neşriyatı, İstanbul, 2005, s.601; Cerces, *Cerces, Mu'cemü'l-Mustelehât'l-Fıkhiyye ve'l-Kânûniyye*, 1. bs, eş-Şirketü'l-âlemiyye li'l-Kitâb, Beyrut, 1996, s.322; Bardakoğlu, "vekâlet", *İslam'da İnanç İbadet ve Günlük*

Vekâlet, toplumsal hayatta büyük önem taşıyan hukuki bir meseledir. İnsanlar dünyada birçok konuda birbirlerinin yardım ve desteğine muhtaç olduğu gibi vekâlet alanında da muhtaçtırlar. Bir kimse herhangi bir mazeret ve probleminden dolayı yapabileceği bir işi özellikle hukuki bir işini başka birisine tefviz edip onun vasıtasıyla yaptırabilir. Aynı zamanda bu durum, toplumda halkın karşılıklı saygı, sevgi, yardımlaşma kültürü ve güvenini artırmakta büyük rol oynamaktadır. İslam dünyasının her döneminde olduğu gibi Osmanlılar döneminde de bu hususa çok değer verilmiştir.

İlgili kayıtlara bakıldığında birisinin başka birisine vekâletini verme işleminin dışarıda veya mahkemede genellikle şahitler huzurunda yapıldığı açıkça ifade edilmektedir. İlgili şahitlerin adı, soyadı, oturduğu yeri ve varsa görevi zikredilmektedir.[260] Bazı kayıtlarda nadir olsa da hiçbir şahit zikredilmeksizin vekil şeriatın ortaya koyduğu yönteme göre tayin edildiği ifade edilmektedir. Buralarda da şahitler huzurunda tayin edildiği anlaşılır.[261] Kayıtlara bakıldığında vekâlet verilirken, genellikle aşağıda gösterilen kalıplardaki ifadelerin kullanıldığı göze çarpmaktadır.

"… Vekâleti şer'an sabit olan …"[262]

"… Kimesneler şehadetleriyle vekâleti sabit olan …"[263]

"… Tasdik etmeye vekil…"[264]

"… Kimesneler şehadetleriyle muhâlea ve ibraya vekâleti sabit olan…"[265]

2.15.1 Vekâlet Akdinin Unsurları

İlgili kayıtlarda, Hanefilere göre vekâlet akdinin rüknü olan icap ve kabul net bir şekilde bulunmaktadır ki kâtip şöyle tescil etmektedir: *"Osman kızı Hatice mahkemeye hazır olup Seyyid kasım oğlu Ubeydullah'ı, Mehmet oğlu Baba ile, ilgili dönemin rayiç parası olan 20000 dirhem mehir karşılığında evlendirmesi için vekili tayin etti ve Ubeydullah da vekâleti kabul ederek ilgili görevi yerine getirmeyi taahhüt etti"*.[266] Aynı

Yaşayış Ansiklopedisi, c.4, s.452; Akgündüz, Ahmet, *Osmanlı Tarih ve Hukuk Istılahları Kâmûsu*, Osmanlı Araştırmaları Vakfı, İstanbul, 2018, s.1311.

[260] Örnek olarak bkz. 2A/12, 9B/93, 37A/401, 59B/655, 80B/901, 85A/949.

[261] Örnek olarak bkz. 1B/8, 13A/128, 39B/425, 46A/500, 72A/794.

[262] Örnek, 22A/235.

[263] Örnek, 3A/20.

[264] Örnek, 3B/27, 59B/656.

[265] Örnek, 6A/52.

[266] 9A/77.

şekilde vekalet tarafları, müvekkil (vekâlet veren) ve vekil (yetkili kılınan şahıs) kimlikleri tespit edilerek (yani kimin kime vekâlet verdiği) ve vekâlet konusu (hangi konularda vekâlet verildiği) net bir şekilde kaydedilmektedir. Bir veya birden fazla konuda kişilere vekâlet verilmektedir. Daha önce bazı konularda özellikle satım akdi ve muhâlea konuları anlatılırken vekâlet ile ilgili kısmen bazı konular üzerinde durulmuştu. Genellikle sosyal hayatta akla gelebilecek her türlü konuda vekâlet verilmektedir. Sicildeki vekâlet konularını genel olarak şu şekilde sıralamak mümkündür: 1. Muhâlea, 2. Evlenme, 3. Bey‘ akitleri, 4. Dava, 5. İbra’, 6. Hibe, 7. Borç ve karz, 8. İkrar ve tasdik.[267]

2.15.2 Vekâlet Akdinin Şartları

Sicilde yer alan vekâlet uygulamalarına dikkatle bakıldığında, ilgili dönemde vekâlet akdinin Hanefi fakihlerinin ortaya koyduğu şartlara riayet edilerek gerçekleşmiş olduğu anlaşılmaktadır. Sicilde Müslümanın Müslümana, Müslümanın zimmiye, gayrimüslimlerin birbirlerine, erkeğin kadına, kadının erkeğe, kocanın karısına, kardeşin kardeşe vekillik yaptığı açıkça görülmektedir.[268] Vekâlet ile ilgili Hanefî fakihlerinin ortaya koyduğu şartlar genel olarak şunlardan ibarettir: 1. Müvekkilin tasarrufa muktedir olması (vekâlet konusu olan işi bizzat yapmaya muktedir olması) şarttır. Bu sebeple tasarrufa muktedir olmayan kimsenin o tasarrufu başka birisine tefviz etmesi mümkün değildir. Mesela mecnun, gayri mümeyyiz çocuğun kendi işini başkasına vekalet yoluyla devir etmesi caiz değildir. 2. Vekilin âkil ve mümeyyiz olması şarttır. Binaenaleyh baliğ olması şart değildir. 3. Vekilin tevkil edildiği hususla ilgili haberi olması, 4. Vekâletin cehalet-i fahişe ile meçhul olmaması, 5. Vekâlet konusunun yerine getirilmesi mümkün olan konulardan olması. Binaenaleyh vekilin erkek, hür, Müslüman olması şart değildir.[269]

[267] Örnek olarak bkz. 24B/267, 9A/77, 9B/93, 6B/57, 37B/405, 22A/235. Geniş ve nazari bilgi için bkz. Bilmen, *Hukuki İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c.6, s. 312-315.

[268] Örnek olarak bkz. 6B/58, 17B/184, 38A/411, 41B/443, 51A/562, 59B/654, 60B/665, 70A/776, 79A/819, 86A/957.

[269] Molla Hüsrev, *Dürerü’l-Hükkâm fî Şerhi Gureri’l-Ahkâm*, c.2, s.282-283; Bilmen, *Hukuki İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c.6, s. 316-319.

2.15.3 Müslümanların Müslümanlara Vekâleti

İlgili dönemde Müslümanlar birbirlerine birçok hukuki konuda vekil olmuşlardır. Bu uygulamalar o dönemde halkın arasında olan sevgi, saygı ve yardımlaşma kültürünün ne kadar yaygın olduğunu göstermektedir.[270]

2.15.4 Gayrimüslimlerin Birbirlerine Vekâleti

Sicilde gayrimüslimlerin birbirlerine vekâlet ettikleri ile ilgili iki kayıt bulunmaktadır. Bu iki kayıt gayet kapsamlı ve açık kayıtlardır. İslam toplumunda bir gayrimüslimin diğer bir gayrimüslime vekâlet etmesinde İslâm hukuku açısından bir sakınca olmadığı kesindir. Zira Müslüman olmak vekalette şart değildir.[271]

2.15.5 Müslümanların Zimmilere Vekaleti

Sicilde Müslümanların ve zimmilerin kendi aralarında birbirlerine vekâletleri ile örnekler bulunduğu gibi Müslümanların zimmilere de vekil olmaları dikkat çekicidir. Sicilde bazı işlemlerde az da olsa Müslümanların zimmilere vekâlet ettikleri göze çarpmaktadır.[272] İlgili kayıtlara dikkatle bakılıp düşünülünce Osmanlı İmparatorluğunda Müslümanların gayrimüslimlere oldukça iyi davrandıkları anlaşılır. Gerçekten Osmanlılar, kendi toprağında yaşayan hiçbir insanın düşünce, inanç, mülkiyet ve hürriyetini kısıtlamamışlardır. Toplumsal konularda halkın birbirine yardımcı olması tabiidir. İslam dini, insanların her türlü beşerî haklarını özellikle devletler hukuku açısından en mükemmel şekilde değerlendirilmiştir. Toplumdaki her bireyi hürriyeti ve diğer bazı konularda eşit kabul ettiği için, bir Müslümanın bir zimmiye vekaletini tabii karşılamak gerekir.

Şimdi sicilde yer alan vekil türleri sırasıyla tanımlanacaktır: “Vekil, kendisine başkası tarafından bir iş tefviz edilen kimsedir”.[273]

[270] Tasnif bölümünden kayıt numaralarını takip ederek sicilin metnine müracaat ediniz.
[271] Bkz. 6B/58, 20B/218; Bilmen, *Hukuki İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c.6, s. 319.
[272] Bkz. 17B/184, 25B/276.
[273] Bilmen, *Hukuki İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c.6, s. 311.

2.15.6 Vekil-i Âmm

Vekil-i âmm, birçok hukuki iş için tayin edilen vekile denir ki bu tür vekâlete vekât-i âmme ve vekâlet-i mufavvaza denir. Mesela sicilde şahıs "seni bütün dava ve işlerim için vekil tayin ettim" diyerek birisini vekil tayin etmektedir.[274]

2.15.7 Vekil-i Hâs

Vekil-i hâs, husus ifade eden bir söz ile belirli bir ya da birden fazla hukuki iş için tayin edilen vekile denir. Mesela "seni müteveffa kızımdan şer'î miras yoluyla bana intikal eden hakkımı talep etmek için vekil ettim" diyerek birisini vekil seçmektedir. Bu tür vekil sadece belirlenen işlere tasarruf edebilir. Onun dışında müvekkilin diğer işlerine tasarruf hakkı yoktur.[275] Sicilde en çok bu tür vekâlet ile ilgili kayıt vardır.

2.15.8 Vekil-i Mutlak

Vekil-i mutlak, vekâleti hiçbir müddet ve şarta muallak ve hiçbir kayda mukayyet olmaksızın hukuki bir işlem için tayin edilen vekile denir. Mesela "seni şu hususa vekil tayin ettim" diyerek naspedilmektedir.[276]

2.15.9 Vekil-i Müseccel

Vekil-i müseccel, vekâleti resmi bir şekilde mahkeme tarafından hukuki bir iş yapmak için kayıtlı ve tasdikli olan vekile denir ki bu tür vekile kânûnî ve resmi vekil de denilebilir. Sicilde çeşitli hukuki işler için müvekkil tarafından vekil tescil edilmektedir.[277]

2.15.10 Vekil-i Ticari

Vekil-i ticari, ticari işler için tayin edilen vekile denir. Bu tür vekillere alış-veriş vekili de denilebilir. Sicilde çeşitli alış-verişlerde vekil tayin edilmektedir.[278]

---

[274] Bkz. 44B/478; Erdoğan, *Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü*, s.601; Bilmen, *Hukuki İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c.6, s. 312.

[275] Bkz. 41B/443; Akgündüz, *Osmanlı Tarih ve Hukuk Istılahları Kâmûsu*, s.1311; Cerces, *Mu'cemü'l-Mustelehât'l-Fıkhiyye ve'l-Kânûniyye*, s.323.

[276] Bkz. 79B/887, 81B/913; Erdoğan, *Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü*, s.601; Akgündüz, *Osmanlı Tarih ve Hukuk Istılahları Kâmûsu,* s.1311.

[277] Bkz. 9A/77, 95A/1038; Akgündüz, *Osmanlı Tarih ve Hukuk Istılahları Kâmûsu,* s.1312; Cerces, *Mu'cemü'l-Mustelehât'l-Fıkhiyye ve'l-Kânûniyye*, s.324.

[278] Bkz. 9B/93, 36B/394; Cerces, *Mu'cemü'l-Mustelehât'l-Fıkhiyye ve'l-Kânûniyye*, s.323.

2.16 DAVA

Dava kelimesi, sözlükte çağırmak, seslenmek, getirilmesini istemek, dua, talep, niyaz, temenni vs. manalara gelmektedir.[279] Istılahta fıkhi bir terim olarak "bir kimsenin başka bir kimseden hâkim huzurunda hakkını istemesini ifade etmektedir".[280]

Tasnif bölümünde belirtildiği üzere sicilde çeşitli konular ile ilgili dava kayıtları yer almaktadır. İlgili sicilde kayıt ve kayıtlar ağırlıklı olarak Arapça kaydedilmekteyken dava kayıtlarının çoğu Osmanlı Türkçesiyle kaydedilmektedir. Dava kayıtlarına bakıldığında, bunların davayla alakalı bütün şart ve gerekçeleri içerdiği net bir şekilde görülmektedir. İlgili dönemde bir kimse bir davayı davacı veya davalı olarak bizzat kendisi ya dava vekili vasıtasıyla yürütmektedir. Hemen hemen bütün davalarda davacı ve davalının kimlikleri açıkça kaydedilip bunların taraf ve dava ehliyetine sahip oldukları anlaşılmaktadır. Küçük çocukların davasını veli ve vasi gibi kanunî temsilcileri yürütmektedir. Aynı şekilde dava konusunun da ne olduğu, hakkında daha önce kesin bir hüküm bulunmadığı, görünüş itibarıyla akla aykırı olmadığı, davacının davada hukuki bir menfaati olduğu ve davada hiçbir çelişki bulunmadığı açıkça kaydedilmektedir. Davacı davalıyı mahkemede ihzar ederek davasını hâkime arz edip (dava konusunu ve mahkemeden talebini tam olarak ifade edip) davalının soruşturulmasını talep etmektedir. Hâkim davayı inceledikten sonra davalıya sorunca, davalı ikrar ettiği takdirde, hâkim ikrarını kabul buyurup davacının lehine hüküm vermektedir. Ama davalı davacının davasını inkâr edince, hâkim davacıdan davasını ispat etmesi için davasına muvafık şahit talep etmekte, davacı davasına mutabık şahit getirdiği takdirde, hâkim yine davacının lehine hüküm vermektedir. Ama davacı şahit getirmekten âcizse, hâkim davalıdan Allah Teâlâ'nın adına yemin etmesini istemektedir. Davalı yemin edince hâkim davalının lehine hüküm vererek davayı sona erdirmektedir.[281] Böylece fıkıh ilminin meşhur kaidesi olan "beyyine müddei için ve yemin münkir üzerinedir"[282] kaidesinin mahkemede uygulandığı

[279] Mecmau'l-Lugati'l-'Arabiyye, *el-Mu'cemu'l-Vecîz*, "Deâ", s.228-229; Ömer, *Mu'cemü'l-Lugati'l-Arabiyyeti'l-Muasıra*, "d-'-v", c.1, s.747.
[280] Atar, "dava" , *İslam'da İnanç İbadet Ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, c.1, s.389.
[281] Örnek olarak bkz. 3A/19, 21B/226, 29B/321, 60B/667, 63A/696, 66B/740.
[282] Mecelle, 76. md.

görülmektedir. Sonuç olarak şu ifade edilebilir ki ilgili Osmanlı döneminde davanın Hanefi fıkhına göre yürütüldüğü anlaşılmaktadır.[283]

2.17 YEMİN

Çoğulu eymün, eymân olan Yemin kelimesi sözlükte bereket, sağ taraf, sağ el, ant, kuvvet, kasem ve benzeri manalara gelmektedir.[284] Istılahta fıkhi bir terim olarak genel anlamda, özel bir üslupla bir haberin Allah Teâlâ'nın adını veya bir sıfatını zikrederek kuvvetlendirmekten ibarettir.[285]

Sicilde bulunan yemin ise yeminin bir türü olan ve İslam hukukçuları tarafından ispat vasıtalarından biri olarak kabul edilen yargısal yemindir.[286] Yargısal yemin İslamî yargılama hukuku terimi olarak, davalı üzerine iddia edilen olayın doğru olup olmaması hakkında, Allah'ın mübarek adını anarak hâkim huzurunda beyan etmesini ifade eder.[287] Sicilde çok az sayıda dava bu vasıtayla ispat olmaktadır.

2.18 İKRAR

İkrar kelimesi sözlükte itiraf etmek, kabullenmek, onarmak, bir şeyi haber vermek vs. manalara gelmektedir.[288] Istılahta bir fıkıh terimi olarak "bir kimsenin kendisiyle ilgili olup, başkasına ait bulunan bir hakkı haber vermesini" ifade eder.[289]

Bir toplumda insanların birbirlerine bilerek ya da bilmeyerek haklarının geçmesi mümkündür. İlgili sicile bakıldığında kayıtların çoğunun genel olarak ikrar olduğu görülür. İlgili Osmanlı döneminde, şahıslar kendi aralarında yaptığı hukuki bir işlemi mahkemeye giderek ikrar edip tescil etmektedirler. Bunun yanında birbirlerine hakları geçen şahıslardan herhangi birisi, mahkemeye giderek haklılığını belirtip veya haksızlığını itiraf edip kaydettirmektedirler. Şer'iyye sicillerinde ikrar ile ilgili kayıtların

---

[283] Nazari bilgi için bkz. Halebi, *Mültekâ'l-ebhur*, s.287-296; İzmîrî, *Şerhu Mültekâ'l-ebhur (Kemâlü'd-Dirâye fî Cemî'i'r-Rivâye Min Şürûhi'l-Mültekâ'l-ebhur)*, c.8, s.7-28.
[284] Ömer, *Mu'cemü'l-Lugati'l-Arabiyyeti'l-Muasıra*, "y-m-n", c.3, s.2517-2519.
[285] Molla Hüsrev, *Dürerü'l-Hükkâm fî Şerhi Gureri'l-Ahkâm*, c.2, s.38; Câbirî Ârablû, *Ferhang-i Istılâhât-ı Fıkıh İslâmî (Der Babı Müâmelât)*, s.185; Erdoğan, *Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü*, s.611.
[286] Örnek olarak bkz. 6A/50, 82A/916.
[287] Cerces, *Mu'cemü'l-Mustelehât'l-Fıkhiyye ve'l-Kânûniyye*, Beyrut, s. 325; Atar, Fahrettin, "yemin", *İslam'da İnanç İbadet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, c. 4, s. 487.
[288] Mecmau'l-Lugati'l-Arabiyye, *el-Mu'cemu'l-Vecîz*, "karra" , s.496.
[289] Erdoğan, *Fıkıh ve Hukuk Terimleri*, s.242.

çoğuna bakıldığında, İkrarın gerçek anlamda, din duygusu, vicdan duygusu ve din terbiyesi etkisinde gelişen bir itiraf olduğu ve Osmanlı toplumu, sözünü ettiğimiz özelliklere sahip insanların meydana getirdiği bir topluluk hüviyetinde olduğu net bir şekilde anlaşılmaktadır. Ama tasnif bölümü ve bu bölümde ikrar başlığından yukarıda sözünü ettiğimiz ikrar olmayıp islam hukukçuları tarafından ispat vasıtalarından biri olarak kabul edilen ikrar kastedilmektedir. Dava kayıtlarına bakıldığında, davaların bir kısmı davalının ikrar etmesi ile ispat olmaktadır.[290]

2.19 İBRÂ

İbra kelimesi lügatte borçtan kurtarma, kusur ve günahtan temize çıkarma, birisinin zimmetini fariğ etme, bir haktan beri kılma gibi manalara gelmektedir.[291] Istılahta İslâm borçlar hukuku terimi olarak ibrâ, bir kimsenin başka birisinin zimmetindeki hakkından vazgeçmesi ve haklarından feragat etmesini ifade eder.[292]

İbrâ, Osmanlı hukuku açısından önemli bir yere sahiptir. Zira şer'iyye sicillerinde özellikle ilgili sicilde ibrânın bütün türleriyle ilgili çok sayıda örnek ve uygulamalar bulunmaktadır. İlgili kayıtlara bakıldığında gerek Müslüman ve gerekse gayrimüslim (Zimmiler ve Yahudiler) ibrâlarını daha çok mahkemede şahitler huzurunda yapmaktadırlar.[293] Bununla beraber az sayıda olsa bile tarafların arasında dışarıda ibrâ gerçekleşip sonra bizzat kendileri veya vekil tarikiyle mahkemede tescil etmektedirler.[294] Sicilde Müslümanların birbirlerinin zimmetini ve gayrimüslimlerin birbirlerinin zimmetini ibrâ ettikleriyle ilgili kayıt yer aldığı gibi aynı şekilde gayrimüslimlerin Müslümanların zimmetini ibrâ ettikleriyle ilgili de kayıt bulunmaktadır.[295] Normalde ibrâ bir taraftan sadır olması gerekliyken ilgili dönemde daha çok dava tarafları her ikisi birbirinin zimmetini ibrâ etmektedirler.[296] Bununla birlikte suçlarda davacı tedavi veya sulh bedeli olarak bir miktar para alarak suçlunun zimmetini ibrâ ettiği, aynı şekilde

[290] Örnek olarak bkz. 21B/226, 66B/740.
[291] Mecmau'l-Lugati'l-Arabiyye, *el-Mu'cemu'l-Vecîz*, "Berae", s.42; Ayverdi ve Topaloğlu, *Kubbealtılugati Türkçe Sözlük*, "İbrâ", s. 480.
[292] Bardakoğlu, "ibrâ", *İslam'da İnanç İbadet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, c.2, s.330; Akgündüz, *Osmanlı Tarih ve Hukuk Istılahları Kâmûsu*, s.556; Câbirî Arablû, *Ferhhang-i Istılâhât-ı Fıkıh İslâmî (Der Babı Müâmelât)*, s.30-31; Cerces, *Mu'cemü'l-Mustelehât'l-Fıkhiyye ve'l-Kânûniyye*, s.10.
[293] Örnek olarak bkz. 11B/113, 18B/197, 36A/391, 51B/570, 65B/724, 66B/740.
[294] Örnek olarak bkz. 16B/169, 50B/555, 78A/865.
[295] Örnek. 12B/122.
[296] Örnek olarak bkz. 2B/14.

alacaklının borç karşılığında sulh bedeli olarak bir miktar para alarak borçlunun zimmetini ibrâ ettiği göze çarpmaktadır. Öte yandan alacaklı borcunu borçluya hibe ederek zimmetini ibrâ etmektedir.[297] Sicilde vekalet yoluyla da ibrâ uygulamasına rastlanmaktadır.[298] İbrâ kayıtları mahkemede tescil edilirken, kâtip kimin hangi konuda, varsa hangi şartlarla ibrâ ettiğini net bir şekilde kaleme almaktadır. Ayrıca ibrâ kayıtları sicile geçirilirken, genellikle *"husûs-ı mezkûreye müteallik dava ve talepten mezbûrun zimmetini ibrâ-i âmm ve iskât-ı tâm ile ibrâ ve iskât eyledim şöyle ki bundan sonra benden veya vekilimden dava ve nizâ' sadır olursa mesmûâ ve makbûle olmaya"*, *"genel olarak bütün dava ve çekişmelerden ve özel olarak ilgili konuyla olan davadan çekişme ve husumete son vermek için zimmetini …"*, zimmetini ibrâ ve iskât eyledim, bundan sonra ilgili hususa müteallik davam yoktur. Edersem veya ettirirsem dahi hâkimin yanına işitilmeye ve kabul olmaya", "ihtilaf maddesine son vermek için zimmetini …" gibi kat'î ve şüphe ifade etmeyecek ifade ve cümleler kullanılarak ibrâ yapılmaktadır. Şüpheye yol açacak ifadelerden şiddetle kaçınıldığı açıkça anlaşılmaktadır.[299] İlgili kayıtların muhtevası incelenince şu tür ibrâların yer aldığı anlaşılmaktadır ki her biri sırasıyla tanımlanır.

2.19.1 İbrâ-ı İstifâ

Bir kimse, diğer bir kimsenin üzerinde olan hakkının tamamını alıp kabz ettiğini ikrar ederek onun zimmetini ilgili haktan beri kılmasından ibarettir. Sicilde bu tür ibrâ ile ilgili birçok örnek ve uygulama yer almaktadır.[300]

2.19.2 İbrâ-ı Iskât

Bir kimse diğer bir kimsenin üzerinde düşürülmesi mümkün olan hakkının tamamını veya bir miktarını düşürmesinden ibarettir. Bu tür ibrâ ile ilgili de kısmen kayıtlar bulunmaktadır.[301]

[297] Örnek olarak bkz. 15B/159, 47A/510, 22B/248, 37A/399.
[298] Örnek olarak bkz. 17B/184.
[299] Örnek olarak bkz. 2A/9,10, 6A/52, 52A/574, 58A/637, 65A/723.
[300] Bkz. Erdoğan, *Fıkıh ve Hukuk Terimleri*, s.221; Örnek, 16A/163.
[301] Cerces, *Mu'cemü'l-Mustelehât'l-Fıkhiyye ve'l-Kânûniyye*, s.310; Örnek, 37A/399.

2.19.3 İbrâ-ı Âmm

Bir kimsenin zimmetini bütün haklardan, davalardan ve çekişmelerden beri kılmaktan ibarettir. Sicilde en çok bu tür ibrâ ile ilgili kayıt bulunmaktadır ki bir kimse hem özel olarak ilgili davasından hem de bütün davalardan zimmetini ibrâ etmektedir.[302]

2.19.4 İbrâ-ı Hâs

Bir kimsenin zimmetini özel bir davadan ve belirli bir haktan beri kılmaktır. Bu tür ibrâ ile ilgili de pek çok kayıt sicilde yer almaktadır.[303]

2.19.5 Sicilde İbrâ Konuları

İlgili sicilde bulunan ibrâ kayıtlarının konuları şu şekilde sıralanabilir:

1. Dava.[304]
2. Borç ve karzdan doğan hakların ibrâsı.[305]
3. Mirastan doğan hakların ibrâsı.[306]
4. Suçlardan doğan hakların ibrâsı.[307]
5. Mühâleadan doğan hak ve çekişmelerin ibrâsı.[308]
6. Zevciyet haklarından ibrâsı.[309]
7. Boşamadan doğan haklardan ibrâsı.[310]

2.20 SULH

Sulh sözlükte anlaşma, anlaşmazlığın giderilmesi, savaştan sonra barışma, barış manalarına gelmektedir.[311] Bir fıkhî terim olarak sulh ıstılahta, çeşitli konular alanında fertler arasında bulunan bir çekişme ve anlaşmazlığı karşılıklı rıza ile ortadan kaldıran akitten ibarettir.[312]

---

[302] Akgündüz, *Osmanlı Tarih ve Hukuk Istılahları Kâmûsu,* s.556; Örnek, 28B/314, 57B/637, 85A/949.
[303] Erdoğan, *Fıkıh ve Hukuk Terimleri*, s.221; Örnek, 38A/411, 66B/740.
[304] Örnek, 2A/9,10.
[305] Örnek, 16A/163, 19B/204.
[306] Örnek, 11B/113, 53A/581.
[307] Örnek, 47A/510, 56A/615.
[308] Örnek, 18A/187, 85B/953.
[309] Örnek, 2B/14.
[310] Örnek, 10B/100.
[311] Mecmau'l-Lugati'l-Arabiyye, *el-Mu'cemu'l-Vecîz*, "saleha" , s.367; Kubbealtı lügati. S.797
[312] Molla Hüsrev, *Dürerü'l-Hükkâm fî Şerhi Gureri'l-Ahkâm,* c.2, s.395; Debbâsî, Abdurrahman, Ahkâmü's-Sulh Fi'ş-Şeriati'l-İslâmiyye, Dârü'l-Verâk, Beyrut, 2004, s.21; Hammâd, Nezîh, Akdü's-Sulh Fi'ş-Şeriati'l-İslâmiyye, Dârü'l-Kelem, Dımışk, 1996, s.6; Bardakoğlu, "sulh", *İslam'da İnanç*

Kayıtlara bakıldığında ilgili Osmanlı döneminde bazı aracıların, davalı, davacı veya vekilleri arasında sulh yaptıkları görülmektedir. Sulh dışarıda yapılıp sonradan taraflar veya vekilleri mahkemeye giderek bunu kaydettirmektedirler. Aracılar, mahkemede çıkabilecek tartışma ve anlaşmazlıkları giderebilmek ve tarafların arasında sulh yapmak için mahkemede bulunmakta olan kişiler yahut halk arasından bir grup özellikle ilgili mahallenin önde gelen kişilerinden oluşarak tarafların arasında sulh getiren kişilerdir. Ama ikinci ihtimalin olması daha yüksektir. Zira Müslümanların arasında sulh yapan aracıların Müslümanlardan oldukları açıkça ifade edilmekteyken zimmiler arasında sulh yapan kişilerin sadece aracı oldukları ifade edilip Müslüman olup olmadıkları ifade edilmemektedir. Bu sebeple bu aracıların zimmilerden oldukları anlaşılmaktadır. Ancak Müslümanlar veya zimmilerin her ikisinin arasında peygamber efendimizin "es-Sulhu seyyidü'l-ahkâm" hükümlerin en güzeli sulhtur[313], sözünün fehvasınca sulh yapılmaktadır. Sulh kayıtları sicile geçirilirken, sulh konusu belirtildiği gibi, tespit edilen sulh bedeli ve miktarı da kaydedilmektedir. Sulh bedeli hem mal hem de paradan oluşmakta ve genel olarak sulh bedelinin sulh konusundan daha az olduğu görülmektedir. Tarafların rızasıyla aralarında sulh gerçekleştikten sonra, davacı davasından tamamen feragat ederek davalının zimmetini bütün davalardan özellikle ilgili davadan ibra etmektedir.[314]

İlgili kayıtlara bakıldığında o dönemde sulhün rüknü olan icap ve kabul bulundurularak İslâm Hukukunun ortaya koyduğu şart ve usullere göre sulh yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle sulh kayıtları sicile tutulurken İslâm Hukukunun aradığı bütün kurallara uyulmuştur denilebilir.[315]

İbadet Ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi, c.4, s.147; Akgündüz, Ahmet, *Osmanlı Tarih ve Hukuk Istılahları Kâmûsu*, s.1146.

أَبُو عُبَيْدَةَ ، قَالَ : بَلَغَنِي عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: الصُّلْحُ خَيْرُ الأَحْكَامِ ، أَوْ قَالَ : " سَيِّدُ الأَحْكَامِ ، وَهُوَ جَائِزٌ بَيْنَ النَّاسِ ، إلا صُلْحًا أَحَلَّ حَرَامًا أَوْ حَرَّمَ حَلالا ، وَهُوَ أَحْرَزُ لِلْحَاكِمِ مِنَ الإِثْمِ وَالْجَوْرِ.

[313] Rabî' b. Habib, *Mesnedü'r-Rabî' Bin Habîb*, Talâk, Hul' ve Nafaka bölümü, nr:579, Mevsûatü'l-Hadis, İslamweb.net.

[314] Örnek olarak bkz. 34A/374, 42B/453, 45B/489, 47A/510, 75B/832.

[315] Nazari bilgi için bkz. Molla Hüsrev, *Dürerü'l-Hükkâm fî Şerhi Gureri'l-Ahkâm*, c.2, s.395-397; Bâkânî, Nureddin, *Bahrü'l-Anhür 'Alâ Mültekâ'l-ebhur*, Süleymaniye Kütüphanesi, Süleymaniye Ktp., Nuruosmaniye, nr. 1635, s.380-382; Debbâsî, *Ahkâmü's-Sulh Fi'ş-Şeriati'l-İslâmiyye*, s. 41-84; Hammâd, *Akdü's-Sulh Fi'ş-Şeriati'l-İslâmiyye*, s. 23-54.

2.20.1 Müslümanlar Arasındaki Sulh

İlgili Osmanlı döneminde Müslümanlar pekçok konuda mahkemeye giderek sulh yapmışlardır. Kayıtlara bakıldığında sulh alanında Müslümanlar ve zimmiler arasında herhangi bir ayrımcılık göze çarpmamaktadır.

2.20.2 Zimmiler Arasındaki Sulh

Müslümanların birbirleriyle yaptığı sulha ilişkin dava kaydı bulunduğu gibi zimmilerin de birbirleriyle aynı konular üzerinde yaptığı sulha ilişkin dava kaydı bulunmaktadır. Önceki sayfada işaret edildiği üzere zimmilerin arasında sulh efendimizin "es-sulhu seyyidü'l-ahkâm" sözünün fehvasınca yapıldığı ve onların Osmanlı toplumunda tamamen İslâmî kurallara uyarak yaşadıklarını göstermektedir.

2.20.3 Sicilde Sulh Konuları

Sicilde sulh konuları genel olarak şu şekilde sıralanabilir:

1. Vefat eden kadının mehri ile alakalı yapılan sulh.
2. Alış-veriş ile ilgili yapılan sulh.
3. Mülkiyet davalarında yapılan sulh.
4. İki dükkân arasındaki sınırı tespit etmek için yapılan sulh.
5. Miras yoluyla intikal eden tereke ile ilgili sulh.
6. Borçlarla alakalı yapılan sulh.
7. Cinayet olaylarıyla ilgili yapılan sulh.[316]

Sicildeki bütün kayıtlar başta tanımladığımız üzere sulh akdiyle ilgili olup sulhün temeline dayalı uluslararası ilişkileri muhafaza etme ve güçlendirme amacıyla yapılan uluslararası antlaşmalarla ilgili sicilde hiçbir kayda rastlanmamaktadır.

Son olarak şunu ifade etmek gerekir ki sicilde sulh konusuyla ilgili kayıtların bulunduğu Osmanlı toplumunda insanların toplumsal anlayışa ve toplum düzenine verdikleri önem görülmektedir.

[316] İlgili konular için örnek olarak bkz. 64B/714, 9B/96, 45A/485, 75B/832, 79B/891, 40A/428, 15B/159, 47A/510.

2.21 BORÇ

Borç[317] bir fıkıh terimi olarak gerek para gerek mislî eşya olsun "zimmette sabit olan şeydir"[318] Gerek para gerek mislî eşya olsun. Borcun unsurları borcun tarafları (alacaklı ve borçlu), konusu ve sebebinden oluşmaktadır.[319]

İlgili sicilde borç muamelesiyle alakalı birçok kayıt bulunmaktadır. Borç işleminden kısa bir örnek vererek açıklamaya geçebiliriz. Mesela *"Alacaklı Burak kendi rızasıyla borçlu Mehmet üzerine ipek alış-verişi sebebinden, eda edilmesi gereken, ölçüsü belli olan iki yüz otuz sikke alacağım vardır demekte olup, borçlu Mehmet alacaklının dediğini tasdik etmektedir"*.[320] Örnekte görüldüğü gibi ilgili kayıtlarda alacaklıyla borçlunun kimlikleri detaylı bir şekilde (mesela ad, soy ad, varsa meslekleri, evsafları "açık kaşlı, sarışın, ala gözlü, sarı sakallı vs.") ifade edilmektedir. Borcun sebebi (kaynağı) net bir şekilde belirlenmekte olup borç olan paranın evsafı ve geçerli olup olmadığı (mesela daha çok şu cümle "bütün şehirlerde geçerlidir" göze çarpmaktadır) açıkça izah edilmektedir. Ayrıca borcun müddeti yani hangi tarihe kadar olduğu kaleme alınarak teslim edilmesi için alacaklı borçludan kefil almaktadır. Bununla birlikte borcun eda edilmesinin gerekli olduğu vurgulu bir ifadeyle (mesela vâcibü'l-edâ ve vâcibü'l-kadâ) belirtilmektedir. İlgili dönemde bazen borcun 13.33%, 15.38% olarak taksitle ödendiği bilinmektedir. Öte yandan bazı kayıtlarda alacaklının borçludan borç karşılığı bir malını rehin aldığı görülür. Ayrıca kayıtlara bakıldığında tarafların her birinin mahkemede ettiği ikrarları hiçbir baskı sebebiyle olmayıp kendi istek ve rızalarıyla olduğu açıkça tespit edilmektedir.[321] Borç sebebiyle borçlunu hapis edildiği de göze çarpmaktadır.[322]

İlgili dönemde din, mezhep, taassup, kültür, cinsiyet ayrımcılığı olmaksızın, Müslümanlar birbirleriyle borç işlemi yaptıkları gibi, gayrimüslimler ile de borç işlemi yapmaktadırlar. Ayrıca gayrimüslimler de birbirleriyle borç işlemi yapmakta ve şahitleri

[317] Burada borç kelimesinden geniş anlamı değil aksine daha dar anlamı yani "deyn" kelimesinin karşılığı kast edilmektedir.
[318] Mecelle, 158.
[319] Aydın, "Borç", *DİA,* 1992, c.6, s.285.
[320] Örnek olarak bkz. 17B/182.
[321] Örnek olarak bkz. 2B/16, 3A/21, 9A/88, 12B/120, 13A/130, 15B/161, 17B/182, 18B/195, 21A/321, 64B/716, 69B/769, 75B/836, 78A/869, 81B/912.
[322] 91A/1003.

kendilerinden olmaktadır. Erkekler ile kadınlar arasında da borç işleminin yapıldığı görülmektedir.[323]

Tek taraflı borç ile ilgili kayıt bulunduğu gibi iki taraflı borçla ilgili de kayıt bulunmaktadır. Borç ile alakalı alacaklı ve borçlunun arasında ihtilaf çıktığında halktan bir grup onların arasında aracı olup bir miktar para belirleyerek tarafların arasında sulh yapmaktadırlar. Taraflar, barıştıran grubun yaptığı sulhu kabul ederek mahkemede bunu kaydettirmektedirler. Mahkeme konuyu kaydettikten sonra kaydın bir nüshasını gerekli olduğunda istifade etmesi için kaydettiren tarafa vermektedir. Bunlarla beraber ilgili dönemde kimileri borcunu almaktayken, kimileri ise borcunu borçluya hibe etmektedir.[324]

İlgili sicilde borç vermekle ilgili kayıt bulunduğu gibi borcun ödenmesiyle ilgili de kayıt bulunmaktadır. Alacaklı borcunu bizzat aldığı gibi vesayet ve vekalet yoluyla da alabilmektedir. Bu kayıtlara bakıldığında alacaklı borcunu aldıktan sonra, borçlunun zimmetini tamamen ibra etmektedir. İlgili kayıtlarda borç sebebi karz, alış-veriş, mudarebe, kefalet ve murabaha olup borç konusunu para ve ipek oluşturmaktadır.[325] Böylece hiçbir anlaşmazlık kalmamaktadır. Bütün bu işlemlerin İslam hukuku anlayışıyla yapıldığı anlaşılmaktadır.[326]

2.22 KARZ

Karz kelimesi sözlükte kesip koparmak, karşılık vermek, ödünç vermek manalarına gelmektedir.[327] Istılahta bir fıkıh terimi olarak "karz birinin, yararlanıldığında tüketilen belli bir mislî malı kendine emsali iade edilmek üzere birine vermesidir".[328] "Türkçe'deki ödünç kelimesi, karzın yanı sıra âriyet akdini de içine alan bir genişlikte kullanılmakla birlikte karz tüketim ödüncü, âriyet de kullanım ödüncüdür".[329]

---

[323] Örnek olarak bkz. 9A/85, 12B/123, 13A/130, 13B/131, 24B/268, 78A/869.
[324] Örnek olarak bkz. 22A/235, 22B/248, 29A/319, 36B/399, 40A/428.
[325] Örnek olarak bkz. 6A/49, 12B/122, 16A/163, 16B/172, 19A/199, 20B/218, 21B/229, 25A/272, 53A/585, 77A/853.
[326] Nazari bilgi için bkz. Efendizade, *Dürerü'l-Ahkâm Şerh-i Mecelletü'l-Ahkâm*, c.1, s.244-245; Bilmen, *Hukuki İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c.6, s.94-96; Küveyt Vakıflar ve Din İşleri Bakanlığı, *el-Mevsûatü'l-Fıkhiyyeti'l-Kuveytiyye,* c.21, s. 102-120; İbn Âbidîn, Muhammed Emîn, *Reddü'l-Muhtâr,* (thk. Hüsamüddin ferfûr), I- XVI, 1. bs, Dârü's-Sekâfe ve't-Tirâs, Dımışk, 2000, c.15, s.185-191.
[327] Mecmau'l-Lugati'l-Arabiyye, *el-Mu'cemu'l-Vacîz*, "k-r-z", s.497.
[328] Apaydın, "karz", *DİA,* 2001, c.24, s.521.
[329] Apaydın, "karz", *DİA*, 2001, c.24, s.521.

Karz konusuyla ilgili sicilde bulunan dava ve kayıtlarda borç kayıtları gibi hiçbir anlaşmazlık bulunmamaktadır. Karz konusu altın ve paralardan oluşmakta olup evsafı ve ölçüsünün standart ölçü olduğu vurgulu ifadelerle izah edilmektedir. Karz muamelesi, "karz vermiş idim", "karz-ı hasen yahut karz-ı şer'î tarikiyle üzerine bu kadar param vardır" ifadeleriyle yapılmaktadır.[330] Bu kayıt ve davalara bakıldığında, Osmanlı Bursa'sının incelenen döneminde, İslâm'ın tavsiye ettiği karşılıksız yardımda bulunma ve Kur'an'daki ismiyle "karz-ı hasen" yani faizsiz olarak borç verme diğer bir ifadeyle hiçbir menfaat beklemeksizin ödünç verme uygulaması görülmektedir.[331] Nitekim ilgili sicilin kaydının bir önceki asrında yaşayan Osmanlının ünlü şeyhülislamı Kemalpaşazade'nin fetvalarında karz-ı hasen ile ilgili birçok mesele bulunmaktadır.[332]

İlgili dava ve kayıtların içerisinden bir kayıt çok dikkat çekici olması nedeniyle burada özeti yazılarak üzerine durulacaktır. *"Mustafa, Hoyan hanımdan daha önce eski akçe zamanında, karz tarikiyle altı yüz akçe alıp daha sonra eda etmesi gerek olunca, tıpkı fetva-i şerife, Hoyan hanıma eski altı yüz akça karşılığında dört yüz yeni akça vermektedir"*. Burada borçlu eski akça zamanında aldığı borcunu alacaklıya ödemek istediğinde o gündemde akçenin gramının arttığı anlaşılmaktadır. Bu sebeple eski altı yüz akçe karşılığında dört yüz yeni akçe vermektedir. Aynı olayda başka bir kayıtta hâkim, imam Ebu Yusuf'un kavline göre hüküm verdiği apaçıktır.[333] Böyle bir durumda Hanefi fıkıh literatüründe üç görüş yer almaktadır. İmam Ebu Hanife'ye göre borçlunun üzerine kıymetini değil mislini ödemek vaciptir. İmam Ebu Yusuf'a göre borçlu kabzettiği gündeki kıymetini ödemek zorundadır. İmam Muhammed'e göre borç alınan paranın tedavülde bulunduğu son gündeki kıymetini vermesi gerekmektedir. Kadıhan, Reddü'l-Muhtar, Tatarhâniyye fetvâ kitaplarında İmam Muhammed'in görüşüne göre fetvâ verilmektedir. Çünkü o para artık kesat sebebiyle semeniyyet vasfını kaybetmiş olduğu için aynını veya mislini kabz edildiği veçhile geri ödemek imkânsız ve faydasızdır.[334]

[330] Örnek olarak bkz. 23B/257, 76A/837, 82B/923.
[331] Örnek olarak bkz. 62A/682.
[332] İnanır, Ahmet, *İbn Kemal'in Fetvaları Işığında Osmanlı'da İslâm Hukuku*, Basılmamış Doktuora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008, s.199.
[333] 68B/759.
[334] Bkz. Kâdıhân, Fetâvâ Kâdıhân, c.2, s.215; Ferîdüddin Âlim b. Alâ el-Enderpetî, *el-Fetâva't-Tatarhâniyye*, (trt: Müftî Şebir Ahmet Kâsımî), I-XXIII, 1. bs, Mektebe-i Hanefi'ye, kuvete, 1431/2010, c. 9, s. 392; İbn Âbidîn, *Reddü'l-Muhtâr*, c.15, s.201-202; Şeyhülislâm Seyyid Feyzullah

İlgili kayıtta geçen fetvaya dikkat edildiğinde, İmam Muhammed'in görüşü olduğu anlaşılmaktadır.

2.23 VEDÎA

Vedîa sözlükte terketmek, bırakmak anlamlarına gelmektedir.[335] Istılahta bir fıkıh terimi olarak güvenilir bir kimseye karşılık olmaksızın bir malın korunması için emanet olarak bırakılmasına ve bırakılan mala denir.[336]

İşbu sicilde bazı konulardan farklı olarak vedîa ile ilgili hem kayıt hem de dava kayıtları yer almaktadır. Vedîa ile ilgili kayıtlara bakıldığında, vedîa ile ilgili dava ve kayıt mahkemede sicile geçirilirken malını vedîa tarikiyle emanet eden kişinin kimliği, emanet bırakılan şeyin cinsi ve miktarı ve kime emanet edildiği açıkça kaleme alınmaktadır. Sicilde vedîa konularını cariye, para ve diğer menkul mallar oluşturmaktadır.[337]

İlgili kayıtlara bakıldığında Osmanlı devrinde insanların birbirine mallarını güven içinde emanet ettiklerine şahit oluyoruz. Günümüz şartlarıyla kıyaslandığında bu durumun maalesef asgari seviyede olduğu müşahede edilmektedir.

2.24 ÂRİYET (ÖDÜNÇ)

Fakihlerin arasında âriyet akdinin tanımı konusunda bir ittifak görülmemektedir. Bütün tariflerden hareketle âriyet akdi şu şekilde tarif edilebilir: Âriyet akdi, menfaatin hiçbir karşılık beklemeksizin belli bir süre kullanmak üzere başkasına temlik etmektir.[338]

İncelemekte olduğumuz iki yıllık mahkeme sicilde âriyet konusu ile ilgili sadece bir dava bulunmaktadır. Bu davada bir hanım efendi âriyet tarikiyle aldığı altın saç bağını

Efendi, *Fetâvâ-yı Feyziyye,* (ö.1115/1703), yy, s.272; Bilmen, *Hukuki İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c.6, s.95.

[335] Mecmau'l-Lugati'l-Arabiyye, *el-Mu'cemu'l-Vecîz*, "vedea", s.663; Ömer, *Mu'cemü'l-Lugati'l-Arabiyyeti'l-Muasıra*, "v-d-'", c.3, s.2418.

[336] İslam Hukukunda vedîa hukuken çok geniş anlamı olan emanet çeşitlerinden biridir. Bu iki kavram arasında umum-husus ilişkisi bulunmakta, vedîa isteyerek korumadır ama emanet istemeyerek alınır. Bu sebeple vedîa özel hükümlere sahip sınırlı bir emanet akdi hususiyetine haizdir. Bkz. Şeyhzade Hafız, *Ta'lîku Mülteka'l-ebhur,* s.318; Yıldırım, Mustafa, "vedîa" *DİA,* 2012, c.42, s.596; Hammâd, Nezih,*Akdü'l-Vedîa Fi'ş-Şerîati'l-İslâmiyye*, Dârü'l-Kalem, Dımışk, 1992, s.8-9.

[337] Örnek olarak bkz. 22A/239, 34B/377, 50B/553, 77A/850.

[338] Molla Hüsrev, *Dürerü'l-Hükkâm fî Şerhi Gureri'l-Ahkâm,* c.2, s.241; Serahsî, *el-Mebsût,* c.11, s.133; Kuveyt Vakıflar ve Din İşleri Bakanlığı, *el-Mevsûatü'l-Fıkhiyyeti'l-Kuveytiyye,* c.5, s.181.

kaybedince mahkemede onun kaybolmasında hiçbir taksiratı olmadığını iddia etmektedir. Hâkim onun hiçbir taksiratı olmadığına dair yemin ettirir, o da yemin edince hâkim davada kadının suçsuz olduğuna hükmederek onu serbest bırakmıştır.[339]

2.25 HİBE AKDİ

Hibe sözlükte bağışlamak, karşılıksız vermek, bağış manalarına gelmektedir.[340] Istılahta fakihlerin görüşleri ve ilgili kayıtların muhtevasından hareketle bir fıkıh terimi olarak hibe, ivaz şart koşulmaksızın istifade edilecek bir malı hayat ve sıhhatte iken derhal lütuf ve ihsan olarak bir kimseye temlik etmektir, şeklinde tarif edilebilir.[341]

İncelenen dönemde hibe, daha çok dışarıda halk arasında yapılmasından sonra mahkemede kaydedildiği gibi mahkemede hâkim huzurunda da hibe muamelesi yapılmaktadır. Hibe ile ilgili kayıtlara bakıldığında, hibe akdi mahkemede kaydedilirken hibe eden kişinin kimliği, hibe edilen şeyin cinsi, miktarı ve kime hibe edildiği belirtilmektedir. Hibenin, daha çok yakın akrabalara (anne, baba, çocuklar, kardeş, karı, koca, âzâd edilen câriyeye) yapıldığı görülmektedir. Aynı zamanda hibe edilen mallar, mütekavvim ve şer'an intifaı mübah olan mallardandır. Hibe edilen mallar sicile kaydedilirken bütün evsafı teferruatıyla açık bir şekilde zikredilmektedir.[342] Bütün bu hibe meselelerinde İslam Hukukunun ortaya koyduğu prensiplere dikkat edildiği anlaşılmaktadır.[343]

Hibe İslâm hukukunun ortaya koyduğu bütün prensip ve şartlara riayet edilerek yapılmaktadır. Hemen bütün kayıtlarda hibe eden kişinin aklı ve sıhhati yerinde olduğu zaman hibe ettiği (mesela "hal-ı hayatında ve kemal-ı sıhhatinde" cümlesiyle) ve hangi şartlarla hibede bulunduğu göze çarpmaktadır. Bununla beraber bazı kayıtlarda hibe eden "hibenin bütün şartlarına riayet ederek hibe ve temlik ettim" diyerek hibe etmektedir.

---

[339] Bkz. 66A/733; Bu hükümle ilgili teori bilgi için bkz. Molla Hüsrev, *Dürerü'l-Hükkâm fî Şerhi Gureri'l-Ahkâm,* c.2, s.242; el-Mergînânî, el-Hidâye, c.3, s.218.

[340] Mecmau'l-Lugati'l-Arabiyye, *el-Mu'cemu'l-Vecîz*, "vehebe", s.682; Ömer, *Mu'cemü'l-Lugati'l-Arabiyyeti'l-Muasıra*, "v-h-b", c.3, s.2500.

[341] Bkz. İzmîrî, *Şerhu Mültekâ'l-ebhur (Kemâlü'd-Dirâye fî Cemî'i'r-Rivâye Min Şürûhi'l-Mültekâ'l-ebhur),* c.8, s.451-452; Semerkandi, *Fetâva'n-Nevâzil*, s.340; Şener, Abdulkadir, *İslâm Hukukunda Hibe*, AÜİFY, Ankara, 1984, s.21-25; Bodî, Hasan Muhammed, *Mevâniü'r-Rücû'Fi'l-Hibe*, Dârü'l-kütübi'l-kânûniyye, Mısır, 2010, s.25-35.

[342] Örnek olarak bkz. 37A/399, 45B/493, 1A/4,5, 3B/27, 7A/61, 17A/177, 83A/927.

[343] Nazari bilgi için bkz. Molla Hüsrev, *Dürerü'l-Hükkâm fî Şerhi Gureri'l-Ahkâm,* c.2, s.221-22.

Ayrıca kayıtlarda hibe eden kişinin malı hibe edip kendisine hibe edilen kişiye teslim ederek, bundan sonra bu malla benim katiyen alakam yoktur dediği ve kendisine hibe edilen kişinin, hibe edilen malı kabz ettiği zikredilmektedir.[344]

İlgili dönemde yakın akrabalar birbirine yardım etmek amacıyla yekdiğerine hibe etmekteyken insanların, akrabası olmayan kimselere de hibe ettikleri anlaşılmaktadır. Mesela şahıs Allah rızası için borçluya borcunu hibe edip onun zimmetini ibra etmektedir. Bununla birlikte Koca hanımına mehir mukabili olarak ev ve bahçe hibe etmektedir.[345] Hibe akdi tarafların her birisinin mahkemeye gelip ikrar etmeleriyle mahkemede kaydedildiği gibi vekalet yoluyla her ikisinin vekillerinin ikrarıyla da mahkemede kaydedilmektedir.[346]

2.25.1 Şartlı ve Mükellefiyetli Hibe

İlgili sicilde şartlı ve mükellefiyetli hibe ile ilgili bir dava kaydı bulunmaktadır. Bu davada şahıs, mülkiyeti kendine ait olan evini, bir kimseye borcunu alacaklıya ödemek şartıyla hibe etmektedir.[347] Aslında hibede şartsızlık ve karşılıksızlık esastır. Ama şarta taliki caiz değilse de şart ile takyidi İslam Hukukunca meşru'dur. Bu nedenle bu tip hibeye Hanefiler şartlı, ivazlı hibe adını vererek, bunun, başlangıç itibarıyla hibe ve sonuç itibarıyla satım akdi olduğunu ifade etmektedirler. Zira başlangıçta lafza itibar edilerek hibe hükmü uygulanır ve sonuçta manaya itibar edilip satım akdinin hükmü uygulanacaktır. Hanefi hukukçularından İmam Züfer açısından bu tür hibe tamamıyla (hem başlangıç hem de sonuç itibarıyla) satım akdi hükmünü taşımaktadır. Zira bu tür hibe satım akdi gibi ivaz mukabilinde temlik etmektir. Çünkü burada lafza değil manaya itibar edilir. Bu hibede kendine hibe edilen kişi vâhib tarafından üzerine koyulan şarta

[344] Örnek olarak bkz. 1A/5, 7B/67, 80A/893, 83A/927,928, 92A/1011. İslam Hukukunda hibenin rüknü icap ve kabul olup, genel olarak şartları şunlardan ibarettir: Hibe edilen malın hibe vaktinde mevcut olması, hibe edilen malın hibe eden kişinin malı olması, hibe edilen malın belirli olması, hibe edilen malın kendisine hibe edilen kişi tarafından kabz edilmesi, hibe eden kişinin âkil ve bâliğ olması, hibede tarafların rızasının bulunması. Geniş bilgi için bkz. Serahsî, *el-Mebsût,* c.12, s.48; İzmîrî, *Şerhu Mültekâ'l-ebhur (Kemâlü'd-Dirâye fî Cemî'i'r-Rivâye Min Şürûhi'l-Mültekâ'l-ebhur),* c.8, s.453-454; Şener, *İslâm Hukukunda Hibe,* s.32-36.

[345] Bkz. 37A/399, 7A/61.

[346] Örnek olarak bkz. 5A/39.

[347] Bkz. 92A/1011.

riayet etmelidir. Aksi takdirde hibe eden kişi, hibesinden rücu‘ edip hibe edilen malını mevhubün lehten geri iadesini isteyebilir.[348]

2.25.2 Sicilde Hibe Konuları

İlgili kayıtlarda hibe konuları aşağıdakilerden ibarettir:

1. Ev
2. Bahçe
3. Mutfak
4. Ev eşyası
5. Köle
6. Hayvan[349]

2.25.3 Hibeden Rücû‘ Etmek

Hibeden rücu etme meselesiyle ilgili bir kayıt bulunmaktadır. Çok dikkat çekici olduğu için özeti yazılarak üzerinde durulacaktır.

“Musa mülkü olan evini hâl-ı hayâtında ve kemâl-ı sıhhatinde, Mahmut Ağa vakfına olan iki bin akçe borcunu ödemek şartıyla, oğlu Ahmet’e hibe edip teslim etmektedir. Ahmet, babasının borcunu ödemeksizin vefat ettikten sonra, babası Musa zikredilen hibeden rücu etmek isteyince, müteveffa oğlunun küçük kızının vasisi olan Abdullah kızı Payidar’ı mahkemeye ihzar edip rücu etmesinin meşrû‘ olmasına dair elinde fetvayı şerife (fetvanın metni: Zeyd …… Olan deyni eda etmek şartıyla evini oğlu Amr’a hibe ve teslim eylese, Amr deyn-i mezkûru eda etmeden fevt olsa, Zeyd evini ahze kâdir olur mu diyu istifta’ olundukda kâdir olur deyu cevap buyurulmağın) bulundurarak mahkemeden elinde bulunan fetvaya bakılarak fetva mucibince hibe ettiği evini geri almayı talep edince, mahkeme zikir olunan fetva-i şerife mucibince evi davacı Musa’ya rücûuna hüküm vermektedir.”[350]

---

[348] Geniş bilgi için bkz. Bilmen, *Hukuki İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c.4, s.241244. İzmîrî, *Şerhu Mültekâ’l-ebhur (Kemâlü’d-Dirâye fî Cemî‘i’r-Rivâye Min Şürûhi’l-Mültekâ’l-ebhur)*,c.8, s.516-517; Şener, *İslâm Hukukunda Hibe*, s.56.

[349] 1A/4, 7A/61, 7B/67, 17A/177, 1A/5, 72A/800.

[350] 92A/1011.

Sonuç olarak ilgili dönemde gerçekleşen hibe muamelesinde, fıkıh prensip ve kurallarına titizlikle uyulduğu ve o günkü toplumun şefkat, merhamet ve yardımlaşma duyguları açıkça anlaşılmaktadır.

2.26 İCÂRE AKDİ

İcâre sözlük olarak ücret manasına gelmektedir.[351] Istılahta bir fıkıh terimi olarak, cinsi ve miktarı belirli olan bir menfaati, belirli bir bedel karşılığında belirli bir zaman için bir başkasına satmaktır. Yani o menfaati belli bir zaman için başkasına temlik etmektir. Menfaat karşılığı bedel bir ayn olabileceği gibi bir menfaat da olabilir. Ayrıca Semen sayılabilen her şey icâre akdinde bedel olabilir.[352]

İcâre (kira) kayıtlarında kimin neyi, hangi bedelle kiraya verdiği, kiranın süresi, hangi şartlarla kiralandığı, kime kiraya verildiği, vekalet söz konusu olmuşsa vekilin kimliği ve vekalet niteliğine sahip olup olmadığı açıkça tesbit edilebilmektedir.[353] Kayıtlarda kira konusu ev, bahçe, kârhane, dükkân, kahvehane, han, hamam (özellikle kadınlara mahsus olan hamamlar) kazgan, bargirden oluşmaktadır.[354] İlgili kira işlemlerinde, kira ücreti günlük, aylık ve yıllık olarak alınmaktadır.[355] Kiralanan gayr-i menkul malın tamire ihtiyacı olduğunda, kimin tamir edeceği (kiracı mı veya mal sahibi mi) akit sırasında belirtilmektedir.[356] Bununla birlikte kadınların da kira akdi yaptıklarına ilişkin, özellikle kadın hamamlarını vakıflardan kiralamaları ile ilgili kayıtlara rastlanmaktadır.[357] Kayıtlara bakıldığında ilgili dönemde kimileri, dışarıda kira akdini yaptıktan sonra, kiracı ve kiraya veren her ikisi bizzat kendileri veya vekilleri mahkemeye gelip yaptıkları akdi kaydettirmekteyken, kimilerinin de bizzat mahkemede şahitler huzurunda kira akdi yaptıkları, Müslümanların birbirleri ile kira akdi yaptıkları gibi, Müslümanların zimmiler ile, gayri Müslimlerin birbirleriyle kira akdi yaptıkları da anlaşılmaktadır.[358] Ayrıca ortak olarak kira akdinin yapıldığına dair kayda da

[351] Ömer, *Mu'cemü'l-Lugati'l-Arabiyyeti'l-Muasıra*, c.1, s.65.
[352] Halebî, *Mültekâ'l-ebhur*, s.327; Efendizade, *Dürerü'l-Ahâm Şerh-i Mecelletü'l-Ahkâm*, c.1, s.675; Bilmen, *Hukuki İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c.6, s.156.
[353] Örnek olarak bkz. 4A/32, 6A/51, 22B/242, 27A/296, 52A/573, 60A/658.
[354] Örnek olarak bkz.6B/56, 12A/116, 18B/192, 20A/209,213, 20B/216, 32A/348, 48A/521, 64A/707, 84A/938.
[355] Örnek olarak bkz. 4A/32, 14B/144, 41B/444.
[356] Örnek olarak bkz. 38A/410.
[357] Örnek olarak bkz. 18B/192, 19B/203, 26A/282.
[358] Örnek olarak bkz. 20B/226, 23A/242, 41A/440, 45A/486, 49B/541, 52A/573.

rastlanmaktadır. Mesela iki kişi bir dükkânı ortak kiralamaktadırlar. Kiralanan malın sahibi vefat edince, mal varisine intikal etmekte olup, kiranın varise ödenmesi gerektiği açıkça anlaşılmaktadır.[359] Bütün bu işlemler, İslam Hukuku anlayışıyla uyum içindedir.[360]

2.26.1 İcâre-i Tavîle

İcâre-i tavîle, uzun bir müddetle yapılan icâre (kira) akdidir.[361]

2.26.2 İcâre-i Mu'accele ve Mü'eccele

Bu başlıktan kastedilen, icâre akdi yapıldıktan sonra, mal sahibinin kiracıdan ücreti hemen alması veya daha sonra almasıdır. Bu mesele taraflara bağlıdır ki nasıl anlaşmışlarsa ona göre hareket edilir. İlgili kayıtlarda ücret hem mu'accel (hemen) olarak alınmakta hem de mü'eccel olarak. Bazı kayıtlarda ücretin bir miktarı mu'accel olarak ve bir miktarı ise mü'eccel olarak alınmaktadır.[362]

2.26.3 Nefis İcâresi

Nefis icâresi, birisinin, bir işi yapmak için nefsini belli bir zaman için başkasına kiraya vermesidir.[363] Bu tür icâre akdiyle alakalı sicilde bazı kayıt ve davalar bulunmaktadır. İlgili kayıtlarda nefis icâresi iki şekilde yapılmakta olup, biri baliğ olan kişi bizzat kendisi nefsini başkasına kiraya vermektedir. Diğeri ise çocuk küçük olduğu için, velisi onun nefsini başkasına kiraya vermesidir. Ecir (kendini kiralayan kimse), bazı kayıtlarda nefsini genel olarak (yapacak işi belli olmaksızın) kiralamaktayken, bazı kayıtlarda ise belirli bir işi yapmak üzere nefsini kiralamaktadır. Ecir kirasını daha sonra almakta olduğu gibi bazı kayıtlarda peşin aldığı geçmektedir. Ayrıca kayıtlara bakıldığında ecirin nafaka ve diğer yaşam ihtiyaçlarını kiralayan kişinin üstlendiği anlaşılmaktadır.[364]

---

[359] Örnek olarak bkz. 20A/213, 61A/670.

[360] Geniş bilgi için bkz. Şeyhzade Damad Efendi, *Mecma'u'l-enhur fi Şerhi Mültekâ'l-ebhur*, c.2, s.367-375; Kâdıhân, Fetâvâ Kâdıhân, c. 2, s. 264-269.

[361] Bilmen, *Hukuki İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c.6, s.158. Bu konuyla ilgili geniş bilgi için bkz. s. 72.

[362] Örnek olarak bkz. BŞS, *B-18*,16A/166, 22B/242, 85B/954, 90B/997; Nazari bilgi için bkz. Şeyzade Hafız, *Ta'lîku Mülteka'l-ebhur*, s.327

[363] Bilmen, *Hukuki İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, c.6, s.157.

[364] Örnek olarak bkz.5B/46, 15A/149, 31B/346, 57A/632, 92A/1012; Nazari bilgi için bkz. İbrahim Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s.334-335; Ebu Melih, *el-Muâmelâtü'l-Muâsere*, c.1, s. 277.

2.27 ŞÜF‘A

Şüf‘a kelimesi sözlükte bir şeyi başka bir şeye katmak manasına gelmektedir.[365] Istılahta şüf‘a fıkıh terimi olarak, “satım veya bu hükümdeki bir akidle alınmış taşınmaz veya taşınmaz hükmündeki özel mülkiyete konu bir malı müşteriye mal olduğu bedelle cebren alıp mülkiyetini elde etme hakkını ifade eder.”.[366]

Sicilde yer alan şüf‘a kaydına bakıldığında, bağ sahibi şefi‘e haber vermeden bağını sattığında, şefi‘ bu durumu duyunca hemen mahkemeye gelip satılan bağa şefi‘ olduğunu ifade ederek mahkemede tescil edilmesini ve tescilin bir nüshasını gerektiğinde bir kanıt olarak istifade etmek için tarafına verilmesini arz edince, mahkeme tescil edip bir nüshasını şefi‘e vermektedir.[367]

2.28 MÜSÂKÂT

Müsâkât kelimesi sulamak manasındaki “saky” kelimesinden türemiştir.[368] Istılahta bir fıkıh terimi olarak, İçerisinde dikili ağaç veya fide olan bir bahçe ya da bağ sahibi ile, bağ veya bahçeye bakıp bunları sulayacak emek sahibi (amil) arasında, alınacak ürünün belirli bir oranı karşılığında yapılan bir bahçe-emek ortaklığıdır.[369]

Sicilde yer alan müsâkât kaydının özeti şöyledir: *“Bilal, bağını orada mevcut olan bütün ağaçlara bakması, ağaçları sulaması, yeni ağaç dikmesi, bağın dallar ve otunu kesmesi vs. bağın her türlü gerekli işinin yapması için, alınacak meyve aralarında yarı yarıya ortak olmakla, otuz seneye kadar müsâkât yoluyla Bayezid’e teslim etmektedir.”*.[370]

İlgili kayıtta müsâkât akdinin bütün usul ve şartlarına riayet edilerek yapıldığı açıkça ifade edilmektedir. Müzâraa ile müsâkât arasında tohumun, bir ekimin olmaması, müddetin tayini dışında pek bir fark yoktur. Müzâraayı caiz görmeyenler aynı nedenlerle musâkâtı da caiz görmemektedirler. Ebu Hanife, müzâraa akdini fasit bir akit olarak

[365] Mecmau‘l-Lugati’l-Arabiyye, *el-Mu‘cemu’l-Vecîz*, “Şefea”, s.346.
[366] Dönmez, İbrahim Kafi, “şüf‘a”, *DİA*, 2010, c.39, s.248.
[367] 96A/1044.
[368] Ömer, *Mu‘cemü’l-Lugati’l-Arabiyyeti’l-Muasıra*, “s-k-y”, c.2, s.1080.
[369] Halebî, *Mülteka’l-ebhur*, s.381;Bardakoğlu, “şirket”, *İslam’da İnanç İbadet Ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, c.4, s.205.
[370] Bkz. 15B/158.

tanımlarken, Ebu Yusuf ve İmam Muhammed halkın bu akde ihtiyacı olması sebebiyle caiz ve meşru bir akit olarak görmektedirler ki fetva da bunların görüşüne göredir.[371]

Kayıtta müsâkât akdinin unsurları net bir şekilde zikiredilip şunlardan ibarettir:

1. Ağaç ve/veya Fideler: Müzaraadaki arazi mesabesindedir.
2. Amil/Müsakî: Bakım, sulama ve koruma gibi.
3. Bahçe Sahibi.[372]

2.28.1 Müsakat Akdinin Sona Ermesi

Aşağıdaki durumlarda müsâkât akdi sone erir:

1. Maksatın hasıl olması.
2. Karşılıklı rıza ile.
3. Müddet zikredilmişse, müddetin sona ermesi ile.
4. Ağaçların istihkak yoluyla zabtedilmesi.
5. Özre mebni taraflardan birinin fesh etmesiyle.
6. Taraflardan birisinin vefatı. Ancak meyveler daha ham iken ağaçların sahibi vefat ederse, meyveler yetişinceye kadar akit baki kalıp amil işine devam eder. Vârisler, amile zarara uğramaması için işine devam etmesine mâni olamazlar. Eğer amil vefat ederse, müsâkât akdi istihsânen devam eder. Vârisleri onun makamına kaim olurlar. İki tarafın da menfaatine olduğundan ağaç sahibi engel olamaz.[373]

2.28.2 İslamî Bankalarda Müsakat Akdi

Günümüzde İslami bankalarda müsâkât akdi bir finans yöntemi olarak farklı şekillerde müsâkât uygulanabilir. Mesela:

1. Banka müsaki olup işçiler ya da bu işle uğraşan şirketleri kiralayıp onlara yaptırabilir.

---

[371] İzmîrî, *Şerhu Mültekâ'l-ebhur (Kemâlü'd-Dirâye fî Cemî'i'r-Rivâye Min Şürûhi'l-Mültekâ'l-ebhur)*, c.10, s.7.
[372] 15B/158.
[373] İzmîrî, *Şerhu Mültekâ'l-ebhur (Kemâlü'd-Dirâye fî Cemî'i'r-Rivâye Min Şürûhi'l-Mültekâ'l-ebhur)*, c.10, s.38-39; Efendizade, *Dürerü'l-Ahâm Şerh-i Mecelletü'l-Ahkâm*, c.3, s.786-788.

2. Arazi sahibi olup çiftçilere sulama ve bakımını yapmak, hasılatı toplamak üzere bahçeler, ağaçlar verebilir. Böylece toplumun çok önemli bir ihtiyacı olan çiftçilik gelişir.

2.29 REHİN

Rehin sözlükte hapsetme, sabit olma, elde tutma manalarına gelmektedir.[374] Istılahta bir fıkıh terimi olarak, bir malı garanti işlevi görmek ve gerektiğinde ondan hakkın elde edilmesi mümkün olan bir hak karşılığında alacaklı tarafından hapsetme ve alıkonulmasını sağlayan akdi veya bir borç için güvence işlevi gören malı ifade eder.[375]

İlgili kayıtlara bakıldığında, fıkıh ilminde önemli yere sahip olan rehin akdinin, Osmanlı döneminde borçlunun borcunu zamanında eksiksiz bir şekilde eda etmemesi tehlikesine karşı alacaklıya tanınan bir garanti vesikası olarak uygulandığı açıkça anlaşılmaktadır. Kayıtlarda rehin akdinin rükünleri olan râhin (rehin veren), mürtehin (rehin alan), merhûn bih (rehinle teminata bağlanan hak), merhûn ya da rehîn (rehin verilen mal) net bir şekilde hiçbir anlaşmazlık olmaksızın kaydedilmiştir. Ayrıca rehin akdinin unsurları olan borcun mevcut olması, rehinin ayın olması, rehinenin mürtehine teslim edilmesi, rehinin borcun alacağına kadar devam etmesi, merhûne satılmaya uygun olması kayıtlarda yer almaktadır.[376] Sicilde rehin konusunu en az boğça, mendil, kılıç; en çok ise ev oluşturmaktadır.[377] Ayrıca sicilde hâkim rehin eden kişinin talebiyle rehinde olan cariyenin nafakasını takdir ederek gaip mevlasının üzerine hükmetmiştir.[378]

İlgili dönemde normalde rehin akdi borçlunun borcunu zamanında eda etmemesi tehlikesine karşı bir teminat vesikası olarak kullanılmakta olup rehin verilen maldan hem râhinin hem mürtehinin istifade etmedikleri anlaşılmaktadır. Ama bir kayıtta râhin rehin olarak mürtehine verdiği malı, rehin akdinin tamamlandıktan sonra geri mürtehinden kiraya almaktadır. Mesela borç miktarı 4000 TL'dir. Râhin rehin verilen malın bir kısmını bir sene tamamına dek aylık 400 TL kira karşılığında kiralamaktadır. Böylece kira süreci

[374] Ömer, *Mu'cemü'l-Lugati'l-Arabiyyeti'l-Muasıra*, "r-h-n", c.2, s.951.
[375] Şeyhzade Hafız, *Ta'lîku Mülteka'l-ebhur*, s.413; ;Atar, "rehin", *İslam'da İnanç İbadet Ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, c.3, s.577; Hacak, Hasan ve Çalış, Halit, "rehin", *DİA*, 2007, c.34, s.538.
[376] Örnek olarak bkz. 42A/447, 60B/666.
[377] Örnek olarak bkz. 19B/204, 61A/673, 69B/769.
[378] 4B/34; Bu meselenin tahlil ve analizi için bkz. s. 58

dolunca rehin verilen mal sahibine iade edilip ve alacaklı hem borcunu almakta hem 4800 TL kar elde etmektedir.[379]

Rehin uygulamasıyla ilgili son olarak şu ifade edilmelidir ki ilgili dönemde rehin akdi hiçbir anlaşmazlık olmaksızın İslam Hukuku anlayışıyla yapıldığı anlaşılmaktadır.[380]

2.30 FETVÂ

Yiğit, delikanlı manasındaki fetâ kelimesinden gelen ve çoğulu fetâvâ, fetâvî olan fetvâ kelimesi lügatte şer'î ve kanuni meselelerin hükmünü açıklayan veya hükmünü ortaya koyan, sorunun şer'î cevâbı manalarına gelmektedir.[381] Istılahta bir fıkıh terimi olarak "fakih bir kişinin sorulan fıkhî bir meseleye yazılı veya sözlü olarak verdiği cevap, ortaya koyduğu hükümdür".[382]

Sicildeki ilgili kayıtlara bakıldığında, davacı davasına ilişkin elinde fetva bulundurarak mahkemeden elindeki fetvaya göre hüküm verilmesini istediğinde, mahkemenin de o fetvaya göre hüküm verdiği açıkça gözükmektedir. Ayrıca dava konusunda Hanefi fakihlerin arasında ihtilaf mevcut olduğu takdirde, hâkim hangi fakihin fetvasına göre hüküm verdiğini net bir şekilde ifade etmektedir. Fetvalar karz ve hibeden rücu' etme konularıyla ilgilidir. Her üç fetvanın şu şekilde özetlenmesinde fayda görmekteyiz.[383]

1. İmam Ebu Yusuf'a göre karz alınan para kâsid olunca, karz alındığı gündeki kıymeti ödenmelidir.[384]

2. Mustafa, Hoyan Hanım'dan daha önce eski akçe zamanında, karz tarikiyle altı yüz akçe alıp daha sonra eda etmesi gerekince, tıpkı fetva-i şerife, Hoyan Hanım'a eski altı yüz akça karşılığında dört yüz yeni akçe vermektedir".[385]

---

[379] 84A/938.
[380] Nazari bilgi için bkz. Kadı han, *Fetava Kadı Han*, c.3, s.619-623; Halebi, *Mülteka'l-ebhur*, s.413-417.
[381] Ömer, *Mu'cemü'l-Lugati'l-Arabiyyeti'l-Muasıra*, "Fetva", c.3, s.1672; Ayverdi ve Topaloğlu, *Kubbealtılugati Türkçe Sözlük*, "Fetvâ" s. 353; Akgündüz, *Osmanlı Tarih Ve Hukuk Istılahları Kâmûsu*, s.398-399.
[382] Akgündüz, *Osmanlı Tarih ve Hukuk Istılahları Kâmûsu*, s.398.
[383] Bkz. 68B/759, 90A/995, 92A/1011.
[384] 68B/759. Bu fetvanın tahlil ve analizi için bkz. s. 111.
[385] 90A/995. Bu fetvanın tahlil ve analizi için bkz. s. 111.

3. Zeyd başında olan deyni edâ etmek şartıyla evini oğlu Amr'a hibe ve teslim eylese, Amr deyn-i mezkûru eda etmeden fevt olsa, Zeyd evini ahze kâdır olur mu deyu istifta' olundukda kâdir olur deyu cevap buyurulmaktadır.[386]

2.31 SUÇLAR

Arapça'daki cürm veya cerîm kelimesinin Türkçe karşılığı olan suç kelimesi sözlükte günah, kusur, kabahat ve ahlâka aykırı davranış anlamlarına gelmektedir.[387] Istılahta bir fıkıh ve hukuk terimi olarak işlenmesi şer'an yasak olan ve işleyene cezaî müeyyide (had veya tazir) uygulanmasını gerektiren bütün yasaklı fiillerdir.[388] İlgili kayıtların muhtevası aşağıda alt başlıklara yer verilerek değerlendirilmiştir.

2.31.1 Adam Öldürme Suçu (Cinayet)

Bu suçla alakalı sicilde sadece bir dava kaydı bulunmaktadır. Bu dava iki zımmi arasında vuku' bulmakta olup davacı kardeşini ölü bulunca davalının kardeşini öldürdüğünü iddia ederek onun için davalıdan diyet istemektedir. Davalı ölen şahsı öldürmediğini ve onun çardaktan inmek istediğinde, çardaktan başı üstüne düşüp vefat ettiğini ifade etmektedir. Böylece aralarında çekişme çıkınca her ikisi mahkemeye gidip aracıların vesilesiyle peygamberimizin "hükümlerin en güzeli sulhtur" sözünün fehvasınca aralarında yedi bin akçeye sulh etmektedirler. Davacı da sulh bedelini teslim alarak davasından vazgeçip davalının ilgili davadan zimmetini ibra etmektedir.[389]

---

[386] 92A/1011. İlgili fetvanın tahlil ve analizi için bkz. s. 114.

[387] Ömer, *Mu'cemü'l-Lugati'l-Arabiyyeti'l-Muasıra*, "c-r-m", c. 1, s. 365; Ayverdi ve Topaloğlu, *Kubbealtılugati Türkçe Sözlük*, "Cürüm", s. 190.

[388] Bkz. Molla Hüsrev, *Dürerü'l-Hükkâm fî Şerhi Gureri'l-Ahkâm*, c.2, s.88; Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s.424. Suç anlamında olan cürm ya da carîme kelimesinin kullanımı fıkıh literatüründe çok yaygınlaşmamıştır. Genel olarak "suç" anlamını da karşılamakla birlikte "cinâyet" kelimesi yaygın bir şekilde "Bâbü'l-Cinâyât" bölümü başlığıyla adam öldürme ve yaralama suçları için kullanılmaktadır. Cinâyet, Genel olarak bedene, mala vs. yönelik hukuka aykırı şer'an haram olan fiillerden ibarettir. Ama fakihlerin çoğu cinâyeti özellikle bedene yönelik hukuka aykırı olan adam öldürme, yaralama, dövme, cenin düşürme manalarında daha çok kullanmaktadırlar. Bazı fakihler ise had ve kısası gerektiren suçlar için cinayeti kullanırlar. Fıkıh literatüründe fukahanın cinayet ile ilgili tarif ve kullanımları incelendiğinde, cinâyet fıkhi bir terim olarak cürm veye cerîme ile eş anlamlıdır demek mümkündür. Bkz. Âvde, Abdulkadir, et-Taşrî'ü'l-Cinâyi'l-İslâmî Mukârinen Bi'l-Kânûni'l-Vazii, I-II, Dârü'l-Kütübi'l-Arabî, Beyrut, ts, c. 1, s. 66-67; Erdoğan, *Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü*, s. 81.

[389] 47A/510.

2.31.2 Dövme Suçu

Bu suçla ilgili bulunan kayıtlarda iki noktaya değinmek gerekir. Birincisi, davacı mahkemeye gelip suçlunun haksız bir şekilde onu taş ve yumrukla dövdüğünü iddia ederek mahkemeden bunun soruşturulmasını ve hakkından gelinmesini istemektedir. Davalı inkâr edince, davacı dürüst ve güvenilir müslümanlardan oluşan şahitlerin şehadetiyle iddiasını ispat etmekte ve mahkeme de şahitlerin şehadetini kabul edip kaydederek kaydın bir nüshasını davacıya vermektedir.[390] Burada mahkemenin ne yönde karar verdiği kayıtta geçmemektedir. İkincisi, iki kişinin arasında bu şekilde dava vuku' bulunca her ikisi mahkemeye gelip, davacı suçludan hiçbir karşılık almaksızın ilgili davadan zimmetini ibra etmektedir.[391]

2.31.3 Yaralama Suçu

Bu suçla ilgili bulunan dava kayıtlarının da bazılarında suç şehadet yoluyla ispat olduğu takdirde mahkemenin verdiği hüküm bulunmamaktadır.[392] Bazı kayıtlarda ise yaralı kişi yaralayan suçludan merhem parasını[393] alıp suçlunun zimmetini ilgili davadan ibra etmektedir.[394]

2.31.4 Küfretme Suçu

Bu tip ahlaki suç ile alakalı sicilde sadece bir kayıt bulunmaktadır. Bu dava kaydında bir önceki bahisteki dava kayıtları gibi suçun şehadet yoluyla ispat olmasına rağmen mahkemenin ne hüküm verdiği açıkça kayıtta yer almamaktadır.[395]

2.31.5 İçki İçme Suçu

Bu suçla ilgili sicilde yer alan kayıtta içki içen kimsenin üzerine ikrarı had olunmak lazım gelirken ağzında içki kokusu bulunduğuna dair doğru ve adil müslümanlardan iki kişi şehadet tarikiyle mahkemeye haber verdiklerinde, içki içen kişi

[390] Bkz. 44B/482.
[391] Bkz. 48B/527, 55A/603.
[392] Bkz. 43A/458, 52A/575.
[393] Merhem parası 200 ve 400 akçe gözükmektedir. Bkz. 55B/610, 56A/615.
[394] Bkz. 55B/610, 56A/615.
[395] Bkz. 8A/72.

mahkemede hâkime içki içmekte ne kabahat var diyerek cezasının hafifletilmesini istediği kaydedilmektedir. Bu hususta mahkemenin verdiği hüküm kayıtta yer almamaktadır.[396]

2.32 VESÂYET

Vesâyet kelime olarak eklemek ve bitişmek manalarına gelmektedir.[397] Hanefi İslam Hukuku literatürü ve ilgili kayıtlardan hareketle terim olarak vesâyet, edâ ehliyeti bulunmayan veya eksik olan ya da ehliyeti sonradan kısıtlananların velisinin vefatından sonra veraset yoluyla ona intikal eden mal ve menfaatini koruma ve işletme, onlar adına mallarında ve diğer maslahatlarında tasarruf etme yetki ve sorumluluğunu teberru yoluyla veli yahut hâkim tarafından bir kimseye verilmesini ifade eder.[398]

İlgili Osmanlı devrinde çoğunlukla hâkim, küçük çocuklara babalarının ölümünden sonra vasi[399] tayin edip onların himayesini ve onlara babalarından geri kalan mallarının zapt edilip korunmasını sağlamıştır. Hâkim küçük çocuklara vasi tayin ederken vaside dürüstlük, doğruluk, istikâmet gibi birtakım nitelik ve vasıfları arayarak güvenilir, sağlam ve dürüst, çocukların haklarına riayet edebilen, çocukların mallarını koruyabilen birisini, şahitler huzurunda vasi tayin edip vasinin, çocukların, babanın isimlerini kayda geçirmektedir.[400] Bazı kayıtlarda "vasi-i şer'i" ifadesi ve bazı kayıtlarda ise "vasinin şer' tarafından tayin edildiği" göze çarpmaktadır. Bu ifadelerden vasinin hâkim tarafından tayin edildiği anlaşılmaktadır.[401] Bazı kayıtlarda ise mutlak olarak "vasi" kelimesi

---

396 60B/669.

397 Mecmau'l-Lugati'l-Arabiyye, *el-Mu'cemu'l-Vecîz*, "Evsâ", s.672; Ömer, *Mu'cemü'l-Lugati'l-Arabiyyeti'l-Muasıra*, "v-s-y", c.3, s.2452-2453.

398 Bkz. Hilmi, Recep, *Ahkâm-i Vesâyâ*, Mekteb-i Sanayi Matbaası, İstanbul, 1310, s.12-13; Molla Hüsrev, *Dürerü'l-Hükkâm fî Şerhi Gureri'l-Ahkâm*, c.2, s.427; Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s.451; Aktan, Hamza, "Vesâyet", *İslam'da İnanç İbadet Ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, c.4, s.456; Öney, *Ahmet, İslâm Hukukunda ve 1875/61 Numaralı Trabzon Şer'iyye Sicili Uygulamasında Vesâyet Müessesi*, Basılmamış Yüksek Lisans, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2002, s. 3;92B/1019, 95A/1038. Vesâyet ile velâyet arasında fark bulunmaktadır. "Velâyet, eksik ehliyetli veya ehliyetsiz kimselerin şahsî ve şahsî hakları konusunda bir kimsenin yetkili kılınmasını, Vesâyet ise hukuki ve mali işleri konusunda yetkili kılınmasını ifade eder". Bkz. Aktan, "Vesâyet", *İslam'da İnanç İbadet Ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, c.4, s.456.

399 Vasi, edâ ehliyeti bulunmayan veya eksik olan ya da ehliyeti sonradan kısıtlananların hukuki ve mali işlerinde vesâyet yoluyla hukuken temsil yetkisine sahip olan kimseye denir ki "mûsâ ileyh" diye de tabir olunur. Bkz. Akgündüz, *Osmanlı Tarih ve Hukuk Istılahları Kâmûsu*, s.1306; Erdoğan, *Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü*, s.598.

400 Örnek olarak bkz. 29B/324, 92B/1019, 95A/1038.

401 Örnek olarak bkz. 36B/396, 50B/553, 66B/737; Vasi-i şer'î, Hâkim tarafından tayin edilen vesâyet mümessiline denilir ki vasi-i mensûb diye de tabir edilmektedir. bkz. Akgündüz, *Osmanlı Tarih ve Hukuk Istılahları Kâmûsu*, s.1306.

geçmektedir.[402] Bu vasilerin müteveffa veya hâkim tarafından tayin edildiği açıkça anlaşılmayıp babanın ölümünden önce küçük çocuğuna tayin etmiş olduğu büyük bir ihtimaldir. Diğer bazı kayıtlarda "vasi-i muhtar" (seçilmiş vasi) ifadesi geçmektedir. Bu tür vasi bir kimsenin, henüz hayattayken vefatından sonra onun tereke ve sair işlerinde tasarruf etmek üzere nasb ve tayin ettiği kimseye denir.[403] Bununla birlikte hâkim vasinin işlerini düzenli bir şekilde yapması için, onun üzerine dürüstlük ve doğruluk vasıflarını taşıyan kimseyi müfettiş olarak tayin etmektedir.[404]

İlgili dönemde mahkemede vasi tayin edilirken vesâyetin rüknü olan icap ve kabul bulunmakta olup vesâyete ilişkin bütün unsur ve şartlara riayet edildiği görülmektedir. Bazı kayıtlarda vasinin vesayeti, şer'i hüccetleri ihtiva eden vesâyet kaydının elinde bulunması ile sabit olduğu ifade edilmektedir.[405] Kayıtlarda vasinin müteveffanın geride bıraktığı maldan borcunu ödemesi, müteveffanın başkasının üzerinde olan borcunu vesâyet hasebiyle talep etmesi, küçük çocuğun malıyla alış-veriş yapması özellikle bey' bi'l-istiğlal tarikiyle küçük çocuğa alış-veriş yapması vs. gözükmektedir.[406]

Sonuç olarak vesâyet konusuyla ilgili kayıtların çokluğu bakımından Osmanlı toplumunda sosyal düzene ne kadar önem verildiği ve dikkate alındığı apaşikârdır. Günümüz sosyal problemlerinden biri olan sahipsiz ve kimsesiz çocuklar probleminin, Osmanlılar devrinde nasıl çözümlendiği örnek alınarak, bu sorunun halledilmesinde bu kayıtlar paha biçilmez vesikalardır.

2.33 MİRAS

Sicilde miras ile ilgili birçok kayıt bulunmaktadır. Ama kayıtların hepsi genel olup içerisinde hiçbir tereke kaydı yer almamaktadır. Genel olarak şahıslar mahkemeye

[402] Örnek olarak bkz. 6B/57, 12A/117.
[403] Erdoğan, *Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü*, s.599.
[404] Örnek olarak bkz. 34A/370, 88B/981.
[405]Örnek olarak bkz. 31A/336,339, 92B/1019; Nazari bilgi için bkz. Hilmi, *Ahkâm-i Vesâyâ*, s.13-18; Molla Hüsrev, *Dürerü'l-Hükkâm fî Şerhi Gureri'l-Ahkâm*, c.2, s.427-249; Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s.451-458; Öney, *İslâm Hukukunda ve 1875/61 Numaralı Trabzon Şer'iyye Sicili Uygulamasında Vesâyet Müessesi*, s.21-29.
[406] Örnek olarak bkz. 21A/221, 31A/339, 69A/766, 93A/1025.

gidip müteveffa akrabalarından intikal eden miras haklarını teslim aldıklarını ikrar edip mukırr lehin zimmetini ibra etmektedir.[407]

2.34 TAYİNAT (ATAMALAR)

İlişkin kayıtlara bakıldığında ilgili Osmanlı döneminde çeşitli atamalar (cami görevlisi (imam ve müezzin), Kur'an-ı kerim okuma görevlisi ve mezarlıkta makbereci atamaları) mahkeme tarafından yapıldığı görülmektedir. O dönemde bir işe görevli atamak gerektiğinde, atanacak kişide liyakat, ehliyet, güvenilirlik, dürüstlük, doğruluk, kabiliyet vs. vasıflar aranmaktadır. Mahkeme, birisini görevli olarak tayin ettikte, görevlinin atandığına dair kendisine bir kayıt verip o kayıtta şu ifade yer almaktadır: "Bu şahıs şu göreve atandı. Artık kimesne mâni' ve dâfi' olmaya". O dönemde tayin edilen cami görevlisinin maaşı günlük yarım akçe ve üç akçe olup genel olarak maaşın hangi kurum tarafından verildiği zikredilmeyerek bir kayıtta[408] imamın maaşının vakıf tarafından verildiği açıkça ifade edilmektedir. Bu kayıttan o dönemde cami görevlilerinin maaşının vakıflar tarafından karşılandığı anlaşılmaktadır.[409]

2.35 İHTİDA

İhtida sözlük olarak doğru yola girme, hidâyete erme, hak yolu bulma, doğru yol üzerinde olma manalarına gelmektedir.[410] Terim olarak ise "gayrimüslim bir kişinin İslam'a girmesi ve Müslüman olması demektir.".[411]

İlgili sicilde bir ihtida i'lamı yer almaktadır. Bu ihtida i'lamının özeti şu şekildedir: *"Macaristanlı Sinem şehadet getirerek batıl dinden çıkıp İslam dinine girdi, sonra ona Selime ismi verildi."*[412]

[407] Örnek olarak bkz. 5A/38, 7B/69, 14B/147, 28A/307, 48B/530.
[408] 1A/3.
[409] Örnek olarak bkz. 1A/2, 1A/3, 2A/17, 16B/168, 45A/484, 49A/537, 76B/847.
[410] Ömer, *Mu'cemü'l-Lugati'l-Arabiyyeti'l-Muasıra*, "İhtida", c.3, s.2336; Ayverdi ve Topaloğlu, *Kubbealtılugatı Türkçe Sözlük*, "İhtida". s. 490.
[411] Kılavuz, Ahmet Saim, "İhtida", *İslam'da İnanç, İbadet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, c.2, s.368.
[412] 34B/376. Osmanlı döneminde Bursa'daki ihtida hareketleri ve sosyal sonuçları için bkz. Çetin, *Sicillere Göre Bursa'da İhtida Hareketleri ve Sosyal Sonuçları*.

3. BÖLÜM
B-18 NUMARALI SİCİLİN GENEL İNDEKSİ

Bu bölümde araştırmacılara kolaylık sağlamak amacıyla, sicildeki coğrafi nitelikli isimlerin yani kaza, köy, mahalle, nahiye, çarşı ve pazar, eski eserler ve diğer yer isimlerinin indeksi gösterilecektir. Bununla birlikte gerekli görülen bazı fıkhi konuların da mesela ilgili dönemde mehir miktarı, nafaka miktarı, ücretler ve yerleşim mekanlarının satış fiyatlarının indeksi gösterilecektir.

3.1. COĞRAFİ NİTELİKLİ İSİMLER İNDEKSİ

Bu başlık altında kaza, köy, mahalle, nahiye, çarşı ve pazar, eski eserler ve diğer yer isimlerinin indeksi sırasıyla gösterilecektir.

3.1.1. Kazâlar[413]

RAKAM	KAZA İSİMLERİ	KAYIT NUMARALARI
1	Akseki	83B/932
2	Akşehir	70B/785
3	Atranos	59B/656, 89B/991
4	Birgi	29A/319
5	Eznik	73B/813
6	Gemlik	8B/78, 30A/329, 39B/427, 61B/675, 63B/704, 67B/751, 77B/863
7	İbradı	26B/286
8	İnegöl	15B/158, 51B/564, 59B/655, 79B/891
9	Kite	28A/308, 63B/701, 66B/735, 76A/840, 92B/1019
10	Kurşunlu	83B/929
11	Manavgad	2A/18, 24A/263
12	Mesestere	10B/102
13	Mihaliç	78B/759
14	Niğde	20A/212
15	Tamışvar	15B/157
16	Tosya	7A/64
17	Uşşâk	71A/786

[413] "Eskiden memleketin idârî taksîmâtında bir kadının hükmü ve idâresi altında bulunan, daha sonra bir kaymakam tarafından yönetilen yer ve ilçe'ye kazâ denir". Ayverdi ve Topaloğlu, *Kubbealtılugatı Türkçe Sözlük*, "Kazâ", s. 587.

3.1.2 Köyler

RAKAM	KÖY İSİMLERİ	KAYIT NUMARALARI
1	Alişar	86A/961
2	Almalı	43A/459
3	Avdancık	74A/819
4	Avşar (Afşar)	75A/830
5	Balıklı	11A/105,106, 58A/641
6	Ballı saray	89B/991
7	Beyce	89B/991
8	Bey demiler	89B/991
9	Bey ovası	36A/392
10	Cumalıkızık	93A/1022, 72A/794, 86B/965
11	Çatalağıl	68B/759
12	Çavuş	46A/499
13	Çaynı	2A/11
14	Çeçe	60A/663
15	Çelik	48A/524, 80B/900
16	Çonkara	71A/789
17	Dedeçeprek	70B/785
18	Deliler	92A/1014, 76A/840
19	Demirci	89B/991
20	Dikencik	20A/211
21	Dürdane	33B/368
22	Engürcük	39B/427
23	Eski kümes	20A/212
24	Eymer	89B/991
25	Fidyekızık	21B/232
26	Filidar	5A/40
27	Gençli	8B/78,79, 30A/329
28	Geyikli Baba	54B/595
29	Göndere	1A/4, 64B/718
30	Halil	80A/896
31	Halyoncu	39B/426
32	Hamamlıkızık	59B/655
33	Hamidi	72A/799
34	Hamidler	27A/295, 77B/859,860, 78B/889
35	Hisar	31A/341
36	Hume	24A/263
37	İğnesi	7A/65, 92B/1016, 1017
38	İnceğiz	71B/793
39	İsa Bey	12B/121, 47B/519
40	İvezpaşa	4B/37, 68A/752
41	İzanbulu	7A/61
42	Kadimekızık	57A/630
43	Karacalar	89B/991

44	Karakız	89B/991
45	Karlı	15A/152
46	Katırlı	46B/506, 61A/674
47	Kayılar	89B/991
48	Kedekveyran	89B/991
49	Keris	15B/158
50	Kestel	34A/373, 80A/893
51	Kıraslı	60A/659
52	Kurşunlu	6A/55, 15B/161, 62B/691, 63B/701, 66A/729
53	Küçükkumlu	76A/738, 77B/863
54	Gülpınar	35A/383
55	Küre	29A/319
56	Mudanya	13A/460
57	Mürsel	92B/1019
58	Naipkızık	1B/6, 7
59	Oranı	10B/103
60	Orhan	14B/148
61	Platinos	15B/161, 16A/164, 21A/223, 75B/836
62	Polat	66B/735
63	Soğanlı	23B/254, 255
64	Subaşı	57B/635
65	Sula	79B/889
66	Tepecik	23B/256, 66B/734, 70B/782,783, 71A/788
67	Timurtaş	15A/151, 56B/624

3.1.3 Mahalleler

RAKAM	MAHALLE İSİMLERİ	KAYIT NUMARALARI
1	Abdal Mehmet	35B/388
2	Abdi Çelebi	35B/386
3	Abdurrahman	64A/709, 80B/901
4	Ahmet Bey	13A/127, 76B/843
5	Ahmetpaşa	5B/48, 25B/227, 39A/420
6	Alaeddincik	25A/275, 79A/884
7	Alaca Hırka	31B/344, 34B/375, 44A/471, 90B/996
8	Alaca Mescit	35B/388, 88B/982,984
9	Alipaşa	12A/116, 37B/405,42B/455,51B/569, 83B/935, 85A/948, 86B/963
10	Alişar	38B/415
11	Altıparmak	54A/594, 69B/773, 72B/801, 93A/1026
12	Araplar	3A/19,21, 32A/351, 39B/425, 71A/787
13	Atçılar	4A/32, 6B/56
14	Atpazarı	73A/809, 57B/636
15	Attarhüssam (Aktarhüssam)	5B/48, 14A/137,138
16	Azap Bey	7A/62, 26B/288

17	Baba Zakir	37B/406
18	Bab-ı Sicin	3A/23
19	Bab-ı Zemin	17B/185
20	Bahadırağa	90A/993
21	Bahşi Bey	64B/715, 64B/715
22	Balık Pazarı	27B/299
23	Başçı Hacı Sevinç	9A/82
24	Başçı İbrahim	15A/155
25	Bayezid Baba	16A/165
26	Bayezid Paşa	14B/145, 15A/150, 19B/207, 60A/662
27	Pınarbaşı	16B/168, 35B/387
28	Bekir Hoca	36B/394
29	Besçioğlu	72B/803
30	Beyhace	49A/535
31	Beyce	93A/1025
32	Bezzaz	13B/132
33	Bulgarlar	15A/155
34	Buzcuzade	24A/262
35	Cami Kale	40B/434
36	Cami-i Kebir	52B/577
37	Canlılar	48B/529
38	Cumalıkızık	54B/600
39	Cübek Bey	27B/302
40	Çakır	88A/978, 89A/986
41	Çakırağa	16A/163
42	Çarık	68B/760,761
43	Çartak	9A/89, 69B/769
44	Çobanbey	27B/302, 36B/395
45	Çonkara	4A/29
46	Çömlekçiler	92A/1013
47	Çukur	2A/9, 45B/494, 85B/951
48	Çukurçeşme	31A/341
49	Darphane	14A/139,140
50	Daye Hatun	29A/316, 91A/1002
51	Debbağlar	3B/26,27, 66A/730, 64B/716
52	Demirkapı	29B/325, 33B/364, 69A/765, 82B/922
53	Doğanbey	15B/158, 39A/419, 49A/532, 85A/945,
54	Elmalık	50B/556, 77B/861
55	Elvan Bey	11A/107
56	Emir Sultan	3B/25, 12A/116
57	Emiroğlu	41B/442
58	Enbiyaoğlu	5B/45
59	Enibey	69B/771
60	Esirciler	42A/449
61	Evrecbey	75A/827

62	Fazlullahpaşa	72B/802
63	Fidyekızık	62A/683
64	Hoca Hasan	29B/323
65	Hacı Bezzaz	13B/132
66	Hacı Hasan	5A/52
67	Hacı İlyas	44A/469, 57B/637, 94A/1033
68	Hacı Seyfeddin	77B/877
69	Hacı Sündük	1B/8
70	Hacı Yakup	2B/16, 5A/41, 27A/292, 29A/312, 43B/462, 92A/1011
71	Hacıbaba	84B/903
72	Hamza Bey	11A/108, 11B/113, 12A/115, 12B/121, 28A/307, 29A/318, 54B/596,597, 70B/780
73	Hasanpaşa	34A/374, 90B/999
74	Havuz	30B/332,333, 31A/336, 43B/461, 76A/839
75	Haydarhane	30B/330
76	Hayrettinpaşa	8B/77, 83B/933
77	Hazret-i Emir	29A/316
78	Hazret-i Emri Buhari	45A/487
79	Helvacı	2B/15
80	Hisarkapısı	62B693, 63A/697, 63B/700
81	Hoca Ali Oğlu	96A/1015
82	Hoca Menteş	2B/15
83	İbni Aceri	49A/538
84	İbni Harrat	74B/823
85	İnceğiz	12B/125
86	İncirli	84B/940
87	İncirlice	43A/460
88	İsa Bey Fenari	4A/29, 11B/114, 19B/204, 75B/833
89	İshakpaşa	6A/54, 30A/328, 64A/708
90	İshak şah	11B/112, 27A/291
91	Kanber	68A/756
92	Kapıcıoğlu	27B/300, 54B/598
93	Kaplıca	79A/879, 79B/886
94	Karaağaç	19B/208, 69B/772, 91B/1008
95	Karaca Ali	3A/20
96	Karaca Ahmet Sultan	42A/446
97	Karakedi	22B/242, 83A/926
98	Karakelle	47B/514
99	Karamanlıoğlu	58A/642
100	Karamazak	55B/609, 71B/791,792
101	Karaşeyh	81A/910, 86A/960
102	Karaşemseddin	50B/554
103	Kasap Hüseyin	11A/105
104	Kavaklı	87B/974, 77A/850
105	Kazazoğlu	18B/197, 61B/676, 68B/759

106	Kefen İğnesi	9A/84, 24B/267, 44A/467, 70A/778, 75B/834, 77A/852,854
107	Kenan	40B/433
108	Keresteci Kızı	42A/447
109	Kırmanlı Hoca Mehmet	13A/126, 18B/195
110	Kırmanlı Mahmut	18B/195
111	Kıyabaşı	24B/268, 27B/299, 63A/698, 69A/767
112	Kızık Çeşme	49A/536, 80A/892
113	Kızyakup	11A/106, 31B/345, 58A/644,67A/743,89A/985
114	Kiremitçi	21B/234
115	Kiremitçioğlu	36B/396, 46B/504, 67B/748
116	Kiremitçizade	36A/393
117	Kocanaip	16A/167, 62A/685, 49B/540, 78A/870, 80B/902, 91B/1006
118	Kocabaşı	33A/363
119	Koçmarg	51B/564
120	Konevi	40B/436
121	Köseler	77A/850
122	Kurdoğlu	84A/937, 87B/975
123	Kurşunlu	28B/312, 60A/658
124	Kuruçeşme	25B/279, 82B/821
125	Kükürtlü	26A/281,285, 55A/605
126	Mahalle-i Cedide	80A/893
127	Maksem	27A/294, 53A/582, 53B/588, 55A/606, 60B/667
128	Manastır	15B/160, 73A/806
129	Mecnun Dede	9A/88, 38A/412, 74B/821
130	Meydancık	67A/741
131	Mizan	67B/750
132	Mizanoğlu	81A/911
133	Molla Fenari	26B/287, 33B/366, 44B/479, 93A/1024
134	Molla Gürani	80A/895
135	Murad Bey	67B/747
136	Musa Baba	13B/132, 45A/484, 51A/563, 59B/657
137	Musalla	38B/413
138	Mücellidi	19A/200, 53B/587, 43B/465, 85A/947
139	Naip	4A/30,31
140	Nakkaş Ali	23A/250, 251
141	Nalbend	27A/293, 28B/312, 65A/720
142	Nalbendzade	84A/938
143	Namazgah	56B/625
144	Narlı	2B/15, 19A/199
145	Omurbey	18B/195, 51B/572
146	Orta Pazarcık	25A/270
147	Parmaksız	35A/381

148	Pazar	89A/988
149	Reyhan	19B/204
150	Reyhanpaşa	13B/135, 30A/326, 58B/645, 60A/661, 74B/824, 80B/904, 81A/908, 90A/994
151	Sadi Fakih	62B/688
152	Sağırcı Sungur	55B/608
153	Sarayoğlu	17B/180, 89B/991
154	Sarı Abdullah	35A/381
155	Satıbey	18A/187
156	Satı Fakih	3A/34
157	Sekleme	20A/215
158	Selçuk Hatun	85A/949, 73B/811,
159	Setbaşı	5B/43, 19B/208, 22B/247, 72A/795,796,797, 79A/881
160	Simitçi	56B/619, 69A/766
161	Simitçiler	55A/603
162	Simkeş	83A/927,928
163	Sultan Gazi Hüdavendigar	33A/360
164	SultanMehmet Han	70A/774
165	Sultan Murad Han	30A/329, 54A/592
166	Şahin Lala	12A/118
167	Şehreküstü	15A/154, 43B/466
168	Şeker Hoca	40B/431, 45B/491,492, 68B/758, 70B/784
169	Şeyh Hamid	16B/169, 48B/528, 50B/554
170	Şeyh Paşa	46A/500,507
171	Şeyhlerkızık	47B/516
172	Tahta Mescidi	23B/259, 28A/304, 31A/339, 58B/648
173	Tahtaağacı	83B/930
174	Taşçılar	50B/560, 77A/855
175	Taşfun	46A/495
176	Tayyip Hoca	64B/713
177	Tefsirhan	59A/651, 59A/651
178	Tekye	29B/322
179	Temniye	85A/946, 86A/959
180	Tepecik	56B/623
181	Timurtaş	3B/28, 33A/359, 57B/633, 58B/649
182	Tuzpazarı	10A/93
183	Üçkoz	60B/673
184	Üftade Efendi	8A/73,74, 9B/87, 38A/408, 64B/714
185	Veli Şemseddin	19B/203, 75A/828
186	Veled-i Abdurrahman	32B/358
187	Veled-i Saray	36A/389,390
188	Veziri	34B/379
189	Yahudiler	84B/944
190	Yektaoğlu	44B/476, 82A/915

191	Yeni Bezzaz	38B/416
192	Yenice	9B/94
193	Yerkapı	82B/923
194	Yıldırımhan	58A/641
195	Zafranlık	24B/267, 67A/742, 70A/775
196	Zeyniler	69A/763
197	Zindankapısı	72B/804

3.1.4 Nahiyeler

RAKAM	NAHİYE İSİMLERİ	KAYIT NUMARALARI
1	Mudanya	15B/161
2	Kite	26B/287

3.1.5 Çarşı ve Pazarlar

RAKAM	ÇARŞI VE PAZAR İSİMLERİ	KAYIT NUMARALARI
1	Ağaççılar Çarşısı	21B/230
2	Attarlar Çarşısı	17B/185
3	Balık Pazarı (Balıkçılar Çarşısı)	27B/299, 39A/417, 42B/456, 63B/700, 76B/849
4	Bezzazlar Çarşısı	59A/652
5	Debbağlar Pazarı (Debbağlar Çarşısı)	3B/27, 61B/680, 25A/273
6	Demirciler Çarşısı	22B/242
7	Ekserciler Çarşısı	9A/89
8	Eski Tahıl Pazarı	20A/213, 68A/757
9	Galle Pazarı	49B/541
10	Gelincik Pazarı (Gelincik Çarşısı)	21A/226, 64A/707, 73B/812
11	Haffaflar Çarşısı	23A/253
12	Kanber Pazarı	4A/32, 70A/779,
13	Karaca Ahmet Çarşısı	43A/458, 62A/686
14	Kazzazhane Çarşısı	75A/826
15	Kökçüler Çarşısı	41A/438, 87B/973
16	Kürekçiler Çarşısı	7B/66
17	Nalburlar Çarşısı	67A/746
18	Saraçhane Pazarı	74A/817
19	Sultani Pazarı	2A/12, 30A/326
20	Tacirler Pazarı (Tacirler Çarşısı)	74A/817, 75B/832
21	Taşçılar Çarşısı	30B/335
22	Tatarlar Pazarı	67A/741,
23	Tuz Pazarı	10A/93, 23A/261
24	Uzun Çarşı	43B/463, 68A/753, 88A/977

3.1.6 Eski Eserler

RAKAM	ESKİ ESER İSİMLERİ	KAYIT NUMARALARI
1	Bayezid Paşa Medresesi	73A/807
2	Bıçakçılar Hamamı	56A/612
3	Pınarbaşı Camii	76B/847
4	Cami- Kebir	49B/542
5	Emir Hanı	22A/236
6	Hatuniye Türbesi	46B/501
7	Hoca Hasan Mescidi	46B/501
8	İbrahim Paşa Hamamı	78B/876
9	İsa Sultan Türbesi	46B/502
10	İvaz Paşa Hanı	16A/166
11	Kadı Hamamı	53B/589
12	Kaplıca-i Atik (Eski Kaplıca)	10B/102, 11A/107,108, 27B/301, 32A/352, 78A/870
13	Kükürtlü Hamamı	26A/282
14	Mahmut Bey Hanı	94A/1034
15	Mahmut Paşa Hanı	24A/263
16	Molla Fenari Medresesi	78B/877
17	Pars Bey Camii	46B/501

3.1.7 Diğer Yer İsimleri

RAKAM	YER İSİMLERİ	KAYIT NUMARALARI
1	Bab-ı Zemin	50B/555
2	Bezzazistan	58B/646
3	Çakırsazı	70B/785
4	Diyar Bakır İli	60B/668
5	Edirne İli	76B/846
6	Genceller	86B/967
7	Gökdere	62B/689
8	Havçılık	50B/557
9	Hisar Kapısı	79B/890
10	İnegöl Kasabası	74A/816
11	Karaman İli	88B/983, 85A/944
12	Kestane Sekisi	45A/487
13	Koniye Şehri	86B/964
14	Kuru Çay	37B/404
15	Kütahya	90B/998, 92B/1018
16	Mendilli Kasabası	60B/668
17	Mudanya Kasabası	91A/1001
18	Nahcivan Kasabası	55B/607
19	Tokat İli	61B/682, 81A/905
20	Yoğurtlu Dede	91B/1006

3.2 DEĞİŞİK KONULARLA İLGİLİ İNDEKS

3.2.1 Mehir Miktarları

RAKAM	MEHİR MİKTARI	KAYIT NUMARALARAI
1	500 dirhem	57B/637, 65B/724, 70B/680, 74A/820
2	1000	5A/52, 4B/36, 51B/574, 59A/650, 82A/918, 84A/937, 85B/953, 93A/1023
3	1500	76A/842, 77B/867
4	1600	85A/949
5	2000	2B/14, 11B/111, 49A/538, 66A/731, 77A/855
6	3000	65B/726
7	4000	58A/644, 91B/1009
8	5000	51A/558, 60A/661
9	6000	73A/809
10	8000	48B/503, 79A/883, 79B/888
11	10000	2A/10, 83B/933
12	25000	52B/580

3.2.2 Nafaka Miktarları

RAKAM	NAFAKA TÜRÜ	NAFAKA MİKTARI	KAYIT NUMARALARI
1	Firari kölenin nafakası	A. Günlük 4 akçe. B. Günlük 5 akçe.	3A/22, 58A639, 75B/835
2	Rehine olan cariyenin nafakası	Günlük 5 dirhem	4B/34
3	Boşanan hamile kadının nafakası	Günlük 5 dirhemdir	4B/35
4	Boşanan kadının küçük çocuğu ile nafakası	Günlük 5 dirhemdir	20A/214
5	Kocası kayıp olan kadının nafakası	Günlük 5 dirhem	56A/617
6	Küçük çocuğun nafakası	A. Günlük 3 dirhem. B. Günlük 4 dirhem. C. Günlük 5 dirhem. D. Günlük 6 dirhem. E. Günlük 8 dirhem.	84B/941, 64A/706, 66B/738, 88B/982, 92B/1020, 54B/599, 63A/694
7	Kocası kayıp olan kadının çocuğuyla beraber nafakası	Günlük 6 dirhem	3B/25

3.2.3 Ücretler

RAKAM	ÜCRET TÜRÜ	ÜCRET MİKTARI	KAYIT NUMARALARI

1	Kur'ân-ı kerim tilavet ücreti	Aylık 20 akçe.	1A/2
2	Cami imamının maaşı	Günlük 0.50 akçe.	1A/3, 2A/17
3	Bahçe kirası	A. Yıllık 2200 dirhemdir. B. Yıllık 100000 dirhem.	5A/51, 6B/56,
4	Dükkân kirası	A. Günlük 5 dirhem. B. Aylık 15 akçe. C. Aylık 27.50 akçe. D. Aylık 125 dirhem. E. Yıllık 500 dirhem.	7B/66, 9A/89, 20A/213, 58B/646, 62A/868
5	Nefis kirası	A. Yıllık 600 dirhem. B. Yıllık 10000 dirhem. C. Yıllık 1000 akçe.	8B/76, 15A/149, 92A/1012
6	Yerleşim mekânı kirası	A. Günlük 5 dirhem. B. Yıllık 160 dirhem.	3B/55, 20B/216
7	Değirmen kirası	A. Günlük 8 dirhem. B. Günlük 25 akçe.	61B/680, 62B/689, 84B/942
8	Kahvehane kirası	Günlük 6 dirhem.	68A/757

3.2.4 Müslümanlara Ait Ev Fiyatları

Bu başlık altında Müslümanlara ait olan evlerin bazılarının indeksi gayri Müslimlere ait olan evler ile fiyat açısından mukayese etmek amacıylagösterilecektir.

Rakam	Mevkii	Evsafı	Fiyatı	Kayıt Numarası
1	Alacahırka mahallesi	3 oda, ahır, fırın, avlu, akarsu, meyveli ve meyvesiz ağaçlar.	6000 dirhem	44A/471
2	Araplar mahallesi	Alt kat 2 oda, oda, sofa, fırın, akarsu, meyveli ve meyvesiz ağaçlar.	16000 dirhem	24B/265
3	Atpazarı mahallesi	Alt kat 2 oda, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avlu.	5000 dirhem	57B/636
4	Altıparmak mahallesi	Üst kat 1 oda, dükkân, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avlu.	4000 dirhem	72B/801
5	Bab-ı sicin mahallesi	Alt kat 3 oda, 1 özel oda, fırın, ahır, bodrum, sofa, 1 selamlık odası, iki yerde akar su ve meyveli ağaçlar.	38500 dirhem	3A/23
6	Başçı mahallesi	Alt kat 2 oda, sofa, iki yerde akarsu, meyveli ağaçlar.	20000 dirhem	8B/82
7	Çarık mahallesi	Alt kat 3 oda, üst kat 1 oda, akarsu, tuvalet, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avlu.	20000 dirhem	68B/758
8	Çukur mahallesi	-	9000 akça	92B/1018

9	Darphane mahallesi	Alt kat 1 oda, meyveli ağaçlar ve akarsu.	2000 dirhem	14A/140
10	Enbiyaoğlu mahallesi	Alt kat 2 oda, 1 özel oda, bodrum, akarsu, fırın.	11000 dirhem	5B/45
11	Gençli mahallesi	Alt kat 1 oda, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avlu.	6000 dirhem	67B/749
12	Havuz mahallesi	Alt kat 1 oda, sofa, akarsu, meyveli ağaçları.	5500 dirhem	8B/80
13	Haydar hane mahallesi	Alt kat 1 oda, 1 özel oda, sofa, su varili, tuvalet, avlu ve meyveli ağaçlar.	10000 dirhem	30B/330
14	İsa Bey mahallesi	Üst kat 1 oda, ahır, hücre, avlu, akarsu.	19000 dirhem	11B/114
15	İsa Bey ve fenari mahallesi	1 oda, hamam, 6 yerde akarsu, 1 selamlık odası, selamlık odasının kenarında yine bir evde, 2 fırın, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avlu.	15000 akça	71B/790
16	Kaplıca mahallesi	1 oda, hücre, fırın, akarsu, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avlu.	6000 dirhem	79A/879
17	Kefen iğnesi mahallesi	3 oda, sofa, akarsu, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avlu.	15000 dirhem	75B/834
18	Kız Yakup mahallesi	Alt kat 2 oda, 1 özel oda, sofa, akarsu, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avlu.	13000 dirhem	67A/743
19	Kurşunlu mahallesi	2 oda, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avlu.	3000 dirhem	63B/701
20	Meydancık mahallesi	Alt kat 2 oda, sofa, bahçe, avlu ve meyveli ağaçlar.	3300 akça	1A/9
21	Molla Fenâri mahallesi	Üst kat 1 oda, ahır, 1 özel oda, meyveli ağaçlar, akarsu.	2250 dirhem	5B/47
22	Naip kazığı köyü	Alt kat 2 oda, üst kat 1 oda, ahır, akar su, üzüm ağaçları ve Koru.	30000 dirhem	1B/6
23	Naip kazığı köyü	Alt kat 2 oda, Üst kat 1 odalı, ahır, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçlar.	10000 dirhem	1B/7
24	Naip mahallesi	Alt kat 1 oda, hücre, sofa.	1800 dirhem	4A/30
25	Nalbent mahallesi	Alt kat 1 oda, ayrı küçük bir oda, sofa, bodrum, ahır ve su varili.	16000 dirhem	27A/293
26	Nalbentoğlu mahallesi	1 oda, sofa, iki yerde akarsu, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avlu.	14000 dirhem	65A/720
27	Reyhan paşa mahallesi	Alt kat 3 oda, sofa, akarsu, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avlu.	21000 dirhem	80B/904

28	Seray mahallesi	Alt kat 2 oda, üst kat 2 oda, sofa, bodrum, 2 su varili, tuvalet, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avlu.	10000 dirhem	17A/176
29	Setbaşı mahallesi	Alt kat 1 oda ve ortak su kuyusu.	1500 dirhem	22B/247
30	Setbaşı mahallesi	Alt kat 1 oda, üst kat 1 oda ve avlu.	6000 dirhem	72A/795
31	Subaşı mahallesi	Üst kat 3 oda, ahır, sofa, avlu, tuvalet.	15000 dirhem	5B/43
32	Subaşı mahallesi	Alt kat 2 oda, ahır, avlu.	1300 dirhem	6A/59
33	Sultan Mehmet han mahallesi	Alt kat 2 oda, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avlu.	3000 dirhem	70A/774
34	Şahin lala mahallesi	Alt kat 3 oda, sofa, su varili, meyveli ve meyvesiz ağaçlar.	7300 dirhem	12A/118
35	Şibelî oğlu mahallesi	Alt kat 1 oda, üst kat 1 oda, kârhâne, hücre, su kuyusu, su varili, fırın, tuvalet, avlu, meyveli ve meyvesiz ağaçlar.	4000 dirhem	2A/12
36	Şili zade mahallesi	Alt kat 1 oda, üst kat 1 oda, kârhâne, hücre, su kuyusu, su varili, fırın, tuvalet, avlu, meyveli ve meyvesiz ağaçlar.	4000 dirhem	2A/13,
37	Timurtaş mahallesi	Alt kat odalar, sofa, iki yerde akarsu, tuvalet, avlu, hücre.	3000 dirhem	3B/24
38	Tuz pazarı mahallesi	Alt kat 1 oda, 1 özel oda, arsa, su varili, tuvalet, avlu.	5500 dirhem	10A/93
39	Yektaoğlu mahallesi	Alt kat 1 oda, avlu, tuvalet.	10000 dirhem	82A/915

3.2.5 Gayr-i Müslimlere Ait Ev Fiyatları

Bu başlık altında gayri Müslimlere ait olan bütün evlerin indeksi, Müslümanlara ait olan evler ile fiyat açısından mukayese etmek maksadıyla gösterilecektir.

Rakam	Mevkii	Evsafı	Fiyatı	Kayıt Numarası
1	Arap Bey mahallesi	Alt kat 3 oda, sofa, fırın, su varili, tuvalet, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avlu.	10000 dirhem	61B/677
2	Balık pazarı mahallesi	Alt kat 2 oda, sofa, su varili, avlu, tuvalet.	4000 dirhem	27B/299

3	Demirkapı mahalesi	2 yer evi, 1 çartak, ahır, su varili, tuvalet, avluyu içeren evin yarısı.	3000 akça	33B/364
4	Kara Hacı mahallesi	-	15000 dirhem	69B/772
5	Kıyabaşı mahallesi	-	5000 dirhem	63A/698
6	Kocabaşı mahallesi	-	1000 dirhem	33B/367
7	Kocanaip mahallesi	1. Ev: Alt kat 2 oda, selamlık odası, 2 fırın, iki yerde akarsu. 2. Ev: Alt kat 2 oda, 2 oda, meyveli ağaçlar, tuvalet, iki yerde akarsu.	30000 dirhem	16A/167
8	Kocanaip mahallesi	Alt kat 1 oda, üst kat 1 oda, akarsu, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avlu.	6000 dirhem	62A/684
9	Kurşunlu köyü	Alt kat 1 oda ve fırın.	1600 dirhem	6A/55
10	Kuruçeşme mahallesi	Alt kat 3 oda, üst kat 3 oda, hücre, 1 oda, 1 çatısız oda, 6 sofa, akarsu, üç yerde fırın, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avlu.	49000 dirhem	25B/279
11	Platinos köyü	2 yer evi, 1 çartak, 1 fırın, 1 ambar, 1 su kuyusu, 1 dönüm bahçe.	13000 akça	15B/162
12	Platinos köyü	3 yer evi ve meyveli ağaçlar	8000 akça	21A/223
13	Subaşı mahallesi	Alt kat 1 oda, üst kat 1 oda ve avlu.	4000 dirhem	72A/797
14	Timurtaş mahallesi	Alt kat 2 oda ve avlu.	7400 dirhem	6B/58
15	Yahşi kasaba mahallesi	-	14000 dirhem	76B/846

Not: Araştırma sonucunda şu anlaşılıyor ki sicilde geçen bütün evlerin fiyatları (ister Müslümanların evi olsun ister gayri Müslimlerin) doğrudan nitelikleri ile ilgili olup Müslümanlara veya gayri Müslimlere göre herhangi bir farklılık ve değişiklik görülmemektedir.

3.2.6 Bazı Mülk ve Eşyaların Fiyatları

Bu başlık altında satılan mülk ve eşyaların bazılarının fiyatları örnek olarak gösterilecektir.

Rakam	Türü	Mevkii	Evsafı	Miktarı	Fiyatı	Kayıt Numaraları
1	Arsa	Hatip Hâce mahallesi	-	1 dönüm	2500 Akça	7B/68
2	Arsa	Kirazlı köyü	-	-	600	659
3	Bağ	Kestane Sekisi mahallesi	Meyveli ağaçlara sahip olması.	-	1950 Dirhem	6A/54
4	Bağ	Gençli köyü	-	-	13000 Dirhem	8B/78
5	Bağ	Gençli köyü	-	-	100 Kuruş dirhem	8B/79
6	Bağ	Kurbü'l-Ârifîn Umdetü'l-Vâsilîn Mevlâna üftâde efendi mahallesi	-	1	1130 Dirhem	9B/87
7	Bağ	Oranı köyü	-	1 dönüm	3500 dirhem	10B/103
8	Bağ	Gençli köyü	-	1 adet	19000 dirhem	12A/117
9	Bağ	Ahmet bey köyü	-	1	3000 dirhem	127
10	Bağ	Karlı köyü	-	1	4000 dirhem	152
11	Bağ	Davut efendi mahallesi	-	1	10000 dirhem	315
12	Bağ	Gençli köyü	-	1	9000 dirhem	329
13	Bahçe	Karacı Ali yeri	-	1	50000 akça	2A/18
14	Bahçe	Çonkara mahallesi	-	1	1300 Dirhem	4A/29
15	Bahçe	Balıklı köyü	-	1	12500 Dirhem	11A/105
16	Bahçe	Balıklı köyü	-	1	12500 Dirhem	11A/117
17	Bahçe	Kaplıca-i atik	-	1	3000 dirhem	301
18	Bahçe	Cumalıkzık mahallesi	-	1	8000 dirhem	311
19	Bahçe	Katırlı köyü	-	1	6000 dirhem	674

20	Bahçe	Elhac İvazpaşa mahallesi	-	1	11400 dirhem	68A/752
21	Cudi	-		Bir vakiye	300 akça	87A/968
22	Dükkân	Debbağlar Pazarı	Debbağ dükkânı	1	1010 Dirhem	3B/26
23	Dükkân	Çere pazarı	-	-	4400 Dirhem	9A/81
24	Dükkân	Simitçiler çarşısı	-	1	4200 Dirhem	9A/91
25	Dükkân	Debbağlar çarşısı	Debbağ dükkânı	1	5000 akça	273
26	Dükkân	Büyük caminin yakınında	-	1	4000 dirhem	445
27	Dükkân	Bezzazlar çarşısı	-	1	25000 akça	652
28	Dükkân	Tacirler pazarı	-	1	10600 dirhem	817
29	Han	Tatarlar pazarı	-	1	5000 dirhem	67A/741
30	Tarla	Elmalı köyü	Bir bap evi içeren	-	2000 akça	459
31	Üzüm bağı	Çaynı köyü	-	-	2000 Dirhem	2A/11

SONUÇ

Osmanlı mahkemelerinde tutulan şer‘iyye sicilleri içerisinden yüksek lisans tez konusu olarak seçtiğimiz ve iki yılı kapsayan B-18 numaralı Bursa şer‘iyye sicili üzerinde yaptığımız çalışmada şu sonuçlara ulaşıldı:

Sicilde Osmanlı idarî teşkilatında kadı, naip, kâtip ve şuhudülhal gibi önemli görevleri ifa eden bazı kişilerin özgeçmişleri hakkında bilgiler mevcuttur. Ayrıca ait olduğu dönemde Osmanlı devletinin içinde bulunduğu şartları ve düzeni kısmen göstermektedir.

Sicilde, Türkçe terimler, imla özellikleri, ifade ve üslup şekilleri, yiyecek ve giyecek maddelerinin isimleri, dil ve halk bilimi açısından dikkat çekici bilgiler bulunmaktadır. Yabancı dillerden, bilhassa Farsça’dan Türkçe’ye geçen kelime ve ıstılahların bu dillerin hangisinin mantığıyla Türkçede kullanıldığını, bu sicilde rahatlıkla müşahede etmek mümkündür.

Sicil, kısmen Rika, Talik, Divanî hatlarla kaleme alınmış olmakla birlikte çoğunlukla hat kurallarına ihtimam edilmeden bir kayıt içerisinde bile birçok hat türü kullanılmış, kronolojik sıralamaya da her zaman dikkat edilmemiştir. Bundan dolayı günümüzde siciller üzerine çalışma yapacakların, sicilleri doğru bir şekilde okumak, dizmek ve çevirmek için Osmanlı Türkçesi, Arapça ve Farsça bilmeleri yanında hat sanatını da belirli bir seviyede öğrenmeleri zorunlu görünmektedir.

Sicilde bütün kayıtlar detaylı bir şekilde hiçbir hukuki boşluğa yer bırakmayacak tarzda kaleme alınmıştır. Hâkimler, hüküm verirken Fıkıh ahkamına ve Fıkh’ın uygun gördüğü yerlerde Örfi Hukuka riayet etmiş oldukları net bir şekilde gözükmektedir. Örneğin, hâkim, nafaka konusunda her bölgenin örf ve adetini inceleyerek çocuk ve boşanan kadının nafakasını belirlemiştir. Aynı şekilde hâkimler, din, ırk ve cinsiyet ayrımı yapmaksızın yargılamaları gerçekleştirmişlerdir.

Muhakemlerde, genel olarak Hanefi mezhebinin görüş ve içtihatlarının esas alındığı müşahede edilmektedir. İlgili dönemde mahkemeye gelen dava ve hukukî işlemler için yeni içtihatlara gidilmemiş, Hanefi fıkhındaki mevcut hükümlere

dayanılarak olaylar hakkında hüküm verilmiştir. Bununla birlikte hâkimlerin, hüküm verirken Hanefi mezhebinde İmam Ebu Hanife, İmam Ebu Yusuf, İmam Muhammed ve İmam Zufer'in görüşleri arasından birisini tercih ettiği de olmuştur.

Sicilde, aile hukuku sahasında mu'accel olarak alınmış olan mehirlere genel olarak yer verilmezken bir senet hükmünde olan mü'eccel mehirlerin özellikle kaydedildiğini, gerektiğinde de bu kayıt ile hak edilen mehirlerin tahsil edildiğini müşahede ettik.

Kayıtlarda, hâkimlerin, vermiş oldukları kararlardan sonra bu kararların ardından taraflar arasında herhangi bir şekilde husumet sebebi kalmaması için kararların bağlayıcılığı ve bir daha dava konusu olmaması şu örnekte olduğu gibi kesin ifadelerle sınırlandırılmıştır: "Husus-ı mezbûre müteallik dava ve husumetten mezbûr Tursun'un zimmetini ibrâ-yı âm ve iskât-ı tâm ile ibrâ ve iskât eyledi şöyle ki min bad sâlifü'z-zikr olan hususa müteallik dava ve niza ederse lede'l-hükkâmi'l-kirâm mesmûa ve mekbûle olmaya".

Sicilde, 133 vakıf ismi geçmektedir. Bu vakıfların sosyal hayattaki etkileri yapmış oldukları birçok işlemle net bir şekilde gözükmektedir. Osmnalının bir vakıf medeniyeti olduğu gerçeği, halkın vakıflarla olan münasebetlerinde ortaya çıkmaktadır. Ayrıca sicilde, beş adet vakfiye yer almaktadır. Bu vakfiyelerde vakfın kurucusu ve kimliği, vâkıfın vakfetme sebep ve gayesi, vakfedilen malların neler olduğu, vâkıfın şartları, vakfın kimin tarafından idare olunacağı, vakfın gelirlerinin nerelere sarf edileceği, hâkimin vakfın sıhhat ve lüzumuna dair hükmü, vakfın vakıf ve tescil tarihi ve şahitler belirtilmek suretiyle ele alınmıştır.

Tartışmalı konulardan olan ve Osmanlı döneminde kamu adına hizmet gören para vakıfları, incelenen dönemde yaygındır. Bilim adamları arasındaki tartışmaların yoğun olduğu bu dönemde dahi halk bu tartışmalardan etkilenmemiş ve maddî güçleri nispetinde para vakfetmişlerdir. Ayrıca vakfedilen para birimlerinin çeşitliliği Bursa'nın ticarî hayatının canlılığını yansıttığı gibi halkın da yabancı ülkelerin para birimlerini benimsediğini göstermektedir.

İncelenen dönemde Bursa'daki farklı etnik ve dini gurupların birbirleriyle yakından ilişkili olduğu, özellikle mülk satışları, borçlu-alacaklı ilişkileri gibi kayıtlardan anlaşılmaktadır. Ayrıca kadınların da mülk alıp-satma ve sahip oldukları mülkleri istedikleri gibi tasarruf etme haklarına sahip oldukları, ticari hayatta kadın ile erkek ayrımı söz konusu olmaksızın belirli şartlar yerine getirilince kadınların da alış-veriş ve diğer sahalarda etkin bir güç olmaları ve çeşitli konularda hukukun kendilerine tanıdığı hakları sonuna kadar kullanabildikleri de tespitlerimiz arasındadır. Farklı etnik unsurları içinde barındıran Bursa'da Türk, Rum, Ermeni, Arap ve Yahudilerin müslim-gayrimüslim ilişkisi sicilden elde edilen veriler ışığında incelenmiş ve farklı dinlere mensup unsurların bir arada veya ayrı bölge ve mahallelerde yaşadıkları görülmüştür. Mesela müslim ile gayrimüslim arasında mülk satışı ve borç-alacak ilişkisini gösteren kayıtlar mevcut olmakla birlikte, gayrimüslimlerin çeşitli davalarda müslümanları vekil veya şahit tuttuğunu gösteren kayıtlara da rastlanmıştır. Ayrıca gayrimüslimlerin kendi aralarında gerçekleşen bazı davalarda kadı mahkemesini tercih etmeleri, Osmanlı hukukuna duydukları güveni göstermesi açısından önemlidir.

Kayıtları muhteva açısından tahlil ederken fıkıh ilminin o tarihte nasıl uygulandığını, toplumda adaletin nasıl tevzi ettiğini müşahede ettik. Osmanlılar'daki toplumsal yapıyı ve sosyal süreklilik bakımından devamı olduğumuz neslimizin hukuk ve adalet sahasındaki tecrübelerinden günümüzde faydalanma imkânlarını sunmak için Şer'iyye sicillirine kesinlikle başvurulmasının gerekli olduğu kanaatine vardık. Bu nedenle günümüzde arşivlere daha çok başvurup eğilmek gerektiğini vurgulamak istiyoruz. Bu çalışma ve bunun benzeri çalışmalardan hareketle Fıkıh ilminden günümüzde nasıl faydalanılabileceğini ortaya koyabiliriz.

Sicilde, Osmanlı şer'î mahkemelerinin aleni ve şeffaf bir şekilde işletildiği, herkesin hukukunun gözetildiği anlaşılmaktadır. Muhakeme usulünün fiili olarak nasıl işletildiğinin, bu sahada çalışan ilim yolcuları için örnek olması bakımından önemli olduğunu belirtmek gerekir.

Bu sicilde 17 kazâ, 67 köy, 197 mahalle, 2 nahiye ve Bursa dışında 4 il ve 16 diğer yer isimleri tespit edilmiştir. Bu kayıt ve benzeri kayıtların Türk milletinin coğrafi

tarihi için de eşsiz kayıtlar olduğunu vurgulamak istiyoruz. Ayrıca 24 çarşı ve pazar, 17 eski eserin isimleri geçmektedir.

Mehir, nafaka, hizmet akitlerinde tayin edilen ücretler, müslim ve gayrimüslim ev fiyatları ve diğer bazı malların fiyatları ile ilgili kayıtlar, dönemin iktisadi yapısını net bir şekilde ortaya koymaktadır.

BİBLİYOGRAFYA

Kur'ân-ı Kerîm ve Osmanlıca Muhtasar Meâli, Hayrat Neşriyatı, Isparta, 2008.

Acar, H. İbrahim, "Talak", *DİA*, 2010, c. 39, s. 496-500.

Akbayar, Nuri, *Osmanlı Yer Adları Sözlüğü*, 2. bs, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2003.

Akgündüz, Ahmet, "Dürerü'l-Hükkâm", *DİA*, 1994, c. 10, s. 27-28.

_____, *İslam Hukukunda ve Osmanlı Tatbikatında Vakıf Müessesi*,2. bs, Cihan Matbaası, İstanbul, 1996.

_____, *Osmanlı Tarih ve Hukuk Istılahları Kâmûsu*, Osmanlı Araştırmaları Vakfı, İstanbul, 2018.

_____, *Şer'iye Sicilleri*, I-II, TDAV, İstanbul, 1989.

_____, *Şeyhü'l-İslâm Ebüssuûd Efendi Fetvaları*, Osmanlı Araştırmaları Vakfı, İstanbul, 2018.

Aksın, Ahmet, "218 numaralı Harput Şer'iyye Sicilinin Tanıtımı ve Fihristi", *FÜSBD*, c.9, sy.1, Elâzığ, 1999.

Aktan, Hamza, "vesâyet", *İslam'da İnanç İbadet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, (İMR: İbrahim Kafi Dönmez), MÜİFVY, İstanbul, 1997, c. 4, s. 456-458

_____,"Derek", *DİA*, 1994, c. 9, s. 170-171.

Anıl, Yaşar Şahin, *Osmanlı'da Hukuk Skandalları (Molla Lütfi Davası – Mithat Paşa Davası)*, 1. bs, Panama Yayıncılık, Ankara, 2014.

Apaydın, H. Yunus, "Karz", *DİA*, 2001, c. 24, s. 520-525.

_____, "Kefalet", *DİA*, 2002, c. 25, s. 168-172.

Atar, Fahrettin, "Dava", *İslam'da İnanç İbadet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, c. 1, s. 389-393

_____, *İslâm Adliye Teşkilatı (Ortaya Çıkışı ve İşleyişi)*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1979.

_____, "Muhâlea", *DİA*, 2005, c. 30, s. 399-402

_____,"Rehin", *İslam'da İnanç İbadet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, c. 3, s. 577-580.

_____, "Şahit", *İslam'da İnanç İbadet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, c. 4, s. 180

_____, "Yemin", *İslam'da İnanç İbadet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, c. 4, s. 485-489.

Atay, Hüseyin, *Osmanlılarda Yüksek Din Eğitimi*, Dergâh Yayınları, İstanbul, 1983.

Atıf Bey, *Mecelle-i Ahkam-ı Adliyye'den Kavâid-i Külliye Şerhi*, 2. bs, Mahmut Bey Matbaası, İstanbul, 1327.

Atsız, *Üç Osmankı Tarihi (Oruç Beğ Tarihi, Ahmedî: Dâstân ve Tevârîh-i Mülûk-i Âl-i Osman, Şükrüllah: Behcetü't-Tevârîh)*, 3. bs, Ötüken, İstanbul, 2015.

Avcı, Mustafa, *Türk Hukuk Tarihi*, 6. bs, Atlas Akademi, Konya, 2017.

Âvde, Abdulkadir, *et-Taşrî'ü'l-Cinâyi'l-İslâmî Mukârinen Bi'l-Kânûni'l-Vazii*, I-II, Dârü'l-Kütübi'l-Arabî, Beyrut, ts.

Aybakan, Bilal, "Muâmele", *DİA*, 2005, c. 30, s. 319-320.

Aydın, M. Akif, "Mehir", *DİA*, 2003, c. 28, s. 389-391.

_____, Türk Hukuk Tarihi, 8. bs, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul, 2010.

_____, "Borç", *DİA,* 1992, c.6, s.285-291.

Ayverdi, İlhan ve **Topaloğlu**, Ahmet, *Kubbealtılugatı Türkçe Sözlük*, 1. bs, Kubbealtı, İstanbul, 2007.

Bâkânî, Nureddin, *Bahrü'l-Anhur 'Alâ Mültekâ'l-ebhur*, Süleymaniye Kktp., Nuruosmaniye, nr. 1635.

Barcadurmuş, Şevket, *Bursa Şer'iyye Sicillerindeki Hiciri 1117-1121 Tarih ve 189/412 nolu Defterin İslam Hukuku Açısından Tahlili*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, UÜSBE, Bursa, 1989.

Bardakoğlu, Ali, "Bey'", *DİA,* 1999, c.6, s.13-19. _____, "Hırsızlık", *DİA*, 1998, c. 17, s. 384-396.

_____,"İbrâ", *İslam'da İnanç İbadet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, c. 2, s. 330-331.

_____, "Sulh", *İslam'da İnanç İbadet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, c. 4, s. 147-149.

_____, "Şirket", *İslam'da İnanç İbadet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, c. 4, s. 204-205.

_____, "vekâlet", *İslam'da İnanç İbadet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, c. 4, s. 452-453.

Bayındır, Abdulaziz, *İslâm Muhâkeme Hukûku (Osmanlı Devri Uygulaması),* 2. bs, Süleymaniye Vakfı Yayınları, İstanbul, 2015.

Bilmen, Ömer Nasuhi, *Hukuki İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, Bilmen Basımevi, İstanbul, 1967.

Bodî, Hasan Muhammed, *Mevâni'u'r-Rücû' Fi'l-Hibe*, Dârü'l-kütübi'l-kânûniyye, Mısır, 2010.

BŞS, *B-18 NO*, V/KAYIT NO.

Buhâri, Burhânüddin, *el-Muhîtü'l-Burhânî fi'l-fıkhi'n-Nu'mânî*, (thk. Abdülkerim Sami), Dârü'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut, 2004.

Câbirî Ârablû, Muhsin, *Ferhang-i Istılâhât-ı Fıkıh İslâmî (Der Babı Müâmelât)*, 1. bs, Çâphâne-i Sipher, Tahran, h.ş.1362.

Cerces, *Cerces, Mu'cemü'l-Mustelehât'l-Fıkhiyye ve'l-Kânûniyye*, 1. bs, eş-Şirketü'l-âlemiyye li'l-Kitâb, Beyrut, 1996.

Cin, Halil, *Osmanlı Toprak Düzeni ve Bu Düzenin Bozulması*, 3. bs, SÜBV, Konya, 1992.

Çetin, Osman, *Sicillere Göre Bursa'da İhtida Hareketleri ve Sosyal Sonuçları*,2. Baskı, TTKBV, Ankara, 1999.

Çiftçi, Cafer, *Bursa'da Vakıfların Sosyo-Ekonomik İşlevleri*, Gaye kitabevi, Bursa, 2004.

Debbâsî, Abdurrahman, *Ahkâmü's-Sulh Fi's-Şerîati'l-İslâmiyye*, Dârü'l-Verrâk, Beyrut, 2004.

Döndüren, Hamdi, *Günümüzde Vakıf Meseleleri*, Erkam yayınları, İstanbul, 1998.

Dönmez, İbrahim Kafi, "Şüf'a", *DİA*, 2010, c. 39, s. 248-252.

Düzdağ, Mehmet Ertuğrul, *Şeyhülislam Ebüssuûd Efendi Fetvaları Işığında 16. Asır Türk Hayatı*, Enderun Kitabevi, İstanbul, 1972.

Ebu Melih, Muhammet Recep, *el-Muâmelâtü'l-Muâsere*,1. bs, Darü'n-nidâ, İstanbul, 2015.

Ebüssuûd Efendi, *Risâle Fî Cevâzi Vakfi'n-Nukūd*, (thk. Şağif, Seğir Ahmet), Darı İbn-i Hazım, Beyrut, 1997.

Ebüssuûd Efendinin fetvaları, Süleymaniye Ktp., Murad Molla, nr. 1114.

Efendizade, Âli Haydar, *Dürerü'l-Ahâm Şerh-i Mecelletü'l-Ahkâm*, I-II, 3. bs, Hukuk Matabaası, İstanbul, 1330.

el-Bâberti, Muhammed b. Mahmud, *el-İnâye fî Şerhi'l-Hidâye*, I-X, Dârü'l-Fikr, Dımışk, ts.

el-Merginânî, Burhânüddin, *el-Hidâye*, I-IV, Darü'l-İhyâi't-Tirâsi'l-Arabî, Beyrut, ts

Eminoğlu, Mehmet, *Osmanlı Vesikalarını Okumaya Giriş*, Gözyaşı Yayıncılık, Konya, 1991.

Erbay, Celal, "Nafaka", *DİA*, 2006, c. 32, s. 282-285

Erdoğan, Mehmet, *Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü*, 2. bs, Ensar Neşriyatı, İstanbul, 2005.

Erkal, Mehmet, "Öşür", *DİA*, 2007, c. 34, s. 100-103.

Ferîdüddin Âlim b. Alâ el-Enderpetî, *el-Fetâva't-Tâtârhâniyye*, (trt: Müftî Şebir Ahmet Kâsımî), I-XXIII, 1. bs, Mektebe-i Hanefi'ye, kuvete, 1431/2010.

Gökbilgin, Tayyib, *Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmi*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul, 1979.

Hacak, Hasan ve **Çalış**, Halit, "Rehin", *DİA*, 2007, c. 34, s. 538-542.

Hacı Reşid Paşa, *Ruhü'l-Mecelle*, Matbaa-ı Hayriye ve Şürekâsı, Der saadet, İstanbul, 1328.

Halebî, İbrahim, *Mülteka'l-ebhur*, (dipnotlarda, 46-184 dipnotlar arası "*Mülteka'l-ebhur*, (thk: Vehbi Süleyman Ğavci Âlbâni) I-II, 1. bs, Müessestü'r-Risâle, Beyrut, 1409/1989" baskısından ve bakiye dipnotlarda tezin sonuna kadar "Mültekâ'l-ebhur, Mahmut Bey Matbaası, 1315" baskısından kullanılmıştır).

Hamidullah, Muhammed, **Aydın**, M. Akif, "Köle"*DİA*, 2002, c. 26, s. 246-248.

Hammâd, Nezih, *Akdü'l-Vedîa Fi'ş-Şeriati'l-İslâmiyye*, Dârü'l-Kalem, Dımışk, 1992.

Hammâd, Nezîh, *Akdü's-Sulh Fi'ş-Şeriati'l-İslâmiyye*, Dârü'l-Kalem, Dımışk, 1996.

Has, Şükrü Selim, "Halebi, İbrahim b. Muhammed", *DİA*, 1997, c. 15, s. 231-232.

Heyet, Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye

Hilmi, Recep, *Ahkâm-i Vesâyâ*, Mekteb-i Sanayi Matbaası, İstanbul, 1310.

İbn Âbidîn, Muhammed Emîn, *Reddü'l-Muhtâr*, (thk. Hüsamüddin ferfûr), I-XVI, 1. bs, Dârü's-Sekâfe ve't-Tirâs, Dımışk, 2000.

İbni Mace, *Sünen-i İbn Mace*, (thk: Muhammed Fuat Abdulbaki), I-II, Dâru İhyai'l-Kütübi'l-Arabiyye, ts.

İnalcık, Halil, "Fatih Sultan Mehmet Fermanları", *Belleten*, sy.44.

İnanır, Ahmet, *İbn Kemal'in Fetvaları Işığında Osmanlı'da İslâm Hukuku*, Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008.

İSAM, Şer'iyye Sicilleri Arşivi.

İzmîrî, Mevlânâ Mehmet, *Şerhu Mültekâ'l-Ebhur (Kemâlü'd-Dirâye Fî Cemîʿi'r-Rivâye Min Şürûhi'l-Mültekâ'l-Ebhur), (thk. Muhammed Mustafa Hatip)*, 1. bs, Darü'l-kütübi'l-İlmiyye, Beyrut, 2017.

Kâdîhân, *Fetâvâ Kâdîhân*, yy, ts.

Kanar, Mehmet, *Örnekli Etimolojik Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Derin Yayınları, İstanbul, 2003.

Karataş, Ali İhsan, "Bursa Şer'iyye Sicilleri Işığında Osmanlı Devleti'nde Köleliğe Bir Bakış", *İstem*, sy.9, 2007.

Kâsânî, Alaeddîn, *Bedâiü's-Sanâi' fi Tertîbi'ş-Şerâi'*, I-VII, 2. bs, Dârü'l-Kütübi'l-İlmiyye,1986.

Kılavuz, Ahmet Saim, "İhtida", *İslam'da İnanç, İbadet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, c. 2, s. 368-369.

Koca, Ferhat, *Osmanlı Şeyhülislamı Molla Hüsrev*, 1. bs, TDVY, Ankara, 2008.

Körfez, Önder, *B-221 Numaralı (1783-1784 Tarihli) Bursa Mahkemesi Defteri (Metin ve Analiz)*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, UÜSBE, 2010.

Kuveyt Vakıflar ve Din İşleri Bakanlığı, *el-Mevsûatü'l-Fıkhiyyetü'l-Kuveytiyye*, I-XLV, Dârü's-Selâsil, Kuveyt, 1404-1427.

Mecmau'l-Lugati'l-Arabiyye, *el-Mu'cemu'l-Vacîz*, el-Metabiu'l-Amiriyye, 2008.

Molla Hüsrev, *Dürerü'l-Hükkâm fî Şerhi Gureri'l-Ahkâm*, I-II, Dâru İhyayi'l-Kütübi'l-Arabiyye, ts.

Münir, Atalar, "Şer'î Mahkeme Sicilleri", *İİED*, Ankara, sy. 4, 1980.

Nişapurî, Müslim, *Sahihu Müslim*, (thk: Muhammed Fuat Abdulbaki), I-V, Dâru ihyâi't-Tirâsi'l-Arabî, Beyrut, ts.

Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Sicil Bilgi Formu, İstanbul, 2018.

Öcalan, Hasan Basri ve diğerler, *Bursa Vakfiyeleri-1*, Bursa Kültür AŞ, Bursa, 2013.

Ömer, Ahmet Muhtar, *Mu'cemü'l-Lugati'l-Arabiyyeti'l-Muasıra*, I-IV, 1. bs,Âleme'l-Kütüb, Kahire, 2008.

Öney, *Ahmet, İslâm Hukukunda ve 1875/61 Numaralı Trabzon Şer'iyye Sicili Uygulamasında Vesâyet Müessesi*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2002.

Özbilgen, Erol, Osmanlı Hukuku'nun Yapısı, Osmanlı Kültürü Araştırmaları, İstanbul, 1985.

Özcan, Ruhi, *İslam Hukukunda Hısımlık Nafakası*, Çağlayan Yayınları, İzmir, 1996.

Özcan, Tahsin, *Osmanlı Para Vakıfları Kanûni Dönemi Üsküdar Örneği*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 2003.

Özel, Ahmet, "Kâdıhân", *DİA*, 2001, c. 24, s. 121-123.

Özkaya, Yücel, "Sofya'da Milli Kütüphanedeki Şer'iyye Sicilleri", *TAD*, c. 13, sy. 24, Ankara, 1979.

Özvar, Erol ve **Genç**, Mehmet, *Osmanlı Maliyesi Kurumlar ve Bütçeler*, I-II, 1. Baskı, İstanbul: Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi, 2006.

Özvar, Erol, *Osmanlı Maliyesinde Malikâne Uygulaması*, 2. Baskı, İstanbul: Kitavevi, 2018.

Pakalın, Mehmet Zeki, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, İ-İİİ, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul, 1993.

Pay, Salih, "Bursa Kadı Defterleri ve Önemi", *UÜİFD*, c. 10, sy. 2, Bursa, 2002.

Rabî' b. Habib, *Mesnedü'r-Rabî' Bin Habîb*, No: 579, Mevsûatü'l-Hadis, İslamweb.net.

Rıza, Hasan, *Ahkâm-i Şahsiye Tercüme ve Şerhi*, Mahmut Bey Matabaası, Der Saadet,1315.

Sa'dî, Ebû Habib, *el-Kamusü'l-Fıkhî Lugeten ve Istılahen*, Dımışk, 1988.

Sadrü'ş-Şehîd, Ebû Hafs Hüsâmüddîn, *Şerhu Kitâbi'n-Nafakât*, (thk: ebü'l-Vefâ el-Efgâni), 1. bs, Dârü'l-Kütübi'l-Arabî, Beyrut, 1404/1984.

Sami, Şemseddin, *Kâmûs-ı Türkî*, (hzr. Yrd. Döç. Dr. Raşit Gündoğdu, Yrd. Döç. Dr. Niyazi Adıgüzel, Ebul Faruk Önal), 1. bs, İdeal Kültür Yayıncılık, İstanbul, 2011.

Semerkandi, Ebu'l-Leys, *Fetâva'n-Nevâzil*, (thk, Seyit Yusuf Ahmet), Darü'l-kütübi'l-ilmiyye, Beyrut, 2002.

Serahsî, Şemsüleimme, *el-Mebsût*, I-XXX, Dârü'l-Marife, Beyrut, 1993.

Sevim, Sezai ve **Öcalan**, Hasan Basri, *Osmanlı Kuruluş Dönemi Bursa Vakfiyeleri*, 1. bs, Kayhan Matbaacılık, İstanbul, 2010.

Şener, Abdulkadir, *İslâm Hukukunda Hibe*, AÜİFY, Ankara, 1984.

Şeyh Bedreddîn, *Câmiu'l-Fusûleyn*, yy, ts.

Şeyhülislâm Seyyid Feyzullah Efendi, *Fetâvâ-yı Feyziyye*, (ö.1115/1703), yy.

Şeyhzade Damad Efendi, Abdurrahman, *Mecma'u'l-enhur fi Şerhi Mülteka'l-ebhur*,(dipnotlarda 49-82 ve 227-363 dipnotlar arası "*Mecma'u'l-enhur fi Şerhi Mülteka'l-ebhur*, (thk: Mehmet Hasan Dalu, Kenan Bala, Osman Kandazı, Ömer Faruk Kurban, Ali Barış Uygur), I-IV, Tereke Yayınevi, İstanbul, 1436/2015" baskısından ve bakiye dipnotlarda "Şeyhzade Damad Efendi, *Mecma'u'l-enhur fi Şerhi Mülteka'l-ebhur*, I-II, Matbaa-i Âmire, 1317" baskısından istifade edilmiştir).

Şeyhzade Hafız, *Ta'lîku Mülteka'l-ebhur*, Mahmut Bey Matbaası, 1315.

Tenağu Semir, Abdü's-Sayyid, *Akdü'l-Bey'*, Menşetü'l-Maarif, İskenderiye, yy, ts.

Tirmizi, Ebû Îsâ Muhammed b. Îsâ, Sünen-i Tirmizî, Mustafa Halebi yayın evi, Mısır, 1975.

Uğur, Yunus, "Şer'iyye Sicilleri", *DİA*, 2010, c. 39, s. 8-11

Yıldırım, Mustafa, "Vedîa", *DİA*, 2012, c. 42, s. 596-598.

Yılmaz, Fehmi, *Osmanlı Tarih Sözlüğü*, Gökkubbe, İstanbul, 2010.

Yıldız, Kemal, *İslam Yargılama Hukukunda Şahitlik*, 1. bs, Hâcegân Akademi Kitaplığı, İstanbul, 2005.

Ziyaeddin, Mecelle-i Ahkâmı Âdliyye Şerhi, Der Saadet, 1312.

Zuhaylî, Vehbe, *el-Fıkhü'l-İslâmi ve edilletuhu*, I-X, 4. bs, Dârü'l-fikr, Dımışk, ts.

EKLER

1. B-18 NUMARALI BURSA ŞER‘İYYE SİCİLİNİN TERCÜME VE TRANSKRİPSİYONU

BURSA-B-18

Sicil Numerosı: 202, ‘Aded-i Evrâḳ: 96, Sene: 1008

44’üncü ṣaḥîfesinde bir ‘aded vaḳfiye muḳayyed olub digerleri da‘âvî-i mütenevvi‘a ve ferâmîn-i ‘âliye müḥerrer ve muḳayyeddir.

1A

1. ……

Bu ṣukûk ḥaḍret-i Şeyḫ Efendi zamanında olub soñra şeyḫü’l-islâm Bostanzâde Efendi’nin maḫtûm-ı mükerremeleri Meḥmed Efendi ḥaḍretlerinin nâibleri Sem‘îzâde Meḥmed Efendi ve soñra Aḥmed Efendi ve andan soñra Mevlânâ Ya‘ḳūb Efendi zamanında tamam olmuşdur aña göre yoḳlana.

2. Ḫoca İlyas Mektebi’nde iṣneyn ve ḫamsîn günlerinde ayda yigirmi aḳçe ile cüz tilâvet iden Murâd Çelebi bin Meḥmed fevt olub yerine Meḥmed bin Meḥmed maḥal olmaġın tevcih olunub evâḫiri Ẕilka‘de. (Tilavet için mahal tevcihi)

Şuhûd: ‘Ali Çelebi b. Murad, Muṣliḥüddîn b. Pîri.

3. Muṣṭafa Beg vaḳfından yevmî nim aḳçe etmeğe mutaṣarrıf olan Murâd Çelebi fevt yerine Câmi‘-i Kebir’de ḳayyim olan Meḥmed bin Meḥmed maḥal olmaġın tevcîh olındı. (İmam yerine mahal tevcihi)

4. Maḥmiyye-i Brusa muḍâfâtından Göndere nâm ḳaryeden Yûsuf bin Musa nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf ve maḥfil-i dîn-i münîfte işbu ḥâmilü’l-hücce oġlu Muṣṭafa muvâceḥesinde ikrâr-ı şer‘î ḳılub maḥmiyye-i mezbûre maḥallâtından Pınarbaşı nâm maḥallede vâḳi‘ iki yer evi ve yer serdâbı müştemil olub bir ṭarafı ṭarîḳ-i ‘âmm ve bir ṭarafı Zeynî mülkü ve iki ṭarafı ṭarîḳ-i ḫâsla maḥdûd olan evleri mezbûr oġlum Muṣṭafa’ya hibe ve temlik idüb oldaḫî ḳabḍ ve taṣarruf eyledi. Minba‘d hâzâ mevhûbe-i mezbûrede ‘alâḳam ḳalmadı didükde muḳırr-ı mezbûr babası Yûsuf-ı muḳırrun leḥü’l-mezbûr Muṣṭafa bi’l-muvâcehe taṣdîḳ idüb mâ cerâ ‘alâ vukû‘ihi ketb ü taḥrîr olındı.

Taḥrîren fî evâ'ili Cemâziyelaḥir sene tis'a ve elf mine'l-hicreti'n-nebeviyye. (Hibe ve temlik)

Şuhûdü'l-ḥâl: Maḥmûd b. Ṣa'ban ve Maḥmûd b. Yusuf ve Muṣṭafa Serbölük ve Meḥmed b. 'Abdullah ve ġayrihim.

5. Ve mezbûr Yûsuf oġlı İbrâhim muvâcehesinde ḥal-ı ṣıḥḥtinde meclis-i şer'-i şerîfe ḥâzır olduḳda iḳrâr-ı şer'î ve i'tirâf-ı ṣarîḥ-i mer'î ḳılub ḥâlâ memluküm olan Rusiyyü'l-aṣl orta boylu açuk ḳaşlu Aḥsen nâm ḳulımı ve yine Eflaḳiyü'l-aṣl Süleyman nâm bir ḳulımı mezbûr oġlım İbrâhim'e hibe ve temlîk idüb oldaḫî meclis-i hibede ḳabḍ eyledi didükde muḳarrun-lehü'l-mezbûr İbrâhim muḳırr-ı mezbûr babası Yusuf'ı iḳrâr-ı meşrûhuna bi'l-muvâcehe taṣdîḳ idüb ḳayd olındı. Ḥurrire fî't-târiḫi'l-mezbûr. (Hibe ve temlik)

Şuhûdü'l-ḥâl: E's-sâbiḳūn.

1B

6. 21.05.1008/09.12.1599 Perşembe Günü

Hızır oğlu Hasan Çelebi ikrar etti: Fahrü'l-müderrisîn, zuhrü'l-müdekkikîn Hacı İbrahim oğlu Mevlâna Ömer Efendi'ye, mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan yerleşim mekânını satmıştır. Bu yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Naip Kızığı köyünde olup iki alt kat oda, bir üst kat oda altında ahır, akar su, üzüm asmaları, kereste ağaçları (koru), ……. Yerleşim mekânı, Hacı Sinan oğlu Ömer, Mehmet Çelebi ve Mustafa Çelebi'nin üzüm bağlarına, Ak Şemseddin'in bahçesine, Acemi Fazlullah'ın otlağına ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası, yıllık 27 dirhemdir. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınır, yol ve haklarıyla birlikte belirli, nakit ve vadeli olmaksızın ilgili dönemde rayiç ve bütün şehir ve bölgelerde geçerli olan gümüş dirhem üzerinden 30000 dirhem karşılığında bey' bât tarikiyle satmıştır. Bu satışta icap kabul bulunmakta olup satıcı semeni ve alıcı ise yerleşim mekânını teslim almıştır. Mukırrın ikrarı, müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar, 1008 yılının Cemâziyelevvel ayının yirmi ikisinde gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şahitler: Fahrü's-Sâdât Seyyid Mehmet b. Seyyid Sinan el-Müderris, Mehmet b. Mustafa, Sa'îd zade Efendinin talebelerinden Hacı Mustafa b. Hacı Memi, Hacı Hürrem b. Abdullah ve Hasan Çelebi.

7. Kudvetü'l-müderrisîn, ûmdetü'l-müdekkikîn Hacı İbrahim oğlu Mevlâna Ömer Efendi ikrar etti: Fahrü's-sâdâti'l-fihâm, zuhrü'l-müdekkikîni'l-izâm, babası Hacı Sinan Vakfı'nın mütevellîsi Mevlâna Muhammed Efendi'ye bir yerleşim mekânını beyʿ bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Yerleşim mekânını alıcı vakıf malıyla satın almıştır. Alış-veriş konusu olan yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin meşhur Naip Kızığı köyünde olup iki alt kat oda, bir üst kat oda altında ahır, akar su, üzüm asmaları, kereste ağaçları (koru), ……. Yerleşim mekânı, Hacı Sinan oğlu Ömer, Mehmet Çelebi ve Mustafa Çelebi'nin üzüm bağlarına, Ak Şemseddin'in bahçesine, Fazlullah'ın otlağına ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 27 dirhemdir. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınır, yol ve haklarıyla birlikte ilgili dönemde rayiç ve bütün bölgelerde geçerli olan belirli ve kabzedilen gümüş dirhem üzerinden 30000 dirhem karşılığında satmıştır. İlgili satım akdi icap kabulü içermekte olup sahih ve şerʿî bir akittir. Sonra satıcı, yerleşim mekânını alıcıdan kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını kira şartlarına riayet ettikten sonra belirli bir ücret karşılığında kiraya vermiştir. Kira süresi, ilgili seneden itibaren tam bir seneye kadar olup kira ücreti kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 1010 dirhemdir. İlgili kira akdi sahih ve şerʿîdir. Bu ikrar, sahih ve şerʿî olup müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu kayıt 21.05.1008 tarihinde kaleme alınmıştır. (Beyʿ bi'l-istiğlal).

Şâhitler: Yukarıda zikredilen şahitler.

8. Yevmü'ş-Şebt 23 Cemâziyelevvel/İbtidâ'-İ Kânûn-i Evvel

el-Ḥac Sündük maḥallesinde vefât iden merḥûm Meḥmed'in kebîr oğlı Muṣṭafa kendi ṭarafından aṣâleten ve ḫusûs-ı âtîyi'z-zikre hemşiresi imtıhânı ṭarafından şer'ân vekâleti ṣâbit oldıḳtan ṣoñra vekâleten ḫusus-ı âtîyi'z-zikre merḥûm-ı merkumuñ kızı 'Ayşe nâm ḫâtun cânibinden şer'an vekâleti ṣâbit olan zevci İbrahim bin İsmâ'il şer'-i şerîfde işbu ḥâmil-i kitâb 'Abdi bin Kemâl maḥḍarında taḳrîr-i da'va idüb didiler ki; merḥûm-ı mezbûrun muḫallefâtından maḥalle-i merḳūmde vâḳi' beyne'l-cîran ma'lûmü'l-ḥudûd menzilin meẕkûr 'Abdi bi-ġayri ḥaḳ taṣarruf ider. Mezbûre su'âl olınmasın taleb ideriz didiklerinde bi'l-muvâcehe merḳūm 'Abdi'ye su'âl olunub

zikrolınan menzili merḥûm-ı mersûmun ḥâl-ı ḥayâtında kemâl-ı ṣıḥḥatinde iki bin beş yüz aḳçeye merḥûm-ı merḳumdan iştirâ eyledim mülk-i müşterâmdır deyu cevâb virdükde mezbûrân Muṣṭafa ve İbrâhim inkâr eylediklerinde ‘aḳībe’l-istişhâd ‘udûl-ı müslimîn ve ṣiḳat-ı mûvaḥḥidînden Muṣṭafa bin Meḥmed el-imâm ve Seydî bin Meḥmed ve ‘Abdî bin Süleymân nâm kimesneler fi’l-vâki‘ sâlifü’z-zikr olan menzil-i mezbûr ‘Abd-i merḥûm-ı merḳūmdan ḥâl-ı ḥayâtında iki biñ beş yüz aḳçeye iştirâ eyledüğüne şâhidlerüz şehâdet daḫi iderüz, deyu edâ’-i şehâdet eylediklerinden soñra mezkûrân Muṣṭafa ve İbrahim iḳrâr ve i‘tirâf eylediler ki merḥûm-ı merḳūm ḥâl- ḥayatında mârrü’z-zikr olan menzili mûmâ-ileyh ‘Abdi’ye iki biñ beş yüz aḳçeye bey‘ eyledi lâkin maraz -ı mevtinde idi ve mecnûn idi didikleri bi’ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Vekâlet, taṣarruf, bey‘ ve şehâdet)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yusuf, ‘Abdi b. Memi, Muṣtafa b. Meḥmed, Mahmûd b. Yusuf, Seydî b. Meḥmed ve ġayrihim min’el-ḥâḍırîn.

2A

9. Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Çuḳur maḥallesi sâkinlerinden Muṣtafa bin Meḥmed işbu ḥâmil-i kitâb ‘Ali bin Muṣtafa maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb bundan aḳdem Meydâncıḳ maḥallesinde vâki‘ iki beyt-i suflâ-yı ve bir ṣofa-yı ve muḥavvaṭa-yı ve eşcâr-ı müşmire-i müştemil iki ṭarafı ṭarik-i ‘âmm ve bir ṭarafı Meḥmed nâm kimesne mülkiyle ve bir cânibi ‘Âyşe binti Ḳaṣım nâm ḫâtun mülki ile maḥdûd ve mümtâz taḥt-ı taṣarrufumda olan mülk menzilimi ‘âmme-i ḥudûd ve tevâbi‘î ve kâffe-i ḥukûk ve merâfiḳī ile îcâb ve kabulü ḥâvî bey‘-i bât-ı şer‘î ile mezbûr ‘Ali’nin oġlı Meḥmed nâm kimesneye üç bin üç yüz fıḍḍî râyicü’l-vaḳt aḳçeye bey‘ eylemiş idim. Meblaġ-ı merḳūmdan iki biñ aḳçesin mezḳūr Meḥmed yedinden bi’t-tamâm ḳabḍ ve istîfâ’ eyleyüb bâḳī kalan biñ üç yüz aḳçesine mûmâ ileyḥ ‘Ali emr ve kabulü ḥaviye kefâlet ile kefil olmuş idi. Ẕikrolan biñ üç yüz akçeden daḫi bir def‘a sekiz yüz ve bir def‘a beş yüz aḳçe-i kefâleti ḥasebiyle cem‘an biñ üç yüz akçe-i daḥi mezbûr ‘Ali yedinden alub kabḍ ve tesellüm eyledim. Ẕikrolınan biñ üç yüz aḳçeden merḳūmân Meḥmed ve babası ‘Ali ẕimmetlerinde bir aḳçe ve bir ḥabbe ḥaḳḳım ḳalmayub ḫusûs-ı mezkûre müte‘alliḳ da‘vâ ve talebden mezbûrların ẕimmetlerini ibrâ-i ‘amm ve iskâṭ-ı tâm ile ibrâ’ ve ısḳāṭ eyledim. Şöyle ki minba‘d benden veya vekilimden da‘va ve nizâ‘ ṣâdır olursa mesmu‘a ve maḳbûle olmaya deyu iḳrâr ve i‘tirâf eyledükde muḳarrun-lehu merḳūm ‘Ali vicâhen ve

şifâhen taṣdîk u taḥḳīḳ idüb mâ-hüve'l-vâḳi' ġıbbe't-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Bey' bât-ı şer'î, kefâlet ve ibrâ')

Şuhûd: Ḥaydar b. 'Abdullah, İbrahim b. Muṣṭafa, 'Ali Çelebi el-imâm, Aḥmed b. Muṣṭafa el-mü'ezzin, Naṣuh b. el-Ḥac Ömer ve ġayrihim.

10. Hacı Mehmet kızı Fahri ikrar etti: İşbu nikahta kocasından aldığı mehri kocasına geri verme, iddet nafakası ve kocasının üzerinde olan bütün dava ve çekişmelerden vazgeçme karşılığında kocası kudvetü'l-akrân Hasan Çavuş'tan (zk) boşandı. Artık kocasından ayrılmıştır. Binaenaleyh kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve mehir ile helal olur. Sonra her ikisi bütün dava ve çekişmelerden özellikle bu hususa ilişkin davadan birbirlerinin zimmetini ibra etmişlerdir. Şöyle ki eğer birisinden bizzat veya vekilinden dava sadır olursa, hâkimlerin huzurunda o davaya itibar edilmez. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup yukarıda geçen tarihte mukarrun-leh tarafından tasdik edilmiştir. (Muhalea ve ibra')

Şahitler: Seyyid Mehmet b. Seyyid Mustafa, İsmail Çelebi b. el-hac Halil el-müderris, İbrahim b. Kasim el-İmam, Bedrüddin Efendi b. Ali, Mehmet Bey b. Mustafa, Mehmet Çelebi b. Şicâ', Hacı Halil b. Piri, Ahmet b. Hacı Recep, Mehmet Bey b. Mustafa er-râcil.

11. Bursa köylerinden Çaynı köyünde oturan Mustafa oğlu Mahmut ikrar etti: İşbu Ali oğlu İshak'a mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan üzüm bağını satmıştır. Üzüm bağı, ismi geçen köyde olup Musa'nın üzüm bağına, umumi yola, satıcının bahçesine ve Sefer'in tarlasına sınırdır. Üzüm bağı arsasının mukataası her sene 5 dirhemdir. Söz konusu üzüm bağını, içerdiği bütün sınır, yol ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün bölge ve şehirlerde geçerli olan gümüş dirhem üzerinden 2000 dirhemdir. Bu bey' akdi kat'î olup icap kabulü müştemildir. İlgili ikrar sahih ve şer'î olup müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu kayıt 1008 yılının beşinci ayının başlarında kaleme alınmıştır. (Bey' bat)

Şahitler: Mehmet b. Veli el-İmam, Mustafa b. Mehmet, Mahmut b. Yusuf, Mehmet b. Ahmet, Ali b. Recep, Ali b. Ahmet, Ferhad b. Abdullah.

12. Aşağıda zikredilecek olan bey‘ akdi ve semeni kabz etmek için karısı, rahmetli Mehmet oğlu Mahmut’un (vrğ) kızı Ayşe tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Hacı Hasan oğlu Hamza ve Halil oğlu Mehmet’in şahitlikleriyle sabit olan ve yukarıda ismi geçen rahmetli Mahmut’un Ali ve İsmihân isimli küçük çocuklarının vasisi olan Abdullah oğlu Hacı Ali ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Mehmet oğlu Bostan’a isimleri geçen küçük çocuklara babasından miras yoluyla intikal eden yerleşim mekânını, vekalet ve vesayet tarikiyle satmıştır. Yerleşim mekânı Bursa mahallelerinden Şibelioğlu mahallesinde olup bir alt kat oda, bir üst kat oda, kârhâne, hücre, su kuyusu, su varili, fırın, tuvalet, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının kıble (güney) tarafı özel yola, doğu tarafı Kubat Bey vakfına, kuzey tarafı imam vakfına ve batı tarafı Abdi oğlu Mustafa mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır, müştemilat ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde bütün ihtiyaçlar için geçerli olan gümüş dirhem üzerinden 4000 dirhemdir. Bu beyʿ katʿî ve şerʿî olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Satıcı semeni ve alıcı yerleşim mekânını teslim almıştır. Mukırrın ikrarı sahih ve şerʿî olup müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu satım muamelesi müteveffanın Ayni Hatun Vakfı’na olan borcu için defalarca Sultani pazarında talepte bulunan halkın meclisine sunulduktan sonra fiyatı zikredilen meblağa sabitleşince geçen tarihte gerçekleşmiştir. (Vekâlet, vesâyet ve beyʿ bat)

Şâhitler: Hamza b. Hacı Hasan el-mü’ezzin, Hasan Çelebi b. Hacı Mehmet, Hacı Yusuf b. Mehmet, Ömer b. Mehmet, Ali b. Hacı Hasan, Ali Çelebi Abdullah, Halil b. Mehmet vd.

13. Mehmet oğlu Hacı Bostan ikrar etti: İşbu Ayni Hatun Vakfı’nın mütevellîsi olan Mustafa oğlu Abdurrahman’a mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını beyʿ bi’l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını adı geçen vakfın malı ile satın almıştır. Yerleşim mekânı Şilizade mahallesinde olup bir alt kat oda, bir üst kat oda, kârhâne (iş yeri), hücre, su kuyusu, su varili, fırın, tuvalet, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının kıble tarafı özel yola, doğu tarafı Kubat Bey vakfına, kuzey tarafı İmam Vakfı’na ve batı tarafı satıcının yerleşim mekânına sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için geçerli olan gümüş

dirhem üzerinden 14000 dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Sonra satıcı, sattığı yerleşim mekânını alıcıdan kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını kabzedip tahliye ettikten sonra vasfı zikredilen dirhem üzerinden 400 dirhem karşılığında kiraya vermiştir. Kira süresi ilgili seneden itibaren tam bir seneye kadardır. Kira akdi sahih ve şerʿîdir. Bu ikrar sahih ve şerʿî olup müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Satılmış olan yerleşim mekânı ve kira ücretinin tahsili için satıcının oğlu Mehmet kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şerʿî olup icap kabulü içermektedir. (Beyʿ bi’l-istiğlal ve kefâlet)

Şahitler: İsimleri geçen şahitler.

2B

14. Aşağıda zikredilecek olan muhalea ve ibra için Karahisar sakinlerinden Yahşi oğlu demirci Muharrem isimli şahıs tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Hacı Mehmet oğlu Mehmet ve Hasan oğlu Hüseyin’in şahitlikleriyle sabit olan Mehmet oğlu İsmail ikrar etti: Vekaleti hasebiyle müvekkilinin zevcesi Ahmet kızı Cihan’ı nikahta ona verilen mehri geri alma, iddet nafakası ve bütün davalardan vazgeçmesi karşılığında boşadı. Artık Cihan kocasından ayrılmıştır. Kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her ikisi bütün dava ve çekişmelerden özellikle zevciyet hukukuna ilişkin davadan birbirlerinin zimmetini husumet ve çekişmeye son verici bir şekilde ibra etmişler. Söyle ki eğer ilgili hususa dair birisinden dava sadır olursa hâkimlerin yanında işitilmeyip valilerin indinde kabul edilmez. Bu ikrar sahih ve şerʿî olup, Cihan tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. Bu kayıt 25.05.1008 tarihinde kaleme alındı. (Vekalet yoluyla muhalea ve ibra)

Şâhitler: Mehmet b. Abdullah, Recep b. Hamza, İsa b. Kıya, Mustafa b. Mehmet, Murat b. Abdullah.

15. Mahmut oğlu Ali ikrar etti: Rahmetli Ali (eağc) oğlu Mehmet’in vasî-i şerʿîsi Fahrü’s-sülehâi’s-sâlikîn Hüseyin oğlu Veli Dede’ye beyʿ bi’l-istiğlal tarikiyle bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını vesayet yoluyla adı geçen küçük çocuğun malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Hoca Menteş mahallesinde olup Bostan oğlu Bayram’ın mülküne, Osman’ın mülküne, umumi yola ve Eslem isimli hatunun mülküne sınırdır. Yerleşim mekânını bütün sınır, müştemilat ve

haklarıyla birlikte vadeli olmaksızın belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 5000 dirhemdir. Bu bey‘ akdi sahih ve şer‘î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını alıcıdan kiralamak isteyince, alıcı kira şartlarına riayet ettikten sonra vasfı zikredilen dirhem üzerinden 500 dirhem karşılığında kiraya vermiştir. Kira süresi, bu yılın cemaziyelahirin[414] başından itibaren tam bir seneye kadardır. Kira akdi sahih ve şer‘îdir. Bu ikrar sahih ve şerʿî olup müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. Satılmış olan yerleşim mekânı ve kira ücretinin tahsili için Bursa mahallelerinden Narlı mahallesinde oturan İbrahim oğlu Mustafa kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şerʿî olup icap kabulü içermektedir. Bu kayıt şahitler huzurunda 24.05.1008 tarihinde kaleme alındı. (Vesayet, beyʿ bi’l-istiğlal ve kefâlet)

Şâhitler: Mehmet b. Abdullah, Mehmet b. Mustafa, Hüseyin b. Ali, İbrahim b. Yusuf, Halvaci mahallesi mescidinin imamı Mehmet Çelebi.

16. Bursa mahallelerinden Hacı Yakup mahallesinde oturan Hüseyin oğlu Mehmet Çelebi ikrar etti: Ahmet Bey vakfının malından, vakfın mütevellîsi Hızır oğlu Mehmet ile yaptığım muamele sebebiyle, zimmetimde bütün diyar ve şehirlerde rayiç olan dirhem üzerinden 15400 dirhem vardır. Borcun 14000’i karz-ı şerʿîden bakiyesi (1500) satın alıp kabzettiğim kumaş semeninden müeccel olarak zimmetimde kalan semenden oluşmaktadır. Borcun süresi bu yılın Cemaziyelavvel’in başından tam bir seneye kadardır. Bu ikrar sahih ve şerʿî bir ikrar olup adı geçen mütevellî tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmektedir. Meblağa, mezkur mahallenin sakinlerinden Abdullah oğlu İslam ve Abdü’n-Nebi oğlu Halil (müezzin) kefil oldular. Bu kefalet, sahih ve şerʿî olup icap kabulü içermektedir. Bu kayıt 04.05.1008 tarihinde kaleme alındı. (Borç ve kefalet)

Şâhitler: Hasan Çelebi b. Hacı Ali (Ali Paşa Mescidinin imamı), Fahrü’s-sâdât Seyyid İbrahim b. Seyyid Sefer, Hacı İvaz b. Mahmut, Mustafa b.

414 Hicri takvimin altıncı ayı

Yusuf, Serbölük, Halil b. Hızır, Ahmet b. Hamza, Mehmet b. Hasan, Ahmet b. Abdullah, vd. bulunanlar.

17. Maḥrûse-i Brusa'da vaḳi' İbn-i Baṭ mescidine yevmî nîm aḳçe ile imâm olan 'Ömer bin 'Ali imâmet-i mezbûreden işbu ḥâmil-i kitâb 'İsa bin İlyas nâm kimesneye olmaḳ üzere ḥüsn-i iḫtiyârıyla fâriġ olub 'İsa her vecihle maḥal ve sezâvâr ve imâmet ḫidmetinde ḳaviyyü'l-iḳtidâr olmaġın vaẓîfe-i mezbûre ile tevcih olunub bu vesîḳa-i aniḳa 'alâ mâ hüve'l-ḥaḳīḳa ber vech-i temessük ketb u imlâ u taḥrîr u inşa' olunub yedine def' olundı. Ba'de'l-yevm ẕikr olunan imâmete mutaṣarrif olub kimesne mâni' ve dâfi' olmaya taḥrîren fî'l-yevmi's-sâliṣ ve'l-'işrîn min Cemâziyelevvel min şuhûri sene semân ve elf. (İmân tevcihsi)

Şuhûdü'l-hâl: Meḥmed b. Veli, Ali b. Aḥmed, Meḥmed b. Ali, el-Ḥac Aḥmed b. Ferhâd, faḫrü's-sâdâti'l-kirâm Mevlânâ Es-Seyyid Meḥmed Çelebi b. el-Ḥac Sinan, el-Ḥac Ḫalîl b. Ṣa'ban, Ḥamza b. Yusuf ve ġayrihim mine'l-ḥâḍırîn.

18. Manavġat ḳazasından Yusuf bin İmlâuddin işbu ḥâmil-i kitâb 'Abdi bin 'Abdulḥay maḥḍarında taḳrîr-i da'vâ idüb bundan aḳdem mezbûr 'Abdi'ye iki biñ altı yüz aḳçeye bir ḳatır bey' eyleyüb meblaġ-ı mezbûr ẕimmetinde bâḳī ḳalmış idi. Ḥâlâ ẕikr olunan meblaġ-ı mezbûrdan ṭaleb iderim su'âl olunsun didikde bi'l-muvâcehe meẕkûr 'Abdi'ye su'âl olunduḳda inkâr ile cevâb viricek 'aḳībe'l-istişhâd müdde'î-i merḳūm iḳāme beyyineden iẓhâr-ı 'acz idüb mâ-hüve'l-vâḳi' ġıbbe't-ṭaleb ketb ü taḥrîr olundı. (Bey' ve deyn)

Şuhûd: Murâd b. Muṣṭafa b. Yusuf, Zeyni b. Meḥmed, Yusuf b. Maḥmud ve ġayrihim.

3A

19. 'Ayişe nâm ḫâtunun maḥrûse-i Brusa'da vaḳi' 'Araplar maḥallesi mescidinin imâmına her sene ḫatm-i şerîf tilâvet etmek içün vaḳf eylediği biñ beş yüz aḳçeye ḥasebi mütevellî olan Bayram bin Demür Ali bin el-Ḥac Ḥasan nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i da'vâ idüp mezbûr ẕikr olunan biñ aḳçe mezbûr 'Ali üzerine seb' ve elf Recebü'l-mürecceb ġurresindan bir yıl tamamına mu'âmele-i şer'iyye ve murâbaḥa-i mer'iyye ṭarîḳıyla virilmişidi. Tevliyyetim ḥasebiyle meblaġ-ı merḳūmu mûmâ-ileyh 'Ali'den

ṭaleb iderim. Su'âl olunsun dedikde bi'l-muvâcehe meẕkûr 'Ali'ye su'âl olunub inkârıyla cevâb viricek müdde'î-i mezbûrun sıdḳ-ı maḳālına muṭâbıḳ ve da'vasına muvâfık beyyine ṭaleb olunduḳda 'udûl-i mü'minîn ve şiḳāt-ı muveḥḥidînden ḳudvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Budak Çavuş ibnii Dervîş ve Meḥmed bin Bâli ve Maḥmûd nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'-i şerîfe ḥâḍırûn olub edâ-yi şehâdet-i şer'iyye idüp didiler ki: fi'l-vâḳi' meẕkûre 'Ayişe ẕikr olan mescid imamına sâl be-sâl bir ḫatm-i şerîf tilâveti içün biñ beş yüz aḳçe vaḳf eyleyüb merḳūm Bayram ḥasebi mütevellî naṣb eyleyüb teslîm eyledikden soñra mûmâ-ileyh Bayram meblâġ-ı merḳūmu târiḫ-ı mezkûrda mezkûr 'Ali'ye murâbaḥa ṭarîḳıyla virdüğüne şâhidlerüz ve şahâdet dahî iderüz deyu münkir-i meẕkûr muvâcehesinde edâ-yi şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ġıbbe't-te'dîl ve't-tezkiye ḳabûl ve maḥall-i irtiḍâda vâḳi' olub mâ vaḳi' bi't-ṭaleb ketb ü taḥrîr olundı. Taḥrîren fî evveli'l-ġurr-i Cemâziyelevvel li-sene 1008. (Vakfiye davası)

Şuhûd: Süleyman b. Ḫüsrev, Muṣṭafa b. el-Ḥac Aḥmed, Meḥmed b. Muṣṭafa, Ḥasan b. Ferhâd.

20. ḫusûs-ı âtî'ẕ-ẕikre zevcesi Emine binti Muzaffer nâm Ḫâtun ṭarafından Aḥmed bin 'Ali ve 'Ali bin Musa nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti ṯâbit olan Muṣṭafa bin Meḥmed meclis-i şer'-i şerîfde işbu ḥâmil-i kitâb Bekir bin Meḥmed Maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp maḥrûse-i Brusa ẕeylinde Karaca 'Ali yeri dimekle ma'rûf mevḍide vaḳi' lede'l-ahâli ma'lûmü'l-ḥudûd ḥadiḳya müvekkiletim mezbûre Emine ile ber vech-i iştirâk mütaṣarrıflar iken merḳūm Bekir ẕikr olunan baġçe-i merḳūme Emine'nin iẕn ve ma'rifeti yoḳ iken Meḥmed nâm kimesneye elli biñ aḳçeye bey' eylemiş mezbûr Bekir'e su'âl olunmasın ṭaleb iderim didikde bi'l-muvâcehe mûmâ-ileyh Bekir'e su'âl olunub fi'l-vâḳi' sâlifü'z-ẕikr olan baġçe-i merḳūme Emine ile ber vech-i iştirâk taṣarrufumuzda olub bilâ iẕn masṭûr Meḥmed'e elli biñ aḳçeye bey' eyledim deyu iḳrâr ve i'tirâf ile cevâb virdikde mâ-vaḳi' ġıbbe't-ṭaleb ketb ü taḥrîr olundı. Taḥrîren fî evveli'l-gurr-i evvel-i Cemâzeeyn li-sene ṯemân ve elf. (Şehâdet, vekâlet ve bey')

Şuhûd: Receb b. Ḥamza, Ferhâd b. 'Abdullah, el-Ḥâc Yusuf b. 'Abdullah, Aḥmed b. 'Abdullah.

21. Bursa şehrinin Araplar mahallesinden Ali oğlu Mehmet ikrar etti: Kendi vakfımın malından, vakfın mütevellîsi Timur oğlu Bayram ile yaptığım muamele sebebiyle zimmetimde şimdi rayiç ve bütün şehirlerde geçerli olan dirhem üzerinden 2200 dirhem borç vardır. Borcun, 2000'i karz-ı şerʿîden bakiyesi (200'ü) satın alıp kabzettiğim kumaş semeninden müeccel olarak zimmetimde kalan semenden oluşmaktadır. Borcun süresi bu yılın Recep (hicri yedinci ay) ayının başından tam bir seneye kadardır. Bu ikrar sahih ve şerʿî bir ikrar olup adı geçen mütevellî tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Borç ve karz-ı şerʿî)

Şâhitler: Kudvetü'l-akrân Budak Çavuş b. Derviş, Hacı Ali b. Hasan, Mahmut b. Mehmet, Süleyman b. Hüsrev, Hüseyin b. Ferhat, Mustafa b. Hacı Ahmet, Mehmet b. Mustafa.

22. İşbu sene ṣemân ve elf Cemâziyelevvelin yirmi dokuzuncu güününde uzun boylu, açıḳ ḳaşlu, başında fenâ keçe külah ve arḳasında aḳ 'uba Bilal bin 'Abdullah nâm 'abd-i âbiḳ emîr Sultân 'aleyhü'r-rahme ve'l-ġufrân ḥaḍretlerinin evḳāf-ı şerîfelerinde tutulub 'Ali bin İlyâs nâm kimesne yedinden evḳāf-i mezbûreden perâkende yörükân ṭâifesine bi'l-fi'l emîn olan 'Ömer bin Meḥmed nâm kimesneye teslîm olunub yevmî dört aḳçe nafaḳa taḳdîr olunub mâ-vaḳi' bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olundı. (Nafaka)

Şuhûd: Meḥmed b. 'Abdullah, Muṣṭafa b. Yusuf, Zeynî b. Meḥmed, Halîl b. Meḥmed, Maḥmud b. Yusuf.

23. Fahrü's-sâdâti'l-kirâm Seyyid Veli oğlu Seyyid Nebi ikrar etti: Fahrü'l-muhzerât Mustafa kızı Fatma'ya mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa şehrinin Bab-ı Sicn mahallesinde olup üç alt kat oda, bir özel oda, fırın, ahır (tavla), serdâb, iki sofa, bir selamlık adlı oda, iki yerde çay (akarsu) ve meyve ağaçlarını kapsamaktadır. Yerleşim mekânının iki tarafı umumi yola, bir tarafı Şirinzade Vakfına ve diğer tarafı başka bir vakfa sınırdır. İlişkin yerleşim mekânını bütün sınır, yol ve haklarıyla birlikte vadeli olmaksızın belirli, nakit ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, dönemin rayiç dirhemi Mukırrın üzerinden 38500 dirhemdir. Bu bey' akdi, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. ikrarı, sahih ve şerʿî olup müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu kayıt 28.05.1008 tarihinde kaleme alınmıştır. (Bey' bat)

Şâhitler: Seyyid Cafer b. Âri, Seyyid Mahmut b. Seyyid İsmail, Salih Çelebi b. Mehmet el-Bevvâb-ı Sultânî, Mehmet Çelebi b. Mustafa, Hace Piri b. Hâce Mahmut, Abdullah Çavuş b. Hacı Ali.

3B

24. Kudvetü'l-akrân Ali oğlu Mustafa Çavuş ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını, Mustafa oğlu Hüseyin'e satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malı ile kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa şehrinin Satı Fakih mahallesinin Hisar içerisinde olup bir alt kat oda, sofa, çay (akarsu) ve meyve ağaçlarını içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı mezkûr müşterinin mülküne, bir tarafı Oruç Hamamına ve iki tarafı özel yola sınırdır. Yerleşim mekânını, bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, dönemin bütün ihtiyaçları için rayiç olan dirhemi üzerinden 4500 dirhemdir. Bu bey' akdi sahih, kat'î ve şer'î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Bu ikrar sahih ve şer'î olup müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak mezkûr tarihte tasdik edilmektedir. (Bey' bat)

Şuhûdü'l-hâl: Üstad Turgut b. Mahmut, Ömer b. Kemal, Mehmet b. Abdullah, İbrahim b. İğne Han, Şica' Halife b. Mustafa el-imam, Hacı İbrahim b. Bekir, Mehmet Ali Çelebi el-imam, Hüseyin b. Hüseyin vd. bulunanlar.

25. Kayıtta imzası bulunan hâkim (dfr) Bursa şehrinin Emir Sultan (arğ) mahallesinin sakinlerinden Salman kızı Fatma'nın nafaka, kisve ve sair ihtiyaçları ve onun terbiye ve bakımında olan küçük çocuğu Mustafa'nın nafakası için bu zamanda rayiç ve tüm şehirlerde geçerli olan gümüş dirhem üzerinden günlük altı dirhem belirleyerek Şaban isimli kayıp kocasının üzerine takdir etti. Bu belirleme sahih ve şer'îdir. Hâkimin belirlemesi birçok kişinin bu kadar miktarın lazım olduğunu ve kocasının bu miktar meblağı elde etme durumuna sahip olduğunu hâkime açık bir şekilde haber verdikten ve kadının kocası yolculuğa çıkarken ona ve çocuğuna yeterli kadar nafaka ve kisve vermediğine dair açık ve geçerli bir şekilde yemin ettiğinden sonra gerçekleşmiştir. Bu hüküm 1008 yılın Cemâziyelevvel ayının sonunda gerçekleşip kaleme alındı. (Kadın ve küçük çocuğu için mahkeme tarafından nafaka tayin edilmesi)

Şâhitler: Hüseyin b. Merhûm Ahmet, Mustfa b. Yusuf, Hacı Yusuf b. Abdullah, Murat b. Abudllah vd.

26. Bursa şehrinin Debbağlar mahallesinden Mehmet oğlu Mehmet ikrar etti: Babasından miras yoluyla tarafına intikal eden debbağlık (dericilik) dükkânının yarısını, Ali oğlu Musa'ya satmıştır. Müşteri, dükkânı kendi malı ile kendine satın almıştır. İlgili Dükkân Bursa şehrinin Debbağlar (dericiler) pazarında olup Hacı Süleyman odaları diye bilinen Hücrelere, çavuş değirmeni diye bilinen değirmene, nehre ve tuvaletlere sınırdır. Bu dükkânın içinde ortak kazğan (büyük tencere) vd. ortağıyla arasında şer'î ilimle malum olan ve cehalete yol açmayan dericilik aletleri bulunmaktadır. İlgili dükkânın yarısını bütün sınır, yol ve haklarıyla birlikte vadeli olmaksızın belirli, nakit ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semenin miktarı, bütün diyar ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan gümüş dirhem üzerinden 10000 dirhemdir. Bu bey' akdi sahih, kat'î ve şer'î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Bu ikrar, sahih ve şer'î olup müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak mezkûr tarihte tasdik edilmiştir. Bu ikrar, 1008 yılın Cemaziyelahir ayının başında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey'-i bat)

Şâhitler: Seyyid Mahmut b. Seyyid Mustafa, Nasuh b. Ali, Mansur b. Piri, Mustafa b. İskender, Piri b. Mehmet, Hacı Yakup b. Veli, Hüseyin b. Abdullah, Mehmet b. Veli, Hacı İsmail b. Durmuş, İsa b. Ali, Bayram b. Demur, Hacı Musafa b. Mehmet vd.

27. Maḥrûsa-i Brusa maḥallâtından Debbâġlar maḥallesi sâkinlerinden Meḥmed nâm müteveffânın kebîr oġlı Meḥmed meclîs-i şer'-i şerîfde ḫusûs-ı âtî'z̲-z̲ikre zevcesi 'Ayşe ibnieti Meḥmed el-müteveffâ'l-mezbûr ṭarafından vekâleti şer'an sâbit olan Musa bin 'Ali maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb babam merhûm-ı mezbûrdan baña irs̲-i şer'le intiḳāl eyleyüb sûḳ-ı debbaġında vâḳi' bir ṭarafı el-Ḥac Süleyman odaları ile ve bir çavuş değirmeni ile ve bir ṭarafı nehir ile ve bir ṭarafı kenifler ile maḥdûd ve mümtâz bir bâb debbâġ dükkânınıñ nıṣfı ve muḳaddemen merḳūm Musa'ya yigirmi biñ aḳçeye bey' eylemiş idim bâḳī ḳalan nıṣf-ı âḥarı cümle ḥudûd ve tevâbi'-i ve kâffe ḥuḳūḳ ve levâḥivi ile ḳız ḳarındaşım mezbûre 'Ayşe'ye hibe-i ṣaḥîh-i şer'iyye ile hibe eyledim ve z̲ikr olunan nıṣf-ı dükkânı merḳūme 'Ayşe'ye teslim eyleyüb mezbûre 'Ayşe daḫî ḳabûl ve ḳabḍ ve tesellum eyledi deyu iḳrâr ve i'tirâf eyledikde muḳırre-i merḳūmun vech-i meşrûḥ üzre ṣâdır olan kelâmını vekîl-i mez̲ḳūr vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ idüp mâ-hüve'l-vâḳi' bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olundı. (Vekâlet ve hibe–i sahîh-i şeri'iyye)

Şuhûd: el-mez̲kûrûn.

28. Aşağıda zikredilecek olan bey‘ ve semeni kabzetmek için karısı, Abdullah kızı Mülâyim tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti şer‘î ispat yoluyla sabit olan Hızır oğlu Kara Ali ikrar etti: İşbu müvekkili, kayıt sahibi Bostan kızı Sakine’ye kendi mülkü olan bir yerleşim mekânını bey‘ bi’l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malı ile kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Timur Taş mahallesinde olup alt kat odalar, sofa, iki yerde akar su, tuvalet ve avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânının iki tarafı Dede Yayı kızı Fatma’nın mülküne, Ayşe hâtunun mülküne ve özel yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını, bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı söz konusu dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 3000 dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘î bir bey‘dir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını alıcıdan kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını kabzedip tahliye ettikten sonra vasfı zikredilen dirhem üzerinden 300 dirhem karşılığında kiraya vermiştir. Kira süresi, bu yılın Cemaziyelevvel[415] ayının başından itibaren tam bir seneye kadardır. Kira akdi sahih ve şer῾îdir. Bu ikrar sahih, şer῾î ve geçerli olup Sakine tarafından bu ikrarın tasdiki için vekil tayin edilen ve vekaleti şer‘î ispat yoluyla sabit olan Abdurrahman oğlu Mustafa tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Vekalet ve bey‘ bi’l-istiğlâl)

Şuhûdü’l-hâl: Hüseyin b. Ahmet, Abdi b. Piri, Murat b. Abdullah, Mahmut b. Yusuf vd. bulunanlar.

4A

29. Bursa şehrinin İsâ Bey mahallesinden Hacı Mahmut oğlu Hacı Ahmet ikrar etti: Ûmdetü’l-emâcid ve’l-a‘yân Derviş oğlu Budak Çavuş’a kendi mülkü ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan bahçesini satmıştır. Müşteri, bahçeyi kendi malı ile kendine satın almıştır. Bahçe, Bursa vilayetinin Çonkara mahallesinde olup meyveli ve meyvesiz ağaçları içermektedir. Bahçenin iki tarafı müezzin bahçesi diye bilinen bahçeye ve müşterinin bahçesine ve diğer iki tarafı Mahmut oğlu Mehmet’in tarla ve bahçesine ve umumi yola sınırdır. Bahçe arsasının mukataası, yıllık 10 dirhemdir. Bahçeyi bütün sınır, yol ve haklarıyla birlikte vadeli olmaksızın belirli ve nakit semen

415 Hicri takvimin beşinci ayı

karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün diyar ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan gümüş dirhem üzerinden 1300 dirhemdir. Bu bey‘ akdi sahih, kat‘î ve şer‘î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Satıcı, semeni ve alıcı bahçeyi teslim almıştır. Mukırrın (satıcının) bu ikrarı, müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu kayıt 09.05.1008 tarihinde kaleme alınmıştır. (Bey‘-i bat)

Şâhitler: Mehmet Çelebi b. Mustafa el-imam, Salih Çelebi b. Mehmet, Zeyni b. Bostan, Mustafa b. Şirmert, Mahmut b. Yusuf.

30. Gaibi kızı Abide ikrar etti: Devlet Han kızı Emine’ye kendi mülkü ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malı ile kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa şehrinin Naip mahallesinde olup Emine’nin mülküne, Süleyman’ın mülküne, vadiye ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânı, bir alt kat oda, bir hücre ve bir sofayı kapsamaktadır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 7 gümüş dirhemdir. Yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte belirli ve nakit semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 1800 gümüş dirhemdir. Bu bey‘ akdi sahih, kat‘î ve şer‘î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın (satıcının) ikrarı, müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey‘ bat)

Şuhûdü’l-hâl: Seydi Ahmet b. Emrullah el-imam, İvaz b. Ramazan, Ahmet b. Ali el-imam, Hacı Mehmet b. Abdullah el-Müezzin, İbrahim b. Hüseyin vd.

31. Devlet Han kızı Emine ikrar etti: Cafer Hâce Vakfı’nın mütevellîsi Mehmet oğlu Ahmet’e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey‘ bi’l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını vakıf malı ile satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa şehrinin Naip mahallesinde olup bir alt kat oda, bir hücre ve bir sofayı içermektedir. Yerleşim mekânı, Emine’nin mülküne, Süleyman’nın mülklerine, vadiye ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 7 gümüş dirhemdir. Yerleşim mekânını, bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 1000 dirhemdir. Sonra satıcı, sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, müşteri yerleşim mekânını kabzedip tahliye ettikten sonra belirli bir kira karşılığında kiraya vermiştir. Kira

süresi, ilgili yılın Rebiyülevvel[416] ayının başından tam bir sene sonrasına kadar olup kira ücreti kira süresince 125 dirhemdir. Kira akdi sahih ve şer‘îdir. Bu ikrar sahih ve şer‘î olup mezkûr mütevellî tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Satılmış olan yerleşim mekânı ve kira ücretinin tahsili için adı geçen mahallenin sakinlerinden Abdullah oğlu Rıdvan ve Hüseyin oğlu İbrahim kefil oldular. Bu kefalet sahih ve şer‘î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Bu kayıt, 03.06.1008 tarihinde kaleme alındı. (Bey‘ bi’l-istiğlal ve kefalet)

Şuhûdü’l-hâl: İsimleri geçen şâhitler.

32. **04.06 Salı Günü**

Fahrü’l-müderrisîn, zuhrü’l-müdekkikîn rahmetli Mevlâna Hüsâm Efendi (şfu) Vakfının mütevellîsi Mehmet oğlu Mevlâna Ahmet Çelebi ikrar etti: İşbu Hüseyin oğlu Hacı Ali’ye mülkiyeti zikredilen vakfa ait olan bir dükkânı kiraya vermiştir. Dükkân, Bursa şehrinin Kanber pazarında olup doğu tarafı Sultan Orhan (arğ) Vakfına ve diğer üç tarafı umumi yola sınırdır. Ayrıca Bursa vilayetinde Atçılar diye bilinen mevkide bulunan bahçeyi de ismi geçen kiracıya kiraya vermiştir. Bahçe, dut ağaçlarını içermekte olup mahallenin üst ve alt tabakasınca bilindiğinden tavsif ve tanımlamaya gerek duyulmamıştır. Bahçeyi bütün müştemilat ve haklarıyla birlikte ilgili senenin Cemaziyelahir ayının başından itibaren tam üç seneye kadar belirli bir ücret karşılığında kiraya vermiştir. Kira ücreti, bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan gümüş dirhem üzerinden yıllık 7000 dirhemdir. Bu kira akdi, sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup adı geçen kiracı tarafından tasdik edilmiştir. Bu ikrar 04.06.1008 tarihinde gerçekleşip kaydedilmiştir. (İcâre)

Şâhitler: Mehmet b. İbrahim, İsa b. Abdullah, Ahmet Çelebi, Mustafa b. Zulfikâr, Kudvertü’l-a‘yân Ali Çavuş b. Pir Ahmet vd. bulunanlar.

33. Ḳassablar ṭâ’ifesinden el-Ḥac Ḥüseyin Çelebi ibnii el-Ḥac Eymer nâm ḳassâb meclis-i şer‘-i şerîfde ‘acem dimekle meşhûr ‘Ali nâm ḳassâb maḥḍarında taḳrîr-i da‘vâ idüp bundan aḳdem mezbûr ‘Ali ile ber vech-i iştirâk beş yüz on altı re’s ḳoyun iştirâ eyleyüb ba‘dehu ẕikr olunan aġnâmından yetmiş dört re’s ḳoyun ẕâyi‘ olmaġla vâḳi‘

416 Hicri takvimin üçüncü ayı

olan ḍarar ve ziyânı ‘ale’t-tesâvi virmekde ‘inâd ve muḫâlefet ider mezbûre su’âl olunmasın ṭaleb iderim didikde bi’l-muvâcehe merḳūm ‘Ali’ye su’âl olunduḳda ben mesfûr Ḥüseyin ile şerîk olub ‘ale’t-tarîḳi’ş-şerike ḳoyun iştirâ eyledim deyu şirket-i meẕkûre inkârıyla cevab viricek ‘aḳibü’l-istişhâd faḫrü’s-sâdât Es-Seyyid Bostan ve ‘Ali bin Yusuf ve ‘Osman bin Ramazan nâm kimesneler fî’l-vâḳi‘ mezbûr ‘Ali mesfûr Ḥüseyin ile şerîk olub ‘alâ ṭarîki’ş-şerike sâlifü’ẕ-ẕikr olan beş yüz on altı ḳoyunu iştirâ eylediklerine ba‘dehu yetmiş dört re’s ḳoyun ḍâyi‘ olduġuna şâhidleriz ve şehâdet dahî iderüz deyu münkir-i mezkûr ‘Ali muvâcehesinde edâ’-yi şehâdet-i şer‘iyye iddiklerinde ġıbbe’t-te‘dîl ve’t-tezkiye ḥayyiz-i ḳabûl ve maḥall-i irtiḍâda vaḳi‘ olub mâ-veḳa‘a bi’ṭ-ṭaleb ketb olundı. (Şerâket, zâyi‘ olmak ve şehâdet)

Şuhûd: Ḥasan Çelebi el-müste‘idd, Mevlânâ Veli Efendi el-müste‘idd, Ḥüseyin b. Aḥmed, Muṣṭafa b. Ḥüseyin, Muṣṭafa b. Yusuf, ‘Abdi b. Piri, Meḥmed b. ‘Abdullah.

4B

34. Kayıtta imzası bulunan hâkim (df), Gürcistan uyruklu Abdullah kızı Nazenin isimli rehinde olan cariyenin nafaka, kisve vd. önemli ihtiyaçları için işbu kayıt sahibi rehin eden şahıs Davud oğlu Hamza’nın talebiyle kayıp sahibi Mustafa’nın üzerine dirhem belirleyip miktarını takdir etti. Dirhem miktarı, ekteki tarihten itibaren ilgili dönemde geçerli olan gümüş dirhem üzerinden 5 dirhemdir. Akabinde hâkim, rehin eden kişiye takdir edilen meblağı harcamasına ve tahsil imkanını elde ettiği zaman sahibine rücu etmesine izin verdi. Bu belirleme ve izin sahih ve şer‘îdir. Bu karar 04.06.1008 tarihinde kaleme alındı. (Rehinde olan cariyenin nafakasının mahkeme tarafından takdir edilmesi).

Şâhitler: Mustafa b. Yusuf, Mehmet b. İlyas, Hüseyin b. Ahmet, Hüseyin b. İsa vd.

35. Kayıtta imzası bulunan hâkim, boşanma iddetinde olan kızıl Aşk diye bilinen hamile kadın Mehmet kızı Fahri’nin talebiyle, onun nafaka vs. önemli ihtiyaçları için, onu boşayan ûmdetü’l-emâcid, Kâid-i sultani İsa oğlu Hasan Çavuş’un üzerine dirhem belirleyip miktarını takdir etti. Dirhem miktarı, ekteki tarihten itibaren ilgili dönemde geçerli olan gümüş dirhem üzerinden 10 dirhem olup doğumla sona erer. Ayrıca hâkim kadına zaruret duydukta borç almasına ve tahsil imkanını elde ettiği zaman boşayan

kocasına rücu etmesine izin verdi. Bu belirleme ve izin sahih ve şer‘îdir. Bu belirleme ve takdir etme, kadının ilgili kayıt tarihinden dört ay önceden itibaren hamile olduğu mahkemeye sarih ve mer’i bir haberle haber verildikten sonra gerçekleşti. Bu miktar kadın için gereklidir ve adı geçen şahıs takdir edilen dirhemi ödemeye kadirdir. Bu karar geçen tarihte kaleme alındı. (Mahkeme tarafından iddette olan kadına nafaka takdir edilmesi).

Şâhitler: Bender kâdısı Fahrü’l-kudât Mevlânâ Hamza Efendi, Mustafa b. Yusuf, Yusuf b. Mahmut vd.

36. **05.06/12.12 Çarşamba Günü**

Yakup kızı Raziye ikrar etti: İşbu kayıt sahibi kocası Hacı Hasan oğlu Mehmet’ten nikahta aldığı mehri (miktarı 1000 dirhemdir) kocasına geri verme, iddet nafakası ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında muhâlea yoluyla boşanıştır. Bu muhâlea, sahih ve şer‘îdir. Artık Raziye kocasından ayrılmıştır. Binaenaleyh kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her ikisi bütün dava ve çekişmelerden özellikle zevciyet hukukuna ilişkin davadan, çekişme ve husumete son vermek için kat‘î bir ibra ile birbirlerinin zimmetini ibra etmişlerdir. Şöyle ki eğer birisinden zikredilen hususa dair dava sadır olursa, sayın hâkimlerin yanında o dava işitilmeyip kabul edilmeyecektir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından tasdik edilmiştir. Bu muhâlea, kadının kocasının elindeki mühayyar denilen kabâ’sını (yenleri bol üstlük) ve diğer bir kırmızı renkli kabâ’sını kabzettikten sonra gerçekleşmiştir. (Muhalea ve ibra)

Şâhitler: Seyyid Hasan b. Seyyid Yahya el-imam, Muharrem b. Abdullah el-kayyim, Mehmed eş-şehîr bi-ibni-i Olca, Hacı Halil b. Piri, Hasan Çavuş b. İsa, Ferhat b. Abdullah, Seyyid Yahya b. Seyyid Hasan, Seyyid Mehmet b. Hasan, Arslan b. Abdullah vd. bulunanlar.

37. Ḥamd-i nâ maḥdûd ve şenâ-i ġayr-i ma‘dûd evvelü vâcibi’l-vücûd ve müfîḍü’l-ḫayr ve’l-cûd ḥaḍretine lâ’iḳ ve sezâ ve uḥrâ revâdur ki sanâyi‘-i elṭâf-ı nâmütenâhî ile elem naḫluḳküm min mâ’in mehîn fece‘alnâhüm fî ḳarârin mekîn muḳtaḍâsınca bunca eşkâl ve ṣuver tertîb eyledi ve insânı iḥsân idüp aḥsen-i taḳvîm üzere naḳş ve terkîb eyledi. Fetebârekellâh ’ahsennu’l-ḫâliḳīn ve elûf-i ṣelevât ve ṣunûf-ı

teslimât ol efḍalu efrâdi beşer ve şefî‘-i rûz-ı maḥşer Ḥaḍret-i Ḥabîbullâh Muḥammed Rasulullâh üzerine olsun ki ümmetini sebil-i sedâda hidâyet eyledi ve daḫi âl ve aṣḥâb-ı kirâmına olsun ki her birisi râfi‘-i râyât-ı dîn-i mübîn ve câmi‘ âyât-ı şer‘-i metîndür rıḍvânallâhi ‘aleyhim ecmâ‘în. Ammâ ba‘d ḫâṭır-ı ḫâtîr-i her vâḳıf-ı ḫabîre ve ḍamîr-i münîr her ‘ârif-i baṣîre ḫafî degüldür ki dâr-ı dünyânıñ efnâsından fenâ ṣûreti ‘ayân ve aġnâsı ile ġınâsı hemġān ferḥi ile terḥi müteḳārib ve mütemâs̱il ve raḥmeti ile zaḥmeti müteşâbih ve müteşâkil-i câhî çâh belâ ve mâlı melâl-i efzâ ne‘îmi serî‘ü’z-zevâl ve mukimi ḳarîbü’l-irtiḥâldür. Lâcereme “elleẕîn yunfiḳūna emvâlehum bi’lleyli ve’n-nehâri sirran ve ‘alâniyeten felehum ecruhum ‘inde rabbihim velâ ḫavfun ‘aleyhim velâhum yaḥzenûn mûcibince selîm-i fıṭrat ve ṣâḥib-i fiṭnat oldur ki ḫayrâtı vesîle-i devlet-i uḫreviyye ve müberrâtı vâsıṭa-i sa‘âdet-i sermediyye eydine benâen ‘alâ ẕâlik işbu ḥâmil-i kitâb müsteṭâb-ı şer‘îyyü’l-ḫiṭâbıñ ṣâḥibi olan ṣâḥibu’l-ḥasenât râbıtu’s-sadaḳāt maḥrûse-i Brusa müḍâfâtından ḳarye-i ‘İvaḍ Paşa’dan Naẕar bin Sündük vaḳta ki ecvâlinde tedebbür ve ’umûrında tefekkür idüp cedd-i cedîd ve sa‘î-i sedîdi aña ki müntehî oldı ki sebeb-i ẕikr-i cemîl ve bâ‘is̱-i ecr-i cezîl olan ṣadaḳāt-ı câriyeniñ s̱übâtı ẓâhir ve gülşen-i ḥasenât içere benâtı ẓâhir eydügüne vuḳūf-ı tâmm ve ẓuhûr-ı tâmm ḥâṣıl itmegin ecved-i mâlından ve eṭyab-ı menâlından dört biñ fıḍḍî râyic fî’l-vaḳt aḳçe idüp vaḳfeyleyüp tescîl içün ḥaseb-i mütevellî naṣb eylediği ‘İvaḍ bin Sefer nâm kimesneye teslîm eyledi ve şarṭ eyledi ki ẕikrolınan aḳceyi her senede on aḳcesi on bir aḳce olmaḳ ḥesâbı üzere mu‘âmele-i şer‘iyye ve murâbaḥa-i mer‘iyye olınup rıbḥından her sen ḥâṣıl olan dört yüz aḳçeyi her kim ḳarye-i merḳūme mescidine imâm olursa aña virilüp şol şarṭ üzere ki ẕikrolınan mescidde ba‘de ṣelâti’l-fecr Ḳurân-i ‘Aẓîm ve Furḳān-ı Kerîm’den ‘alâ vechi’t-tecvîd ve’t-tertîl lâ ‘alâ’s-sür‘a ve’t-ta‘cîl sûre-i Yâsîn-i Şerîf tilâvet idüp s̱evâbını vâḳıfa ihdâ ide deyu iḳrâr ve i’tirâf eyledükde mütevelli-i meẕkûr bi’l-müvâcehe taṣdîḳ ve taḥkîḳ itdükden soñra vâḳıf-ı mûmâ-ileyh efâḍallâhu ni‘amahu ‘aleyh rücû‘ idüp mülkiyete istirdât itdükde mütevellî-i merḳūm imtinâ‘ idicek ṣadr-ı a‘lâyı mevḳi‘ olan ḥâkim ḥuḍûrında muḫâṣame ḳıldıḳlarında Ḥaḍret-i İmâm Züfer ‘aleyhi’r-raḥme min ḫâliḳi’l-beşer ḳavli üzere vaḳf-ı mezbûruñ ṣıḥḥatine ve imâmeyn-i hümâmeyn ḳavilleri üzere ṣıḥḥatine ve lüzûmına ḥükmidüp tescil eyledi. Pes vaḳfı mezbûr vaḳf-ı ṣaḥîḥ ve lâzım ve müstehîl ve mü’ebbed oldı. “Femen beddelehu ba‘de mâ sami‘ahu fe-innemâ iṣmuhu ‘ale’l-leẕîn yubeddilûnehu innellâha samî‘un ‘alîm” ve ecrü’l-vâkif ‘ale’l-kerîmi’l-mû‘în innehu lâ-yuḍîḳu ecre’l-muḥsinîn cerâ ẕâlike ve ḥurrire ẕâlike fî’l-

yevmi'l-ḫâmis min Cemâziyelâḫire li-sene s̱emân ve elf. ((Vakfiye) Vaḳf, mu'âmele-i ş̧er'iyye ve murâbeḥe-i mer'iyye)

Şuhûd: Meḥmed Çelebi b. Ḥasan, el-Ḥâc İbrâhîm b. Pîrî, Budaḳ b. Yali, Yûsuf b. 'Abdullâh, Bostân b. Dâvûd, Yûsuf Beg b. Meḥmed, Muṣṭafa b. 'Abdurraḥman, 'Ömer b. Serbölük, Ḥasan b. Sündük ve ġayrihim.

5A

38. Maḥrûse-i Brusa'da vâḳi' Enbiyâ oġlı maḥallesinde vefât iden merhûm Ḥasan ibnii el-Ḥac 'İsa nâm müteveffânın li-eb ve ümm ḳarındaşı el-Ḥac İbrahim ibnii 'İsa meclis-i ş̧er'-i ş̧erîfde merhûm-ı merḳūmun İsmiḫân nâm ḳızı ve ḳız ḳarındaşı Ḫatice nâm Ḫâtun ve zevcesi Mehliḳā binti 'Abdullah nâm Ḫâtun ṭaraflarından ḫusûs-i âti'ẕ-ẕikre el-Ḥac Sinân bin 'Abdullah ve Meḥmed bin Muṣṭafa ve İbrahim el-Ḥac 'İvaz nâm kimesneler ş̧ehâdetleriyle s̱âbit olan ḥâccü'l-ḥaremeyni'ş̧-ş̧erifeyn es-sâ' bi'ṣ-ṣafâ beyn'l-merveteyn el-Ḥac Muṣṭafa bin Ḥüsâm maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb merḥûm mezbûriñ maḥalle-i mezbûrede vâḳi' iki yer evin ve bir çardaḳ ve bir ṣofa üzerinde bir fiskiyye' ve bir ḫâbiye-i mâ'i ve bir fırını ve eşcâr-ı müs̱mire-yi müş̧temil olub ḳıbleten ve şarḳ'an ṭarîk-i 'amm ve ġarben İsmiḫân mülkü ile ve şimâlen 'Osman mülküyle ve her sene ḳırḳ üç aḳçe muḳata'asıyla ẕikr olunan menzili merhûm-ı merḳūmun muḫallefâtından bana 'âyid ve râci'olan on biñ aḳçe ḥisse-i ş̧er'iyyem mukābelesinde alub ḳabḍ ve zabt eyledim bâkī bir aḳçe ve bir ḥabbe ḥakkım ḳalmadı deyu iḳrâr ve i'tirâf eyledikde muḳırr-ı merḳūmun vech-i meşrûḥ üzre ṣâdır olan kelâmı mukırrı-leh vekîl-i meẕkûr vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüb mâ hüve'l-vaḳi' bi'ṭ-ṭaleb ketb olundı. (Şehâdet, vekâlet ve miras̱)

Şuhûd: Yahya b. Nasrullah el-imâm, İbrahim b. 'İvaz el-mü'ezzin, Aḥmed b. Ḥüseyin el-ḳayyim, 'Ali Çelebi b. Murad, Yusuf b. 'Abdullah, el-Ḥac Üveys en-neccâr.

39. Ḫuṣûṣ-ı âti'ẕ-ẕikre Mehliḳā binti 'Abdullah nâm ṭarafından el-Ḥac Sinân bin 'Abdullah ve İbrahim ibniü'l-Ḥac 'İvaz şehâdetleriyle s̱âbit olan el-Ḥac Muṣṭafa bin Ḥüsam meclis-i ş̧er'-i ş̧erîfde ḫusûs-ı âtiye İsmiḫân binti Ḥasan nâm ḫâtun cânibinden ş̧er'an vekâleti s̱âbit olan Meḥmed bin Muṣṭafa maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb müvekkilem meẕkûre Mehliḳā'nın maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Enbiyâoġlı maḥallesinde vaḳi' beyne'l-cîrân ve lede'l-ahâli ma'lûmü'l-ḥudûd bir bâb âş evin ḥudûd

ve tevâbi‘î ve kâffe-i ḥuḳūḳ-ı merâfıḳı ile mesfûre İsmiḫân’a hibe-i ṣaḥîḥa-i şer‘iyye ile hibe eyleyüb mezbûre İsmiḫân ḳabûl ve ḳabḍ ve teslim eyledi deyu iḳrâr eyledikde meẕkûr Meḥmed vicâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüb mâ-hüve’l-vâḳi‘ bi’ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olundı. (Vekâlet-i şer‘iyye ve hibe-i sahihe-i şer‘iyye)

Şuhûd: el-meẕkûrûn.

40. Naṣarâ ṭâ’ifesinden Alton veled-i Bor nâm ẕimmî meclis-i şer‘-i şerîfde merḥûm Sulṭân Orḫân ‘aleyhirraḥme ve’lġufrân evḳāfına mütevellî olan faḫrü’l-emâṣil ve’l-aḳrân Meḥmed Bey ibnii ‘Abdü’l-mennân nâm Sultân maḥḍarında taḳrîr-i da‘vâ idüb bundan aḳdem Dimo veled-i Dimitri nâm ẕimmî ile Mudanya’da bey‘ olunması içün üç yük ḫamr irsâl eylemiş idim mezbûr ẕimmî vaḳf-ı mezbûrdan Filidâr nâm ḳaryede Ḫubyâd nâm ẕimmî ḫânesinde merd olmaġıyla ẕikr olunan üç yük ḫamrım vaḳf-ı mezbûre ḍabṭ olunmuş ṭaleb iderim su’âl olunsun didikde ġıbbe’s-su’âl fi’l-vâḳi‘ sâlifü’ẕ-ẕikr olan üç yük ḫamr merḳūm Dimo merd olmaġıyla vaḳf-ı merḳūma ḍabṭ olundu meẕkûr Altun’un iduği ma‘lûmum değildir deyu inkâriyle cevâb viricek ‘akîbe’l-istişhâd Meḥmed Bey ibni-i Pervâne ve Aḥmed bin Meḥmed bin Ramaḍan nâm kimesneler ẕikr olan üç yük ḫamr-ı merḳūm Altun’un mülki-i ṣarîḥi olub merd-i merḳūm ile irsâl eylediğine şâhidlerüz ve şehâdet daḫî iderüz deyu edâ-yi şehâdet eylediklerinde ġıbbe’t-te‘dîl ve’t-tezkiyye ḥayyiz-i ḳabûlde vaḳi‘ olub mâ-veḳa‘a bi’ṭ-ṭaleb ketb olundı. (Bey‘-i hamr, zabt-ı hamr ve şehâdet)

Şuhûd: Meḥmed b. Murâd, Muṣṭafa b. Yusuf, ‘Abdi b. İbrahim b. el-Ḥac ‘İsa, Receb b. Ḥamza, Maḥmûd b. Yusuf ve ġayrihim.

41. Bursa şehrinin Hacı Yakup mahallesinden Muhammed oğlu Ömer ikrar etti: İşbu kayıt sahibi uzun sakallı, seyrek dişli ve ela gözlü Eflaklı Abdullah oğlu Keyvan isimli kölesini ekteki tarihten itibaren tam altı sene hizmet etmesi şartıyla kitabet yoluyla azat etmiştir. Köle de ilgili kitabeti kabul ederek yüz yüze sözlü olarak ifade etmekle üzerine koyulan şartı yerine getirmeyi üstlenmiştir. Binaenaleyh zikredilen hizmeti tam olarak yerine getirdiğinde diğer özgür insanlar gibi özgürlüğe kavuşacak ve onların lehinde ve aleyhinde olan her şey onun için de geçerli olacaktır. (Kitabet yoluyla köle azadı)

Şuhûdü'l-hâl: Nebi b. Mehmet, Mahmut b. Mehmet, Mehmet b. Piri, Ali b. Recep, Ali b. Bali, Mustafa b. Yusuf vd.

42. Aḥmed Çelebi ibnii Şa'ban meclis-i şer'-i şerîfde işbu ḥâmil-i kitâb Ḥamza bin 'Abdullah maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb maḥrûse-i Brusa'da Murad Ḫan 'aleyhirrahme ve'l-ġufrân maḥallesinde vaḳi' Sinân Paşa Evkāfından 'inde'l-cîrân ma'lûmü'l-ḥudûd bir bâb bozaḫâne içinde mülk-i ṣarîḥim olub taḥt-ı taṣarrufumda olan yigirmi dört 'aded boza destisi ve ḳırḳ … ve bir elek ve dört dâne küp ve bir mekyal ve dört fuçı ve bir kebâb tâbesi ve sâyir ortamızda ma'lûm âlât ve esbâb her ne ise mezbûr Ḥamza'ya cümlesini biñ naḳd fiḍḍî râyicü'l-vaḳt aḳçeye bey' eyleyüb ḳabḍ-ı ṯemen ve teslîm bey' eyledim deyu iḳrâr ve i'tirâf eyledikde muḳarrun-leh merḳūm Ḥamza vicâhen ve şifâhen taṣdi'iḳ ve taḥḳīḳ idüb mâ-hüve'l-vâḳi' ġıbbe'l-ibtiġā taḥrîr ve imlâ olundı. (Bey'-i katı')

Şuhûd: Ḥüseyin b. Aḥmed, 'Abdi b. Piri, Ḥüseyin b. Bâli, Rıdvan b. 'Abdullah, Maḥmud b. Yusuf ve ġayrihim mine'l-ḥâḍırîn.

5B

43**. 08.06.1008/15.12 Cumartesi**

Fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Muhammed oğlu Ali Bey ve Abdullah oğlu Arslan Bey ikrar ettiler: İşbu kayıt sahibi Dimitri oğlu Konstantin'e mülkiyeti kendilerine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarruflarında olan ortak bir yerleşim mekânını şirket yoluyla satmışlardır. Yerleşim mekânı, Bursa şehrinin Setbaşı mahallesinde olup üç üst kat oda altında ahır, sofa, avlu ve tuvaleti içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Terzi Piri oğlu Aydın'ın mülküne, bir tarafı Gökdere diye bilinen nehire ve diğer iki tarafı umumi ve özel yola sınırdır. Yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhemden 15000 gümüş dirhemdir. Bu bey' akdi sahih, kat'î ve şer'î bir akit olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Satıcı semeni ve alıcı ise yerleşim mekânını teslim almıştır. Mukırrın (satıcının) bu ikrarı sahih ve şer'î olup, müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar, gerçekleşip geçen tarihte kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Hasan b. Ahmet, Mehmt b. Abdullah, Abdi b. Piri, Mehmet b. Murat, Rıdvan Bey b. Abdullah.

44. Meclis-i şer‘-i şerîf ve mahfil-i dîn-i münîfte ‘umdetü’l-emâcid ve’l-a‘yân Mehmet oğlu Piri Çavuş (zm), Mustafa oğlu Mehmet ve Abdullah oğlu Hüseyin, aşağıdaki davanın münkiri olan Bayram’ın huzurunda şahitlik ettiler: Rahmetli Mehmet oğlu Mustafa kendi tarafından asâleten ve karısı (mezkûr rahmetlinin küçük çocuğu Mehmet’in vasisi) Abdullah kızı Kamer tarafından vekaleten (ki ilgili dava için vekaleti şer‘î tarikle sabit olmuştur) işbu kayıt sahibi seyrek dişli, ela gözlü, uzun boylu, yiğit ve Rusyalı Abdülvehhâb oğlu Rıdvan isimli, mülkiyetinde olan kölesini sıhhati ve aklı başında ve henüz hayattayken tedbir yoluyla şu cümleyi “ben ölünce sen hürsün” azat ettiğini bizim huzurumuzda ikrar ve itirafta bulundu. Bu şahitlik sahih, şer‘î, mer‘î ve makbuldür. Şahitlerin şahitliği kabul olduktan sonra kayıtta imzası bulunan hâkim (mrm) mezkûr kölenin adı geçen sahibinin malının üçte birinden azat olmasına hüküm verdi. Bu hüküm, sahih ve şer‘îdir. Rıdvan da o malın kıymetini ödedi. (Şahitlik ve tedbir yoluyla köle azadı)

Şâhitler: Kudvetü’l-a‘yân Mehmet çavuş b. Ali, Mehmet b. Mehmet, İmamzade diye bilinen Ali, Mehmet Simkeş, Mehmet Çelebi vd.

45. İlyas kızı İmtihanı ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını Abdullah er-râcil oğlu Mustafa’ya satmıştır. Müşteri, bu yerleşim mekânını kendi malı ile kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa şehrinin Enbiya oğlu mahallesinde olup iki alt kat oda, bir özel oda, serdâb, akar su ve fırını içermektedir. Yerleşim mekânının iki tarafı umumi yola, bir tarafı imama vakfedilen yerleşim mekânına ve diğer bir tarafı özel yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, tüm ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden 11000 gümüş dirhemdir. Bu bey‘ akdi sahih, kat‘î ve şer‘î bir akit olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey‘ bat)

Şâhitler: ‘Umdetü’s-sâlikîn Ramazan Dede b. Hüseyin, Derviş Bey b. Abdullah er-râcil, Yahya Çelebi el-imam, İbrahim Çelebi el-müezzin, Ahmet el-kayyim, Hacı

Üveys en-naccâr, Mehmet Çelebi b. Emrullah re'îs-i mahzarîn, Mustafa b. Abdullah er-râcil, Ömer b. Abdullah er-râcil, Mahmut b. Yusuf vd.

46. Terzi Toka oğlu Yorgi ikrar etti: Terzi İstivas oğlu Yorgi isimli zimmîye, terzilik yapmak için nefsini belli bir ücret karşılığında kiralamıştır. Kira müddeti, ekteki tarihten itibaren tam altı aya kadar olup bu müddet süresince kira ücreti bütün işlerde rayiç ve umum u husus nezdinde geçerli olan dirhem üzerinden 1200 gümüş dirhemdir. Bu kira akdi, sahih ve şer'îdir. İlgili ikrar net ve mer'î olup adı geçen kiracı tarafından tasdik edilmiştir. (Nefis icâresi)

Şâhitler: Ferhat b. Abdullah, Mehmet b. Abdullah, Hüseyin er-râcil, Yani b. Menûl, Vestarku, Komelnus, Derviş b. Menul vd.

47. Hacı Süleyman oğlu Bekir ikrar etti: İşbu Bostan oğlu Abdülkerim'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri yerleşim mekânını kendi malı ile kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa şehrinin Molla Fenâri mahallesinde olup bir üst kat oda altında ahır, fırın, bir özel oda, meyve ağaçları ve akar suyu içermektedir. Yerleşim mekânı Mihri'nin mülküne, Hüma'nın mülküne, Ömer'in mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte vadeli olmaksızın belirli, nakit ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 2250 dirhemdir. Bu bey' akdi sahih, kat'î ve şer'î bir akit olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey' bat)

Şâhitler: Mehmet b. Süleyman, Osman b. Ali, Ömer b. Abdullah, Arslan b. Abdullah ve Mehmet b. Ramazan.

48. Attarhüsâm [417] mahallesinden Yusuf oğlu Hacı Mustafa, Ahmet Paşa mahallesinden Abdullah oğlu Hamza ve Hacı Yakup Mehmet, Mahmut oğlu Hasan'ın hasmı Hâce Hasan mahallesinin ahalisinin talebiyle onun nefsine kefil oldular. Bu kefalet sahihtir. (kefâlet)

417 Günümüzde Aktarhüsam denilmektedir.

Şâhitler: Mehmet b. Abdullah, Mahmut b. Hüsrev, Recep b. Hamza.

6A

49. Abdi oğlu Mehmet ikrar etti: Şeker Hâce Vakfının mütevellîsi Fahrü's-sâdâti'l-kirâm Mahmut Çelebi ile yaptığım muamele sebebiyle, ilgili vakfın zimmetimde alacağı vardır. Borç miktarı, malın asıl ve faydasından oluşmak üzere 3200 dirhemdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mezkûr mütevellînin tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar gerçekleşip zikredilen tarihte kaleme alında. (Borç)

Şâhitler: Mustafa b. Yusuf, Ahmet b. Abdullah, Yusuf, Mahmut b. Yusuf, Mehmet b. Abdullah vd.

50. Kerdeci tâifesinden Sefer bin Ḥasan ḳarındaşı Meḥmed bin Ḥasan ve'l-Ḥac Meḥmed ibnii el-Ḥac Neẕîr maḥḍarında taḳrîr-i da'vâ idüb bundan aḳdem dükkânım içinde vâḳi' anbarımdan dört biñ yedi yüz aḳçem ḍâyi' olub meblaġ-ı merḳūmu mezbûrân Meḥmed ve el-Ḥac Meḥmed'den ẓan iderim. Su'âl olunsun didikde bi'l-muvâcehe merḳūmân Meḥmed ve el-Ḥac Meḥmed su'âl olunub meẕkûrdan bî-ḫaberiz inkâr ile cevâb virdiklerinde bi'l-muvâcehe müdde'î-i mezbûrdan da'vasına muṭâbıḳ ve maḳālınâ muvâfık beyyine ṭaleb olundukda iḳāme-i beyyineden 'aczi olduġın ṭalebiyle mezkûrân Meḥmed ve el-Ḥac Meḥmed ẕikr olunan dört biñ yedi yüz aḳçe mezbûr anbardan aḫẕ ve sirḳa eylemedüklerine yemin virilüb yemin-i billah etdikleri ġıbbe't-ṭaleb ketb ü taḥrîr olundı. Taḥrîren fî't-târiḫi'l-mersûm. (Sirkat)

Şuhûd: Ḥüseyin b. Aḥmed, Meḥmed b. 'Abdullah, Ferhâd b. 'Abdullah, Resûl b. Aḥmed, İbrahim b. Yahya, Ḫaḍır b. Yahya ve ġayrihim.

51. **09 Cemâziyelâhir/Kanun-i Evvel Pazar**

Kiremitçioğlu Vakfının mütevellîsinin temsilcisi Abdullah oğlu Kenan ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Abdullah er-râcil oğlu Kasım'a mezkûr vakıf malından bir bahçeyi belirli bir ücret karşılığında kiraya vermiştir. Bahçe Bursa vilayetinin Pınarı diye bilinen yerinde olup mahallenin üst ve alt tabakasınca bilindiğinden tavsif ve tanımlamaya gerek duyulmamıştır. Kira süresi, ekteki tarihten itibaren tam bir seneye kadar olup ilgili müddet süresince kira miktarı tüm ihtiyaçlarda geçerli olan gümüş dirhem üzerinden 1200

dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer‘î bir akittir. Mukırrın ikrarı net ve mer’î olup kiracı tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Kira akdi)

Şâhitler: Veli Bey b. Mehmet, Kasım b. Abdullah, Kudvetü’l-Emâcid Ubeydullah el-kâidü’s-sultânî, Mehmet b. Abdullah, Mahmut b. Yusuf vd.

52. Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından el-Ḥac Ḥasan maḥallesi sâkinelerinden Mihrî binti Ḥabîb sâbıḳan zevci olan işbu ḥâmil-i kitâb Şa‘bân bin Ḥasan maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb bundan aḳdem mezbûr Şa‘bân sefere gidüb ‘ammisi olan ‘Ali nâm kimesneyi benim ile ḫul‘ ve ibrâ’ etmeğe vekîl eyleyüb mektûb irsâl eylemeğin merḳūm ‘Ali ile vekâleti ḥasebiyle biñ aḳçe mehrim ve nafaḳa-i ‘iddetim ve sâyir zevciyyete müte‘allik ḥuḳūk üzre ḫul‘ ve ibrâ’ eylemiş idim. Ẕikr olunan biñ aḳçe mehrim ve nafaḳa-i ‘iddetim ve sâyir zevciyyete müte‘allik ḥuḳūḳdan meẕkûr Şa‘bân’ın ẕimmeti ibrâ-i ‘âmm ve isḳāt-ı tâm eyledim. Şöyle ki; min ba‘d sâlifü’ẕ-ẕikr olan biñ aḳçe mehrime ve nafaḳa-i ‘iddetime müte‘alliḳ ve sâyir zevciyyete müte‘alliḳ da‘vâ ve ṭaleb idersem veya itdirirsem lede’l-hikâmi’l-kirâm ve ‘inde’l-vulâti’l-fiḫâm istimâ‘ olunmaya deyu iḳrâr eyledikde muḳırre-i merḳūmenin vech-i meşrûh üzre vaḳi‘ olan kelâmını muḳarrun-leh merḳūm Şa‘bân vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüb mâ-hüve’l-vâḳi‘ bi’ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olundı. (Vekâlet ve ibrâ’)

Şuhûd: Muṣṭafa b. İbrahim, Aḥmed b. ‘Ali el-imâm, Meḥmed b. Aḥmed el-ḫayyât, ‘Osman b. Muṣṭafa, Muṣṭafa b. Yusuf, Murad b. ‘Abdullah ve ġayrihim.

53. Enderyâ oğlu Şone, Yorgi’nin nefsine hasmı Kasım er-râcil oğlu Ali’nin talebiyle sahih ve şer‘î bir kefâlet ile kefil oldu. (Kefâlet)

Şâhitler: Ahmet b. Abdullah, Mehmet Çelebi b. Emrullah.

54. İshak Paşa mahallesinden Keyvan oğlu Hüseyin ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait olan bir üzüm bağını Memi oğlu Ahmet’e satmıştır. Müşteri bu üzüm bağı kendi malı ile kendine satın almıştır. Üzüm bağı, Bursa vilayetinde Kestane Sekisi diye bilinen yerde olup meyve ağaçları ve bağları içermektedir. Üzüm bağı, Hacı Ali’nin mülküne, Vadiye, Seyyid Hüseyin oğlu Seyyid Mehmet Çelebi’nin mülküne ve özel yola sınırdır. Üzüm bağı arsasının mukataası yıllık 5 dirhemdir. İlgili Üzüm bağını bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen

miktarı, o zamanda rayiç ve bütün şehirlerde geçerli olan gümüş dirhem üzerinden 2900 dirhemdir. Bu bey‘ akdi sahih, kat‘î ve şer‘î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Mustafa b. Piri, Mustafa b. Ali, Durmuş b. Mehmet, Mehmet b. Abdullah, İbrahim Çelebi vd.

55. Zimmî Esteturi oğlu Menul ikrar etti: İşbu kendi vakfına mütevellî olan Cafer oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey‘ bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Mezkûr müşteri, yerleşim mekânını vakıf malı ile satın almıştır. Yerleşim mekânı, kıtanın köylerinden Kurşunlu köyünde olup bir alt kat oda ve bir fırını içermektedir. Yerleşim mekânı Surke ve Kosta isimli zimmîlerin mülklerine, umumi yola ve Kepirines'in mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 1600 dirhemdir. Bu satım akdi sahih ve şer‘î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Sonra satıcı tekrar sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, müşteri yerleşim mekânını kira akdinin tüm şartlarına riayet ettikten sonra belirli bir kira karşılığında kiraya vermiştir. Kira süresi, ekteki tarihin Muharrem[418] ayının başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira ücreti kira süresince 160 dirhemdir. Kira akdi net ve mer'îdir. Bu ikrar sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Satılmış olan yerleşim mekânı ve yerleşim mekânının kira ücretini tahsili için adı geçen köy sakinlerinden Kofni oğlu Kilapnus kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şer‘î bir kefâlettir. (Bey' bi'l-istiğlal ve kefâlet).

Şâhitler: Kethüda Mehmet, Bostan b. Nasuh, Seyyid Nebi b. Seyyid Veli, Mehmet en-Nüas vd.

6B

56. **10.06/17.12 Pazartesi**

Rahmetli Mevlânâ Zekeriya Efendi (şfu) (vrhk) vakfının mütevellîsi Ahmet oğlu Ali ikrar etti: Abdullah er-râcil Halil oğlu Ali'ye mezkûr vakıf malından bir bahçeyi

418 Hicri birinci ay.

belirli bir ücret karşılığında kiraya vermiştir. Bahçe Bursa vilayetinin Atçılar diye bilinen yerinde olup Hacı İbrahim bahçesi diye bilinmektedir. Bahçenin batı tarafı Sefer Çelebi'nin bahçesine, iki tarafı umumi yola ve diğer tarafları Osman ve İskenderzâde diye bilinen ünlü birisinin bahçelerine sınırdır. İlgili bahçeyi bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte ekteki tarihin Recep ayının başından itibaren üç seneye kadar kira süresince bütün bölgeler ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden, 100000 gümüş dirhem ki yarısı (ücretin asıl miktarını vurgulamak ve tamamını açıklamak amacıyla) 50000 dirhem olur karşılığında kiraya vermiştir. Bu kira akdi sahih ve şer'î bir akittir. Mukırrın ikrarı sarih ve mer'î olup kiracı tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Kira akdi)

Şâhitler: Ahmet Çelebi b. Hindistanlı Hacı Mustafa, Osman Halife b. Resul, Mehmet b. Murat, Osman b. Ahmet vd.

57. Merḥûm 'İsa Beg nâm müteveffânın eytâmına vaṣî olan Meḥmed Çelebi ibnii Şica' meclis-i şer'-i şerîfde ḫuṣûṣ-ı âti'z-zikr 'ammisi 'Ömer ṭarafından vekîl olub vekâleti el-Ḥac Aḥmed bin Maḥmud ve el-Ḥac Sinân bin Muṣtafa şehâdetleriyle ṣâbit olan Ḥacı bin Aḥmed maḥḍarında taḳrîr-i da'vâ idüb merḥûm-ı merḳūmun bir icâresinde mesfûr 'Ömer zimmetinde dört yüz aḳçe ḥaḳḳı olub meblâġ-ı merḳūmu veṣâyetim ḥasebiyle ṭaleb iderim su'âl olunsun didikde bi'l-muvâcehe merḳūm Ḥacı'ya su'âl olundukda fi'l-vâḳi' merḥûm-ı merḳūm 'İsa Beg'e mü'ekkilim meẕkûr 'Ömer'in dört yüz aḳçe deyni olub meblaġ-ı merḳūmı mezbûr 'İsa Beg'e ḥâl-i ḥayâtında bi't-tamâm edâ eyledi deyu cevâb virdikde vaṣî-i mûmâ-ileyh münkir olıcak 'akîbe'l-istişhâd 'udûl-i müslimînden Meḥmed bin Ramaḍan ve 'Abdülkerîm bin 'Abdurrahim nâm kimesneler ẕikr olunan dört yüz aḳçe merḳūm 'Ömer merḥûm-ı mersûm 'İsa'ya ḥâl-i ḥayâtında virüb ḥaklaşdığına şâhidlerüz ve şehâdet daḫi iderüz deyu edâ'-i şehâdet eylediklerinde ġıbbe't-te'dîl ve't-tezkiyye ḥayyiz-i ḳabûl vâḳi' olub mâ-veḳa'a bi't-ṭaleb ketb olundı. (Vekalet ve deyn)

Şuhûd: Meḥmed b. 'Abdllah, Bekir b. Yahya, 'Osman b. İbrahim, Ḥüseyin b. Aḥmed, Meḥmed b. 'Abdullah ve ġayrihim.

58. Kalyoli kızı Şitanu isimli kardeşi tarafından, Kopeli oğlu Bali ve Penayut oğlu Ejğuri'nin şehadetleriyle ati bey' ve kabzı semen için vekaleti sabit olan Yani oğlu

Hurşule ikrar etti: Vekaleti hasebiyle kayıt sahibi Zimmîye Sume kızı Ejğuri'ye mülkiyeti müvekkiline ait olan yerleşim mekânını satmıştır. Mezkûr müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı Bursa vilayetinin Temur Taş köyünde olup iki alt oda ve avluyu içermektedir. Bu yerleşim mekânının bir tarafı umumi yola, bir tarafı boş toprağa ve diğer iki tarafı Kenîse'ye sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı bütün ihtiyaçlarda rayiç olan dirhemden 6400 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap ve kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'îdir ki ilgili olayı tasdik etmek için zevcesi adı geçen Ejğuri tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti mezkûr iki şahidin şehadetleriyle sabit olan, Keryaki oğlu Kofnus isimli zimmî yüz yüze sözlü olarak tasdik etti. (Bey' akdinde vekalet ve bey' bat)

Şâhitler: Arslan b. Abdullah, Hüseyin b. Mehmet, Hamza b. Abdullah, Mustafa b. Yusuf, Mehmet b. Yusuf vd.

59. Bursa vilayetinin Subaşı köyünden Pir Ahmet oğlu Mustafa ikrar etti: Mükerreme-i Kâtın vakfının mütevellîsinin temsilcisi Halil oğlu Mustafa'ya mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Müşteri yerleşim mekânını mezkûr vakfın malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, adı geçen köyde olup iki alt kat oda, bir ahır ve avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Ömer ve Hamza oğlu Mehmet'in mülklerine, mezkûr köyün Mescidine ve umumi yola sınırdır. Ayrıca adı geçen köyde olan bir üzüm bağını satmıştır. Üzüm bağı İsa oğlu Mehmet, Halil ve Mehmet'in üzüm bağlarına ve Mehmet'in tarlasına sınırdır. Yerleşim mekânı ve üzüm bağının her ikisini bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı bütün ihtiyaçlarda geçerli olan dirhemden 1300 gümüş dirhemdir. Bu bey' akdi icap kabulü içermekte olup sahih ve şer'î bir bey' akdidir. Sonra satıcı tekrar sattığı yerleşim mekânı ve üzüm bağının her ikisini kiralamak istediğinde, müşteri her ikisini kira akdinin tüm şartlarına riayet ettikten sonra belirli bir kira karşılığında kiraya vermiştir. Kira süresi ekteki tarihin Rebiulevvel ayının başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira ücreti kira süresince vasfı zikredilen dirhemden 158 gümüş dirhemdir. Bu ikrar sarih ve mer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Satılmış olan mal ve kira ücretini tahsil etmek için adı geçen

köyün sakinlerinden Mahmut oğlu Mustafa ve Yorgi oğlu Yani kefil oldular. Bu kefalet sahih ve şer‘î bir kefâlet olup icap kabulü ihtiva etmektedir. (Beyʿ bi’l-istiğlal ve kefâlet).

Şâhitler: Ali Çelebi b. Bekir, Abdi b. Mustafa, Ali b. Hacı Yakup, Mehemet b. Mustafa, Mustafa b. Yusuf, Arslan b. Abdullah vd.

7A

60. Kayıtta imzası bulunan hâkim (mrm) genel yargı yetkisiyle, Tesisatçı Hamza oğlu Mahmut isimli çocuğu bakım ve yetiştirmek için kayıt sahibi Bursa vilayetinin Enbiya oğlu mahallesinden Mehmet oğlu Hızır’a teslim etti ve Hızır da teslim aldı. Bu teslim etme ve teslim alma sahih ve şer‘îdir. Sonra hâkim bakıcının talebiyle çocuğun nafaka, kisve vs. önemli ihtiyaçları için ekteki tarihten itibaren ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden günlük üç gümüş dirhem belirleyip farz kıldı. Bakıcıya takdir edilen malı kendi malından harcamasına izin verdi. Bu farz kılma ve izin sahih ve şer‘îdir. (Küçük çocuğun bakımcıya teslim edilmesi ve nafakasının farz kılınması).

Şâhitler: İbrahim b. Hacı İvez, Yahya b. Nasrullah, Ahmet b. Hüseyin, Arslan b. Abdullah, Recep b. Hamza, Hüseyin b. Ahmet vd.

61. Faḫru’l-aḳrân ‘Abdulaḥmed Beg ve ḳarındaşı Meḥmed nâm kimesneler babaları el-Ḥac Ḳāsım nâm kimesne’i meclîs-i şer‘-i şerîfe iḥḍâr ve maḥḍarında taḳrîr-i da‘vâ eylediler ki bundan aḳdem babamız mezbû el-Ḥac Ḳāsım Nevâhi ḳazâsına tâbi‘ İzanbûli nâm ḳaryede vaḳi‘ beyne’l-cîrân ma‘lûmü’l-ḥudûd fevḳāni ve tahtânî iki evi müştemil menzilini ve lede’l-ahâli ma‘lûmü’l-ḥudûd bir ḳıt‘a baġçesini merḥûme Emine nâm vâlidemize ḥâl-i hayâtında mehir muḳābelesinde hibe-i ṣaḥîḥ-i şer‘iyye ile hibe eyleyüb merḳūme Emine ḳabḍ ve teslîm eyledikden soñra mezbûre vâlidemiz vefât eylemişdi. Ḥâlâ ẕikr olunan menzili ve baġçe’i verâsetimiz ḥasebiyle ṭaleb iderüz didikde ġıbbe’s-su’âl mezkûr el-Ḥac Ḳāsım inkârıyla cevâb virdikden soñra fi’l-vâḳi‘ sâlifü’ẕ-ẕikr olan menzili ve baġçe’i zevcem merḳūme Emine’ye hibe-i ṣaḥîḥa-yi şer‘iyye eyledim. Ol daḫî ḳabḍ ve tesellüm eyledikden soñra vefât eyledi deyu iḳrâr ve i‘tirâf idigi bi’ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olundı. (Verâset ve hibe-i sahîha-i şer‘iyye)

Şuhûd: el-Ḥac ‘Ali Aḥmed, Aḥmed b. el-Ḥac Muṣṭafa b. Ṭurmuş, ‘Ali b. Ḥüseyin, Meḥmed b. Abdülkerim ve ġayrihim.

62. **Yevmü'l-Ḫamîs 13 Cemâziyelâḫir Li-sne 1008.**

Kürekçiler ṭâifesinden Muṣṭafa bin Ergâib meclis-i şer'-i şerîfde faḫrü'l-eimmeti'l-kirâm Mevlâna Ömer ḫalife ibnii 'Ali nâm imam maḥḍarında taḳrîr-i da'vâ idüb bundan aḳdem maḥrûse-i Brusa maḥallâtından 'Azb Bey maḥallesi ahâlisi iki biñ dokuz aḳçeye beni kürekçi tutub meblaġ-ı merḳūmdan biñ aḳçesi mûmâ-ileyh kefilim olmaġla aña emânet vaḍ' eyleyüb Ḳalender nâm Re'is gemisiyle… hümayuna gitmiş idim ḥâlâ edâ'-i ḫizmet eyleyüb meblaġ-ı merḳūmu mezkûr Ömer ḫalifeden ṭaleb eyledikde virmekde 'inâd ve muḫâlefet ider mezbûre su'âl olunmasın ṭaleb iderim didikde ġıbbe's-su'âl fi'l-vaḳi' merkûm Muṣṭafa'ya kefîl olub meblâġ-ı muzkûrı bende emânet vaḍ' eyledi lakin mezbûr Muṣṭafa içün firâr eyledi deyu meblâġ- merḳūmı benden ṭaleb idüb aldılar merḳum Muṣṭafa'nın edâ'-i ḫizmet eylediği ma'lûmum değildir deyu inkârıyla cevâb viricek ġıbbe'l-istişhâd merḳumeden Meḥmed bin Ḥaydar ve Murâd bin Piri ve Meḥmed bin 'Abdülkerim nâm kimesneler fi'l-vaḳi' mezkûr Muṣṭafa … hümâyun gidüb masfûr Ḳalender Re'is gemisinde bizüm ile bile edâ' eyledüğüne şâhidlerüz ve şahâdet daḫî iderüz deyu edâ'-yi şehâdet eylediklerinde ġıbbe't-te'dîl ve't-tezkiyye hayyiz-i kabûlde vaḳi' olub mâ veka'a ġıbbe'l-ibtigā taḥrîr ve imlâ olundı. (Kürekçi tutmak, emânet ve kefâlet)

Şuhûdü'l-ḥâl: Zeynî b. Meḥmed, Ḥüseyin b. 'İsa, Ḥüseyin b. Aḥmed, Mahmûd b. Yusuf, Meḥmed b. 'Abdullah ve ġayrihim.

63. Diyâr-ı 'Acemde vaḳi' kasabalardan Ḥüseyin bin Meḥmed nâm a'cemi kasaba-i Mâzenderân'dan işbu ḥâmil-i kitâb Süleyman bin Mihrâb nâm kimesne maḥḍarında taḥrîr-i merâm idüb mesfûr Süleyman ḳarḍ-ı şer'iden yüz sekiz sikke ġuruş telâtîn bahâsından yüz ḳırḳ dört sikke ġuruş cem'an iki yüz elli iki sikke ġuruş ki telâtîn bahâsından olan yüz ḳırḳ dört ġuruşı târih-i kitâbdan otuz gün muhel ile lâzımü'l-edâ' ve vâcibü'l-ḳaḍâ' deynim var deyu iḳrâr eyledikde muḳır leh merḳūm Süleyman şifâhan taṣdîḳ idüb mâ-hüve'l-vâḳi' biṭ-ṭaleb ketb olundı. (Deyn)

Şuhûd: el-Ḥac Aḥmed b. Meḥmed, Can Aḥmed b. Baba, Meḥmed b. el-Ḥac İbrahim.

64. Ṭosya Ḳazasına tâbi‘ ḳarye-i Odiske’den(?) İlyas bin el-Ḥac İbrahim nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîfde işbu ḥâmil-i kitâb Ramazan bin Gencabdal nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb ḳaza-i mezbûr muḍâfatından Ṣolca nâm karyede vaḳi‘ bir cânibi Aydın Ṣofi ve bir ṭarafı Receb ve Ḥüseyin mülkleriyle ve bir ṭarafı ‘Abdullah mülkü ile ve bir cânibi cebel ile maḥdûd ve mümtâz taht-ı tasarrufumda olan bir bâb mülk çatma evimi ve anbârımı ve ona muttaṣıl bir kıt‘a arpalıġımı ‘âmme-i ḥudûd ve tevâbi‘i ve kâffe murâfık ve tarâ’ik-ı ile merḳūm el-Ḥac Ramazan’a biñ dokuz yüz elli aḳçeye bey‘ eyleyüb ḳabḍ-ı ṣemen ve teslîm mebi‘ eyledim deyu iḳrâr ve i‘tirâf eyledikde mukarrun-leh merkūm el-Ḥac Ramazan vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve tahḳīḳ idüb mâ-hüve’l-vâḳi‘ bi’ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olundı. (Bey‘ mutlak)

Şuhud: Muhyiddin b. Receb Sofi, Gülen b. Hâni, Dâvûd b. Talib, Musa b. Gencabdal, Yusuf b. ‘Abdullah, Ḥüseyin b. Müstecâb, ‘Abdülcelal b. Rahmi.

65. İşbu sene-i ṣemân ve elf ve Cemâziyelaḫire’nin on dördüncü gününde medine-i munevvere evḳāfından İğnesi nâm karyeden Sûr nâm ẕimmî yedinden açık ḳaşlu gök gözlü emerd Rusiyyü’l-aṣl Rıḍvan nâm‘abd-i âbık vaḳf-ı merḳūmun câbisi olan Hermuz Beg nâm kimesneye teslîm olunub tarih-i mezbûrdan yevmi dört aḳçe nafaḳa taḳdîr olundıġı. (Nafaḳa)

Şuhûd: Maḥmud b. Yusuf, Receb b. Ḥamza, Muṣṭafa b. Meḥmed, Muṣṭafa b. Yusuf, Ali Beg er-ricâl ve ġayrihim.

7B

66. Merḥûm Meḥmed Çavuş ibnii Eymer nâm müteveffânın kebîr oġlı ḳudvetü’l-a‘yân Memi Çavuş zîyde kadruhu maḥfil-i ḳaḍâda işbu hâmil-i kitâb Meḥmed bin Ḥamza maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb babam merḥûmun Meḥmed Çavuş merḥûm el-Ḥac ‘İvaḍ Paşa evḳāfından kürekçiler çarşusunda vaḳi‘ bir ṭarafı Arayişoġlu Vaḳfı ile ve bir cânibi Meḥmed Beg dükkânıyla ve bir cânibi Sulṭan Vaḳfı ile ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i ‘âmla maḥdûd ve mümtâz taṣarrufunda olan bir bâb bezzâz dükkânı mah be-mah yigirmi yedi buçuḳ aḳçe icâresiyle mezbûr Meḥmed’e ḥâl-i ḥayâtında ve kemâl-i ṣıḥḥatinde yigirmi dört biñ aḳçeye hakk-ı taṣarrufunı mütevellîsi ma‘rifetiyle tefvîḍ eyleyüb meblâġ-ı merḳūmdan on sekiz biñ aḳçesini merḥûm meẕkûr babam Meḥmed Çavuş hâl-i ḥayâtında merḳum Meḥmed yedinden ḳabḍ ve istifâ eyleyüb altı biñ aḳçesi bâkī kalmış

idi. Ḥâlâ ẕikr olunan altı biñ aḳçe mûmâ-ileyh Meḥmed yedinden bi’t-tamâm ḳabḍ ve tesellüm eyledim bâkī ẕikr olan yigirmi dört biñ aḳçeden bir aḳçe ve bir ḥabe ḥakkım ḳalmadı deyu iḳrâr ve i‘tirâf eyledikde muḳarrun-leh merḳūm Meḥmed muḳırr-ı merḳūmun vech-i meşrûh üzre ṣâdır olan kelâmını vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥkīḳ idüb mâ-hüve’l-vâḳi‘ bi’ṭ-ṭaleb taḥrîr ve imlâ olundı. (İcâre)

Şuhûd: el-Ḥac ‘Abdi b. el-Ḥac Seydi, el-Ḥac ‘Ali b. Meḥmed, el-Ḥac Ḫıḍır b. ‘Ali, Es-Seyyid el-Ḥac Musa b. Es-Seyyid el-Ḥac İbrahim, Nurullah b. Meḥmed, Es-Seyyid Muṣṭafa Es-Seyyid Aḥmed, el-Ḥac Vildân b. el-Ḥac İbrahim, es-Seyydid Ḳāsım b. el-Ḥac Aḥmed, Ca‘fer b. ‘Abdullah, Perviz b. ‘Abdullah ve ġayrihim.

67. Fahrü’l-muhzerât Abdullah kızı Muhlika tarafından, ileride zikredilecek olan hibe konusunu ikrar etmek için vekil tayin edilen Husâm oğlu Hacı Mustafa (zbhsrm) Meclis-i şer‘î şerif ve mahfil-i din-i munîfte ikrar etti: Vekilin vekaleti Abdullah oğlu Hacı Sinan ve Hacı İvez oğlu İbrahim şehadetleriyle sabit olmaktadır. Mezkûr müvekkili işbu kayıt sahibi olan kızı Zuhrü’l-mûkerât Hasan kızı İsmihan’a yerleşim mekânından bir mutfağını hibe etti. Yerleşim mekânı Bursa şehrinin Enbiya oğlu mahallesinde olup ünlü adam Bey Ali Çelebi, Hacı İsa oğlu Mevlâna İbrahim Çelebi ve Osman Çelebi’nin mülklerine ve umumi yola sınırdır. İlgili Mutfağı bütün müştemilat ve haklarıyla birlikte hibe etmiştir. Bu hibe sahih ve şer‘î olup hibenin sıhhat şartlarını içine almaktadır. Bağışta bulunan kişi de bağışlanan mutfağı tamamen kabz etmiştir. Mukırrın bu ikrarı sahih ve şer‘îdir. Bu olayı tasdik etmek için Mezkûr İsmihan tarafından vekil tayin edilen Mustafa oğlu Mehmet Çelebi vekaleti şer‘î sübut yoluyla sabit olduktan sonra yüz yüze sözlü olarak tasdik etti. Bu olay Cemaziülahirin ortalarında kaleme alındı. (Hibe ve vekâlet).

Şâhitler: Mefharü’l-Eyimmeti’l-İzzâm Mevlânâ Yahya Halife b. Nasrullah el-İmam, İbrahim b. İvaz el-Müezzin, Ahmet b. Hasan el-Kayyım, Ali Çelebi b. Murat, Yusuf b. Abdullah, Hacı Üveys en-Neccâr vd.

68. Maḥrûse-i Brusadan Bostân bin Timur Beg meclis-i şer‘-i şerîfde işbu ḥâmil-i kitâb el-Ḥac Meḥmed bin Ḫıḍır nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb maḥrûse-i mesfûrede Ḫaṭîb Ḫâce maḥallesinde vaḳi‘ bir ṭarafı Ḫıḍır Beg mülkü ile ve iki ṭarafı bâyi‘-i merḳūm mülküyle ve bir ṭarafı müşteri-i merḳūm mülküyle maḥdûd ve mümtâz olub vâlidem merḥûme ‘İne binti Bostân’dan bana ırs-i şer‘le intikāl idüb taht-ı

taṣarrufumda olan bir kıt‘a arḍ-i ḫâliye-i ‘amme-i ḥudûd ve tevâbi‘i ve kâffe-i ḥuḳūḳ ve menâfi‘î ile mezbûr el-Ḥac Meḥmed iki biñ beş yüz aḳçeye bey‘-i ḳaṭı‘ ile bey‘ eyleyüb ḳabḍ ve teslim-i mebi‘ eyledim deyu iḳrâr ve i‘tirâf eyledikde muḳarrun-leh merḳūm el-Ḥac Meḥmed vicâhen ve şifâhen taṣdīk idüb mâ-hüve’l-vâḳi‘ bi’ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olundı. (Bey‘ kat‘î)

Şuhûd: Ḫıḍır b. Muṣṭafa, Süleyman b. Ḥanefî el-imâm, Maḥmud b. Meḥmed, Ḫıḍır Beg b. Şehsuvâr, el-Ḥac Ḳalender b. ‘Abdullah, Meḥmed Çelebi b. Ḥüseyin ve ġayrihim.

69. Aḥmed bin Ḥüseyin meclîs-i şer‘-işerîfde işbu ḥâmil-i kitâb Bostân bin Timûr Beg maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb bundan aḳdem Ḫânım binti Muṣṭafa nâm vâlidemin muḫallefâtını mesfûr Bostân ḳabḍ ve zabt eylemiş idi ḥâlâ bi-hasebi’ş-şer‘i’ş-şerîf baña ait olan üç biñ aḳçe ḥisse-i şer‘iyyemi bi’t-tamâm ve’l-kemâl merkūm Bostân yedinden ḳabḍ ve istifâ eyledim bâkī ẕikr olunan muḫallefâta müte‘alliḳ meẕkûr Bostân ẕimmetinde bir aḳçe ve bir ḥabbe ḥakkım ḳalmadı. Cümlesini alüb ḥaḳlaşdım deyu iḳrâr ve i‘tirâf eyledikde muḳarrun-leh mesfûr Bostân vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüb mâ-hüve’l-vâḳi‘ ġıbbe’l-intigā taḥrîr ve imlâ olundı. (Miras)

Şuhûdü’l-ḥâl: el-Meẕkûrûn.

70. Ḳoyuncular keṯüdâsı olan Muṣṭafa bin Ḥüsâm nâm kimesneye nâibü’ş-şer‘ Mevlânâ Aḥmed Çelebi Efendi yedinden bir altunlu cevherdâr taḳye fürûḫt olunmasıyçün teslîm olunduġı bi’ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olundı. (Bey‘)

Şuhûd: Mevlânâ Ḥasan Efendi, Mevlânâ ‘Ali Çelebi, Mahmûd b. Yusuf ve ġayrihim.

8A

71. İftiḫârü’l-ümerâi’l-kirâm muḫtârü’l-küberâi’l-fiḫâm el-muhtas bi-‘inâyeti’l-meliki’l-‘allâm Yusuf Beg ibnii Muhyiddin Beg dâme ‘izzuhu ilâ yevmi’l-kiyâme meclîs-i şer‘-i şerîfde işbu ḥâmil-i kitâb Ḳalender bin ‘Ömer ve Yusuf Beg ibnii ‘Abdullah nâm yeñiçeri maḥḍarlarında taḳrîr-i merâm idüb Sulṭan Meḥmed Ḫân ‘aleyhe’r-rahme ve’r-rıḍvân ḥazretlerinin evḳāfından olub maḥrûse-i Brusa ẕeylinde Boyacı köprüsü nâm mevḍ‘de vaḳi‘ kıbleten Âğacızâde Osman Çelebi tarlasıyla ve şerkan Ferhatzâde Bekir

Çelebi tarlasıyla ve ġarbân ve şimâlen müşârün ileyh Yusuf Beg tarlasıyla maḥdûd be mümtâz taht-ı taṣarrufumda olan iki ḳıt‘a tarlamın ḥaḳḳ-ı taṣarruf ve kararın vaḳf-ı mezbûre sâl be-sâl yüz akçe muḳāṭa‘asıyla ḥâlâ mütevellîsi olan faḫrü’l-emâcid Muṣṭafa Beg ma‘rifetiyle mezbûrân Ḳalender’e ve Yusuf yeñiçeriye ber vech-i iştirâk tefvîḍ eyleyüb muḳābele-i tefvîḍimde mezbûrlarıñ dört biñ nakd-i fiḍḍî râyicü’l-vaḳt akçelerini alub ḳabḍ ve istîfâ eyledim ẕikr olunan iki kıt‘a tarlamı mezbûrân Ḳalender ve Yusuf’a teslîm eyledim keye yeşâ’ mutaṣarrıf olalar deyu iḳrâr eyledikde muḳarrun-lehümâ merḳūmân Ḳalender ve Yusuf vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüb mâ-hüve’l-vâḳi‘ bi’ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olundı. (Tefviz-i hakk-ı tasarruf)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Meḥmed ‘Ali, Bekir b. Meḥmed, Ḥüseyin b. Ḥasan, ‘Ali Bâli b. Meḥmed, ‘Osman Çelebi b. Süleyman ve ġayrihim mine’l-ḥâḍırîn.

72. **Yevmü’l-iṣneyn 17 Âḫirü’l-cemâzeyn**

Faḫrü’s-sâdâti’l-kirâm Es-Seyyid İsmail bin Seyyid Muṣṭafa Süleyman bin ‘Abdullah nâm yeniçeri maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb mesfûr Süleyman baña Ḫınzîr ve Kedi deyu şetm eyledi ve sâyir bunuñ emsâli şütûm-ı ġalîza ile şetm eyledi bi-ḥasebi’ş-şer‘i’ş-şerîf mûcebin ṭaleb iderim su’âl olunsun didikde bi’l-muvâcehe mesfûr Süleyman’a su’âl olunub inkârıyla cevâb viricek ‘aḳībü’l-istişhâd ‘udûl-i müslimînden ‘Ali Dede ibnii ‘Abdullah ve Muṣṭafa bin Veli ve kudvetü’l-a‘yân Dâvud Beg ibnii ‘Abdullah nâm bevvab-i sultâni ve ‘Ali Beg ibnii ‘Abdullah nâm kimesneler fi’l-vaḳi‘ merḳūm Süleyman mûmâ-ileyh Es-Seyyid İsma‘il’i Ḫınzır ve Kedi ve sâyir bunun emsâli şütûm-ı ġalîza ile şetm eyledüğüne şâhidlerüz ve şehâdet daḫî iderüz deyu edâ’-i şehâdet eylediklerinde ġıbbe’t-te‘dîl ve’t-tezkiyye ḥayyiz-i ḳabûlde vaḳi‘ olub mâ-veḳa‘a bi’ṭ-ṭaleb ketb olundı. (Şetm)

Şuhûd: Mevlânâ ‘Alâ’eddin Efendi, Es-Seyyid Meḥmed, Muṣṭafa b. Meḥmed, Receb b. Ḥamza, Zeyni b. Meḥmed, Ḥüseyin b. Aḥmed ve ġayrihim.

73. Maḥrûse-i Brusa’da vaḳi‘ ḳutbu’l-‘ârifîn ve ’üsvetü’l-vâṣilîn merḥûm Üftâde Efendi maḥallesi sâkinlerinden Aḥmed bin Veli işbu ḥâmil-i kitâb faḫrü’s-sâdâti’l-mükerremîn ‘umdetü’l-ulemâ’i’l-muḥaḳḳiḳīn Mevlânâ Es-Seyyid Meḥmed Çelebi Efendi ibniu’l-merḥûm el-Ḥac Sinân zîdet faḍâ’iluhu ilâ yevmi’l-mîzân maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb bundan aḳdem merḥûm-ı merḳūm babam Veli ḥâl-ı ḥayâtında

müşârün ileyh Meḥmed Çelebi Efendi'ye yüz yigirmi biñ fiḍḍî râyicü'l-vaḳt aḳçe emânet va'ḍ eyleyüb mezbûr babam vefât eyledikden soñra muḳaddemen ẕikr olunan meblaġdan otuz iki biñ aḳçesini alub ḳabḍ ve teslîm eyleyüb bâḳī seksen sekiz biñ aḳçe ḥaḳḳım kalmışidi. Hâlâ ẕikr olan seksen sekiz biñ aḳçeden yigirmi sekiz biñ aḳçesini daḫî ḳabḍ ve istifâ eyledim. Mûmâ-ileyh Meḥmed Çelebi Efendi ẕimmetinde bâḳī altmış biñ aḳçe ḥaḳḳım ḳaldı deyu i'tirâf eyledikde muḳarrun-leh mûmâ-ileyh Es-Seyyid Meḥmed Çelebi Efendi vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüb mâ-hüve'l-vâḳi' ġıbe't-taleb ketb ü taḥrîr olundı. (Emânet)

Şuhûd: Meḥmed b. Veli, Meḥmed b. Aḥmed, Meḥmed b. Muṣṭafa, İsa Efendi b. İlyas el-imâm, Ali b. Aḥmed, Muṣṭafa b. Şaban, Ramazan b. Muṣṭafa ve ġayrihim mine'l-ḥâḍırîn.

74. Bursa şehrinin Üftâde Efendi mahallesinden Musa oğlu Mehmet ikrar ve itiraf etti: İşbu kayıt sahibi Veli rahmetlinin oğlu Ahmet Çelebi'nin zimmetimde 27500 dirhem borcu vardır. Borcun 25000'i karz-ı şer'îden bakiye 2500'i ise satın alıp kabzettiğim kumaş semeninden müeccel olarak zimmetimde kalan semenden oluşmaktadır. Borcun süresi ekteki tarihin Muharrem ayının başından itibaren tam bir seneye kadar ödenmesi gerekli olan bir borçtur. Bu ikrar sahih ve şer'î bir ikrar olup Mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu olay gerçekleşip mezkûr tarihte kaleme alındı. (Borç ve karz-ı şer'î)

Şâhitler: Mezkûr şâhitler.

75. 'Abdül'azîz bin Maḳṣûd nâm kimesne Muṣṭafa ibnii el-Ḥac Sinân maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb bundan aḳdem Muṣṭafa bin Ergaib nâm kürekçiye biñ aḳçe virüb mezbûr Muṣṭafa ẕikr olunan biñ aḳçe ile esbâb aldıkdanṣoñra zikr olunan meblâġ-ı merḳūm kürekçiden ṭaleb eylediğimde mezbûr Muṣṭafa muḥḍıra sâlifü' ẕ- ẕikr olan esbâb-ı mezbûrı kürekçiye teslîm eyleyüb mezkur Mıḥḍır Muṣṭafa yedinden bendaḫi ẕikr olan biñ aḳçe esbâbı alub ḳabḍ ve tesllüm eyledim deyu iḳrâr eyledikde muḳarrun-leh merḳūm muḥḍır Muṣṭafa vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳıḳ idüb mâ-hüve'l-vâḳi' ġıbbe'l-ibtiġā taḥrîr olundı. (Deyn)

Şuhûd: 'Abdi b. Pîrî, Ḥüseyin b. Aḥmed, Receb b. Ḥamza, Meḥmed b. 'Abdullah, Muṣṭafa b. Yusuf ve ġayrihim.

8B

76. **18.06/Kânûn-i Evvel Salı Günü**

Fahrü's-sâdât zühr-i ashab-ı saadât Rahmetli Seyyid Mehmet oğulları Seyyid Abdurrahman ve Seyyid Ali meclis-i Şer'î şerif ve mahfil-i dini-i münîfte ikrar ettiler: Her ikisi babalarından şer'î miras yoluyla intikal eden Abdullah oğlu Keyvan isimli kölelerini, Allah rızası için sevap kazanmak ve Peygamber Efendimizin ruhunu hoşnut etmek amacıyla şu ayeti kerimeye "…Allah'a temiz bir kalple gelenler dışında malın da çocukların da fayda vermeyeceği günde …"[419] dayanarak azat etmişlerdir. Köle seyrek dişli kel, ela gözlü, orta boylu, genç olup yüzük parmağında yara alameti ve sağ kulağının arkasında da yara izi bulunmaktadır. Bu azad etme sahih ve şer'îdir. Artık Keyvan diğer özgür insanlar gibi özgürdür. Onların lehinde ve aleyhinde olan her şey onun için de geçerlidir. Bundan sonra Keyvan'ın üzerinde mevlasının bağlılık hakkı dışında (bu hakkı Mevlaların azat ettikleri kölelerin üzerinde olur) kimsenin hiçbir hakkı kalmamıştır. Bu olay 18.06.1008 tarihinde gerçekleşip kaleme alındı. Sonra hürriyete kavuşan Keyvan, kayıt sahibi onu azat eden kişi mezkûr Seyyid Abdurrahman'a belirli bir ücret mukabilinde kendi nefsini kiraladığını itirafta bulundu. Kira müddeti 19.06 tarihinden itibaren üç seneye kadar olup kira miktarı kira süresince bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 600 gümüş dirhemdir. Bu kira akdi ikrarla sahih, şer'î, sarih ve mer'î olup kiracı tarafından tasdik edilmiştir. (Köle azadı ve nefis icâresi).

Şâhitler: Seyyid İbrahim b. Seyyid Mustafa, Hacı Veli b. Ahmet, Abdullatif Çelebi b. Ahmet, Hacı İvaz b. Mehmet, Hacı Mehmet b. Hacı Bekir, Hacı Mustafa b. Hacı Ali, Hacı Ahmet b. Süleyman vd.

77. Bursa şehrinin Hayrettin Paşa mahallesinden Osman kızı Hatice, meclis-i şer'î şerife hazır olup işbu kayıt sahibi Seyyid kasım oğlu Hacı Abdullah'ı, Muhammed oğlu Baba isimli kimseyle, bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 20000 dirhem hümüş mehir karşılığında kendini evlendirmesi için vekil tayin

419 "İnsanların diriltеceği bir günde, Allah'a temiz bir kalple gelenler dışında malın da çocukların da fayda vermeyeceği günde beni mahcup etme!", Şu'arâ, 87, 88, 89.

etti. Hacı Abdullah da vekâleti kabul ederek yerine getirmeyi yüz yüze sözlü olarak üstlendi. Bu kayıt 18.06.1008 tarihinde kaleme alındı. (Vekâlet).

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Çelebi b. Mehmet, Molla Ali b. Hacı, Hacı Mehmet b. Norullah, Hacı Hüseyin b. Mahmut, Abid b. Şerif, Recep Çelebi b. Sefer, Kâdızade diye bilinen Bostan Çelebi, Mustafa b. Yusuf el-Muhdir, Mahmut b. Yusuf.

78. **Yevmü'l-Ḫamis 20 Cemâziyelaḫir**

Gemlik ḳaḍāsına tâbi‘ Gencelü ḳarye sâkinlerinden Meḥmed bin Aḥmed işbu ḥâmil-i kitâb ‘umdetü’s-suleḥâ’i’s-sâlikîn ‘üsvetü’l-meşâyiḫi’l-vâṣilîn Meḥmed Dede bin Ḥüseyin Zadellahu taḳvâhu ilâ yevmi’d-dîn maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb ḳarye-i merḳūmede vâḳi‘ bir cânibi ḳara ‘Ömer bağıyla ve bir ṭarafı Velioğlu bağıyla ve bir ṭarafı ṭarîk-i ‘amla maḥdûd ve mümtâz olub müstaḳil taḥt-ı tasarrufumda mülk-i ṣarîhim olan bağımı ‘amme-i ḥdûd ve tevâbi‘î ve kâffe-i ḥuḳūḳ ve merâfıḳı ile her sene otuz aḳçe muḳāta‘asıyla icâb-ı ḳabûl ḥâvî bey‘-i bât-i ṣer‘î ile müşârun-ileyh Meḥmed Dede’ye on üç biñ naḳd-i fiḍḍî râyicü’l-vaḳt aḳçeye bey‘ eyleyüb ḳabḍ-ı s̱emen ve teslîm-i mebi‘ eyledim deyu ikrâr ve i‘tirâf eyledikde muḳırr-ı merḳūmun vech-i meşrûḥ üzre s̱âdır olan kelâmını muḳarrun-leh mekrum Meḥmed Dede vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüb mâ-veḳa‘a bi’ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olundı. (Bey‘ bât)

Şuhûd: Yusuf bin İvaz, el-Ḥac Meḥmed b. Aḥmed İvaz, Muṣṭafa b. Bayram, ‘Abdullah b. Muṣṭafa, Meḥmed b. Bayram, Ḥüseyin b. İsa Receb b. Ḥamza ve ġayrihim.

79. Alemşâh oğlu Torhan ikrar etti: Şer‘î miras yoluyla babasından tarafına intikal eylemekle mülkiyeti kendine ait ve bu akde kadar tasarrufunda olan üzüm bağını, Fahrü’l-Müderrisîn ve Zuhrü’l-Müdekkikîn Mustafa oğlu Mevlânâ Ahmet Çelebi’ye satmıştır. Müşteri bu üzüm bağını kendi malı ile kendine satın almıştır. Üzüm bağı kimlik mahallesi kazasının Gençli köyünde olup Hacı Mehmet’in üzüm bağı ve tarlasına, Başı büyük diye bilinen Mehmet’in üzüm bağına ve umumi yola sınırdır. Üzüm bağı arsasının mukataası yıllık 50 dirhemdir. İlgili üzüm bağını bütün sınır ve haklarıyla birlikte vadeli olmaksızın belirli, nakit ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 100 kuruş gümüştür. İlgili satım akdi icap kabulü ihtiva ederek kat‘î (bat), sahih ve şer‘î bir satım akdidir. Mukırrın

(satıcının) bu ikrarı sahih ve şer‘î olup müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey‘ bat)

Şâhiter: Mevlâna Ahmet Çelebi Efendi el-Müderris, Hacı Mehmet el-Bevvâbü’s-Sultânî, Yusuf b. İvaz, Mehmet b. Ahmet, Mehmet b. Bayram, Hacı Mehmet b. Ahmet, Hacı Bali b. Mustafa, Yusuf b. Mustafa, Ahmet b. Mustafa, Fahrü’l-eimmeti’l-Kirâm Hüsâm Halifetü’l-İmam vd.

80. Bursa şehrinin Havuz mahallesinden Hacı Sinan oğlu Halil ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını işbu kayıt sahibi Abdullah oğlu Ken‘ân’a satmıştır. Müşteri bu yerleşim mekânını kendi malı ile kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı mezkûr mahallede olup bir alt kat oda, sofa, akar su ve meyveli ağaçları içine almaktadır. Yerleşim mekânı Sinan Bey vakfına, Mustecâb Bey mülküne, Hüsrev mülküne ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası senelik 13 dirhemdir. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte vadeli olmaksızın belirli, nakit ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün zaman, çağ ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 5500 gümüş dirhemdir. İlgili satım akdi icap kabulü ihtiva ederek kat‘î (bat), sahih ve şer‘î bir satım akdidir. Mukırrın (satıcının) bu ikrarı sahih, şer‘î, sarih ve mer’î olup müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey‘ bat)

Şâhitler: İbrahim b. Hacı Sinan, Musa b. Hacı Mehmet, Sinan b. Anbdullah, Mehmet b. Musa el-Furkâni, Recep b. Hamza Serbölük vd. bulunanlar.

9A

81.Fahrü’n-Nisvân Ramazan kızı Hatice tarafından, Seyyid Ali oğlu Seyyid Hüseyin ve Ali oğlu Hamza’nın şehadetleriyle zikredilecek olan bey‘ ve semeni kabzetmek için vekaleti sabit olan Fahrü’s-Sâdât Seyyid Ali oğlu Seyyid Hüseyin vekâleten ikrar etti: Müvekkilesi Hatice işbu kayıt sahibi Cafer oğlu Hacı Mehmet’e mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar kendi tasarrufu altında olan dükkânı satmıştır. Adı geçen müşteri dükkânı kendi malıyla kendine satın almıştır. Dükkân tamamen Bursa şehrinin meşhur pazarı yani Çere pazarında olup bir tarafı mezkûr müşterinin vakfına, bir tarafı Pars Bey vakfına, diğer iki tarafı ise umumi yola sınırdır. Dükkân arsasının mukataası yıllık 120 dirhemdir. İlgili dükkânı bütün

müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte vadeli olmaksızın belirli, nakit ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 4400 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap ve kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup adı geçen müşteri tarafından tasdik edilmiştir. Bu ikrar zikredilen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (İkrarda vekâlet ve bey' bat)

Şuhûdü'l-hâl: Bahşi Bey b. Hacı Süleyman, Hacı Yusuf b. Abdullah, Seyyid İbrahim Efendi, Mehmet Çelebi b. Seyyid Ali, İbrahim b. İklim, Hüseyin Çelebi el-İmam, Hüseyin b. Hüseyin, Mustafa b. Mahmut, Hasan b. Abdullah, Mustafa b. Yusuf, Mahmut b. Yusuf, Mustafa b. Hacı Sinan vd.

82. Bursa şehrinin Başçı Hacı Sevinç mahallesinden Bostan oğlu Mehmet ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını annesi Hacı Hasan kızı Ümmî'ye satmıştır. Annesi bu yerleşim mekânını kendi malı ile kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı mezkûr mahallede olup iki alt kat oda, sofa, iki yerde akar su ve meyveli ağaçları kapsamaktadır. Yerleşim mekânının bir tarafı Hacı Hasan mülküne, iki tarafı Mehmet mülkü ve İmam vakfına ve diğer bir tarafı Bayram mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı ilgili dönemde rayiç olan dirhemden 20000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap ve kabulü içermektedir. Mukırrın (satıcının) bu ikrarı sahih ve şer'î olup müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey' bat)

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Lutfullah b. Hacı Abdurrahman, Hacı Durmuş, Mehmet b. Ahmet, Alaaddin b. Ahmet, Abdü'l-Kâdir el-Bezzaz, Abdugani vd. bulunanlar.

83. **Yevmü's-sebt 22 Cemâziyelaḫir**

Meḥmed bin Ḥasan ve Meḥmed bin 'Abdullah nâm kimesnelerun aġızlarında râyiḥâ-yi ḫamr olmaġın ḥâlâ ḳablûca subaşısı olan Faḍlullah ve şerîki Receb nâm kimesneler ṭalebleriyle mâ-veḳa'a ḳayd olundı. (Ḫamr)

Şuhûd: Bali b. Derviş, Ḥasan b. 'Abdullah, Ḥasan b. Aḥmed, Ḥasan Demür, İsmail b. Ḥamza ve ġayrihim.

84. Maḥrûse-i Brusa'dan Kefen İğnesi maḥallesinde vefât iden merḥûm Durmuş nâm müteveffânın kebîre ḳızı Ümmügülsüm ve Fatıma ve Ayişe nâm ṣaġîreleriniñ Yasemin binti 'Abdullah nâm ḫatuna lâzimü'l-edâ' ve vâcibü'l-ḳaḍa' deynleri olmaġın merḥūm-ı merḳūmun muḫallefâtından Na'lbur çarşusunda vâḳi' ġāzi Ḫüdâvendigâr 'aleyherrahme mine'l-meliki'l-ġaffâr vaḳfından bir bâb demürci dükkânını ve Sulṭân Meḥmed Ḫân 'eskenehullahu fî a'lâ ġurefi'l-cinân vaḳfından bir bâb diger demürci dükkânını ẕikr olunan ḍarûret-i deynleri içün sûḳ-ı sulṭânide bey' men yezîd olub furûḫt oldukdan sonñra ṣemeni ile deyn-i mezbûr edâ' olunmasıyçün ṣaġretân ṭaraflarından vaṣî olub ve merḳūme Ümmügülsüm cânibinden Ḫaṣm-ı münkir maḥḍarında Meḥmed Çelebi ibnii Şicâ' 'Ali bin Muṣṭafa ve 'Abdi bin Ḫıḍır nâm kimesneler şehâdetleri ile işbu ḥâmi-i kitâb el-Ḥac Ḫalil bin Piri nâm kimesnenin vekâleti ṣâbit olduġu bi'ṭ-taleb ketb ü taḥrîr olundı. (Vekâlet)

Şuhûd: Aḥmed b. Şicâ', Meḥmed b. Ḥasan, Meḥmed Çelebi b. el-Ḥac Meḥmed, el-Ḥac Meḥmed el-bevvâbü's-sultâni , İbrahim b. 'Ali, Ḫüseyin b. İsa, Ferhâd b. 'Abdullah.

85. Petro veled-i Batranus, Yani veled-i Ḳosta nâm ẕimmî maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb mezbûr Yani ẕimmetinde ḫamr bahâsından üç biñ akçe ḥaḳḳım olub meblaġ-ı merḳūmdan biñ akçesini edâ eyledi bâkī ḳalan iki biñ akçe ḥaḳḳım ṭaleb iderim su'âl olunsun didikde ġıbe's-su'âl biñ akçesi var idi edâ eyledim ġayri deynim yoḳdur deyu iki biñ akçesini inkârıyla cevâben viricek 'aḳībü'listişhâd Perşuto veled-i Yorgi ve Kostal veled-i Dimitri fi'lvâḳi' merḳūm Yani'nin mezbûr Petro'ya ḫamr bahâsından üç biñ akçe ḥaḳḳı olduġuna şâhidlerüz ve şehâdet dahî iderüz deyu edâ-yi şehâdet eyledikleri bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olundı. (Deyn ve şehâdet)

Şuhûd: Meḥmed b. 'Abdullah, Bekir b. Yahya, Muṣṭafa b. Yusuf, Maḥmud b. Yusuf, Receb b. Ḥamza.

86. Ḫayyâtlar ṭâifesinden Nikola veled-i Yavelo nâm ẕimmî meclis-i şer'-i şerîfde işbu ḥâmil-i kitâb Tedori veled-i Nikola nâm ḫayyât ẕimmî maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb maḥrûse-i Brusa İstanbul'da merhûm Gedik Paşa vaḳfından olub vâḳıf-ı müşârun-ileyh ḥamâmı ḳurbunda vâḳi' lede'l-ahâli ma'lûmü'l-ḥudûd mezbûr Tedori ile ber vech-i iştirâk mutaṣrrıf olduġumuz bir bâb dükkândan nıṣf-ı ḥisse-i şâyi'amı mezkûr

Tedori'ye teslîm eyledim keyfe yeşâ' mutaṣarrıf ola deyu iḳrâr eyledikde muḳarrun-leh merḳūm Tedori vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüb mâ-hüve'l-vâḳi' ġıbbe't-taleb ketb ü taḥrîr olundı. (Şerâket ve tefviz-i hakk-ı tasarruf)

Şuhûd: Meḥmed b. 'Abdullah, Sinan b. 'Abdullah el-hayyât, Murad b. 'Abdullah, el-Ḥac Yusuf b. 'Abdullah, 'Ali Beg er-râcil, Ḥasan Beg ibnii 'Abdullah er-râcil, Yani b. İstemad, Dimo b. İstimad, Yani b. Yorgi, Lanbolu b. Dimo, İlyas b. Yorgi ve ġayrihim.

9B

87. Hayrettin oğlu Durmuş ikrar etti: Bursa şehrinin Kurbü'l-Ârifîn, Umdetü'l-Vâsilîn Mevlânâ Üftâde Efendi mahallesine yakın bir yerde bulunan üzüm bağını, Abdullah oğlu Hasan'a satmıştır. Üzüm bağı umumi ve özel yola ve Mesih mülküne sınırdır. Üzüm bağı arsasının mukataası yıllık beş dirhemdir. İlgili üzüm bağını bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte vadeli olmaksızın belirli, nakit ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 1130 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap ve kabulü içermektedir. Mukırrın (satıcının) ikrarı sahih ve şer'î olup adı geçen

Müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey' bat)

Şâhitler: Abdulbaki b. Celal, Mehmet b. Ahmet, Halil b. Mustafa, Muharrem b. Ali, Bali b. Hızır, Ali b. Yardem, Abdulcelâl b. Derviş vd.

88. Bursa şehrinin Mecnun Dede mahallesinden Musa oğlu İsmail ikrar etti: Hacı İbrahim vakfı malından, işbu kayıt sahibi ilgili vakıf mütevellîsinin temsilcisi Ahmet oğlu Mevlânâ Alaaddin Halife ile yaptığım muamele sebebiyle zimmetimde 3300 dirhem borç vardır. Borcun 3000'i karz-ı şer'îden bakiye 300'i karz dışında satın alıp kabzettiğim koru semeninden müeccel olarak zimmetimde kalan semenden oluşmaktadır. Borcun süresi ekteki tarihten itibaren tam bir seneye kadardır. Bu ikrar sahih ve şer'î bir ikrar olup adı geçen Alaaddin tarafından tasdik edilmiştir. Zikredilen meblağa adı geçen mahallenin sakinlerinden Turğut oğlu Cafer kefil oldu. Bu kefâlet sahih ve şer'î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. İlgili kayıt 24.06.1008 tarihinde kaleme alındı. (Borç ve karz-ı şer'î)

Şâhitler: Hacı Veli b. Ahmet, Nasuh b. Hacı Mustafa, Hamza b. İbrahim, Hacı Mehmet b. Ahmet, Hacı Ali b. Hasan, Musa b. Seydi, Hızır b. Mehmet, Mehmet b. Mustafa, Gündoğdu b. Süleyman vd.

89. Maḥrûse-i Brusa maḥallatından Çardak maḥallesi sâkinlerinden el-Ḥac Yunus bin ‘Abdurrahman işbu ḥâmil-i kitâb Ḥüseyin bin Receb nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb merḥûm Yanicoğlu vaḳfından olub Ekserciler çarşusunda vâḳi‘ bir ṭarafı el-Ḥac Yusuf dükkânıyla ve bir ṭarafı Rıḍvan dükkânıyla ve bir cânibi Dâvûd Efendi vaḳfıyla ve bir ṭarafı ṭarîk-i ‘âmmla mahdûd ve mümtâz taḥt-ı taṣarrufumda olan bir bâb Ekserci dükkânının ḥaḳḳı taṣarruf ve ḳarârını vaḳf-ı merḳûme mâh be-mâh on beş akçe icâresiyle ‘amme-i ḥudûd ve tevâbi‘i ve kâffe-i ḥuḳûḳ ve ṭarâ’iḳī ile mütevellîsi ma‘rifetiyle mesfûr Ḥüseyin’e tefvîḍ eyleyüb muḳābele-i tefvîḍimde merḳûm Ḥüseyin’in fiḍḍî râyicü’l-vaḳt üç biñ akçesini alub ḳabḍ ve istifâ eyledim ve ẕikr olunan dükkânı mezkur Ḥüseyin’e teslîm eyledim deyu iḳrâr eyledikde muḳarrun-leh merḳûm Ḥüseyin vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳîḳ idüb mâ-hüve’l-vâḳi‘ bi’ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olundı. (İcâre)

Şuhûdü’l-ḥâl: Faḫrü’s-sâdât Es-Seyyid ‘Abdurrahman b. Es-Seyyid Meḥmed, Maḥmud Çelebi b. Receb, el-Ḥac Meḥmed b. Ṣa‘ban, el-Ḥac Yusuf b. ‘Abdürrezzâḳ, Ḥıḍır b. Mefaġir, Muṣṭafa Çelebi b. ‘Ali ve ġayrihim mine’l-ḥâzirûn.

90. Kayıtta imzası bulunan hâkim (madfa) Abdullah kızı Mülayım’ın bakımında olan küçük çocuk, Mustafa kızı İsmihan’ın nafaka, kisve vs. önemli ve gerekli ihtiyaçları için, adı geçen bakıcının talebiyle talep hakkının bulunmuş olduğu kişilerin (nafaka mükellefi olan kişilerin) üzerine dirhem belirleyip miktarını takdir etti. Dirhem miktarı ekteki tarihten itibaren tüm ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden günlük üç gümüş dirhemdir. Hâkim akabinde bakıcı kadına belirlenen meblağı kendi malından harcamasına izin verdi. Bu belirleme ve izin sahih ve şer‘îdir. İlgili hüküm 23.06.1008 tarihinde kaleme alındı (Küçük çocuğun nafakasının mahkeme tarafından takdir edilmesi).

Şâhitler: Mehmet b. Ali el-İmam, Hacı Nasuh b. Kemal, Norullah b. Cafer, Recep b. Hamza, Mehmet b. Abdullah vd.

91. Zikredilen merhûmun kızı Fahri tarafından, zikredilecek olan bey‘ ve semenden payını kabzetmek için vekaletleri sabit olan Rahmetli Nasuh oğlu Hüseyin ve Abdullah oğlu Mehmet vekaleten, Müteveffanın zevcesi Yusuf kızı Fatma kendi tarafından isaleten ve merhûm kocasının iki küçük çocuğu Mehmet ve Musatafa tarafından vekaleten ikrar ettiler: Hepsi isâleten, vekâleten ve visâyeten kayıt sahibi Ahmet oğlu Mustafa’ya, müteveffadan şer‘î miras yoluyla taraflarına intikal eden dükkânı tamamen satmışlardır. Dükkân Bursa şehrinin meşhur pazarı Semerciler çarşısında olup Gaybi oğlu Mehmet Çelebi mülküne, Hacı ramazan vakfına, Osman Çelebi vakfına ve umumi yola sınırdır. Dükkân arsasının mukataası yıllık yedi dirhemdir. İlgili dükkânı bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmışlar. Semen miktarı bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 4200 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap ve kabulü içermektedir. Satıcılar parayı ve müşteri ise dükkânı teslim almışlar. Mukırların ikrarı sahih ve şer‘î olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze tasdik edilmiştir. Bu satım akdi mütevvaffanın borcu için Sultâni pazarda halk arasında defalarca pazarlık yapıldıktan sonra gerçekleşmiştir. Bu ikrar mezkûr tarihte gerçekleşerek kaleme alındı. (Vekâlet, Vesâyet ve Bey‘ bat)

Şâhitler: Ali b. Yakup, Ali b. İlyas, Cafer b. Koçı, Şaban b. İsa, Ahmet b. Mehmet, Ali Çelebi b. Ahmet vd.

92. İşbu şemân ve elf Cemâziyelâhıreniñ on tokuzıncı çehârşenbe güni faḫrü’l-amâcid ve’l-aḳrân el-Ḥâc Piyâle Çavuş ve Emîne Bint ‘Abdullâh nâm ḫâtun meclis-i şer‘-i şerîfe ḥâzirân oldıklar bit-taleb ketbolındı. (Meclis-i Şer‘-i Şerîfe hâzır olmak)

Şuhûd: Muṣṭafa b. el-Ḥâc Sinân, Maḥmûd b. Yûsuf, Ḥüseyin b. ‘İsa, Meḥmed b. ‘Abdullâh, Ḫıḍır b. ‘Abdullâh ve ġayrihim.

10A

93. Abdullah oğlu Hacı Hayder ikrar etti: Zevcesi Fahrü’l-Muhzerât Mehmet kızı İsmihan tarafından vekâleti, Fahrü’l-Akrân Yûsuf oğlu Mustafa Bey, Mehmet oğlu Hacı Ahmet ve Yûsuf oğlu Mustafa şehadetleriyle sabit olan Ümdetü’l-Emâsil ve’l-Akrân

el-Sirâcü's-Sultani Recep oğlu Mustecâp Bey'e bir yerleşim mekânını satmıştır. Vekil, vekaleti hasebiyle mezkûr müvekkilesinin malı ile, mülkiyeti sahih ve satıcıya ait ve sahih tasarrufunda olan yerleşim mekânını satın almıştır. Yerleşim mekânı Bursa şehrinin Tuz pazarı mahallesinde olup bir alt kat oda, bir özel oda altında boş yer, su varili, tuvalet ve küçük avluyu içine almaktadır. Yerleşim mekânının bir tarafı umumi yola, bir tarafı Ayşe hatun mülküne ve diğer iki tarafı adı geçen müşterinin mülküne sınırdır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 24 dirhemdir. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte vadeli olmaksızın belirli, nakit ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden, 5500 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap ve kabulü içermektedir. Satıcı bedeli ve alıcı ise malı teslim almıştır. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup adı geçen vekil tarafından tasdik edilmiştir. Bu ikrar 05.06.1008 tarihinde gerçekleşip kaleme alındı. **(Bey' akdinde vekalet ve bey' bat)**

Şuhûdü'l-hâl: Ali Çelebi oğlu Abdullah Çavuş, Murat Bey vakfının mütevellîsi Kudvetü'l-A'yân Kasım Bey, Mustafa Çelebi b. Muharrem Çelebi, Seydi Ali b. Mehmet el-İmam, Şaban b. Abdullah, Mahmut b. Mehmet, Abdulhalim b. Veli, Hacı Yûsuf b. Ali.

94. Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Yeñice Maḥallesi sâkinelerinden İmtihânî bint Ḥüseyin nâm ḫâtun maḥfil-i kaḍâda işbu ḥâmil-i kitâb Ḥüseyin bin 'Abdullâh maḥḍarında taḳrîr-i da'vâ idüp bundan aḳdem (târiḫ-i kitâbdan altı ay muḳaddem) Ḳassaba-i Yârḥisâr'dan zevcim Maḥmûd bin Aḥmed nâm yeñiçeri sefer-i hümâyûna müteveccih oldıḳda nafaḳa ve kisvemi ve sâyir lâzım olan umûrumı görivirmek ḫusûsı içün merḳûm-ı Ḥasan'ı vekîl ve yerine ḳāimmaḳām nasbeylemiş idi. Ḥâlâ mesfûr Ḥüseyin altı aydan beri nafaḳa ve kisevmi virmez. Vekâlet ḥasebiyle mezbûrdan ṭaleb iderüm. Su'âl olunsun didükde bi'lmüvâcehe meẕkûr Ḥasan'a su'âl olundukda fi'lvâki' zevci mezbûr yeniçeri merḳūma İmtihânınıñ nafaḳa ve kisvesi ḫuṣûṣı içün beni vekîl nasbeyledi idi. Lâkin târiḫ-i kitâbdan altı ay mukaddem meẕkûre İmtihânî ile üc biñ akçe mehrî ve nafaḳa-i 'iddeti ve sâyir zevciyyete müte'alliḳ ḥuḳūḳ üzere ḫul' ve ibrâ eylediler. Binâen 'alâ ẕâlike virmezim deyu cevâb virdükde mezbûre İmtihânî münkire olıcaḳ 'aḳībe'l-istişhâd Mustafa bin Meḥmed ve Kuçuk bin Ḫıḍır fi'l-vâḳi' târiḫ-i merḳūmda mezbûre İmtihânî zevci mûmâ-ileyh Maḥmûd Yeñiçeri ile minvâl-i meşrûḥ üzere ḫul' ve ibrâ eyledüklerine şâhidlerüz ve şehâdet daḫi iderüz deyu edâ-yı şehâdet eyledüklerinde

ġıbbeʿt-ta‘dîl veʿt-tezkiyye ḥayyiz-i ḳabûlde vâḳi‘ olup mâ veḳa‘a bi’t-taleb ketb ü taḥrîr olındı. (Hatun nafakası)

Şuhûdü’l-ḥâl: Receb b. Ḥamza, Murâd b. ‘Abdullâh, Naṣûḥ Beg b. El-Ḥâc ‘Ömer, ‘Abdî b. Pîrî, Rıḍvân Beg b. ‘Abdullâh ve ġayrihim.

95. Ebnâ-i sipâhiyândan Faḫrüʿl-aḳrân İsmâ‘îl ibni ‘Abdüʿl-Mennân meclis-i şer‘-i şerîfde işbu ḥâmileyyi kitâb Meḥmed bin Bâlî ve şerîki Ḫıḍır bin İsmâ‘îl maḥḍarlarında taḳrîr-i da‘vâ idüp mezbûren Muḥammed ve Ḫıḍır’a her bir sikke filori ve yüz ḳırḳ akçe ḥesâbı üzere otuz doḳuz biñ akçelik ipek bey‘ eyledüm. Mezbûrlara su’âl olınmasını ṭaleb iderüm didükde ġıbbeʾs-su’âl mezbûr İsmâ‘îl Beg’den otuz sekiz biñ iki yüz elli akçelik ipek iştirâ’ eyledük lâkin filori virmek üzere iştirâ’ eyledük deyu cevâb virdüklerinde müdde‘î merḳūmdan minvâl-i meşrûh üzere bey‘ eyledügüne beyyine ṭaleb olındıḳda ityân-ı beyyineden ‘âciz ve ḳāsır olup şâhidlerim yoḳdur deyu cevâb virdükde mâ veḳa‘a bi’t-taleb ketbolındı.(Bey‘)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf, Ḥasan Beg b. Yûsuf, el-Ḥâc Yûsuf b. ‘Abdullâh, Yûsuf b. Maḥmûd, Meḥmed b. ‘Abdullâh ve ġayrihim mine’l-ḥâḍırîn.

96. Yevmü’l-Ḫamîs 27 Cemâziyelâḫire 3 Kânûn-I Ṣânî

Meḥmed bin Meḥmed Naṣûḥ bin İlyâs maḥżârında taḳrîr-i merâm idüp bundan aḳdem mezbûr İlyas’a yedi yüz akçeye bir ḥimâr bey‘ eyleyüp meblaġ-ı merḳūma işbu Velî Beg ibni ‘İvaḍ kefîl olup merḳūm Naṣûḥ ġāyib olmaġla meblaġ-ı merḳūmı mezbûr Velî Beg’den ṭaleb eyledükde ve kefâlet-i meẕkûre-i inkâr idüp tavassuṭ-ı müslimîn ile ḫusûs-ı merḳūmı beş yüz akçe ile sulḥ ve ibrâ eyleyüp meblaġ-ı mezbûrı merḳūm velî Beg yedinden ḳabżeylemiş idüm. Ḥâlâ mezbûr Naṣûh’a su’âl olınmasını ṭaleb iderüm didükde ġıbbe’s-su’âl fi’l-vâḳi‘ mezbûrdan yedi yüz akçeye bir ḥimâr iştirâ’ eyleyüp ba‘dehu mezbûr Velî Beg beş yüz akçe ile sulḥ u ibrâ eylemiş sulḥ-ı mezbûr maḳbûlümdür deyu cevâb virdükde mûmâ-ileyh Velî Beg’e su’âl olındıḳda ḫuṣûs-ı meẕkûrı beş yüz akçeye sulḥ ve ibrâ eyleyüp bedel-i sulḥ olan meblaġ-ı mesṭûrı mezbûr Meḥmed’e teslim eyledüm deyu cevâb virdükde mâ veḳa‘a bi’t-taleb ketbolındı. (Bey‘, Kefâlet, sulh ve ibrâ)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed b. ‘Abdullâh, Maḥmûd b. Yûsuf, Receb b. Ḥamza.

97. Mihrî bint ‘Abdullâh, ‘Abdî bin Dîvân maḥḍarında taḳrîr-i da‘vâ idüp mezbûr ‘Abdî’den ḫul‘ olup beni üç ṭalâḳ boşadı. Mezbûr ‘Abdîʿye su’âl olunsun didükde bi’l-muvâcehe meẕkûr ‘Abdî'ye su’âl olındıḳda mezbûr Mihrî'yi üç ṭalâḳ boşadım. Benden cümle ẓuhûr itdi deyu i‘tirâf ile cevâb virdükde mâ veḳa‘a bi’t-taleb ketbolındı. (Ṭalâḳ)

Şuhûdü’l-ḥâl: Oruç b. Aḥmed, Maḥmûd b. Yaḥya, Ḥüseyin b. ‘İsa, Bekir b. Yaḥya, Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed b. ‘Abdullâh ve ġayrihim.

98. Hâkim işbu kayıt sahibi boşanma iddetinde olan hamile kadın Abdullah kızı Mihri’nin talebiyle, iddet nafakasını, onu boşayan kocası Divan oğlu Abdi’nin üzerine farz kılıp miktarını takdir etti. Nafaka miktarı ekteki tarihten itibaren ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden iddetin süresinin sonuna kadar günlük iki gümüş dirhemdir. Hâkim kadına zaruret duydukta borçlanmaya ve tahsil imkanını elde ettiği zaman boşayan kocasına rüçu etmeye izin verdi. Bu farz kılma ve izin sahih ve şer‘îdir. (Mahkeme tarafından boşanmış kadına nafaka takdir edilmesi).

Şuhûdü’l-ḥâl: Mustafa b. Hızır, Oruç b. Ahmet, Recep b. Hamza, Murat b. Abdullah, vd. bulunanlar.

10B

99. Fahrü’t-Tüççâr Şaban oğlu Hacı Muhammed (zbmğ) ikrar etti: Berrak, sarı rengli, mavi gözlü, uzun boylu, genç, başında ve uyluğunda yara alameti bulunan Rusiye uyruklu Maskovalı Abdulvehhâb oğlu Rıdvan isimli kölesini, Allah rızası ve peygamber efendimizin ruhunu hoşnut etmek için efendimizin şu hadisine “Kim ki mü’min bir köleyi âzat ederse o kölenin her organına karşılık Allah da onun bir organını cehennem ateşinden âzat eder” uyarak azat etmiştir. Bu azat etme sahih ve şer‘îdir. Artık adı geçen Rıdvan da asıl özgürler gibi özgürdür. Onların lehinde ve aleyhinde olan her şey onun için de geçerlidir. Bundan sonra Rıdvan’ın üzerinde mevlasının bağlılık hakkı dışında (bu hakkı Mevlaların azad ettikleri kölelerin üzerinde olur) kimsenin hiçbir hakkı kalmamıştır. Bu ikrar gerçekleşti. (Köle azadı)

Şâhitler: Azat eden kişinin kardeşi Hacı Mustafa b. Şaban, Hacı Yunus b. Abdurrahman, Hacı Yûsuf b. Abdurrazzâk, Mustafa b. Yûsuf, Hızır b. Muzaffer, Hacı Sinan b. Abdullah.

100. Niḳola veled-i Ḳosta sâbıḳan zevcesi olan Mârola bint Perştu ve zevci Dimo veled-i Duḳa maḥḍarlarında taḳrîr-i merâm idüp bundan aḳdem İnegöl nâm ḳaṣabaya gitdüğümde merḳūme Marola'yı boşayup ẓimmetinde esbâb ve eṣḳālım ḳalmış idi. Ḥâlâ mezbûrede olan esbâbımdan bir yorġānım ve bir ḳālice ve bir köhne kebe ve bir don ve bir gömlek ve sâyir ortamızda ma‘lûm olan esbâb ve eṣḳālım her ne ise bi’l-külliye alup ḳabḍ u tesellüm eyledüm bâḳī mezbûre Marolanıñ ẓimmetinde bir aḳce ve bir ḥabbe ḥaḳḳım ḳalmayup ḫuṣûs-ı merḳūma müte‘alliḳ da‘vâ ve ṭalebden ẓimmetini ibrâ-i ‘âmm ve isḳāt-ı tâmm ile ibrâ ve isḳāt eyledüm ve ḥâlâ zevci olan meẓkûr Dimonu’ñ daḫi sâlifü’ẕ-ẕikr olan ḫuṣûsa müte‘alliḳ da‘vâ ve nizâ‘ ve ḫuṣûmetden ẓimmetini ibrâ-i ḳaṭ‘î ve esḳāṭ-ı küllî ile ibrâ’ ve isḳāt eyledüm şöyle ki min ba‘d mezbûre Marola’dan ve zevci mezbûr Dimo’dan da‘vâ ve ṭaleb idersem veyâ itdürür isem lede’l-ḥükkâmi’l-kirâm ve ‘inde’l-vulâti’l-fiḫâm mesmû‘a ve maḳbûle olmaya deyu iḳrâr ve i‘tirâf eyledükde muḳarrun-lehümâ merḳūmân Marola ve zevci Dimo vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüp mâ veḳa‘a bi’t-taleb ketb ü taḥrîr olındı. (Boşanmak ve ilgili meseleleri)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed bin ‘Oṣmân, Muṣṭafa b. el-Ḥâc Sinân, Receb b. Ḥamza, Meḥmed b. ‘Abdullâh.

101. Kayıtta imzası bulunan hâkim (dfa), annesi Nasuh kızı Emine’nin bakımında olan küçük çocuk Hüseyin kızı Mu’mine’nin nafakası için adı geçen bakıcının talebiyle babası mezkûr Hüseyin’nin üzerine dirhem belirleyip miktarını takdir etti. Çocuğun nafakası ekteki tarihten itibaren ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden günlük üç gümüş dirhemdir. Hâkim akabinde bakıcı kadının çocuğun nafakası için zaruret duyduğunda borç almasına ve tahsil imkanını elde ettiği zaman ismi geçen Hüseyin’e rüçu‘ etmesine izin verdi. Bu belirleme ve takdir etme sahih ve şer‘îdir. İlgili hüküm 28.06.1008 tarihinde gerçekleşip kaleme alındı (Küçük çocuğun nafakasının mahkeme tarafından takdir edilmesi).

Şâhitler: Recep b. Hamza, Mustafa b. Yûsuf, Hüseyin b. İsa, Mahmut b. Yûsuf, Ferhat b. Abdullah ve Mehmet b. Abdullah.

102. Meḥmed bin Ḫalîl nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf’de taḳrîr-i merâm idüp bundan aḳdem Ġāzi Ḥüdâvendigâr ‘aleyhi’r-raḥme mine’l-ġaffâr vaḳfından olup ḳabluca-i ‘atîḳ ḳurbında ṭopraḳlıḳ dimekle ma‘rûf mevḍi‘de vâḳi‘ bir cânibi çaḳıl döküntisi ile üc cânibi ṭarîḳ-i ‘âmmla maḥdûd ve mümtâz bir ḳıṭ‘a arḍ ḫâliye-i sâbıḳan mütevellîsi olan faḫrü’s-sâdât menbe‘ül-‘ulâ Es-Seyyid Ebu’l-Beḳā’dan İsmâ‘îl bin İsḥâḳ nâm kimesne ile ber vech-i iştirâk ṭapu ile alıp yedimize temessük virmiş idi. Yedimizde olan tenmessük mûcebince ḳıbel-i şer‘den daḫi temessük verilmesini ṭaleb iderüm. Mütevellî mûmâ-ileyh ḫatmiyle maḫtûm sene ve elf Ṣaferinıñ yigirminci güni ile müverriḫ bir teẕkire ibrâz idüp naẓar olındıkda fi’l-vâḳi‘ taḳrîrine muvâfiḳ ve maḳālına muṭâbıḳ mesṭûr ve muḳayyed olmaġın bu veṣîḳa-i enîḳa ‘alâ mâ hüve’l-ḥaḳīḳa ṭalebiyle ketb ü taḥrîr olunub yedine def‘ olındı.(Temessük)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Maḥmûd, el-Ḥâc Ḫayrettîn b. Bekir, Ḥasan Beg b. ‘Abdullah, el-Ḥâc Meḥmed, el-ḥâc Ḫıḍır, el-Ḥâc Aḥmed ve ġayrihim.

103. Rumeli vilayetinde Mesestere ḳaḍasından Tedori veled-i Loḳa nâm ẕimmî meclis-i şer‘-i şerîfde işbu ḥâmil-i kitâb Polu veled-i Niḳola nâm ẕimmî maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb ḳaḍa-i meẕbûre tâbi‘ Orani nâm ḳaryede vâḳi‘ bir cânibi Ṭomâ nâm ẕimmî mülküyle ve bir cânibi Cânu veled-i İsteṭḳū bağıyla ve bir cânibi Orştû bağı ile ve bir ṭarafı göl ile ve bir ṭarafı Tomâ nâm ẕimmî âsyâbı ile maḥdûd ve mümtâz taḥt-ı tasarrufumda olan bir ḳıṭ‘a mülk bağımı ‘âmme-i ḥudûd ve tevâbi‘î ve kâffe-i huḳuḳ ve menâfi‘î ile icâb ve ḳabûlı müştemil bey‘ bât-ı şer‘î ile üc biñ beşyüz naḳd fiḍḍî râyicü’l-vaḳt akçeye bey‘ eyledüm deyu iḳrar u i‘tiraf eyledükde muḳarrun-leh merḳūm Polu vicâhen ve şifâhen taṣdiḳ u taḥḳiḳ idüp ma hüve’l-vâḳi‘ bi’t-taleb ketb ü taḥrîr olındı taḥrîren fî selḫ-i cimadeyulâḫire Li-sene ṣemân u elf. (Bey‘ bât)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Meḥmed, Muṣṭafa b ‘Abdullâh, Sinân b. ‘Abdullâh, Murâd b. ‘Abdullâh, Arslan b. ‘Abdullâh, Muṣṭafa b. Yûsuf, Elya b. Epstol, Yani b. Tedori, Ḳosta Vilid Yorki, Tedori, Estetori b. Estefle, Eskori ḤarKüylü ve ġayrihim.

11A

104. Habeşli Abdullah oğlu ikrar etti: Konuşulan vekalet yoluyla müvekkilinin zevcesi Ahmet kızı Cihan ile aldığı mehri geri verme ve iddet nafakası ve bütün

davalardan vazgeçme karşılığında boşandı. Artık Cihan kocasından ayrılmış ve kocasına helal değildir. Ancak kocasına yeni mehir karşılığında yeni nikah akdiyle helal olur. Sonra her biri bütün dava ve çekişmelerden özellikle zevciyet hususuna ilişkin olan davadan birbirinin zimmetini husumet ve çekişmeye son vermek için ibra ettiler. Şöyle ki eğer ilgili hususa dair birisinden dava sadır olursa hâkimlerin yanında işitilmeyip valilerin indinde kabul edilmez. Bu ikrar sahih ve şer'î olup Cihan tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. Bu kayıt 25.05.1008 tarihinde kaleme alındı. (Vekalet yoluyla muhalea ve ibra)

105. Bursa şehrinin Kassâp Hüseyin mahallesinden Hacı Yusuf oğlu Hacı Mehmet ikrar etti: Sahih mülkü ve net bir şekilde tasarrufunda olan bahçesini, adı geçen şehrin Kızyakup mahallesinden Musa oğlu Hidayet'e satmıştır. Mezkûr müşteri kendi malı ile kendine satın almıştır. Bahçe mezkûr vilayetin balıklı köyünde olup doğu tarafı umumi yola, kıble (güney) ve batı tarafı İsa müküne, kuzey tarafı ünlü adam Sultan Parası'nın mülküne sınırdır. Bahçenin sulama nöbeti hafta içi pazartesi günüdür. Bahçe arsasının mukataası yıllık 80 dirhemdir. İlgili bahçeyi bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte vadeli olmaksızın belirli, nakit ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 12500 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap ve kabulü içermektedir. Satıcı bedeli ve alıcı ise bahçeyi teslim almıştır. Mukırrın (satıcının) ikrarı sahih ve şer'î olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey' bat)

Şâhitler: Ali b. Halil, Hacı Hasan b. Süleyman, Abdurrahman b. Ali, Hamza b. Recep, Mustafa b. Hacı Yusuf vd. bulunanlar.

106. Bursa şehrinin Kızyakup mahallesinden Musa oğlu Hidayet ikrar etti: Sahih mülkü ve net bir şekilde tasarrufunda olan bahçesini, Fahrü'l-akrân Adbullah er-râcil oğlu Hüseyin Bey'e satmıştır. Mezkûr müşteri kendi malı ile kendine satın almıştır. Bahçe mezkûr vilayetin Balıklı köyünde olup doğu tarafı umumi yola, kıble (güney) ve batı tarafı İsa mülküne, kuzey tarafı ünlü adam Sultan Parası'nın mülküne sınırdır. Bahçe arsasının mukataası yıllık 80 dirhemdir. Bahçenin sulama nöbeti her hafta içi pazartesi günüdür. İlgili bahçeyi bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte belirli ve

kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 12500 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap ve kabulü içermektedir. Mukırrın (satıcının) ikrarı sahih ve şer‘î olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Adı mezkûr şâhitler.

107. Meḥmed bin Ḫalîl işbu ḥâmil-i kitâb Elvân Beg Maḥallesinden Sâliḥ bin Nûreddîn maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp merḥûm Ġāzi Ḫüdâvendigâr ‘aleyhi’r-raḥme mine’l-meliki’l-ġaffâr evḳāfından olup ḳabluce-i ‘atîḳ ḳurbında Topraḳlıḳ dimekle ma‘rûf mevzi‘de vâḳi‘ iki cânibi ṭarîḳ-i ‘âmmla ve bir ṭarafı Muṣṭafa mülküyle ve bir cânibi ṭaş döküdüsüyle maḥdûd ve mümtâz taḥt-ı taṣarrufumda olan bir ḳıṭ‘a arḍ-ı ḫâliyeniñ ḥaḳḳ-ı taṣarrufun mütevellîsi ma‘rifetiyle mûmâ-ileyh Ṣâliḥ’a tefvîż eyleyüp muḳābele-i tefvîżimde mezbûr Ṣâliḥ’iñ fıḍḍî râyici’l-vaḳt üç yüz aḳcesini alup ḳabż u istîfâ eyledüm ve ẕikr olınan arḍ-ı ḫâliye-i mezbûre teslîm eyledüm deyu i‘tirâf eyledükde muḳarrun-leh merḳūm Ṣâliḥ vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüp mâ hüve’l-vâḳi‘ bi’t-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Tefvîzi-i hakkı tasarruf)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Maḥmûd, El- Ḥâc Ḥayreddin b. Bekir, Ḥasan Beg b. ‘Abdullâh, El-Ḥâc Meḥmed, El-Ḥâc Ṣafer, El-Ḥâc Aḥmed ve ġayrihim.

108. Meḥmed bin Ḫalîl maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Ḥamza Beg Maḥallesi sâkinlerinden işbu ḥâmil-i kitâb El-Ḥâc ‘Ali bin Naṣûḥ maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp maḥrûse-i mesfûrede esved olan faḫrüʿl-ġüzzat ve’l-müçâhidîn Ġāzi Ḫüdâvendigâr ‘aleyhi’r-raḥme mine’l-meliki’l-mu‘în vaḳfından ḳabluce-i ‘atîḳ ḳurbında Topraḳlıḳ dimekle ma‘rûf mevḍiʿde vâḳi‘ bir cânibi Ḥasan Beg mülküyle ve bir ṭarafı Ḫayreddin mülki ile iki ṭarafı ṭarîḳ-i ‘âmmla maḥdûd ve mümtâz taḥt-ı taṣarrufumda olan bir ḳıṭ‘a arḍ-ı ḫâliyeniñ ḥaḳḳ-ı taṣarrufın mütevellîîsi ma‘rifetiyle merḳūm El-Ḥâc ‘Ali’ye tefvîḍ eyleyüp muḳābele-i tefvîḍimde merḳūmıñ elli naḳd râyici’l-vaḳt aḳcesini alup ḳabżḍ u tesellüm eyledüm ve ẕikrolınan arḍ-ı ḫâliyeyi mûmâ-ileyh El-Ḥâc ‘Ali’’ye teslîm eyledüm deyu iḳrâr ve i'tirâf eyledükde muḳarrun-leh merḳūm El-Ḥâc ‘Ali vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüp mâ veḳa‘a ġıbbe’l-ibtiġā taḥrîr ve imlâ olındı. (Tefvîzi-i hakkı tasarruf)

Şuhûd: El-meẕkûrûn

109. Meḥmed bin Ḫalîl maḥrûse-i Brusa'da vâḳi' Elvân Beg Maḥallaesinden işbu ḥâmil-i kitâb Ḫayreddin bin 'Ali maḥdarında taḳrîr-i merâm ḳılup merḥûm Ġāzi Ḫüdâvendigâr 'aleyhi'r-raḥme mine'l-meliki'l-ġāffâr vaḳfından ḳabluce-i 'atîḳ ḳurbında Topraḳlıḳ dimekle ma'rûf mevḍi'de bir cânibi El-Ḥâc 'Ali mülkiyle ve bir ṭarafı Muṣṭafa mülki ile ve bir ṭarafı Meḥmed mülki ile ve bir cânibi ṭarîḳ-i 'âmmla maḥdûd ve mümtâz taḥt-ı taṣarrufumda olan bir ḳıṭ'a arḍ-ı ḫâliyeniñ ḥaḳḳ-ı taṣarrufın mütevellîîsi ma'rifetiyle merḳūm Ḫayreddîn'e tefvîḍ idüp muḳābele-i tefvîḍimde mezbûr Ḫayreddîn'iñ elli naḳd fıḍḍî râyici'l-vaḳt aḳcesini alup ḳabḍ eyledüm. Ẕikrolan arḍ-ı ḫâliyeyi merḳūm Ḫayreddîn'e teslîm eyledüm deyu iḳrâr eyledükde muḳarrun-lehu merḳūm Ḫayreddîn vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ eyledi. (Tefvîzi-i hakkı tasarruf)

Şuhûd: Es-sâbiḳūn

11B

110. **Yevmü'l-İṣneyn Ġurra-i Mâh-i Recebü'l-Müreccb Li-sene 1008 7 Kânûn-i Ṣânî**

Dergâh-ı 'Âlî Yeñiçerilerinden 'Ömer bin 'Abdullâh nâm Yeñiçeri işbu ḥâmil-i kitâb Meḥmed bin Ken'ân nâm kimesneyi meclis-i şer'-i şerîfe iḥḍâr ve bi'l-muvâcehe taḳrîr-i da'vâ idüp bundan aḳdm 'Ali bin 'Abdullâh nâm ḳarındaşım mezbûr Meḥmed'e nefsini icâreye virüp sefer-i hümâyûna gitmişdi. Ḫâlâ birâderüm mezbûr 'Ali ġāib olup ẕimmetinde ba'ḍı esbâbı ve ḥaḳḳı ḳalmışdur. Merḳūm Meḥmed'e su'âl olınmasın ṭaleb iderüm didükde ġıbbe's-su'âl fi'l-vâḳi' mezbûr 'Ali baña yanaşup sefer-i hümâyûna bile gitmişdi lâkin Sofya nâm ḳassabaya varduḳda mezbûr 'Ali bir miḳdâr ḫasta olmaġla kasaba-ı merḳūmede benden ḥaḳḳını her ne ise alup ayrıldı deyu cevâb virdükde merḳūm 'Ömer Yeñiçeri münker olıcaḳ 'aḳībe'l-istişhâd 'udûl-ı müslimînden Meḥmed bin 'Ömer ve 'Oṣmân bin Bektaş nâm kimesneler meẕkûr 'Ali'ye Baṭun nâm ḳassabada râst gelüp mûmâ-ileyh Meḥmed'den cümle ḥaḳḳım alup ayrıldum didügüne şâhitlerüz ve şühedât daḫi iderüz deyu edâ-yı şehâdet eyledüklerinde mâ veḳa'a bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olunup mâ veḳa'a bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. Taḥrîren fî't-târiḫi'l-meẕkûr. (İcâre-i nefis)

Şuhûd: Ḥüseyin b. Aḥmed, Meḥmed b. Ḥüseyin, Bekir b. El-ḥâc Maḥmûd, Meḥmed b. Ramaḍân, Muṣṭafa b. Yûsuf, Receb b. Ḥamza ve ġayrihim.

111. Kasım kızı Emine ikrar etti: İşbu kayıt sahibi zevci Ali oğlu Osman ile aldığı mehri geri verme, iddet nafakası ve bütün davalardan vazgeçme karşılığında sahih ve şer‘î olan muhalea yoluyla boşandı. Mehir miktarı 2000 dirhemdir. Artık kocası Osman’dan ayrılmış ve kocasına helal değildir. Ancak kocasına yeni mehir karşılığında yeni nikah akdiyle helal olur. Sonra her biri bütün dava ve çekişmelerden özellikle zevciyet hukukuna dair davadan birbirinin zimmetini husumet ve çekişmeye son vermek için ibra ettiler. Bu ikrar sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Muhalea ve ibra).

Şâhitler: Arslan b. Abdullah, İyne han, Mahmut b. Yahya, Seydi Ahmet, Mustafa b. Hüseyin, Mahmut b. Yusuf vd.

112. Hasan kızı Şemsi tarafından, Hudaverdi oğlu Hüseyin el-imam ve Mahmud oğlu Hacı Ahmet’in şehadetleriyle zikredilecek olan bey‘ ve semeni kabzetmek için vekaleti sabit olan Bursa şehrinin İshak Paşa mahallesininden Muhammed oğlu Ahmet vekaleten ikrar etti: Müvekkilinin sahih ve net bir şekilde tasarrufunda olan yerleşim mekânını, vekaleti hasebiyle kayıt sahibi İbrahim Kassap oğlu Nasuh’a satmıştır. Mezkûr müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı Bursa vilayetinin Maksem mahallesinde olup bir alt kat oda, bir üst kat oda, mutfak ve avluyu içermektedir. Bu yerleşim mekânı umumi yola, Gökdere diye bilinen vadiye, Kaftancı diye bilinen adamın mülküne ve Müslümanların mezarlığına sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, yol ve menfaatlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 3700 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap ve kabulü müştemildir. Mukırrın ikrarı net ve mer’îdir ki adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (İkrarda vekalet ve bey‘ bat)

Şâhitler: Hacı b. Mahmut, Ali b. Recep, Veli b. Halil, Bostan b. Memi, Mehmet b. Osman, Fahrü’l-eyimme Mevlânâ Hasan Çelebi el-imam, Ahmet Çelebi el-Hindistanî, Hacı Osman b. Rasûl vd.

113. Maḥrûse-i Brusa’da Ḥamza Beg Maḥallesinde vefât iden faḫrü’l-ḳaḍâ Mevlânâ Muṣṭafa Efendi ibni Caʿfer nâm müteveffânıñ zevcesi merḥûme Sâfiye bint Aḥmed nâm ḫâtunuñ oġlı olan El-Ḥâc ʿAbdi bin Muḥammed nâm kimesne meclis-i şer'-

i şerîfde merḥûm merḳūm Muṣṭafa Efendi'niñ Muḥammed nâm saġîrine vasi-i muḫtâr olan Muṣṭafa ibni ʿAbdullâh ve nâẓiri Sefer Çelebi ibni Ḥüseyin maḥḍarlarında taḳrîr-i merâm idüp bundan aḳdem vâlidem merḳūme Safiye vefât eyleyüp muḫallefâtı müşâr-ileyh Muṣṭafa Efendi ḍabṭında iken ol daḫi fevt olup ḥisse-i şerʿiyyem bâḳī ḳalmış idi. Ḥâlâ meẕkûre vâlidem Sâfiye'niñ muḫallefâtından ʿalâ mâ faraḍallâh baña ʿâyid ve râciʿ ḥisse-i şerʿiyyem beş biñ beş yüz aḳce ḥaḳḳımı bi'l-külliye merḳūmân vaṣî ve naẓir yedlerinden alup istîfâ eyledüm. Ẕikrolınan vâlidem muḫallefâtından bâḳī bir aḳce ve bir ḥabbe ḥaḳḳım ḳalmayup ḫuṣûṣ-ı merḳūma müteʿalliḳ daʿvâ ve ṭalebden mezbûrlarıñ ẕimmetlerini ibrâ-i ʿâmmm ve isḳāṭ-ı tâmmm ile ibrâ' ve isḳāṭ eyledüm. Şöyle ki: Min baʿd daʿvâ ve nezâʿ idersem ledi'l-ḥükkâmi'l-kirâm ve ʿinde'l-vulâti'l-fiḫâm istimâʿ olınmaya deyu iḳrâr ve iʿtirâf eyledükde muḳırrr lehümâ merḳūmân vaṣî ve naẓir vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüp mâ hüve'l-vâḳiʿ bi'ṭ-ṭaleb ketbolındı. (Mîrâs)

Şuhûd: Ṣolaḳ Maḥmûd Beg b. ʿAbdullâh, İsmâʿîl b. İbrâhîm, Muṣṭafa Ḫalîfe el-İmâm eş-şehîr Bikebâbcı, Aḥmed Çelebi El-Müezzin, ʿAbdi Çelebi b. Şicâʿuddîn, Ḳadri Çelebi b. Caʿfer, Bostan Beg b. Dâvud, Bekir b. Yaḥya, Ferhâd b. ʿAbdullâh, Meḥmed b. ʿAbdullâh.

114. Mahmut oğlu Mustafa ikrar etti: mülkiyeti sahih ve net bir şekilde tasarrufunda olan yerleşim mekânını, Mehmet oğlu Mustafa'ya satmıştır. Mezkûr müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı Bursa şehrinin İsa Bey mahallesinde olup bir üst kat oda, ahır, hüçre, küçük avlu ve akar suyu içermektedir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 20 dirhemdir. Bu yerleşim mekânı Hacı Yusuf mülküne, Ayşe Hatun mülküne, umumi yola ve Selçuk Hatun Vakfı'na sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 19000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'îdir. Mukırrın ikrarı net ve mer'î olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey' bat)

Şâhitler: Hacı Ahmet b. Hacı Mahmut el-imam, Hacı Ahmet b. Muzaffer, Sefer b. Ahmet et-tabbâh, Ali b. Bekir.

12A

115. Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Ḥamza Beg Maḥallesi sâkinelerinden Ḫadîce bint ʿOs̱mân nâm ḫâtun ṭarafından ḫuṣûṣ-ı âtîyyü'ẕ-ẕikre Ḳadri Çelebi ibni Caʿfer ve ʿAbdurraḥmân bin Meḥmed nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti s̱âbit olan Naṣûḥ bin ʿAli nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde mezbûre Ḫadîce'niñ liab ve liümm ḳız ḳarındaşları Kerîme ve ʿÂbide nâm ḫâtunlar câniblerinden ḫuṣûṣ-ı âtîyyü'ẕ-ẕikre El-Ḥâc İbrâhîm bin Muṣṭafa ve Ḳadri Çelebi ibni Caʿfer şehâdetleriyle vekâleti s̱âbit olan El-Ḥâc ʿOs̱mân bin Ramaḍân nâm kimesne maḥżarında taḳrîr-i merâm idüp bundan aḳdem müvekkilim merḳûme Ḫadîce'niñ babası mezbûr ʿOs̱mân vefât idüp muḫallefâtını merḳûmân Kerîme ve ʿÂbide ḳabḍ u ḍabṭ eylemişler idi. Ḥâlâ ẕikrolınan muḫallefâtından müvekkiletim meẕkûre Ḫadîce ʿala mâ faraḍallah kendüye ʿâyid ve râciʿ dört biñ fıḍḍî naḳd-i râyici'l-vaḳt aḳcesini alup ve sâyir esbâb ve es̱ḳālden ḥisse-i şerʿiyyesini bi'l-külliye merḳūmtân Kerîme veʿÂbide yedlerinden alup ḳabḍ u istîfâ eyledi ve muḥallefât-ı mezbûrede bâḳī bir aḳce ve bir ḥabbe ḥaḳḳı ḳalmayup ḫuṣûṣ-ı merḳūma müteʿalliḳ daʿvâ ve ṭalebden meẕkûretân Kerîme veʿÂbide ẕimmetlerini ibrâ-ı küllî ve isḳāṭ-ı ḳaṭʿî eyledi. Şöyle ki: Min baʿd daʿvâ ve nezâʿ idersem veyâ itdürür isem ledi'l-ḥükkâmi'l-kirâm istimâʿ olınmaya didi deyu bi'l-vekâle iḳrar ve i'tiraf eyledükde vekil-i meẕkûr El-Hâc Osman vicâhen ve şifâhen tasdil1 u tahḳiḳ idüp mâ vaḳaʿa bi'ṭ-ṭaleb ketb ve taḥrîr olındı. (Vekâlet ve ibra)

Şuhûd: ʿOs̱mân Beg b. Maḥmûd, Muṣṭafa b. İlyâs, İbrâhîm b. Selmân, El-Ḥâc İbrâhîm b. Muṣṭafa, El-Ḥâc Veli b. Aḥmed ve ġayrihim.

116. Yevmü'l-Ḫamîs 5 Recebü'l-Müreccb 10 Kânûn-ı S̱ânî

Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından ʿAli Paşa Maḥallesi sâkinlerinden faḫrü'l-aḳrân Muḥammed bin ʿOs̱mân meclis-i şerʿ-i şerîfde Ḥaḍret-i Emîr Sulṭân ʿaleyhiʿr-raḥme veʿl-ġufrân Maḥallesinden işbu ḥâmil-i kitâb Muḥammed bin Muṣṭafa maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp ẕikrolınan ʿAli Paşa Maḥallesi'nde vâḳiʿ bir ṭarafı ṭarîḳ-i ʿâmmla ve iki cânibi Ḳassab Meḥmed mülkiyle ve bir ṭarafı ʿOs̱mân Çelebi mülkiyle maḥdûd ve mümtâz bir bâb-ı kârḫânede ṭaḥt-ı taṣarrufumda olan iki ʿaded tîzgâhı târiḫ-i kitâb Recebüʿl-müreccebniñ ġürresinden üç yıl tamâmına mâh-be-mâh doḳsan aḳce üçret ile mezbûr Muḥammed'e icâreye virüp merḳūm Muḥammed daḫi ḳabûl ve istîcâr eyledi ve ẕikrolınan iki tîzgâhıñ üç senede ḥâsıl olan üç biñ iki yüz ḳırḳ fıḍḍî râyici'l-vaḳt aḳce

üçretini mûmâ-ileyh Muḥammed yedinden biʿt-tamâm ve'l-kemâl ḳabḍ u istîfâ eyledüm ve sâlifüʿẕ-ẕikr olan iki tîzgâhı merḳūm Muḥammed'e teslîm eyledüm deyu iḳrâr ve iʿtirâf eyledükde muḳarrun-lehu merḳūm Muḥammed vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüp mâ hüve'l-vâḳiʿ ġıbbe'l-ibtiġā taḥrîr u imlâ olındı. (İcâre)

Şuhûdü'l-ḥâl: ʿAbdî Beg b. Maḳṣûd, Muṣṭafa b. Yûsuf, Maḥmûd b. Yûsuf, Mevlânâ Muḥarrem Efendi b. El-Ḥâc Meḥmed ve ġayrihim.

117. Daha önce değerlendirildi gibi bu kayıt iptal edilmiştir. Bu sebeple burada tercüme edilmedi. İptal edilmesine rağmen yine metin kısmında aktarıldı.

118. Bursa vilayetinin Şahin Lala mahallesinden Fahrü'l-eyimme Ahmet Çelebi meclis-i şer'-i şerîf ve mahfil-i dîn-i münîfte ikrar etti: mülkiyeti sahih ve net bir şekilde tasarrufunda olan yerleşim mekânını, dilekçe sahibi Ahmet oğlu Hasan'a satmıştır. Mezkûr müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı adı geçen mahallede olup üç alt kat oda, sofa, su varili, meyveli ve meyvesiz ağaçları içine almaktadır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 24 dirhemdir. Bu yerleşim mekânının iki tarafı Genç oğlu Mehmet'in mülküne, bir tarafı Fahri Hatun mülküne ve diğer bir tarafı ise umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, tüm ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden 7300 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Satıcı semeni ve alıcı ise malı teslim almıştır. Mukırrın ikrarı sahih, şer'î, açık ve meri olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar 1008 yılının Cemâziyelâhirin sonlarında gerçekleşip kaleme alınmıştır. (Bey' bat)

Şâhitler: Mehmet b. Abdullah el-imam, Mehmet b. Genç, Abdi b. Hasan, Hüseyin b. Ahmet, Mehmet b. İbad, Şeyh Mehmet b. Ahmet vd.

119. Bursa vilayetinin Bulgarlar mahallesinden Yorgi ve Minmal oğlu Kosta, Meyhud oğlu Stadin'in nefsine ve hasmı Yanî oğlu Meyhud'un talebiyle mahkeme celb ettiğinde mahkemeye ihzar etmesine kefil oldular. Bu kefalet sahih ve şer'îdir. (Kefâlet)

Şâhitler: Mehmet b. Abdullah, Mustafa b. Yusuf, Hüseyin b. Ahmet, Mahmût b. Yusuf, Murat b. Abdullah.

12B

120. Muṣṭafa bin ʿAbdullâh nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde ḳaṣṣâblar ṭâifesinden işbu ḥâmil-i kitâb Bekir bin ʿAli nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp mezbûr Bekir'e ḳoyun bahâsından lâzımü'l-edâ ve vâcibü'l-ḳaḍâ dört biñ fıḍḍî râyici'l-vaḳt akçe deynüm vardur deyu bi't-tavʿ ve'r-rıḍâ lâ bi'l-kerh ve'l-cezâ iḳrâr ve iʿtirâf eyledükde muḳırr-ı merḳūmuñ vech-i meşrûḥ üzere ṣâdır olan kelâmın muḳarrun-lehu merḳūm Bekir vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüp mâ hüve'l-vâḳiʿ biʿṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı.(Deyn)

Şuhûd: Receb b. Ḥamza, Ḥüseyin b. ʿİsa, ʿAli b. Muṣṭafa, Ferhâd b. ʿAbdullâh, İbrâhîm b. ʿAbdullâh, Ḥasan beg b. ʿAbdullâh, Maḥmûd bin Yaḥya.

121. Maḥrûse-i Brusa'da Ḥamza Beg Maḥallesi'nde vefât iden faḫrü'l-ḳuḍḍât Mevlânâ Muṣṭafa Efendi ibni Caʿfer nâm müteveffânıñ zevcesi merḥûme Ṣâfiye bint Aḥmed nâm ḫâtunuñ ḳızı olan Fâtıma bint Naṣûḥ ṭarafından ḫuṣûṣ-ı âti'z-zikre Muṣṭafa bin ʿAbdullâh ve Sefer Ḫalîfe ibni Ḥüseyin şehâdetleriyle vekâleti ṣâbit olan El-Ḥâc Meḥmed ibniü'l-Ḥâc Muḥammed merḥûm merḳūm Muṣṭafa Efendi'niñ Muḥammed nâm ṣaġîrine vaṣî-i muḫtâr olan Muṣṭafa bin ʿAbdullâh maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp bundan aḳdem müvekkiletim mezbûre Fâṭımanıñ vâlidesi merḳūme Ṣâfiye vefât idüp baʿdehu muḫallefâtı müşâr-ileyh Muṣṭafa Efendi ḍabṭında iken ol daḫi fevt olup mehrinden ve süds-i ḫiṣṣe-i şerʿiyyesinden ḥaḳḳı bâḳī ḳalmış idi. Ḥâlâ ẕikrolınan muḫallefâtından müvekkiletim merḳūme Fâṭıma'nıñ mehrinden ve ʿalâ mâ faraḍallah ḫiṣṣe-i şerʿiyyesinden ḥâsıl olan iki biñ dört yüz naḳd-i fıḍḍî râyici'l-vaḳt akçe ve ʿÎsa Beg nâm ḳarye sınurunda vâḳiʿ iki ṭarafı ṭarîḳ-i ʿâmm ile ve iki cânibi Bâli nâm kimesne mülkiyle maḥdûd ve mümtâz iki ḳıṭʿa tarlamı müvekkiletim mezbûre Fâtıma ḳabḍ ve istîfâ eyleyüp sâlifü'z-zikr olan muḫallefâtından bâḳī bir akçe ve bir ḥabbe ḥaḳḳı ḳalmadı ve ḫuṣûṣ-ı mezbûre müteʿallik daʿvâ ve ṭalebden vaṣî-i merḳūmuñ ẕimmetin ibrâ-i küllî ve isḳāt-ı ḳaṭʿî eyledi. Şöyle ki: Min baʿd daʿvâ ve ṭaleb idersem ʿindʿl-ḥükkâmi'l-kirâm ve leddi'l-vulâti'l-fiḫâm istimaʿ olınmaya didi deyu biʿl-vekâle iḳrâr eyledükde muḳırr-ı merḳūmuñ vech-i meşrûḥ üzere ṣâdır olan kelâmını muḳarrun-lehu vaṣî-i meẕkûr vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüp mâ hüveʿl-vâḳiʿ bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Vekâlet, defâʿ-i hak)

Şuhûd: Ḥüseyin b. Aḥmed, Meḥmed b. ʿOs̱mân, Maḥmûd b. Yûsuf, Meḥmed b. ʿAbdullâh.

122. **Yevmü'l-İs̱neyn 8 Recebü'l-Ferd Li-sene Ş̱emân U Elf**

Yahûd ṭâifesinden Yâsif Abrahâm nâm Yâhûdi işbu ḥâmil-i kitâb Ramaḍân bin ʿAli maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp bundan aḳdem mezbûr Ramaḍân beş vakiyye ipek virüp baʿdehu ṭaleb eyledükde dört vakiyye ipek teslîm eyleyüp bir vakiyyesin inkâr eylemekle ortamızda münâzaʿât-ı keş̱îre ve muḫâṣamât-ı şedîde vâḳiʿ olmışdı. Ḫâlâ ẕikrolınan bir vakiyye ipegim daḫi teslîm eyleyüp cemʿân mezbûr ẕimmetinde olan beş vakiyye ipegim bi't-tamâm ve'l-kemâl alup ḳabḍ ve istîfâ eyledüm. Bâḳī ẕimmetinde ḥaḳḳum ḳalmayup ḫuṣûṣ-ı mez̲kûre müteʿalliḳ daʿvâ ve ṭalebden ẕimmetin ibrâ-i ʿâmmm ve isḳāṭ-ı tâmmm ile ibrâ' ve isḳāṭ eyledüm. Şöyle ki: Min baʿd daʿvâ ve ṭaleb idersem ʿindeʿl-ḥükkâm istimâʿ olınmaya deyu iḳrâr ve iʿtirâf eyledükde muḳarrun-leh merḳūm Ramaḍân vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüp mâ hüve'l-vâḳiʿ bi't-taleb ketb ü taḥrîr olındı. (İbra')

Şuhûd: ʿOs̱mân b. Ḥüseyin, ʿAbdurraḥmân b. Meḥmed, Maḥmûd b. Yaḥya, Murâd b. ʿAbdullâh, Muṣṭafa b. Yûsuf ve ġayrihim mine'l-ḥâḍırîn.

123. Manol veled-i Niḳola nâm ẕimmî Sevastos veled-i Estemad nâm ẕimmî maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ idüp mezbûr ẕimmî ẕimmetinde ḳarḍ-ı şerʿîden doḳuz yüz aḳce ve ḫamr bahâsından üç yüz aḳce cemʿân biñ iki yüz aḳce ḥaḳḳım var. Ṭaleb iderüm. Ṣü'âl olunsun didükde ġıbbe's-su'âl fi'l-vâḳiʿ ẕikrolınan iki biñ iki yüz aḳce ẕimmetinde idi lâkin merḳūm Manol'a biʿt-tamâm edâʿ eyledüm deyu cevâb virdükde. (Deyn)

Şuhûd: Meḥmed b. ʿOs̱mân, Receb b. Ḥamza, Ḥüseyin b. Yusuf, Mahmûd b. Yusuf, Zeynî b. Mehmet.

124. Nikola oğlu Menol ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Yorgi oğlu Deyâni'nin zimmetimde şarap semeninden 3200 dirhem alacağı vardır. Bu borç ödenmesi gerekli olan bir borçtur. Bu ikrar sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Deyn)

Şâhitler: Mehmet b. Osman, Recep b. Hamza, hüseyin b. Ahmet, Murat b. Abdullah.

125. **Yevmü's-Sülesâ 9 Receb 15 …….**

Hamza oğlu Ali ikrar etti: Mülkiyeti sahih ve net bir şekilde tasarrufunda olan yerleşim mekânını, dilekçe sahibi Ali oğlu Mevlânâ Abdurrahman'a satmıştır. Mezkûr müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı Bursa şehrinin İncekler mahallesinde olup üç alt kat oda, bir özel oda, üç sofa, akar su, fırın ve meyveli ağaçlı avluyu içine almaktadır. Bu yerleşim mekânının iki tarafı umumi yola, bir tarafı Piri mülküne ve diğer bir tarafı ise Kassapzade diye bilinen Mustafa'nın mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte belirli bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 17000 gümüş dirhemdir. Semen ekteki tarihten itibaren 720 güne kadar müşteri üzerine müecceldir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey' bat)

Şâhitler: Abdurrahman Çelebi b. Ali, Murat Çelebi b. Mehmet Çelebi, Hüseyin b. Mahmut Çelebi, Mehmut Çelebi b. Mehmet Çelebi vd.

13A

126. Mirek oğlu İskenter isimli zimmî ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, 'umdetü'l-'ulemâ'i'l-kirâm, kudvetü'l-fudalâ'i'l-fihâm, el-vâsil ilâ rahmeti'l-meliki'l-'allam Mevlânâ Hüssam Efendi (efds) vakfının mütevellîsi olan, Fahrü'l-muderrisîn Mustafa oğlu Mevlânâ Ahmet Çelebi'ye, sahih mülkü ve net bir şekilede tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını bey' bi'l-istiğlal tarakiyle satmıştır. Mezkûr müşteri vakıf malı ile satın almıştır. Yerleşim mekânı Bursa vilayetinin Hace Muhammed mahallesinde olup iç ve dış avludan oluşmak üzere iki avluyu içine almaktadır: İç avlu, aralarında sofa ve altlarında serdâb olan iki alt kat oda, mutfak, ahır, fırın, su varili, tuvalet ve avluyu ve dış avlu ise, iki alt kat oda, kilar diye bilinen oda, tuvalet ve avluyu içine almaktadırlar. Yerleşim mekânı Piri oğlu Ahmet Çelebi'nin mülküne, Mehmet oğlu Mehmet'in mülküne, Budâk isimli zimmînin mülküne ve umumi yola sınırdır. Bu yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 13 dirhemdir. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır, müştemilat, yol ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 10000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi sahih

ve şer‘î bir akittir. Sonra satıcı tekrar o sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, müşteri yerleşim mekânını kira akdinin tüm şartlarına riayet ettikten sonra belirli bir kira karşılığında kiraya vermiştir. Kira süresi Cemâziyelevvelin başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira üçreti kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 1000 dirhemdir. Kira akdi sahih ve şer‘îdir. Bu ikrar mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Satılmış olan yerleşim mekânı ve yerleşim mekânının kira üçretini tahsil etmek için adı geçen mahalle sakinlerinden Altın oğlu Budâk isimli zimmî kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şer‘î bir kefalet olup icap ve kabulü ihtiva etmektedir. (Beyʿ bi’l-istiğlal ve kefâlet).

Şâhitler: Kudvetü’l-a‘yân Ali Çavuş b. Piri, Boğçacızâde diye bilinen Mehmet Çelebi, Fahrü’l-küddât Seyyid Hasan b. Seyyid Yahyâ, Ali b. Mustafa, Mustafa b. Yusuf, Recep b. Hamza, Mehmet b. Hüseyin, Hasan b. Abdullah er-râcil vd.

127. Ali oğlu Hüseyin ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait ve tasarrufunda olan üzüm bağını, Ahmet oğlu Mahmut’a satmıştır. Mezkûr müşteri üzüm bağını kendi malıyla kendine satın almıştır. Üzüm bağı Bursa şehrinin Ahmet Bey köyünde olup iki tarafı umumi yola, bir tarafı Ahmet Bey Er-râcil’in mülküne ve diğer bir tarafı Rıdvân mülküne sınırdır. Üzüm bağı arsasının mukataası yıllık 16 dirhemdir. İlgili üzüm bağını bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla vadeli olmaksızın belirli, nakit ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 3000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Ahmet b. Abdi, Veli b. Mahmut, Yusuf b. İbrahim, Perviz b. Abdullah, Hüseyin b. Mustafa, Hacı Hüseyin b. Abdullah, Hacı Ali b. Abdullah, Recep b. Hamza, Mustafa b. Yusuf, Ahmet b. Hacı Osman.

128. Ḫuṣûṣ-ı âti’ẕ-ẕikre zevcesi Fâṭıma bint Meḥmed nâm Ḫâtun cânibinden bimâ hüve ṭarîḳü’ṣ-ṣubût şerʿan vekâleti ṣâbit olan Muṣṭafa b. Ḫalîl nâm kimesne mezbûre Fâṭımanıñ sâbıḳan zevci olan işbu ḥâmil-i kitâb Sinân b. Ḥamza nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp bundan aḳdem müvekkiletim merḳūme mûmâ-ileyh Sinân’dan iki biñ aḳce mehir ve ḳarḍ-ı şerʿîden üç yüz aḳce ḥaḳḳın ve nafaḳa-i ʿiddetin

cümle alup ḳabḍ ve istîfâ eyleyüp ḫuṣûṣ-ı meẕkûre müteʿallik daʿvâ ve ṭalebden mesfûr Sinân'ıñ ẕimmetini ibrâ'-i ʿâmm ve isḳāṭ-ı tamm ile ibrâ' ve isḳāṭ eyledi ve mesṭûr Sinân daḫi merḳūme Faṭımanıñ ḥicir ve terbiyesinden olan ʿÂyişe nâm ḳızına müteʿallik daʿvâ ve ṭalebden fâriġ olup ẕikrolunan ḫuṣûṣlara müteʿallik daʿvâ ve nizâʿdan birbiriniñ ẕimmetlerini ibrâʿ-i küllî ve isḳāṭ-ı ḳaṭʿî eylediler deyu biʿl-vekâle iḳrâr ve iʿtirâf eyledükde muḳarrun-leh-i merḳūm Sinân muḳırr-ı merḳūmun vech-i meşrûḥ üzere ṣâdır olan kelâmın vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüveʿl-vâḳiʿ bi't-taleb ketb ü taḥrîr olındı. (Vekâlet ve ibra')

Şuhûd: Faḫrü'l-akrân Nûrullâh Beg b. Ḫalîl, Ḫıḍır b. Dâvud, Ḫalîl b. Sinân, Arslan b. ʿAbdullâh, Muṣṭafa b. Yûsuf ve ġayrihim.

129. Aḥmed b. Yûsuf nâm kimesne maḥfel-i ḳaḍâya ḥâḍır olup taḳrîr-i merâm eyledi ki bundan aḳdem oġlum olan Mevlânâ İbrâhîm Çelebi muʿtaḳım Cerkes Ḥasan nâm müteveffânıñ mîrâṯına müteʿallik ve mesfûr Ḥasan'ıñ Rıḍvân nâm müteveffa ḳulınıñ mîrâṯına müteʿallik ḫuṣûṣı içün vekîl ve yerime ḳāyim maḳām naṣb eylemiş idüm. Ḥâlâ mezbûr İbrâhîm Çelebi'yi vekâlet-i meẕkûreden ʿazl eyledim didükde mâ vaḳa'a ṭalebiyle ketb ü taḥrîr olındı. ('Azl-i vekil)

Şuhûd: Meḥmed Çelebi b. Emrullâh reʿîsi'l-muḥḍarîn, Maḥmûd b. Yûsuf, Meḥmed Çelebi b. Muṣṭafa E'ş-şehîr bibostan zâde, Mevlânâ Velî Efendi b. Aḥmed, Ḥasan Beg Eʿr-râcil, Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Muṣṭafa b. Yûsuf, Recb b. Ḥamza.

130. Alaaddîn mahallesinden Mehmet kızı Fatma ikrar etti: İşbu kayıt sahibi İsa oğlu Mehmet'in, zimmetimde tebl diye bilinen metâ' semeninden altı buçuk kuruş taksitli şekilde alacağı vardır. Bu ikrar sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Deyn)

Şâhitler: Re'îsü'l-muhdarîn Mehmet Çelebi b. Emrullah, Mehmut b. Yusuf, Recep b. Hamza, Hüseyin b. İsa, Oruç b. Ahmet.

13B

131. Nikolâ oğlu Menol ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Koçri oğlu Mehmet'in, zimmetimde havir diye bilinen metâ' semeninden 400 dirhem alacağı vardır. Bu ikrar

sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Deyn)

Şâhitler: Adı geçen şâhitler.

132. **11.07 Perşembe Günü**

Şerif oğlu Âbid ikrar etti: Mülkiyeti sahih ve açık bir şekilde tasarrufunda olan yerleşim mekânını, Zührü’l-muvekkerât İlyas kızı Selime’ye satmıştır. Adı geçen müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı Bursa mahallelerinden Hacı Bezzâz mahallesinde olup iki alt kat oda, sofa, akar su, tuvalet ve meyveli ağaçlara sahip olan avluyu kapsamaktadır. Yerleşim mekânının bir tarafı Memi oğlu Ahmet Çelebi’nin mülküne, bir tarafı özel yola ve diğer iki tarafı Kasım oğlu Bekr’in mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 9000 gümüş dirhemdir. Bu yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 25 dirhemdir. Bu satım akdi kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Satıcı bedeli ve alıcı ise malı teslim almıştır. Mukırrın ikrarı açık ve meri olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Fahrü’l-muderrisîn mevlânâ Ahmet Çelebi b. Mustafa el-muderris, Abdi b. Ali, Hacı Hamid b. Seydî, Pirkalem b. Ebi bekir, Mehmet Bey b. Osman, Bostan Çelebi b. Hacı Mehmet vd.

133. Fahrü’l-muhzerât İlyas kızı Selime ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Süleyman kızı Raziye’ye mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını bey’ bi’l-istiğlal tarakiyle satmıştır. Adı geçen müşteri kendi malı ile kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı Bursa vilayetinin Hacı Bezzâz mahallesinde olup iki alt kat oda, sofa, akar su, tuvalet ve meyveli ağaçlara sahip olan avluyu içine almaktadırlar. Yerleşim mekânının bir tarafı Memi oğlu Ahmet Çelebi mülküne, bir tarafı özel yola ve diğer iki tarafı Kasım oğlu Bekir’in mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânının ihtiva ettiği bütün sınır, müştemilat, yol ve haklarıyla birlikte, vadeli olmaksızın belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı tüm ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden 3000 gümüş dirhemdir. Yerleşim mekânı

arsasının mukataası yıllık 25 dirhemdir. Bu satım akdi sahih ve şer‘î bir akit olup icap kabulü içermektedir. Sonra satıcı tekrar o sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, müşteri yerleşim mekânını kira akdinin tüm şartlarına riayet ettikten sonra belirli bir kira karşılığında kiraya vermiştir. Kira süresi ekteki yılın 15.07 tarihinden itibaren tam bir seneye kadar olup kira üçreti kira süresince 500 dirhemdir. Kira akdi sahih ve şer‘îdir. Bu ikrar net ve mer’î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar olayı mezkûr tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Beyʿ bi’l-istiğlal).

Şâhitler: Fahrü’l-kurrâ’ ve’l-huffâz monla Bostân ser mahfil, Hüseyin b. Mahmut, Hüseyin Çelebi b. Mehmet, Receb b. Çelebi eş-şehîr beyazcızâde.

134. Bursa şehrinin Musa Baba mahallesinden Hasan oğlu Resûl ikrar etti: İşbu babası vefat eden Ümmî isimli küçük çocuğun malından, onun vasisi Seyyid Mehmet oğlu Seyyid Mehmet ile yaptığım muamele sebebiyle, ekteki tarihten itibaren aylık yüz dirhem taksitli şekilde zimmetimde alacak vardır. Bu ikrar sahih ve şer‘î olup mezkûr vasi tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Zikredilen meblağa Ahmet oğlu Mehmet kefil oldu. Bu kefâlet akdi sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Bu ikrar 10.07.1008 tarhinde kaleme alındı. (Deyn ve kefâlet)

Şâhitler: Hüseyin b. İsa, Mustafa b. Yusuf, Zeyni b. Mehmet, Mustafa b. Hacı Sinan, Mahmut b. Yusuf.

135. Kudvetü’l-emâsil ve’l-akrân Nurullah (bs) oğlu Hacı Mehmet ikrar etti: Mülkiyeti sahih ve açık bir şekilde tasarrufunda olan yerleşim mekânını, kayıt sahibi Abdullah kızı Muhlikâ’ya satmıştır. Adı geçen müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı Bursa şehrinin Reyhan Paşa mahallesinde olup iki alt kat oda, bir özel oda altında ahır, akar su ve meyveli ağaçları kapsamaktadır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık . Yerleşim mekânının iki tarafı özel yola, bir tarafı Mehmet kızı Saliha’nın mülküne ve diğer bir tarafı ise Bekir Çelebi’nin mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte vadeli olmaksızın belirli, nakit ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 37300 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Satıcı

bedeli ve alıcı ise malı teslim almıştır. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘i olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Abdullah b. Nasrullah, Hacı Habib b. Seydi, Ali Çelebi b. Mirzâ, küdvetü’l-emâsil ve’lemâcid Osman Çevuş b. İvez, Bostan Çelebi b. Hacı İbrahim, Pirkalem Çelebi b. Ebi bekir vd.

136. Tüççâr ṭâifesinden Ḥüseyin ibniü’l-Ḥâc ʿAli nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu ḥâmil-i kitâb ve râfiʿ-i ḫiṭâb Yahûd ṭâifesinden Mayer veled-i Yahûda nâm Yahûdi maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp mezbûr Yahûdi ẕimmetinde boğası bahâsında tammü’l-vezn veʿl-ʿayâr iki yüz seksen sikke dinar ḥaḳḳım var idi. Ẕikrolınan iki yüz seksen sikke filori ḥaḳḳımı bi’t-tamâm ve’l-kemâl alup ve ḳabḍ ve istîfâ eyledüm. Bâḳī ẕimmetinde bir akçe ve ḥabbe ḥaḳḳım ḳalmayup cümlesini alup ḥaḳlaşdım deyu iḳrâr-ı saḥîḥ-i şerʿî ve iʿtirâf-ı ṣarîḥ-i merʿî eyledükde muḳırr-ı merḳūmuñ vech-i meşrûḥ üzere ṣâdır olan kelâmın muḳarrun-lehu merḳūm Yahûdi vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüveʿl-vâḳiʿ bi’t-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Deyn)

Şuhûd: Maḥmûd b. ʿİvaḍ, Ḳudvetüʿl-aʿyân ʿOsmân Çavuş b. ʿİvaḍ, ʿUmdetü’l-aḳrân Budâḳ Çavuş b. Dervîş, Meḥmed b. Muṣṭafa, Meḥmed b. Sefer ve ġayrihim.

14A

137. Bursa mahallelerinden ‘Attâr Hüssâm mahallesinden (hafyke) Yusuf oğlu Hacı Mustafa (zbhsrm) ikrar etti: İşbu kayıt sahibi kısa boylu, mavi gözlü, bitişik kaşlı, sağ ayağında yara alameti ve genç olan Rusiyalı Abdulvehhâb oğlu Keyvan isimli kölesini, tedbir (ölüme bağlı azat etme) yoluyla şu cümleyi “Ben ölünce sen hürsün” dile getirerek azat etmiştir. Mezkûr mevlası vefat edip rabbine kavuştuğu zaman mevlasının malının üçte bir kısmından özgür olur. Bu ikrar sahih ve şer‘îdir. (Tedbir yoluyla köle azadı)

Şâhitler: Hacı Ahmet b. Mehmet, Hacı Yusuf b. Abdullah, Hacı hamza b. Abdullah, Mehmet b. Mehmet, mustfa b. Yusuf Serbölük vd.

138. Bursa şehrinin ‘Attâr Hüssâm mahallesinden Yusuf oğlu Hacı Mustafa ikrar etti: İşbu kayıt sahibi ela gözlü, seyrek dişli, Orta boylu Rusyalı Abdullah kızı Raziye isimli cariyesini tedbir yoluyla şu cümleyi “Ben ölünce sen hürsün” dile getirerek azat

etmiştir. Mezkûr mevlası vefat edip rabbine kavuştuğu zaman diğer asıl özgür insanlar gibi özgür olur. Bu ikrar sahih ve şer‘îdir. Bu ikrar mezkûr tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Tedbir yoluyla cariye azadı)

Şâhitler: Mezkûr şâhitler.

139. **12.07 Cuma Günü**

Mustafa oğlu Hacı İbrahim ikrar etti: Mülkiyeti sahih ve açık bir şekilde tasarrufunda olan yerleşim mekânını, Ali oğlu Muharrem’e satmıştır. Adı geçen müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı Bursa şehrinin Darphâne mahallesinde (hab) bir alt kat oda, meyveli ağaçlar ve akar suyu içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Seyyid Nuh oğlu Seyyid Mehmet’in mülküne, bir tarafı Bursa kalesinin duvarına ve diğer iki tarafı ise umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün bölge ve halk arasında rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 2800 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Satıcı bedeli ve alıcı ise malı teslim almıştır. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘i olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar, mezkûr tarihte kaleme alında. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Fahrü’s-sâdât Seyyid Mehmet b. Seyyid Nuh, Hacı Mahmut b. Ahmet, Hacı İbrahim b. Selman, Mehmet b. Recep, Mustafa b. Abdurrahman vd. bulunanlar.

140. Ali oğlu Muharrem ikrar etti: İşbu Bursa vilayetinde bulunan Mahalle-i darphâne vakfının mütevellîsi Murat oğlu Hüseyin’e, mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını bey’bi’l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Adı geçen müşteri mezkûr vakıf malı ile satın almıştır. Yerleşim mekânı mezkûr mahallede olup alt kat oda, meyveli ağaçlar ve akar suyu içine almaktadır. Yerleşim mekânının bir tarafı Seyyid Mehmet’in mülküne, bir tarafı Bursa kalesinin duvarına ve diğer iki tarafı ise umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilat, menfaat ve haklarıyla birlikte, vadeli olmaksızın belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı tüm bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 2000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi sahih ve şer‘î bir akit olup icap kabulü içermektedir. Bu ikrar sahih ve şer‘î olup mezkûr müşteri tarafından yüz yüze tasdik

edilmiştir. Sonra satıcı tekrar o sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, müşteri yerleşim mekânını kabzedip tahliye ettikten sonra belirli bir kira karşılığında kiraya verdi. Kira süresi Şevvâl ayın başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira üçreti kira süresince biraz önce vasfı zikredilen dirhem üzerinden 200 dirhemdir. Kira akdi sahih ve şer‘îdir. (Beyʿ bi’l-istiğlal).

Şâhitler: Zikredilenler.

141. Abdulkadir oğlu Ahmet ikrar etti: İşbu Mescid-i Bayezid Paşa Vakfının mütevellîsi Abdullah oğlu Oruç’a mülkiyeti kendine ait olan bir dükkânını bey’ bi’l-istiğlal tarakiyle satmıştır. Adı geçen müşteri mezkûr vakıf malı ile satın almıştır. Dükkân Bursa şehrinin Kapân çarşısının yakınında bir yerde olup Yusuf oğlu Hamza’nın dükkânına, Pir Ali oğlu Mehmet’in dükkânına, Kazaz oğlu Mescidine ve umumi yola sınırdır. İlgili dükkânı bütün sınır, müştemilat, yol ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 2000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi sahih ve şer‘îdir. Sonra satıcı tekrar o sattığı dükkânı kiralamak istediğinde, müşteri dükkânı kira akdinin tüm şartlarına riayet ettikten sonra belirli bir kira karşılığında kiraya verdi. Kira süresi ekteki yılın Muharrem ayının başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira üçreti kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 200 dirhemdir. Kira akdi sahih ve şer‘îdir. Bu ikrar net ve mer’î olup mezkûr mütevellî tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Satılmış olan dükkân ve kira üçretini tahsil etmek için Yusuf oğlu Hamza kefil oldu. Bu kefâlet sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Bu olay mezkûr tarihte kaleme alındı. (Beyʿ bi’l-istiğlal ve kefâlet).

Şâhitler: Mehmet b. Veli, Cafer b. Recep, Kasım b. Abdullah, Nasuh b. Mustafa, Mehmet b. Mustafa el-imam vd.

142. Kiciler ṭâifesinden Receb b. Ḥabîb nâm kimesne Yahûd ṭâifesinden işbu ḥâmil-i kitâb râfiʿ-i ḫiṭâb Yaġob Veled-i David nâm Yahûdi maḥḍarında bi’ṭ-ṭavʿ ve’r-rıḍâʿ lâ bi’l-kerh ve’l-cezâ iḳrâr-i ṣaḥîḥ-i şerʿî ve iʿtirâf-ı ṣarîḥ-i merʿî idüp mezbûr Yahûdi’ye ḳarḍ-ı şerʿîden lâzımü’l-edâ’ ve vâcibü’l-ḳaḍâ’ otuz beş biñ fıḍḍî râyici’l-vaḳt akçe deynim var didükde muḳırr-ı merḳūmuñ vech-i meşrûḥ üzere ṣâdır olan kelâmın

muḳarrun-lehu merḳūm Yaġob vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüve'l-vâḳiʿ ġıbbe'l-ibtiġā taḥrîr u imlâ olındı. Cerâ ẕâlikee ve ḥurrire fi'târiḫi'ṣ-ṣâbıḳ. (Deyn ve ḳarḍ-ı Şerʿî)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf Serbölük, Receb b. Ḥamza, Ḥüseyin b. Aḥmed, ʿAli b. Receb, Zeynî b. Meḥmed, Murâd b. ʿAbdullâh, Eʿs-Seyyid Nebî b. Velî, Ḥüseyin b. Ḥasan ve ġayrihim.

14B

143. Medîne-i Münevvere evḳāfına câbî ve ḳāyim maḳām-ı mütevellî olan faḫrü'l-aḳrân Hürmüz Beg b. ʿAbdullâh, işbu ḥâmil-i kitâb Bekir b. Aḥmed nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp evḳāf-ı mezbûreden olup Ḥabîb Oġlı maḥallesinde vâḳiʿ beynüʿc-cîrân maʿlûmü'l-ḥudûd menzili mâh be mâh on beş akce üçret ile ve lâzım olan müremmâtın kendi yanından etmek üzere târiḫ-i kitâbdan bir yıl tamâmına icâre virdüm, mezbûr Bekir daḫi minvâl-i meşrûḥ üzere ḳabûl ve istîcâr eyledi deyu iḳrâr u iʿtirâf eyledükde , merḳūm Bekir vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüve'l-vâḳiʿ ġıbbe't-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (İcâre)

Şuhûd: Meḥmed b. ʿAbdullâh, Muṣṭafa b. El-Ḥâc Sinân, Maḥmûd b. Yûsuf, Muṣṭafa b. Yûsuf ve ġayrihim.

144. Medîne-i Münevvere Sallallâhu ʿalâ Sâkinihâ vaḳfına câbî ve ḳāyim maḳām-ı mütevellî olan Hürmüz Beg b. ʿAbdullâh, işbu ḥâmil-i kitâb ʿAbdi b. Behrâm nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp vaḳf-ı mezbûrdan Velî Şemseʿd-dîn Maḥallesinde vaḳiʿ olup iki beyt-i süflâ ve bir sofa ve bir mâ'i cârî ve fırını ve eşcâr-ı müṣmire-i müştemil, iki ṭarafı vaḳf-ı mezbûr ile ve bir cânibi Çalık Piri Çavuş mülkiyle ve bir ṭrafı maḥalla-i mezbûre Mescidi ile maḥdûd ve mümtâz menzili, târîḫ-i kitâbdan üç yıl tamâmına mâh be mâh otuz akce icâre ile mûmâ-ileyh ʿAbdî'ye icâre virüp, mezbûr daḫi ḳabûl ve istîcâr eyledi ve merḳūm ʿAbdîniñ vaḳf-ı merḳūm içün biñ fıḍḍî râyici'l-vaḳt akce üçret-i muʿaccelesini alup ḳabḍ eyledüm deyu iḳrâr eyledükde, muḳarrun-lehu merḳūm ʿAbdî vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüveʿl-vâḳiʿ bi't-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (İcâre)

Şuhûd: Ḥüseyin b. Aḥmed, Murâd b. ʿAbdullâh, Mevlânâ Muḥarrem b. El-Ḥâc Meḥmed, Maḥmûd b. Yûsuf ve ġayrihim.

145. **Recep Cumartesi Günü**

Yusuf oğlu Hamza ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, zikredilecek olan satın almak ve olayı tasdik etmek için zevcesi Mustafa kızı Fatma tarafından vekil teyin edilen ve vekaleti şer‘î ispat yoluyla ispat olan Abdullah oğlu Mehmet’e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Mezkûr vekil de müvekkilesinin malı ile müvekkilesine satın almıştır. Yerleşim mekânı Bursa şehrinin Bayezid Paşa mahallesinde olup alt kat oda, ahır ve akar suyu içermektedir. Bu yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 8 dirhemdir. Yerleşim mekânı Abdullah oğlu Mehmet’in mülküne, Sakine’nin mülküne, özel yola ve Mehmet Çelebi’nin mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır, müştemilat, menfaat ve haklarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı tüm ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden 3700 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat‘î, sahih ve şer‘î bir akittir. Bu ikrar sahih ve şer‘î olup mezkûr vekil tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Vekâlet ve beyʿ bat).

Şâhitler: Hacı Nasuh b. Mustafa, Pervîz b. Abdullah, Ahmet b. Ali, Hacı Kasım b. Abulldah, Mustafa b. Yusuf ve Recep b. Hamza.

146. Mustafa Çelebi kızı Fatma ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Bursa Vilayetinde bulunan Avârız-ı Mahalle-i Bayezid Paşa vakfının mütevellîsi Abdullah oğlu Oruç’a mülkiyeti kendine ait olan bit yerleşim mekânını bey’ bi’l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Mezkûr müşteri vakıf malı ile satın almıştır. Yerleşim mekânı adı geçen mahallede olup bir alt kat oda, ahır ve akar suyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Abdullah oğlu Mehmet’in mülküne, Sakine’nin mülküne, özel yola ve Mehmet Çelebi’nin mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 1000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi sahih ve şer‘î bir akittir. Sonra satıcı tekrar o sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, müşteri yerleşim mekânını kabzedip tahliye ettikten sonra belirli bir kira karşılığında kiraya vermiştir. Kira süresi Muharrem ayının başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira üçreti kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 100 dirhemdir. Kira akdi sahih ve şer‘îdir. Bu ikrar sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Satılmış olan yerleşim mekânı ve kira üçretini tahsil etmek için adı geçen mahalle sakinlerinden Ali oğlu Ahmet

kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şer‘î bir kefalet olup icap ve kabulü ihtiva etmektedir. (Beyʿ bi’l-istiğlal ve kefâlet).

Şâhitler: Adı geçen şâhitler.

147. Yalvac nâm ḳassabada vefât iden Memî nâm müteveffânıñ zevcesi olan Peymâne bint ʿAbdullâh nâm Ḫâtun, meclis-i şerʿ-i şerîfde merḥûm merḳūmuñ vârisi olup muḫallefâtına vâḍiʿü’l-yed olan işbu ḥâmil-i kitâb E’s-Seyyid Ḥasan b. Süleymân maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp merḥûm mezbûruñ muḫallefâtından biñ beş yüz aḳce semen ḥisse-i şerʿiyyemi ve biñ beş yüz aḳce daḫi mehr-i müeccelimi , mesfûr E’s-seyyid Ḥüseyin yedinden cemʿan üç biñ aḳce ḥaḳḳımı bi’t-tamâm ve’l-kemâl alup ḳabḍ ve istîfâ eyledim. Bâḳī bir aḳce ve bir ḥabbe ḥaḳḳım ḳalmayup cümlesin alup ḥaḳlaşdım deyu bi’ṭ-ṭavʿ ve’r-rıḍâ iḳrâr-ı ṣaḥîḥ-i şerʿî ve iʿtirâf-ı ṣarîḥ-i merʿî eyledükde muḳarrun-lehu merḳūm E’s-seyyid Ḥasan vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüve’l-vâḳiʿ ġıbbe’ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Mîrâṣ ve mehir)

Şuhûd: E’s-seyyid Aḥmed b. E’s-seyyid Muṣṭafa, ʿAbdüʿl-ḳādir b. Ḫüsrev, Receb b. Şâh Velî, Muṣṭafa b. ʿAbdî, Yûsuf b. Naṣûḥ, El-Ḥâc ……. b. Maḥmûd, Mennân b. İsmâʿîl.

148. Maḥrûse-i Brusa’da merḥûm Orḫan ʿaleyhi’r-raḥme ve’r-rıḍvân Maḥallesi sâkinlerinden, Meḥmed b. Süleymân, işbu ḥâmil-i kitâb Ḥüseyin b. Yûsuf nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp Maḥrûse-i İstanbul’da merḥûm Rüstem Paşa evḳāfından merḥûm Maḥmûd Paşa Câmiʿ-i Şerîfi'niñ nerdübânı muḳābelesind vâḳiʿ odalarınıñ fevḳānî odalarından on sekizinci bâb dimekle maʿrûf iki ṭarafı El-Ḥâc Piyâle odasıyla ve ṭarîḳ-i ʿâmmla ve vaḳf-ı mezbûr ile maḥdûd taḥt-ı taṣarrufumda olan bir bâb odanıñ ḥaḳḳ-ı taṣarrufını, mesfûr Ḥüseyin’e mâh be mâh altmış aḳce icâresiyle mütevellîsi maʿrifetiyle tefvîḍ idüp muḳābel-i tefvîḍümde mezbûr Ḥüseyiniñ üç biñ fıḍḍî naḳd-i râyici’l-vaḳt aḳcesin alup ve ḳabḍ-ı istîfâ eyledüm ve ẕikrolınan odayı merḳūm Ḥüseyin’e teslîm eyledim deyu iḳrâr u iʿtirâf eyledükde muḳarrun-lehu merḳūm Ḥüseyin vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüveʿl-vâḳiʿ bi’ṭ-ṭaleb ketb olındı. (Tafvîz-i Hakk-ı tasarruf)

Şuhûd: Aḥmed b. Meḥmed, İsḥaḳ b. ʿAbdullâh, Aḥmed b. Meḥmed, Aḥmed El-müezzin, El-Ḥâc Ḥamza b. ʿAbdullâh, Muṣṭafa b. Yûsuf ve ġayrihim.

15A

149. Bursa şehrinin Ahmet Daii mahallesinden Abdullah oğlu İbrahim ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Fahrü's-sâdât Seyyid Hasan oğlu Seyyid Mehmet'e kendi nefsini belirli bir üçret mukabilinde kiraya vermiştir. Kira süresi ekteki tarihten itibaren üç seneye kadar olup bu süreçte kira miktarı, bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzeriden 10000 gümüş dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer'îdir. İlgili ikrar net ve mer'î olup adı geçen kiracı tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Nefis kirası)

Şâhitler: Hasan Bey b. Abdullah Er-râcil, Mahmut b. Yahyâ, Bekir b. Yahyâ, Mehmet b. Abdullah.

150. Bursa şehrinin Bayezid Paşa mahallesinden, zikredilecek olan satım, kira ve semeni kabzetmek için zevcesi Ahmet kızı Âyşe tarafından vekil teyin edilen Haydar oğlu Mehmet ikrar etti: Vekâleti hasebiyle, Meramme-i Mescid-i Bayezid Paşa vakfının mütevellîsi Abdullah oğlu Oruç'e mülküyeti müvekkilesine ait olan bit yerleşim mekânı bey' bi'l-istiğlal tarakiyle satmıştır. Mezkûr mütevellî vakıf malı ile satın almıştır. Yerleşim mekânı adı geçen mahallede olup bir alt kat oda, sofa ve akar suyu içermektedir. Yerleşim mekânının iki tarafı Mustafa oğlu Sefer'in mülküne, bir tarafı Abdullah oğlu Rıdvan'ın mülküne ve diğer bir tarafı ise özel yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır, müştemil, menfaat ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 1000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi sahih ve şer'î bir akittir. Sonra satıcı tekrar o sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, müşteri yerleşim mekânını kabzedip tahliye ettikten sonra belirli bir kira karşılığında kiraya vermiştir. Kira süresi muharrem ayının başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira üçreti kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 100 dirhemdir. Kira akdi net ve mer'îdir. Bu ikrar açık olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Satılmış olan yerleşim mekân ve kira üçretini tahsil etmek için Haydar oğlu Mehmet kefil oldu. Bu kefalet sahih ve mer'î bir kefalet olup icap ve kabulü ihtiva etmektedir. (Vekâlet, bey' bi'l-istiğlal ve kefâlet)

Şâhitler: Hacı Nasuh b. Mustafa, Pervîz b. Abdullah, Ahmet b. Ali, Hacı Kasım b. Abdullah ve Mustafa b. Yusuf.

151. Maḥrûse-i Brusa tevâbiʿinden Timurtaş nâm ḳaryeden Fâṣfuh Veled-i Tedoros nâm ẕımmî, işbu ḥâmil-i kitâb Dergâh-ı ʿÂlî Yeñiçerilerinden Caʿfer b. ʿAbdullâh nâm taḳrîr-i merâm idüp ḳarye-i merḳûme ḳurbunda vâḳiʿ bir cânibi Mûsa Beg ṭarlası ile ve bir ṭarafı Simo nâm ẕımmî mülkiyle ve bir cânibi Ḳorḳnus mülkiyle ve bir ṭarafı Deyani mülki ile maḥdûd ve mümtâz taḥt-ı taṣarrufumda olan bir ḳıṭʿa arḍ-ı ḫâliyeyi, sâl be sâl otuz akçe muḳāṭaʿasıyla mûmâ-ileyh Caʿfer Yeñiçeri'ye yedi yüz fıḍḍî naḳd-i râyici'l-vaḳt akçeye îcâb ve ḳabûli müştemel beyʿ-i ḳaṭʿî ile bey' eyleyüp ḳabḍ-ı ṣemen ve teslîm-i mübeyyeʿ eyledüm deyu iḳrâr ve iʿtirâf eyledükde muḳarrun-lehu merḳûm Caʿfer vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüve'l-vâḳiʿ ġıbbe'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Beyʿ bat)

Şuhûd: Mûsa Beg b. ʿAbdullâh E'r-râcil, Maḥmûd b. Yaḥya, Ġaybî b. ʿAbdullâh, Ḥamza b. ʿAbdullâh E'r-râcil, Receb b. Ḥamza , Meḥmed.

152. Mustafa Çelebi oğlu Yakup Çelebi ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Hacı Hüseyin oğlu İsmail'e mülkiyeti kendine ait olan bir üzüm bağını satmıştır. Mezkûr müşteri kendi malı ile kendine satın almıştır. Üzüm bağı Kimlik kazasının Karlı köyünde olup Mehmet'in üzüm bağına, Çin Ali'nin üzün bağına, umumi yola ve Hasan'ın üzüm bağına sınırdır. İlgili üzüm bağını bütün sınır, müştemilat, menfaat ve haklarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 4000 gümüş dirhemdir. Üzüm bağı arsasının mukataası yıllık 30 dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î bir akit olup icap kabulü içermektedir. Bu ikrar net ve mer'î olup mezkûr müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Beyʿ bat).

Şâhitler: Mehmet b. Osman, Mehmet b. Habib, Mustafa b. Bayram el-müezzin, Hüseyin b. Ahmet el-müezzin, Mahmut b. Yahyâ, Bekir b. Yahyâ ve Hasan b. Ahmet.

153. Maḥrûse-i Brusa'da vâḳiʿ El-Ḥâc Yûsuf vaḳfına mütevellî olan Ḥüseyin b. ʿAbdüʿl-Kerîm, işbu ḥâmil-i kitâb Yaʿḳūb Çelebi b. Muṣṭafa maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp bundan aḳdem mezbûr Yaʿḳūb Çelebi ẕimmetinde vaḳf-ı mezbûr mâlından dört biñ akçe olup meblaġ-ı merḳūmdan tevliyetim ḥasebiyle iki biñ akçesin mezbûr yedinden kabḍ u istifâ' eyledim baḳi ẕimmetinde iki biñ akçe ḳaldı deyu iḳrâr ve iʿtirâf eyledükde

muḳarrun-lehu merḳūm Yaʿḳūb Çelebi vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüve'l-vâḳiʿ ġıbbe'l-ibtiġā taḥrîr u imlâ olındı. (Deyn)

Şuhûd: El-meẕkûrûn

154. **15.07 Perşembe Günü**

Bursa şehrinin Şehreküstü mahallesinden Hacı Ali oğlu Numan kendi tarafından asâleten ve zikredilecek olan husus için iki kız kardeşi mezkûr Ali'nin kızları Zahide ve Fatma taraflarından vekâleten ki vekâleti şer'î ispat yoluyla ispat olmuştur, ikrar etti: Rahmetli anneleri Hüssâm kızı Ayşe henüz hayatta olup tasarruf ve teberruu sahih ve geçerli iken, işbu sarışın, uzun boylu, seyrek dişli, ela gözlü, alnında yara alameti bulunan, Müslüman olan Rusyalı cariyesini tedbir yoluyla mutlak bir şekilde şu cümleyi "Benim ölümümden kırk gün önce hürdür" dile getirerek azat etmiştir. Ondan sonra kendisi beyanda bulunduğu müddetten fazla sağca yaşadı. Bu ikrar sahih ve şer'îdir. Binaenaleyh kayıtta imzası bulunan hâkim (dfa) cariyenin sahih mezhebe göre rahmetli mevlasının bütün mallarından özgürlüğüne hüküm verdi. Bu hüküm sahih ve şer'îdir. Bu sebeple artık cariye diğer asıl özgür insanlar gibi özgürdür. Onların lehinde ve aleyhinde olan her şey onun için de geçerlidir. Bu olay 15.07.1008 tarihinde gerçekleşip kaleme alındı. (Mahkeme tarafından cariye azadı)

Şâhitler: Fahrü's-sâdât Seyyid Abdülkerim b. Seyyid Mustafa, kudvetü'l-a'yân Osman Çavuş b. İvaz, Mustafa b. Mehmet el-imam, Hacı Mirza b. Hasan, Abdülhak b. Hacı Mirza, İvaz b. Ahmet, Hacı Sefer b. Abdullah, Ali b. Müezzin, Murat b. Abdullah vd. bulunanlar.

155. Bursa şehrinin Başcı İbrahim mahallesinden Bali kızı Ayni isimli kadın, dayısı Hasan'ın kızı Toy(?) katın'ı işbu kayıt sahibi Bursa mahallelerinden Bulgarlar mahallesinden Ali kızı Ümmi'ye teslim etti. O da çocuğu bakmak için teslim aldı. Bu teslim etme ve teslim alma sahih ve şer'îdir. Sonra hâkim adı geçen çocuğun nafaka, kisve vs. önemli ve gerekli ihtiyaçları için, adı geçen bakıcının talebiyle talep hakkının bulunmuş olduğu kişilerin (nafaka mükellefi kişilerin) üzerine dirhem belirleyip miktarını takdir etti. Dirhem miktarı ekteki tarihten itibaren tüm ilgili ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden günlük üç gümüş dirhemdir. Hâkim akabinde bakıcı kadına belirlenen meblağı kendi malından harcamasına izin verdi. Bu belirleme ve izin net ve mer'îdir.

İlgili hüküm mezkûr tarihte gerçekleşip kaleme alındı (Küçük çocuğun nafakasının mahkeme tarafından takdir edilmesi).

Şâhitler: Zeyni b. Mehmet, Recep b. Hamza, Ferhat b. Abdullah, Nasuh b. Hasan, Yusuf b. Eymer vd.

15B

156. Siyah gözlü Sırbistanlı Abdullah oğlu Rıdvan ismli köle, Temşuvar kazasına tabi olan Yasnoh köyünde Meyhal kızı Hâce isimli hür kadından doğduğunu dile getirerek aslında hür olduğunu, küfrde ismini Kozma ve babasının ismini Dimo oğlu Uhseyin olduğunu dile getirerek babası ve kendisinin zimmî olduklarını ifade edip hiçbir zaman köle olmadıklarını iddia ettiğinde mahkeme iddiasına muvafık ondan şahit esteyince destur-i ekrem, nâzimü nizâmi'l-âlem muhmiyyu kevâidi's-sededi'l-metîn, müeyyidü deaâyimi'd-dîni'l-metîn, müessisü bunyâni'd-devle ve'l-ikbâl, muşîdü erkânni's-saade ve'l-iclal, el-muhtass 'an yedi 'inâyeti'l-meliki'l-a'lâ ilgili dönemin Kutahiye şehrinin bütün emirlerinin emiri Hazreti Sinan Paşa (aiyc) ve fahrü'l-akrân Ahmet Bey b. Sinan ve Hüseyin b. Mustafa isimli şahıslar, meclis-i şer'-i şerîfte (sltt) fahrü'l-akrân Mustafa oğlu Ali Bey'in huzurunda şahitlik ettiler. Bu şâhitlik, sahih ve şer'î olarak kabul edilince kayıtta imzası bulunan hâkim müdde'înin özgürlüğüne hüküm verdi. Bu hüküm sahih ve şer'îdir. İlgili hüküm, 1008 yılın Cemâziyelevvel ayının sonlarında kaleme alındı. (Kölenin hürriyet davası)

Şâhitler: Hayrettin Halife b. Lütfullah, Mefharü'l-akrân Pîri Çavuş, Hacı Mustafa b. İbrahim, Ahmet Çelebi b. Mehmet el-mulâzım, kâtibü'l-hurûf Es-Seyyid Hüseyin el-kâzi.

157. Faḫrü'l-aḳrân ʿAli Beg b. Muṣṭafa meclis-i şerʿde maḥrûse-i Brusa'da Ḥamza Beg Maḥallesi sâkinlerinden Eyyüb b. Muṣṭafa maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ idüp bundan aḳdem mezbûr Eyyübden açıḳ ḳaşlu ḳara gözlü Rıḍvân nâm bâliġ ġulâmı on biñ beş yüz aḳceye iştirâ eyleyüp taḥt-ı taṣarrufumda iken mezbûr Rıḍvân Ṭamaşvar ḳazâsına tâbiʿ Yasnuh nâm ḳaryeden olup hürrü'l-asl olduġın Şuhûd-ı ʿadûl ile iṣbât eylemegin ḥâkimü'ş-şerʿ ḥürriyetine ḥükmeyledi. Bi ḥasebi'ş-şerʿi'ş-şerîf ẕikrolınan meblaġı mezbûr Eyyüb'den ṭaleb iderüm. Su'âl olınsun didükde ġıbbe's-su'âl fi'l-vâḳiʿ ẕikr olan ġulâmı mezbûrı ʿAli Beg'e on biñ beş yüz aḳceye ben beyʿ eyledüm lâkin ġulâm-ı

merḳūm ḥürriyetini iṯbât eyledügün bilmezem deyu inkâr ile cevâb viricek müddeʿî merḳūmdan beyyine ṭaleb olındıḳda Mevlânâ Meḥmed Efendi imḍâsıyla âvâḫîr âḫîri'l-cemâdîn ile müverriḫ bir ḥüçce-i şerʿiyye ibrâz eyleyüp nâẕır olındıḳda taḳrîrine muṭâbıḳ ve maḳāline muvâfıḳ mesṭûr ve muḳayyed olup mezbûr Eyyüb maḍmûnın münkir olıcak ẕeyl-i kitâbda isimleri mesṭûr olan müslümânlar maḍmûnına edâ-yı şehâdet eyledüklerinde ġıbbeʿt-taʿdîl veʿt-tezkiyye ḥayyiz-i ḳabûlde vâḳiʿ olup biʿṭ-ṭaleb ketb ve imlâ olındı. Taḥrîren fiʿl-yevmü'r-râbiʿ min Recebü'l-müreccb Li-sene ṯemân ve elf. (Ġulâmuñ ḥürriyet daʿvâsı)

Şuhûd: Faḫrü'l-aḳrân Meḥmed Çavuş b. ʿAli, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Ḫıḍır b. Ḥüseyin, Aḥmed b. Meḥmed, Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed b. Muṣṭafa, Muṣṭafa b. Meḥmed, El-Ḥâc Velî b. Aḥmed.

158. **18.07 Perşembe Günü**

Bursa vilayetinin mahallelerinden Doğan Bey mahallesinin sakinlerinden Hacı Mehmet oğlu Bilal ikrar etti: İğne Gül kazasından Kiriş köyünde olan bahçesini bütün ağaçları ile, İbrahim oğlu Bayezid'e teslim etmiştir. Bahçenin bir tarafı vâdiye, bir tarafı Mir Şah mülküne ve diğer iki tarafı mukırrın kendi mülküne sınırdır. Bayezid, bahçeye bakmak, ağaçlarını sulamak, çürüyen dallarını kesmek vs. bahçe bakımıyla ilgili hususları, bahçeden Allah'ın nasib ettiği meyve hasılının, bahçe sahibiyle arasında ortak olması şartıyla üstlenmiştir. Bu müsâkât ekteki tarihten itibaren otuz seneye kadardır. İlgili müsâkât sahih ve şer'î olup bütün ilgili şartları içermektedir. Bu olay mezkûr tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Müsâkât)

Şâhitler: Hasan b. Abdullah Er-râcil, Mehmet b. Abdullah, Murat b. Abdullah, Mustafa b. Yusuf, Mehmet b. Abdullah vd.

159. Maḥrûse-i Brusa'da vâḳiʿ naʿlçeciler ṭâifesinden ʿAli b. Yaʿḳūb, ṭâife-i merḳūmeden Turs Veled-i Bâli nâm ẕimmî maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp bundan aḳdem mezbûr ẕimmî içün çekic ile iki dişim çıḳardın deyu mezbûrdan mûcebin daʿvâ ve ṭaleb eyleyüp ortamızda münâzaʿât-ı keşîre ve muḫâṣamât-ı şedîde vâḳiʿ olmışidi. Ḥâlâ muṣallaḥûn tavassuṭ eylemekle ḫuṣûṣ-ı meẕkûrı dört yüz fıḍḍî naḳd-i râyici'l-vaḳt aḳceye ṣulḥ eyleyüp bedel-i sulḥ olan meblaġ-ı mesṭûrı merḳūm Turs yedinden bi't-tamâm ve bi'l-kemâl alup ḳabḍ ve teslîm eyledüm. Ḫuṣûṣ-ı mezbûre müteʿalliḳ daʿvâ ve

ḫuṣûmetden mezbûr Turs'ıñ ẕimmetin ibrâ'-i ʿâmm ve isḳāṭ-ı tâmm ile ibrâ' ve isḳāṭ eyledim. Şöyle ki: Min baʿd sâlifü'ẕ-ẕikr olan ḫuṣûṣa müteʿalliḳ daʿvâ ve nizâʿ idersem lede'l-ḥükkâmi'l-kirâm ve ʿinde'l-vulâti'l-fiḫḫâm istimâʿ olınmaya deyu iḳrâr ve iʿtirâf eyledükde, muḳarrun-lehu merḳūm Turs vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüve'l-vâḳiʿ ġıbbe't-taṣdîḳi'ṭ-ṭaleb mâ vaḳa'a ketb ü taḥrîr olındı. (Ṣulḥ ve ibrâ')

Şuhûd: İsmâʿîl b. Meḥmed, E's-seyyid Meḥmed b. E's-seyyid Caʿfer, Meḥmed b. Naṣûḥ, E's-seyyid Ḥasan b. E's-seyyid Muṣṭafa, Ḥüseyin b. Muṣṭafa, Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed b. ʿAbdullâh ve ġayrihim.

160. Manastır mahallesinin Mescidi'nin imamı Hacı Bayram oğlu Ahmet'in, nefsine ve hasmı Hüseyin kızı Ayşe talep ettiğinde ihzar etmesine, Alem Şah oğlu Nasuh ekteki tarihten itibaren cuma günü ekindi vaktine kadar kefil oldu. Bu kefâlet sahih ve şer'idir. (Kefâlet)

Şâhitler: Mehmet b. Abdullah, Hasan Bey Er-râcil ve Murat b. Abdullah.

161. Mudanya nâḥiyesine tâbiʿ sâbıḳ Ḳurşunlu nâm ḳaryede sâkin olup ḥâlâ Platinos nâm ḳaryede sâkin olan açuḳ ḳaşlu, ṣarışın, ela gözlü, ṣarı ṣaḳallu Yani Veled-i Burs nâm ẕimmî, meclis-i şerʿ-i şerîfde Dergâh-ı ʿâli Çâşnigirlerinden ḳudvetü'l-emâṣil ve'l-ʿayân Meḥmed Beg b. ʿAbdu'r-raḥman nâm ẕevvâḳ-ı Sulṭânî maḥḍarında taḳrîr-i bi'ṭ-ṭavʿ ve'r-rıḍâ lâ bi'l-kerh ve'l-cezâ iḳrâr-ı ṣaḥîḥ-i şerʿî ve iʿtirâf-ı ṣarîḥ-i merʿî idüp müşâr-ileyh Meḥmed Beg'e ḳarḍ-ı şerʿîden lâzımü'l-edâ' ve vâcibü'l-ḳaḍâ on biñ üç yüz elli akçe deynim var didükde muḳırr-ı merḳūmuñ vech-i meşrûḥ üzere câri olan kelâmın muḳarrun-lehu merḳūm Meḥmed Beg vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüve'l-vâḳiʿ ġıbbe'l-ibtiġā taḥrîr u imlâ olındı. (Deyn ve ḳarḍ-ı Şerʿî)

Şuhûd: Pervâne Beg b. ʿAbdullâh El-bevvâbü's-sulṭânî, Murâd Beg b. ʿAbullâh El-cündî, Malḳoḥ b. ʿAbdullâh, Muṣṭafa b. Yûsuf, Receb b. Ḥamza, Meḥmed b. Ḥüseyin, Bekir b. Yaḥya.

162. Bâlâda mezbûr olan Yani Veled-i Yors Dergâh-ı Âlî Çâşnigirlerinde, işbu ḥâmil-i kitâb ʿumdetü'l-a'yân Meḥmed Beg ibniü'l-Mennân maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp ḳarye-i Platinos'da vaḳiʿ iki yer evi ve bir çarṭaḳı ve bir fırını ve bir anbârı ve bir ṣu ḳuyusunu ve anuñ ḳurbunda vâḳiʿ bir ḳıṭʿa bağçeyi müştemil olup ḳıbleten ṭarîḳ-i ʿâmmla

ve Maḳri nâm ẕımmî menziliyle ve bir cânibi ḫirmen yeriyle ve bir ṭarafı maḳābir-i müslimîn ile ve Kimḫacı oġlı ve Estefenos mülkiyle maḥdûd ve mümtâz taḥt-ı taṣarrufumda olan mülk-i menzilimi ʿâmme-i ḥudûd ve tevâbiʿi ve kâffe-i ḥuḳūḳ ve merâfiḳı ile, îcâb ve ḳabûli ḥâvî beyʿ ile sâl be sâl yigirmi aḳce muḳaṭaʿasıyla mûmâ-ileyh Meḥmed Beg'e on üç biñ fıḍḍî naḳd-i râyici'l-vaḳt aḳceye beyʿ eyleyüp ẕikrolınan meblaġdan on biñ üç yüz aḳcesin meẕkûr Meḥmed Beg'e olan on biñ üç yüz aḳce deynim muḳābelesinde takas idüp bâḳī ḳalan iki biñ yedi yüz aḳcesini mezbûr Meḥmed Beg yedinden ḳabḍ ve istîfâ eyledüm deyu iḳrâr eyledükde ġıbbe't-taṣdîḳ. (Beyʿ-i mutlak)

Şuhûd: el-meẕkûrûn

16A

163. Maḥrûse-i Brusa'da Çaḳır Âġa Maḥallesi sâkinlerinden Meḥmed b. Muṣṭafa, Murâd b. Ḥasan maḥdarında taḳrîr-i merâm idüp merḳūm Murâd ẕimmetinde kereste bahâsından dört biñ dört yüz aḳce ḥaḳḳım var idi. Meblaġ-ı merḳūmı mezbûr Murâd yedinden bi't-tamâm alup ḳabḍ ve istîfâ eyleyüp, ḫuṣûṣ-ı meẕkûre müteʿalliḳ daʿvâ ve nezâʿdan, merḳūm Murâd'ıñ ẕimmetin ibrâʿ-ı küllî ve isḳāṭ-ı ḳaṭʿî eyledim. Şöyle ki: Min baʿd sâlifü'ẕ-ẕikr olan ḫuṣûṣa müteʿalliḳ daʿvâ idersem, ʿindeʿl-ḥükkâmi'l-kirâm ve ledi'l-vulâti'l-fiḫâm istimâʿ olınmaya deyu iḳrâr ve iʿtirâf eyledükde, muḳarrun-lehu merḳūm vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüve'l-vâḳiʿ bi'ṭ-ṭaleb ḳayd olındı. (Deyn ve ibrâ')

Şuhûd: Aḥmed Çelebi b. Muṣṭafa, Meḥmed b. Naṣrullâh, Muṣṭafa b. Yûsuf serbölük, Receb b. Ḥamza, Ḥasan b. ʿÎsa, Meḥmed b. ʿOṯmân ve ġayrihim.

164. Yevmü'l-Cumʿa 19 Receb

Dergâh-ı ʿÂlî Yeñiçerilerinden Meḥmed b. ʿAbdullâh, meclis-i şerʿ-i şerîfde taḳrîr-i kelâm idüp bundan aḳdem Ġāzî Ḫüdâvendigâr ʿaleyhi'r-raḥme mine'l-meliki'l-ġaffâr evḳāfından olup Platinos nâm ḳaryede mürd olan Binefeşâd nâm ẕimmî kendi çapasıyla açup bir cânibi Sinân nâm Yeñiçeri tarlasıyla ve bir cânibi Aġusti nâm ẕımmî tarlasıyla ve ṭarîḳ-i ʿâmmla ve vâdî il maḥdûd ve mümtâz taḥt-ı taṣarrufumda olan nîm çiftliginiñ, ḥaḳ ve taṣarruf ve ḳarârıñ, mütevellîsi Ḥüseyin Aġa b. ʿAbdullâh maʿrifetiyle merd-i merḳūm ḥâl-i ḥayâtında baña biñ aḳceye tefvîḍ eyleyüp mütevellî müşâr-ileyh yedime temessük virmiş idi. Temessük-i mesfûr mûcibince ḳıbel-i şerʿ-i şerîfden daḫi

temessük virilmesin ṭaleb iderim deyu mütevellî-i mumâ ileyh ḫatmiyle maḫtûm s̱emân u elf cemâziyü'l-evveliniñ avâili ile müverriḫ bir temessük ibrâz idüp naẓar olındıḳda taḳrîrine muṭâbıḳ ve maḳāline muvâfıḳ mesṭûr-ı muḳayyed olmaġın ṭalebiyle bu ves̱îḳa-i enîḳa ʿalâ mâ hüve'l-ḥaḳīḳa ketb ü taḥrîr olunup yedine defʿ olındı. (Tafvîz-i hakk-ı tasarruf)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Murâd b. ʿAbdullâh, Maḥmûd b. Yûsuf, Maḥmûd b. Yaḥya ve Bekir b. Yaḥya.

165. Maḥrûse-i Brusa'da Bâyezîd Baba Maḥallesinde vefât iden merḥûm Muṣliḥüddîn nâm müteveffâniñ kebîr oġlı Meḥmed, ḳarındaşı Ebû Bekir maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp merḥûm merḳūm babamızıñ sekiz biñ aḳce lâzımü'l-edâʿ ve vâcibü'l-ḳaḍâ deyni olup z̲ikrolınan sekiz biñ aḳceyi ḳarındaşı mez̲kûr Ebû Bekir bi't-tamâm ve bi'l-kemâl kendi edâ itmek üzere merḥûm mezbûruñ muḥallefâtından maḥalle-i mezbûrda vâkiʿ beyne'l-cîrân maʿlûmü'l-ḥudûd menzilden ve lede'l-ahâlî maʿlûmü'l-ḥudûd baġçeden olan ḥisse-i şerʿiyyemden fâriġ olup minvâl-i meşrûḥ üzere birbirimiziñ z̲immetini ibrâ'-i ʿâmm ve isḳāṭ-ı tamm ile ibrâ' ve isḳāṭ eyledük. Şöyle ki: Min baʿd daʿvâ ve ḫuṣûmet idersek, ʿindeʿl-ḥükkâmi'l-kirâm istimâʿ olınmaya deyu iḳrâr ve iʿtirâf eyledükde muḳarrun-lehu ḳarındaşı mesfûr Ebû Bekir bi'l-muvâcehe taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ vaḳaʿa bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Deyn)

Şuhûd: Maḥmûd Ḫalîfe, Meḥmed Çelebi b. Kemâl, Ḫâce Bayram b. Kemâl..... Ġāzî Ḥasan Beg E'r-râcil, Ḥasan b. ʿÎsa, Maḥmûd b. Yaḥya, Murâd b. ʿAbdullâh.

166. Yevmü's-Sebt 20 Recebü'l-müreccb

ʿAbdüʿl-celîl b. Ḥüseyin nâm kimesne meclis-i şerʿde taḳrîr-i merâm idüp Maḥrûse-i Brusa'da vâḳiʿ merḥûm Sulṭân Meḥmed Ḫan ʿaleyhi'r-raḥme ve'l-ġufrân Ḥaḍretleriniñ evḳāfından ʿİvaḍ Paşa Ḫanında bir ṭarafı Ḳurd Beg odasıyla bir ṭarafı Bostan odasıyla maḥdûd ve mümtâz bir bâb fevḳānî odaya ḥâlâ mütevellîsi olan faḫrü'l-amâcid ve'l-aʿyân Muṣṭafa Beg'e vaḳf-ı merḳūm içün üç yüz aḳce icâre-i muʿaccele virüp mâh be mâh otuz aḳce icâresiyle ḥaḳḳ-ı taṣarrufın baña tefvîḍ eyleyüp yedime temessük virdi, ḳıbel-i şerʿ-i şerîfden daḫi temessük virilmesi ṭaleb iderim deyu, mütevellî-i müşâr-ileyh ḫatmiyle maḫtûm s̱emân u elf cemâziyü'l-âḫiresiyle müverreḫ bir temessük ibrâz

idüp naẓar olındıḳda, fiʿl-vâḳiʿ taḳrîrine muvâfıḳ ve maḳālıne muṭâbıḳ mesṭûr ve muḳayyed olmaġın bu veşîḳa-i enîḳa ‘alâ mâ hüve’l-ḥaḳīḳa taḥrîr u imlâ’ ve taṣvîr inşâ olunup yedine defʿ olındı. Taḥrîren fi’t-târiḫi’l-mezbûr. (Tafvîzi-i hakk-ı tasarruf)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf, Receb b. Ḥamza, Maḥmûd b. Yûsuf, Ḥüseyin b. Aḥmed, Ḥüseyin b. ʿİsa, Zeynî b. Meḥmed, Murad b. ʿAbdullâh.

167. Yani oğlu Toka ikrar etti: Mülkiyeti sahih ve net bir şekilde tasarrufunda olan iki yerleşim mekânını bey’ bi’l-istiğlal tarikiyle, işbu kendi vakfının mütevellîsi olan Cafer oğlu Mehmet’e satmıştır. Mezkûr mütevellî vakıf malı ile satın almıştır. Yerleşim mekânlarının birisi Bursa şehrinin Koca Naip mahallesinde olup iki alt kat oda, bir zirve, bir selamlık diye bilinen oda, iki fırın ve iki yerde akar suyu içermektedir. Ve zikredilen yerleşim mekânına bitişik olan diğer bir yerleşim mekânı ise iki alt kat oda, iki özel oda, meyveli ağaçlar, tuvalet ve iki yerde akar suyu içine almaktadır. Her iki yerleşim mekânı Ozğuri mülküne, Yangi mülküne, Zimmî Danyal mülküne, Kasım mülküne ve umumi yola sınırdır. Her iki yerleşim mekânını bütün sınır, müştemilat, menfaat ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 30000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi sahih ve şer‘î bir akittir. Sonra satıcı tekrar o sattığı her iki yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, müşteri yerleşim mekânlarını kira şartlarına riayet ettikten sonra belirli bir kira karşılığında kiraya vermiştir. Kira süresi Şaban ayının başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira üçreti kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 3000 dirhemdir. Kira akdi net ve mer’îdir. Bu ikrar sahih ve şer‘î olup mezkûr mütevellî tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Satılmış olan yerleşim mekânlar ve kira üçretlerini tahsil etmek için adı geçen satıcının oğlu Ozğuri isimli zimmî kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şer‘î bir kefalet olup icap ve kabulü ihtiva etmektedir. Bu olay 20.07.1008 tarihinde gerçekleşip kaleme alındı. (Beyʿ bi’l-istiğlal ve kefâlet)

Şâhitler: Ömer b. Ali, Monla Ali b. Baba, Bostan b. Nasuh, Hacı Hüseyin b. Hacı Nebi, Fahrü’s-sâdât Seyyid Nebi b. Seyyid Veli, Mustafa b. Yusuf, Hacı b. Abdullah, Mahmut b. Yusuf, Mustafa b. Mehmet, Murat b. Abdullah, Abdurrahman b. Yunus, vd. bulunanlar.

16B

168. Maḥrûse-i Brusa'da Alaca Ḫırḳa Maḥallesi Mescidi'ne imâm olan Bekir b. Meḥmed ve müezzini Ḫalîl b. Resûl ve E's-seyyid Meḥmed b. ʿAli ve Ḥüseyin b. ʿAbdullâh ve Bekir b. Maḥmûd ve Muṣṭafa b. ʿAbdullâh ve sâyirleri maḥfil-i ḳaḍada taḳrîr-i merâm maḥalle-i mezbûre ile Bîkâr Başı Maḥallesi mâbeyninde vâḳiʿ olan maḳabir-i müslimîne maḳbereci lâzım ve emr-i mühim olmaġın, işbu ḥâmil-i kitâb Oġuz b. Yûsuf yarar ve emânet şiʿâr ve ḫiḍmetinde ḳaviyyü'l-iḳtidâr olduġı ecelden naṣb olınmasın ṭaleb iderüz didüklerinde mezbûrlar ṭalebiyle zikrolınan maḳābire meẕkûr Oġuz maḳbereci ve gorken taʿyîn olunup merḳūm Oġuz daḫi bi'l-müvâcehe ḳabûl ve edasın iltizâm, bu veṣîḳa-i enîḳa alâ mâ hüve'l-ḥaḳīḳa ketb ü taḥrîr olunup yedine defʿ olındı ki mezbûre kimesne mâniʿ ve dâfiʿ olmaya. Taḥrîren fi'l-yevmi'l-ḥâdî ve'l-ʿişrîn min Receb. (Makbereci ve gorken ta'yini)

Şuhûd: Mevlânâ ʿAli Çelebi, Muṣṭafa b. Yûsuf, Aḥmed b. ʿAbdullâh, Maḥmûd b. Yûsuf.

169. **22.07 Pazartesi**

Bursa vilayetinin Şeyh Hamid mahallesinden, kızı Ayşe tarafından zikredilecek olan muhâlea ve ibra' konusu için vekil tayin edilen Veli oğlu Turgut ikrar etti: vekâleti, Himmet oğlu Ahmet ve Mehmet oğlu Ali şehadetleriyle sabit olmuştur. Müvekkilesi Ayşe kocası işbu kayıt sahibi Yusuf oğlu Mahmut ile, Mezkûr Mahmut'tan mihrini (ki miktarı 1000 dirhemdir) aldıktan sonra iddet nafakası ve bütün davalardan vazgeçme karşılığında muhalea yoluyla boşanmıştır. Artık kocası Mahmut'tan ayrılmış ve kocasına helal değildir. Ancak kocasına yeni mehir karşılığında yeni nikah akdiyle helal olur. Sonra her biri bütün dava ve çekişmelerden özellikle zevciyet hukukuna ilişkin olan davadan birbirinin zimmetini husumet ve çekişmeye son vermek için ibra etmişlerdir. Şöyle ki eğer ilgili hususa dair birisinden bir dava sadır olursa muhterem hâkimlerin yanında işitilmeyip kabul edilmeyecektir. Bu ikrar sahih ve şerʿî olup kocası Mahmut tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. (İkrarda vekâlet, muhalea ve ibra).

Şâhitler: Nimetullah b. Mahmut, Bayram b. Timur, Mustafa b. Yusuf, Murat b. Abdullah, Yusuf b. Mahmut vd.

170. ʿÎsa b. Yûsuf, işbu ḥâmil-i kitâb El-Ḥâc Aḥmed b. El-Ḥâc Meḥmed maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ idüp bundan aḳdem mezbûr El-Ḥâc Aḥmed'e her ḳoyun yüz onar aḳçe ḥesâbı üzere seksen altı re's ḳoyun beyʿ eyleyüp ẕikrolınan seksen altı re's ḳoyundan altmış beş re's ḳoyunuñ aḳcesini alup ḳabḍ ve istîfâ eyledim, bâḳī ḳalan yigirmi bir re's ḳoyunuñ şemenin ṭaleb iderim. Su'âl olunsun didükde, bi'l-müvâcehe merḳūm El-Ḥâc Aḥmed'e su'âl olındıḳda mesfûr 'İsa'dan ancaḳ âltmış beş re's ḳoyun iştirâ' eylemedim deyu yigirmi bir re's koyunuñ münkir olicaḳ müdde'î merḳumdan da'vâsına muṭâbıḳ ve maḳalına muvâfıḳ beyyine olındıḳda beyyineden ʿâciz ve ḳaṣır olmaġın ṭalebiyle meẕkûr El-Ḥâc Aḥmed'e yemin virilüp mâ vaḳaʿa bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Bey'-i mutlak ve deyn)

Şuhûd: Bekir b. Yaḥya, Ḥüseyin b. Aḥmed, Meḥmed b. ʿOsmân, Receb b. Ḥamza, Ḥasan Beg E'r-râcil, Muṣṭafa b. Meḥmed.

171. **24.07/Kânûn-i Sâni Çarşamba Günü**

Zevcesi Mehmet kızı Rahime tarafından zikredilecek olan bey' akdi ve semeni kabzetmek için vekil tayin edilen Mahmut oğlu Hacı Eyyüp ikrar etti: Vekaleti Nebi oğlu Musa ve Haydar oğlu Yakup'un şehadetleriyle sabit olmuştur. Vekâleti hasebiyle, mülkiyeti müvekkilesine ait olan bir yerleşim mekânını, işbu kayıt sahibi Fahrü'l-eyimmeti'l-kirâm Mehmet oğlu İbrahim'e satmıştır. Mezkûr müşteri vekilden yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı Bursa vilayetinin (hab) Namazgâh mahallesinde olup iki alt kat oda, bir özel oda, iki fırın, bahçe ve iki yerde akar suyu içermektedir. Bu yerleşim mekânının doğu tarafı Hasan oğlu Budak'ın mülküne, batı tarafı Ferhat oğlu Hasan'ın mülküne, kuzey tarafı dağa ve güney tarafı ise Müslümanların mezarlığına sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, yol ve menfaatlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı bütün ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden 9000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap ve kabulü müştemildir. Mukırrın ikrarı net ve mer'îdir ki adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Vekâlet ile bey' bat)

172. Ebnâ-i sipâhiyândan faḫrü'l-eşbâh Ḥasan Beg b. ʿAbdullâh meclis-i şerʿ-i şerîfde merḥûm ʿAli Beg nâm müteveffâniñ kebîr oġlı Muṣṭafa nâm kimesne maḥḍarında

taḳrîr-i merâm idüp bundan aḳdem merḥûm merḳūm ʿAli Beg ẕimmetinde ḳarḍ-ı şerʿîden altı biñ aḳce ḥaḳḳım olu meblaġ-ı merḳūm ẕimmetinde bâḳī ḳalmış idi. Ḥâlâ ẕikrolınan meblaġı oġlı mûmâ-ileyh Muṣṭafa yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl alup ḳabḍ ve istîfâ eyledim. Bâḳī bir aḳce ve bir ḥabbe ḥaḳḳım ḳalmayup cümlesin alup ḥaḳlaşdım deyu iḳrâr ve iʿtirâf eyledükde muḳarrun-lehu meẕkûr Muṣṭafa vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüve'l-vâḳiʿ bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Ḳarḍ-ı şerʿî)

Şuhûd: Meḥmed Beg b. ʿAbdullâh, Rıḍvân Beg b. ʿAbdullâh, İbrâhîm Beg b. ʿAbdullâh, ʿOsmân b. Ḥıḍır, Ḥüseyin b. Ḥıḍır.

173. Mehmet oğlu Hacı Ömer ikrar etti: İşbu kayıt sahibi cami imamı Muhyiyüddin oğlu Abdullah'ın, ondan alıp kabzettiğim ipek semeninden, on bir dinar on sekiz kuruş ve bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden seksen gümüş dirhem zimmetimde alacağı vardır. Bu borç ödenmesi gereken bir borçtur. İlgili ikrar sahih ve şer'î olup mezkûr mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Deyn)

Şuhûdü'l-hâl: Mehmet b. Abdullah, Mustafa b. Yusuf, Recep b. Hamza, Mahmut b. Yahya, Mahmut b. Yusuf vd.

17A

174. Ahmet kızı Ayşe tarafından, zikredilecek olan muhâlea ve ibra' konusu için vekil tayin edilen Abdullah oğlu Hüseyin ikrar etti: vekâleti, cami müezzini Resul oğlu Halil ve Yusuf oğlu Oğuz'un şehadetleriyle sabit olmuştur. Müvekkilesi Ayşe, kocası kayıt sahibi Ali oğlu Kurt ile aldığı mehri geri verme, iddet nafakası ve bütün davalardan vazgeçme ve çocuğu olduğunda çocuğu babasından nafaka istemeden dört sene boyu bakmayı üstlenme karşılığında muhalea yoluyla boşanmıştır. Bu muhâlea sahih ve şer'îdir. Artık Ayşe, kocasından ayrılmış ve kocasına helal değildir. Ancak kocasına yeni mehir karşılığında yeni nikah akdiyle helal olur. Sonra her biri bütün dava ve çekişmelerden özellikle zevciyet hukukuna ilişkin olan davadan birbirinin zimmetini husumet ve çekişmeye son vermek için ibra etmişlerdir. (İkrarda vekâlet, muhalea ve ibra).

Şâhitler: Hasan b. Mahmut, Bekir Çelebi b. Mahmut, Oruç b. Ali, Hüseyin b. Ali, Mehmet b. Osman, Mustafa b. Hacı Sinan.

175. Abdullah oğlu Hacı Hüseyin ikrar etti: mülkiyeti kendine ait ve bu satım akdinin gerçekleşmesine kadar tasarruf ve kabzında olan bir yerleşim mekânını, Mehmet oğlu Mehmet'e satmıştır. Mezkûr müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı Bursa vilayetinin (hab) Alâeddin Bey mahallesinde olup iki alt kat oda, iki sofa, akar su, meyveli ağaçlar ve küçük bir odayı içermektedir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 25 dirhemdir. Bu yerleşim mekânı Ubeydullah Bey'in mülküne, Ramazan Bey'in mülküne, Ali'nin mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı bütün ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden 4000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'îdir. Mukırrın ikrarı net ve mer'î olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey' bat)

Şâhitler: Süleyman b. Hüseyin, Mustafa b. Bilal el-müezzin, Mehmet b. Hacı inan, Rıdvan b. Abdullah, Halil b. Resul el-müezzin, Bali b. Mehmet, Yusuf b. Hamza, Mehmet b. Hacı Veli.

176. Umdetü'l-a'yân Hacı Abdi oğlu Derviş Çavuş ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait ve bu satım akdinin gerçekleşmesine kadar tasarruf ve kabzında olan bir yerleşim mekânını, Mustafa oğlu Ali Bey'e satmıştır. Mezkûr müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı Bursa şehrinin kalesinde Saray mahallesinde olup iki alt kat oda, iki üst kat oda, sofa, serdâb, iki su varili, tuvalet ve meyveli ve meyvesiz ağaçlara müştemil olan avluyu içine almaktadır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 72 dirhemdir. Bu yerleşim mekânının bir tarafı Abdullah oğlu Hüseyin'in mülküne, bir tarafı Abdullah oğlu Perviz'in mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını ihtiva ettiği bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 10000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey' bat)

Şâhitler: Mehmet b. Ali, Ali b. Eymer.

177. Maḥrûse-i Brusa'ya tâbiʿ Eḍvâṭ nâm ḳaryeden ʿAynî bint ʿAbdullâh zevci, işbu ḥâmil-i kitâb Muṣṭafa b. Pîrî nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp zevcim merḳūm Muṣṭafa'ya mülk-i ṣarîḥim on ʿaded tebsi ve bir sini ve iki tencere ve üç döşek ve iki yorġan ve beş yaṣdıḳ ve sâyir taḥt-ı taṣarrufumda olup ortamızda maʿlûm olan esbâb-ı eşḳālim ḳalîl ve keşîr ve naḳīr ve ḳıṭmîr her ne ise hibe-i ṣaḥîḥa-i şerʿiyye ile hibe ve temlîk eyledim, meẕkûr Muṣṭafa daḫi ẕikrolınan esbâb ve eşḳāliñ cümlesini ḳabḍ ve teslîm eyledi deyu iḳrâr-ı ṣaḥîḥ-i şerʿî ve iʿtirâf-ı ṣarîḥ-i merʿî eyledükde muḳırre-i merḳūmeniñ vech-i meşrûḥ üzere ṣâdır olan kelâmın muḳarrun-lehu merḳūm vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüve'l-vâḳiʿ ġıbbe'l-ibtiġā taḥrîr u imlâ olındı. (Hibe)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Seyyidî, Maḥmûd b. ʿAli, El-Ḥâc ʿAli b. Aḥmed, Muṣṭafa b. ʿAli, Meḥmed b. Ekdek, Muṣṭafa E'ş-şehîr biçalıḳ zâde, İlyâs b. Meḥmed.

178. **Yevmü'l-Cumʿa 26 İbtidâ-i Şubaṭ**

Dergâh-ı ʿÂlî ḳapucılarından, faḫrüʿl-aḳrân Meḥmed Beg b. ʿAbdullâh nâm, Bevvâb-ı Sulṭânî ʿÂlî b. ʿAbdullâh nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ idüp bundan aḳdem mezbûr ʿAli'ye üç yüz aḳce rıbḥ ile muʿâmele-i şerʿiyye ṭarîḳiyle otuz bir sikke tamü'l-vezn ve'l-ʿayâr dînâr virmiş idim. Ḥâlâ ẕikrolınan otuz bir sikke altunı, mezbûrdan ṭaleb iderim. Su'âl olunsun didükde, ġıbbe's-su'âl merḳūm Meḥmed Beg'den altı biñ aḳce istiḳrâḍ eyledim lâkin altun değil idi deyu inkâr ile cevâb viricek, ʿaḳībe'l-istişhâd ʿudûl-u müslimîn ve şiḳḳat-ı muvaḥḥidîn den El-Ḥâc Muṣṭafa b. Pîr Aḥmed ve El-Ḥâc Ḥamîd b. Seyyidî nâm kimesneler fi'l-vâḳiʿ müşâr ileyh Meḥmed Beg mezbûr ʿAli'ye üç yüz aḳce murâbeḥe ile otuz bir sikke altun virdügüne şâhidlerüz ve şühedât daḫi iderüz deyu vâḳiʿ olup mâ hüve'l-vâḳiʿ bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Deyn)

Şuhûd: Meḥmed b. ʿAbdullâh, Ḥasan Beg Eʿr-râcil, Receb b. Ḥamza, Maḥmûd b. Yaḥya, Maḥmûd b. Yûsuf.

179. Bursa vilayetinin (hzb) Saray oğlu mahallesinden Abdullah oğlu Mahmut ikrar etti: Seyrek dişli, sarışın, ortaya boylu, sağ omuzunda ve sağ dizinde yara alameti bulunan …….. kayıt sahibi Abdullah Hüseyin isimli kölesini, Allah rızası ve peygamber efendimizin ruhunu hoşnut etmek için efendimizin şu hadisine "Kim ki mü'min bir köleyi âzat ederse o kölenin her organına karşılık Allah da onun bir organını cehennem ateşinden âzat eder" uyarak azat etmiştir. Bu azat etme sahih ve şer'îdir. Artık

adı geçen Rıdvan da asıl özgürler gibi özgürdür. Onların lehinde ve aleyhinde olan her şey onun için de geçerlidir. Bundan sonra Rıdvan'ın üzerinde mevlasının bağlılık hakkı dışında (bu hakkı Mevlaların azad ettikleri kölelerin üzerinde olur) kimsenin hiçbir hakkı kalmamıştır. Bu ikrar mezkûr tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Köle azadı)

Şâhitler: Ali b. Yakup, Bekir b. Mustafa, Hacı Hüseyin b. Abdullah, Veli b. Mahmut.

17B

180. Bursa şehrinin Saray oğlu mahallesinden Abdullah oğlu Mahmut ikrar etti: İşbu kayıt sahibi seyrek dişli, mavi gözlü, sarışın Rusyalı Abdullah oğlu Yusuf isimli kölesini kitabet yoluyla ekteki tarihten itibaren sekiz sene hizmet etme şartıyla azat etmiştir. Mezkûr köle de bu kitabeti kabul edip yüz yüze sözlü olarak yerine getirmeyi üstlenmiştir. Binaenaleyh zikredilen hizmeti yerine getirdiği zaman diğer esas özgür insanlar gibi özgür olur. Onların lehinde ve aleyhinde olan her şey onun için de geçerlidir. Bu ikrar sahih ve şer'i olup adı geçen köle tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar 26.07.1008 tarihinde gerçekleşip kaleme alındı. (Kitabet yoluyla köle azadı)

Şâhitler: Adı geçen şâhitler.

181. Dergâh-ı Âlî Yeñiçerilerinden ʿÖmer b. Muṣṭafa meclis-i şerʿ-i şerîfde, faḫrüʿl-eşbâh Meḥmed Beg b. Nûrullâh nâm Bevvâb-ı sulṭânî maḥdarında taḳrîr-i merâm idüp bundan aḳdem müşâr-ileyh Meḥmed Beg'i Ṭosyalu dimekle meşhûr El-Ḥâc Sinân b. Receb nâm Bevvâb-ı sulṭânî'de ḳarḍ-ı şerʿîden üç sikke filori ḥaḳḳım olup meblaġ-ı merḳūmı mûmâ-ileyh El-Ḥâc Sinân'dan ḳabḍ ve îṣâle vekîl ve yerime ḳāyim maḳām naṣb eylemiş idim . Merḳūm El-Ḥâc Sinân vefât eyleyüp muḫallefâtından Ḳırḳ Ḳavaḳ nâm mevḍiʿde iki ṭarafı ṭarîḳ-i ʿâmm ve iki ṭarafı Ferġāncı oġlı Vaḳfı ile, iki ḳıṭʿa bâġçesi sûḳ-ı sulṭânîde beyʿ men yezîd olub âḫiruʿl-emr yigirmi doḳuz biñ aḳceye ḳarâr eyledükde vekîlim mûmâ-ileyh Beg ẕikrolınan iki ʿaded baġçeyi benim içün iştirâ eyleyüp bana teslîm eyledi. Ḥâlâ ḍabṭ-ı taṣarrufumdadur. ʿaḳd-i merḳūm maḳbûlümdür. Ḫuṣûṣ-ı merḳūma müteʿalliḳ daʿvâ ve nizâʿ yoḳdur deyu iḳrâr ve iʿtirâf eyledükde muḳarrun-lehu meẕkûr Meḥmed Beg vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüveʿl-vâḳiʿ biʿṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı.(Ḳarḍ-ı şerʿî, beyʿ men yezîd ve vekâlet)

Şuhûd: Ḳudvetü'l-ʿayân ʿOs̱mân Çavuş, Zübdetüʿl-aḳrân Budâḳ Çavuş b. Dervîş, Sinân Ḥalîfe b. Meḥmed, Receb Çavuş b. Sefer, Meḥmed …… , Aḥmed Beg b. ʿAli El-Ebevvâbüʿs-sulṭânî.

182. Ḳaṣaba-i Naḫcivân'dan Veled b. Budâḳ nâm kimesne, meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu ḥâmil-i kitâb Meḥmed b. ʿAbdullâh nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp merḳūm Meḥmed'e ibrişim bahâsından ve sâyir ortamızda maʿlûm amtiʿa bahâsından iki yüz otuz sikke tammü'l-vezn veʿl-ʿiyâr ġuruş lâzımüʿl-edâ' ve vâcibüʿl-ḳaḍâ deynim var deyu biʿṭ-ṭavʿ veʿr-rıḍâ lâ biʿl-kerh veʿl-cezâ iḳrâr ve iʿtirâf eyledükde muḳarrun-lehu merḳūm vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ eyledükden ṣoñra z̤ikrolınan iki yüz otuz ġuruşa ḳaṣaba-i merḳūmeden Ḳaraḫan b. Üveys nâm kimesne emr ve ḳabûli ḥâviye kefâlet ile kefîl olduġı biʿṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Deyn)

Şuhûd: Meḥmed b. Pîrî, ʿAbdü'l-ʿazîz b. Burcî, Ḫıḍır Beg b. ʿAbdullâh.

183. **Yevmüʿl-Eḥâd 28 Receb 3 Şubâṭ**

Merḥûm Aḥmed nâm müteveffânuñ kebîr oġlı Meḥmed ve Muṣṭafa ve Fâṭıma, işbu ḥâmil-i kitâb Maḥmûd Çelebi b. Meḥmed maḥḍarında taḳrîr-i kelâm eylediler ki mâzû bahâsından babamız merḥûm merḳūm Aḥmed'üñ mûmâ-ileyh Maḥmûd Çelebi'ye lâzımüʿl-edâ' ve vâcibüʿl-ḳaḍâ biñ üç yüz fıḍḍî râyici'l-vaḳt aḳce deyni vardır deyu iḳrâr-ı ṣaḥîḥ-i şerʿî ve iʿtirâf-ı ṣarîḥ-i merʿî eyledüklerinde, muḳarrun-lehu merḳūm Maḥmûd Çelebi merḳūm vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüveʿl-vâḳiʿ ġıbbeʿl-ibtiġā taḥrîr u imlâ olındı. (Deyn)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf, Ḥüseyin b. Îsa, Receb b. Ḥamza, Arslan b. ʿAbdullâh.

184. Ḫuṣûṣ-ı âtiʿz̤-z̤ikre Yani Veled-i Ṣua nâm ḳoyuncı z̤immî ṭarafındani şerʿan vekâleti s̤âbit olan Mûsa Beg b. ʿAbdullâh nâm Yeñiçeri, meclis-i şerʿ-i şerîfde ḫuṣûṣ-ı âtiye Ṣofya bint Payas nâm z̤immîye ṭarafından Memi Beg b. Meḥmed ve Ḥamza Beg b. ʿAbdullâh nâm kimesneler şehâdetleriyle s̤âbit olan, faḫrü'l-aḳrân Maḥmûd Beg b. ʿAbdullâh nâm sipâhî maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp bundan aḳdem, müvekkilim mezbûr Yani merḳūme Ṣofya'nıñ Ṣaltani b.t Sevastos nâm bikr ḳızına namzet olub ortalarında maʿlûm baʿḍı esbâb virmiş idi. Ḥâlâ mez̤kûre Ṣaltani, ben mesfûre Yani'ye varmazım dimekle maʿrûf ortalarında münâzaʿât-ı kes̤îre ve muḫâṣamât-ı şedîde vâḳiʿ

olmış idi, el-ḥâle haẕhi Ḥâlâ muṣliḥûn tavassuṭ eylemekle ḫuṣûṣ-ı merḳūmı beş biñ sekiz yüz aḳceye ṣulḥ eyleyüp bedel-i ṣulḥ olan meblaġ-ı merḳūmı vekîl-i meẕkûr Meḥmed Beg yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl vekâletim ḥasebiyle ḳabḍ ve tesellüm eyleyüp ḫuṣûṣ-ı meẕkûre müteʿalliḳ daʿvâ ve nizâʿdan merḳūme Ṣofya'nıñ ve ḳızı mezbûr Ṣaltani'niñ ẕimmetlerin ibrâʿ-i ʿâmm ve isḳāṭ-ı tam ile ibrâʿ-i isḳāṭ eyledüm. Şöyle ki: min baʿd sâlifüʿẕikr olan ḫuṣûṣa müteʿalliḳ daʿvâ ve ḫuṣûmet vâḳiʿ olursa, lediʿl-ḥükkâmi'l-kirâm ve ʿindeʿl-vulâti'l-fiḫâm istimâʿ olınmaya taḥḳīḳ idüp mâ hüveʿl-vâḳiʿ ġıbbe't-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Sulh, ibra' ve Vekâlet)

Şuhûd: Faḫrüʿl-emâṯil Memmî Beg b. Maḥmûd Es-selâcî, Ḥamza b. ʿAbdullâh, Maḥmûd b. ʿAbdullâh, Aḥmed, Ḥasan Beg er-râcil.

185. Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Bâb-ı Zemîn Maḥallesinde, vefât iden merḥûm El-Ḥâc Muṣṭafa nâm müteveffânıñ kebîr oġlı Bayram ve vâlidesi Ḳamer bint ʿAbdullâh ṭaraflarından ḫuṣûṣ-ı âti'ẕ-ẕikre faḫrüʿṣ-ṣüleḥâ'i's-sâlikîn Velî Dede Ḥüseyin ve Eʿl-ḥâc Muṣṭafa b. El-Ḥâc Ḥasan şehâdetleriyle vekâleti ṯâbit olan Emrullâh b. Ḥıḍır, meclis-i şerʿ-i şerîfde, işbu ḥâmil-i kitâb Ḥasan b. ʿAbdullâh maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp merḥûm merḳūmdan intiḳāl idüp Sulṭân Orḫan ʿaleyhi'r-raḥme ve'r-rıḍvân evḳāfından ʿAṭṭârlar Çârşûsında, vâḳiʿ bir cânibi ʿAli Çelebi dükkânıyla ve bir cânibi El-Ḥâc Naṣrullâh dükkânıyla ve bir ṭarafı vaḳf-ı merḳūm ile ve bir cânibi ṭarîḳ-i ʿâmmla maḥdûd ve mümtâz bir bâb ʿaṭṭâr dükkânınıñ içinde olan ortalarında maʿlûm âyine ve ṭaraḳ ve ḳutı ve ṣırça ve sâyir anıñ emṯâli esbâb ve amtiʿa her ne ise, müvekkilim mesfûr Bayram ve Ḳamer, mesfûr Ḥasan'a doḳuz biñ naḳd râyici'l-vaḳt aḳceye beyʿ eyleyüp ḳabḍ-ı ṯemen ve teslîm-i mebeîʿa eylediler ve ẕikrolınan dükkânı baʿd riʿâyet-i şerâîṭi'l-icâre târiḫ-i kitâbdan yevmî altı aḳce üçret ile üç yıl tamâmına icâre virüp mezbûr Ḥasan daḫi ḳabûl ve istîcâr eyleyüp üç senede icâreden ḥâṣıl olan dört biñ altı yüz seksen fıḍḍî râyici'l-vaḳt aḳceyi, meẕkûr Ḥasan yedinden bi't-tamâm ve bi'l-kemâl pîşîn alub ḳabḍ ve istîfâ eyledüm deyu bi'l-vekâle iḳrâr-ı ṣaḥîḥ-i şerʿî ve iʿtirâf ṣarîḥ-i merʿî eyledükde muḳarrun-lehu merḳūm Ḥasan vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüveʿl-vâḳiʿ bi't-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Vekâlet)

Şuhûd: El-Ḥâc Ḥasan b. ʿAbdullâh, El-Ḥâc Ḥüseyin b. ʿAbdullâh El-ʿAṭṭâr, İbrâhîm b. Memmî, Muṣṭafa b. Yûsuf ve ġayrihim.

18A

186. **Yevmü'l-İṯneyn Selḫ-i Receb 4 Şubaṭ**

Merḥûm El-Ḥâc ʿÎsa nâm müteveffânıñ ʿAcûr nâm kebîre ḳızı ṭarafından ḫuṣûṣ-ı âti'ẕ-ẕikre Muṣṭafa b. Aḥmed ve Durmış b. Ḫalîl şehâdetleriyle vekâletleri ṯâbit olan El-Ḥâc Sefer b. ʿAli ve ḫuṣûṣ-ı âti'ẕ-ẕikre merḥûm merḳūmuñ kebîre ḳızı Kerîme cânibinden şâhidân-ı merḳūmân şehâdetleriyle vekâleti ṯâbit olan Ḥıḍır b. Aḥmed nâm kimesneler meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu ḥâmil-i kitâb ʿAli b. El-Ḥâc Ḫalîl maḥḍarında taḳrîr-i merâm eylediler ki merḥûm mezbûr El-Ḥâc ʿÎsa'dan merḳūmetân ʿAcûr ve Kerîme'ye intiḳāl eyleyüp merḥûm El-Ḥâc ʿİvaḍ Paşa evḳāfından Bezâzistân ḳurbında başmacılar içinde, vâḳiʿ bir cânibi El-Ḥâc Meḥmed dükkânıyla maḥdûd ve mümtâz taḥt-ı taṣarrufumda olan bir bâb ḳaftancı dükkânınıñ ḥaḳḳ-ı taṣarruf ve ḳarârını mütevellîsi maʿrifetiyle mâh be mâh yigirmi aḳce icâresiyle, mezbûr ʿAli'ye tefvîḍ eyleyüp muḳābele-i tefvîḍde merḳūm ʿAli yedinden on dört biñ naḳd fiḍḍî râyici'l-vaḳt aḳcesini alup ḳabḍ ve istîfâ eylediler ve ẕikrolınan dükkânı meẕkûr ʿAli'ye teslîm eylediler deyu bi'l-vekâle iḳrâr ve iʿtirâf eyledükelerinde, muḳarrun-lehu merḳūm ʿAli vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüve'l-vâḳiʿ bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Vekâlet ve tafîzi-i hakk-ı tasarruf)

Şuhûd: Yûsuf b. Receb, El-Ḥâc Meḥmed, Muṣṭafa b. Ḥamza, Lütfullâh b. Ḥâcı, El-Ḥâc ʿÖmer, El-Ḥâc Muṣṭafa b. Süleymân.

187. Bursa şehrinin (hzb) Satı Bey mahallesinden Bali kızı Fatma ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Nazar oğlu İlyas isimli kocasıyla aldığı mihri (miktarı 10000 dirhem) geri verme, iddet nafakası ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında muhâlea yoluyla boşandı. Bu muhâlea sahih ve şer'îdir. Artık kadın kocasından ayrılmıştır. Binaenaleyh kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve Mehir ile helal olur. Sonra her biri bütün dava ve çekişmelerden özellikle zevciyet hukukuna ilişkin davadan, çekişme ve husumeti ortadan kaldırıcı kat'î bir ibra ile birbirlerinin zimmetini ibra ettiler, şöyle ki: Eğer birisinden mezkûr hususa dair dava sadır olursa, sayın hâkimlerin yanında o dava işitilmeyip kabul edilmeyecektir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından tasdik edilmektedir. (Muhalea ve ibra).

Şâhitler: Hızır b. Mustafa, Veli b. İbrahim, Mustafa b. Yusuf Serbölük, Mehmet b. Abdullah el-muhzır, Mahmut b. Yusuf vd.

188. Kastamonu kazasından Yusuf oğlu İsa ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Torak oğlu Camesb'in zimmetimde satın alınan iki eşek semeninden 1700 dirhem alacağı vardır. Bu borç ödenmesi gerekli olan bir borçtur. Bu ikrar sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar Recep Ayının başlarında kayıt edilmiştir. (Deyn)

Şâhitler: Recep b. Hamza, Hüseyin b. Ahmet, Mustafa b. Hacı Sinan, Mahmut b. Yusuf el-hâdim

189. Esîrciler ṭâifesinden Meḥmed b. İbrâhîm, ʿOs̱mân b. Meḥmed kimesneyi meclis-i şerʿ-i şerîfe iḥḍâr ve maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ idüp bundan aḳdem Ḳaṣaba-i Kive'den Ḥasan nâm kimesneden ḳara gözlü, orta boylu, gendüm gün Fâṭıma nâm câriyeyi on biñ fıḍḍî râyici'l-vaḳt aḳceye iştirâ eyledükde ẕikrolınan câriyeniñ derkine merḳūm ʿOs̱mân emr ve ḳabûli ḥâviye kefâlet ile kefîl olmışidi. Meẕkûre Fâṭıma Maḥrûse-i İstanbul'da..... (hayt) ḳaẕasına tâbiʿ Ḳarab..... nâm ḳaryeden Buġdan nâm ẕımmîniñ ḳızı olub İlane nâm ẕımmîyeden tevellüd eyleyüb ḥürratüʿl-aṣl oldığını, is̱bât eylemegin ḥâkimü'ş-şerʿ ḥürriyetine ḥükmeyledi. Ẕikrolınan mablaġı, vekâleti ḥasebiyle mûmâ-ileyh ʿOs̱mân'dan ṭaleb iderüm. Suâl olunsun didükde, ġıbbe's-suâl merḳūm ʿOs̱mân mesfûr Ḥasan'a câriye-i meẕkûreyi müddeʿî mesṭûre on biñ aḳceye beyʿ eyledükde derkine kefîl olduġını münkir olıcaḳ, ʿaḳībeʿl-istişhâd ʿudûl-ı müslimîn ve s̱iḳāt-ı muvaḥḥidînden ʿOs̱mân b. Maḥmûd, Ḥüseyin b. Pîrî nâm kimesneler fiʿl-vâḳiʿ merḳūm ʿOs̱mân ẕikrolınan câriyeniñ derekine kefîl olduġına şâhidlerüz ve şehâdet daḫi iderüz deyu edâ'-i şehâdet eyledüklerinde ġıbbe't-taʿdîl ve't-tezkiyye ḥayyiz-i ḳabûl ve maḥall-ı irtiḍâ'da vâḳiʿ olub mâ hüve'l-vâḳiʿ bi't-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Câriye, kefâlet ve beyʿ)

Şuhûd: Ḫalîl b. Ḥasan, Muṣṭafa b. Ḥâcı, Aḥmed Beg b. Yaʿḳūb Beg, ʿAbdülġaffâr b..... ʿAli Beg b. Muṣṭafa, ʿAli Eʿr-râcil, Meḥmed b. ʿOs̱mân, Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed b. El-Ḥâc Sinân, Seyyid Beg b. Aḥmed El-bevvâb- sulṭânî, Ḥasan Beg Eʿr-râcil, ʿOs̱mân b. Ḥüseyin ve ġayrihim.

190. Emîne bint ʿAbdurraḥmân nâm Ḫâtun, işbu ḥâmil-i kitâb Meḥmed b. Aḥmed nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ idüp bundan aḳdem silâḥdârlar zümresinden Yûsuf Beg nâm Sipâhî zevcim sefer-i hümâyuna müteveccih ve revâne

oldıḳda, nafaḳa ve kisvemi ve sâyir ḥavâyic-i mühimmemi virmege, mezbûr Meḥmed'i vekîl ve yerine ḳāyim maḳām naṣb eylemiş idi. Ḥâlâ târiḫ-i kitâba gelince altı ay mürûr idüp nafaḳa ve kisvemi ve sâyir ḥavâyic-i lâzımemi virmekde ʿinâd ve ta'llul ider. Vekâleti ḥasebiyle ṭaleb iderüm. Suâl olunsun didükde, ġıbbe'ş-suâl fi'l-vâḳiʿ mesfûr sipâhî sefer-i nuṣret-i eşere revân oldıḳda mezbûre Emîne'niñ nafaḳa ve kisvesini virmege beni vekîl naṣb eylemiş idi lâkin târiḫ-i kitâbdan altı ay muḳaddem merḳūm sipâhî Rumeli Vilâyeti'nde Ozence ova nâm mevḍiʿde ḥarâmîler ḳatleylemişler. Binâen ʿalâ ẕâlike virmezem deyu mezbûr Meḥmed cevâb virdükde merḳūme Emîne münkire olıcaḳ ʿaḳībe'l-istişhâd Meḥmed Beg bin ʿAbdî ve Maḥmûd Beg bin ʿAbdüʿl-Celîl ve Muṣṭafa Beg bin El-Ḥâc Süleymân Beg bin Yaḫşi nâm sipâhîler, mûmâ-ileyh Meḥmedʿiñ taḳrîrine muṭâbıḳ ve maḳālına muvâfıḳ edâ-yı şehâdet eyledüklerinde, mâ vaḳaʿa ġıbbe'ş-suâl ketb olındı. (Vekâlet ve nafaḳa)

Şuhûd: Meḥmed b. Ḥamza, Aḥmed b. Ḫudâvirdi, Lütfullâh b. ʿAbdullâh, Zeynî b. Meḥmed, Maḥmûd b. Yûsuf ve ġayrihim.

18B

191. **02.08 Şaban Ayı Çarşamba günü**

Kayıtta imzası bulunan hâkim, işbu Bursa şehrinin (hfn) Murat Bey mahallesinden kayıt sahibi kızın annesi Abdullah kızı Emine'nin bakımında olan bakire, baliğe, mecnun ve fakir Halil kızı Fatma'nın nafakası için, adı geçen bakıcının talebiyle babasının üzerine dirhem belirleyip miktarını takdir etti. Dirhem miktarı ekteki tarihten itibaren ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden günlük beş gümüş dirhemdir. Babası varlıklı olup belirlenen miktar dirhemi ödemeye kadirdirdir. Bu belirleme sahih ve şer'îdir. İlgili hüküm 23.06.1008 tarihinde kaleme alındı (Mecnun, büyük ve fakir çocuğun nafakasının mahkeme tarafından takdir edilmesi).

Şâhitler: Seyyid Ali b. Seyyid Süleyman, Mahmut b. Yahya, Bekir b. Yahya, Mustafa b. Mehmet, Hacı Süleyman vd.

192. Han zade vakfının mütevellîsinin temsilcisi Ahmet oğlu Mahmut ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Abdullah kızı Emine'ye mezkûr vakıf malından bir hamamı belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Hamam yeni kaplıcanın yakınında bir yerde olup Gûgerdli diye bilinmektedir. İlgili hamam kadınlara mahsustur. Kira süresi Şaban ayının

başından itibaren tam bir seneye kadar olup ilgili müddet süresince kira miktarı her ayın sonunda ödenmesi şartıyla ilgili ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden günlük 27 gümüş dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer‘î bir akittir. Mukırrın ikrarı sarih ve mer’î olup kiracı tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Kira akdi)

Şâhitler: Adı geçen şâhitler.

193. **Yevmü’l-Ḫamîs Yevmüʿs-Sâliṣ Min Şaʿbâni’l-Mükerrem 7 Şubaṭ……**

Meḥmed b. Ḥamza nâm kimesne, Milek Veled-i Keşiş nâm ẕımmî maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp bundan aḳdem Maḳṣod nâm ẕımmî ẕimmetinde ḳarḍ-ı şerʿîden doḳuz yüz aḳce ḥaḳḳım olup meblaġ-ı merḳūme, mezbûr Milek emr ve ḳabûli ḥâviye kefâlet ile kefîl olmışidi. Ẕikrolınan meblaġdan iki yüz aḳcesini ḳabḍ ve istîfâ eyleyüp bâḳī ḳalan yedi yüz aḳce ḥaḳḳımı kefâleti sebebiyle merḳūm Milek’den ṭaleb iderüm. Suâl olunsun didükde, bi’l-muvâcehe meẕkûr Milek’e suâl olındıḳda, fi’l-vâḳiʿ meblaġ-ı merḳūma kefîl oldum deyu iʿtirâf ile cevâb virdükde mâ vâḳiʿ bi’ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Kefâlet)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf, ʿAbdî b. Murâd, Maḥmûd b. Yûsuf, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Receb b. Ḥamza.

194. Keşiş oğlu Milk ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Mehmet oğlu Hacı Ali’nin zimmetimde, belirsizliğe yol kalmaksızın şer‘î ilim ile aralarında belirli olan çeşitli meta‘ ve kumaş semeninden, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 10320 gümüş dirhem alacağı vardır. Bu borç ödenmesi gereken bir borçtur. İlgili ikrar sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Deyn)

Şâhitler: Adı geçen şâhitler.

195. Bursa vilayetinin Karamanlı Mehmet mahallesinden Koykurt oğlu Muratça isimli zimmî ikrar etti: İşbu Pir Melek isimli küçük çocuğun rahmetli annesinden şer‘î miras yoluyla ona intikal eden malından, vasi ve babası olan işbu kayıt sahibi Mehmet oğlu Sefer’le yaptığım muamele sebebiyle, zimmetimde alacak vardır. Borcun miktarı 3450 gümüş dirhem olup 3000’i karz-ı şer‘iden bakiye 450’isi satılan kumaş semeninden müeccel olarak oluşmaktadır. Bu borç süresi Şaban ayının başından itibaren tam bir

seneye kadardır. Bu ikrar sahih ve şer‘î olup mezkûr vasi tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Zikredilen meblağa Ömür Bey mahallesinden Altın oğlu Hazar isimli zimmî kefil oldu. Bu kefâlet akdi sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Mezkûr Karamanlı Mehmet mahallesinde bulunan ve mahallenin üst ve alt tabakasınca bilindiğinden tavsif ve tanımlamaya gerek duyulmayan yerleşim mekânı ilgili borç için rehin olarak alacaklıya bırakılıp o dahi kabzetmiştir. Bu ikrar net ve mer’î olup alacaklı tarafından tasdik edilmiştir. (Karz-ı şer‘î, deyn, kefâlet ve rehin)

Şâhitler: Hacı Ahmet b. Mustafa, İbrahim b. Mustafa, Mustafa b. Veli, Mahmut b. Yahya, Murat b. Abdullah.

196. Zevcesi Abdullah kızı Ruşen tarafından bey‘ ve semeni kabzetmek için vekil tayin edilen, Bursa vilayetinin Kiremitçi oğlu mahallesi sakinlerinden Yusuf oğlu Ali ikrar etti: Vekilin vekâleti, Mustafa oğlu Hüseyin ve Mehmet oğlu Mehmet’in şehadetleriyle sabit olmuştur. Vekil, vekaleti hasebiyle işbu kayıt sahibi Osman oğlu Ebi Bekr’e mülkiyeti müvekkiline ait olan bir bahçeyi satmıştır. Mezkûr müşteri bahçeyi kendi malıyla kendine satın almıştır. Bahçe adı geçen mahallede olup doğu tarafı umumi yola, kuzey tarafı Hasan oğlu Bekr’in mülküne, batı tarafı adı geçen Ruşen’in mülküne ve kıble tarafı ise özel yola sınırdır. Bahçe arsasının mukataası yıllık 40 dirhemdir. İlgili bahçeyi bütün sınır, müştemilat, menfaat ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı bütün ihtiyaçlar için rayiç olan dirhemden 3000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap ve kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı net ve mer’îidir ki mezkûr müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey‘ akdinde vekalet ve bey‘ bat)

Şâhitler: Mehmet b. Osman, Abdi b. Piri, Hasan Çelebi b. Mahmut, İskender b. Abdullah, Mehmet b. Seydi Ali, bekir b. Hasan, Mehmet b. Mehmet, Hasan b. Mustafa.

197. Bursa şehrinin Kazazoğlu mahallesinden Murtaza kızı Ümmi Kulsum ikrar etti: İşbu kayıt sahibi kocası Bali er-Râcil’in oğlu Mahmut Bey’den aldığı mehri (miktarı 8000 dirhem) geri verme, iddet nafakası ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında muhâlea yoluyla boşandı. Bu muhâlea sahih ve şer‘îdir. Artık kadın kocasından ayrılmıştır. Binaenaleyh kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve mehir ile helal olur. Sonra her biri bütün dava ve çekişmelerden özellikle zevciyet

hukukuna ilişkin davadan, çekişme ve husumeti ortadan kaldırıcı katʿî bir ibra ile birbirlerinin zimmetini ibra etmişler. Mukırrın ikrarı sahih olup mukarrun-leh tarafından tasdik edilmektedir. (Muhalea ve ibra).

Şâhitler: Ömer b. Cemşit, Osman b. Mustafa, Mehmet b. Ramazan, Mehmet b. Hüseyin vd.

19A

198. Maḥrûse-i Brusa'da âsûde olan Sulṭânüʿl-ġüzzt ve'l-müçâhidîn merḥûm ve maġfûr lehu Sulṭân Ḫüdâvendigâr ʿaleyhi'r-raḥme ve'l-ġufrân mine'l-meliki'l-muʿîn ḥaḍretleriniñ evḳāfına câbî ve ḳāyim maḳām-ı mütevellî olan El-Ḥâc Velî b. Aḥmed meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu ḥâmilî kitâb Dergâh-ı ʿÂlî ḳapucılarından faḫrü'l-aḳrân ve'l-eşbâh ʿOs̱mân Beg b. ʿAbdullâh ve Yaḫşî oġlı dimekle meşhûr ve maʿrûf Yûsuf nâm kimesneler maḥḍarlarında taḳrîr-i merâm idüp evḳāf-ı mezbûreden Cebel-i ʿatîḳ ve Cebel-i Cedîd'de vâḳiʿ ḳaryeleriñ ..... ʿâdet-i ḳadîm ve âyîn-i müstedîm üzere aʿşâr-ı şerʿiyyesin ve ẕikrolan ḳarada olan meyve ve nebâtâtıñ ʿöşürlerin târiḫ-i kitâb Cemâziyyü'l-âḫireniñ yigirmi dördünci gününde her senede maḥrûse-i mefrûse ……. yüz seksen..... virmek üzere ve taḥvîllerinde ḫâricden ṭalib ve râġıb ẓuhûr iderse mezbûrân ʿOs̱mân ve Yûsuf'uñ taḥvîllerinde vâḳiʿ olan noḳṣân ve kasrların bi't-tamâm edâ etmeyince iltizâmları fesḫ olınmaḳ üzere merḳūmân ʿOs̱mân ve Yûsuf'a ber vech-i iştirâk üç sene tamâmına iltizâma virüp mezbûruñ daḫi minvâl-i meşrûḥ üzere ḳabûl ve iltizâm eylediler deyu iḳrâr-ı ṣarîḥ ve iʿtirâf-ı ṣaḥîḥ eyledükde câbî meẕkûruñ vech-i mesṭûr üzere ṣâdır olan kelâmın muḳarrun-lehümâ merḳūmân ʿOs̱mân ve Yûsuf vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ eyledüklerinde mâ vaḳaʿa bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. Taḥrîrân fi 5 Şaʿbâni'l-muʿaẓẓam sene 1008. (ʿÖşr)

Şuhûd: Meḥmed b. Meḥmed, Receb b. Ḥamza, Maḥmûd b. Yûsuf, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Ḥüseyin b. Aḥmed, Nejâd b. ʿAbdullâh.

199. Maḥrûse-i Brusa'da Nârlu Maḥallesi'nde fevt olan, merḥûm Dervîş Meḥmed nâm müteveffânıñ kebîre ḳızı İsmiḫân kendi ṭarafından aṣâleten ve merḥûm merḳūmuñ ṣaġîr oġlı Meḥmed cânibinden vesâyeten, meclis-i şerʿ-i şerîfde, Rumeli Vilâyeti'nde Belġerad nâm ḳaṣabada el-ân sâkin olan Muṣṭafa nâm kimesne cânibinden ḫuṣûṣ-ı âti'ẕ-ẕikre şerʿân vekâleti s̱âbit olan ebnâʿ-i sipâhîden ḳudvetü'l-ems̱âl ve'l-aḳrân

Aḥmed Beg b. Ḥıḍır maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp merḥûm Dervîş Meḥmed'iñ mûmîa ileyh Muṣṭafa ẕimmetinde beş biñ aḳçe ḥaḳḳı var idi. Ẕikrolınan beş biñ aḳceyi, mûmâ-ileyh Aḥmed Beg yedinden vekâleti ḥasebiyle bi't-tamâm ve'l-kemâl alub ḳabḍ ve istîfâ eyledüm. Bâḳī bir aḳce ve bir ḥabbe ḳalmadı deyu aṣâleten ve veṣâyeten iḳrâr ve iʿtirâf eyledükde, muḳırre-i merḳūmeniñ vech-i meşrûḥ üzere cârî olan kelâmın vekîl-i meẕkûr Aḥmed Beg vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ eyledükden ṣoñra, ẕikrolınan meblaġ-ı merḳūme İsmiḥanîniñ zevci faḫrü's-sâdât Eʿs-Seyyid Meḥmed bin Eʿs-Seyyid Meḥmed emr ve ḳabûli ḥâviye kefâlet ile kefîl olup mâ hüve'l-vâḳiʿ ġıbbe'l-ibtiġā taḥrîr u imlâ olındı. (Vesâyet, deyn ve kefâlet)

Şuhûdü'l-ḥâl: Bostan Çelebi b. El-Ḥâc Sinân, Aḥmed Çelebi b. El-Ḥâc Muṣṭafa, ʿOsmân b. Resûl, ʿAli Çelebi b. El-Ḥâc Aḥmed, Muṣṭafa b. ʿAbdullâh, Meḥmed b. İlyâs, Meḥmed Çelebi b. Ḫayreʿd-dîn, El-Ḥâc Ḫüsrev b. El-Ḥâc Ḥasan.

200. Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından ……. Maḥallesi ahâlisinden faḫrü'l-ayimmeti'l-kirâm ʿAbdu'r-raḥmân bin Kelâbî El-İmâm ve Meḥmed bin ʿAli El-müeẕẕin ve Meḥmed bin Muṣṭafa ve El-Ḥâc ʿÖmer b. El-Ḥâc Muṣṭafa ve El-Ḥâc Meḥmed b. El-Ḥâc Meḥmed ve El-Ḥâc Maḥmûd bin Aḥmed ve sâyirleri ʿumûmen meclis-i şerʿ-i şerîfde, ḥâmileti'l-kitâb Mihrî bint ʿAbdullâh nâm Ḫâtun maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp didiler ki maḥalle-i mezbûrede şarḳan ʿAbdu'r-raḥmân mülkiyle ve ġarban tarîḳ-i ʿâmmla ve ḳıbleten Meḥmed mülkiyle maḥdûd ve mümtâz mezbûre Mihrî sâkine olduġı vaḳf-ı menziliñ ʿavârıḍına bedel biñ beş yüz naḳd-i fıḍḍî râyici'l-vaḳt aḳce vaḳf eyleyüp maḥalle-i merḳūme ʿavârıḍ-ı vaḳfına mütevellî olan işbu Meḥmed b. Saʿdî nâm kimesneye oldaḫi ḳabḍ u tesellüm eyledi. Mâdâm ki mezbûre Mihrî ḳayd-ı hayatda ola min baʿd mezbûreden avârıḍ aḳcesini ṭaleb eylemeyüp ancak vaḳfeyledügi meblaġ-ı merḳūm rıbḥı ile ḳalîl u keṣîr ve naḳīr u ḳaṭmîr her ne ḥâṣıl olursa iktifâ olunub ve mesfûre Mihrîniñ vefâtından ṣoñra menzil-i mezbûrede kâyinem men kân sâkin olan kimesnelerden daʿvâ ve ṭaleb eylememek üzere cümlemiz ittifâḳ ve taʿahhüd eyledük didüklerinde mezbûrlarıñ vech-i meşrûḥ üzere ṣâdır olan kelâmın mezbûr Mihrî vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ eyleyüp ġıbbe's-suâl mütevellî meẕkûr Meḥmed daḫi ẕikrolınan biñ beş yüz aḳceyi merḳūme Mihrî yedinden bi't-tamâm ḳabḍ ve istîfâ eyledügüne muḳırr ve muʿterif olup ġıbbe't-taṣdîḳ ve baʿdüṭ-ṭaleb mâ vaḳaʿa ketb ü taḥrîr olındı. (Vakfiye)

Şuhûdü'l-ḥâl: Muṣṭafa b. El-Ḥâc Sinân, Mevlânâ İbrâhîm Çelebi, Maḥmûd b. Himmet, Arslan b. ʿAbdullâh, Maḥmûd b. Yûsuf, Receb b. Ḥamza ve ġayrihim.

201. Muṣṭafa bin Yûsuf, El-Ḥâc Yûsuf bin El-Ḥâc Ḥüseyin maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ idüp bundan aḳdem mezbûr El-Ḥâc Yûsuf'dan her bir ḳıṭʿası on iki endâze olmaḳ üzere her pâresi yetmiş aḳceye cemʿan elli ʿaded estâr iştirâ eylemiş idim. Ḥâlâ ẕikrolınan estârıñ kimisi doḳuz endâze ve daḫi noḳṣân üzere olmaġın bi-ḥasebi'ş-şerʿi'ş-şerîf reddolınmasını ṭaleb iderüm didükde, ġıbbe's-suâl fi'l-vâḳiʿ ẕikrolınan elli ʿaded estârı mezbûr Muṣṭafa'ya her pâresi on ikişer endâzedir, noḳṣân üzere değildir deyu cevâb virdükde, mâ vaḳaʿa bi'ṭ-ṭaleb ketb olındı. (Beyʿ)

Şuhûd: Ḥüseyin b. Aḥmed, Maḥmûd b. Yûsuf, Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed b. ʿAbdullâh ve ġayrihim.

202. Tüççâr ṭâifesinden Meḥmed b. Muṣṭafa nâm tüççâr, meclis-i şerʿ-i şerîfde ḫuṣûṣ-ı âti'ẕ-ẕikre Maḥmiye-i İstanbul'da vâḳiʿ Yahûd ṭâifesinden Selanik cemâʿatinden Merdhây Veled-i İsaḳ nâm Yahûdî ṭarafından, vekâleti şerʿan ṯâbit olan ḥâmil-i kitâb Mûsa bin Yasef nâm Yahûdî maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp bundan aḳdem mezbûr Merdhây ẕimmetinde her ledresi ikişer sikke ġuruş onar aḳce ḥesâbı üzere cemʿan iki yüz yigirmi dört ledre ḫâm ipek ḥaḳḳım var idi. Ḥâlâ ẕikrolınan iki yüz yigirmi dört ledre ipeği mezbûr Merdhây'ıñ vekîli meẕkûr Mûsa yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl alub ḳabḍ ve istîfâ eyledim. Bâḳī ḥaḳḳım ḳalmayup cümlesii alub ḥaḳlaşdım deyu iḳrâr ve iʿtirâf eyledükde, muḳarrun-lehu meẕkûr Mûsa vecâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüve'l-vâḳiʿ bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Deyn)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed Çelebi b. Meḥmed, Aḥmed b. ʿAbdullâh, Murâd b. ʿAbdullâh, Muṣṭafa b. El-Ḥâc Sinân, Hüseyin b. 'İsâ, Ḥasan b. Muṣṭafa ve ġayrihim.

19B

203. Veli Şemseddin mahallesinden Abdullah kızı Mülayim ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Hasan oğlu Osman Çelebi'ye mülkiyeti kendine ait ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Yerleşim mekânı adı geçen mahallede olup iki alt kat odayı içermektedir. Yerleşim mekânı Hacı Hasan'nın

mülküne, Osman'ın mülküne, Husrev Dede'nin mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını ihtiva ettiği bütün sınır ve haklarıyla birlikte Şaban ayının başından itibaren günlük 45 dirhem güümüş karşılığında kiraya vermiştir. Bu kira akdi sahih ve şer'î bir akittir. Mukırrın ikrarı sarih ve mer'î olup kiracı tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Kira akdi)

Şâhitler: Mehmet Çelebi b. Emrullah re'îsi'l-muhzirîn, Mahmut, b. Yahya, mustafa b. Ahmet, Mehmet b. Abdullah.

204. Maḥrûse-i Brusa'da dâḫil-i hışında vâḳiʿ ʿÎsa Beg Fenârî Maḥallesi sâkinelerinden Zâhide bint Maḥmûd, Reyḥân Maḥallesi'nden Kerîme bint Muṣṭafa maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp bundan aḳdem mezbûre Kerîme'ye ḳarḍ beş yüz aḳce virüp mezbûre Kerîme daḫi bir frengî ..... ve bir boġça ve üç 'aded ……. rehin virmiş idi. Baʿdehu ẕikrolınan meblaġı merḳūme Kerîme'den ṭaleb eyledükde, inkâr eylemekle ortamızda münâzaʿât-ı keşîre ve muḫaṣamât-ı şedîde vâḳiʿ olmışidi. El-ḥâle haẕh, ḥâlâ muṣliḥûn tavassuṭ eylemekle ḫuṣûṣ-ı mezbûrı iki sikke ġuruşa ṣulḥ eyleyüp bedel-i ṣulḥ olan iki sike ġuruşı meẕkûre Kerîme yedinden alup ḳabḍ ve istîfâ eyledim ve mezbûre Kerîme'ye daḫi ẕikrolan esbâbın bi't-tamâm teslîm eyleyüp sâlif'ẕ-ẕikr olan ḫuṣûṣa müteʿallik daʿvâ ve nizâʿdan birbirimiziñ ẕimmetini ebrâ'-ı küllî ve isḳāṭ-ı ḳaṭʿî eyledük. Şöyle ki: Min baʿd daʿvâ ve ṭaleb idersek ledi'l-ḥükkâmi'l-kirâm istimâʿ olınmaya deyu iḳrâr ve iʿtirâf eyledükde, meẕkûre Kerîme vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ fi'l-vâḳiʿ mezbûr e Zâhide'den rehin ṭarîḳiyle ẕikrolınan esbâbım bi'l-külliye alub ḳabḍ eyledüm ve ḫuṣûṣ-ı merḳūma müteʿallik daʿvâ ve ḫuṣûmetden mezbûre Zâhide'niñ ẕimmetin ibrâ'-i ʿâmm ve isḳāṭ-ı tamm ile ibrâ' ve isḳāṭ eyledüm didükde, mâ vaḳaʿa bi't-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Karz, sulh, rehin ve ibrâ')

Şuhûd: Meḥmed Çelebi b. ʿAbdullâh reʿîsü'l-muḥḍırîn, Ḥüseyin b. Aḥmed, Ḥüseyin Beg E'r-râcil, Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed b. ʿAbdullâh ve ġayrihim.

205. Sefer b. Muṣṭafa nâm kimesne Yahûd ṭâifesinden Salmun Veled-i Aslan nâm Yahûdî maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp mezbûr Yahûdî'ye dört ..... ipek deynim olup bir.... sini? mezbûr Salmun'a teslîm eyledim. Bâḳī târiḫ-i kitâbdan yüz seksen gün mühle ile üç ..... lâzımü'l-edâ ve vâcibü'l-ḳaḍâ deynim var deyu iḳrâr ve iʿtirâf

eyledükde, mesfûr Salmun vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüve'l-vâḳiʿ bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Deyn)

Şuhûd: Zeynî b. Meḥmed, Maḥmûd b. Yaḥya, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Ḥasan Beg E'r-râcil, Muṣṭafa b. Yûsuf ve ġayrihim.

206. Mevlânâ Ḥabîb b. Receb nâm dânişmend, işbu ḥâmiletü'l-kitâb Fâṭıma bint Ḥüseyin maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ idüp meẕkûre Fâṭıma'da bir aḳ sâde bir ..... ve iki ……. ve iki ṣaḥn ve bir …….ve bir …….. ve altı yüz aḳce ḥaḳḳım var, ṭaleb iderüm, suâl olunsun didükde, ġıbbe'ṣ-suâl meẕkûre Fâṭıma inkâr ile cevâb viricek, müddeʿî mezbûruñ, daʿvâsına muṭâbıḳ ve maḳālına muvâfıḳ beyyine ṭaleb olındıḳda iḳāme-i beyyineden iẓhâr-ı ʿacz eyledükde, ṭalebiyle mesfûre Fâṭıma'ya yemin virilüp mâ hüve'l-vâḳiʿ ġıbbe'l-ibtiġā taḥrîr u imlâ olındı. (Deyn ve Yemin)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf, Murâd b. ʿAbdullâh, Muṣṭafa b. El-Ḥâc Sinân, Mevlânâ Muḥarrem b. El-Ḥâc Meḥmed, Maḥmûd b. Yûsuf.

207. Ebi Bekir oğulları Ahmet ve Mahmut ikrar ettiler: İşbu kayıt sahibi Fahrü'l-eşbâh Abdullah er-Racil oğlu Mehmet Bey'e anneleri Mehmet kızı Kerime'den miras yoluyla intikal ederek mülkiyeti kendilerine ait olan bir yerleşim mekânlarını satmışlardır. Mezkûr müşteri kendi malı ile kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı Bursa şehrinin Bayezid Paşa mahallesinde olup üç alt kat oda, iki sofa, bir özel oda, bir fırın, akar su, su kuyusu ve meyveli ağaçları içermektedir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 5 dirhemdir. Yerleşim mekânının iki tarafı umumi yola, bir tarafı Hati Katın'ın mülküne ve diğer bir tarafı ise Hacı Ali'nin mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen mukabilinde satmıştır. Semen miktarı bütün ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden 19500 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap ve kabulü içermektedir. Mukırrların ikrarı sahih ve şer'î olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey' bat)

Şâhitler: Mehmet Çelebi b. Hasan, Hasan b. Mehmet, Mustafa Bey b. Abdi, Hüseyin b. Ali, Mahmut Çelebi b. Hacı Ali, İbrahim Çelebi b. Mehmet vd.

208. Dimitri oğlu Kustuntin isimli zimmî ikrar etti: İşbu babası (Abdullah oğlu Şaban) vefat eden Mehmet ve Ayşe'nin malından, çocukların vasisi işbu kayıt sahibi Ahmet oğlu Mehmet ile yaptığım muamele sebebiyle, zimmetimde alacak vardır. Borcun miktarı 4600 gümüş dirhem olup 4000'i karz-ı şer'iden bakiye 600'ü ise satılan koru semeninden müeccel olarak karz dışında oluşmaktadır. Bu borcun süresi ekteki tarihin Şaban ayının başından itibaren tam bir seneye kadardır. Mezkûr borçlu, ilgili borç için Bursa şehrinin Setbaşı mahallesinde bulunan yerleşim mekânını (ki Aydın isimli zimmînin mülküne, vâdiye, özel yola ve Nalbant'in dükkânına sınır olup üç üst kat oda ve üç alt kat odayı ihitva etmektedir.) adı geçen vasiye rehin bırakmıştır. Bu ikrar sahih ve şer'î olup mezkûr vasi tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Zikredilen meblağa, Karaağaç mahallesinden Murat oğlu Yağut isimli zimmî ve Abdullah oğlu İsa kefi oldular. Bu kefâlet akdi sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir (Karz-ı şer'î, deyn, kefâlet ve rehin)

20A

209. **Yevmü'l-Erbiʿa 9 Şaʿbân.... Şubaṭ**

Ḥasan b. ʿAbdullâh, Murâd b. ʿAbdullâh nâm ʿAcemî Oġlanı maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ idüp bundan aḳdem mezbûr Murâd'a Ḳassaba-i Mudanya'da …….. ile bir siyâh bârgirimi icâreye virmiş idim. Ḥâlâ ẕikrolınan bârgirimi virmekde taʿallul ve ʿinâd ider. Mezbûr Murâd'a suâl olınmasın ṭaleb iderim didükde, ġıbbe's-suâl fi'l-vâḳiʿ mesfûr Ḥasan'ıñ sâlifü'ẕ-ẕikr olan bârgirin icâre ile aldım. Yolda bî-mecâl olub yürümeğe iḳtidârı olmamaġıyla ḳoyup gitdim deyu cevâb virdükde mâ vaḳaʿa ġıbbe'ṭ-ṭaleb ketb olındı. (İcâre)

Şuhûd: Mevlânâ İbrâhîm Çelebi b. Aḥmed, Arslan b. ʿAbdullâh, Yûsuf b. ʿAbdullâh, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Maḥmûd b. Yûsuf.

210. Dergâh-ı ʿÂlî dâma maḥfûfan bi'l-meʿâlî Yeñiçerilerinden faḫrü'l-aḳrân ʿAli Beg ibni Yûnus nâm Yeñiçeri, merḥûme Fâṭıma nâm zevcesiniñ muḫallefâtına vâḍi'ü'l-yed olan babası, işbu ḥâfıẓ-ı kitâb Ḥasan bin İsrâîl kimesne maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb zevcetim merḳûme Fâṭıma'nıñ fevt oldıḳda, muḫallefâtın, babası mesfûr Ḥasan ḳabḍ u ḍabṭ eylemişidi. Ḥâlâ ẕikrolınan muḫallefâtdan ʿalâ mâ faraḍallâhu baña ʿâyid ve râciʿ olan ḥiṣṣe-i şerʿiyyem on üç biñ fıḍḍî naḳd râyici'l-vaḳt aḳceyi mûmâ-ileyh

Ḥasan yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl alub ḳabḍ ve istîfâ eyledim. Bâḳī sâlifü'z-zikr olan muḫallefâta müteʿallik bir aḳce ve bir ḥabbe ḥaḳḳım ḳalmayup cümlesin alub ḥaḳlaşdum deyu iḳrâr ve iʿtirâf eyledükde muḳarrun-lehu merḳūm Ḥasan vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüve'l-vâḳiʿ bi'ṭ-ṭaleb taḥrîr u testîr olındı. (Mîrâs)

Şuhûd: El-Ḥâc Aḥmed b. Yûsuf, El-Ḥâc Meḥmed b. Sefer, El-Ḥâc ʿAli b. Şehsüvâr, El-Ḥâc Muṣṭafa b. Yûsuf, Süleymân b. Bayram, Abdü'l-Ġanî Çelebi b. El-Ḥâc Naṣûḥ ve ġayrihim.

211. Maḥrûse-i Brusa tevâbiʿinden ḳarye-i Degincek sâkinlerinden ʿAli bin Dâvûd kimesne, Dergâh-ı ʿÂlî Yeñiçerilerinden faḫrü'l-aḳrân işbu ḥâmil-i kitâb Ḥasan Beg b. ʿAbdullâh nâm Yeñiçeri maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb ḳarye-i merḳūme ḳurbında vâḳiʿ bir ṭarafı ʿOsmân Beg tarlasıyla ve bir cânibi Selîm zâde Velî Beg tarlasıyla boyacı Yûsuf tarlasıyla ve bir cânibi Mederli Meḥmed bâġçesiyle maḥdûd ve mümtâz taḥt-ı taṣarrufumda olan bir ḳıṭʿa tarlamıñ ḥaḳḳ-ı taṣarruf ve ḳarârın ṣâḥib-i arḍ maʿrifetiyle mesfûr Ḥasan Beg tefvîḍ eyleyüb muḳābele-i tefvîḍimde mezbûr Ḥasan'ıñ yedinden dört biñ beş yüz fıḍḍî ʿOsmânî naḳd râyici'l-vaḳt aḳcesini alub ḳabḍ ve istîfâ eyledüm ve zikrolınan tarlamı mezbûre teslîm oldaḫi tesellüm eyledi deyu iḳrâr u iʿtirâf eyledükde, muḳarrun-lehu merḳūm Ḥasan vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüb mâ hüve'l-vâḳiʿ bi'ṭ-ṭaleb ketb olındı. (Tafvizi-i hakk-ı tasarruf)

Şuhûd: Meḥmed b. Selîm, Yûsuf b. Meḥmed, Bekir b. Kemâl, Meḥmed b. ʿAli El-İmâm, E's-Seyyid Ḥasan Çelebi b. E's-Seyyid Murtaḍa, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Maḥmûd b. Yûsuf ve ġayrihim.

212. Niğde kaḍâsına tabi‘ Eski …… nâm ḳarye'den Ḫalil bin ‘Abdullah, işbu Ḥâmil-i kitab ‘Ali bin Muḥammed kimsene maḥḍarında taḳrir-i merâm idüb ḳarye-i merḳūma sınurında vâḳi‘ bir ṭrafı Obâl oğlı bağıyla ve bir cânibi Nûr ‘Ali oğlı bağıyla ve iki cânibi ṭarîḳ-i ‘ammla maḥdûd u mümtaz, Bal yemez nâm kimesne Göstendil oğlından iştirâ eyleyüb ben daḫi mezbûr Bal Yemez'den iştirâ eylediğim taḥt-ı taṣarrufumda olan bir kıṭ‘a ḫarim tarlamıñ haḳḳ-ı taṣarruf ve ḳararın, ṣaḥib-i arḍ ma‘rifetiyle mezbûr ‘Ali'ye tafvîḍ eyleyüb muḳābele-i tafvîḍimde merḳūm ‘Ali'niñ üç biñ naḳd râyic fi'l-vaḳt aḳçesin alub kabḍ u istifa eyledim ve zikrolınan tarlamı mezbûr ‘Ali'ye teslim oldâḫi kabḍ ve teslim eyledi deyu iḳrar ve i‘tirâf eyledükde muḳarrun-lehu merḳūm ‘Ali vicâhen ve

şifâhen taṣdiḳ u taḥḳiḳ idüp mâ huv'l-vâki‘ bi't-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Tafvizi-i hakk-ı tasarruf)

Şuhûd: Şa‘ban b. Maḥmûd, ‘İsâ Beg b. Maḥmûd, ‘Ali b. Bal yemez, ‘Ömer b. Abdullah, İbrâhim b. Veli, Ḥüseyin b. Mirzâ.

213. Ahmet oğlu Emrullah ikrar etti: İşbu dilekçe sahibleri Ahmet Halil oğlu Resul ve Abdullah oğlu Poyraz'a mülkiyeti kendine ait olan bir dükkânını, belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Adları geçen kiracılar ortak olarak dükkânı kiralamışlar. Dükkân Bursa şehrinin Eski Tahıl Pazari diye bilinen bir yerinde olup mülkiyeti adı geçen sahibine ait olduğundan sınırlarının tanımlamaya gerek duyulmamıştır. İlgili dükkânı ekteki tarihin Şaban ayının başından itibaren, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden, aylık 120 gümüş dirhem karşılığında kiraya vermiştir. Bu kira akdi sahih ve şer‘î bir akittir. Mukırrın ikrarı net ve mer'î olup kiracılar tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Sonra kiracıların her biri birbirinin zimmetinde olan üçret için, birbirine kefil oldular. Bu kefalet sahih ve şer‘î olup emr ve kabulü ihtiva etmektedir. (Kira akdi ve kefâlet)

Şâhitler: Mehmet b. Pervîz El-halvâni, Recep b. Hamza, Murat b. Abdullah, Hüseyin b. İsa, Mehmet b. Abdullah, Mustafa b. Hacı Sinan.

214. Kayıtta imzası bulunan hâkim (dka), Ali kızı Fatma isimli boşanan kadının nafakası ve onun bakımında olan Kasım kızı İmtihani isimli küçük kızının nafaka, kisve vs. önemli ihtiyaçları için, onu boşayan mezkûr Kasım'ın üzerine dirhem belirleyip miktarını takdir etti. Dirhem miktarı ekteki tarihten itibaren, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden günlük beş gümüş dirhemdir. Hâkim kadına zaruret duyduğunda borçlanmaya ve tahsil imkanını elde ettiği zaman boşayan kocasına rüçu‘ etmeye izin verdi. Bu belirleme ve izin sahih, şer‘î, net ve mer'îdir. (Mahkeme tarafından boşanan kadın ve bakımında olaan çocuğuna nafaka takdir edilmesi).

Şâhitler: Arslan b. Adbullah, Mahmut b. Yusuf, Hüseyin b. İsa, Mahmut b. Yahya.

215. **10.08.1008/14.02 Perşembe Günü ……..**

Özdemir oğlu Sun‘ullah, meclis-i şer‘-i şerîfte ikrar etti: Bursa şehrinin Tekye mahallesinin vakfının, işbu kayıt sahibi vakıf mütevellîsi Ali oğlu Hacı Yusuf ile yaptığım muamele sebebiyle, zimmetimde borcu vardır. Borcun miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 2250 gümüş dirhem olup 2000’i karz-ı şer‘iden bakiye 250’si ise karz dışında satılan kumaş semeninden müeccel olarak oluşmaktadır. Bu borcun süresi ekteki tarihin Muharrem ayının başından itibaren tam bir seneye kadardır. Mezkûr borçlu, ilgili borç için Bursa şehrinin Sekleme mahallesinde bulunan yerleşim mekânını (ki iki alt kat odayı ihitva edip bölgede bilindiği nedeniyle sınırlarını beyan etmeye gerek duyulmamaktadır.) adı geçen mütevellîye rehin bırakmıştır. Bu ikrar sahih ve şer‘î olup mezkûr mütevellî tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Zikredilen meblağa, Sekleme mahallesinin sahiknlerinden oğulları Ahmet ve Mahmut kefi oldular. Bu kefâlet akdi sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir (Karz-ı şer‘î, deyn, kefâlet ve rehin)

Şâhitler: Hacı Yusf b. Abdullah, Resul b. Ahmet, Mehmet Çelebi b. Hacı Mehmet, Mehmet Çelebi b. İlyas, Mahmut b. Yusuf.

20B

216. Bursa şehrinin Veletsaray mahallesinden Hacı Mehmet oğlu Mehmet ikrar etti: kendine vakfedilen bir yerleşim mekânını, işbu kayıt sahibi Ali oğlu Mehmet’e belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Yerleşim mekânı adı geçen mahallede olup beş üst kat oda ve beş alt kat odayı içermektedir. Bulunduğu bölgede bilindiğinden sınırlarını beyan etmeye gerek duyulmamıştır. İlgili yerleşim mekânını ekteki tarihin Şaban ayının başından itibaren üç seneye kadar, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden, günlük beş gümüş dirhem karşılığında kiraya vermiştir. Yerleşim mekânı sahibi, kira süresince yerleşim mekânının tamir ve tadilata ihtiyaç duyulduğunda, kiracı tarafından yapılmasını şart koşmuştur. Bu kira akdi sahih ve şer‘î bir akittir. Mukırrın ikrarı net ve mer’î olup kiracı tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Sonra yerleşim mekânı sahibi, kira üçretinin hepsini (ki kira süresince kira üçreti 4500 dirhem olmaktadır) kiracıdan alıp kabzettiğini itiraf etti. Mukırrın bu ikrarı da net ve mer’îi olup kiracı tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Kira akdi)

Şâhitler: Fahrü's-sâdât Seyyid Abdulkerim b. Seyyid Mustafa, Süleyman b. Abdulvehhab, Hacı Müstecap b. Recep, Yusuf b. Abdulkerim, Ahmet b. İsmail, Muharrem Çelebi b. İlyas vd.

217. Sultan bint Ḥaydar nâm ḫatun meclis-i şer'-i şerîfde zevci olan işbu ḥâmil-i kitab Ḥaydar b.n Ḥüseyin nâm kimesne maḥḍarında taḳrir-i da'vâ idüb buundan aḳdem merḳūm haydar şâhverdi nâm ḳarındaşın iẕniyle evine geturmemeye uç ṭalaḳa şarṭ eylemiş idi. Mezbûr Şahverdiği evine geturdi mezbûre suâl olunmasın ṭaleb iderim dedükde ġıbbe'ş-suâl ben mezkûr ḳarındaşımı iẕnim ile evime geturmedim deyu inkâriyle cevâb viricek müdde'iyye-i mesṭûreniñ da'vâsına muṭâbıḳ beyyine ṭleb olındıḳda itiyân-ı beyyineden iẓhâr-ı 'acz eyledikde ṭalebiyle merḳūm Ḥaydara yemin virilüb mâ hüve'l-vâki' ġıbbe'l-ibtiġā taḥrir u inşâ' olındı. (Ṭalâḳ)

Şuhûd: Ḥalil b. Nebi el-müeẕẕin, Maḥmûd b. Meḥmed Çelebi, İslâm b. 'Ubeydullah, Me1med b. Pirî, Maḥmûd b. Yaḥyâ, Maḥmûd b. Yûsuf ve ġayrihim.

218. Tüççâr tâifesinden Meḥmed b. El-Ḥâc Muṣṭafa nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde Yahûd ṭâifesinden ḫuṣûṣ âti'ẕ-ẕikre Yaġub Veled-i Hârûn ṭarafından şerʿan vekâleti ṯâbit olan Yaṣef Veled-i Salmun ve Yaġub veled Yaṣef ve Elyakem veled-i Mentaş nâm Yahûdîler maḥḍarlarında iḳrâr-ı ṣaḥîḥ-i şerʿî ve iʿtirâf-ı ṣarîḥ-i merʿî idüp bundan aḳdem mezbûr Yaġub da her ledresi iki yüz yigirmi aḳce ḥesâbı üzere cemʿan yüz on bir buçıḳ ledre ipek ḫaḳḳım olup ẕikrolınan yüz on bir buçıḳ ipeğe mezbûrân Yaġub veled-i Yaṣef ve Elyakem emr ve ḳabûli müştemele kefâlet ile kefîl olmışlar idi. Ḥâlâ ẕikrolınan yüz on bir buçıḳ ipek ḫaḳḳımı ḥesâbı mesfûr üzere mezbûr Yaġub veled-i Hârûn'uñ vekîli meẕkûr Yaṣef yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl alub ḳabḍ ve istîfâ eyledim. Merḳūm Yaġub ẕimmetinde ẕikrolan ipekden cidden ḫaḳḳım ḳalmayup cümelsini vekîl-i mezbûr yedinden alub ḫaḳlaşdum ve mezbûrân Yaġub ve Elyakem ẕimmetlerinde bivech mine'l-vucûh ḫaḳḳım olmayub sâlifü'ẕ-ẕikr olan ḫuṣûṣa müteʿalliḳ daʿvâ ve nezâʿdan ẕimmetlerin ibrâ-i ʿâmm ve isḳāṭ-ı tam eyledüm. Şöyle ki: Min baʿd ẕikrolınan ḫuṣûṣa müteʿalliḳ meẕkûr Yaġub'dan daʿvâ ve nezâʿ idersem veya itdirir isem, ʿinde'l-ḥükkâi'ʿl-kirâm ve lede'l-vulâti'l-fiḫâm mesmuʿa ve maḳbûle olmaya didükde muḳırr-ı merḳūmun vech-i meşrûḥ üzere cârî olan kelâmın muḳarrun-lehu merḳūmân

Yaşef ve Yaġub ve Elyakem vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüb mâ hüve'l-vâḳiʿ gıbbe't-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Deyn ve Kefâlet)

Şuhûd: El-Ḥâc Ḥamîd b. Seyyidî, ʿAbdü'l-Ġanî Çelebi b. Naṣûḥ, Meḥmed b. Aḥmed, Maḥmûd b. Yûsuf, El-Ḥâc Muṣṭafa b. Yûsuf, Receb b. Ḥamza.

219. Diyâr-ı ʿAcem'de Naḫcivân nâm ḳaṣaba mustaḥfiẓlarından faḫr-ı diyâr-ı ʿAcem ḳatırlarından ʿAli Ḫan b. Üveys ve Abdü'l-ʿAzîz b. Ḥasan nâm kimesne Ḳassaba-i Naḫcivân Yeñiçerilerinden işbu ḥâmil-i kitâb faḫrü'l-aḳrân ʿAbdullâh b. Meḥmed nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i merâm eylediler ki ber vech-i iştirâk taḥt-ı taṣarrufumda olub mülk-i ṣarîhimiz olan bir siyâh ḳatır ve bir al ḳatır ve bir ṭorı atımızı mûmâ-ileyh ʿAbdullâh îcâb ve ḳabûli müştemel beyʿ-i bât- şerʿî ile yetmiş üç sikke tammü'l-vezn vel-ʿiyâr nâfiẕün fî cemîʿi'l-amaṣâr ġuruṣa beyʿ eyleyüp ẕikrolınan yetmiş üç sikke ġuruşı mezbûr ʿAbdullâh yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ḳabḍ ve istîfâ eyledik ve ẕikrolan esb ve esterleri merḳūm ʿAbdullâh'a teslîm eyledik deyu iḳrâr ve iʿtirâf eylediklerinde, muḳarrun-lehu merḳūm Abdullâh vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüve'l-vâḳiʿ bi't-ṭaleb ketb olındı. (Beyʿ-i bât-ı şerʿî)

Şuhûd: Meḥmed b. Ḳāsım, Meḥmed b. El-Ḥâc Mîrzâ, Melik b. Meḥmed, Meḥmed b. Aḥmed El-Ḥâc Emîr ve ġayrihim.

220. Ebnâ-yı Sipâhiyân'dan faḫrü'l-aḳrân El-Ḥâc Meḥmed b. ʿAbdullâh meclis-i şerʿ-i şerîfde, işbu ḥâmil-i kitâb El-Ḥâc Muṣṭafa b. Yûsuf nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp mezbûr El-Ḥâc Muṣṭafa ẕimmetinde yüz dört ledre ibrişîm ḥaḳḳım var idi. Ẕikrolınan yüz dört ledre ipek ḥaḳḳımı bi't-tamâm ve'l-kemâl, merḳūm El-Ḥâc Muṣṭafa'dan ḳabḍ ve istîfâ eyleyüp cümlesini alub ḥaḳlaşdum. Bâḳī ẕikrolan ipekden ẕimmetinde ḥaḳḳım ḳalmadı deyu iḳrâr ve iʿtirâf eyledükde, muḳarrun-lehu merḳūm El-Ḥâc Muṣṭafa vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüb mâ vaḳaʿa ketb olındı. (Deyn)

Şuhûd: Muṣṭafa Beg b. ʿAbdullâh, El-Ḥâc Pîr Aḥmed b. Aḥmed, Rüstem b. Aḥmed, ʿAli b. Muṣṭafa, Meḥmed b. Ḥasan, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Bostan b. El-Ḥâc Memî.

21A

221. **Yevmü's-Sebt 12 Şaʿbân Li-sene 1008**

Merḥûm El-Ḥâc, Meḥmed nâm müteveffânıñ evlâd-ı ṣıġārına veṣî olan faḫrü'l-müderrisîn Mevlânâ ʿAbdullâh Efendi, ḫayyâṭlar ṭâifesinden ʿAli b. Ḥasan nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ merḥûm merḳūmuñ, meẕkûr ʿAli ẕimmetinde Naʿleçeci Ḥüseyin nâm kimesneye kefâleti cihetiyle biñ üç yüz aḳce ve Meḥmed nâm kimesneye daḫi kefâletden yüz elli aḳce, cemʿan dört yüz aḳce ḥaḳḳı olub meblaġ-ı merḳūmı veṣâyetim ḥasebiyle ṭaleb iderim, suâl olunsun didükde, ġıbbe's-suâl iḳarâr ve iʿtirâf eyledigi bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Veşayet, deyn ve kefalet)

Şuhûd: Murad b. ʿAbdullâh, Mevlânâ Muṣṭafa b. ʿÖmer, Maḥmûd b. Yûsuf, Rıḍvân b. ʿAbdullâh ve Meḥmed b. ʿAbdullâh.

222. Hace oğlu İbrahim Çelebi ikrar etti: Uzun boylu, kara gözlü, Berrak Rusyalı işbu kayıt sahibi Abdullah kızı Mülayim isimli cariyesini, Allah rızası ve peygamber efendimizin (askt) ruhunu hoşnut etmek için azat etmiştir. Bu azat etme sahih ve şer'îdir. Artık adı geçen Mülayim asıl özgürler gibi özgür olup tam vilayet ve ehliyete sahiptir. (Cariye azadı)

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Halil b. Piri, Hacı Mehmet b. Piri, Seyyid Mehmet Çelebi b. Nuh, Yusuf b. Mustafa, Mehmet b. Hızır el-imam, Ali b. Mustafa, Abdurrahman b. Ahmet, Mevlânâ Muhyiddin Efendi b. Ferh, Hacı Ahmet, b. İnayet, Bayram Bey b. Hasan, vd. bulunanlar.

223. Maḥrûse-i Burâsa muḍâfâtından Blatinos nâm ḳaryede, mürd olan Menuşad veled-i Yani nâm ẕımmîniñ kebîre ḳızları Gunu ve Dodgene ve merd-i merḳūmuñ Yorgene nâm merd ẕımmîniñ oġlı Ḳosṭanṭin, meclis-i şerʿ-i şerîfde Dergâh-ı ʿÂlî Yeñiçerileri'nden işbu ḥâmil-i kitâb Meḥmed Beg b. ʿAbdullâh nâm Yeñiçeri maḥḍarında taḳrîr-i merâm eylediler ki babamız merd-i merḳūm Menuşad târiḫ-i kitâbdan dört yıl muḳaddem ḥâl-ı ḥayâtında ve kemâl-ı ṣıḥḥatinde, ḳarye-i merḳūmede vâḳiʿ olub üç yer evin ve eşcâr-ı müşmire-i müştemil, bir cânibi Dimitri veled-i Yani ve bir ṭarafı Penayot veled-i Aġusti ve bir cânibi arḍ-ı ḫâliyeyi ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i ʿâmmla maḥdûd u mümtâz mülk-i ṣarîḥi olan menzilin, ʿâmme-i ḥudûd ve tevâbiʿi ve kâffe-i ḥuḳūḳ ve menâfiʿi ile îcâb ve ḳabûl-i ḥâvî, beyʿ-i bât- şerʿî ile, mûmâ-ileyh Meḥmed Yeñiçeri'ye sekiz biñ fıddî

râyici'l-vaḳt aḳceye beyʿ eyleyüp ḳabḍ-ı s̱emen ve teslîm-i mebiʿ eyledi. Ẕikrolınan menzilde bivech-i mine'l vucûh ḥaḳḳımız olmayub ana müteʿallik̟ daʿvâ ve nezâʿdan müşâr-ileyh Mehmet Beg'iñ ẕimmetin ibrâʿ-i küllî ve isḳāṭ-ı ḳaṭʿî eyledük. Şöyle ki: daʿvâ ve ḫuṣûmet idersek lede'l-ḥükkâm istimâʿ olınmaya deyu iḳrâr u iʿtirâf eyledüklerinde, muḳarrun-lehu merḳūm Meḥmed Beg vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüb mâ hüve'l-vâḳiʿ bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Beyʿ bât-ı şerʿî ve ibra')

Şuhûd: Bâlî b. Aḥmed, Muṣṭafa Beg b. ʿAbdullâh, Meḥmed b. ʿAbdullâh, El-Ḥâc Yûsuf b. ʿAbdullâh, Ḥüseyin b. ʿÎsa, El-Ḥâc ʿAbdî b. Ḥüsâm El-müeẕẕin, Aḥmed b. Meḥmed, Edehem Çelebi b. Meḥmed, Ḥüseyin b. ʿAbdullâh, Muṣṭafa Beg b. ʿAbdullâh Eʿr-râcil, Demur Beg b. ʿAbdullâh er-râcil, Ḳāsım Beg, İbrâhîm b. ʿAbdullâh.

224. Murtaza oğlu Ahmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Abdullah kızı Hamraz'ın zimmetimde karz-ı şer'îsi vardır. Karz-ı şer'înin miktarı ilgili ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 1000 gümüş dirhemdir. Bu ikrar sahih ve şer'î olup mezkûr Hamraz tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar gerçekleşip kaleme alındı. (Karz-ı şer'î)

Şâhitler: Mehmet b. Abdullah, Hacı Yusuf b. Abdullah, Hüseyin b. İsa, Mahmut b. Yahya, Ebu Bekir b. Yahya.

225. İbrâhîm b. ʿAli, Muṣṭafa Beg b. ʿAbdullâh nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb bundan aḳdem İlyâş nâm Yahûdî'de altmış ġuruş ḥaḳḳım olup merd olmaġıla mezbûr Yahûdî'niñ şerikin deyu mezbûr Muṣṭafa'dan ẕikrolınan ġuruşı daʿvâ ve ṭaleb eyleyüb ortamızda münâzaʿât-ı keş̱îre ve muḫâṣamât-ı şedîde vâḳiʿ olmışidi. Ḥâlâ muṣliḥûn tavassuṭ eyleyüb ve merd-i merḳūm İlyâş'ıñ şerîki olan Keyvân b. ʿAbdullâh nâm kimesnede ḥaḳḳım ẓuhûr eylemeğin, meẕkûr Muṣṭafa'nıñ ẕikrolınan ḫuṣûṣa müteʿallik̟ daʿvâ ve nezâʿdan bi'l-külliye ẕimmetin ibrâʿ-i ʿâmm ve isḳāt-ı tamm ile ibrâʿ ve isḳāt eyledim. Şöyle ki: Baʿde'l-yevm daʿvâ ve ḫuṣûmet idersem, ʿinde'l-ḥükkâm mesmûʿa ve maḳbûle olmaya deyu iḳrâr u iʿtirâf eyledükde, muḳarrun-lehu merḳūm Muṣṭafa Beg vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüb mâ hüve'l-vâḳiʿ bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Sulh ve ibrâ)

Şuhûd: Ḥasan Beg Eʿr-râcil, Zeynî b. Meḥmed, Murâd b. ʿAbdullâh, İbrâhîm Beg b. ʿAli, Arslan b. ʿAbdullâh, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Ḥüseyin b. ʿÎsa, Meḥmed b. Ḥüseyin.

226. Ḳomlenus Veled-i Mefto nâm ẕımmî, İbrâhîm Veled-i Muṣa nâm Yahûdî maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ idüb bundan aḳdem merḥûm ve maġfûr lehu Sultân Meḥmed Ḫân ʿaleyhi'r-raḥme ve'r-rıḍvân Ḥaḍretleriniñ evḳāfından olub Maḥrûse-i Brusa'da Gelincek Çârşusında vâḳiʿ, ledi'l-ahâlî maʿlûmü'l-ḥudûd, mezbûr Abraham'ıñ taḥt-ı taṣarrufunda olan bir bâb derzi dükkânın, mâh be mâh yüz yigirmi aḳce üçret ile bir yıl tamâmına icâreye virmiş idi. Ḥâlâ taṣarrufuma mâniʿ olur. Mezbûr Yahûdî'ye suâl olunmasın ṭaleb iderüm didükde, ġıbbe'ş-suâl iʿtirâf ile cevâb virdügi bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (İcâre)

Şuhûd: Bâlî b. Aḥmed, Muṣṭafa Beg b. ʿAbdullâh, Meḥmed b. ʿAbdullâh, El-Ḥâc Yûsuf b. ʿAbdullâh, Ḥüseyin b. ʿÎsa, Maḥmûd b. Yûsuf.

227. Abdullah oğlu Keyvan ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Ali oğlu İbrahim'in kendi zimmetimde ve ortağım İltyas isimli Yahudinin zimmetinde, satın alıp kabzettiğim meta' semeninden borcu vardır. Borcun miktarı bütün şehirlerde geçerli olan dirhem üzerinden standart ölçülü 20 kuruştur. Bu borç ödenmesi gereken bir borçtur. Bu ikrar sahih ve şer'î olup mezkûr mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Deyn)

21B

228. Dergâh-ı Âli Yeñiçerilerin'den Meḥmed Beg b. ʿAbdullâh, Maḥrûse-i Brusa tevâbiʿinden Blatinos nâm ḳaryede mürd olan Menuşat veled-i Yani nâm ẕımmîniñ kebîre ḳızları Dugne ve Genu nâm ẕımmîyeler maḥḍarlarında taḳrîr-i daʿvâ idüb merd-i merḳūmda doḳuz b. aḳce ḥaḳḳım olub merḳūmetân Dugne ve Genu muḫallefâtını ḳabḍ ve ḍabṭ eyledikleri ḥasebiyle meblaġ-ı merḳūmı mezbûretân Dugne ve Genu'ya suâl olındıḳda babamız merd-i mezbûrıñ mûmâ Yeñiçeri'ye deyni olduġından bî-ḫaberiz ve muḫallefâtından bir aḳce ve bir ḥabbe ve bir nesne ḳabḍ ve aḫẕ eylemdik. Medyûn müstaġraḳ olmaġıla cümle metrûkâtı beynüe'l-ġurmâ taḳsîm u tevzîʿ olındı deyu cevâb virdüklerinde müddeʿî mezbûr ṭalebiyle mezbûretân Dugne ve Genu'ya merd-i mesfûruñ muḫallefâtını ḳabḍ ve ḍabṭ eylemedüklerine ve bivech-i mine'l-vucûh mîrâṣını ekl u belʿ

eylemedüklerine yemin virilüp mâ hüve'l-vâḳiʿ bi't-ṭaleb ketb u testîr olındı. (Deyn veMîrâs)

Şuhûd: Ḥasan Beg E'r-râcil, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Ḥüseyin b. ʿÎsa, Muṣṭafa b. Meḥmed, Maḥmûd b. Yûsuf.

229. **14.08 Pazartesi Günü**

Hasan oğlu Hacı Ali ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Fahrü'l-eşbâh Resul oğlu Osman'a borcum vardır. Borç miktarı 10000 dirhemdir. 7000'i karz-ı şer'îden 3000'i ise kefalet yönünden oluşmaktadır. Bu borç ödenmesi gereken bir borçtur. İlgili ikrar sahih ve şer'î olup mezkûr mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Deyn)

Şâhitler: Mehmet b. Abdullah, Mehmet b. Osman, Hasan b. Abdullah er-Râcil, Mahmut b. Yusuf.

230. ʿUmdetü'l-a'yân ʿOsmân b. Resûl, işbu ḥâmil-i kitâb Semender b. ʿAbdullâh maḥḍarında Maḥrûse-i Brusa ağaccılar çârşusında vâḳiʿ ʿinde'l-cîrân maʿlûmü'l-ḥudûd taḥt-ı taṣarrufumda olan bir bâb ağaccı dükkânını târiḫ-i kitâbdan her ay yetmiş beş akçe üçret ile üç yıl tamâmına icâre virüp ẕikrolınan dükkânı mezbûr Semender'e teslîm eyledim. Mezbûr daḫi ḳabḍ ve istîcâr eyledi deyu iḳrâr eyledikde muḳarrun-lehu mesfûr Semender vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüb mâ hüve'l-vâḳiʿ ġıbbe'l-ibtiġā taḥrîr u imlâ olındı. (İcâre)

Şuhûd: E's-sâbiḳūn

231. Merḥûm ʿOsmân nâm müteveffânıñ kebîre ḳızı Emîne ṭarafından ḫuṣûṣ-ı âti'ẕ-ẕikre Meḥmed b. ʿAbdî ve faḫrüʿl-eyimme Aḥmed b. Maḥmûd ve El-Ḥâc ʿAbdî b. Meḥmed ve Sefer b. Ramaḍân nâm kimesneler şehâdetleriyle, vekâleti ṯâbit olan ḳarındaşı Meḥmed b. ʿOsmân ve mezbûre Emîne'niñ vaṣîsi Süleymân b. ʿAbdullâh nâm kimesneler meclis-i şerʿ-i şerîfde, işbu ḥâmil-i kitâb ʿÖmer b. Üveys maḥḍarında taḳrîr-i merâm eylediler ki bundan aḳdem, meẕkûre Emîne'niñ merḳūm ʿÖmer ẕimmetinde aṣl-ı mâldan doḳuz biñ akçe ve murâbeḥesinden doḳuz yüz, cemʿan merḳūm ʿÖmer doḳuz biñ doḳuz yüz akçe ḥaḳḳı olup ẕikrolınan doḳuz biñ doḳuz yüz akçe-i mesfûre Emîne bi't-tamâm ve'l-kemâl mûmâ-ileyh ʿÖmer yedinden ḳabḍ ve istîfâ eyleyüp ẕikrolan

meblaġdan bâḳī bir aḳce ve bir ḥabbe ḥaḳḳı ḳalmayup cümlesini alup ḥaḳlaşdı deyu,iḳrâr u iʿtirâf eylediklerinde, vekîl-i meẕkûr Meḥmed'iñ ve vaṣî mezbûr Süleymân'nıñ vech-i mezbûr üzere cârî olan kelâmın muḳarrun-lehu mesṭûr vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüv'ʿl-vâḳiʿ bi't-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Vekâlet, vesâyet ve Deyn)

Şuhûd: Aḥmed b. Muṣṭafa, Meḥmed b. ʿİvaḍ, Meḥmed b. Üveys, Arslan b. ʿAbdullâh, Aḥmed b. Muṣṭafa, Maḥmûd b. Yûsuf.

232. İvaz oğlu Mehmet ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait olan bir bahçesini Üveys oğlu Mehmet'e satmıştır. Müşteri bu bahçeyi kendi malı ile kendine satın almıştır. Bahçe Bursa vilayetinin Fidyekızığı köyünde olup kıble tarafı umumi yola, iki tarafı özel yola ve diğer bir tarafı ise satıcının mülküne sınırdır. Bahçe arsasının mukataası yıllık 50 dirhemdir. İlgili bahçeyi bütün müştemilat, sınır, menfaat ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden 16500 gümüş dirhemdir. İlgili satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın bu ikrarı net ve mer'î olup müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey' bat)

Şâhitler: Ahmet b. Mehmet, Mehmet Çelebi b. Abdi, Ramazan b. Sefer, Hacı Abdi b. Hacı Mehmet, Ahmet b. Mahmut El-İmam, Mustafa b. Ahmet, Hacı Hüseyin b. Mehmet, Muslihuddin, Tatar diye bilinen Mustafa, Ömer b. Üveys, Hacı Osman b. Bekir, Ahmet b. Elvan el-İmam.

233. Üveys oğlu Mehmet ikrar etti: Abdi oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir bahçesini bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Müşteri bahçeyi kendi malıyla kendine satın almıştır. Bahçe, Bursa vilayetinin Fidyekızığı köyünde olup bir tarafı umumi yola, iki tarafı özel yola ve bir tarafı İvaz oğlu Mehmet'in mülküne sınırdır. Bahçeyi, bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 10000 gümüş dirhemdir. Bu bey' akdi sahih ve şer'î bir akittir. Sonra satıcı tekrar sattığı bahçeyi kiralamak istediğinde, müşteri kira akdinin tüm şartlarına riayet ettikten sonra, bahçeyi belirli bir kira karşılığında kiraya vermiştir. Kira süresi ekteki tarihin Ramazan ayının başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira üçreti kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden

1000 gümüş dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer‘îdir. İlgili ikrar mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Beyʿ bi’l-istiğlal).

Şâhitler: Adı geçen şâhitler.

234. Durmuş oğlu Sunullah ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını Piri oğlu Mustafa’ya satmıştır. Müşteri bu yerleşim mekânını kendi malı ile kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı Bursa şehrinin Kiremitçi mahallesinde olup iki alt kat oda, bir hüçre, bir su kuyusu ve meyveli ağaçları içermektedir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 12 dirhemdir. Yerleşim mekânının bir tarafı Fatma’nın müküne, bit tarafı Hacı Ali’nin mülküne ve diğer iki tarafı ise umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 5000 gümüş dirhem karşılığında satmıştır. İlgili satım akdi kat‘î, sahih ve şer‘î bir satım akdidir. Mukırrın bu ikrarı müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Hızır b. Mehmet, Hasan b. Mehmet, İbrahim Bey er-Râcil, Ali Bey b. Hüseyin, Arapzade diye bilinen Mehmet, Hacı Ali, Fırıngzade diye bilinen Mustafa, Hasan.

22A

235. Faḫrü’l-müderrisîni’l-kirâm ẕuḫrü’l-müdaḳḳiḳīni’l-fiḫâm Mevlânâ Sinân Efendi’niñ ḫüddâmlarından olub cenâb-ı meʿâlî me’âblarından ḫuṣûṣ-ı âti’ẕ-ẕikre şerʿan vekâleti ṯâbit olan ʿAbdü’n-nebî nâm kimesne, meclis-i şerʿ-i şerîfde Yahûd ṭâifesinden işbu ḥâmil-i kitâb İsaḳ Veled-i Mûsa nâm Yahûdî maḥḍarında iḳrâr-ı ṣaḥîḥ-i şerʿî ve iʿtirâf-ı ṣarîḥ-i merʿî idüb bundan aḳdem müvekkilim müşâr-ileyh Sinân Efendi’niñ mezbûr Yahûdî ẕimmetinde ḳarḍ-ı şerʿîden tammü’l-vezn v’ʿl-ʿiâr ḳırḳ sikke dînâr ve aḳmişe bahâsından on biñ râyic fî cemîʿi’l-emṣâr aḳce ḥaḳḳı olub merḳūm Yahûdî’niñ daḫi mablaġ-ı merḳūm muḳābelesinde bir altun istefân rehini var idi. Ḥâlâ ẕikrolınan ḳırḳ sikke floriyi ve on biñ ve on biñi vekâletim ḥasebiyle meẕkûr İsaḳ yedinden bi’t-tamâm ve’l-kemâl ḳabḍ ve istîfâ eyledim. Bâḳī ẕikrolınan mezbûr Yahûdî ẕimmetinde bir aḳce ve bir ḥabbe ḳalmayub cümlesin alub ḥaḳlaşdım ve mesfûr İsaḳ’a ẕikrolınan istifânın teslîm eyledim. Oldaḫi ḳabḍ u tesellüm eyledi didükde, muḳırr-ı merḳūmuñ vech-i meşrûḥ üzere cârî olan kelâmın muḳarrun-lehu merḳūm İsaḳ bi’l-muvâcehe taṣdîḳ u

taḥḳīḳ idüb mâ hüve'l-vâḳiʿ bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. Taḥrîran fî evâsıṭı cemâziyü'l-âḫire Li-sene s̱emân ve elf. (Deyn, vekâlet ve rehin)

Şuhûdü'l-ḥâl: ʿUmdet-ü erbâbi'l-ʿizz ve'l-iḳbâl ẕuḫerü'l-aḳrân ve'l-ems̱âl Meḥmed Çavuş zîde mecdüh, Ḳudvetü'l-akârim ve'l-aʿyân ʿOs̱mân Çavuş b. ʿİvaḍ zîde Ḳadruh, Faḫrü's-sâdât E's-seyyid Meḥmed, Zübdetü'l-amâcid Mîrzâ Çavuş zîde Ḳadruh, Faḫrü'l-eşbâh Meḥmed Çelebi b. Emrullâh, ʿAynüʿl-ʿiyân Budaḳ Çavuş b. Dervîş.

236. **Yevmü's̱-Sülus̱â 15 Şaʿbân**

Muṣṭafa b. ʿAbdullâh nâm Yeñiçeri Maḥrûse-i Brusa'da vâḳi, Emîr Ḫânı dimekle maʿrûf Ḫan'ıñ Ḫancısı olan El-Ḥâc Muṣṭafa b. ʿAli maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ idüb bundan aḳdem mezbûre bir siyâh bârgirimi emânet vaḍʿ idüb Maḥrûse-i İstanbul'a gitmiş idi. Ẕikrolınan bârgirimi on beş ġuruṣa fuḍûlî beyʿ eylemiş, mezbûr atımı veya ḫûd-i s̱emen-i merḳūm on beş ġuruṣı ṭaleb iderim. Suâl olunsun didükde, ġıbbe's-suâl Meḥmed b. Muṣṭafa nâm kimesneyi beyʿe vekîl eyleyüp vekîl-i mezbûrdan biñ aḳceye iştirâ eyledim deyu cevâb virdikde merḳūm Muṣṭfa münkir olıcaḳ ʿaḳībe'l-istişhâd Maḥmûd Beg b. Ṭorîsî ve Caʿfer b. ʿAli nâm kimesne fi'l-vâḳiʿ mûmâ-ileyh Yeñiçeri mezbûr Meḥmed'i ẕikrolan bârgirin fürûḫt eylemesine, vekîl eyleyüp vekîl-i meẕkûr, mesfûr El-Ḥâc Muṣṭafa'ya biñ aḳceye beyʿ eyledügine şâhidlerüz ve şehâdet daḫi iderüz deyu edâʿ-i şehâdet eyledüklerinde mâ vaḳaʿa bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Emânet ve beyʿ-i-fuzûlî)

Şuhûd: Meḥmed b. ʿAbdullâh, Receb b. Ḥamza, Maḥmûd b. Yûsuf, Ebû Bekir b. Yaḥya, Meḥmed b. Ḥüseyin.

237. Kiremitci oġlı Maḥallesi sâkinelerinden Yâsemin bint ʿAbdullâh nâm Ḫâtun, meclis-i şerʿi şerîfde, Ḥasan Dede b. ʿAbdullâh nâm zevcim Boġaz Ḥisârı'nda ġarḳ olduġına, işbu müslümânlar ḫaber virdiler, mezbûrlardan keyfiyyet-i ḥâl istinṭâḳ olunub iḫbârları taḥrîr olındıḳdan ṣoñra yedime defʿ olınmasın ṭaleb iderim didükde, Ḥasan b. Maḥmûd nâm kimesneler fi'l-vâḳiʿ mesfûr Ḥasan Dede mevḍiʿ-i merḳūmda ġarḳ oldı deyu ʿalâ ṭarîḳi'ş-şehâdet ḫaber virdikleri bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Garkdan heber vermek)

Şuhûd: E's-sâbiḳūn.

238. Maḥrûse-i Brusa'da Veled Sarây Maḥallesi'nden ʿAynî bint ʿAbdullâh nâm ḫâtun maḥfil-i ḳaḍada taḳrîr-i merâm idüb zevcim Ḳaraḳaş b. İbrâhîm nâm kimesne Maḥmiye-i Ḳonya'da ṣalb olunduġını ẕeyl-i kitâbda isimleri mesṭûr olan müslümânlardan istimâʿ eyledim. Keyfiyyet-i ḥâl mezbûrlardan istiḫbâr olunub ḫaberleri taḥrîr olınduḳdan sonra yedime defʿ olınmasın ṭaleb iderim didikde, ġıbbe's-suâl ebnâ-i sipâhiyândan Memmî Beg b. ʿAbdullâh ve Meḥmed b. Ḥasan nâm kimesneler, merḳūm Ḳaraḳaş târiḫ-i kitâb Recebü'l-müreccebiñ avâsıṭında maḥmiye-i mezbûrede ṣalb eylediler deyu ʿalâ ṭarīḳü'ş-şehâde iḫbâr eylediklerinde mâ vaḳaʿa bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Temessük Talebi)

Şuhûd: el-Meẕkûrûn.

239. Himmet b. Maḥmûd, işbu ḥâmil-i kitâb Meḥmed b. Seyyidî Meḥmed maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ idüb bundan aḳdem mezbûr Meḥmed'e dört biñ dört yüz aḳce emânet vaḍʿ eylemişdim. Ḥâlâ ẕikrolınan meblaġı mezbûr Meḥmed'den ṭaleb iderim. Suâl olunsun didikde, ġıbbe's-suâl meẕkûr Meḥmed inkâr ile cevâb viricek, ʿaḳībe'l-istişhâd Hidâyet b. Maḥmûd ve Yayla b. Durmış nâm kimesneler mesfûr Hidâyet merḳūm Meḥmed'e biñ aḳce emânet vaḍʿ eyledügine şâhidlerüz ve şehâdet daḫi iderüz deyu edâ-yı şehâdet eylediklerinden ṣoñra, bâḳī ẕimmetinde üç biñ dört yüz aḳce ḥaḳḳı olmaduġına ṭalebiyle meẕkûr Meḥmed'e yemin virilüb mâ hüve'l-vâḳiʿ bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Emânet)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf, Murâd b. ʿAbdullâh, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Maḥmûd b. Yûsuf ve ġayrihim mine'l-ḥâzirîn.

240- Lâzârî veled-i ḳosta, Muraṭ veled-i islebkî nâm zımmî maḥḍarından taḳrir-i meram idüb, Süleyman Subaşı vaḳfından maḥrûse-i Brusa'da balık bazarında vâki' lede'l-ahâlî ma'lumü'l-ḥudûd, taḥtı tasarrufumda olan bir bâb meyḥânenin haḳ-ı taṣarrufun mütevellîsi izniyle bey' eylediğim seneniñ lazım olan avârıḍıyla merḳūm Murat'a beş bin beş yüz aḳçe tefvîḍ eylemiş idim, hâlâ vâki' olan avarıḍını virmekde 'inâd eyleyüb benden taleb ider, mezbûre suâl olunsun didikde, bi'l muvâcehe merḳum Muraṭ'a suâl olunduḳda zikrolınan meyḥânenin haḳḳ-ı taṣarrufun fi'l vâki' mezbûr Lâzâri'den beş bin beş yüz akçeye iştirâ eyledim lakin bey' eylediği senenin avârıḍı ile ḳabul eyledim deyu inkar ile cevab viricek, aḳībe'l-istişhâd veled-i yorgi ve loḳa veled-i

ḳumelnû ẕimmîleri müdde’ mezburun da‘vâsına muṭâbıḳ ve muvâfıḳ edâi şehadet eylediklerinde, mâ v1ḳ‘a ġıbbe’l-ibtiġā tahrîr u imlâ olındı. (tefviz-i hakk-ı tasarruf)

Şuhûdu’l-Hâl: Meḥmed b. ‘Abdullah, Meḥmed b. Ḥüseyin, Maḥmûd b. Yûsuf, Ebû Bekir b. Yaḥya, Receb b. Ḥamza ve ğayrihim mine’l-hâḍırîn.

22B

241. **16 Şaban ……. Çarşamba Günü**

17 Şaban ……. Perşembe Günü

Mustafa kızı Emine ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını, işbu kayıt sahibi Oruç oğlu Hasan’a satmıştır. Müşteri bu yerleşim mekânını kendi malı ile kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı Bursa şehrinin Namazgah mahallesinde olup bir alt kat oda ve bir özel odayı içermektedir. Yerleşim mekânı mezkûr müşterinin mülküne, Emir Han oğlu İsa’nın mülküne, Mehmet oğlu Çelebi’nin mülküne ve Müslümanların mezarlığına sınırdır. İlgili yerleşim mekânını ihtiva ettiği bütün menfaat ve müştemilatıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 4000 gümüş dirhemdir. İlgili satım akdi kat‘î, sahih ve şer‘î bir akit olup icap kabulü içine almaktadır. Mukırrın bu ikrarı sahih ve şer‘î olup müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey‘ bat)

Şâhitler: İbrahim b. Mehmet, Durmuş b. Mehmet, Mehmet b. Mehmet, Mehmet b. Abdi, İsa b. Emir Han, Budak b. Hasan, Abdullah b. Hasan, Mustafa b. Ferhat, Abdi b. Abdullah.

242- El-Ḥâce ‘Ali bin Meḥmed Meclis-i şer‘-i şerîfde, işbu hâmil-i kitâb Muṣṭafa bin Meḥmed nâm kimesne maḥḍarında takrir-i merâm idüb maḥrûse-i Brusa’da taḥtü’l-ḳal’e ḳurbında demürciler çarşusında vâki‘ lede’l-ehâlî ve ‘1ında’l-cîrân ma‘lûmu’l-hudûd, ve taḥt-ı taṣarrufumda olub mülkü ṣarḥim olan bir bâb kahveḫanede âmme-i menâfi‘ ve kâffe-i tevâbi‘i ile, târḫ-i kitâb ṣa’banü’l-mu’aẓẓamın on beşinci gününden, yevmî on fıḍḍî râyicü’l-vaḳt akçe üçret ile ve mâh be mâh haḳlaşmaḳ üzere bir yıl temâmına mezbûr Muṣṭafâ’y1 icâreye virdim, merḳūm dâḫî minvâl-ı meşrûḥ üzere ḳabul ve isti’câr eyledi, ve sene-i mesfûrede hâsıl olan üçretten iki bin fıḍḍî naḳd üçreti mu‘accelesin, mesfûr Muṣṭafa yedinden bi’t-temâm ve’l-kemâl alub ḳabz ve istîfâ eyledim deyu iḳrâr u i’tiraf eyledikde, muḳarrun-leh merḳūm Muṣṭafâ vicâhen ve şifâhen

taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüb, ṣonra ḳara kedi mahallesi sâkinlerinden Hasan bin Hüseyin nâm kimesneye zikrolunan üçrete emr ve ḳabûlü hâviye kefâlet ile kefîl olub, mâ hüve'l vâki' ġıbbe'l-ibtiġā tahrîr u imlâ olındı. (İcâre ve kefâlet)

Şuhûd: Meḥmet Çelebi b. 'Abdi, Sefer Subaşı b. Ḥyrân, Muṣṭafa b. Ḥüseyin.

243- 'Ali bin Bâlî, işbu hâmil kitâb Aydıñ bin 'Ali maḥḍarında taḳrîr'i merâm idüb, maḥrûse-i Brusa'da Ḳoca Nayb maḥallesinde Çınarlu boza ḫâna ḳurbında vâki cenebuz nâm nehir üzerinde dâ'ir taḥt-ı taṣarrıfımda olan bir bâb kuhne Mülk değirmeni 'âmme-i ḥudûd ve tevâbi'î ve kâffe-i ḥuḳūḳ ve ṭarâ'iḳi ile, mûmâ-ileyh Aydıñ îcâb ve ḳabulü müştemil, bey' bât-ı şer'î ile on bin naḳd fıddî râyici'l vaḳt akçeye bey' edüb, ḳabḍ-ı ṣemen ve zikerolınan âsyâbî mezkûr Aydıñ'a teslim eyledim, ol dahî kabḍ u teslim eyledi deyu iḳrâr u i'tirâf eyledikde, mukarrun-leh merḳūm Aydıñ vicâhen ve şifâhe taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüb, mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olındı. (Bey' bât-ı şeri'î)

Şuhûd: Receb Beg b. Abdullâh E'r-Râcil, Meḥmed b. 'Abdî, Maḥmûd b. Yaḥyâ, Ca'fer Beg b. Muṣṭafâ.

244. Ḥasan bin Ṭurmuş nâm yeñiçeri, maḥmiye-i Haleb'den Aḥmed nâm kimesneden, Rûsiyyetü'l-aṣl Bilḳīs nâm câriye-i elli bir sikke altuna iştirâ eylemiş idim, ḥâlâ mezbûre câriyenin saġ dizinde şişi olub ve hem 'alâmeti cünûnî vardır. Emânet veḍ' olınmasıı taleb iderim didikde, zikrolınan câriye, el-Ḥâc Bostân ibniü'l Ḥâc Meḥmed nâm kimesneye emânet veḍ' olunub, mâ hüve'l vâki' bi't-taleb keteb olındı. (Câriye)

Şuhûd: Murâd b. 'Abdullah, Ḥasan b. Er-râcil, Ḥasan b. Ḥüseyin, Bekir b. Meḥmed, Muṣṭafa b. Ṣatılmış, Mehmed b. 'Abdâne.

245. Akçe koyunlu cemaatından Hızır oğlu Memi ve Nasuh oğlu Ahmet, Ahmet oğlu Halil'in nefsine ve hasmı Abdullah er-Râcil oğlu Ali'nin celb ettiği zamanda onu ihzar etmeye kefil oldular. Kefaletin süresi ekteki tarihten itibaren üç güne kadardır. Bu kefalet sahih ve şer'îdir. (Kefâlet)

Şâhitler: Hasan Bey b. Abdullah Er-râcil, Mahmut b. Yusuf, Murat b. Abdullah.

246. **18.08.1008 Cuma Günü**

Sefer oğlu Hacı Mustafa, Mescit imamı Piri oğlu Murtaza'nın nefsine ve hasmı Abdullah oğlu Hüseyin'in taleb ettiği zaman onu ihzar etmeye, mezkûr hasmın talebiyle kefil oldu. Bu kefâlet sahih ve şer'îdir. (Kefâlet)

Şâhitler: Arslan b. Abdullah, Mahmut b. Yusuf.

247. Fahrü'l-akrân Abdullah er-Râcil oğlu Ahmet Bey ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını Girkor kızı Marta isimli zimmîye satmıştır. Müşteri bu yerleşim mekânını kendi malı ile kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Setbaşı mahallesinde olup bir alt kat oda ve bir ortak su kuyusunu içermektedir. Yerleşim mekânı, bağçe diye bilinen şahsın mülküne, Bostan'nın mülküne, Kustantin isimli zimmînin mülküne ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 3 dirhemdir. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır, müştemilat, menfaat ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden 1500 gümüş dirhemdir. İlgili satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icab kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın bu ikrarı sahih ve şer'î olup müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey' bat)

Şâhitler: Hüseyin b. Abdullah, Ali Bey b. Abdullah, İsa Bey b. Abdullah, Ali Bey b. Mehmet, Hacı Bostan b. Nasuh, Hüseyin b. İsa, Ferhat b. Abdullah.

248. Mevlâna Sinân Efendi ibni Eymer, Meḥmet Çelebi ibni Meḥmet maḥḍarında taḳriri merâm idüb bundan aḳdem mezbûr Meḥmet Çelebi'den ba'd'l-ḥisâb dört yüz yigirmi beş akçe haḳḳım var deyu mezbûrdan da'vâ ve ṭaleb eyleyub oldaḫi inkâr eylemekle ortamızda munâza'ât-I keşîre ve muḫâsamât-ı şedîde vâki' olmuş idi ḥâlâ muṣliḥûn bir sikke flori ve bir sikke ġrûş ile ṣulh eyleyub bedel-i ṣukh olan meblaġ-ı merḳūm mezbûr Meḥmet Çelebi yedinden kabḍ u teslim eyleyub biri birimiziñ ẕimmetin ibrâ ve isḳāt eyledik didikde, ġıbbe't-taṣdiḳ ve ba'de'ṭ-ṭaleb mâ hüve'l-vâki' ketb ü taḥrîr olındı. (Deyn, sulh ve ibra')

Şuhûd: Ḥasan Beg Er-râcil, Maḥmûd b. Yûsuf, Racab b. Ḥamza.

23A

249. Yağup oğlu Yasif, Mihal oğlu Maksud'un nefsine, hasmı Keşiş oğlu Milk'in celp ettiği zaman onu ihzar etmeye ve kayp olduğu takdirde onun zimmetinde olan 5160 dirhem için, mezkûr hasmın talebiyle kefil oldu. Bu kefâlet sahih ve şer'îdir. (Kefâlet)

Şâhitler: Mehmet b. Hüseyin, Mustafa, Mahmut b. Yusuf.

250. **20.08 Pazar Günü**

Mehmet oğlu Ali Çelebi meclis-i şer'-i şerîfte ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Fahrü'l-muhzerât Ahmet kızı Sakine'ye mülkiyeti sahih olup kendine ait ve net bir şekilde tasarrufu altında olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Adı geçen müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa kalesinin Nakkâş Ali mahallesinde olup iki alt kat oda aralarında sofa, iki yerde su varili, küçük avlu içinde yazlık ve tuvaleti içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı mahallenin cami imamına vakfedilen yerleşim mekânına, iki tarafı Kemal Bey vakfına ve diğer bir tarafı ise umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 24 dirhemdir. Ayrıca Merhûm Kemal Bey vakfının mütevellîsi Hasan oğlu Mahmut Çelebi hâkimin izniyle, mülkiyeti adı geçen vakfa ait ve mezkûr yerleşim mekânına sınır olan diğer bir yerleşim mekânı da tahrip olacağı için mezkûr müşeteriye satmıştır. Bu yerleşim mekânı, bir alt kat oda, sofa ve yeni fırını kapsamakta olup kıble tarafı adı geçen vakfın yerleşim mekânına, doğu ve kuzey tarafı mezbûr vâkıfın vakfına ve batı tarafı ise mezkûr satıcının kendi mülküne sınırdır. Bu yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 25 dirhemdir. İlgili yerleşim mekânlarının her ikisini içerdiği bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte vadeli olmaksızın belirli, nakit ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 35500 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap ve kabulü içermektedir. Satıcı bedeli ve alıcı ise yerleşim mekânlarını teslim almıştır. Mukırrların ikrarları sahih ve şer'î olup adı geçen müşteri tarafından ilgili olayı tasdik etmek için tayin edilen vekil ve Fahrü'l-eyimmeti'l-kirâm Cami imamı Mustafa oğlu Hacı Ahmet, Ali oğlu İbrahim Halife ve Cami imamı Molla Maksut'un şehadetleriyle vekaleti sabit olan Abdunnebi oğlu Abdullah tarafından yüze yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey' bat ve vekâlet)

Şahitler: Ömer b. Ahmet Hacı Ahmet b. Mustafa El-İmam, Mehmet b. Murat, Monla Maksut el-İmam.

251. Zikredilecek olan bey‘, kira ve semeni kabzetmek için, Ahmet Çelebi kızı Sakine’nin tarafından vekil tayin edilen ve vekâleti, Bursa vilayetinin Nakkâş Ali mescidinde imam olan Mustafa oğlu Hacı Ahmet, Ali oğlu Halife ve mescit imamı Molla Maksut’un şehadetleriyle sabit olan Abdunnebi oğlu Abdullah ikrar etti: Adı geçen müvekkilesi, işbu kayıt sahibi merhûm Kemal Bey vakfının mütevellîsinin temsilcisi Ali oğlu İbrahim’e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Adı geçen mütevellî, yerleşim mekânını mezkur vakfın malıyla bey‘ bi’l-istiğlal tarikiyle satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa şehrinin Nakkâş Ali mahallesinde olup iki alt kat oda aralarında sofa, bir su varili ve küçük avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı mezkûr mahallenin cami imamı vakfına, iki tarafı Kemal Bey vakfına ve diğer bir tarafı ise umumi yola sınırdır. Ayrıca mezkûr yerleşim mekânına sınır olan diğer bir yerleşim mekânı da mezkûr müşteriye satmıştır. Bu yerleşim mekânı, bir alt kat oda, sofa ve fırını kapsamakta olup o bölgede bilindiği için sınırlarını beyan etmeye gerek duyulmamaıştır. İlgili yerleşim mekânlarının her ikisini, içerdiği bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı bütün ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden 10000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi sahih ve şer‘î bir akittir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânlarının her ikisini kiralamak istediğinde, alıcı kira akdinin tüm şartlarına riayet ettikten sonra yerleşim mekânlarının her ikisini belirli bir üçret mukabilinde mezkûr satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti Recep ayının başından itibaren tam bir seneye kadar olup, kira süresince rayiç olan dirhem üzerinden 1000 gümüş dirhemdir. Bu kira akdi net ve mer’îdir. Mukırrın ikrarı açık ve mer’î olup adı geçen mütevellî tarafından yüze yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Satılmış olan yerleşim mekânları ve kira üçretlerini tahsil etmek için satıcı ve alıcı’nın her ikisi tarafından adı geçen mahallenin sakinlerinden Hacı Halil kızı Ümmü -Külsûm kefil oldu. Bu kefâlet sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. (Bey‘ bi’l-İstiğlal, vekâlet ve kefâlet)

Şâhitler: Ferhat b. Abdullah, Ali Çelebi b. Mehmet, Ramazan b. Mehmet, Mehmet Çelebi b. Abdurrahim El-İmam, Abdurrahman b. Abdurrahim, Mehmet Çelebi b. Abdullah, Murtaza Halife eEl-İmam, Mehmet Çelebi b. Ali, Kudvetü’l-a‘yân Piri

Çavuş b. Mehmet Çelebi, Ömer b. Ahmet, Hacı Ahmet b. Mustafa El-İmam, Mehemt b. Murat, Molla Maksut el-İmam vd. bulunanlar.

252. Rahmetli Kemal Bey vakfının mütevellîsinin temsilcisi Ali oğlu İbrahim Çelebi ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Mehmet oğlu Ali Çelebi'nin zimmetinde, ona satılan yerleşim mekânının semeninden kalan alacağı tamamen alıp kabzettim. İlgili yerleşim mekânı Bursa kalesinin Nakkaş Ali mahallesinde olup ilgili bölgede bilindiğinden sınırlarını beyan etmeye gerek duyulmamıştır. Yerleşim mekânı mezkûr vakfın mülkiyeti olup vakıf mütevellîsi Hasan oğlu Mahmut Çelebi hâkimin izniyle yerleşim mekânının tahrip olacağı için, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden 7000 gümüş dirhem mukabilinde satmış idi. Böylece artık Ali Çelebi'nin zimmetinde ilgili alacaktan bir dirhem bile kalmamıştır. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup adı geçen mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Borç)

Şâhitler: Ömer b. Cemşid, 'Umdetü'l-a'yân Piri Çavuş b. Mehmet, Piri b. Ahmet, Abdurrahman Çelebi b. Ahmet, Mehmet Bey b. Mustafa, Molla Maksut el-İmam.

253. Mahrûse-i Brusa'da İsa Beg maḥallesi sâkinlerinden Sinân bin Ḥamza, işbu ḥâmil-i kitab 'Ali Paşa maḥallesinden Süleyman bin Şaban nâm kimesne maḥḍarında taḳrir-i merâm idüb, bezzâzistân ḳurbında ḫeffâflar çarşusında vâki' merḥûm ve meġfûr leh Yıldırım hân 'aleyhi'r-rahme ve'l-ġufrân vaḳfından bir ṭarafı Meḥmed bin Behrâm dükkânıyla ve bir ta1rafı na'lçacı İsma'il dükkânıyla ve bir ṭarafı ḳazzazḫâne ile ve ttñariḳ-i 'âmmla maḥdûd ve mümtaz taḥt-ı taṣrrufumda olan bir bab potcı dükkânınıñ haḳḳ-ı taṣarrufun ve ḳararın mütevellîsî ma'rifetiyle vaḳfı merḳūuma mâh be mâh yigirmi beş akçe icâresiyle, mezbûr Süleyman'a tefvîḍ eyleyüb, muḳābele-i tefvîḍimde mezbûrun yedinden yedi bin naḳd râyic fi'l vaḳt akçesın alub kabḍ ve istîfâ eyledim, ve zikrolınan dükkânı mesfûr Süleyman'a teslim eyledim deyu iḳrâr u i'tirâf eyledükde, muḳarrun-leh merḳūm Süleyman vicâhen ve şifâhen taṣdiḳ u taḥḳiḳ idüb, mâ hüve'l vâki' ġıbbe't-taleb ketb ü taḥrîr olındı. (İcâre)

Şuhûd: Meḥmed b. 'Ali, Eymer 'Ali b. Meḥmed, Aḥmed b. Piri, Receb b. İlyas, 'Abdi b. Piri, Meḥmed b. Ḥüseyin, Aḥmed b. Sâliḥ, 'Abdi b. Piri.

23B

254. Memi oğlu Nasuh Sofi, ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını, kayıt sahibi Şahkulu kızı Şah Bole'ye satmıştır. Müşteri bu yerleşim mekânını kendi malı ile kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Soğanlı köyünde olup bir alt kat oda, ahır, meyveli ağaçlar ve bahçeyi içermektedir. Yerleşim mekânının kıble ve doğu tarafı Hacı Oruç mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 32 dirhemdir. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır, müştemilat, menfaat ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden 15000 gümüş dirhemdir. İlgili satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın bu ikrarı sahih ve şer'î olup müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey' bat)

Şâhitler: Hüseyin b. Ahmet el-Akra', Menuyusuf b. Hamza, Hacı İvaz, Mahmut b. Yusuf, Bekir b. Yahya.

255. Şah Kulu kızı Şah Bole ikrar etti: İşbu kayıt sahibi kendi vakfının mütevellîsi olan Cafer oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Adı geçen mütevellî, yerleşim mekânını mezkur vakfın malıyla bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Soğanlı köyünde olup bir alt kat oda, ahır, meyveli ağaçlar ve bahçeyi içermektedir. Yerleşim mekânının kıble ve doğu tarafı Hacı Oruç'un mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını içerdiği bütün sınır, menfaat, müştemilat ve haklarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı bütün şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 15000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi sahih ve şer'î bir akittir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, alıcı kira akdinin tüm şartlarına riayet ettikten sonra yerleşim mekânını belirli bir üçret mukabilinde mezkûr satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekteki tarihin Şaban ayının 15. gününden itibaren tam bir seneye kadar olup kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 500 gümüş dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer'îdir. Mukırrın ikrarı açık ve mer'î olup adı geçen mütevellî tarafından yüze yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Satılmış olan yerleşim mekânı ve kira üçretini tahsil etmek için, Memi oğlu Nasuh Sofi ve satıcının kocası Ali

oğlu Hudâverdi kefil oldular. Bu kefalet sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. (Bey‘ bi’l-istiğlâl ve Kefâlet)

Şâhitler: Adı geçen şâhitler.

256. **Salı 22 Şaban**

Bıyıḳlı ‘İvaḍ Vaḳfına mütevelli olan Ramaḍan bin Muṣṭafa maḥrûse-i Brusa muḍâfatından Depecik nâm ḳarye sâkinlerinden işbu ḥâmil-i kitâb Receb bin Ca‘fer nâm yeñiçeri maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb vaḳf-ı mezbûrdan Âtçılar nâm mevḍi‘ ḳurbunda vaḳi‘ bir cânib-i Piri baġçeṣiyle ve Gebeci oġlı Çavuş baġçeṣiyle ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i ḫaṣla ve bir cânib-i Hacı Ṣeydi baġçeṣiyle maḥdûd ve mümtâz baġçeyi Yıldırım Ḫan ‘aleyhirrahme ve’l-ġufrân vaḳfına her yıl altmış aḳçe muḳata‘asıyla ṣeb‘ ve elf muḥarremü’l-ḥarâm ġurreṣinden sâl be-sâl altıyüz yigirmi fıḍḍî râyicü’l-vaḳt aḳçe ücret ile yedi yıl tamamına aḳd-i evveliñ intihaṣı aḳd-i ṣâniniñ ibtidaṣı olmaḳ üzere ‘uḳūd-i mute‘adde ile icâre-i ṭavîle-i tecvîz iden fuḳehâ-yi kirâm ḳavilleri üzere icâreye virüb ẕikr olunan baġçe-i merḳūm Yeñiçeri’ye teslim eyledim oldaḫi minvâl-ı meşrûḥ üzere iṣticâr ve ḳabûl eyledi deyu iḳrâr u i‘tirâf eyledükde muḳarrun-leh merḳūm Yeñiçeri mütevelli mûmâ-ileyhiñ ṣâdır olan kelâmın vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ u taḥḳīḳ idüp mâ hüve’l-vâḳi‘ ġıbbe’l-ibtiġā taḥrîr u imla olındı. (İcareteyinli vakıf)

Şuhûdü’l-hâl: Hızır b. Muzaffer, el-Ḥâc Kemal, el-Hâc Muṣtafa, ‘Ali b. Hızır, ‘İṣa b. Ṣeydi Aḥmed, Muṣtafa b. Meḥmed, Mahmud b. Yaḥya.

257. Taṭrûs veled-i Abrehâm nâm zimmî Yehûd ṭâifesinden Abrehâm veled-i Menâs nâm yehûdi maḥḍarında da‘vâ idüb bundan aḳdem mzbûr yehûdiye tâmmü’l-vezn ve’l-‘ıyân nâfiẕ fî külli’l-emṣâr on sikke ġurûş ḳarẕ vermiş idüm hâlâ ẕikr olunan ġurûşı mezbûr Abrehâm’dan ṭaleb iderüm suâl olunsun didükde ġıbbe’s-suâl inkâriyle cevâb viricek aḳībe’l-istişhâd Astrûs veled-i Yorgi ve Yaṣḳād veled-i ṣâvâ nâm ẕimmiler fî’l-vâḳi‘ mezbûr Taṭrûs meẕkûr Abrehâm’a on sikke ġurûş ḳarḍ verdügüne şâhidlerüz ve şehâdet daḫi iderüz deyu edâ-yı şehâdet eyledüklerinde mâ veḳa‘ ġıbbe’ṭ-ṭaleb ketb olındı. (Karz)

Şuhûd: Receb b. Ḥamza, Ḥasan Beg er-Râcil, Mahmud b. Yûsuf, Meḥmed b. ‘Abdullah, Bekir b. Yaḥya ve ġayrihim.

258. İstimâd oğlu Saruğan, İstimâd oğlu Yani'nin nefsine ve hasmi Mihân oğlu Dânil'in celp ettiği zaman onu ihzar etmeye üç güne kadar kefil oldu. Bu kefâlet sahih ve şer'îdir. Şaban ayının 25'de kaleme alındı. (Kefâlet)

Şâhitler: Hasan Bey er-Râcil, Mehmet b. Abdullah, diğer Mehmet b. Abdullah.

259. Bursa şehrinin Tahta Mescidi mahallesinden İbrahim oğlu Mustafa ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını, kayıt sahibi Hüsrev oğlu Ahmet'e satmıştır. Müşteri bu yerleşim mekânını kendi malı ile kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, adı geçen mahallede olup bir alt kat oda ve bir tuvaleti içermektedir. Yerleşim mekânı, Piri oğlu Hasan'ın mülküne, vadiye, Abdullah oğlu Hüsrev'in mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır, yol ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 2200 gümüş dirhemdir. İlgili satım akdi sahih ve şer'îdir. Mukırrın bu ikrarı net ve mer'îi olup müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Abdulkerim b. Mustafa el-Müezzin, Hacı Osman b. Mustafa, Hacı Mustafa.

24A

260. **Yevmu'l-Erbi'â 23, 27 Feivârs**

Esirciler ṭâifesinden Meḥmed bin Abrehâm nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde ḫusûs-ı âti'ẕ-ẕikre 'Osman bin Meḥmed nâm kimesne cânibinden Hamza bin İbrahim ve el-Ḥâc İlyas bin 'Ali ve Ḫalil bin Ḥasan şehâdetleriyle vekaleti ṯabit olan işbu ḥâmil-i kitab Meḥmed bin Ahmed maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb bundan aḳdem Süleyman nâm kimesneden on biñ aḳçeye Faṭma nâm bir câriye iştira eyleyüb câriye-i mezbûreniñ derekine merḳūm 'Oṯman kefîl olmuş idi ba'dehu ẕikr olunan câriye-i maḥmiye-yi İstanbul'da bey' eyledükde Bolġrâd nâm ḳaṣbadan olub hürretü'l-aṣl olduġun şuhûd-i 'dûl ile iṯbat eylemegin ḥürriyetine ḥükm olunmaġın meblaġ-ı merḳūmı meẕkûr 'Oman'dan kefâleti ḥasebiyle da'vâ ve ṭaleb eylemiş idüm ḥâlâ ẕikr olan biñ aḳçeyi vekîli merḳūm Meḥmed yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ḳabḍ ve istifâ eyledüm sâlifü'ẕ-ẕikr olan on biñ aḳçe on biñ aḳçeden mezbûr 'Osman ẕimmetinde bâḳī bir aḳçe ve bir hibe ḥaḳḳım ḳalmayub cümlesin vekîli olan mesfûr Meḥmed yedinden alub ḥaḳlaşdum ve

ḫusûs-ı mesṭûre müte‘alliḳ da‘vâ ve ṭalebden merḳūm ‘Osman’ıñ ẕimmetin bi’l-külliye ibrâ-yı ‘amm ve iskât-t tâm ile ibrâ ve isḳāt eyledum şöyle minba‘d mârrü’ẕ-ẕikr olan ḫusûsa da‘vâ ve ḫusûmet idersem veya ittirir isem lede’l-ḥükkâmi’l-kirâm ve ‘inde’l-vulâti’l-fiḫâm istimâ‘ olunmaya deyu iḳrâr ve i‘tirâf eyledükde Vekîl-i meẕkûr Meḥmed vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüb mâ hüve’l-vâḳi‘ bi’ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Bey‘-i cariye, kefâlet ve ibra)

Şuhûd: Veli Beg b. İvaḍ, Ḥasan Dede b. İvaḍ, Ḥamza b. İbrahim, Ömer b. İvaḍ, Oruç b. Aḥmed, Resûl b. Aḥmed, Maḥmud b. Yûsuf.

261. **Yevmü’l-Ḫamîs 24 Ṣa‘bân Gic(?) Şubat**

Maḥrûse-i Brusa’da vâki‘ Mercan Zade Vaḳfına bi’l-fi‘l mütevelli olan Naṣuh bin İbrahim meclis-i şer‘-i şerîfde işbu ḫâmil-i kitab ḳudvetü’l-a‘yân Mir Şah bin ‘Ali maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb vaḳf-ı mezbûrdan Tuz Pazarında vâki‘ bir ṭarafı vezir hânı ile ve bir cânibi ṭariḳ-i ‘ammla ve bir cânibi vaḳf-ı merḳūm ile ve bir ṭarafı Behram mülküyle maḥdûd ve mümtaz bir bab ḳahvehâne ḫaraba müşrif olmaġiyle kimesne ṭâlib olmayub ḫâlâ müşârun-ileyh Mir Şâh …… üzere ṭâlib olub merḳūme ḳahvehâne ve oña mütteṣil ve mülâṣıḳ iki bab oda ile ve ẕikr olunan odalardan ḫâric sekiz ayaḳ yer mezbûrân odalara ḍamîme u ilḥâḳ ile tariḥ kitabdan mâh be-mâh ṭoḳsan aḳçe ücret ile mûmâ-ileyh Mîr Şâh’a icâreye virüb te‘âmul-ı şer‘ üzere vaḳf-ı merḳūm içün biñ beş yüz naḳd fıḍḍî râyicü’l-vaḳt aḳçe ücre-i mua‘ccelesin alub ve kabḍ u istifâ’ eyledüm ve müste’cir müşârun-ileyhe ẕikr olan ḳahvehâneyi ve odaları teslim eyledim müşârun-ileyh Mîr Şâh daḥi minvâl-ı meşrûḥ isticâr ve ḳabûl eyledi madamki mâh be-mâh icâre-i muayyenesin vaḳf-ı merḳūme eda eyleye mezbûre kimesne mâni‘ olmaya deyu iḳrâr u i‘tirâf eyledükde muḳarrun-leh merḳūm Mîr Şâh vicâhen ve şifâhen taṣdik ve taḥḳīḳ idüb mâ hüve’l-vâki‘ gıbbe’ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (İcare)

Şuhûd: Aḥmed b. ‘Ali, Muṣṭafa b. Bayram, Meḥmed b. ‘Ali, Meḥmed b. Ṣnâyi, Meḥmed b. Meḥmed.

262. Bursa şehrinin Buzcuzade mahallesinden Musa oğlu Hacı Mehmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Mehmet oğlu Mustafa’ya, mülkiyeti kendine ait olup tasarrufu altında olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Adı geçen müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla satıcıdan bey‘ bi’l-istiğlal tarikiyle satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa

vilayetinin Müçellidi mahallesinde olup beş üst ve alt kat oda, fırın, iki yerde akar su, ahır ve meyveli ağaçları içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Hacı Mustafa'nın mülküne, bir tarafı Sadi ve Kasım oğlu Mehmet'in mülklerine ve diğer iki tarafı ise umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını içerdiği bütün sınır, menfaat, müştemilat ve haklarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı bütün şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 10000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi sahih ve şer'î bir akittir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, alıcı kira akdinde riayet edilmesi gereken bütün gerekçe ve şartlara riayet ettikten sonra yerleşim mekânını belirli bir üçret mukabilinde mezkûr satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekteki tarihten itibaren tam bir seneye kadar olup kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 1000 gümüş dirhemdir. Bu kira akdi net ve mer'îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup adı geçen adı geçen mukarrun-leh tarafından yüze yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Satılmış olan yerleşim mekânı ve kira üçretini tahsil etmek için, Buzcuoğlu mahallesinden, Bali oğlu Hacı Mehmet kefil oldular. Bu kefâlet sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Bu olay cereyan edip geçen tarihte kalme alındı. (Bey' bi'l-istiğlâl ve Kefâlet)

Şâhitler: Mehmet b. Kasım, Hacı Mustafa en-Neccâr, Mehmet b. Ali, İbrahim b. Ali, Mehmet b. Abdullah.

263. Ḳara Hiṣâr saḥib nâm kaṣaba sâkinlerinden Ḳurt bin Nebi maḥrûse-i Brusa'da vâki' merhûm Maḥmud Paşa Ḥânıñ müste'ciri faḫrü's-sâdât Es-Seyyid Ḫalil maḥḍarında taḳrîr-i da'vâ idüb bundan aḳdem müşârun-ileyh Es-Seyyid Ḫalil'den sarı saḳallu Rusiyyü'laṣl Pervîz bin 'Abdullah nâm ġulamı sekiz biñ aḳçeye iştirâ eylemiş idüm hâlâ ẕikr olunan ḳul Menuġāt Ḳaḍasına tâbi' Ḥume nâm ḳaryede vefat eden el-Ḥâc İlyas bin 'Ali nâm müteveffânıñ Ḥamza nâm ṣaġîrine babası merhûm merḳūmdan irs-i şer'le intiḳāl eyleyub taht-ı tasarrufunda iken köse Yûsuf nâm sipâhi 'Abd-i mezbûri fudûli bey' eyledi deyu ṣaġîr-i merḳūmuñ vaṣîsi olan Rüstem Çelebi bin Muṣṭafa nâm kimesne benden da'vâ ve ṭaleb eyledükde şuhûd-ı 'udûl ile isbat eylemegin kaḍâ-ı mezbûrede bi'l-fi'l nâibü'ş-şer' olan Mevlâna Ahmed bin Muṣṭafa ġulam mesṭûrı ṣaġîr-i mesfûra hükm eyledi olsa sâlifü'ẕ-ẕikr olan sekiz biñ aḳçe ṣemeni mesfûr Es-Seyyid Ḫalil'den ṭaleb ederum suâl olunsun didükde ġıbbe's-suâl fi'l-vâki' mârrü'ẕ-ẕikr olan ġulamı merḳūm Ḳurd'a sekiz biñ aḳçeye bey' eyledüm lâkin ṣağîr mezbûruñ olub mesfûr

sipâhi fuḍûzli bey‘ eyledügü sâbit u ẓâhir olmaġiyle ṣaġîr mezkûra ḥükm olundığı ma‘lumum değildir deyu inkâriyle cevâb vericek ‘akîbe’l-istişhâd müdde‘î-i mezbûr Mevlâna Aḥmed imḍasıyla mumḍi ve ṣemân ve elf Cemâziyelâhir evâsıtıyla müverrihe ber hüccet-i şer‘iyye ibrâz eyleyub naẓar olunduḳda taḳrîrine muṭâbık ve meḳālına muvâfıḳ mesṭûr ve muḳayyed mezbûr Es-Seyyid Ḫalil olub maḍmûnun münkir olıcaḳ ẕeylinde isimleri mestûr olan Müslümanlardan faḫru kuḍâti’l-müslimîn Mevlâna Aḥmed Çelebi Efendi bin Aḥmed ve Muṣṭfa bin Aḥmed maḍmûnuna edâ-yı şehâdet eyledüklerinde ġıbbe’t-ta‘dîl ve’t-tezkiye hayyiz-i kabûlde vâḳi‘ olub mâ hüve’l-vâḳi‘ bi’ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Bey‘ mutlak ve bey‘ fuzûli)

Şuhûd: Maḥmud b. Yûsuf, Meḥmed b. ‘Abdullah, Ḥasan Beg er-Râcil, Maḥmud b. Yaḥyâ ve ġayrihim.

24B

264. Selime bint Meḥmed nâm ḫâtûn ḫuṣûṣ-ı âti’l-beyâna Süleyman bin Muṣṭafa ve Abdulġaffâr bin el-Ḥâc Vildân şehadetleriyle sâbite olan el-Ḥâc İbrahim bin Bayram nâm kimesne mezbûre Selimeniñ sâbıḳan zevci olan Nurullah bin Mahmud maḥḍarında taḳrîr-i da‘vâ idüb merḳūm Nurullah mesfûre Selime’ye ṭalâk verdiği ecelden nafaḳayı iddeti ve Server nâm ṣaġîre ḳızı içün seb‘ ve elf Şevvâlınıñ sekizinci gününden yevmi dörder nafaḳa taḳdîr etdirüb mezbûreniñ nafaḳa-yı mefrûḍasın ve beş biñ aḳçe mehrin vekaletim hasebiyle ṭaleb ederüm suâl olunsun didükde fî’l-vâḳi‘ mezbûreya ṭalaḳ verdüm beş biñ aḳçe mehrinden biñ aḳçesin hibe-i saḥîhe-i şer‘iyye ile baña hibe eyledi bâḳi dört biñ aḳçe mehri vardır nafaḳa taḳdîr etdirdiği ma‘lûm deyu cevâb verdikde vekîl-i mezbûr ber hüccet-i şer‘iyye ibrâz eyleyüb naẓar olundıḳda taḳrîrine muvâfıḳ târiḫ-i merḳūmdan ikisine yevmi sekiz aḳçe nafaḳa taḳdîr olundığı mestûr ve muḳayyed olub mâ hüve’l-vâki‘ ġıbbe’ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Nafaka ve vekalet)

Şuhûd: Maḥmud b. Yahyâ, Muṣṭafa b. Yûsuf, Maḥmud b. Yûsuf, Ḥasan Beg er-Râcil.

265. Hasan oğlu Hacı Ali ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Abdullah oğlu Kansu’ya mülkiyeti kendine ait olup tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Mezkûr müşteri kendi malı ile kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa şehrinin Araplar mahallesinde olup iki alt kat oda, bir özel oda, bir sofa, bir fırın, akar su, meyveli ağaçlar

vs. içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Hacı Veli'nin mülküne, bir tarafı Hacı Süleyman'ın mülküne, bir tarafı umumi yola ve diğer bir tarafı özel yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen mukabilinde satmıştır. Semen miktarı bütün bölgelerde rayiç ve bütün şehirlerde geçerli olan dirhem üzerinden 16000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap ve kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve mer'î olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey' bat)

Şâhitler: Ali b. Ahmet, Hacı Ali b. Ahmet, Hacı Mehmet b. Hızır, Hacı İbrahim b. Hacı Bayram, Mustafa b. Recep, Hacı Mehmet b. Mustafa, Zenbel b. Sefer vd.

266. Hasan oğlu Hacı Ali ikrar etti: Hacı İbrahim vakfının, işbu kayıt sahibi mezkûr vakfın mütevellîsinin temsilcisi Ahmet oğlu Mevlânâ Ali Halife ile yaptığım muamele sebebiyle, zimmetimde alacağı vardır. Alacağın miktarı, halk arasında rayiç ve üst ve alt tabaka insanların nezdinde geçerli olan dirhem üzerinden 2200 gümüş dirhem olup 2000'i karz-ı şer'iden bakiye 200'ü ise karz dışında satılan emtia semeninden müeccel olarak oluşmaktadır. Bu alacağın süresi Recep ayının başından itibaren tam bir seneye kadardır. Bu ikrar sahih ve şer'î olup adı geçen Ali tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmektedir. (Karz-ı şer'î ve deyn)

Şâhitler: Hacı Mehmet b. Ahmet, Halil b. Şaban, Eyyüp b. Ahmet, Gündoğdu, Mehmet b. Mustafa, İbrahim b. Mehmet.

267. Bursa şehrinin Kefen İğnesi mahallesinden Ali kızı Rahime ikrar etti: Mefharü'l-emâsil Şaban Bey er-Râcil (adı geçen kadının kocası) tarafından, zikredilecek olan hul' ve ibra için, mezkûr şehrin Zafranlık mahallesinden Musa oğlu Mehmet ve Cafer oğlu Mustafa'nın şehadetleriyle vekaleti sabit olan Fahrü'l-akrân Mehmet oğlu Yunus ile boşanmıştır. Adı geçen vekil Konuşulan vekalet yoluyla müvekkilinin zevcesi mezkûr Rahime ile aldığı mehri geri verme (mehrin miktarı 7000 dirhemdir), iddet nafakası ve bütün davalardan vazgeçme karşılığında boşanmıştır. Bu karşılıklı rızayla boşanma sahih ve şer'îdir. Artık Rahime kocasından ayrılmış ve kocasına helal değildir. Ancak kocasına yeni mehir karşılığında yeni nikah akdiyle helal olur. Sonra her biri bütün dava ve çekişmelerden özellikle zevciyyet hususuna ilişkin olan davadan birbirinin zimmetini ibra etmişlerdir. Şöyle ki eğer bundan sonra ilgili hususa dair birisinden dava

sadır olursa hâkimlerin yanında katiyyen işitilmeyip kabul edilmeyecektir. Bu ikrar sahih ve şer'î olup mezkûr vekil tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. (Vekalet yoluyla muhalea ve ibra)

Şâhitler: Seyyid Mehmet b. Seyyid Hasan, Hacı Ahmet b. İbrahim, Mustafa b. Hasan, Hâce Seydi b. İvaz, Yuşa' b. Mustafa el-İmam.

268. Bursa şehrinin Kayabaşı mahallesinden Atnos oğlu Kustuntin isimli zimmî ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Farhrü'l-akran Abdullah er-râcil oğlu Mehmet Bey'e karz-ı şer'î olarak borcum var. Borç miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 6200 dirhemdir. Bu borç ödenmesi gereken bir borçtur. İlgili ikrar sahih ve şer'î olup mezkûr mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Geçen meblağı tahsili için adı geçen mahalleden mezkûr zimmînin zevcesi Toma kızı İngline kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şer'î olup her iki taraftan icap kabulü içermektedir. (Karz-ı şer'î ve kefalet)

Şâhitler: Arslan b. Abdullah, Derviş Bey b. Hüseyin, Mahmut b. Hamza, Mehmet, Mustafa b. Mehmet, Kırıstî, Tırıksızrı.

269. Kayıtta imzası bulunan hâkim (rfka) umumi velayeti hükmüyle Rumeli vilayetin Ak Kirman kasabasından Mehmet oğlu Ali isimli küçük çocuğu bakım ve yetiştirilmesi için, işbu kayıt sahibi Seyyid Mehmet Abdi oğlu Seyyid Mustafa'ya teslim etti. O da teslim eldı. Bu teslim etme ve teslim alma sahih ve şer'îdir. Sonra mezkûr hâkim, o çocuğun nafaka, kisve vs. önemli ve gerekli ihtiyaçları için talep imkanının bulunmuş olduğu kişilerin (nafaka mükellefi olan kişilerin) üzerine dirhem belirleyip miktarını takdir etti. Dirhem miktarı ekteki tarihten itibaren ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden günlük üç gümüş dirhemdir. Hâkim akabinde bakıcı kadına belirlenen meblağı kendi malından harcamasına izin verdi. Bu belirleme ve izin sahih ve şer'îdir. (Küçük çocuğun nafakasının mahkeme tarafından takdir edilmesi).

Şâhitler: Mehmet b. Abdullah, Mahmut b. Yusuf, Bekir b. Yahya, Mustafa b. Mehmet, Hasan Bey er-râcil.

25A

270. Bursa şehrinin Orta Pazarcık mahallesinden Mustafa kızı Ayşe ikrar etti: İşbu kayıt sahibi kocası terzi Abdullah oğlu Piyale ile aldığı mehri geri verme (mehrin miktarı 12000 dirhemdir), iddet nafakası ve bütün davalardan vazgeçme karşılığında ve Mehmet isimli küçük çocuğunun kocasıyla beraber yaşaması şartıyla boşanmıştır. Bu karşılıklı rızayla boşanma sahih ve şer'îdir. Artık Ayşe kocasından ayrılmış ve kocasına helal değildir. Ancak kocasına yeni mehir karşılığında yeni nikah akdiyle helal olur. Sonra her biri bütün dava ve çekişmelerden özellikle zevciyyet hususuna ilişkin olan davadan birbirinin zimmetini dava ve çekişmeye son vermek için ibra etmişlerdir. Bu ikrar net ve mer'î olup mezkûr zevc tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. Geçen tarihte kaleme alındı. (Muhâlea)

Şâhitler: Mehmet b. Abdullah, Mahmut b. Yusuf, Hacı İbrahim b. Mustafa, Mustafa b. Mehmet, Mehmet b. Hüseyin vd.

271. Mârune bint Bâli nâm merd-i zimmiyeniñ li-eb ve ümm ḳarındaşları Ḳostantin ve Ṭırdış ve Aṣlân ve ḳız ḳarındaşı Ṣultan mezbûre Mâruneniñ mezbûr Aṣlân on iki biñ aḳçe muhellefâtın kabḍ ve zabṭ eyleyüb ẕikr olunan muhellefâtdan 'alâ mâ fereḍallahu hiṣṣe-yi şer'iyyemiz ṭaleb ederiz suâl olunsun didüklerinde bi'lmuvâcehe mesfûr Aṣlân'a suâl lunduḳda fi'l-vâki' mezbûrlar mesṭûre Mâruneniñ li-eb ve ümm ḳarındaşları olub on iki biñ aḳçe metrukâtın ḳabz ve hifẓ eyledüm merd-i mezbûreniñ Ṣultan nâm ṣaġîre ḳızı var hiṣṣeleri ber menhac-i şer'î ta'yin ve tevzi' olunsun deyu cevâb verdikde meblağ-ı merḳūmdan altı biñ aḳçesin ṣaġîre-i merḳūme Ṣultân'a nıṣf-ı hiṣṣe ve rub'ı olan üç biñ aḳçesin zevci mezkûr Aṣlân'a ve baḳi ḳalan üç biñ aḳçesin mezbûrlar hiṣṣe ta'yin olunduḳtunṣonra ṣaġîre-i merḳūme Ṣultanıñ ẕikr olunan altı biñ aḳçe hiṣṣe-i şer'iyyesin kabḍ ve ṣıyânet ve ẓabt ve ḥimâyet içün bir vaṣî lazım ve emr-i mühim olmaġın babası merḳūm Aṣlan mezbûreye kıbel-i şer'-i şerîfden vaṣî nasb olunub mesfûr Aṣlân daḥi vesaye-i mezkûre-i bi'l-muvâcehe ḳabûl ve edâsın iltizâm eyledükde Hüma nâm vasî-i mezbûr üzerine nâẓire nasb olunub ve mezbûre daḥi ḳabûl eyleyüb mâ veḳa'a bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Miras ve vesayet)

Şuhûd: Meḥmed b. 'Abdullah, Arslân b. 'Abdullah, Meḥmed b. Ḥüseyin, Maḥmûd b. Yûsuf, Ḥasan Beg b. 'Abdullah er-Râcil.

272. **Yevmü'l-İṯneyn 28 Ṣa'bân**

Muṣṭafa bin Yûsuf nâm müteveffânıñ li-eb ve ümm ḳarındaşı olub Âḳseki ḳaḍâsından Meḥmed nâm kimesne kendi ṭarafından asâleten ve vâlidesi 'Ayşe'den vekâleten ḥususû-ı âtîye şer'an vekâleti ṯâbite oldukdan sonra işbu ḥâmil-i kitab Piyâle bin 'Abdullah maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb bundan aḳdem mesfûr ḳarındaşım Muṣṭafa hâl-ı ḥayâtında merḳûm Piyale'ye 'alâ ṭarîki'l-muḍârebe tâmmü'l-vezn ve'l-'ıyâr ḳırḳ sikke dinâr vermiş idi merḥhum merḳûmuñ verâṯeti bize munḥaṣıra olmaġın ḥâlâ ẕikr olunan ḳırḳ sikke altunı verâṯetim ḥasebiyle meẕkûr Piyale yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl âlub ḳabḍ ve istifâ' eyledüm bâḳī ve bir ḥabbe ḥaḳḳım ḳalmayüb cümlesin alub ḥaḳlaşdum ḥuṣûs-ı meẕkûre müte'alliḳ da'vâ ve ṭalebten mezbûr Piyale'nin ẕimmetin ibrâ ve iskât eyledik deyu asâleten ve vekâleten iḳrâr ve i'tirâf eyledükde muḳarrun-leh merḳûm Piyale vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīk idüb mâ hüve'l-vâki' bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı taḥrîren fi't-târîhi'l-meẕkûr. (Deyn ve vekâlet)

Şuhûd: Fahrü'l-müderrisîn Mevlâna 'Abdî Efendi, Mevlâna Musliḥuddin b. 'Abdüsselam, 'Ali Ḥâce b. Aḥmed, İbrahim Çelebi b. el-Ḥâc Meḥmed, el-Ḥâc Muṣṭafa b. Aḥmed, Muṣṭafa Beg b. 'Abdullah, Meḥmed b. Muṣṭafa, Ḥasan Beg er-Râcil, Meḥmed b. Ḥüsyin, Meḥmed eş-şehîr Baṭracî(?) b. 'aAbdüsselam.

273. Faṭma bint Ḳurd nâm ḥâtûn meclis-i şer'-i şerîfde debbâġlar ṭâifesinden işbu ḥâmil-i kitab Ḥalil bin 'Ali maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb babam merḥûm-ı merḳûm Ḳurd'dan irsle intiḳāl eyleyüb mahrûse-i Brusa'da Debbâġlar çarsusunda vâḳi' bir ṭarafı el-Ḥâc Nebi dükkâniyle ve bir cânibi Yûsuf âm kimesne dükkâniyle ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i 'âmm ile ve bir cânibi nehîr ile maḥdûd ve mümtâz bir bab debbâġ dükkânınıñ üç hiṣṣasından taḥt-ı tasarrufumda olan bir bab hiṣṣe-i şâyi'ami 'âmme-i tevâbi'î ve kâffe-i merâfiḳ ve menâfi'î ile ve ḳırḳ 'aded deri hiṣṣa-i mu'ayyenesiyle ve içinde vâki' nıṣf-ı ..... ve nıṣf-ı ḳazġān ve sâir olrtamızda ma'lûm âlât ve esbâbdan nıṣf-ı ḥiṣṣe ile merḳûm Ḥalil'e 'âmme-i ḥuḳûḳ ve menâfi'î ile ve kâffe-i merâfiḳ ve tevâbi'î ile ṣafḳa-yi vâhide ile meẕkûr Ḥalil'e îcâb ve ḳabûlü müştemil bey' bât ile beş bin fıḍḍî râyicü'l-vaḳt naḳd aḳçeye bey' idüb ḳabḍ-ı ṯemen ve teslim mebi' eyledim deyu iḳrâr ve i'tirâf eyledükde muḳirre-i meḳūmeniñ vech-i meşrûḥ üzere cârin olan kelâmın muḳarrun-leh merḳûm Ḥalil vicâhen ve şifâhen taṣdiḳ ve taḥḳīk idüb mâ hüve'l-vâki' bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Bey' bât)

Şuhûd: Es-Seyyid Maḥmud b. Es-Seyyid Muṣṭafa, Es-Seyyid İsmail b. Es-Seyyid Ṭurmuş, Bayram b. Demur, Veli Dede b. ‘Ali, Es-Seyyid Muṣṭafa b. Seyyid Veli, Es-Seyyid Musa b. ‘Ali.

274. Merḥûm Murad Ḫân ‘aleyhi’r-raḥme ve’l-ġufrân maḥallesi sâkinlerinden Aḥmed bin ‘Abdî işbu hâmiletü’l-kitâb zevcesi Peymâne bint ‘Abdullah nâm ḫâtûn maḥdarında taḳrîr-i merâm idüb ḫâtûnum mezbûre Peymâne’ye dört ‘aded döşek ve yedi yaṣdık ve iki yorġān ve iki mendil ve dört tencere ve dört ‘aded ṣahan ve bir demursuni ve iki gim ve bir yaşl baġdâdı ḳafyân ve sâyir ortamızda ma‘lûm esbâb ve eşkâl bahasından lâzimü’l-edâ’ ve vâcibü’l-kaḍâ altı biñ aḳçe deynim var deyu bi’ṭ-ṭav‘ ve’r-rıḍâ’ iḳrâr ve i‘tirâf eyledükde muḳırr-i merḳûmıñ vech-i meşrûḥ üzere câri olan kelâmın muḳarrun-lehâ merḳūme Peymâne vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüb. (Deyn)

Şuhûd: Meḥmed b. Ca‘fer, Memi el-imâm bi-mescid-i Baḥrî Dede, Bekir b. Yaḥyâ, Arslân b. ‘Abd.

275. **Şaban Ayının Sonu Çarşamba Günü**

Bursa vilayetinin mahallelerinden Alâeddincik mahallesi sakinlerinden Kasım oğlu Kasım ikrar etti: İşbu kayıt sahibi köse, okçu, genç, seyrek dişli, ela gözlü, sağ elinde yara izi bulunan, yüzünde çiçek hastalığı etkileri bulunan Rusyalı Abdullah oğlu Yusuf isimli kölesini kitabet yoluyla ekteki tarihten itibaren dört sene hizmet etme şartıyla azat etmiştir. Mezkûr köle de bu kitabeti kabul edip yüz yüze sözlü olarak yerine getirmeyi üstlenmiştir. Binaenaleyh zikredilen hizmeti yerine getirdiği zaman diğer esas özgür insanlar gibi özgür olur. Bu ikrar sahih ve şer‘i olup adı geçen köle tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Kitabet yoluyla köle azadı)

Şâhitler: Mustafa b. Kasım, Ahmet b. Mehmet, Mehmet b. Mahmut, Mahmut b. Yahya, Resul b. Ahmet, Mehmet b. Abdullah, Mahmut b. Yusuf.

25B

276. Maḥrûse-i Brusa’da vâki‘ Bulġārlar maḥallesinden Menol veled-i Girḳor nâm ẕimmî tarafından ḫuṣûs-ı âti’l-beyâna Ḥüseyin bin ‘Abdullah ve Derviş bin ‘Abdullah nâm kimesneler şehadetleriyle vekâleti ṯâbite olan Ḥasan bin Murâd merḳūm Menoluñ zevcesi olan işbu hâmileti’l-kitâb Ṣâfine bint Tedorî nâm ẕimmîye mahḍarında

bi’l-vekâle iḳrâr-ı ṣaḥîḥ-i şer‘î ve i‘tirâf-ı ṣarîh-i mer‘î idüb mezbûr Menol Rumeli Vilayetinde Sirûz nâm ḳaṣabadan maḥrûsa-i mesfûreye gelub mezbûre Ṣafine’yi tezvîc eylemişdir hâlâ sâkin olduġu menzilde olan esbâb ve eṣḳāl ve emti‘a ve aḳmişe ve menzil-i mezbûr ve sâyir emlâk ve emvâl ve yorġān ve döşek ve yaṣdık ve sâyir ortalarında ma‘lûm olan esbâb-ı ḳalîl ve keṣîr ve naḳīr ve ḳıtmîr her ne ise cümlesi meẕkûre Ṣâfine’niñdir bi-vechim mine’l-vucûh ẕikr olunan esbâb ve eṣkâlda ḥaḳḳım olmayub cümlesi zevcetim merḳūme Sâfine’niñdir dedi deyu vekâleten iḳrâr ve i‘tirâf eyledükde muḳarrun-lehâ merḳūme Ṣâfine vicâhen ve şifâhen taṣdîk ve taḥḳīḳ idüb mâ hüve’l-vâḳi‘ bi’ṭ-ṭaleb ketb olındı. (Vekâlet ve nikahtan sonra esbâb menzil)

Şuhûd: Murad b. Meḥmed Dede el-imâm, Muṣṭfa b. İskender, Ḳadrî b. Meḥmed, Maḥmud b. ‘Abdullah, Maḥmud b. ‘Abdullah.

277. Maḥrûsa-i Brusa'da Aḥmed Paşa maḥallesinden ʿAli ibnü'l-Ḥâc Bayram nâm kimesne ṭarafından ḫusûs-ı âti'ẕ-ẕikre İbrahim bin Yûsuf ve ʿOsman Dede bin Aḥmed nâm kimesneler şehâdetleriyle ṡâbite olan ʿAli bin Musa meclis-i şerʿ-i şerîfde müvekkil-i meẕkûr ʿAliniñ ḳızı olan İmtihâni nâm ḫâtun cânibinden âtiʾl-beyâna vekîl olub vekâleti şerʿan ṡâbite olan zevci ʿAli bin Seydi maḥdarında taḳrîr-i merâm idüb maḥalle-i merḳūmede vâḳiʿ bir beyt-i suflâ ve bir fırnı bir miḳdar baġçeyi ve müşterek ṣu ḳuyusını ve müşterek ḳuyuyı ve eşcâr-i müṡmire ve ġayr-i müṡmire-i müştemil olub bir cânibi ṭarîḳ-i ḫâṣṣ ile ve bir ṭarafı ʿAyşe bint ḳara Göz mülki ile ve bir cânibi ʿAli Ḫâce ve Murda bin ʿİvaḍ mülkleriyle ve müvekkil-i meẕkûr mülkünde vâḳiʿ bir ..... aġacı ile maḥdûd ve mümtâz her sene ḳırḳ beş aḳçesi olan menzili merhûme Zamâne bint Yûsuf nâm ḫâtundan ḳızı merḳūme İmtihâni'ye irṡ-i şerʿle intiḳāl eyleyub mezbûre İmtihâni'niñ mülkü mevrûṡudur bi-vechim mine'l-vucûh ḥaḳḳım ve ʿalâḳam yoḳdır ḳızım merḳūme İmtiḥâni'niñ mülkü ṣariḥidir didi deyu biʾl-vekâle iḳrâr ve iʿtirâf eyledikden ṣonra vekîl-i mezbûr taḳrîr-i merâm eylediler ki ve daḫi menzil-i mesfûra muttaṣıl bir ev bir ṣofa müvekkilim meẕkûr ʿAli’niñ mülkü ṣariḥi olub ḳızı meẕkûre İmtihâni'ye hibe-i ṣaḥîhe-i şerʿiyye ile hibe eyleyüb mezbûre İmtihâniʾye teslim oldaḫi ḳabḍ ve tesellüm eyledi deyu vekâleten iḳrâr ve iʿtirâf eyledükde vekîl merḳūm ʿAli bin Seydi vicâhen ve şifâhen taṣdâḳ ve taḥḳīḳ idüb mâ hüveʾl-vâḳiʿ ketb ü taḥrîr olındı. (Vekâlet, miras ve hibe)

Şuhûd: Meḥmed bin İbrahim, Meḥmed bin Aḥmed, Meḥmed b. ʿİsa, İsḥâḳ b. ʿAlî el-İmâm, Yûsuf b. ʿİvaḍ, Ḥüseyin Çelebî b. Yûsuf.

278. Zikredilecek olan köle azadını ikrar etmek için Bursa şehrinin (hzb) Ahmet Paşa mahallesinden Hacı Bayram oğlu Ali tarafından vekil tayin edilen Musa oğlu Ali (vekaleti Musa oğlu İbrahim, Ahmet oğlu Osman Dede ve Seydi oğlu Ali'nin şehadetleriyle sabit olmuştur) ikrar etti: Müvekkili, orta boylu, ela gözlü, seyrek dişli, sol elinde yanık izi bulunan Çerkesli Abdulvehhâb oğlu Hasan isimli kölesini, Allah rızası ve peygamber efendimizin (askt) ruhunu hoşnut etmek için azat etmiştir. Bu azat etme sahih ve şer'îdir. İlgili ikrar net ve mer'îdir. Artık Hasan asıl özgürler gibi özgürdür. Onların lehinde ve aleyhinde olan her şey onun için de geçerlidir. Bundan sonra Hasan'ın üzerinde mevlasının bağlılık hakkı dışında (bu hak Mevlaların azad ettikleri kölelerin üzerinde olur) kimsenin hiçbir hakkı kalmamıştır. (Köle azadı ve vekalet)

Şâhitler: Adı geçen şahitler.

279. Abraham oğlu İsak Yahudi'nin evlatları baliğ olduklarına ikrar eden Musa, Abraham ve gözü kör olan Aslan isimli kardeşler ikrar ettiler: Adı zikredilen kardeşler birlikte babasından şer'î miras yoluyla intikal eden yerleşim mekânını, dilekçe sahibi Musa oğlu Abraham Yahudi'ye satmışlardır. Mezkûr müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa şehrinin Kuruçeşme mahallesinde olup üç alt kat oda, üç üst kat oda, bir hüçre, bir özel oda, diğer bir tavansız (sakfsız) özel oda, altı sofa, akar su, üç yerde fırın, hela, meyveli ve meyvesiz ağaçlı avluyu içine almaktadır. Bu yerleşim mekânının kıble tarafı adı geçen şehrin kalesine, doğu tarafı Yağub oğlu Yasef'in mülküne, kuzey tarafı Musa oğlu İsak'ın mülküne ve batı tarafı Abraham oğlu David'in mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânını, bütün müştemilat, sınır, yol ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmışlardır. Semen miktarı, bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 49000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı net ve mer'îi olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Satılmış olan yerleşim mekânına satıcıların her biri ve kehhâl kuruz cemaatından Yahya oğlu Musa kefil olmuştur. Bu kefâlet sahih olup icap kabulü havidir. (Bey' bat ve kefâlet)

Şâhitler: Hacı Mehmet b. Ahmet, Hacı Sefer b. Ali, Mustafa b. Süleyman, Hacı İbrahim b. Hacı Mustafa, Hacı Haydar b. Abdullah, Hacı Mustafa b. Abdullah, Yağup b. Yasef, Yasef b. Abraham, Yasef b. Refail, Abraham b. Aslan, Yasef b. Musa vd.

280. Hüseyin kızı Hatice isimli kadın ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait ve tasarrufunda olan yerleşim mekânını, işbu kayıt sahibi Ahmet oğlu Halil'e satmıştır. Mezkûr müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa şehrinin Zindan Kapısı mahallesinde olup bir alt kat oda, bir özel oda, bir ahır ve bir tuvaleti içine almaktadır. Bu yerleşim mekânının bir tarafı Abdullah oğlu Mehmet Kassap'ın mülküne, bir tarafı Efdalzade Vakfına ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Yıllık 36 dirhem mukataalı yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, yol ve menfaatlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 10000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı açık ve mer'î olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey' bat)

Şâhitler: Murtaza Halife b. Alaeddin el-İmam, Ali Halife b. Bali el-Müezzin, Salih Çelebi b. Mehmet, Hacı Mustafa b. Mustafa el-Heffâf, Mehmet b. Mehmet, Mehmet b. Mahmut, Nasuh b. Yusuf.

26A

281. **Yevmü'l-Cum'a Ġurre-i Şehri Ramaḍâni'l-Kerîm Allâhümme İc'alhu Lenâ Mübârekan Ve'l-Ḥamdü Lillâh-i Rabbi'l-'Âlemîn**

Maḥrûsa-i Brusa'da Güğürtlü Mahallesinden Fatma bint Şa'bân nâm ḫâtûn Ḥüseyin bin Ḥasan ve Yûsuf bin 'Abdullah ve 'İsa bin Yûsuf nâm kimesneler maḥḍarlarında taḳrîr-i da'vâ idüb bundan aḳdem maḥalle-i mezbûrede vâḳi' menzilimden bir ḳutni zübîn ve bir tencere ve bir siyah kutu ve bir araḳiyye ve bir tuman bir muhattem yaşl aḫz ve sirḳa olındı mezbûrlardan ẓan ederim suâl olunsun didükde ġıbbe's-suâl huṣuṣ-ı meẕkûdan bi-ḥabrîz deyu cümlesi inkâr ile cevâb verdiklerinden ṣonra merḳūme Fatma ṭalebiyle mezbûrlar birbiriniñ nefsine ve ḥîn-i ṭalebde iḥḍârına kefîl oldıḳları bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Sirke ve kefâlet)

Şuhûd: Maḥmud b. Yaḥyâ, Ḥasan b. Aḥmed, Ferḥad b. 'Abdullah, Aḥmed b. 'Abdullah, Ḥasan Beg er-Râcil, Maḥmu1d b. Yûsuf.

282. Ḥânzade Sulṭân Vaḳfı'na câbi ve ḳāyım maḳām-ı mütevelli olan Maḥmûd Çelebi ibni Aḥmed ve kâtibi el-Hâc Naṣûh ibnü'l-Ḥâc Ḳubbâ meclis-i şer'-i şerîfde işbu hâmileti'l-kitâb Emine bint 'Abdullah mahḍadında taḳrîr-i kelâm idüb dediler ki, vaḳf-ı merḳūmdan gügürtlü demekle ma'rûf lede'l-ahâli ma'lûmu'l-ḥudûd nisvâne maḥṣûṣ ḥammâmı târih-i kitâb mâh-i Ramaḍânıñ ġurresinden yevmi otuz bir aḳçe ücret ile ve mâh be-mâh haḳlaşmaḳ üzere mezbûre Emine'ye bir yıl tamamına icâreye virüb mezbûre Faṭma'ya minvâl-ı meşrûh üzere isticâr ve ḳabûl eyledi dediklerinde meẕkûre Emine mezbûrlarıñ kelâmın vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüb mâ hüve'l-vâḳi' bi't-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (İcâre)

Şuhûd: Aḥmed b. 'Abdullah, Receb b. Ḥamza, Ḥüseyin b. Aḥmed, Muṣṭafa b. Meḥmed, Maḥmud b. Yûsuf.

283. Abdullah oğlu Ali isimli birisi şöyle ikrar etti: İşbu kayıt sahibi kudvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mahmut oğlu Himmet Çavuş'un bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden karz-ı şer'î olarak benden 6600 gümüş dirhem alacağı vardır. Bu borç ödenmesi gereken bir borçtur. İlgili ikrar sahih ve şer'î olup mezkûr mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu olay gerçekleşip 1008 yılında Ramazan ayının ikisinde kaleme alındı. (Karz-ı şer'î)

Şuhûdü'l-hâl: Kudvetü'l-a'yân Osman Çavuş b. İvaz zîde kadruh, Hacı Ali b. Mehmet, Hacı Ali b. Veli, Hacı Himmet b. İsmail, Mahmut b. Hamza, Hüseyin Bey b. Hacı Ahmet, Mehmet Çelebi b. Emrullah, Hüseyin Bey b. Abdullah er-râcil, Mustafa b. Yusuf, Hüseyin b. İsa.

284. Mustafa oğlu Kasım isimli birisi şöyle ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Abdullah oğlu Ali'nin bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden karz-ı şer'î olarak benden 6600 gümüş dirhem alacağı vardır. Bu borç ödenmesi gereken bir borçtur. İlgili ikrar sahih, şer'î, net ve mer'î olup mezkûr mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu olay gerçekleşip kaleme alındı. (Karz-ı şer'î)

Şâhitler: Adı geçen şâhitler.

285. Ḥânzade Sulṭân Vaḳfı'na câbi ve ḳāyım maḳām-ı mütevelli olan Maḥmûd Çelebi ibni Aḥmed ve kâtibi el-Hâc Naṣûh ibnü'l-Ḥâc Ḳubbâ meclis-i şer'-i şerîfde işbu hâmileti'l-kitâb Râḍiye bint Rıḍvân nâm ḥâtûn maḥḍadında taḳrîr-i merâm eyledikde vaḳf-ı merḳūmdan gügürtlü demekle ma'rûf lede'l-ahâli ma'lûmu'l-ḥudûd nisvâne maḥṣûṣ ḥammâm mezbûre Râḍiye'niñ yevmi otuz ücret taḥt-i icâresinde iken Emine bint 'Abdullah nâm ḥâtûn bir aḳçe ziyâd ile ṭâlibe ve râġibe olmaġın merḳūme Emine'ye icâreye vermiş idik hâlâ meẕkûre Râḍiye daḥi yevmi otuz bir aḳçe ile ḳabûl idüb isticâr eylemeğin ẕikr olunan ḥammâmı târih-i kitâbdan yevmi otuz bir aḳçe ücret ile ve mâh be-mâh haḳlaşmaḳ üzere mesfûre Râḍiye'ye bir yıl tamamına icâreye virüb merḳūme dâḥi minvâl-i meşrûḥ üzere ḳabûl eyledi deyu iḳrâr ve i'tirâf eylediklerinde meẕkûre Râḍiye mezbûrlarıñ kelâmın vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ eyledikden ṣonra Gügürtlü Mahallesinden İbrahim bin 'Abdullah ve Receb bin Nesimî nâm kimesnler ücret-i merḳūmeye emr ve ḳabûlı hâviye kefâlet ile kefîl olub mâ veka'a bi'ṭ-ṭaleb ketb olındı. (İcâre ve kefâlet)

Şuhûd: Muṣṭafa b. el-Ḥâc Sinan, Ḥüseyin bin 'İsa, Ḥüseyin.

26B

286. İbradi Ḳaḍâsı'ndan el-Ḥâc Muṣṭafa bin Yusuf nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfe işbu hâmil-i kitâb Ṣa'bân bin 'Abdi maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb ḳaḍâ-yı mezbûr muḍâfâtından Pireklin nâm ḳaryede vâḳi' bir cânibi Ḫalil nâm kimesne çiftliği ile ve bir canibi eh-Ḥâc İbrahim tarlasıyla ve bir ṭarafı 'Arab Öldüğü nâm mevzi' ile ve el-Hâc Ḫalil tarlasıyla ve bir ṭarafı Buçuḳ Kediği demekle ma'rûf mevzi' ile maḥdûd ve mümtâz olunub İnebegi ocaġı demekle meşhûr çiftlikden taḥt-ı taṣarrufumda olan hiṣṣe-i şâyi'amıñ ḥaḳḳı taṣarrufun ve ḳararın içinde vâki' eşcâr-i müṣmiresiyle ve daḥi oña muttasıl olan iki cânibi 'İvaḍ nâm kimesne mülki ile ve bir ṭarafı Arslan mülkiyle ve bir cânibi Ḥüseyin mülkiyle maḥdûd taḥt-ı taṣarrufumda olan bir ḳıt'a arḍ-ı ḥâliyeniñ ḥaḳḳı taṣarrufun ṣâhib-i arḍ ma'rifetiyle mûmâ-ileyh Ṣa'bân'a tefvîz eyleyüb muḳābele-i tafvîḍimde merḳūm Ṣa'bân'ıñ yedinden bir ḳabḍa mechûlü'l-'aded fulus ile yedi biñ naḳd râyicü'l-vaḳt aḳesin alub ḳabd istifâ' eyledim ẕikr olunan çiftlikden nıṣfı ḥiṣṣe-i ṣâyi'amı ve arḍ-ı merḳūme-i mezbûre teslim eyledim deyu iḳrâr ve i'tirâf eyledükde mukırrun-leh merḳūm Ṣa'bân vicâhen ve şifâhen taṣdîk ve taḥḳīk idüb mâ hüve'l-vâki' ketb ü taḥrîr olındı. (Tasarruf hakkının tefviz eylemek)

Şuhûdü'l-hâl: Pir Ḳadem b. ʻİvaḍ, el-Ḥâc Muṣṭafa b. el-Ḥâc ʻAli, Es-Seyyid ʻAbdurrahman b. Seyyid Meḥmed, el-Hâc Maḥmud b. Seydi, el-Hâc ʻAli b. Ḥüseyin.

287. Abdullah kızı Yasemin isimli kadın ikrar etti: İşbu kayıt sahibi merhûm hâce Şicâʻ Vakfı'nın mütevellîsinin temsilcisi Hacı Ali oğlu Fethullah'ya, mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Adı geçen müşteri, yerleşim mekânını mezkûr vakfın malıyla satıcıdan beyʻ bi'l-istiğlal tarikiyle satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa şehrinin kalesinin içindeki Molla Fenâri mahallesinde olup iki alt kat oda, bir özel oda, akar su ve meyveli ağaçları içermektedir. Yerleşim mekânını, Abdi isimli şahsın mülküne, Mustafa'nın mülküne, umumi yola ve Kerime isimli kadının mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânını içerdiği bütün sınır, menfaat, müştemilat ve haklarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden 1000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi sahih ve şerʻî bir akittir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, alıcı yerleşim mekânını kabzedip tahliye ettikten sonra yerleşim mekânını belirli bir üçret mukabilinde mezkûr satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekteki tarihin Ramazan ayının başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 100 gümüş dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şerʻîdir. Mukırrın ikrarı net ve mer'îi olup adı geçen mukarrun-leh tarafından yüze yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Beyʻ bi'l-istiğlâl)

Şâhitler: Abdulgani, Derviş b. Ahmet, Mehmet b. Murat, Mehmet el-muhzır fî mahiyeti kite.

288. Ḳurd bin ʻAbdullah nâm kimesne meclis-i şerʻ-i şerîfde işbu ḥâmil-i kitâb el-Ḥâc Meḥmed ibnü'l-Ḥâc Maḥmud maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb mahrûsa-i Brusa'da ʻAzb Beg Maḥallesinde vâkiʻ mâ'-i cârî ve eşcâr-ı müsmireyi müştemil olub iki ṭarafı ṭarîḳ-i ʻâmmla ve bir cânibi Tacuḳçi Zâde demekle maʻrûf Meḥmed nâm kimesne mülkiyle ve bir cânibi maḥalle-i merḳūme mescidi ile maḥdûd ve mümtâz taḥt-ı taṣarrufumda olan bir kıtʻa arḍ-ı ḥâliye-i her sene âltı aḳçe mukataasıyla mesfûr el-Ḥâc Meḥmed'e râyicü'l-vaḳt aḳçeye beyʻ eyleyüb ḳabḍ-ı ṣemen ve teslim mebîʻ eyledim deyu iḳrâr eyledükde mukırrun-lehü'l-meḳūm el-Hâc Meḥmed vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüb mâ hüve'l-vâkiʻ ketb ü taḥrîr olındı. (Beyʻ mutlak)

Şuhûd: Ḥasan b. ‘Abdullah, Es-Seyyid Nebi, Ḥüseyin, İbrahim b. Mustafa, Hüseyin b. Hasan, Faḫrü’l-aḳrân Hasan Beg, Mustafa b. Mehmed, Hüseyin b. Ali.

289. Maḥrûse-i Brusa Ẕekîḳān Cami‘i Vaḳfı’na ḳāyım maḳām-ı mütevelli olan faḫrü’s-sâdât Es-Seyyid Meḥmed bin Es-Seyyid Muṣṭafa nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîfde ve maḫfil-i dîn-i münîfde işbu ḥâmilü’l-kitâb el-Ḥâc Piri bin Ḳıya nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb vaḳf-ı merḳūmdan maḥrûse-i mezbûre Ḳerbelâd Âtçılar nâm mevzi‘de vâḳi‘ lede’l-ahâli ma‘lûmu’l-ḥudûd bağçeyi târih-i kitâbdan ṭokuz yıl tamamına dek her sene dört yüz aḳçe ücret ile her üç yılda bir aḳd-i cedîd olub aḳd-i evveliñ intihâsı aḳd-i şâniniñ ibtidâsı olmaḳ üzere ‘ukûd-ı müte‘addede ile tacdîd-i ‘uḳūd muḥtâc olmaḳ icâre-i ṭavîle-i tecvîz idüb fukehâ-i ‘ûlü’l-bâb kavilleri üzere icâre-i ṭavîle-i mu‘tâde ile el-Ḥâc Piri’ye virüb teslim eyledim ba‘de’l-yevm sâl be-sâl icâre-i maḳṭûsaın veḳf-ı merḳūma edâ eyleyüb kefe yeşâ’ müteṣarrıf ola deyu iḳrâr ve i‘tirâf eyledükde muḳırr-ı mezbûrıñ vech-i meşrûḥ üzere ṣâdır olan kelâmıñ müste’cir-i mesfûr el-Ḥâc Piri vicâhen ve şifâhen taṣdiḳ ve taḥḳīḳ idüb mâ veka‘a bi’ṭ-ṭaleb ketb olındı. (İcâre-i tavîle)

Şuhûd: Meḥmed Çelebi muḥḍır başı, Muṣṭafa b. Meḥmed, Muṣṭafa b. Yusuf, Maḥmud b. Yusuf, Ḥüseyin b. Meḥmed.

290. Ḥıḍır Beg ve İlyas ibenyi ‘Ali kimesneler meclis-i şer‘-i şerîfde işbu ḥâmil-i kitâb el-Ḥâc Piri bin Ḥüseyin nâm kimesne muvâcehesinde iḳrâr ve taḳrîr-i merâm idüb vilâyet-i Ḳaraman’da Yel Veyrân nâm ḳaṣaba tevâbi‘inden Almasun nâm ḳarye vâki‘ Ericek Aġacı nâm mevzi‘de bir ṭarafı Dede Beg bin el-Ḥâc kelâm ve bir ṭarafı Yusuf bin ‘Abid ve bir ṭarafı müşteri-i mezbûr mezra‘aları ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i ‘âmm ile maḥdûd olub taḥt-ı taṣarrufumuzda olan dört dönüm mezra‘amızıñ ḥaḳḳ-ı taṣarrufuñ ṣâḥib-i arḍ ma‘rifetiyle merḳūm el-Ḥâc Piri’ye tefvîḍ idüb muḳāmele-i tefvîḍde yedinden on biñ iki yüz aḳçesin aḫẕ itdik ba‘de’l-yevm mezra‘ayı merḳūmı mesfûr Piri keyfe mâ yeşâ’ taṣarruf eylesun diddikelerinde muḳırrân-ı mezbûrânıñ iḳrârlarını merḳūm el-Ḥâc Piri bi’l-muvâcehe taṣdîḳ ve bi’l-muşâfehe taḥḳīḳ etdikde mâ hüve’l-vâḳi‘ ‘alâ vuḳū‘ihi ketb olunub yed-i ṭâlibe vaḍ‘ olındı ki vaḳt-i ḥâcetde iḥticâc idene taḥrîren fî evâili şehri Ramaḍâni’l-mübârek min şuhûri sene semân ve elf. (Hakk-ı tasarrufun tefvîzi)

Şuhûd: Ṣunullah b. el-Ḥâc Meḥmed, Ḥasan b. Ṣarı Meḥmed, Meḥmed Beg b. Muṣṭafa, el-Ḥâc Ḥüseyin b. ‘İsa, Ḥüsyin b. ‘Ali, Faḍlullah b. el-Ḥâc Naṣûh, ‘Abdurrḥman b. Yunus.

27A

291. Bursa vilayetinin mahallelerinden İshakşah mahallesinden Abdullah kızı İnayet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi rahmetli Halime Hatun Vakfı’nın mütevellîsi kudvetü’l-emâsil ve’l-akrân Piri oğlu Ali Çavuş’a mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Adı geçen müşteri, yerleşim mekânını mezkûr vakfın malıyla satıcıdan bey‘ bi’l-istiğlal tarıkıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa adı geçen mahallede olup iki alt kat oda ve akar suyu içermektedir. Yerleşim mekânının iki tarafı Abdullah oğlu Osman’ın mülküne, bir tarafı Mahmut’un mülküne ve diğer bir tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını içerdiği bütün sınır, menfaat, müştemilat ve haklarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 5000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi sahih ve şer‘î bir akittir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, alıcı yerleşim mekânını kabzedip tahliye ettikten sonra yerleşim mekânını belirli bir üçret mukabilinde mezkûr satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekteki tarihin Recep ayının başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 500 gümüş dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı net ve mer’î olup adı geçen mukarrun-leh tarafından yüze yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Satılmış olan yerleşim mekânı ve kira üçretini tahsili için, satıcının kocası Abdullah oğlu Keyvan kefil oldular. Bu kefâlet sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Bu olay 5.Ramazan.1008 tarihinde kaleme alındı. (Bey‘ bi’l-istiğlâl ve Kefâlet)

Şuhûdü’l-hâl: Ali Çelebi b. İmam, Hüseyin Çelebî b. Recep, Hüseyin b. Bâli, Ahmet b. Tayyip, Tayyip b. B. Tayyip, Mustafa b. Yunus.

292. Bursa şehrinin Hacı Yakup mahallesinden Yusuf oğlu Bostan isimli şahıs ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan yerleşim mekânını, işbu kayıt sahibi Abdullah oğlu Mahmut’a satmıştır. Mezkûr müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, adı geçen mahallede olup bir alt kat oda, sofa ve akar suyu içine almaktadır. Bu yerleşim mekânı

Mehmet'in mülküne, adı geçen satıcının mülküne, umumi yola ve Hüseyin'in mülküne sınırdır. Yıllık 25 dirhem mukataalı yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, menfaat ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 5500 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Satıcı bedeli alıcı ise yerleşim mekânını teslim almıştır. Mukırrın ikrarı açık ve mer'îi olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şuhûdü'l-hâl: Ahmet Çelebî b. Hacı Hüseyin, Halil b. Nebi el-müezzin, Hoca Hasan b. Mehmet, Mustafa b. Resul, Mustafa b. Memi.

293. Bursa vilayetinin mahallelerinden Nalbant mahallesinden Mehmet kızı Kerime isimli kadın ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan yerleşim mekânını, işbu kayıt sahibi Hacı Mahmut oğlu Mehmet'e satmıştır. Mezkûr müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, adı geçen mahallede olup bir alt kat oda, bir küçük oda, sofa, serdâb, ahır ve su kuyusuyu içine almaktadır. Bu yerleşim mekânı umumi yola, Hamza oğlu Mustafa'nın mülküne ve özel yola sınırdır. Yıllık 48 dirhem mukataalı yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, menfaat ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 16000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Satıcı bedeli alıcı ise yerleşim mekânını teslim almıştır. Mukırrın ikrarı açık ve mer'î olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Ahmet b. Şaban, Hacı Mehmet b. Hacı Mahmut.

294. Mehmet oğlu İbrahim Çelebi isimli şahıs ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan yerleşim mekânını, işbu kayıt sahibi Recep kızı Rabia'ya satmıştır. Mezkûr müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa şehrinin Maksem mahallesinde olup bir alt kat oda, sofa, akar su, avlu ve tuvaleti içine almaktadır. Bu yerleşim mekânının iki tarafı Hüseyin'nin mülküne, bir tarafı Paşa Çelebi Vakfı'na ve diğer bir tarafı umumi yola

sınırdır. Yıllık 25 dirhem mukataalı yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, menfaat ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden 6000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Satıcı bedeli alıcı ise yerleşim mekânını teslim almıştır. Mukırrın ikrarı açık ve mer'îi olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Hüseyin Çelebi b. Mahmut el-İmam, İbrahim b. Yusuf, Cafer b. Abdullah, Mahmut b. Abdullah.

295. Abdullah kızı İnayet isimli kadın ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait olan yerleşim mekânını, işbu kayıt sahibi Hacı Hasan oğlu Halil'e satmıştır. Mezkûr müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Hamidler köyünde olup Niyaz Halife'nin mülküne, Bali oğlu Ali'nin mülküne, Nasuh'un mülküne ve Bostan'nın mülküne sınırdır. Yıllık 10 dirhem mukataalı yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, menfaat ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden 4000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Satıcı bedeli alıcı ise yerleşim mekânını teslim almıştır. Mukırrın ikrarı açık ve mer'î olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey' bat)

Şâhitler: Hacı Hüseyin b. Murat, Hüseyin b. Mehmet, Hüseyin b. Yusuf, Mehmet b. Mehmet.

296. Kutbü'l-'ârifîn üsvetü's-sâlikîn Hazret-i Emir Efendi (ks) vakfın mütevellîsinin temsilcisi Ali oğlu Hasan isimli şahıs ikrar etti: Mülkiyeti mezkûr vakfa ait olan bir dükkânı, işbu kayıt sahibi Mehmet oğlu Hızr'a belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Dükkân, Bursa şehrinin Ban dut diye bilinen pazarında olup halkının üst ve alt tabakasınca bilindiğinden sınırlarının beyan etmeye gerek duyulmamıştır. İlgili dükkânı bütün sınır ve haklarıyla birlikte, ekteki tarihin Ramazan ayının başından itibaren tam bir seneye kadar, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden, kira süresince 6000 gümüş dirhem karşılığında, her ayın kirasını o ayın sonunda ödemesi şartıyla kiraya

vermiştir. Bu kira akdi sahih ve şer‘î bir akittir. Mukırrın ikrarı net ve mer’î olup kiracı tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar Ramazan ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Kira akdi)

Şâhitler: Mehmet Bey b. Süleyman er-râcil, Mustafa b. Yusuf, Mehmet b. Hamdi, Mehmet b. Abdullah, Hüseyin b. İsa, Abdi b. Piri.

27B

297. İlyas kızı Hatice isimli kadın ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan bahçesini, işbu kayıt sahibi Hızır oğlu Mehmet’e satmıştır. Mezkûr müşteri, bahçeyi kendi malıyla kendine satın almıştır. Bahçe, Bursa şehrinin Kızık köyünde olup bahçecilerin arasındaki örfe göre sulama nöbeti cumartesi günleri sabahtan öğlen namazı vaktine kadardır. Bu bahçenin iki tarafı mezkûr satıcının mülküne, bir tarafı Ahmet oğlu Hasan Çelebi’nin mülküne ve diğer bir tarafı umumi yola sınırdır. Yıllık 60 dirhem mukataası olan ilgili bahçeyi bütün müştemilat, sınır, menfaat ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden 10000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Satıcı bedeli alıcı ise bahçeyi teslim almıştır. Mukırrın ikrarı açık ve mer’î olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Hacı Mustafa b. Pir Ahmet, Mehmet b. Hacı Sinan, Hacı Ömer b. Hacı Sinan, Murat b. Abdullah.

298. Es’ad oğlu Mahmut isimli şahıs ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Ahmet oğlu Ali Hace’ye aramızda malum olup kabzedilen meta semeninden ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 1888 gümüş dirhem borcum vardır. Bu borç ödemem gereken bir borçtur. İlgili ikrar sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar Ramazan ayının ikisinde gerçekleşip kaleme alındı. (Borç)

Şâhitler: Mahmut b. Yusuf, Mehmet b. Hüseyin, Mehmet b. Abdullah, Hüseyin b. Ahmet.

299. Yorgi oğlu Kadri isimli zimmî ikrar etti: İşbu kayıt sahibi müteveffa Hızır'ın oğlu Budak'ın vasisi Hamdi oğlu Abdulhadi'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Adı geçen müşteri, yerleşim mekânını çocuğun malıyla satıcıdan bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Balık pazarı mahallesinde olup iki alt kat oda, sofa, su varili, avlu ve tuvaleti içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Süleyman Subaşı Vakfı'na ve diğer üç tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını içerdiği bütün sınır, menfaat, müştemilat ve haklarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden 4000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, alıcı yerleşim mekânını kabzedip tahliye ettikten sonra yerleşim mekânını belirli bir üçret mukabilinde mezkûr satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekteki tarihin Ramazan ayının başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira miktarı kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 500 gümüş dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer'îdir. Mukırrın ikrarı net ve mer'î olup adı geçen vasi tarafından yüze yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Satılmış olan yerleşim mekânı ve kira üçretini tahsili için, Bursa mahallelerinden Kayabaşı mahallesinden Yorgi oğlu Bani kefil oldular. Bu kefâlet sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Bu ikrar gerçekleşip kalme alındı. (Bey' bi'l-istiğlâl ve Kefâlet)

Şâhitler: Kadri b. Cafer, Mustafa b. Bedrullah, Mustafa b. Yusuf, Recep b. Hamza

300. Mehmet oğlu Mustafa isimli şahıs ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan yerleşim mekânını, işbu kayıt sahibi Abdullah oğlu Harvan'a satmıştır. Mezkûr müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa şehrinin Kapıcıoğlu mahallesinde olup bir alt kat oda, bahçe ve ayazma diye bilinen çeşmeyi içine almaktadır. Bu yerleşim mekânı Hamza oğlu Ahmet'in mülküne, Durmuş Dede'nin mülküne, özel yola ve Mehmet'in mülküne sınırdır. Yıllık 12 dirhem mukataalı ilgili yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, menfaat ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden 650 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Satıcı bedeli alıcı ise

yerleşim mekânını teslim almıştır. Mukırrın ikrarı sahih, şer‘î ve açık olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Mustafa b. Dede, Resul Halife el-İmâm, Recep b. Hamza, Mehmet b. Hasan.

301. Fahrü’l-eşbâh Şeyh Mehmet oğlu Mustafa Çelebî ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait olan bahçesini, işbu kayıt sahibi Ali er-Râcil oğlu Mehmet Bey’e satmıştır. Mezkûr müşteri, bahçeyi kendi malıyla kendine satın almıştır. Bahçe, Bursa şehrinin Kaplıca-ı Atik diye bilinen yerin yakınında olup iki tarafı umumi yola, bir tarafı Musa’nın mülküne ve diğer bir tarafı ise dağa sınırdır. Yıllık 10 dirhem mukataası olan ilgili bahçeyi bütün müştemilat, sınır, menfaat ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 3000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Satıcı bedeli alıcı ise bahçeyi teslim almıştır. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer‘î, açık ve mer’îi olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Osman Çelebî b. Mustafa, Hacı Ahmet b. Seydi, Ahmet Bey b. Abdullah er-Râcil, Murat b. Abdullah, Sefer b. Ramazan, Recep b. Hamza.

302. Ahmet oğlu Hacı Ali isimli şahıs ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait ve bu akdin tahakkuk etmesine dek tasarrufunda olan bahçesini, işbu kayıt sahibi Mehmet oğlu İlyas’a satmıştır. Mezkûr müşteri, bahçeyi kendi malıyla kendine satın almıştır. Bahçe, Bursa mahallelerinden Çobanbey mahallesinde olup bir tarafı Mehmet oğlu Şaban’ın mülküne, bir tarafı Halil’in mülküne ve diğer iki tarafı ise umumi yola sınırdır. Yıllık 52 dirhem mukataası olan ilgili bahçeyi bütün müştemilat, sınır, menfaat ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden 16000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Satıcı bedeli alıcı ise bahçeyi teslim almıştır. Mukırrın ikrar açık ve mer’îi olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar 1008 yılının Ramazan ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Çubuk Bey mahallesinin imamı Mustafa b. Mehmet, Abdülkerim b. Hussam, Şeyh b. Ramazan, Şaban b. Mehmet, Hüseyin b. Mustafa.

303. Mehmet kızı Rahime isimli kadın ikrar etti: İşbu kayıt sahibi kocası İshak oğlu Bekir ile, nikah akdinde aldığı mehri (miktarı 1000 dirhemdir) geri verme, iddet nafakası ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında muhâlea yoluyla boşandı. Bu karşılıklı rızayla boşanma sahih ve şer'îdir. Artık kadın kocasından ayrılmıştır. Binaenaleyh kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her biri bütün dava ve çekişmelerden özellikle zevciyyet hukukuna ilişkin davadan, çekişme ve husumete son verici bir biçimde birbirlerinin zimmetini ibra etti, şöyle ki eğer birisinden mezkûr hususa dair dava sadır olursa, sayın hâkimlerin yanında o dava işitilmeyip kabul edilmeyecektir. Mukırrın ikrarı açık ve nettir. Bu ikrar gerçekleşip kaleme alaındı. (Muhâlea ve ibra)

Şâhitler: Hüseyin Bey b. Abdullah, Hüseyin Bey b. Abdullah er-Râcil, Murat b. Abdullah, Mehmet b. Abdullah, Mahmut b. Yusuf, Mehmet b. Hüseyin.

28A

304. Abdullah oğlu Hasan Bey ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait ve bu akdin tahakkuk etmesine dek tasarrufunda olan yerleşim mekânını, işbu kayıt sahibi Mehmet kızı Ayşe'ye satmıştır. Mezkûr müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa şehrinin Tahtı Mescit mahallesinde olup bir alt kat oda, ahır üstünde bir özel oda, serdâb, akar su, tuvalet ve bahçeyi içermektedir. Yerleşim mekânı Hacı Mustafa'nın mülküne, Mustafa'nın mülküne, Hacı Osman'ın mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilat, sınır, menfaat ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden 3000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Satıcı bedeli alıcı ise yerleşim mekânını teslim almıştır. Mukırrın ikrar açık ve mer'î olup adı geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey' bat)

Şâhitler: Fahrü'l-akrân Mahmut Bey b. Sinan, Nasuh Bey b. Hacı Bey, Mehmet b. Hacı Mehmet, Mustafa b. Yusuf, Derviş b. Hamza.

305. Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından ‘Arab Meḥmed Maḥallesi sâkinelerinden Mü’mine ibneti’l-Ḥâc Muṣṭafa nâm ḥâtûn meclis-i şer‘-i ḥatîr-i lâzimü’t-tevḳīrde işbu ḥâmileti’l-kitâb ‘Alemşâh binti Meḥmed nâm hâtun maḥḍarında taḳrîr-i da‘vâ idüb maḥalle-i mezbûrede vâki‘ iki yer evi ve bir ṣofayı ve iki ṣuyu ve kenîfi müştemil olub bir cânibi el-Ḥâc Muṣṭafa mülki ve bir ṭarafı el-Ḥâc Naṣrullah mülki ve bir ṭarafı merḥûm ve meġfûr lehu Üftâde Efendi Vaḳfı ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i ‘âmm ile maḥdûd ve mümtâz olan menzil-i merḳūma ‘Alemşâh’ıñ vâlidesi olan ḳız ḳarındaşı merḥûme ‘Âyşe’den ikimize intiḳāl etmekle ḥâlâ menzil-i merḳūmdan hiṣṣe-i şer‘iyyem ṭaleb iderin suâl olunsun didükde gıbbe’s-suâl merḳūme ‘Alemşâh sâbiḳü’z̲-z̲ikr olan menzili Ümmü Ḥânî ibnetü’l-Ḥâc Bali nâm hâtundan on sekiz biñ naḳd fiḍḍî-i râyic fi’l-vaḳt aḳçeye iştirâ’ eyledim mülk-ü müşterâmdır deyu cevâb virdikde merḳūme ‘Alemşâh’ıñ ṣıdḳ-ı meḳālına muṭâbıḳ beyyine ṭaleb olunduḳda ‘udûl-i müslimîn ve s̲iḳāt-i müveḥḥidînden el-Ḥâc Naṣuh bin İbrhâhim el-imâm ḳudvetü’l-a‘yân Ḥasan Çavuş ibni ‘İsa ve Muṣṭafa bin Ṣaliḥ nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘de ḥâḍırûn olub gıbbe’l-istiṣhâdi’ş-şer‘î bizim ḥuḍûrumuzda mezbûre ‘Alemşah menzili mezḳūmı Ümmi Ḥâni nâm hâtundan on sekiz aḳçeye iştirâ idüb bizi işhâd eyledi bu huṣûsa şâhidlerüz ve şehâdet daḥi iderüz didiklerinde şehâdtleri ba‘de’t-ta‘dîl ve’t-tezkiye hayyiz-i ḳabûlde vâki‘a olduḳdanṣoñra mâ hüve’l-vâḳi‘ ‘alâ vuku‘ihi ket u imlâ olındı. (Miras ve bey)

Şuhûd: Muṣṭafa Çelebi b. Piri, Piruz b. ‘Abdullah, Bekir b. Hıḍır, Receb Çelebi b. ‘Abdullah.

306. el-Ḥâc Receb bin Pîr Şâh nâm kimesne meclis-i şer‘-i haṭîr-i lâzimi’t-tevḳīrde işbu ḥâmilü’l-kitâb Rıḍvân bin ‘Abdullah ve Ḥasan bin ‘Abdullah nâm kimesneler maḥḍarında iḳrâr ve taḳrîr-i merâm idüb maḥrûse-i Brusa’da merḥûm ve meġfûr-leh Sultan Meḥmed Hân ‘aleyhi’r-raḥme ve’l-ġufrân ḥaḍretleri maḥallesinde vâki‘ dört buyût-ı suflâyı ve iki çârṭâḳı ve bir ṣofayı ve iki mâ’-i câriyi ve bir ḳuyuyu ve bir kenîfi ve eşcâr-ı müs̲mireyi müştemil olub iki ṭarafı ṭarîḳ-i ‘âmm ve bir cânibi taftacı Meḥmed mülki ve bir cânibi Emine binti ‘Abdurraḥman nâm hâtun mülkleriyle maḥdûd ve mümtâz olub taḥt-ı taṣarrufumda olan mülki menzilimi merḳūmân Rıḍvan’a ve Ḥasan’a ber vech-i iştirâk yigirmi naḳd fiḍḍî râyic fi’l-vaḳt aḳçeye bey‘ bât ṣaḥîḥ-i şer‘î ile bey‘ idiüb merḳūmân Rıḍvan ve Ḥasan yedlerinden onar biñ aḳçelerden aḫz̲ u ḳabḍ eyleyüb sâlifü’z̲-z̲ikr olan menzili mezbrân Rıḍvan ve Ḥasan’a teslim eyledim onlar daḥi

ber vech-i iştirâk ḳabûl ve ḳabḍ eylediler ba‘de’el-yevm mülkü müşterâlarıdır keyfe mâ yeşâ’ ve ḥasbemâ yehtâr mutaṣarrıf ola didükde muḳırr-ı merḳūmuñ vech-i meşrûḥ üzere ṣudûr iden iḳrârını mezbûrân Rıḍvan ve Ḥasan bi’l-muvâcehe taṣdîḳ ve bi’l-muşâfehe taḥḳīḳ etdikde mâ-hüve’l-vâki‘ ketb u imla olunub yedlerine vaḍ‘ ve def‘ olındı ki vaḳt-i ḥâcetde iḥticâc idenler taḥrîren. (Bey‘ bât sahih-i şer‘î)

Şuhûd: Mahmut Çelebi b. Veli el-Müezzin, Es-Seyyid Abdülkerim b. Es-Seyyid Hasan, Ömer b. Veli, Haydar b. Abdullah, Mustafa b. Ali.

307. Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Ḥamza Beg maḥallesi sâkinelerinden Faṭma binti ‘Ali nâm ḫâtun meclis-i şer‘-i ḫaṭîr lâzimi’t-tevḳīrde li-eb ve ümm ḳarındaşı olan işbu ḥâmilü’l-kitâb Ömer bin ‘Ali nâm kimsene maḥḍarında iḳrâr ve taḳrîr-i merâm idüb maḥalle-i merḳūmda vâḳi‘ lede’l-ahâli ve ‘inde’l-cîrân ma‘lûmu’l-ḥudûd menzil babamızdan ikimize intiḳāl eyleyüb hiṣṣe-i şer‘iyyem ṭaleb idüb beynimizde münâze‘ât-ı keşîre olmuş idi el-ḥâle hâẕih ẕikr olan menzilden ḥiṣṣe-i şer‘iyyemi bi’t-tamâm ve bi’l-kemâl aḫẕ u ḳabḍ idüb sâlifü’ẕ-ẕiker olan menzili merḳūmda vechen mine’l-vucûh ‘alâḳam yoḳdur ba‘de’l-yevm benden veya vekîlimden ḫuṣûs-ı mezbûre müte‘alliḳ da‘vâ ve nizâ‘ ẓuhûr iderse lede’l-ḥükkâmi’l-kirâm masmû‘a ve led’l-vulâti’l-fiḫâm maḳbûle olmasun didükde merḳūme Faṭma’nıñ ber vech-i meşrûḥ ṣudûr iden iḳrârını mesfûr ‘Ömer bi’l-muvâcehe taṣdîḳ ve bi’l-muşâfehe taḥḳīḳ itdikde mâ hüve’l-vâḳi‘ ketb olunub yed-i ṭâlibe vaḍ‘ ve def‘ olındı ki vaḳt-i ḥâcetde iḥticâc idene cerâ ẕâlikee ve ḥurrire. (Mirâs)

Şuhûd: Es-Seyyid Nebi b. Es-Seyyid Veli, Es-Seyyid Maḥmud b. Es-Seyyid Veli, el-Ḥâc Meḥmed b. Ca‘fer, el-Ḥâc ‘Ali b. Naṣûḥ, Nebi b. Ḥamza, ‘Ali b. Muṣṭafa, Meḥmed b. Receb, Muṣṭafa b. Yusuf.

308. Kite Ḳaḍâsı’na tâbi‘ İğnesi nâm ḳarye sâkinlerinden Seydi bin ‘Abdullah nâm kimesnde meclis-i şer‘-i ḫaṭîr-i lâzımü’t-tevḳīrde işbu ḥâmileti’-lkitâb Harâşkgore binti Tedori nâm zimmiye maḥḍarında iḳrâr ve taḳrîr-i merâm idüb ḳarye-i merḳūme sınûrunda vâḳi‘ bir ṭarafı Aḥmed Beg mülki ve bir ṭarafı Bekir mülki ve bir ṭarafı Apostol mülki ve bir ṭarafı Bâni nâm ẕimmî mülkleriyle maḥdûd ve mümtâz olub taḥt-ı taṣarrufumda olan bir ḳıṭ‘a tarlamıñ ḥaḳḳ-ı taṣarrufuñ merḳūme Herâşgore’ye tefvîz idüb muḳābele mezbûr Herâşgore yedinden ṭokuz yüz naḳd râyici’l-vaḳt akçesin aḫẕ u ḳabḍ

eyleyüb sâlifü'z-zikr olan tarlayı merḳūme Herâşgore'ye teslim eyledim keyfe mâ yeşâ' ve ḥasbemâ yeḫtâr mutaṣarrif ola didükde muḳırr-ı merḳūmuñ vech-i meşrûḥ üzere ṣudûr iden iḳrârını muḳarrun-lehâ'l-merḳūme Herâşgore bi'l-muvâcehe taṣdîḳ ve bi'l-muşâfehe taḥḳīḳ itdikde mâ hüve'l-vâḳi' 'alâ vuḳū'ihi ketb u imlâ olunub yed-i ṭâlibe vaḍ' ve def' olındı ki vaḳt-i ḥâcetde iḫticâc idene ḥurrire. (Tefvîz-i hakk-ı tasarruf)

Şuhûd: Murad b. 'Abdullah, Hüseyin b. 'İsa, Maḥmud b. Yusuf, Meḥmed Çelebi b. 'Abdullah.

309. Kayıtta imzası bulunan hâkim (vmas), Mehmet oğulları Ümmi ve Mehmet isimli küçük çocukların nafaka, kisve ve diğer gerekli ve önemli ihtiyaçları için annesi Memi kızı Fatma'nın talebiyle ki çocuklar onun terbiye ve bakımındadırlar, rahmetli babasının malından onlara miras yoluyla intikal eden maldan dirhem belirleyip miktarını takdir etti. Çocukların her birisinin nafakası ekteki tarihten itibaren ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden günlük üç gümüş dirhemdir. Hâkim akabinde bakıcı annesine çocukların nafakası için zaruret duyduğunda borç almasına izin verdi. Bu belirleme ve takdir etme sahih ve şer'îdir. İlgili hüküm 1008 yılında Ramazan ayının ikisinde gerçekleşip kaleme alındı (Küçük çocuğun nafakasının mahkeme tarafından takdir edilmesi).

Şâhitler: Mustafa b. Yusuf, Mehmet b. Murat, Bostan b. Hacı Hüseyin, Kerim Çelebi b. Hacı Hüseyin vd.

28B

310. el-Ḥâc 'Ali bin Veli ve Himmet bin el-Ḥâc İsmail nâm kimesneler meclis-i şer'-i ḫaṭîr-i lâzimü't-tevḳīrde emîr içün üzüm cem'ine me'mûr olan işbu ḥâmilü'l-kitâb Bâli Beg ibni Memi nâm kimesne maḥḍarında iḳrâr ve taḳrîr-i merâm idüb bundan aḳdem merḳūm Bali Beg birer miḳdar üzümümüz mîr içün isteyüb beynimizde münâze'ât-ı keṣîre vâḳi' olmuş idi el-ḥâle ḥâẕih mezbûr Bali Beg ile ḫuṣûs-ı mezbûre müte'alliḳ da'vâ ve nizâ'dan birbirimiziñ ẕimmetini ibrâ-yı 'âmm ile ibrâ ve isḳāt tâm ile ibrâ ve isḳāt eyleyüb min-ba'd birimizden sâlifü'z-zikr olan ḫuṣûsa müte'alliḳ da'vâ ve nizâ' ṣudûr ve ẓuhûr iderse lede'l-ḥükkâmi'l-kirâm maḳbûle ve 'inde'l-vulâti'l-fihâm masmû'a olmasın didüklerinde muḳırrân-ı mezbûrânıñ ber minvâl-i meşrûḥ ṣudûr iden kelimât-ı meşrûḥaların mesfûr Bali Beg bi'l-muvâcehe taṣdîḳ ve bi'l-muşâfehe taḥḳīḳ itdikde mâ

hüve'l-vâḳi‘ ‘alâ vuḳū‘ihi ketb u imlâ olunub yed-i ṭâlibe vaḍ‘ ve def‘ olındı ki vaḳt-i ḥâcetde iḥticâc idene ḥurrire fî evâsıt-ı Ramaḍâni'l-mübârek. (İbra)

Şuhûd: Ḳudvetü'l-emâṯil ve'l-aḳrân ‘Osman Çavuş b. ‘İvaḍ, Sinan Beg b. Meḥmed es-Sirâcü's-sultân, el-Ḥâc Kemal b. Ḥüseyin, el-Ḥâc Yusuf b. ‘İvaḍ.

311. Hacı Mustafa oğlu Hacı Zeyni isimli şahıs ikrar etti: İşbu kayıt sahibi kendi vakfının mütevellîsi Cafer oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar elinde ve tasarrufunda olan bir bahçesini satmıştır. Adı geçen müşteri, bahçeyi vakfın malıyla satıcıdan bey‘ bi'l-istiğlal tarikiyle satın almıştır. Bahçe, Bursa vilayetinin Cumalı Kızık köyünde olup bir tarafı Mehmet'in mülküne, bir tarafı Hacı Mehmet oğlu Hacı Mustafa'nın mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. İlgili bahçeyi içerdiği bütün sınır, menfaat, müştemilat ve haklarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan dirhem üzerinden 8000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Sonra satıcı sattığı bahçeyi kiralamak istediğinde, alıcı bahçeyi kabzedip tahliye ettikten sonra belirli bir üçret mukabilinde mezkûr satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekteki tarihin Ramazan ayının başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira miktarı kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 800 gümüş dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı net ve mer'î olup adı geçen mütevellî tarafından yüze yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Satılmış olan bahçeyi ve kira üçretini tahsili için, satıcının oğlu Mehmet kefil oldu. Bu kefâlet sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Bu ikrar gerçekleşti. (Bey‘ bi'l-istiğlâl ve Kefâlet)

Şâhitler: Seyyid Nebi b. Seyyid Veli, Seyyid Mahmut b. Seyyid Veli, Hüseyin b. Hüseyin, Ali b. Mehmet.

312. Bursa şehrinin Kurşunlu mahallesinden Sırbi oğlu Sostos isimli zimmî ikrar etti: Nalbant mahallesinin avarız vakfının mütevellîsi kayıt sahibi Mustafa oğlu Hacı Kur ile yaptığım muamele sebebiyle, mezkûr vakfın zimmetimde alacağı vardır. Borcun miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 1120 gümüş dirhem olup 1000'i karz-ı şer‘iden bakiye 120'si satın aldığım ince pamuklu kumaş semeninden müeccel olarak oluşmaktadır. Borcun süresi ekteki senenin Ramazan ayının başından itibaren tam bir seneye kadardır. Bu ikrar net ve mer'î olup mezkûr mütevellî tarafından yüz yüze sözlü

olarak tasdik edilmiştir. Zikredilen meblağın tahsili için mukırrın oğlu Diladinos kefil oldu. Bu kefâlet akdi sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Bu ikrar gerçekleşip kaleme alındı. (Karz-ı şer‘î, deyn ve kefâlet)

Şâhitler: Ahmet Çelebi b. Şaban el-İmâm, Hacı Mehmet b. Kurt, Mehmet b. Nurullah, Ahmet b. Nurullah, Mehmet b. Hüseyin, Arslan b. Abdullah.

313. Mısırlı Recep oğlu Ubeyd, şimdi Reşit kasabasında oturan Magripli Selem oğlu Hacı Mehmet'in mahzarında ikrar etti: Adı geçen Hacı Mehmet mezkûr kasabada sakine olan Mübareke isimli bakire ve ergen kızını benimle standart ölçülü ve bütün şehirlerde geçerli olan dinar üzerinden 50 dinar muaccel ve 30 dinar müeccel mehir karşılığında evlendirmişti. Zikredilen muaccel mehiri kızın gerekli ihtiyaçları için harcamak maksadıyla, mehri adı geçen kasabada ona teslim etmemi ve kızıyla evli olduğum sürece onun evinde oturup oradan başka bir yere oturmamamı şart koşmuştu. Adı geçen kızla halvet-i sahiheye girmedim ve kıza ve babasına mezkûr mehirlerin hiçbirisinden vermemişimdir. Binaenaleyh adı geçen Mübareke'yi üç talak ile boşadım. O artık benden üç talak ile boşanmıştır. Mübareke ve babasının zimmetinde hiçbir hakkım yoktur ve onların da benim zimmetimde hiçbir vecih ve sebeple hakları yoktur. İlgili ikrar sahih ve şer‘î olup adı geçen Hacı Mehmet tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar 1008 yılında gerçekleşip kaleme alındı. (Boşama)

Şâhitler: Mehmet Çelebi b. Emrullah, Seyyid Ali b. Seyyid Yusuf, Recep b. Hamza, Arslan b. Abdullah, Mahmut b. Yusuf, Bekir b. Yahya.

314. Seyyid Mehmet İlyas oğlu Seyyid Mustafa tarafından zikredilecek olan muhâlea ve ibra konularını ikrar etmek için vekil tayin edilen ve vekaleti Seyyid Hasan oğlu Seyyid Abdurrahman ve Resul oğlu İbrahim'in şehadetleriyle sabit olan Ali oğlu Nasuh vekaleten ikrar etti: İşbu mezkûr müvekkili, zevcesi kayıt sahibi Abdullah kızı Hüsna ile nikah akdinde ona verdiği mehri (miktarı 1000 dirhemdir) geri alma, onun iddet nafakası ve bütün davalardan vazgeçmesi karşılığında muhâlea yoluyla boşanmıştır. Bu karşılıklı rızayla boşanma sahih ve şer‘îdir. Artık kadın kocasından ayrılmıştır. Binaenaleyh kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her biri genel olarak bütün dava ve çekişmelerden ve özel mezkûr muhaleaya ilişkin

davadan birbirlerinin zimmetini ibra etmişler, Bu ibra mer'î olup Ramazan ayının yirmesinde gerçekleşmiştir. (Muhâlea ve ibra)

Şâhitler: Hasan b. Ahmet, Recep b. Hamza, Muslihüddin b. Yusuf, Hacı Selam b. Budak.

315. Bursa şehrinin Davud Efendi mahallesinden Abdullah oğlu Haydar ikrar etti: İşbu kayıt sahibi ba'isü'l-hüçce Abdunnebi oğlu Hacı Mustafa'ya mülkiyeti kendine ait olan bir üzüm bağını satmıştır. Adı geçen müşteri, ilgili üzüm bağını kendi malıyla satıcıdan bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satın almıştır. Üzüm bağı, mezkûr mahallede olup Altı Parmak'ın mülküne, özel yola, mülküne ve terzinin mülküne sınırdır. İlgili üzüm bağını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı 10000 gümüş dirhemdir. Sonra satıcı sattığı üzüm bağını kiralamak istediğinde, alıcı üzüm bağını belirli bir üçret mukabilinde mezkûr satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekteki ayın başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira miktarı kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 1000 gümüş dirhemdir. Satılmış olan üzüm bağı ve kira üçretini tahsili için, mukırrın zevcesi Şaban kızı Ümmi kefil oldu. Bu kefâlet sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. (Bey' bi'l-istiğlâl ve Kefâlet)

Şâhitler: Abdullah b. Ali el-İmam, Mehmet Çelebi b. Mustafa el-Müezzin, Hacı Evliya b. Piri, Hacı Bali b. Yusuf, Hacı Hızır b. Abdullah, Bekir Çelebi b. Mahmut, Mustafa, Mehmet b. Mehmet, Hüseyin b. Mehmet, Hacı Hürrem b. Abdullah, Hüseyin Çelebi b. Yusuf.

29A

316. Bursa şehrinin Daye Hatun mahallesinden Hüdaverdi oğlu Ali ikrar etti: İşbu kendi vakfının mütevellîsi Cafer oğlu Hacı Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Adı geçen müşteri, ilgili yerleşim mekânını vakıf malıyla satıcıdan bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satın almıştır. Yerleşim mekânı, mezkûr mahallede olup Mehmet Çelebi'nin mülküne, Mahmut'un mülküne, Medine Vakfı'na ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 14000 gümüş dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, alıcı yerleşim mekânını belirli bir üçret mukabilinde mezkûr satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekteki tarihin Şevval ayının

başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira miktarı kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 1400 gümüş dirhemdir. Satılmış olan yerleşim mekânı ve kira üçretini tahsili için, Hazreti Emir mahallesinden Mustafa oğlu Mahmut kefil oldu. Bu kefâlet sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. (Bey' bi'l-istiğlâl ve Kefâlet)

Şâhitler: Seyyid Mehmet b. Seyyid Hasan, Mustafa b. Mahmut, Seyyid Huma b. Seyyid Veli, Seyyid Mahmut b. Seyyid Veli, Hacı Hüseyin b. Hacı Nebi, Cafer Bey b. Abdullah, Mustafa b. Yusuf, Arslan b. Abdullah.

317. **Salı Günü 20 Ramazan 1008**

Bursa şehrinin Hacı Yakup mahallesinden İskender kızı Ayşe ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Abdullah kızı Peyma'ya mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, mezkûr mahallede olup iki alt kat oda, su varili, tuvalet, avlu ve meyveli ağaçları içermektedir. Yerleşim mekânı, Mehmet oğlu Mehmet'in mülküne, Abdullah oğlu İsa'nın mülküne, Mustafa oğlu Hacı Mehmet'in mülküne ve umumi yola sınırdır. Yıllık 20 dirhem mukataalı ilgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 6000 gümüş dirhemdir. İlgili satım akdi sahih bir akittir. (Bey' Mutlak)

Şâhitler: Mehmet Çelebi b. Hussam el-İmam, Halil b. Nebi el-Müezzin, Hacı Mehmet b. Mustafa, İslam b. İbadullah, Recep b. Hamza, Mahmut b. Abdullah, Mahmut b. Mehmet, Mehmet b. Piri, Mahmut b. Hasan, Pir Ali b. Mehmet.

318. Bursa şehrinin Hamza Bey mahallesinden Bostan kızı Ümmü Külsûm, Mustafa kızı Emine isimli küçük kızı işbu kayıt sahibi mezkûr mahalleden İsmail oğlu İsa'ya teslim etti. O da küçük kız çocuğu terbiye va bakımı için teslim aldı. Bu teslim etme ve teslim alma sahih ve şer'îdir. Sonra kayıtta imzası bulunan hâkim, çocuğun nafaka ve kisvesi için adı geçen bakıcının talebiyle talep imkanının bulunmuş olduğu kişilerin (nafaka mükellefi olan kişilerin) üzerine günlük dört dirhem belirleyip takdir etti. Hâkim akabinde bakıcıya kendi malından harcamasını izin verdi. Bu belirleme ve izin verme sahih ve şer'îdir. İlgili hüküm 1008 yılında Ramazan ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı (Küçük çocuğun nafakasının mahkeme tarafından takdir edilmesi)

Şâhitler: Hacı Ali b. Hasan, Mustafa b. Seydi, Bostan b. Şah Kulu, Hacı İbrahim b. Bayram, Mehmet b. Hasan, Mehmet b. Ali, Mustafa b. Yusuf Serbölük.

319. Vilâyeti Anaṭolud'da Birgi Ḳaḍası'na tâbiʿ Gure nâm ḳarye sâkinlerinden Muṣṭafa bin nâm kimesne meclis-i şerʿ-i ḫaṭîr-i lâzimu't-tevḳīrde Receb bin ʿAli nâm başmaḳcıyı iḥḍâr ve maḥḍarında ikrâr ve taḳrîr ʿani'l-merâm idüb bundan aḳdem mezbûr Receb ile ber vech-i iştirâk başmaḳçılıḳ eyleyüb meẕkûr Receb ẕimmetinde dört yüz aḳçe ḥaḳḳım alub ẕikr olunan meblaġ-ı merḳūmı merḳūm Receb yedinden bi't-tamâm ve bi'l-kemâl aḫẕ u ḳabḍ idüb ẕimmetini ibrâ-i ʿâmm ve isḳāt tâmm ile ibrâ ve isḳāt eyledim min baʿda ẕikr olunan meblaġ-ı mezbûre müteʿalliḳ daʿvâ ve ṭaleb benden veya vekîlimden ṣâdır olursa ʿinde'l-ḥükkâmi'l-kirâm maḳbûle ve lede'l-vulâti'l-fiḫâm mesmûʿa olmasun didükde muḳırr-ı merḳūmuñ ber minvâl-ı meşrûḥ ṣudûr iden kelâmını muḳarrun-leh merḳūm Receb bi'l-muvâcehe taṣdîḳ ve bi'l-muşâfehe taḥḳīḳ etdikde mâ hüve'l-vâḳiʿ ʿalâ vuḳūʿihi ketb u imlâ olunub yed-i ṭâlibe vaḍʿ ve defʿ olındı ki vaḳt-i ḥâcetde iḥticâc idene taḥrîr olındı taḥrîren fî evâḫiri Ramḍâni'l-mübârek li-sene ṣemân ve elf. (Deyn)

Şuhûd: Meḥmed b. Ṭurmuş, ʿOsman b. İbrahim, Bayram b. Yunus, Nebi b. Davud, Piri b. Meḥmed ve ġayrihim.

320. Maḥrûse-i Brusa ahâlisinden Ömer bin Emrullah nâm kimesne meclis-i şerʿ-i ḫaṭîr-i lâzimu't-tevḳīrde maḥmiye-i merḳūme sâkinlerinden olub bundan aḳdem ḥacc-i şerîfde vefat iden Yaḥyâ bin nâm kimesneniñ ṣulbî ṣaġîr oġlı Meḥmed'iñ vâlidesi ve vaṣî-i şerʿîsi olan ʿAyni binti Yaḥya nâm ḫâtun ṭarafından taṣdîḳ-i âti'l-beyâna vekâleti ṭarîḳ-i şerʿî üzere ṣâbite olan Monla Ḫıḍır bin Muẓaffer maḥḍarında taḳrîr-i kelâm ve taʿbîr ʿani'l-merâm idüb ṣaġîr-i merḳūmun babası müteveffâ-yı mezbûr fevt olduḳda ṣaġîr mezbûre irṣ-i şerʿle üç biñ aḳçe intiḳāl eyleyüb lâkin meblaġ-ı merḳūmuñ rıbḥı ṣaġîr-i mezbûruñ nafaḳasına vefâ etmeyüb her sene aṣl-ı maldan bir miḳdâr aḳçe ṣarf olunmaḳ lâzım gelmegin ḥâla mezbûre ʿAyni benin taḥt-ı nikâhımda olub ṣaġîr-i mezbûr ikimiziñ terbiyesinde olmaġla meblaġ-ı merḳūm üç biñ aḳçeyi ben kendü üzerime aldım şul vech üzere ki meblaġ-ı merḳūmuñ rıbḥı olan üç yüz aḳçeden ġayrı ṣaġîr-i mezbûre taḳdîr olunan günde iki aḳçe nafaḳasını kendü malımdan ṣarf ve ḫarç etmege müteʿahhid oldum yine üç biñ aḳçe bi't-tamâm benim ẕimmetimde olub ṣaġîr-i merḳūmun nafaḳası içün meblaġ-ı merḳūme noḳṣân gelmeye didiğinde vekîl-i mezbûr daḫi merḳūm Ömer'i vechi meşrûḥ üzere câri olan kelâmını bi'l-muvâcehe taṣdîḳ idicek mâ veḳaʿa bi'ṭ-

taleb ḳayd u ketb olındı taḥrîren fî evâḫiri şehri Ramaḍâni'l-mübârek min şuhûri sene s̱emân ve elf. (Miras ve nafaka)

Şuhûd: Veliyüddîn Ḫalife b. Yusuf muʿîd-i ḳabluca, İbrahim b. Ṭoya Ḫâce, Yusuf b. Ṭoya Ḫâce, ʿAli b. Ḥıḍır, Meḥmed Çelebi, Meḥed b. ʿAbdullah, Bekir b. Yaḥya.

29B

321. Seyyid Ḥâcı ‘Abdurraḥman ibnü’s-Seyyid Meḥmed nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîfde Meḥmed bin Aḥmed nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i da‘vâ idüb mezbûr Meḥmed’iñ z̲immetinde iki yüz otuz yedi letere ve iki çâryek ḥarîr bahasından beş yüz yetmiş ṭokuz tâmmü’l-vezn ġurûş beş yüz ḳırḳ beş aḳçe ḥaḳḳım olub meblaġ-ı merḳūmdan üç yüz tâmmü’l-vezn ġurûş kendim iki yüz altmış ġurûş ile seksen aḳçesi ḥidmetimde olan Şâh Çelebi bin ‘Abdullah nâm kimsene yedinden aḫz̲ eyledim on ṭoḳuz ġurûş ile dört yüz altmkş beş aḳçe ḥaḳḳım bâḳı ḳaldı ṭaleb eyledim suâl olunsun didiğinde ġıbbe’s-suâl mezbûr Meḥmed bi’t-tamâm meblaġ-ı merḳūmı edâ eyledim meblaġ-ı merḳūmdan ḥâlâ z̲immetimde nıṣfı ġurûşdan ġayrı bir aḳçe ḥaḳḳı ḳalmadı dediğinde ba‘de’l-inkâr mezbûr Meḥmed’den bi’t-tamâm teslimine beyyine ṭaleb olunduḳda iḥḍâr-ı beyyineden iẓhâr-ı ‘icz idüb Seyyid Mezbûre yemin verilmesin ṭaleb eylediğinde mezbûr Seyyyid ‘Abdurrḥman dahi meblaġ-ı beş yüz altmış ġurûş ile seksen aḳçeden ġayr-ı bir aḳçe almaduġuna yemin billâh eylediğinde mâ veḳa‘a bi’ṭ-ṭaleb ḳayd u ketb olındı. Taḥrîren fî evâsıṭı Ramaḍâni’l-mübârek min şuhûri sene s̱emân ve elf. (Deyn ve yemin)

Şuhûd: Receb b. Ḥamza, Muṣṭafa b. Yusuf, Arslan b. ‘Abdullah, Meḥmed b. ‘Abdullah, Aḥmed b. ‘Abdullah.

322. Bursa şehrinin Tekye mahallesinden Mahmut oğlu Ali isimli şahıs ikrar etti: Mantıcı vakfının mütevellîsi işbu kayıt sahibi Murat oğlu Ali Çelebi ile yaptığım muamele sebebiyle, mezkûr vakfın zimmetimde alacağı vardır. Borcun miktarı, bütün bölge ve şehirlerde rayiç ve geçerli olan dirhem üzerinden 2200 gümüş dirhem olup 2000’i karz-ı şer‘îden bakiye 200’ü satın aldığım ince pamuklu kumaş semeninden müeccel olarak oluşmaktadır. Borcun süresi ekteki senenin Muharrem ayının başından itibaren tam bir seneye kadardır. Bu ikrar ve itiraf sahih, şer‘î, net ve mer’î olup mezkûr mütevellî tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Zikredilen meblağın tahsili

için mezkûr mahallenin sakinlerinden Yusuf kefil oldu. Bu kefâlet akdi sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Bu ikrar 1008 yılının Ramazan ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Karz-ı şer‘î, deyn ve kefâlet)

Şâhitler: Ali Halife b. Durmuş, Hacı Kasım b. Abdullah, Ali b. Hüdaverdi, Ali b. Yardım, Himmet b. Yusuf, Abdi b. Piri.

323. **Ramazan 25 Cumartesi**

Mehmet kızı İvaz ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Alagöz kızı Züleyha Hatun’a mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Hoca Hasan mahallesinde olup bir alt kat oda, sofa, diğer bir alt kat oda, su varili, tuvalet ve avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının iki tarafı Kısa boylu Ali’nin bahçesine ve diğer iki tarafı özel yola sınırdır. Yıllık 113 gümüş dirhem mukataası olan yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 8000 gümüş dirhemdir. İlgili satım akdi sahih ve şer‘î bir akittir. Bu ikrar adı geçen mukırrın tarafından ilgili ikrarı tasdiki için vekil tayin edilen ve vekaleti İbrahim oğlu Mahmut ve Abdullah oğlu Davud’un şehadetleriyle sabit olan kocası Ahmet oğlu Mehmet tarafından tasdik edilmiştir. (Bey‘ Mutlak ve vekâlet)

Şâhitler: Sinan b. Musa el-İmam, Hâce Ahmet b. Musa el-Müezzin, Bekir b. Mustafa, Hâce Derviş b. Hacı Yunus el-Müezzin, Hacı Hamza b. Abdullah, Ali Çelebi b. Mehmet, Mustafa b. Hamza, Davud b. Abdullah, Hüseyin b. Yusuf, Ali b. Seydi, Yusuf b. İvaz ve Mercan b. Abdullah.

324. Hâkim, Kara Hasan kızı Emine isimli küçük çocuğa onun babasından ona intikal eden malının korumak için Abdullah er-Râcil oğlu Mustafa’yı vasi tayin etti. O da bu vesayeti kabul etti. (Vesâyet)

Şâhitler: Hacı Hamid b. Seydi, Mehmet b. Yar Ahmet, Mustafa b. Yusuf.

325. Bursa vilayetinin Demirkapı mahallesinden Apostol oğlu İbtiradi ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Ahmet Çelebi vakfının mütevellîsi Hüseyin oğlu Muyiddin Halife’ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey‘ bi’l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Adı geçen müşteri, ilgili yerleşim mekânını vakıf malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı,

mezkûr mahallede olup Mustafa Bey'in mülküne, Hacı Mehmet'in mülküne, Ahmet Çelebi'nin mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 2000 gümüş dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, alıcı yerleşim mekânını belirli bir üçret mukabilinde mezkûr satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekteki tarihin Ramazan ayının başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira miktarı kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 200 gümüş dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer'îdir. Sonra adı geçen mütevellî meblağ karşılığında altın parçalarından on parçasından yapılan müçevher bileziğimi rehin olarak satıcıya verdiğini ikrar etti. Ondan sonra satılmış olan yerleşim mekânı ve kira üçretini tahsili için, İbtiradi kardeşleri Kaloyani ve Marya kefil oldular. Bu kefâlet icap kabulü içermektedir. (Bey' bi'l-istiğlâl, rehin ve kefâlet)

Şâhiter: Hüseyin b. Murat, Mustafa b. Mustafa, Hacı Ahmet b. Abdullah, Mustafa b. Yusuf, Recep b. Hamza, Murat b. Abdullah ve Mehmet b. Yusuf.

30A

326. Bundan aḳdem maḥrûse-i Brusa maḥallatından Reyḥân Paşa Maḥallesinde vefât iden Ḳara Ḥasan bin el-Ḥâc ʿAli nâm kimesneniñ ṣulbiye ṣaġîre ḳızı Emineniñ vaṣî-i Şerʿîsi olan Muṣṭafa Beg bin ʿAbdullah meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu ḥâmileti'l-kitâb müteveffâ-yı mezbûruñ zece-i metrûkesi Faṭma binti Musṣṭafa nâm ḫâtun muvâcehesinde iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûruñ muḫallefâtından olub maḥlle-i merḳūmda vâḳiʿ bir ṭarafı İmer Şah Çavuş bin Muṣṭafa mülküne ve bir ṭarafı Bedr bin ʿAbdullah mülküne ve bir ṭarafı baba nâm kimesne mülküne ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i ḫaṣṣa müntehî olub iki yer evini ve bir ṣofayı altında zîr Zemîni ve ḳapu üstünde bir selâmlığı altında ve bir ṣöndürmeyi altında bir küçük ṣofayı ve bir ḫâbiye-i mâʾi, ve kenîfi ve muḥvvaṭayı müştemil olan mülk-ü menzili müteveffâ-yı mezbûruñ Bayındır ʿAcem Vaḳfı'na olan on beş biñ aḳçe deyni içün ve zevcesine on iki biñ aḳçe mehri müʾeccelinden olan deyni içün sûḳ-i sultânide beyʿ men yezîd olunduḳda mezbûreniñ üzerine yigirmi dört biñ aḳçeye ḳarar eyleyüb bir aḳçe ziyâde ile âḫer ṭâlibi ve ḫarîdârı olmamaġın menzil-i merḳūmı meblaġ mersûme mezbûre Faṭma'ya beyʿ eyleyüb on altı biñ beş yüz aḳçesini bi't-tamâm mezbûruñ yedinden alub ḳabḍ eyleyüb bâḳi ḳalan altı biñ beş yüz aḳçesini mezbûreniñ zevci müteveffâ-yı mezbûr ẕimmetinde olan on iki biñ aḳçe

mehr-i müʾecceline takaş eyledim didiğinde mukırr-ı merḳūmı iḳrâr-ı meşrûhunda mezbûre daḫi taṣdîḳ idicek. (Beyʿ men yezîd)

Şuhûd: Mevlâna ʿAbdullah Çelebi b. Naṣrullah el-imâm, Meḥmed Çelebi b. ʿOsman el-imâm, Pir Ḳalem b. Ebi Bekir, ʿAli Çelebi b. İmerza, Rıḍvan b. ʿAbdullah, Meḥmed Çelebi b. el-Ḥâc Yar aḥmed, el-Hac Emin b. el-Hac Şerif, el-Hac Hüseyin b. Mahmud, el-Hac Abdullah b. Kasım, Mehmed b. İmer, İbrahim b. el-Hac Mustafa, Mehmed Çelebi b. Sinan Efendi, Receb b. Hamza.

327 . Ḳaṣaba-yı Şervân sâkinlerinden Mehmet Çavuş bin ʿAli meclis-i şerʿde maḥrûse-i Brusa ahâlisinden olub dergâh-ı ʿâli çavuşlarından olan faḫrü'l-aḳrân ve naṣrü'l-aʿyân ʿOsman Çavuş bin İvaḍ muvâcehesinde iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm idüb ḥâlâ çavuş-ı müşârun-ilyehden yüz elli ʿaded tâmmü'l-vezn ṣaḥîḥü'l-ʻıyâr ġurûş aḫẕ u ḳabḍ eyleyüb Şervân'a vardıḳda meblaġ-ı merḳūm muḳābelesinde gence betmâniyle on betman ḥarîr irsâl etmege taḳrîr eyledim didiğinde ġıbbe't-taṣdîḳ. (Deyn)

Şuhûd: Sinan Ḫalife b. Musa, el-Ḥâc Meḥmed b. Nurullah, Budak Çavuş b. Derviş, el-Ḥâc Pir ʿAli b. Ḳıya, ʿAli Şîr b. ʿAbdullah er-Râcil, el-Ḥâc Hüssâm b. Meḥmed, el-Ḥâc Muṣṭfa b. ʿAli, Ḥıḍır b. İsmail.

328. **26 Ramazan Pazar Günü**

Bursa vilayetinin İshak Paşa Karifi mahallesinden Piri oğlu Mustafa ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Mehmet oğlu Abdurrahman Çelebi'ye mülkiyeti kendine ait olan bir bahçeyi satmıştır. Müşteri bahçeyi kendi malıyla kendine satın almıştır. Bahçe, mezkûr mahallede olup çeşitli ağaçlar ve akar suyu içermektedir. Bahçe, Mehmet oğlu Abdurrahman'ın bahçesine, merhûm Kadı Asker Vakfı'na, Haydarzade Efendinin bahçesine ve umumi yola sınırdır. Bahçenin sulama nöbeti akar sudan haftada pazar gecesi gecenin yarısından sabaha kadardır. Bahçe arsasının mukataası yıllık 20 gümüş dirhemdir. İlgili bahçeyi bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 9500 gümüş dirhemdir. İlgili satım akdi sahih ve şer'î bir akittir. (Bey' Mutlak)

Şâhitler: Mehmet Dede b. Hüseyin, Abdurrahman b. Mehmet, Mustafa b. Memi, Arslan b. Abdullah, Ahmet b. Hafâf, Hacı Cafer b. Abdullah, Ahmet b. Elvan el-İmam, Mehmet b. Mustafa.

329. Bursa vilayetinin Sultan Murat Han mahallesinden Hacı Yusuf oğlu Mehmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Fahrü's-sulehâi's-sâlikin Hüseyin oğlu Mehmet Dede'ye mülkiyeti kendine ait olan bir üzüm bağını satmıştır. Müşteri üzüm bağını kendi malıyla satın almıştır. Üzüm bağı, Gemlik kazasının tabii Gençli köyünde olup Filarite isimli zimmînin üzüm bağına, Kosta' ın üzüm bağına, Abdullah er-Râcil oğlu Hızır Bey'in üzüm bağına ve umumi yola sınırdır. Yıllık 125 gümüş dirhem mukataası olan üzüm bağını bütün sınır ve haklarıyla birlikte ilgili üzüm bağını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 9000 gümüş dirhemdir. İlgili satım akdi sahih ve şer'î bir akittir. Bu ikrar Hüseyin oğlu Mehmet tarafından tasdik edilmiştir. (Bey' Mutlak)

Şâhitler: Hacı Bostan b. Mehmet Nasr, Mehmet b. Ali, Ali b. Veli, Himmet b. Hacı İsmail, Mahmut b. Mustafa, Mustafa b. Yusuf, Kayıt yazarı Şeyh Mehmet Hakkı.

30B

330. Hamza oğlu Yusuf ikrar etti: İşbu kayıt sahibi İlyas oğlu Veli'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Haydar hane mahallesinde olup bir alt kat oda, bir özel oda, sofa, su varili, tuvalet, avlu ve meyveli ağaçları içermektedir. Yerleşim mekânı, kassap Mustafa'nın mülküne, Medine vakfının mülküne, umumi ve özel yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 10000 gümüş dirhemdir. İlgili satım akdi sahih ve şer'î bir akittir. (Bey' Mutlak)

Şâhitler: Hacı Mustafa b. Sefer, Hacı Ali b. Hacı Salih, Bekir b. Osman, Mahmut b. Yusuf.

331. Ba'dehu o içinde olan ……. Altı yüz akçeye bey' eyleyüp kabz-ı semen eyledi. (Bey' mutlak)

Şuhûd: el-Mezkûrûn.

332. Mehmet kızı Mümine ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Mehmet oğlu Sefer'e mülkiyeti kendine ait olan yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa

vilayetinin Havuz mahallesinde olup bir alt kat oda, hüçre ve tuvaleti içine almaktadır. Yerleşim mekânı, müşterinin mülküne, Kiremitçi zade Vakfına, umumi yola ve Hüseyin'in mülküne sınırdır. Yıllık 7 dirhem mukataası olan bu yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 2880 gümüş dirhemdir. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Mustafa b. Selim, Mustafa b. Ali, İbrahim Bey b. Abdullah, Kenan b. Abdullah, Musa b. Hacı Mehmet, İbrahim b. Hacı Sinan, Hüseyin b. Piri.

333. Sonra adı geçen Sefer ikrar etti: İşbu Bursa vilayetinde bulunan İbnü'l-Âceri Vakfı'nın mütevellîsinin temsilcisi Abdullah oğlu Kenan'a mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey‘ bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Adı geçen müşteri, ilgili yerleşim mekânını vakıf malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Havuz mahallesinde olup Piri oğlu Hüseyin'in mülküne, adı geçen müşterinin mülküne, adı geçen vakfa ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 1000 gümüş dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, alıcı yerleşim mekânını belirli bir üçret mukabilinde mezkûr satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekteki tarihteki ayın başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira miktarı kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 100 gümüş dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer‘îdir. Sonra satılmış olan yerleşim mekânı ve kira üçretini tahsili için, mezkûr mahalleden Selim oğlu Mustafa kefil oldu. (Bey‘ bi'l-istiğlâl, rehin ve kefâlet)

Şâhiter: Adı geçen şahitler.

334. Zikredilecek olan satım akdi ve meblağın kabzı için zevcesi Fahrü'l-muhsenât Mehmet Çelebi kızı Rabia hatun tarafından vekil ve Mehmet Çelebi kızı İsmi Han isimli küçük çocuğun şer‘î vasisi olan ve vekalet ve vesayeti şer‘î ispat vasıtasıyla sabit olan Pervane oğlu Ahmet Bey ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Durmuş oğlu Ali'ye vekaleten ve vesayeten adı geçenlere rahmetli annesi Ahmet Çelebi kızı Ümmü Gülsüm'den şer‘î miras yoluyla intikal edip mülkiyeti onlara ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Mihalic kazasına tabi olan Kebfere köyünde olup alt üst kat iki oda, ahır, meyveli ve meyvesiz ağaçlı avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Helvacızade

diye bilinen fahrü'l-müderrisîni'l-kiram Mehmet Efendi'nin mülküne, Memi oğlu Mustafa'nın mülküne, Mehmet'in mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen mukabilinde satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 5500 gümüş dirhemdir. İlgili satım akdi sahih ve şer'î bir akittir. Mukırrın ikrarı, müşteri tarafından bu vakayı tasdik etmek için vekil tayin edilen ve vekaleti Bali oğlu Ali ve Bosnî oğlu Hızır'ın şehadetleriyle sabit olan Sefer oğlu Nuh tarafından tasdik edilmiştir. Bu vaka 1008 yılında Ramazan ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Vekaleten ve vesayeten bey')

Şâhitler: Hızır b. Mahmut, Mustafa, Recep b. Hamza, Oruç b. Mahmut, Mehmet b. Hüsrev, Ali Hâce b. Ahmet.

335. Maḥrûse-i Brusa'da vâḳiʿ merḥûm Balcı ʿAli Çelebi Vaḳfın'a mütevelli olan Süleyman bin Ḥanîfi nâm kimesne meclis-i şerʿ-i ḫaṭîr-i lâzimi't-tevḳīrde işbu ḥâmilü'l-kitâb faḫrü'l-aḳrân Rüstem Beg bin ʿAli Beg nâm kimsene maḥdarında taḳrîr-i kelâm idüb vaḳf-ı merḳūmdan olub maḥrûse-i merḳūme esvâḳından Ṭâşçılar Çarşusunda vâḳiʿ lede'l-ehâli maʿlûmü'l-ḥudûd olub icâresi baña vaẓîfe taʿyin bir bâb etmekçi dükkânı yevmi üç aḳçe ile müşârun-ileyh Rüstem Begiñ taḥt-i icâresinde olub lâkin muḳaddemen dükkân-ı mezbûr ḫarâba mütveccih olub taʿmîre muḥtâc olduḳda mezbûr Rüstem Beg'e taʿmîr etmege izin verdikdenṣonra müşârun-ileyh Rüstem Beg daḫi kendü malından taʿmîrine üç biñ aḳçe ḫarç ve ṣarf etmiş idi ḥâla dükkânı mezbûr ḫarâba mütveccih olub taʿmîr termîme eşedd itiyâç ile muḥtâc olmaġın yine Rüstem Beg'e dükkân-ı mezbûru yerlerini taʿmîr etmege izin verdim şol vech üzere ki ḫarç ve ṣarf eyledüği aḳçe cânib-i vaḳfa icâre-i muʿaccele olub ḫâricden bir kemesne gelub icâresini ziyâde eyleyüb müşârun-ileyh Rüstem Beg dükkân-ı mezbûrda çıḳmaḳ lâzım gelurse ḫarç ve ṣarf eyledüği meblaġ-ı bi't-tamâm teslim etmedin iḫrâc olunmaya didiğinde muḳırr-ı merḳūmıñ vech-i meşrûḥ üzere câri olan kelâmı muḳarrun-leh el-merḳūm Rüstem Beg bi'l-muvâcehe taṣdîḳ ve bi'l-uṣâfehe taḥḳīḳ etdikde mâ hüve'l-vâḳiʿ ʿalâ vuḳūʿihi ketb u imlâ olunub yed-i ṭâlibe vaḍʿ ve defʿ olındı ki vaḳt-i ḥâcetde iḫticâc idene taḫrîren fî evâḫiri Ramaḍâni'l-mübârek sene ṣemân ve elf. (İcâre)

Şuhûd: el-Ḥâc İbrahim el-Ḥelvâci, el-Ḥâc Ṭurmuş b. Söndük, Meḥmed b. Ṭurmuş, el-Ḥâc Sinan b. ʿAbdullah, Maḥmud b. Yusuf, Meḥmed Beg b. Muṣṭafa.

31A

336. Bursa vilayetinin Havuz mahallesinden rahmetli Mehmet oğlu Ömer zikredilecek olan husus için kendi tarafından asâleten, kız kardeşleri Fetehnâ ve Farhi'nin tarafından vekaleten ki vekaleti Mehmet oğlu Sefer ve Fazlullah oğlu Mustafa'nın şehadetleriyle sabittir ve İsmail isimli küçük kardeşinin tarafından vesayeten ki vesayeti elindeki devamlı delil ile sabittir ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Ramazan kızı Şâhuban'a kendi ve kardeşlerine şer'î miras yoluyla rahmetli babasından intikal eden yerleşim mekânını asâleten, vekaleten ve vesayeten satmıştır. Müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, mezkûr mahallede olup bir alt kat oda, tuvalet ve avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Ebu Bekr'in mülküne, mezkûr Mehmet oğlu Ömer'in mülküne, Mustafa'nın mülküne ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 12 gümüş dirhemdir. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 2000 gümüş dirhemdir. İlgili satım akdi sahih ve şer'î bir akittir. Mukırrın ikrarı adı geçen müşteri tarafından yüz yüze tasdik edilmiştir. Bu satım muamelesi müteveffanın Bursa vilayetinde bulunan Zirekzade Vakfı'na olan borcu için defalarca talepte bulunan halkın meclisine sergiledikten sonra fiyatı zikredilen mebalağa sabitleşince mezkûr müşteriye satılmıştır. Bu ikrar 1008 yılının Ramazan ayının sonlarında kaleme alındı. (Bey' müzayede (Açık artırma yöntemiyle satım adki)

Şâhitler: Fazlullah b. Oruç, Sinan b. Abdullah el-Müezzin, Mustafa b. Yusuf, Recep b. Hamza, Mehmet b. İsmail, Musa b. Hacı Mehmet, Murat b. Abdullah.

337. Hacı Mustafa oğlu Ali ikrar etti: İşbu kayıt sahibi bıyığı çıkmamış genç, orta boylu, seyrek dişli, buğday tenli, Rusyalı Abdullah oğlu Hasan isimli kölemi mükatebe yoluyla 7000 gümüş dirhem karşılığında azat etmiştim. Şimdi miktarı zikredilen meblağı adı geçen kölemden tamamen alıp kabzettim. Artık diğer hür insanlar gibi hürdür. Onların lehinde ve aleyhinde olan her şey onun için de geçerlidir. Bundan sonra onun üzerinde mevlâsının bağlılık hakkı dışında (bu hakkı Mevlaların azad ettikleri kölelerin üzerinde olur) kimsenin hiçbir hakkı kalmamıştır. (Mukatebe yoluyla köle azadı)

Şâhitler: İbrahim b. Hüseyin, Recep b. Halil, Hasan b. Osman, Hacı Kasım b. Abdullah, Mustafa b. Mehmet, Hasan b. Abdullah, Ahmet Çelebi b. Süleyman.

338. Nasuh oğlu Mehmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Mahmut oğlu Ali'ye mülkiyeti kendine ait olan bahçeyi satmıştır. Bahçe, Bursa vilayetinin Hacılar Kuzları diye bilinen yerinde olup iki tarafı Selim zade Mehmet Efendi'nin Bahçesine ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Yıllık 15 dirhem mukataası olan bu bahçeyi bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı 1200 gümüş dirhemdir. İlgili bey' sahih ve şer'îdir. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Hacı Osman b., Mustafa b. İsa Bali, Hacı Kurt b. ve Mahmut b. Yusuf.

339. Bursa vilayetinin Tahtamescit mahallesinden rahmetli Piri oğlu Mehmet isimli küçük çocuğun şer'î vasisi Abdullah oğlu Mustafa ki vesayeti elindeki devamlı delil ile sabittir ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Sinan oğlu Mehmet mezkûr küçük çocuğa şer'î miras yoluyla rahmetli babasından intikal eden yerleşim mekânını vesayeten satmıştır. Yerleşim mekânı, mezkûr mahallede olup bir oda altında ahır, sofa altında serdâp, akar su, su kuyusu ve tuvaleti içermektedir. Yerleşim mekânının kıble tarafı Mustafa oğlu Osman'ın mülküne, doğu tarafı adı geçen müşterinin mülküne, kuzey tarafı mülküne ve batı tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 7600 gümüş dirhemdir. İlgili satım akdi sahih ve şer'î bir akittir. Mukırrın ikrarı adı geçen müşteri tarafından yüz yüze tasdik edilmiştir. Bu satım muamelesi müteveffanın Pir Ahmet Çelebi Vakfı'na olan borcu için defalarca talepte bulunan halkın meclisine sergilendikten sonra fiyatı zikredilen meblağa sabitleşince mezkûr müşteriye satılmıştır. (Vesayet yoluyla satım akdi)

Şâhitler: Mustafa b. İsa, Üstad Hasan b. Mehmet, Aman b. Mustafa, Derviş b. Hamza, Hacı Mehmet b. Omer, Ahmet b. Hüsrev el-İmam, Abdulkerim el-Müezzin, Mehmet Çelebi b. Hacı Yusuf.

340. Özdemir oğlu Nurullah meclis-i şer'de ikrar etti: İşbu bâ'isü'l-kitâb Ali oğlu Hacı Yusuf'a ödemesi gereken şer'î borç olarak 2080 borcum vardır. (Borç)

Şâhitler: Mehmet b. Abdullah, Arslan b. Abdullah, Mahmut b. Mustafa.

341. Zikredilecek olan muhâlea hususu için Hisar köyünün Çukur Çeşme mahallesinde sakin olan Oruç oğlu Hacı Mustafa tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Ali oğlu Ömer ve Ahmet oğlu Mehmet'in şehadetleriyle sabit olan Hüdaverdi oğlu Hacı Sefer ikrar etti: Vekalet tarikiyle müvekkilinin zevcesini, nikah akdinde verilen mehri (miktarı 9000 dirhemdir) geri alma, iddet nafakası ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında muhâlea yoluyla boşadı. Bu karşılıklı rızayla boşanma sahih ve şer'îdir. Artık kadın kocasından ayrılmıştır. Binaenaleyh kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. (Vekalet tarikiyle muhâlea)

Şâhitler: Üstad Hamza b. Mustafa, Ahmet b. İsa, Ahmet b. Oruç, Ali b. Oruç, Mustafa b. Yusuf, Recep b. Hamza, Ahmet b. Abdullah.

31B

342. **28 Ramazan 1008 Çarşamba Günü**

Hacı Yusuf oğlu Hüseyin ikrar etti: Haremeyn-i Şerîfeyn vakfının mütevellîsi işbu kayıt sahibi Abdullah (bvs) oğlu Mustafa Bey ile yaptığım muamele sebebiyle, mezkûr vakfın zimmetimde alacağı vardır. Borcun miktarı, 6600 gümüş dirhem olup 6000'i karz-ı şer'iden bakiye 600'ü şer'î yöntemle satın aldığım ince pamuklu kumaş semeninden oluşmaktadır. İlgili borç ödenmesi gereken bir borçtur. (Karz-ı şer'î ve deyn)

Şâhitler: Hacı Hamza b. Abdullah, Ahmet Bey el-Bevvâb, Mehmet b. Hacı Süleyman, Ahmet b. Mehmet, Derviş müezzin.

343. MAaḥrûse-i Brusa maḥallâtından Dâye Ḫâtun sâkinelerinden Ḫûbân binti Ebu Bekir nâm ḫâtun meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu ḥâfiẓü'l-kitâb faḫrü's-sâde ve mecmʿei's-sebâʿe Seyyid Ḥasan Çelebi ibni Es-Seyyid Yaḥyâ maḥḍarında iḳrâr ve takrîr-i kelâm idüb müşârun-ileyh Seyyid Ḥasan Çelebi'ye evṣâfı beynimizde ʿilmi şerʿî ile maʿlûm Mülâyim nâm recâbiye ve yigirmi beş miṣḳāl altun bir rize cüft ve dört ʿaded ṣahan ve iki tebsi ve bir baḳrâç ve iki tencere ve bir taba ve ṣafâ ve beş yaṣduḳ ve iki ḳāliçe ve iki köhne zili ve iki döşek ve bir yorġan ve üç mendil ve bir kebe ve bir ḳaṭife yaṣduḳ ve legen ve ibriḳ ve bir kokum bir yeşil ferâce ve bir alaca ḫâm ve bir ḥamam düşmesi ve bir ḥamam giymesi ve bir ḥamam ṭaşı ve bir küçük tebsiyi hibe-i ṣaḥîhe-i şerʿiyye ile hibe ve temlik eyleyüb müşârun-ileyh daḫi meclis-i hibede cümlesini ḳabḍ ve ittihâb eyledi dediğinden sonra müşârun-ileyh Seyyid Hüseyin Çelebi daḫi bu maḳalede mezbûre

Ḫûban'ıñ nafakasına vefat edinceye değin günde sekiz akçe ḫarc ve ṣarf etmege taʿahhud idicek mâ vekaʿa ḳayd ü ketb olındı taḥrîren fî evâḫiri şerhi Ramaḍâni'i-mbârek min şuhûri sene ṣemân ve elf. (Hibe ve nafaka)

Şuhûd: faḫrü'l-müderrisîni'l-kirâm ʿOsman Efendi b. Ahmed, Mehmed Efendi İbrahim el-müʾezzin, Ḥüseyin b. Caʿfer, Keyvan b. ʿAbdullah, Celb Verdi b. Mustafa, Receb b. Hamza Serbölük, Mahmud b. Yusuf ve ġayrihim .

344. Allah'a hamd olsun ve peygamber efendimiz Muhammed'e (savs), aile ve dostlarına selatu selam olsun. Bu ……. bir hüçcet olarak muhtevası şundan ibarettir: Bursa vilayetinin Azb Bey mahallesinden Seyyid Veli oğlu Seyyid Nebi isimli şahıs meclis-i şer'-i şerîf-i nebevide şöyle ikrar ve itirafda bulundu: Temiz bir niyetle Allah rızası için ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden toplam 1500 gümüş dirhem vakfedip vakfın tescili için mütevellî tayin ettiği cami imamı Mehmet oğlu Bekir'e teslim etmiştir. O da teslim almıştır. Bu teslim etme ve teslim alma sahih ve şer'îdir. Adı geçen vâkıf vakfettiği paranın her yıl şer'î istiğlal yönteminden onu on (satış fiyatının %10'una kiraya verilmesini) şeklinde kullanılarak, elde edilen kar Alaca Hırka mahallesinin avarızı için harcanmasını şart koşmuştur. Bu şart sahih ve şer'îdir. Zikredilen vakfın işlemi her iki tarftan tamamlandıktan sonra kayıtta imzası bulunan hâkim (diva) hidayete eren imamlardan (raaa) zikredilen vakfı sahih ve lazım gören imamın görüş ve içtihadına dayanarak vakfın sıhhat ve lüzumuna hüküm verdi. Artık zikredilen meblağ lazım ve ebedi bir vakıf malıdır. Bu vakfiye, tescil üçreti verildikten sonra sicil defterine kaydedilmiştir. (Vakfiye)

Şâhitler: Bostan b. İbrahim, Hacı Ömer b. Cafer, Hüseyin b. Hasan, Mustafa b. Yusuf, Recep b. Hamza ve Mahmut b. Yusuf.

345. İbrahim kızı Ayşe hatun ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Abdullah oğlu Hasan Bey'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa mahallelerinden Kız Yakup mahallesinde olup bir alt kat oda, bir özel oda, akar su ve meyveli ağaçlı avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, Kara Hasan'ın mülküne, Resul Sofi'nin mülküne, Hacı Bayram'ın dükkânına ve umumi yola sınırdır. Yıllık 32 dirhem mukataası olan bu yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan

dirhem üzerinen 13000 gümüş dirhemdir. İlgili bey‘ sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı müşteri tarafından yüz yüze tasdik edilmiştir. Bu ikrar 1008 yılında Ramazan ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: İbrahim b. Mehmet, Ahmet b. Mehmet, Ridvan b. Memi, Seyyid Ahmet b. Mahmut, Osman b. Ali, Bali b. Murat vd.

346. Ḳaḍâ-yı Atranus tevâbiʿinden Ṭurmuşlar nâm ḳaryeden ʿAbdülcelil bin Muṣṭafa nâm kimesne maḥfil-i ḳaḍâda ḥâlâ Atranus ḳadı olan ḳudvetü ḳuḍâti'l-islâm ʿumdetü vulâti'l-enâm Mevlânâ Ḥasan Efedndi bin Ḫıdır Zîde faḍluhu cânieb-i şerîflerinden vekîl ve kendü âdamları olan Muḥammed bin Süleyman maḥḍarında iḳrâr idüb müşârun-ileyh Efendi ḥaḍretlerine kendü li-eb ḳız ḳarındaşım olub velâyeti baña munḥaṣıra olan Ḥanife nâm ṣaġîre-i altı yıl tamamına değin müşârun-ileyh efenduya nefsini icâr idüb ḥâlâ yedlerinden üçyüz aḳçe alub ḳabḍ eyledim müşârun-ileyh Efendi daḫi altı yıl tamamına değin nafaḳa ve kisvesini kendü yanından ḫarc ve sarf etmege taʿahhud etdiler didiğinde ġıbbe't-taṣdîḳ. (Nefis icâresi)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yunus, Receb b. Ḥamza, Maḥmud b. Yusuf, Mevlânâ Meḥmed Efendi b. Ferruḫ Ḥüseyin, kâtibü'l-ḥurûf Şeyḫ Meḥmed el-muḥḍır.

32A

347. Mehmet oğlu Mehmet ikrar etti: İşbu kaydın sahibi Hüseyin oğlu Mustafa'ya ondan satın alıp kabzettiğim ince pamuklu kumaş semeninden 150 dirhem borcum vardır. (Borç)

Şâhitler: Hüseyin b. İsa, Recep b. Hamza.

348. Brusa'da Reyḥân Paşa Vaḳfı'nın ḥâlâ mütevellisi Muṣṭafa Çelebi bin el-Ḥâc Meḥmed meclis-i şerʿde Seyyid Bâli bin Seyyid Ḥasan maḥḍarında iḳrâr idüb Brusa'da Pirinc pazarında vâḳiʿ led'l-ahâli maʿlûmü'l-ḥudûd olan ḳahve ḫâneyi ve bir odayı târiḫ-i kitâb Şevvâlı ġurresinden bir yıl tamamına yevmi on iki aḳçeye mâh be-mâh ḥaḳlaşmaḳ üzere icâreye virdim deyub mezbûr Ṣafer ḳabûl eyledikde. (İcâre)

Şuhûd: Naṣûḥ, el-Ḥâc Muṭafa, el-Ḥâc ʿAli, Muṣṭafa en-Neccâr, el-Ḥâc Sinan el-ḫayyât.

349. Mîhâd oğlu Maksut isimli zimmî ikrar etti: İşbu ortağı Papıs oğlu Melik isimli zimmîye ortaklık yönünden 5000 dirhem ve diğer bir yönden 160 dirhem borcum vardır. (Borç)

Şâhitler: Mehmet b. Hamza, Murat b. Abdullah.

350. Bursa vilayatinin ahalisinden Fahrü'l-muderrisîni'l-kirâm Selim oğlu Mehmet Efendi, Tacir Mustafa oğlu Mustafa, Hamza oğlu Derviş ve Mustafa oğlu Hacı Osman isimli adil şahıslar Rahmetli Piri oğlu Mehmet isimli küçük çocuğun şer'î vasisi Abdullah oğlu Mustafa'nın mahzarında işbu kayıt sahibi kısa boylu, seyrek dişli, ela gözlü, sakallı Kıbrıslı Abdullah oğlu Yusuf isimli köleden sadır olan davanın sahih ve şer'î olduğuna dair şahitlik ettiler. Mezkûr köle mevlâsı Piri Bey henüz hayattayken onu, tedbir yoluyla şu ifadeyi "Benim vefatımdan kırk gün önce azatsın" dile getirerek azat ettiğini iddia etmektedir. Mevla'sı Piri mezkûr müddetten kırk gün fazla sağ kalarak yaşamıştır. Bu şehadet kabul şartlarına riayet edildikten sonra sahih ve şer'î olarak kabul olmuştur. Sonra kayıtta imzası bulunan hâkim (dfa) adı geçen kölenin mevlâsının bütün mallarından özgür olduğuna hüküm verdi. Bu hüküm sahih ve şer'îdir. İlgili hüküm 1008 yılında Ramazan ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Şehadet ve köle azadı)

Şâhitler: Mustafa b. İsa, Mahmut Efendi b. Ali, Himmet b. Hasan, Recep b. Hamza, Mahmut b. Yahya vd.

351. Maḥrûsa-i Brusa maḥallâtından ʿArablar maḥallesinden Ṣâliḥa binti Musa nâm ḫâtun meclis-i şerʿ-i şerîfde şaḳīḳası işbu ḥâmiletü'l-kitâb ʿAyşe nâm ḫâtun muvâcehesinde taḳrîr-i kelâm idüb babamız müteveffâ-yı mezbûr Musa'dan ikimize irṯ-i şerʿle maḥalle-i mezbûrede vâḳiʿ bir menzil intiḳāl eyleyüb ile'l-ân menzil-i mezbûrda ikimiz ʿalâ vechi'l-iştirâk sâkin olub her birimiziñ ḥiṣṣeleri taʿyin olunmamış idi ḥâla ikimiz terâḍî ile menzil-i mezbûrdan ḥiṣṣelerimizi taʿyin eyleyüb iki yer evini ve bir çarṭaḳı ve bir ṣofayı ve bir ḫâbiye-i mâʾi ve kenîfi ve muḥavvaṭayı müştemil olub ḥudûdunuñ bir ṭarafı İbrahim mülküne ve bir ṭarafı baña ḥiṣṣe taʿyin olunan menzile ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i ḫâssa ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i ʿâmma müntehî olan menzil-i mezbûr ʿAyşe'niñ ḥiṣṣesine taʿyin olunub ve iki yer evini ve bir ṣofayı ve bir ḫâbiye-i mâʾi ve kenîfi ve muḥavvaṭayı müştemil olub ḥudûdunuñ bir ṭarafı ṭarîḳ-i ḫâṣṣa ve bir ṭarafı Emine ve Yasemin mülklerine ve bir ṭarafı Teslime binti Muṣṭafa mülküne ve bir ṭarafı ʿAyşe binti

Muṣṭafa nâm ḫâtun mülküne müntehî olan menzil benim ḥiṣṣeme taʿyin olunub minvâl-i mezbûr üzere her birimiz ḥiṣṣelerimizi taʿyin eyledik dediğinde mezbûre ʿAyşe daḫi merḳūme Ṣaliḥa'yı kelimât-ı meşrûhasına bi'l-muvâcehe taṣdîḳ ididicek mâ veḳaʿa ḳayd ü ketb olındı taḥrîren fî evâḫiri şehri Ramaḍâni'l-mübârek min şuhûri sene ṣemân ve elf. (Miras)

Şuhûd: Faḫrü'l-eimmeti'ṣ-ṣâliḥîn Muṣṭafa Çelebi b. Ḥürrem Çelebi, Mehmed Dede b. Ḥüseyin, Meḥmed b. Ḥüseyin, Derviş Beg b. ʿAbdullah, Ḫüsrev b. ʿAli, Ḫalil b. Muṣṭafa, Ḥüseyin b. ʿAbdullah ve ġayrihim.

352. Ahmet oğlu Mevlâna Ali Efendi ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Fahrü'l-muhassilîn Hacı Halil oğlu Mevlânâ Hüseyin Çelebi'ye mülkiyeti kendine ait olan bir üzüm bağını satmıştır. Üzüm bağı, Bursa vilayetinde Kaplıcayı Atîk'in yakınındaki Dînek diye bilinen yerde olup bir tarafı Hasan'ın tarlasına, bir tarafı rahmetli Ali Paşa'nın tarlalarına ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Yıllık 25 dirhem mukataası olan bu üzüm bağını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 3100 gümüş dirhemdir. İlgili bey‘ sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı adı geçen müşterinin babası Piri oğlu Hacı Halil tarafından yüz yüze tasdik edilmiştir. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Mustafa b. Hacı Hasan, Mehmet b. Hüseyin, Ebulkâsım b., Ahmet b. Şicâ, Mehmet b. Şica, Hacı Mehmet b. Hasan ve İvaz b. Emir.

32B

353. **Yevmü'ṣ-Ṣüleṣâ 4 Şehri Şevvâli'l-Kerem Sene Ṣemân ve Elf**

Ḳaṣaba-yı Yelevâc sâkinlerinden Ṭurmuş bin Muṣṭafa meclis-i şerʿde işbu ḥâmilü'l-kitâb Veli bin Resul maḥḍarında iḳrâr eyleyüb babam müteveffâ-yı mezburdan irṣ-i şerʿle baña intiḳāl eyleyüb ḳaṣaba-yı merḳūm tevâbiʿinden Ṣâyır nâm ḳaryede vâḳiʿ bir ṭarafı Ramaḍan keremine ve bir ṭarafı Ḥüseyin Çavuş keremine ve bir ṭarafı yine benim mezraʿama ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i ʿâmma müntehî olan keremi mezbûre iki biñ sekiz yüz aḳçeye beyʿ idüb biñ aḳçesin bi't-tamâm alub biñ sekiz aḳçeyi babam müteveffâ-yı mezbûruñ merḳūm Veli'ye afyon bahâsından ve karḍdan olan biñ sekiz yüz aḳçe deynine taḳaṣ eyledim. (Beyʿ mutlak)

Şuhûd: Aḥmed b. Yusuf, Muṣṭafa b. İlyas, Ḥamza b. Ḥıḍır, Sinan b. Sefer, Maʿden b. Ḳasım, Aydın b. Murad.

354. Hacı Mehmet kızı Ayşe ikrar etti: Nurullah oğlu Kasım'dan aldığı mehri (miktarı 4000 dirhemdir) geri verme, iddet nafakası ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında muhâlea yoluyla boşanmıştır. Bu muhâlea sahih ve şer'îdir. Artık kadın kocasından ayrılmıştır. Binaenaleyh kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her biri bütün dava ve çekişmelerden birbirlerinin zimmetini ibra ettiler. (Muhalea ve ibra).

Şâhitler: Mevlânâ Mehmet Efendi b. Mezkûr mahallenin imamı Hasan, Mustafa b. Mehmet el-Müezzin, Ebubekir b. Hacı Piri, Mehmet Çelebi b. Hâce Yar Ahmet, Hacı Mehmet b. Nurullah.

355. Lasker isimli zimmînin oğlu Nikola ikrar etti: İşbu Bursa vilayetinin kalesinde bulunan Cami kale mahallesinin Avarız Vakfı'nın mütevellîsi Mehmet oğlu Şah Mehmet Çelebi'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Adı geçen müşteri, ilgili yerleşim mekânını vakıf malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Buladı Yunus köyünde olup bir tarafı Nikolu oğlu Lasker'in mülküne ve diğer üç tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 3000 gümüş dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, alıcı yerleşim mekânını belirli bir üçret mukabilinde mezkûr satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekteki ayın başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira miktarı kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 300 gümüş dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer'îdir. Sonra satılmış olan yerleşim mekânı ve kira üçretini tahsili için, kiracının babası Nikoli oğlu Laskeri ve kardeşi Laskeri oğlu Yondi ve Nişer oğlu Henânur kefil oldular. (Bey' bi'l-istiğlâl ve kefâlet)

Şâhiter: Ahmet Efendi el-İmam, Hacı İbrahim b. Osman, İbrahim b. Yusuf el-Müezzin, İbrahim b. Hacı Durmuş, Hacı Mustafa b. Zulfikâr ve Mustafa b. Yusuf.

356. Bali oğlu Recep ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Fahrü'l-akrân Abdullah (bvs) oğlu Mehmet Âğa'ya at ve arpa semeninden ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 2000 gümüş dirhem borçluyum. Bu ikrar sahih ve şer'îdir. (Borç)

Şâhitler: Mahmut b. Ahmet el-Müezzin, Kasım Bey b. Abdullah, Mahmut b. Yusuf, Abdi b. Piri, Murat b. Abdullah.

357. Yahya kızı Fatma ikrar etti: İşbu kayıt sahibi kocası Abdullah oğlu Hüseyin'den aldığı mehri (miktarı 300 dirhemdir) geri verme, iddet nafakası ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında muhâlea yoluyla boşanmıştır. (Muhalea)

Şâhitler: Mustafa b. Mehmet, Murat b. Abdullah, Rıdvan b. Abdullah.

358. Abdullah kızı Yasemin ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Hüseyin oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Veled-i Abdurrahman mahallesinde olup üç alt kat oda, sofa, su varili, fırın, tuvalet ve avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Hacı Abdurrazzâk'ın mülküne, Abdullah oğlu Rıdvan'ın mülküne, Teberrük oğlu Mustafa'nın mülküne ve özel yola sınırdır. Yıllık 54 dirhem mukataası olan bu yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinen 10000 gümüş dirhemdir. İlgili bey' sahih ve şer'îdir. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Piri Halife b. Mahalleinin İmamı, Mustafa b. Teberruk, Mustafa b. Yusuf Serbölük, Bayram Halife, Muharrem b. Perviz, Perviz b. Abdullah, Musa b. Abdullah, Mehmet b. İsmail, Abdullah b. Ali, Bekir b. Hacı Bayram, Hüseyin b. İsa.

33A

359. Bursa'nın Timurtaş mahallesinden Abdullah oğlu Haydar ikrar etti: İşbu kayıt sahibi orta boylu, seyrek dişli, sarı renkli, ela gözlü, karnında yara alameti bulunan Rusyalı Abdullah oğlu Yusuf isimli kölesini Allah rızası ve muazzam ecir kazanmak için azat etmiştir. Artık diğer esas özgür insanlar gibi özgürdür. (Köle azadı)

Şâhitler: Osman b. İbrahim, Hüseyin b. Abdullah, Alamşah b. Osman, Hacı Mehmet b. Ahmet, Halil b. Bekir, Hasan Çelebi b. İsrail, İsa b. Mehmet, Mustafa b. Yusuf, Hacı Mustafa b. Torhan, Hacı Seydi b. Ahmet el-Bevvâp, Hüseyin b. İsa.

360. Mustafa kızı sayın Züleyha hatun tarafından satım akdi ve semenin kabzı için vekil tayin edilen ve vekaleti Halil oğlu Mehmet ve Veli oğlu Abdunnebi'nin şehadetleriyle sabit olan Mahmut oğlu Hacı Mustafa ikrar etti: İşbu müvekkili mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını, kayıt sahibi Bostan oğlu Mehmet'e satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa'nın Sultan Gazi Hüdavendigar mahallesinde olup bir alt kat oda önünde sofa, fırın, su varili, tuvalet ve avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Musa b. mülküne, bir tarafı Seyyid mülküne, diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 3000 gümüş dirhemdir. İlgili bey' sahih ve şer'îdir. (Vekalet yoluyla ikrar ve satım akdi)

Şâhitler: Hamza Halife b. Mustafa el-İmam, Abdi b. Bahşi, İbad b. Abdulgaffar, Osman Halife b. Murat, Mustafa b. Yusuf, Recep b. Hamza, Mehmet b. Bekir.

361. Sonra adı geçen Mahmut, Halil oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan mezkûr yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında ki miktarı 3200 gümüş dirhemdir, sattı. Bu bey' sahih ve şer'îdir. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Adı geçen şâhitler.

362. Sonra adı geçen Mehmet mezkûr yerleşim mekânını zikredilen mahallenin avarız vakfının mütevellîsi Mahmut oğlu Hacı Mustafa'ya belirli ve kabzedilen semen karşılığında ki miktarı 3000 dirhemdir sattı. Ondan sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, alıcı yerleşim mekânını belirli bir üçret mukabilinde mezkûr satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekteki tarihin Ramazan ayının başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira miktarı kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 300 gümüş dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer'îdir. Satılmış olan yerleşim mekânı ve kira üçretini tahsili için, Bostan oğlu Mahmut kefil oldu. Bu kefâlet icap kabulü içermektedir. (Bey' bi'l-istiğlâl ve kefâlet)

Şâhitler: Adı geçen şâhitler.

363. Bursa vilayetinin Kocabaşı mahallesinden Yorgi oğlu Niko ikrar etti: İşbu Bursa'nın Gezler mahallesinin vakfının mütevellîsi Kıya oğlu Hacı Piri'ye mülkiyeti

kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey‘ bi’l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Adı geçen müşteri, ilgili yerleşim mekânını vakıf malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, zikredilen mahallede olup bir tarafı Karakaş’ın mülküne, bir tarafı Kara Hasan’ın mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 1000 gümüş dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, alıcı yerleşim mekânını belirli bir üçret mukabilinde mezkûr satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti, 1009 yılının Muharrem ayının başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira miktarı kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 100 gümüş dirhemdir. Satılmış olan yerleşim mekânı ve kira üçretini tahsili için, kiracının Yorgi kızı Kadınşah kefil olmuştur. Bu kefalet icap kabulü içermektedir. (Bey‘ bi’l-istiğlâl ve kefâlet)

Şâhitler: Mehmet b. Şaban el-İmam, Osman Bey b. Mustafa, Mustafa Bey b. Ferhat, Hacı Mehmet b. Mustafa, Hacı Süleyman b. Ahmet, Mehmet b. Süleyman ve Recep b. Hamza.

33B

364. Maḥrusa-i Brusa sâkinelerinden Varsimniye binti Pnayot nâm ẕimmiye maḥfil-i şerʿde Damadi Esrati veld-i Apostolus maḥḍarında iḳrâr idüb maḥrûsa-i merḳūmede Demur Ḳapı maḥallesinde vâḳiʿ ḥudûdınıñ bir ṭarafı Muṣṭafa Beg mülküne ve bir ṭarafı Aḥmed mülküne ve bir ṭarafı Gükḫâncı Aṣlan mülküne ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i ʿâmma müntehî olub iki yer evin ve bir çarṭaḳı altında aḫırı ve bir ḫâbiye-i mâʾi ve kenîfi ve muḥavvaṭa-yı müştemil olan mezniliñ nıṣf-ı şâyiʿini bundan esbaḳ ẕimmî-i mezbûre üç biñ aḳçeye beyʿ idüb ḳabḍ-ı ṣemen etmiş idim ḥâlâ nıṣfı şâyiʿ-i ʾuḫrâ mezbûre yine dört biñ aḳçeye beyʿ idüb ḳabḍ-ı ṣemen ve teslim-i müṣemmen eyledim baʿde'l-yevm menzil-i mezbûruñ mülki müşterâsıdır didiğinde. (Beyʿ mutlak)

Şuhûd: Muṣṭafa Beg b. ʿAbdullah, Muṣallî b., ʿOṣman Çelebi b. Ḥıḍır Beg, Muṣṭafa b. Yusuf, Receb b. Ḥamza, Ḳalyofi b. Dimitri, Ebustolus b. Entedoluz, Dimitri b. Ḳalyofi, Ḳostantin b. Oruyani, Ellüzûmi b. Papayorgi.

365. Hacı Yakup kızı Ayşe ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Yakup oğlu Mahmut Çelebi’ye mülküyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Molla Fenâri mahallesinde olup bir alt kat oda, bir özel oda, altında ahır,

su varili, tuvalet ve avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının iki tarafı müşterinin mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 3000 gümüş dirhemdir. İlgili bey‘ sahih ve şer‘îdir. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Osman b. Ali, Mustafa b. Mehmet, Mehmet b. Piri, Hacı Süleyman b. Mehmet el-Bezzaz, Bekir b. Hacı Süleyman, Musallî b. Sinan, Mehmet b. Hasan Bey ve Recep b. Hamza.

366. Piri oğlu Mehmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Mahmut Çelebi’ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Molla Fenâri mahallesinde olup iki alt kat oda, su varili, tuvalet ve avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, müşterinin mülküne, Abdi’nin mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 500 gümüş dirhemdir. İlgili bey‘ sahih ve şer‘îdir. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Adı geçen şahitler.

367. Bundan akdem maḥrûse-i Ḳonya'da vefat iden merḥûm el-Ḥâc Naṣirüddin nâm kimesneniñ ʿAbdullah ve Müʾmine ve Emine nâm ṣiġārınıñ valideleri ve vaṣî-i şerʿîsi olan Zeyni binti ʿOsman nâm ẖâtun ṭarafından ẖuṣûṣ-ı âti’z̲-z̲ikre vekîl olub vekâleti irâd eyledüği naḳl-i şehâdet ile s̲âbite olan el-Ḥâc Aḥmed bin Naṣûḥ nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu ḥâmilü'l-kitâb el-Ḥâc Meḥmed bin Ḫalil nâm kimesne maḥḍarında bi'l-vekâle iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr el-Ḥâc Naṣir bundan akdem maḥrûse-i Brusa götürub beyʿ eyledüğü saẖtiyân bahâsından mezbûr Muṣṭafa z̲immetinde olan on iki biñ ṭokuz yüz aḳçemi mezbûr el-Ḥâc Meḥed yedinden vekâletim ḥasebiyle bi't-tamâm ve'l-kemâl alub ḳabḍ eyledim meblaġ-ı merḳūmdan z̲immetinde bir aḳçe baḳī ḳalmadı didiğinde ġıbbe't-taṣdîḳ mâ veḳaʿa mezbûr el-Ḥâc Meḥmed ṭalebiyle ketb ü taḥrîr olındı taḥrîren fî evâẖiri şehri şevvâli'l-mükarram li-sene s̲emân ve elf. (Vekâlet ve şehâdet)

Şuhûd: el-Ḥâc Nebi b. İbrahim, el-Ḥâc Sefer b. ʿAbdullah, Ḥasan b. Muṣṭafa, Bekir b. Yaḥya, Receb b. Ḥamza ve ġayrihim.

368. Abdullah kızı Dilaram ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Ali oğlu Hüsrev'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Derdane köyünde olup bir alt kat oda önünde gölgelik, fırın ve avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Durmuş oğlu Ahmet'in mülküne, Ali oğlu Nebi'nin mülküne, Hamza oğlu İbrahim'in üzüm bağına ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık yedi dirhemdir. Yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan dirhem üzerinen 4000 gümüş dirhemdir. İlgili bey' sahih ve şer'îdir. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Hacı Mustafa b. Yusuf, Nebi b. Ali, Ahmet b. Durmuş, Hacı Sinan b. Mehmet ve İbrahim b. Hamza.

34A

369. Maḥrûse-i Brusa sâkinlerinden fahrü'l-emâṯil ve'l-eşbâh Ḥasan Beg bin ʿAbdullah meclis-i şerʿ-i şerîfde ḳaṣablar ṭaifesinden işbu bâʿiṯü't-taḥrîr Gûlabî bin ʿAbdi nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i kelâm ve taʿbîr-i merâm idüb bundan esbaḳ mezbûr Gûlabî ile ikinci şerik olub mâbeynimizde muʿâmelât-i şerʿiyye vâḳiʿa olmuş idi el-ḥâle hâẕih ḥisâb ü kitâb idüb benim ẕimmetimde mezbûr Gûlabî'niñ sekiz biñ beş yüz aḳçe ẓuhûr eyleyüb meblağ-ı merḳūmı mersûm Gûlabî'ye teslim idüb birbirimiziñ ẕimmetini ḫuṣûṣ-ı mezbûre müteʿalliḳ daʿvâ ve ṭalebden ibrâ eyledik didiğinde müşârun-ileyh Ḥasan Beg'i kelimât-ı meşrûḥsunda mezbûr Gûlabî daḫi bi'l-muvâcehe taṣdîḳ idicek mâ veḳaʿa bi'ṭ-ṭaleb ḳayd ü ketb olındı taḥrîren fî evâsıṭı şehri Şevvâli'l-mükarram li-sene ṯemân ve elf. (İbrâ)

Şuhûd: Faḫrü'l-aḳrân ʿAbdülkerim Beg b. ʿAbdi el-Cundi, Derviş b. Celb Vermiş, Ḫalil b. ʿAbdunnebi, Naṣûḥ b. İbrahim, Naṣûḥ Beg b. el-Ḥâc ʿÖmer ketḫüdâ-yı ḳaṣebât, el-Ḥâc Ḥüseyin b. İmer el-Ḳasâb, ʾiḫvetü'l-Ḥâc Ḥasan el-Ḳaṣab, Bostan Beg b. el-Ḥâc Memi, ʿÖmer b. ʿAbdullah Serbölük .

370. Hâkim, işbu bâ'isü'l-kitâb Cafer oğlu Hacı Mehmet'i dindarlığa vasıflanmış olduğu için, küçük çocuğun vasisi Fatma isimli kadının gözcü olarak tayin edip vasinin mezkûr gözcünün haberi olmadan çocuğun hiçbir malına tasarruf edemeyeceğini belirledi. (Mahkeme tarafından vasinin üzerine gözcü tayin edilmesi)

Şâhitler: Halil b. Resul el-Müezzin, Hasan Bey er-râcil, Bekir b. Yahya.

371. Ahmedullah oğlu Mehmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Ali oğlu Mustafa'ya mülkiyeti kendine ait olan bir üzüm bağını satmıştır. Müşteri üzüm bağını kendi malıyla kendine satın almıştır. Üzüm bağı, Bursa vilayetinde Cem Yokuşu diye bilinen yerde olup mezkûr satıcının mülküne, Hacı Böseni oğlu Mehmet'in mülküne, Ali oğlu Nasuh'un mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili üzüm bağı arsasının mukataası yıllık 15 dirhemdir. Üzüm bağını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen bir semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 1000 dirhemdir. İlgili bey' kat'î, sahih ve şer'îdir. (Bey' bat)

Şâhitler: Mehmet b. Hacı Yusuf, Nasuh b. Ali, İlyas b. Yahya, Nasuh b. Say ve Mustafa b. Yusuf.

372. Maḥrûse-i Brusa'da vâḳi' ḥarameyn-i şerîfeyn Medîne-i Münevvere Evḳāfının ḥâlâ mütevellisi olan faḫrü'l-eşbâh Muṣṭafa Beg ibni 'Abdullah cânibinden vekîl ve vaḳf-ı mezbûre câbi olan Harmuz bin 'Abdullah meclis-i şer'-i şerifde işbu ḥâfiẓü'l-kitâb Ḥüseyin Çelebi ibni Yusuf maḥḍarında iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm idüb vaḳf-ı mezbûrdan olub maḥrûse-i merḳūme ẕeylinde Miraḫûr ḳurbunda vâḳi' bir ṭarafı mezbûr Ḥüseyin Çelebi baġçesine ve bir ṭarafı Ḥâcı Yusuf baġçesine ve bir ṭarafı Ḥâcı Meḥmed nâm kimesne baġçesine ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i ḫâṣṣa müntehî olan baġçeyi mütevelli-i müşârun-ileyh mezbûr Ḥüseyin Çelebi târiḫ-i kitâb şehri ġurresinden ṭoḳsan yıl tamamına değin her üç yılda 'aḳd-i cedîd olub 'aḳd-i ṯâniniñ ibtidâsı 'aḳd-i evveliñ intihâsı olmaḳ üzere icâre-i ṭavîleyi tecviz iden fuḳahâ-yı 'ûlü'l-lelbâb ḳavilleri üzere icâre-i ṭvîle-i mu'tâde ile altı biñ aḳçeye icâreye virüb meblaġ-ı merḳūm altı biñ aḳçeyi mu'accelen aḫẕ u ḳabḍ eyledi didine mütevelli-i mezbûr üzere mumḍî ve maḫtûm temessük virdi didiğinde gıbbe't-taṣdîḳ mâ veḳa'a ḳayd olındı taḥrîren fî şehri Şevvâl sene 1008. (İcâre)

Şuhûd: el-Ḥâc Ḥamza b. 'Abdullah, Meḥmed b. el-Ḥâc Süleyman, Aḥmed b. Meḥmed, İsḫâḳ Beg b. 'Abdullah.

373. Dergâh-ı ʿâli yeñiçerilerinden Meḥmed bin Aḥmed nâm yeñiçeri meclis-i şerʿde li-eb ve ümm ḳarındaşı olan işbu bâʿiṣü'l-kitâb Maḥmud nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüb mahḥrûse-i Brusa muḍâfâtından Kestel nâm ḳarye ḳudrbunda vâḳiʿ olub mülkü mevrûṣumuz olub ʿinde'l-cîrân maʿlûmü'l-ḥudûd olan mezraʿalardan ḥiṣṣe-i

şâyiʿamıñ ḥaḳḳ-ı taṣarruf ve ḳarârın ṣâḥib-i arḍ maʿrifetiyle merḳūm Maḥmud'a biñ yüz naḳd-i râyic fi'l-vaḳt aḳçeye tefvîḍ eyleyüb muḳābele-i tefvîḍde mezbûr Maḥmud yedinden ẕizkr olunan meblaġ-ı merḳūmı bi't-tamâm aḫẕ ü ḳabḍ idüb ẕikrolunan bâlâda keyfe yeşâʾ mutaṣarrıf ola deyu iḳrâr ve iʿtirâf eyldükde mâ hüve'l-vâḳiʿ bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olunub yedine defʿ olındı. Taḥrîren fi't-târîḫ. (Tefviz hakk-ı tasarruf)

Şuhûd: Yusuf b. ʿAbdullah, Meḥmed b. ʿAbdullah, Veli b. Maḥmud, Meḥmed b. ʿAbdullah, Muṣṭafa b. ʿAbdullah, ʿOsman b. ʿAli, Maḥmud b. Yusuf.

374. Bundan aḳdem Maḥrûse-i Brusa'da Ḥasan Paşa maḥallesinde vefat iden Paşa binti Muṣlihuddîn nâm ḫâtunıñ li-eb ve 'ümm ḳız ḳarındaşları Emine ve Ayni nâm ḫâtunlar meclis-i şer'-i şerîfde işbu ḥâfizü'l-kitâb el-Ḥâc Ḥamza bin el-Ḥâc Aḥmed el-Ḫaffâf maḥḍarında iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûreniñ vefat eyledikde zevci olan mezbûr el-Ḥâc Ḥamza ẕimmetinde mehr-i mü'eccelinden altı biñ aḳçe ḥaḳḳı olub ṭaleb eylediğimizde mehr-i mü'ecceli üç biñ aḳçe olub meblaġ-ı merḳūm üç biñ aḳçeyi daḫi Müslümanlar ḥuḍûrunda hibe-i ṣaḥîḥe-i şer'iyye ile hibe eyledi ve ḥacc-i şerîf içün s̱üḻs̱-i malından baña altı biñ aḳçe vaṣiyyet eyledi oña daḫi ṣâhidlerim vardır ṭaleb eylerin deyu ve bundan mâ'adâ müteveffâ-yı mezbûreniñ muḫallefâtına müte'alliḳ beynimizde münâze'ât-i kes̱îre vâḳi' olmuş idi ḥâlâ beynimizde muṣliḥûn tevassuṭ idüb "eṣ-ṣulḥu seyyidü'l-aḥkâm" feḥvâsınca mezbûretân ile ṣulḥ olub biz ṭaleb eyledüğümüz altı biñ aḳçe mehr-i mü'ccelden ferâġ idüb mezbûr daḫi s̱üḻs̱-i malından ṭaleb eyledüği altı biñ aḳçeden fâriġ idüb birbirimiziñ ẕimmetini ḫuṣûs-ı mezbûre ve müteveffâ-yı mezbûrenin menzil ve muḫallefâtına müte'alliḳ da'âvî ve müṭâlebâtdan bi'l-külliye ibrâ eyledik ba'de'l-yevm bizden veya vekîlimizden da'vâ ṣâdıre olursa lede'l-ḥükkâmi'l-kirâm istimâ' olunmaya didiğinde ġıbbe't-taṣdîḳ ve'ṭ-ṭaleb mâ vekâ'a ketb ü taḥrîr olındı taḥrîren fî evâili şehri Ramaḍâni'l-mübârek li-sene s̱emân ve elf. (Mehir, hibe, ibra ve sulh)

Şuhûd: Meḥmed Efendi b. Aḥmed el-ḳāḍḍı, Maḥmud Ḫalife b. Yusuf el-İmâm, Meḥmed Beg b. 'Abdullah er-Râcil, Meḥmed Çelebi b. el-Ḥâc Sinan, 'Abdulbaḳi Çelebi b. Meḥmed, Meḥmed b. Ḥasan, Ḥasan b. Nu'man, el-Ḥâc Behram b. 'Abdullah, Muṣṭafa b. 'Ali, Meḥmed Çelebi b. Emrullah re'îsi'l-muḥḍırûn.

34B

375. **16 Şevval Pazar Günü**

Bursa'nın Alaca Hırka mahallesinden Ali oğlu Hacı Yunus ikrar etti: İşbu kayıt sahibi rahmetli Bekir kızı Mehmet isimli küçük çocuğun vasisi Bekir kızı Fatma'ya mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey‘ bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Adı geçen müşteri, ilgili yerleşim mekânını adı geçen çocuğun malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, zikredilen mahallede olup bir tarafı hapishanenin mülküne ve diğer üç tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 4000 gümüş dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, alıcı yerleşim mekânını belirli bir üçret mukabilinde mezkûr satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekte olan tarihteki ayın başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira miktarı kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 400 gümüş dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer‘îdir. Satılmış olan yerleşim mekânı ve kira üçretini tahsili için, kiracının Hızır oğlu Sefer kefil oldu. Bu kefalet icap kabulü içermektedir. (Bey‘ bi'l-istiğlâl ve kefâlet)

Şâhitler: Hacı Mehmet b. Cafer en-Nâzir, Seyyid Veli b. Seyyid Nebi, Hüseyin b. Hasan, Mustafa, Hızır b. Kethüda, Hızır b. Ali, Derviş Bey b. Abdullah, Mahmut b. Yusuf ve Mustafa b. Hüseyin.

376. Macaristanlı Sinem şehadet kelimesini (eşhedü en lâ ilâhe illallah ve enne Muhammeden resulullah) dile getirerek batıl dinden çıkıp İslâm dinine girdi ve sonra ona Selime ismi verildi. (İhtidâ)

Şâhitler: Hasan Bey b. Mustafa, Hızır Bey b. Abdullah, Mahmut b. Ali, Hacı Mehmet b. Şaban, Recep Bey b. Abdullah, Mahmut b. Mustafa, Mehmet b. Ali, Ömer b. Kasım, Hızır Kethüda b. Ali.

377. Mezbûre bir Yahûdiniñ câriyesi olub müslüman olmağın Doġan Beg maḥallesinde sâkin ʿÖmer bin Ḳasım'da emânet vaḍʿ olunduġu ḳaydolındı. (Emanet)

Şuhûd: el-Mezbûrûn.

378. Bursa'nın Veziri mahallesinden Ali oğlu Hayrettin Halife, kayıt sahibi rahmetli Şemseddin Vakfı'nın mütevellîsi Abdulvehhâb oğlu Hâce Haydar'a satmıştır.?

379. Bursa'nın Veziri mahallesinden Ali oğlu Hayrettin ikrar etti: Rahmetli Şemseddin Vakfı'nın mütevellîsi Abdullah oğlu Hoca Haydar ile yaptığım muamele sebebiyle mezkûr vakıf malından zimmetimde 22000 gümüş dirhem alacak vardır. 20000'i karz-ı şer'îden ve 2000'i karz dışında ipek parasından müeccel olarak oluşmaktadır. Alacağın müddeti 1009 yılının Muharrem ayının başından tam bir seneye kadardır. Zikredilen tüm meblağa, adı geçen mahalleden İsmail Bakkal oğlu Hızır Bali kefil oldu. Bu kefalet icap kabulü ihtiva etmektedir. (Borç ve kefalet)

Şâhitler: Mehmet b. Hızır, Seyyid Mustafa b. Seyyid Mehmet, Hacı Sinan b. Mehmet el-Bevvap, Mehmet b. Hacı Bostan, Mehmet b. Süleyman, Mustafa b. Yusuf, Mahmut b. Yusuf ve Recep b. Hamza.

380. Bu dava iptal edilmiştir.

35A

381. Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Ṣarı ʿAbdullah maḥallesi ahâlisinden Meḥmed bin Ḥaydar el-Müʾezzin ve Aḥmed Çelebi bin Şemseddin ve Ḥâcı Ḥüseyin bin ʿAbdullah ve Ḥâcı Ḳadri bin ʿAli ve Ḥâcı Baḫşi bin Ḥüseyin ve Saʿdi bin Aḥmed ve sâyirleri bi-ʾüsrihim maḥfil-i şerʿ-i şerîfde yine maḥalle-i mezbûre ahâlisinden ʿAli bin Bali nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i kelâm ve ta'bîr-i merâm idüb işbu sene-i mübârekede ferman olunan avârıḍ aḳçesi maḥallemiz ahâlisine tevzi' olunduḳda maḥallemizde sâkine Kerime ibnetü'l-Ḥâc Ḥamza nâm ḫâtunıñ sâkine olduġı menzili defterde iki buçuk ḫâne olub mezbûreye biñ aḳçe ṣatdıḳ lâkin ḥâla mezbûre bunda olmayub Kanḳari'ye gidüb onda daḫi kimesne olmayub ḫâli olmaġla meezbûre Kerime ṣatduġumuz biñ aḳçeyi mezbûr 'Ali'den bi-ṭarîḳi'l-ḳarḍi'l-'ayn mezbûreniñ ḥiṣṣesi içün avârıḍa teslim eyledik vâḳ' olan kelâmımız taḫrîr olunub yedimize ḥüccet-i şer'iyye virilmesi ṭaleb ideriz didiklerinde bu ḥurûf ket ü taḫrîr olunub yedlerine def' olındı. (Bey')

Şuhûd: el-Hâc Muṣṭafa b. el-Ḥâc Ḥasan, el-Ḥâc Ḫalil b. Piri, Emrullah b. Ḫıḍır el-'attâr, Muṣṭafa b. Yusuf Serbölük.

382. Bursa'nın Parmaksız mahallesinden İlyas oğlu Bostan ikrar etti: Kendi vakfının mütevellîsi Cafer oğlu Hacı Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir üzüm bağını bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Adı geçen müşteri, ilgili üzüm bağını vakıf

malıyla satın almıştır. Üzüm bağı, Gemlik kazasının tabii Gençli köyünde olup bir iki tarafı Hacı İsmail oğlu Ahmet'in üzüm bağına, bir tarafı Muhammed Yusuf'un üzüm bağına ve diğer bir tarafı Hacı Nasuh'un mülküne sınırdır. İlgili üzüm bağını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 3000 gümüş dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, alıcı yerleşim mekânını belirli bir üçret mukabilinde mezkûr satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekte olan tarihteki ayın başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira miktarı kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 300 gümüş dirhemdir. (Bey' bi'l-istiğlâl)

Şâhitler: Nasuh b. Memi, Yusuf b. Abdullah, Hasan b. Hüseyin, Hacı Mehmet b. Ahmet, Seyyid Hızır b. Seyyid Nebi ve Mahmut b. Veli.

383. Burûse tevâbiʿinden Gülpınar ḳaryesi sâkinelerinden Meḥmed bin Ḥüseyin işbu ḥâmiletü'l-kitâb Raḥime binti ʿAbdi maḥdarında iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm idüb ḳarye-i mezbûrede vâḳiʿ ḥudûdınıñ bir ṭarafı Veli nâm kimesne mülküne ve üç ṭarafı ṭarîḳ-i ʿâmma müntehî olub bir yer evin ve bir çardaḳı ve bir ḫaraba müşrif menzili ve muḥavvaṭa-yı müştemil olub nıṣfı benim mülkü mahḍım ve nıṣfı âḫarı bundan aḳdem vefat iden zevcetim ʿÂyşe nâm ḫâtundan irṯ-i şerʿle baña intiḳāl iden mülk-i menzilimi ḥudûd ve ḥuḳūḳ-ı ile mezbûreye beş biñ beş yüz aḳçeye beyʿ eyleyüb ḳabḍ-ı ṯemen ve teslim mebîʿ eyledim baʿde'l-yevm keyfe teşâʾ taṣarruf eyelsun didiğinde. (Beyʿ mutlak)

Şuhûd: Ḥüseyin b. ʿAli, el-Ḥâc Aḥmed b. Muṣṭafa, Süleyman b. Muṣṭafa, Muṣṭafa b. Ḥüseyin, Musa b. Veli, Receb b. Ḥamza, Ḥüseyin b. ʿİsa.

384. Ḳātırcılardan Ḥüseyin bin Aḥmed nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde Üveys ibnü'l-Ḥâc Ḥüseyin nâm kimesne muvâcehesinde taḳrîr-i daʿvâ idüb işbu meclisde ḥâḍır olan ḳuyruġı düşük iki ḳulaġı erdi timfay ḳānçıḳ bozḳır benim mülkim olub târiḫ-i kitâbdan sekiz aydan muḳaddem mülkimde ḍâyiʿ olı idi ḥâlâ mezbûruñ yedinde buldım ṭaleb eylerim didiğinde ġıbbe's-suâl mezbûr Üveys cevâb virüb ẕikrolunan ḳātırı ben üç gün muḳaddem Yorgan ṭâifesinden nâm kimesneden iki biñ üç yüz aḳeye iştirâ eyledim mezbûrıñ mülki olub mülkinden ḍâyiʿ olduġı maʿlûmum değildir deyucek müddeʿî-i mezbûrdan daʿvâsına muvâfıḳ beyyine ṭaleb oluduḳda ʿudûl-i müsliminden Aḥmed bin Yusuf ve Ḫıḍır bin ʿAbdülġani müslümanlar li-ecli'ş-şehâde maḥfil-i ḳaḍâya

ḥâḍırân olub fi'l-vâḳiʿ ẕikrolınan ḳātır müddeʿî-i mezbûr Ḥüseyin'iñ mülki olub târiḫ-i kitâbdan sekiz ey muḳaddem mülkinden ḍâyiʿ olmuşdır bu ḫuṣûṣa şâhidleriz ve şehâdet-i şerʿiyye daḫi ideriz didiklerinde baʿde't-taʿdîl ve't-tazkiye şehâdetleri ḥayyiz-i ḳabûlde vâḳiʿ olduḳdan ṣonra mezbûr Ḥüseyin ẕikrolunan ḳātırı kimesneye beyʿ etmeyüb ve hibe etmeyüb bi-vechim mine'l-vucûh mülkinden etmedüğüne yemin billâh idicek mâ veḳaʿa ketb ü taḥrîr olunub yedine defʿ olındı taḥrîren fî evâḫiri şehri Şevvâli'l-mükarram min şuhûri sene ṣemân ve elf. (Mülk sayiʿ olması, şehâdet ve yemin)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yusuf, Seydi b. Seyyid Maḥmud, el-Ḥâc Meḥmed b. Ḫalil el-bezzâz, el-Ḥâc ʿAli b. Meḥmed, ʿAbdulġaffar b. Meḥmed, el-Ḥâc Muṣṭafa b. Bali, Ḥasan b. Aḥmed. Hıḍır.

35B

385. **Yevmü's-Sebt 22 Şevvâl 1008**

Âṯâne'de ḫaṣṣe sâylardan bölük başı Bostan Beg bin Meḥmed, Ṣaliḥ Beg bin Seyfi Çelebi maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ idüb müşârun-ileyhiñ yedinde beylik damġalı bir ḳır bârgir bulduḳ didiğinde ġıbbe's-suâl ḳudât zümresinden vefa nâm kimesneden biñ yüz akçeye iştirâ eyledim deyub naẓar olındıḳda fi'l-vâḳiʿ beylik damġası olduġı vâḍıḥ ve beyyin olmaḳ. (Kayıp malın bulunması)

Şuhûd: Rıḍvan Beg b. ʿAbdullah, Muṣṭafa b. Maḥmud.

386. Brusa'da ʿAbdi Çelebi maḥallesi ahâlisinden Şeyḫ Meḥmed ibnü'l-Ḥâc Musa el-İmâm ve Mercan bin ʿAbdullah ve Dede bin ʿAbdülʿaziz ve Ḥasan bin ʿAbdullah ve Ḥüseyin bin Yiyde ve Muṣallî bin Meḥmed ve İsmail bin Ḥüseyin ve Muṣṭafa bin ʿAbdullah ve sâirleri bi-üsrihim maḥfil-i ḳaḍâya maḥalle-i mezbûre ḳurbunda vâḳiʿ odalarda sâkin ʿAbdülkerim bin Ḥamza nâm mecrûḥı iḥḍâr ve maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb mezbûr ʿAbdülkerim bu gece Kiremitçi ḥavḍı ḳurbunda ḳoluna vurub mecrûḥ eylemişler vâḳʿ-i ḥâl mezbûrdan suâl olunub taḳrîri taḥrîr olınmasın ṭaleb ideriz didiklerinde ġıbbe's-suâl mezbûr ʿAbdülkerim cevâb virüb bu gece aḳşam namazından ṣoñra yatsuya ḳarib üstadım olan Meḥmed nâm kimesneniñ evinden Âṭçılar'da orduculara ṭaʿâm iletiyorken Kiremetçi havḍı öñüne vardığımda Kürekçi oġulları Şaʿban ve Ḫalil nâm ḳarındaşları Aydın nâm kimesne ile müḳātele eylerken ben aralarına girüb ayırmaḳ istediğimde mezbûr Şaʿban elinde kürek ile ṣol ḳolımı dirsekden vurub mecrûḥ eyledi

beni mecrûḥ eyleyen mezbûr Şaʿban'dan maḥalle-i mezbûre ahâlisinden ve ġayriden bir vecihle ḫuṣûṣ-ı mezbûre müteʿallik daʿvâ ve nizâʿm yoḳdır didiğinde. (Yaralama cürmü)

Şuhûd: Maḥmud b. ʿAbdullah, Mevlânâ Muḥarrem Efendi b. Meḥmed el-Müsteʿidd, Mevlânâ Meḥmed Efendi b. Ferruḫ el-Müsteʿidd, Meḥmed Efendi b. Ḥüseyin el-İmâm, Murad b. ʿAli el-Ḥelvâyi, Ḥâcı ʿAli b. el-Ḥâc Ṣaliḥ, ʿAbdullah Beg b. ʿAbdullah nâẓır-ı beytü'l-mâl, ʿAli b. ʿAbdullah, Bekir Çelebi b. Ḥamza, Muṣṭafa b. Meḥmed el-Muḥḍır, Receb b. Ḥamza, Ḥasan Beg er-Râcil, Muḥarrirü'l-ḥurûf Şeyḫ Meḥmed el-Muḥḍdır, baʿdehü Ḥasan b. ʿAbdullah ve Muṣallî b. Meḥmed.

387. Bursa'nın Bekarbaşı mahallesinden Mustafa kızı Fatma ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Mustafa kızı Mülki Şah'a mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, mezkûr mahallede olup iki alt kat oda önünde sofa, iki su varili, tuvalet ve meyveli ağaçlı avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Kale'nin mülküne, Hasan Kaburi oğlu Murat'ın mülküne, Şeyh Alaeddin Efendinin mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 5700 gümüş dirhemdir. İlgili bey‘ sahih bir akittir. Mukırrın ikrarı tasdik için vekil tayin edilen Ali oğlu Mustafa'nın tarafından tasdik edilmiştir. (Bey‘ mutlak ve vekâlet)

Şâhitler: Selim b. Kasım el-İmam, Murat b. Hasan Kaburi, Halvayî mahallesinin cami imamı Halife Mehmet b. İmerza, Ali b. Ahmet, Hacı Hüseyin b. Abdullah es-Sirac, Hacı Yunus b. Abdurrahman, Hacı Sinan b. Uluhoca el-Mismârî, Mustafa b. Yusuf Serbölük.

388. Mahmut oğlu Şaban ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Bursa'da bulunan Alaca Mescit mahallesinin avârız vakfının mütevellîsi Nebi oğlu Mevlânâ Mustafa'ya mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey‘ bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Adı geçen müşteri, ilgili yerleşim mekânını adı geçen vakfın malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Abdal Mehmet mahallesinde olup Timur'un mülküne, Emir Hasan'ın mülküne, Hüseyin Çelebi'nin mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 6000 gümüş dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, alıcı

yerleşim mekânını belirli bir üçret mukabilinde mezkûr satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti, Şaban ayının başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira miktarı kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 600 gümüş dirhemdir. Satılmış olan yerleşim mekânı ve kira üçretini tahsili için Mahmut oğlu Mehmet ve Mehmet oğlu Piri kefil oldu. (Bey‘ bi’l-istiğlâl ve kefâlet)

Şâhitler: Mahmut b. Yahya, Hacı Muslihüddin b. Mehmet el-İmam, Hacı Kemal b. Hüseyin, Mehmet b. Ali el-İmam, Hüseyin b. Mehmet ve Bekir b. Yahya.

36A

389. Velet Seray mahallesinden İvaz oğlu Mustafa Çelebi, işbu kayıt sahibi orta boylu, seyrek dişli, kaşları bitişik, ela gözlü, sol kulağında yara alameti bulunan Çerkesli Abdullah oğlu Yusuf isimli kölesinin Allah rızası için azat ettiğini ikrar etti. (Köle azadı)

Şâhitler: Süleyman Çelebi b. Abdülvehhab el-İmam, Sinan Halife b. Abdullah el-Müezzin, İslam Efendi b. İmerza, Ahmet Çelebi b. Yusuf el-Müste‘id, Mehmet b. Satı, Mustafa b. Yusuf, Hasan b. Hacı Ali ve Sefer b. Hacı Ahmet.

390. Sonra mezkûr Mustafa Çelebi şer‘î ikrarının sahih ve mer’î sözlerinin geçerli olduğu durumda ikrar etti: Velet Saray mahallesinde bulunan ve mülkiyeti kendine ait olduğu için sınırlarını beyan etmeye gerek duyulmayan yerleşim mekânını zevceleri işbu kayıt sahipleri Abdullah’ın iki Kızı’na vefatına kadar evlenmemeleri şartıyla vasiyet etmiştir. Bu vasiyet, hidayete eren imamların birine göre sahih, caiz ve varislerinin kabul etmesine bağlıdır. (Vesayet)

Şâhitler: Adı geçen şâhitler.

391. Mehmet kızı Fatma ikrar etti: Kocası Mustafa oğlu Mehmet ile aldığı mehri (miktarı 3000 dirhemdir) ona geri verme, iddet nafakası ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında muhâlea yoluyla boşanmıştır. Bu muhâlea sahih ve şer‘îdir. Artık kadın kocasından ayrılmıştır. Binaenaleyh kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her biri bütün dava ve çekişmelerden birbirlerinin zimmetini ibra ettiler. (Muhalea ve ibra).

Şâhitler: Hacı Veli b. Ahmet Sabbah, Mehmet b. Mustafa, Veli b. İvaz, Hacı İbrahim b. Selman, Mehmet b. Bahşi, Ahmet b. Mehmet, Mahmut b. Yusuf, Recep b. Hamza, Murat b. Abdullah, Mehmet b. Abdullah.

392. Maḥmiye-i Toḳāt muḍâfâtından Beg Obası nâm ḳarye sâkinlerinden olub merḥûm ʿİvad Paşa evlâdından olan ʿOs̱man Çelebi ve Aḥmed Çelebi ve Şâh Nisâ Ḫâtun ṭarafından vekîl olub vekâleti yedinde müḫallede olan ḥüccet-i şerʿiyye ile s̱âbite olan faḫrü'l-müderrisîni'l-kirâm ʿOs̱man Efendi bin Aḥmed meclis-i şerʿ-i şerîfde ẕurü'l-mudaḳḳiḳīni'l-fiḫâm Aḥmed Efendi ibni Selim muvâcehesinde taḳrîr-i daʿvâ idüb merḥûm mûmâ-ileyhiñ maḥrûse-i Brusa ve Toḳāt'da ve ḳaḍâ-yı ḳāzabâd'da vâḳiʿ evḳāfının tevliyeti evlâdından baṭn-ı evvelde evlâd-ı evlâdından olub beni mezbûrûn maḥrûse-i Brusa'da olan evḳāfına kendü ṭarafından vekîl naṣb etmişler iken müşârun ileyhiñ Aḥmed Efendi cevâb virüb fi'l-ḥaḳīke maḥrûse-i Brusa'da Toḳāt'da Ḳāzabâd'da vâḳiʿ evḳāfının tevliyeti baṭn-ı evvelden evlâd-ı evlâdına maṣrûṭdır ve müşârun ileyh ʿOs̱man Efendi mezbûr ʿOs̱man Çelebi ve Aḥmed Çelebi ve Şâh Nisâ Ḫâtun'un vekîlleridir lâkin mezbûrdan ʿOs̱man ve Aḥmed Çelebi ve Şâh Nisâ Ḥâtûn vâḳıf-ı müşârun ileyhiñ baṭn-ı evvelde evlâd-ı evlâdından idugi maʿlûmum değildir deyucek müşârun ileyh Aḥmed Efendi'den ṣıdḳ-ı maḳālına dâlle beyyine ṭaleb olındıḳda taḳrîr-i meşrûḥuhına muvâfıḳ Meḥmed bin Muṣṭafa nâm nâʾibü'ş-şerʿ imḍâsıyla mümḍâ ve ḫatmi ile maḫtûm ve sene s̱emân ve elf şuhûrı silkinde intiẓâm bulan şerhr-i rebiʿulevveliñ selḫi târiḫiyle müverriḫ kitâb nefli irâd idüb müşâun ileyh Aḥmed Efendi maḥḍarında feṭḥ ve ḳırâʾet olındıḳda taḳrîr-i meşrûḥuna muvâfıḳ bulundıḳda müşârun ileyh Aḥmed Efendi kitâb-ı mezbûruñ mevlânâ-yı mûmâ-ileyh meclisinde vurûdını inkâr eyledikde ẕeylinde esâmisi meṣṭûre olan şuhûd ṭarîḳden Faḍlullah Çelebi ibni ʿAli Çelebi ve ʿOs̱man bin Ḥaydar nâm kimesneler fi'l-vâḳiʿ kitâb-ı mezbûr maḥmiye-yi Toḳāt'da nâʾibü'ş-şerʿ olan Meḥmed bin Muṣṭafa nâm kimesneniñ kitâbıdır bizim ḥuḍurımızda imḍâ idüb bizi imḍâ ve ḫatmine işhâd eyledi deyu şehâdet-i şerʿiyye eylediklerinde baʿde't-taʿdîl ve't-tezkiye mâ veḳaʿa ḳayd olındı taḥrîren fî evâḫiri Şevvâli'l-mükarram sene s̱emân ve elf. (Tevliyet-i vakf, vekâlet ve şehâdet)

Şuhûd: Muḥarrem Efendi b. Meḥmed el-Müsteʿidd, Maḥmud b. Yusuf, Muṣṭafa b. Yusuf, Meḥmed b. Ferruḥ, Aḥmed b. Muṣṭafa ve ġayrihim.

393. el-Ḥâc Aḥmed ibnü'l-Ḥâc Ḥüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde işbu râfi'ü'l-kitâb Yusuf ibni Meḥmed nâm kimesne muvâcehesinde bi'ṭ-ṭav' ve'l-iḫtiyâr i'tirâf ve iḳrâr idüb maḥrûse-i Brusa'da vâḳi' merḥûm Kiremetçizâde maḥallesinde vâki' dört yer evini ve iki ġurfeyi ve bir fırnı ve bir aḫurı ve bir ḫâbiyeyi ve bir ṣu ḳuyusı ve bir ẓulleyi ve eşcâr-i müṯmireyi ḥâviye muḥvvaṭayı müştemil olub ḥudûdınıñ bir ṭarafı Neṣûḥ mülküne ve bir ṭarafı Ṭorḫân nâm kimesne mülküne ve bir ṭarafı bâzârlu demkle ma'rûf nâm kimesne mülküne ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i 'âmma müntehî olan meznil bundan esbaḳ benim mülküm olub ṭokuz yüz ṭoksan altı şevvâlnda menzili merḳūmı ben İstanbul'da el-Ḥâc Meḥmed bin el-Ḥâc Aḥmed nâm kimesneye bey' bât-ı ṣaḥîḥe on üç biñ aḳçeye bey' eyledim idi ba'dehu mezbûr el-Ḥâc Aḥmed meznili merḳūmı yine meblaġ-ı merḳūm on üç biñ aḳçeye Aḥmed bin Kemal nâm kimesne on dört biñ aḳçeye bey' eyleyüb ba'dhu mezbûr Aḥmed daḫi Feṭḥullah bin 'Ali nâm kimesneye on altı bi1 aḳçeye bey' eyleyüb ba'dehu mezbûr Feṭḥullah daḫi merḳūm Yunus'a yine meblaġ-ı merḳūm on altı biñ fıḍḍî aḳçe bey'-i bât-ı ṣaḥîḥe bey' idüb ḳabḍ-ı ṯemen ve teslim-i müṯemmen idüb yedine ḥüccet-i şer'iyye virmiş ḥâlâ meznil-i mezbûr merḳūm Yunus'uñ mülkı maḥḍ-ı ve ḥaḳḳ-ı ṣırfıdır ḥâlâ bi-vechin mine'l-vucûh benim menzil-i mezbûrede 'alâḳa ve mudâḫalem yıḳdır didiğinde muḳırr-ı merḳūmı ik2râr-ı meşrûḥunda mezbûr Yunus bi'l-muvâcehe taṣdîḳ idicek mâ hüve'l-vâḳi' 'alâ vuḳū'ih gıbbe'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. (Bey' bat)

Şıuhûd: Meḥmed Efendi b. Maḥmud el-İmâm, Ḥasan Çelebi b. Maḥmud, el-Ḥâc Ḥamza b. el-Ḥâc Musa, Ḥüseyin b. Yusuf, Veli Beg b. Meḥmed, Naṣûḥ b. Ḥasan eş-Şicâ', Ḥüseyin b. Muṣṭafa, Ḥasan b. 'Abdülkerim, Ḥaydar b. 'Abdullah, 'Ömer b. Muṣṭafa, Meḥmed b. Ḥaydar.

36B

394. Zikredilecek olan bey' ve semeni kabzı için Abdullah kızı Mülayim tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti İskender oğlu Mustafa ve Ali oğlu Ahmet'in şehadetleriyle sabit olan İsmail oğlu Seyyid Mahmut Çelebi ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Behram kızı Fatma'ya mülkiyeti müvekkiline ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bekir Hoca mahallesinde olup bir alt kat oda, sofa altında serdâb, bir özel oda, fırın, iki su varili, tuvalet ve avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Hallaç Ali vakfına, Ramazan oğlu Sefer'in mülküne, umumi yola ve özel yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır.

Semen miktarı, 14000 gümüş dirhemdir. İlgili bey‘ sahih ve şer‘î bir akittir. (Vekâlet yoluyla bey‘)

Şâhitler: Hacı Saba b. Abdullah el-Müezzin, Hacı Mustafa b. Şaban, Rıdvan b. Abdullah, Ahmet Bey b. Pervan, Mahmut b. Abdurrahman, Sefer b. Ramazan, Seyyid Nebi b. Seyyid Veli, Mehmet Çelebi b. Hacı Yusuf.

395. Seyyid Ahmet oğlu Seyyid Mehmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Ali oğlu Hacı Musa’ya mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Çoban mahallesinde olup Ramazan oğlu bir tarafı Derviş Ali’nin mülküne, bir tarafı müşterinin üzüm bağına ve diğer iki tarafı ise umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 700 gümüş dirhemdir. İlgili yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık sekiz gümüş dirhemdir. (Bey‘ mutlak)

Şahitler: Hacı Hasan b. Ahmet, Mehmet b. Ahmet, Mustafa b. Yusuf, Hasan b. Abdullah, Derviş Ali b. Ramazan, Ramazan Dede b.

396. Bursa vilayetinin Kiremitçi oğlu mahallesinden rahmetli Mustafa oğlu İsa Bey’in Ayşe ve Mustafa isimli küçük çocuklarının şer‘î vasisi ve vesayeti elindeki dayımı şer‘î delil ile sabit olan Şica‘ oğlu Mehmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Abdullah oğlu Ali’ye şer‘î miras yoluyla rahmetli babasından mezkûr çocuklara intikal eden yerleşim mekânını vesayet yoluyla satmıştır. Yerleşim mekânı, mezkûr mahallede olup iki alt kat oda, sofa, su kuyusu, akar su ve meyve ağaçları olan bahçeyi içermektedir. Yerleşim mekânı, Bostan’ın mülküne, Ayni Hatun’un mülküne, Hasan oğlu Hüseyin’in mülküne ve Selim oğlu Bostan’ın mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 6600 gümüş dirhemdir. İlgili satım akdi sahih ve şer‘î bir akittir. Bu satım muamelesi müteveffanın borcu için ki şer‘î bir şekilde sabittir ve yerleşim mekânının tahrip olmaya yöneldiği ve adları geçen çocukların tahribi tamire etmeye güçü olmadığı için defalarca talepte bulunan halkın meclisine sergiledikten sonra fiyatı zikredilen meblağa sabitleşince mezkûr müşteriye satılmıştır. (Vesayet yoluyla bey‘ akdi)

Şâhitler: Hacı Mehmet b. Hasan, Hacı Halil b. Piri, Mustafa b. Yusuf, Hüseyin b. Yusuf, Sefer b. Abdullah ve Ali Bey.

397. Mehmet oğlu Mustafa isimli şahıs yüz yüze sözlü olarak ikrar etti: Rahmetli Kazaz Hasan Çelebi Vakfı'nın mütevellîsi işbu kayıt sahibi Şaban oğlu Ahmet ile yaptığım muamele sebebiyle, mezkûr vakfın zimmetimde alacağı vardır. Borcun miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 11000 gümüş dirhem olup 10000'i karz-ı şer'iden bakiye 1000'i satın aldığım ince pamuklu kumaş semeninden müeccel olarak oluşmaktadır. Borcun süresi ekteki senenin Muharrem ayının başından itibaren tam bir seneye kadardır. Zikredilen meblağın tahsili için Süleyman oğlu Mehmet ve Ahmet oğlu Cihan kefil oldular. Bu kefâlet akdi sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Bu ikrar 1008 yılının şevval ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Karz-ı şer'î ve deyn)

Şâhitler: Fahrü'l-müderrisîn Mehmet Çelebi b. Mustafa, Kudvetü'l-akrân Abdullah Çavuş b. Ali, Fahrü'l-akrân Rıdvan Bey b. Abdullah, Hacı Hasan b. Ali, Mustafa b. Muharrem, Mehmet b. Ahmet, Ahmet b. Nurullah, Mehmet Çelebi b. Kurt.

398. ʿAyşe binti Şehrebân ḳadın ḳıbelinden Aḥmed ve Aḥsan Efendi ibni Dede nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti s̱âbite olan Ḥıḍır bin Şehsuvar nâm kimesne maḥfil-i ḳaḍâda işbu ḥâmilü'l-kitâb el-Ḥâc ʿOs̱man ibni Resul maḥḍarında iḳrâr idüb maḥmiye-i Brusa maḥallâtından Cıraḳ Beg maḥallesinde vâḳiʿ iki beyt-i suflâyı ve bir ṣofayı ve iki yerde mâʾi câriyi ve eşcâr-ı müs̱mire ve ġayri müs̱mire-i müştemil olub bir ṭarafı Aḥmed Çelebi bin el-Ḥâc Muṣṭafa mülki ve bir ṭarafı Meḥmed bin Ḥasan mülki ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i ʿâmm ile maḥdûd olan mülkü on biñ naḳd-i râyic fi'l-vaḳt aḳçeye beyʿ idüb ḳabḍ-ı s̱emen ve teslim-i mebîʿ itdi didikde vekîl-i merḳūmın kelimât-ı meşrûḥasın mezbûr el-Ḥâc ʿOs̱man bi'l-muvâcehe taṣdîḳ ve bi'l-muṣâfehe taḥḳīḳ etdikde mâ hüve'l-vâḳiʿ ʿalâ vuḳūʿihi ketb olındı taḥrîren fî evâḫiri şehri Şevvâli'l-mükarram sene s̱emân ve elf. (Vekâlet hasebiyle beyʿ)

Şuhûd: Aḥmed Çelebi b. el-Ḥâc Muṣṭafa, Muṣṭafa b. Ḥasan, ʿAli Ḫâce b. Aḥmed, ʿAli Çelebi İmamzâde, Maḥmud Çavuş b. Aḥmed Efendi, Ṣaliḥ b. Ḳasım, Ḥaydar b. ʿAbdullah, ʿİsa b. el-Ḳayyim.

37A

399. **Pazar Günü Zilkade Ayının İlk Günü**

Abdullah kızı Raziye ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Veli oğlu Ali'nin zimmetinde ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 2000 dirhem alacağım vardı şimdi zikredilen meblağın hepsini Allah rızası için ona bağışlayıp zimmetini ibra ettim. İlgili hibe ve ibra sahih ve şer'îdir. (Hibe ve ibra)

Şâhitler: Recep b. Ali, Hacı Hüseyin b. Ali, Mahmut b. Yusuf, Mehmet b. Abdullah.

400. Ḳaṣab ṭaifesinden Kelamcı bin ʿAbdi maḥfil-i şerʿde Ḳanâdârı Ḥabib bin Naṣûḥ maḥḍarında daʿvâ idüb mezbûr Ḥabib benim ḳanâdârım olub ḥâlâ baña ṣatduġı meʿa etek aḳçesini teslim eyledikde ḥisâbımızdan on biñ aḳçe noḳṣan üzere teslim eyledi on biñ aḳçeyi ṭaleb eylerim didiğinde ġıbbe's-suâl fi'l-vâḳiʿ ḥisâb ve kitâb eylediğimizde on biñ aḳçe noḳṣan olub ḥisâbımızda benim ẕimmetime maḥsûb oldı fe-emmâ her gece ṣatduġum etek aḳçesini mezbûre teslim eyleyüb evine alub giderdi mezbûr Kelamcı'ya daḥi ẕikrolınan aḳçeden küllen ve baʿḍden alduġuna yemin virilmesin ṭaleb eylerim didiğinde mezbûr Kelamcı daḥi meblaġ-ı merḳūmdan küllen ve baʿḍden alduġuna ve kimesneye aldırmaduġuna ve aldıḳları maʿlûmı olmaduġuna yemin billâhi'l-ʿaẓîm eylediğinde mâ veḳaʿa ḳayd olındı. (Deyn)

Şuhûd: Muḥarrem Efendi b. Meḥmed, Meḥmed Efendi b. Ferruh, Receb b. Ḥamza, Ferhâd b. ʿAbdullah, Aḥmed b. Meḥmed.

401. Faḫrü'l-ʿulemâʾi'l-muḥaḳḳiḳīn ẕuhrü'l-fuḍelâʾi'l-mudaḳḳiḳīn Mevlânâ ʿAbdullah Efendi ibnü'l-merḥûm Zeyni Çelebi zîde faḍluhu câmib-i şerîflerinden ḫuṣûṣ-ı âtiʾẕ-ẕikre iḳrâra vekîl olub vekâleti faḫrü'l-ʿḫuṭebâʾ Aḥmed Çelebi ibni Caʿfer ve faḫrü'l-cuyûş Pir Aḥmed Çavuş ibni Zeyni Çelebi şehâdetleriyle ṣâbite olan ẕuhrü'l-aʿyân Fetḥullah Çelebi ibni el-Ḥâc ʿAli meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu ḥâfiẓü'l-kitâb ʿAli Çelebi ibni Yaʿḳub maḥḍarında bi'l-vekâle iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm idüb bundan aḳdem müvekkilim mûmâ-ileyh ʿAbdullah Efendi mezbûr ʿAlican Çelebi'ye ve Erîḳ Meḥmed ve Bostan Beg nâm kimesneler ber vech-i iştirâk yüz on biñ aḳçe virüb meblaġ-ı merḳūmdan otuz biñ aḳçesini mezbûr Arîḳ Meḥmed yedinden alub ḳabḍ eyleyüb otuz biñ aḳçesini mezbûr Bostan Beg yedinden alub ḳabḍ idüb mezbûr ʿAlican Çelebi'niñ ve merḳūman

Meḥmed ve Bostan Beg'iñ ẕimmetlerini ḫuṣûṣ-ı mezbûre müteʿalliḳ daʿvâ ve münâzeʿât ve eymân ve müḫâsemâtdan ibrâʾ-i ʿâmm ile ibrâ ve isḳāṭ tâm ile isḳāṭ idüb yedime vech-i merḳūm üzere ḫaṭ ve ḫatmi müştemil temessük verdi didikde vekîl-i mezbûrı kelimât meşruḥasında mezbûr ʿAlican Çelebi bi'l-muvâcehe taṣdîḳ eyledikde mâ hüve'l-vâḳiʿ ġıbbe'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olunub yedime defʿ olındı taḥrîren fî evâili şehri Ẕilḳadeti'ş-şerîfe min şuhûri sene s̱emân ve elf iki varaḳa işâʿaca mufaṣṣalen ḳayd olınmışdır ġaflet olınmaya. (Vekâlet ve ibra)

Şuhûd: Faḫrü'l-muderrisîn Aḥmed Çelebi b. Meḥmed Ḳadîfecizâde, Ḥüseyin Çelebi b. el-Ḥâc Ḫalil, ʿÖmer Çevuş b. Muṣṭafa, ʿAbdülkerim b. Ḥüssâm, Bostan Çelebi b. el-Ḥâc Meḥmed, Ḥasan b. Muṣṭafa, Bostan b. Saʿd, Muḥarrirü'l-ḥurûf Şeyḫ Meḥmed ve ġayrihim.

37B

Sayın müderrislerin övüncü Şeyhzade diye bilinen Mevlâna Ahmet Efendi'nin (istediğinden üzeri hayır hedefine erişsin) temsilciliğinin başlangıcı, Salı 3 Zilkade.

402. ʿÖmer bin Aḥmed Maḥmud bin ʿAbdullah maḥḍarında daʿvâ idüb bundan aḳdem mezbûrdan Arslan nâm bir ʿarab oğlanı ile beş biñ beş yüz aḳçeye mezbûrdan Ḫarvatiyü'l-aṣl Yusuf nâm emerd ġulâmın iştirâ idüb ġulâm-ı mezbûrı ve s̱emen-i mesfûr-ı teslim eyledim didiğinde ġıbbe's-suâl mezbûr inkâr idicek Ḥüseyin Çelebi bin ʿAbdullah ve Meḥmed bin Ḥasan nâm kendi fi'l-vâḳiʿ vech-i mezbûr üzere iştirâ idüb ġulâm-ı mezbûr ile s̱emen-i merḳūmı teslim eyledi. (Beyʿ ʿabd ve şehâdet)

Şuhûd: ʿOs̱man Çelebi b. Süleyman, Meḥmed b. Ḥüseyin, Muṣṭafa b. Yusuf, Rüstem b. ʿAbdullah, Meḥmed b. ʿAbdullah.

403. Ẕikrolınan ġulâmıñ s̱emenine emr ve ḳabulı ḥâviye kefâletle el-Ḥâc Rıḍvan bin ʿAbdullah kefîl oldıḳda. (Kefâlet)

Şuhûd: es-Sâbiḳūn.

404. Hacı Hasan oğlu Mehmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Muhammed Veli'ye mülkiyeti kendine ait olan bir üzüm bağını satmıştır. Üzüm bağı, Bursa vilayetinin Kuru

Çay diye bilinen yerde olup bir tarafı müşterinin üzüm bağına, Abdullah oğlu Behram'ın üzüm bağı ve diğer iki tarafı boş yere sınırdır. Yıllık sekiz dirhem mukataası olan ilgili üzüm bağını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 2800 gümüş dirhemdir. (Bey' mutlak)

Şahitler: Mustafa b. Mehmet, Mustafa b. Yusuf ve Recep b. Hamza.

405. Zikredilecek olan bey' ve semeni kabzı için zevcesi Mahmut kızı Fatma tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Şaban oğlu Mehmet ve Ahmet oğlu Mehmet'in şehadetleriyle sabit olan Carullah oğlu Mevlâna Ramazan Efendi ikrar etti: Adı geçen müvekkili, işbu kayıt sahibi Hüseyin kızı Fatma'ya mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa mahallelerinden Alipaşa mahallesinde olup iki alt kat oda, bir özel oda, su varili, tuvalet ve avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Ali Paşa Vakfı'na, Bali'nin mülküne, Bakkal'ın mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 6000 gümüş dirhemdir. İlgili bey' sahih ve şer'îdir. Mukırrın ikrarı adı geçen müşteri tarafından tasdik için vekil tayin edilen ve vekaleti adları geçen şahitlerin şehadetleriyle yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar 1008 yılı Zilkade ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Vekâlet)

Şâhitler: Hızı b. Abdullah, Mahmut b. Yusuf, Hüseyin b. Yusuf, Mustafa b. Arslan, Ahmet b. Abdullah, Mustafa b. Yusuf.

406. Fahrü'l-müderrisîn Musa oğlu İbrahim Efendi ikrar etti: Fahrü'l-eyimmeti'l-kelâm İbrahim oğlu Nasuh Halife'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa'nın Arap mahallesinde olup iki alt kat oda, sofa, bir özel oda, iki fırın, iki su varili, tuvalet ve meyve ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının iki tarafı umumi yola, bir tarafı mezkûr satıcının mülküne ve diğer bir tarafının bazı kısmı Güher Hatun'un ve bazı kısmı ise satıcının mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 22200 gümüş dirhemdir. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Osman Çavuş b. İvaz, Budak Çavuş b. Derviş, Ali Çelebi b. Hayrettin, Hayrettin b. Ali el-Kazaz, Hızır b. İsmail, Mahmut Çelebi b. İvaz, Mustafa b. Bayram, Baba Zakir mahallesinin imamı Abdurrahman Halife b. Mustafa, Mustafa Çelebi b. Piri.

38A

407. Mehmet oğlu Hüseyin Çelebi, Bâ'isü's-Sicil Mehmet kızı İsmi'ye ödemesi gereken karz-ı şer'îden 5500 gümüş dirhem borcu olduğunu ikrar etti. (Karz-ı şer'î)

Şâhitler: Muzaffer Bey b. Abdullah, Mustafa Bey b. Mehmet, Mehmet b. Osman, Mehmet Bey b. el-Cebrî vd.

408. Hayrettin oğlu Durmuş ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Ali kızı Safiye'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Üftade Efendi mahallesinde olup bir alt kat oda üstünde özel oda, serdâb, su varili, tuvalet ve meyve ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Ümmi Hatun'un mülküne ve diğer üç tarafı umumi yola sınırdır. Yıllık 5 dirhem mukataası olan ilgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan dirhem üzerinden 2600 gümüş dirhemdir. İlgili bey' sahih ve şer'î bir akittir. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Celal b. Derviş, Mehmet b. Hasan, Hasan b. Abdullah, Mehmet b. Mahmut, Mustafa b. İbrahim, Veli b. Mustafa, Mustafa b. Yusuf ve Abdi b. Piri.

409. Abdi oğlu Mustafa ikrar etti: İşbu Seyyid Bostan oğlu Seyyid Seyfullah Çelebi'ye bir ortak yerleşim mekânından mülkiyeti kendine ait olan yarısını satmıştır. İlgili yerleşim mekânı, Bursa'nın Hazret-i Emir mahallesinde olup bir alt kat oda, bir özel oda ve avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının sınırları ahali ve komşuların nezdinde malumdur. Ayrıca sınırları ahalinin nezdinde malum ve su kuyusu ve meyveli ağaçları içermekte olup zikredilen mahallede olan bahçenin de yarısını satmıştır. İlgili yerleşim mekânı ve bahçenin her ikisini bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan dirhem üzerinden 2200 gümüş dirhemdir. (Bey' mutlak)

Şâhitler: İbrahim b. Mehmet el-İmam, Hasan b. Oruç, Rüstem b. Sefer, Cihat b. Ahmet, Seyyid Mehmet b. Seyyid Hasan.

410. A‘lemü’l-‘ulemâi’l-a‘lâm Hüsâmullah oğlu Mehmet Efendi tarafından zikredilecek olan kira akdi için vekil tayin edilen Yusuf oğlu Muslihuddin Halife ikrar etti: Müvekkili, Seyyid Mustafa oğlu Seyyid Mahmut Çelebi’ye mülkiyeti kendine ait olan bir dükkânını belirli bir müddet için, tamiri kiracı tarafından yapılması şartıyla kiraya vermiştir. İlgili dükkân, Kînân pazarında olup sınırlarını beyan etmeye gerek duyulmamıştır. Kira müddeti, ekteki tarihin ayının başından itibaren üç seneye kadar olup kira miktarı günlük beş dirhemdir. (Kira akdi)

Şâhitler: Abdullah Efendi b. Abdullah el-Müderris, Ahmet Çelebi b. Mehmet el-Müderris, Mehmet b. Mehmet, Mahmut Çelebi b. Mehmet.

411. Bundan aḳdem Brusa'da Aḥmed Paşa'da vefat iden ʿAcem ʿAli bin Bayram nâm kimesneniñ zevcesi mülki binti Muṣṭafa nâm ḫâtun ṭarafından ḫuṣûṣ-ı âtiyeye vekîl olub vekâleti İsḥâḳ Dede bin ʿAli el-İmâm ve Ḥâcı Dervîş bin el-Ḥâc Yunus şehâdetleriyle ṡâbite Muṣṭafa bin Yusuf maḥfil-i ḳaḍâda müteveffâniñ Ṣulbiye ḳızı Ümmühâni nâm ḫâtuniñ zevci ve taṣdîḳe vekîli olan ʿAli bin Seydi muvâcehesinde iḳrâr idüb müvekkiletim Mûmâ-ileyhâ'ya zevcesinden intiḳāl iden maḥalle-i mezbûrede vâḳiʿ maʿlûmü'l-ḥudûd menzilden rubʿ-ı ḥiṣṣesin ve üç biñ aḳçe mehr-i müecceli muḳābelesinde mezbûre Ümmehâni yedinden altı biñ aḳçe alub ḳabḍ eyleyüb ẕimmetini ḫuṣûṣ-ı mezbûre müteʿalliḳ daʿvâdan ibrâ eyledi didiğinde. (Vekâlet ve ibra)

Şuhûd: Ḥüseyin b. Yusuf, Meḥmed b. Veli, Şaʿban b. İdris, Meḥmed b. Aḥmed, Yusuf b. ʿİvaḍ, Süleyman b. Aḥmed, Şâhidü'l-vekâle.

412. Mustafa kızı Şah Huban ikrar etti: İşbu Mecnun Dede Vakfı’nın mütevellîsi bâ‘isü’l-hürûf Turdu oğlu Ahmet’e 15750 dirhem borcum vardır. Borcu için Bursa şehrinin Ahi köyünde olup iki alt kat oda, iki üst kat oda ve iki ahuru içeren bir yerleşim mekânını ve Simitçi mahallesinde olup iki alt kat oda, serdab, fırın ve selamlık diye bilinen evi içeren diğer bir yerleşim mekânını alacaklıya rehin bırakmıştır. Borcun tahsili için Abdullah oğlu Yusuf kefil oldu. (Borç ve kefalet)

Şâhitler: Hüseyin b. Abdullah, Hacı Emrullah, b. Mehmet, Bostan Çelebi b. Mahmut, Hacı Yusuf b. Tura Hoca, Suhrap b. Abdullah, İslam b. Hasan ve İslam b. Abdullah.

38B

413. Ali oğlu Mehmet ikrar etti: İşbu Abdüsselam oğlu Ahmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. İlgili yerleşim mekânı, Bursa'nın Musalla mahallesinde olup iki alt kat oda aralarında sofa altında serdâb, su varili ve meyve ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Hacı Bostan el-Bevvâb'ın mülküne, namazgâhın duvarına, Mehmet'in mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 22000 gümüş dirhemdir. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Durmuş b. Mehmet, İbrahim b. Mehmet el-İmam, Ali Dede b. Salih, Salih b. Ali, Hacı Bostan b. Durmuş, Hasan Futacı, Abdülgani el-Muhzır ve Oruç b. Ahmet.

414. Sonra adı geçen Ahmet, Kara Çelebizade diye bilinen Hüsam Efendi Vakfı'nın mütevellîsi Abdurrahman Efendi oğlu Bostan'a mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey‘ bi'l-istiğlal tarikiyle sattı. Müşteri yerleşim mekânını mezkûr vakfın malıyla satın aldı. Yerleşim mekânı, mezkûr mahallede bulunmaktadır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 10000 gümüş dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını ekteki tarihin Ramazan ayının başından itibaren tam bir seneye kadar, kira süresince kira miktarı vasfı zikredilen dirhem üzerinden 2000 dirhem karşılığında kiraladı. Ondan satılmış olan yerleşim mekânını ve üçretini tahsili için adı geçen mahalleden Mehmet oğlu Durmuş kefil oldu. (Bey‘ bi'l-istiğlâl ve kefalet)

Şâhitler: Adı geçen şâhitler.

415. Zikredilecek olan bey‘ ve kabz-ı semeni ikrarı için Hayrettin oğlu A‘lemü'l-‘ulemâ Mehmet Efendi tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Mevlâna Şemseddin ve Mevlâna Hafız Efendi Efendi'nin şehadetleriyle sabit olan Yusuf oğlu Fahrü'l-müderrisîn Nasuh Efendi ikrar etti: Adı geçen müvekkilim mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını işbu kayıt sahibi Mustafa oğlu Mehmet'e satmıştır. İlgili yerleşim mekânı, Bursa'nın Alişir köyünde olup bir alt kat oda, üzüm bağı ve avluyu

içermektedir. Yerleşim mekânı, Muhammed Ramazan'ın mülküne, rahmetli Çatalca Sultan'ın mezarına, Hızır Bali'nin mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 3000 gümüş dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘îdir. (Bey‘ mutlak ve vekalet)

Şâhitler: Hasan b. Mustafa, Mehmet b. Bayram, Kılıç Hâce b. İbrahim el-İmam, Mehmet b. Mustafa, İbrahim b. Kara Hacı ve Seydi b. Kara Hacı.

416. Bundan aḳdem Brusa'da Yeñi Pazâr maḥallesinde vefat iden el-Ḥâc Ḥasan nâm kimesneniñ Muṣṭafa ve ʿAyşe nâm iytâm-ı ṣiġārının vaṣî-i şerʿîsi olan el-Ḥâc Ramaḍan bin el-Ḥâc Bali nâm kimesneniñ üzerine nâẓır naṣb olınan el-Ḥâc Aḥmed bin Meḥmed maḥfil-i ḳaḍâda işu bâʿiṣü't-taḥrîr Nurullah Beg bin İbrahim er-Râcil maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb lâkin bundan aḳdem vaṣî-i mezbûr üzerine beni kıbel-i şerʿden ḥâkimü'ş-şerʿ nâẓır naṣb eyledi idi ḥâlâ ben pîr olub ḥarekete iḳtidârım olmamaġı neẓâret-i mezbûre ferâġ eyledim deyub mezbûr Nurullah Beg yarar ve dindar ve muʿtemed ʿaleyh ve maṣlaḥatgüẕâr ve ḫidmetinde ḳaviyyü'l-iḳtidâr kimesnedir benim yerime nâẓır naṣb olınsun didiğinde mezbûr Nurullah Beg nâẓır naṣbolunub mâ veḳaʿa ḳayd olındı. (Hakim tarafından vasînin üzerine nâzır nasb olunması)

Şuhûd: Bostan Çelebi b. Pir ʿAli, Ḥâcı ʿAli b. Maḥmud, Buraḳ b. ʿAli, el-Ḥâc Aḥmed b. Ḥıḍır, ʿAbdi b. Piri.

39A

417. Abdullah er-Râcil oğlu Hasan Bey ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Bali oğlu Ali'ye kardeşi rahmetli Ali Beyden tarafına intikal eden dükkânı satmıştır. İlgili dükkân, Bursa'nın Balık Pazarında olup Seyyid Mehmet Buhari'nin vakfına, İlyas oğlu Muharrem'in dükkânına, Sarıca Paşa Vakfı'na ve umumi yola sınırdır. İlgili dükkânı belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 7000 gümüş dirhemdir. Dükkân arsasının mukataası aylık 50 dirhemdir. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Mustafa b. Dosyalı, Hacı Ömer Nalıncı, Piyale b. Abdullah, Mehmet el-Hellâk ve Yakup b. Tayyip el-Cabi.

418. Zikredilecek olan bey‘ ve kabz-ı semenin ikrarı için Sadık kızı Fahrü’l-muhzerât Ayşe tarafından vekil tayin edilen ve Abdullah oğlu Yusuf ve Hacı Yusuf oğlu Süleyman’ın şehadetleriyle vekaleti sabit olan Mehmet oğlu Hacı Maden ikrar etti: İşbu mezkûr müvekkilim mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını Ali oğlu Mustafa’ya satmıştır. İlgili yerleşim mekânı, Bursa’nın Doğan Bey mahallesinde olup iki alt kat oda, sofa, su varili ve meyve ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Mehmet kızı Mümine’nin mülküne, Ahmet Ali’nin mülküne, umumi yola ve özel yola sınırdır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 36 dirhemdir. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 6200 gümüş dirhemdir. İlgili satım akdi kat‘î, sahih ve şer‘îdir. (Vekalet ve Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Osman b. Hüseyin, Mustafa b. Nasrullah el-İmam, Mustafa b. Hüseyin, Süleyman b. Mustafa, Hacı Hüseyin, Bekir b. Yahya ve Yusuf b. Abdullah.

419. Sonra Mustafa, Doğan Bey mahallesi vakfının mütevellîsi Hüseyin oğlu Mustafa’ya bey‘ bi’l-istiğlâl tarikiyle bir yerleşim mekânını 4200 dirhem karşılığında sattı. Müşteri yerleşim mekânını mezkûr vakfın malıyla satın aldı. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını ekteki tarihin Recep ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar vasfı zikredilen dirhem üzerinden 420 dirhem mukabilinde kiraladı. (Bey‘ bi’l-istiğlâl)

Şâhitler: Adı geçen şâhitler.

420. Zikredilecek olan bey‘ ve kabz-ı semenin ikrarı için Hacı Mahmut kızı Enis’e tarafından vekil tayin edilen ve Ali el-İmam oğlu İshak ve Hacı Yunus el-Müezzin oğlu Derviş Çelebi’nin şehadetleriyle vekaleti sabit olan İvaz oğlu Yusuf ikrar etti: İşbu mezkûr müvekkilim mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını Ali oğlu Mahmut Bey’e satmıştır. İlgili yerleşim mekânı, Ahmet Paşa mahallesinde olup iki alt kat oda, özel oda, sofa altında ahır, fırın, meyve ağaçları olan avlu, iki su varili ve tuvaleti içermektedir. Yerleşim mekânı, Ahmet oğlu İlyas’ın mülküne, Bayram oğlu Yusuf’un mülküne, Ali oğlu Mehmet’in mülküne ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 12 dirhemdir. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 24500 gümüş dirhemdir. İlgili satım akdi sahih ve şer‘îdir. (Vekalet ve Bey‘ mutlak)

Şâhitler: İbrahim b. Yusuf, Ali b. Ahmet, Ali b. Veli, Ali b. Hamza, Bali b. Durmuş, Ali b. Musa, Veli b. Abdullah, Mehmet b. Mahmut, Hüseyin b. Yusuf, Mustafa b. Yusuf, Hüseyin b. İsa ve Hacı Sinan b. Abdullah.

421. Kudvetü'l-emâcid ve'l-akrân rahmetli İvaz oğlu Osman Çavuş ikrar etti: İşbu Mehmet oğlu Hacı İsmail'e mülkiyeti kendine ait olan bir üzüm bağını ve bir bahçeyi satmıştır. İlgili üzüm bağı ve bahçenin her ikisi Bursa vilayetinin Simavlı diye bilinen yerinde olup iki yerde akar suyu ihtiva etmektedir. Her ikisi Ahmet Çelebi el-Kulânsı'nın mülküne, Ebu Bekir oğlu Hacı Emrullah'ın mülküne, İbrahim oğlu Yusuf'un mülküne, Maksut oğlu Abdurrahman'ın mülküne, Bekir en-Neccâr'ın mülküne ve umumi yola sınırdır. Yıllık 50 dirhem mukataası olan üzüm bağ ve bahçeyi bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 15000 gümüş dirhemdir. İlgili satım akdi sahih ve şer'îdir. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Hacı Ali b. Hüseyin, Hamza b. Nasuh, Hacı Lutuf b. Nasuh, Ömer Dede b. Hacı Mustafa, Osman Dede b. Hasan, Mustafa b. Nasrullah el-İmam, Hacı Maden b. Mehmet, Mustafa b. Yusuf ve Hüseyin b. İsa.

422. Mehmet oğlu Ahmet ikrar etti: Serkuli oğlu Mustafa'ya mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı Bursa vilayetinin Hızırlık mahallesinde olup iki alt kat oda, sofa, bir özel oda, akar su, tuvalet ve meyve ağaçları ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Mehmet oğlu Süleyman'ın mülküne, adı geçen mahallenin mescidinin duvarına, Derviş oğlu Hilal'in mülküne ve Mustafa oğlu Veli'nin mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 24 dirhemdir. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 4000 dirhemdir. Bu satım akdi kat'îdir. (Bey' bat)

Şâhitler: Hacı Mehmet b. Yusuf, Celal b. Derviş, Veli b. Mustafa, Yunus b. Esed, Abdulbaki b. Celal, Hızır b. Mehmet, Mustafa b. Ahmet, Yusuf ve Hasan b. Abdullah.

39B

423. Ali oğlu Sefer ikrar etti: İşbu Abdullah oğlu Hasan'a mülkiyeti kendine ait olan bir üzüm bağını satmıştır. İlgili üzüm bağı Bursa vilayetinin Simavna diye bilinen yerde olup bir tarafı Hacı Hasan'ın mülküne, bir tarafı Abdulkadir'in üzüm bağına ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Üzüm bağını birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 160 gümüş dirhemdir. İlgili satım akdi sahih ve şer'îdir. Üzüm bağı arsasının mukataası yıllık 80 gümüş dirhemdir. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Mustafa b. Ali el-İmam, Hacı Hüseyin b. İsmail, Hüseyin b. Hacı Ahmet, Ahmet b. Mustafa, Arslan b. Abdullah ve Hüseyin b. İsa.

424. Mustafa oğlu Hüseyin ikrar etti: İşbu Muharrem oğlu Osman'a mülkiyeti kendine ait olan bir bahçeyi satmıştır. İlgili bahçe Bursa vilayetinin Temniye diye bilinen yerde olup Hacı Abdullah'ın bahçesine, İbrahim'in mülküne, Yusuf'un mülküne, Mustafa kızı Emine'nin mülküne ve umumi yola sınırdır. Bahçeyi bütün sınırlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 3900 dirhemdir. İlgili satım akdi kat'î, sahih ve şer'îdir. Bahçe arsasının mukataası 10 dirhemdir. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Mehmet Çelebi b. Bostan, Mahmut b. Hemdem, Abdülkerim b. Altı parmak diye bilinen Hüsam, Murat b. Hasan, Abdurrahman b. Ahmet, Ömer b. Kemal, Ahmet b. Veli el-İmam, Hasan b. Mehmet, Mustafa b. Ömer, İbrahim b. Ramazan, Muslihuddin b. Mehmet el-İmam.

425. Musa oğlu Mahmut ikrar etti: Fahrü'l-muhzerât Ahmet kızı Rabia'ya mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı Bursa vilayetinin Araplar mahallesinde olup bir alt kat oda, bir özel oda, su varili, su kuyusu ve meyve ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, adı geçen mahallenin imamına vakfedilen yerleşim mekânına, Seyyid Ahmet kızı Fatma'nın mülküne, Emine'nin mülküne ve özel yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 10000 gümüş dirhemdir. Bu satım akdi kat'î, sahih ve şer'îdir. Mukırrın ikrarını olayın tasdiki için mezkûr Rabia'nın tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti ispat

vasıtasıyla sabit olan müşterinin kardeşi Bali oğlu Mehmet Çelebi tasdik etti. İlgili ikrar sahihtir. (Bey‘ bat ve vekalet)

Şâhitler: Mahmut b. Mehmet, Hızır b. Ahmet, Ahmet b. Hemdem, Bekir b. Çavuş Mehmet, Derviş Bey b. Hüseyin er-râcil, Hüseyin b. İsa, Ahmet b. Murat ve kayıt katibi Muharrem b. Mehmet.

426. Abdullah oğlu Bilal ikrar etti: Ali oğlu Hacı Mehmet’e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Hulyuncu Köyünde olup iki alt kat oda ve meyve ağaçları olan avluyu içermektedir. İlgili yerleşi mekânı, İmam oğlu Mehmet’in mülküne, Fazli oğlu Mehmet’in mülküne, Abdullah oğlu Kasım’ın mülküne ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen mukabilinde satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 2500 gümüş dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘îdir. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Mehmet b. İmam, Demur Bey b. Abdullah, Yusuf bn. Ali Bali, Bali b. Hızır, Mehmet b. Mustafa, Mustafa b. Hacı Bali, Emrullah Çelebi b. Efendi Sofi, Kapıcı Hacı Mehmet ve Mehmet b. İlyas.

427. Seyyid Musa oğlu Seyyid Hasan ikrar etti: Vakf-ı mezbûrdan olup Gemlik Kazası’na Engürcük nâm karyede vâki‘ olup ‘inde’l-ahâli ma‘lûmu’l-hudûd iki kıt‘a duz lalğı her sene on bin akçeye icâreye virüp mezbûr dahi ber minvâl-i meşrûh üzere. (İcâre)

Şâhitler: Muharrem b. İbrahim, el-Hâc Keyvan b. Abdullah, Mehmed b. İbrahim, Hasan Beg b. Abdullah, Bostan Çelebi b. Hacı Mehmed, Mehmed b. Abdullah, Abdullah b. Süleyman.

40A

428. Faḫrü’l-‘ulemâ’i’l-muḥaḳḳiḳīn ẕuḫru’l-fuḍelâi’l-müdeḳḳiḳīn Mevlânâ ‘Abdullâh Efendi ibni el-merḥûm Zeynî Çelebî cânib-i şerîflerinden ḫuṣûṣ-ı câ’iyi’l-beyânı iḳrâra vekîl olub vekâleti faḫrü’l-ḫuṭebâ’ Aḥmed Çelebi ibni Ca’fer ve ẕuḫru’l-cüyûş Pîr Meḥmed Çavuş ibni Zeynî şehâdetleriyle ṣâbite olan faḫrü’l-‘ayân Feṭḥullâh Çelebi ibni el-Ḥâc ‘Ali meclis-i şer’-i şerîf-i şâmiḫu’l-bünyâd ve maḥfil-i dîn-i münîf-i râsiḫu’l-erkânda işbu ḥâfızü’l-kitâb ‘Alicân Çelebi ibni Ya’ḳūb müvâchesinde bi’l-vekâle

iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm idüb bundan aḳdem müvekkilim mûmâ-ileyh ‘Abdullâh Efendi mezbûr ‘Alicân Çelebi’ye ve Arik Meḥmed ve Bostân Beg nâm kimesnelere ‘alâ ṭarîḳi’ş-şirke ḳoyun almaḳ içün beş yüz yigirmi biñ aḳçe virüb ba’dehu meblaġ-ı merḳūmdan her birimizden tedricle birer miḳdâr aḳçe alub ba‘de cemî’il-ḥesâb meblaġ-ı merḳūmdan ẕimmetlerinden yüz altı biñ aḳçe bâḳī ḳaldıḳda beynlerine müslimûn-ı müṣliḥûn tavassuṭ idüb ber feḥvâ-yı ḥadîṯ-i şerîf-i seyyidü’l-enâm “eṣ-ṣulḥu seyyidü’l-aḥkâm” meblaġ-ı merḳūm yüz altı biñ aḳçeyi yüz on biñ aḳçeye ṣulḥ itdüklerinden soñra meblaġ-ı merḳūmdan yigirmi biñ aḳçesini Bostan Beg yedinden ve otuz aḳçesini Arik Meḥmed yedinden alub ḳabḍ idüb meblaġ-ı merḳūmdan altmış biñ aḳçe bâḳī ḳaldı idi. Ḥâlâ daḫi altmış biñ aḳçeyi mezbûr ‘Alicân Çelebi’niñ yedinden bi’t-tamâm alub ḳabḍ idüb mezbûrûnuñ ẕimmetlerini meblaġ-ı merḳūm beş yüz yigirmi biñ ḳoyun aḳçesine müte’alliḳ cemî‘ da‘vâ ve münâza‘ât ve eymân ve muḫâṣamâtdan ibrâ’-i ‘âm ve isḳāt-ı tâm ile ibrâ ve isḳāt eyledi didiginde vekil-i müşâr-ileyh kelimât-ı meşrûḥâsında mezbûr ‘Alicân Çelebi kendü ṭarafından aṣâleten ve şerîkleri ṭarafından vekâleten taṣdîḳ idicek mâ veḳa‘a ḳaydolındı. Şehri ẕi’l-ḳa‘deti’ş-şerîfe. (El-vekâle, ve’ş-şerîke, ve’d-deyn, ve’ṣ-ṣulḥ ve ibrâ’)

Şuhûd: Faḫrü’l-müderrisîn Aḥmed Çelebi Efendi b. Meḥmed ḳaṭifecizâde, Ḥüseyin Çelebi b. el-Ḥâc Ḫalîl, ‘Ömer Çavuş b. Muṣṭafa, ‘Abdülkerîm b. Ḥüsâm, Bostan Çelebi b. Meḥmed el-Muḥḍır, Ḥüseyin b. Muṣṭafa, Bostan b. Sa’dî, Muḥarrem b. Meḥmed, Receb b. Meḥmed, Muḥarremü’l-ḥarâm Şeyḫ Meḥmed.

429. **Mine’ṣ-Ṣüleṣâ 10 Ẕi’l-Ḳa‘Deti’l-Ḥarâm**

Aḥmed bin Ali nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîfde ‘Abdullâh bin Şehâbeddîn nâm ‘Arab maḥḍarında taḳrîr-i da‘vâ idüb bundan aḳdem evim açılub bir aḳ sâde tuftânım ve yüz yetmiş dirhem ipeğim ve bir aḳ hindî ḳoġum ve sâir esbâbım sırḳat olunmuş idi. Ḥâlâ ẕikrolınan esbâbdan yüz yetmiş dirhem ipeğimi mezbûr Şehâbeddîn yedinde buldım. Suâl olınmasın ṭaleb iderim didikde ġıbbe’s-su’âl meẕkûr Şehâbeddîn ẕikrolınan ipeği ben ‘Ali bin el-Ḥâc ‘Ali nâm kimesneden dirhemin dörder aḳçeye iştirâ eyledim cevâb virüb suâl olunduḳda merḳūm ‘Ali daḫi Fâṭıma bint Meḥmed nâm ḫâtundan aldum deyucek mezbûre Fâṭıma’dan istinṭâḳ olındıḳda evvelâ inkâr idüb ṣâniyen muḳırre olub meẕkûr Aḥmed’e dört sikke altun virüb ẕikrolınan ḫuṣûṣdan ‘an iḳrâr-ı maṣlaḥa eyledik

deyub mezbûr Aḥmed daḫi taṣdîḳ eyledikde mâ hüve'l-vâki‘ ketb ü taḥrîr olındı. (Sırḳa ve İḳrâr)

Şuhûd: Faḫrü'l-müderrisîn ‘Abdurraḥman Efendi, ẕuḫru'l-müdeḳḳiḳīn Maḥmûd Çelebi Efendi, Ferhâd b. ‘Abdullâh, Muẓaffer Beg b. ‘Abdullâh, Maḥmûd b. Yûsuf, Muṣṭafa b. Yûsuf.

430. Evlâd-ı Arab'dan ‘Abdullâh bin Şehâbeddîn meclis-i şer‘-i şer'îfde işbu bâ‘iṣü't-taḥrîr ‘Ali bin el-Ḥâc ‘Ali maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb bundan aḳdem mezbûr ‘Ali'den her dirhemi dörder aḳçeye yüz yetmiş dirhem ṣarı velâpûti(?) İştirâ eyldim idi. Ḥâlâ Aḥmed nâm kimesne ẕikrolınan pût bir miḳdâr esbâb ile benim evimden sırḳa olınmışdır deyu benden da‘vâ ve ṭaleb idüb beni rencîde ider. Mezbûr ‘Ali daḫi cevâb virüb ḥâlâ ẕikrolınan bûtı kimden almışdır suâl olınmasın ṭaleb iderim didikde ġıbbe'ṣ-suâl Mezbûr ‘Ali daḫi cevâb virüb ẕikrolınan bûtı ben işbu maḥfil-i ḳaḍada ḥâḍıra olan Fâṭıma bint Meḥmed nâm ḫâtundan iştirâ eyledim deyub mezbûre Fâṭıma'dan suâl olındıḳda evvelâ inkâr eyleyüb tekrâr suâl olındıḳda fî'l-vâḳi‘ ẕikrolınan bûtı mezbûr ‘Ali'ye ben bey‘ eyledim ve ẕikrolınan bût içün esbâb-ı sırḳa olınan merḳūm Aḥmed'e li-ecli'ṣ-ṣulḥ dört sikke virdim deyu cevâb viricek mezbûr ‘Ali'niñ keyfiyyet-i ḥâli müslümânlara suâl olunduḳda el-Ḥâc Yûsuf bin ‘Ali ve Muṣṭafa bin ‘Îsa ve ‘Ali ve Receb bin Ḥamza ve cemî‘-i keṣîr mezbûr ‘Ali'niñ ḥusn-i ḥâleti ve diyânet ve istiḳāmetini iḫbâr eylediklerinde mâ veḳa‘a ḳaydolunub ṣûret-i yedine def‘ olındı. Taḥrîren fî evâ'ili ẕi'l-ḳa‘deti'ş-şerîfe sene1008. (Bey‘ ve sirkat)

Şuhûd: e's-sâbiḳūn

40B

431. Abdullah oğlu Süleyman ikrar etti: Rahmetli Kara Çelebizade Vakfı'nın mütevellîsi işbu kayıt sahibi Abdullah Efendi oğlu Abdurrahman Çelebi'ye ince pamuklu kumaş semeninden 11000 dirhem borcum var. Mezkûr meblağ için Ahmet kızı Fahri kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şer‘îdir ve Burcu mahallede bulunan iki alt kat odayı içeren ve iki tarafı umumi yola, bir tarafı Eyüp vakfına ve diğer bir tarafı Fatma'nın mülküne sınırlı olan bir yerleşim mekânını borç sahibine bırakmıştır. (Borç ve kefalet)

Şâhitler: Ahmet Çelebi b. Mehmet, Fahrü'l-müderrisîn Ahmet Çelebi b. Süleyman, Mahmut Çelebi b. Mehmet, Hüseyin Çelebi b. Mahmut, Seyyid Hasan b. Seyyid Yahya ve Ali Çelebi b. Süleyman.

432. Bilal oğlu Halil ikrar etti: Vadi Mis (?) köyünde bulunan Ali (rs) vakfının mütevellîsi Mehmet oğlu Hasan'a mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey' bi'l-vefâ tarikiyle satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını mezkûr vakfın malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Şeker Hoca mahallesinde olup bir alt kat oda, ahır ve akar suyu içermektedir. İlgili yerleşim mekânı, Asiye Hatun'un mülküne, Abdullah'ın mülküne, umumi yola ve özel yola sınırdır. Yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 2000 gümüş dirhemdir. Müddeti, ekteki tarihten otuz güne kadardır. (Bey' bi'l-vefâ)

Şâhitler: Hacı Ali b. Hacı Mahmut, Hacı Süleyman b. Veli, İbrahim Çelebi b. Tur Hoca ve Mustafa b. Yusuf.

433. Abdullah oğlu Rıdvan ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Mustafa kızı Raci'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Kın'an mahallesinde olup bir alt kat oda, bir özel oda yanında bir dükkân ve akar suyu ihtiva etmektedir. İlgili yerleşim mekânının bir tarafı Ali el-Haddad'ın mülküne, bir tarafı Han'a ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 6000 gümüş dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'îdir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 70 dirhemdir. (Bey' bat)

Şâhitler: Mehmet b. Kemal, Hamza b., Hüsrev b. Abdullah el-İmam, Hasan Bey b. Abdullah, Mehmet Bey b. Abdullah, Hüseyin b. İsa ve Mustafa b. Hacı Sinan.

434. Abdullah oğlu Hacı Ali ikrar etti: Cami Kale mahallesinde bulunan rahmetli Ali Vakfı'na, vakfın mütevellîsi kayıt sahibi Mehmet oğlu Şah Mehmet Çelebi ile yaptığım muamele sebebiyle karz-ı şer'îden 10000 dirhem ve ince pamuklu kumaş semeninden Zilkade'nin ilk gününden 1000 dirhem borcum var. Mezkûr meblağ için

Cami Kale mahallesinden Abdullah oğlu Perviz ve Sarı Abdi mahallesinden Abdullah oğlu Hacı Yusuf kefil oldular. Bu kefalet sahih ve şer‘îdir. (Borç ve kefalet)

Şâhitler: Hızır b. Emrullah, Bostan b. Mahmut, Hacı Ahmet b. Turdu, Hacı Hızır b. Ali, Hacı Hasan b. Abdullah, Rıdvan b. Abdullah, Hacı İbrahim b. Süleyman, Ahmet Çelebi b. Haydar, İbrahim b. Yusuf el-Müezzin, Piri b. İbrahim el-Müezzin, Ahmet Çelebi b. Musa el-Müezzin, Hüseyin b. İsa ve Mehmet Çelebi b. Emrullah.

435. Ümmî Ḫânî bint Boylı nâm ḫâtun meclis-i şer‘de Zenâne ibnetü’l-hâc Zeynî nâm ḫâtun ṭarafından ḫuṣûṣ-ı âti’z-zikre bimâ hüve nehcü’s-sübût şer‘an vekâleti ṯâbite olan Naṣûḥ bin Ḥasan nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i da‘vâ idüb bundan aḳdem mezbûre Zenâne’den mâceriyyü’l-aṣl Siyâġûş nâm câriyeyi on biñ yüz aḳçeye iştirâ eylemiş idim. Ḥâlâ beyne’t-tüccâr noḳṣân-ı ṯemen icâb ider, ‘aybına muṭṭali’ oldım. Su’âl olınub reddolınmasın ṭaleb iderim didikde ġıbbe’s-suâl meẕkûre câriyeyi müvekkilim mezbûre Zenâne kendüsi ‘ayb ile muṭâlebe olmamaḳ üzere bey’ itmişdir deyu cevâb virdikde mezbûre Ümmî Ḫânî münkire olıcaḳ ‘aḳībe’l-istişhâdü’ş-şer’î ‘udûl-i müslimîn ve ṯiḳāt-ı muvaḥḥidînden Muṣṭafa bin Ḥasan el-İmâm ve Meḥmed bin Aḥmed nâm kimesneler meclis-i şer‘e li-ecli’ş-şehâde ḥâḍırân olub fî’l-vâḳi‘ ẕikrolınan câriyeyi merḳūme Ümmî Ḫânî bizim ḥuḍûrımızda cemî‘-i ‘uyûb-i ile on biñ yüz aḳçeye iştirâ eyledi. Bu ḫuṣûṣa şâhidlerüz ve şehâdet daḫi iderüz deyu edâ-yi şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde şehâdetleri ba‘de’t-ta‘dîl ve’t-tezkiyye ḥayyiz-i ḳabûlde vâḳi‘ olub mâ hüve’l-vâḳi‘ bi’ṭ-ṭaleb ketb ve ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâsıṭ-ı ẕi’l-ḳa‘deti’l-ḥarâm sene ṯemân ve elf. (İştirâ-yı câriye ve şehâdet)

Şuhûd: Meḥmed Çelebi b. Emrullâh, el-Ḥâc Meḥmed b. ‘Abdullâh, el-Ḥâc Yûsuf b. Yûnus, Muṣṭafa b. Yûnus, Receb b. Ḥamza, el-Ḥâc ‘Ali b. Memi Çelebi, Maḥmûd b. Yûsuf, Ḥüseyin b. ‘Îsa, Meḥmed b. Ḥüseyin, el-Ḥâc Yûsuf b. ‘Abdullâh.

436. İlyas oğlu Veli ikrar etti: Kayıt sahibi Mehmet kızı Ayşe’ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Konevi mahallesinde olup bir alt kat oda, bir özel oda, sofa, akar su, tuvalet ve meyveli ağaçları ihtiva etmektedir. İlgili yerleşim mekânının bir tarafı Mustafa’nın mülküne, bir tarafı Medrese-i Münevvere vakfına ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını, belirli

ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 9000 gümüş dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘îdir. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Hacı Mustafa b. Seyfullah el-İmam, Mehmet b. Mehmet, Hacı Ali b. Hüseyin, Mensur b. Piri, Hacı Mustafa b. Sefer, Ali b. Abdülgani, Bayram b. Timur, Mustafa b. Yusuf, Recep b. Hamza, Rıdvan b. Abdullah, Ahmet b. Abdullah ve Mustafa b. Mehmet.

41A

437. Mehmet kızı Asiye ikrar etti: Bursa şehrinde bulunan Üç Koz mahallesinin avarız vakfının mütevellîsi Mehmet oğlu Mehmet ile yaptığım muamele sebebiyle, vakfa 4400 dirhem borcum var. 4000’i şer‘î borçtan ve 400’ü ise Muharrem ayından itibaren ? semeninden oluşmaktadır. Mezkûr borç için Abdunnebi oğlu Ali kefil oldu. (Borç ve karz-ı şer‘î)

Şâhitler: Adı geçen şâhitler.

438. Maḥrûse-i Brusa’da Sulṭân Meḥmed Ḫan Vaḳfı’na mütevelli olan Muṣṭafa Beg ibni ‘Ömer el-bevvâb meclis-i şer‘de Ḥamîdî b. el-Ḥâc Muṣṭafa maḥḍarında vaḳf-ı merḳūmdan Kürekçiler Çârşûsı’nda vâḳi‘ ‘inde’l-cîrân ma‘lûmu’l-ḥudûd ḫânî târîḫ-i kitâbdan üç yıl tamâmına elli beş biñ aḳçeye icâreye virüb mezbûr daḫi mâh be-mâh ḥaḳlaşmaḳ üzere ḳabûl idüb ḳaydolındı. (İcare)

Şuhûd: Es-Seyyid Ḥâcı İbrâhîm b. Es-Seyyid Mûsa, Es-Seyyid Ḥâcı Ḳāsım b. el-Ḥâc Aḥmed, Seyyid Seyyidî b. Seyyid Maḥmûd, el-Ḥâc İbrâhîm b. Muṣṭafa, ‘Ali Ḫâce b. ‘Abdî, el-Ḥâc Vildân b. el-Ḥâc İbrâhîm, el-Ḥâc Yusuf b. el-Ḥâc Ḥüseyin, Muṣṭafa b. Yusuf, Arslan b. ‘Abdullah, Receb b. Ḥamza.

439. Maḥrûse-i Brusa’da vâki‘ ḳahveciler ṭâifesinden işbu bâ‘isu’t-taḥrîr ẕuḫru’l-erḳān Aḥmed Çelebi ibni Meḥmed meclis-i şer‘-i şerîfde taḳrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i merâm idüb ben emr-i pâdişâhî ile Brusa’da vâki‘ ḳahveciler ṭâifesinin cümlesine re’îs ve ḍâbiṭ olub minvâl-i mezbûr üzere yedimde emr-i şerîf vardır. Yedimde olan emr-i şerîfe naẓar olınub mûcebince cânib-i şer‘den ḥüccet-i şer‘iyye virilmesin ṭaleb eylerüm deyu taḳrîr-i meşrûḥuna mevâḳi‘ sene ṣemân ve elf Rebî‘u’l-âḫirî avâḫiri ile müverriḫ emr-i şerîf vâcibü’ş-şerîf ibrâz idüb naẓar olınduḳda Maḥrûse-i Brusa’da vâki‘ ḳahveci

ṭâifesinin görüb gözeder kimesneleri almayub mîr ṭarafından ḳahveḫâne istîcâr olınub lâkin ḳahvecileriñ kefîlleri olmamaġla ba‘ḍıları îcâretden firâr idüb cânib-i mîriyye keser ve ḳahveḫâne ṣâḥiblerine küllî ḍarar müretteb olduġın ḳahveciler ḫaber virüb kendüsü de bu bâbda görüb gözetmek içün re’îs ṭaleb idüb ve işbu râfi‘-i tevkî‘ refi‘-i ḫâḳānî Aḥmed ehl-i vuḳūf ve ḥidmeti ‘uhdesinden gelür deyu bildirüb ‘inâyet ricâ itmegin bu ḥükm-i hümâyûnı virdüm ve buyurdum ki ṭâife-i mezbûreye olıgelen ‘âdet üzere re’îs ve ḍâbıṭ olub vâḳi‘ olan mîrî tekâlifi görüb îcâre ile ḳahvehâne tutan kimesneler mezbûruñ mübâşeretiyle olınub ve kahveci tâifesi mezbûrı kendünde re’îs bilüb ’umûr-i mezbûrde mezkûr Ahmed’e mürâcaat ideler deyu mestûr ve kayd bulunmağın mûcebince kibel-i şer‘den dâhi bu hurûf ketb ve tahrîr olunub yedine def‘ olındı. Tahrîren fî avâsıt-ı şehri zi’l-ka‘de. (Esnaf teşkilatınıñ kedhüdâ ta‘yîni)

Şuhûd: Fahrü’l-müderrisîn Mevlânâ Yusuf Efendi b. Çelebi, Muḥarrem Efendi b. Meḥmed el-Müste‘id, Sefer Subaşı b. Ḫayrân, Meḥmed b. Yûsuf.

İlgili kayıt defterinde tescil edilen vaka ve vesikalar, engin bilgili âlimlerin en büyüğü, faziletli müteverri‘lerin en faziletlisi, asalet ve fazilete sahip olan, övgü ve yüçe özelliklere sahip olan, âlim, faziletli, hak ve batılı ayırt eden, ilimde su dolu deniz gibi olan, yetenekli âlim Hazret-i Şeyh Mehmet Efendi (Allah onu daha iyi etsin ve nimetleri bolsun).

41B

440. Vech-i taḥrîr-i ḥurûf oldur ki merḥûm el-Ḥâc Muṣallî Vaḳfı’ndan Maḥrûse-i Brusa’da vâḳi‘ Bulġarlar Maḥallesi’nde beyne’l-cîrân ma‘lûmu’l-ḥudûd sekiz ‘aded odalar işbu sene ṣemân ve elf Cemâziylevveli’niñ ġurresinden icâre ile mâh be-mâh yüz yigirmi aḳçe ücret ile lâzım olan müremmâtın ve tecdîd-i ta‘mîrini ve sâ’ir levâzımını kendi mâlından ḫarc itmek üzere ḳabûl ve iltizâm eylemegin yedine bu veṣîḳa ber vech-i temessük ketb ü taḥrîr olınub vaḍ‘ olındı. Taḥrîren fî 16 Cemâziylevvel sene 1008. (İcâre)

Ḥarrerehu el-faḳīr ‘Abdül‘azîz el-mütevellî ‘alâ vaḳf- sile.

441. **Cuma 19 Zilkade 1008**

Yani oğlu Yorgi …… Yani oğlu İstimadi'nin nefsine ve Bursa'da bulunan Sultan Mehmet Vakfı'nın mütevellîsi Mehmet Bey'in talep ettiği zaman onu ihzar etmeye kefil oldu. (Kefalet)

Şâhitler: Cafer Bey b. Abdullah, Mustafa b. Yusuf ve Hüseyin b. İsa.

442. Oldur ki işbu bâ'işetü'l-kitâb Mü'mine bint Muṣṭafa nâm ẖâtun meclis-i şer'-i şerîfde sâbıkan zevci olan Ahmed bin Süleymân maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb mezbûr Aḥmed benim Isparta nâm ḳaṣabada Emiroğlı Maḥallesi'nde vâki' ma'lûmu'l-ḥudûd bir mülk-i menzilimi âẖer kimesneye bey' eylemiş. Vâḳi' ḥâl mezbûrdan suâl olınsun didiginde ġıbbe's-suâl mezbûr Aḥmed cevâb virüb fî'l-ḥaḳīḳa menzil-i mezbûr benim mülküm olmaġı âḥer kimesneye bey' idüb ḳabḍ-ı şemen eyledim deyu cevâb virdü ki mezbûre Mü'mine ṭalebiyle ketb olındı. Taḥrîren fî avâsıṭ-ı zi'l-ḳa'deti'l-ḥarâm li-sene şemân ve elf. (Bey' mutlak)

Şuhûd: 'Ömer b. Ṣatılmış, Sefer b. Maḥmûd, Aḥmefd b. Seydî 'Alî, Rıḍvân b. 'Abdullâh, Meḥmed b. Emrullâh.

443. Mihalıç kasabasında oturan Şah kulu kızı Hanım isimli kadın meclis-i şer'-i şerîf ve mahfil-i dîn-i münîfe hazır olup adı geçen kasabada vefat eden Nasuh kızı Sakine isimli kızından şer'î miras yoluyla ona intikal eden hakkını, müteveffa kızının kocası Abdullah er-râcil oğlu Yusuf'tan talep etmek, kabzedip teslim almak, kabz ve teslim ile ilgili bütün işlemler ve hâkimlerin yanında hakkından savunmak için kayıt sahibi Mehmet er-Râcil oğlu Recep isimli şahsı kefil tayin etti. O da zikredilen vekaleti kabul edip bu işi yerine getirmeği üstlendi. Bu vekalet sahih ve şer'î olup vekilin kabulü net ve mer'îdir. Bu vaka 20 Zilkade 1008 tarihinde gerçekleşip kaleme alındı. (Vekalet)

Şâhitler: Sefer b. Hayran, Hasan Bey b. Hüseyin, Mustafa b. Malkuç, Abdi b. Nasuh, Mehmet b. Mustafa, Arslan b. Abdullah ve Mehmet b. Hüseyin.

444. Nefs-i Miẖalic'de Delger(?) Doġan Vaḳfına evlâdiyet üzere mütevelli olub Brusa'da sâkin olan Meḥmed Efendi bin Muṣṭafa meclis-i şer'de Miẖalic'den Yûsuf bin Muṣṭafa maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb ḳaṣaba-i merḳūmede vâḳi' bir ṭarafı 'Abdullâh Paşa Vaḳfı'na ve bir ṭarafı Meḥmed Çelebi mülkine ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i 'âmma müntehî

olub vaḳf-ı mezbûrda olan ḳahveḫâneyi mezbûr Yûsuf'a mâh-ı Ẕi'l-ḥicce evvelinden üç yıl tamâmına değin günde üç buçuḳ aḳçe icâreye virüb yedinden biñ beş yüz aḳçe icâre-i mu'accele aldum didiginde. (İcâre)

Şuhûd: Meḥmed Efendi b. Seydî el-Müderris, Bekir Çelebi et-tâcir, Süleymân ḫalîfe el-İmâm, Aḥmed Çelebi b. el-Ḥâc Meḥmed, Maḥmûd Efendi b. Velî el-Müderris, Receb b. Ḥamza.

445. Ali Helvayı oğlu Murat ikrar etti: Rahmetli Hayrettin Efendi oğlu Hazret-i Mehmet Efendi'ye 4800 dirhem borcum var. 4000'i karz-ı şer'îden bakiyesi ince pamuklu kumaş semeninden oluşmaktadır. Murat, adı geçen Mehmet Efendi'ye mülkiyeti kendine ait olan dükkânını bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Dükkân Bursa'nın Camii Kebir'in yakınındadır. Semen miktarı, 4000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı dükkânını ekteki ayın başından itibaren tam bir seneye kadar kira müddeti süresince 800 dirhem mukabilinde kiraladı. (Borç, karz-ı şer'î ve bey' bi'l-istiğlâl)

Şâhitler: Recep b. Bostan, Ömer b. İlyas, Ahmet b. Mustafa, Ahmet b. Mehmet, Emrullah b. Hüseyin ve Nasuh Efendi b. Yusuf.

42A

446. **Cumartesi 20 Zilkade**

Bursa'nın Karaca Ahmet Sultan mahallesinden Mehmet kızı Rahime, kocası Ramazan oğlu Mehmet ile aldığı mehri (mehrin miktarı 2000 dirhemdir) geri verme ve iddet nafakası ve bütün davalardan vazgeçme karşılığında muhâlea yoluyla boşandı. Bu boşanma sahih ve şer'îdir. (Muhâlea)

Şâhitler: Mehmet b. Hüseyin, Mehmet b. Murat ve Mustafa Çelebi b. Bahtiyar.

447. Mehmet oğlu Veli ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Pir Ali oğlu İbrahim'e ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 9000 gümüş dirhem olup borcum var. 8000'i karz-ı şer'îden bakiye 1000'i karz dışında ekteki ayın ilk gününden itibaren müeccel olarak ince pamuklu kumaş semeninden oluşmaktadır. Bursa vilayetinin Keresteci mahallesinde olan yerleşim mekânı ilgili borç için İbrahim'in nezdine rehin bırakılmıştır. İlgili yerleşim mekânı, iki alt kat oda, sofa, ahır, su varili ve meyveli ağaçları içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Abdullah oğlu Hacı Yusuf'un mülküne, Raziye Hatun'un mülküne

ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘îdir. Borcun tahsili için Abdullah oğlu Rıdvan kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şer‘îdir. (Borç, karz-ı şer‘î, rehin ve bey‘ bi’l-istiğlâl)

Şâhitler: Hacı Hasan b. Abdullah, İbrahim b. Bekir, Hacı Hüseyin b. Abdullah, Hüseyin b. Mahmut el-İmam, Hızır b. İbrahim ve Hacı Durmuş b. Hacı Bahşi.

448. Bursa vilayetinin Kara Şeyh mahallesinden Ramazan kızı Hatice ikrar etti: Kayıt sahibi Hamza oğlu Musa’ya (bvs) mülkiyeti kendine ait olan bir bahçesini satmıştır. Müşteri, bahçeyi kendi malıyla kendine satın almıştır. Bahçe, Bursa vilayetinin Batcılar diye bilinen yerinin yakınında olup umumi yola, Osman Bey oğlu Ali Bey’in bahçesine, Çorum diye bilinen bahçeye ve vadiye sınırdır. Yıllık 100 dirhem mukataası olan bahçeyi bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 22000 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘îdir. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Hızır b. Mehmet, Hızır b. Ahmet, Nazar b. Hâce Bali, Hacı Abdi b. Ramazan, Recep b. Salih, Sefer Subaşı b. Hasan, Mehmet Çelebi b. Emrullah, Arslan b. Abdullah, Ahmet Çavuş b., Mehmet b. Abdullah ve Abdi b. Ali.

449. Bursa vilayetinin Esirciler mahallesinden Yusuf kızı Raziye ikrar etti: Kayıt sahibi Abdülgani oğlu İnayet’e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, adı geçen mahallede olup bir alt kat oda ve meyveli ağaçları ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânının kıble tarafı mezkûr müşterinin mülküne, doğu tarafı Abdullah oğlu Kamer’in mülküne, batı tarafı Ali oğlu Ömer’in mülküne ve kuzey tarafı mezkûr satıcının mülküne sınırdır. Yıllık birkaç dirhem mukataası olan yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 2650 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘îdir. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Seyyid Murtaza b. Seyyid Mustafa, Hacı Gani b. Hacı Hasan, Hacı Musa b. İvaz, Hacı Mehmet b. Mahmut ve Mehmet b. Hacı Mehmet.

450. Mehmet oğlu Sefer ikrar etti: Ahmet oğlu Zaman’a mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa’nın Şibeli mahallesinde olup bir alt kat oda, tuvalet ve avluyu içine almaktadır. Yerleşim mekânının bir tarafı

müşterinin mülküne, bir tarafı Abdullah oğlu Arslan'ın mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 2000 gümüş dirhemdir. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Abdi b. Recep, Hasan b. Seydi Ali, Ali b. Mehmet el-İmam, Hacı Bostan b., Mustafa b. Yusuf ve Arslan b. Abdullah.

451. Bundan aḳdem maḥbûs olan Ḳosṭ Veled-i nâm ẕimmîniñ da‘vâcısı Pervâne bin ‘Abdullâh da‘vâsından fâriġa oldı. Elime basüb kolumu mecrûḥ eyledi didim idi. (Yaralama cürmü)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed b. ‘Abdullâh.

452. Mehmed b. nâm Yoġurtcı vaḳiyyesin beş aḳçeye bey‘ eyledügi ḳaydolındı. (Bey‘ mutlak)

Yusuf oğlu Bostan, zevcesi Nasuh kızı İsmi Han ile verdiği mehri (miktarı 200 gümüş dirhemdir) kabzettikten sonra muhalea yoluyla boşandı. Sonra zimmetini ibra etti. Bu ikrar sahihdir. (Muhalea ve ibra)

Şâhitler: Orada bulunanlar.

42B

453. **Yevmü'l-Eḥad 21 Fî Şehri Ẕi'l-Ḳa‘de**

Oldur ki dergâh-ı ‘âlî lâzâle maḥfûzan bi'l-me‘âlî yeñiçerileri'nden Maḥmûd Beg ibni Ramaḍân nâm yeñiçeri meclis-i şer‘-i şerîfde ebnâ-yi sipâhiyândan işbu ḥâmilu'l-kitâb faḫru'l-aḳrân ‘Abdülkerîm Beg bin Aḥmed nâm sipâhî maḥḍarında iḳrâr idüb bundan aḳdem mûmâ-ileyh ‘Abdülkerîm Beg'e yüz ḳırḳ ‘aded keçi bey‘ eyleyüb yüz ‘aded keçiniñ aḳçesin alub bâkî ḳırḳ ‘aded keçiniñ aḳçesin ṭaleb eyledügimde beynimizde münâza‘ât-ı keşîre vâḳi‘ olduḳda beynimizde müslimûn-ı muṣliḥûn tavassuṭ idüb ber feḥvâ-yı ḥadîṯ-i şerîf seyyidü'l-enâm "e'ṣ-ṣulḥu seyyidü'l-aḥkâm" ḫuṣûṣ-ı mezbûrı iki biñ sekiz yüz aḳçeye ṣulḥ itdüklerinden soñra meblaġ-ı merḳūmı mûmâ-ileyh ‘Abdülkerîm Beg yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl aḫẕ ve ḳabḍ ẕimmetini ibrâ'-i ‘âm ve isḳāt-ı tâm ile ibrâ' ve isḳāt eyledim. Min ba‘d ḫuṣûṣ-ı mezbûra müte‘alliḳ da‘vâ ve nizâ‘ benden bi'ẕ-ẕât veya vekîlimden bi'l-vâsıṭa da‘vâ ve ṭaleb-i ṣâdır olursa ‘inde'l-ḥükkâmi'l-kirâm maḳbûle ve ‘inde'l-i-vulâti'l-fiḫâm mesmû‘a olmaya deyu iḳrâr ve

i‘tirâf eyledikde muḳırr-ı mezbûruñ ber minvâl-i meşrûḥ ṣudûr iden kelâmını muḳarrun-leh merḳūm ‘Abdülkerîm Beg bi’l-müvâcehe taṣdîḳ ve bi’l-müşâfehe taḥkîḳ itdikde mâ hüve’l-vâḳi‘ bi’ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. Taḥrîren fî avâḫir ẕi’l-ḳa‘deti’l-ḥarâm sene ṯemân ve elf. (Bey‘ mutlak ve ibrâ’)

Şuhûd: Receb b. Ca‘fer er-râcil, Muṣṭafa b. Yûsuf er-râcil, Pir Aḥmed b. Muṣṭafa, Maḥmûd b. Ḥüseyin, Ḫıḍır Beg b. ‘Umân, Meḥmed b. ‘Abdullâh, Bostân b. ‘Abdullâh.

454. Ramazan er-Râcil oğlu Derviş Bey Mehmet isimli küçük çocuğunun nefsini kayıt sahibi Yusuf oğlu Mustafa Çelebi’ye teslim etti. O da çocuğu terbiye ve bakmak için teslim aldı. Bu teslim etme ve teslim alma sahih ve şer‘îdir. Sonra hâkim çocuğun nafaka ve kisve için talep hakkının bulunmuş olduğu kişinin (nafaka mükellefi olan kişinin) üzerine günlük beş dirhem takdir edip hüküm verdi ve takdir edilen meblağın harcamasına izin verdi. (Küçük çocuğun nafakasının mahkeme tarafından takdir edilmesi).

Şâhitler: Mustafa b. Bayram, Ahmet Çelebi b. Mehmet el-İmam, Seyyid Hasan Çeşebi b. Seyyid Mustafa, Ahmet oğlu b. Mehmet, Hacı Mehmet b. Yusuf ve Bostan b. Yusuf.

455. Zikredilecek olan satım akdin ikrarı için Hızır kızı Selçuk tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Seyfullah oğlu Hacı Mustafa ve Carullah oğlu Ramazan’ın şehadetleriyle sabit olan Yunus oğlu Karaca ikrar etti: Mezkûr müvekkili, kayıt sahibi Nasuh oğlu Mehmet’e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa’nın Ali Paşa mahallesinde olup iki alt kat oda, sofa, su varili, tuvalet ve avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Hacı Mehmet oğlu Nasrullah’ın mülküne, Mehmet Çelebi’nin mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 5300 gümüş dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘îdir. (Vekalet ve bey‘ mutlak)

Şâhitler: Hasan Çelebi b. Hacı Ali el-İmam, Ahmet Çelebi b. İbrahim, Hızır b. Abdullah, Ali b. Seyfullah, Hızır b. İlyas, Hızır b. İlyas, Hacı Mustafa b. Seyfullah ve Yusuf b. Ali.

456. Seyyid Hasan oğlu Seyyid Ali Çelebi ikrar etti: Kayıt sahibi Ali oğlu Abdullah'a mülkiyeti kendine ait olan bir bir dükkânını satmıştır. Dükkân, Balık pazarında olup Hasan'ın mülküne, Mehmet'in mülküne, Kale'nin duvarına ve umumi yola sınırdır. Dükkânı bütün müştemilatıyla belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 4800 gümüş dirhemdir. Dükkân arsasının mukataası aylık 10 gümüş dirhemdir. Bu bey' sahih ve şer'îdir. Mukarrun-leh yüz yüze tasdik etti. Bu ikrar Zilkade ayının sonlarında kaleme alındı. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Himmet b. Ahmet, Hasan b. Abdülaziz, Ahmet b. Mustafa, Oruç b. Hüseyin ve İlyas b. Murat.

43A

457. **Mine'l-İṯneyn 22 Fî Şehri Ẕi'l-Ḳa'de**

Maḥrûse-i Brusa sâkinlerinden işbu bâ'iṯü'l-kitâb Meḥmed bin Muṣṭafa nâm kimesne maḥfil-i şer'de maḥrûse-i mezbûrede âti'ẕ-ẕikr olan muṣallî nâm müteveffânıñ muḫallefâtına vâḍi'u'l-yed olub beytü'l-mâl emîni olan faḫru'l-eşbâh 'Ali Beg ibni maḥḍarında emr-i şerîf-i vâcibul'l-ḳabûl îrâd idüb maḍmûn-ı hümâyûnda mezbûr Meḥmed Dersa'adetde gelüb bundan aḳdem ebnâ-i sipâhiyândan 'Abdurraḥman nâm kimesne şi'r-i hümâyûndan gelürken fevt olub vâriṯ-i ma'rûf olmamaġın Ḥâcı Ya'ḳūb Maḥallesi'nde ḥudûdı ile maḥdûd olan mülk evi beytü'l-mâla 'âid olmaġla ben ḥaḳḳ-ı ḳarârı bahayla ṣatun alub mîrî içün teslîm idüb elime ḥüccet-i şer'iyye virilüb ḥüccet mûcibince ḍabṭ ve taṣarruf ider iken müteveffâ-yı mezbûruñ Muṣallî nâm kimesne gelüb ẕikrolınan kimesne gelüb ẕikrolınan ḫâneyi baña bey' eylemişdir deyu beytü'l-mâl ḫuṣûṣda üç biñ aḳçeden ziyâde olan da'vânıñ ḫâric yerde istimâ' olınmış memnu' iken nâ'ib'e ḥükmitdürüb baña ḫayf eylemişdür. Elimde olan ḥüccet-i şer'iyye mûcibince zabṭ itdürülmesi içün elime emr-i şerîf virilüb ve müteveffâ-yı mezbûruñ ḫidmetkâr-ı merḳūm Muṣallî daḫi vefât idüb ve ḥaḳ benim elimde olmaġın elimde olan emr-i şerîf mûcibince ẕikrolınan ev baña ḥükm ve teslîm olunub ve taṣarruf içün tekrâr ḥüccet-i şer'iyye virilüb elimde olan ḥüccet-i şer'iyye mûcibince baña ḍabṭ itdürülüb ḫâricde kimesne daḫl itmek bâbında emr-i şerîf ricâ eylemegin ḫâzine-i 'âmiremin maḥfûẓ olan muḥâsebât defterine naẓar olındukda ẕikrolınan oñ bahâs Beytü'l-mâl emîni olan Pîrî Çavuşuñ ḫazîneye gönderdügi muḥâsebesinde sene seb' ve elf Ṣa'bânı'nda doḳuz biñ beş yüz aḳçe yazılduġı

mesṭûr ve muḳayyed bulunmaġın elinde olan ḥüccet-i şer‘iyye mûcibince ḍabṭ itdürmek emrim olmışdır buyurdum ki ḥükm-i şerîfim vardıḳda bu bâbda ṣâdır olan fermân celîlü’l-ḳadrüm mûcibince ‘amel eyleyüb ẕikrolınan evi eline virilen evâmir-i şerîfe ve ḥüccet-i şer‘iyye muḳteḍâsınca meẕkûr Meḥmed’e ḍabṭ itdürüb ḫâricden kimesneye daḫl ve ta‘arruḍ itdürmeyesün deyu fermân olmaġın elinde olan ḥüccetlere naẓar olınduḳda ḥaḳ yedinde olduġı ẓâhir olub menzil-i meẕkûr merḳūm Meḥmed’e teslîm olınub kimesne daḫl ve ta‘arruḍ eylememk içün bu veṣîḳā-i enîḳa ġıbbe’s-suâl ketb ü taḥrîr olınup yedine def‘ olındı ki vaḳt-i ḥâcetde meẕkûr-ı mâ-cerâ ola. Taḥrîren fî avâḫir şehri ẕi’l-ḳa‘deti’ş-şerîfe sene ṣemân ve elf. (Ferman)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Resûl, Muṣṭafa b. Ḥasan, Ḥüseyin b. ‘Îsa, Süleymân b. ‘Ali, Meḥmed Çelebi b. Emrullâh, Meḥmed b. ‘Ali, Ya‘ḳūb b. Ṭayyib, ‘Abdülġani b. Celbvirmiş, ‘Ali Çelebi el-mütevellî, Aḥmed b. Muṣṭafa.

458. Oldur ki Yaḥya bin ‘Abdullâh nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîfde Süleymân bin ‘Abdullâh nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i da‘vâ idüb mezbûr Süleymân bin Ḳaraca Aḥmed Çârşusı ḳurbında bıçaġla vurup mecrûḥ eyledi didügünde ġıbbe’s-suâl mezbûr Süleymân bilkülliye inkâr idicek müdde‘î-i mezbûrdan taḳrîrine muvâfiḳ beyyine ṭaleb olınduḳda Es-Seyyid Ḥasan ibni Es-Seyyid Meḥmed Pervîz bin ‘Abdullâh ve Durmış bin Meḥmed ve ‘Abdülḥalîm bin Ḥamza ve Meḥmed bin Ṣa‘bân nâm kimesneler maḥfil-i ḳaḍaya ḥâḍırûn olub fî’l-vâḳi‘ mezbûr Süleymân merḳūm Yaḥya’yı sûḳ-ı mezbûrda bıçaġla vurup mecrûḥ eyledi deyu şehâdet-i şer‘iyye itdüklerinden soñra mezbûr Süleymân fî’l-vâḳi‘ merḳūm Yaḥya’yı bıçaġla vurdum deyu bi-ṭav‘ihi iḳrâr idicek mâ veḳa‘a ḳayd ve ketb olındı. Taḥrîren fî avâḫir şehr ẕi’l-ḳa‘de li-sene ṣemân ve elf. (Mecruh eyleme cürmü)

Şuhûd: Mevlânâ Receb Çelebi b. ‘Abdül‘zîz, Süleymân Çelebi b. Molla Celâl, Meḥmed Çelebi b. ‘Abdullâh, Es-Seyyid Muṣṭafa b. Es-Seyyid Zeynel‘âbidîn.

459. Oldur ki İskilib Sancaġı’ndan Elmalu nâm ḳarye ahâlisinden Ḥüseyin bin Nu‘mân maḥfil-i şer‘de yine ḳarye-i mezbûreden Yûsuf bin Ḥasan nâm kimesne maḥḍarında iḳrâr ve i‘tirâf idüb ḳarye-i mezbûre ḳurbında vâḳi‘ olub bir ṭarafı müşterî-i mezbûruñ yeri ve bir ṭarafı Meḥmed ibni el-Ḥâc Muḥarrem yeri ve bir ṭarafı Ḫalîl bin Baḫşi yeri ve bir ṭarafı Ḳıyâs bin Ḥamîd yeri ile maḥdûd olan tarlamı içinde olan bir bâb

evi ile ṣâḥib-i arḍ ma‘rifeti ile mezbûr Yûsuf’a bey‘-i tefvîḍ idüb muḳābele-i tefvîḍde mezbûr Yûsuf yedinden iki biñ fıḍḍî ‘Oṯmânî aḳçeyi alub ḳabḍ eyledim. Ba‘de’l-yevm ẕikrolınan tarla içinde olan evi ile mezbûr Yûsuf’uñ ḥaḳḳıdır didikde muḳırr-ı mezbûruñ vech-i meşrûḥ üzere ṣudûr iden iḳrârını muḳarrun-lehu’l-mezbûr Yûsuf daḫi vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥkîḳ idicek mâ hüve’l-vâḳi‘ ġıbbe’ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. Taḥrîren fî avâḫir-i şehri ẕi’l-ḳa‘de sene ṯemân ve elf. (Tefviz-i hakk-ı tasarruf)

Şuhûd: Meḥmed b. el-Ḥâc Muḥarrem, Maḳṣûd b. ‘Aliyâr, Muṣṭafa b. Meḥmed, Meḥmed b. ‘Abdullâh, Ḫalîl b. Yaḫşi, ve ġayrihim.

460. Mudanya köyünden Şükrullah oğlu Abdullah ikrar etti: Ahmet Bey Vakfı’nın mütevellîsi Hızır oğlu Mehmet Halife ile yaptığım muamele sebebiyle, vakfa toplam 3375 gümüş dirhem borcum var. Borcun 3000’i karz-ı şer‘îden bakiyesi karz dışında ince pamuklu kumaş semeninden müeccel olarak oluşmaktadır. Borcun müddeti, Rebiyülevvel ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadardır. Mezkûr meblağa İncirlice mahallesinden Emine Bey’i oğlu Ramazan ve Pir Ahmet bakkal oğlu Süleyman kefil oldular. (Borç ve kefalet)

Şâhitler: Mehmet b. Abdürrahim el-İmam, Süleyman b. Hanifi, Hüsam b. Abdurrahman, Musallî Çelebi, Hasan b. İbrahim, Recep b. Hamza, Mehmet b. Abdullah.

43B

461. Abdulbasit oğlu Seyyid Ali ikrar etti: İşbu rahmetli Derviş Çavuş’un evlatlarının vasi-i şer‘îsi Ahmet oğlu Hüseyin’e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey‘ bi’l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Adı geçen müşteri, ilgili yerleşim mekânını çocukların malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Havuz mahallesinde olup Abdullah oğlu Osman Bey’in mülküne, Yusuf oğlu İbrahim’in mülküne, Mehmet oğlu Hüseyin’in mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 5000 rayiç gümüş dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, alıcı yerleşim mekânını tahkiye ettikten sonra belirli bir üçret mukabilinde mezkûr satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekteki senenin Şaban ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar olup kira miktarı kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 500

gümüş dirhemdir. Mukırrın ikrarını mukarrun-leh ? tarihinde tasdik etmiştir. (Bey‘ bi’l-istiğlâl)

Şâhitler: Nasiruddin b. Mehmet, Seyyid Ali b. Hamur Halebi, Şeyh Ahmet el-İmam, Ebubekir b. Kasır vd.

462. Bursa vilayetinin Hacı Yakup mahallesinden Bostan Bey kızı Hatice ikrar etti: Durmuş er-Râcil oğlu Hızır Bey’e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, mezkûr mahallede olup üç alt kat oda, bir özel oda, fırın, tuvalet ve meyve ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, Hacı Hüseyin oğlu Mehmet’in mülküne, Hacı …… mülküne, Mustafa oğlu Osman’ın mülküne ve umumi yola sınırdır. Yıllık 20 dirhem mukataalı yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 10000 gümüş dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘îdir. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Mehmet b. Hacı Hasan el-İmam, Şehre Küstü mahallesinin imamı Mustafa b. Mehmet, Halil b. Abdunnebi el-Müezzin, Hâce Arslan b. Abdullah ve Mehmet b. Hacı Hasan.

463. Seyyid Mustafa oğlu Seyyid Mehmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi İbrahim oğlu Mustafa Çelebi’ye mülkiyeti kendine ait olan bir dükkânını kiraya vermiştir. Dükkân, Bursa’nın Uzun Çarşı diye bilinen pazarında olup batı ve kuzey tarafı rahmetli Hasan Paşa’nın hanına, doğu tarafı rahmetli Mahmut Paşa’nın hanına ve kıble tarafı umumi yola sınırdır. İlgili dükkânı, bütün müştemilat ve menfaatlarıyla birlikte belirli bir üçret mukabilinde kiraya vermiştir. Kira müddeti ekteki tarihten itibaren tam beş seneye kadar olup kira üçreti rayiç olan dirhem üzerinden günlük 20 gümüş dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze tasdik edilmiştir. İlgili ikrar kaleme alındı. (Kira akdi)

Şâhitler: Hacı Mustafa b. Hüseyin, Hacı Muharrem b. Hacı Hüseyin, Ali Bey b. Abdullah, Bekir Çelebi b. Hacı Mehmet, Ramazan b. Şaban, Bostan b. Abdullah, Hacı Hüseyin b. İsa, Fahrü’l-meşâyih Molla Efendi, Misbah Çelebi b. Bahtiyar vd.

464. Abdullah oğlu Rıdvan ikrar etti: Bursa vilayetinde bulunan rahmetli Altıparmak Vakfı'nın mütevellîsi işbu kayıt sahibi Seyyid Şemseddin oğlu Seyyid Ahmet ile yaptığım muamele sebebiyle, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden vakfa toplam 11000 dirhem borcum var. Bu borç ödenmesi gereken bir borçtur. Borcun 10000'i karz-ı şer'îden ve 1000'i karz dışında satın alıp kabzettiğim ince pamuklu kumaş semeninden müeccel olarak oluşmaktadır. Borcun müddeti, ekteki ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadardır. Bu ikrar sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ? sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Borç ve karz-ı şer'î)

Şâhitler: Mehmet b. Şica', Hacı Mustafa b. Hasan, Rıdvan b. Abdullah, Hacı Mehmet b. Ahmet ve Hacı Hüseyin b. Ahmet.

465. Yusuf oğlu Hacı Mustafa ikrar etti: İşbu rahmetli Şah Didar Vakfı'nın mütevellîsi Abdurrahman Kulabi'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Adı geçen müşteri, ilgili yerleşim mekânını mezkûr vakfın malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Müçellidi mahallesinde olup bir tarafı edı geçen vakfa, bir tarafı Mustafa'nın mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 3000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, alıcı yerleşim mekânını tahliye ettikten sonra belirli bir üçret mukabilinde mezkûr satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekteki tarihten itibaren tam bir seneye kadar olup kira miktarı kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 300 gümüş dirhemdir. Bu ikrar Zilkade ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bi'l-istiğlâl)

Şâhitler: Hacı Bostan b. Mehmet, Mehmet Sadi, Mehmet b. Ali, İbrahim b. Ali vd.

466. Himmet oğlu İlyas ikrar etti: Abdullah oğlu Rıdvan'a mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Adı geçen müşteri, ilgili yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Şehre Küstü mahallesinde olup bir ambar, bir özel oda altında ahır, meyve ağaçları olan avlu, ortak su varili ve ortak kapıyı içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Hürrem kızı Ayşe'nin

mülküne, bir tarafı ……. Vakfına ve diğer iki tarafı umumi ve özel yola sınırdır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 12 dirhemdir. İlgili yerleşim mekânını içerdiği tüm sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 7000 dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘îdir. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Hacı Ömer b. Ahmet, Bayram b. Ali, Mehmet b. Bali, Mustafa b. Ahmet, Mustafa el-İmam, Mustafa b. Yusuf, Sarı Ahmet b. Mustafa ve Ali el-Müezzin.

44A

467. Süleyman kızı Fatma ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Abdullah oğlu Pervane’ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Kefen İğnesi mahallesinde olup iki alt kat oda, akar su, meyve ağaçları olan avlu vs. içermektedir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 12 dirhemdir. İlgili yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, vasfı zikredilen dirhem üzerinden 8000 dirhemdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze tasdik edilmiştir. İlgili ikrar gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Gülşah b. Mustafa, Hacı Mustafa b. Ahmet, Mustafa b. Yusuf, Mahmut b. vd.

468. Bursa vilayetinin Şeyh Hamit mahallesinden Hacı Beli oğlu Abdulbaki ikrar etti: Bursa vilayetinde bulunan rahmetli Hacı Cafer Vakfı’nın mütevellîsi Böri oğlu Mehmet ile yaptığım muamele sebebiyle, vakfa toplam 2860 dirhem borcum var. Borcun 2600’ü karz-ı şer‘îden ve bakiye 260’ı karz dışında satın aldığım ince pamuklu kumaş semeninden müeccel olarak oluşmaktadır. Borcun müddeti, ekteki Ramazan ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadardır. Bu müddet içerisinde borçlu mezkûr borç için bir sarı renkli cübbesini borç sahibine rehin olarak bırakmıştır. Mukırrın ikrarı sahihtir. (Borç ve karz-ı şer‘î)

Şâhitler: Mehmet b. Hacı Kurt el-Kazzaz, Mehmet b. Mehmet, Mustafa Çelebi, Arslan b. Abdullah, Mahmut b. Yusuf, Mehmet b. Mustafa ve Mehmet b. Murat.

469. Mehmet oğlu Mehmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Mehmet oğlu Emrullah'a mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Yerleşim mekânı, iki alt kat oda, iki sofa, su varili, avlu ve tuvaleti içermektedir. Yerleşim mekânı, İvaz oğlu Mehmet'in mülküne, hamamın duvarına, mülküne ve umumi yola sınırdır. Semen miktarı 6000 gümüş dirhemdir. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Süleyman b. Ramazan, Hasan Bey b. Mehmet, Şaban b. Mustafa, Bahtiyar Efendi b. Muslihuddin ve Hızır Dede el-Müezzin.

470. Abdullah kızı Meyrem kocası, Abdullah el-Ermenî el-Arabî oğlu Abdülaziz ile aldığı mehri geri verme ve iddet nafakası ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında muhalea yoluyla boşandı. Bu karşılıklı rızayla boşanma sahih ve şer‘îdir. Binaenaleyh artık adı geçen Meyrem kocasından ayrılmıştır. (Muhalea)

Şâhitler: Abdi b. Piri, Mehmet b. Murat ve Mehmet b. Osman.

471. Ali oğlu Hacı Yunus ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Kureyş oğlu Bali'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Alaca Hırka mahallesinde olup üç alt kat oda, ahır, fırın, avlu ve akar su, meyveli ağaçlar vs. içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı hapishaneye ve diğer üç tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 6000 dirhemdir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 6 dirhemdir. Mukırrın ikrar ve itirafı net, sahih ve şer‘îdir. İlgili ikrar 1008 yılı Zilkade ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Bekir b. Kasım, Hüseyin b. İsa, Sefer b. İbrahim, Kulu Bey b. Abdullah ve Mehmet b. Murat.

472. Mezbûr Ṣrlı Ḥüseyin nâm kimesne benüm daḫlüm yoḳdur deyu Bâlî b. Ḳureyş maḥḍarında iḳrâr itdügi ḳaydolındı. (İḳrâr)

Şuhûd: es-Sâbiḳūn

473. Ba‘dehu menzil-i merḳūmı mersûm… Meḥmed nâm ṣaġîriñ aḳçesine vaṣî Ḫalîl b. Muṣṭafa'ya dört biñ aḳçeye bey‘ idüb yine beş yüz aḳçe icâreye aldı. (İcâre)

Şuhûd: Arslan, Ḥüseyin b. Aḥmed, el-Ḥâc Yûnus b. ‘Ali, Naṣûḥ Beg b. ‘Ömer, Aḥmed b. ‘Ali.

474. Kayıtta imzası bulunan hâkim, Abdullah oğlu Ramazan Bey kızı Kerime isimli küçük çocuğun nafaka ve kisvesi için ekteki tarihten itibaren annesi Yakup kızı Sultan’ın talebiyle ki çocuk onun terbiye ve bakımındadır mezkûr babasının üzerine günlük iki dirhem belirleyip takdir etti. Bu belirleme ve takdir etme sahih ve şer‘îdir. Hâkim akabinde mezkûr meblağı harcamaya ve gerek olduğunda borç almaya ve tahsil imkanını elde ettiği zaman çocuğun babasına müracaat etmeye izin verdi. (Küçük çocuğun nafakasının mahkeme tarafından takdir edilmesi)

Şâhitler: Hüseyin b. Abdullah, Hasan Paşa b. Abdullah ve Yusuf b. Abdullah.

475. Oldur ki Maḥrûse-i Brusa ahâlisinden Es-Seyyid Aḥmed bin Es-Seyyid Şemseddîn meclis-i şer‘de ‘abd-i mukâtebi Rıḍvân bin ‘Abdullâh maḥḍarında iḳrâr ve i‘tirâf idüb mezbûr Rıḍvân’ı târîḫ-i kitâbdan iki yıl muḳaddem her sene tamâmında on biñ akçe virmek üzere yılda ‘alâ ṭarîḳi’t-taḳsîṭ otuz biñ aḳçe kitâbete kesüp on biñ aḳçesini sene-i sâbıḳā tamâmında alub on biñ aḳçesini daḫi ḥâlâ alub ḳabḍ itdüm deyu bi-ṭav‘ihi ve’r-rıḍâ iḳrâr ve i‘tirâf itdükde mezbûr daḫi bi’l-müvâcehe taṣdîḳ idüb mâ veḳa‘a bi’ṭ-ṭaleb ketb olındı. Taḥrîren fî avâḫir-i şehri ẕi’l-ḳa‘de li-sene ṯemân ve elf. (Kitâbet tarikiyle ‘ıtk-ı ‘abd)

Şuhûd: Meḥmed b. Şicâ‘, el-Ḥâc Muṣṭafa, b. Ḥasan, el-Ḥâc Meḥmed b. Aḥmed, Muṣṭafa b. Meḥmed, el-Ḥâc Ḥüseyin b. Aḥmed ve ġayrihim.

44B

476. Bursa vilayetinin Yektaoğlu mahallesinden Ahmet oğlu Ebu Bekir ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Ebu Bekir oğlu Seyyid Hüseyin Çelebi’nin zimmetimde şer‘î borçtan oluşan 10000 dirhem alacağı vardır. Bu borç ödenmesi gereken bir borçtur. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Borç)

Şâhitler: Mehmet b. Abdullah, Hüseyin b. İsa, Mustafa b. Yusuf, Recep b. Hamza, Mehmet b. Hüseyin ve Ömer b. Memi.

477. **Pazar 29 Zilkade**

Bursa vilayetinin Gazi Timurtaş köyünden Pürşükür oğlu Sîmu ikrar etti: Kendi vakfının mütevellîsi Mehmet oğlu Hasan Çelebi'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Adı geçen müşteri, ilgili yerleşim mekânını vakıf malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, adı geçen köyde olup Elgederuz oğlu Toma'nın mülküne, İsteryanuz'un mülküne, Pürşükür oğlu Balo'nun mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 8000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını, belirli bir üçret mukabilinde Muharrem ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar kiraladı. Kira miktarı, kira süresince 800 gümüş dirhemdir. Sonra yerleşim mekânı ve üçretini tahsili için zevcesi Papalıksa kızı Fotun kefil oldu. Bu kefalet icap kabulü içermektedir. (Bey' bi'l-istiğlâl ve kefalet)

Şâhitler: Ahmet b. İbrahim, Mehmet Çelebi b. Hüseyin, İbrahim b. İsa, Hasan Bey b. Mahmut el-Caferi, Mustafa b. Yusuf Ser Bölük, Mehmet b. Abdullah ve Hüseyin b. Ahmet.

478. Mehmet kızı Fatma, bütün dava ve işleri için kendi yerine kayıt sahibi Mustafa oğlu Ahmet'i vekil tayin etti. O da kabul etti. Bu vekalet ve kabul sahih, net ve mer'îdir. (Vekalet)

Şâhitler: Adı geçen şâhitler.

479. Bursa şehrinin Molla Fenari mahallesinden Abdullah oğlu Ali ikrar etti: Sefer oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, mezkûr mahallede olup üç alt kat oda, bir özel oda, üç serdâb, iki sofa, fırın, ahır, akar su, tuvalet ve meyve ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, Hacı Mustafa'nın mülküne, Şaban'ın mülküne, Abdullah oğlu Hüseyin'in mülküne ve Mehmet'in mülküne sınırdır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 12 dirhemdir. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 3500 gümüş dirhemdir. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Mehmet b. Abdülaziz, Maden b. Mehmet, Mustafa b. Sefer, Veli Dede b. Hüseyin, Recep b. Hamza, Murat b. Abdullah ve Yusuf el-Müezzin.

480. Meḥmed bin Sefer meclis-i şer‘de Zeyneb bint ‘Ali nâm Rusî müvâcehesinde iḳrâr ve i‘tirâf idüb zevcüm mezbûra Zeyneb’e biñ aḳçe deynüm vardur deyu iḳrâr kaydolındı. (Deyn)

Şuhûd: es-Sâbikûn.

481. Mehmet Çelebi Piri ikrar etti: Bursa’da bulunan İlyas oğlu Merhûm Mehmet Çelebi Vakfı’nın mütevellîsi Murat oğlu Ali’ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey‘ bi’l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Adı geçen müşteri, ilgili yerleşim mekânını vakıf malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Velet Harrat köyünde olup Abdullah oğlu Mehmet’in mülküne, Hacı Ali’nin mülküne, umumi yola ve İmam Vakfı’na sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilatıyla belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 9000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, alıcı yerleşim mekânını tahliye ettikten sonra belirli bir üçret mukabilinde ekteki tarihten itibaren tam bir seneye kadar satıcıya kiraya vermiştir. Kira miktarı, vasfı zikredilen dirhem üzerinden kira süresince 900 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer‘îdir. Sonra yerleşim mekânı ve üçretini tahsili için kefil oldu. Bu kefalet icap kabulü içermektedir. İlgili ikrar 1008 yılı Zilkade ayın sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bi’l-istiğlâl ve kefalet)

Şâhitler: Mehmet b. Seyyid b. Ali, Ali b. Çelebi el-İmam, Pir kalem Çelebi b. Ebu Bekir ve Fazluddellâl vd.

482. Maḥrûse-i Brusa’da sâkin dergâh-ı ‘âlî yenñiçerileri’nden Meḥmed Beg bin el-Ḥâc Meḥmed meclis-i şer‘de ‘Abdî bin ‘Abdül‘azîz maḥḍarında taḳrîr-i da‘vâ idüb mezbûr ‘Abdî beni bi-ġayr-i ḥaḳ dögüp ṭaşla ve yumruḳ ile vurup……. ve hedm ‘arḍ itmişdir. Suâl olınup ḥaḳḳından gelinmek ṭaleb iderim didikde ġıbbe’s-suâl mezbûr ‘Abdî inkâr idicek ‘udûl-i müslimînden Veli bin Meḥmed ve Ḥüseyin bin ‘Abdullâh ve Aḥmed bin Ḥasan ve Aḥmed bin Meḥmed nâm kimesneler fî’l-vâḳi‘ mezbûr ‘Abdî merḳūm Meḥmed Beg’i bi-ġayr-i ḥaḳ ṭaşla vurup hedm ‘arḍ itmişdür deyu şehâdet-i şer‘iyye ḳılduḳlarında şehâdetleri ḥayyiz-i ḳabûlde vâḳi‘ olub mâ veḳa‘an ḳaydolınup yedine vaḍ‘ olındı. (Cürüm ve şeadet)

483. Zikredilecek olan bey‘in ikrarı için Mevle’l-mevâli Ahmet Efendi kızı Hatice tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti şer‘î ispat tarikiyle sabit olan Mustafa oğlu Ahmet ikrar etti: Müvekkili, Mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını işbu kayıt sahibi Hüseyin oğlu Ahmet Bey’e satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa’nın Musa Baba mahallesinde olup bir tarafı Fahrü’l-‘ulemâ zuhrü’l-fudelâ’ Yavuz Çelebi Efendi’nin mülküne, iki tarafı Hacı Musa’nın mülküne ve diğer bir tarafı özel yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır ve menfaatlarıyla birlikte, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 3000 dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar 1008 yılı Zilkade ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ mutlak ve vekalet)

Şâhitler: Abdunnebi b. Hızır, Ahmet Efendi el-Müderris, Murat Bey, Hüseyin b. Hasan, Nebi b. İlyas, Mustafa Çelebi vd.

45A

484. **Mine’ş-Şüleşâ Ġurre-İ Ẕi’l-Ḥicceti’l-Ḥaram 1008**

Brusa’da Boyacı Ḫayreddîn Maḥallesi Mescidi’nde ayda yigirmi doḳuz aḳçe ile mü’ezzin olan Bekir fevt olub yerine işbu râfi‘u’l-kitâb el-hâc Muṣṭafa bin Sefer maḥal nasb olmaġın mü’ezzin naṣb olındı. (Tensib-i müezzin)

Şuhûd: Meḥmed b. el-Ḥâc Meḥmed, Bayram b. Ḥamza, Rıḍvân b. ‘Abdullâh, Ḥasan b……. , Ḫıḍır b. Yaḥya.

485. Maḥrûse-i Brusa’da vâki‘ Altı Parmaḳ Vaḳfı’nıñ ḥâlâ mütevellîsi olan Aḥmed bin Şemseddîn nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîfde işbu râfi‘u’l-kitâb faḫru’l-eşbâh el-Hâc Memî bin ‘Abdullâh maḥḍarında iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm idüb mezbûr el-Ḥâc Memî ẕimmetinde vaḳf-ı mezbûr mâlından yigirmi üç biñ aḳçe var idi. Ḥâlâ bi’t-tamâm meblaġ-ı merḳûmı yedinden alub ḳabḍ eyledim. Ẕimmetinde meblaġ-ı merḳûmdan bir aḳçe ve bir ḥabbe ḳalmadı didügünde mütevelli-i merḳûmı iḳrâr meşrûḥında mezbûr el-Ḥâc Memî bi’l-müvâcehe taṣdîḳ idicek mâ veḳa‘a ḳayd ve ketb olındı. Taḥrîren fî avâḫir-i şehri ẕi’l-ḳa‘deti’l-ḥarâm min şühûr-i sene semân ve elf. (Deyn)

Şuhûd: Meḥmed Çavuş, Muṣṭafa, ‘Ali Ḫâce b. Ḥâcı Maḥmûd, el-Ḥâc Ya‘ḳūb, el-Ḥâc Ḫalîl b. Pîrî ve ġayrihim.

486. Bursa vilayetinde bulunan Arabi'ye Vakfı'nın mütevellîsinin temsilcisi Ali oğlu Hacı Yusuf, kayıt sahibi Hüseyin oğlu Abd'a Bursa vilayetinde bulunan ve mülkiyeti mezkûr vakfa ait olan Bezir Hânı diye bilinen hânı kiraya verdi. Hânın kendi bölgesinde bilindiği nedeniyle tanımla ve sınırlarını beyan etmeye gerek duyulmamıştır. Kira müddeti, ekteki ayın ilk gününden tam bir seneye kadar olup kira üçreti kira süresince ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 8000 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer'îdir. Mezkûr meblağa kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. İlgili ikrar gerçekleşti. (Kira akdi)

Şâhitler: Mustafa b. Yusuf, Recep b. Hamza, Mahmut b. Yusuf ve Rahi b. vd.

487. Allah'a hamd olsun ve peygamber efendimiz ve ailesine ……. Selatu selam olsun. Bu kayıt ……. Rahmetli Hazret-i Emir Buhari (ra) mahallesinde oturan sâhibü'l-hayrât, fahrü'l-a'yân Ahmet oğlu Hasan, meclis-i şerîati'z-zehrâ ve mahfil-i tarîkati'l-garrâda ikrar ve itiraf etti: Saf niyet ve halis inanç ile Allah rızası için muazzam sevap kazanmak arzusuyla, mülkiyeti kendine ait ve tasarrufunda olan Kestane Sekisi diye bilinen bahçesini vakfetmiştir. Bahçe, Bursa vilayetinin yakınında olan Kestane Sekisi diye bilinen yerde olup bir tarafı Maksut oğlu Abdurrahman'ın mülküne, bir tarafı Mehmet Dede'nin mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. İlgili bahçeyi bütün sınır ve haklarıyla birlikte öncelikle ruhu cesedinde olduğu sürece (hayatta olduğu müddetçe) kendi kıymetli nefsine, sonra cami imamı fahrü'l-eimme Hüseyin oğlu İsa Halife'ye imam olduğu sürece, adı geçen rahmetlinin camiinin imamına ruhu için her gün Yâsin-i şerîf suresini okuması şartıyla vakfetmiştir. Bu vakıf sahih ve şer'îdir. Sonra bahçeyi tescil için tayin ettiği mütevellî a'nü'l-a'yân Sadi oğlu Mehmet'e teslim etmiştir. O da vakfiye olarak teslim almıştır. Bu teslim etme ve teslim alma net ve mer'îdir. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer'î, net ve mer'î olup adı geçen mütevellî tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Vâkıfın ikrar ve sözleri bittikten sonra adı geçen vâkıf ilgili vakfın İmam Azam Ebu Hanife'ye göre lazım olmadığına dayanarak ettiği vakfından rucû' etmek istediğinde ve mezkûr mütevellî Sahibeyn'e (İmam Ebu Yusuf ve İmam Muhammed) göre ilgili vakfın lazım olduğuna dayanarak geri reddetmek istemeyince, kayıtta imzası bulunan hâkim, ilgili konu hakkında imamların arasındaki ihtilaf ile alakalı bilgi sahibi olmasıyla beraber mezkûr

bahçenin vakfının sıhhat ve lüzumuna hüküm verdi. Bu hüküm sahih ve şer‘îdir. Artık mezkûr bahçe lazım ve ebedi olarak vakıf malıdır. “Onu işittikten sonra kim değiştirirse günahı, yalnızca onu değiştirene ait olur. Allah her şeyi işitir, her şeyi bilir”. Vakfın ecrini diri ve cömert olan Allah verir. Bu vaka 29 Zilkade 1008 tarihinde gerçekleşip kaleme alındı. (Vakfiye)

Şâhitler: Mehmet Halife b. Mahmut el-İmam, Mehmet b. Kasım, Mustafa b. Mehmet, Osman b. Mehmet, Ahmet b. İsa vd.

488. Maḥrûse-i Brusa maḥallâtı’ndan Kiremitcioġlı Maḥallesi’nde sâkin Meḥmed bin Ḳarabaş nâm kimesne meclis-i şer‘de Ṣâliḥ Beg bin Meḥmed maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb maḥalle-i mezbûrede vâḳi‘ iki beyti ve mâ’-i cârî ve muḥavvatayı müştemil ‘inde’l-ahâlî ma‘lûmu’l-ḥudûd olub ḥâlâ mezbûr Ṣâliḥ Beg’iñ taḥt-ı taṣarrufunda olan menzili sâbıḳan benüm mülküm olub anam Zamâne nâm ḫâtun benüm ḫaberim yoḳ iken fuḍûlî bey‘ itmiş deyu da‘vâ ve ṭaleb idüb mâ-beynümüzde münâza‘ât-ı keşîre vâḳi‘ olmış idi. Ḥâlâ ẕikrolınan da‘vâ ve nizâ‘dan ibrâ‘ ve isḳāt eyledim. Ba‘de’l-yevm benden veya vekîlümden da‘vâ ve ṭaleb ṣâdır olursa ‘inde’l-ḥükkâm mesmû‘a ve maḳbûle olmaya iḳrâr ve i‘tirâf itdükde ġıbbe’t-taṣdîḳ ḳaydolınup. (Sulh)

Şuhûd: Meḥmed b. İlyâs, Meḥmed b. ‘Abdullâh, Naṣûḥ b. Ḥasan, ‘Ali b. ‘Abdullâh, Naṣ’uḥ b. Ḥüseyin ve ġayrihim.

45B

489 Maḥrûse-i Brusa sâkinlerinden Aḥmed bin Dervîş nâm kimesne meclis-i şer‘de ḳarındaşı Ḥüseyin maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb bundan aḳdem babamız Dervîş vefât idüb emlâk-ı erzâḳından bi-ḥasebi’ş-şer‘ her birimiz ḥiṣṣemizi alub mezbûr Ḥüseyin’iñ ḥiṣṣiyesi olan yüz elli sekiz biñ aḳçeyi ‘alâ ṭarîḳi’l-veṣâye ben taṣarruf idüb ba‘dehu teslîm itdügümde altı biñ aḳçe ziyâde teslîm itdüm deyu da‘vâ ve ṭaleb idüb mâbeynimizde münâza‘ât-ı keşîre vâḳi‘ olmış idi. Ḥâlâ ẕikrolınan altı biñ aḳçeyi üç biñ akçe ile ṣulḥ olub bedel-i ṣulḥ ẕikrolınan üç biñ aḳçe merḳūm Ḥasan’ıñ yedinden alub ḳabḍ idüb ẕimmetini ḫuṣûṣ-ı mezbûra müte‘alliḳ cemî‘ da‘vâ ve ṭalebden ibrâ ve isḳāt itdüm . Min ba‘d daḫi da‘vâ ve nizâ‘ ṣâdır olursa ‘inde’l-ḥükkâm mesmû‘ ve maḳbûl olmaya deyu iḳrâr ve i‘tirâf itdükde ġıbbe’t-taṣdîḳ ḳaydolındı. Fî’t-târîḫ. (İbra)

Şuhûd: el-Hâc Meḥmed b. Aḥmed, el-Hâc Muṣṭafa b. Meḥmed, Meḥmed b. Ḥamza, Meḥmed b. Şükrullâh, Aḥmed b. Himmet.

490. Maḥrûse-i Brusa'da Maḥalle sâkinlerinden Koyaku veled-i Ẕerḫo nâm ẕımmî meclis-i şer'de Dimo veled-i Papapş maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb mezbûr Dimo benüm vaṣî-i şer'im olub babamdan intiḳāl iden malumdan ẕimmetinde on iki biñ aḳçe ḥaḳḳum olub da'vâ ve ṭaleb itdükçe ol daḫi benden ḳarḍ-ı şer'î den sekiz biñ aḳçe ṭaleb idüb mâbeynimizde münâza'ât-ı keṣîre ve müḫâṣamât-ı şedîde vâḳi' olmış idi. Ḥâlâ ẕikrolınan evvelâ iki biñ aḳçeyi biñ doḳuz yüz aḳçeye ṣulḥ idüb bedel-i ṣulḥ ẕikrolınan doḳuz yüz aḳçe mezbûr Dimo'nuñ yedinden alub ḳabḍ idüb ẕimmetini ḫuṣûṣ-ı mezbûra müte'alliḳ cemî'-i da'vâ ve ṭalebden ibrâ' ve isḳāt itdüm. Ba'de'l-yevm da'vâ ve nizâ' ṣâdır olursa 'inde'l-ḥükkâm mesmû' ve maḳbûl olmaya deyu iḳrâr itdükde ġıbbe't-taṣdîḳ ketb olınup yedine vaḍ' olındı. Taḥrîren fî evâ'ili Ẕi'l-ḥicce sene ṣemân ve elf. (Vesayet ve sulh)

491. Allah'a hamdolsun ve peygamber efendimiz Hz. Muhammed'e (svs), ailesine ve dostlarına selatu selam olsun. Bu kayıt, sahih ve şer'î bir delil ve net ve mer'î bir vesikadır. ….Bursa vilayetinin Şeker Hâce mahallesinden Behram kızı Fatma isimli kadın ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını Allah rızası için muazzam sevap kazanmak arzusuyla vakfetmiştir. Yerleşim mekânı, adı geçen mahallede olup bir alt kat oda, sofa altında serdâb, bir özel oda, fırın ve iki su varili içermektedir. Yerleşim mekânı, rahmetli Ali el-Hallaç Vakfı'na, Ramazan oğlu Sefer'in mülküne, umumi ve özel yola sınırdır. Yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte öncelikle ruhu cesedinde olduğu sürece (hayatta olduğu müddetçe) kendi kıymetli nefsine sonra Medine-i Münevvere'nin fakirlerine vakfetmiştir. Bu vakıf sahih ve şer'îdir. Sonra tescil için tayin ettiği mütevellî fahrü'l-akrân Pervane oğlu Ahmet Bey'e teslim etmiştir. O da vakfiyeyi teslim almıştır. Bu teslim etme ve teslim alma net ve mer'îdir. İlgili ikrar adı geçen mütevellî tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Mezkûr vakfın işlemi her iki taraftan bittikten sonra adı geçen vâkıf ilgili vakfın İmam Azam Ebu Hanife'ye göre lazım olmadığına dayanarak ettiği vakfından rucû' etmek istediğinde ve mezkûr mütevellî Sahibeyn'e (İmam Ebu Yusuf ve İmam Muhammed) göre ilgili vakfın lazım olduğuna dayanarak geri reddetmek istemeyince, kayıtta imzası bulunan hâkim,

ilgili konu hakkında imamların arasındaki ihtilaf ile alakalı bilgi sahibi olmasıyla beraber mezkûr yerleşim mekânının vakfının sıhhat ve lüzumuna hüküm verdi. Bu hüküm sahih ve şer'îdir. Artık mezkûr bahçe lazım ve ebedi olarak vakıf malıdır. Bu vaka 1008 Zilkade ayında gerçekleşip kaleme alındı. (Vakfiye)

Şâhitler: Seyyid Mahmut b. İsmail el-İmam, Mehmet Çelebi b. Abdurrahman, Mehmet Çelebi b. Hacı Ali, Recep b. Hamza, Ferhat, Mustafa b. İskender, Sefer b. Ramazan vd.

492. Bursa vilayetinin Şeker Hoca mahallesinden Behram kızı Fatma meclis-i şer'-i şerîfte ikrar etti: İşbu kayıt sahibi orta boylu, seyrek dişli sarı renkli Rusyalı Abdullah kızı Raziye isimli cariyesini tedbir yoluyla şu cümleyi "ölümümden kırk gün önce azatsın" dile getirerek azat etmiştir. Binaenaleyh mezkûr mevlâsının vefatından kırk gün önce diğer esas özgür insanlar gibi özgürdür. Bu ikrar 1008 yılı Zilkade ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Tedbir yola cariye azadı)

Şâhitler: Adı geçen şâhitler.

493. Ba'dehu mezbûr Fâṭıma merkûme Râḍiye müvâcehesinde iḳrâr idüb mezbûreye bir döşek ve iki yaṣduḳ ve bir ṣofra ve bir ṭencere ve bir yorġan hibe ve temlik eyledi. Mezbûre daḫi meclis-i hibede ḳabḍ ve ittihâb eyledi didügünde. (Hibe)

Şuhûd: el-Mezbûrûn.

494. Bekir oğlu Hüseyin ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Memi oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Adı geçen müşteri kendi malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa'nın Çukur mahallesinde olup Abdullah oğlu Behram'ın mülküyle, Emrullah el-Bevvâb'ın mülküne, Mehmet Çelebi el-Kulansı'nın mülküne ve umumi yola sınırdır. Semen miktarı, 3000 gümüş dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, alıcı yerleşim mekânını tahliye ettikten sonra satıcıya ekteki ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira miktarı, vasfı zikredilen dirhem üzerinden 375 dirhemdir. Sonra Yusuf kızı Fatma kefil oldu. Bu kefalet icap kabulü içermektedir. Bu ikrar 1008 yılı Zilhicce ayının ilk gününde gerçekleşti. (Bey' bi'l-istiğlal)

Şâhitler: Seyyid Hüseyin b. Seyyid Murtaza, Ahmet b. İbrahim, Hacı Hüseyin b. Abdullah, Mehmet Çelebi el-İmam ve Hacı Kurt b. İbrahim.

46A

495. Süleyman kızı Gülşah ikrar etti: Mehmet oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Taşğun mahallesinde olup iki alt kat oda, sofa, akar şu, meyveli meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Hacı Yunus'un mülküne, Mehmet Çelebi el-Kâtib'in mülküne, Hatice Hatun'un mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 4000 dirhemdir. Mukırrın ikrarı mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar 1008 yılı Zilhicce ayının ilk gününde gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Keyvan b. Abdullah, Hüseyin b. Nasuh, Salih b. İbrahim, Bostan b. Taşğun, Hüseyin b. İsa, Hacı Yunus vd.

496. Mustafa kızı Fatma, kocası Behram oğlu Mehmet ile aldığı mehri geri verme, iddet nafakasından ve zevciyet hukukuna dair bütün davalardan vazgeçmek mukabilinde boşandı. Sonra her ikisi birbirlerinin zimmetini bütün dava ve çekişmelerden son verici bir şekilde ibra ettiler. Bu boşanma vakası gerçekleşti. (Muhalea)
Şâhitler: Recep b. Hamza, Abdi Çelebi b. Piri, Hüseyin, Mustafa b. Muhammed ve Resul.

497. Hâkim, kocasından boşanan annesi Ali kızı Hatice'nin bakım ve terbiyesinde olan Ali kızı Ayşe isimli küçük çocuğun nafakası için mezkûr annesinin talebiyle çocuğun babasının üzerine ekteki tarihten itibaren günlük beş dirhem belirleyip takdir etti. Akabinde hâkim, çocuğun annesine çocuğun nafakası için ihtiyaç duyduğunda borç almaya izin verdi. (Mahkeme tarafından küçük çocuğun nafakasının belirlenmesi)

Şâhitler: Derviş b. Celp Vermiş, Hüseyin b. Mehmet, Mehmet b. Ahmet, Cafer b. Evliya, Mustafa b. Yusuf.

498. Dede oğlu Mehmet ikrar etti: Bursa'da bulunan Hacı Baba Vakfı'nın mütevellîsi Ali oğlu Sefer Çelebi'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını mezkûr vakfın malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, adı geçen mahallede olup bilindiği için sınırlarının açıklamaya gerek duyulmamıştır. Yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı rayiç olan (kullanılan) gümüş dirhem üzerinden 5000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını tekrar kiralamak istediğinde, alıcı yerleşim mekânını tahliye ettikten sonra satıcıya belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira müddeti ekteki yılın Ramazan ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar olup kira miktarı kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 625 dirhemdir. Bu ikrar sahih ve şer'îdir. İlgili ikrar gerçekleşti. (Bey' bi'l-istiğlal)

Şâhitler: İbrahim Çelebi b. Mehmet, Hüseyin Çelebi b. Recep, Eyyüp b. Hasan, Mehmet b. Ali, Hüseyin b. Ahmet ve Arslan.

499. Abdullah kızı hümayun ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Bali oğlu Ali Çelebi'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Kite kazasını Çavuş köyünde olup birçok oda, fırın, tarla, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, Ali oğlu Süleyman'ın mülküne, Mustafa'nın mülküne, arsaya ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilat ve menfaatlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen mukabilinde satmıştır. Semen miktarı, tüm ihtiyaçlar için rayiç olan (kullanılan) gümüş dirhem üzerinden 2600 dirhemdir. Bu bey' sahih ve şer'îdir. İlgili ikrar sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar 1008 Zilhicce ayının başalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Hüseyin Çavuş b. Ahmet, Ahmet Çavuş b. Hüseyin, Mehmet b. Hüseyin, Mustafa vd.

500. Aşağıda zikredilecek olan satın akdi için zevcesi Abdullah kızı Kamer tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Abdi oğlu Mehmet ve Mustafa oğlu Mehmet'in şehadetleriyle sabit olan Mehmet oğlu Mahmut ikrar etti: Adı geçen müvekkilesi, mülkiyeti kendine ait olan yerleşim mekânını, işbu kayıt sahibi Hacı Abdi kızı Ayşe'ye satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Şeyh Paşa mahallesinde olup iki alt kat oda,

iki sofa, akar şu ve meyve ağaçları olan avlu vs. kapsamaktadır. Yerleşim mekânı, Rahmetli Dokuz Mehmet Efendi'nin mülküne, mahallenin mescidine ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilat ve menfaatlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, tüm ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 15500 dirhemdir. Bu satın akdi sahih ve şer‘î bir akittir. İlgili ikrar sahih ve şer‘îdir ki adı geçen müşteri tarafından ikrarı tasdik etmek için vekil tayin edilen ve vekaleti isimleri geçen şahitlerin şehadetleriyle sabit olan Hüseyin oğlu Mehmet Çelebi tasdik etti. Bu vaka mezkûr tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Vekalet, şehadet ve bey‘ mutlak)

Şâhitler: Abdurrahman b. Ahmet, Mehmet b. Abdullah el-Müezzin ve Hamza.

46B

501. **Mine’s-Sebt 5 Şehri Ẕi’l-Ḥicceti’l-Ḥarâm**

Brusa’da merḥûm Seyyid Muṣṭafa rûḥı içün yevmî bir aḳçe ile bir cüz tilâvet iden Meḥmed b. Ḳuvvet olub yerine işbu râfi‘-i ruḳa Ḥüseyin b. Muṣṭafa maḥal olmaġın tevcih olındı.

Brusa’da Ḫâtuniyye Türbesinde iki aḳçe ile bir cüz-i şerîf tilâvet iden mezbûr Meḥmed fevt olub yerine Mevlânâ Meḥmed bin Ḥüsâm maḥal olmaġın tevcih olındı.

Brusa’da Ṣûfîzâde rûḥı içün iki aḳçe ile bir cüz-i şerîf Murâd bin Muṣṭafa’ya tevcih olındı.

Brusa’da Vedelli Ḫâce Ḥasan Mescidinde iki aḳçe ile mükebbirlik ile bir cüz molla ‘Ali bin Meḥmed’e tevcih olındı.

Brusa’da ‘Aynî Sulṭân rûḥı içün iki aḳçe ile bir cüz Meḥmed bin ‘Abdullâh’a tevcih olındı.

Brusa’da Ḫâtuniye Ḳaryesi’nde bir aḳçe ile mükebbirlik Yûsuf bin ‘Abdullâh’a tevcih olındı.

Brusa’da Pars Beg Câmi‘i’nde yevmî nîm aḳçe ile Dûrḫân olan mezbûr Meḥmed fevt olub yerine işbu râfi‘ul-kitâb Mevlânâ Meḥmed Çelebi bin Sefer maḥal olmaġın tevcih olındı. (Kuran okuyuce ve mükebbir tevcihi)

Şuhûd: ‘Ali Çelebi b. Ḥaydar, Muṣṭafa Çelebi b. Baḫtiyâr, Molla ‘Ali b. Meḥmed, Meḥmed b. Naṣrullâh.

502. Brusa'da 'Aynî Sulṭân Türbesi'nde yevmî nîm akçe ile mükebbir olan mezbûr Meḥmed fevt olub yerine işbu râfi'ul-kitâb Meḥmed bin Naṣrullâh maḥal olmağın tevcih olındı. (Mükebbir tevcihi)

Şuhûd: es-Sâbiḳūn.

503. Ali kızı Sakine nikahta kocasından aldığı mehri kocasına geri verme, iddet nafakasından ve zevciyet hukukuna müteallik bütün davalardan vazgeçme karşılığında kocası Sefer oğlu Mustafa'dan boşanmıştır. Sonra her ikisi bütün dava ve çekişmelerden birbirlerinin zimmetini çekişmeyi ortadan kaldırıcı ve ihtilafa son verici bir şekilde ibra ettiler. (Muhalea)

Şâhitler: Mustafa b. Ali, Sefer b. Ramazan, Yusuf b. Ali, Abdulgani b. Mehmet vd.

504. Abdullah kızı Martin ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını işbu kayıt sahibi Seyyid Sefer oğlu Seyyid Hasan'a satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Kiremitçi oğlu mahallesinde olup iki alt kat oda, mahzen, varil, tuvalet, meyve ağaçları olan avlu vs. ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Hişam oğlu Mehmet'in mülküne, bir tarafı Abdullah oğlu Abdi'nin mülküne, iki tarafı umumi ve özel yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 4000 dirhemdir. Bu ikrar sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından tasdik edilmiştir. İlgili ikrar gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Mehmet b. Mahmut el-İmam, Hasan b. Musa el-Müezzin, Hacı Hamza b. Hacı Musa, Ömer b. Mustafa, Ali b. Mehmet, Veli b. Bekir, İsa b. Veli, Mehmet b. İlyas vd.

505. İsmi geçen müşteri, mezkûr yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında bey bi'l-istiğlal tarikiyle Kiremitçi oğlu Vakfı'nın mütevellîsinin temsilcisi Abdullah oğlu Kenan'a sattı. Semen miktarı, 3000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak isteğince alıcı yerleşimi mekânını tahliye ettikten sonra ekteki ayın başından itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret mukabilinde kiraya verdi. Kira

üçreti, kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 300 dirhemdir. Bu satım akdi gerçekleşti. (Bey‘ bi’l-istiğlal)

Şâhitler: İsimleri geçen şâhitler:

506. Bekçe oğlu Ali ikrar etti: İşbu kayıt sahibi kendi vakfının mütevellîsi Cafer oğlu Hacı Mehmet’e mülkiyeti kendine ait olan bir üzüm bağını satmıştır. O da üzüm bağını vakıf malıyla satın almıştır. Üzüm bağı, Gemlik kazasının Katırlı köyünde olup Ahmet’in mülküne, Musa oğlu Saltka’nın mülküne, Memi oğlu Berde’nin mülküne ve umumi yola sınırdır. Semen miktarı 1500 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı üzüm bağını 58 dirhem karşılığında kiraya almıştır. (Bey‘ bi’l-istiğlal)

Şâhitler: seyyid b. Veli, Ali b. Mehmet, Mahmut b. Veli, Hasan b. Hüseyin ve Musa b. Hüseyin.

47A

507. Aşağıda zikredilecek olan satım akdinin ikrarı için zevcesi Mehmet kızı Havva Hatun tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Abdullah oğlu Abdullah ve Memi oğlu Ali'nin şehadetleriyle sabit olan Mefharü'l-eimme ve Muktada'l-ümme Halil oğlu Mehmet Efendi meclis-i şer‘-i şerîfte ikrar ve itiraf etti. Müvekkilesi, mülkiyeti kendine ait olan yerleşim mekânını işbu kayıt sahibi Süleyman kızı Ayşe'ye satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Elvan Bey mahallesinde olup üç oda, bir özel oda, sofa, fırın, akar şu, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Hızır oğlu Budak'ın mülküne, Taife Hatun’un mülküne ve iki tarafı Âm'ın mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 19000 dirhemdir. Bu ikrar sahih ve ser‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik etmiştir. Bu ikrar 1008 yılı Zilhicce ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Vekalet, şehadet ve bey‘ mutlak)

Şâhitler: Mustafa b. Ali, Mürüvvet b. Resul, Mehmet b. Mürüvvet, Ahmet b. Hasan, İbrahim b. Mehmet, Hüseyin b. Ahmet ve Mustafa b. Mehmet.

508. Abdullah oğlu Hürrem ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Nebi oğlu Hüseyin'e mülkiyeti kendine ait olan bir üzüm bağını satmıştır. Üzüm bağı, Simavna mevkiinde

olup kendi bölgesinde bilindiği sebebiyle tanımlama ve sınırlarını açıklamaya gerek duyulmamıştır. Semen miktarı, kullanılan gümüş dirhem üzerinden 4000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı üzüm bağını kiralamak istediğinde alıcı üzüm bağını tahliye ettikten sonra ekteki ayın başından itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. İlgili ikrar gerçekleşti. (Bey‘ bi’l-istiğlal)

Şâhitler: Abdurrahman, Mehmet Çelebi el-Müezzin, Durmuş b. Mümin, Hemdem b. Abdullah vd.

509. Brusa’da Âsûde olan merḥûm maġfûrun lehu Yıldırım Ḫan ‘aleyhi’r-raḥme ve’l-ġufrân evḳāfına câbî ve ḳāyim maḳām-ı mütevelli olan İsḥâḳ bin Meḥmed nâm kimesne meclis-i şer‘de Dergâh-ı ‘âlî bevvâblarından faḫru’l-aḳrân Pervâne Beg bin ‘Abdullâh nâm kimesne maḥḍarında iḳrâr ve taḳrîr ‘ani’l-merâm idüb câbîsi olduġım vaḳf-ı merkûmdan Kite Ḳaḍasına tâbi‘ Ornos nâm ḳaryede orta boylu açıḳ ḳaşlu gök gözlü kel başlı Rusîyyü’l-aṣl Ḥasan bin ‘Abdullâh nâm ‘abd-ı âbıḳ tutulup ḥabs olmış idi. Ḥâlâ ‘abd-i merḳūmuñ mûceb-i ḳānûn ve âyin-i müstedim müddet-i ‘örfiyyesi tamâm olmaġın mezbûr Pervâne Beg altı biñ aḳçeye bey‘-i bât-ı ṣaḥîḥ-i şer‘î ile bey‘ eyleyüb ḳabḍ-ı s̱emen teslîm-i mebî‘ eyledim didikde muḳarrun-lehu’l-merḳūm Pervâne Beg tasdîḳ idüb mâ hüve’l-vâki‘ bi’ṭ-ṭaleb ketb olındı. Taḥrîren fî’l-yevmi’s̱-s̱ânî min Ẕi’l-ḥicce min şühûr-i sene s̱emân ve elf. (Bey‘u’l-‘abd)

Şuhûd: Ḥüseyin b. Ḫalîl, Ḥüseyin b. ‘Abdullâh, Bostân b. Sefer, Muṣṭafa b. Mûsa, Ḳāsım Beg b. ‘Abdullâh, Meḥmed b. Meḥmed el-ḳayyim.

510. Maḥrûse-i Brusa muḍâfâtından Felâdâr nâm ḳaryede bundan aḳdem maḥrûḫa mürd olan Sivastos veled-i Keryazi nâm ẕımmîniñ li-ebeveyn ḳarındaşı Vargi nâm ẕımmî kendü ṭarafından aṣâleten ve ḳızḳarındaşları Ergiye ve Ergiri ṭaraflarından ve merd-i mezbûruñ vâlidesi Manolina binti Yani ṭarafından s̱ulḥ ve ibrâ’-yi ati’z̲-z̲ikre Yani veled-i Yorgi ve Keryazi veled-i Manol şehâdetleriyle vekâleti s̱âbite olduḳdan soñra vekâleten meclis-i şer‘-i şerîfde işbu bâ‘is̱u’t-taḥrîr ḳarye-i merḳūme ahâlisinden Esterati veled-i Yortal muvâcehesinde iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm idüb bundan merd-i mezbûr merḳūm Esteratiniñ evinde mahruhâ maḳtûl bulunduḳda biz merd-i mezbûrı siz ḳatl eyledüñ deyu dem diyetini mezbûrdan da‘vâ eyledügümüzde ẕımmî mezbûr daḫi merd-i mez̲kûr benüm amcama gelüp aḫşam olduḳda evüme gelüp ṭ‘âm yedükden soñra merd-i mezbûr

çardaḳdan inmek istedügünde çardaḳdan başı üstüne düşüp fevt olmışdur deyu cevâb virüb beynimizde münâza'ât-ı keşîre vâḳi' olmışdı. El-ḥâle haẕa ber feḥvâ-yı ḥadîṯ-i şerîf-i seyyidü'l-enâm "eṣ-ṣulḥu seyyidü'l-aḥkâm" ḫusûṣ-ı meẕkûrı yedi biñ aḳçeye aṣâleten ve vekâleten ṣulḥ idüb bedel-i ṣulḥı alub ḳabḍ idüb ẕimmetini merd-i mezbûruñ dem diyetine müte'alliḳ de'âvî ve münâza'âtdan ibrâ eyledim didügünde ġıbbet-taṣdîḳ ve't-ṭaleb mâ veḳa'a ḳayd u ketb olındı. Taḥrîren fî avâsıṭ-ı Ẕi'l-ḥicceti'ş-şerîfe min şühûr-i sene ṯemân ve elf. (Katl, sulh ve ibra)

Şuhûd: Meḥmed Beg b. 'Ali mütevelli Orḫan, el-Ḥâc Nasuḥ b. Kıya, Şeyḫ İmaret-i Orḫan, Süleyman Çelebi b. Molla, Meḥmed Beg b. Ali er-râcil, Muṣṭafa Beg b. Abdullaḥ, Maḥmud Beg b. Abdullaḥ, Oruc b. Aḥmed, Meḥmed b. Ḥüseyin ve ġayrihim.

511. İbrahim oğlu Yusuf ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Akabil oğlu Yasef'e ipek semeninden 65.5 dinar meblağ borcum var. Bu ikrar sahih ve şer'î olup mukkırr leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Borç)

512. Mahmut Bey oğlu Mehmet Bey'den, asil mülkü ve net hakkı olan orta boylu, seyrek dişli, ela gözlü Bosnalı kölesini sabıkan vakıf mütevellîsi olan Hacı Hüseyin isimli şahsa vedia olarak gönderip hiçbir vecihle mülkünden çıkarmadığına dair şahit istendiğinde Halil Çelebi ve Hasan oğlu Cihan meclis-i şer de Recep oğlu Hacı Mustafa'nın huzurunda şahitlik ettiler. Bu şâhitlik değerlendirildikten sonra sahih ve şer'î olarak kabul edilmiştir. Bu şâhitlik gerçekleşti. (Şâhitlik ve Borç)

Şâhitler: Keyvan b. Abdullah, Abdurrahman Çelebi, Şaban Çavuş vd.

47B

513. Beg şehri sancaġında tâbi' Vedas nâm ḳaryeden Ḥamza İbni el-Ḥâc Ṣa'ban nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde dergâh-ı 'âli çavuşlarından Şeyḫ Meḥmed Çavuş ibni Aḥmed muvâcehesinde taḳrîr-i da'vâ idüb çavuş-ı mezbûr bundan aḳdem livâ'-i mezbûr Beg Süleyman Beg'iñ ketḫudası olub sancaġı ḍabṭ eder iken ḳarye-i merḳūmeye altmış biñ aḳçe ṣalub bi-ġayri haḳḳ bizden elli biñ aḳçe ve yigirmi beş sikke aldı didiğinde ġıbbe'l-inkâr 'Abdurraḥman bin Ḥasan Sûfî ve 'Abdunnebî bin Ḥasan bi'l-mevâcehe meblaġ-ı merḳūmî ḳarye-i ḫalḳından cebren aldı deyu şehâdet-i şeri'yye itdüklerinden

ṣoñra Beg Şehri ḳaḍâsından Ḥasan bin Maḥmûd nâm kimesne merḳūm şeyḫ Meḥmed Çavuş maḥḍarında da‘vâ idüb mezbûr çavuş Egdic Ḳaryede benim daḫi bi-ġayri haḳḳ otuz biñ akçe ile bir ḳatırımı aldı didiginde ba‘de’l-inkâr Hıḍır bin Meḥmed ve Muṣṭfa bin Lüṭfullâh nâm kimesneler daḫi çavuş-ı mezbûr karye-i merḳūmede mezbûr Ḥasan’ıñ otuz biñ aḳçesini bir ḳatırını cebren aldı deyu şehâdet-i şeri‘yye idüb ve Seyyid Himmet bin Es-Seyyid Ḥasan ve Seyyid Aḥmed bin ve Muṣṭafa bin Ali ve Muṣṭafa bin ‘Abdullâh ve Aḥmed bin Ḥasan nâm müslümanlar daḫi çavuş-ı mezbûr bizim huḍûrumuzda mezbûr Ḥasan’a ḳatırıñ aldum şimdi çayırda götürün teslim eyleyin dedi deyu ‘alâ tarîki’ş-şehâde iḫbâr itdüklerinde mâ veḳa‘a ġıbbe’ṭ-ṭaleb ḳayd ve ketb olundu taḥrîren fî evâsıṭı şehri Ẕi’l-hicce li-sene ṣemân ve elf mine’l-ḥicreti’l-mezbûre. (Vergi usulsüzlüğü)

Şuhûd: ‘Aburrahman Efendi, Ali Çelebi el-Müderris, Muṣṭafa b. Mehmed, Muḥarrem Efendi, Receb b. Ḥamza, Muṣṭafa Çelebi, Ali Beg Kethüda, Ḥasan Beg, Meḥmed b. Aḥmed ve ġayrihim.

514. Osman oğlu Mahmut (eş) ikrar etti: İşbu Ahmet oğlu Abdülkerim’e mülkiyeti kendine ait olan yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Kara Killi mahallesinde olup bir alt kat oda, sofa, fırın, akar su ve meyve ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının kıble tarafı Tarhun zade Vakfı’na, doğu tarafı özel yola, kuzey tarafı Mehmet Çelebi el-Attar’ın mülküne ve batı tarafı Seyyid Cafer oğlu Seyyid Mehmet’in mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 2000 dirhemdir. Bu bey‘ sahih bir akittir. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Ahmet b. Veli el-İmam, Mahmut b. Ahmet el-Müezzin, Abdurrahman b. Hacı Mehmet, Muhyiyuddin b. Yusuf, Seyyid Cafer b. Seyyid Mehmet ve Hüseyin b. Abdullah.

515. ‘İsa bin Bayezıd, Aḥmed bin Muṣṭafa maḥḍarında da‘vâ idüb mezbûrûn yedinde olub işbu meclisde ḥaḍır olan …… tevekkelî ipek benim mülküm olub bundan aḳdem on ay muḳaddem mülkümden ḍâyi‘ oldu idi hâlâ mezbûrûn yedinde buldum ṭaleb eylerim didikde ġıbbe’s-suâl mezbûr Aḥmed cevâb virüb ẕikr olunan ipegi ben Eminesi bin Yusuf nâm kimesneden biñ akçeye iştirâ eyledim mezbûrun mülkü olub mülkünden

ḍâyi‘ olduġu ma‘lûmum degildir diyucek ġıbbe’l-istişhâd Meḥmed bin ‘Ali ve Muṣṭafa bin Ṭurmuş nâm kimesneler maḥfil-i ḳaḍâya ḥâḍırân olub fi’l-vâḳi‘ ẕikr olunan ipek mezbûr İsa’nıñ mülküdür târiḫ-i hikâyeden on ay muḳaddem mülkünden ḍâyi‘ olmuşdur deyu edâ-yi şehâdet-i şeri‘yye itdüklerinde şehâdetleri hayyiz-i ḳubûlde vâḳi‘ olduḳdanṣoñra mezbûr ‘İsa ẕikr olunan ipegi bey‘ ve hibe etmeyüb bir vecihle mülkünden iḫrâc etmedugune yemîn billâh eyledikde ma veḳa‘a ketb olundu. (İpeğin zâyi‘ olması, şehâdet ve yemin)

Şuhûd: Sefer Subaşı b. Hayrân, Meḥmed b. Abdullâh, Fetḥullah b. Memmî, Aḥmed b. Meḥmed.

516. Mehmet oğlu Hüseyin Bey ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Hâce Ali Vakfı’nın mütevellîsi Abdülaziz oğlu Hüseyin’e mülkiyeti kendine ait olan bir bahçesini satmıştır. Müşteri, bahçeyi mezkûr vakfın malıyla satın almıştır. Bahçe, Bursa vilayetinin Şeyhler Kızık köyünde olup Oruç’un mülküne, Ahmet’in mülküne, Bostan’ın mülküne ve Ahmet’in mülküne sınırdır. Bahçeyi, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 3000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı bahçeyi kiralamak istediğinde, alıcı 300 dirhem mukabilinde bahçeyi satıcıya kiraya vermiştir. Bahçe ve üçretini tahsili için Mehmet oğlu Kadri kefil oldu. Bu kefalet icap kabulü içermektedir. Bu ikrar mezkûr tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bi’l-istiğlal ve kefalet)

Şâhitler: Nasuh b. Hacı Bey, İsmail b. Veli, Mirza b. Mehmet, Ahmet Sinan, Mustafa b. Muhtar, Derviş vd.

517. İşbu kayıt sahibi İbrahim kızı Emine, kocası Mehmet oğlu Recep’ten muhalea yoluyla nikahta kocasından aldığı mehri geri verme, iddet nafakasından vazgeçme ve küçük kızı Fatma’ya kocasından nafaka ve kisvesini istemeksizin boşandı. Bu muhalea yoluyla boşanma sahih ve şer‘îdir. Sonra her biri zevciyet hukukuna müteallik bütün dava ve çekişmelerden birbirlerinin zimmetlerini çekişmeyi ortadan kaldırıcı ve ihtilaf maddesine son verici bir şekilde ibra ettiler. Bu olay gerçekleşti. (Muhalea ve ibra)

Şâhitler: Mahmut b. Yahya, Resul b. Ahmet, Hüseyin b. Ahmet, Mahmut b. Yusuf, kaydın kâtibi vd.

48A

518. Satı kızı Emine ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Mehmet oğlu Hacı İbrahim'e cami imamı Hüseyin oğlu Mehmet'in huzurunda mülkiyeti kendine ait olan yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Hayrettin Paşa mahallesinde olup iki alt kat oda, su varili, tuvalet ve avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının Abdullah oğlu Hacı Haydar'ın mülküne, Molla Celal oğlu Süleyman Çelebi'nin mülküne, mezkûr satıcının mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 7200 dirhemdir. Bu bey' sahih ve şer'î bir akittir. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Seyyid Ali Çelebi b. Seyyid Zeynulâbidin, Hüseyin b. Yakup, Sefer b. Hasan el-İmam, Yakup b. Hasan, Mahmut b. Yakup, Hacı Haydar b. Abdullah ve Mustafa b. Yusuf.

519. İsa Bey mahallesinden Ali oğlu Fazlı ikrar etti: İşbu kayıt sahibi orta boylu, mavi gözlü, kaşları bitişik ve daha genç olan Gürcistanlı Rıdvan isimli kölesini mukatebe yoluyla on sene hizmet etmesi şartıyla azat etmiştir. Bu belirlenen hizmeti tam bir şekilde yerine getirdiği zaman diğer esas özgür insanlar gibi özgü olur. (Mukatebe yoluyla azat etme)

Şâhitler: Hacı Mustafa b. Yusuf, Ali b. Osman, Ömer b. Osman, Bali b. Mahmut ve Hüseyin b. Mehmet.

520. Şehzâdegân Vaḳfına mütevellî Muhîti Efendi karacı cibâyetine mutaṣarrıf olan el-Ḥâc 'İsa bin Hıḍır maḥḍarında iḳrâr idüb cibâyet maḥṣûlünden câbî-i mezbûr yedinden yigirmi biñ aḳçe alub ḳabḍ eyledim didiginde. (Cibâyet)

Şuhûd: Ali Çelebi b. İlyâs nâẓıru'l-vaḳf, Aḥmed b. Meḥmed, Ali b. Ḥaydar.

521. Bursa'da bulunan Camii Kebir Vakfı'nın mütevellîsi Mustafa oğlu Ahmet Çelebi, Mehmet oğlu Musa'ya mülkiyeti mezkûr vakfa ait olan hamamı belirli bir müddet için belirli bir üçret mukabilinde üçreti her ayın sonunda ödemesi şartıyla kiraya verdir. Hamam, mezkûr camiin yakınında olup kendi bölgesinde bilindiğinden sınırlarını beyan etmeye gerek duyulmamıştır. Hamamı, ekteki ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadardır. Kira miktarı, günlük 22 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer'îdir. (Kira akdi)

Şâhitler: Sefer Subaşı b. Hayran, Abdurrahman Efendi, b. el-Kâtip, Arslan b. Abdullah ve Recep b. Hamza.

522. Maḥmiye-i Brusa'da hâlâ mîrlivâ olan faḫrü'l-'umerâ'I'l-fiḫâm Ḥüseyin Beg kethüdâsı Fâik Beg ḫuddâmından Mehmen Beg bin Aḥmed meclis-i şeri'de 'Ali bin Ḥasan maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb merḳūm 'Ali târiḫ-i kitâbdan dört gün mukaddem benim bir tôrî kıç ıyġır …….. atımı ve bir mûr ferâcem ve bir aṭlas ḳaftanım ve bir dülbendim ve dört çift pabuş ve ..... ve bir raḫt ve oḳ yayı ve bâḍı esbâbım dâhî sırka idüb firâr etmişdi hâlâ buldum ṭaleb iderim suâl olunsun didikde ġıbbe's-suâl mezbûr 'Ali fi'l-vâki' ẕikr olunan esbab-ı merḳūm Meḥmed Beg mülkü olub ben sırḳa etmişdim deyu iḳrâr ve i'tirâf etdikde mâ veḳa'a ketb olunub yedine vaḍ' olundu fî evâsıṭı Ẕi'l-hicce li-sene s̱emân ve elf. (Sırkat ve ikrâr)

Şuhûd: Arslân, Ḥüseyin b. Aḥmed, Bostân b. Receb, Bekir b. Memmî ve ġayrihim.

523. Hâkim, Mustafa oğlu Mehmet isimli küçük çocuğun nafaka ve kisvesi için annesi kocasından boşanan Abdullah kızı Vefa'nın talebiyle mezkûr ekteki tarihten itibaren günlük dört dirhem Mustafa'nın üzerine belirleyip takdir etti. Bu belirleme ve takdir etme sahih ve şer'îdir. Sonra hâkim, çocuğun annesine mezkûr meblağın harcamasına ve ihtiyaç duyduğunda borç alıp tahsil imkanını elde ettiği zaman mezkûr Mustafa'ya rüçu etmesine izin verdi. Bu izin verme sahih ve şer'îdir. Bu hüküm geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Mahkeme tarafından küçük çocuğun nafakasının takdir edilmesi)

Şâhitler: Mustafa, Ferhat b. Abdullah, Süleyman Çelebi b. Celal ve Mehmet b. Abdullah el-Muhzır.

524. Veys oğlu Abdurrahman ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Budak Çavuş oğlu Abdulbaki'ye mülkiyeti kendine ait olan yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Çelik köyünde olup bir oda, sağir takı denilen diğer bir oda, meyve ağaçları olan avlu vs. içermektedir. Yerleşim mekânı, Rüstem oğlu Recep'in mülküne, Abdullah oğlu Hur Seyyid'in mülküne, Demir Bey'in mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır.

Semen miktarı, söz konusu ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 1500 dirhemdir. Bu ikrar mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Osman Çavuş b. İvaz, Menteş mahallesinin imamı, Hacı Piri b. Küba ve Mehmet Çelebi b. Mustafa.

48B

525. Aşağıda zikredilecek olan husus için Mustafa oğlu Mehmet Çavuş tarafından vekil tayin edilen Hacı Mahmut oğlu Hacı Hüseyin ikrar etti: Müvekkili, orta boylu, ela gözlü Eflaklı Abdullah oğlu Ferhat isimli kölesini mukatebe yoluyla ekteki tarihten itibaren tam sekiz seneye kadar hainlik yapmaksızın kaçmadan hizmet etmesi şartıyla azat etmiştir. O da bunu kabul edip bu işi yerine getirmeyi üstlenmiştir. Bu ikrar sahih ve şer‘î olup Mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar mezkûr tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Vekalet ve mukatebe yoluyla köle azadı)

Şâhitler: Mehmet b. Yusuf ve Memi b. Süleyman.

526. Ve kısa boylu, ela gözlü Rusyalı Abdullah oğlu Rıdvan isimli kölesini tam sekiz sene hizmet etmesi şartıyla mukatebe yoluyla azat etti. O da bunu kabul etti. Bu köle azadı gerçekleşti. (Mukatebe yoluyla köle azadı)

Şâhitler: Adı geçen şâhitler.

527. Abdülbâḳī bin Hâcı meclis-i şer‘de Ḥasan bin ‘Ali maḥḍarında mezbûr Ḥasan benim bi-ġayri ḥaḳḳ Yasemin nâm ḫâtunumu dögüb küllî ẓülm ve ḥayf etmişdir deyu da‘vâ ve ṭaleb etmişdim hâlâ ẕikr olunan da‘vâ ve ṭalebden fâriġ olub zimmetini ḫusûs-ı mezbûra müte‘alliḳ ḫusûmetden ibrâ ve isḳāṭ etdim eger ba‘de’l-yevm benden veya vekîlimden da‘vâ ve nizâ‘ ṣâdır olursa ‘inde’l-hükkâm mesmu‘ ve maḳbûl olmaya didikde muḳırr-ı mezbûruñ iḳrârını muḳarrun-leh el-mesfûr bi’l-muvâcehe tasdîḳ idüb mâ veka‘a ḳaydolundı. Fî’l-mezbûr. (Cürm ve ibrâ)

Şuhûd: Ḥasan Çelebi b. Maḥmûd, Baḫşî b. Selmân, İbrâhim Çelebi el-Müderris, Ḥalîm b. İbrâhim.

528. Şeyḫ Ḥamid Maḥallesi sâkinlerinden Abdülbaḳi bin Ḥâcı meclis-i şer‘de Ḥasan bin ‘Ali maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb mezbûr Ḥasan zevcem Yasemin nâm ḫâtunun sâbıḳan zevci olub hacrında olan ‘Ayşe nâm ṣaġîre ḳızı anâsı mezbûre Yasemin ziyârete göndermeyüb ḫayf ider. Ḳıbel-i şer‘den su’âl olunub tenbîh olunmasın ṭaleb iderim didikde gıbbe’s-su’âl mezbûr Ḥasan daḫi bi’t-tav‘ ve’r-rıḍâ on günde bir haftada bir varıb ziyâret eylesün deyu cevâb virdüği ḳayd olındı Fi’l-mezbûr (Ziyâret-i veled)

Şuhûd: es-Sâbiḳūn.

529. Resul oğlu İbrahim ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Abdurrahman oğlu Resul’e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânının yedinci payını satmıştır. Yerleşim mekânının yedinci payı, Lafısa köyünün mahallelerinden Canlılar mahallesinde olup ahalinin nezdinde “bu bir fakih tamı” diye bilinmektedir. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilat ve menfaatlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 3000 dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Abdullah b. Yusuf, Pir Mehmet b. Hasan, Yusuf b. İbrahim, Üstad Habib Kabil, Hacı Efendi el-Müste‘id, Pir Ömer b. Sefer, Pireli b. Turak vd.

530. İbrahim bin Ḥamza ve ḳarındaşı ‘Ali nâm kimesneler Dilârâm bin ‘Abdullah maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb sâbıḳan fevt olan babamız Ḥamza nâm kimesneden bize intiḳāl iden ḥiṣṣe-i şer‘iyye her birimiz bi’t-tamâm alub ẕimmetini ḫuṣûṣ-ı mezbûre müte‘allik cemî‘-i da‘vâ ve nizâ‘dan ibrâ’-i ‘âmm ile ibrâ’ ve isḳāt-ı tâm ile isḳāt etdik ba‘de’l-yevm da‘vâ ve nizâ‘ ṣâdır olursa ‘inde’l-ḥükkâm mesmû‘a ve maḳbûl olmaya deyu iḳrâr u i‘tirâf etdiklerinde gıbbe’t-taṣdîḳ mâ-veḳa‘a. (Mirâs ve İbrâ’)

Şuhûd: Muṣṭafa Çelebi b. Baḫtiyar, ‘Ali b. Memi, Meḥmed b. Yusuf, Ḳurd b. ‘Abdullah, Maḥmud b. Meḥmed, Meḥmed b. Muṣṭafa ve gayrihim.

49A

531. Aşağıda zikredilecek olan satım akdi için Hüseyin oğlu Mehmet’in huzurunda karısı Abdullah kızı Mihriban tarafından vekil tayin edilen Abdullah oğlu Halil ikrar etti: Adı geçen Müvekkili, mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını

Mehmet oğlu Halil'e satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Hacı Yakup mahallesinde olup bir alt kat oda, sofa ve avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, Terzi Hüseyin oğlu Mehmet'in mülküne, Hacı Ali oğlu Mehmet'in mülküne, İmam vakfına, Huban Hatun'un mülküne, Memi oğlu Mustafa'nın mülküne ve yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 5500 dirhemdir. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Mezkûr mahallenin imamı Mehmet Çelebi b. Hüseyin, Ahmet b. Abdullah, Ömer Bey b. Mehmet, İslam b. Abdullah, Mahmut b. Abdullah, Süleyman Çelebi b. Mehmet ve Murat b. Abdullah.

532. Abdullah kızı Peymane ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait olan yerleşim mekânını Resul oğlu Abdülkerim'e satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Doğan Bey mahallesinde olup iki alt kat oda, bir özel oda altında diğer bir oda, akar su, sofa ve meyve ağaçları olan avluyu kapsamaktadır. Yerleşim mekânının bir tarafı Abdullah oğlu Ferhat'ın mülküne, bir tarafı Murat Bey'in mülküne, bir tarafı umumi yola ve diğer bir tarafı özel yola sınırdır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 36 dirhemdir. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 13500 gümüş dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘îdir. İlgili ikrar 1008 yılı Zilhicce ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Hacı Mustafa b. Hacı Nasrullah el-İmam, Mustafa b. Resul, Ahmet Çelebi b. Ali, Hacı Mustafa b. Mehmet, Hacı Maden b. Mehmet, Osman b. Hasan, Mehmet b. Abdullah ve Hüseyin b. Ahmet.

533. Sefer oğlu Mustafa ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, orta boylu, ela gözlü Boğdanlı Abdullah oğlu Haydar isimli kölesini belirli hizmet karşılığında hıyanet ve firar etmeksizin hizmet etmesi şartıyla azat etmiştir. Hizmet müddeti ekteki tarihten itibaren tam on seneye kadardır. Köle de bunu yüz yüze sözlü olarak kabul etmiştir. Bu mukatebe yoluyla köle azadı ve kölenin kabulü sahih ve şer‘îdir. İlgili ikrar gerçekleşip kaleme alındı. (Mukatebe yoluyla köle azadı)

Şâhitler: Seyyid b. Ali b. Mahmut, Oruç b. Ramazan, Mehmet b. Ali vd.

534. Hacı Sinan kızı Fatma ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, İbadullah oğlu İslam'a mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin …… mahallesinde olup bir alt kat oda, sofa, fırın, su varili, tuvalet ve avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Seyyid Osman'ın mülküne, bir tarafı Haydar oğlu Mehmet'in mülküne ve diğer iki tarafı özel yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 1500 dirhemdir. Bu bey' sahih ve şer'îdir. (Bey' mutlak)

535. Maḥrûse-i Brusa'da Ebuşam Vaḳfı'na ḥâlâ mütevellî olan faḫrü'l-a'yân Ḥasan bin Muṣṭafa maḥfil-i şer'de ḥâfizetü'l-kitâb 'Ayşe Hâtun ibnet-i Meḥmed maḥḍarında iḳrâr ve ta'bîr-i merâm idüb vaḳf-ı mezbûrdan olub maḥalle-i mezbûrede Bin Ḫâce Mahallesi'nde vâḳi' vâḳıfına intimâ'yla taḥdîd ve tavṣîfden müstaġnî olan on iki bâb odayı her ayda on ikişer aḳçe ḥesâbı üzere târiḫ-i kitâbdan üç yıl tamamına degin mezbûre 'Ayşe Ḫâtun'a icâr idüb ol-dahî vech-i meẕkûr üzere istîcâr ve ḳabûl eyledi didikde muḳırr-ı mezbûru iḳrârında muḳarrun-lehâ el-mezbûre 'Ayşe Ḫâtun daḫi vicâhen taṣdîḳ eyledikden ṣonra ẕikrolunan odaların vâḳi' olan meremmâtı kendü malından olsun deyu müte'ahhid oldukda vâḳi'-i ḥâl bi'ṭ-ṭaleb ḳayd olındı1 taḥrîren fi'l-yevmi't-tâsi' 'aşer min-şehri Ẕi'l-ḥicceti'l-harâm sene 1008. (İcâre)

Şuhûd: Ḥâcı Maḥmud b. Ümmet, Muṣṭafa b. Ḥâcı Sinan, Meḥmed b. Turġud, Muṣṭafa b. Abdullah, Taceddin Efendi el-Müsta'idd.

536. Maḥrûse-i Brusa'da Ḳızıḳ Çeşmesinde sâkine olan Faṭma binti Mehmed eş-Şâmiyye ṭarafından ḫuṣûṣ-ı âti'ẕ-ẕikre Ḥâcı bin Aḥmed ve Ḥâcı Ḫalil bin el-Ḥâc 'Ali şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan zevci el-Ḥâc Ramaḍan bin Şeyḫ 'Abdullah maḥfil-i şer'de işbu ḥâmilü'l-kitâb Ferzan bin Ḳasım maḥḍarında vekâleten taḳrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Faṭma merḳûm Ferzan'da iki biñ beş yüz aḳçe haḳḳım vardır deyu da'vâ idüb merḳûm Ferzan dahi münkir olmaġla isbât eyledi Ḥâlâ meblaġ-ı merḳûmu biñ aḳçeye ibrâ' eyledi Min-ba'd ḫuṣûṣ-ı mezbûre müte'alliḳ aṣâleten ve vekâleten da'vâ sâdire olursa lede'l-ḥükkâmi'l-kirâm mesmû'a olmaya didikde mukırr-ı mezbûrun iḳrârında muḳarrun-leh el-mezbûr Ferzan daḫi vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ idicek vâḳi'-i hâl bi'ṭ-ṭaleb ketb olındı. Taḥrîren fi't-târiḫi'l-mezbûr. (Vekâlet, deyn ve ibrâ)

Şuhûd: Meḥmed b. Meḥmed, Nurullah b. Şehabeddin, Ḥâcı Aḥmed b. Meḥmed, Ḫalil b. Receb ve gayrihim.

537. Maḥrûse-i Brusa'da Ḥâcı Yakub Mescid-i Şerîfi'nde yevmî nîm akçe vaẓîfe ile mü'ezzin olan Ḫalil bin Piri Ḥasan iḫtiyâriyle fâriġ olduḳda işbu bâ'isü'l-kitâb Meḥmed bin Piri maḥal ve müsteḥaḳ olmaġla tevcîh ve ta'yîn olunub hidmet-i lâzımesin kemâ-yenbaġî edâ eyledikden ṣonra vaẓîfe-i mu'ayyenesin mâh be-mâh mutasarrıf olmak içün bu veṯîka-i enîḳa taḥrîr olunub yedine verildiğine kimesne mâni' olmaya. Taḥrîren fi't-târiḫi'l-mezbûr. (Ta'yîn-i Mü'ezzin)

Şuhûd: Meḥmed b. Ḥüseyin el-İmâm, 'Osman b. 'Abdi, Muṣṭafa b. Resul, Ḥâcı Meḥmed b. Muṣṭafa ve gayrihim.

538. İbnulâceri mahallesinden Abdullah kızı Mihriban, kocasından aldığı mehri (miktarı 2000 gümüş dirhemdir) kocasına geri verme, iddet nafakasından ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında kocası İlyas oğlu Mustafa'dan muhalea yoluyla boşandı. Bu muhalea yoluyla boşanma sahih ve şer'îdir. Artık Mihriban kocasından ayrılmıştır. Kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ile kocasına helal olur. Sonra her ikisi birbirlerinin zimmetini bütün dava ve çekişmelerden ibra etti. (Muhalea ve ibra)

Şâhitler: Salih Çelebi b. Kasım, Mehmet Çelebi b. Mahmut el-İmam, İsa b. Veli, Mehmet Çelebi b. Hüseyin el-İmam, Mehmet b. Numan el-İmam.

Mezbûre karzdan dava eyledüğü altı bin akçeyi aldum didiği.

49B

539. Abdullah oğlu Ahmet ikrar etti: Hundî Hatun Vakfı'nın mütevellîsi Fahrü'l-akrân Ahmet Bey oğlu Mustafa Çavuş ile yaptığım muamele sebebiyle mezkûr vakfın malından zimmetimde 3300 gümüş dirhem vardır. 3000'i karz-ı şer'î semeninden ve 300'ü ise karz-ı şer'î dışında ince pamuklu kumaş semeninden müeccel olarak oluşmaktadır. Bu borç ödenmesi gereken bir borçtur. Söz konusu olan borç için Abdullah kızı Hümayun kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Bu ikrar mezkûr tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Borç ve kefalet)

Şâhitler: Mahmut Bey, Yusuf Bey b. Muhyiyuddin, Osman el-Müderris, Ebu Bekir Çelebi b. Hacı vd.

540. Arslan kızı Arzu isimli zimmî ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait olan yerleşim mekânını kendi vakfının mütevellîsi Cafer oğlu Mehmet'e satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını vakıf malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa'nın Koca Naip mahallesinde olup Hızı Bey oğlu Osman Bey'in mülküne, Abdullah oğlu Mahmut Bey'in mülküne, Hızır Bey'in mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 4000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, alıcı yerleşim mekânını 1009 yılı Muharrem ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira miktarı, vasfı zikredilen dirhem üzerinden 400 dirhemdir. Ondan sonra yerleşim mekânı ve üçretinin tahsil etmek için mukırrın kardeşi Arslan oğlu Dede kefil olmuştur. (Bey' bi'l-istiğlal)

Şâhitler: Hasan b. Hüseyin, Seyyid Mahmut b. Seyyid Veli, Molla Ali b. Baba ve Ahmet b. Abdullah.

541. Ali Paşa Vakfı'nın mütevellîsi Celaluddin oğlu Süleyman Çelebi ikrar etti: Mülkiyeti mezkûr vakfa ait olan bir Dükkânı, ekteki tarihten itibaren tam üç seneye kadar belirli bir üçret karşılığında Mahmut oğlu Mustafa Bey'e kiraya vermiştir. Dükkân, Bursa'nın Ğalle Pazarı diye bilinen mekânının yakınında olup kira üçreti günlük bir dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer'îdir. İlgili ikrar sahih ve şer'î olup 1008 yılı Zilhicce ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Kira akdi)

Şâhitler: Seyyid Mehmet b. Seyyid Mustafa, Mustafa b. Yusuf, Mustafa b. Bahtiyar, Kaydın yazarı vd.

542. Faḫrü's-sâdât'il-kirâm Seyyid Ca'fer Çelebi bin el-merḥûm Emîr Ġāzi Musallî Çelebi bin Meḥmed maḥḍarında iḳrâr idüb câmî'-i kebîr ḳurbunda şekl ḥamâmı civârında vâḳi' mülküm olan ḳahvehâneyi altında olan on bir 'aded dükkânlarıyla mezbûr Musallî Çelebi'ye bin dokuz muḥreminden bir yıla varınca günde yigirmi aḳçeye icâreye virdim didiginde mezbûr daḫî vech-i merḳūm üzere kabûl ve istîcâr eylediginde ücret-i

merḳūmeye Hâcı Musallî bin Ḥüseyin emr ve ḳabûlü hâviye kefâletle kefîl. (İcâre ve kefâlet)

Şuhûd: Hâcı, Seyyid Meḥmed Çelebi b. Es-Seyyid Muṣṭafa, Meḥmed b. Kemâl, Ahmed b. Meḥmed, Yûsuf Beg b. Abdullâh, Abdullâh Çavuş b. Abdullâh.

543. Abdullah kızı Halime ikrar etti: İşbu kayıt sahibi orta boylu, genç, seyrek dişli, sol kulağının arkasında yara izi bulunan Rusyalı Abdullah kızı Peymane isimli cariyesini Allah rızası için azat etmiştir. Bu azat etme sahih ve şer'îdir. Artık Peymane diğer esas hür kadınlar gibi hürdür. Bundan sonra onun üzerinde mevlâsının bağlılık hakkı dışında (bu hakkı Mevlaların azat ettikleri kölelerin üzerinde olur) kimsenin hiçbir hakkı kalmamıştır. Bu ikrar gerçekleşti. (Köle azasdı)

544. İşbu kayıt sahibi orta boylu, mavi gözlü, sarışın seyrek dişli, alnının sol tarafında yara izi bulunan Boğdanlı, Abdullah kızı Kamile isimli cariyesini Allah rızası için azat etti. Bu azat etme sahih ve şer'îdir. Artık Peymane diğer esas hür kadınlar gibi hürdür. Onların lehinde ve aleyhinde olan her şey onun için de geçerlidir. Bundan sonra onun üzerinde mevlasının bağlılık hakkı dışında (bu hakkı Mevlaların azad ettikleri kölelerin üzerinde olur) kimsenin hiçbir hakkı kalmamıştır. Bu ikrar gerçekleşti. (Cariye azasdı)

Şâhitler: Ali b. Bali el-Müezzin, Hızır Bey b. Bevvâb, Murtaza b. Hamza el-İmam, Mehmet b. Abdullah, Hacı Ahmet b. İnayet, Mehmet b. Mahmut vd.

545. İşbu kayıt sahibi uzun boylu, sarışın, başında yara izi bulunan Rusyalı, Abdullah kızı İnmet isimli cariyesini bu tarihten on iki sene önce azat etmiştir. Bu azat etme sahih ve şer'îdir. Artık Peymane diğer esas hür kadınlar gibi hür olmuştur. Onların lehinde ve aleyhinde olan her şey onun için de geçerlidir. Bundan sonra onun üzerinde mevlasının bağlılık hakkı dışında (bu hakkı Mevlaların azad ettikleri kölelerin üzerinde olur) kimsenin hiçbir hakkı kalmamıştır. Bu ikrar gerçekleşip kaleme alındı. (Cariye azasdı)

Şâhitler: İsimleri geçen şâhitler.

546. Paşa kızı Nefise ikrar etti: Mahzuran Hatun Vakfı'nın mütevellîsi Abdullah oğlu Mustafa ile yaptığım muamele sebebiyle mezkûr vakfın malından zimmetimde kullanılan gümüş dirhem üzerinden 5500 dirhem vardır. 5000'i karz-ı şer'î semeninden ve 500'ü ise karz-ı şer'î dışında ince pamuklu kumaş semeninden müeccel olarak oluşmaktadır. Bu borç ödenmesi gereken bir borçtur. Borcun müddeti ekteki ayın ilk gününden tam bir seneye kadardır. Söz konusu olan borç için Aziz oğlu Bali kefil oldı. Bu kefalet sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Bu ikrar gerçekleşti. (Borç ve kefalet)

Şâhitler: Mehmet b. Muzaffer, Abdi b. Mustafa, Ahmet b. Mehmet, Davud Çavuş b. Hasan, Ömer b. Abdullah vd.

50A

547. Hâkim, Davud oğlu rahmetli Bostan'ın evlatlarının ve evlatlarının Abdullah oğlu Ali Bey isimli vasisinin üzerine Piri oğlu Hacı Halil'i emin ve dürüst birisi olduğu için gözcü olarak tayin etti. O da bu gözcülüğü kabul edip yerine getirmeyi üstlendi. Bu tayin etme ve kabul sahih ve şer'îdir. Bu hüküm gerçekleşip kaleme alındı. (Babası vefat eden öocuklar ve vasisine mahkeme tarafından gözcü tayin edilmesi)

Şâhitler: İbrahim b. Piri, Nimetullah b. Yusuf, Hacı Mahmut b. Himmet, İvaz b. Sevdiki, Mahmut b. Hüsrev vd.

548. Hüsam oğlu Mehmet, Ali oğlu Mustafa'nın talebiyle, babası mezkûr Hüsam'ın nefsine ve istendiğinde onu meclis-i şer'e hazır etmeye kefil oldu. (Kefalet)

Şâhitler: İsimleri geçen şâhitler.

549. Rahmetli Hallaç İsmail Vakfı'nın mütevellîsi Mehmet oğlu Şah Mehmet Çelebi ikrar etti: Mülkiyeti mezkûr vakfa ait olan bir yerleşim mekânını, ekteki tarihten itibaren tam üç seneye kadar belirli bir üçret karşılığında Cafer oğlu Ahmet Bey'e kiraya vermiştir. Yerleşim mekânı, Bursa'nın Camii Ömür Bey mahallesinde olup bilindiği için sınırlarını beyan etmeye gerek duyulmamıştır. Kira üçreti her sene 70 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer'îdir. İlgili ikrar sahih ve şer'î olup kiracı tarafından tasdik edilmiştir. Bu ikrar mezkûr tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Kira akdi)

Şâhitler: Hacı İbrahim b. Süleyman, İbrahim b. Yusuf, Hüseyin b. İsa, Mustafa b. Yusuf, Abdülgani b. Halep vd.

550. Ḳudvetü'l-ḳuḍâ'i'l-muşerri'în Süleyman Efendi bin 'Abdurraḥmân ṭarafından ḫuṣûṣ-ı âtîye Aḥmed bin Ferhâd ve Ḥüsâm bin Ḫudâvirdi şehâdetleriyle vekâleti ṡâbite olan Nebî bin 'Abd meclis-i şeri'de el-Ḥâc Yûsuf bin 'Abdullâh maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb müvekkil-i mezbûr Süleyman Efendi mezbûr el-Ḥâc Yûsuf … ḥâlâ ẕikr olunan … aḳçesini alüb ḳabḍ idüb ẕimmetini ḫuṣûṣ-ı mezbûra müte'alliḳ cemî' da'vâ ve nizâi'den ibrâ ve isḳāṭ etdim ba'de'l-yevm benden veya vekîlimden huṣûṣ-ı mezbûra müte'alliḳ da'vâ ve nizâ' ẓuhûr iderse 'inde'l-hükkâmi'l-kirâm mesmû' ve maḳbûl olmaya deyu iḳrâr itdükde mezbûr el-Ḥâc Yûsuf dâḫî bi'lvekâle iḳrâr ve i'tirâf etdiginden sonra ġıbbe'l-taṣdîḳ ḳaydolundu. (el-vekâle, ve'd-deyn, ve'l-ibrâ)

Şuhûd: A'lemü'l-'ulemâ' el-faḳīr Aḥmed Efendi, Muḥarrem Efendi b. Şicâ', 'Abdullâh Efendi b. Zeynî, 'Abdurrahmân Efendi b. 'Abdullâh, İbrâhim Efendi b. Yûsuf, 'Abdurrahmân Çelebi b. 'Abdullâh, Es-Seyyid Muṣṭafa b. Es-Seyyid Ḥasan Çelebi ve ġayrihim.

551.Tüccâr ṭâifesinden el-Hâc Ḥasan bin Bayrâm nâm kimesne Esirci ṭâifesinden Maḥmûd bin İskender nâm kimesneyi iḥḍâr ve maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb bundan aḳdem mezbûr Maḥmûd'dan açık ḳaşlu, ḳara gözlü taḫmînen on üç yaşında Muṣṭafa nâm emerde Merâhiḳ oğlını on bir biñ altı yüz akçeye iştirâ eyledim taḥt-ı taṣarrufumda iken mezbûr Muṣṭafa maḥmiye-i İstanbûl'da 'Aşık Paşa ḳurbunda Siyah Ḫalîfe Mahallesi'nde sâkin Ḥasan bin 'Abdullâh nâm yeñiçeriniñ ṣulbi oğlu olûb, ḥurrü'l-asl olduġun şuhûd-ı 'udûl ile iṡbât eylemegin hâkimu'ş-şer'i ḥürriyetine ḥükm eyledi bi-ḥasebi'ş-şer'i'ş-şerîf ẕikr olunan meblaġı mezbûr Maḥmûd'dan ṭaleb iderim suâl olunsun didikde ġıbbe's-suâl fi'l-vâḳi' ġulâm-ı merḳūmu mezbûr Hâcı Ḥasan'a on bir biñ altı yüz aḳçeye ben bey' eyledim lâkin ġulâm-ı mezbûr ḥürriyetini iṡbât eylediği ma'lûmum degildir deyu inkâr ile cevâb viricek müdde'î merḳūmdan beyyine ṭaleb olunduḳda Mevlânâ Nurullâh imḍâsıyla mumḍâ ve evâsıṭı Ẕilhicce müverriḫ ber ḥücce-i şeri'yye ibrâz eyleyüb naẓar olunduḳda taḳrîrine muṭâbıḳ ve makâlına muvâfiḳ mesṭûr ve muḳayyed bulunub mezbûr Maḥmûd maḍmûnun münkir olıcaḳ ẕeyl-i kitâbda isimleri

maṣṭûr olan müslümanlardan ‘Ali Beg bin ‘Abdullâh ve Yûsuf bin Ḥasan el-imâm maḍmûnuna edâ-yi şehâdet eylediklerinde ġıbbe’t-ta‘dîl ve’t-tezkiye ḥayyiz-i ḳubûlde vâki‘ olub mâ hüve’l-vâkî bi’ṭ-ṭaleb ketb olundu tahrîran fî şehri Ẕilhicce sene 1008. (İştirâ’-i ‘abd)

Şuhûd: Sinan Efendi b. Mûsa el-imâm, Muṣṭafa Çelebi b. Meḥmed, Muṣṭafa b. Meḥmed, Sefer Sûbaşı b. Ḥayrân, Budâḳ Çavuş b. Dervîş, Hâcı ‘Ali b. Ḥaḳḳ, Bekir b. Yahyâ, Ḥüseyin b. Ahmed.

552. Kayıtta imzası bulunan hâkim, Bursa vilayetinin Balık Pazarı mahallesinde vefat eden Mustafa oğlu Bayram’ın çocuklarına, eminlik ve dürüstlük sıfatlarıyla bilinen Mehmet kızı Ayni isimli hanımı çocukların mallarını muhafaza etmesi ve hâl hatırlarından haberdar olması için vasi tayin etti. O da bu vasiliği kabul edip yerine getirmeyi üstlendi. Bu vasi tayini ve kabul sahih ve şer‘îdir. Bu hüküm mezkûr tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Babası vefat eden çocuklara mahkeme tarafından vasi tayini)

Şâhitler: Hüseyin b. Mehmet, Ali b. Abdullah, Mehmet el-İmam, Murat b. Abdullah ve Abdi.

50B

553. Rahmetli Mustafa oğlu Bayram’ın çocuklarının şer‘î vasisi Mehmet kızı Ayni ikrar etti: Mezkûr çocuklara babasından intikal eden mallarından Molla oğlu Cihan’ın zimmetinde vedia olarak olan 2000 gümüş dirhemi alıp kabzetmiştir. Bu ikrar sahih ve şer‘î olup mezkûr Cihan tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Vesayet ve vedia)

Şâhitler: İsimleri geçen şâhitler.

554. Bursa vilayetinin Şeyh Hamit mahallesinde vefat eden rahmetli Nasuh oğlu Mehmet’in çocuklarının vasisi Mehmet oğlu Hasan ikrar etti: Mezkûr çocuklara rahmetli babasından intikal eden mallarından Kara Şemseddin mahallesinde oturan Mehmet oğlu Ali’nin zimmetinde şer‘î muamele yolundan olan 2000 gümüş dirhemi (ilgili zamanda bu dirhem kullanılmaktadır) alıp kabzetmiştir. Şöyle ki zikredilen meblağdan hiçbir şey adı geçen Ali’nin üzerinde kalmamıştır. Bu ikrar sahih ve şer‘î olup mezkûr Ali tarafından tasdik edilmiştir. (Vesayet)

Şâhitler: İbrahim Efendi b. Ahmet, Üstat Kenan b. Abdullah, Mustafa b. Bahtiyar el-Kâtip, Ali Çelebi b. Helvanı, kaydın yazarı vd.

555. Mahrûse-i Brusa'da Bâb-ı Zemîn'de bundan aḳdem fevt olub verâseti vâlidesi Tâbende binti 'Abdullâh nâm ḫâtun ile 'ammisi Pirî Çavuş bin Hüseyin nâm çavuşa münḥaṣıra olan Muṣṭafa bin Muṣṭafa nâm müteveffâniñ anâsı mezbûre Tâbende Ḫâtun ṭarafından ḫuṣûṣ-ı âti'ẕ-ẕikre vekîl olûb 'Ali Çelebi bin Aḥmed ve Ḥâfıẓ Çelebi bin 'Ali ve Mussallî Çelebi bin Meḥmed, 'Ali Çelebi bin Meḥmed şehâdetleriyle vekâleti ṣâbite olan Aḥmed bin Ḫüdâverdi maḥfil-i şeri'-i şerîfde müteveffâ-yı mezbûruñ 'ammisi merḥûm Pirî Çavuş maḥḍarında iḳrâr ve i'tirâf idüb müvekkilem mezbûre Tâbende Ḫâtun müteveffâ-yı mezbûrdan kendüne intiḳāl iden hiṣṣe-i şeri'yyesi içün mezbûr Pirî Çavuş yedinden on bin aḳçe naḳid ve üç döşek ve beş yaṣdıḳ ve iki yorġan ve üç ḳālice ve iki ṭencere ve bir sinî ve altı ṣahan ve iki ḳazan ve iki yüz yaṣdığı ve iki ṣandıḳ ve iki ṣam'dân ve bir lence ve bir seksâr görgü(?) ve iki aṭlas ḳaftân alub ḳabḍ eyleyüb mâ-'idâdan eger nuḳūd ve 'aḳār ve eger eṣâbe-i beyt ve evânî her ne olursa mezbûr Pirî Çavuş ẕimmetini ibrâ ve isḳāṭ eyledi ba'de'l-yevm ḫuṣûṣ-ı mezbûra müte'alliḳ kendüden aṣâleten ve vekîl naṣb idüb vekîlinden vekîleten ṣudûr iden iḳrârında mukarrun-lehu'l-mezbûr Pirî Çavuş daḫî vicâhen taṣdîḳ ve şefâhen taḥḳīḳ eyledikde mâ hüve'l-vâki' ġıbbe't-ṭaleb taḥrîr olunûb yedine virildi ki lede'l-ḥâce müẕkir-i mâ-cerâ ola. Cerâ ẕâlike ve ḥurrire fî evâḫiri Ẕilhicceti'ş-şerîfe li-sene ṣemân ve elf. (Vekâlet, mîrâs ve ibrâ)

Şuhûd: İbrâhim b. Aḥmed, Meḥmed b. Aḥmed, Aḥmed b. Maḥmûd, Mussalî b. 'Abdurrahîm, Molla Dirhem b. 'Ali, Meḥmed b. Muṣṭafa ve ġayrihim.

556. Ali oğlu Himmet ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını, işbu Abdullah oğlu Behram'ın çocuklarının vasisi Ali oğlu Hüdaverdi'ye bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Adı geçen müşteri, ilgili yerleşim mekânını mezkûr çocuklarının malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Elmalık mahallesinde olup Ak Mehmet Çelebi'nin mülküne, Abdullah oğlu Rüstem Bey'in mülküne, Sultan Hatun'un mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 6000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını

kiralamak istediğinde, alıcı yerleşim mekânını tahliye ettikten sonra belirli bir üçret mukabilinde mezkûr satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekteki ayın başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira miktarı kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 700 dirhemdir. Satılmış olan yerleşim mekânı ve kira üçretini tahsili için Hızır oğlu Ahmet kefil oldu. Bu kefalet sahih olup icap kabulü içine almaktadır. Bu ikrar 1008 yılı Zilhicce ayının ortalarında gerçekleşip kaydedildi. (Bey‘ bi’l-istiğlâl ve kefâlet)

Şâhitler: Hacı Mehmet b. Mustafa Çelebi, Hacı Mehmet b. İbrahim, Hacı Mehmet b. Mustafa, Mustafa b. İsmail, Muharrem Çelebi b. Şükur, Yusuf b. Ali, Hacı Derviş b. Ahmet, Ahmet b. Himmet, Abdullah b. Rıdvan vd.

557. Halil oğlu Ali ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait olan bir bahçesini, işbu kayıt sahipleri Abdullah oğlu Mehmet, Osman oğlu Mehmet ve Bahşi oğlu Hüdaverdi’ye belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Alıcılar kendi mallarıyla bahçeyi satın almışlardır. Bahçe, halk arasında şer‘î bilimle Havçılık diye bilinen yerdedir. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 1500 dirhemdir. Bu ikrar sahih ve şer‘î olup isimleri geçen alıcılar tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Mehmet b. Memi, Musa b. Hızır, Ali b. Mustafa vd.

51A

558. Bursa vilayetinin Orhan mahallesinden Haydar kızı Ayşe, kocasından aldığı mehri kocasına geri verme, iddet nafakası ve kocasının olan bütün davalarından vazgeçme karşılığında kocası Mustafa oğlu Abdullah’tan muhalea yoluyla boşandı. Bu muhalea sahih ve şer‘îdir. Artık Ayşe kocasından ayrılmıştır. Binaenaleyh kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. (Muhalea)

Şâhitler: Abdurrahman Efendi b. İbrahim el-İmam, Ali Çelebi b. Mahmut, Hacı Süleyman b. Veli, Hacı Kemal b. Hasan, Hacı Abdi b. Mehmet, Hasan b. Abdullah ve Salih b. Ahmet el-Müezzin.

559. Sonra ismi geçen Abdullah ikrar etti: İsmi geçen karımın zimmetimde ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 7500 karz-ı şer‘îsi vardır. Bu karz-ı şer‘î ödenmesi gereken bir karzdır. (Karz-ı şer‘î)

Şâhitler: İsimleri geçen şâhitler.

560. Bursa vilayetinin Taşçılar mahallesinden Hacı Mehmet oğlu Abdi ikrar etti: İşbu İlyas oğlu Muharrem Çelebi'ye, ondan satın alıp kabzettiğim ince pamuklu kumaş semeninden 2500 gümüş dirhem borcum vardır. Bu borç ödenmesi gereken bir borçtur. (Borç)

Şâhitler: Şehrin kethüdası Hacı İbrahim b. Mustafa, Hacı Recep b. Hasan, Hacı Mustafa b. Hasan, Ahmet b. Sefer, Sefer Bey b. Hayran, Mehmet b. Musa ve Hacı Abdullah.

561. Hasan oğlu Mahmut ikrar etti: Mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını, işbu kayıt sahibi Sefer oğlu Kadri Bey'e satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Daye Hatun mahallesinde olup bir oda, sofa, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, Sinan Çelebi eş-Şirin'inin mülküne, Mehmet oğlu Hacı İbrahim'in mülküne, ismi geçen müşterinin mülküne ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını bütün müştemilat ve menfaatlarıyla birlikte belir ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 6000 dirhemdir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 36 dirhemdir. Bu ikrar sahih ve şer'î olup ismi geçen alıcı tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar 1008 yılı Zilhicce ayın ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Hacı Sinan b. Hacı Mehmet, Seyyid Hasan b. Seyyid Yahya, Hacı İbrahim b. Mehmet, Hacı Ahmet b. Hacı Mehmet vd.

562. Aşağıda zikredilecek olan satım akdi için İdris oğlu Şaban tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti şer'î ispat yoluyla sabit olan Abdullah kızı Ayni ikrar etti: İşbu kayıt sahibi rahmetli Rabia Vakfı'nın mütevellîsi Seyyid Mustafa oğlu Seyyid Abdülkerim'e mülkiyeti müvekkiline ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Adı geçen müşteri, yerleşim mekânını mezkûr vakfın malıyla satıcıdan bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Ahmet Paşa mahallesinde olup Ali'nin mülküne, Abdullah kızı Ayni'nin mülküne ve Fatma Hatun'un mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı,

14000 dirhemdir. Sonra vekil sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, alıcı yerleşim mekânını tahliye ettikten sonra belirli bir üçret mukabilinde mezkûr vekile kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekteki ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar olup kira süresince 1400 gümüş dirhemdir. Satılmış olan yerleşim mekânı ve kira üçretini tahsil etmek için, Abdullah oğlu Hacı Ahmet ve Abdullah oğlu Hacı Hamza kefil oldular. Bu kefâlet icap kabulü içermektedir. Bu ikrar geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı kaleme alındı. (Vekalet, Bey‘ bi’l-istiğlâl ve Kefâlet)

Şâhitler: Hacı Hasan b. Bali, Hacı Sinan b. Abdullah, Cihan b. Molla, Hasan Bey b. Abdullah vd.

563. Aşağıda zikredilecek olan satım akdinin ikrarı için Fahrü’l-müderrisîni’l-kirâm Ahmet Efendi tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Mustafa oğlu Mevlâna Ahmet ve Hüseyin oğlu Mustafa’nın şahitlikleriyle sabit olan Hüdaverdi oğlu Hüsam ikrar etti: İşbu müvekkili, Şaban oğlu Kerime isimli küçük çocuğun şer‘î vasisi Abdullah kızı Peymane’ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Adı geçen müşteri, yerleşim mekânını ismi geçen çocuğun malıyla satıcıdan bey‘ bi’l-istiğlal tarikiyle satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Musa Baba mahallesinde olup Sinan’ın mülküne, Fahrü’s-Sâdet Seyyid Hasan Çelebi’nin mülküne ve umumi yola sınırdır. Semen miktarı, 4000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde, alıcı yerleşim mekânını tahliye ettikten sonra belirli bir üçret mukabilinde mezkûr satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti, 1009 yılı Muharrem ayın ilk gününden itibaren olup kira süresince 480 dirhemdir. Bu ikrar gerçekleşti. (Vekalet ve Bey‘ bi’l-istiğlâl)

Şâhitler: Mecliste bulunanlar.

51B

564. İnegöl kazasının Koçmarğ köyünden Hamza oğlu İmerza ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Tekye vakfının mütevellîsi Ali oğlu Hacı Yusuf ile yaptığım muamele sebebiyle mezkûr vakfın malından 6000’i karzı şer‘îden ve 600’ü karz dışında ince pamuklu kumaş semeninden müeccel olarak oluşmak üzere 6600 gümüş dirhem meblağ zimmetimde vardır. Bu alacağın müddeti, muharrem ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadardır. (Borc ve karz-ı şer‘î)

Şâhitler: Seyyid Abdülkerim b. Seyyid Mustafa, Arslan b. Abdullah, Abdulllah b. Peri, Hüseyin b. Hasan, Uğurlu b. Hacı Abdullah ve Mehmet b. Hacı Yusuf.

565. Mahrûse-i Brusa sâkinlerinden Ümmi Ḫâtun ibneti Ṭurbânî nâm hâtun maḥfil-i şer‘de kasaba-yi Kudüs sâkinlerinden Ḥâcî Naṣûh bin Bostân ṭarafından ḫusus-ı âti’z-ẕikre vekîl olub Nebî bin Seyyid ‘Ali ve ‘Abdurrahmân bin Ḥâcı Baba şehâdetleriyle vekâleti ṣâbite olan el-Ḥâc Meḥmed bin Ḥasan maḥḍarında iḳrâr ve i‘tirâf idüb bundan aḳdem ḳasaba-yi mezbûrede vefât iden Muṣṭafa bin Torbalı nâm benim li-eb ḳarındaşım olûb verâseti bana ve ‘ammisi oġulları Ḥâcî Sinân ve Süleymân ve Yeşân nâm kimesnelere munhasıra olmuş idi müteveffâ-yı mezbûreden bana intiḳāl iden hiṣṣe-i şeri‘yyemizi merḳūm Ḥâcî Naṣûḥ ḳabḍ eylemekle hiṣṣe-i şeri‘yyem olan üç biñ aḳçeyi vekîl Ḥâcî Meḥmed yedinden alûb ḳabḍ idüb huṣûṣ-ı mezbûre müte‘alliḳ da‘vâdan merḳūm Ḥâcî Naṣûḥ’un ẕimmetini ibrâ eyledim min-ba‘d huṣûṣ-ı merḳūme müte‘alliḳ benden veyâ vekîlimden da‘vâ sadıra olursa lede'l-hükkâm mesmû‘a olmaya didikde mukırra-yi mezbûreyi ikrâr-ı meşrûhunda mukarrun-lehu'l-mezbûr vekîli Hâcî Meḥmed daḫî vicâhen taṣdîḳ eyledikde mâ-hüve'l-vâḳi‘ kaydolundı taḥrîran fî evâḫiri şehri Ẕilhicce li-sene ṣemân ve elf. (Mîrâs ve ibrâ)

Şuhûd: Şicâ‘ Efendi el-Müderris, Nebî b. Seyyidî Ali, Meḥmed Çelebi b. Emrullah, Abdurrezzâḳ b. Abdulġanî, Ḫıḍır Bâlî b. Ali ve ġayrihim.

566. Abdullah el-Hundî oğlu Hasan Bey ikrar ve itiraf etti: İşbu kayıt sahibi bıyığı çıkmamış genç, ela gözlü, seyrek dişli, sol ……. bıçak yarasının izi bulunan Eflaklı Abdullah oğlu Piyale isimli kölesini tedbir yoluyla şu cümleyi “benim ölümümden kırk gün önce azatsın” dile getirerek azat etmiştir. Mevlası vefat edince o da diğer esas özgür insanlar gibi özgür olur. Bu vaka 1009 yılı Muharrem ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Tedbir yoluyla köle azadı)

Şâhitler: Seyyid Hasan b. Seyyid Yahya, Seyyid Mehmet b. Seyyid Hasan, Mehmet b. İbrahim, Mansur b. Hasan, Bostan Çelebi b. Hacı Mehmet, Kasım b. Mehmet, Ahmet b. Ali Bey vd.

567. Abdullah oğlu Hasan Bey ikrar etti: İşbu kayıt sahibi uzun boylu, ela gözlü ve seyrek dişli, Abdullah kızı Yasemin isimli cariyesini tedbir yoluyla şu cümleyi “benim

ölümümden kırk gün önce azatsın" dile getirerek azat etmiştir. Mevla'sı vefat edince o da diğer esas özgür insanlar gibi özgür olur. Bu vaka gerçekleşip kaleme alındı. (Tedbir yoluyla cariye azadı)

Şâhitler: İsimleri geçen şâhitler.

568. Abdullah oğlu Hasan Bey ikrar etti: İşbu kayıt sahibi ela gözlü ve seyrek dişli Eflaklı Abdullah kızı Emine isimli cariyesini tedbir yoluyla şu cümleyi "benim ölümümden kırk gün önce azatsın" dile getirerek azat etmiştir. Bu tedbir sahih ve şer'îdir. Mevlası vefat edince o da diğer esas özgür insanlar gibi özgür olur. Bu vaka gerçekleşip kaleme alındı. (Tedbir yoluyla cariye azadı)

Şâhitler: İsimleri geçen şâhitler.

569. Cafer kızı Fatma ikrar ve itiraf etti: İşbu kayıt sahibi Veli kızı Ayşe'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Ali Paşa mahallesinde olup bir alt kat oda üstünde bir özel oda, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Mehmet kızı Ayni'nin mülküne, bir tarafı Yusuf oğlu Mehmet Çelebi'nin mülküne ve diğer iki tarafı umumi ve özel yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, tüm ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 10500 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar 04 Muharrem 1009 tarihinde gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Hasan b. Yusuf, Bostan b. Mehmet, Mahmut b. Mustafa, Mehmet Çelebi b. Hacı Hamza, Ramazan b. Ali, Mehmet b. Mehmet ve Mahmut b. Yusuf.

570. Dimo veled-i Liḳa Bâlî veled-i Martî maḥḍarında kefâletden biñ yedi yüz aḳçe ḥaḳḳı olub hâlâ meblaġ-ı mezbûru alûb ẕimmetinî ibrâ ve ısḳāṭ etdim didügü kaydolundu. (Deyn ve ibrâ)

Şuhûd: es-Sâbiḳūne'l-muḥḍirûn.

52A

571. Ali kızı Fatma ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Abdullah oğlu Abdullah'a mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Kiremitçi oğlu mahallesinde olup bir oda, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Hacı Ali oğlu Hacı Mehmet'in mülküne, bir tarafı bir tarafı mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Yıllık 12 dirhem mukataası olan ilgili yerleşim mekânını bütün müştemilat ve menfaatlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, tüm ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 6000 dirhemdir. Bu bey' sahih ve şer'îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup alıcı tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Numan b. Abdullah, Musa b. Hacı Mehmet, İsmail b. Hacı Ali, Fazl b. Ramzan vd.

572. Ahmet Çelebi oğlu Mehmet ikrar etti: İşbu mevle'l-mevâlî, a'le'l-e'âlî, nu'mânü's-sânî ve 'ummânü'l-müğâlî rahmetli Mevlâna Hüsam Efendi Vakfı'nın mütevellîsi Fahrü'l-müderrisîni'l-kirâm Abdi Çelebi oğlu Abdurrahman Çelebi'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Mezkûr mütevellî, yerleşim mekânını geçen vakfın malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Ömür Bey mahallesinde olup Şemşi Hatun'un mülküne, İbrahim'in mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 4000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak istediğinde alıcı yerleşim mekânı tahliye ettikten sonra belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekteki ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar olup kira miktarı 400 dirhemdir. Yerleşim mekânı ve kira üçretini tahsil etmek için …….. Ahmet Çelebi kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şer'î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. (Bey' bi'l-istiğlal ve kefalet)

Şâhitler: Seyyid Hasan b. Seyyid Mustafa, Mustafa Çelebi el-Müezzin, Ahmet Çelebi el-Müezzin, Ahmet Çelebi b. Mehmet, Mahmut Çelebi b. Mehmet vd.

573. Aşağıda zikredilecek olan kira akdinin ikrarı için el-mevlâ, el-'âlim, er-rebbânî, el-muhakkik, el-fâzil, es-samedânî, ed-dâric ilâ medâric-i rahmeti'l-bârî eş-şehîr mevlâna Molla Fenari Vakfı'nın mütevellîsinin temsilcisi 'umdetü erbâbı't-tdkîk, üsvetü

ashâbı’t-tahkîk Mevlâna Ahmet Efendi tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Mustafa oğlu Mevlâna Ahmet Efendi ve Hüseyin oğlu Hacı Mustafa’nın şahitlikleriyle sabit olan Hüdaverdi oğlu Mevlâna Hüseyin ikrar etti: Müvekkili işbu kayıt sahibi, Oruç oğlu Recep’e mülkiyeti vakfa ait olan bir değirmeni kiraya vermiştir. Değirmen, yerde olup Gökdere diye bilinen suyun üstünde halkalı olup kendi bölgesinde değirmenin vâkıfa nispet olduğu bilindiği sebebiyle tanıtım ve sınırlarının beyan etmeye ihtiyaç duyulmamıştır. İlgili değirmeni belirli bir süre için belirli üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekteki tarihten itibaren tam bir seneye kadar olup kira miktarı kira süresince ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 4000 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer‘îdir. İlgili ikrar sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu vaka gerçekleşti. (Vekalet ve kira akdi)

Şâhitler: Mevlâna Ahmet Efendi ve Hacı Mustafa b. Hüseyin.

574. Mustafa oğlu Şaban ikrar etti: İşbu karısı kayıt sahibi Mahmut kızı Ayşe nikahta ondan aldığı mehri (miktarı 1000 dirhem) ona geri verme, iddet nafakası ve onun üzerinde olan zevciyet hukukuna dair bütün davalardan vazgeçme karşılığında muhâlea yoluyla boşanmıştır. Bu muhâlea sahih ve şer‘îdir. Artık kadın kocasından ayrılmıştır. Binaenaleyh kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her biri bütün dava ve çekişmelerden, çekişmeyi ortadan kaldırıcı ve husumet maddesine son verici bir şekilde kat‘î bir ibra ile birbirlerinin zimmetlerini ibra etmiştir. İlgili ikrar gerçekleşti. (Muhalea ve ibra).

Şâhitler: Muhtar Halife b. Mustafa, Hızır b. Cafer el-Müezzin, Abdi Çelebi b. İbrahim, Recep b. Hamza el-Muhzır vd.

575. Faḫru'l-müsta‘iddîn Muḥarrem Efendi bin Muṣṭafa meclis-i şeri‘de Bekir bin Çakır muvâcehesinde taḳrîr-i da’vâ idüb mezbûr Bekir târiḫ-i kitâbdan bir yıl muḳaddem boyacılar odası dimekle ma‘rûf oda önüñda beyne'l-maġrib ve'l-‘işâ elinde ḥarb ile üzerime gelüb iki elmi çalûb mecrûh eylemişdir suâl olunûb hakkından gelinmek ṭaleb iderim didikde ġıbbe's-suâl mezbûr Bekir inkârıyla cevâb viricek ‘udûl-ı müslimînden ‘Ali bin Receb ve Meḥmed bin Bâlî ve ‘Ömer bin turfında(?) nâm kimesneler şehâdet-i şer‘iyye ḳılub fi'l-vâḳi‘ mezbûr Bekir târîḫ-i kitâbdan bir yıl muḳaddem beyne'l-maġrib ve'l-‘işâ elinde ḥarb ile üzerine gelüb iki elini çalûb mecrûḥ

eylemişdir didiklerinde şehâdetleri hayyiz-i ḳubûlde olûb mâ veḳa‘a kayd olundı fî evâ’ili Zilhicce li-sene s̱emân ve elf. (Mecrûh etme cürmü)

Şuhûd: Nuh b. Hayy, Receb b. Hamza, Mahmûd b. Yusûf, Meḥmed b. Hayrân.

52B

576. Maḥrûse-i Brusa’da vâki‘ boyacılar tarafından Aḥmed bin ‘Abdüsselâm ve Abdî bin Durmûş ve İlyâs bin Yûsuf ve Aḥmed bin Abdünnâsır ve ġayrileri bi-‘üsrihim meclis-i şer‘de Musâ bin Abdüsselâm müvâcehesinde taḳrîr-i kelâm idüb ḳadîmu'l-eyyâmdan boyacılık ṣanatlına mütea‘liḳ ṣârı aġac ve asbriñ ve ilaca bez ve ḳalîḳe tâşı ve ġayrı meta‘ bu diyâra geldikde kubane gelmek mu‘tâd iken ba‘ḍı kimesneler maḥallelere götürüb istedikleri kimesneye ṣatûb her birimize mu‘tâd üzere hiṣṣemiz vâṣıl olmayüb küllî ẓulm ve ḥayf olur cümle z̤ikru'l-fâḳī ile mezbûr Mûsa ehl-i ḫıbre naṣb olunûb bu makûle meta‘ geldikde onun re’yî ile tevzî‘ olunûb kimesneye ẓulm ve ḥayf olunmamaḳ ṭaleb ideriz didiklerinde cümlesiniñ ittıfâḳı ile mezbûr Mûsâ ehl-i ḫıbre naṣb olunub mezbûr Mûsâ dâhî z̤ikr olunan ehl-i ḫıbreligi ḳabûl ve ḫidmet-i lazimesin müte‘ahhid olduḳda mâ veḳa‘a bi’ṭ-ṭaleb kayd olunûb muṭâlibe vaḍ‘ olundı. (Tensîb-i ehl-i hıbre)

Şuhûd: el-Muḥḍirûn.

577. Oldur ki işbu bâ‘iṣu’t-taḥrîr mefharü’l-‘ulemâ’ Mevlânâ Celâleddîn bin Meḥmed meclis-i şer‘-i şerîfde mahrûse-i Brusa Câmi‘-i Kebîr Maḥallesi’nde fevt olan merhûm Murâd Çelebî bin Meḥmediñ ammî oğlı ve vâriṣî ‘Ali bin Meḥmed müvâcehesinde taḳrîr-i da‘vâ idüb merḥûm müşârun-ileyh-i ḥâl-ı ḥayatında ve kemâl-ı ṣıḥḥatinde mahalle-i mezbûrede vâḳi‘ lede’l-ahâli ve’l-cîrân ma‘lûmu’l-hudûd mülkün menzilinî cemî‘ malından ‘ulemaya ḥayatında ve vefâtından soñra ile’l-ebed vaḳf-ı ṣaḥîḥ lazımı ile vaḳf eylemişdir hâlâ ben ‘ulemâdan olub meskene ziyâde ihtiyacım olmaġla menzil-i mezbûru ṭaleb eylerim didiginde ġıbbe’s-suâl menzil-i mezbûru müteveffâ-yı mezbûr vech-i merḳūm üzerine vaḳf eylediġini inkâr idicek müddeî‘ müşârun-ileyhden beyyine ṭaleb olunduḳda ‘udûl-i müslimîn ve fühûl-ı mü’minînden faḫrü’l-‘ulemâ ‘Abdurrahmân Çelebi bin ‘Ali ve üstâd Ali bin Maḥmûd nâm kimesneler meclis-i şer‘aa ḥâḍırân olub fi’l-vâki‘ müteveffâ-yı mezbûr Murâd Çelebi kemâl ṣıḥḥatinde menzil-i mezbûru hayâtında ve memâtından soñra ile’l-ebed cemî‘ malından vaḳf-ı ṣaḥîḥ-i lâzım ile almaya vaḳf eylemişdir deyu edâ-yi şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de’t-ta‘dîl

ve’t-tezkiye şehâdetleri ḥayyiz-i ḳubûlde vâḳî‘ olub mûcibiyle ḥükm olundu taḥrîran fî evâsı’ṭ-ı şehri Ẕilhicceti’l-şerîfet-i min şuhûri sene s̱emân ve elf mine’l-ḥicre. (Vakf da‘vâsı ve şehâdet)

Şuhûd: İftihârü’l-‘ulemâ’i’l-kirâm Şeyḫ Meḥmed Efendi b. Merhûm Meḥmed Efendi, mefḫarul-‘ulema’i’l-a‘lam ‘Ali Efendi, Mefḫarü’l-Müderrisîn ‘Abdurrahmân Efendi b. ‘Abdullâh, faḫru’l-müderrisîn Aḥmed Efendi b. Muṣṭafa, ‘Ali Çelebi b. Ḥaydar eş-şehîr biḫisâlî, Muṣṭafa b. el-Ḥâc Baḫtiyâr, Faḫru’l-Cuyûş Muṣṭafa Çavuş ve ġayrihim.

578. Hasan oğlu Mustafa ikrar etti: İşbu Bursa vilayetinde bulunan Camii Kebir kalesi için vakfedilen vakfın mütevellîsi Mustafa oğlu Ahmet Çelebi ile yaptığım muamele sebebiyle mezkûr vakfın malından 1700’ü karz-ı şer‘îden ve 170’i karz dışında satın alıp kabzettiğim ince pamuklu kumaş semeninden müeccel olarak oluşmak üzere 1870 gümüş dirhem meblağ zimmetimde vardır. Bu borç ödenmesi gereken bir borçtur. İlgili borcun müddeti, ekteki ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadardır. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar 1009 yılı Muharrem ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Borc ve karz-ı şer‘î)

Şâhitler: Sinan Çelebi el-İmam, Muharrem Mustafa el-Müste‘id, Ali Çelebi b. Ahmet, Osman Çelebi b. Resul, Haydar b. Abdullah ve İmam Bali b. Mehmet Çelebi.

579. Ali kızı Saliha ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Abdullah oğlu Rıdvan’a mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Kara Gözlü mahallesinde olup bir oda üstünde özel oda, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Acem Mustafa’nın mülküne, Mehmet oğlu Abdurrahman’ın mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 4000 dirhemdir. İlgili ikrar 1009 Muharrem ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Ahmet b. Elvan, Abdurrahman b. Mehmet, Yusuf b. Abdullah, Mehmet b. Abdullah vd.

580. Hacı Ali oğlu Ahmet ikrar etti: İşbu karısı Hacı Mehmet kızı Kerime mehr-i müeccel (miktarı 25000 gümüş dirhemdir), iddet nafakası ve zevciyet hukukuna müteallik olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında muhalea yoluyla ondan boşanmıştır. Bu muhalea sahih ve şer‘îdir. Artık Kerime, kocasına helal değidir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘îdir ki tasdik için mezkûr Kerime tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Mehmet oğlu Hâce Ali ve Hâce Ali Mirza’nın şahitlikleriyle sabit olan Mustafa oğlu Mehmet tasdik etti. Sonra her biri bütün dava ve çekişmelerden birbirlerinin zimmetlerini husumete son verici bir şekilde ibra ettiler. Bu vaka 1009 yılı Muharrem ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Muhalea ve ibra)

Şâhitler: Hacı Hamid b. Seydi, Hacı Hüseyin b. Mahmut, Turmuş eş-Şirîn, Ali b. Hüseyin, Baba b. Mehmet vd.

53A

581. Maḥrûse-i Brusa sâkinlerinden Meḥmed bin Ḥamza ḳarındaşı Muṣṭafa bin Ḥamza muvâcehesinde taḳrîr-i kelâm idüp bundan aḳdem babamız mezbûr Ḥamza fevt olup cemî‘-i emlâk ve erzâḳından bi-ḥasebi’l-irṯi’ş-şer‘î her birimize ikişer biñ sekiz yüz aḳçe hiṣṣe intiḳāl eylemiş idi ḥâlâ her birimiz ẕikr olınan ikişer biñ sekiz yüz aḳçe hiṣṣe-i şer‘iyyemizi alup ḳabḍ idüp bir birimiziñ ẕimmetini ibrâ-yı ‘âmmla ibrâ’ ve isḳāt-ı tâmm ile isḳāt itdük ba‘de’l-yevm ḫuṣuṣ-ı mezbûre müte‘alliḳ eḥad ṭarafından da‘vâ ve nizâ‘ ẓuhûr iderse ‘inde’l-ḥükkâmi’l-kirâm mesmû‘a ve maḳbûle olmya didükde vech-i merḳūm üzere ṭarafından ṣâdır olan iḳrâr ve taṣdîḳ ḳayd ü taḥrîr olunup yed-i ṭâlibe vaḍ olındı. (Miras ve ibra)

Şuhûd: Cihan b. Aḥmed, İbrahim b. Meḥmed, Maḥmud b. Yusuf el-muḥḍır, Arslan el-muḥḍır, Mehmet Çelebi b. Muṣṭafa, Naṣûh b. Yusuf ve ġayrihim.

582. Aşağıda zikredilecek olan husus için karısı Hacı Haydar kızı Saliha tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Mahmut oğlu Hüseyin ve Abdullah oğlu Hacı Haydar’ın şahitlikleriyle sabit olan Hacı Bayram oğlu Mir Ali’nin huzurunda, Mustafa oğlu Şeyh Mehmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi mezkûr Hacı Haydar kızı Saliha’ya mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmışıtr. Yerleşim mekânı, Bursa vilayeti Maksem mahallesinde olup iki alt kat oda, bir özel oda, ahır, akar su, meyveli ve

meyvesiz ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı Bayram oğlu Ali'nin mülküne, Medine Vakfı'na, umumi ve özel yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilat ve menfaatlarıyla birlikte ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden 4000 dirhem mukabilinde satmıştır. (Tasdik için vekalet ve bey‘ mutlak)

Şâhitler: Şahnu b. Elvekale, İbrahim b. Peri ve Yahya b. Durmuş.

583. İsa oğlu Mehmet ikrar etti: İşbu Kasım oğlu Hasan'a mülkiyeti kendine ait olan bir üzüm bağını ekteki tarihten iki sene önce satmıştır. Üzüm bağı, Bursa vilayetinin Kurban köyünde olup Mustafa Çavuş'un mülküne, Sinan oğlu Durmuş'un mülküne, Kırımlı Hüdaverdi'nin mülküne ve Abdullah oğlu Cafer'in mülküne sınırdır. İlgili üzüm bağını ihtiva ettiği bütün müştemilat ve menfaartlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 1200 dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘îdir. İlgili ikrar sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilerek 1009 Muharrem ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Mustafa b. Hızır Bali, Ali el-Ahvel, Kestaneci b. Mustafa, Durmuş b. Bostan ve Mahmut b. Celil.

584. Aşağıda zikredilecek olan köle azadının ikrarı için Abdullah kızı Can Sever tarafından vekil tayin edilen İvaz oğlu Osman Çavuş, vekaleti Hasan oğlu Hacı İmirza ve Mehmet oğlu Mustafa'nın şahitlikleriyle sabit olduktan sonra ikrar etti: İşbu ismi geçen müvekkilesi, uzun boylu, ela gözlü, seyrek dişli, buğday tenli Çerkesli Abdullah kızı Zemane isimli cariyesini Allah rızası için azat etmiştir. Bu azat etme sahih ve şer‘îdir. Artık Zamane diğer esas özgür insanlar gibi özgürdür. Onların lehinde ve aleyhinde olan her şey onun için de geçerlidir. Bundan sonra Zamane'nin üzerinde mevlasının bağlılık hakkı dışında (bu hakkı Mevlaların azat ettikleri kölelerin üzerinde olur) kimsenin hiçbir hakkı kalmamıştır. (Köle azadı)

Şâhitler: Mustafa b. Mehmet, Numan b. Hacı Ali, Kerim Çelebi b. Seyyid Mustafa, Yusuf b. Mehmet, İvaz b. Mehmet ve Ali b. Hasan.

585. el-Ḥâc Ḥüseyin bin ‘Abdullah nâm kimesne meclis-i şer‘de ḥâlâ sipahiler serdarı olan ‘Ali Beg'i Maḥmud bin ‘Abdullah nâm kimesneniñ at bahâsından ve odun

bahâsından ve ġulâm bahâsından ẕimmetinde olan otuz yedi biñ dört yüz ṭoḳsan aḳçe-i ḳabḍa ve mezbûr el-Ḥâc Hüseyin'e îṣâle vekîl-i şer'î naṣb itdügi ḳayd olındı. (Deyn ve kefalet-i şer'î)

53B

586. Aşağıda zikredilecek olan meblağı kabzetmek için Mehmet kızı Emine ve Recep taraflarından şer'î vekil tayin edilen Recep oğlu Veli vekaleti şer'î ispat yoluyla sabit olduktan sonra meclis-i şer'-i şerîfte ikrar etti: İsimleri geçen müvekkillerin tarafından vekalet hasebiyle kayıt sahibi Fahrü'l-eşbâh Sultan Mehmet Han Vakfı'nın eski mütevellîsi Ahmet oğlu Mustafa Çelebi'nin zimmetinde olan meblağın tamamını ondan alıp kabzetmiştir. İlgili meblağ Bursa vilayetinde vefat eden Mehmet oğlu Yusuf'tan miras yoluyla onlara intikal eden meblağdır ki müteveffanın geride kalan malları ismi geçen mütevellînin yanında zabtedilmişti. Meblağ miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 6000 dirhemdir. Artık ilgili meblağla alakalı müvekkillerin mezkûr mütevellînin üzerinde hiçbir hakkı kalmamıştır. Bu alıp kabzetme sahih ve şer'î olup mezkûr mütevellî tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar gerçekleşip kaleme alındı. (Vekalet ve Borç)

Şâhitler: Oruç Bey Zade diye bilinen Fahrü'l-akrân Mustafa Çavuş, Karakaş Zade diye bilinen Fahrü'l-eşbâh Ömer Ağa, Mustafa b. Şica, Süleyman b. Abdullah, Hançerli Zade diye bilinen Mahmut Bey ve Mehmet b. Haydar.

587. Aşağıda zikredilecek olan satım akdinin ikrarı için Cafer kızı Cihan tarafından şer'î vekil tayin edilen Ali oğlu İbrahim vekâleti Ali oğlu Bali Bey ve Salih Sadi oğlu Mehmet'in şahitlikleriyle sabit olduktan sonra ikrar etti: İşbu ismi geçen müvekkilesi, kayıt sahibi sahibi Bahşayış oğlu Mustafa'ya mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Müçellidi mahallesinde olup iki alt kat oda, bir özel oda, sofa, su kuyusu, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı İmam oğlu Halife Fazli'nin mülküne, bir tarafı Ali oğlu Bali Çelebi'nin mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün müştemilat ve menfaatleriyla birlikte ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 10500 dirhem mukabilinde satmıştır. Bu

ikrar sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından tasdik edilmiştir. İlgili ikrar gerçekleşti. (Vekalet ve bey‘ mutlak)

Şâhitler: Abdurrahman b. Mehmet el-İmam, Mehmet b. Ali el-Müezzin, Mahmut Efendi el-Müderris, İlyas b. Nebi, Mahmut b. Abdullah, Perviz b. Abdullah vd.

588. Aşağıda zikredilecek olan satım akdinin ikrarı için Abdullah kızı Şirin Hatun tarafından şer‘î vekil tayin edilen Abdullah oğlu Ali vekaleti Pirali oğlu İbrahim ve Mahmut oğlu Hüseyin’in şahitlikleriyle sabit olduktan sonra ikrar etti: İşbu ismi geçen müvekkilesi, kayıt sahibi Ali oğlu Mehmet’e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Maksem mahallesinde olup bir oda, bir özel oda altında hüçre, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânının iki tarafı Mustafa’nın mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını yıllık 48 dirhem mukataası ve içerdiği bütün müştemilat ve menfaatleri ile birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 2000 dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından tasdik edilmiştir. İlgili ikrar gerçekleşti. (Vekalet ve bey‘ mutlak)

Şâhitler: Hüseyin Çelebi b. Mahmut, İbrahim b. Ali, İbrahim b. Hızır, Hüseyin b. Mehmet, Mehmet b. Hasan, Mehmet b. İbrahim el-Müezzin, Hacı Yusuf b. Abdullah.

589. Yehûd ṭâifesinden Elya veled-i Merson nâm mürdüñ cümle nâm ṣaġîsresine vaṣî olan İsaḳ veled-i Rehyan nâm yehûdi meclis-i şer‘de Selmon veled-i Arslan muvâcehesinde taḳrîr-i kelâm idüp merḥûm Ḥâcı Ḥasanzade Evḳāfından maḥrûse-i Brusa’da ḳāḍı ḥammamı ḳurbunda vâḳi‘ ‘inde’l-ahâli ma‘lûmu’l-ḥudûd olup cânib-i vaḳfa her ayda altmış aḳçeye icâre-i mü’eccelesi olan bir bâb boyacı dükkânı ṣaġîre-i mezbûreniñ mülkü mevrûṣi olan nıṣfı hiṣṣe-i şâyi‘asıñ ḥaḳḳ-ı taṣarrufunı ḍarûret-i deyn içün ma‘rifet-i mütevellî ile mezbûr Selmon’a veṣâyetyim ḥasebiyle tefvîḍ idüp mu‘âmele-i tefvîḍimde iki bin naḳd-i râyic fi’l-vaḳt aḳçe alup ḳabḍ itdügümden sonra yine dükkân-ı mezbûruñ içinde olan âlât ve esbâbdan beynimizde ma‘lûm altı ‘aded ḳazġān ve dört ‘aded çöpde gülü ve bir tencere ve bi’l-cümle cemî‘-i âlât ……. Ṣaġîre nıṣfı mevrûṣini ḍarûret-i deyn içün mezbûr Selmon’a veṣâyetim ḥasebiyle altı bin aḳçeye bey‘ bât-ı ṣaḥîḥ-i şer‘î ḳılup ḳabḍ-ı ṣemen ve teslim mebî‘ itdüm deyu bi’l-vesâye iḳrâr

ve i‘tirâf ‘ani’t-taṣdîḳ mâ-veka‘a ketb olındı. (Vesayet, tafvîz-i hakk-ı tasarruf ve bey‘ bat-ı sahih-i şer‘î)

Şuhûd: Maḥmud b. Yusuf, Mehmed b. Mehmed, Keyvan b. Abdullah, Hüsrev b. Abdullah.

54A

590. ……. Yaşında olmakla Baliğ olduğuna dair itirafta bulunan Hacı Mehmet oğlu Süleyman ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Abdurrahman kızı Halime’ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Daye Hatun mahallesinde olup üç oda, bir fırın, sofa ve akar suyu kapsamaktadır. Yerleşim mekânı, Habane Hatun’un mülküne, Gülşen Hatun’un mülküne ve öze yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını yıllık 48 dirhem mukataası ve içerdiği bütün müştemilat ve menfaatleri ile birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 1500 dirhemdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar 1009 yılı Muharrem ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (B ey‘ mutlak)

Şâhitler: Seyyid Hasan Çelebi el-İmam, Hacı Sinan Çelebi b. Mehmet, Muharrem b. İbrahim, Mehmet b. İbrahim, Ali b. Hüdaverdi, Mustafa b. Yusuf, Ahmet b. Hacı Mustafa, Hacı Hızır b. Ali vd.

591. ……Yaşında olmakla Baliğ olduğuna dair itirafta bulunan Halil oğlu Kasım ikrar etti: İşbu bele sahibi Mustafa oğlu Ahmet’e miras yoluyla ona intikal eden bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Karamezak(?) mahallesinde olup meyveli ve meyvesiz ağaçları ve akar suyu kapsamaktadır. Yerleşim mekânının bir tarafı Ali’nin mülküne, bir tarafı Veli’nin mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını içerdiği bütün müştemilat ve menfaatleri ile birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 1300 dirhemdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (B ey‘ mutlak)

Şâhitler: Şaban b., Hacı Abdullah b. Kasım, Hacı Hasan b. Mustafa, Sadık b. Mustafa vd.

592. Mehmet oğlu Abdi ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Abdullah oğlu Hüsrev'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Sultan Murat Han mahallesinde olup bir oda, akar su ve avluyu kapsamaktadır. Yerleşim mekânı, Memi oğlu Hacı Timur'un mülküne, Hüseyin oğlu Hasan'ın mülküne, bahçeye ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını içerdiği bütün müştemilat ve menfaatleri ile birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 1000 dirhemdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze tasdik edilmiştir. İlgili ikrar gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Ahmet b. Yusuf, Hacı Timur b. Memi, Muslihuddin, Süleyman b. Mustafa, Abdi b. Peri vd.

593. Bayram oğlu Hüseyin ikrar etti: Bursa vilayetinin Hâce Ali mahallesinin imamına vakfedilen maldan, vakfın mütevellîsi Numan oğlu Muharrem Çelebi ile yaptığım muamele sebebiyle 3850 rayiç gümüş dirhem meblağ borç olarak zimmetimdedir. Bu borç ödemem gereken bir borçtur. Mezkûr meblağın 3500'ü karz-ı şer'îden ve 350'si karz dışında satın aldıp kabzettiğim ince pamuklu kumaş semeninden oluşmaktadır. Borç müddeti 1008 yılı Şevval ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadardır. Yukarıda zikredilen meblağ için Süleyman oğlu Hüdaverdi kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. İlgili ikrar gerçekleşti. (karz şer'î, borç ve kefalet)

Şâhitler: Ali Dede Bapuş, Mehmet Çelebi b. Kemal Efendi, Hasan Bey b. Abdullah, Mustafa Çelebi b. Bahtiyar, Mahzer Başı vd.

594. Hüsrev kızı Meryem ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Halil oğlu Hasan'a mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Altıparmak mahallesinde olup bir oda, bir özel oda, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu kapsamaktadır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 16 dirhemdir. Yerleşim mekânı, Abdullah kızı Gülşen'in mülküne, Abdullah kızı Fatma'nın mülküne, Mescide ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç

olan gümüş dirhem üzerinden 4000 dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ? başında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Mehmet b. Veli, Ali b. Mehmet, Hamza b. Yusuf, Hacı Yusuf b. Abdullah, Nurullah b. Cafer, Muharrem b. Mehmet el-İmam vd.

54B

595. Ali kızı Fatma ikrar etti: İşbu kayıt sahibi kızı Kerime'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey‘ bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Geyikli Baba köyünde olup Mahmut Çelebi'nin mülküne, Ahmet Çelebi'nin mülküne, vakfedilen bahçeye ve Hacı Yusuf'un mülküne sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bahçe, meyveli ve meyvesiz ağaçlar gibi bütün içerdikleri ile birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 3000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak isteyince alıcı yerleşim mekânını tahliye ettikten sonra Safer ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya satıcıya kiraya vermiştir. Kira miktarı, kira süresince 300 dirhemdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘îdir ki Fatıma tarafından tasdik için vekil tayin edilen Abdullah oğlu Rıdvan Halife onun ikrarını tasdik etti. Sonra ilgili konu için Hasan Paşa kızı Ayni Hatun kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şer‘î olup icap ve kabulü ihtiva etmektedir. İlgili ikrar gerçekleşti. (Bey‘ bi'l-istiğlal ve kefalet)

Şâhitler: Mustafa b. Şemseddin, Pir Ali b. Mehmet, İbrahim b. Mustafa, Ahmet b. Mehmet, Mehmet b. İlyas, Bayram b. Hızır vd.

596. Ahmet oğlu Mustafa ikrar etti: Abdullah oğlu İbrahim'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayeti Hamza Bey mahallesinde olup iki alt kat oda, sofa, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, Hacı Emrullah'ın mülküne, Mümşah'ın mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün müştemilat ve menfaatlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 6200 dirhemdir. İlgili ikrar ? gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Mehmet b. Nimet, Emrullah b. Durmuş, Sinan b. Yusuf, Mehmet b. Mehmet vd.

597. Abdullah oğlu İbrahim ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, kendi vakfının mütevellîsi Cafer oğlu Hacı Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Mezkûr mütevellî yerleşim mekânını vakıf malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Hamza Bey mahallesinde olup Hacı Emrullah'ın mülküne, Mümşah'ın mülküne ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 4000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını tahliye ettikten sonra ekteki ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya satıcıya kiraya vermiştir. Kira miktarı, kira süresince yukarıda vasfı zikredilen dirhem üzerinden 400 dirhemdir. Sonra yerleşim mekânı ve kira üçretinin tahsili için Durmuş oğlu Hacı Emrullah ve Ahmadullah oğlu Mehmet kefil oldular. Bu kefalet sahih ve şer'î olup icap ve kabulü ihtiva etmektedir. İlgili ikrar gerçekleşti. (B ey' bi'l-istiğlal ve kefalet)

Şâhitler: İsimleri geçen şâhitler.

598. Mustafa oğlu Veys ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Ali oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Kapıcıoğlu mahallesinde olup bir oda, sofa, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu kapsamaktadır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 12 dirhemdir. Yerleşim mekânının bir tarafı Bayezid oğlu Derviş Ali'nin mülküne, bir tarafı Abdullah kızı Zamane'nin mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını kapsadığı bütün müştemilat ve menfaatleriyle birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 3300 dirhemdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze tasdik edilmiştir. İlgili ikrar gerçekleşti. (B ey' mutlak)

Şâhitler: Hacı Mustafa b. Ahmet, Resul Dede b. Ali, Ali b. Hamza, Sinan b. Hacı Mustafa vd.

599. Hâkim, Hacı Hamid oğlu Hüseyin isimli küçük çocuğun nafaka, kisve ve gerekli ihtiyaçları için annesi Mahmut kızı Rabia'nın talebiyle ekteki tarihten itibaren günlük 6 dirhem belirleyip babası mezkûr Hacı Hamid'in üzerine takdir etti. Bu belirleme ve takdir etme sahih ve şer'îdir. Akabinde hâkim, Rabia'ya belirlenen meblağı harcamasına, ihtiyaç duyduğunda borç almasına ve tahsil imkanını elde ettiği zaman mezkûr Hacı Hamid'e rücu etmesine izin verdi. Bu izin sahih ve şer'îdir. İlgili hüküm gerçekleşip kaleme alındı. (Mahkeme tarafından küçük çocuğun nafakasının belirlenip takdir edilmesi)

Şâhitler: Abdi Çelebi el-İmam, Abdi b. Peri, Hacı Yusuf b. Abdullah vd.

600. Mustafa oğlu Mehmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, kendi vakfının mütevellîsi Cafer oğlu Hacı Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını ve üç adet bahçeyi bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Mezkûr mütevellî yerleşim mekânını vakıf malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Cumalı Kızık köyünde olup Mustafa oğlu Ali'nin mülküne, babası mezkûr Mustafa'nın mülküne, umumi yola ve mezkûr köyde bulunan bahçelerin üç adet bahçesine sınırdır. Bahçeler de mezkûr köyde bulunmaktadır. Söz konusu yerleşim mekânı ve bahçeleri ihtiva ettikleri bütün müştemilat ve menfaatlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 20000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânı ve bahçeleri kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânı ve bahçeleri tahliye ettikten sonra Zilhicce ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya satıcıya kiraya vermiştir. Kira üçreti, kira süresince yukarıda vasfı zikredilen dirhem üzerinden 2000 dirhemdir. Sonra yerleşim mekânı, bahçelerin ve kira üçretlerinin tahsili için satıcının babası Mürüvvet oğlu Mustafa kefil oldular. Bu kefalet sahih ve şer'î olup icap ve kabulü ihtiva etmektedir. İlgili ikrar 1009 yılı sefer ayın başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bi'l-istiğlal ve kefalet)

Şâhitler: Sinan Efendi b. Mehmet, Mehmet b. Osman, Seyyid Mahmut b. Veli, Seyyid Ali b. Seyyid Veli, Rahm Çelebi, Hüseyin b. Hasan vd.

55A

601. Nikola kızı Sofiye ikrar etti: İşbu kayıt sahibi bıyığı çıkmamış genç, ela gözlü, buğday tenli, seyrek dişli Eflaklı Nikola isimli kölesini azat etmiştir. Bu azat etme

sahih ve şer‘îdir. Artık o diğer esas hür insanlar gibi hürdür. Onların lehinde ve aleyhinde olan her şey onun için de geçerlidir. Şöyle ki artık onun üzerinde mevlasının bağlılık hakkı dışında (bu hak Mevlalar için onların azat ettikleri kölelerin üzerinde olur) kimsenin hiçbir hakkı kalmamıştır. (Köle Azadı)

Şâhitler: Murat Bey b. Bahram, Recep b. Hamza, Mustafa b. Yusuf, Ali b. Mehmet, Ahmet b. Abdullah, Penâyût b. Bali, Seyyid b. Tuğalı.

602. Abdullah oğlu Hasan ikrar etti: İşbu kayıt sahibi orta boylu, seyrek dişli, buğday tenli Gürcistanlı Abdullah oğlu Rıdvan isimli kölesini Allah rızası için azat etmiştir. Bu azat etme sahih ve şer‘idir. Artık o diğer esas hür insanlar gibi hürdür. Onların lehinde ve aleyhinde olan her şey onun için de geçerlidir. Şöyle ki artık onun üzerinde mevlasının bağlılık hakkı dışında (bu hak Mevlalar için onların azat ettikleri kölelerin üzerinde olur) kimsenin hiçbir hakkı kalmamıştır. Bu ikrar gerçekleşti. (Köle Azadı)

Şâhitler: Recep b. Halil, Ramazan b. Mustafa, Abdi b. Ferruh, Hasan b. Abdullah, Arslan el-Muhzır, Süleyman b. Mahmut vd.

603. Mahrûse-i Brusa’da Simidciler Mahallesi sâkinelerinden ‘Ayşe bint Durak nâm hâtun zevci Yusuf bin Abdullah mahzarında takrir-i kelâm idüp bundan akdem zevcüm mezbûr Yusuf beni bi-ğayri hakk döğüp evvel zarbdab vaz‘-i haml itmişdir deyu mâbeynimizde munâzeât-ı kesîre vâki‘a olmuş idi hâlâ zikr olunan da‘vâdan zevcüm mezbûr Yusuf’ın zimmetini ibra ve iskat itdim ba‘de’l-yevm husûs-ı mezbûre müte‘allik benden da‘vâ ve nizâ‘ sâdır olursa ‘inde’l-hükkâm mesmû‘a ve makbule olmaya deyu ikrâr ve itirâf itdükde gıbbe’t-tasdîk mâ-veka‘a kayd olınup yedine vaz‘ olındı. (Cürm ve ibra)

Şuhûd: Es-Seyyid Mehmet b. Mustafa, Hüseyin b. Osman, Mehmet b. Abdullah, Es-Seyyid Mehmed b. Osman.

604. Bostan oğlu Mehmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Bostan oğlu Seyyid Seyfi Çelebi’ye mülkiyeti kendine ait olan bir bahçesini satmıştır. Bahçe, Bursa vilayetinin Sikkeleme denilen yerinin yakınında olup bir oda üstünde özel oda ve su kuyusunu kapsamaktadır. Bahçe, Hacı Nebi’nin mülküne, Müslümanların mezarlığına, ismi geçen müşterinin mülküne ve umumi yola sınırdır. Söz konusu bahçeyi kapsadığı bütün

müştemilat ve menfaatlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 2000 dirhemdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı sefer ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Seyyid Hasan b. Mahmut, İbrahim Çelebi b. Mehmet, Rüstem b. Abdullah, Mehmet Çelebi b., kâtip vd.

605. Hacı İvaz kızı Rahime ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Yusuf oğlu İsa’ya mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Gügürtlü’de olup bir oda, sofa, fırın, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu kapsamaktadır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 8 gümüş dirhemdir. Yerleşim mekânının bir tarafı mescid-i şerife, bir tarafı Mustafa kızı Yasemin’in mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını kapsadığı bütün müştemilat ve menfaatlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 6000 dirhemdir. Mukırrın ikrarı sahih olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze tasdik edildi. İlgili ikrar gerçekleşti. (B ey‘ mutlak)

Şâhitler: Muslihuddin el-İmam, Mehmet el-Müezzin, Hüseyin b. Hasan, Ahmet b. Ali, Hızır b. Murat, Yusuf b. Abdullah, Hacı b. Abdullah vd.

606. Maḥrûse-i Brusa’da Maḳsem Maḥallesi sâkinelerinden İmtihâni bint Pîri nâm ẖâtun ṭarafından Seyyid Ḥamza bin Seyyid ‘ivaḍ ve Ḥüseyin bin Mehmed şehâdetleri ile vekâleti s̱âbite olan Meḥmed bin ‘Ali nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîfde faẖrü’s-sâdât Es-Seyyid ‘Ali bin Es-Seyyid Aḥmed maḥzarında taḳrîr-i kelâm idüp müvekkiletim mezbûre İmtihâni’yi mûmâ-ileyh Es-Seyyid ‘Ali nâm târiẖ-i kitâbdan beş ay mukaddem ṭalâḳ virüp ẖâlâ muṭallaḳasıdır. Su’âl olunup taḳrîr taḥrîr olınmasın ṭalep iderin didükde ġıbbe’s-su’âl fi’l-vâki‘ me̱zkûre İmtihâni’yi târiẖ-i kitâbdan beş ay muḳaddem ṭalâḳ virdüm el-ân muṭallaḳadır deyu iḳrâr ve i‘tirâf itdükde muḳırr-ı mezbûruñ iḳrâr-ı meşrûẖun ve …….. me̱zkûr vicâhen ve şifâhen tasdîḳ ve taẖḳīḳ itdükde mâ-hüve’l-vâki‘ ‘alâ vuḳū‘ihi bi’ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olınup yed-i ṭâlibe vaḍ‘ ve def‘ olındı ki vaḳt-i ẖâcetde iḥticâc idene. Taḥrîren fi’l-‘âşiri şehri Ṣaferi’l-ẖayr min şuhûri sene tis‘a ve elf. (Talak)

Şuhûd: Es-Seyyid Ḥamza b. Es-Seyyid ‘İvaḍ, Es-Seyyid İbrahim b. Es-Seyyid İbrahim b. Es-Seyyid Sefer, Muṣṭafa b. Ḥâcı Sinan, Murad b. Abdullah, Mahmud b. Yaḥya.

55B

607. Vilayet-i ‘acemede ḳaṣaba-yı Neḥcivân sâkinlerinden faḫrü’t-tüccâr Mehmed Çelebi bin el-Ḥâc Mirza nâm kimesne ḳıbelinden ḫuṣûṣ-ı âti’z-zikre el-Ḥâc Ḥamid bin Seydi ve İbrahim Çelebi bin Naṣûḥ şehâdetleri ile vekâleti ṣâbite olan Ḫoş Ḳadem bin ‘Abdullah nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîfde işbu ḥâmilü’l-ḥücce Meyl veled-i Orham nâm yahûdi maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp bundan aḳdem müvekkilim mezbûr Meḥmed Çelebi’niñ merḳūm yahûdi zimmetinde ḥarîr bahâsından bâḳi dört yüz yigirmi altı sikke tâmmü’l-vezn ve’l-‘ıyâr ġuruş ḥaḳḳı olup el-ḥâle hâzihi zikr olunan dört yüz yigirmi altı ġuruşı vekâleti ḥasebiyle bi’t-tamâm ve’l-kemâl aḫz u ḳabḍ eyledüm deyu bi’l-vekâle iḳrâr ve i‘tirâf eyledükde vekîl-i mezkûruñ vech-i meşrûḥ üzere câri olan iḳrârın muḳarrun-leh el-merḳūm mâ’il vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüp hüve’l-vâḳi‘ bi’ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. Taḥrîren fi’l-yevmi’l-ḥâdi ‘aşere şehri Ṣaferi’l-ḫayr li-sene tis‘a ve elf. (Vekâlet ve deyn)

Şuhûd: Meḥmed b. ‘Abdullah, Maḥmud b. Yusuf, Maḥmud b. Ḥüseyin, Ḥasan b. Yaḥya ve ġayrihim.

608. Maḥrûse-i Brusa’da Ṣaġıcı Sonḳır Maḥallesi sâkinlerinden el-Ḥâc Muṣṭafa bin el-Ḥâc Meḥmed kendü ṭarafından aṣâleten ve ḳarındaşı faḫrü’l-aḳrân Aḥmed Çavuş cânibinden ḫuṣûṣı’z-zikri iḳrâra bi-mâ hüve ṭarîḳi’ṣ-ṣubût şer‘an vekâleti ṣâbite olduḳdan ṣonra meclis-i şer‘-i şerîfde gelüp işbu ḥâmilü’l-kitâb Ḫıḍır bin Hüdâvirdi nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp maḥrûse-i mezbûrede Enbiyâoğlu Maḥalleisi’nde vâḳi‘ dört bâb fevḳāni odaları altında iki bâb aḫurı müştemil olup bir ṭarafı faḫrü’l-ḳuḍât Muṣṭafa Çelebi mülki ve iki ṭarafı ṭarîḳ-i ‘amm ve bir ṭarafı Enbârı Vaḳfı ile maḥdûd ve mümtâz olup mülki mevrûṣimiz olan odaları be-her sene ḳırḳ akçe muḳātaası ile mezbûr Ḫıḍr’a on beş biñ naḳd-i fıḍḍî râyicü’l-vaḳt akçeye bey‘ bât-ı ṣaḥîḥ şer‘î ile bey‘ idüp ḳabḍ-ı ṣemen ve teslim-i mebî‘ eyledüm mezbûr mülki müşterasıdır keyfe mâ yeşâ’ taṣarruf ola deyu aṣâleten ve vekâleten iḳrâr ve i‘tirâf itdükde muḳırr-ı mezbûruñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârın muḳarrun-leh el-merḳūm Ḫıḍır vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve

taḥḳīḳ itdükde mâ-hüve'l-vâki‘ bi'ṭ-ṭaleb ketb olunup yed-i ṭâlibe vaḍ‘ ve def‘ olındı ki vaḳt-i ḥâcetde iḥticâc idene. Taḥrîren fî evâ'ili Ṣaferi'l-ḫayr li-sene tis‘a ve elf. (Vekâlet ve bey‘ bât-ı sahih-i şer‘î)

Şuhûd: Maḥmud b. Ḥamza, Himmet b. el-Ḥâc İsmail, Ḥâcı Himmet b. el-Ḥâc Sinan, Meḥmed b. Meḥmed, Muṣṭafa b. Ḫıḍır, Muṣṭafa b. Ḫıḍır, el-Ḥâc Sinan b. ‘Abdullah.

609. Ẕimmî ṭâifesinden Velyar veled-i Ferenḳo nâm ẕimmî maḥfil-i ḳaḍâda işbu ḥâmil'ül-ḥücce Meḥmed Çelebi bin Şicâ el-bezzâz ve Meḥmed veled-i el-Ḥâc Ḥüseyin el-bezzâz maḥḍarlarında taḳrîr-i kelâm idüp Kerbâs bahasından üç biñ üç yüz aḳçe meẕkûr Maḥmud'uñ ḥaḳḳı olup ḥâlâ edâsına iḳtidârım olmayup cem‘an sekiz biñ üç yüz aḳçeye benden kefîl ṭalep eylediklerinde ben daḫi maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Ḳara Mozıḳ maḥallesi sâkinlerinden işbu ḥâḍır fi'l-meclis Meḥmed bin Nebyad kimesneyi kefîl virüp meẕkûrler daḫi ḳabûl eylediler suâl olınsun didükde ġıbbe's-suâl meẕkûr Meḥmed cevap virüp ẕimmî-i meẕkûruñ nefsine ve eger ġaybet iderse ẕimmetine lâzım gelen sekiz biñ üç yüz aḳçeye kefîl oldum deyup ve dâyinân-ı meẕkûrân meẕkûr Meḥmedi'ñ kefâletini ḳabûl eylediklerin vâḳi‘-i ḥâl ṭalepleri ile ketb ü taḥrîr olındı. Taḥrîren fî evâ'ili Ṣaferi'l-ḫayri min şuhûri sene tis‘a ve elf. (Deyn ve kefâlet)

Şuhûd: el-Ḥâc Ḫalil b. Pîri, Perviz b. Abdullah, Ahmed b. Şica, el-Ḥâc Ḥüseyin b. Abdullah, el-Ḥâc Süleyman b. Veli.

610. Şaban bin Ḥüseyin nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîfe ḥâḍır olup işbu ḥâmilü'l-kitâb Bayram b. Muṣṭafa nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp bundan aḳdem mezbûr Bayram beni ṣol ḳolumda bıçaḳ ile vurup mecrûḥ eylemiş idi ḥâlâ mezbûr Bayram yedinden dört yüz aḳçe merhem bahâ alup ḳabḍ eyleyüp da‘vâ ṭalepden fâriġ oldım deyu iḳrâr ve i‘tirâf itdükde mâ-hüve'l-vâki‘ ‘alâ vukû‘ihi bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olınup yed-i ṭâlibe vaḍ‘ ve def‘ olındı ki vaḳt-i ḥâcetde iḥticâc idene. Taḥrîren fî evâ'ili Ṣaferi'l-ḫayr min şuhûri sene tis‘a ve elf. (Mecrûh eyleme cürmü)

Şuhûd: Faḫrü'l-müderrisîn Ramaḍan Efendi b. Ali, el-Ḥâc Abdullah b. Nebi, Meḥmed b. Ali, Ali b. ‘Ömer el-Müste‘id, Es-Seyyid Meḥmed b. Es-Seyyid Ali b. Es-Seyyid Oṣman, Muṣṭafa b. Yusuf ve ġayrihim mine'l-ḥâḍırîn.

611. Maḥrûse-i Brusa'da merḥûm Ḥâcı Sile Vaḳfı'na câbi ve ḳāimmaḳām-ı mütevelli olan Sefer bin Meḥmed meclis-i şer'-i şerîfde işbu ḥâmilü'l-ḥücce 'Ali bin maḥḍarında taḳrîr-i merâm idüp vaḳf-ı merḳūmdan Debbâġlar Çarşusı'nda vâḳi' iki cânibi vaḳf-ı mezbûr dükkânı ile ve bir cânibi Rıḍvan bin 'Abdullah mülki ve cânibi uḫrâ ṭarîḳ-i 'âmm ile maḥdûd taḫmînen ṭol ve 'arḍı on beş zirâ' arḍ-ı ḫâliyeyi ta'mîr ve eşcâr ġars etmek içün mezbûr 'Ali'ye be-her sene cânibi vaḳfa ellişer akçe muḳātaa virmek üzere virdüm ba'de'l-yevm taṣarruf ve eşcâr ġars idüp mademki be-her sene vaḳfa ellişer akçe muḳātaa edâ iderse meẕkûruñ taṣarrufuna kimesne mâni' olmaya didükde muḳırr-ı mezbûruñ vech-i meşrûḥ üzere sâdır olan kelâmın muḳarrun-leh Ali vicâhen taṣdiḳ ve şifâhen taḫḳīḳ idüp mâ-hüve-vâki' bi'ṭ-ṭaleb ketb ü taḫrîr olındı. Taḫrîren fî evâsıtı Saferü'l-ḫayr li-sene tis'a ve elf. (Mukataalı vakıf)

Şuhûd: Recep b. Ḥamza, Meḥmed b. Yusuf, Meḥmed b. 'Abdullah, Muṣṭafa b. Yusuf, Maḥmud b. Yusuf.

56A

612. Rahmetli Orhan Vakfı'nın mütevellîsinin temsilcisi Kemal oğlu Mehmet Çelebi ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Hüseyin Hamamlı oğlu Hacı Yahya'ya mülkiyeti mezkûr vakfa ait olan bir hamamı kiraya vermiştir. Hamam, Bursa vilayetinin Bıçakçılar denilen yerinde bulunmaktadır. Hamamı ekteki tarihten itibaren tam bir seneye kadar günlük 25 dirhem üçret karşılığında her ayın üçretini ayın sonunda ödenmesi şartıyla satmıştır. Bu kira akdi sahih ve şer'îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup kiracı tarafından tasdik edildi. Bu vaka gerçekleşti. (Kira akdi)

Şâhitler: Hacı Mehmet b. Cafer ve Hüseyin b. İsa.

613. Muṣṭafa Çelebi bin 'Abdülḥalîm meclis-i şer'de faḫrü'l-müderrisîn 'Abdî Efendi bin Dâvûd muvâcehesinde merhûm Molla Fenârî evḳāfından maḥrûse-i merḳūmede Balıḳcılar Çârşûsında vâki' bir ṭarafı el-Ḥâc Aḥmed bin ve bir ṭarafı el-Ḥâc 'Oṣmân bin 'Abdî ile maḥdûd bir bâb dükkânımıñ ḥaḳḳ-ı taṣarrufını ma'rifet-i mütevellî ile mezbûr 'Abdî Efendi'ye tefvîḍ idüb mu'âmele-i tefvîḍümde mezbûr 'Abdî Efendi'niñ yedinden üç biñ altı yüz ḳırḳ akçe aldum, ḳabḍ itdüm didügi ḳayd olındı. (Tefviz-i hakk-ı tasarruf)

Şuhûd: Nâṣıruddîn b. ‘Ali, Muṣliḥuddîn Efendi el-Müderris, ‘Ali Ḫâce b. Aḥmed, Ḫalîl b. Ṣa‘bân, Muṣṭafa b. ‘Ömer, Velî b. ‘İvaḍ ve ġayrihim.

614. Ali oğlu Mehmet, Mustafa oğlu Bayram’ın alacakları Şaban ve Hasan’ın talebiyle onun nefsine ve talep edildiğinde onu meclis-i şer‘e ihzar etmeye kefil oldu. Mezkûr kefilin nefsine Mahmut oğlu Mehmet kefil oldu. Bu kefalet sahih, şer‘î ve makbul olup icap kabulü içermektedir. (Kefalet)

Şâhitler: Mustafa b. Mehmet, Yusuf b. Abdullah, Hüdaverdi b. Ahmet vd.

615. Ṭâife-i Hind’den el-Ḥâc Sefer bin Muṣṭafa bin Sinân ṭarafından ḫusûṣ-ı âtiye vekîl olan Meḥmed bin ‘Abdullâh muvâcehesinde müvekkil-i mezbûr Muṣṭafa beni bi-ġayr-i ḥaḳḳ desti ile başımı vurup mecrûḥ itmiş idi. Ḥâlâ merhem bahâsı iki yüz on akçe alub da‘vâ ve nizâ‘dan fâriġ olub żimmetini ḫusûṣ-ı mezbûra müte‘alliḳ cemî‘ ḫuṣûmâtdan ibrâ ve isḳāt itdüm deyu iḳrâr itdükde ġıbbe’t-taṣdîḳ mâ veḳa‘a ketb olınup yedine vaḍ‘ olındı. Fî avâsıṭ-ı Ṣaferü’l-muẓaffer li-sene tis‘a ve elf. (Mecruh eyleme cürmü ve ibra)

Şuhûd: Ḥüseyin b. ‘Abdullâh, Receb b. Ḥamza, Muṣṭafa b. Yûsuf, Maḥmûd b. Yûsuf ve ġayrihim.

616. Aşağıda zikredilecek olan bey‘in ikrarı için Kasım kızı Halime tarafından şer‘î vekil tayin edilen Hasan oğlu Mehmet vekaleti Mehmet oğlu Abdurrahman ve Kemal oğlu Hasan’ın şahitlikleriyle sabit olduktan sonra ikrar etti: İsmi geçen müvekkilesi işbu kayıt sahibi, Sefer kızı Bağdat’a mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Müçellidi mahallesinde olup üç oda, su kuyusu, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Abdullah kızı Kamer’in mülküne, bir tarafı Ayşe Hatun’un mülküne ve diğer iki tarafı umumi yolsa sınırdır. İlgili yerleşim mekânını içerdiği bütün müştemilat ve menfaatlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, tüm ihtyaçları için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 3500 dirhemdir. Bu ikrar sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze tasdik edildi. (Vekalet ve bey‘ mutlak)

Şâhitler: Abdurrahman Çelebi, Hasan b. Kemal, Hacı Mehmet b. Halil, Abdi b. Mahmut vd.

617. **Cumartesi 16 Sefer 1009**

Kayıtta imzası bulunan hâkim, Mehmet kızı Ümmü Gülsüm isimli kadının nafaka, kisve ve diğer gerekli ihtiyaçları için kendisinin talebiyle ekteki tarihten itibaren ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden günlük beş dirhem belirleyip kayıp kocası Mehmet oğlu Süleyman'ın üzerine takdir etti. Bu belirleme ve takdir etme sahih ve şer'idir. Sonra hemen akabinde mezkûr meblağın kendisinden harcamasına, ihtiyaç duyduğunda borç almasına ve tahsil imkanını elde ettiği zaman kocasına rüçu etmesine izin verdi. İlgili hüküm ? ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Nafaka)

Şâhitler: İvaz Hâce, Cafer Bey, Mehmet, Mahmut b. Yusuf, Mustafa b. Yusuf vd.

618. 'Âyşe bint Meḥmed zevc-i muṭallıḳı olan Ḥüseyin bin Ḥüsâm'da olan biñ aḳçe mehrini târîḫ-i kitâbdan her hafta altmış aḳçe virmek üzere taḳsîṭ idüb mâ veḳa'a kaydolındı. (Mehir)

Şuhûd: Ebûbekir Efendi, Arslan, Muṣṭafa b. Meḥmed el-Muḥḍır.

56B

619. Hasan oğlu Hayrettin ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Hasan oğlu Şaban'a mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Simitçi mahallesinde olup bir oda, sofa, fırın, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu kapsamaktadır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 8 gümüş dirhemdir. Yerleşim mekânının bir tarafı Hacı Mehmet müezzinin mülküne, bir tarafı İbrahim oğlu Mustafa'nın mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 9000 dirhemdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze tasdik edildi. (B ey' mutlak)

Şâhitler: Hacı Hüdaverdi b. Ali, Yusuf b. Çelebi, Mehmet b. Hacı Derviş, Hacı Mehmet vd.

620. Aşağıda zikredilecek olan bey‘in ikrarı için Ali kızı Emine tarafından vekil tayin edilen Mustafa oğlu Mehmet vekaleti Ahmet ve Hüseyin oğlu Hasan’ın şâhitlikleriyle sabit olduktan sonra ikrar etti: İşbu ismi geçen müvekkilesi kayıt sahibi Hamza oğlu Mehmet’e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Konevi mahallesinde olup üç oda, sofa, özel oda, akar su, su kuyusu, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu kapsamaktadır. Yerleşim mekânı, İbrahim Çelebi’nin mülküne, Ali kızı Revan’ın mülküne, Abdullah kızı Zamane’nin mülküne ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını kapsadığı bütün müştemilat ve menfaatlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 4000 dirhemdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar gerçekleşip kaleme alındı. (Vekalet ve bey‘ mutlak)

Şâhitler: Hacı Mustafa b. Seyfullah, Bayram b. Lütfi, Ali b. Seyfullah, Ahmet b. İbrahim, Muharrem b. Hacı Hüseyin, Celal b. Derviş, İvaz b. Mustafa, Mehmet b. Ali vd.

621. Hacı Baba oğlu Şükrullah ikrar etti: İşbu kayıt sahibi uzun boylu, seyrek dişli, ela gözlü ve sol kulağının arkasında büyün ben bulunan Abdullah oğlu Behram isimli kölesini Allah rızası için azat etmiştir. Artık o, diğer esas özgür insanlar gibi özgür olmuştur. Onların lehinde ve aleyhinde olan her şey onun için de geçerlidir. Şöyle ki artık onun üzerinde mevlasının bağlılık hakkı dışında (bu hak mevlalar için onların azat ettikleri kölelerin üzerinde olur) kimsenin hiçbir hakkı kalmamıştır. (Köle Azadı)

Şâhitler: Hacı Ali b. Hüseyin, Kalender b. Ali, Mehmet b. İlyas, Hacı Mahmut b. Davut vd.

622. Hacı Abdi kızı Hatice ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, İbrahim oğlu Salih’e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Taşğun mahallesinde olup iki oda, su kuyusu, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu kapsamaktadır. Yerleşim mekânı, Fatma Hatun’un mülküne, Ali el-Hafâf’ın mülküne, Evliya Ebu Bekr’in mülküne ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını kapsadığı bütün müştemilat ve menfaatlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 3150 dirhemdir. Mukırrın ikrarı sahih ve

şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Kenan b. Abdullah, Hacı Hasan b. Abdullah, Hacı İsmail b. Mehmet, Habib b. Nasuh, Arslan, Bostan b. Mehmet.

623. Hasan oğlu Derviş ve kız kardeşi Ayni Hatun, kayıt sahibi Hamza oğlu Ali'ye bir yerleşim mekânını sattı. Yerleşim mekânı, Tepecik'te olup Abdullah oğlu Bali'nin mülküne, Sefer oğlu Recep'in mülküne, Tornus Zimmînin mülküne ve Bali Zimmînin mülküne sınırdır. Semen miktarı, 6000 dirhemdir. İlgili ikrar gerçekleşti. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Recep b. Sefer, Bali b. Abdullah, Mustafa Bey, Hasan Bey, Mustafa Bey, Mehmet Bey vd.

624. Mûsa Paşa bin ‘Abdullâh, Timurtaş Ḳaryesi'nde vâḳi‘ Ḳosa veled-i İder ile ve vâdî ile ve ṭarîḳ-i ‘âmm ile maḥdûd mazra‘asını Arslan veled-i Yorgi nâm ẕımmîye beş biñ yedi yüz aḳçeye tefvîḍ-i şer‘î itdügi ḳaydolındı. (Tefvîḍ-i şer‘î)

Şuhûd: Ḳaraca b. Pasḳo, Paşḳo b. Ḳonstantin, Fur Fenos, Bâlî b. Bâlî ve ġayrihim.

625. Mehmet oğlu Mustafa, Namazgâh mahallesinde bulunan bir yerleşim mekânını İvaz oğlu Ali'ye sattı. Yerleşim mekânı, bir odayı içermekte olup Hacı Hasan'ın mülküne, Mehmet Halvâyı'nın mülküne, Şaban oğlu Nebi'nin mülküne ve umumi yola sınırdır. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Mustafa b. Ali, Mehmet b. Has, Mustafa b. vd.

57A

626. Memi oğlu Ali ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Mehmet oğlu Ömer Bey'in zimmetimde karz-ı şer...'den oluşan 3690 dirhem meblağı var. İlgili ikrar ismi geçen mukarrun-leh tarafından yüz yüze tasdik edilmiştir. (Karz-ı şer‘î)

Şâhitler: Mustafa b. Mehmet, Mustafa b. Sinan, Halil b. Mehmet, Recep b. Hamza vd.

627. Mahmut oğlu Ali ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Mustafa oğlu Narlı'ya mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Yaycılar Pınarı diye bilinen yerinde olup bir tarafı rahmetli Kadri Efendi Vakfı'na, bir tarafı Bayburtlu oğlu Vakfı'na ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını 25 dirhem mukataası ve bütün müştemilat ve menfaatlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 14000 dirhemdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer''i olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar 1009 yılı Safer ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Mehmet b. Mehmet, Hüdaverdi b. Hızır, Himmet b. İsmail, Hacı Osman b. Ramazan vd.

628. Bayram oğlu Yasef isimli Yahudi ikrar etti. Rahmetli Mahdevran Sultan Vakfı'nın mütevellîsi Abdullah oğlu Muzaffer Bey ile yaptığım muamele sebebiyle mezkûr vakfın malından 5625 dirhem meblağ vardır. 6000 'i karz-ı şer'îden ve 625'i karz dışında satın aldığım ince pamuklu kumaş selenindendir. İlgili borç ve karz-ı şer'î müeccel olarak müddeti ekteki tarihten itibaren tam bir seneye kadardır. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Sonra mezkûr meblağ için borçlunun babası Yasef oğlu Bayram ve Bayram oğlu İbrahim kefil oldular. Ondan sonra isimleri geçen kefillerin kefaleti için Bayram oğlu Ornam kefil oldu. Kefaletlerin her ikisi şahı ve seri'î olup icap kabulü içermektedir. İlgili vaka, Rebiyülevvel ayının ilk gününde gerçekleşip kaleme alındı. (Karz-ı şer'î ve kefalet)

Şâhitler: Mahmut b. Yusuf, Mustafa b. Bunyad, Mehmet b. Abdullah, Abdi b. Mustafa, Salih b. Abdi, Mehmet b. Muzaffer vd.

629. Abdullah oğlu Hemdem ikrar etti: İşbu kayıt sahibi İsrail oğlu Musa'ya ondan satın alıp kabzettiğim boyanın semeninden 1270 dirhem borcum var. Borçlunun ikrarını alacaklı yüz yüze sözlü olarak tasdik etti. (Borç)

Şâhitler: Mehmet b. Abdullah, Hacı Yusuf, Mustafa b. Bun yâd, Hacı Yusuf vd.

630. Veys oğlu Ömer ikrar etti: İşbu kayıt sahibi İvaz oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir bahçesini satmıştır. Bahçe, Kadime Kızık köyünde olup bir tarafı ismi

geçen müşterinin mülküne ve diğer üç tarafı umumi ve özel yola sınırdır. Bahçenin elli dirhem mukataası ve içerdiği tüm müştemilat ve menfaatlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 22500 dirhemdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar 1009 yılın ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Şems Efendi el-imam, Mehmet Çelebi b. Andı, Sefer b. Ramazan, Celal Çelebi b. Derviş, Veli b. İbrahim, Baba b. Mustafa ve Durmuş b. Ali.

631. Hüseyin oğlu Mehmet ikrar ve itiraf etti: İşbu kayıt sahibi Behram oğlu Mustafa'ya mülkiyeti kendine ait ve bu satım akdinin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan bir üzüm bağını satmıştır. Üzüm bağı, Simavna denilen yerde olup Neccar Bekr'in mülküne, aksak ve er-râcil Hüsam'ın mülküne, Mehmet el-Haddâd'ın mülküne ve umumi yola sınırdır. Üzüm bağı arsasının mukataası Pir Emir Vakfı'na yıllık 30 dirhemdir. İlgili üzüm bağı kapsadığı bütün müştemilat ve menfaatlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 3500 dirhemdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar 1009 yılı Safer ayın sonlarında gerçekleşmiştir. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Hasan et-Tevîl, İbrahim et-Tâcir, Hüseyin b. Mehmet, Mustafa b. Bunyad, Mehmet b. Abdullah, Seyyid Mehmet b. Seyyid ve Mehmet b. Hacı Mahmut.

632. Yorgi oğlu Sava ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Beyli oğlu Murat'a kendi nefsini kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekteki ayın ilk gününden tam bir seneye kadar olup kira üçreti kira süresince 2400 dirhemdir. Bu kira akdi sahih bir akittir. (Nefis icaresi)
Şâhitler: Mustafa b. Yusuf, Mustafa b. Mehmet, İskender b. Mir Kef, Sefer.

633. Haydar oğlu Ebu Bekir ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Bursa vilayetinde bulunan Avarız-ı Mahalle-i Timurtaş Vakfı'nın mütevellîsi Sefer oğlu Hacı Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Mezkûr mütevellî, yerleşim mekânını mezkûr vakfın malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı ismi geçen mahallede olup bir tarafı Abdullah kızı Gül Ahmer'in mülküne, bir tarafı Murat kızı Ayşe'nin

mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 8000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak isteyince alıcı yerleşim mekânını tahliye ettikten sonra belirli bir müddet belirli kira mukabilinde satıcıya kiraya vermiştir. Kira müddeti Muharrem ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar olup kira üçreti kira süresince 800 dirhemdir. Yerleşim mekânı ve kira üçretini tahsil etmek için Abdullah oğlu Hasan kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. İlgili ikrar gerçekleşti. (Bey' bi'l-istiğlal ve kefalet)

Şâhitler: Hasan b. İsrail, Hacı Hasan b. Süleyman, Sadi b. Ahmet, Alemşah b. Osman, Hacı Mustafa b. Turhan ve Hadi Abdi b. Sefer.

634. Hacı Mehmet kızı Emine ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Bursa vilayetinde bulunan Ahmet Çelebi rahmetli Şeydi Vakfı'nın mütevellîsi Hasan oğlu Murat'a bey' bi'l-istiğlal tarikiyle mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Mezkûr mütevellî yerleşim mekânını ismi geçen vakfın malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa şehrinin Pınarbaşı mahallesinde olup Kerim Çelebi'nin mülküne, Mehmet el-Übûrî'nin mülküne, dağa ve özel yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 2000 dirhemdir. Bu bey' sahih ve şer'îdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını kabzedip tahliye ettikten sonra ekteki senenin Muharrem ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira üçreti kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 200 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer'îdir. İlgili ikrar sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu olay 1009 yılı Rebiülevvel ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bi'l-istiğlal)

Şâhitler: Seyyid Abdurrahman b. Mehmet, Murat b. Hasan, Pınarbaşı imamı Süleyman Efendi, Kerim Çelebi b. Hacı Ahmet, Hacı Mehmet b. Hacı Sinan vd.

635. Maḥmiye-i Brusa muḍâfâtından Subaşı nâm ḳaryeden İlyâs Beg ibni 'Abdullâh nâm yeñiçeri maḥfil-i ḳaḍada işbu ṣâḥibu'l-kitâb Kereki veled-i Sdanṭod nâm ẕımmî maḥḍarında iḳrâr ve i'tirâf idüb ḳarye-i mezbûrede vâḳi' iki evi biri yer evi ve biri

ṣamanlıḳ evi ve muḥavvaṭası iki duṭ aġacına müştemil ve cevânibi bir ṭarafı Asṭaba Toluz nâm ẕımmî mülkine ve ṭarafeyni ṭarîḳ-i ‘âmma ve bir ṭarafı müşterî-i mezbûruñ mülkine müntehî olan mülk-i menzilimi mezbûra beş biñ üç yüz elli naḳd-i râyic fiḍḍî aḳçeye bey‘-i bât-ı ṣaḥîḥ-i şer‘î ile bey‘ itdüm ve ṣemeni aldum, ḳabḍ ḳıldum deyucek mâ hüve’l-vâḳi‘ bi’ṭ-ṭaleb ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i şehri Rebî‘i’l-evvel li-sene tis‘a ve elf. (Bey‘ Bât-ı Sahîh-i Şer‘î)

Şuhûdü’l-ḥâl: Receb b. Pîrî ve Ḥüseyin b. ‘Ali, ‘Ali b. Durmış, Durmış b. Pîr ‘Ali, Aḥmed b. ‘Abdullâh, Maḥmûd b. Yaḥya, Meḥmed b. Muṣṭafa, Meḥmed b. Ḥamza ve ġayrihim.

636. Bursa mahallelerinden At Pazarı mahallesinde sakin olan Abdullah kızı Hüma Hatun ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Yusuf kızı Ayşe Hatun'a mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, mezkûr mahallede olup iki alt oda, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. İlgili yerleşim mekânının bir tarafı Mustafa'nın mülküne, bir tarafı Hâce Zeyni'nin mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bey ... bat ile belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem 5000 dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘î Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olarak geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şuhûdü’l-hâl: Mehmet b. Mehmet el-İmam, Ahmet b. Halil(?) el-Müezzin, İbrahim b. Yusuf, Mustafa b. Bali, Mehmet b. İbrahim, Hasan b. Hızır, Musa b. Bali vd.

637. Bursa mahallelerinden Hacı İlyas mahallesinde sakin olan Abdullah kızı Kamer Hatun isimli kadın ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, mezkûr mahallede sakin olan kocası İbrahim oğlu Ali'den muhalea yoluyla nikahta kocasından aldığı mehri (miktarı bütün ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem 500 dirhemdir.) Kocasına geri verme, iddet nafakası ve zevciyet hukukuna müteallik bütün davalardan vazgeçme mukabilinde boşanmıştır. Bu muhalea sahih ve şer‘îdir. Artık Kamer Hatun kocasından ayrılmıştır. Kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her ikisi bütün dava, husumet, yemin ve taleplerden birbirlerinin zimmetini çekişmeyi ortadan kaldırıcı ve husumete son verici bir şekilde ibra etmişlerdir. Bu ikrar sahih, şer‘î, net ve mer’î olup tasdik etmesi gereken kocası tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik

edilmiştir. Bu vaka 1009 yılı Rebiülevvel ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Muhalea ve ibra)

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Mehmet b. Muharrem, Celp Verdi b. Abdullah, Abdullah b. Mehmet, Abdi b. Ali, Mustafa b. Yusuf Serbölük, Mahmut b. Yahya, Hasan b. Ahmet vd.

58A

638. Maḥrûse-i Brusa müḍâfâtından Gelesinden(?) 'Ömer Beg ibni 'Abdullâh nâm kimesne maḥfil-i ḳaḍaya ḥâḍır olub ḳarye-i mezbûreden işbu ḥâmilu'l-kitâb Ṣâdıḳan veled-i Yani nâm ẕımmî cânibinden taṣdîḳ-i âti'z-zikre Ḥüseyin bin 'Abdullâh ve Vâṣıl veled-i Eşhud nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti ṣâbite olan Deyani veled-i Ṣâdıḳan nâm ẕımmî maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb ḳarye-i meẕkûrede vâki' bir ṭarafı Ḫıḍır Bâlî mülkine ve daḫi Emre mülkine ve daḫi Mevdûdî mülkine ve müşterî-i mezbûr mülkine müntehî olub bir evi ve helayı(?) müştemil olan menzilimi meẕkûr Ṣâdıḳan'a beş biñ naḳd-i râyicü'l-vaḳt fıḍḍî aḳçeye bey'-i bât-ı ṣaḥîḥ-i şer'î ile bey' idüb ḳabḍ-ı ṣemen eyledim. Menzil-i mezbûr meẕkûruñ mülk-i müşterîsi olub keyfe mâ yeşâ' mutaṣarrıf ola didikde muḳırr-ı mezbûruñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârın muḳarrun-lehu'l-merḳūm vekîl bi'l-müvâcehe taṣdîḳ ve taḥkîḳ idicek mâ hüve'l-vâḳi' bi'ṭ-ṭaleb ḳayd u taḥrîr olındı. Taḥrîren fî ġurra-yi Rebî'u'l-âḫir min şühûr-i sene tis'a ve elf mine'l-hicreti'n-nebeviyyeti'l-muṣṭafaviyye. (Bey' bât-ı sahîh-i şer'î)

Şuhûdü'l-ḥâl: Ḥüseyin b. 'Abdullâh, Murâd Beg b. 'Abdullâh, Muṣṭafa b. Muḥḍır Serbölük, Meḥmed Paşa b. 'Abdullâh ve ġayrihim.

639. İşbu sene tis'a ve elf Rebî'u'l-evveliniñ beşinci gününde merḥûme Ḫançerli Sulṭân evḳāfından Mirġāzi Avâsî nâm mevdi'de tutulan uzun boylu açuḳ ḳaşlu ṣarışın Ḫırvadîyyü'l-aṣl 'abd-i 'abık vaḳf-ı mezbûre mütevellîsi olan faḫrü'l-a'yân Ṣâliḥ Çelebi ibni Meḥmed nâm kimesneye teslîm olınup yevmî dört aḳçeye nafaḳa taḳdîr olınduḳdan soñra vâki' ḥâl bi'ṭ-ṭaleb ḳayd olındı. Taḥrîren fî avâsıṭ-ı şehri Rebi'u'l-evvel li-sene tis'a ve elf. (Nafakatü'l-'abd)

Şuhûdü'l-ḥâl: Muṣṭafa b. Bilâl el-Mü'ezzin, Muṣṭafa b. Yûsuf, Ḥüseyin b. İbrâhîm, Muṣṭafa b. Muṣṭafa ve ġayrihim.

640. Oldur ki ḳudvetü'l-emâs̱il ve'l-aḳrân 'Abdullâh Çavuş maḥfil-i ḳaḍaya gelüp işbu hâmleteyi'l-kitâb 'Âyşe ve Emîne binteyi Çanaḳçı Ṣûfî maḥḍarlarında taḳrîr-i kelâm idüb Maḥmiye-i Brusa'ya tâbi' Balıḳlu nâm ḳarye sınurında vâki' 'inde'l-ahâlî ve'c-cîrân ma'lûmu'l-ḥudûd bir ḳıṭ'a yeri mezra'ayı mez̲kûr Çanaḳçı Ṣûfî taṣarruf üzere iken fevt olub bi'l-fi'il emîn olan 'Ali Çavuş haḳḳ-ı taṣarrufın biñ beş yüz aḳçeye alub taṣarruf üzere mezbûretân 'Âyşe ve Emîne mez̲kûr Çanaḳçı Ṣûfî'niñ ṣulbî ḳızları olub ḥâlâ ṭâlibe olmaġın mîrî cânibine virdügüm biñ beş yüz aḳçemi mezbûrlardan alub ṣâḥib-i arḍ ma'rifetiyle z̲ikrolınan mezra'anıñ haḳḳ-ı taṣarrufın tefvîḍ eyledim. Ba'de'l-yevm varup taṣarruf idüb kimesne mâni' olmaya didikde merḳûmetân 'Âyşe ve Emîne daḥi bi'l-müvâcehe taṣdîḳ idicek vâki' ḥâl bi'ṭ-ṭaleb ḳaydolınup yedlerine vaḍ' olındı. Taḥrîren fî avâ 'il Rebî'u'l-evvel sene tis'a ve elf. (Tefvîz-i hakk-ı tasarruf)

Şuhûd: Receb b. Ḥamza, Maḥmûd b. Yûsuf, Muṣṭafa b. Yûsuf ve ġayrihim mine'l-ḥâḍırîn.

641. Seyyid Davud oğlu Emir Mehmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Abdullah kızı Nazenin'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Yıldırım Han mahallesinde olup iki alt kat oda, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Süleyman Çelebi Vakfı'na, bir tarafı Aşçıoğlu'nun mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 2000 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'îdir ki mukırr le yüz yüze sözlü olarak tasdik etti. İlgili ikrar 1009 Rebiülevvel ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Recep Çelebi b. Ali, Hacı Mehmet b. Hacı Halil, Ali Çelebi el-İmam, Peri Halife el-İmam, Hacı Ferruh b. Abdullah ve Abdulgaffar el-Kalensövi.

642. Maḥrûse-i Brusa sâkinlerinden Bekir ibni Meḥmed nâm kimesne meclis-i şer'de meḥrûse-i mezbûre maḥallâtından Ḳaramanlıoğlı Maḥallesi'nde fevt olan el-Ḥâc Meḥmed bin nâm müteveffânıñ evlâd-ı ṣiġarı Meḥmed ve 'Âyşe ve Fâṭıma ve Ḫadîce nâm ṣaġîrelere ḳıbel-i şer'den menṣûb vaṣîleri olan işbu bâ'isu'l-kitâb Sefer bin Velî nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb maḥrûse-i merḳûme z̲eylinde Ḳırḳ Ḳavaḳ nâm

mevzi‘ ḳurbında vâki‘ bir ṭarafı Aḳa Maḥmûd mülki ve bir ṭarafı Meḥmed bin ‘Abdullâh mülki ve bir ṭarafı ‘Ömer bin ‘Abdullâh mülki ve bir ṭarafı Dâvûd Çavuş mülki ile maḥdûd ve mümtâz be-her sene yüz aḳçe muḳaṭa‘alu bir ḳıt’a mülk bâġçemi târîḫ-i kitâbdan sekiz yıl muḳaddem müteveffâ-yı mezbûre on beş biñ naḳd-i râyic fî’l-vaḳt aḳçeye bey‘-i bât-ı şer‘î ḳılup ḳabḍ-ı şemen ve teslîm-i mebî‘ eylemiş idim. Ḥâlâ müteveffâ-yı mezbûr fevt olmaġla bâġçe-i meẕkûr mezbûrlara intiḳāl idüb mülk-i mevrûṯlarıdır vaṣî-i meẕkûr daḫi veṣâyet-i ḥasebiyle muḳırr-ı mezbûruñ iḳrâr-ı meşrûḥına bi’l-muvâcehe taṣdîḳ idicek vâki‘-i ḥâl bi’ṭ-ṭaleb ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâ ‘il-i şehri Rebî‘u’l-âḫir min şühûr sene tis‘ ve elf. (Vesayet ve bey’ bât-ı şer‘î)

Şuhûd: el-Ḥâc Murâd b. Ḥasan, ‘Ali b. Bâlî, İbrâhîm b. ‘Abdullâh, Meḥmed b. Ṣâlî, Receb b. Şâh Velî ve ġayrihim.

643. Oldur ki Naṣûḥ bin ‘Ali nâm kimesne maḥfil-i ḳaẕada zevcesi ‘Âyşe bint ‘Abdullâh maḥḍarında iḳrâr idüb mezbûreyi bâyin ṭalâḳ ile ṭalâḳ eyledim. Ẕimmetimde dört yüz aḳçe mehr-i müecceli vardur edâ ideyin didikde merḳūme dahi taṣdîḳ idüb ḳaydolındı. Fî’t-târîḫi’l-mezbûr. (Talak-ı bâyin ve mihr-i müeccel)

Şuhûd: el-Ḥâc Murâd b. Ḥasan, ‘Ali b. Bâlî, Ḫalîl b. Perî, Ḥasan Çelebi b. MEḥmed, Dervîş b. Ḳāsım, Muṣṭafa b. Yûsuf.

644. Bursa vilayetinin Kız Yakup mahallesinde sakin olan Bali kızı Fatma ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, kocası Hacı Sinan oğlu Halil'den muhalea yoluyla kocasından nikahta aldığı mehri (miktarı ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 400 dirhemdir) ve kocasından alıp kabzettiği atlas denilen bir yeşil elbiseyi kocasına geri verme, iddet nafakası ve zevciyet hukukuna müteallik bütün davalardan vazgeçme boşanmıştır. Bu muhalea sahih ve şer‘îdir. Artık Fatma kocasından ayrılmıştır. Kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her ikisi bütün dava ve çekişmelerden çekişmeyi ortadan kaldırıcı ve husumete son verici bir şekilde ibra etmişlerdir. Bu ikrar sahih ve şer‘î olup tasdik etmesi gereken kocası tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Rebiyülahir ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Muhalea ve ibra)

Şâhitler: Safa b. Recep, Mehmet b. Bekir, Mustafa b. Yusuf, Hüseyin b. Hamza ve Mahmut b. Yusuf.

58B

645. Hasan kızı Ayşe ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Bursa vilayetinin Reyhan Paşa mahallesine vakfedilen malın mütevellîsi Veli oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Mezkûr mütevellî yerleşim mekânını vakıf malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, ismi geçen mahallede olup Abdullah oğlu Abdi'nin mülküne, Abdullah oğlu Uğurlu'nun mülküne, mezkûr müşterinin mülküne ve özel yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte sahih ve şer'idir. Bey ile belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 2400 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını kabzedip tahliye ettikten sonra ekteki tarihten itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira üçreti kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 240 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer'îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili vaka 1009 yılı Rebiülahir ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bi'l-istiğlal)

Şâhitler: Mahmut Çelebi b. Veli, Seyyid Ali b. Seyyid Ahmet, Mehmet b. Bostan, Mehmet b. Mehmet, Recep b. Hamza vd.

646. Maḥmiye-i Brusa sâkinlerinden Muṣṭafa bin 'Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfe gelüp taḳrîr-i merâm idüb Bezzâzistân ḳurbında merhûm Yıldırım Ḫan 'aleyhi'r-raḥme ve'l-ġufrân vaḳfından 'inde'l-ahâli ve'l-cîrân bir bâb-ı ḫayyât dükkânın bundan aḳdem yevmî beşer aḳçeye Meḥmed bin 'Abdullâh nâm ḫayyâṭa icâreye virüb sâkin iken altı aydan ziyâde der-i dükkânı ḳapayup ġā'ib olmışdur. Ḳıbel-i şer'den feṭḥ ve keşf olınup içinde esbâbı varsa müfredâtı ile taḥrîr ve emânet vaḍ' olınup yoḳ ise dükkân-ı mezbûr baña teslîm olına deyub ḳıbel-i şer'den âdem ṭaleb eyledikde Mevlânâ 'Ali Çelebi irsâl olınup Mevlânâ-yı meẕkûr ẕeyl-i kitâbda esâmisi mesṭûr olan müslümânlar ile varup dükkân-ı mezbûrı keşf itdükde içinde yedi 'aded yeşil ferâce ve beş lajverd çâġser ve dört ḳırmuzı çâġser ve dört erġuvânî yelek ve üç lajverd yelek ve iki ṭop lajverd ḳarziye ve bir ṭonluḳ avâre ve dört çift beyâḍ yelek ve bir miḳdâr ferengi kemḫâ pâreleri mevcûd bulunup Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh 'aynı ile taḥrîr idüb ve dükkân-ı meẕkûrın ḳapup gelüp 'alâ vuḳū'ihi iḫbâr itmegin vâḳi'-i ḥâl bi'ṭ-ṭaleb ḳaydolındı. Fî avâḫir-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1008. (İcâre)

Şuhûd: Ḳudvetü'l-emâs̱il ve'l-aḳrân Ḥüsâm Çavuş, Muṣṭafa b. 'Ali, Ḥasan Çelebi, Ḥaydar b. 'Abdullâh, 'Ali Çelebi b. Ḳaraḳaş, el-Ḥâc Kemâl ve ġayrihim.

647. Oldur ki Ḥasan b. Yûsuf, nâm kimesne maḥfil-i ḳaḍaya ḥaḍır olub Aḥmed Ḫalîfe bin 'Ali muvâcehesinde da'vâ idüb meẕkûre meḥter bahâsından üç yüz altmış aḳçe ki bi-ḥesâb-ı cedîd iki yüz otuz aḳçe ḥaḳḳum vardur, ṭaleb iderim didikde ġıbbe'ş-suâl meẕkûr Aḥmed iḳrâr idüb bi'ṭ-ṭaleb ḳaydolındı. (Deyn)

648. Mustafa oğlu Hacı Osman ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Mustafa kızı Fahr'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Tahta Mescid mahallesinde olup bir alt kat oda, sofa ve su kuyusunu içermektedir. Yerleşim mekânı, mezkûr satıcının mülküne, Hacı Sinan oğlu Mehmet'in mülküne, Abdullah oğlu Yusuf'un mülküne ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 4000 dirhemdir. Bu bey' kat'î mukırrın ikrar ve itirafı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili vaka Rebiülevvel ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Ahmet b. Hüsrev el-İmam, Abdülkerim b. Mustafa el-Müezzin, Mustafa b. İsa, Hüsrev b. Abdullah, Mustafa b. Yusuf Serbölük, vd. mecliste bulunanlar.

649. Oldur ki Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Timurtaş Maḥallesi'nden bundan aḳdem vefât iden Eşref bin Saġir oġlı Meḥmed'e ḳıbel-i şer'den menṣûb ḥasebi nâẓırı Es-Seyyid Meḥmed ibni el-Ḥâc Meḥmed maḥfil-i ḳaḍada ṣaġîr-i mezbûruñ vaṣî-i muḫtârı olan işbu bâ'isü'l-ḥurûf el-Ḥâc Muṣṭafa ibni Durḫan maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb ṣaġîr-i mezbûruñ muḥâsebesi görilüp îrâd-ı maṣraf ne ẓuhûr iderse taḥrîr olmasın ṭaleb iderim didikde meẕkûr el-hâc Muṣṭafa bi'l-fi'l maḥmiye-i mezbûre ḳassâmı olan Mevlânâ Muṣṭafa Efendi imḍâsıyla mümḍî Defter-i îrâd ibrâz idüb naẓar olınduḳda ṣaġîr-i mezbûr Meḥmed'iñ babasından intiḳāl iden ḥiṣṣe-i şer'iyyesi yigirmi yedi biñ altı yüz doḳsan beş aḳçe ve müteveffâ-yı diger ḳarındaşı Meḥmed'iñ muḫallefâtından yigirmi bir biñ sekiz yüz elli aḳçe cem'an ḳırḳ doḳuz biñ beş yüz ḳırḳ beş aḳçe ḥiṣṣesi muḳayyed bulunup meblaġ-ı meẕkûrdan suâl olınduḳda sekiz biñ yüz aḳçe ḫâne ve sekiz biñ yüz aḳçe fırun

râçe biñ aḳçe iki dükkân ve sekiz biñ doḳuz yüz elli aḳçe üç sehm şem‘ ḥiṣṣesi defterde ṣaġîr-i mezbûruñ vaṣî üzerinde muḳayyed bulunup ve ‘avârıḍa ve ba’ḍı iḫrâcâta biñ sekiz yüz on aḳçe ṣarf olınup bâkî naḳd yigirmi biñ beş yüz seksen beş aḳçe mevcûd ḳalub suâl olınduḳda vaṣî-i meẕkûr cevâb virüb meblaġ-ı mesfûr yigirmi biñ sekiz yüz seksen beş aḳçeniñ dört biñ aḳçesi ẕimmetinde olub bâkîsi bir flori ikişer yüze ve ġuruş yüz ḳırḳa olmaḳ üzere on altı biñ sekiz yüz seksen beş aḳçe ẕimmet virilmeyüp ve bir kîse yanumda mevcûddur deyu cevâb virdikde nâẓır-ı mesfûr Es-Seyyid Meḥmed ḳarḍ-ı mezbûrı kelâm meşrûḥında vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ itdükden soñra vâki‘-i ḥâl bi’ṭ-ṭaleb ḳayd olınup yed-i tâlibe vaḍ‘ olındı. Taḥrîren fî avâ’il-i şehri Rebî‘u’l-âḫir min şühûr-i sene tis‘a ve elf. (Vesayet ve deyn)

Şuhûd: Muḥarrem b. İlyâs, el-Ḥâc Yûsuf b. ‘Abdülġaffâr, Meḥmed b. Ṣâtî, Muḥarrem b. Ḥüseyin, Bâlî b. ‘Ali, Maḥmûd b. Yûsuf, Receb b. Ḥamza, Muṣṭafa b. Yûsuf.

59A

650. Bursa vilayetinin Çardak mahallesinden Abdullah kızı Kamer ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, kocası Hüdaverdi oğlu Durmuş'tan nikahta ondan aldığım mehri ona geri verme, iddet nafakası ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında muhalea yoluyla boşanmıştır. Artık Kamer kocasından ayrılmıştır. Kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her biri, zevciyet hukukuna dair olan bütün davalardan dava ve husumete sonverici bir şekilde birbirlerinin zimmetlerini ibra etmişlerdir. Bu ikrar sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Muhalea ve ibra)

Şâhitler: Hacı Yusuf b. Mehmet, Üstad Hüseyin b. Abdullah, Sefer b. Ramazan, Hasan b. Abdullah vd.

651. Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Tefsîr Ḫan Maḥallesi sâkinelerinden Ümmü Gülsûm ibnetü’l-ḥâc Ḥürrem nâm ḫâtun ṭarafından ḫuṣûṣ-ı âti’z-zikre vekîl olub bi-mâ hüve nehcü’s-sübût şer‘an vekâleti sâbite olan ḳudvetü’l-müderrisîn Bedreddîn Efendi ibni ‘Ali meclis-i şer‘-i şerîfe ḥâḍır olub müvekkile-i mezbûreniñ ḳarındaşı Meḥmed li-ümm ṣaġîr ḳarındaşları ‘Abdullâh’a ve Gevher’e ḳıbel-i şer‘den menṣûb

vasîleri olub ṣaġîrân mezbûrânıñ babaları Ḳāsım bin ’Abdullâh maḥḍarlarında taḳrîr-i da‘vâ idüb müvekkile-i merḳūme Ümmü Gülşûm’a bundan aḳdem vefât iden vâlidesi ‘Âyşe bint el-Ḥâc Maḥmûd nâm ḥâtunıñ muḫallefâtından ba‘de’l-maṣârif ber mûcib-i defter Ḳassâm Beg yüz ḳırḳ doḳuz aḳçe ḥiṣṣe intiḳāl idüb meblaġ-ı mezbûrdan yedi yüz otuz yedi aḳçesi merkûmeye vâṣıl olub bâḳī dört yüz on iki aḳçe ẕimmetlerinde ḳalmışdur. Meẕkûrlarıñ muḥâsebesi görilüp ẕimmetlerinde ẓuhûr iden aḳçeden meblaġ-ı mezbûrı ṭaleb iderün didikde meẕkûr Meḥmed’iñ defterin mûcibince maḳbûḍ görildükde dört biñ beş yüz on yedi aḳçeliḳ esbâbı almış bulunup ve defterden ḫâric ḫaftan bahâsından biñ aḳçe olub cem‘an ẕimmetinde beş biñ yüz on yedi aḳçe ẓuhûr idüb diger biñ iki yüz yigirmi iki aḳçe ta‘yîn eyledügündünüñ ḥiṣṣe-i ṣer‘iyyesine tutulup ẕimmetinde ziyâde üç biñ iki yüz yigirmi iki aḳçe bâḳī ḳalub ve Kâsım’ıñ maḳbûḍâtı görildükde muḫallefâtdan üç biñ beş yüz elli üç akçeliḳ esbâb aldugı defterde mu ḳayyed ve mu‘arref olub kendünüñ iki biñ iki yüz doḳsan bei aḳçe ḥiṣṣe-i ṣer‘iyyesinden ziyâde ẕimmetinde biñ elli sekiz bâḳī ḳalub ve bundan mâ‘dâ muḫallefât aḳçesinden naḳd üç biñ üç yüz aḳçe ḳabḍ idüb kendü deynine virüb cem‘an ẕimmetinde dört biñ üç yüz elli sekiz aḳçe ẓuhûr idüb ṣaġîrân-ı mezbûrânıñ üç biñ dört yüz ḳırḳ dört aḳçe ḥiṣṣe-i ṣer‘iyyelerin meẕkûr Ḳāsım ẕimmetinde olan aḳçelerin ḳabûl idüb ba‘de küll-i ḥesâb defterden ziyâde iki biñ sekiz yüz on aḳçe Meḥmed ẕimmetinde ve doḳuz yüz on dört aḳçe Ḳāsım ẕimmetinde ẓuhûr idüb meblaġ-ı mezbûr mâbeynlerinde tekrâr taḳsîm olduḳda meẕkûr Ḳāsım’ıñ ẕimmetinde olan doḳuz yüz on dört aḳçe ḥiṣṣesine tuṭulup ve mezbûr Meḥmed ẕimmetinde ẓuhûr iden iki biñ sekiz yüz on aḳçeden kendü ḥiṣṣesinden ġayrı ṣaġîrlere biñ beş yüz aḳçe daḫi ḥiṣṣe digüp meẕkûr Ḳāsım’a ḥavâle olunup cem‘an meẕkûr Ḳāsım ẕimmetinde ṣaġîrân-ı merḳūmânıñ dört biñ doḳuz yüz ḳırḳ dört aḳçeleri olub müşâr-ileyh Bedreddîn Efendi daḫi müvekkile-i mezbûreniñ meẕkûr Meḥmed ẕimmetinde ber mûcib-i defter ve ḫâric ez defter ẓuhûr iden aḳçeden ḥiṣṣe-i ṣer‘iyyesin ṭaleb eyledikde meẕkûr Meḥmed hemşîrem benüm ẕimmetüm mîrâṣa müte‘alliḳ cemî‘ da‘vâdan ibrâ eylemişdür deyüb bi’l-fi‘l maḥrûse-i mezbûre Ḳassâm olan Muṣṭafa Efendi imḍâsıyla mümḍât ve ḫatemiyle maḫtûme ḥüccet ibrâz idüb naẓar olınduḳda taḳrîrine muṭâbık bulınup Mevlânâ-yı mezbûr madmûn hücceti inkâr ve meẕkûr Meḥmed’den beyyine ṭaleb olındḳda üstâd Ḥasan bin ‘Abdullâh ve Ḳāsım bin ‘Abdullâh şehâdetleri ile madmûn hüccet ṣâbit olmaġın Mevlânâ-yı mezbûr da‘vâdan men‘ olınduḳda vâki‘-i ḥâl ḳaydolındı. Fî’t-târîḫi’l-mezbûr. (Ẕimmet, vesâyet, mîrâs ve şâhitlik)

Şuhûd: ‘Ali b. Maḥmûd, el-Ḥâc Aḥmed b. ‘İnâyet, Muṣṭafa b. Meḥmed, Meḥmed b. Şicâ‘, Sinân b. Receb, ‘Abdî b. Pîrî, Maḥmûd b. Yûsuf.

652. Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Orḫan Maḥallesi sâkinelerinden ‘Âyşe bint Mîr ṭarafından ḫuṣûṣ-ı âti’z̲-z̲ikre vekîl olub el-Ḥâc İsmâ‘îl ibni ‘Oṣmân ve Aḥmed Çelebi ibni Şicâ‘ şehâdetleri ile vekâleti s̲âbite olan zevci Meḥmed bin ‘Os̲mân meclis-i şer‘de işbu ḥâmilü’l-kitâb ‘Ali Çelebi ibni Ḥıḍır maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb maḥrûse-i mezbûre esvâḳından bezzâzlar Çârşûsı’nda vâki‘ merḥûm Ḫâce Efendi evḳāfından olub bir ṭarafı müvekkile-i mezbûre mülkine ve bir ṭarfı Sıyâm Efendi mülkine ve bir ṭarfı ‘Irḳiyyeciler Çarşûsı’na bir ṭarafı ṭarîḳ-i ‘âmma müntehî olan bir bâb dükkânı bundan aḳdem müvekkilem mezbûre ‘Âyşe’ye ve ḳarındaşı müteveffiye Ḥüseyin’e babaları müteveffâ-yı mezbûr Mîr’den irs̲-ı şer‘ ile intiḳāl idüb ḳıbel-i şer‘den manṣûb vaṣîleri olan anaları Ḳamer bint ‘Abdullâh müteveffâ-yı mezbûruñ ḍarûret deyni içün mez̲kûr dükkânı Meḥmed bin ‘Abdullâh nâm kimesneye yigirmi beş biñ naḳd-i râyic fî’l-vaḳt aḳçeye bey‘ idüb merḳūm Meḥmed daḫi min ba‘d mez̲kûr ‘Ali Çelebi’ye bey‘ idüb lâkin az bahâ ile bey‘ olınmışdur. (Bey‘ mutlak)

59B

Bu sayfadan itibaren Kudvetü'l-küddâti'l-müşarri‘în Tokatlı Mevlâna Mehmet Efendi'nin zamanında tutulan kayıtlardır.

653. Deyu müvekkilem mezbûre ‘Âyşe ḫâtun ‘Ali Çelebi’den ile’l-ân da‘vâ ve ṭaleb üzere ebedîyü’l-ḥâle hâz̲a ḫuṣûṣ-ı mezbûre müte‘alliḳ da‘vâ ve ṭalebden fâriġ olub mezbûruñ z̲immetin ibrâ ve isḳāt eyledi deyu bi’l-müvâcehe iḳrâr itdükde vekîl-i mezbûr Meḥmed’iñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârını muḳırr-ı lehu’l-merḳūm ‘Ali Çelebi vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ itdükden soñra vâki‘-i ḥâl bi’ṭ-ṭaleb ḳaydolındı. Fî’t-târîḫi’l-mezbûr. (El-vekâlet ve’l-ibrâ)

Şuhûd: Bâlî b. Ḥüseyin, Ḥasan b. Meḥmed, el-Ḥâc Süleymân b. Velî, ‘Ali b. el-Ḥâc Maḥmûd, Veliyyüddîn b. Yûsuf, Receb b. Ḥamza, Maḥmûd b. Meḥmed el-Muḥḍır.

654. Oldur ki Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Veled-i Ḫarat(?) Maḥallesi sâkinelerinden Zâhid bint Muḥarrem nâm ḫâtun ṭarafından ḫuṣûṣ-ı âti'z-zikre vekîl olub Mevlânâ 'Abdurraḥman b. Meḥmed nâm kimesneler şehâdet ile vekâleti ṯâbite olan müvekkile-i mezbûreniñ zevci el-Ḥâc Muṣṭafa bin Ma'den meclis-i şer'de işbu ḥâmilü'l-kitâb Yûsuf bin 'Abdülvahhâb maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb müvekkilemi mezbûre Zâhide'niñ bundan aḳdem fevt olan karındaşı kimesneniñ mezbûr Yûsuf ḥâl-ı ḥayâtında ve kemâl-i ṣıḥḥatinde mu'teḳī olub müteveffâ-yı mezbûruñ mâlından bir miḳdâr aḳçe ṣaḳladı deyu bu ana gelince mezbûrdan da'vâ ve ṭaleb üzere idi. Ḥâlâ ḫuṣûṣ-ı mezbûre müte'alliḳ da'vâ ve ṭalebden fâriġ oldı deyu iḳrâr itdükde vekîl-i mezbûruñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârın mezbûr Yûsuf vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ idicek bi'ṭ-ṭaleb ḳaydolındı. Fî't-târîḫi'l-mezbûr. (el-vekâle ve'l-ibrâ)

Şuhûd: Ramaḍân b. Muṣṭafa, Meḥmed b. Şicâ', Ḥüseyin b. Meḥmed, Meḥmed b. 'Oṯmân, Bâlî b. Ḥasan ve ġayrihim.

655. Oldur ki İnegöl Ḳaḍası'na tâbi' evi Bînî nâm ḳarye sâkinelerinden Fâṭıma bint Receb cânibinden ḫuṣûṣ-ı âti'z-zikre el-Ḥâc Meḥmed bin Yûsuf ve Ḥüseyin bin Seydî Bâlî şehâdetleri ile vekâleti ṯâbite olan zevci Meḥmed bin el-Ḥâc Berce nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde işbu ḥâmilü'l-kitâb Maḥrûse-i Brusa'ya tâbi' Ḥamâmlî Ḳızıḳ nâm ḳarye sâkinlerinden Şeyḫullâh bin Ramaḍân maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb bundan aḳdem meẕkûr karye-i Ḳızıḳda babamuzdan intiḳāl idüb meẕkûr taṣarrufında olan ḫâne-i ḳarındaşı Ḥüseyin cümle ḥiṣṣemizi üç biñ iki yüz aḳçe bey' idüb vâḍi'ü'l-yed olmaġla ṭaleb itmişdüm. Bir ṭarafı ṭarîḳ-i 'âmma ve bir ṭarafı Yeñiçeri Selmân mülkine ve bir ṭarafı Mîrim 'Aceme ve bir ṭarafı daḫi ṭarîḳ-i 'âmma müntehî olan beyt-i süflâyı ḥiṣṣem içün ḳabûl eyledim didikde ḳaydolındı. (Vekâlet ve bey' muṭlaḳ)

Şuhûd: Ḥasan b. Murâd, Muṣṭafa b. Ramaḍân, Aḥmed b. Meḥmed, 'Abdî b. el-Ḥâc Muṣṭafa, Maḥmûd b. Bâlî, Aḥmed b. Bâlî, Şükür b. 'Abdî, Aḥmed b. Ca'fer.

656. Oldur ki Aṭranus Ḳaḍâsı'na tâbi' Elbes nâm ḳarye-i 'alâ ṭarîḳi'z-ze'âme mutaṣarrıf olan faḫru'l-aḳrân Ḫalîl Beg ibni Emîr 'Ali kimesne meclis-i şer'de işbu bâ'iṯâtu'l-kitâb 'Âyşe Ḫürşâhzâde ve Mâḍî ve Ḥafṣa benât-ı Timur ṭarafından ḫuṣûṣ-ı âti't-taṣdîḳe vekîl olub 'Ali bin Yûsuf ve Süleymân bin Söndük'uñ Şehâdetleri ile vekâleti ṯâbite olan Yûsuf bin Ḥüseyin maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb ḳarye-i mezbûrede vâki'

bir ṭarafı Çelebioġlı bâġçesi dimekle ma‘rûf bâġçeye ve bir ṭarafı Çelebiler Çiftligi dimekle ma‘rûf çiftlige ve bir ṭarafı Ḫırmen bâġçesi dimekle ma‘rûf bâġçeye ve bir ṭarafı dûġçe aġaca ve bir ṭarafı Şehryolu dimekle ma‘rûf ṭarîḳ-i ‘âmma müntehî olan ḳıṭ‘a bâġçe yeri mezbûr Timur fevt idüb maḥlûle olmaġın biñ dört yüz aḳçeye ġayri kimesneler ṭâlib oldıḳlarında mezbûreler babamuzıñ yeridür, biz daḫi ol bahâya ḳabûl iderüz dimekle arḍ-ı mezbûreniñ ḥaḳḳ-ı taṣarrufın meblaġ-ı mesfûr biñ dört yüz naḳd-i râyic fî’l-vaḳt aḳçeye meẕkûrelere tefvîḍ idüb ḳabḍ-ı s̱emen ve teslîm-i müs̱emmen eyledim. Ba‘de’l-yevm mutaṣarrıf olalar deyu iḳrâr iderken muḳırr-ı mezbûruñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârını vekîl-i merḳūm Yûsuf vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ itdükden soñra vâki‘-i ḥâl ḳaydolındı. Fî’t-târîḫi’l-mezbûr. (Vekâlet ve tefvîz-i hakk-ı tasarruf)

Şuhûd: Receb b. Ḥamza, el-Ḥâc Yûsuf b. Meḥmed, el-Ḥâc Ḥasan b. ‘Abd, Ḫüdâvirdi b. Durmış, Ḥâcı Sefer b. Ramaḍân.

657. Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Mûsa Baba Maḥallesi’nde bundan aḳdem fevt olan el-Ḥâc Mûsa bin İmerza’nıñ ṣulbî oġlı Muṣṭafa meclis-i şer‘de ṣaġîr ḳarındaşı ‘Ömer’iñ ḳıbel-i şer‘den menṣûb vaṣîsi olan ‘Âyşe bint Ḥasan nâm ḫâtunuñ ṭarafından ḫuṣûs-ı âti’t-taṣdîḳe el-Ḥâc Meḥmed bin Ḫalîl ve Yûsuf bin Meḥmed şehâdetleri ile vekâleti s̱âbite olan müvekkile-i mezbûreniñ zevci Velî Çelebi ibni Muṣṭafa maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb maḥalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı Sinân Beg mülki ve bir tarafı Sıyâmî mülki ve bir tarafı fahrü’l-müderrisîn Aḥmed Çelebi mülki ve ṭarîḳ-i ‘âmm ile maḥdûd ve mümtâz olub be-her sene ḳırḳ altı aḳçe mukâṭa‘ası olan bir bâb-ı menzili babam müteveffâ-yı mezbûreden ırṣ-i şer‘le ve ḳarındaşum merḳūm ‘Ömer’e ‘ale’l-iştirâk intiḳāl itmiş idi. Ḥâlâ nıṣf-ı ḥiṣṣe-i şer‘iyyemi daḫi ḳarındaşum merḳūm ‘Ömer içün vaṣî-i mezbûr iki biñ naḳd-i râyic fî’l-vaḳt aḳçeye bey‘ idüb s̱aġîr-i mezbûr mâlından meblaġ-ı mesfûr iki biñ aḳçeyi bi’t-tamâm ve’l-kemâl vaṣî-i mezbûreniñ yedinden aḫẕ u ḳabḍ itdüm deyu vicâhen ve şifâhen ḳaydolındı. Fî’t-târîḫi’l-mezbûr. (Vekâlet ve bey‘)

Şuhûd: Ahmed Çelebi b. Fetuhllah, el-Hâc Mahmud b. Ahmed, Ahmed b. Yusuf, el-Hâc Mehmed b. Musa ve gayrihim.

60A

658. Bursa vilayetinde bulunan Rahmetli Zekeriya Efendi Vakfı’nın temsilcisi Sefer oğlu Ali Çelebi ikrar etti: İşbu Mahmut oğlu Ali'ye mülkiyeti mezkûr vakfa ait olan

bir değirmeni kiraya vermiştir. Değirmen, Bursa vilayetinin Eski Kaplıca diye bilinen yerinde olup Kara oğlan deresi diye bilinen suyun üzerinde halkalıdır. Değirmenin, kendi bölgesinde vâkıfa ait olduğu bilindiğinden tanımlama ve sınırlarını ifade etmeye gerek duyulmamıştır. Değirmeni, belirli bir süre belirli kira karşılığında kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekteki senenin Cemâziyelevvel ayının başından itibaren tam bir seneye kadar olup kira üçreti, ilgili dönemde rayiç olan dirhem üzerinden aylık 300 dirhemdir. İlgili kira akdinde kira üçretini her ayın sonunda ödenmesi şart koşulmuştur. Bu kira akdi sahih ve şer‘îdir. İlgili ikrar sahih ve şer‘î olup kiracı tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Sonra kira üçretinin tamamına Bursa vilayetinin Kurşunlu mahallesinin sakinlerinden Mustafa oğlu Mehmet kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. İlgili ikrar ve kefalet 1009 yılı Rebiülahir ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Kira akdi ve kefalet)

Şâhitler: Hacı Mehmet b. Yusuf, Hacı Hasan b. Süleyman, Halil b. Mehmet, Mehmet b. Mehmet, Osman b. Abd vd.

659. Ramazan oğlu Recep ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Habib oğlu Hacı Hasan'a mülkiyeti kendine ait olan boş arazisini satmıştır. Boş arazi, Bursa vilayetinin Kiraslı mahallesinde olup Ramazan oğlu Seyyid Ali'nin mülküne, umumi yola, Abdullah oğlu Bali'nin mülküne ve adı geçen köyün mescidine sınırdır. İlgili boş araziyi belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 600 dirhemdir. Bu ikrarı mukarrun-leh yüz yüze sözlü olarak tasdik etmiştir. Bu olay geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Ali b. Hamza, Behram b. Abdullah, Recep b. Hamza, Mahmut b. Yusuf, Mustafa b. Bostan vd.

660. Mahrûse-i Brusa mahallâtından Altı Parmak Mahallesi sâkinelerinden Rahmiye bint Abdullah nâm hâtun meclis-i şer‘-i şerîfde bundan akdem zevci olan işbu hâmilü’l-kitâb Mehmde b. Durmuş mahzarında takrîr-i kelâm idüp mezkûr Mehmed târih-i kitâbdab üç gün mukaddem beni tatlik etmişdi. Üç yüz akçe nikahım ve idde-i nafakam mezkûrun zimmetinde bâkidir. Talep ederim suâl olunsun didikde gıbbe’s-suâl mezkûr Mehmed cevap virüp mezbûre Rahmiye ile meblağ-ı mesfûr üç yüz akçe nikâhından ve idde-i nafakasından ve sâyir davâsından ferâğat etmek üzere muhâlea

olunmuşdur didikde mezbûre Rahmiye inkâr idicek mezkûr Mehmed'den sıdk-ı makâlına muvafık beyyine talep olundukda 'udûl-i müslimînden Hızır b. Ali ve Hüseyin b. Mehmed nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîfe hâzırân olup fi'l-vâki' husus-ı mezbûre biz şâhidlerüz ve şehâdet-i şer'iyye dahi iderüz deyu edâ-yi şehâdet-i şer'iyye eyledüklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabul vâki' olup kaydolındı. (Talak)

Şuhûd: Mustafa b. Mehmed, Mehmed b. Mehmed, Hızır b. Bali b. Ahmed, Hamza b. Ali ve ğayrihim.

661. Bursa vilayetinin Reyhan Paşa mahallesinden Arslan kızı Ayni, kocasından nikahta aldığı mehri (mehrin miktarı ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 5000 dirhemdir) kocasına geri verme, iddet nafakası ve zevciyet hukukuna müteallik bütün davalardan vazgeçme karşılığında muhalea yoluyla kocası Ali oğlu Ahmet'ten boşanmıştır. Bu muhalea yoluyla boşanma sahih ve şer'îdir. Artık Ayni, kocasından ayrılmıştır. Kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her ikisi bütün dava ve çekişmelerden husumete son verici ve ortadan kaldırıcı bir şekilde birbirlerinin zimmetlerini ibra etmişlerdir. Bu ikrar sahih ve şer'î olup kocası tarafından yüz yüze ve sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili 1009 yılı Rebiülevvel ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Muhalea ve ibra)

Şâhitler: Recep b. Hamza, Hüseyin b. İsa, Bekir b. Yahya, Mehmet b. Osman, Mahmut b. Yusuf vd.

662. Veli oğlu Sefer ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Veli oğlu Mehmet Dede'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Bayezid Paşa mahallesinde olup iki alt kat oda, iki sofa, akar su, tuvalet, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içine almaktadır. Yerleşim mekânı, Abdi oğlu Ömer'in mülküne, Mustafa'nın mülküne, reis Mehmet'in mülküne ve özel yola sınırdır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden yıllık 30 dirhemdir. Yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, vasfı zikredilen dirhem üzerinden 5000 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. İlgili ikrar sahih ve şer'î...

olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Ali b. Mehmet el-Müezzin, Kasım b. Abdullah, Nasuh b. Mustafa, Oruç b. Bali, Hamza b. Yusuf, Cafer b. vd.

663. Maḥrûse-i Brusa tevâbi‘nden Çeçe nâm ḳarye sâkinlerinden Meḥmed bin Ḥıḍır meclis-i şer‘-i şerîfde işbu ḥâmilü’l-kitâb Pîr ‘Ali bin İsma‘îl maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb ḳarye-i merḳūme ḳurbında vâki‘ bir cânibi Ṭuyal Ḥüseyin mülkiyle ve bir cânibi vâdî ile ve bir cânibi ṭarîḳ-i ‘âmm ile ve bir cânibi bâyi‘-i mezbûr mülkiyle maḥdûd ve mümtâz taḥt-ı taṣarrufımda olan bir ḳıṭ‘a mezra‘anıñ ḥaḳḳ-ı taṣarrufın ṣâḥib-i arḍ ma‘rifetiyle merḳūm Pîr ‘Ali’ye tefvîḍ idüb muḳābele-i tefvîḍümde mezbûr Pîr ‘Ali yedinden biñ naḳd-i râyic fî’l-vaḳt akçesin alub ḳabḍ eyledim. Ba‘de’l-yevm mezra‘a-yı merḳūmı mezbûr Pîr ‘Ali keyfe mâ yeşâ’ mutaṣarrıf ola deyu iḳrâr ve i‘tirâf eyledikde muḳırr-ı merḳūmıñ ber minvâl-i meşrûḥ ṣudûr iden kelâmını muḳırr-ı lehu’l-merḳūm Pîr ‘Ali bi’l-müvâcehe taṣdîḳ itdükde mâ hüve’l-vâḳi‘ ḳaydolındı. (Tefviz-i hakk-ı tasarruf)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Velî, Aḥmed b. ‘Ali, Maḥmûd b. ‘Avḍ, Velî b. Ḥamza ve ġayrihim.

60B

664. Ali oğlu Hasan Çelebi ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Musa oğlu Mustecap'a ondan satın alıp kabzettiğim atın semeninden borcum var. Borç miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayic olan gümüş dirhem üzerinden 1100 dirhemdir. Bu borç ödenmesi gereken bir borçtur. Borçlunun ikrar ve itirafı sahih, şer‘î, açık ve mer’î olup alacaklı tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrara 1009 yılı Cemâziyelevvel ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Borç)

Şuhûdü’l-hâl: Mahmut b. Yusuf, Mustafa b. Yusuf, Recep b. Hamza, Ahmet b. Mahmut, Mehmet b. Mahmut vd.

665. Aşağıda zikredilecek olan satım akdi ve semeni kabzetmek için annesi Ali kızı Fatma ve teyzeleri Ümmi, Emine ve Ayşe taraflarından vekil tayin edilen Mehmet oğlu Piri Çelebi isimli şahıs vekaleti Mehmet oğlu Mahmut ve Mahmut oğlu Ali Çelebi’nin şahitlikleriyle sabit olduktan sonra ikrar etti. Vekaleti hasebiyle işbu kayıt

sahibi, Musa oğlu Ahmet Çelebi'ye mülkiyeti müvekkillerine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin İmaret-i İsa Bey mahallesinde olup iki alt kat oda, bir özel oda, akar su, tuvalet, meyveli ve meyvesiz ağaçları kapsamaktadır. Yerleşim mekânının bir tarafı Hamza oğlu Mustafa'nın mülküne, bir tarafı Mehmet oğlu Mustafa Çelebi'nin mülküne ve diğer iki tarafı umumi ve özel yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 8000 dirhemdir. Bu satım akdi sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer‘î, net ve mer’îdir olup alıcı tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar 1009 hicri senesi Cemâziyelevvel ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Vekalet ve bey‘ mutlak)

Şâhitler: Ali Çelebi b. İsmail, Ahmet b. Mahmut, Yusuf b. Hüseyin, Hasan b. Durmuş vd.

666. Mehmet Çelebi ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Pervane oğlu Ahmet Bey'e bilinen meta semeninden 45000 gümüş dirhem borcum vardır. Bu borç ödenmesi gereken bir borçtur. Borcun müddeti müeccel olarak ekteki tarihten tam dört kameri aya kadardır. Bursa vilayetinin Kara Şeyh mahallesinde bulunup rahmetli Mehmet Efendi oğlu Mehmet Efendi'nin mülküne, Abdullah oğlu Hacı Sinan'ın mülküne, Mahmut oğlu Mehmet Bey'in mülküne ve umumi yola sınır olan yerleşim mekânımı kendi rızamla bütün sınırlarıyla birlikte mezkûr borç için ismi geçen alacaklıya rehin olarak bıraktım. O da kabzetti. Borçlunun rehin olarak kendi rızasıyla malını bırakması ve alacaklının kabzetmesi sahih ve şer‘îdir. Borçlunun ikrarını alacaklı yüz yüze sözlü olarak tasdik etti. İlgili ikrar gerçekleşip kaleme alındı. (Borç ve rehin)

Şâhitler: Ali Bey b. Abdullah, Mehmet b. Abdullah, Bakkal Nasuh, Bakkal Mustafa b. Hasan vd.

667. Maḥrûse-i Brusa’da Medîne-i Münevvere evḳāfına bi’l-fi‘l câbî olan işbu ḥâmil haẕâ’l-kitâb Hürmüz Beg ibni ‘Abdullâh nâm kimesne meclis-i şer‘de Maḳsem Maḥallesi sâkinlerinden Ḥâcı Aḥmed bin Sefer nâm kimesne nâm maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb ḥâlâ sâkin olduġı vaḳf-ı menziliñ altı aylıḳ kirâsın ṭaleb iderim. Virmekde ta‘allul ider. Su’âl olunsun didikde ġıbbe’s-suâl mezbûr Ḥâcı Aḥmed bundan aḳdem

zevcem Fâṭıma yedinden Medîne-i Münevvere şerefallâhu te‘âla ḥürmetehu ṣadaḳa ṭarîḳiyle biñ ‘aded aḳçe-i ‘Oṯmânî virilüp bir miḳdâr aḳçe daḫi câbî-i mezbûr kendü mâlından ṣarf ve ḫarc idüb menzil-i mezbûrdan ḥarâbe müşerref olan yerlerin ta‘mîr idüb biñ aḳçe muḳābelesinde menzil-i meẕkûrdan eger câbî-i merḳūm ve eger ġayrıdur. Beni ve ḫâtunımı iḫrâc itmemek şarṭ olınmışdur. Çünki benden altı aylıḳ kirâ ṭaleb idüb ve evden iḫrâc itmek isterler. Vech-i meşrûḥ üzere virilen biñ aḳçeyi benden geçen aylardan ücretine taḳāṣ iderim didikde ṣadaḳa ṭarîḳiyle virilen biñ aḳçeden rücu‘ ve ücret ḫâne içün ‘ad ve maḥsûb olması ḫilâf-ı şer‘ olduġı ecelden mucibiyle ḥükmolınup mâ hüve’l-vâḳi‘ ketb olındı. Fî’t-târîḫu’l-mezbûr. (Kira)

Şuhûd: Maḥmûd b. Yûsuf, Receb b. Ḥamza, Muṣṭafa b. Yûsuf ve ġayrihim.

668. Vilâyet-i Diyârbekir’den Mendelli nâm ḳaṣaba ṣâkinlerinden Ebûbekir bin Maḳṣûd nâm kimesne meclis-i şer‘de işbu ḥâmil haẕâ’l-kitâb el-Ḥâc Aḥmed bin Necmeddîn maḥḍarında iḳrâr ve i‘tirâf idüb mezbûr Necmeddîn’e üç ra’s siyâh ve bir ra’s durı ḳatırı ṣafḳa-yi vâḥid ile iki yüz ḳırḳ ‘aded ġuruṣa bey‘ idüb ve ḳırḳ ġuruş ḥâlâ alub ḳabḍ idüb iki yüz ġuruşına târîḫ-i kitâbdan iki yüz seksan gün tamâmına varınca va‘de virdüm. Şol şarṭ üzere ki mezbûr Necmeddîn benümle refîḳ olub Diyâr-ı ‘Acem’e bile giderüz didikde maḳırr-ı mezbûruñ iḳrâr-ı meşrûḥın muḳarrun-leh mesfûr bi’l-müvâcehe taṣdîḳ itdükden soñra mâ veḳa‘a ‘alâ vukû‘ihi ketb olındı ki vaḳt-i ḥâcetde meẕkûr mâ verâ ola. Taḥrîren fî ava’il-i şehri Cemâziylevveli sene tis‘a ve elf. (Bey‘ bi’n-nesîe ve’ş-şart)

Şuhûd: el-Ḥâc ‘Ali b. ’Abdullâh, el-Ḥâc Aḥmed b. ‘Ömer, Ḳāsım b. Bayram, Maḥmûd b. Pîrî ve ġayrihim mine’l-ḥâḍırîn.

669. Maḥalle-i Ḳabluca sâkinlerinden Keyvân bin ‘Abdullâh nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîfe ḫoş gelüp üzerine iḳrâr-ı ḥad olınmaḳ lâzım gelmegin aġzında râyiḥa bulunduġına ‘udûl-i ricâlden Meḥmed bin Yûsuf ve Maḥmûd bin Himmet nâm kimesne ‘alâ ṭarîḳi’ş-şehâde ḫaber virdüklerinden ġayrı meẕkûr Keyvân şurb-i ḫamr itmede ne ḳabâḥat var deyu taḥfîf-i şer‘-i şerîf itdügi ḳaydolındı. (Şurb-i hamr)

61A

670. Sebeb-i taḥrîr-i ḥurûf oldur ki Maḥrûse-i Brusa'da vâki‘ merḥûm ve maġfûr lehu Ġāzî Ḫüdâvendigâr Ṭâbe Ṣerâhu evḳāfından dâḫil-i şehirde bir ṭarafı Ṣûfîzâde ve bir cânib el-Ḥâc Yûnus ve bir cânib ṭarîḳ-i ‘âmm ve bir cânib arz-ı ḫâliyeye maḥdûd ayda on dört aḳçe icâre bir bâb-ı mismâri dükkânına mutaṣarrıf olan Durmış nâm kimesne fevt olub ḳadîmden icâre-i mu‘accele ile mutaṣarrıf olamġın ḳānûnen ṣulbi oġlı ‘Ali ve ḳızları ‘Âyşe ve Fâṭıma ve Ümmî Ḫan'a intiḳāl idüb ile olsa müteveffâ-yı meẕkûruñ muḫallefâtı ve sâ'ir vaḳıfda olan dükkânları beyne'l-vereṣe taḳsîm itmedin mezbûr ‘Ali daḫi fevt olub ḥiṣṣesi vaḳfa ‘âid olmaġın ḥîn-i ḳısmetde mezbûre ‘Âyşe ve Fâṭıma dükkân-ı merḳūmda olan ḥiṣṣeleri içün aḫer dükkândan ḳabûl idüb dükkân-ı mesfûr müstekil merḳūme Ümmî Ḫan'a ḳalub ḳıbel-i şer‘den vech-i meşrûḥ üzere yedine temessük olub taṣarruf içün cânib-i vaḳıfdan dahi temessük ṭaleb eylemekde müteveffâ ‘Ali'niñ vaḳfa ‘âid râci‘ olan ḥiṣṣesi içün dahi üç yüz aḳçe ṭapu virmekde bu ḥurûf ketbolınup mezbûre Ümmî Ḫan yedine virildi. Mâdâm ki mâh be-mâh on dört aḳçe icâresin vaḳfa merḳūme cânibine vire mutaṣarrıf olub merḳūme ‘Âyşe ve Fâṭıma ve ḫâricden bir ferd mâni‘ ve müzâhim olmayu, mutaṣarrıfa ola. Taḥrîren fî Rebî‘i'l-âḫir sene tis‘a ve elf. (Mîrâs, icâre ve vaḳf)

671. Abdülkerim oğlu Hüseyin Çelebi isimli şahıs meclis-i şer‘-i şerîfte ikrar etti: İşbu kayıt sahibi orta boylu, seyrek dişli, sarışın Boğdanlı Abdullah kızı Mihriban isimli cariyesini Allah rızası için şu ayet-i kerimeye "…Allah'a temiz bir kalple gelenler dışında malın da çocukların da fayda vermeyeceği günde …"[420] dayanarak azat etmiştir. Bu azat etme sahih ve şer‘idir. Mukırrın ikrar ve itirafı net ve mer'îdir. Artık Mihriban diğer esas özgür insanları gibi özgür olmuştur. İlgili vaka 1009 yılı Cemaziülevvel ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Cariye azadı)

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Bey b. Abdülkerim, Aydın Gülşah b. Hacı Ali, Hasan Çelebi b. Muhyiyuddin el-Müderris, Mahmut b. Murat, Hasan Çelebi b. Hacı Recep, İlyas Paşa b. Abdullah ve Mehmet b. Abdullah.

672. Mustafa oğlu Mehmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Fahrü'l-akrân Malkoç oğlu Mehmet Çavuş'a mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır.

420 "İnsanların dirilteceği bir günde, Allah'a temiz bir kalple gelenler dışında malın da çocukların da fayda vermeyeceği günde beni mahcup etme!", Şu‘arâ, 87, 88, 89.

Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Konevi mahallesinde olup iki alt kat oda, bir özel oda, iki fırın, sofa, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Hacı Ali b. ? mülküne, Mirza b. ? mülküne, Ahmet Kassap'ın mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını içerdiği bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, tüm ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 6200 dirhemdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili olay 1009 yılı Cemâziyelevvel ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Hacı Musa b. Mehmet, Salih b. Ebi Bekir, Hüseyin b. Mahmut, Celal b. Derviş, Hacı Ali b. Salih vd.

673. Malkoç oğlu Mehmet Çavuş ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Bursa vilayetinde bulunan Avarız-ı Mahalle-i Üç Koz Vakfı'nın mütevellîsi Mehmet oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânı satmıştır. Mezkûr mütevellî, yerleşim mekânını zikredilen vakfın malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Hacı Ali b. ? mülküne, Mirza'nın mülküne, Ahmet Kassap'ın mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını 3000 dirhem karşılığında satmıştır. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını tahliye ettikten sonra ekteki tarihten tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira üçreti, vasfı zikredilen dirhem üzerinden 300 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer'îdir. Sonra kiracı mezkûr borç için bir gümüş kaplamalı kılıcını isimi geçen mütevellînin nezdine rehin olarak bıraktı. Mütevellî de kılıcı kendi rızasıyla kabzetti. Bu kabzetme sahih ve şer'îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mezkûr mütevellî tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili vaka gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bi'l-istiğlal ve rehin)

Şâhitler: İsmi geçen şahitler.

674. Gemlik kazasının Katırlı köyünde sakin olan Mustafa Çelebi oğlu Yakup Çelebi ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, kendi vakfının mütevellîsi olan Kudvetü's-sülehâ Cafer oğlu Hacı Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir bahçesini bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Bahçe, Caferoğlu bahçesi diye bilinerek ismi geçen köyde olup dört tarafı umumi yola sınırdır. Ayrıca Çiftlik diye bilinen bir üzüm bağını da mezkûr mütevellîye satmıştır. Üzüm bağı da ismi geçen mahallede olup Bayram oğlu Mustafa'nın

mülküne, Mustafa oğlu Şaban'ın mülküne, vadiye ve özel yola sınırdır. Bahçe ve üzüm bağının her ikisini bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, tüm ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 12000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı bahçe ve üzüm bağının her ikisini kiralamak isteyince, alıcı bahçe ile üzüm bağının her ikisini kira akdinin şartlarına riayet ettikten sonra ekteki yılın Rebiülevvel ayının ilk gününden tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira üçreti, vasfı zikredilen dirhem üzerinden 1200 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer'îdir. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer'î, net ve mer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. Sonra satılmış olan bahçe ve üzüm bağı ve kira üçretinin tahsili için satıcının …… Mehmet kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. (Bey' bi'l-istiğlal ve kefalet)

61B

675. İbrahim oğlu Musallî ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, kendi vakfının mütevellîsi Cafer oğlu Hacı Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir bahçeyi satmıştır. Mezkûr mütevellî bahçeyi vakıf malıyla satın almıştır. Bahçe, Gemlik kazasının Gençli köyünde olup Mustafa oğlu Kaz'ın mülküne, Derviş oğlu Recep'in mülküne, Resul el-Bevvâbü's-Sultâni'nin mülküne ve boş araziye sınırdır. Bahçeyi, bütün müştemilat ve menfaatlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı 1000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı bahçeyi kiralamak isteyince, alıcı bahçeyi ekteki ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira üçreti, kira süresince 1000 dirhemdir. İlgili kira akdi sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze tasdik edildi. (Bey' bi'l-istiğlal)

Şâhitler: Sinan b. Hilal, Mehmet b. Bayram, Sinan b. Abdullah, Hüseyin b. Hasan, Nebi b. Veli, Mahmut b. Veli vd.

676. Kayıtta imzası bulunan hâkim, babası vefat eden Mahmut oğlu Mahmut isimli küçük çocuğun nafaka, kisve ve diğer gerekli ihtiyaçları için annesi Hüseyin kızı İmtihani'nin (ki çocuk onun terbiye ve bakımındadır) talebiyle rahmetli babasından ona intikal eden maldan günlük üç Osmanlı gümüş dirhemi farz kıldı. Bu farz kılma sahih ve şer'idir. Sonra ismi geçen kadına mezkûr meblağı harcamaya, ihtiyaç duyduğunda borç almasına ve tahsil imkanını elde ettiği zaman ilgili şahsa rüçu etmesinde izin verdir. Bu

izin verme sahih ve şer‘îdir. Bu hüküm geçen tarihte gerçekleşti. (Mahkeme tarafından küçük çocuğun nafakasının takdir edilmesi)

Şâhitler: Mahmut b. Yusuf, Recep b. Hamza, Mustafa b. Yusuf, Mehmet b. Abdullah vd.

677. Yorgi oğlu Yan ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Hüsrev oğlu Cafer’e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Azb Bey mahallesinde olup üç alt kat oda aralarında sofa, bir fırın, su varili, tuvalet, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 20 dirhemdir. Yerleşim mekânının bir tarafı Dede diye bilinen kimsenin mülküne, iki tarafı Dimitri’nin mülküne ve diğer bir tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını içerdiği bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 10000 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın ikrarı sahih, şer‘î, net ve mer’î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili olay 1009 yılı Cemaziülevvel ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Hüseyin b. Hasan, Ahmet b. Mahmut, Ali b. Halil ve Musallî b. Enver.

678. Maḥrûse-i Brusa’da Dâye Ḫâtun Maḥallesi sâkinlerinden Es-Seyyid Meḥmed Çelebi bin Ḥasan meclis-i şer‘de Kalplı veled-i Peraşkuh nâm ẕımmî müvâcehesinde taḳrîr-i kelâm idüb merḥûme Aḫırce Sulṭân evḳāfından Ḳaṣaba-i Mudanya’da Ṣarı Ayazma ḳurbında vâḳi‘ bir ṭarafı Maniḳola veled-i mülki ve bir ṭarafı Es-Seyyid Nesîmî ibni Es-Seyyid Muṣṭafa ve bir ṭarafı Enmabtus mülki ile ve ṭarîḳ-i ‘âmm ile maḥdûd ile’l-ân taḥt-ı taṣarrufımda olan tarlamı mütevelli-i vaḳf ma‘rifeti ile mezbûr Ḳaplı’ya tefvîḍ idüb mu‘âmele-i tefvîḍümde üç biñ naḳd-i râyic fî’l-vaḳt akçe alub ḳabḍ itdüm. Ba‘de’l-yevm mezbûr tarla mesfûr Ḳaplı’nın Mülk-i müşterâsıdur. Keyfe mâ yeşâ mutaṣarrıf olsun deyu iḳrâr ve i‘tirâf itdükde muḳırr-ı mezbûrı muḳarrun-leh mesfûr bi’l-müvâcehe taṣdîḳ itdükde mâ veḳa‘a kütibe fî’l-mezbûr. (Tefvîz-i hakk-ı tasarruf)

Şuhûd: Aḥmed Çelebi b. ‘Abdî, Sinân Çelebi b. Mûsa Beg, Ramaḍân Beg b., Kâsım Beg b. ‘Abdullâh, İskender Beg b. ‘Abdullâh.

679. Hacı Yusuf oğlu Ahmet, işbu kayıt sahibi Hasan oğlu Hüseyin'in huzurunda ikrar etti: Mezkûr Hüseyin'e mülkiyeti kendine ait ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinde olup Osman Halife'nin mülküne, Hacı Yusuf Sabbağ'ın mülküne, Mehmet oğlu Mehmet'in mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını içerdiği bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 3200 dirhemdir. Bu bey' sahih ve şer'îdir. Mukırrın ikrarı mezkûr müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili olay 1009 yılı Cemâziyelevvel ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Mehmet b. Yusuf, Memi b. Mustafa Bayram b. Hızır ve Durmuş.

680. Rahmetli Kasım Subaşı Vakfı'nın mütevellîsi Mustafa oğlu Muharrem, işbu kayıt sahibi, Abdullah oğlu Ali'ye mülkiyeti adı geçen vakfa ait olan bir değirmeni belirli bir üçret karşılığında kiraya verdi. Kira üçreti, günlük 8 gümüş dirhemdir. Değirmen, Bursa vilayetinin Debbağlar pazarında bulunmaktadır. (Kira akdi)

Şâhitler: Mecliste bulunanlar.

62A

681. Mehmet kızı Gülsüm isimli kadın ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Abdullah oğlu Rıdvan'a mülkiyeti kendine ait ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Kurşunlu mahallesinde olup bir oda, bir özel oda ve bir ahırı içermektedir. Yerleşim mekânı, Sultan Hatun'un mülküne, Terzi Resul'ün mülküne, Hacı Mehmet oğlu Mehmet'in mülküne ve ismi geçen mahallenin mescidine sınırdır. İlgili yerleşim mekânını içerdiği bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 1400 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer'î, net ve mer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili olay 1009 yılı Cemaziülevvel ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Ferhat b. Abdullah, Hacı Mustafa b. Mehmet ve mecliste bulunan diğerleri.

682. Bu şer‘î kaydın yazılması ve gönderilmesini isteyen cerh ve tadil mahallinde (mahakemede) nakil ve tahvile Tokat vilayetinin Meydan mahallesinin sakinlerinden Hafız Mehmet’in oğlu Mustafa ve kızı Siti Şah taraflarından, Bursa vilayetinin sakinlerinden Hacı Mustafa ve Hacı Murat oğlu İbrahim’in zimmetlerinde halen standart ölçülü 4000 dinar altın ve 500 kuruş karz-ı hasen-i şer‘îleri olduğu ile ilgili sadır olan sahih ve şer‘î davada isimleri geçen davacılardan şahit istenilince, Tokat vilayetinin ahalisinden İvaz oğlu Hasan Bey ve Molla Ahmet oğlu Molla Hüsam isimli iki adil şahıs halihazırda davacıların mezkûr davaların zimmetinde zikredilen dinar ve kuruşun olduğuna dair şahitlik etmişlerdir. Bu şahitlik sahih ve şer‘î olup şahitliğin kabul şartlarına riayet ettikten sonra kabul edilmiştir. Sonra Mustafa ve Siti Şah’ın her ikisi kendi yerlerine işbu kayıt sahibi Mahmut oğlu Molla Kasım’ı mezkûr karzın kabzı için bu davayı yürütmek, hâkimin yanında savunmak vesaire ilgili gerekli olacak işlemler için vekil tayin etti. Bu vekalet sahih ve şer‘î olup vekil tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Binaenaleyh Bursa vilayetinin adil hâkiminin (aum) (afmbfy) yanında ve kaydın ulaşılacağı asil ve naiplerin yanında durumun hakikati ortaya çıktı, tekrar talep edip sormaya gerek kalmadı. Allah’ın tarafından sevaba nail olmak ümidiyle! Bu olay 1009 yılı Rebiülevvel ayının ilk gününde gerçekleşip kaleme alındı. (Şâhitlik, vekalet ve karz-ı hasan)

Şâhitler: Mehmet Efendi b. Kâdı Mustafa ve onun kardeşi Hacı Hasan, Nebi b. İbrahim, Molla Hasan b. Ali ve İbrahim b. Hasan.

683. Mehmet oğlu Hacı Mustafa ikrar etti: Bu tarihten altı ay önce işbu kayıt sahibi, Abdullah oğlu Musa’ya mülkiyeti kendine ait olan bir bahçeyi satmıştır. Bahçe, Çınar bahçesi diye bilinen Fidye Kızık köyünde olup Ramazan oğlu Sefer’in mülküne, Ata Çelebi’nin mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Bahçe arsasının mukataası belirli ve kabzedilen semendir ki miktarı rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 35 dirhemdir. Bu ikrar sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Sefer b. Ramazan, Peri Halife b. Veli, Şemsülimam, Baba Mustafa b. Bekir, Hacı Osman b. Bekir, Hacı Rıdvan b. Abdullah, Mehmet Çelebi b. İvaz, Mehmet b. Veys ve Mehmet Karaca.

684. Mezkûr müşteri de bu bahçeyi bey‘ bi’l-istiğlal tarikiyle Lağer Nasuh oğlu Mustafa Çelebi Vakfı’nın mütevellîsi Halil oğlu Mustafa’ya 4000 dirhem mukabilinde satmıştır. Sonra 400 dirhem karşılığında kiraya almıştır. Bu ikrar mukarrun-leh tarafından tasdik edilmiştir. Bu olay gerçekleşti. (Bey‘ bi’l-istilal)

Şâhitler: İsimleri geçen şâhitler.

685. Yorgi oğlu Yetto ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Dimitri kızı Keryakne’ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Kocanaip mahallesinde olup bir alt kat oda, bir üst kat oda, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Ramazan oğlu Hasan’ın mülküne, Karamanlı Hatun’un mülküne, Ahmet kızı Fatma’nın mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını içerdiği bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 6000 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili olay geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Mehmet b. Abdi el-Müezzin, Ahmet b. Abdullah el-İmam, Hasan b. Ramazan, Ahmet b. Davut, Bayezid b. Sefer, Kabil b. Abdullah ve Ahmet b. Mehmet.

686. Rahmetli Bekir Zade Vakfı’nın temsilcisi Abdürrahim oğlu Fazlullah, işbu kayıt sahibi Hüseyin oğlu Bali’ye mülkiyeti vakfa ait olan bir kumaş dükkânını kiraya verdi. Dükkân, Uzun Çarşı diye bilinen pazarda olup mezkûr vâkıfa ait olmakla beraber kendi bölgesinde bilindiği sebebiyle tanıtım ve sınırlarını beyan etmeye gerek duyulmamıştır. Dükkânı, belirli bir müddet belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira müddeti, ekteki tarihten itibaren tam üç seneye kadar olup kira üçreti yıllık 500 rayiç gümüş dirhemdir. (Kira akdi)

Şâhitler: Hasan b. Mehmet, Ali b. Sefer, Keyvan b. Abdullah, Mehmet b. Abdullah vd.

62B

687. Bursa vilayetinin Sadi Fakih mahallesinde sakin olan Hızır oğlu Alem Şah Çelebi ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Rusyalı Abdullah oğlu Rıdvan isimli kölesini

mükatebe yoluyla belirli bir hizmet karşılığında azat etmiştir. Hizmet müddeti, hainlik ve firar olmaksızın 10 sene ardışıktır. Mezkûr köle de bu mükatebe yoluyla azadı kabul etmiştir. Bu mükatebe ve kabulün her ikisi sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Mükatebe yoluyla köle azadı)

Şâhitler: Abdullah b. Yusuf, Ali b. İbrahim, Hamza b. Mustafa, Fethullah b. Ali, Mahmut b. Yusuf ve Nur b. Hamza.

688. Bursa vilayetinin Sadi Fakih mahallesinde sakin olan Hızır oğlu Alem Şah Çelebi ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Eflaklı Abdullah oğlu Piyale isimli kölesini mükatebe yoluyla belirli bir hizmet karşılığında hainlik yapmaksızın firar etmeden dürüst bir şekilde boyun eğerek hizmet etmesi şartıyla azat etmiştir. Hizmet müddeti, 10 sene ardışıktır. Mezkûr köle de bu mükatebe yoluyla azadı kabul edip yukarıdaki şartlara riayet ederek hizmeti yerine getirmeyi üstlenmiştir. Bu mükatebe ve kabulün her ikisi sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Mükatebe yoluyla köle azadı)

Şâhitler: İsimleri geçen şâhitler vd.

689. Maḥrûse-i Brusa’da vâki‘ merḥûm Pîr Emîr Efendi vaḳfına ḥâlâ ḳāyim maḳām-ı mütevelli olan faḫrü’l-ümme ‘Abdülkerîm bin ‘Abdullâh meclis-i şer‘de el-Ḥâc Yûsuf bin Bekir maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüb vaḳf-ı merḳūmdan Gökdere nâm mevḍi‘de vâki‘ vaḳfına intimâyla taḥdîd ve tavṣîfden müstaġnî olan bir bâb değirmeni yevmî sekiz akçe hesâbı üzere târîḫ-i kitâbdan üç yıl tamâmına değin mezbûr el-Hâc Yûsuf’a îcâr idüb ol daḫi vech-i meẕkûr üzere istîcâr ve ḳabûl eyledi didikde muḳırr-ı mezbûrı iḳrârında mukarrun-lehu’l-merkûm Yusuf dahi vicâhen ve şifâhen tasdik eyledikden sonra zikrolunan değirmenin lâzim müremmâtını müste’cir-i mezkûr kendü mâlından harç ve sarf etmek üzere muta‘ahhid oldukda vâki‘-i hâl bi’t-tâleb kayd olındı tahrîren fi’t-târihi’l-mezbûr. (İcâre akdi)

Şuhûd: Mehmed b. Murad, Mahmud b. Yusuf, Ahmed b. Salih, Recep b. Hamza ve gayrihim.

690. Yakup Bey oğlu Ebu Bekir ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Yano oğlu Dini'ye bir üzüm bağını 600 rayiç gümüş dirhem karşılığında satmıştır. Üzüm bağı, Tepecikte olup mezkûr müşterinin mülküne, Kara Hasan Bali'nin mülküne, Bali oğlu Mustafa'nın mülküne, Kosta'nın mülküne ve umumi yola sınırdır. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Şaban Bey b. Abdullah, Hızır Bey b. Osman, Oruç Bali b. Rüstem, Bali b. Mustafa vd.

691. Kite kasabasının Kurşunlu köyünden Englor oğlu Yani ikrar etti: Bursa vilayetinde vefat eden rahmetli Hâce Bayındır Vakfı'nın mütevellîsi işbu kayıt sahibi mezkûr Bayındır oğlu Ali Çelebi ile yaptığım muamele sebebiyle zikredilen vakfın malından ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 4040 dirhem zimmetimde alacak vardır. Bu alacak ödemem gereken bir alacaktır. 4400'ü karz-ı şer‘îden ve 440'ı karz-ı şer‘î dışında satın alıp kabzettiğim ince pamuklu kumaş semeninden müeccel olarak oluşmaktadır. Borç müddeti, 1008 yılı Ramazan ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadardır. Bu ikrar sahih ve şer‘î olup alacaklı tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. Sonra geçen tarihte mezkûr meblağ için Keryaki oğlu Banol kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. (Borç ve kefalet)

Şâhitler: Hacı b. Seydi, Mehmet b. Pir Ahmet, Mustafa b. Ali vd.

692. İbrahim oğlu Mehmet ikrar etti: İbrahim kızı Emine'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Alaeddincik mahallesinde olup bir oda, sofa, serdâb ve özel oda altında ahırı içermektedir. Yerleşim mekânı, Behram oğlu Hasan Çelebi'nin mülküne, Mehmet el-İmam oğlu Ali'nin mülküne, Bilal el-Müezzin oğlu Mustafa'nın mülküne ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 9000 dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘îdir. İlgili ikrar sahih bir ikrardır. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Sefer b. İbrahim, Mustafa b. Bilal, Ahmet b. Hasan, Hasan Çelebi b. Ferraz, Mehmet b. Mehmet, Mehmet b. Murat el-Muhzır vd.

693. Maḥrûse-i Brusa'da Ḥisârḳapusı Maḥallesi'nde bundan aḳdem mürd olan Simo veled-i Tuṭri nâm ẕımmîniñ emerd Oġlı Ṣofya Nuz nâm kimesne meclis-i şer‘de

Anasi Paşatone bint Bali ve evi babası Mosiḳo maḥzarlarında taḳrîr-i kelâm idüp mürd olan babam mezbûr Simo'dan baña intiḳāl iden emlâk ve erzâḳdan cüzvî ve küllî ḥiṣṣe-i şer'iyyemi bi't-tamâm ve'l-kemâl alup ḳabḍ itdüm. Ḫuṣûṣ-ı mezbûra müte'alliḳ mezbûrlar ile aṣla ve ḳaṭ'a da'vâ ve nizâ'ım yoḳdur. Eger ḫuṣûṣ-ı mezbûra müte'alliḳ benden veyâ vekîlümden ba'de'l-yevm da'vâ ve ṭaleb ẓuhûr iderse 'inde'l-ḥükkâmi'l-kirâm mesmû' ve maḳbûl olmaya deyu iḳrâr-ı i'tirâf itdükde muḳırr-ı mezbûruñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârın mesfûrân Paşaṭona ve Mosiḳo bi'l-müvâcehe taṣdîḳ idüp mâ veḳa'a ketb ü taḥrîr olındı. (Mîrâṣ)

Şuhûd: Meḥmed b. Meḥmed, Muṣṭafa b. Meḥmed, Aḥmed b. Meḥmed, Şâḥrî, Dimo b. Bali, Ṣoma b. Niḳola.

63A

694. Kayıtta imzası bulunan hâkim, Ahmet oğlu Salih Çelebi isimli küçük çocuğun nafaka, kisve ve diğer gerekli ihtiyaçları için annesi kocasından boşanan Mehmet kızı Kerime'nin talebiyle ekteki tarihten itibaren rayiç olan gümüş dirhem üzerinden günlük 8 dirhem babası mezkûr Ahmet'in üzerine belirleyip takdir etti. Bu belirleme ve takdir etme sahih ve şer'îdir. Sonra hâkim, ismi geçen kadına mezkûr meblağın harcamasına, ihtiyaç duyduğunda borç almasına ve tahsil imkanını elde ettiği zaman kocasına müracaat etmesine izin verdi. Bu izin sahih ve şer'îdir. İlgili hüküm 1009 yılı Cemâziyelevvel ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Mahkeme tarafından küçük çocuğun nafakasının belirlenip takdir edilmesi)

Şâhitler: Ali Efendi el-Müderris, Hacı Bayram b., Recep b. Hamza, Mahmut b. Yusuf vd.

695. Maḥrûse- Brusa'da 'Azb Beg Maḥallesi sâkinlerinden Ca'fer bin Ḫüsrev nâm kimesne maḥfil-i ḳaḍaya ḥâḍır olup bâ'iṯetü hâẕa'l-kitâb Siryâne bint 'Abdullâh nâm ẕımmiye maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp maḥalle-i mezbûrede vâḳi' bir ṭarafı Dede ẕımmî dimekle ma'rûf ẕımmî mülkine ve iki ṭarafı Dimitri nâm ẕımmî mülkine ve bir ṭarafı daḫi ṭarîḳ-i 'âmma maḥdûd ve mümtâz olan menzilimiñ nıṣfını mezbûre Sirina'ya beş biñ naḳd-i râyicü'l-vaḳt akçeye bey' bât-ı ṣaḥîḥ-i şer'-î ile bey' idüp ḳabḍ-ı ṯemen ve teslîm-i mebî' itdüm. Ba'de'l-yevm menzil-i mezbûruñ nıṣfı mezbûreniñ mülk-i müşterâsı olup

keyfe mâ yeşâ’ ve yeḫtâr mutaṣarrıfa ola didükde muḳırr-ı mezbûruñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârın muḳarrun-lehu’l-merḳūme bi’l-müvâcehe taṣdîḳ ve taḥkîk itdükde mâ hüve’l-vâḳi‘ bi’ṭ-ṭaleb ḳaydolındı. Taḥrîren fî evveli min şehri Cemâziyelevvel sene tis‘a ve elf. (Bey‘ bat-ı sahih-i şer‘î)

Şuhûd: Ḥüseyin b. Ḥasan, Aḥmed b. Maḥmûd, ‘Alî b. Ḫalîl, Muṣallî b. Eyyûb.

696. Maḥrûse-i Brusa’da vâḳi‘ merḥûm ‘Abdî Çelebi Vaḳfı’na ḥâlâ mütevelli olan Yûsuf bin ‘Abdullâh nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîfde Yûsuf bin Meḥmed, nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp mezbûr Yûsuf’uñ ḥâlâ sâkin olduġı mülk-i menzilini vaḳf-ı mezbûr mâlından beş biñ aḳçeye bey‘ itmiş idüm. Ḥâlâ alınmasın ṭaleb iderüm, suâl olınsun didükde ġıbbe’s-suâl mezkûr Yûsuf cevâb virüp fî’l-vâki‘ bi ṭarîḳu’l-istiġlâl beş biñ eski aḳceye bey‘ itmişdür. İle’l-ân zimmetinde deynümdür didükde lâkin ḥîn-i bey‘de râyic olan aḳce ḥâlâ kâside olmaḳ ile edâsı müte‘azzar olup ḥaḍret-i imâm Yûsuf raḥimehullâh ḳavl-i şerîfleri üzere derâhim-i mağşûşe’niñ ḥîn-i bey‘de olan ḳıymet-i i‘tibâr olınup zikrolınan beş biñ aḳce derâhim-i ceyyide-i cedîdeden üc biñ râyicü’l-vaḳt aḳce ile îfâ olınmaḳ lâzım gelmegin edâsı ile tenbih olınduḳda bu veşîḳa-i şârîḥatü’l-beyân ketb ü taḥrîr olınup yed-i ṭâlibe vaḍ‘ u def‘ olındı ki vaḳt-i ḥâcetde iḥticâc idene taḥrîren fî avâḫiri şehri Cemâziyelevvel li-sene tis‘a ve elf. (Bey‘ bi’l-istiglal)

Şuhûd: Maḥmûd b. Yûsuf, Receb b. Ḥamza el-muḥḍır, Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed b. Murâd ve ġayrihim.

697. Maḥrûse-i Brusa’da Ḥisârḳapusı Maḥallesi’nde bundan aḳdem mürd olan Simo veled-i Toṭri nâm zımmîniñ ‘aḳl-ı bülûġına mu‘terif olup sinnîniñ daḫi taḥammüli olan oġlı Sofyanuz nâm zımmî meclis-i şer‘-i şerîfde anası Paşaṭuna bint Bali ve eviñ babası Mosiḳo maḥḍarlarında taḳrîr-i kelâm idüp mürd olan babamız mezbûr Simo’dan baña intiḳāl iden emlâk ve erzâḳdan cüzvî ve küllî ḥiṣṣe-i şer‘iyyemi bi’t-tamâm ve’l-kemâl alup vaṣim yedinden kendüm ḳabḍ itdüm. Ḫuṣûṣ-ı mezbûra müte‘alliḳ benden veyâ vekîlümden mezbûrlar ile aṣla ve ḳaṭ‘a da‘vâ ve nizâ‘ ṣudûr iderse ba‘de’l-yevm ‘inde’l-ḥükkâmi’l-kirâm mesmû‘a ve maḳbûle olmaya deyu iḳrâr ve i‘tirâf itdükde muḳırr-ı mezbûruñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârın mesfûrân Paşaṭona ve Mosiḳo bi’l-müvâcehe taṣdîḳ idüp mâ veḳa‘a ḳayd olındı. Taḥrîren fî avâḫiri şehri Cemâziyelevvel min şuhûri sene tis‘a ve elf mine’l-hicrati’l-muḥammediyye. (Mîrâṣ)

Şuhûd: Meḥmed b. Meḥmed, Muṣṭafa b. Meḥmed, Dimo b. Yani, Ṣoma b. Niḳol, Müşâvî.

698. Yani oğlu Maynos ve kız kardeşi Krakne ikrar etti: İşbu Lağer Nasuh oğlu rahmetli Mustafa Çelebi Vakfı'nın mütevellîsi Halil oğlu Mustafa'ya miras tarikiyle onlara intikal eden bir yerleşim mekânını satmışlar. Yerleşim mekânı, Kayabaşı mahallesinde olup Avşare'nin mülküne, Dimitri'nin mülküne, umumi yola ve İvaz'ın mülküne sınırdır. Yerleşim mekânını, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmışlar. Semen miktarı, 5000 dirhemdir. Sonra satıcılar sattıkları yerleşim mekânını kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını tahliye ettikten sonra 1009 yılı Muharrem ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira üçreti, vasfı zikredilen dirhem üzerinden 500 dirhemdir. Ondan sonra yerleşim mekânı ve kira üçretinin tahsili için Totri oğlu Nikola ve Nikola oğlu Deyani kefil olmuşlardır. Bu kefalet sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. İlgili olay geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bi'l-istiğlal ve kefalet)

Şâhitler: Murat b. Ali, Mehmet b. Hızır, Abdi b. Mustafa, Mehmet b. Mustafa, Mahmut b. Hüseyin vd.

699. Abdullah kızı Kamer ikrar etti: İşbu kocası kayıt sahibi Müezzin Mehmet oğlu Mahmut'tan muhâlea yoluyla kocasından nikahta aldığı mehri (miktarı ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 5000 dirhemdir.) geri kocasına verme, iddet nafakası ve zevciyet hukukna dair bütün davalardan vazgeçme karşılığında boşanmıştır. Bu muhâlea sahih ve şer'îdir. Artık Kamer kocasından ayrılmıştır. Kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her biri bütün dava ve çekişmelerden birbirlerinin zimmetlerini husumete son verici bir şekilde ibra etmişlerdir. İlgili ikrar ve itiraf sahih net ve mer'î olup kocası Mahmut tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. (Muhâlea ve ibra)

Şâhitler: Mustafa b. Veli el-İmam, Abdürrezzak b. Mehmet, Mehmet b. Hüseyin, Hüseyin b. Yakup, Mustafa b. Ahmet, Mehmet b. Murat ve Recep b. Hamza.

63B

700. Budur ki Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Ḥisârḳapusı Maḥallesi'nde sâkin olan Ṣofyuz veled-i Simo nâm ẕımmî meclis-i şer'-i şerîfe gelüp işbu ṣâḥibü'l-kitâb ḳarındaşı Toṭri veled-i Simo nâm ẕımmî maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp babamuz Halek mezbûrdan irṯ-i şer'le intiḳāl idüp maḥrûse-i mezbûreden Balıkbazarında vâki' 'inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-ḥudûd olan meyḫâneden mülk-i mevrûṯum olan nıṣfı ḥiṣṣe-i şer'iyyemi ḳarındaşum mezbûr Toṭri'ye cemî' âlât ve esbâb ile dört biñ naḳd-i râyic fî'l-vaḳt bey' bât-ı ṣaḥîḥ-i şer'-î ile bey' idüp ḳabḍ-ı ṯemen ve teslîm-i mebî' itdüm. Ba'de'l-yevm dükkân-ı mezbûr meẕkûruñ mülk-i müşterâsı olup keyfe mâ yeşâ' ve yeḫtâr mutaṣarrıf ola didükde mâ hüve'l-vâḳi' bi'ṭ-ṭaleb ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫiri şehri Cemâziyelevvel min şuhûri sene tis'a ve elf. (Bey' bât-ı ṣaḥîḥ-i şer'-î)

Şuhûdü'ḥâl: Meḥmed b. Meḥmed, Bekir b. Memmî, Evrenos b. 'Abdullâh, Maḥmûd b. 'Abdullâh, Meḥmed b. 'Abdullâh, Maḥal b. Yani, Yani b. Yorgi, Niḳola b. Estadi, Moliḳo b. Fota, Dimo b. Yani ve ġayrihim.

701. Aşağıda ayrıntısıyla ifade edilecek olan satım akdinin ikrarı için Mehmet kızı Fatma tarafından şer'î vekil tayin edilen Hilal oğlu Mustafa vekaleti şer'î ispat yoluyla sabit olduktan sonra ikrar etti: İsmi geçen müvekkilesi, işbu kayıt sahibi Mihal oğlu Yorgle isimli zimmî'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Kite kazasının Kurşunlu köyünde olup bir oda, bir özel oda, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Sarı Morbuy'un mülküne, mezkûr müşterinin mülküne, Azori'nin mülküne ve Ağsasğtus'un mülküne sınırdır. Yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 3000 dirhemdir. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Yusuf b. İvaz, Mehmet Bey b. Abdullah, Ali Bey b. Veli, Prei Hâce b., Kara Bostan b., Nasuh b. İlyas, İvaz b. vd.

702. Maḥrûse-i Brusa ahâlisinden işbu ḥâmilü'l-kitâb 'Ömer bin Celpvirdi nâm kimesne meclis-i şer'de 'Ömer bin 'Abdullâh maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp bundan aḳdem mezbûr 'Ömer'iñ boyacı odalarında sâkin olduġı bir bâb odayı iki yüz aḳce aġırlıḳ ile baña teslîm eyledi. Şimdi virmezüm deyu inkâr ider, suâl olınsun didükde ġıbbe's-suâl mesfûr 'Ömer ẕikrolınan iki yüz aḳceyi aġırlıḳ ṭarîḳiyle meẕkûruñ yedinden alup merḳūm

odayı teslîm eyledüm deyu iḳrâr eyledükde muḳırr-ı merḳūmuñ vech-i meşrûḥ üzere ṣâdır olan kelâmın muḳarrun-lehu merḳūm ‘Ömer vicâhen taṣdîḳ idüp mâ hüve’l-vâḳi‘ ketb olındı. Taḥrîren fî ava’ili şehri Cemâziyelâḫir sene tis‘a ve elf. (Vedî‘a)

Şuhûd: Meḥmed b. Yûsuf, Receb b. Ḥamza, Muṣṭafa b. Yûsuf.

703. Mustafa oğlu Hasan ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Abdülhay oğlu Abdulgaffar’a mülkiyeti kendine ait olan bir dükkânı satmıştır. Dükkân, Bursa vilayetinde bulunun Cami-i Kebir’in yakınında olup Hacı İvaz oğlu Mahmut’un mülküne, Kamiloğlu’nun mülküne, Maden Sofi’nin mülküne ve umumi yola sınırdır. Dükkânı, bütün sınır ve haklarıyla birlikte rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 13000 dirhemdir. İlgili ikrar gerçekleşti. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Halil b. Nebi, Hızır b. Hüdaverdi, Hacı Ali b. Veli, Mahmut b. Hamza, Hacı İvaz b. Mahmut, Veli b. İsmail, Ali b. Mustafa vd.

704. Gemlik kazasının Katırlı köyünde sakin olan Bekçe oğlu Ali ikrar ve itiraf etti: İşbu kayıt sahibi, Cafer oğlu Hacı Muhammed’e mülkiyeti kendine ait olan bir üzüm bağını satmıştır. Müşteri üzüm bağını kendi malıyla bey‘ bi’l-istiğlal tarikiyle satın almıştır. Üzüm bağı, mezkûr köyde olup Saltık’ın mülküne, Bekçe’nin mülküne, Ahmet’in mülküne ve umumi yola sınırdır. Üzüm bağını içerdiği bütün müştemilatıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında bütün ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 4000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı üzüm bağını kiralamak isteyince, alıcı kira akdinin şartlarına riayet ettikten sonra üzüm bağını ekteki tarihten itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira üçreti vasfı zikredilen dirhem üzerinden 400 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer‘îdir. Dükkân arsasının mukataası rayiç olan gümüş dirhem üzerinden yıllık 30 dirhemdir. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer‘î, net ve mer’î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. Ondan sonra mezkûr dükkân ve kira üçretinin tahsili için Musa oğlu Saltık kefil oldu. Bu kefalet icap kabulü ihtiva etmektedir. İlgili olay 1009 yılı Cemâziyelevvel ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bi’l-istiğlal ve kefalet)

Şâhitler: Seyyid Nebi b. Seyyid Veli, Mahmut b. Veli, Hüseyin b. Hasan, Zeyni b. Mehmet, Mustafa Kulayı vd.

64A

705. Meclis-i şer‘-i şerîf-i şâmih-i imâdda Abdullah kızı Amine isimli kadın ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Mehmet oğlu Hüseyin Bey’e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Cumalı Kızık köyünde olup bir oda, bir özel oda, ahır, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Ahmet oğlu Bostan’ın mülküne, Mehmet Çelebi’nin mülküne, mezkûr müşterinin mülküne ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 5000 dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘î olup alıcı tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili olay 1009 yılı Cemâziyelevvel ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ mutlak)

Şuhûdü’l-hâl: Hasan b. Durmuş, Mehmet b. Ali, Mehmet b. Osman, Bostan b. Mehmet ve Hasan b. Murat.

706. Hâkim, Hasan Çelebi kızı Ayşe isimli küçük çocuğun nafaka, kisve ve diğer gerekli ihtiyaçları için terbiye ve bakımında olan annesi Abdullah kızı Aftap Hatun’un talebiyle ekteki tarihten itibaren rayiç olan gümüş dirhem üzerinden günlük 4 dirhem babası mezkûr Hasan Çelebi’nin üzerine belirleyip takdir etti. Bu belirleme ve takdir etme sahih ve şer‘îdir. Sonra hâkim isimi geçen kadına mezkûr meblağı harcamasına, ihtiyaç duyduğunda borç almasına ve tahsil imkanını elde ettiği zaman kocasına müracaat etmesine izin verdi. İlgili hüküm gerçekleşip kaleme alındı. Vs. (Mahkeme tarafından küçük çocuğun nafakasının belirlenip takdir edilmesi)

Şâhitler: Ali b. ……, Hacı Abdi b. Mehmet, Yahya b. Mehmet, Mahmut b. Yahya vd.

707. Rahmetli Mahmut Bey Vakfı’nın mütevellîsi Abdülhalil oğlu Mehmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Seyyid İlyas oğlu Seyyid Veli’ye mülkiyeti mezkûr vakfa ait olan bir hânı belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Hân, Bursa vilayetinin pazarlarından Gelincik pazarında olup Eski Beyi demekle bilinmektedir. Kira üçreti, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden her bir buçuk yılda 45000 dirhemdir. Her ayın sonunda kira üçretinin ödenmesi şart koşulmuştur. Bu kira akdi sahih ve şer‘îdir. Sonra kira üçretinin tahsili için Ali oğlu İbrahim, Derviş oğlu Eyüp ve

Abdullah oğlu Hacı Yusuf kefil olmuşlar. Bu kefalet sahih ve şer'îdir. Söz konusu ikrar gerçekleşti. (Kira akdi ve kefalet)

Şâhitler: İbrahim Efendi b. Mustafa, İbrahim b. Yahya, Mustafa b. Sinan, Mahmut b. Yusuf, Mahmut b. Abdulhalim, Mahmut b. Yusuf vd.

708. İbrahim kızı Ayni ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Bursa vilayetinde bulunan İshak Şah Mahallesi Vakfı'nın mütevellîsi Mehmet oğlu Tayyip Çelebi'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmışlar. Yerleşim mekânı, …….. Mesut mahallesinde olup Abdullah oğlu Hacı Sinan'nın mülküne, Haydar oğlu Hacı Yakup'un mülküne ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmışlar. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 6000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını tahliye ettikten sonra ekteki yılın Muharrem ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar kiraya vermiştir. Ondan sonra yerleşim mekânı ve kira üçretinin tahsili için Ahmet oğlu Mustafa Çelebi kefil olmuştur. Bu kefalet icap kabulü içermektedir. (Bey' bi'l-istiğlal ve kefalet)

Şâhitler: Ahmet b. Mehmet, Ali b. İsmail el-İmam, Mehmet b. Ahmet, Zeyni b. Maden, Hüseyin Çelebi b. Hacı Recep, Mehmet Çelebi b. Mehmet, Mehmet b. Hacı Mahmut vd.

709. Pervane oğlu Muharrem ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Hüseyin oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Abdurrahman mahallesinde olup bir oda, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası 30 dirhemdir. Yerleşim mekânı, Mustafa oğlu Abdullah'ın mülküne, Selim oğlu Mehmet Çelebi'nin mülküne, Daye Böle'nin mülküne ve özel yola sınırdır. Yerleşim mekânın belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen mikrtarı, 6500 gümüş dirhemdir. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Peri Halife b. Veli, Mustafa b. Kurt, Mustafa b. Pirek, İbrahim b. Abdullah, Perviz b. Abdullah, Mehmet b. Bayram b. Abdullah vd.

710. Hüseyin oğlu Mehmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Mehmet oğlu Recep'e mezkûr yerleşim mekânını rayiç gümüş dirhem üzerinden 6640 dirhem karşılığında Cemâziyelevvel ayın ortalarında satmıştır. (Bey' mutlak)

Şâhitler: İsimleri geçen şâhitler.

711. Reyhan Paşa mahallesinde oturan Beyti kızı Selime ikrar etti: İşbu kayıt sahibi ……, sol bileği ve sol gözünde ben bulunan, orta boylu Rusyalı Abdullah kızı Hümayun isimli cariyesini tedbir yoluyla azat etmiştir. Bu ikrar sahih ve şer'î olup ismi geçen cariyenin tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. Binaenaleyh Selime de diğer esas hür insanlar gibi hür olup onların lehinde ve aleyhinde olan her şey onun için de geçerli olacaktır. Bu vaka 1009 yılı Cemâziyelevvel ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Tedbir yoluyla cariye azadı)

Şâhitler: Hacı Abdullah b. Seydi, Hacı Emin, Mehmet Çelebi b. Yar Ahmet, Hal b. Ahmet, Mustafa Çelebi b. Ahmet ve Mustafa b. Yusuf.

64B

712 Maḥmiye-i Brusa sâkinelerinden Ḳufûne bint Murâd nâm ẕımmiye meclis-i şer'de ḳarındaşı 'Ali Beg ibni 'Abdullâh nâm Yeñiçeri maḥdarında taḳrîr-i kelâm idüp yine maḥmiye-i mezbûre maḥallâtından Demḳapu Maḥallesi'nde ḥudûdınıñ bir ṭarafı Pürḳazlı ve bir ṭarafı Ṣafer Beg ve bir ṭarafı Flonor ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i 'âmm ile maḥdûd olan bir ev ve bir bâġçe ve bir ṣofa ve bir fırın ve bir müşterek ḳuyı ve bir müşterek ḳapuyı müştemil ve her senede sekiz aḳce 'arṣasınıñ muḳaṭa'ası olan mülk-i menzilümi mezbûr ḳarındaşum 'Ali Beg'e üc biñ râyic fî'l-vaḳt aḳceye bey' bât-ı ṣaḥîh ile bey' idüp teslîm-i mebî' ve ḳabḍ-ı ṣemen itdüm didükde mezbûr 'Ali Beg muḳırra-i mezbûreyi İḳrâr meşrûḥında bi'l-müvâcehe taṣdîḳ idüp ṭarafeynden ṣıḥḥat-i bey' ve şirâye ḥükm birle Ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâi'li şehri Cemâziyelâḫire sene tis'a ve elf. (Bey' bât-ı ṣaḥîh-i şer'î)

Şuhûd: Süleymân Beg b. 'Abdullâh, Ḫıḍır b. Dervîş, el-ḥâc Yûsuf b. 'Abdullâh, Muṣṭafa b. Meḥmed.

713. Budur ki maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Maḥalle-i Ṭayyib Ḫâce Maḥallesi sâkinelerinden 'Âyşe bint Memi Çelebi nâm ḫâṭunıñ ṭarafından ḫuṣûṣ-ı âti'ẕ-ẕikre vekîl-

i şer‘î olan Bedredddîn Efendi ibni ‘Ali nâm kimesne maḥfil-i ḳaḍaya gelüp ṣâḥibu hâẕa’l-kitâb Ḳaḳulye veled-i Bostan nâm ẕımmî maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp müvekkilem mezbûre ‘Âyşe’niñ eb-i müteveffasından irṯ-i şer‘le intiḳāl iden ḥiṣṣe-i şer‘iyyesin bir ṭarafı Muṣṭafa Beg ibni ‘Abdullâh, bâġçesine ve bir ṭarafı vâdiye ve iki ṭarafı ṭarîḳ-i ‘âmma olup ve arḍ-ı mukâtâsı her sene doḳsan aḳceye olmaḳ üzere mezbûr Ḳaḳulye’ye kendü ḥiṣṣesin biñ naḳd râyicü’l-vaḳt aḳceye bey‘ bât-ı ṣaḥîḥ ile bey‘ idüp ḳabḍ-ı ṯemen ve teslîm-i mebî‘ itdüm didükde bâġçe-i mezbûre mülki müşterâsıdur. Keyfe mâ yeşâ‘ ve yeḫtâr mutaṣarrıf ola deyucek vekîl-i mezbûruñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârın muḳarrun-lehu’l-merḳūm vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ idicek mâ hüve’l-vâki‘ bi’ṭ-ṭaleb ḳaydolındı. Fî’t-târîḫi’l-mezbûr sene tis‘a ve elf. (Bey‘ bât-ı ṣaḥîḥ-i şer‘-î)

Şuhûd: Velî b. Maḥmûd, Yûnus b. Abdullâh, Muṣṭafa b. ‘Abdullâh, Maḥmûd b. Aḥmed, Muṣṭafa b. Arslan, Aḥmed b. Yûsuf ve ġayrihim.

714. Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Üftâde Efendi Maḥallesi’nden Cemîle bint İbrâhîm ve oġlı Meḥmed Beg meclis-i şer‘e ḥâḍırân olup işbu ḥâmilü’l-kitâb Kite Nâḥiyesi’nde Demürciler nâm ḳaryeden İbrâhîm bin ‘Ali müvâcehesinde iḳrâr ve taḳrîr-i merâm ḳılup bundan aḳdem vefât iden ḳızım Râbi‘anıñ zevci mezbûr İbrâhîm ẕimmetinde mehr-i mü’eccelinden beş biñ aḳçe lâzım el…. ḳalmışdı. Baña ve oġlum mezbûr Meḥmed Beg’e ve li-ümm ḳızḳarındaşı olan ḳızım Ṣâliḥa’ya intiḳāl idüp ṭaleb eyledügümüzde mâbeynümüzde münâz‘ât-ı keṯîre vâki‘ olmış idi. Ḥâlâ araya muṣliḥûn tavassuṭ idüp ve bizim ẕimmetümüzden mezbûr İbrâhîm ṭaleb eyledügi biñ yedi aḳçeden İbrâhîm ferâgât idüp ṭarafından ḳaṭ‘-ı nizâ‘ olınup min ba‘d haẕa bizden ve mezbûr İbrâhîm’den da‘vâ ṣâdır olursa ‘inde’l-ḥükkâm istimâ‘ olınmaya didükde ġıbbe’t-taṣdîḳ bu vesîḳa…….. Taḥrîren fî avâsıṭı şehri Cemâziyelâḫire sene tis‘a ve elf. (Ṣulḥ)

Şuhûd: ‘Ali b. Meḥmed, el-ḥâc ‘Ali b. el-ḥâc Muṣṭafa, Meḥmed b. ‘Ali, Aḥmed b. ‘Ali, Muṣṭafa, b. Yûsuf, Aḥmed b. Ḥamza.

715. Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Baḫşî Beg nâm maḥalle sâkinlerinden Ḳalender bin ’Abdullâh nâm kimesne meclis-i şer‘de işbu ṣâḥibu’l-kitâb Muṣṭafa bin ‘Abdullâh müvâcehesinde iḳrâr idüp maḥalle-i mezbûrede vâḳi‘ bir ṭarafı Baḫşi Beg Vaḳfı’na ve bir ṭarafı Künḥâc mülkine ve bir ṭarafı Nârlucengân mülkine ve bir ṭarafı Muṣallî Çelebi mülkine ve bir ṭarafı maḥalle-i mezbûre mescîdine bu ḥudûd ile maḥdûd

bir beyt-i süflî ve bir oda mâ'-i cârîyi müştemil olup ve 'arṣasınıñ her sene on iki aḳçe muḳāṭa'ası olan mülk-i menzilümi üc biñ iki yüz râyic aḳceye bey' idüp meblaġ-ı mezbûruñ biñ aḳcesin ḥâlâ ḳabḍ itdüm. Bâḳīsinden beş yüz aḳcesin târîḫ-i kitâbdan on beş günden soñra ḳabḍ idüp biñ yedi aḳcesin daḫi altı ay tamâmından soñra ḳabḍ itmek üzere bey' bât-ı ṣaḥîḥ ile bey' idüp teslîm-i mebî' ḳabḍ itdüm didükde meẕkûr Muṣṭafa muḳırr-ı mezbûrı bi'l-müvâcehe taṣdîḳ idüp mucibi ile ḥükm birle bu veṣîḳayı taḥrîren fî avâsıṭı şehri Cemâziyelâḫir sene tis'a ve elf. (Bey' bât-ı ṣaḥîḥ)

Şuhûd: Maḥmûd b. Yûsuf, Receb b. Ḥamza, Muṣṭafa b. 'Abdullâh ve ġayrihim.

716. Meclis-i şer'-i şâmih-i 'imâdda Cafer oğlu Hüseyin isimli şahıs ikrar etti: Bursa vilayetinin mahallelerinden Debbağlar Mahallesi Vakfı'nın mütevellîsi işbu kayıt sahibi, Hacı Nebi oğlu Hacı Hüseyin ile yaptığım muamele sebebiyle mezkûr vakfın malından ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 3350 dirhem meblağ borç olarak zimmetimde vardır. Bu meblağ ödemem gereken bir borçtur. 3350 dirhemin 3500'ü karz-ı şer'îden ve 350'si karz dışında satın alıp kabzettiğim ince pamuklu kumaş semeninden müeccel olarak oluşmaktadır. Borç müddeti, ekteki ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadardır. Mukırrın ikrarı sahih bir ikrar olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edild. Sonra mezkûr meblağ için Ali oğlu Hayrettin Halife ve Bali oğlu Mehmet kefil oldular. Bu kefalet sahih olup icap kabulü içermektedir. Bu olay 1009 yılı Cemâziyelevvel ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Karz-ı şer'î, Borç ve kefalet)

Şâhitler: Ramazan Halife b. İmam, Ali Dede b. Mehmet, Hüseyin b. Ahmet ve Mahmut b. Yusuf.

717. Maḥrûse-i Brusa sâkinlerinden Muṣṭafa bin Ḫıḍır nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfe gelüp işbu ḥâmilü'l-kitâb el-ḥâc Muṣṭafa bin Es-Seyyid Maḥmûd nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp mezbûr el-ḥâc Muṣṭafa'dan doḳuz biñ altı yüz aḳceye bir Eflâḳiyyü'l-aṣl cârîye aldum. Meblaġ-ı merḳūmı bi't-tamâm ve'l-kemâl benden almışdur. Su'âl olınsun didükde mezbûr meẕkûr daḫi taṣdîḳ idüp mâ hüve'l-vâḳi' bi't-ṭaleb ḳaydolındı. Fî't-târîḫi'l-mezbûr. (Bey'u'l-cârîye)

Şuhûd: Aḥmed b. 'Ali, Rıḍvân b. 'Abdullâh, Muṣṭafa b. Yûsuf ve ġayrihim.

718. Maḥmiye-i Brusa tevâbi‘inden Gündere nâm ḳarye sâkinlerinden Yûsuf bin Mûsa nâm kimesne meclis-i şer‘de işbu ḥâmilü’l-ḥücce oġulları Meḥmed ve Muṣṭafa ve İbrâhîm müvâcehelerinde iḳrâr-ı şer‘î ḳılup mezbûrûn oġullarımıñ her birine çiftlügümde olan ḳara ṣıgır inek ve deve ve ġayrıdan on beş ṣıġırı hibe ve temlîk idüp anlar da meclis-i hibede ḳabḍ idüp min ba‘d hâẕâ ẕikrolınan ḳırḳ beş ra’s ṣıġırda ‘alâḳam ḳalmadı didükde mevhûb olan on beş ra’s ṣıġırı mezbûrlar ḳabḍ idün mezbûr babalarını iḳrâr meşrûḥında bi’l-müvâcehe taṣdîḳ itdükleri ketbolındı. Fî avâyili Cemâziyelâḫir sene tis‘a ve elf. (Hibe)

Şuhûd: Maḥmûd b. Yûsuf, Muṣṭafa b. Yûsuf, ‘Abdullâh b. Meḥmed.

65A

719 Muḥammed ve diger Muḥammed nâm Ḳaramanîler meclis-i şer‘-i şerîfe gelüp maḥrûse-i Brusa ahâlisinden Süleymân bin Yûsuf maḥḍarında iddi‘â-i şer‘ idüp mezbûr Süleymân ẕimmetinde ḳarpuz bahâsından râyicü’l-vaḳt üç biñ aḳce ḥavâle olınan Aḥmed’den bize vâṣıl olmaz ise meẕkûr Süleymân ben yine edâ ideyim dimiş idi. Ḥâlâ mezbûrlardan meblaġ-ı mezbûr alınmaġa mecâl olmadı. Ḳavl olunduġı üzere Süleymân’dan ṭaleb iderüz didüklerinde mezbûr Süleymân fî’l-vâḳi‘ ḳarpuz bahâsından üç biñ aḳçe lâzımü’l-edâ mezbûrlara deynüm var idi lâkin Aḥmed bin el-ḥâc Piyâle nâm kimesneden ḥavâle-i şer‘iyye idüp mezbûrlar da ḥavâle-i mezbûreyi ḳabûl ve meblaġ-ı mezbûrı ḳabḍ idüp berâ’at-ı ẕimmet itdüm. Vech-i meşrûḥ üzere ḥavâle olunduġını iṯbât itsünler didükde mâ veḳa‘a ḳaydolındı. Fî’t-târîḫi’l-mezbûr. (Deyn ve Berâ’at-ı Ẕimmet)

Şuhûd: Himmet b. el-ḥâc Süleymân, Ḫıḍır Bâlî b. Ḫüdâvirdi, Muṣṭafa b. Yûsuf Bölükbaşı ve ġayrihim.

720. Fazlı oğlu Şecer ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Ahmet oğlu Hacı Ali’ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Nalbantoğlu mahallesinde olup bir oda, sofa, iki yerde akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 50 dirhemdir. Yerleşim mekânı, Rüstem oğlu Ahmet Çelebi’nin mülküne, Lütfullah Çelebi’nin mülküne, Sıyami’nin mülküne ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 14000 dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘îdir. Mukırrın

ikrarı tasdik etmesi gereken şahıs tarafından tasdik edilmiştir. İlgili olay gerçekleşti. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Ahmet Çelebi b. Şaban, Hacı Mehmet b. Ahmet, Hacı Yusuf b. Abdullah, Hacı İvaz b. Mahmut, Ali Dede b. Yusuf, Mehmet b. Emrullah, Mustafa b. Abdullah, Cafer b. Abdullah, Yahya b. Mehmet vd.

721. Yusuf kızı Hatice, kocası Hamza oğlu Mehmet'in üzerinde olan 180 dirhem meblağını aldıktan sonra kocasından muhâlea yoluyla nikahta kocasından aldığı mehri kocasına geri verme ve iddet nafakasından vazgeçme mukabilinde boşandı. Sonra her biri zevciyet hukukuna müteallik bütün davalardan çekişmeye son verici bir şekilde birbirlerinin zimmetlerini ibra ettiler. Söz konusu olay gerçekleşti. (Muhâlea ve ibra)

Şâhitler: Mehmet Çelebi b. Emrullah, Sinan Efendi, Mustafa b. Yusuf, Mahmut b. Yusuf, Murat b. Ali, İbrahim b. Mehmet vd.

722. Orta boylu, seyrek dişli, sarışın, başının iki yerinde yara izi bulunan Rusyalı Abdullah oğlu Rıdvan isimli şahıs şöyle ifade etti: Bursa vilayetinin Azb Bey Mahallesi Vakfı'nın mütevellîsi Abdullah oğlu Hacı Hasan, vefatından yaklaşık sekiz sene önce, Yusuf oğlu Ahmet Çelebi isimli kölesini azat etti. Mezkûr Rıdvan'dan ifadesine muvafık şâhit istenilince, Seyyid Mustafa oğlu Seyyid Mahmut ve Devlethan oğlu Hacı Berat, Yusuf oğlu Ahmet Çelebi'nin huzurunda onun mezkûr mütevellînin azat edilmiş kölesi olduğuna ve sebebi asabiyet yönünden mezkûr mütevellînin varisi olduğuna dair şâhitlik ettiler. Artık Yusuf özgür olmuştur. Bundan sonra onun üzerinde sahibine bağlılık hakkı dışında (bu hak Mevlaların azat ettikleri kölelerinin üzerinde olur) kimsenin hiçbir hakkı kalmamıştır. (Şâhitlik ve köle azadı)

Şâhitler: Ali Hâce b. Ahmet, Mustafa b. Mahmut, Mustafa b. Mehmet, Hacı Sefer b. Abdullah vd.

723. **Yevmü'l-Erbi‘a 21 Min Şehri Cemâziyelâḫire Li-Sene Tis‘a ve Elf**

Maḥalle-i Na‘lbendoğlı sâkinlerinden ḥadd-ı bülûġa sinni müteḥammil olup bülûġına mu‘terif olan Aḥmed Çelebi ibn Rüstem nâm merd meclis-i şer‘de bundan aḳdem müteveffâ olan babasından irs̱-i şer‘le intiḳāl iden emvâlini ḍabt u ḥıfẓa vaṣî-i şer‘îsi olup vefât iden el-ḥâc Emîr bin Perî nâm kimesneniñ evlâdına vaṣî-i şer‘î olan işbu

ḥâmilü’l-kitâb el-ḥâc ‘Ali bin Aḥmed nâm kimesne maḥḍarında bi’ṭ-ṭav‘ ve’r-rıḍâ iḳrâr ve i‘tirâf idüp babam mezbûr el-ḥâc Rüstem’den baña intiḳāl idüp vaṣim mezbûr el-ḥâc Mîr yedinde maḥfûẓ olan yigirmi biñ aḳceyi merḳūm el-ḥâc Emîr’iñ evlâdına vaṣî olan el-ḥâc ‘Ali’niñ yedinden iki yüz elli ‘aded tamâm ġuruş seksen aḳce ḥesâbı üzere cem‘an yigirmi biñ aḳçe olur bi’t-tamâm ve’l-kemâl alup ḳabḍ eyleyüp ẕimmetin ibrâ’ ve isḳāt eyledüm. Ba‘de’l-yevm ḫuṣûṣ-ı mezbûra müte‘alliḳ da‘vâ ve nizâ‘ım yoḳdur. İdersem daḫi ‘inde’l-ḥükkâmi’l-kirâm mesmû‘a ve maḳbûle olmaya didükde ba‘de’t-taṣdîḳ ketb ü taḥrîr olındı. (Veṣâyet, Mîrâṣ ve İbrâ’)

Şuhûd: Himmet b. el-ḥâc İsmâ‘îl, Ḥıḍır Bâlî b. Ḫudâvirdi, Muṣtafa b. Yûsuf Bölükbaşı ve ġayrihim.

65B

724. Mustafa kızı Ümmi Gülsüm isimli kadın, kocası işbu kayıt sahibi Sefer oğlu Mustafa’ya muhâlea yoluyla ondan aldığı mehri (miktarı 500 gümüş dirhemdir) ona geri verme, iddet nafakası ve bütün davalardan vazgeçme karşılığında muhalea yoluyla boşanma teklifi etti. Kocası da ona nikahta verdiği mehri ki miktarı 700 gümüş dirhemdir muhalea akdinden önce tarafına geri iade etmesi şartıyla boşadı. Bu muhalea, sahih ve şer‘îdir. Sonra her biri birbirinin zimmetini ibra ettiler. (Muhalea ve ibra)

Şâhitler: Recep b. Hamza, Mahmut b. Yusuf, Mustafa b. Yusuf vd.

725. Maḥrûse-i Brusa tevâbi‘inden Ḳarye-i Ḳayapa sâkinelerinden Ünzile bint Ramaḍân meclis-i şer‘de Oġlı Süleymân bin Aḥmed maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp ḳarye-i mezbûrede vâḳi‘ bir ḥaddi Ḳayhoġlı ve bir ḥaddi ṭarîḳ-i ‘âmmla maḥdûd olan ḫarman yeri her sene dört aḳçe muḳāta‘asıyla ve civârında olan kûhîden açılmış yeriyle ve yine ḳarye-i mezbûre ṭopraġında vâki‘ bir ḥaddi Cebel ve Oġıl Beg’i yeri ile ve bir ḥaddi ṭarîḳ-i ‘âmm ile maḥdûd olan her sene üc aḳçe muḳāta‘alı meyve bâġçe min cemî‘ tevâbi‘ ve levâḥıḳı ile iki biñ aḳçeye bey‘ bât eyleyüp ḳabḍ-ı ṣemen ve teslîm-i mebî‘ eyledüm deyu iḳrâr eyledükde muḳarrun-lehu’l-merḳūm vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ idicek mâ hüve’l-vâḳi‘ ketb u imlâ’ olındı. Cerre ẕâlike ve ḫurrire fî’t-târîḫi’l-mezbûr. (Bey‘ bât)

Şuhûd: Murâd Çelebi b. Ḥasan, Ḥüseyin b. Baḫşâyiş, Muṣṭafa b. Baḫşâyiş, Muṣṭafa b. Ḥıḍır, Aḥmed b. Muṣṭafa, Maḥmûd b. Aḥmed, Receb b. Ḥamza.

726. Mustafa oğlu Muhammed ikrar etti: İşbu karısı kayıt sahibi Üveys kızı Hatice'den muhâlea yoluyla ona nikahta verdiği mehri (miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 3000 dirhemdir.) geri alma, iddet nafakası ve zimmetindeki karısının altın parasından 150 dirhem meblağı geri vermeme mukabilinde ayrılmıştır. Bu muhâlea şer'îdir. Sonra her biri birbirlerinin zimmetlerini husumet ve çekişmeye son verici bir şekilde ibra etmişlerdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup karısı tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar 1009 yılı Cemâziyelevvel ayında gerçekleşip kaleme alındı. (Muhâlea ve ibra)

Şâhitler: Mustafa b. Yusuf, Mahmut b. Hamza, Mustafa b. Sinan vd.

727. Bursa vilayetinin mahallelerinden İsa Bey mahallesinde oturan Musallî oğlu Hacı Ahmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Bursa vilayeti mezkûr mahallesinin avarız vakfının mütevellîsi Hacı Mahmut oğlu Hacı Ahmet'e mülkiyeti kendine ait ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Mezkûr mütevellî yerleşim mekânını ismi geçen vakfın malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, mezkûr mahallede olup iki alt kat oda, bir özel oda, akar su, tuvalet, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Mustafa'nın mülküne, bir tarafı Mehmet oğlu Mustafa Çelebi'nin mülküne ve diğer iki tarafı umumi ve özel yola sınırdır. Yerleşim mekânını, bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 5000 dirhemdir. Bu bey' sahih ve şer'îdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını kabzedip tahliye ettikten sonra ekteki yılın Recep ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret mukabilinde kiraya vermiştir. Kira üçreti, kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 500 dirhemdir. Bu kira akdi açık ve mer'îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili olay geçen tarihte gerçekleşti. (Bey' bi'l-istiğlal)

Şâhitler: Ali Çelebi b. İsmail, Ahmet b. Mahmut, Yusuf b. Hüseyin, Hasan b. Durmuş, Nasuh b. Hacı Ömer, Yusuf b. Abdullah, Hacı Mahmut b. Mehmet vd.

728. Alaeddin Efendi ikrar etti: Mustafa oğlu Alican Çelebi tarafından kefalet tarikiyle, mezkûr Mustafa'nın satın alıp kabzettiği…….. semeninden Süleyman oğlu

Hacı Bey'in zimmetinde olan 2000 dirhemi kabzettim. Mukırrın ikrarı mukarrun-leh tarafından tasdik edilmiştir. (Borç ve kefalet)

Şâhitler: Mecliste bulunanlar.

66A

729. Maḥrûse-i Brusa ahâlisinden Meḥmed bin Ḥüseyin ve ḳarındaşı Aḥmed nâm kimesneler meclis-i şer'de maḥrûse-i Brusa tevâbi'inden Ḳurşunlu nâm ḳarye sâkinlerinden işbu Yorgi veled-i Miḫal ẕımmî maḥḍarında taḳrîr-i merâm ḳılup mezbûr Yorgi ben ṣaġîrler iken muḳaddemen vasî-i şer'îsi olan el-ḥâc Naṣûḥ bin 'Ali Gemlik Ḳaḍâsı'na tâbi' Gencli nâm ḳaryede vâki' irs̱-i şer'le intiḳāl iden bâġımızı on bir biñ akçeye değer bahâsından aḳalle menḳūlâtdan ġayr-i muḫallefât var iken iştirâ idüp bize 'öẕr olmaġın ḥâlâ bâġımızı ṭaleb iderüz didüklerinde ġıbbe's-su'âl cevâb virüp ẕikrolınan bâġı mezbûrlarıñ babası Ḥüseyin'iñ deyni içün Sûḳ-ı Sulṭânî'de bey' men yezîd olup raġbe-i nâs munḳaṭi'a olduḳda değer bahâsı olan on bir biñ aḳçeye bey' olınup teslîm ve tesellüm bulınup üzerinde sene mürûr itdükden soñra mezbûrân Meḥmed ve Aḥmed babamızuñ bâġı bahâsından aḳalle fürûḫt olındı deyu da'vâ eyledüklerinde mezbûrân Meḥmed ve Aḥmed dört biñ aḳçeye daḥi alup bî-ġaraḍ müslümânlar ta'lîḳ üzere on beş biñ aḳçe iken dört yüz aḳçe daḫi ziyâde idüp cem'an on beş biñ dört yüz aḳçe olup ḳabḍ eyleyüp ve berâ'at-i ẕimmet itdiler didükde mesfûr ẕımmîden taḳrîrine muṭâbıḳ ve muvâfıḳ beyyine ṭaleb olınduḳda 'udûl-i müslimînden Himmet bin İsmâ'îl ve Ḫıḍır bin Ḫudâvirdi nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde ḥâḍırân olup bizim ḫuḍûrumuzda ḫuṣûṣ-ı mezbûre içün dört yüz aḳçe vech-i meşrûḥ üzere aldılar. Ẕımmî-i mezbûruñ ẕimmetini ibrâ eylediler deyu edâ'-i şehâdet eyledüklerinde ḥayyiz-i ḳabûlde vâki' olup ḫuṣûṣ-ı mezbûrede tekrâr iddi'âlar ḥilâf-ı şer' olmaġın mûcibiyle ḥükm-i birle ketb olındı. (Veṣâyet, Mîrâṣ, Bey' ve İbrâ')

Şuhûd: Maḥmûd b. Ḥamza, el-ḥâc 'Ali b. Velî, Yûsuf b. 'İvaḍ, Muṣṭafa b. el-ḥâc Ḫıḍır, Maḥmûd b. 'Abdullâh.

730. Turalı oğlu Hacı Mustafa ikrar etti: İşbu kendi kızı kayıt sahibi Emine'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Daye Hatun mahallesinde olup üç muhtelif oda, bir özel oda, sofa, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, İsa'nın

mülküne, Malatyalı Vakfı'na, Seyyid Hasan oğlu Seyyid Mehmet'in mülküne ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 96 dirhemdir. İlgili yerleşim mekânını belirli ve semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 5000 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih, ve şer'îdir. Mukırrın ikrarını, isim geçen Emine'nin tarafından bu vakanın tasdiki için vekil tayin kardeşi Hüseyin oğlu Hacı Ali vekaleti şer'î ispat yoluyla sabit olduktan sonra tasdik etti. Bu vaka gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Seyyid Hasan b. Seyyid Yahya el-İmam, Seyyid Mehmet b. Seyyid Hasan, Kasım b. Mehmet, Mehmet b. Mustafa, Mehmet b. İbrahim, Mahmut b. İbrahim ve Hacı Bali b. Mehmet.

731. Bursa vilayetinde oturan Abdullah kızı Sakine isimli kadın meclis-i şer'-i şerîfte ikrar ve itiraf etti: İşbu kocası kayıt sahibi Ali oğlu Ahmet'ten ondan aldığı mehri ona geri verme, iddet nafakası ve zevciyet hukukuna müteallik bütün davalardan vazgeçme karşılığında boşanmıştır. Bu muhâlea sahihtir. Sonra her ikisi bütün dava ve husumetlerden birbirlerinin zimmetlerini çekilmeye son verici bir şekilde ibra etmişlerdir. Şöyle ki eğer birisinin tarafından dava sadır olursa sayın hâkimlerin yanında işitilmeyecektir. Bu olay 1009 yılı Cemâziyelâhir ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Muhâlea ve ibra)

Şâhitler: Süleyman b. Abdullah, Hüseyin b. Mehmet, Bostan b. Danyal, Şah Mehmet b. Mehmet ve Hüseyin b. İsa.

732. Maḥmiye-i Kütahya'dan 'Abdüṣṣamed bin Receb nâm kimesne maḥfil-i ḳadâya gelüp ṣâḥibü hâza'l-kitâb yine maḥmiye-i Kütahya'da sâkin olan Ḫalîl bin Muṣṭafa nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp ḳaṣṣâblar cânibinden mektûbıyla meẕkûr Ḫalîl Brusa'ya gelüp benümle mürâfa'-i şer' olup meblaġ-ı mezbûruñ edâsı ẕimmetüme lâzım gelmegin meblaġ-ı merḳūmdan on iki ġuruş ve bir yaġmurluḳ ve bir dülbend ve bir ḳırmuzı çoḳa yelek cem'an üç biñ beş yüz aḳçe virilüp bâḳī ḳalan aḳçe-i mezbûreyi Kütahya'da edâ ideyüm didükde mâ veḳa'a ketb olındı. Taḥrîren fî avâḫiri şehri Cemâziyelâḫira li-sene tis'a ve elf. (Deyn)

Şuhûdü'l-ḥâl: Maḥmûd b. Yaḥya, Murâd b. 'Abdullâh, Şükür b. Yaḥya, 'Oṣmân b. Muḥarrem ve ġayrihim.

733. Maḥmiye-i Brusa'da Ḳızıḳçeşmesi sâkinelerinden Mihrî Ḫâtun ibnetü 'Abdullâh meclis-i şer'-i şerîfe gelüp işbu Gülşüm'e bint Muṣṭafa nâm ḫâtun maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp mezbûre Gülşüm'e 'âriyet ṭarîḳiyle bir altun ṣaç bâġı virmiş idüm. Ay benümle ḥamâma gidüp ḍâyi' eyledi. Ḫâlâ ṭaleb iderüm, su'âl olınsun didükde mezbûre Gülşüm'e fî'l-vâḳi' cevâb virüp bir altun ṣaç bâġı vech-i merḳūm üzere almış idüm, ḍâyi' eyledüm. Ta'addî ve taḳṣîrâtum olmadı didükde mezbûreniñ taḳṣîrâtı olmaduġına yemin billâh eyleyüp mucibiyle ḥükmolındı. Taḥrîren fî avâḫiri şehri Cemâziyelâḫira lisene tis'a ve elf. ('Âriyet ve Yemin)

Şuhûd: Maḥmûd b. Yaḥya, Muṣṭafa b. Yûsuf ve ġayrihim.

66B

734. **Çarşamba Günü, Geçen Ay, 1009**

Çukur oğlu Vasıl ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Cafer oğlu Recep'e mülkiyeti kendine ait olan bir yıkıntı arazisini satmıştır. Bu arazi, Bursa vilayetinin Tepecik köyünde olup Cafer Bey'in mülküne, Mehmet oğlu Bali'nin mülküne, Rüstem oğlu Oruç'un mülküne, Çamlı oğlu Bali'nin mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yıkıntı araziyi bütün müştemilat ve mülhakatıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 2000 dirhemdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'îdir. İlgili ikrar gerçekleşti. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Mehmet b. Mustafa, Bali b. Mustafa, Mehmet b. Abdullah, Recep b. Hamza vd.

735. Aşağıda zikredilecek olan husus için Fahrü'l-müderrisîn Hacı Sinan oğlu Seyyid Muhammed Efendi tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti şer'î ispat yoluyla sabit olan Ahmet oğlu Ali ikrar etti: Mezkûr müvekkili, işbu kayıt sahibi Mehmet oğlu Salih'e bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayeti Kite kazasının Polat köyünde olup Hüdaverdi'nin mülküne, Salih'in mülküne ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 10 dirhemdir. Yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 13000 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'îdir. Mukırrın ikrarını mukarrun-

leh yüz yüze tasdik etmiştir. Bu ikrar ve tasdik gerçekleşip kaleme alındı. (Vekalet ve bey‘ bat)

Şâhitler: Ahmet b. Mustafa, Mehmet b. Mustafa, Abdi Çavuş b. Ali, Burak Çavuş ve Ramazan b. Mehmet.

736. Aşağıda zikredilecek olan muhâlea için Ermbak kasabasından Ramazan oğlu İbadi tarafından şer‘î vekil tayin edilen Hacı Muslihuddin oğlu Hamdi Halife vekaleti Şemseddin oğlu Mehmet (asl şahit) , Fethüllah oğlu Hacı Pir Ahmet ve Mustafa oğlu Derviş’in (fer‘ şahitler) şâhitlikleriyle sabit olduktan sonra vekaleti hasebiyle, İşbu kayıt sahibi Fakih kızı Fatma tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Veli oğlu Seyyid Mustafa ve Arslan oğlu Mustafa’nın şâhitlikleriyle sabit olan Veli oğlu Seyyid Nevid isimli şahsın vekaletiyle müvekkilesinin karısını muhâlea yoluyla müvekkilinin karısını nikahta ona verilen mehri geri alma, iddet nafakası ve bütün davalardan vazgeçmesi karşılığında boşadı. Bu muhalea, sahih ve şer‘îdir. Sonra her ikisi bütün dava ve çekişmelerden özellikle zevciyet hukukuna ilişkin davadan birbirlerinin zimmetini ibra etmişler. Bu olay gerçekleşip kaleme alındı. (Vekalet yoluyla muhalea, şehâdet ve ibra)

Şuhûd: Mustafa b. Mehmet, Mustafa b. Yusuf, Recep b. Hamza, Mahmut b. Yahaya ve ğayrihim.

737. İvaz oğlu Murat isimli şahıs, babası Bursa vilayetinin Bayezit Paşa mahallesinde vefat eden Mustafa oğlu Mehmet isimli küçük çocuğa şer‘-i şerîf tarafından vasi tayin edilen Abdullah oğlu Hızır Bey’e çocuğun mezkûr mahallede vefat eden annesi Mustafa kızı Sakine’nin karz-ı şer‘îden oluşan ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 1000 dirhem borcu olduğunu ifade ettiğinde ve bu konuda şahit istendiğinde Abdullah oğlu Mehmet ve Murat oğlu Hasan mezkûr vasinin huzurunda şahitlik ettiler. Bu borç ödenmesi gereken bir borçtur. Alacaklı talep etme hakkına sahiptir. Bu şâhitlik, sahih ve şer‘îdir. İlgili şahitliğe muvafık hüküm verilmiştir. Bu olay, gerçekleşip kaleme alındı. (Vesayet ve karz-ı şer‘î)

Şâhitler: Mustafa b. Yusuf, Mahmut b. Yahya, Recep b. Hamza vd.

738. Hâkim, yukarıdaki kayıtta geçen küçük çocuğun nafaka ve kisvesi için çocuğun teyzesinin talebiyle babasının malından günlük 4 dirhem takdir edip teyzesine

ihtiyaç duyduğunda borç almasına ve tahsil imkanını elde ettiği zaman ilgili şahsa müracaat etmesine izin verdi. Bu hüküm gerçekleşti. (Küçük çocuğun nafakasının mahkeme tarafından belirlenmesi)

Şâhitler: İsimleri geçen şâhitler.

739. el-Hâc Nûrullâh bin Ḫalîl meclis-i şer‘de işbu ḥâmilü’l-kitâb ‘Abdülbaṣîr ibnü’l-ḥâc Mûsa nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp mezbûr ‘Abdülbaṣîr ẕimmetinde ḳumaş bahâsından on üç biñ aḳçe ḥaḳḳum var idi. Bi’t-tamâm ve’l-kemâl aldum, ḥaḳlaşdum deyu iḳrâr ve i‘tirâf eyledükde muḳarrun-lehu merḳūm ‘Abdülbaṣîr vicâhen ve şifâhen taḥḳîḳ ve taṣdîḳ eyledügi ḳaydolındı. (Deyn)

Şuhûd: el-ḥâc Ḥüseyin b. Nebî, Muṣṭafa b. Yûsuf, İsma‘îl Çelebi ibn Ḫalîl ve ġayrihim.

740. Brusa’da Bayındıroġlı Vaḳfı’na ḥâlâ ḳāimmaḳām-ı mütevelli olan el-ḥâc Ḥamîd bin Seydî meclis-i şer‘de işbu el-ḥâc Rıḍvân bin ‘Abdullâh maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp mezbûr el-ḥâc Rıḍvân’da vaḳf-ı mezbûr mâlından iki biñ iki yüz on aḳçe vardur. Ṭaleb iderüm didükde ġıbbe’s-suâl cevâb virüp fî’l-vâki‘ vaḳf-ı mezbûr mâlından on bir ‘aded sikke alup zimmetinde deyndür didükde mezbûr el-ḥâc Ḥamîd on bir ‘aded sikke meclis-i ḳaḍâda alup beraat-ı ẕimmet eyledi. (Deyn ve bera’ât-i ẕimmet)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf, Receb b. Ḥamza, Meḥmed b. ‘Abdullâh, Maḥmûd b. Yûsuf.

67A

741. Meydancık mahallesinde sakin olan Hacı Mehmet oğlu İbrahim isimli şahıs meclis-i şer‘-i şerîfte ikrar ve itiraf etti: İşbu kayıt sahibi Yusuf oğlu Hacı Mustafa’ya mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan bir hânı satmıştır. Hân, Bursa vilayetindeki Tatarlar pazarı diye bilinen pazarda olup Meydancık mahallesine, umumi yola, ismi geçen pazara ve Gökdere diye bilinen vadiye sınırdır. İlgili hânı içerdiği bütün müştemilatıyla belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 5000 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î ve sahih olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup

mezkûr Hacı Mustafa tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Cemâziyelâhir ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Mustafa b. Yusuf, Mahmut b. Yusuf, Recep b. Hamza vd.

742. Bursa mahallelerinden Zafranlık mahallesinde sakin olan Hüseyin Mehmet oğlu Hüseyin Çelebi isimli şahıs meclis-i şer‘-i şerîfte ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, orta boylu, siyah renkli, kafasında dağlama yarasının izi bulunan Habeşli Abdullah oğlu Kanber isimli kölesini Allah rızası için ……ve peygamber efendimizin şu hadisine “Kim ki mü’min bir köleyi âzat ederse o kölenin her organına karşılık Allah da onun bir organını cehennem ateşinden âzat eder” uyarak azat etmiştir. Bu azat etme sahih ve şer‘îdir. Artık adı geçen Kanber da asıl özgürler gibi özgür olmuştur. Onların lehinde ve aleyhinde olan her şey onun için de geçerlidir. Bundan sonra Kanber’in üzerinde mevlasının bağlılık hakkı dışında (bu hak Mevlaların azad ettikleri kölelerin üzerinde olur) kimsenin hiçbir hakkı kalmamıştır. Bu ikrar 1009 yılı Cemâziyelâhir ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Köle azadı)

Şâhitler: Hacı Nasrullah b. Nurullah, Kasım b. Abdullah, Mustafa b. Yusuf, Recep b. Hamza, Mahmut b. Yusuf ve Himmet b. Mehmet.

743. Hüseyin oğlu Hacı Ali ikrar etti: Mehmet oğlu Himmet ve Ahmet kızı Gülsüm’e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Kız Yakup mahallesinde olup iki alt kat oda, bir özel oda, sofa, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı mezkûr müşterinin mülküne, iki tarafı Abdullah oğlu Hasan Bey’in mülküne ve diğer bir tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını içerdiği bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 13000 dirhemdir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası 4 dirhemdir. İlgili ikrar ? yılın sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Şeyh Mehmet b. Ali, Ali b. Mahmut, Mustafa b. Muharrem, Hasan Bey b. Abdullah, Ahmet b. Abdullah ve Ahmet Veli.

744. Ahmet kızı Ümmi Gülsüm, Bursa vilayetinin Kız Yakup Mahallesi Avarız Vakfı’nın mütevellîsi Hüseyin oğlu Hacı Ali’nin huzurunda ikrar etti: İşbu ismi geçen

mütevellîye, mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey‘ bi’l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Mezkûr mütevellî yerleşim mekânını vakıf malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Mehmet oğlu Himmet’in mülküne, Abdullah oğlu Hasan Bey’in mülküne, Bekir Çelebi’nin mülküne ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 5000 dirhem karşılığında satmıştır. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını tahliye ettikten sonra ekteki yılın Muharrem ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira üçreti, kira süresince rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 500 dirhemdir. Ondan sonra yerleşim mekânı ve kira üçretinin tahsili için Ahmet oğlu Himmet kefil olmuştur. Bu kefalet sahih ve şer‘îdir. (Bey‘ bi’l-istiğlal ve kefalet)

Şâhitler: İsimleri geçen şâhitler.

745. Mezkûr Mehmet oğlu Himmet, bir yerleşim mekânının tamamını rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 9000 dirhem mukabilinde sattı. Sonra ilgili yerleşim mekânını 900 dirhem mukabilinde kiraladı. Ondan sonra yerleşim mekânı ve kira üçretinin tahsili için yukarıdaki kayıtta ismi geçen Ahmet kızı Ümmi Gülsüm kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şer‘îdir. Bu işlem gerçekleşti. (Bey‘ bi’l-istiğlal)

Şâhitler: İsimleri geçen şâhitler.

746. Maḥmiye-i Brusa sâkinlerinden Muṣṭafa bin Yûsuf nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîfde maḥmiye-i mezbûreden ‘Abdülkerîm Çelebi ibni Meḥmed maḥḍarında taḳrîr-i merâm ḳılup merḥûm el-ḥâc Ramaḍân Vaḳfı’ndan olup maḥmiye-i merḳūmede vâki‘ Na‘lburlar Çarşusı’nda bir ṭarafı ‘Ali Dede mülkine ve bir ṭarafı Ṣa‘bân Dede mülkine ve bir ṭarafı ‘Oṣmân Çelebi evlerine ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i ‘âmma müntehî olan dükkânumuñ ḥaḳḳ-ı taṣarrufını mezbûr ‘Abdülkerîm Çelebi’ye tefvîḍ idüp muḳābele-i tefvîḍümden meẕkûr ‘Abdülkerîm Çelebi yedinden iki biñ naḳd-i râyicü’l-vaḳt akçe alup ḳabḍ itdüm . Ba‘de’l-yevm dükkân-ı mezbûrı merḳūm ‘Abdülkerîm Çelebi keyfe mâ yeşâ’ mutaṣarrıf olsun didükde muḳırr-ı mezbûrı iḳrâr meşrûḥında muḳarrun-lehu mesfûr bi’l-müvâcehe taṣdîk idüp mâ hüve’l-vâḳi‘ ketb olındı. Tahrîren fî avayili şehri Recebü’l-mürecceb sene tis‘a ve elf. (Tefvîḍ-i ḥaḳḳ-ı taṣarruf)

Şuhûd: el-ḥâc Aḥmed b. ‘Abdüsselâm, Meḥmed b. Pîr Aḥmed, Ḥüseyin b. Receb, Muṣṭafa b. Yûsuf.

67B

747. **Yevmü’s-Süleşâ 5 Min Şehri Recebi’l-Müreccb Li-Sene Tis‘a ve Elf**

Maḥmiye-i Brusa ahâlisinden el-ḥâc Maḥmûd bin Ḳāsım nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîfde yine maḥmiye-i mezbûreden Murâd Beg Maḥallesi sâkinlerinden Meḥmed Çelebi ibn Ca‘fer ṭarafından şer‘le ḫuṣûṣ-ı ati’z-zikre vekâleti ṯâbite olan Ferhâd bin ‘Abdi maḥḍarında iḳrâr ve taḳrîr-i merâm ḳılup bundan aḳdem ġāyib olup ḥayâtı ve memâtı nâma‘lûm olan oġlum Meḥmed’iñ yediyle mezbûr Meḥmed Çelebi’niñ evinde kendü mâlından bir ṭavîle ve bir gümüşlü bıçaḳ ve bir dülbend ḳullanmışdı. Ġıbbe’d-da‘vâ mâbeynimizde müslimûn ve muṣliḥûn tavassuṭ idüp zikrolınan esbâb muḳābelsende bir laciverd ferrâce ve bir maḳarma ḳuşaḳ ve bir dülbend virilüp ben daḫi oġlum Meḥmed ḫuṣûṣında ve ġayradan mezkûr Meḥmed Çelebi ile olan da‘vâ ve nizâ‘dan bi’ṭ-ṭav‘ ve’r-rıḍâ ferâġat idüp terk-i da‘vâ itdüm . Min ba‘di hâẕâ ḫuṣûṣ-ı mezbûra ve ġayra müte‘alliḳ aṣâleten ve vekâleten da‘vâ ṣâdır olursa ‘inde’l-ḥükkâm istimâ‘ olınmaya didükde li-ecli’t-taṣdîḳ ve’t-tescîl vekîl olan mezbûr Ferhâd muḳırr-ı mezbûru iḳrâr meşrûḥında bi’l-müvâcehe taṣdîḳ itdügi ketb olındı. Taḥrîren fî avâyili şehri Recebi’l-müreccb sene tis‘a ve elf. (Taṣdîḳ ve tescil içün vekâlet, deyn ve ṣulḥ)

Şuhûd: Meḥmed b. Ḥaydar, Meḥmed Beg b. ‘Abdullâh, Muṣṭafa b. ‘Ali, el-ḥâc Velî b. Muṣṭafa, Ḥasan b. ‘Abdullâh, el-ḥâc Ḳāsım b. el-ḥâc Aḥmed.

748. Bursa vilayetinin mahallelerinden Kiremitçi oğlu mahallesinden Abdullah kızı Yasemin isimli kadın meclis-i şer‘-i şerîf-i şâhmih-i ‘imâdda ikrar ve itiraf etti: İşbu kayıt sahibi orta boylu, mavi gözlü, seyrek dişli, alnının sağ tarafında …… yarasının izi bulunan Eflaklı Abdullah kızı Emine isimli cariyesini tedbir yoluyla şu cümleyi “Benim ölümümden kırk gün önce hürdür” dile getirerek azat etmiştir. Binaenaleyh Yasemin vefat edince zikredilen müddet bulunmuş olur. Neticede ismi geçen Emine diğer esas özgür insanlar gibi özgür olur. Bu ikrar sahih ve şer‘î olup ismi geçen cariyenin tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Recep ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Tedbir yoluyla cariye azadı)

Şâhitler: Hacı Halil b. Veli, Mehmet Çelebi b. Mahmut, Musa b. Nasuh, Hacı Ömer b. Hacı Mustafa, Hacı Hamza, Mehmet Bey b. Ahmet, Yusuf b. Hızır, Hacı Bekir, Mustafa b. Yusuf, Recep b. Mahmut, Mahmut b. Yusuf, Arslan b. Abdullah vd.

749. Cafer oğlu Hacı Mehmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Pala oğlu Mustafa'ya mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Gemlik kazasının Gençli köyünde olup bir alt kat oda, bir özel oda, meyveli ve meyvesiz ağaçları içeren avluyu içine almaktadır. Yerleşim mekânı, Mehmet Çelebi'nin mülküne, Mustafa'nın mülküne, Mahmut kızı Emine'nin mülküne, vadiye ve mezkûr müşterinin mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan dirhem üzerinden 6000 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'îdir. Mukırrın ikrarını mukarrun-leh yüz yüze sözlü olarak tasdik ett. (Bey' bat)

Şâhitler: Mustafa b. Memi, Mehmet b. Mahmut, Ahmet b. Hacı Mehmet, Cafer b. Abdullah ve Hüseyin b. Hasan.

750. Maḥrûse-. Brusa maḥallâtından Maḥalle-i Mîzân sâkinelerinden Fâṭıma bint Muṣṭafa nâm 'avret meclis-i şer'-i şerîfde ṣâḥibü haẕâ'l-kitâb Ḥüseyin bin Ca'fer maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp maḥalle-i mezbûrede vâḳi' yer evi iki dâne ve bir ṭarafı Yûsuf'a ve bir ṭarafı 'Âyşe'ye ve bir ṭarafı İslâm'a ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i 'âmmla maḥdûd olup ve 'arṣanıñ her sene yigirmi aḳçe muḳāṭa'ası olan evimi mezbûr Ḥüseyin'e altı biñ naḳd râyicü'l-vaḳt aḳçeye bey' bâtla bey' itdüm. Keyfe mâ yeşâ' ve yeḫtâr mutaṣarrıf ola didükde mâ hüve'l-vâḳi' bi'ṭ-ṭaleb ḳayd-ı sicil olındı. Fî't-târîḫi'l-mezbûr. (Bey' bât)

Şuhûd: Naṣûḥ b. Maḥmûd, Maḥmûd b. Muṣṭafa, el-ḥâc 'Ali, Yûsuf b. İbrâhîm, Kürkci Meḥmed ve ġayrihim.

751. Ḳadâ-i Gemlik'den Gencelü nâm ḳaryede sâkin Muṣallî bin Yaylı nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfe gelüp ṣâḥibü hazâ'l-kitâb kendü vaḳfına mütevelli olan el-ḥâc Meḥmed bin Ca'fer maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp ḳarye-i mezbûrede vâḳi' iki fevḳānî ve tahtânî ve fırını ve kenifi ve muḥavvaṭayı müştemil olup bir ṭarafı Meḥmed Veled mülkine ve bir ṭarafı Muṣṭafa mülkine ve bir ṭarafı Emîne mülkine ve bir ṭarafı vâdiye maḥdûd olan evimi ve yine ḳarye-i meẕkûrede vâki' ma'lûmu'l-ḥudûd 'inde'l-ahâli ve'l-cîrân olan bâġı meẕkûr el-ḥâc Meḥmed'e ma'an ikisin bi-ṭarîḳu'l-istiġlâl yedi biñ naḳd râyicü'l-vaḳt aḳçeye bey' idüp ḳabḍ-ı semen teslîm-i mebî' ḳıldum ve yine bâġ-ı mezbûr ile evi mezbûrı ba'de't-taḫliye ve't-teḳābüḍ biñ doḳuz senesiniñ mâh-ı

Muḥarremi'niñ ibtidâsından sene tamâmına değin yedi yüz aḳçe icâreye virüp ben daḫi ḳabûl-i istîcâr eyledüm didükde mâ hüve'l-vâḳi' bi'ṭ-ṭaleb ḳaydolındı. (el-bey' bi'l-istiġlâl)

Şuhûd: Seyyid Nebî b. Velî, Ḥasan b. Ḥüseyin, Meḥmed b. Bayram ve ġayrihim.

68A

752. Aşağıda zikredilecek olan bey' akdinin ikrarı için karısı Yusuf kızı Ayşe tarafından şer'î vekil tayin edilen ve vekaleti Abdi oğlu Hüseyin ve Seydi oğlu Musa'nın şahitlikleriyle sabit olan Ahmet Şeyh Şica meclis-i şer'-i şerîfte ikrar ve itiraf etti: Müvekkilesi, işbu kayıt sahibi Piri oğlu Hacı İbrahim'e mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan bir bahçesini satmıştır. Bahçe, Bursa vilayetinin Hacı İvaz Paşa köyünde olup iki alt kat oda, bir üst kat oda, meyveli ve meyvesiz ağaçları ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, Abdurrahman oğlu Mehmet'in mülküne, Hasan oğlu Mehmet'in mülküne, Mehmet oğlu Ali'nin mülküne ve Muhammed Ataullah'ın mülküne sınırdır. Bahçeyi bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 111 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mezkûr Hacı İbrahim tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Recep ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Vekalet ve bey' bat)

Şâhitler: Hacı Ali b. Ahmet, Mehmet b. Ali, Hacı Seydi b. İvaz, Ali b. Musa ve Musa Bey b. Seydi.

753. Maḥrûse-i Brusa'dan Muṣtafa bin Durmış nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde ṣâḥibü hâẕa'l-kitâb mütevelli Yûsuf Beg ibn Ḥüseyin maḥdarında taḳrîr-i kelâm idüp maḥrûse-i mezbûre esvâḳından Uzun Çarşu'da Kebeciler içinde bir ṭarafı el-ḥâc bin el-ḥâc 'Ali dükkânına bir ṭarafı Keyvân bin 'Abdullâh dükkânına bir ṭarafı 'İvaḍ Paşa Vaḳfı'na maḥdûd olup ve her sene otuz iki aḳçe muḳaṭa'ası olan dükkânıñ binâsını mezbûr Yûsuf Beg'e beş biñ naḳd-i râyicü'l-vaḳt aḳçeye bey' idüp ve biñ doḳuz senesiniñ mâh-ı Muḥarremi'niñ ġurresinden sene tamâmına degin beş yüz aḳçeye dükkân-ı mezbûrı

ba‘de’t-taḫliyye ve’t-teḳābüd îcâr idüp ol daḫi ḳabûl ve istîcâr eyledügi ġıbbe’ṭ-ṭaleb ketb ü taḥrîr olındı. Fî’t-târîḫi’l-mezbûr. (el-bey‘ bi’l-istiglal)

Şuhûd: Aḥmed Efendi b. İskender el-müderris, Aḥmed Çelebi b. Aḥmed, el-ḥâc Meḥmed b. el-ḥâc ‘Ali, Bâlî b. ‘Îsa, ‘Ali Ḫalîfe b. İsmâ‘îl.

754. Hasan oğlu Yusuf ikrar etti: İşbu Yusuf kızı Ayşe isimli küçük çocuğun vasisi Mustafa oğlu İshak ile yaptığım muamele sebebiyle ismi geçen çocuğun malından 2200 dirhem zimmetimde vardır. Mezkûr meblağın 2000’i karz-ı şer‘îden ve 200’ü ise karz dışında satın alıp kabzettiğim ince pamuklu kumaş semeninden müeccel olarak oluşmaktadır. Borç müddeti, ekteki ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadardır. Mukırrın ikrarı sahih olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. (Karz-ı şer‘î ve borç)

755. Bundan aḳdem Fâṭıma nâm ḳızım fevt olup irs̱-i şer‘le intiḳāl iden biñ iki yüz aḳçe fıḍḍa alup mezbûreniñ zevci olan merḳūm Yûsuf’uñ ẕimmetini ibrâ eyledüm didügi ḳaydolındı. (İbrâ’)

Şuhûd: ‘Ali b. Seyfullâh, ‘Ali b. ‘Abdullâh, ‘Ömer b. Meḥmed, Maḥmûd b. Yûsuf, Receb b. Ḥamza.

756. Hisari köyünden Hızır oğlu Mustafa ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, kendi vakfının mütevellîsi Şaban oğlu Mehmet’e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey‘ bi’l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Kanber mahallesinde olup bir tarafı Abdi Reis’in mülküne, bir tarafı Hızır oğlu Hacı Kara’nın mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını, bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 6000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını tahliye ettikten sonra ekteki ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira üçreti, kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 600 dirhemdir. Mukırrın ikrarını mezkûr Şaban yüz yüze sözlü olarak tasdik etti. İlgili ikrar ile tasdik geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bi’l-istiğlal)

Şâhitler: Üzeyir Efendi el-İmam, Hacı Bayram, Peri b. Feta, Sinan b. Abdullah ve Mahmut b. Yusuf.

757. Maḥmiye-i Brusa sâkinlerinden Meḥmed bin Ḥasan nâm meclis-i şer‘-i şerîfde yine maḥmiye-i mezbûreden ṣâḥibü haẕâ’l-kitâb Meḥmed bin Süleymân müvâcehesinde taḳrîr-i kelâm ḳılup maḥmiye-i mezbûre esvâḳından eski Taḫıl Bazarı’nda ‘inde’l-ahâlî ve’-cîrân ma‘lûmu’l-ḥudûd olan bir mülk-i ḳahveḫânemi târîḫ-i kitâbdan sene tamâmına varınca yevmî altışar aḳçe ücret ile îcâr idüp meẕkûr Meḥmed daḫi muḳırr-ı mezbûrı iḳrâr meşrûḥında bi’l-müvâcehe taṣdîḳ idüp mâ hüve’l-vâḳi‘ ketb ü taḥrîr olındı. Taḥrîren fî avâsıṭı şehri Recebi’l-müreccb sene tis‘a ve elf. (Akd-i icar)

Şuhûd: ‘Ali b. Yûsuf, Süleymân b. Ḥasan, Muṣṭafa b. Yûsuf, ve Arslan b. ‘Abdullâh, ve Maḥmûd b. Yûsuf, Receb b. Ḥamza.

68B

758. Hacı Bali oğlu Hasan Çelebi meclis-i şer‘-i şerîfte ikrar ve itiraf etti: İşbu kayıt sahibi, İbrahim oğlu Hacı Musa’ya mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin mahallelerinden Şeker Hâce mahallesinde olup iki alt kat oda, bir üst kat oda, fırın, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 82 dirhemdir. Yerleşim mekânının bir tarafı Abdullah oğlu Mehmet Bey’in mülküne, bir tarafı Başçı İbrahim’in mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 20000 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mezkûr Hacı Musa tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Recep ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Hacı Mehmet b. Hasan, Fethullah b. Hacı Mehmet, Hacı Hasan b. Abdullah, Abdi b. Hacı Hızır, Hacı Sefer b. Mahmut, Hacı Mehmet b. Hacı Ahmet, Hacı Mahmut b. Hacı Ali, Mehmet Bey b. Abdullah, Ramazan b. Abdullah ve Mustafa b. Yusuf.

759. Maḥmiye-i Brusa maḥallâtından Ḳazazoġlı maḥallesinde bundan aḳdem vefât iden Ḥamza'nıñ ṣaġîr oġlına vaṣî-i şer'î olan Ḥasan bin 'Abdullâh nâm kimesne meclis-i şer'de Miḫalic Ḳaḍâsı'na tâbi' Çatal Aġılar nâm ḳarye ahâlisinden Tunc veled-i Selcek nâm ẕımmî maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp daḫi vasîsi olduġım ṣaġîr-i mezbûruñ mâlından mezbûr Tuncnik ẕimmetinde mu'âmele-i şer'iyye ṭarîḳi ile biñ eski aḳçe olup ḥâlâ ṭaleb iderüm, su'âl olınsun didükde ġıbbe's-su'âl mezbûr ẕımmî ẕikrolınan biñ aḳçeyi iḳrâr idüp lakin meblaġ-ı mezbûrdan üç yüz yeñi aḳçeyi sâbıḳan teslîm itdüm. Bâkîsi daḫi bi-hasebi'ş-şer' ne vech-i edâ olınmaḳ lâzım gelürse edâ ideyüm didükde ber mûcib-i fetva-yı şerîfe Ḥaḍret-i İmâm Ebi Yûsuf ḳavl-i şerîfleri üzere derâhim-i kâsideniñ yevm-i ḳarḍda olan ḳıymeti altunla ḳaḍâ olınmaḳ iḳtiḍâ idüp ẕikrolınan biñ aḳçeniñ ḳıymeti vech-i meşrûḥ üzere beş sikke altun olmaġın meblaġ-ı mezbûruñ îfâsıyla merḳūm ẕımmîye tenbih olınup mâ hüve'l-vâḳi' ketb ü taḥrîr. (Vesayet)

Şuhûd: Maḥmûd b. Yûsuf, Muṣṭafa b. Yûsuf, Receb b. Ḥamza, Meḥmed b. Meḥmed.

760. Durmuş oğlu Hüdaverdi isimli şahıs meclis-i şer'-i şerîfte ikrar ve itiraf etti: İşbu kayıt sahibi, Musa oğlu Bali'ye mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin mahallelerinden Çaruk mahallesinde olup üç alt kat oda, bir üst kat oda, akar su, tuvalet, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu ihitva etmektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Hacı Yusuf'un mülküne, bir tarafı Emine Hatun'un mülküne ve diğer iki tarafı Gökdere diye bilinen vadiye sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 8000 gümüş dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mezkûr Bali tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Şaban ayının ilk gününde gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Seyyid Hacı Abdurrahman b. Seyyid Mehmet, Hacı Halil b. Piri, Mehmet Çelebi b. Şica, Abdi b. Hızır, Hacı Ali b. Osman, Ali Çelebi b. Mahmut, Mustafa b. Yusuf, Recep b. Hamza vd.

761. Musa oğlu Bali meclis-i şer‘-i şerîfte ikrar ve itiraf etti: İşbu kayıt sahibi, Seyyid Ali oğlu Seyyid Hacı Abdurrahman’a mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını bey‘ bi’l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin mahallelerinden Çaruk mahallesinde olup bir tarafı Hacı Yusuf’un mülküne, bir tarafı Emine Hatun’un mülküne ve diğer iki tarafı Gökdere diye bilinen vadiye sınırdır. Yerleşim mekânını, bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 7000 dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘îdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını kabzedip tahliye ettikten sonra ekteki yılın Şaban ayının beşinci gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira üçreti, kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 1700 dirhemdir. Bu kira akdi net ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ile tasdik 1009 yılı Şaban ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bi’l-istiğlal)

Şâhitler: Hacı Halil b. Piri, Mehmet Çelebi b. Şica, Abdi b. Hızır, Hacı Ali b. Osman, Ali Çelebi b. Mahmut, Mustafa b. Yusuf, Recep b. Hamza vd.

69A

762. Mehmet oğlu Ali Bey isimli şahıs meclis-i şer‘-i şerîfte ikrar ve itiraf etti: İşbu kayıt sahibi, Konstantin oğlu Manu’ya mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan bir yerleşim mekânı arsasını satmıştır. Arsa, Bursa vilayetinin Emiri köyünde olup Hasan Bey’in mülküne, Seyyid Ali’nin mülküne, Mezkûr müşterinin mülküne ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânı arsasını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 700 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Şaban ayının ilk gününde gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Ali Bey b. Abdullah, Hızır Bey b. Abdullah, Emrah Bey b. Ahmet Bey, Ali Bey b. Alemşah ve Ali b. İsmail.

763. Aşağıda zikredilecek olan tedbir yoluyla yapılan köle azadının ikrarı için Bursa vilayetinin Zenler mahallesinde oturan Süleyman kızı Dondur tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti cami imamı Mahmut oğlu Mehmet ve Hacı Bekir oğlu Aydın'ın şahitlikleriyle sabit olan Piri oğlu Şaban Halife ikrar etti: İsmi geçen müvekkilesi işbu kayıt sahibi orta boylu, seyrek dişli, ela gözlü, buğday tenli Rusyalı Abdullah kızı Peymane isimli cariyesini tedbir yoluyla şu cümleyi "benim ölümümden kırk gün önce azatsın" dile getirerek azat etmiştir. Binaenaleyh sahibi vefat edince geçen müddet ortaya çıkar. Ondan sonra Peymane, diğer esas özgür insanlar gibi özgür olacaktır. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup ismi geçen cariye tarafından tasdik edildi. (Vekalet ve Tedbir yoluyla cariye azadı)

Şâhitler: Mehmet b. Rüstem, Abdullah b. Recep, Mehmet Çelebi b. Emrullah, Mehmet b. Abdullah ve Abdulkerim b. Abdullah.

764. Ali oğlu Abdullah Çavuş ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Ahmet oğlu Mehmet Çelebi'ye mülkiyeti kendine ait ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin İncirli mahallesinde olup üç alt kat oda, sofa, fırın ve akar suyu içine almaktadır. Yerleşim mekânının bir tarafı Fatma Hatun'un mülküne, bir tarafı mezkûr müşterinin mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 1500 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarını, mukarrun-leh yüz yüze sözlü olarak tasdik etti. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Şaban ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Mehmet Halife b. Ahmet el-İmam, Salih Halife b. Hasan el-İmam, Mustafa b. Mehmet, Osman Çelebi b. Abdülaziz vd.

765. Ali oğlu Mustafa Bey ikrar ve itiraf etti: İşbu kayıt sahibi, Abdullah oğlu Süleyman Bey'e mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Demur Kapısı mahallesinde olup üç alt kat oda, üç üst kat oda, kârhane (işyeri) denilen bir alt kat oda, fırın, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı,

Bali'nin mülküne, mezkûr müşterinin mülküne, vadiye ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 6000 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Sonra mukırrın ikrarını mezkûr Süleyman yüz yüze sözlü olarak tasdik etti. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Şaban ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Mustafa b. Yusuf, Mahmut b. Yusuf, Recep b. Hamza, Arslan b. Abdullah vd.

766. Hacı Evliya kızı Emine ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, rahmetli Seyyid Mehmet'in küçük çocuklarının vasisi Seyyid Mustafa oğlu Seyyid Kerim'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Müşteri yerleşim mekânını çocukların malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Simitçi mahallesinde olup Bostan'ın mülküne, İbrahim'in mülküne, Mustafa Çelebi'nin mülküne ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 17000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını kabzedip tahliye ettikten sonra ekteki yılın Şaban ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira üçreti, kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 1000 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer'îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. Sonra yukarıda zikredilen meblağ için Abdullah oğlu Rıdvan kefil oldu. Bu kefalet icap kabulü içermektedir. İlgili ikrar ile tasdik 1009 yılı Şaban ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Vesayet, bey' bi'l-istiğlal ve kefaelt)

Şâhitler: Hacı Hasan b. Bali, Hacı Sinan b. Abdullah, Cihan b. Molla, Hüseyin b. Durmuş.

767. Murat kızı Furseni ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Seyyid Mehmet'in küçük çocuklarının vasisi Seyyid Mustafa oğlu Seyyid Kerim'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Müşteri yerleşim mekânını çocukların malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Kıyabaşı mahallesinde olup bir tarafı Bayram'ın mülküne, bir tarafı Orğla'nın mülküne ve diğer

iki tarafı umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını, belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 6000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını ekteki yılın Şaban ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira üçreti, kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 600 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. Sonra yukarıda zikredilen meblağ için Kaplan ve Arslan kefil oldular. Bu kefalet icap kabulü içermektedir. İlgili işlemler 1009 yılı Şaban ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Vesayet, bey‘ bi’l-istiğlal ve kefaelt)

Şâhitler: Hacı Hasan b. Bali, Hacı Sinan b. Abdullah, Cihan b. Molla ve Hasan b. Durmuş.

768. Maḥmiye-i Brusa tevâbi‘inden Gündere nâm ḳaryeden Yûsuf bin Mûsa nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf ve maḥfil-i deyn-i münîfde iḳrâr-ı şer‘î ḳılup maḥmiye-i mezbûre maḥallâtından Pınarbaşı nâm maḥallede vâḳi‘ bir ṭarafı Gülra‘nâ mülkine ve bir ṭarafı Ḥâcı Bekir evine ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i ‘âmma ve bir ṭarafı meḳābir-i müselimeye muttaṣıl iki yer evine ve bir serdâb ve bir fırın ve bir aḫur ve bir selâmlıḳ müştemil olan menzili mülkümden iḫrâc idüp mezbûr oğlum Meḥmed’e hibe ve temlîk idüp ol da ḳabḍ eyledi. Mezbûr evde ‘alâka ve medḫalüm ḳalmadı didükde muḳarrun-lehu’l-mezbûr Meḥmed babası muḳırr-ı mezbûr Yûsuf’ı bi’l-müvâcehe taṣdîḳ idüp mevhûbe-i mezbûreyi bende temellük ve ittihâb itdüm ve ba‘de mâ cerâ ‘alâ vuḳū‘ihi ḳayd-ı sicil olındı. Taḥrîren fî avâ’ili Cemâziyelâḫire sene tis‘a ve elf. (Hibe ve temlik)

Şuhûdü’l-ḥâl: Maḥmûd b. Yûsuf, Ebûbekr b. Sefer, Ḥasan b. Resûl, Muṣṭafa b. el-ḥâc Meḥmed, Maḥmûd b. Ṣa‘bân.

69B

769. Musa oğlu Bali ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Seyyid Mehmet oğlu Seyyid Hacı Abdurrahman’a kuruş diye tabir edilen gümüş üzerinden 312.05 gümüş borcum vardır. Bu borç ödemem gereken bir borçtur. 312.05 gümüşün 237.05’i farklı meta‘ların semeninden ve 75’i ise karz-ı şer‘îden oluşmaktadır. Borç müddeti müeccel olarak Şaban ayının beşinci gününden itibaren tam bir seneye kadardır. Mezkûr meblağın karşılığında

Bursa vilayetinin Çardak mahallesinde bulunup bir tarafı Hacı Yusuf'un mülküne, bir tarafı Emine Hatun'un mülküne ve iki tarafı Gökdere'ye sınırlı olan bir yerleşim mekânını rehin olarak mezkûr alacaklının nezdine bıraktım. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mezkûr mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Şaban ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Borç ve rehin)

Şâhitler: Hacı Halil b. Piri, Mehmet Çelebi b. Şica, Abdi b. Hızır, Hacı Ali b. Osman ve Ali Çelebi b. Mahmut.

770. Ali oğlu Sinan ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Hasan oğlu Ali'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Konevi mahallesinde olup bir alt kat oda, bir üst kat oda, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Mustafa Kassap'ın mülküne, Hacı Sinan'ın mülküne, Medine-i Münevvere vakfına ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 3700 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Sonra mukırrın ikrarını mezkûr Ali yüz yüze sözlü olarak tasdik etti. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Şaban ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Bayram b. Lutfu, Hacı Mustafa b. Seyfullah, Mehmet b. Pir Ali, Ahmet b. İbrahim vd.

771. Brusa maḥallâtından Enik Maḥallesinde vefât iden el-Ḥâc Ḥüseyin bin ʿAbdullâh'uñ Mülâyim bint ʿAbdullâh nâm câriyesi meclis-i şerʿ-i şerîfde müteveffâ-yı mezbûruñ Ṣâliḥa nâm ṣaġîre ḳızına vaṣî-i şerʿ-i olan ceddi el-Ḥâc Yaʿḳūb bin Velî müvâcehesinde taḳrîr-i kelâm ḳılup bundan aḳdem mevlâm olan mezbûr el-Ḥâc Ḥüseyin ḥâl-ı ḥayâtında ve kemâl-i ṣıḥḥatinde beni ḳızı mezbûre Ṣâliḥa'ya seni on iki seneye vâṣıl olıcaḳ ḫizmet idüp on iki sene tamâmından soñra muʿtaḳa olsun dimiş idi. Ḥâlâ vaṣî-i mezbûr beni fürûḫt eyledi. Suâl olınup ḥaḳḳım ecri olınmaḳ ṭaleb iderüm didükde ġıbbeʾs-suâl mezbûr vaṣî inkâr ile cevâb viricek müddeʿiyye-i mezbûreniñ daʿvâsına muvâfıḳ beyyine ṭaleb olınduḳda ʿudûl-i müslimînden Feṭḥullâh bin ʿAlî ve Ḥüseyin Çelebi ibni el-Ḥâc Nebî ve el-Ḥâc Muṣṭafa bin Ṣâliḥ nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şerʿe ḥâḍırûn olup müddeʿiyye-i mezbûreniñ daʿvâsına muvâfıḳ edâ-yı şehâdet-

i şerʿiyye itdüklerinde baʿde riʿâyeti şerâyitiʾl-ḳabûl şehâdetleri ḥayyiz-i ḳabûlde vâḳiʿ oldı. Taḥrîren fî evâʾil-i Şaʾbâniʿl-muʿaẓẓam li-sene tisʿa ve elf. (ʿItk daʿvâsı)

Şuhûd: Maḥmûd b. Yûsuf el-Muḥḍır, Muṣṭafa b. Yûsuf el-Muḥḍır, Receb b. Ḥamza, Muṣliḥuddîn b. ʿAlî.

772. Aşağıda zikredilecek olan satım akdi, semeni kabzetme ve kira akdinin ikrarı için Kostantin kızı Rükne tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Abdullah oğlu ʻÎd Bey, Ahmet Bey er-Râcil ve Himmet oğlu Ahmet'in şahitlikleriyle sabit olan Kostantin oğlu Yeni ikrar etti: İsmi geçen müvekkilesi, işbu kayıt sahibi kendi vakfının mütevellîsi olan Cafer oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey‘ bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Müşteri yerleşim mekânını vakfın malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Karaağaç mahallesinde olup Pepasoğlu'nun mülküne, Yandinos oğlu Yorgi'nin mülküne, Yorgi'nin mülküne ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını, bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 5000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını kabzedip tahliye ettikten sonra ekteki ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira üçreti, kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 1875 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Şaban ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bi'l-istiğlal)

Şâhitler: Mehmet b. Abdullah, Abdurrahman b. Yunus, Mahmut b. Yusuf ve Mustafa b. Yusuf.

773. Durak oğlu Yunus ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Hasan kızı Ümmi Han'a mülkiyeti kendine ait ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Altıparmak mahallesinde olup iki alt kat oda, bir üst kat oda, fırın ve akar suyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Hacı Mehmet'in mülküne, Abdullah oğlu Hüseyin'in mülküne, Medine-i Münevvere vakfına ve yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 9000 dirhemdir. Yerleşim mekânı arsasının

mukataası yıllık vasfı zikredilen dirhem üzerinden 55 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Sonra mukırrın ikrarını mezkûr Ümmi Han yüz yüze sözlü olarak tasdik etti. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Şaban ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Behram b. Mehmet el-İmam, Mehmet b. Ali, Mustafa b. İbrahim, Bostan b. Hacı Memi, Mehmet b. Mahmut, Nurullah b. Cafer, Mehmet b. Abdullah, Cafer b. Hüseyin vd.

70A

774. Abdullah kızı Lalezar ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Timurhan oğlu Şaban'a mülkiyeti kendine ait ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını bey‘ bat tarikiyle satmıştır. Yerleşim mekânı Sultan Mehmet Han mahallesinde olup iki alt kat oda, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içine almaktadır. Yerleşim mekânının kuzey tarafı Mahmut Nacar'ın mülküne, batı tarafı vadiye ve kıble ve doğu tarafı umumi yola sınırdır. Yerleşim mekanını, bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 3000 dirhemdir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası vasfı zikredilen dirhem üzerinden yıllık 12 dirhemdir. Bu bey‘ sahih bir akit olup icap kabulü içermektedir. Sonra mukırrın ikrarını mukarrun-leh yüz yüze sözlü olarak tasdik etti. İlgili vaka 1009 yılı Şaban ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Mehmet b. Mahmut, Hacı Mehmet b. Ali, Ahmet b. Mahmut el-Müderris, Ali b. Abdullah vd.

775. Mustafa oğlu İbrahim ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Beytullah oğlu Ahmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Zafranlık mahallesinde olup iki alt kat oda, sofa, serdâb, tuvalet, fırın, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Derviş Çelebi'nin mülküne ve diğer üç tarafı özel yola sınırdır. Yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 23000 dirhemdir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası vasfı zikredilen dirhem üzerinden yıllık 61 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î ve sahih olup icap kabulü

içermektedir. Mukırrın ikrarını mezkûr Ahmet yüz yüze sözlü olarak tasdik etti. Bu olay 1009 yılı Şaban ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Molla Ali b. Hacı Mehmet, Ali Çelebi. Mırza, Hacı Ahmet b. Seydi, Hacı Mehmet b. Nurullah, Mustafa b. Hüseyin, Abdulgaffar b. Hacı Hüseyin ve mecliste bulunan diğerleri.

776. Ḳamer bint ʿAbdullâh ṭarafından ḫuṣûṣ-ı âtîye vekîl olan Ḥıḍır Beg bin Şehsuvâr ve Muḥammed bin Aḥmed şehâdet ile ṣâbite olan Vâṣî bin ʿAlî ḥâmil-i kitâb Muṣṭafa Beg bin İlyâs maḥḍarında maḥmiye-i İstanbul'da Maḥmûd Paşa odalarında vâḳiʿ bir ṭarafı İbrâhîm Çelebi ve bir ṭarafı Ḥissî Ḫâtun ve iki ṭarafı ṭârîḳ-i ʿâmm ile maḥdûd hücreden nıṣf-ı ḥisse-i sâbıḳasını mezbûr Muṣṭafa Beg'e beş biñ aḳçeye tefvîḍ itdü deyu biʾl-vekâle iḳrâr itdükde ġıbbeʾt-taṣdîḳ ḳayd olındı. (Vekâlet ve tefvîz-i hakk-ı tasarruf)

Şuhûd: İbrâhîm b. ʿAlî, Meḥmed Çelebi b. Behrâm, el-Ḥâc Maḥmûd, Meḥmed Çelebi b. Maḥmûd, Ramaḍan b. Meḥmed.

777. Şaban oğlu Ali ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Abdullah oğlu Ali Bey'e karz-ı şer‘îden oluşan kuruş diye tabir edilen gümüş üzerinden 500 meblağ borcum vardır. Bu borç ödemem gereken bir borçtur. Mukırrın ikrarını, alacaklı tarafından tasdik için vekil tayin edilen Abdullah oğlu Mehmet Bey yüz yüze tasdik etti. (Borç)

Şâhitler: Osman Çavuş b. İvaz, Sinan Çavuş, Mustafa Bey b. Abdullah, Mehmet b. Kıyas vd.

778. Cihan oğlu Bostan ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Ahmet kızı Hurşit’e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Kefen İğnesi mahallesinde olup iki alt kat oda, bir üst kat oda, serdâb, sofa, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, Durmuş'un mülküne, Molla Abdullah'ın mülküne, ... ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 18000 dirhemdir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası vasfı zikredilen dirhem üzerinden yıllık 24 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarını tasdik için Hurşit tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti şer‘î ispat yoluyla sabit olan Hacı Ahmet oğlu Mehmet vekaleti

hasebiyle tasdik etti. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Ramazan ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Hacı Mustafa b. Pir Ahmet, Hacı Seydi b. Eyüp....., Sofi Durmuş b. Mehmet, Mehmet b. Kuli, Mehmet Çelebi b. Ali, Uğurlu b. Abdullah, Ali Çelebi b. Mirza, Ali Çelebi b. Hacı Emin, Mustafa b. Yusuf, Mahmut b. Yusuf ve Arslan b. Abdullah.

779. İlim adamı olarak tanınan faziletli merhûm Mevlâna Hüsam Efendi Vakfı’nın mütevellîsi Abdi oğlu Abdurrahman Çelebi ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Hüseyin oğlu Hacı Ali'ye mülkiyeti vakfa ait olan bir hanı kiraya vermiştir. Han Bursa vilayetinin Kanber pazarında olup doğu tarafı Sultan Orhan (arğ) Vakfı’na ve diğer üç tarafı umumi yola sınırdır. Ayrıca Bursa şehrinin Batcılar diye bilinen yerinde olan bir bahçenin tamamını satmıştır. Bahçe halkın alt ve üst tabakasınca bilinmesi sebebiyle tanımlama ve sınırlarını ifade etmeye gerek duyulmamıştır. Han ve bahçenin her ikisini bütün sınır ve haklarıyla birlikte ekteki yılın Ramazan ayının ilk gününden itibaren tam üç seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira üçreti ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden yıllık 6733 dirhemdir. Üçretin her yıl sona erince ödenmesi şart koşulmuştur. Bu ikrar sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı net ve mer’î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Ramazan ayının ilk gününde gerçekleşip kaleme alındı. (Kira akdi)

Şâhitler: Ahmet Çelebi b. Mustafa, Mehmet Çelebi b. Mustafa, Mustafa Çelebi b. Mehmet, Seyyid Hasan b. Seyyid Mustafa.

70B

780. Bursa vilayetinin Hamza Bey mahallesinde oturan Abdullah kızı Can Feda isimli kadın, meclis-i şer‘-i şerîf ve mahfil-i dîn-i münîfte ikrar ve itiraf etti: Kocası kayıt sahibi Davut oğlu Bayram'dan nikahta ondan aldığı mehri (miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 500 dirhemdir.) ona geri verme, iddet nafakası ve zevciyet hukukuna müteallik bütün davalardan vazgeçme karşılığında muhâlea yoluyla boşanmıştır. Bu muhâlea sahih ve şer‘îdir. Sonra her ikisi bütün dava ve çekişmelerden çekişmeyi ortadan kaldırıcı ve husumet maddesine son verici bir şekilde birbirlerinin zimmetlerini ibra etmişlerdir. Şöyle ki eğer tarafların birinden dava sâdır olursa, davası

hâkimlerin yanında hiçbir vecihle ve hiçbir sebepten dolayı işitilmeyecektir. Bu ikrara 1009 yılı Ramazan ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Muhâlea ve ibra)

Şâhitler: Murat b. Abdullah, Arslan b. Abdullah, Mehmet b. Murat, Mahmut b. Yusuf ve mecliste bulunan diğerleri.

781. Maḥmiye-i Brusa'dan Aḥmed Dâʿî Maḥallesi'nden Ḥasan bin Meḥmed yine maḥmiye-i mezbûreden Es-Seyyid Ḫalîl bin Es-Seyyid İlyâs muvâcehesinde taḳrîr-i iddiʿâ idüp mezbûruñ yedinde olan Rûsiyyüʾl-aṣl orta boylu açuḳ ḳaşlu ṣarışın Mûsa nâm ʿabd-i memlûki Yeñişehr Ḳaḍasından Meḥmed Çelebi bin nâm kimesneden dört biñ beşyüz aḳçeye iştirâ idüp mülk-i müşterâm iken bir yıldan mütecâviz firâr itmegin ḥâlâ mezbûruñ yedinde buldım. Ṭaleb iderüm. Suâl olınsun. Ġıbbeʾs-suâl mezbûr Es-Seyyid Halil cevâb virüp kulı ben bir Yeñiçeri'den dört biñ altı yüz aḳçeye iştirâ idüp meblaġ-ı mezbûre ʿAmd Beg nâm Sipâhî kefîl olmışdı didükde müddeʿî mezbûruñ daʿvâsına muṭâbıḳ beyyine ṭaleb olındıḳda ʿudûl-i müslimînden Meḥmed bin ʿAlî ve diğer Meḥmed bin ʿAlî şehâdet idüp müddeʿî-i mezbûr meẕkûr ḳulı aldıḳdan soñra bizüm maḥḍarımızda birâder Meḥmed'e emânet vaḍʿ idüp ol zamândan birer bir buçuḳ yıl oldı didüklerinde şehâdetleri ḥayyiz-i ḳabûlde vâḳiʿ oldı. Fiʾt-târiḫiʿl-mezbûr. (Emânet olan kulun firâr itmesi)

Şuhûd: Ḫâce Velî b. ʿAlî, ʿOṯmân Çelebi b. Keyvân, Ḥüseyin b. Meḥmed, Muṣṭafa b. Yûsuf.

782. Maḥmiye-i Brusa tevâbiʿinden Depecik nâm ḳaryede bundan aḳdem mürd olan Sostus veled-i Yankin, kebîr oġılları Manol ve İstere nâm ẕımmîler meclis-i şerʿde yine ḳarındaşı Bali nâm ṣaġîriñ vaṣîsi olan Solor veled-i Yani müvâcehesinde taḳrîr-i kelâm idüp mezbûr babamuzdan irs-i şerʿle intiḳāl iden ḳarye-i mezbûre ḳurbında yarış yerinde vâḳiʿ bir ṭarafı Ḥıḍır bin ʿOṯmân mülki ve bir ṭarafı Meḥmed Beg tarlası ve bir ṭarafı ṣaġîr mezbûr ḳarındaşı Bali ḥiṣṣesi ile ve tarîḳ-i ʿâmm ile maḥdûd bir..... ve bir kârḫâne-i ḥiṣṣemize ṭuta. Vaṣî-i mezbûruñ yedinden alup ḳabḍ eyledük. Ẕimmetinde bir aḳçe ve bir ḥabbe ḥaḳḳımuz ḳalmadı deyu iḳrâr ve iʿtirâf eyledüklerinde muḳırrân-ı mezbûrânıñ vech-i meşrûḥ üzere ṣâdır olan iḳrârların muḳarrun-leh merḳūm vaṣî vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ itdükde fiʾt-târiḫi'l-mezbûr. (Vesâyet ve mîrâs)

Şuhûd: ʿOs̱mân Beg b. Aḥmed, Ḥamza Beg b. ʿAbdullâh, Manyo b. Estemṭar, Tirand, Flor b. Yondar, Meḥmed b. ʿAbdullâh.

783. Bursa vilayetinin Tepecik köyünden Sivastos oğulları Manol ve Aşireti isimli zimmîler ikrar ettiler: İşbu Bali isimli küçük kardeşimizin vasisi Yani oğlu Susura isimli zimmî ile yaptığım muamele sebebiyle ismi geçen kardeşimizin malından 5500 dirhem zimmetimizde vardır. Meblağın, 5000'i karz-ı şer'î ve 500'ü ise satın alıp kabzettiğim ince pamuklu kumaş semeninden oluşmaktadır. Borç müddeti, ekteki ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadardır. Mukırrın ikrarı, sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik Ramazan ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Karz-ı şer'î ve borç)

Şâhitler: İsimleri geçen şâhitler.

784. Şükür Ḫoca Maḥallesi'nde sâbıḳan fevt olan ʿAbdî Muṣṭafa Beg ṣaġîrine vaṣî olan el-Ḥâc İbrâhîm bin Muṣṭafa el-Ḥâc Muḥarrem ibnii el-Ḥâc Meḥmed maḥḍarında benim mezbûruñ maḥalle-i mezbûrede vâḳiʿ menzilini ḍarûret-i ḳısmet içün târiḫ-i kitâbdan üç yıl muḳaddem yigirmi üç biñ aḳçeye beyʿ itmişken ḥâlâ ḍarûret-i ḳısmet olmadıġı muḳırre olıcaḳ yine reddolunup ʿaḳd-i mezbûr fesḫ olunduġı ḳaydolundı. Taḥrîren fî evâʾil-i Ramaḍân. (Vesâyet ve fesh-i ʿaḳd)

Şuhûd: ʿAbdullaṭîf b. Aḥmed, el-Ḥâc ʿAlî, İbrâhîm Beg, ʿOs̱mân b. Maḥmûd, Seydî b. Ḫalîl, Süleymân b. Yûsuf ve ġayrihim.

785. Aḳşehir Ḳaḍâsında Dede Çirek nâm ḳarye sâkinlerinden ʿOs̱mân bin Ferhâd nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîf ve maḥfil-i dîn-i menfîde işbu Muṣṭafa bin Ḥasan nâm kimesne muvâcehesinde taḳrîr-i kelâm idüp öñ ayaġı ḳarıncalu ve omuzlarında nişânı olup ve ḳıç ayaġınıñ ṣol ayaġında köstek yarası olan merkebim ḥâlâ mezbûr Muṣṭafa'nıñ yedinde buldım. Suâʾl olınmaḳ ṭaleb iderüm didükde ġıbbeʾs-suâl mezbûr Muṣṭafa cevâb virüp ẓikrolınan merkebi ben İbrâhîm kimesneden aldum. ʿOs̱mân'ın ʿalâḳa ve medḫali olduġun bilmem didükde sâlifüʾz-zikr ʿOs̱mân'dan taḳrîrine muvâfiḳ beyyine ṭalb olındıḳda ʿudûl-i müslimînden Meḥmed bin Aydın ve Velî bin Ḥaydar nâm kimesneler li-ecliʾş-şehâde meclis-i şerʿ-i şerîfe ḥâḍırân olup merkeb-i merḳūm ʿOs̱mân'ın yedinde mülk-i müşterâsı olup taṣarrufunda iken târiḫ-i kitâbdan iki sene muḳaddem Çaḳırsâẕî nâm mevḍiʿde sırḳa olunup ol gece mezbûr ʿOs̱mân bizim

hemrâhımız idi deyu vech-i meşrûḥ üzere edâ-yi şehâdet-i şerʿiyye itdüklerinde mâ cerâ ʿalâ vuḳūʿihi ketb ve taḥrîr olındı. Taḥrîren fî evâʾil-i şehri Ramaḍâniʾl-mübârek li-sene tisʿaa ve elf. (Sirkat)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Ḥasan, Maḥmûd b. Meḥmed, ʿAbdullâh b. Ḥüseyin, Arslan b. ʿAbdullâh ve ġayrihim.

71A

786. ʿUşşâḳ Ḳaḍâsına tâbiʿ Demürlü nâm ḳaryeden el-Ḥâc İdrîs ibni el-Ḥâc Ḥasan nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde ḳapluca Subaşısı olan Meḥmed Beg ibni Muṣṭafa muvâcehesinde taḳrîr-i kelâm ḳılup işbu mezbûr Meḥmed Beg'iñ yedinde olan mâceriyu'l-aṣl orta boylu ṣaruşın açuḳ ḳaşlu Piyâle nâm ḳul benim ʿabd-i müşterâmdur. Târiḫ-i kitâbdan otuz gün muḳaddem ḳarâr idüp mezbûruñ yedinde buldım. Ṭaleb iderüm didükde ġıbbeʾs-suâʾl mezbûr Meḥmed Beg inkâr ile cevâb virüp müddeʾî mezbûruñ taḳrîrine muvâfiḳ beyyine ṭaleb olınduḳda ʿudûl-i müslimînden Maʿden bin Yûsuf ve el-Ḥâc Emrullâh bin Ḥasan nâm kimesneler li-ecliʾṣ-ṣehâde meclis-i şerʾ-i şerîfe ḥâḍırân olup ʿabd-i meẕkûr sâlifüʾẕ-ẕikr el-Ḥâc Emrullâh'ıñ memlûk-i müşterâsıdur. Otuz gün muḳaddem firâr eyledi deyu edâ-yi şehâdet-i şerʿiyye eyledüklerinde baʿde riʿâyet-i şerâʾiṭiʾl-ḳabûl şehâdetleri ḥayyiz-i ḳabûlde vâḳiʿ olup mûcibiyle ḥükümü birle mâ cera'l-aṣl ʿalâ vuḳūʿihi ketb olındı. Fiʾt-târiḫiʾl-mezbûr. (Firâr-i ʿabd)

Şuhûd: Meḥmed b. ʿAbdullâh, Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed b. Yûsuf, Ebubekir b. Yûsuf ve ġayrihim.

787. Kalfal oğlu Ali ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Hâce Nasuh Lagar Vakfı'nın mütevellîsi Hızır oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını bey‘ bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Mütevellî yerleşim mekânını mezkûr vakfın malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Araplar mahallesinde olup bir tarafı Mehmet oğlu Mahmut'un mülküne, bir tarafı Abdullah kızı Meryem'in mülküne ve diğer iki tarafı umumi ve özel yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 2600 dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘îdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını belirli bir üçret karşılığında ekteki yılın Rebiyülevvel ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar kiraya vermiştir.

Kira üçreti, vasfı zikredilen dirhem üzerinden kira süresince 325 dirhemdir. Bu kira akdi, sahih ve şer‘îdir. Ondan sonra yerleşim mekânı ve kira üçretinin tahsili için mezkûr Ali'nin karısı Himmet kızı Zemane ve Mehmet oğlu Mahmut kefil oldular. Bu kefalet icap kabulü içermektedir. İlgili ikrar ve tasdik ? Tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bi’l-istiğlal)

Şâhitler: Abdürrahim b. Ahmet, Musallî b. Budak, Mustafa b. Yusuf, Mehmet b. Ahmet, Hüseyin b. İsa, Mehmet b. Hüseyin ve Murat b. Abdullah.

788. Maḥmiye-i Brusa tevâbiʿinden Depecik nâm ḳaryede bundan aḳdm mürd olan Sustus veled-i-i Yani'niñ kebîr oġılları Manol ve Estrani ẕımmîler meclis-i şerʿde yine ḳarındaşı Bali nâm ṣaġîriñ vaṣîsi Solor veled-i-i Yani muvâcehesinde taḳrîr-i kelâm idüp mudde‘î-i mezbûr babamuzdan irṣ ile intiḳāl iden ḥiṣṣelerimizi alup ḳarye-i mezbûre ḳurbında yarış yerinde vâḳiʿ bir ṭarafı Meḥmed Beg mülki ve bir ṭarafı Vaḳf-ı Fırniye ve bir ṭarafı Meḥmed Beg mülki ve bir ṭarafı Estemṭar veled-i-i Binüvet mülki ile maḥdûd ve her sene ʿarṣasınıñ yigirmi aḳçe muḳāṭaʿası olan bir göz kermedligi ve kârḫâne-i ʿindeʾl-cîrân maʿlûmüʾl-ḥudûd olan baġı eşcâr-ı müṣmire ve ġayr-i müṣmire ile ḳarındaşumuz ṣaġîr mezbûruñ ḥiṣṣesine taʿyîn olınup mezbûr vaṣîye teslîm eyledük deyu iḳrâr ve iʿtirâf eyledüklerinde maḳrân-ı mezbûrânıñ vech-i meşrûḥ üzere ṣâdır olan iḳrârların muḳarrun-leh el-merḳūm vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ itdükde mâ hüveʾl-vâḳiʿ ketb ve taḥrîr olınup yedine defʿ olındı. Cerâ ẕâlike ve ḥurrire fiʾt-târiḫiʾl-mezbûr. (Mîrâs)

Şuhûd: ʿOṣmân Beg b. Aḥmed, Ḥamza Beg b. ʿAbdullâh, Manivu b. Estemṭar, Tirend Flor b. Yonder, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Maḥmûd b. Yûsuf el-Muḥḍır.

789. Himmet oğlu Hacı Abdi ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Murat oğlu Osman'a mülkiyeti kendine ait olan Kardeğirmen diye bilinen değirmenini satmıştır. Müşteri, değirmeni kendi malıyla kendine satın almıştır. Değirmen, Bursa vilayetinin Çonkara köyünde olup ..... Merhûm Zekeriya Efendi'nin değirmenine ve mezkûr satıcının değirmenine sınırdır. Değirmen arsasının mukataası yıllık 50 dirhemdir. Söz konusu değirmeni belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, vasfı zikredilen dirhem üzerinden 21000 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘ î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Abdullah el-İmam, Hamza el-İmam, İbrahim el-İmam, Nebi el-müezzin, Mehmet b. Müezzin, Mahmut b. Yahya ve Mehmet b. Abdullah.

71B

790. Maḥrûse-i Brusa Ḥisârı dâḫilinde olan maḥallâtından ʿÎsa Beg Fenârî Maḥallesi sâkinlerinden Ḥüseyin Beg ibni Ḥasan nâm kimesne maḥfil-i ḳaḍaya ḥâḍır olup ṣâḥib-i haẕâʾl-kitâb Meḥmed bin Maḥmûd kimesne muvâcehesinde taḳrîr-i kelâm ḳılup maḥalle-i mezbûre vâḳiʿ bir evi ve bir odayı ve içinde ḥammâmı ve altı yerde mâ'-i cârî-i ve bir selâmlıġı ve yine selâmlıġa muttaṣıl bir odayı ve iki fırını ve muḥavvata-i eşcâr-ı müṣmire ve ġayr-i müṣmire-i müştemil olup ve bir ṭarafı el-Ḥâc Ḫalîl mülkine ve üç ṭarafı ṭarîḳ-i ʿâmmla maḥdûd ve mümtâz olan mülk evimi mezbûr Meḥmed'e on beş biñ naḳd-i râyicüʾl-vaḳt akçeye beyʿ-i bât-ı ṣaḥîḥ-i şerʿ-î ile beyʿ idüp teslîm-i mebîʿ ḳabḍ-ı ṣemen itdüm. Baʿdeʾl-yevm menzil-i mezbûr-ı meẕkûruñ mülk-i müşterâsı olup keyfe mâ yeşâʾ ve yeḫtâr mutaṣarrıf olsun didükde muḳırr-ı mezbûruñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârın muḳarrun-leh el-merḳūm Meḥmed biʾl-müvâcehe taṣdîḳ eyledügi biʾṭ-ṭaleb ketb ve taḥrîr olındı. Taḥrîren fî evâʾil-i şehri Ramaḍâniʾl-mübârek min şühûr-i sene tisʿaa ve elf. (Beyʿ-i bât-ı ṣaḥîḥ-i şerʿî)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Şaʿbân, el-Ḥâc Ḫalîl b. Muḥarrem, el-Ḥâc Muṣṭafa b. Şaʿbân, İlyâs b. ʿÖmer, Maḥmûd Çelebi b. Ḥasan, el-Ḥâc Muṣṭafa b. Meḥmed, el-Ḥâc Caʿfer b. ʿAbdullâh, ʿAbdullâh Çelebi b. Muṣṭafa, Muṣṭafa b. el-Ḥâc ʿAlî, Ebûbekir b. el-Ḥâc Maḥmûd, ʿOs̱mân b. Aḥmed el-İmâm.

791. Mehmet oğlu Recep ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Hacı İlyas oğlu Ahmet'e bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Karamazak mahallesinde olup iki alt kat oda, sofa, tuvalet, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Derviş İbrahim'in mülküne, Mustafa oğlu Mehmet'in mülküne, zikredilen mahallenin imamının vakfına ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 7000 gümüş dirhemdir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası vasfı zikredilen dirhem üzerinden yıllık 36 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup

icap kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Ramazan ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Ramazan b. Mehmet, Ahmet b. Abdullah, Mustafa b. Kayhan el-İmam ve Arslan b. Abdullah.

792. Hacı İlyas oğlu Ahmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi cami imamı olan Keyvan oğlu Mustafa'ya bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Karamazak mahallesinde olup iki alt kat oda, sofa, tuvalet, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, Derviş İbrahim'in mülküne, Mustafa oğlu Mehmet'in mülküne ve ismi geçen mahallenin imamının vakfına sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 4700 dirhemdir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası vasfı zikredilen dirhem üzerinden yıllık 36 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarını mukarrun-leh yüz yüze sözlü olarak tasdik etti. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Ramazan ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Ramazan b. Mehmet, Ahmet b. Abdullah, Arslan b. Abdullah ve Recep b. Hamza.

793. Keyvan oğlu Mustafa ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Memi kızı Fatma'ya bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin İncegözler mahallesinde olup iki alt kat oda, bir üst kat oda, tuvalet, fırın, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içine almaktadır. Yerleşim mekânının bir tarafı Hacı Hamza'nın mülküne, bir tarafı Ahmet'in mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 6000 gümüş dirhemdir Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarını mukarrun-leh yüz yüze sözlü olarak tasdik etti. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Ramazan ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Bekir b. Mustafa el-İmam, Ramzana el-müezzin, Hamza b. Hacı Hasan ve Arslan b. Abdullah.

794. Alem Şah oğlu Mustafa ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Bekir Bey kızı Emine'ye bir bahçesini satmıştır. Bahçe, Bursa vilayetinin Büyük Susğırlığı köyünde olup Malkoç'un bahçesine, Kanber'in bahçesine, Ahmet Bey'in bahçesine ve Karapınar diye bilinen vadiye sınırdır. Söz konusu bahçeyi bütün meyveli ve meyvesiz ağaçları ile birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 1500 rayiç gümüş dirhemdir. Bahçe arsasının mukataası yıllık 10 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ile tasdik 1009 yılı Ramazan ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Mustafa Bey b. Abdullah, İbrahim b. Bali, Yunus Bey b. Abdullah ve Hüseyin b. Ahmet.

72A

794. Aşağıda zikredilecek olan satım akdinin ikrarı için Abdi kızı Ayşe tarafından şer‘î vekil tayin edilen ve vekaleti şer‘î ispat yoluyla sabit olan Mehmet oğlu Yusuf ikrar etti: İsmi geçen müvekkilesi, işbu kayıt sahibi, Oruç oğlu Abdi'ye bir bahçesini satmıştır. Bahçe, Bursa vilayetinin Cumalı Kızık köyünde olup Bali oğlu Hüseyin'in bahçesine, Mürüvvet oğlu Mustafa'nın bahçesine, Hasan oğlu Mustafa'nın bahçesine ve Hasan oğlu Hacı Mehmet'in mülküne sınırdır. Söz konusu bahçeyi bütün meyveli ve meyvesiz ağaçları ile birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 14500 gümüş dirhemdir. Bahçe arsasının mukataası vasfı zikredilen dirhem üzerinden yıllık 20 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik, 1009 yılı Ramazan ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Vekalet ve bey‘ bat)

Şâhitler: Halil b. Ahmet el-İmam, Mustafa b. Abdi, Hasan b. Mürüvvet, Mahmut b. Abdullah, Arslan b. Abdullah, Mustafa b. Hüseyin, Mustafa b. Yusuf Serbölük ve Mehmet b. İmam.

795. Dimitri oğlu Kostantin ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Peri oğlu Aydın'a bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Setbaşı mahallesinde olup bir alt kat oda, üst kat ve avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, Hüdaverdi'nin

mülküne, Yani'nin mülküne, Gökdere diye bilinen vadiye ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 6000 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik Ramazan ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Hüseyin Çelebi b. Recep, Mustafa b. Yusuf, Arslan b. Murat, Mirek b. Kirman, Boştan b. Suak ve Bahçe b. Murat.

796. Dimitri oğlu Kostantin ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Bali oğlu Hüdaverdi'ye bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Setbaşı mahallesinde olup bir alt kat oda, üst kat ve avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, Hüdaverdi'nin mülküne, Yani'nin mülküne, Gökdere diye bilinen vadiye ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 5000 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik Ramazan ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Hüseyin Çelebi b. Recep, Mustafa b. Yusuf, Arslan b. Murat, Mirek b. Kirman, Bostan b. Savak ve Bağçe b. Murat.

797. Dimitri oğlu Kostantin ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Peri oğlu Aydın'a bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Setbaşı mahallesinde olup bir alt kat oda, üst kat ve avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, Hüdaverdi'nin mülküne, Yani'nin mülküne, Gökdere diye bilinen vadiye ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 6000 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik Ramazan ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Hüseyin Çelebi b. Recep, Mustafa b. Yusuf, Arslan b. Murat, Mirek b. Kirman, Bostan b. Savak.

798. Maḥmiye-i Brusa'dan Kepekçiler Çeşmesi Maḥallesi'nden bundan aḳdem vefât iden Fâṭıma ibnetüʾl-Ḥâc Sinân nâm müteveffânıñ anası şâhinşâh ibnetüʿl-Ḥâc Meḥmed meclis-i şerʿde müteveffâ-yı mezbûreniñ babası mezbûr el-Ḥâc Sinân maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp merḳūme Fâṭıma'nıñ metrûkâtından baña ʿâid ve râciʿ olan ḥiṣṣe-i şerʿiyyemi daʿvâ ve ṭalep idüp ortamızda münâzaʿât-ı keşîre vâḳiʿ olmış idi. Ḥâlâ muṣliḥûn tavassuṭ eylemekle ḫuṣûṣ-ı mezbûrı dört biñ aḳçeye ṣulḥ idüp bedel-i ṣulḥ olan meblaġ-ı mezbûrı mesfûruñ yedinden biʾt-tamâm veʾl-kemâl alup ḳabḍ eyledüm. Ḫuṣûṣ-ı mezbûre müteʿalliḳ daʿvâ ve ṭalebden ẕimmetin ibrâ eyledüm. Şöyle ki: Min baʿd sâlifüʾẕ-ẕikr olan ḫuṣûṣa müteʿalliḳ daʿvâ ve ṭaleb benden veyâ vekîlimden ṣâdır olursa ʿindeʾl-ḥükkâm mesmûʿa olmaya deyu iḳrâr eyledügi ḳayd olınup. (Mîrâṯ ve sulḥ)

Şuhûd: el-Ḥâc İbrâhîm b. el-Ḥâc ʿÎsa, el-Ḥâc Süleymân b. ʿAlî, el-Ḥâc Süleymân b. Ḥasan, ʿOṯmân Beg b. Muṣṭafa, Ḥasan b. ʿAbdullâh ve ġayrihim.

799. Maḥmiye-i Brusa'dan Ḥamîdî Ḳaryesi'nden Receb bin Nebî meclis-i şerʿde yine muʿtaḳası Yâsemin bint ʿAbdullâh maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp ḳarye-i mezbûrede vâḳiʿ bir ṭarafı ʿAlî mülkine ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i ʿâmma müntehî olup iki sâz ṭâmı müştemil olan menzili ve bir ṭencere ve iki tepsi ve iki bekmez tâbesini ve bir yorġanı ve bir döşegi mezbûr Yâsemin'e hibe-i ṣaḥîḥa ile hibe ve temlîk idüp mezbûr Yâsemin daḫi ẕikrolınan menzili ve esbâbı meclis-i hibede ḳabḍ ve teslîm eyledi deyu iḳrâr itdükde merḳūme Yâsemin daḫi biʾl-müvâcehe taṣdîḳ idüp mâ veḳaʿa ʿalâ vuḳūʿihi ketb ve taḥrîr olındı. (Hibe ve tekmîl)

Şuhûd: Es-Seyyid Ḥüseyin b. Es-Seyyid Maḥmûd, Meḥmed b. Memî, el-Ḥâc ʿOṯmân b. Bâlî, ʿAlî b. Ḳalfa el-imâm, Muṣṭafa b. Meḥmed, Meḥmed b. ʿAlî, Maḥmûd b. Meḥmed, Meḥmed b. Ḳuş ʿAlî, ʿAlî b. Sinân.

800. Mezbûruñ yine kendü muʿtaḳı Ḳāsım bin ʿAbdullâh nâm maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp ḳarye-i mezbûrede vâḳiʿ bir ṭarafı mülki Ḥüseyin mülki ve bir ṭarafı Bâlî mülkleri ile ve ṭarîḳ-i ʿâmmla maḥdûd mülk-i maḥdım olan bâġı ve bir ṣarı inegi ve bir cift ḳara ṣıġır öküzi ve bir merkebi hibe-i ṣaḥîḥa ile mezbûr Ḳāsım'a hibe ve temelik idüp yine velâyetim ḥasebi ile ẕikrolınan bâġı ve ṣıġırları ve merkebi meclis-i hibede ḳabḍ ve taḥrîr olındı. Fîʾt-târîḫiʾl-mezbûr. (Hibe ve eemlîk)

Şuhûd: es-Sâbiḳūn.

72B

801. Bali kızı Sultan ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Hüseyin oğlu Arslan'a bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Altı Parmak mahallesinde olup bir üst kat oda, dükkân, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Ayşe'nin mülküne, Orhan Vakfı'na, umumi yola ve Hüseyin'in mülküne sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 4000 gümüş dirhemdir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 10 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ile tasdik 1009 yılı Ramazan ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Malkuh b. Davut, Davut b. Hacı, Duran b. Davut, Mehmet Çelebi b. Emrullah, Hızır b. Yahya, Mustafa b. Yusuf, Hüseyin b. Mustafa vd.

802. **Pazar, 27 Ramazan 1009**

Aşağıda zikredilecek olan hususun tasdiki için Ahmet oğlu Mehmet tarafından şer'î vekil tayin edilen ve vekaleti Ali oğlu Hüseyin ve Ebvat oğlu Mehmet'in şahitlikleriyle sabit olan Mehmet oğlu Ali ikrar etti: Mezkûr müvekkili, işbu kayıt sahibi, Mustafa kızı Cemile'ye bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Fazlullah Paşa mahallesinde olup iki alt kat oda, sofa, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Mehmet'in mülküne, Kasım'ın mülküne, Müslümanların mezarlığına ve Muallim Hâne'ye sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 3000 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ile tasdik 1009 yılı Şevval ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Hasan b. Ali el-İmam, Mehmet b. İvaz, Ali b. Mehmet, Mahmut b. Mehmet, Abdullah vd.

803. Ali oğlu Bali ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Habib kızı Raziye'ye bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Başçıoğlu mahallesinde olup iki alt kat oda, bir üst kat oda, tuvalet, sofa, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Kassap Bali'nin mülküne, bir tarafı Cafer'in mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 4800 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'îdir. İlgili ikrar 1009 yılı Şevval ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Ahmet b. Abdullah, Mustafa b. Yusuf, Oruç b. Hüseyin ve Mahmut b. Himmet.

804. Zindan Kapısı mahallesinde oturan Hüseyin kızı Rahime ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Boyacı Hacı Yakup Vakfı'nın mütevellîsi Hızır oğlu Mehmet'e bir yerleşim mekânını bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Müşteri yerleşim mekânını ismi geçen vakfın malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Zindan Kapısı mahallesinde olup bir tarafı Mehmet Kasab'ın mülküne, bir tarafı Efdal Zade vakfına ve diğer iki tarafı ise umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 6000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını tahliye ettikten sonra ekteki tarihin Recep ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira üçreti, vasfı zikredilen dirhem üzerinden 750 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer'îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'îdir. İlgili ikrar 1009 yılı Şevval ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bi'l-istiğlal)

Şâhitler: Mehmet Çelebi b. Abdurrahim el-İmam, Mustafa b. Halil b. el-Mütevellî, İsa b. Seyfi el-Müezzin, Muharrem b. Numan b. el-İmam, Ramazan b. Mehmet el-İmam, Mustafa b. Yusuf Serbölük, Mahmut b. Yusuf, İsa b. Veli, Süleyman b. Halife el-İmam vd.

805. **Yevmüʾl-Erbiʿâ Mine'l-Gurreti Şevvâliʾl-Mükerrem Sene Tisʿa ve Elf**

ʿArab ṭâifesinden Ḫadîce bint Seydî nâm ş̲eyyibe meclis-i şerʿ-i şerîf ve maḥfil-i dîn-i menfîde ṭâife-i mezbûrdan Ḳūrd b. ʿAlî ve oġlı Yûsuf müvâcehelerinde taḳrîr-i kelâm kılup mezbûr Yûsuf'uñ babası Ḳūrd ile yek dil yek cihet olup ḳız ḳarındaşım Şâdî nâm bâkireyi çeküp cebr ile evine alup ve bundan mâʿadâ üç yüz altunumuz alup ziyâde ẓulm ve taʿaddî eylemegin emr-i şerîf lâzımüʾt-teşrîfe edâ eyledüm. Ḫuṣûṣ-ı mezbûruñ şerʿle görülmesin ṭaleb iderüm. Suʾâl olınsun didükde ġıbbeʾs-suʾâl mezbûr Yûsuf ve babası mezbûre Şâdî'yi kendü rıḍâsıyla nikâḥ idüp bir akçe ve bir ḥabbesin almadıḳ deyu inkâr ile cevâp virüp müddeʿî-i mezbûreyi mezbûrdan taḳrîrine muvâfıḳ beyyine ṭaleb olınduḳda ityândan ʿâciz olmaḳ ile araya muṣliḥûn-ı müslimûn tavassuṭ idüp me̲zkûr Ḫadîce'yi mezbûrân olan daʿvâ ve nizâʿdan fâriġa olup ḫuṣûṣ-ı mezbûrdan terk-i daʿvâ ve ḳaṭʿ-ı ḫuṣûmet itdüm. Eger benden aṣâleten ve vekâleten daʿvâ ṣudûr iderse ʿindeʾl-ḥükkâmiʾl-kirâm istimâʿ olınmaya didükde merḳūmân Yûsuf ve babası ṣulḥ-ı mezbûre râz̲ı oldıḳda bu ve̲sîḳa-yi enîḳa ʿalâ mâ hüveʾl-vâḳiʿ biʾṭ-ṭaleb ketb olındı. (Ṣulḥ)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf, Maḥmûd b. Yûsuf, Receb b. Ḥamza.

73A

806. Aşağıda zikredilecek olan bey‘ akdinin ikrarı için Manastır mahallesinde oturan Mehmet kızı Sakine tarafından şer‘î vekil tayin edilen Hızır oğlu Emdullah vekaleti İnayetullah oğlu Ahmet ve Seyfi oğlu İsa'nın şahitlikleriyle sabit olduktan sonra ikrar etti: İsmi geçen müvekkilesi, işbu kayıt sahibi Hüseyin kızı Rahime'ye mülkiyeti kendine ait ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, adı geçen mahallede olup iki alt kat oda, iki yerde akar su, sofa, tuvalet, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu ve kapının üstünde iki özel oda altında ahırı içermektedir. Yerleşim mekânının kıble tarafı rahmetli Muhyiddin Bey Vakfı'na, doğu tarafı özel yola, kuzey tarafı Kuyumcu'nun mülküne ve batı tarafı ise Sultan Sarayına sınırdır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 20 dirhemdir. Yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 27000 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup ismi geçen Rahime tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. Söz konusu ikrar ve tasdik 1009 yılı Şevval ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Vekalet ve bey‘ bat)

Şâhitler: Hacı Sefer b. Nebi, Hacı Abdi b. Ali, Abdi b. Piri, Mahmut b. Yusuf, Mahmut b. Yahya, Mustafa b. Mahmut, Mehmet b. Hüseyin, Yusuf b. Ali, Mahmut b. Abdullah vd.

807. Maḥmiye-i Brusa'da merḥûm Bâyezid Paşa Medresesi'niñ müderrisi olan faḫrüʾl-müderrisîn Mevlânâ ʿOs̱mân Efendi ibni Aḥmed Efendi meclis-i şerʿ-i şerîfde taḳrîr-i kelâm idüp merḥûm el-Ḥâc ʿİvaḍ Paşa oġlı Maḥmûd Çelebi'niñ vaḳf idüp evlâdına şarṭ eyledügi bir menzili fıḍḍî şarṭ vâḳıf-ı nâẓıra mütevellî olan el-merḥûme Fâṭıma Ḫâtun sene ḫams ve elf Rebîʿüʾl-Evvel ġurresinden ayda otuz aḳçeye îcâr idüp ben de istîcâr eyledügümden soñra elime temessük-i şerʿiyye almış idüm. Baʿdehu mezbûre ḫâtun vefât idüp tevliyet-i neẓâret-i mezbûre ʿOs̱mân Çelebi ibni Maḥmud'a itmegin icâre-i ṭavîle ile doḳsan seneye degin îcâr idüp ben daḫi ḳabûl idüp üzerime muḳırr ḳılup yedime tez̲kire virüp menzil-i mezbûruñ ḳapusı üzerine ve baʿḍı yerlere binâ iḥdâs̱ idüp ve taʿmîrine iz̲in virüp mâdâmki kendüm ḳayd-ı ḥayâtda olduġumca sâkin olup vâḳıf-ı mezbûr rûḥı içün muḳābele-i ücret baʿde ṣalâtiʾl-ʿişâʾ bir kere Yasin-i şerîf sûresin tilâvet idüp şu ibni müşârün-ileyh rûḥ-ı şerîfleri icün hibe itdüm deyu mezbûr ʿOs̱mân Çelebi'niñ ḫatṭ-ı ḫatmini müştemile ve mefhûmını müs̱bete tez̲kire ibrâz idüp fıḍḍî tez̲kire ḳıbel-i şerʿden daḫi temessük ṭaleb itmegin tez̲kire-i mezbûreye naz̲ar olınduḳda vech-i meşrûḥ üzere Mevlânâ-i müşârün-ileyh Efendi'niñ taḳrîrine muvâfıḳ bulınmaġın bu ves̱îḳa-i şâriḥatüʾl-beyân ketb olınup yed-i ṭâlibe defʿ olındı. Taḥrîren fî avâḫir-i şehri Ramaḍâniʿl-mübârek min şühûr-i sene tisʿaa ve elf. (Vaḳıf ve icâre-i tavîle)

Şuhûd: el-Ḥâc Meḥmed b. Faḍlullâh, Meḥmed b. İbrâhîm el-muʿallim, ʿAlî Çelebi ibni Ḫudâvirmiş, ʿAbdülġanî b. Ḫudâvirmiş, Muṣṭafa b. Yûsuf, ʿAlî Çelebi ibni Ḥaydar, Aḥmed el-Muḳim, Receb el-Muḥḍır ve ġayrihim.

809. Bursa vilayetinin At Pazarı mahallesinden Hasan kızı Çakır, kocası Hasan oğlu Demir'den muhâlea yoluyla kocasından nikâhta aldığı mehri (miktarı 6000 gümüş dirhemdir.) geri verme, iddet nafakası ve bütün davalardan vazgeçme karşılığında boşanmıştır. Bu muhâlea sahih ve şer'îdir. (Muhâlea)

Şâhitler: Arslan b. Abdullah, Mahmut b. Yusuf, Hüseyin b. Abd el-Muhzır ve Mahmut b. Yahya el-Muhzır.

73B

810. Ramaẕân bin Muṣṭafa işbu Dervîş Muṣallî bin Meḥmed'den Ḳazġan daʿvâsından ve sâyir daʿvâdan ferâġat itdügi sicil olındı. (Da‘vâdan ferâġat)

811. Abdullah oğlu Hacı Hüsrev ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Hacı Hasan oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Selçuk Hatun mahallesinde olup iki alt kat oda, sofa altında serdâb, akar su, tuvalet, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Ali'nin mülküne, Hacı Yakup Vakfı'na, Hacı Abdullah Vakfı'na ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 12200 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. Söz konusu ikrar ve tasdik 1009 yılı Şevval ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Vekalet ve bey‘ bat)

Şâhitler: Ömer b. Hayrettin, Hasan b. Piri, Hacı Ahmet b. Kasım, Sefer b. Ali, Muharrem b. Hasan, Hasan b. Mustafa, Hacı Hızır b. Mustafa ve diğer mecliste bulunanlar.

812. Maḥmiye-i Brusa'da Meḥmed bin Keyvân Aḥmed Efendi ibni Selîm maḥdarında taḳrîr-i kelâm ḳılup maḥrûse-i mezbûre esvâḳından Gelincik Çârşûsında el-Ḥâc ʿİvaḍ Paşa evḳāfından bir ṭarafı Muṣliḥuddîn ve bir ṭarafı Pîr ʿAlî ve bir ṭarafı Ḳırca Beg vaḳfına ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i ʿâmm ile maḥdûd her ayda vaḳf-ı mezbûre elli aḳçe muḳāṭaʿası olan menziliñ ḥaḳḳ-ı taṣarrufın mütevellîsi maʿrifetiyle mezbûr Aḥmed Efendi'ye otuz iki biñ aḳçe tefvîḍ itdüm didügi cerâ ẕâlike ve ḥurrire fîʾtârîḫiʾl-mezbûr. (Tefvîḍ-i ḥaḳḳ-ı taṣarruf)

Şuhûd: Bekir Çelebi b. Maḥmûd, ʿAbdullâh b. Muṣṭafa, Ḥasan el-Müsteʿid, Aḥmed b. Pirî, Ḥüseyin b. Aḥmed, Maḥmûd b. Yûsuf el-Muḥḍır.

813. Maḥmiye-i Brusa'da merḥûm İbrâhîm Paşa Evḳāfı mütevellîsi ḳāʾyim maḳāmı olan el-Ḥâc Ḫalîl b. Pirî nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfe gelüp Ezniḳ Ḳaḍâsına tâbiʿ sulaz(?) nâm ḳaryeden Nûrullâh bin Ḳūrd müvâcehesinde taḳrîr-i kelâm ḳılup

maḥmiye-i mezbûrede Meḥmed bin Muṣṭafa nâm kimesne ẕimmetinde evḳāf-ı mezbûreden ḫâne-i ʿavârıḍ akçesi içün taʿyîn olınan akçeden sekiz biñ akçe içün ḳarye-i mezbûrede vâḳiʿ bir ṭarafı ʿAlî Beg mülkine ve iki ṭarafı Dervîş Çavuş mülkine ve bir ṭarafı nehr-i câriye maḥdûd olan bâġı meblaġ-ı mezbûr muḳābelesine rehin ṭarîḳiyle alınup ḍabṭumuzda iken sâlifüʾẕ-ẕikr Meḥemmed mezbûr Nûrullâh bin Ḳūrd'e beyʿ-i bâtla beyʿ itmiş. Ḥâlâ beyʿ-i mezbûrı fesḫ itmek ṭaleb itdügümüzde araya muṣliḥûn tavassuṭ idüp sekiz biñ akçe-i mezbûr Nûrullâh ḳabûl idüp ẕikrolınan bâġı anıñ mülki olup istiġlâl ṭarîḳiyle mezbûr Nûrullâh yedinden rehin virilmegin muḳaddemen eyledügüm rehiniyyet daʿvâsından biʾl-külliye ferâġ itdüm ve ḳaṭʿ-ı ḫuṣûmet itdük. Mezbûr bâġ merḳūmuñ mülk-i müşterâsı olup keyfe mâ yeşâʾ mutaṣarrıf olsun didügi biʾṭ-ṭaleb ketb olındı. (Deyn, beyʿ-i bât, rehin ve daʿvâdan ferâġat)

Şuhûd: el-Ḥâc Emrullâh ibni Meḥmed, Muṣṭafa b. ʿAlî, el-Ḥâc b. Ḥasan, Ḥüseyin b. ʿAbdullâh, ʿAlî b. ʿAbdullâh, el-Ḥâc Aḥmed b. Ṭûrî.

814. Kurt oğlu Nurullah ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Piri oğlu Halil'e mülkiyeti kendine ait olan bir üzüm bağını bey‘ bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Müşteri üzüm bağını İbrahim Paşa Vakfı'nın malıyla satın almıştır. Üzüm bağı, İznik kazasının Sevliz/Suluz köyünde olup bir tarafı Ali Bey'in mülküne, iki tarafı Derviş Çavuş'un mülküne ve diğer bir tarafı akar nehire sınırdır. Söz konusu üzüm bağı, bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, tüm ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 8000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı üzüm bağını kiralamak isteyince, alıcı üzüm bağı ekteki yılın Ramazan ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira üçreti, kira süresince vasfı zikredilen dirhem üzerinden 1200 dirhemdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘îdir. Sonra mezkûr meblağa ismi geçen köyde sakin olan Mustafa oğlu Mehmet Bey kefil oldu. Bu kefalet icap kabulü içermektedir. İlgili ikrar ve kefalet geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bi'l-istiğlal ve kefalet)

Şâhitler: Hacı Emrullah b. Mehmet, Mustafa b. Ali, Hacı b. Hasan, Hüseyin b. Abdullah, Ali b. Abdullah ve Hacı Ahmet b. Turdu.

815. Hacı Ali kızı Ümmi Gülsüm ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Ali oğlu Emirza'ya mülkiyeti kendine ait ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim

mekânı, Bursa vilayetinin Cami-i İbni'l-Âceri mahallesinde olup iki alt kat oda, bir özel oda, serdâb, iki fırın ve iki yerde akar suyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Mahmut oğlu Kadri'nin mülküne, Boncukçu Veli'nin mülküne, umumi yola ve özel yola sınırdır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası yıllık 40 dirhemdir. Söz konusu yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 25 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. (Bey' bat)

Şâhitler: Mehmet Çelebi b. Mahmut el-İmam, Ali b. Ömer Efendi, Hacı İbrhaim, Kadri b. Mahmut, Bostan Bey b. Osman Çavuş ve Esedullah b. Ali.

74A

816. Livâ-yi Aydın'dan İnegöl Ḳaṣabası sâkinlerinden Maḥmûd bin Meḥmed nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfe gelüp ṣâḥib-i hâẕâʾl-kitâb Maḥmiye-i İstanbul'da Şâh Meḥmed Efendi ibni Maḥmûd maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp târîḫ-i kitâbdan sekiz ay muḳaddem firâr iden Mercân nâm ḳulumı mezbûruñ yedinde buldım. Ṭaleb iderüm didükde ġıbbeʾs-suʾâl müşârün-ileyh Efendi cevâb virüp ben mezbûr merḥûm ceddim Şemseddîn Fenârî Evḳāfı'ndan tam Ferḫunde bin ʿAbdullâh cânibinden üç biñ aḳçeye iştirâʾ idüp ṣemeni teslîm eyledüm. Maḥmûd'uñ memlûki idügin bilmem deyucek müddeʿî-i mezbûr Maḥmûd'dan taḳrîrine muvâfıḳ şehâdet-i şerʿiyye eyledüklerinde maḳbûl olup mûcibiyle ber ḥükm-i birle mâ cerâ ʿalâ vuḳūʿihi ketb olındı. Taḥrîren fiʾt-târîḫiʾl-mezbûr. (Firâr-i ʿabd ve şehâdet)

Şuhûd: Murâd b. ʿAbdullâh, Maḥmûd b. Ḥafd, Ḥüseyin b. Meḥmed, Ḥasan b. Yûsuf, Maḥmûd b. Yûsuf ve ġayrihim.

817. Ramazan oğlu İlyas ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Seyyid Mehmet oğlu Seyyid Hacı Abdurrahman'a mülkiyeti kendine ait olan bir dükkânını satmıştır. Dükkân, Bursa vilayetinin Tacirler Pazarı diye bilinen pazarında olup Zati'nin mülküne, Bayram oğlu Sadi'nin mülküne, Saraçhane diye bilinen pazara ve umumi yola sınırdır. Dükkân arsasının mukataası yıllık 9 dirhemdir. Söz konusu dükkânı bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 10600 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze

sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ile tasdik 1009 yılı Şevval ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Seyyid Mehmet b. Seyyid Osman, Hacı Halil b. Piri, Mustafa b. Ali, Bali b. Hüseyin, Mustafa Çelebi b. Şica, Mustafa b. Yusuf vd.

818. Maḥmiye-i Brusa'da sâkin Dergâh-ı ʿÂlî Yeñiçerileri'nden Yûsuf Beg ibni ʿAbdullâh meclis-i şerʿ-i şerîfe ḥâḍır olup işbu Ḥüseyin bin maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp târîḫ-i kitâbdan bir yıl muḳaddem mezbûr Ḥüseyin'e emânet ṭarîḳiyle seksan iki ʿaded sikke-i ḥasene virmiş idüm. Ḥâlâ ṭaleb iderüm. Suʾâl olınsun didükde ġıbbeʾs-suʾâl mezbûr Ḥüseyin inkâr ile cevâb virüp ẕikrolınan seksan iki altunı mezbûr Yûsuf Beg'den almadum. ʿAlâḳam daḫi yoḳdur didükde müddeʿî-i mezbûrdan daʿvâsını müṯbite beyyine ṭaleb olınduḳda biribiriniñ kelâmını munâḳıḍ ve daʿvâ-yı sâlifüʾẕ-ẕikre ġayr-ı muṭâbıḳ baʿḍı Şuhûd iḥḍâr idüp mezbûrlardan ġayrı daḫi şâhidlerüm yoḳdur didükde mâ veḳaʿa ʿalâ vuḳūʿihi ketb olınup taḥrîr olındı. Taḥrîren fîʾt-târîḫiʾl-mezbûr. (Emânet)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf, Maḥmûd b. Yûsuf, Meḥmed b. Meḥmed, Arslan b. ʿAbdullâh, Receb b. Ḥamza ve ġayrihim.

819. Aşağıda zikredilecek olan bey‘ akdinin ikrarı için karısı Mahmut kızı Hediye tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Nasuh oğlu Muhammet ve Mehmet oğlu Bali’nin şahitlikleriyle sabit olan Memi oğlu İbrahim ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Mehmet oğlu Osman ve Mehmet oğlu Ramazan’a mülkiyeti kendine ait olan bir üzüm bağını satmıştır. Üzüm bağı, Bursa vilayetinin Ovancık köyünde olup Ali’nin mülküne, Hızır oğlu Şaban’ın mülküne, Mustafa oğlu Mehmet’in mülküne ve Mustafa oğlu Hüseyin’in mülküne sınırdır. Üzüm bağı içerdiği bütün meyveli ve meyvesiz ağaçları ile birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 2950 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î ve sahihtir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup geçen tarihte gerçekleşti. (Vekalet ve bey‘ bat)

Şâhitler: Osman Efendi, Mehmet b. Bali, Mehmet b. Nasuh, Nasuh b. Ali, Mehmet b. Mustafa ve Mehmet b. Mehmet.

820. Mahmut kızı Ümmi, kocası Hamza oğlu İbrahim'in üzerinde kalan mehrini (miktarı 5000 dirhemdir.) ve iddet nafakasının hepsini (miktarı 100 dirhemdir) aldıktan sonra muhâlea yoluyla mezkûr kocasından boşandı. Bu muhâlea sahih ve şer'îdir. İlgili muhâlea ? ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Muhâlea)

Şâhitler: Mahmut b. Yusuf, Recep b. Hamza, Bekir b. Yahya, Mustafa b. Yusuf el-Muhzır.

74B

821. Maḥmiye-i Brusa maḥallâtı'ndan Mecnûn Dede Maḥallesi sâkinlerinden Muṣṭafa bin Receb nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfe ḥâḍır olup işbu Muṣṭafa bin ʿİvaḍ nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i kelâm ḳılup Rûsiyyatüʾl-aṣl Mülâyim bint ʿAbdullâh nâm câriye bende emânet olup sekiz ay vardur vefât eylemişdür didükde mezbûr Muṣṭafa b. ʿİvaḍ meẕkûruñ bu kelâmın taṣdîḳ itmeyüp câriye-i mezbûreniñ vefâtına şâhid ṭaleb eyledükde ʿudûlden Muṣṭafa bin el-Ḥâcı ve Ḳābil bin ʿAbdullâh nâm kimesneler şehâdet eyleyüp mezbûre câriye sekiz aydur vefât itmişdür. Bu ḫuṣûṣa şâhidlerüz. Şehâdet daḫi iderüz didüklerinde şehâdet-i şerʿiyyeleri ḥayyiz-i ḳabûlde vâḳiʿ olup mâ veḳaʿa ketb ve taḥrîr olındı. Taḥrîren fî avâḫir-i Şevvâliʾl-mükerrem sene tisʿaa ve elf. (Emânet câriyeniñ vefâtı ve şehâdet)

Şuhûd: ʿAbdülbâḳī b. el-Ḥâc ʿAlî Çavuş, el-Ḥâc Teberrük bin Muṣṭafa, el-Ḥâc Bayram bin el-Ḥâc İlyâs, Maḥmûd bin Cumʿa.

822. Mezbûr el-Ḥâc Muṣṭafa sâlifüʿẕ-ẕikr olan el-Ḥâc Muṣṭafa bin ʿİvaḍ nâm kimesne müvâcehesinde iḳrâr-ı şerʿî ḳılıp mezbûr Muṣṭafa'ya altı biñ beş yüz eski akçeye bir câriye alup ʿayb-ı ḳadîmî ẓuhûr eylemegin fürûḫt eyledügüm Emîne nâm ḫâtun isḫbât-ı ʿayb idüp s̱emenin benden ḳabḍ idüp ben daḫi mezbûr el-Ḥâc Muṣṭafa'ya mürâcaʿat eyledügümde araya muṣliḥûn-ı müslimûn tavassuṭ idüp altı biñ akçe ḳıymetlü bir kürk virüp bende mezbûruñ ẕimmetinde cemîʿ muṭâlabâtdan ibrâ-yı ʿâmmla ibrâʾ ve isḳāt-ı tâmla isḳāt eyledüm didükde muḳırr-ı mezbûruñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârın muḳarrun-leh el-merḳūm diger Muṣṭafa taṣdîḳ eyledügi ḳaydolındı. Fîʾt-târiḫiʾl-mezbûr. (Ṣulḥ ve ibrâʾ)

Şuhûd: ʿAbdülbâḳī b. el-Ḥâc ʿAlî Çavuş, el-Ḥâc Teberrük b. Muṣṭafa, el-Ḥâc Bayram b. el-Ḥâc İlyâs, Maḥmûd b. Cumʿa.

823. Abdurrahman oğlu Ali ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Ahmet oğlu Ramazan Efendi'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin İbn-i Herrât mahallesinde olup iki alt kat oda, su kuyusu, akar su, tuvalet, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, Yakup oğlu Ali'nin mülküne, İmam Vakfı'na, Müslümanların mezarlığına ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 7000 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ile tasdik 1009 yılı Şevval ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Ali Çelebi b. Haydar, Mehmet Çelebi b. Mahmut el-İmam, Hacı Mehmet b. Piri Çelebi, Mehmet Çelebi b. İsmail, Hacı Ahmet b. Mahmut, Mahmut b. Ali Efendi vd.

824. Abdullah kızı Mülayim ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Abdullah kızı Rahime'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Reyhan Paşa mahallesinde olup bir alt kat oda, bir sofa altında serdâb, ahır, kapının üstünde bir özel oda, fırın, ortak tuvalet, ortak akar su, satıcı ve alıcının ortasında ortak kapıyı ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, Attar Hâcenin mülküne, Bali Hâcenin mülküne, Abdullah kızı Raci Hatun'un mülküne ve özel yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 10000 dirhemdir. Mukırrın ikrarı sahihtir. İlgili ikrar gerçekleşti. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Mehmet Çelebi b. Hacı Rahmet, Ali b. Ali, Mehmet b. Piri, Hacı Hamit b. Seydi, Abdi Çelebi b. İmam, Muharrem Bey b. Abdullah ve Mustafa b. Yusuf.

825. Maḥrûse-i Brusa maḥallâtı'ndan Zaʿferânlıḳ Maḥallesi'nden ʿAbdülcabbâr bin İbrâhîm ṭarafından ḫuṣûṣ-ı âtiʾz-zikre şerʿle vekâleti olan Es-Seyyid ʿAlî bin Es-Seyyid Aḥmed meclis-i şerʿ-i şerîf ve maḥfil-i dîn-i münife ḥâḍır olup mezbûr ʿAbdülcabbâr'ıñ civârında olup ḥudûd-ı ʿindeʾl-ahâlî maʿlûm olan evine mütedâvil maḥalleden el-Ḥâc Meḥmed bin Ḥüseyin nâm kimesne kendü evinden ḥaḳḳ-ı mürûrım

vardur deyu bir ḳapu açup iḥdâṯ olınan ḳapudan işlemekle meẕkûr ʿAbdülcabbâr'ıñ evine ḍarar terettüb idüp defʿi lâzım gelmegin üzerine varılup yedimizde olan fetva-yı şerîfe mûcibince iḥdâṯ olınan ḳapu yapılup ḍararı defʿ olınmaḳ ṭaleb iderüm didükde cânib-i şerʿ-i şerîfden Mevlânâ Ḥasan dâʿîleri irsâl olınup meẕkûr el-Ḥâc Meḥmed sâlifüẕ-ẕikr Es-Seyyid ʿAlî ve ġayrî bi-ġaraḍ müslümânlar ile maḥall-i mezbûruñ üzerinde ʿaḳd-i meclis olındıḳdan soñra muḳaddemen ḥaḳḳ-ı mürûr beyʿ olınmaġın baʿdhu ṣâdır olan daʿvâ-yı mürûr nâmeşrûʿ olup ẕikrolınan ḳapu yapılup ve vâḳiʿ olan ḍarar görilüp mûcib-i şerʿ-i ḳavîm lâzım gelüp mûcibiyle ʿamel olınmaḳ bâbında meẕkûr Ḥasan dâʿîleri iḫbâr eyledükde mâ cerâ ʿalâ vuḳūʿihi ketb olınup yed-i ṭâlibe defʿ olındı. Mâ cerâ ola taḫrîren fî avâḫir Şevvâliʾl-mükerrem li-sene tisʿaa ve elf. (Ḳomşulıḳ ḥuḳūḳı)

Şuhûdüʾl-ḥâl: Ḥasan Çelebi ibni Muṣṭafa el-İmâm, Faḫrüʾl-ḳaḍâ Muṣṭafa Efendi, Aḥmed b. ʿOs̱mân, el-Ḥâc Yûsuf b. ʿAbdullâh ve ġayrihim mineʾl-ḥâḍırîn.

75A

826. Ḥamza bin Yûnus, Şaʿbân bin Bâlî maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ ḳılup mezbûr Şaʿbân Maḥmiye-i Brusa'da Ḳazazḫâne Çârşûsı'nda vâḳiʿ ʿindeʾl-ahâlî maʿlûmuʾl-ḥudûd olan dükkânıñ ḥaḳḳ-ı taṣarrufuñ mütevellîsi maʿrifetiyle dört biñ aḳçeye tefvîḍ idüp meblaġ-ı mezbûruñ üç biñ aḳçesini alup ẕimmetinde biñ aḳçe bâḳī ḥaḳḳım ḳalmadı. Ṭaleb iderüm didükde ġıbbeʾs-suâl mezbûr Şaʿbân cevâb virüp fîʾl-vâḳiʿ ẕimmetinde biñ aḳçe ḥaḳḳı bâḳī ḳalmışdı. Ḥâlâ anı daḫi biʾt-tamâm edâ itdüm didükde ʿudûl-i müslimînden Ḫayreddîn Ḫalîfe ibni ʿAlî ve ʿAlî bin Ḫayreddîn nâm kimesneler li-ecliʾş-şehâde meclis-i şerʿe ḥâḍırân olup bizim ḥuḍurumuzda bâḳī ḳalan biñ aḳçeyi daḫi virüp ẕimmetinde bir aḳçe ḥaḳḳı ḳalmadı deyu edâ-yi şehâdet itdüklerinde şehâdtleri ḥayyiz-i ḳabûlde vâḳiʿ oldı. (Deyn)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf, Receb b. Ḥamza, Maḥmûd b. Yûsuf el-Muḥḍır, Meḥmed b. ʿAbdullâh ve ġayrihim.

827. Brusa maḥallâtından Oruc Beg Maḥalle-si'nden Aḥmed ibni el-Ḥâc Ḥüseyin nâm emerd meclis-i şerʿd Ḳaṣaba-yi Bâr-ı Ḥiṣâr'dan el-Ḥâc Perî bin Muṣṭafa maḥḍarında taḳrîr-i kelâm ḳılup yine ḳaṣaba-yi mezbûreden Ḳara İbrâhîm ibni el-Ḥâc Maḥmûd ẕimmetinde babam müteveffâ el-Ḥâc Ḥüseyin'iñ doḳuz biñ aḳçe ḥaḳḳı bâḳī ḳalup irs̱-i şerʿle baña intiḳāl idüp ḥâlâ ẕikrolınan doḳuz biñ mezbûr el-Ḥâc Perî ile irsâl

olınup meblaġ-ı mezbûrı merḳūm el-Ḥâc Perî'niñ yedinden biʾt-tamâm alup ḳabḍ itdüm deyu iḳrâr itdükde mâ veḳaʿa ʿalâ vuḳūʿihi ketb ve taḥrîr olındı. (Mîrâṣ)

Şuhûd: Muṣṭafa b. ʿAlî, Maḥmûd b. el-Ḥâc İbrâhîm, Küçük b. Ḫıḍır ve ġayrihim.

828. Bursa vilayetinin Veli Şemsettin mahallesinde vefat eden Hacı Recep Hamza'nın küçük çocukları Mehmet ve Raci taraflarından şer'î vasi ve müteveffanın karısı tarafından vekil olan Fahrü'l-müderrisîn Hacı Halil oğlu İsmail Çelebi, müteveffanın kızı Fatma tarafından aşağıda zikredilecek olan bey' akdi için şer'î vekil olan Ramazan oğlu Kıymet ve müteveffanın diğer bir kızı İsmihan tarafından şer'î vekil olan Ramazan oğlu Mehmet ikrar ettiler: İşbu kayıt sahibi, Sinan oğlu İsa'ya vekalet ve vesayet hasebiyle mezkûr müvekkillere miras yoluyla intikal eden bir yerleşim mekânını satmışlardır. Yerleşim mekânı, ismi geçen mahallede olup iki alt kat oda, iki sofa, akar su, selamlık denilen bir özel oda, tuvalet, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Hacı Kasım'ın mülküne, bir tarafı Hacı Hasan'ın mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 11500 dirhemdir. Bu satım muamelesi borç zarureti için yerleşim mekânının defalarca talepte bulunan halkın meclisinde sunularak talep ve istek sona erince gerçekleşmiştir. İlgili ikrarlar gerçekleşip kaleme alındı. (Vesayet, vekalet ve bey' mutlak)

Şâhitler: Hacı Sefer b. Ali, Mehmet b. Ramazan, Hüseyin Çelebi b. Abdullah, Muslihuddin el-İmam, Hasan b. Hacı Bali, Mehmet b. Seydi vd.

829. Mustafa oğlu Ahmet Bey ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Seyyid Eşref oğlu Mehmet isimli küçük çocuğun vasisi Turhan oğlu Hacı Mustafa'ya mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Vasi yerleşim mekânını küçük çocuğun malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Küçük Susğırlığı köyünde olup kendi bölgesinde bilindiği sebebiyle tanımlama ve sınırlarını beyan etmeye gerek duyulmamıştır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 6000 dirhemdir. Sonra mezkûr vasi sattığı yerleşim

mekânını kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını kabzedip tahliye ettikten sonra ekteki yılın Cemâziyelevvel ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira üçreti, kira süresince 600 dirhemdir. (Bey‘ bi’l-istiğlal)

Şâhitler: Seyyid Kerim b. Seyyid Mustafa, Hacı Hasan b. Bali, Cihan b. Molla, Hacı Hasan b. Süleyman, Hacı Mehmet b. Sefer ve Osman b. Mehmet.

830. Nasuh oğlu Recep ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Abdullah oğlu Haydar Bey’e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Avşar kasabasında olup Hüseyin oğlu Hacı’nın mülküne, Yemkul’un mülküne, Mehmet oğlu Ataullah’ın mülküne ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 8000 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î ve sahihtir. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Muslihuddin b. Ali, Hamza b. Sefer, Ali b. Yusuf ve Hamza b. Yunus.

831. Nasuh oğlu Recep ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Abdullah oğlu Haydar Bey’e mülkiyeti kendine ait olan bir üzüm bağını satmıştır. Müşteri, üzüm bağını, kendi malıyla kendine satın almıştır. Üzüm bağı, Veli oğlu Hacı Nasrullah Efendi’nin(?) mülküne ve Sultan Alaeddin’in(?) hamamına sınırdır. Üzüm bağını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 12000 dirhemdir. (Bey Mutlak)

75B

832. Maḥmiye-i Brusa'dan Meḥmed bin ʿAlî meclis-i şerʿ-i şerîfe ḥâḍır oldıḳda maḥmiye-i mezbûreden Tâcirler Çârşûsı'nda bir bâb dükkâna mutaṣarrıf olan Es-Seyyid ʿAbdürraḥîm el-Ḥâc Meḥmed müvâcehesinde iḳrâr ve taḳrîr -i kelâm ḳılup sûḳ-ı mezbûrede vâḳiʿ ʿindeʾl-ahâlî maʿlûmuʾl-ḥudûd olan mezkûr Es-Seyyid ʿAbdürraḥîm dükkânınıñ cânib ḳıblesinde ṭarîḳ-i ʿâmma ḥavâlî-i kepengi iḥdâṯ olınmaġla dükkânımıñ dadġına mâniʿ ve ṭarîḳ-i ʿâmma ḍararı vardur deyu daʿvâ eyledügümde araya muṣliḥûn tavassṭ idüp baña yedi yüz aḳçe bedel-i ṣulḥ virilüp mâbeynimiz ıṣlâḥ olınmaġın meblaġ-ı mezbûrı bedel-i ṣulḥ ḳabḍ eyledükden soñra zikrolınan kepengi yeriniñ ḥaḳḳ-ı taṣarrufın mezbûr Seyyid'e virüp dükkânınıñ maḥdeṯ olan kepengi hedm ve refʿ olınmaḳ

daʿvâsından fâriġ oldım. Eger ḫuṣûṣ-ı mezbûre müteʿallik benden daʿvâ ṣâdır olursa ledeʾl-ḥükkâm istimâʿ olınmaya didükde sâlifüʾẕ-ẕikr Es-Seyyid ʿAbdurraḥman ṣulḥ-ı mezbûre râḍı olup mâ veḳaʿa ʿalâ vuḳūʿihi ketb olındı. (eṣ-Ṣulḥ fîmâ beynüʾl-müddeʿî veʾl-müddeʿî ʿaleyh)

Şuhûd: Es-Seyyid Meḥmed b. Es-Seyyid ʿOs̱mân, Maḥmûd b. Es-Seyyid Ḥasan, Şaʿbân b. Meḥmed, Ḥüseyin b. ʿAbdullâh, Maḥmûd b. ʿAbdullâh, ʿAlî b. Mûsa ve ġayrihim.

833. Aşağıda zikredilecek olan bey‘ akdinin ikrarı için karısı İlyas kızı Fatma tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Ahmet oğlu Mehmet ve Abdullah oğlu Rıdvan'ın şahitlikleriyle sabit olan Ali oğlu Ahmet Çelebi ikrar etti: İsmi geçen müvekkilesi, işbu kayıt sahibi Abdullah kızı Kelale'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, kalenin içindeki İsa Bey Fenari mahallesinde olup iki alt kat oda, bir sofa, ahır, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Abdullah kızı Hüsna'nın mülküne, bir tarafı özel yola ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını belirli semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 7000 dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup Kelale tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ile tasdik gerçekleşti. (Vekalet ve bey‘ mutlak)

Şâhitler: Mevla Bey b. Abdullah, Mehmet Çelebi b. Sinan, Sefer Halife b. İmam, Mehmet b. Ahmet, Hüseyin b. İsa vd.

834. Hasan kızı Nefise meclis-i şer‘-i şerifte ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Hasan kızı Ayşe'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Ayşe yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Kefen İğnesi mahallesinde olup üç alt kat oda, sofa, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, Hasan oğlu Mustafa'nın mülküne, Himmet oğlu Mehmet'in mülküne, Kurt'un mülküne ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 15000 dirhemdir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası vasfı zikredilen dirhem üzerinden yıllık 32 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î,

sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup ismi geçen Ayşe tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ile tasdik 1009 yılı Şevval ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Gülşah b. Mustafa el-İmam, Durmuş b. Hamza, Mahmut b. Davut, Hâce Seydi b. Hacı Mumin, Hacı Ahmet b. İbrahim el-Müezzin, Hacı Mustafa b. Piri, Hacı Abdi b. Sefer ve Şeyh Muhammed b. Mustafa.

835. İşbu sene tisʿa ve elf Recebiniñ avâyilinde ḳoyun elâ gözlü açıḳ ḳaşlu ṣarışın uzun boylu Boġdanîyyüʾl-aṣl Keyvân nâm ʿabd-i abıḳ ve ḳoyun elâ gözlü orta boylu ṣarışın çatıḳ ḳaşlu Boġdanîyyüʾl-aṣl Rıḍvân nâm abd-i abıḳ Maḥmiye-i Brusa tavâbiʿinden Ḥaḍret-i Emîr ḳaddes sırrahu ḥaḍretleriniñ vaḳfından cemaʿat-i Ḳorḳud Muṣṭafa bin Nebî yediyle aḫz olınup cânib-i vaḳıfdan ḳarye-i mezbûrede ḍâbitüʾl-avâbıḳ olan ʿÖmer Beg ibni Meḥmed nâm kimesneye ḳıbel-i şerʿden yevmî beşer akçe nafaḳa taḳdîr olınup teslîm olmışdı. El-ḥâle hâẕâ ʿabd-ı mezbûrlarıñ müddet-i ʿörfiyyeleri tamâm olup ḥasb-i ḥâl-i mutaḍammın cânib-i şerʿden temessük iltimâs itdükde vâḳiʿ-i ḥâl ketb olındı. Fîʾt-târîḫiʾl-mezbûr sene tisʿa ve elf. (Taḳdîr-i nafaḳa-i ʿabd)

Şuhûd: Receb b. Ḥamza, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Muṣṭafa b. Yûsuf el-Muḥḍır, Maḥmûd b. Yaḥya, Maḥmûd b. Yûsuf.

836. Piladinos köyünden Yuz oğlu Bani ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Bostan Köyünden Ahmet oğlu Kasım Bey’e Nilüfer köyünde olan değirmen semeninden 10500 dirhem borcum vardır. Bu borç ödemem gereken bir borçtur. Borç müddeti müeccel olarak ekteki tarihten tam otuz güne kadardır. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından tasdik edildi. (Borç)

Şâhitler: Mustafa b. Halil, Kurt Bey b. Süleyman, Mustafa b. Yusuf, Mehmet b. Abdullah, Ahmet b. Ahmet vd.

76A

837. Ḳaṣaba-yi Gence ḳulları'ndan Muṣṭafa Çelebi ibni Meḥemmed nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfe ve maḥfil-i dîn-i münîfe ḥâḍır olup işbu ṣâḥibuʾl-kitâb Îrâdî Ḳaḍası'ndan Maḥmûd Paşa ibni Nebî nâm kimesne müvâcehesinde biʾṭ-ṭavʿ veʾr-rıḍâʾ iḳrâr ve iʿtirâf ḳılup mezbûr Maḥmûd'dan bi-ṭarîḳiʾl-ḳardiʾş-şerʿî iki yüz on altı ʿaded

buçuḳ kâmiluʾl-ʿiyâr ve tâmmüʾl-vezn ġuruş ki nışfı yüz sekiz ve rubʿ ġuruş ider. Ẕikrolınan iki yüz on altı buçuḳ ʿaded-i ġuruş ve bir tîmân(?) kenâr ipek ile biʾt-tamâm alup ḳabḍ eyledüm. Ẕimmetinde lâzımuʾl-edâʾ deyndür didükde mâ veḳaʿa ʿalâ vuḳūʿihi ketb olındı. Taḥrîren fîʾt-târîḫiʾl-mezbûr. (Ḳarḍ-ı şerʿî)

Şuhûd: ʿOṣmân Çavuş b. el-Ḥâc Süleymân, Maḥmûd Çelebi b. ʿAbdullâh, Maḥmûd Çelebi b. Ḥüseyin ve ġayrihim.

838. Küçük Kumla köyünde oturan İlyas oğlu Ömer ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Hüseyin oğlu Muhammet Efendi'ye mülkiyeti kendine ait olan bir bahçeyi satmıştır. Müşteri bahçeyi kendi malıyla kendine satın almıştır. Bahçe, Büyük Kumla köyünde olup Karaca İlli diye bilinen Topçu'nun mülküne, Mehmet Efendi'nin mülküne, yine Mehmet Efendi'nin mülküne ve umumi yola sınırdır. Söz konusu bahçeyi bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, tüm ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 10200 dirhemdir. Bahçe arsasının mukataası vasfı zikredilen dirhem üzerinden yıllık 12 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarını mukarrun-leh yüz yüze sözlü olarak tasdik etti. İlgili ikrar ile tasdik 1009 yılı Şevval ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Hacı Bostan b. Sinan, Abdullah b. Mehmet, Hasan b. Mustafa, Ali b. Hacı Mehmet vd.

839. Hacı Mehmet oğlu Musa ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, rahmetli Kemal Bey Vakfı'nın mütevellîsi Ali oğlu İbrahim'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını bey‘ bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Mezkûr mütevellî yerleşim mekânını ismi geçen vakfın malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Havuz mahallesinde olup Abdullah oğlu Rıdvan Bey'in mülküne, Vali oğlu Hüseyin'in mülküne, Fatma Hatun'un mülküne ve özel yola sınırdır. Yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte 2500 dirhem karşılığında satmıştır. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını tahliye ettikten sonra ekteki yılın Ramazan ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret mukabilinde kirya vermiştir. Kira üçreti, kira süresince 250 dirhemdir. Sonra yerleşim mekânı ve kira

üçretinin tahsili için Hacı Ali oğlu İsmail kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. (Bey‘ bi’l-istiğlal ve kefalet)

Şâhitler: Seyyid Mustafa, Ali b. İlyas, Fazlullah b. Abdürrahim, Ali b. Mahmut, Mehmet b. Abdullah vd.

840. Kite Ḳaḍası’ndan Delüler nâm ḳaryeden el-Ḥâc Bayram bin nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde Maḥmiye-i Brusa'dan Ebûbekir bin El-Ḥâc Bayram müvâcehesinde taḳrîr-i kelâm ḳılup meẕkûr Ebûbekir yedinde olan iki ḳıc ayaġı ṭırnaḳlarıyla aḳ siyâh donlu şaʿr bârgîr benim mâl-ı müşterâm iken târîḫ-i kitâbdan on bir ay muḳaddem yedümden sırḳa olınup ḥâlâ mezbûruñ yedinde buldım. Ṭaleb iderüm suʾâl olınsun didükde ġıbbeʾs-suʾâl cevâb virüp ẕikrolınan bârgîri ben maḥmiye-i mezbûreden At Pazarı'ndan alup üç yıldan beri benim yedimdedür didükde müddeʿî-i mezbûr el-Ḥâc Bayram'dan taḳrîrine muvâfıḳ beyyine ṭaleb olınduḳda atına beyyineden ʿâciz olıcaḳ mâ hüveʾl-vâḳiʿ taḥrîren fî avâḫir-i şehri Şevvâliʾl-mükerrem sene tisʿa ve elf. (Sırḳa)

Şuhûd: Meḥmed b. ʿAbdullâh, Meḥmed b. Ḥüseyin, Muṣṭafa b. Duraḳ, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Muṣṭafa b. Teberrük.

841. Maḥmiye-i Brusa tâcirlerinden Es-Seyyid ʿAbdurraḥman ibni Es-Seyyid Meḥmed meclis-i şerʿde Bâlî bin Ḥüseyin maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp Maḥrûse-i İstanbul'da müteveffâ olan Eflâḳiyyüʾl-aṣl Ḳurd nâm ḳulumuñ meẕkûr Bâlî'niñ ẕimmetinde bir bahâsından üc yüz elli aḳçe ḥaḳḳı vardur. Velâyetim ḥasebiyle meblaġ-ı mezbûrı ṭaleb iderüm didükde ġıbbeʾs-suʾâl meẕkûr Bâlî cevâb virüp kerpâs bahâsından ẕimmetinde merḳūmuñ üc yüz elli aḳçe ḥaḳḳı vardur lâkin müteveffâ-yı merḳūm mezbûr Es-Seyyid ʿAbdurraḥman'ıñ ḳulı olduġı maʿlûmum degildir didükde müddeʿî mezbûruñ daʾvâsına muṭâbıḳ beyyine ṭaleb olındı. ʿUdûl-i müslimînden Maḥmûd bin Nebî ve ʿAlî bin Muṣṭafa nâm kimesneler müddeʿî-i mezbûruñ daʾvâsına muṭâbıḳ şehâdet itdiler. (Deyn)

Şuhûd: Meḥmed b. Şicâʿ, ʿAlî Çelebi b. Maḥmûd, el-Ḥâc ʿAbdî b. Meḥmed, el-Ḥâc Murâd b. Meḥmed.

842. Mustafa oğlu Mehmet, karısına nikahta verdiği mehri (miktarı 1500 dirhemdir) geri alma, iddet nafakası vermeme, aleyhinde olan bütün davalardan karısının

vazgeçmesi ve karısının üzerinde olan 900 dirhemini alma karşılığında muhâlea yoluyla karısı Hüseyin kızı Ayşe'yi boşadı. Bu muhâlea sahih ve şer'îdir. Sonra her biri bütün dava ve husumetlerden özellikle zevciyet hukukuna müteallik davalardan birbirlerinin zimmetlerini ibra etti. Söz konusu muhâlea gerçekleşti. (Muhâlea ve ibra)

Şâhitler: Mehmet b. Mehmet, Ahmet b. Kabil, Mehmet b. Mustafa, Sefer b. İsa, İbrahim b. Yusuf, Ahmet b. Yusuf, Mahmut vd.

76B

843. **Cuma, 1 Zilkade**

İlyas oğlu Mehmet ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Ahmet oğlu Piri'ye mülkiyeti kendine ait olan bir üzüm bağını satmıştır. Üzüm bağı, Bursa vilayetinin Ahmet Bey köyünde olup bir tarafı İbrahim oğlu Osman'ın mülküne ve diğer üç tarafı Süleyman'ın tarlasına sınırdır. Üzüm bağını belirli bir semen karşılığında ki miktarı 1050 dirhemdir satmıştır. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Ebu Bekir b. Ramazan, Bayram b. Seyyid, Mahmut b. Hızır, Hüseyin b. Mahmut, Mehmet b. Hüseyin vd.

844. ʿAbdülkerîm bin el-Ḥâc Meḥmed nâm kimesne maḥḍarında Ramaḍân b. Nûrullâh iḳrâr ve iʿtirâf idüp mezbûr ʿAbdülkerîm babası mezbûr Meḥmed'iñ ẕimmetinde Şam ḳumaşı bahâsından altmış biñ üç yüz otuz sekiz aḳçe ḥaḳḳım olup ḥâlâ ʿAbdülkerîmiñ yedinden alup ẕimmeti ibrâʾ ve ve isḳāt itdüm deyu iḳrâr itdükde ġıbbeʾt-taṣdîḳ idüp. (Deyn ve ibrâʾ)

Şuhûd: Es-Sâbiḳūn.

845. Bali oğulları Mahmut ve Abdülkerim ikrar ettiler: İşbu kayıt sahibi, Mehmet Dede'ye mülkiyeti kendilerine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Gemlik kazasının Gençli köyünde olup bir alt kat oda, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Resul'ün mülküne, Kassap Derviş'in mülküne, İvaz oğlu Osman Çavuş'un mülküne ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen mukabilinde satmıştır. Semen miktarı, 2600 rayiç gümüş dirhemdir vd. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Yusuf b. İvaz, Ahmet b. İsmail, Mehmet b. Abdullah, Hacı Ali b. Veli, Ali Çelebi ve Mehmet b. Bayram.

846. Yani oğlu Miho ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Muharrem oğlu Ali Çelebi'ye mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Edirne'nin Yahşi Kasaba mahallesinde olup kendi bölgesinde bilindiği sebebiyle tanımlama ve sınırlarını beyan etmeye gerek duyulmamıştır. Yerleşim mekânını alıcı tarafından kendi zimmetinde olan belirli ve kabzedilen borç karşılığında takas olarak satmıştır. Borç miktarı, 14000 dirhemdir. 4000'i rahmetli Yahşi Bey Vakfı'nın malından ve 10000'i ise Hacı Mehmet'in malındandır. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından tasddik edildi. (Takas)

Şâhitler: Seyyid Abdülkerim b. Seyyid Mustafa, Hacı Hasan b. Bali, Hasan b. Hüseyin, Hacı Sinan b. Abdullah, Hacı Nasuh b. Mustafa, Mehmet b. Abdullah vd.

847. Pınarbaşı Câmiʿi'nde imâm olan el-Ḥâc Selîm bin Ḳāsım Es-Seyyid ʿAbdullâh bin Meḥmed nâm kimesneyi s̱ılaya müteveccih olup târîḫ-i kitâbdan yevmî üç akçe ile yerine ḳāimmaḳām naṣb olındı ḥurrire. (İmâm yerine ḳāimmaḳām naṣb olınması)

Şuhûd: Maḥmûd b. Aḥmed, Ḥüseyin b. ʿÎsa, Maḥmûd b. Nayocı, Muṣṭafa b. ve ġayrihim.

848. Maḥmiye-i Brusa'dan el-Ḥâc Nûrullâh bin Ḥamza, meclis-i şerʿ-i şerîfde maḥmiye-i mezbûreden el-Ḥâc Muṣṭafa bin Ḥüseyin muvâcehesinde taḳrîr-i kelâm ḳılup maḥmiye-i mezbûre maḥallâtından Köseler Maḥallesi'nde vâḳiʿ bir ṭarafı Medîne-i Münevvere evḳāfına ve bir ṭarafı Kurdeci Ḳara Meḥmed Vaḳfına ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i ʿâmma müntehî olup ve her sene Saruca Paşa Vaḳfı'na otuz altı akçe muḳāṭaʿası olan birbirine muttaṣıl üc bâb dükkânıñ nebâsını me̱zkûr el-Ḥâc Muṣṭafa'ya sene s̱emân ve elf Ramaḍân-ı şerîfi ġurresinde on biñ naḳd-i râyicü'l-vaḳt akçeye beyʿ-i bât idüp yine mâh-ı mezbûrda teslîm-i mebîʿ ḳabḍ-ı s̱emen itdüm didükde muḳırr-ı mezbûr el-Ḥâc Nûrullâh vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârında muḳarrun-leh el-merḳūm el-Ḥâc Muṣṭafa taḫḳīḳ mâ hüveʾl-vâḳiʿ ketb ve taḥrîr olındı. Taḥrîren fî ġurret-i şehri Ramaḍâniʾl-mübârek sene tisʿa ve elf. (Beyʿ bât)

Şuhûd: Ḥasan b. Muṣṭafa, Yûsuf b. Ḥasan el-İmâm, Maḥmûd b. ʿAbdullâh, Yûsuf b. Ḥasan, Kerîm b. Ḥisâm, Meḥmed Çelebi b. Ḥüseyin, Aḥmed b. ʿAbdullâh, Muṣṭafa b. Yûsuf.

849. Maḥmiye-i Brusa'dan Meḥmed bin Muṣṭafa nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde Aḥmed Beg ibni Pervâne müvâcehesinde taḳrîr-i kelâm ḳılup merḥûm Ṣarıca Paşa evḳāfından olup maḥmiye-i mezbûre esbâḳından Balıḳ Pazarı'nda vâḳiʿ bir ṭarafı Boycı ʿAlî dükkânına ve bir ṭarafı Muḥarrem Çelebi dükkânına ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i ʿâmma müntehî olan bir bâb-ı dükkânıñ ḥaḳḳ-ı taṣarrufın mutaṣarrıfı maʿrifeti ile meẕkûr Pervâne Beg'e üç biñ dört yüz râyicü'l-vaḳt aḳçeye tefvîḍ idüp muḳābele-i tefvîḍ olan meblaġ-ı mezbûrı biʾt-tamâm alup ḳabḍ itdüm Min baʿd hâẕâ dükkân-ı mezbûrı merḳūm keyfe mâ yeşâʾ mutaṣarrıf olsun didükde taḥrîren fî avâsıṭ-ı şehri Şevvâliʾl-mükerrem sene tisʿa ve elf. (Tefvîḍ-i ḥaḳḳ-ı taṣarruf)

Şuhûd: Meḥmed Çelebi b. Emrullâh, ʿOsmân Efendi b. Aḥmed, ʿAlî b. Bâlî, Rıḍvân b. ʿAbdullâh.

77A

850. **Çarşamba, 6 Zilkade 1009**

Aşağıda zikredilecek olan hususun ikrarı için Bursa kalesindeki Kavaklı mahallede vefat eden Sinan kızı Ayşe'nin kardeşi Saliha ve annesi Fatma taraflarından şer'î vekil tayin edilen Fahrü'l-kuddâti'l-muteşeri'în Cafer oğlu Ömer Efendi ikrar etti: Müvekkilelerim şöyle ifade ettiler: Müteveffa, bu tarihten 70 sene önce şer' açısından ikrarının sahih olduğu zaman bizim yanımızda ikrar ve itiraf etti ki; nakit para, gayrimenkul, menkul, farklı metâ' ve giyecekler gibi elimde ve tasarrufumda olan mal denilen mislî ve kıyemî malların hepsi sizin asıl mülkünüz ve halis hakkınızdır. Bu mal üzerindeki benim elim (hakimiyetim) emanet ve vekalet elidir. Mülk ve asalet eli değildir. Her hangi bir şekilde ve vesileyle o malda benim bir dahlim yoktur. Bahsi geçen konuda mezkûr vekilden şahit istendiğinde Mehmet oğlu Mehmet Halife, Hafız Çelebi, Piri oğlu Ahmet Çelebi ve Mehmet el-Muhzır oğlu Mustafa meclis-i şer'-i şerîfte, ismi geçen müteveffanın öz kardeşi ve varisi Mehmet'in oğulları Ali ve Mehmet isimli şahısların huzurunda şahitlik ettiler. Bu şahitlik, sahih ve şer'î olup riayet edildikten sonra ona göre

hüküm verildi. Bu hüküm yukarıda geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Şahitlik ve emanet)

Şâhitler: Ünlü olan Budak Çavuş, Hasan b. Halil, Mehmet Çelebi b. Muharrem, Mehmet b. Hafız, Abdulbaki b. Cafer, İbrhaim b. Halil vd.

851. Abdullah oğlu Yahya, işbu kayıt sahibi Hacı Baba oğlu Hacı Mahmut'tan orta boylu ve seyrek dişli Verdha kızı Saliha isimli cariyeyi 80 gümüş karşılığında satın aldığını ve satıcının zikredilen meblağın hepsini tamamen kabzettiğini ikrar etti. Bu ikrar ve kabz sahih ve şer'îdir. İlgili ikrar gerçekleşip kaleme alındı. (Cariye satın alma)

852. Hasan kızı Nefise ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Hasan oğlu Mustafa'ya Bursa vilayetinin Kefen İğnesi mahallesinde olan yerleşim mekânının semeninden 5000 dirhem borcum vardır. (Borç)

Şâhitler: Hacı Yusuf b. Abdullah, Mehmet b. Abdullah, Hüseyin b. İsa, Mehmet b. Abdullah vd.

853. el-Ḥâc Ḥüseyin bin ʿAbdullâh Es-Seyyid ʿAbdurraḥman Çelebi b. Es-Seyyid Meḥmed maḥḍarında iḳrâr idüp mezbûr Es-Seyyid ʿAbdurraḥmanla ḳarındaşı Es-Seyyid ʿAlî'niñ ẕimmetinde iki ṭas ḥarîr vardur. Her lidresi ikişer buçuḳ ġuruşa olmaḳ ḥesâbı üzere ẕimmetinde deyndür didügi ḳaydolındı. (Deyn)

Şuhûd: Muḥḍirûn.

854. Kefen İğnesi mahallesinden Şaban kızı Emine, Hasan kızı Nefise'nin alacaklısı Hasan oğlu Mustafa'nın talebiyle Nefise'nin kaybolduğu takdirde onun nefsine ve zimmetinde olan 5000 dirhem için kefil oldu. (Kefalet)

Şâhitler: İsimleri geçen şahitler.

855. Bursa vilayetinin Taşçılar diye bilinen mahallesinde oturan Mehmet kızı Rabia isimli kadın, kocası Hamza oğlu İbrahim'den ondan aldığı mehri (miktarı tüm ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 1000 dirhemdir) kocasına verme ve iddet nafakasından vazgeçme karşılığında muhâlea yoluyla boşandı. Bu muhâlea sahih ve şer'îdir. Sonra her biri zevciyet hukukuna ilişkin bütün davalardan çekişme ve husumeti

ortadan kaldırıcı kat‘î bir ibra ile birbirlerinin zimmetini ibra ettiler. Artık kadın kocasından ayrılmıştır. Binaenaleyh kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve mehir ile helal olur. İlgili muhâlea ve ibra geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Muhâlea ve ibra)

Şuhûdü’l-hâl: İbrahim b. Yahya, Mehmet b. İbrahim, Mehmet b. Murat, Bekir b. Yahya, Ali b. Abdullah er-râcil, Hüseyin b. İsa vd.

856. Bursa vilayetinin Taşgun mahallesinde oturan Mustafa oğlu Abdülkerim isimli şahıs, işbu kayıt sahibi Kara Çelebi Zade diye bilinen Hüsam Efendi Vakfı’nın temsilcisi Yusuf oğlu Bostan’ın huzurunda ikrar etti: Mezkûr vakfın malından ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 1050 dirhem zimmetimde vardır. Bu borç ödemem gereken bir borçtur. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer‘î, net ve mer’î olup tasdik etmesi gereken şahıs tarafından tasdik edilmiştir. Bu ikrar ve tasdik geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Borç)

Şâhitler: Mahmut b. Himmet, Ali b. Abdullah er-râcil, Mahmut b. Yusuf, Derviş reis vd.

857. Rahmetli Reyhan Paşa vakfının mütevellîsi Şeyh Mehmet oğlu Mustafa Çelebi isimli şahıs ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Abdullah oğlu Rıdvan’a mülkiyeti mezkûr vakfa ait olan Bursa vilayetinde bulunan bir hamamı belirli bir kira karşılığında ekteki tarihten itibaren tam bir seneye kadar kiraya vermiştir. Kira üçreti, tüm ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden günlük beş dirhemdir. Her günün kirasının günün sonunda ödenmesi şart koşulmuştur. Bu kira akdi sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı ve itirafı, sahih, şer‘î, net ve mer’î olup tasdik etmesi gereken kimse tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bahsi geçen ikrar ve tasdik yukarıda geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Kira akdi)

Şâhitler: Hızır b. Ali, Mehmet Halife, Hasan b. Ahmet, Mehmet b. Hasan, Mehmet b. Murat, Mahmut b. Abdullah vd.

858. Bursa vilayetinin …….. mahallesinde oturan İbrahim kızı Fatma isimli kadın ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Güneş Zade Vakfı’nın mütevellîsi Kasım oğlu Hacı Selim’e mülkiyeti kendine ait ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını bey‘ bi’l-

istiğlal tarikiyle satmıştır. Mezkûr mütevellî, yerleşim mekânını ismi geçen vakfın malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, ismi geçen mahallede olup ahali ve komşuların indinde bilindiği sebebiyle tanımlama ve sınırlarını beyan etmeye gerek duyulmamıştır. İlgili yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçları için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 6000 dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını kabzedip tahliye ettikten sonra ekteki yılın Muharrem ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira üçreti, vasfı yukarıda zikredilen gümüş dirhem üzerinden kira süresince 700 dirhemdir. Bu kira akdi açık ve mer’îdir. Mukırrın ikrarı ve itirafı sahih, şer‘î, açık ve mer’î olup tasdike etmesi gereken kimse tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ve tasdik yukarıda geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bi’l-istiğlal)

Şâhitler: Ömer Çelebi b. İbrahim el-Müderris, Hacı Kemal b. Hüseyin, Mustafa b. Yusuf Serbölük vd.

77B

859. Mehmet oğlu Hacı Hasan isimli şahıs ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Hamitler köyü diye bilin köyde oturan Siyah oğlu Ali’ye mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan bir üzüm bağını satmıştır. Müşteri, üzüm bağını kendi malıyla kendine satın almıştır. Üzüm bağının bir tarafı Hasan Bey’in mülküne, iki tarafı Ali Sofi’nin üzüm bağına ve diğer bir tarafı ise umumi yola sınırdır. İlgili üzüm bağını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 4000 dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘îdir. İlgili ikrar yukarıda geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ mutlak)

Şuhûdü’l-hâl: Hamza b. Sefer, Mahmut b. Hacı Mehmet, Fahrü’l-kürrâ’ Ali b. Ali Çavuş, Mahmut b. Ali Sofi, Has Gül b. Ali, Halil b. İbrahim, Mustafa b. Yunus Serbölük vd.

860. Bostan oğlu Ali ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Sinan oğlu Hasan’a mülkiyeti kendine ait olan bir üzüm bağını satmıştır. Üzüm bağı, Hamitler köyünde olup Emir

Hüseyin'in mülküne, Hacı Hasan'ın mülküne, Bali oğlu İbrahim'in mülküne ve umumi yola sınırdır. Üzüm bağını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 1000 rayiç gümüş dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer‘î ve net olup yukarıda geçen tarihte kaleme alındı. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: İsimleri geçen şâhitler.

861. Bursa vilayetinin Elmalık mahallesinde oturan Abdullah kızı Hümayun ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Mustafa oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, zikredilen mahallede olup bir alt kat oda, sofa, selamlık diye bilinen kapının üstünde diğer bir özel oda, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, müezzin mescidinin vakfına, Mehmet Birader'in mülküne, Hacı Mustafa'nın mülküne ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, tüm ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhen üzerinden 9500 dirhemdir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası vasfı zikredilen dirhem üzerinden yıllık 36 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mezkûr müşteri tarafından yüz yüze sölzlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ile tasdik 1009 yılı Zilkade ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Hacı Hüdaverdi b. Ali, Muharrem b. Hacı Şükur, Hacı Bali b. Mehmet, Musallî b. Hacı Mehmet, Hacı Vildan b. Hacı İbrahim, Hacı Musallî b. Hacı Mehmet vd.

862. Maḥmiye-i Brusa'da vâḳiʿ Reyḥân Paşa evḳāfına biʾl-fiʿl mütevellî olan Muṣṭafa Çelebi bin eş-Şeyḫ Meḥmed meclis-i şerʿ-i şerîfde el-Ḥâc Süleymân bin el-Ḥâc Murâd nâm kimesne maḥḍarında iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm idüp evḳāf-ı mezbûreden maḥmiye-i merḳūmede beyneʾl-ahâlî ..... dimekle taḥdîd ve tavṣîfden müstaġnî olan ḫanda vâḳiʿ cânib-i vaḳfa yevmî on iki aḳçe icâre müeccelesi olan bir bâb ḳahveḫâne küll ve cemîʿ tevâbiʿî ve levâḥiḳınıñ ḥaḳḳ-ı taṣarruf ve ḫalvini mezbûr el-Ḥâc Süleymân'a iki biñ naḳd-i râyic fiʾl-vaḳt aḳçeye tefvîḍ-i ṣaḥîḥ-i şerʿî ile tefvîḍ idüp muʿâmele-i tefvîḍde merḥûm el-Ḥâc Süleymân'ıñ yedinden ẕikrolınan iki biñ aḳçeyi alup ḳabḍ itdüm. Baʿdeʾl-yevm mezbûr ḳahveḫâneyi keyfe mâ yeşâʾ ve yeḫtâr mutaṣarrıf olup kimesne mâniʿ ve

müzâḥim olmaya deyu iḳrâr ve iʿtirâf itdükde mütevellî mezbûruñ vech-i meşrûḥ üzere ṣâdır olan iḳrârını merḳūm el-Ḥâc Süleymân biʾl-müvâcehe taṣdîḳ itdükde mâ veḳaʿa biʾṭ-ṭaleb ketb olınup yedine vazʿ ve defʿ olındı. Taḥrîren fî avâʾil-i şehri Ẕiʾl-ḳaʿdetiʾş-şerîfe li-sene tisʿaa ve elf. (Tefvîḍ-i ḥaḳḳ-ı taṣarruf)

Şuhûdüʾl-ḥâl: Meḥmed Çelebi b. Emrullâh, Emrullâh b. Ḫıḍır, Ḥasan Çelebi b. Ḥüseyin, Ḥüseyin Çelebi b. Ebûbekir, Meḥmed Çelebi b. Aḥmed, ʿOs̱mân Çelebi b., Kâtibüʾl-ḥurûf ve ġayrihim.

863. Gemlik kazasının Küçük Kumlu diye bilinen köyünde oturan Hacı Ali oğlu Hacı Mustafa ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Fahrü'l-meşâyih ve's-sâlikîn Hüseyin oğlu Mehmet Han'a mülkiyeti kendine ait ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, zikredilen köyde olup satıcıya şer'î miras yoluyla intikal ederek bir alt kat oda, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Kâdı Alaeddin Efendi'nin mülküne, bir tarafı Abdullah er-Râcil oğlu Hasan Bey'in mülküne ve diğer iki tarafı ise umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhen üzerinden 3300 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer'î, net ve mer'î olup tasdik etmesi gereken kimse tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ile tasdik yukarıda geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şuhûdü'l-hâl: Seyyid Mahmut Çelebi, Mustafa b. Yusuf Serbölük, Ahmet Bey b. Abdullah er-Râcil, Abdullah b. Mehmet er-Râcil vd.

864. Maḥmûd bin Ḥâcı Baba nâm kimesne meclis-i şerʿde ṣâḥibe-i haz̲âʾl-kitâb Ṣâliḥa bint ʿAbdullâh nâm memlûke maḥḍarında taḳrîr-i kelâm ḳılup târîḫ-i kitâbdan dört ay muḳaddem Vilâyet-i Rumeli'nde Üsküb nâm ḳaṣabada sâkin Ḥasan nâm kimesneden Sûḳ-ı Sulṭânî'de mezbûreyi on iki biñ aḳçeye iştirâ eyledüm ve bundan aḳdem üc kimesneye de beyʿ olınmış lâkin daʿvâ-yı ḥürriyet eylemeyüp ḥâlâ mezbûre Ṣâliḥa ben ḥürretüʾl-aṣlımdır. Ḥîn-i beyʿde daʿvâ-yı sülûk eyledi. Suâl olınsun didükde ġıbbeʾl-istinṭâḳ mezbûre Ṣâliḥa cevâb virüp fiʾl-ḥaḳīḳa Vilâyet-i Üsküb'de birḳaç kimesneye beyʿ olındum lâkin ḳorḳumdan daʿvâ-yı ḥürriyet eylemdüm didükde mezbûre Ṣâliḥanıñ vech-

i meşrûḥ üzere ṣâdır olan taḳrîri mevlâsın ṭalebiyle keteb şud taḥrîren fît-târîḫiʾl-mezbûr. (Memlûkeniñ ḥürriyet daʿvâsı)

Şuhûdüʾl-ḥâl: el-Ḥâc ʿAlî b. Sinân, Ḥasan b. Ḫıḍır, Aḥmed b. ʿAlî, ʿAlî b. ʿAbdullâh er-râcil, Maḥmûd b. Yûsuf ve ġayrihim.

78A

865. Resul oğlu Mustafa ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Ali oğlu Mahmut'un zimmetinde …… semeninden 3000 dirhem alacağım vardı. Zikredilen meblağın karşılığında 1800 dirheme musaleha eyleyüp sulh bedeli olan 1800 dirhemin hepsini mezkûr Mahmut'tan alıp kabzettim. Sonra ilgili konuya ilişkin bütün davalardan onun zimmetini çekişmeyi ortadan kaldırıcı ve husumet maddesine son verici bir şekilde ibra ettim. İlgili ikrar gerçekleşti. (Musaleha)

Şâhitler: Mehmet b. Abdurrahman, Hacı Mustafa b. Yusuf, Yusuf b. Abdullah, Mahmut b. Duran, Mustafa b. Hasan, Mustafa b. Yusuf vd.

866. Seyyid Muharrem kızı Ayşe ikrarının sahih ve şer'î olduğu zamanda, işbu kayıt sahibi Fatma Hatun'un huzurunda ikrar ve itiraf etti: Nakit para,……, battaniye, yastık, tüm bakır kapları ve diğer menkullar gibi elimde olan mal denilen mislî ve kıyemî malların hepsi ismi geçen sahibimin asıl mülkü ve halis hakkıdır. Bu mal, üzerindeki benim elim (hakimiyetim) emanet ve vekalet elidir. Mülk ve asalet eli değildir. Her hangi bir şekilde ve vesileyle o malda benim bir dahlim yoktur. İlgili ikrar gerçekleşip kaleme alındı. (Vekalet ve emanet)

Şâhitler: Mehmet b. Hacı Hüseyin, Hasan Çelebi, Mehmet b. Ahmet, Mahmut b. Mehmet, Abdunnebi b. Ali, Hasan Çelebi, Mustafa vd.

867. Timur oğlu Zülfikar ikrar etti: İşbu karısı Ahmet kızı Raziye, nikahta ondan aldığı mehri ki; miktarı 1500 dirhemdir ona geri verme, iddet nafakası ve tüm davalardan vazgeçme mukabilinde muhâlea yoluyla mezkûr kocasından boşanmıştır. Sonra bütün dava ve husumetlerden kocasının zimmetini çekişmeyi ortadan kaldırıcı ve husumet maddesine son verici bir şekilde ibra etmiştir. Bu ikrar gerçekleşti. (Muhâlea ve ibra)

Şâhitler: Mehmet b. Mehmet, Abdurrahman b. Himmet, Mahmut b. Yahya, Mehmet b. Abdullah, Hüseyin b. İsa vd.

868. İsa oğlu Vesat ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Nebioğlu diye bilinen İsa oğlu Nikola'ya miras yoluyla kendisine intikal ederek mülkiyeti olan bir yerleşim mekânının yedinci hissesini satmıştır. Yerleşim mekânı, Haleb eş-Şehbâ mahallelerinden Ciddi mahallesinde olup iki alt kat oda, bir özel oda, mutfak, tuvalet, su kuyusu, meyveli ve meyvesiz ağaçları oan avluyu içine almaktadır. Yerleşim mekânının batı tarafı Ornus oğlu Haçuk'un mülküne, doğu tarafı…….. ve kıble ve kuzey tarafı özel yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânından kendi payı olan yedinci hissesini belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, tam 200 standart ölçülü dinardır. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'îdir. Mukırrın ikrarı da sahih ve şer'îdir. İlgili ikrar gerçekleşti. (Bey' bat)

Şâhitler: İsa b. Zeyt, Borsa b. İdham Sadedi, İsa b. Ethem, Cuma vd.

869. Söndük/Sevindik oğlu Ramazan isimli şahıs ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Abdullah er-Râcil oğlu Ali'ye ondan şer'î satım akdi ile satın aldığım buğday semeninden 1500 dirhem borcum vardır. Zikredilen borcu ekteki tarihten itibaren her ay 200 dirhem taksitle ödeyeceğim. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer'î, net ve mer'î olup tasdik etmesi gereken kimse tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ve tasdik yukarıda geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Borç)

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-müderrisîn İsa Efendi b. Ahmet, Hamza b. Sefer el-Haffaf, Baba Şatır, Hacı Hasan b. Mehmet, Mustafa b. Mehmet vd.

870. Kocanayip mahallesinde oturan Halil oğlu Mehmet isimli şahıs ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Fahrü's-Sâdât Seyyid Durmuş oğlu Seyyid İsmail'e mülkiyeti kendine ve bu akdin gerçekleşmesine kadar elinde ve tasarrufunda olan bir üzüm bağını satmıştır. Müşteri, üzüm bağını kendi malıyla kendine satın almıştır. Üzüm bağı, Kaplıca-i Atik diye bilinen yerde olup Osman Çavuş'un mülküne, mezkûr satıcının mülküne, Halil oğlu İbrahim'in mülküne ve umumi yola sınırdır. Söz konusu üzüm bağını kapsadığı bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen mukabilinde satmıştır. Semen miktarı, tüm ihtiyaçlar için rayiç olan Osmanlı gümüş dirhem üzerinden 4000 dirhemdir. Üzüm bağı arsasının mukataası vasfı zikredilen dirhem üzerinden yıllık 7 dirhemdir. Bu

bey‘ sahih ve şer‘î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. İlgili ikrar yukarıda geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Ali b. Mehmet, Hüseyin b. Mehmet, Hacı Sefer b. Abdullah, Ahmet b. Mehmet, Bayram b. Temur, Mehmet b. Mehmet, Bekir b. Yahya, İsa Çelebi b. Ali vd.

871. Ömer oğlu Mahmut Bey meclis-i şer‘-i şerîfte ikrar ve itiraf etti: İşbu kayıt sahibi, Yunus oğlu Turgut’a ölçüsü 28 Osmanlı okkalı olan bir ……. ekteki yılın Şevval ayının ilk gününden itibaren tam iki seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira üçreti, tüm ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden günlük 11 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup kiracı tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılın aylarından Zilkade ayında gerçekleşip kaleme alındı. (Kira akdi)

Şuhûdü’l-hâl: Mehmet b. Abdullah, Hüseyin b. İsa, Mahmut b. Yahya, Mustafa b. Hasan, Hacı Ali b. Abdullah el-Müezzin, Piyale b. Abdullah ve Mehmet b. Abdullah.

78B

872. Yunus oğlu Turgut isimli şahıs meclis-i şer‘-i şerîf ve mahfil-i din-i munîfte (mtt) ikrar ve itiraf etti: İşbu kayıt sahibi Ömer oğlu Mahmut Bey’e karz-ı şer‘îden oluşan 2000 gümüş dirhem borcum vardır. Bu borç ödemem gereken bir borçtur. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mezkûr alacaklı tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ve tasdik yukarıda geçen tarihte gerçekleşti. (Borç)

Şâhitler: Mehmet b. Abdullah, Hüseyin b. İsa, Mahmut b. Yahya, Mustafa b. Hasan, Hacı Ali b. Abdullah el-Müezzin, Piyale b. Abdullah, Mehmet b. Abdullah vd.

873. Abdullah kızı Fatma ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Nasuh oğlu Abdülkerim’e bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Taşğun mahallesinde olup iki alt kat oda, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, Salih’in mülküne, Ali’nin mülküne, Müslümanların mezarlığına ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını kapsadığı bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen mukabilinde satmıştır. Semen miktarı, 1250 gümüş dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup

mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Zilkade ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Habib b. Nasuh, İbrahim b. Salih, Cihan b. Ahmet, Bekir b. Ramazan, Ali b. Mehmet, Mehmet b. Hasan.

874. Hüsrev oğlu İbrahim ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Ali oğlu Hasgüli'ye bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Hamitler köyünde olup iki alt kat oda, iki özel oda, fırın, diğer üç alt kat oda, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, Ali oğlu Mehmet'in mülküne, Emir oğlu Sefer'in mülküne, umumi yola ve mezkûr müşterinin tarlalarına sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını kapsadığı bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen mukabilinde satmıştır. Semen miktarı, 3000 gümüş dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Zilkade ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Ali Bali b. Kosfal, Hasan, Çakır b. Mehmet, Mehmet b. Derviş ve Mehmet b. Sofi.

875. Ḥüseyin bin Pervâne ḳarındaşı Ḥasan bin Pervâne nâm kimesneyi maḥfil-i ḳaḍaya iḥḍâr ve maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ ḳılup bundan aḳdem mezbûr Ḥasan'dan cemîʿ-i ʿuyûbdan müberrâ olduġı ḥâlde biñ yüz aḳçeye bir ḥimâr iştirâ itmüş idim. Ḥâlâ ʿaybına muṭṭaliʿ oldum. Ḳarıncalı imiş. ʿİndeʾl-ilticâ şemenine noḳṣân gelür. ʿAyb-ı ḳadîmdür. Reddolınmasın ṭaleb iderüm. Suâl olınsun didükde ġıbb merḳūm Ḥasan biʿl-külliye ʿaybını inkâr-ı birle cevâb viricek ehl-i ḫıbreleri olan Ḥüseyin bin ʿAlî nâm kimesneden fîʿl-ḥaḳīḳa ḳarıncaludur. ʿAyb-ı ḳadîmdür deyu ʿalâ ṭarîḳiʾş-şehâde ḫaber virdügünden soñra mâ hüveʾl-vâḳiʿ ġıbbeʾṭ-ṭaleb ketb olındı. (İştirâ-yı ḥimâr)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf Serbölük, Maḥmûd b. Yûsuf, Bekir b. Yaḥya, Arslan b. ʿAbdullâh, Meḥmed b. Meḥmed, Muṣṭafa b. ʿAbdullâh ve ġayrihim.

876. Maḥrûse-i Brusa'dan ʿAlî Paşa Maḥallesi sâkinlerinden Meḥemmed b. Yûsuf, nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfe ve maḥfil-i dîn-i münîfde taḳrîr-i kelâm ḳılup merḥûm İbrâhîm Paşa Ḥammâmı'na kendü evümde cârî olan ṣudan bir burma ṣuya

ḳadîmden mutaṣarrıf olduġum cihetde ḥâlâ üslûb-ı sâbıḳ üzere cârî olmaḳ içün vaḳf-ı mezbûre mütevellîsi Şaʿbân Beg ve nâẓırı ʿAlî bin ʿAbdullâh ṭaraflarından yedümde temessüküm vardur mûcibiyle cânib-i şerʿ-i guzînden daḫi ḥüccet ṭaleb iderüm didükde mütevellî-i merḳūmuñ temessüki mûcibince bir burma ṣuyıñ cereyânına iẕin virilüp mâ cerâ ʿalâ vuḳūʿihi ketb ve taḥrîr olındı. Taḥrîren fî evâʾil-i şehri Ẕiʾl-ḳaʿdetiʾş-şerîfe. (Ḳomşu ḥuḳūḳı)

Şuhûdüʾl-ḥâl: Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Ḥüseyin b. ʿÎsa ve ġayrihim.

877. Aşağıda zikredilecek olan bey‘ akdinin ikrarı için Mente kızı An tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti şer‘î ispat yoluyla (Abdullah oğlu Mehmet ve Mehmet oğlu Hüseyin’in şahitlikleriyle sabit olan Ali oğlu Hacı Süleyman isimli şahıs ikrar etti: İsmi geçen müvekkilesi, işbu kayıt sahibi Mehmet kızı Müslime’ye bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin mahallelerinden Hacı Seyfettin mahallesinde olup iki alt kat oda ve avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, rahmetli Molla Efendi’nin medresesine, Tornacı Mehmet oğlu Mehmet’in mülküne, Ayşe’nin mülküne ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını kapsadığı bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen mukabilinde satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 3000 dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer‘î, net ve mer’î olup tasdik etmesi gereken kimse tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik yukarıda geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Vekalet ve bey‘ mutlak)

Şâhitler: Mustafa b. Yusuf Serbölük, Mehmet b. Yusuf, Arslan b. Abdullah, Mehmet b. Mehmet, Hacı Halil b. Peri vd.

878. İbrahim Beg bin ‘Ali, Mehmet Çelebi bin Mustafa mahzarında vakf-ı menzili külliye onun içün ta‘ahhüt etdüğü kayd olındı. (Taahhüt)

79A

879. **Pazar, 11 Yukarıda Geçen Ay h. 1009 yılı**

Aşağıda zikredilecek olan bey‘ akdinin ikrarı için Hacı Sinan oğlu Seyyid Mehmet tarafından vekil tayin edilen Ahmet oğlu Ali Hâce ikrar etti: İsmi geçen

müvekkili, işbu Ebu Bekir oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Kaplıca mahallesinde olup bir oda, hüçre, bir özel oda, fırın, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, cami müezzini Hemi'nin mülküne, Kısa boylu Mehmet'in mülküne, mülküne ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen mukabilinde satmıştır. Semen miktarı, 6500 dirhemdir. Semenin 2000'nini kabzetmiştir. Bakiyesi ekteki tarihten itibaren Ramazan ayının ilk gününe kadar müeccel olarak müşterinin üzerinde kalmıştır. (Vekalet ve bey' ile'l-ecel)

Şâhitler: Abdi Efendi b. Hacı Davut, Hacı Halil b. Şaban, Hacı Mustafa b. Şaban, İbrahim b. Mehmet, Mehmet b. Mustafa, Ebu Bekir b. Osman, Hacı b. Sefer, Ali Hâce b. Ahmet vd.

880. Yukarıda zikredilen meblağ için Abdulgaffar oğlu Osman ve Hacı Mustafa oğlu Hamza kefil oldular. Bu kefalet, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. (Kefalet)

881. Bursa vilayetinin Setbaşı mahallesinde vefat eden Mustafa oğlu Ahmet, şer' açısından ……ikrarlarının sahih olduğu zamanda meclis-i şer'-i şerîfte ikrar etti: Şer'î miras yoluyla rahmetli babasından ona intikal edip işbu vasisi kayıt sahibi Himmet oğlu Ahmet'in elinde olan dirhem, dinar, ev eşyası, bakır kapları vd. menkulatın bedeli olan 11560 dirhemi alıp kabzetmiştir. Bu kabzetme ve teslim alma sahih ve şer'îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik gerçekleşip kaleme alındı. (Miras yoluyla tarafına intikal eden mallarını alıp kabzetmesi)

Şâhitler: Ahmet b. Mehmet, Ali Çelebi b. Mehmet, İsa Bey b. Abdullah, Arslan b. Abdullah, Ali Bey b. Yakup, Mustafa Bey vd.

882. Hacı oğlu Mahmut ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, ela gözlü, seyrek dişli, buğday tenli, bıyığı daha çıkmayan genç Macaristanlı Abdullah oğlu Yusuf isimli kölesini tedbir yoluyla şu cümleyi "benim ölümümden kırk gün önce azatsın" dile getirerek azat etmiştir. Binaenaleyh mezkûr sahibi vefat edince ……Yusuf diğer özgür insanlar gibi özgür olacaktır. Bu ikrar sahih ve şer'îdir. (Tedbir yoluyla köle azadı)

Şâhitler: Behram b. Abdullah, Mehmet b. Mehmet, Hacı Hüseyin b. Yakup, Mehmet Çelebi b. Mustafa, Ahmet b. Yusuf, Mustafa b. Yusuf vd.

883. Aşağıda zikredilecek olan muhâlea için Hacı oğlu Abdulbaki tarafından şer'î vekil tayin edilen ve vekaleti Bayram oğlu Mustafa ve Hüseyin oğlu Mahmut'un şahitlikleriyle sabit olan Mustafa oğlu Hüseyin ikrar etti: Vekaleti hasebiyle müvekkilinin zevcesi işbu kayıt sahibi Abdullah kızı Yasemin'i nikahta ona verilen mehri geri alma, iddet nafakası ve bütün davalardan vazgeçmesi karşılığında boşadı. Artık Yasemin kocasından ayrılmıştır. Kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her ikisi bütün dava ve çekişmelerden özellikle zevciyet hukukuna ilişkin davadan birbirlerinin zimmetini ibra etmişler. Bu ikrar sahih ve şer'î olup, tasdik etmesi gereken kişi tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar, 1009 yılın Zilkade ayının başlarında kaleme alındı. (Vekalet yoluyla muhalea ve ibra)

Şâhitler: Mustafa b. Mehmet, Mehmet b. Himmet, Osman Çelebi b. Ahmet ve İsa b. Ali.

884. İmirza kızı Rabia ikrar etti: Annesi Hasan kızı Fatma'ya mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Alaeddincik mahallesinde olup bir oda, bir özel oda, sofa, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Hasan'ın mülküne, rahmetli Efdal Zade Vakfı'na, Müezzin Vakfı'na ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 7000 gümüş dirhemdir. Mukırrın ikrarı, ismi geçen müşteri tarafından tasdik için vekil tayin edilen ve vekaleti İbrahim oğlu Sefer ve Murat oğlu Mehmet'in şahitlikleriyle sabit olan Bilal el-Müezzin oğlu Mustafa tarafından tasdik edilmiştir. vs. (Bey' ve vekalet)

Şâhitler: Ali Çelebi b. Mehmet el-İmam, Hasan Çelebi b. Behram, Beytullah b. Ahmet, Abdi b. Mehmet, Mehmet b. Mahmut, Kasım b. Kasım vd.

885. Kanber mahallesinin imamı Abdullah oğlu Rıdvan isimli şahıs, aşağıda zikredilecek hususun tasdiki için Hasan el-Müşrifi'nin kızı Kerime tarafından vekil tayin edilen Yusuf oğlu Mahmut'un huzurunda ikrar etti: İşbu kayıt sahibi ismi geçen müvekkileye mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar elinde ve

tasarrufunda olan bir bahçesini bey‘ bi’l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Müşteri, bahçeyi kendi malıyla satın almıştır. Bahçe, Geyikli Baba diye bilinen yerde olup Ali’nin mülküne, Ahmet oğlu Mehmet’in üzüm bağına, Yuraz oğlu Mehmet’in mülküne, Abdullah oğlu Keyvan’ın mülküne ve umumi yola sınırdır. Söz konusu bahçeyi kapsadığı bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen mukabilinde satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 4000 dirhemdir. Sonra satıcı sattığı bahçeyi kiralamak isteyince, alıcı bahçeyi ekteki ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret mukabiline kiraya vermiştir. Kira üçreti, vasfı zikredilen dirhem üzerinden kira süresince 400 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup tasdik etmesi gereken şahıs tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik yukarıda geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. Ondan sonra bahçe ve kira üçretinin tahsili için Hasan kızı Ayni kefil oldu. Bu kefalet icap kabulü ihtiva etmektedir. (Bey‘ bi’l-istiğlal ve kefalet)

Şâhitler: Ahmet b. Mehmet, Mehmet b. Hızır, Bayram b. Ahmet, İbrahim b. Mahmut, Piyale Ali b. Yusuf, Mehmet b. Ahmet vd.

79B

886. Seydi oğlu Hacı Hamit ikrar ve itiraf etti: İşbu kayıt sahibi, Abdülaziz kızı Fatma’ya mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin mahallelerinden Kaplıca mahallesinde olup alt kat ve üst kat odalar, ahır, kapının üstünde iki özel oda ve meyve ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Medine-i Münevvere Vakfı’na ve üç yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını 16500 dirhem mukabilinde satmıştır. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup ismi geçen müşteri tarafından tasdik için şer‘î vekil tayin edilen Ali oğlu Abdullah Çavuş tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu ikrar ve tasdik gerçekleşti. (Bey‘ mutlak ve vekalet)

Şâhitler: Seyyid Mahmut b. İsmail, Rüstem b. Ali, Mehmet Bey b. Mustafa Bey, Hâce Bayrak b. Mustafa vd.

887. Mehmet oğlu Mustafa ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Kasım Çelebi oğlu Mehmet’i bütün dava ve şer‘î işleri için kendi yerine mutlak bir şekilde vekil tayin edip şöyle buyurdu: Benim işlerimi kendine göre icra et. O da ilgili vekaleti kabul edip yerine

getirmeyi üstlenmiştir. Bu vekil tayin etme ve kabul etme sahih ve şer‘îdir. Bu ikrar, yukarıda geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Vekâlet)

Şâhitler: Mehmet b. Abdullah, Mustafa b. Hacı Sinan, Mustafa b. Yusuf Serbölük, Mehmet b. Mehmet ve ğayrihim.

888. Aşağıda zikredilecek olan muhâleanın ikrarı için Nurullah kızı Fatma tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Seyyid Yahya oğlu Seyyid Hasan ve İbrahim oğlu Muharrem'in şahitlikleriyle sabit olan Sefer oğlu Hacı Abdi ikrar etti: İsmi geçen müvekkilesi, kocası Recep oğlu Mehmet'ten ondan aldığı mehri (miktarı 8000 gümüş dirhemdir.) ona geri verme, iddet nafakası ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında boşanmıştır. Bu muhâlea sahih ve şer‘îdir. Artık Fatma kocasından ayrılmıştır. Şöyle ki kocasına helal değildir. Ancak kocasına yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her biri bütün davalardan birbirlerinin zimmetlerini ibra etmişlerdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup tasdik etmesi gereken kimse tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Zilkade ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Vekalet, muhâlea ve ibra)

Şâhitler: Hasan b. Süleyman, Mustafa b. Ahmet, Hacı Ahmet b. İbrahim, Muslihuddin b. Ahmet ve Mahmut b. Kolfal.

889. Sula nâm ḳarye sâkinelerinden Elîfe bint Meḥmed nâm ḥâtûn maḥfil-i ḳaḍaya ḥâḍıra olup zevci Keyvân ibni ʿAbdullâh nâm kimesne maḥḍarında iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm ḳılup zevcüm mezbûr Keyvân'da mihr-i müeccelümden üc biñ aḳçe ḥaḳḳım vardur idi. El-ḥâle hâẕâ zevcüm mezbûruñ ḳarye-i merḳūmede vâḳiʿ ledeʾl-ahâlî veʾl-cîrân maʿlûmuʾl-ḥudûd iki bâb evleriniñ ve iki ṭarafında olan evini iki biñ dört yüz aḳçeye ve bir ḳazġanı ve iki ṭencere ve bir tava ve bir tabaḳ ṣofra ve iki ṭâs ki yedi ḳıṭʿa baḳır âlâtını dört yüz aḳçeye cemʿan iki biñ sekiz yüz aḳçe muḳābelesinde alup ḳabḍ eyledüm. İki yüz aḳçe ḥaḳḳım bâḳī ḳaldı didükde baʿdeʾt-taṣdîḳ mâ veḳaʿa ketb olındı. Fiʾt-târîḫiʾl-mezbûr. (Mihr-i müeccel)

Şuhûd: Faḫrüʾl-erḳān Muṣṭafa Çavuş, Faḫrüʾl-cüyûş Meḥmed Çavuş b. Muṣṭafa, ʿÖmer Çavuş b. Muṣṭafa, diger ʿÖmer Çavuş b. Ḥamza Çavuş, Muṣṭafa b. Yûsuf Serbölük, Maḥmûd b. Yûsuf ve ġayrihim.

890. Şâhin Lâlâ Vaḳfı'na biʾl-fiʿl mütevellî olan Es-Seyyid İbrâhîm Çelebi bin Ebû Zâhid meclis-i şerʿde Naṣûḥ bin Yûsuf maḥḍarında iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm idüp evḳāf-ı mezbûreden Ḥişâr Ḳapusı'nda vâḳiʿ bir ṭarafı Meḥmed Efendi mülkine muttaṣıl ve üç ṭarafı ṭarîḳ-i ʿâmm ile maḥdûd olup müzâyede ḳırḳ beş aḳçe icâre müeccelesi olan bir bâb boġacacı dükkânını mezbûr Naṣûḥ Beg'e tefvîḍ idüp muḳābele-i tefvîḍimde yedi biñ aḳçe alup ḳabḍ itdüm. Baʿdeʾl-yem dükkânı mezbûrı keyfe mâ yeşâʾ mutaṣarrıf olup kimesne mâniʿ ve müzâḥim olmaya. (Tafviz-i hakk-ı tasarruf)

Şuhûd: Es-Seyyid Meḥmed Efendi b. el-Ḥâc Sinân, ʿAlî Ḫoca b. Aḥmed, Receb b. el-Ḥâc ʿAlî, Meḥmed b. Muṣṭafa, Günḍoġdı b. İbrâhîm b. Meḥmed ve ġayrihim.

891. İnegöl Ḳaḍâsı'ndan Muṣṭafa bin Meḥmed nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfe ḥâḍır olup işbu ḥâmilüʾl-kitâb Maḥrûse-i Brusa'dan Aḥmed bin Muṣṭafa müvâcehesinde iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm maḥrûse-i mezbûreden müteveffâ Murâd Çelebi'den irṯ-i şerʿle baña intiḳāl iden otuz altı biñ yedi yüz yetmiş aḳçeniñ aḫẕ ve ḳabḍ-ı teslimiye mezbûrı tevkîl itmişdüm. Meblaġ-ı merḳūmdan baña bir aḳçe virmeyüp ne ḳabḍ eylediyse ẕimmetinde ḳaldı. Ḥâlâ ṭaleb iderüm. Suâl olınsun didükde meẕkûr Aḥmed ġıbbeʾs-suâl cevâb virüp her ne miḳdâr meblaġ maḳbuḍum oldıysa meẕkûr Muṣṭafa'ya teslîm eyledüm. Ẕimmetimde bir aḳçe ve bir ḥabbe yoḳdur didükde araya müslimûn ve muṣliḥûn tavassuṭ idüp meblaġ-ı mezbûrı on üç yüz bin beş yüz aḳçe ile ıṣlâḥ idüp bedel-i ṣulḥ olan on üc yüz bin beş yüz aḳçeyi ḳabḍ ve ḳabûl idüp meẕkûr Aḥmed ẕimmetini cemîʿ-i deʿâvîden ve ġayrı deʿâvîden ibrâ-yı ʿâmm ve isḳāt-ı tâm ile ibrâ ve isḳāt itdüm. Ol daḫi min küllüʾl-vücûh ḫuṣûṣ-ı mezbûre müteʿalliḳ deʿâvîden ve ġayrı deʿâvîden benim ẕimmetimi ibrâ eyledi didükden soñra muḳırr-ı mezbûr Muṣṭafa'ya iḳrâr meşrûḥında meẕkûr Aḥmed biʾl-müvâcehe taṣdîḳ idüp ṣulḥ-ı mezbûre râḍı oldıḳda vâḳiʿ-i ḥâl biʾṭ-ṭaleb ketb olındı. Taḥrîren fî avâsıṭ-ı şehri Ẕiʾl-ḳaʿdetiʾş-şerîfe sene tisʿa ve elf. (Mîrâṯ, vekâlet ve ṣulḥ)

Şuhûd: Es-Seyyid Ḥasan b. Es-Seyyid Yaḥya, Muḥarrem b. İbrâhîm, el-Ḥâc Keyvân b. ʿAbdullâh, Es-Seyyid Meḥmed b. ʿAbdullâh, Meḥmed Beg b. Ḳāsım Çelebi, el-Ḥâc Ḥamza.

80A

892. **Cuma Günü, Zilkade 1009**

Mehmet kızı Ayşe ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Subhanverdi oğlu Ali'ye bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Kızık Çeşmesi mahallesinde olup bir alt kat oda, bir özel oda, akar su ve avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Musallî'nin mülküne, bir tarafı Hacı Hasan oğlu Recep'in mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 4000 gümüş dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup tasdik etmesi gereken kimse tarafından tasdik edilmiştir. İlgli ikrar ve tasdik 1009 yılı Zilkade ayının ortalarında kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Ali Çelebi, Ahmet Çelebi el-İmam, Mustafa Çelebi, Mehmet b. Abdullah, Musa b. Hızır ve Mustafa b. Yusuf Serbölük.

893. Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Maḥalle-i Cedîde sâkinelerinden ʿÂyşe bint Muṣṭafa nâm bâkir maḥfil-i ḳaḍâya ḥâḍıra olup işbu bâʿiṣ-i hâẕâʾl-kitâb zevci Maḥmûd bin Muṣṭafa nâm kimesne maḥḍarında iḳrâr ve iʿtirâf ḳılup maḥrûse-i mezbûre muḍâfâtında Kestel nâm ḳaryede vâḳiʿ ledeʾl-ahâlî veʾl-cîrân maʿlûmuʾl-ḥudûd iki ḳıṭʿa emrûd bâġçesi ve ev bâġçesi cemʿan üc ḳıṭʿa bâġçe ve bundan mâʿadâ mâl-i mevrûṯumdan üc ḳālîce ve üc döşek ve üc yaṣdıḳ ve altı tepsi ve üc ayaḳlı ṣaḥan ve bir ṭencere ve bir tava ve bir bahârî kemhâ ḳaftan ve iki biñ aḳçeyi baʿde riʿâyet-i cemîʿ-i şerâyiṭiʾl-hibe hibe-i ṣaḥîḥa- işerʿiyye ile hibe ve temlîk eyleyüp ol daḫi meclis-i hibede ḳabḍ ve tesellüm eyledi. Keyfe mâ yeşâʾ ve yeḫtâr mutaṣarrıf ola didükde baʿdeʾt-taṣdîḳ mâ veḳaʿa ġıbbeʾṭ-ṭaleb keteb şud. Taḥrîran fî. (Hibe)

Şuhûdüʾl-ḥâl: Muṣṭafa b. Yûsuf Serbölük, Maḥmûd b. Yûsuf, Bekir el-Muḥḍır, Receb b. ʿAbdullâh ve ġayrihim.

894. Mehmet oğlu Abdulbaki ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Osman oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait, elinde ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin mahallelerinden Ali Paşa mahallesinde olup iki alt kat oda aralarında sofa, akar su, ahır, tuvalet, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Hacı Ahmet oğlu Mahmut

Çelebi'nin mülküne, Hacı Sinan oğlu Mustafa'nın mülküne, mezkûr müşterinin mülküne ve özel yola sınırdır. Yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhemd üzerinden 10500 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer'î, net ve mer'î olup mezkûr müşteri tarafından tasdik edildi. İlgli ikrar ve tasdik yukarıda geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Hasan Çelebi b. Hacı Ali el-İmam, Mustafa b. Hacı Mahmut el-Müezzin, Mehmet b. Hacı Hamza, Mehmet b. Hacı Mustafa, diğer Mehmet b. Hacı Mustafa, Mustafa b. Abdullah, Mahmut b. Hacı Ahmet, Mustafa b. Hacı Ahmet, Mustafa b. Hacı Sinan, Mustafa b. Yusuf Serbölük, Mehmet b. Mehmet, Hacı Mustafa b. Hacı Hasan vd.

895. Molla Gürânî Maḥallesi'nde müezzin olan Maḥmûd bin Meḥmed İstanbul'a müteveccih olup yerine iki aḳçe ile İbrâhîm bin Muṣṭafa nâm kimesneyi ḳāimmaḳām taʿyîn itdügi biʾṭ-ṭaleb ḳayd-ı sicil olındı. Veʾs-selâm. (Taʿyîn-i ḳāyimmaḳām-ı müezzin)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf, Arslan b. ʿAbdullâh, ʿAbdulġanî b., Meḥmed b. Aḥmed ve ġayrihim.

896. Mahmut oğlu Melek ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Mehmet oğlu Peri Çavuş'a mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa'nın Halil köyünde olup iki alt kat oda, meyveli ve meyvesiz ağaçları ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, müşterinin mülküne, Hasan'ın mülküne, Mustafa'nın mülküne ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 2000 dirhemdir. İlgili ikra ve tasdik gerçekleşti. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Mehmet Çelebi b. Ömer, Budak Çavuş b. Derviş, Fazlullah b. Abd, Timur Bey b. Mehmet, Yusuf b. Ali vd.

897. Timur Bey oğlu Sinan Çelebi ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, rahmetli Mehmet Çelebi Vakfı'nın mütevellîsi Mustafa oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını bey' bi'l-istiğlal tarikiyle

satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını zikredilen vakfın malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin mahallelerinden Şeyh Paşa mahallesinden olup Hacı Mehmet'in mülküne, Bevvâb-ı Sultanî Hızır Bey'in mülküne, Emir'in mülküne ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını kapsadığı bütün sınırlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen mukabilinde satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 2000 dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını kabzedip tahliye ettikten sonra ekteki ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret mukabilinde kiraya vermiştir. Kira üçreti, vasfı zikredilen dirhem üzerinden kira süresince 200 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer‘îdir. Mukırrın ikrarı tasdik etmesi gereken şahıs tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik yukarıda geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bi'l-istiğlal)

Şuhûdü'l-hâl: Molla Halil b. Hacı Mehmet el-İmam, Hacı Böri b. Peri, Himmetullah b. Hidayet, Hacı Mahmut b. Durmuş ve diğer bulunanlar.

898. Hacı Salih oğlu Hacı Ali'nin, Maksem mahallesinden Mehmet oğlu Süleyman'a katır semeninden 1730 dirhem meblağ borçlu olduğu kendi ikrarıyla sabit olup ödemesine hüküm verildi. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup alacaklı tarafından yukarıda geçen tarihte tasdik edilmiştir. (Borç)

Şâhitler: Mustafa b. Yusuf Serbölük, Mehmet b. Kara Göz, Arslan b. Abdullah, Mustafa b. Mehmet, Mahmut b. Yusuf vd.

899. Tüccâr ṭâyifesinden Toḳatî ʿÖmer bin Saʿdullâh kimesne maḥfil-i ḳaḍâya ḥâḍır olup Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Ḳurı Çeşme sâkinlerinden Yasef veled-i-i İsaḳ ve diger Yasef veled-i-i Salamun yahûdlar maḥḍarlarında iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm ḳılup mezbûr Yasef veled-i-i İsaḳ yahûdîde ḥarîr bahâsından beş yüz on bir ġuruş ḥaḳḳım var idi. El-ḥâle hâẕâ medyûn-ı mezbûruñ emri ile meẕkûr Yasef veled-i-i Salamun nâm yahûdî yedinden emtiʿa-i mütenevviʿe ve nüḳūd-ı sâyire ile alup biʾt-tamâm ḥaḳlaşdum. Baʿdeʾl-yevm ḫuṣûṣ-ı mezbûre müteʿalliḳ cemîʿ-i muṭâlibden beri idüp merḳūm Yasef'iñ ẕimmetinde bir aḳçe ve bir ḥabbe ḥaḳḳım ḳalmadı. Baʿdehu mezbûr Yasef veled-i-i Salamun daḫi meblaġ-ı merḳūm beş yüz on bir ʿaded ġuruş edâya müteʿahhid oldı didükde muḳırr-ı mezbûruñ vech-i meşrûḥ üzere ṣâdır olan iḳrârın mezbûrân yahûdîler

biʾl-müvâcehe ḳabûl ve taṣdîḳ eyledüklerinden soñra mâ veḳaʿa ġıbbeʾṭ-ṭaleb ketb olındı. Taḥrîren fîʾt-târîḫuʿl-mezbûr. (Deyn)

Şuhûdüʾl-ḥâl: Muṣṭafa Beg b. Velî et-Tevvâb, el-Ḥâc Pîrî b. Ḳıya Dellâl, ʿÖmer b. Ḳıya, Sinân b. ʿÎsa, Muṣṭafa b. Yûsuf Serbölük, Maḥmûd b. Yûsuf, Arslan b. ʿAbdullâh, Meḥmed b. Meḥmed ve ġayrihim.

80B

900. Ḳarye-i Çelik sâkinlerinden ..... bulûġına muʿterif olan Meḥmed bin ʿAlî meclis-i şerʿde faḫrüʾl-aḳrân Pîr Meḥmed Çavuş bin Meḥmed maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp ḳarye-i mezbûrede vâḳiʿ mülk-i mevrûṯum olan bir ṭarafı Yûsuf bin ʿAbdullâh mülki ile ve bir ṭarafı balıḳlı pınârî ve iki ṭarafı ṭarîḳ-i ʿâmm ile maḥdûd olan dâḫilinde bir ṣofa ve bir salonı ve bir aḫurı ve on iki ḳovanı ve bir şıraḫâne ve bir fırını müştemil ve ḫâricinde bir oda ve bir oda ve bir damı ve bir buçuḳ çiftlik yeri ve eşcâr-ı müṯmire ve ġayrısı ve bir ḳıṭʿa bâġı ve emrûdluġı müştemil olup her sene altmış aḳçe muḳāṭaʿası olan çiftlik ve iki çift ve ṣıġırı ve inegi ve bir çift ḳara ṣıġır inegi ve ..... ve cemîʿ âlât-ı zirâʿat ve esbâb-ı ḥırâṯet müşârün-ileyh Pîr Meḥmed Çavuşa yigirmi beş naḳd-i râyic fîʾl-vaḳt aḳçeye beyʿ idüp ḳabḍ ve teslîm-i mebîʿ itdüm. İleh. (el-beyʿuʾl-muṭlaḳ)

Şuhûd: ʿAlî Çelebi b. Aḥmed, ʿAbdurraḥman Çelebi b. Aḥmed, Muṣṭafa Çelebi b., Aḥmed Çelebi b. Muṣṭafa, Budaḳ Çavuş b., İmâm b. Aḥmed ʿAlî Çelebi, Meḥmed b. ʿAlî, Meḥmed b. Şaʿbân, ʿAlî Çelebi ve ġayrihim.

901. Maḥmiye-i Brusa maḥallâtından ʿAbdurraḥman Maḥallesi'nde bundan aḳdem vefât iden ʿAbdurraḥman bin Aḥmed nâm ṣaġîriñ ḳız ḳarındaşı Râbiʿa bint ṭarafından iḳrâr-ı atiʾl-beyâna Muṣṭafa bin Yûsuf ve ʿAbdurraḥman bin Meḥmed şehâdetleri ile vekâleti ṯâbite olan Seydî Aḥmed bin Muṣṭafa ve yine müteveffâ-yı merḳūmuñ anası olup ḳız ḳarındaşı imtiḥân ḳablinden yine ḫuṣûṣ-ı mezbûre şâhidler mezbûrîn şehâdetleri ile vekâleti ṯâbite olan Faḫrî ḫâtun yine Seydî Aḥmed meclis-i şerʿde müteveffâ-yı mesfûruñ sâbıḳan vaṣî-i şerʿîsi olan Bayram bin ʿAlî maḥḍarında iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm idüp müteveffâ-yı mezbûruñ emvâl-i erzâḳından vaṣî-i mezbûruñ yedinde olan üc biñ altı yüz ceyyid ve cedîd aḳçe-i biʾt-tamâm veʾl-kemâl vaṣî-i mersûmuñ yedinde biʾl-aṣâle ve biʾl-vekâle alup ve ḳabḍ idüp ḫuṣûṣ-ı mezbûre müteʿalliḳ

cemîʿ deʿâvîden ẕimmetini ibrâ ve isḳāt itdük didüklerinde vaṣî-i mezbûr daḫi biʾl-müvâcehe taṣdîḳ idüp mâ veḳaʿa. (Vekâlet, veṣâyet, deyn ve ibrâ)

Şuhûd: Meḥmed b. Ḥasan, Murâd b. ʿAbdullâh, ʿAbdurraḥman b. Ḥamza, İbrâhîm b. Sefer, Sinân b. Aḥmed, Muṣṭafa b. Ḳurd ve ġayrihim.

902. **Yevmüʾl-İṯneyn 19 Min Şehri Ẕiʾl-ḳaʿdetiʾş-Şerîfe Li-sene Tisʿa ve Elf**

Ḳoca Nâʾib Maḥallesi'nde bundan aḳdem fevt olan Ḥüseyin'iñ ṣaġîresi Ḫanım'a ḳıbel-i şerʿden vaṣî naṣb ve taʿyîn olınan Yûsuf bin Müstecâb nâm kimesne maḥfil-i ḳaḍâya ḥâḍır olup el-Ḥâc Meḥmed b. nâm kimesne maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ ḳılup yetîme-i mezbûre mâlında meẕkûr el-Ḥâc Meḥmed'e ġuruş yüz yigirmi beşer râyic iken yigirmi yedi ʿaded arslanlı ġuruş ve iki sikke-i ḥasene ve yedi yüz eski aḳçe virmişidüm. Ḥâlâ veṣâyetim ḥasebiyle ṭaleb iderüm. Suâl olınsun didükde ġıbbeʾs-suâl mezbûr el-Ḥâc Meḥmed daḫi vech-i meşrûḥ üzere iḳrâr itdükde meblaġ-ı merḳūmdan yine yigirmi yedi ʿaded arslanlı ġuruş ve iki sikke-i ḥasene ve yedi eski aḳçe içün ceyyid ve cedîd aḳçeden dört yüz yigirmi aḳçeniñ îfâsıyla tenbîh olınup mâ veḳaʿa ġıbbeʾṭ-ṭaleb ketb şud taḥrîren fî avâḫir-i şehri Şevvâliʾl-mükerrem min şühûr-i sene tisʿa ve elf. (Veṣâyet)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf, Serbölük, Maḥmûd b. Yûsuf, Meḥmed b. Meḥmed, Arslan b. ʿAbdullâh ve ġayrihim.

903. Burdur'dan el-Ḥâc Receb bin Budaḳ nâm kimesne meclis-i şerʿde el-Ḥâc Muṣṭafa maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp Orḫan Vaḳfı'ndan Uzun Çârşûsı'nda varil içinde vâḳiʿ cânib-i vaḳfa ayda yetmiş aḳçe icâre müeccelesi olan bir ṭarafı el-Ḥâc Mûsa ve bir ṭarafı yahûdî Menteşe müntehî olan dükkânıñ ve maḫzeniñ ḥaḳḳ-ı taṣarrufını mezbûr el-Ḥâc Muṣṭafa'ya tefvîḍ idüp muḳābele-i tefvîḍde yigirmi bir biñ aḳçe alup ḳabḍ itdüm deyu iḳrâr itdükde ġıbbeʾt-taṣdîḳ mâ veḳaʿa ḳayd olındı. (Tefvîḍ-i ḥaḳḳ-ı taṣarruf)

Şuhûd: Es-Seyyid ʿAlî b. Ḫudâvirdi, Maḥmûd b. el-Ḥâc Sefer, Meḥmed Çelebi Essıbâġ, el-Ḥâc Meḥmed b. el-Ḥâc, Ḥasan Çelebi el-İmâm ve ġayrihim.

904. Bursa vilayetinin mahallelerinden Reyhan Paşa mahallesinde oturan Hacı Ali Çelebi oğlu Ebu Bekir Çelebi isimli şahıs ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Abdullah er-Râcil oğlu Mustafa Bey'e mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar elinde ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, ismi geçen

mahallede olup üç alt kat oda, sofa, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Abdi Çelebi'nin mülküne, Mirza Ali'nin mülküne, Kara Hasan'ın mülküne, Sultan Kulu'nun mülküne ve özel yola sınırdır. Yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 21000 dirhemdir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 48 dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer‘î, net ve mer'î olup tasdik etmesi gereken kimse tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik yukarıda geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ mutlak)

Şâhitler: Hacı Hamit b. Dellal-ı Piran, Eyüp b. Mehmet, Mehmet b. İmer, Mustafa b. Ali, Sinan Çelebi b. Hacı Hasan, Hacı Hızır b. Kulu, Hacı b. Şerif, Bali Bey b. Ali, Mustafa Bey b. Ahmet vd.

81A

905. Maḥrûse-i Toḳat'dan Murâd veled-i-i Ḫuca nâm ẕımmî maḥfil-i ḳaḍâya ḥâḍır olup Maḥmiye-i Brusa'da vâḳiʿ Ḳurı Çeşme Yasef veled-i Esat nâm yahûdî maḥḍarında taḳrîr-i kelâm ḳılup târîḫ-i kitâbdan muḳaddem maḥrûse-i mezbûre sâkininden Meḥmed bin Gündek nâm kimesne ile iki yüz yigirmi beş lidre ḥarîri benim cânımdan tevkîl olınup meʾmûr ve meʾẕûn olmaġla işbu ḥâmil-i kitâb mesfûr Yasef'e beş yüz doḳuz ʿaded kâmilüʾl-vezn ġuruşa beyʿ eylemiş idi. El-ḥâle hâẕâ sâlifüʾẕ-ẕikr Meḥmed âḫer diyâra gidüp ḥâḍır olmamaġla meblaġ-ı merḳūmı mezbûr Yasef yedinden alup ḳabḍ eyledüm. Baʿdeʾl-yevm ḫuṣûs-ı mezbûre müteʿallik mezkûr Yasef ile benden veyâ vekîlümden daʿvâ ṣâdır olırsa lede'l-ḥükkâm mesmûʿa olınmasun didükde el-Ḥâc Pîrî bin Ḳaya ve ʿÖmer bin Ḳaya nâm kimesneler fîʾl-ḥaḳīḳa bizim maḥḍarımızda meẕkûr Meḥmed Çelebi beyʿde ẕikrolınan ḥarîr-i merḳūm Murâd'uñdur. Ben vekâleten beyʿ eyledüm deyu iḳrâr eyledüginde ʿalâ ṭarîḳiʾṣ-şehâde ḫaber virdükelerinden soñra muḳırr-ı mezbûr Murâd'ıñ vech-i meşrûḥ üzere ṣâdır olan iḳrârın muḳarrun-leh el-mezbûr Yasef yahûdî biʾl-müvâcehe taṣdîḳ eyledükde mâ hüveʾl-vâḳiʿ ġıbbeʾṭ-ṭaleb kutibe taḥrîren fîʾl-mezbûr. (Vekâlet, beyʿve ibrâʾ)

Şuhûd: Muṣṭafa Beg ibni Velî el-Bâbüʾs-Sulṭânî, Maḥmûd b. Yûsuf ve Muṣṭafa b. Yûsuf Serbölük, Sinân b. ʿÎsa, Arslan b. ʿAbdullâh ve Meḥmed b. Meḥmed.

906. Mustafa oğlu Halil ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Mehmet kızı …….a mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Şeker Hâce mahallesinde olup bir oda, akar su, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Mülkiye kızı Asiye'nin mülküne, bir tarafı Abdüllatif'in mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 10000 dirhemdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup ismi geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgli ikrar ve tasdik gerçekleşti. (Bey' mutlak)

Şâhitler: Seyyid Mehmet Çelebi b. İsmail, Seyyid İsmail b. Mustafa, Rıdvan b. Mehmet, Osman b. Mehmet, Mustafa b. Abd, Mustafa b. Musallî vd.

907. Simitçi mahallesinden Hacı Ahmet oğlu Mehmet, Ali oğlu Ahmet'in zimmetinde olan 700 gümüş dirhem için kefil oldu. Mezkûr kefilin nefsine Habib oğlu Ahmet kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şer'î olup icabı içermekte olup hasım Abdullah oğlu Hamza Bey'in kabul etmesine mevkuftur. (Kefalet)

Şâhitler: Murat b., Oruç b. Ahmet, Mahmut b. Yahya, Durmuş b. İbrahim vd.

908. Bursa vilayetinin mahallelerinden Reyhan Paşa mahallesinde oturan Bayındır oğlu Hacı Ali Çelebi, Ebu Bekir Çelebi isimli oğlunun huzurunda ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, mezkûr Ebu Bekir Çelebi'ye yerleşim mekânı semeninden 20000 dirhem borcum vardır. Bu borç ödemem gereken bir borçtur. Mukırrın ikrarı sahih, şer'î, net ve mer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik gerçekleşip kaleme alındı. (Borç)

Şâhitler: Hacı Hamit b. Dellal Miran, Eyüp b. Mehmet, Mehmet b. İmer, Mustafa b. Ali, Şah Çelebi b. Hacı Hasan ve Hacı Hızır b. Bali.

909. İsmi geçen Bayındır'ın oğlu Hacı Ali Çelebi isimli şahıs, Ömer isimli oğlunun huzurunda ikrar etti: İşbu mezkûr oğluna şer'î deynden oluşan 10000 dirhem borcu vardır. Bu borç ödemesi gereken bir borçtur. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup

tasdik etmesi gereken kimse tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik yukarıda geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Borç)

Şuhûdü'l-hâl: İsimleri geçen şâhitler.

910. Aşağıda zikredilecek olan husus için Halil kızı Emine Hatun tarafından şer'î vekil tayin edilen ve vekaleti Feyzi oğlu Hudayı ve Ali oğlu Nuh'un şâhitlikleriyle sabit olan Mahmut oğlu Seyfi ikrar etti: Vekaleti hasebiyle işbu kayıt sahibi Cafer oğlu Hacı Mehmet'e mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Kara Şeyh mahallesinden olup Mustafa el-Müderris oğlu Mehmet'in mülküne, Fatma Hatun'un mülküne, Mustafa Efendi'nin mülküne ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını kapsadığı bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen mukabilinde satmıştır. Semen miktarı, tüm ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 5000 dirhemdir. Sonra mezkûr vekil, sattığı yerleşim mekânını müvekkilesi ismi geçen Emine'ye kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını kabzedip tahliye ettikten sonra belirli bir müddet belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira müddet, Zilkade ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar olup kira üçreti, vasfı zikredilen dirhem üzerinden kira süresince 1500 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer'îdir. Ondan sonra yerleşim mekânı ve kira üçretinin tahsili için Mezkûr Mahmut'un oğlu Seyfi Çelebi kefil olmuştur. Bu kefalet icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik Zilkade ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bi'l-istiğlal)

Şuhûdü'l-hâl: Seyyid Nebi b. Seyyid Veli, Mehmet Çelebi b. Mustafa, Mahmut b. Veli, Hüseyin b. Hasan, Nuh b. Ali, Mehmet b. Emrullah vd.

911. Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Mîzânoġlı Maḥallesi'nden Meḥmed bin Ḥüseyin nâm kimesne maḥfil-i şerʿ-i şerîfe ḥâḍır olup taḳrîr-i kelâm ḳılup Aḥmed nâm ṣulbi oġlım rıḍâm üzere almayup ḫâric-i şehirde Göynük nâm ḳaryede sâkine olan vâlidesi bahânesiyle eşrâ ve eşḳiyâ ile iḫtilât idüp nâmaʿḳūl ve nâmeşrûʿ yerlerde gezen ḫuṣûṣ-ı mezbûresi içün kerrâren ve merrâren tenbîh ve tekîd itdüm. Menʿ-i defʿ olınmadı. El-ḥâle hâẕâ mezbûr Aḥmed merdûd ve menfûrumdur. Min baʿd baʿḍı ḳabâḥat ve fesâdı ṣudûr ve ẓuhûr idüp şerʿan iḥḍârı lâzım gelürse benden ṭaleb olınmaya didükde mezbûr

Meḥmed'iñ vech-i meşrûḥ üzere ṣâdır olan kelâmı biʾṭ-ḏ-ṭaleb ketb ve taḥrîr olınup yedine vaḍʿ ve defʿ olındı. Taḥrîren fiʾt-târîḫiʾl-mezbûr. (İḫbâr-ı şikâyet)

Şuhûd: Meḥmed Çelebi b. Sefer, Meḥmed b. Nebî, Meḥmed b. Muṣṭafa, Libâs bi. Meḥmed, Meḥmed b. Bilâl ve ġayrihim.

81B

912. İbrahim er-Râcil oğlu Mustafa Bey ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Hüseyin oğlu Mehmet Bey'e standart ölçülü 500 altın dinar borcum vardır. Bu karz ödemem gereken bir karzdır. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup alacaklı tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edildi. İlgili ikrar ve ikrar gerçekleşti. (Karz-ı şer'î)

Şâhitler: Mustafa b. Hüseyin, Süleyman Paşa b. Abdullah, Hâce Bayrak, Hacı Nuri b. Ahmet, Hasan Paşa b. Mustafa vd.

913. Muṣṭafa Beg bin Rüstem, Murâd Beg bin ʿAbdullâh er-râcil maḥḍarında diyâr-ı arḍ-ı Rum'da vâḳiʿ sâḥe ḫuṣûṣ..... ve kendü külli cemîʿ umûrına vekîl-i muṭlaḳı olup ḍabṭ taṣarruf eyleye deyu vekîl idüp mezbûr daḫi ḳabûl itdükde mâ veḳaʿa ḳaydolındı. (El-Vekâlet)

Şuhûd: es-Sâbiḳūn.

914. Yusuf oğlu Hasan ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Mehmet oğlu Durmuş'a birkaç tane henüz olgunlaşmamış ağacını satmıştır. Ağaçların tamamı, İnegöl kazasının Geyikli Baba köyünde olan bağda bulunmaktadır. Bağın, kendi bölgesinde bilinmesi sebebiyle sınırlarını beyan etmeye gerek duyulmamıştır. Zikredilen ağaçları belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 4300 dirhemdir. Sonra mezkûr müşteri, ismi geçen bahçedeki bütün üzüm bağları ve meyve ağaçlarını Türkçe'de Kestane vay denilen meyveleri olgunlaştırmak için mezkûr satıcıdan kiralamak isteyince, satıcı zikredilenlerin hepsini ekteki tarihten itibaren tam iki seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira üçreti, vasfı zikredilen dirhem üzerinden 100 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer'îdir. İlgili ikrar yukarıda geçen tarihte gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bi'l-istiğlal)

Şâhitler: Abdullah b. Rıdvan, Mustafa b. İbrahim, Mustafa b. Ahmet, Ali b. Ahmet vd.

82A

Cuma, 23 Zilkade 1009

Bu vakalar, saygı değer âlimlerin en büyüğü, yüçe faziletlilerin en faziletlisi, saygı değer ve kıymetli Bostan Zade (aafmis) diye bilinen Mehmet Efendi oğlu Mevlâna ve Seyyidinâ Mehmet Efendi'nin (aimrrğ) zamanında vuku bulan vakalardır. Bu kayıt 1009 yılı Zilkade ayının 25'inde gerçekleşip kaleme alındı.

915. Mustafa er-râcil oğlu Hızır ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Bayram kızı Ayni'ye mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar elinde ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin mahallelerinden Yekta Oğlu mahallesinden olup bir alt kat oda, bir özel oda, avlu ve tuvaleti içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Bali'nin mülküne, bir tarafı rahmetli Hâce Mercan Vakfı'na ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını kapsadığı bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen mukabilinde satmıştır. Semen miktarı, 10000 Osmanlı gümüş dirhemidir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup yukarıda zikredilen hususun tasdiki için ismi geçen Ayni'nin tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Ali oğlu Sefer ve İsmail oğlu Ali'nin şahitlikleriyle sabit olan Hacı Hasan oğlu Hamza tarafından yüz yüze sözlü olarak şer‘î tasdik ile tasdik edildi. (Bey‘ ve vekalet)

Şâhitler: Hasan b. Hüseyin el-Müezzin, Sefer Halife el-İmam, Bali b. Ali, Hüseyin b. Abdullah vd.

916. Oldur ki tüccâr ṭâʾifesinden Maḥmûd bin ʿAbdullâh meclis-i şerʿe İskender bin ʿAbdullâh nâm kimesneyi iḥḍâr ve maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ idüp mezbûr İskender'iñ ẕimmetinde beynimizde ḳadri ve vaṣfı maʿlûm ḥarîr bahâsından on iki ʿaded kâmil ġuruş ḥaḳḳım vardur. Ṭaleb iderüm. Suâl olınsun didükde meẕkûr İskender cevâbında fîʾl-vâḳiʿ ẕikrolınan ḥarîriñ şemeni olan meblaġ-ı mezbûr ẕimmetinde idi lâkin meblaġ-ı mezbûrı merḳūm Muḥammed'e biʾt-tamâm edâ ve teslîm eyledüm deyu cevâb viricek mezbûr Maḥmûd şemen-i merḳūmı aldum deyu münker olıcaḳ merḳūm İskender'den ṣıdḳ maḳāline beyyine ṭaleb olındıḳda ityân-ı beyyineden ʿâciz olıcaḳ ġıbbeʾl-istiḥlâf meblaġ-

ı mezbûrı merḳūm İskender'den almaduġına yemin billâh-i teʿâlâ idicek mâ hüveʾl-vâḳiʿ ġıbbeʾṭ-ṭaleb ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i şehri Ẕiʾl-ḳaʿdetiʾş-şerîfe li-sene tisʿa ve elf. (Deyn ve Yemin)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf Serbölük, Ḥasan b. ʿAbdülkerîm el-Muḥḍır, Ḫıḍır b. Yaḥya ve ġayrihim.

917. **Salı, 27 Zilkade 1009**

Lütfullah Hatip oğlu Mevlâna Hayrettin meclis-i şer‘-i şerîfte ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Yahşi kızı Ayşe'ye mülkiyeti kendine ait ve elinde olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Gazi Hüdavendigar mahallesinde olup üç alt kat oda, bir özel oda, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avlu, su varili ve tuvaleti içermektedir. Yerleşim mekânının iki tarafı Yahşi oğlu Abdi'nin mülküne, bir tarafı Hamza oğlu Ahmet'in mülküne ve diğer bir tarafı umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını kapsadığı bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen mukabilinde satmıştır. Semen miktarı, 5000 Osmanlı gümüş dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer‘î, net ve mer'î olup yukarıda zikredilen hususun tasdiki için ismi geçen Ayşe tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Yahşi oğlu Abdi ve Ebu Bekir oğlu Mehmet'in şahitlikleriyle sabit Abdulgaffar oğlu Osman Halife tarafından tasdik edildi. İlgili ikrar ve tasdik yukarıda geçen tarihte gerçekleşti. (Bey‘ bat ve vekalet)

Şuhûdü'l-hâl: Hamza Halife b. Hacı Mustafa el-İmam, Ahmet Çelebi b. Nebi el-Muarrif, Sefer b. Hacı Ahmet, Nebi b. Veli, Ahmet b. Hamza el-Kularî, Söndük b. Mahmut, Hacı Mehmet b. Hasan el-Kiraş, Mercan b. Abdullah, Turgut b. Hacı Bayram ve Ramazan b. Hasan.

918. Aşağıda zikredilecek olan muhâleanın ikrarı için Abdullah kızı Mülayim isimli kadın tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti cami imamı Seyyid Yahya oğlu Seyyid Hasan ve Yusuf oğlu Mustafa'nın şahitlikleriyle sabit olan Mehmet oğlu Ali meclis-i şer‘-i şerîfte ikrar etti: İşbu ismi geçen müvekkilesi, kocası Davut oğlu Ali'den nikahta belirlenen müeccel mehri (miktarı, 1000 Osmanlı gümüş dirhemidir), iddet nafakası ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında muhâlea

yoluyla boşanmıştır. Bu muhâlea sahih ve şer‘îdir. Artık Mülayim, kocasından ayrılmıştır. Şöyle ki kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her ikisi, bütün dava, husumet, yemin ve taleplerden özellikle mezkûr muhâleaya ilişkin davalardan birbirlerinin zimmetlerini çekişmeyi ortadan kaldırıcı ve husumete son verici bir şekilde ibra etmişlerdir. İlgili ikrar 25. Zilkade 1009. (Muhâlea)

Şâhitler: Hacı Mehmet b. Mahmut, Muharrem b. İbrahim, Hacı Ahmet b. Hüseyin, Mehmet b. İbrahim, Hacı Yusuf, b. Abdullah el-Muhzır, Hacı Hamza b. Abdullah vd.

82B

919. Mahmiye-i Brusa’da medfûne olan merhume Fatma hâtun rûhi içün yevmi nısfı akçe vazife ile huzûrunda bir cüz’-i şerîf tilâvet iden Abdi b. Ahmed nâm kimesne fevt olup yeri mahlul olmağla işbu hâmilü’l-kitab Hasan Halife b. Mehmed her vecihle cihet-i mezbûreye mahal ve layık ve şâyiste ve mustahak olmağın tevcih olunup bu hurûf li-ecli’t-temessük ketb ü tahrîr ve imlâ ve testîr olunup mezbûr Hasan’ın yedine vaz‘ olındığı bade‘l-yevm hidmet-i lâzımasın mü’eddi kıldıktan sonra vezife-i muayyenesin evkâfı mahsûlundan alup vâkıfın ruhına ve paşah-ı ‘âlempenâh tâle bakâhu Hızır Beg devam-ı devletleri ed‘iyesine muvâzebet ve istiskâl göstere tasarrufuna âferideden ferd mâni‘ olmaya. Tahrîren fi’l-yevmi’s-sâdis ve’l-‘işrîn min şehri Zilkade li-sene tis‘a ve elf. (Fatiha)

Şuhûd: Mehmet Çelebi b. Emrullah, Abdurrahman Efendi el-müderris, Mustafa b. Yusuf, Mustafa b. Çelebi el-kâtib ve ğayrihim nine’l-hâzırîn.

920. Kayıtta imzası bulunan hâkim, Hacı Veli kızı Hatice isimli küçük çocuğun nafaka, kisve ve diğer önemli zaruretleri için, bakım ve terbiyesinde olan Meryem kızı Güllü isimli bakıcısının talebiyle, vefat eden babasından çocuğa intikal eden mallardan günlük 4 dirhem belirleyip farz etti. (Mahkeme tarafından küçük çocuğun nafakasının belirlenmesi)

Şâhitler: Mustafa b. Yusuf, Hacı Yusuf b. Abdullah, Hacı Hamit b. Seydi, Ali Çelebi b. Bayındır vd.

921. Maḥmiye-i Brusa maḥallâtından Ḳurı Çeşme Maḥallesi sâkinlerinden Kemâl veled-i Aşlan nâm yahûdî meclis-i şerʿe ḥâḍır olup maḥalle-i mezbûrede vâḳiʿ-i ḥâlâ taḥt-ı icârede olup merḥûm Ḳāsım Paşa Vaḳfı'ndan olan taḥtânî ve fevḳānî menziliñ dîvârları münhedim olmaġla ḳābil-i şekni olmayup meremmet ve ʿimârete eşedd iḥtiyâcla muḥtâcdur. Kıbel-i şer'den üzerinde varılup mikdar akçe ile meremmet mümkündür tahmin olınmasın talep ederim didikde kıbel-i şerʿden Mevlânâ ʿAbdülfettâḥ bin Meḥmed ve ḫâṣṣa bennâlardan üstâd İbrâhîm bin Bayram irsâl olınup ẕeyl-i kitâbda mesṭûratü'l-esâmî olan bi-ġaraḍ ve ehl-i vuḳūf müslümânlar ile menzil-i mezbûre varılup naẓar olınduḳda fi'l-ḥaḳīḳa menzil-i merḳūm meremmet ve ʿimârete muḥtâc olup ve lâkin ancaḳ on iki biñ aḳçe ile meremmet ve ʿimâret mümkündür. Noḳṣânlar ḳābil degildir deyu taḫmîn itdüklerini Mevlânâyı mûmâ-ileyh maḥallinde taḥrîr idüp baʿdhu meclis-i şerʿde gelüp ḥaber viricek mâ hüve'l-vâḳiʿ ġıbbe'ṭ-ṭaleb ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i şehri Ẕi'l-ḳaʿdeti'ş-şerîfe li-sene tisʿa ve elf. (Keşf, taʿdîlât ve tecdîd)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Resûl, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Ḥasan b. Ḥüseyin, Ferhâd b. ʿAbdullâh, Meḥmed b. ʿAbdullâh ve ġayrihim.

922. Abdullah er-Râcil oğlu Ali Bey, meclis-i şer'-i şerîfte ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Sirniyaki kızı Meryem isimli zimmî'ye mülkiyeti kendine ait olup elinde olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Alıcı, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin mahallelerinden Demir Kapı mahallesinde olup bir alt kat oda, sofa, fırın, avlu, ortak su kuyusu ve kapıyı ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, Hızır Bey'in mülküne, Dimitri oğlu Perkazyo'nun mülküne, Selkoz oğlu Melonuz'un mülküne ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânı arsasının mukataası Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden yıllık 8 dirhemdir. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, vasfı zikredilen dirhem üzerinden 4500 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı, yukarıda geçen tarihte ismi geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarka tasdik edilmiştir. (Bey' bat)

Şâhitler: Ali Çelebi b. Mehmet el-Kâtip, Mehmet b. Abdullah Serbölük, Mustafa b. Yusuf Serbölük, Süleyman b. Abdullah er-râcil, Hızır Paşa b. Abdullah vd.

923. Maḥmiye-i Brusa maḥallâtından Yerḳapu Maḥallesi sâkinlerinden olan Faḫrüʾl-emâʾsil veʾl-aḳrân Meḥmed Çavuş bin Meḥmed nâm kimesneniñ ʿabd-ı meʾẕûnı ve cemîʿ umûrına vekîl-i muṭlaḳ-ı olup vekâleti ʿAlî Çelebi bin Aḥmed ve Ḥâfıẓ Çelebi bin el-Ḥâc ʿAlî şehâdetleriyle ṣâbite olan Ḥasan bin ʿAbdullâh meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu bâʿiṣüʾl-kitâb faḫrüʾl-müderrisîn ẕuḫrüʾl-müdeḳḳiḳīn Mevlânâ ʿAbdullâh Efendi b. Zeynüddîn'iñ ḫuṣûs-ı âtiʾl-beyâna vekîl-i şerʿî olup vekâleti vekâleti bimâ hüve nehcüʾṣ-ṣübût şerʿan ṣâbite olan Yûsuf b. ʿAbdullâh maḥḍarında iḳrâr-ı ṣaḥîḥ-i şerʿî ḳılup müvekkilim müşârun-ileyh Perî Meḥmed Çavuş'uñ mûmâ-ileyh ʿAbdullâh Efendi ẕimmetlerinde ḳarẓ-ı şerʿîden yüz ʿaded tâmmüʾl-vezn ve ṣaḥîḥüʾl-ʿiyâr ḥaḳḳı olup ḥâlâ ẕikrolınan yüz ʿaded altunı meẕkûr Yûsuf yedinden biʾt-tamâm veʾl-kemâl ḳabḍ ve teslîm eyledüm. Meblaġ-ı mezbûrdan mûmâ-ileyh ʿAbdullâh Efendi'niñ ẕimmetinde bir aḳçe ve ḥabbe bâḳī ḳalmadı didükde vekîl-i mezbûr Ḥasan'ı merḳūm Yûsuf cemîʿ kelimâtında biʾl-müvâcehe taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idicek mâ hüveʾl-vâḳiʿ ġıbbeʾṭ-ṭaleb ḳaydolındı. Taḥrîren fîʾl-yevmiʾṣ-ṣânî min şehr- Ẕiʾl-ḥiccetiʾl-ḥaram li-sene tisʿa ve elf mineʾl-hicretiʾn-nebevîyye. (Şehâdet, vekâlet, deyn)

Şuhûd: Meḥmed Çelebi b. Emrullâh, Aḥmed Efendi b. Meḥmed Efendi el-Mülâzım, Fetḥullâh Çelebi b. el-Ḥâc ʿAlî, Muḥarririʾl-ḥurûf Muṣṭafa l-Müderris, Muṣṭafa b. Yûsuf Serbölük, Meḥmed b. ʿAbdullâh Serbölük.

83A

924. el-Ḥâc Himmet bin Ḥamza nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfe Maḥmiye-i Brusa'da vâḳiʿ yâve-i kübrân muḳāṭaʿasına ve beytüʾl-mâlına ber vech-i iltizâm-ı emîn olan Süleymân Çelebi bin Aḥmed nâm kimesne iḥḍâr ve maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ idüp bundan aḳdem merd olup muḫâllefâtı emîn mezbûr yedinde maḍbûṭ olan Miran veled-i Cermani nâm Ermeni'niñ ẕimmetinde ḳarḍ-ı şerʿîden iki biñ yedeyuz altmış aḳçe ḥaḳḳım olup ve yine ʿalâ ṭarîḳiʾl-emânet iki ʿaded tufti boġası zebûn ve iki ʿaded mâʾî boġası zebûn ve bir at çeli vaḍʿ itmiş idüm. Ḥâlâ ẕikrolınan meblaġ ve zebûnları ve çeli muḫâlefâtından ṭaleb iderüm. Suâl olınsun deyucek ġıbbeʾs-suâl ʿaḳībeʾl-inkâr müddeʿî-i mezbûrdan daʿvâsına muṭâbıḳ beyyine ṭaleb olınduḳda ʿudûl-i müslimînden Muṣṭafa bin ʿAbdullâh ve Meḥmed bin Ḥamza nâm kimesneler li-ecliʾṣ-şehâde maḥfil-i ḳaḍâya ḥâḍırân olup fîʾl-ḥaḳīḳa merḳūm-ı merân ḥâl-ı ḥayûtında ve kemâl-i ṣıḥḥatinde bizim maḥḍarımızda böyle iḳrâr eyledige müddeʿî-i mezbûr ḳarḍ-ı şerʿîden iki biñ yedi yüz

altmış aḳçe vâcibüʾl-edâʾ ve lâzımüʾl-ḳaḍâʾdeynüm vardur ve yine bende ẕikrolınan zebûnları ve çeli emânet vaḍʿ eyledi deyu iḳrâr eyledi deyu iḳrârına şâhidlerüz, şehâdet daḫi iderüz deyu edâ'-yi şehâdet-i şerʿiyye itdüklerinde ġıbbeʾt-taʿdîliʾş-şerʿî veʾt-taḥlîfiʾl-ʿâdî ḥayyiz-i ḳabûlde vâḳiʿ olup mâ hüveʿl-vâḳiʿ ġıbbeʾṭ-ṭaleb ḳaydolındı. Taḥrîren fî ġurr-i şehri Ẕiʿl-ḥicceti ʿşerîfe li-sene tisʿaa ve elf mine'l-hicretiʾn-nebevîyye. (Ḳarḍ-ı şerʿî ve emânet)

Şuhûd: Meḥmed b. ʿAbdullâh, el-Ḥâc İbrâhîm b. el-Ḥâc Muṣṭafa, Meḥmed Çelebi b. Emrullâh, el-Ḥâc Nûrullâh Beg b. Ḥüseyin ve ġayrihim mine'l-ḥâḍırîn.

925. Kayıtta imzası bulunan hâkim, işbu sicil sahibi, Kurt kızı Ayni'yi, babası Abdülkerim oğlu Mehmet'in ona vefat eden babasından intikal eden mallarını zapt etme ve onun hal hatırından haberdar olması için vasi tayin etti. O da zikredilen vesayeti kabul edip yerine getirmeyi üstlendi. Bu vasi tayin etme sahih ve şer'îdir. İlgili hüküm, 1009 yılı Zilhicce ayının başlarında gerçekleti. (Vesayet)

Şâhitler: Osman Efendi b. Ahmet el-Müderris, Abdurrahman Efendi b. Şaban, Mehmet b. Abdullah Serbölük, Mustafa b. Yusuf Serbölük vd.

926. Maḥrûse-i Brusa sâkinelerinden Sâkine bint Zeynulʿâbidîn nâm ḫâtun bâʿiṣüʾl-kitâb Muṣṭafa bin Meḥmed maḥḍarında taḳrîr-i kelâm ve taʿbîr-i merâm idüp bundan aḳdem maḥmiye-i mezbûre maḥallâtından Ḳara Kedi Maḥallesi'nde sâkin olup vefât iden zevcüm el-Ḥâc Nûrullâh bin Ḥamza Beg ẕimmetinde olan altı biñ aḳçe mehr-i müeccelümi ve ḳarḍ-ı ḥaseneden olan üç biñ aḳçe ḥaḳḳımı ve sâyir ve ḥiṣṣe-i şerʿiyyemi daʿvâ ve ṭaleb ve aḫẕ ve ḳabḍa ve baña îṣâle ve ledeʾl-ḥâce ḥükkâm-ı ẕüʾl-iḥtirâm mürâfaʿa ve muḫâṣemeye vekîl ve nâʾib menâb naṣb eyledüm didükde muḳābelede merḳūm Muṣṭafa vekâlet-i merḳūmeyi ḳabûl ve ḫidmetini iltizâm eyledüm diyicek mâ hüveʾl-vâḳiʿ ḳaydolınup yedine defʿ olındı. Taḥrîren fî avâil-i şehri Ẕiʾl-ḥicceti'l-meḥacce min şühûr-i sene tisʿa ve elf. (Vekâlet)

Şuhûd: Yûsuf b. Ḥasan el-İmâm, Ḥâcı Muṣṭafa b. Ḥüseyin, Meḥmed Çelebi b. Muṣṭafa, İbrâhîm b. Aḥmed, Muḥammed b. Aḥmed ve ġayrihim.

927. Maḥmiye-i Brusa maḥallâtından Simkeş Maḥallesi'nde sâkin olan el-Ḥâc Süleymân bin ʿAbdullâh meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu bâʿiṣuʾl-ḥurûf kebîr oġlı Meḥmed

maḥḍarında iḳrâr ve iʿtirâf ve taḳrîr-i kelâm idüp mezbûr maḥmiye maḥalle-i merḳūmda vâḳiʿ iki beyt ʿulviyy ve öñünde bir tahta boşı ve iki beyt süflâ ve iki ṣofayı ve iki zîr zemîni ve bir aḫurı ve üc ʿaded ḫâbiyeʾ-i mâʾ-i câríyi ve bir fırını müştemil olup bir cânibi mezbûr Meḥmed mülkine ve bir cânibi Hümâyût bint ʿAbdullâh mülkine ve bir cânibi ṭarîḳ-i ʿâmma ve bir cânibi kendi mülkine müntehî olup her sene yigirmi sekiz aḳçe muḳāṭaʿası olan menzilimi cemîʿ tevâbiʿ ve levâḥıḳıyla târîḫ-i kitâbdan on beş yıl muḳaddem hibe ve temlîk idüp ol daḫi ḳabḍ ve ittihâb eylemişdür. Menzil-i merḳūmda ʿalâḳam yoḳdur didükde muḳırr-ı merḳūm el-Ḥâc Süleymân el-muḳarrun-leh el-mesfûr Meḥmed biʾl-müvâcehe taṣdîḳ idicek mâ hüveʾl-vâḳiʿ ġıbbeʾṭ-ṭaleb ketb olınup yed-i ṭâlibe defʿ olındı ki ledeʾl-ḥâce iḫticâc idene li-sene tisʿa ve elf mine'l-hicretiʾn-nebevîyye. (Hibe ve temlîk)

Şuhûd: Sefer Ḫalîfe b. Ḫalîl el-İmâm, Meḥmed b. Muṣṭafa, Meḥmed b. Yûsuf el-Müezzin, Aḥmed Beg b. ʿAlî, Rıḍvân Beg b. ʿAbdullâh, Ḥüseyin b. Yûsuf, Yûsuf b. ʿİvaḍ, Meḥmed b. Maḥmûd, ʿAbdurraḥîm Çelebi b. Aḥmed ve ġayrihim mine'l-ḥâḍırîn.

928. Maḥmiye-i Brusa maḥallâtından Simkeş Maḥallesi'nde sâkin olan el-Ḥâc Süleymân bin ʿAbdullâh nâm kimesne zevcesi işbu râfiʿatüʾl-kitâb ʿÂyşe bint ʿAbdullâh maḥḍarında meclis-i şerʿ-i şerîfde iḳrâr ve iʿtirâf ve taḳrîr-i kelâm idüp merḳūme ʿÂyşe'ye maḥalle-i mezbûrede vâḳiʿ iki beyt süflâ-yı ve bir ṣofayı ve ṣofanıñ altında bir zîr zemîni ve bir ḫâbiye-i mâʾ-i ve bir kenîfi müştemil olup bir ṭaraf ṣulbı oġlım Meḥmed mülkine ve bir ṭarafı Hümâyûn bin ʿAbdullâh mülkine ve iki ṭarafı ṭarîḳ-i ʿâmma müntehî olup her sene on sekiz aḳçe muḳāṭaʿası olan mülki menzilimi cemîʿ tevâbiʿ ve levâḥıḳı ile hibe ve temlîk idüp mezbûre ʿÂyşe daḫi ḳabḍ ve ittihâb eyledi. Menzil-i merḳūmda benim ḳaṭʿan ʿalâḳam yoḳdur didükde muḳırr-ı meẕkûr el-Ḥâc Süleymân'ı mesfûre ʿÂyşe vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ itdükden soñra şol ki vâḳiʿ-i ḥâldür. Biʾṭ-ṭaleb ḳayd ve ketb ve merḳūme ʿÂyşe'ye vaḍʿ ve defʿ olındığı taḥrîren fî avâyil-i Ẕiʾl-ḥicce min şühûr-i sene tisʿa ve elf. (Hibe ve temlîk)

Şuhûd: Sefer Ḫalîfe b. Ḫalîl el-İmâm, Meḥmed b. Yûsuf el-Müezzin, Aḥmed Beg b. ʿAlî, Rıḍvân Beg b. ʿAbdullâh, Ḥüseyin b. Yûsuf, Yûsuf b. ʿİvaḍ, Meḥmed b. Maḥmûd, Abdürraḥîm Çelebi b. Aḥmed ve ġayrihim mine'l-ḥâḍırîn.

83B

929. Oldur ki Ḳurşunlı Ḳaḍâsı'ndan Zîḳ nâm ḳarye sâkinlerinden Mûsa bin Muṣṭafa nâm kimesne meclis-i şerʿde ḳaḍâ-yi mezbûrdan bâʿiṯuʾl-ḥurûf Ḫalîl bin ʿAlî maḥḍarında iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm ḳılup ḳarye-i mezbûre toprağında vâḳiʿ bir ḳıṭʿası Naṣûḥ yeri ve bir ḳıṭʿası Kerîşbaşı ve bir ḳıṭʿası Meḥmed tarlası ve bir ḳıṭʿası Erenler yeri dimekle maʿrûf mevâḍıʿda vâḳiʿ olup ledeʾl-ahâlî veʿl-cîrân maʿlûmuʾl-ḥudûd olan dört ḳıṭʿa mezraʿalarda olan ḫums-i ḥiṣṣe-i ṣâyiʿamı ṣâḥib-i arḍ maʿrifetiyle mezbûr Ḫalîl yedi yüz fıḍḍî râyic fîʾl-vaḳt akçeye tefvîḍ idüp muḳābele-i tefvîḍde meblaġ-ı merḳûm yedi yüz akçeyi merḳûm Ḫalîl'iñ yedinden biʾt-tamâm aldum ve ḳabḍ eyledüm. Baʿdeʾl-yevm ẕikrolınan ḥiṣṣe-i merḳûmeyi mezbûr Ḫalîl keyfe mâ yeşâ ve yeḫtâr mutaṣarrıf olsun didükde muḳırr-ı merḳûmuñ iḳrârın mesfûr Ḫalîl taṣdîḳ idicek mâ hüveʾl-vâḳiʿ fîʾl-yevmiʾs-sâmin-i Ẕiʾl-ḥiccetiʾl-ḥarâm li-sene tisʿa ve elf. (Tefvîḍ-i ḥaḳḳ-ı taṣarruf)

Şuhûd: Caʿfer b. Söndük, Yûsuf b. Selmân, ʿAlî b. Sinân, İlyâs b. Yaḥya ve ġayrihim.

930. Tahta Ağacı mahallesinin müezzini Mustafa oğlu Abdülkerim, Nazar kızı Hüsna isimli kadının hasmı Sefer Subaşı'nın talebiyle onun nefsine ve onun mahkemeye ihzar edilmesi talep edildiğinde onu mahkemeye ihzar etmeye kefil oldu. Sonra ismi geçen mahalleden İsa oğlu Mustafa mahkemede hazır olup mezkûr Abdülkerim'in nefsine kefil olup mezkûr hasım Sefer Subaşı'nın talep ettiği zaman onu mahkemeye ihzar etmeyi üstlendi. Bu kefalet sahih ve şer'îdir. (Kefalet)

Şâhitler: Abdülgani b. Celp Verdi, Arslan b. Abdullah Serbölük, Ahmet b. Abdullah el-Muhzır, Abdurrahman Efendi b. Şaban el-Müderris vd.

931. **Cuma, 14 Zilhicce 1009**

Bakkal Ali oğlu Hacı Yusuf, Şeyh Alaeddin oğlu Mehmet'in Yusuf Çelebi oğlu İsa isimli hasmının talebiyle onun nefsine kefil olup talep edildiğinde onu mahkemeye ihzar etmeyi üstlendi. Bu kefalet sahih ve şer'îdir. (Kefalet)

Şâhitler: Evliya Muslihuddin Halife b. Mehmet el-İmam, Mustafa b. Yusuf Serbölük, Abdi b. Muhzır vd.

932. **Mine'l-Cumʿa Fî 14 Ẕiʾl-Ḥicceti'l-Meḥacce Sene 1009**

Akşeki Ḳaḍâsı müḍâfâtından Küdâne nâm ḳarye sâkinlerinden Meḥmed bin Yûnus nâm kimesne meclis-i şerʿde ḳarye-i mezbûre sâkinlerinden ḥâmiluʾl-kitâb Ḥüseyin bin Yûsuf maḥḍarında iḳrâr ve iʿtirâf idüp ḳarye-i merḳûme sınurında vâḳiʿ bir ṭarafı kendi mülküme ve bir ṭarafı ḳarye-i mezbûre ḳurbında vâḳiʿ olan vâdîye ve ṭarafeyn-i âḫeri ṭarîḳ-i ʿâmma ve ḫâṣṣa müntehî olup mülk-i mevrûṯum olan bir göz degirmendeki ḥiṣṣse-i şâyiʿamı merḳûm Ḥüseyin'e altı yüz elli fıḍḍî râyic fîʾl-vaḳṭ akçeye beyʿ-i bâtla beyʿ idüp meblaġ-ı merḳûm altı yüz elli akçeyi mesfûr Ḥüseyin'iñ yedinden biʾt-tamâm veʾl-kemâl aldum ve ḳabḍ eyledüm. Baʿdeʾl-yevm ẕikrolınan degirmende olan ḥiṣṣe-i şâyiʿamda meẕkûr Ḥüseyin mutaṣarrıf olsun didükde muḳırr-ı merḳûm Meḥmed'iñ iḳrârını mezbûr Ḥüseyin biʾl-müvâcehe taṣdîḳ ve taḥḳîḳ idüp ġıbbeʾṭ-ṭaleb bu ḥurûf li-ecliʾt-temessük ketb olınup yed-i ṭâlibe vaḍʿ ve defʿ olındı. Taḥrîren fî avâsıṭ-ı Ẕiʾl-ḥicceti'l-ḥarâm sene tisʿa ve elf mine'l-hicretiʾn-nebevîyye. (Beyʿ bât)

Şuhûdüʾl-ḥâl: el-Ḥâc Ḥamza b. el-Ḥâc ʿİvaḍ, Meḥmed b. Ḥamza, Velî b. el-Ḥâc ʿİvaḍ, Aḥmed b. Ḥamza, İbrâhîm b. Ḥamza, Ḥüseyin b. ʿÎsa Serbölük, ʿAbdî b. Meḥmed el-Muḥḍır ve ġayrihim.

933. **Yukarıda Geçen Tarih**

Bursa vilayetinin Hayrettin Paşa mahallesinde oturan Abdullah kızı Mah Rana, meclis-i şer'-i şerifte (matt) ikrar etti: İşbu kocası Nurullah oğlu Kasım'dan, nikahta belirlenen mehr-i müeccel (miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 10000 dirhemdir), iddet nafakası ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında muhâlea yoluyla boşanmıştır. Bu muhâlea sahih ve şer'îdir. Artık Mah Rana kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Bu muhâlea, vasfı zikredilen dirhem üzerinden mezkûr Kasım'ın ismi geçen karısının zimmetinde olan 3600 dirhemini alıp kabzettikten sonra gerçekleşmiştir. Bu kabzetme sahih ve şer'îdir. Sonra her biri bütün dava, çekişme, yemin ve taleplerden çekişmeyi ortadan kaldırıcı ve husumete son verici bir şekilde birbirlerinin zimmetlerini ibra etmişlerdir. Bu vaka 1009 yılı Zilhicce ayının 4. gününde gerçekleşip kaleme alındı. (Muhâlea ve ibra)

Şâhitler: Mehmet Çelebi b. Emrullah b. Muhzır Bali, Hacı Abdullah b. Hacı İbrahim, Mehmet b. Hızır, Ali Çelebi b. İmirza, Mehmet Bey b. Ahmet Kefayı, Hüseyin b. İsa Serbölük, Zeyn b. Mehmet el-Muhzır, Hacı Yusuf b. Abdullah el-Muhzır vd.

934. Bursa vilayetinin Ali Paşa mahallesinden Mehmet oğlu Hüseyin, Hüsrev oğlu Hüseyin'in hasmı İsa oğlu İsmail'in talebiyle, onun nefsine kefil olup talep edildiğinde onu mahkemeye ihzar etmeyi üstlendi. Bu kefalet sahih ve şer'îdir. Sonra mezkûr alacaklının talebiyle ismi geçen mahalleden Abdi oğlu Süleyman, ismi geçen kefil Mehmet oğlu Hüseyin'in nefsine kefil olup talep edildiğinde onu mahkemeye ihzar etmeyi üstlendi. Bu üstlenme sahih ve şer 'îdir. (Kefalet)

Şâhitler: Hacı Hamza b. Abdullah, Hüseyin b. İsa Serbölük, Oruç b. Ramazan, Hacı Yusuf b. Abdullah vd.

935. Murâd b. Arslan nâm kimesne meclis-i şerʿde bâʿişüʾs-sicil Sefer bin Ḳabâd maḥḍarında biʾṭ-ṭavʿ veʾr-rıḍâ iḳrâr ve iʿtirâf eyleyüp mezbûr Sefer'e ḳarḍ-ı şerʿîden lâzımüʾl-edâʾ doḳuz arslanlı ġuruş deynüm vardur didükde biʾṭ-ṭaleb ḳayd-ı sicil olındı. (Ḳarḍ-ı şerʿî)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf Serbölük, Yaʿḳūb b. Eyyüb, Ḫalîl b. İbrâhîm, ʾOs̱mân b. el-Ḥâc Ḥasan ve ġayrihim.

84A

936. Yani el-medyûn veled-i Fusṭoh nâm ẕimmî ed-dâyin Meḥmed maḥḍarında biñ aḳçe lâzimüʾl-edâʾ deynüm vâr idi lâkin mütevellî-i sâbıḳ ʿAlem Şâh Çelebi'ye teslîm itdüm, temessükum vardur didükde mûcibiyle iltizâm olındı. (Deyn)

Şuhûd: Arslan b. ʿAbdullâh, Yaḥya b. İbrâhîm, Maḥmûd b. Yûsuf ve ġayrihim.

Hakîr Yakup …… olarak Bursa Şehrinde başladı.

937. Bursa vilayetinin mahallelerinden Kurtoğlu mahallesine oturan Hüseyin kızı Fatma isimli kadın, işbu kocası Muhyi oğlu İbrahim'den nikahta belirlenen müeccel mehir (miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 1000 dirhemidir), iddet nafakası ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında muhâlea yoluyla boşandı. Bu muhâlea sahih ve şer'îdir. Artık Fatma kocasından ayrılmıştır. Şöyle ki kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her ikisi, bütün dava, husumet, yemin ve taleplerden özellikle mezkûr muhâleaya ilişkin davalardan birbirlerinin zimmetlerini çekişmeyi ortadan kaldırıcı ve husumete son verici

bir şekilde ibra etmişlerdir. İlgili ikrar 25. Zilhicce 1009 tarihinde gerçekleşip kaleme alındı. (Muhâlea ve ibra)

Şâhitler: Recep Halife b. Şaban el-İmam, Hızır b. Maden, Mehmet Çelebi b. Emrullah Muhzır Başı, Abdi b. Mehmet, Mustafa b. Yusuf, kaydın katibi Ahmet b. Mehmet.

938. **Mine's-Sebt Fî 17 Ẕiʾl-Ḥicceti'l-Meḥacce 1009**

Maḥrûse-i Brusa sâkinlerinden ʿAbdülġaffâr bin ʿAbdülḥayy nâm kimesne meclis-i şerʾde bundan aḳdem maḥmiye-i mezbûrda Naʿlbendzâde Maḥallesi'nde vefât iden el-Ḥâc İmer'iñ ṣaġîr oġlı Pür Meḥmed'iñ vâlidesi ve vaṣîsi olan Fâṭıma ibnetüʾl-ḥâc Rüstem'iñ vekîl-i şerʿîsi olup vekâleti bimâ hüve nehcüʾs-sübût sâbite olup ve yine ṣaġîr mezbûruñ nâẓırı olan bâʿiṣuʾl-ḥurûf el-Ḥâc ʿAlî bin Aḥmed maḥḍarında iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm ḳılup dört ʿaded baḳḳāl ḳazġanını ve bir mûr çoḳa uzun yenli ferrâceyi ve bir mûr çoḳa dolamayı ve bir mûr çoḳa çaġşırı ve bir ḳırmızı muḫattem ḳuşaġı ve bir Hindî dülbendi bu cümleyi vaṣî-i mezbûrede bi-ṭarîḳiʾr-rehin vaḍʿ eyleyüp ṣaġîr-i merḳūmuñ mâlından dört biñ fıḍḍî râyic-i fiʾl-vaḳt aḳçe ḳarḍ-ı şerʿî alduḳdan soñra ẕikrolınan dört ʿaded ḳazġanı târîḫ-i kitâbdan sene tamâmına dek vaṣî-i mezbûreden dört yüz aḳçeye istîcâr eyledüm didükde muḳırr-ı merḳūm ʿAbdülġaffâr'ıñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârını vekîl-i mezbûr vicâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ itdüġünde maḥmiye-i mezbûre sâkinlerinden Sefer bin Ramaḍân nâm kimesne ḥâḍır olup meblaġ-ı merḳūm dört biñ aḳçeye ve ücret-i mezbûre dört yüz aḳçeye emir ve ḳabûli müştemile kefâletiyle kefîl ve ḍâmın oldım deyucek bu ḥurûf ber sebîl-i temessük ketb olınup yed-i ṭâlibe vaḍʿ olındı. Ledeʾl-ḥâce iḥticâc idene taḥrîren fiʿl-yevmiʾs-sâbiʿ ʿaşere Ẕiʾl-ḥicceti'l-meḥacce li-sene tisʿa ve elf. (Vekalet, rahin, karz-ı şer'î ve kefalet)

Şuhûd: el-Ḥâc Meḥmed b. el-Ḥâc Aḥmed, el-Ḥâc ʿİvaḍ b. el-Ḥâc ʿİvaḍ, Aḥmed b. el-Ḥâc Rüstem, Aḥmed b. ʿAbdullâh, Ḥâcı Yûsuf b. ʿAbdullâh, ʿAlî b. Seydî ve ġayrihim.

939. İbrâhîm bin Ḫıḍır, bâʿiṣüʾs-sicil Bostân bin Meḥmed maḥḍarında iḳrâr ḳılup mezbûr Bostân'la ḥisâblaşup baʿde küll-i ḥisâb Brusa müddiyle on iki müdd ʿalef ve iki müdd arpa ẕimmetimde bâḳīdür didügi biʾṭ-ṭaleb ḳayd-ı sicil olındı. (Deyn)

Şuhûdüʾl-ḥâl: Ḳudvetüʾl-müderrisîn ʿOs̱mân Efendi el-Müderris, Maḥmûd b. Yûsuf, Arslan b. ʿAbdullâh, Oruc b. Ramaḍân ve ġayrihim.

84B

940. Aşağıda zikredilecek olan beh‘ akdinin ikrarı için Hacı Hayrettin kızı Ayni isimli kadın tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Hasan ve Abdullah oğlu Hasan'ın şahitlikleriyle sabit olan Ahmet oğlu Hasan isimli şahıs ikrar etti: İsmi geçen müvekkile, işbu kayıt sahibi Mehmet kızı Şah Huban'a mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar elinde ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin mahallelerinden İncirli mahallesinde olup iki alt kat oda, fırın, akar su ve avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, Hasan'ın mülküne, Abdullah oğlu Hüseyin'in mülküne, Medine-i Münevvere vakfına ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 7000 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap ve kabulü içermektedir. Alıcı, yerleşim mekânını ve satıcı ise semeni teslim almışlardır. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer‘î, net ve mer'î olup ismi geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası, vasfı zikredilen dirhem üzerinden yıllık 12 dirhemdir. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Zilhicce ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Vekalet ve bey‘ bat)

Şâhitler: Mahmut Çelebi b. Mehmet, İbrahim b. Mehmet, Mehmet b. Ebu Bekir, Hacı Mustafa b. Ahmet, Abdi b. Peri, İbrahim b. Abdulkadir, Kara Mustafa b. Abdullah, Hasan Halife el-İmam vd.

941. Kayıtta imzası bulunan hâkim (eabm), Ahmet kızı Fatma'nın nafaka, kisve ve diğer önemli zaruretleri için terbiye ve bakımında olan annesi kocasından boşanan Muhammed kızı Peymane'nin talebiyle çocuğun babası mezkûr Ahmet'in üzerine Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 3 dirhem belirleyip takdir etti. Akabinde ihtiyaç duyduğunda borç almasına ve tahsil imkanını elde ettiği zaman mezkûr Ahmet'e müracaat etmesine izin verdi. Bu takdir etme ve izin verme sahih ve şer‘îdir. İlgili hüküm,

1009 yılı Zilhicce ayının beşinci gününde gerçekleşip kaleme alındı. (Mahkeme tarafından Küçük çocuğun nafakasının belirlenmesi)

Şuhûdü'l-hâl: Süleyman Çelebi b. Ahmet, Mahmut b. Yusuf, Mustafa b. Mehmet el-Kazaz, Abdi b. Mehmet, Yusuf, Seyyid Evliya b. Seyyid Mehmet vd.

942. Maḥmiye-i Brusa'da vâḳiʿ merḥûm el-Ḥâc Menteş Vaḳfı'nıñ biʾl-fiʿl câbîsi olan ʿAlâeddîn Ḫalîfe bin Yûsuf nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde bâʿiṣuʾl-ḥurûf Yûsuf bin Naṣûḥ maḥḍarında iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm ḳılup vaḳf-ı mezbûrdan maḥmiye-i mezbûre ṭabbaġlarında vâḳiʿ ledeʾl-ahâlî veʾl-cîrân taḥdîd ve tavṣîfden müstaġnî olan bir göz degirmeni târîḫ-i kitâbdan bir yıl tamâmına dek yevmî yigirmi beş aḳçeye îcâr idüp mezbûr daḫi ḳabûl ve istîcâr eyledi didükde muḳırr-ı merḳūm câbîniñ iḳrârını müstecâr-ı mesfûr biʾl-müvâcehe taṣdîḳ idüp ġıbbeʾṭ-ṭaleb ḳaydolınup yed-i ṭâlibe defʿ olındı. Vaḳt-i ḥâcetde iḥticâc idene taḥrîren fîʾl-yevmiʾs-sâliṣ ʿaşere Ẕiʾl-ḥiccetiʾl-ḥarâm sene tisʿa ve elf. (ʿAḳd-i icâr)

Şuhûd: Maḥmûd b. Yûsuf, Muṣliḥuddîn b. Yûsuf, Muṣṭafa b. Bünyâd Serbölük, ʿAlî Çelebi b. Ḥaydar el-Müderris, ʿAbdî b. Meḥmed ve ġayrihim.

943. Hacı Baba mahallesinden Bayram oğlu Kasım, aynı mahalleden Mehmet oğlu Mehmet'in hasmı Mustafa Bey oğlu Süleyman Bey'in talebiyle, kaybolan cariye hususunda onun nefsine kefil olup talep edildiğinde onu hazır etmeyi üstlendi. Bu kefalet sahih ve şer'îdir. (Kefalet)

Şâhitler: Mustafa b. Yusuf, Abdi b. Mehmet, Hızır b. Yahya vd.

944. Vilâyet-i Ḳaraman'dan el-Ḥâc ʿAlî bin Meḥmed nâm kimesne Maḥrûse-i Brusa'da vâḳiʿ yahûdîler maḥallesinde sâkinlerinden Ḫalîl veled-i İsaḳ nâm yahûdî meclis-i şerʿ-i şerîfe maḥfil-i dîn-i münîfe iḥḍâr idüp ve üzerine taḳrîr-i daʿvâ ḳılup mezbûr Ḫalîl'e her çekisi altı yüz otuz aḳçe ḥesâbı üzere doḳsan bir çeki gümüş beyʿ idüp cemʿan elli yedi biñ üc yüz aḳce ḥaḳḳım olup ḳırḳ altı biñ altı yüz altmış üç aḳcesin alup bâḳī on biñ sekiz yüz aḳce ḥaḳḳım ḳaldı. Ṭaleb iderüm didükde ġıbbeʾs-suâl mezbûr Ḫalîl yahûdî cevâba müteṣaddî olup fîʾl-vâḳiʿ ẕikrolınan doḳsan bir çeki gümüşi her çeksin altı yüz otuz aḳceye iştira itdüm. Elli biñ aḳcesin virüp ẕimmetinde yedi biñ üc yüz otuz aḳce ḳaldı deyu iḳrâr ve iʿtirâf itdükde mâ hüveʾl-vâḳiʿ biʾṭ-ṭaleb ḥifẓan liʾl-maḳāl ketb olındı. Taḥrîren fî avâyil-i Ẕiʾl-ḥiccetiʾl-ḥarâm sene tisʿa ve elf. (Beyʿ)

Şuhûdü ʿl-ḥâl: Meḥmed Çelebi b. Emîn, ʿAbdî b. Meḥmed, Meḥmed b. Yûnus ve ġayrihim.

85A

945. Doğan Bey mahallesinden Nebi oğlu Halil, Seyyid Cafer oğlu Seyyid Mehmet'in hasmı Oşr/Aşir Abdal oğlu Pür Ali'nin talebiyle onun nefsine ve zimmetinde olan 3565 dirhem için üç güne kadar kefil oldu. Sonra mezkûr Seyyid Mehmet kızı Ayşe mahkemeye hazır olup mezkûr kefilin (Halil'in) nefsine kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şer'îdir. (Kefalet)

Şâhitler: Mehmet b. Hasan, Oruç b. Ramazan, Mehmet Han b. Emrullah vd.

946. Abdullah kızı Yasemin isimli kadın ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Abdullah kızı Amine'ye mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar elinde ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin mahallelerinden Temniye mahallesinde olup bir alt kat oda, bir küçük alt kat oda, meyveli ve meyvesiz ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, Abdullah oğlu Ahmet'in mülküne, Abdullah oğlu Hasan'ın mülküne, Abdullah oğlu Keyvan'ın mülküne ve umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 1600 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap ve kabulü içermektedir. Alıcı, yerleşim mekânını ve satıcı ise semeni taslim almışlardır. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer'î, net ve mer'î olup ismi geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası, vasfı zikredilen dirhem üzerinden yıllık 5 dirhemdir. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Zilhicce ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Hüseyin b. İsa Blok Başı, İbrahim b. Yahya, Abdi b. Peri, Oruç b. Ramazan, Bekir b. Yahya, Mahmut b. Yahya vd.

947. Abdullah kızı Aftab isimli kadın ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Abdi oğlu Kerim Bey'e mülkiyeti kendine ait ve elinde olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa

vilayetinin mahallelerinden Müçellidi mahallesinde olup iki alt kat oda, kapının yanında bir özel oda, altında ahır olan bir özel oda, su varili ve meyve ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânı, mezkûr müşterinin mülküne, Zeynep Hatun'un mülküne, Gurabi'nin mülküne ve özel yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 18000 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap ve kabulü içermektedir. Mukırrın ikrar ve itirafı ismi geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ve tasdik gerçekleşti. (Bey' bat)

Şâhitler: Hacı Musa b. Nebi, Hacı Ali b. Recep, Hacı Hamza b. Fazlullah, Hacı Hasan b. İmer, Hacı Ahmet b. Hacı Halil, Hacı Mustafa b. Ahmet, Bostan Bey b. Peri ve Nurullah Bey b. Ali.

948. Abdullah oğlu Mehmet isimli şahıs ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, rahmetli Mahmut Çelebi Vakfı'nın mütevellîsi Ali oğlu İbrahim'e mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar tasarrufunda ve elinde olan bir yerleşim mekânını bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını zikredilen vakfın malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Ali Paşa mahallesinde olup bir tarafı Hâce Hasan'ın çocuklarının mülküne, bir tarafı Medine-i Münevvere Vakfı'na ve diğer iki tarafı umumi ve özel yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, ilgili dönemde rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 10000 dirhemdir. Bu bey' sahih ve şer'îdir. Sonra satıcı sattığı yerleşim mekânını kiralamak isteyince, alıcı yerleşim mekânını kabzedip tahliye ettikten sonra ekteki ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında kiraya vermiştir. Kira üçreti, vasfı zikredilen dirhem üzerinden 1150 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer'î olup taraflarca kabul edilmiştir. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer'î, net ve mer'î olup ismi geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Ondan sonra yerleşim mekânı ve kira üçretinin tahsili için Hasan oğlu İsa ve mezkûr mukırrın karısı Mihreban Hatun kefil oldu. Bu kefalet icap kabulü içermektedir. İlgili ikrar, tasdik ve kefalet 1009 yılı Zilhicce ayının başlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bi'l-istiğlal ve kefalet)

Şâhitler: Fahrü'l-müderrisîn Abdurrahman Efendi, Mehmet b. Hasan, Abdi b. Abdullah, diğer Abdi b. Abdullah, Hasan b. Abdullah vd.

949. Aşağıda zikredilecek olan muhâlea ve ibra için Mehmet oğlu Musallî isimli şahıs tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Mustafa oğlu Mehmet ve Hamdi oğlu Mehmet'in şâhitlikleriyle sabit olan Mehmet oğlu Ahmet isimli şahıs ikrar etti: Mezkûr müvekkili, işbu Bursa vilayetinin mahallelerinden Selçuk Hatun mahallesinde oturan İbrahim kızı Ayşe isimli karısından nikahta belirlenen müeccel mehiri (miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 1600 dirhemdir.) ve nafaka iddeti vermeme ve karısının onun üzerinde olan davalardan vazgeçmesi karşılığında muhâlea yoluyla boşanmıştır. Bu muhâlea sahih ve şer'îdir. Artık Ayşe kocasından ayrılmıştır. Şöyle ki kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her ikisi, bütün dava, husumet, yemin ve taleplerden özellikle mezkûr muhâleaya ilişkin davalardan birbirlerinin zimmetlerini çekişmeyi ortadan kaldırıcı ve husumete son verici bir şekilde ibra etmişlerdir. İlgili ikrar, 16. Zilhicce 1009 tarihinde gerçekleşip kaleme alındı. (Vekalet, muhâlea ve ibra)

Şâhitler: Mustafa b. Yusuf Serbölük, Hacı Yusuf b. Bakkal Ali, Timur Taş mahallesinin imamı Mehmet b. Abdulbaki, Mahmut b. Yusuf el-Muhzır, Mehmet b. Mehmet, Mustafa b. Celal Zade vd.

950. Maḥrûse-i Brusa'da vâḳiʿ ḫâṣṣa aḫurusetrâḥlarından Ḥasan Beg bin Muṣṭafa nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîf ve maḥfil-i dîn-i münîfe bâʿiṣüʾl-ḥurûf ʿÎsa bin Yûsuf nâm kimesneyi iḥḍâr ve üzerine taḳrîr-i daʿvâ idüp mezbûr ʿÎsa'nıñ elindeki yaġız donlı saġ yanı tamġalı medellü bârgîriniñ tamġası ḫâṣṣa tamġa olup mîrî aḫurdan ḍâyiʿ olmışdur. Suâl olınmasın ṭaleb iderüm didükde ġıbbeʾs-suâl mezbûr ʿÎsa cevâbında ẕikrolınan bârgîri ben At Bazarı'nda bir kimesneden Meḥmed bin Eşşeyḫ ʿAlaeddîn kefâleti ile beş ʿaded sikke-i flori ile bir arslanlı ġuruşa iştira eyledüm deyu cevâb virdükde merḳūm Ḥasan Beg'den kelâmına muvâfiḳ beyyine ṭaleb olınduḳda ʿudûl-i müslimînden Piyâle bin ʿAbdullâh ve Muṣṭafa bin Maḥmûd nâm kimesneler maḥfil-i ḳaḍâya li-ecliʿş-şehâde ḥâḍırân olup edâ-yi şehâdet idüp ẕikrolınan bârgîri mîrî bârgîr ve tamġası daḫi mîrî aḫurı tamġası idügine biz şâhidlerüz, şehâdet daḫi iderüz didüklerinde şehâdetleri baʿde riʿâyet-i şerâyitiʾl-ḳabûl ḥayyiz-i ḳabûlde vâḳiʿ olup ġıbbeʿṭ-ṭaleb ketb olınup yed-i ṭâlibe vaḍʿ olındı. Ledeʿl-ḥâce iḫticâc idene cerâ ẕâlikee ve ḥurrir fî avâsıṭ-ı Ẕiʿl-ḥicceti'l-ḥarâm sene tisʿa ve elf. (Ḍiyâʿ-ı mâl)

Şuhûd: ʿAlî Çelebi b. Ḥaydar el-Müderris, Ḥasan b. ʿÎsa, ʿAbdî b. Meḥmed, Muṣṭafa b. Yûsuf ve ġayrihim.

85B

951. **Pazartesi, 17 Zilhicce 1009**

Ramazan oğlu Sefer ikrar etti: İşbu sicil sahibi, Abdullah oğlu Ali Bey'e mülkiyeti kendine ait ve elinde olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Çukur mahallesinde olup bir alt kat oda, sofa, fırın, su kuyusu ve meyve ağaçları olan avluyu ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Bint Göz Vakfı diye bilinen vakfa, bir tarafı ismi geçen mahallenin imamının vakfına ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 3820 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap ve kabulü içermektedir. Alıcı, yerleşim mekânını ve satıcı ise semeni teslim almışlardır. Mukırrın ikrar ve itirafı ismi geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey' bat)

Şâhitler: Muslihuddin Halfe b. Ali el-İmam, Hüsam Halife b. Ali el-Müezzin, Mehmet Çelebi b. Abdi, Mehmet b. Hacı Sinan, Hasan b. Mehmet, Ali b. Bali, Mustafa b. Yusuf Serbölük, Hüseyin b. İsa Serbölük, Abdi b. Mehmet vd.

952. **Mine'l-Eḥad Min 20 Ẕilḥicceti'l-Ḥarâm 1099**

el-Ḥâc 'Abdulḳādır ibni el-Ḥâc Muṣṭafa vilâyet-i mezbûrede Nefs Pur sâkinlerinden Ḥâcı Peri ibni Ḥâcı Aḥmed muvâhesinde iḳrâr-ı ṣaḥîḥ-i şer'î ve i'tirâf-ı ṣarîḥ-i mer'î ḳılup bundan aḳdem mezbûr el-Ḥâc Peri'den ḳaṣaba-ı Pur ḳurbunda vâki' olup 'inde'l-cîrân ve'l-ahâli ma'lûmu'l-ḥudûd olan on iki sehim kereminiñ on sehmin ve keẕâlik ḳaṣaba-yı mezbûre ḳurbunda vâki' olan on iki sehim mülk bağçesiniñ on sehmin yigirmi biñ naḳd aḳçeye bey' bât-ı ṣaḥîḥ ile baña bey' idüp ben daḫi ḳabûl ve teslim-i semen ḳılup ẕikr olunan mebî'leri ṭalep eyledükde mezbûr Ḥâcı Peri cevaba mutesaddi olup ẕikr olınan mebî'leri bey' bât-ı ḳaṭ'î ile bey' itmedim bâlâde mesṭûr olan yigirmi biñ aḳçe ḳarḍ-ı şer'î ile alup mukâbelesinde rehin vaḍ' itdim deyu cevâp virüp beynimizde munazeât-ı keşîre vâki' olmuş idi. El-ḥâle hâẕihi ẕikr olunan yigirmi biñ aḳçe-i mezbûr el-Ḥâc Peri yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl bi'ẕ-ẕât alup ḳabûl ve kabḍ idüp bâlâda

mesṭûr olan on sehim kereminden ve on sehim baġçede olan da‘vâdan ferâġat idüp terk-i da‘vâ itdim. Eger ba‘de’l-yevm da‘vâ ve nizâ‘ ṣâdır olursa lede’l-ḥükkâm ‘amel olunmaya deyu iḳrâr ve i‘tirâf itdükden ṣonra muḳırr-ı mezbûruñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrâr ve i‘tirâfında muḳarrun-leh el-merḳūm vicâhen ve şifâhen ḳabûl ve taṣdiḳ idicek mâ-hüve’l-vâki‘ bi’ṭ-ṭleb ketb olunup yed-i ṭâlibe vaḍ‘ olındı. Cerâ ẕâlike ve ḥurrire fî evâsıṭı Ẕilḥicceti’l-ḥarâm sene tis‘a ve elf. (Bey‘ bât ve rehin)

Şuhûhd: Muṣṭafa Efendi b. Ḫayreddin, Şaban b. el-Ḥâc, el-Ḥâc Ġani b. Abdi, el-Ḥâc ‘Abdurraḫman b. Sefer, el-Ḥâc Yaḳup b. el-Ḥâc Meḥmed, Ḫalil b. ‘Ali ve ġayrihim.

953. Abdullah kızı Ayni isimli kadın, işbu kocası Ahmet oğlu İbrahim’den nikahta belirlenen müeccel mehri (miktarı, 1000 dirhemdir.) geri verme, iddet nafakası ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme mukabilinde muhâlea yoluyla boşanmıştır. Bu muhâlea sahih ve şer‘îdir. Binaenaleyh Ayni artık kocasından ayrılmıştır. Şöyle ki kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her ikisi, bütün dava, husumet, yemin ve taleplerden özellikle mezkûr muhâleaya ilişkin davalardan birbirlerinin zimmetlerini çekişmeyi ortadan kaldırıcı ve husumete son verici bir şekilde ibra etmişlerdir. İlgili ikrar, 6. Zilhicce 1009 tarihinde gerçekleşip kaleme alındı. (Muhâlea ve ibra)

Şâhitler: Ali Dede b. Mahmut, Ahmet b. Hamza, Mahmut b. Yusuf, Hızır b. Yahya, Ebu Bekir b. Yahya, Abdulgani b. Celp Verdi, Mehmet b. Yahya, kayıt kâtibi Ahmet b. Mehmet vd.

954. Maḥrûse-i Brusa maḥallâtından Doġan Beg Maḥallesi'nde bundan aḳdem vefât iden İlyâs bin Meḥmed'iñ ṣaġîr oġlı Meḥmed'iñ vaṣî-i şerʿîsi olup ve yine müteveffâ-yı merḳūmuñ kebîre ḳızları Râbiʿa ve Zâhide'niñ ḫuṣûṣ-ı âtiʾl-beyâna vekîl-i şerʿîleri olup vekâleti el-Ḥâc ʿAlî bin Ḥüseyin ve Muṣṭafa bin Ḥüseyin şehâdetleri ile ṩâbite olan Yûsuf bin ʿAlî nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu ḥâmilu’l-kitâb ʿOṩmân bin el-Ḥâc Ebûbekir maḥḍarında iḳrâr ve iʿtirâf idüp maḥmiye-i mezbûre esvâḳından Uzun Çârşu'da Çilingirler'de vâḳiʿ merḥûm ve maġfûr lehu Sulṭân Meḥmed Ḫan Vaḳfı'ndan lede’l-cîrân maʿlûmuʾl-ḥudûd olup müteveffâ-yı mezbûr İlyâs'dan merḳūmun Meḥmed ve Râbiʿa ve Zâhide'ye fiḍḍî fermân İmâm Ḫân intiḳāl iden çilingir dükkânınıñ ḥaḳḳ-ı taṣarrufını ṣaġîr-

i mezbûr Meḥmed'iñ nafaḳa ve kisveye iḥtiyâcı olup ḍarûret-i nafaḳası içün veṣâyeten ve kebîretân ve merḳūmatân Râbiʿa ve Zâhide ṭaraflarından vekâleten mezbûr ʿOs̱mân'a vaḳf-ı meẕkûr mütevellîsi iẕni ile yedi biñ râyic fîʾl-vaḳt aḳçeye tefvîḍ idüp muḳābele-i tefvîḍde meblaġ-ı merḳūm yedi biñ aḳçeyi mesfûr ʿOs̱mân'ıñ yedinden biʾt-tamâm aldum, ḳabḍ eyledüm. Baʿdeʾl-yevm dükkân-ı meẕkûruñ icâre-i müeccelesini mâh be-mâh cânib-i vaḳfa edâ idüp keyfe mâ yeşâ ve yeḫtâr mutaṣarrıf ola didükde merḳūm Yûsuf'uñ veṣâyeten ve vekâleten vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârını mesfûr ʿOs̱mân biʾl-muvâcehe taṣdîḳ idüp mâ veḳaʿa biʾṭ-ṭaleb ketb olınup yedine defʿ olındı. Taḥrîren fî avâsıṭ-ı Ẕiʾl-ḥicceti'l-ḥarâm sene tisʿa ve elf mine'l-hicretiʾn-nebevîyye. (Tefvîḍ-i ḥaḳḳ-ı taṣarruf)

Şuhûd: el-Ḥâc ʿAlî b. Ḥasan, Muṣṭafa b. Ḥüseyin, Ken'ân b. ʿAbdullâh, ʿAlî b. Meḥmed, Muṣṭafa b. Yûsuf Serbölük, Ḥasan b. el-Ḥâc Süleymân ve ġayrihim.

955. ʿAcem nisvânından Servinâza bint el-Ḥâc Meḥmed meclis-i şerʿde işbu bâʿiş̱üʾs-sicil Ṣâliḥ bin Ṣaʿîd maḥḍarında mezbûr Ṣâliḥa deyn-i şerʿîden dört ʿaded kâmil ġuruş deynüm vardur deyu iḳrâr ve iʿtirâf eyledüginde iḳrârı Ṣâliḥ mezbûr ṭalebiyle ḳayd-ı sicil olındı. (Deyn)

Şuhûd: Ḥüseyin b. ʿÎsa Serbölük, Ferhâd b. ʿAbdullâh, ʿÂbid b. ʿÂlim, Sâlim b. Meḥmed, ʿAlî b. Manṣûr, Bây b. Rıḍvân ve ġayrihim.

86A

956. Fahrü'n-neccâr Mehmet oğlu Derviş Ali Çelebi, işbu kayıt sahibi, orta boylu, seyrek dişli, kara gözlü, esmer ve anında yara izi bulunan Makrepli Abdullah oğlu Mustafa isimli kölesini Allah rızası için ve ……azat etmiştir. Artık Mustafa, diğer esas özgür insanlar gibi özgür olmuştur. Onların lehinde ve aleyhinde olan her şey onun için de geçerlidir. Bundan sonra Kanber'in üzerinde mevlasının bağlılık hakkı dışında (bu hak Mevlaların azad ettikleri kölelerin üzerinde olur) kimsenin hiçbir hakkı kalmamıştır. Bu ikrar 1009 yılı Zilhicce ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Köle azadı)

Şâhitler: Ebu Bekir Çelebi b. İbrahim, Seyyid İbrahim b. Seyyid Bahauddin, Hacı Ömer b. Ahmet, Cafer b. Abdullah, Seyyid Hasan b. Seyyid Saduddin, Perviz b. Abdullah, Hafız Çelebi, Hasan b. İsa Blok Başı, Hacı Yusuf b. Abdullah el-Muhzır, Mehmet Çelebi b. Emrullah Muhzır Başı vd.

957. Aşağıda zikredilecek olan köle azadının ikrarı için kardeşi Mehmet Çavuş tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Seyyid Bahaddin oğlu Seyyid İbrahim ve Mehmet oğlu Derviş Ali'nin şahitlikleriyle sabit olan Fahrü'n-neccâr İbrahim oğlu Ebu Bekir Çelebi ikrar etti: Mezkûr müvekkili, işbu kayıt sahibi Orta boylu, seyrek dişli, siyah gözlü, buğday tenli Gürcistanlı Abdullah oğlu Piyale isimli kölesini Allah rızası için ve peygamber efendimizin şu hadisine "Kim ki mü'min bir köleyi âzat ederse o kölenin her organına karşılık Allah da onun bir organını cehennem ateşinden âzat eder" uyarak azat etmiştir. Bu azat etme sahih ve şer'îdir. Artık mezkûr Piyale, diğer esas özgür insanlar gibi özgür olmuştur. Onların lehinde ve aleyhinde olan her şey onun için de geçerlidir. Bundan sonra onun üzerinde mevlasına bağlılık hakkı dışında (bu hak Mevlaların azad ettikleri kölelerinin üzerinde olur) kimsenin hiçbir hakkı kalmamıştır. İlgili ikrar hicri 1009 yılı Zilhicce ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Vekalet ve köle azadı)

Şâhitler: Hacı Ömer b. Ahmet, Cafer b. Abdullah, Seyyid Hasan b. Seyyid Sa'îdüddin, Perviz b. Abdullah, Vekalet şahidi, Hüseyin b. İsa, Hafız Çelebi, Mehmet Çelebi b. Emrullah Muhzır başı, Hacı Yusuf b. Abdullah vd.

958. Abdullah kızı Kamer isimli kadın, kocası Ali oğlu Mehmet'ten muhâlea yoluyla nikahta belirlenen müeccel mehri (miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 1000 dirhemdir.), iddet nafakası almama ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında boşandı. Bu muhâlea sahih ve şer'îdir. Artık zikredilen Kamer kocasından ayrılmıştır. Şöyle ki kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her ikisi, bütün dava, husumet, yemin ve taleplerden özellikle mezkûr muhâleaya ilişkin davalardan birbirlerinin zimmetlerini çekişmeyi ortadan kaldırıcı ve husumete son verici bir şekilde ibra ettiler. İlgili muhâlea ile ibra, 1009 yılı Zilhicce ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Muhâlea ve ibra)

Şâhitler: Mustafa b. Ali, Mehmet b. Hüseyin, Ali b. Mehmet, Hüseyin b. İsa, Ahmet b. Abdullah vd.

959. Abdullah kızı Amine isimli kadın ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Gök Yaka(?) diye bilinin rahmetli Alaeddin Efendi Vakfı'nın mütevellîsinin temsilcisi İbrahim oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar elinde ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Mezkûr

mütevellî, yerleşim mekânını ismi geçen vakfın malıyla satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin mahallelerinden Temniye mahallesinde olup Abdullah oğlu Ahmet'in mülküne, Abdullah oğlu Hasan'ın mülküne, Abdullah oğlu Keyvan'ın mülküne ve umumi yola sınırdır. Yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 1000 dirhemdir. Bu bey' sahih ve şer'îdir. Sonra ismi geçen satıcı, sattığı yerleşim mekânını alıcıdan kiralamak istemiş. Satıcı yerleşim mekânı tahliye ederek alıcıya teslim etmiştir. Alıcı, yerleşim mekânını kabzettikten sonra Recep ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret mukabilinde satıcıya kiraya vermiştir. Bu kira akdi sahih ve şer'îdir. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer'î, net ve mer'î olup ismi geçen müşteri tarafından tasdik edilmiştir. Ondan sonra ismi geçen mahalleden Nebi oğlu üstat Ali mahkemeye hazır olup yerleşim mekânı ve kira üçretinin tahsili için kefil oldu. Bu kefalet şer'îdir. İlgili ikrar ve kefalet 1009 yılı Zilhicce ayının ortalarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bi'l-istiğlal ve kefalet)

Şâhitler: Hüseyin b. İsa Serbölük, Mevlâna Rıdvan b. Abdullah el-İmam, Ebu Bekir b. Yahya, Hacı İbrahim b. Abdullah Yemkeş, Mahmut b. Yahya, Mehmet b. Mustafa Yemkeş, Şaban b. İskender, Keyvan b. Abdhullah, İbrahim b. Yahya vd.

960. Bursa mahallelerinden Kara Şeyh mahallesinde oturan Perçe kızı Sümbül isimli kadın, kocası Abdi oğlu Mehmet'ten muhâlea yoluyla nikahta belirlenen müeccel mehri (miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 1000 dirhemdir.), iddet nafakası almama ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında boşandı. Bu muhâlea sahih ve şer'îdir. Artık zikredilen Sümbül, kocasından ayrılmıştır. Şöyle ki kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her ikisi, bütün dava, husumet, yemin ve taleplerden özellikle mezkûr muhâleaya ilişkin davalardan birbirlerinin zimmetlerini çekişmeyi ortadan kaldırıcı ve husumete son verici bir şekilde ibra ettiler. İlgili muhâlea ile ibra, 1009 yılı Zilhicce ayının 17.sinde gerçekleşip kaleme alındı. (Muhâlea ve ibra)

Şâhitler: Hacı Sinan b. Abdi, İbrahim b. Memi, Hasan b. Kıyabalı, Rıdvan b. Abdullah, Mehmet b. Hüseyin, Mustafa b. Hacı Sinan, Mehmet b. Mehmet vd.

961. **Mine'ş-Şüleşâ Min 18 Ẕi'l-Ḥicceti'l-Meḥacce Sene 1009**

Maḥrûse-i Brusa'da vâḳiʿ merḥûm ve maġfûr lehu Orḫan Ġāzî evḳāfına biʾl-fiʿl câbî olan bâʿiṣüʿs-sicil Ḫüsrev bin ʿAlî meclis-i şerʿe işbu Boġdanîyyüʾl-aṣl orta boylı ṣaruşın ṣaru ṣaḳallı açıḳ ḳaşlı ṣağ eliniñ üzerinde yara eṣeri olan Keyvân nâm ġulâmı iḥḍâr idüp mezbûr Keyvân ʿabd-ı âbıḳ-ı evḳāf-ı mezbûre tevâbiʿinden ḳarye-i ʿAlî Şîr nâm ḳarye ḳurbında Ḳalem nâm kimesne yedinden ḍabṭolınmışdur. Suâl olınup taḥrîr olınmasın ṭaleb iderüm didükde mezbûr Keyvân'a suâl olınduḳda cevâb virmeyüp Türkî Lisânı bilmem dimegin nafaḳası içün yevm dört aḳçe nafaḳa taʿyîn olınup câbî merḳūma teslîm olındı. Taḥrîren fîʾl-yevmiʿṣ-ṣânî ʿaşere Ẕiʾl-ḥiccetiʾl-ḥarâm li-sene tisʿa ve elf. (Taʿyîn-i nafaḳa-i ʿabd)

Şuhûd: Ḥâcı Yûsuf b.ʿAlî, ʿÎsa b. Ḥasan, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Serbölük, Meḥmed b. Murâd, Murâd b. ʿAbdullâh, İbrâhîm b. Yaḥya, İbrâhîm b. Meḥmed Ḳāimmaḳām-ı mütevellî, Ḫüdâvirdi b. Ḥâcı Ḥasan.

86B

962. Pür ʿAlî bin ʻOşür Abdâl meclis-i şerʿe Seyyid Meḥmed bin Seyyid Caʿfer nâm kimesneyi iḥḍâr idüp müvâcehesinde bundan aḳdem Gencelli Ḳaṣabası'ında mezbûr Seyyid Meḥmed'iñ bâġında yüz doḳsan gün ırġadlıḳ işleyüp ẕikrolınan yüz doḳsan günüñ nıṣfını on üçer aḳçeye ve nıṣfını on dörder aḳçe işledüm idi. Ḥâlâ ṭaleb iderüm didükde suâl olınduḳda ġıbbeʾl-inkâr veʾl-iṯbât ẕikrolınan meblaġ cemʿan iki biñ beş yüz elli beş aḳçe idüp biʾt-tamâm mezbûr Seyyid Meḥmed merḳūm Pür ʿAlî'ye edâ eyleyüp ẕimmetini ibrâ eyledükde biʾṭ-ṭaleb ḳayd-ı sicil olındı. (Ücret muḳābilinde işlemek ve ibrâʾ)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed b. Ḥüseyin, Maḥmûd b. Yûsuf, Aḥmed b. Meḥmed el-Muḥḍır, Meḥmed Çelebi b. Peri el-Kâtib.

963. Abdullah oğlu Hüseyin ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Durmuş oğlu Ahmet'e mülkiyeti kendine ait olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Ali Paşa mahallesinde olup iki alt kat oda, bir özel oda, sofa, su varili, fırın, avlu ve tuvaleti ihtiva etmektedir. Yerleşim mekânının iki tarafı Nurullah oğlu Nasrullah'ın mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, 6600

dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap ve kabulü içermektedir. Alıcı, yerleşim mekânını ve satıcı ise semeni teslim almışlardır. Mukırrın ikrarı ismi geçen müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Yusuf b. Abdullah, Hacı Nurullah b. Nasrullah, Ali Çelebi b. Mahmut, Hacı Abdi b. Hacı Mehmet, Mehmet b. Abdullah, Zeyni b. Mehmet ve Mehmet oğlu Abdi.

964. Dergâh-ı ʿÂlî Yeñiçerilerinden Sefer Paşa ibni Ḫıḍır nâm kimesne meclis-i şerʿe Medîne-i Ḳonya sâkinlerinden olup ḥâlâ Maḥmiye-i Brusa'da sâkin olan Meḥmed bin İbrâhîm nâm kimesneyi iḥḍâr ve maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ idüp bundan aḳdem mezbûr Meḥmed benim ḫidmetkârum olup maḥmiye-i mezbûrede benim ile sâkin biñ iki yüz aḳçe ḳıymetlü uzun yenli bir mûr ferrâceyi ve üc yüz aḳçe ḳıymetlü bir Hindî dülbendi ve beş yüz aḳce ḳıymetlü bir muḫattem ḳuşaġı ve sekiz yüz aḳce ḳıymetlü bir gümüşlü bocaġı bu cümleyi ödenmeden aḫẕ idüp ġıybet itmiş idi. Ḥâlâ mezbûr Meḥmed'den ẕikrolınan esbâbları ṭaleb iderüm, şerʿiyle suâl olınsun didükde merḳûm Meḥmed'den istinṭâḳ olınduḳda cevâbında fîʾl-vâḳiʿ ẕikrolınan esbâbıñ cümlesini merḳûm Sefer Paşa'niñ odasından alup baʿdehu enişteme virdüm. Ḥâlâ bende degildir deyu iḳrâr eyledükde mezbûr vaḳt-i ḥâcetde iḫticâc idene taḥrîren fî avâsıṭ-ı 18 Ẕiʾl-ḥicceti'l-ḥarâm sene tisʿa ve elf. (Sirḳat)

Şuhûd: Meḥmed Çelebi b. Emrullâh muḥḍırbaşı, Ḥâcı Meḥmed b. Ḥamza, Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Muṣṭafa b. ʿAlî, ʿAbdî b. Perî ve ġayrihim.

965. **Çarşamba, 19 Zilhicce 1009**

Hasan oğlu Hüseyin isimli şahıs ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, kendi vakfının mütevellîsi Cafer oğlu Mehmet'e iki tane bahçesini bey‘ bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Mezkûr mütevellî, bahçeleri vakıf malıyla satın almıştır. Bahçeler, Bursa vilayetinin Cumalı Kızık köyünde olup birisi Alem Şah bahçesi ve diğeri ise Çukurluk bahçesi diye bilinmektedir. Bahçeler, sahiplerine nisbet edilerek kendi bölgelerinde bilindiği sebebiyle tanımlama ve sınırlarını beyan etmeye gerek duyulmamıştır. Bahçeleri, bütün müştemilatlarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 4000 dirhemdir. Bu bey‘ sahih ve şer‘îdir. Sonra ismi geçen satıcı, sattığı bahçeleri mezkûr mütevellîden kiralamak istemiş. Satıcı

bahçeleri tahliye ederek alıcıya teslim etmiştir. Alıcı, bahçeleri kabzettikten sonra ekteki ayın ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret mukabilinde satıcıya kiraya vermiştir. Kira üçreti, vasfı zikredilen dirhem üzerinden 500 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer‘î olup taraflarca kabul edilmiştir. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer‘î, net ve mer’î olup ismi geçen mütevellî tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar 1009 yılı Zilhicce ayının 9. gününde gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bi’l-istiğlal)

Şâhitler: Seyyid Nebi b. Seyyid Veli, Hüseyin b. İsa, Arslan b. Abdullah, Cafer Bey b. Abdullah, Seyyid Mehmet b. Seyyid Hasan, Ömer b. Abdullah, Seyyid Mahmut b. Seyyid Veli, Hacı Hüseyin b. Hacı Nebi, Mustafa b. Yusuf Serbölük vd.

966. Kayıtta imzası bulunan hâkim (eabm), Sefer kızı Zümru isimli zimmî kadının nafaka, kisve ve diğer önemli ve gerekli ihtiyaçları için kendisinin talebiyle kayıp kocası Abdullah oğlu Murat’ın üzerine bu hükmün tarihinden itibaren Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden günlük 5 dirhem belirleyip takdir etti. Akabinde hâkim, ismi geçen kadına ihtiyaç duyduğunda borç almasına ve ……. Müracaat etmesine izin verdi. Bu belirleme ve takdir etme sahih ve şer‘îdir. İlgili hüküm, 1009 yılı Zilhicce ayının 18’inde gerçekleşip kaleme alındı. (Mahkeme tarafından kocası kaypolan kadına nafaka takdir edilmesi)

Şâhitler: Ali Bey b. Abdullah, Mustafa b. Yusuf, Arslan b. Abdullah, Mehmet b. Hüseyin, Mahmut b. Yusuf, Murat b. Abdullah vd.

967. Pür ʿAlî bin ʿÂşür Abdâl nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde ḫâmuluʾl-ḥurûf Seyyid Meḥmed ibni Seyyid Caʿfer maḥḍarında iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm ḳılup bundan aḳdem mezbûr Seyyid Meḥmed'iñ Ḳaṣaba-yi Genceller'de vâḳiʿ olan bâġında doḳsan beş gün yevmiyesi on üçer aḳçeye ve doḳsan beş gün yevmiyesi on dörder aḳçeye olmaḳ ḥesâbı üzere yüz doḳsan gün ırġadlıḳ işleyüp cemʿan iki biñ beş yüz altmış beş aḳçe olup meblaġ-ı merḳūm iki biñ beş yüz altmış beş aḳçeyi mesfûr Seyyid Meḥmed yedinden biʾt-tamâm veʾl-kemâl alup ḳabḍ eyledüm. Meblaġ-ı mezbûrdan meẕkûr Seyyid Meḥmed'iñ ẕimmetinde bir aḳçe ve bir ḥabbe ḥaḳḳım ḳalmadı didükde mezbûr Pür ʿAlî'niñ vech-i meşrûḥ olan iḳrârı mesfûr Seyyid Meḥmed ṭalebiyle ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâsıṭ-ı Ẕiʾl-ḥicce li-sene tisʿa ve elf. (Ücret muḳābilinde işlemek)

Şuhûd: Seyyid Nebî b. Seyyid Velî, Ḥasan b. ʿÎsa, Seyyid Maḥmûd b. Seyyid Velî, Caʿfer Beg b. ʿAbdullâh, Seyyid Meḥmed b. Seyyid Ḥasan, ʿÖmer b. ʿAbdullâh, el-Ḥâc Ḥüseyin b. el-Ḥâc Nebî, Arslan b. ʿAbdullâh, Muṣṭafa b. Yûsuf Serbölük ve ġayrihim.

87A

968. **Mine'l-Ḫamîs Min Târîḫiʾl-Mezbûr**

Tüccâr ṭâifesinden el-Ḥâc Pervîz bin ʿAbdullâh nâm kimesne meclis-i şerʿde Naṣûḥ bin Nebî ve ḳarındaşı Caʿfer nâm kimesneler maḥḍarında iḳrâr-ı ṣaḥîḥ-i şerʿî ve iʿtirâf-ı ṣarîḥ-i merʿî idüp merḳūmân Naṣûḥ ve Caʿfer'e ber vech-i iştirâk ṣafḳa-i vâḥide ile târîḫ-i kitâbdan üc yüz gün tamâmına vaʿde ile her vaḳiyyesi üçer yüz aḳçeye olmaḳ üzere elli vaḳiyye çividi on beş biñ râyic fîʾl-vaḳt aḳceye beyʿeyledüm. Vaʿde-i mezbûre münḳaḍiye olduḳda meblaġ-ı merḳūm on beş biñ aḳçeyi edâ ideler. Suâl olınup vuḳūʿı üzere ketb olınmasın ṭaleb idrüm didükde ġıbbeʾs-suâl mezbûrân Naṣûḥ ile Caʿfer meẕkûr Ḥâcı Pervîz'iñ vech-i meşrûḥ üzere olan kelimâtın taṣdîḳ idüp ẕikrolınan elli vaḳiyye çividi her vaḳiyyesi üçer yüz aḳçeye olmaḳ üzere on beş biñ aḳçeye mezbûr Ḥâcı Pervîz'den vaʿde-i merḳūme ile ber vech-i iştirâk ṣafḳa-yi vâḥide ile iştirâk idüp ṣemen merḳūmdan biribirimiziñ ẕimmetinde olan mebblaġ-ı müteḍâmın olduḳda vaʿde-i meẕkûre üc yüz gün münḳaḍiye olduḳda ṣemen-i merḳūmı bâyiʿ-i meẕkûra edâ idelüm didüklerinde müşteriyân-ı merḳūmânıñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârları bâyiʿ-i mesfûr ṭalebiyle ketb olınup yedine vaḍʿ olındı. Taḥrîren fîʾl-yevmiʾṣ-ṣâmin ʿaşere Ẕiʾl-ḥiccetiʾl-ḥarâm li-sene tisʿa ve elf. (Beyʿ ve teḍâmin)

Şuhûd: Ḥasan Çavuş b. ʿÎsa, Muṣṭafa Çavuş Dergâh-ı ʿAlî, Emrullâh Beg b. ʿAlî er-râcil, Ḥüseyin b. ʿÎsa Serbölük, Meḥmed b. ʿAbdullâh.

969. Tüccâr ṭâʿifesinden el-Ḥâc Pervîz bin ʿAbdullâh nâm kimesne meclis-i şerʿde Muṣṭafa bin Ḫalîl ve Aḥmed bin Cumʿa maḥḍarlarında iḳrâr ve iʿtirâf idüp merḳūmân Muṣṭafa ve Aḥmed'e ber vech-i iştirâk ṣafḳa ile târîḫ-i kitâbdan üc yüz gün tamâmına vaʿde ile her vaḳiyyesi üçer yüz aḳçeye olmaḳ üzere ḳırḳ beş vaḳiyye çividi on üc biñ beş yüz râyic fîʿl-vaḳt aḳçeye beyʿ eyledüm. Vaʿde-i mezbûre münḳaḍiye olduḳda meblaġ-ı merḳūm on üc biñ beş yüz aḳçeyi baña edâ ideler. Suâl olınup vuḳūʿı üzere taḥrîr olınmasın ṭaleb iderüm didükde ġıbbeʾs-suâl mezbûrân Muṣṭafa ile meẕkûr Ḥâcı

Pervîz'iñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârını taṣdîḳ idüp ẕikrolınan ḳırḳ beş vaḳiyye çividi her vaḳiyyesi üçer yüz aḳçeye olmaḳ üzere on üc biñ beş yüz aḳçeye merḳūm Ḥâcı Pervîz'e vaʿde-i merḳūme ile ber vech-i iştirâk ṣafḳa-yi vâḥide ile iştirâ idüp ṣemen-i merḳūmdan biribirimiziñ ẕimmetinde olan meblaġ-ı müteḍâmin oldıḳ. Vaʿde-i meẕkûre üc yüz gün münḳaḍiye olduḳda ṣemen-i merḳūmı bâyiʿ-i meẕkûr Ḥâcı Pervîz'e edâ idelüm didüklerinde müşteriyân-ı merḳūmânıñ Muṣṭafa ve Aḥmed'iñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârları bâyiʿ-i mesfûr ṭalebiyle ketb olındı. Taḥrîren fîʾl-yevmiʾṣ-ṣâmin ʿaşere Ẕiʾl-ḥiccetiʾl-ḥarâm sene tisʿa ve elf. (Beyʿ ve teḍâmün)

Şuhûd: Ḥasan Çavuş b. ʿÎsa, Muṣṭafa Çavuş, Nûrullâh Beg b. ʿAlî, Ḥüseyin b. ʿÎsa, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Arslan b. ʿAbdullâh, Ḥâcı Yûsuf b. ʿAbdullâh ve ġayrihim.

970. Tüccâr ṭâʿifesinden el-Ḥâc Pervîz bin ʿAbdullâh nâm kimesne meclis-i şerʿde Muḥarrem ibni el-Ḥâc İbrâhîm ve ḳarındaşları Aḥmed ve Feṭḥî maḥḍarlarında iḳrâr-ı ṣaḥîḥ-i şerʿî ve iʿtirâf-ı ṣarîḥ-i merʿî idüp merḳūmûn Muḥarrem ve Aḥmed ve Feṭḥî'ye ber vech-i iştirâk ṣafḳa-yi vâḥide ile târîḫ-i kitâbdan üc yüz gün tamâmına vaʿde ile her vaḳiyyesi üçer yüz aḳçeye olmaḳ üzere doḳsan vaḳiyye çividi yigirmi yedi biñ râyic fîʾl-vaḳt aḳceye beyʿ eyledüm. Vaʿde-i mezbûre munḳaḍiye olduḳda meblaġ-ı merḳūm yigirmi yedi biñ aḳçeyi edâ ideler. Suâl olınup vuḳūʿı üzere taḥrîr olınmasın ṭaleb iderüm didükde ġıbbeʾs-suâl mezbûrûn Muḥarrem ve Aḥmed ve Feṭḥî mezbûr Ḥâcı Pervîz'iñ vech-i meşrûḥ üzere olan kelâmın taṣdîḳ idüp ẕikrolınan doḳsan vaḳiyye çividi her vaḳiyyesi üçer yüz aḳçeye olmaḳ üzere yigirmi yedi biñ aḳçeye merḳūm Ḥâcı Pervîz'den vaʿde-i merḳūme ile ber vech-i iştirâk ṣafḳa-yi vâḥide ile iştirâ idüp ṣemen-i merḳūmdan biribirimiziñ ẕimmetinde olan meblaġ-ı müteḍâmin oldıḳ. Vaʿde-i meẕkûre üc yüz gün münḳaḍiye olduḳda ṣemen-i merḳūmı bâyiʿ-i meẕkûra edâ idelüm didüklerinde müşteriyyûn-ı merḳūmûnıñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârları bâyiʿ-i mesfûr ṭalebiyle ketb olındı. Taḥrîren fîʾl-yevmiʾṣ-ṣâmin ʿaşere Ẕiʾl-ḥiccetiʾl-ḥarâm sene tisʿa ve elf. (Beyʿ ve teḍâmün)

Şuhûd: Faḫrüʿl-Erḳān Ḥasan Çavuş ibni ʿÎsa, Muṣṭafa Çavuş Dergâh-ı Âlî, Nûrullâh Beg b. ʿAlî er-râcil, Mihmâd b. Cumʿa, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Ḥâcı Yûsuf b. ʿAbdullâh, Arslan b. ʿAbdullâh, Ḥüseyin b. ʿÎsa Serbölük ve ġayrihim.

971. Tüccâr ṭâʿifesinden el-Ḥâc Pervîz bin ʿAbdullâh nâm kimesne meclis-i şerʿde Ḥâcı Ḥüseyin bin ʿAbdullâh ve Ḥâcı ʿAlî bin ʿAbdullâh maḥḍarlarında iḳrâr-ı ṣaḥîḥ-i şerʿî ve iʿtirâf-ı ṣarîḥ-i merʿî idüp merḳūmân Ḥâcı Ḥüseyinle Ḥâcı ʿAlî'ye ber vech-i iştirâk-i ṣafḳa târîḫ-i kitâbdan üc yüz gün tamâmına vaʿde ile her vaḳiyyesi üçer yüz aḳçeye olmaḳ üzere elli vaḳiyye çividi on beş biñ râyic fîʾl-vaḳt aḳçeye beyʿ eyledüm. Vaʿde-i mezbûre münḳaḍiye olduḳda meblaġ-ı merḳūm on beş biñ aḳçeye baña edâ ideler. Suâl olınup vuḳūʿı üzere taḥrîr olınmasın ṭaleb iderüm didükde ġıbbeʾs-suâl mezbûrân Ḥâcı Ḥasan ile Ḥâcı ʿAlî bin Pervîz'iñ vech-i meşrûḥ üzere olan kelimâtın taṣdîḳ idüp ẕikrolınan elli vaḳiyye çividi her vaḳiyyesi üçer yüz aḳçeye olmaḳ üzere on beş biñ beş yüz aḳçeye mezbûr Ḥâcı Pervîz'den vaʿde-i merḳūme ile ber vech-i iştirâk ṣafḳa-yi vâḥide ile iştirâ idüp ş̱emen-i merḳūmdan biribirimiziñ ẕimmetinde olan meblaġ-ı müteḍâmın oldıḳ. Vaʿde-i meẕkûre üc yüz gün münḳaḍiye olduḳda ş̱emen-i merḳūmı bâyiʿ-i meẕkûra edâ idelüm didüklerinde müşteriyyûn-ı merḳūmûnıñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârları bâyiʿ-i mesfûr ṭalebiyle ketb olındı. Taḥrîren fîʾl-yevmiʾs-ş̱âmin ʿaşere Ẕiʾl-ḥiccetiʾl-ḥarâm sene tisʿa ve elf. (Beyʿ ve teḍâmün)

Şuhûd: Mihmâd b. Cumʿa, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Arslan b. ʿAbdullâh, Ḥâcı Yûsuf b. ʿAbdullâh, Ḥüseeyin b. ʿÎsa ve ġayrihim.

87B

972. Seyyid Ebu Bekir kızı Fatma isimli kadın, kocası Dede oğlu Ahmet'ten muhâlea yoluyla nikahta belirlenen müeccel mehri ve iddet nafakasını almama ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında boşandı. Bu muhâlea sahih ve şer'îdir. Binaenaleyh ismi geçen Fatma artık kocasından ayrılmıştır. Şöyle ki kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Bu muhâlea, mezkûr Ahmet'in karısının zimmetinde olan dirhemi (miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 2400 dirhemdir.) alıp sahih ve şer'î bir şekilde kabzettiğinden sonra gerçekleşti. Sonra her ikisi, bütün dava, husumet, yemin ve taleplerden özellikle mezkûr muhâleaya ilişkin davalardan birbirlerinin zimmetlerini çekişmeyi ortadan kaldırıcı ve husumete son verici bir şekilde ibra ettiler. İlgili muhâlea ile ibra, 1009 yılı Zilhicce ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Muhâlea)

Şâhitler: Abdi b. İbrahim, Hüdaverdi, Mehri b. Sarı, Nesimî b. Mustafa, Ahmet b. Mahmut, Ahmet b. Abdi vd.

973. Maḥrûse-i Brusa sâkinelerinden zevcesi Emîne bint Ḫayreddîn ṭarafından ḫuṣûṣ-ı âtiʾẕ-ẕikre vekîl-i şerʿîsi olup vekâleti el-Ḥâc Ramaḍân ibni Meḥmed ve ʿAbdülkerîm bin Süleymân şehâdetleri ile ṡâbite olan Aḥmed bin Behzâd nâm kimesne meclis-i şerʿde işbu ḥâmiluʾl-kitâb el-Ḥâc Maḥmûd ibni el-Ḥâc Baba maḥḍarında vekâleten iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm idüp merḥûm ve maġfûr lehu el-Ḥâc ʿİvaḍ Paşa evḳāfından Maḥrûse-i Brusa'da Gürekciler Çârşusı'nda vâḳiʿ bir ṭarafı Yûsuf bin ʿAlî dükkânına ve bir ṭarafı Ḥâcı ʿAlî bin Maḥmûd dükkânına bir ṭarafı sâlifüʾẕ-ẕikr ḫâne ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i ʿâmma müntehî olup mezbûre müvekkilemüñ taṣarrufında olan bir bâb boġaccı dükkânınıñ taṣarrufını maʿrifet-i mütevellî müvekkilem mezbûre Emîne mezbûr el-Ḥâc Meḥmed'e on biñ râyic fiʾl-vaḳt aḳceye tefvîḍ idüp muḳābele-i tefvîḍde ẕikrolan on biñ aḳceyi mezbûr el-Ḥâc Meḥmed yedinden biʾt-tamâm veʾl-kemâl alup ḳabḍ idüp Baʿdeʾl-yevm merḳūm el-Ḥâc Meḥmed ẕikrolan dükkânı keyfe mâ yeşâ ve yeḫtâr mutaṣarrıf olsun didükde vekîl-i mezbûruñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârını mesfûr el-Ḥâc Maḥmûd biʾl-müvâcehe taṣdîḳ ve biʾl-müşâfehe taḥḳīḳ idücek mâ hüveʾl-vâḳiʿ biʾṭ-ṭaleb ḳayd olındı. Taḥrîren fî avâyil Ẕiʾl-ḥiccetiʾl-ḥarâm sene tisʿa ve elf. (Tefvîḍ-i ḥaḳḳ-ı taṣarruf)

Şuhûd: el-Ḥâc Ramaḍân b. Meḥmed, Kerîm b. Süleymân, Yûsuf b. ʿAlî, İbrâhîm b. ʿAbdullâh, Rıḍvân b. ʿAbdullâh, el-Ḥâc Ḥasan b. ʿAbdullâh, ʿAbdurraḥman Efendi, Aḥmed b. Himmet, İsmaʿîl b. Maḥmûd, el-Ḥâc Vildân b. İmirza, el-Ḥâc ʿAlî b. Maḥmûd, el-Ḥâc ʿAlî ve ġayrihim.

974. Abdullah kızı İnayet isimli kadın ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Yusuf oğlu Hacı Mehmet'e mülkiyeti kendine ait ve bu akdin gerçekleşmesine kadar elinde ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Kavaklı mahallesinde olup bir alt kat odayı içermektedir. Yerleşim mekânı, ismi geçen satıcının mülküne, mezkûr alıcının mülküne, Cafer oğlu Abdulbaki'nin mülküne ve Abdullah oğlu Hacı Hasan'ın mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânını ihtiva ettiği bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, Osmanlı gümüş dirhem üzerinden 1500 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Alıcı yerleşim mekânını ve satıcı ise semeni teslim almıştır. Mukırrın ikrar

ve itirafı sahih, şer‘î, net ve mer’î olup mezkûr müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Zilhicce ayının 19’unda gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Abdulbaki b. Cafer, Mahmut b. Yahya el-Muhzır, Hüsam Çavuş b. Yusuf, Hacı Hamza b. Hüseyin, Hüseyin b. Recep, Hasan b. Abdullah, Muharrem b. Mehmet el-İmam, Mehmet b. Abdullah Serbölük, Abdulkadir Çelebi b. Hüsam, Mahmut b. Murat.

975. Maḥmiye-i Brusa maḥallâtından Ḳurdoġlı Maḥallesi sâkinlerinden İbrâhîm bin Memî nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde zevcesi ḥâmiletüʾl-kitâb Fâṭıma bint Ḥüseyin nâm ḫâtun maḥḍarında iḳrâr ve taḳrîr-i kelâm ḳılup mezbûre Fâṭıma ile muḫâlaʿa murâd idüp mezbûre benim ẕimmetümde olan biñ aḳçe mehr-i müeccelinden ve nafaḳa-yi ʿiddetinden ve sâyir daʿvâ ve nizâʿdan fâriġa olmaḳ üzere ben daḫi mezbûre Fâṭıma'nıñ dîn-i şerʿîden ẕimmetinde olan biñ aḳçeden fâriġ olduḳdan soñra mezbûre ile muḫâlaʿa eyleyüp mezbûre Fâṭıma'nıñ zevciyyete müteʿalliḳ ẕimmetini cemîʿ daʿvâdan ibrâ-yi ʿâmmla ibrâ ve ḥaḳḳımı isḳāt eyledüm. Eger idersem daḫi lede’l-ḥükkâmiʾl-kirâm mesmûʿa ve maḳbûle olmaya didükde merḳūme Fâṭıma mezbûr İbrâhîm'iñ vech-i meşrûḥ üzere bu veṣîḳa ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (Muḫâlaʿa ve ibrâʾ)

Şuhûdüʾl-ḥâl: Receb Ḫalîfe b. Şaʾbân, Ḫıḍır b. Maʿden, Meḥmed Çelebi b. Emrullâh, ʿAbdî b. ve ġayrihim.

976. Bu dava mahkeme kâtibi tarafından iptal edilmiştir.

88A

977. Maḥmiye-i Brusa'da merḥûm Ḳoca Efendi Vaḳfı'na biʾl-fiʿl mütevellî olan ḳudvetüʾl-ḳuḍâtiʾl-muḥaḳḳiḳīn ʿumdetu vulâtiʾl-müdeḳḳiḳīn Mevlânâ Aḥmed Efendi ibnüʾl-mevlâ’l-merḥûm Molla Efendi meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu ḥâmilüʾl-kitâb el-Ḥâc Maḥmûd bin el-Ḥâc Baba maḥḍarında taḳrîr ve iʿtirâf idüp merḥûm meẕkûruñ evḳāfından Uzun Çârşû'da Bıçaḳcılar Ḥammâmı ḳurbında vâḳiʿ olup cevânib-i erbaʿası el-Ḥâc Ḳāsım dükkânı ile ve ṭarîḳ-i ʿâmmla ve ḥammâm-ı meẕkûr ile muḥadded olup nıṣfı mezbûr el-Ḥâc Maḥmûd'uñ taṣarrufunda olan bıçaḳcı dükkânınıñ nıṣf-ı âḫerîn ayda

otuz aḳçe icâre-i müeccele ile mutaṣarrıf olan el-Ḥâc Velî vefât idüp evlâdından kimesnesi olmamaḳ ile ẕikrolınan nıṣf-ı dükkân fıḍḍî şerʿî-i ḳavîm cânib-i vaḳfa ʿâid olmaġın mezbûr el-Ḥâc Maḥmûd cânib-i vaḳfa on bir biñ aḳçe icâre-i muʿaccele ile virüp ṭalib ve râġıb olduġı ecelden ẕikrolınan nıṣf-ı dükkânı ayda otuz aḳçe icâre-i müeccele ile mezbûr el-Ḥâc Maḥmûd'a îcâr eyledüm didükde mütevellî-i mûmâ-ileyhiñ iḳrâr-ı meşrûḥını müsteʾcâr-ı mezbûr el-Ḥâc Velî biʾl-müvâcehe taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idüp dükkân-ı mezbûrı vech-i meşrûḥ üzere istîcâr ve ḳabûl eyledükden soñra ġıbbeʾṭ-ṭaleb bu veṣîḳa ber sebîl-i temessük ketb olınup yedine defʿ olındı ki ledeʾl-ḥâce ihticâc idene taḥrîren fî avâḫir-i Ẕiʾl-ḥiccetiʾl-ḥarâm sene tisʿa ve elf. (İcâre-i müʾeccele ve muʿaccele)

Şuhûdüʾl-ḥâl: Yaḫşi b. Ḥüseyin, Meḥmed b. Ḥamza, Meḥmed b. Süleymân, Maḥmûd b. el-Ḥâc Ḳāsım, Nûrullâh b. Maḥmûd, ʿAbdülḳādir b. ʿAbdülkerîm, ʿAlî b. ʿAbdullâh, Dervîş b. Sefer, Seyyid Aḥmed b. Muṣṭafa, Ḥamza b. Muṣṭafa ve ġayrihim.

978. Maḥmiye-i Brusa maḥallâtından Maḥalle-i Çaḳır sâkinelerinden Seyyâre bint ʿAbdullâh nâm ḫâtun meclis-i şerʿde biʾl-fiʿl vaṣî olan Muṣṭafa bin ʿAlî maḥḍarında biʾṭ-ṭavʿ veʾr-rıḍâ iḳrâr ve iʿtirâf idüp bundan aḳdem zevcüm olup vefât iden ʿİnâyetullâh'ıñ benden olan ṣaġîr oġlı Ḥasan'a mezbûr Muṣṭafa vaṣî olduġı ecelden cümle muḫallefâtına vâḍiʿüʾl-yed olup bana ʿâid olan ṣemen ḥiṣṣemi almazdan muḳaddem ṣaġîr mezbûr Ḥasan daḫi fevt olup verâṣeti baña ve ṣaġîr-i mezbûruñ cedd-i ṣaḥîḥ-i olup meẕkûr Muṣṭafa'nıñ babası merḳūm ʿAlî ṭarafından şerʿan vekâleti ṣâbite olduḳdan soñra vekâlet-i ḥiṣṣe-i şerʿiyyesin ḳabḍ ve ḍabṭ eyleyüp zevcüm müteveffâ-yı merḳūm ʿİnâyetullâh oġlum Ḥasan'ıñ muḫallefâtlarından baña ʿâide ve râciʿe olan ḥiṣṣelerüm muḳābelesinde ʿalâ sebîliʾt-ticâre yigirmi biñ aḳçeyi biʾt-tamâm veʾl-kemâl mezbûr Muṣṭafa yedinden alup ḳabḍ idüp mîrâṣa müteʿalliḳ daʿvâdan ẕimmetini ibrâʾ-yi ʿâmmla ibrâ ve ḥaḳḳımı isḳāt eyledüm. Eger min baʿd benden müteveffeyân-ı merḳūmânıñ muḫallefâtına müteʿalliḳ daʿvâ ṣudûr iderse ʿindeʾş-şerʿiʾş-şerîf olmaya didükde muḳırr-ı merḳūmuñ vech-i meşrûḥ üzere biʾl-müvâcehe taṣdîḳ olındı. Taḥrîren fî avâḫir-i Ẕiʾl-ḥicce. (Veṣâyet, mîrâṣ, vekâlet ve ibrâʾ)

Şuhûdüʾl-ḥâl: el-Ḥâc Çelebi b. Perî, Es-Seyyid Meḥemmed b. İsmaʿîl, Ḥâcı Yûsuf b. Ṭurḫâce, Ḥâcı Bâlî b. Yûsuf, Seydî b. Ḫalîl, Meḥmed b. el-Ḥâc ʿAlî, Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed b. ʿAbdullâh.

979. Anadolı'da vâḳiʿ cizye-i yave-i kübrân(?) muḳāṭaʿasından sene ve beytüʾl-mâlına bir vech-i iltizâm-ı emîn olan Muṣallî Çelebi bin Aḥmed meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu ḥâmilüʾl-kitâb Muḥammed bin ʿAbdullâh maḥḍarında iḳrâr ve iʿtirâf idüp sene tisʿa ve elf Ẕiʾl-ḳaʿdesiniñ yigirmisinde sene tamâmına dek Mudanya ve Gemlik Ḳaḍılıḳlarında vâḳiʿ olan abıḳ-ı kefereniñ cizyelerin ve beytüʾl-mâlların ve bâd-ı ḥavâların ḳadîmüʾl-eyyâmdan ḍabṭ ve taṣarruf itdükler üzere merḳūm Muḥammed'e otuz biñ fıḍḍî râyic fiʾl-vaḳt aḳçeye der-ʿuahde eyledüm. Baʿdeʾl-yevm ẕikrolınan ḳaḍılıḳlarda vâḳiʿ olan muḳāṭaʿalarda meẕkûr Muḥammed'in târîḫ-i mezbûr tamâmına dek mutaṣarrıf ola didükden soñra merḳūm Muḥammed biʾl-müvâcehe taṣdîḳ itdükden soñra merḳūm Muḥammed'iñ zevcesi olan Ṣafiyye bint Bâlî nâm ḫâtun ḥâḍır olup emr ve ḳabûli ḥâviye kefâletiyle meblaġ-ı merḳūma kefîl oldum deyu mâ hüveʾl-vâḳiʿ biʾṭ-ṭaleb ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i Ẕiʾl-ḥicce li-sene tisʿa ve elf. (Muḳāṭaʿa ve beytüʾl-mâl emîri)

Şuhûd: ʿAlî Beg Et-Toḳatî, ʿAbdî Beg b. ʿAbdullâh, Ḥaydar b. ʿAbdullâh, İlyâs b. İskender, Malḳoc, Meḥmed b. ʿAbdullâh.

88B

980. Bulûġa müteḥammil sinde olup bulûġa muʿarrif olan Muḥammed bin Ḥüseyin nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu ḥâmil-i kitâb Ḥaydar bin ʿAbdullâh maḥḍarında iḳrâr ve iʿtirâf idüp Maḥmiye-i Brusa'da Bezzâaistân ḳurbında olan ḥaffâflar içinde vâḳiʿ olup bir ṭarafı Ḥüseyin Bâlî dükkânı ve bir ṭarafı Receb dükkânı ile ve ṭarîḳ-i ʿâmmla maḥdûd olup ayda on beş aḳçe icâre-i müʾeccele ile mutaṣarrıf olduġumuz bir bâb dükkânıñ ḥaḳḳ-ı ḳarârını ve taṣarrufını mütevellîsî maʿrifeti ile mezbûr Ḥaydar'a tefvîḍ idüp muḳābele-i tefvîḍden merḳūm Ḥaydar'dan beş biñ aḳçeyi alup ḳabḍ eyledüm. Dükkân-ı meẕkûruñ mâh be-mâh icâre-i müʾeccelesini cânib-i vaḳfa edâ idüp keyfe mâ yeşâʾ ve yeḫtâr mutaṣarrıf ola didükde muḳırr-ı merḳūmuñ iḳrâr-ı meşrûḥını muḳarrun-lehüʾl-mesfûr vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve ḳabûl idüp ġıbbeʾṭ-ṭaleb ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (Tefvîḍ-i ḥaḳḳ-ı taṣarruf)

Şuhûdüʾl-ḥâl: Muṣṭafa b. ʿAlî, el-Ḥâc Meḥmed b. Meḥmed, el-Ḥâc Sefer b. ʿAbdullâh, ʿAlî b. Meḥmed, el-Ḥâc b. Meḥmed, Meḥmed b. ʿAbdullâh.

981. Ṣarḫanlı cemâʿati yörüklerinden olup bundan aḳdem müteveffâ olan Budaḳ bin Ḥüseyin nâm kimesneniñ Ḥasan ve ʿÖmer nâm ṣaġîrleriniñ vâlideleri ve vaṣî-i

şerʿîleri olan Cemîle ibneti Ḳovadça nâm ḫâtun meclis-i şerʿ-i şerîfde yetîmân-ı mezbûrânıñ ḳıbel-i şerʿden nâẓırı olan işbu ḥâmil-i kitâb el-Ḥâc Bayram bin Ḥasan maḥḍarında iḳrâr ve iʿtirâf idüp yetîmân-ı mezbûrâna müteveffâ-yı mezbûr Budaḳ'dan irsle intiḳāl idüp beynimizde ʿadedi ve semeni maʿlûm olan ḳoyunlarını mezbûr el-Ḥâc Bayram neẓâreti ḥasebiyle mezbûr el-Ḥâc Bayram yedinden biʾt-tamâm veʾl-kemâl aldum, ḳabḍ eyledüm. Meblaġ-ı merḳūmda nâẓır-ı mezbûr el-Ḥâc Bayram'ıñ zimmetinde bir aḳçe ve bir ḥabbe bâḳī ḳalmayup meblaġ-ı merḳūma müteʿalliḳ olan daʿvâdan zimmetini ibrâʾ-yi ʿâmmla ibrâ eyledüm didükde muḳırr-ı merḳūme Cemîle'niñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârını mezbûr el-Ḥâc Bayram biʾl-müvâcehe taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idicek mâ hüveʾl-vâḳiʿ ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i Ẕiʾl-ḥiccetiʾl-ḥarâm sene tisʿa ve elf. (Neẓâret ve ibrâʾ)

Şuhûd: Yûsuf b. ʿAlî, İbrâhîm b. ʿAlî, Mûsa b. Cânḳulı, Velî b. Meḥmed, İbrâhîm b. Maḥmûd, Ḥâcı Aydın b. Ḥamza, Ḥüseyin b. Ṭurġuṭ, Muṣṭafa b. Cânḳulı, Ḥâcı Emre b. Ḥâcı Ḫıḍır, Muṣṭafa b. Yûsuf, Arslan b. ʿAbdullâh ve ġayrihim.

982. ……hâkim, Alaca Mescit mahallesinden babası vefat eden Mahmut kızı Fatma isimli küçük çocuğun nafaka, kisve ve diğer gerekli ihtiyaçları için terbiye ve bakımında olan teyzesi Ali kızı Şehzade'nin talebiyle çocuğa mezkûr babasından intikal eden maldan vasisinin üzerine bu tescil tarihinden itibaren Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden günlük 5 dirhem belirleyip takdir etti. Akabinde hâkim, ismi geçen Şehzade'ye ihtiyaç duyduğunda borç almasına ve tahsil imkanını elde ettiği zaman ilgili şahsa müracaat etmesine izin verdi. Bu belirleme ve izin verme sahih ve şer'îdir. İlgili hüküm gerçekleşti. (Mahkeme tarafından küçük çocuğun nafakasının belirlenip takdir edilmesi)

Şâhitler: Nurullah Bey b. Ali er-râcil, Zin b. Mehmet, Arslan b. Abdullah, Hüseyin b. İsa, Mustafa b. Yusuf ve Kâdı Hüseyin Efendi.

983. Vilâyet-i Ḳaraman'dan Ḥâcı ʿAlî bin Muḥammed nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu ḥâmilüʾl-kitâb Celili veled-i İsaḳ nâm yahûdî maḥḍarında iḳrâr ve iʿtirâf idüp bundan aḳdem mezbûr Ḫalîli'ye çekisi altışar yüz otuzar aḳçeye olmaḳ üzere doḳsan bir çeki cemʿan elli yedi biñ üç yüz aḳçeyi mezbûr Celili yedinden biʾt-tamâm veʾl-kemâl aldum, ḳabḍ eyledüm. Meblaġ-ı merḳūmdan mezkûr Ḫalîlî zimmetinde bir aḳçe ve bir ḥabbe bâḳī ḳalmayup meblaġ-ı merḳūma müteʿalliḳ olan daʿvâdan zimmetin ibrâʾ-yi

ʿâmmla ibrâ eyledüm didükde muḳırr-ı merḳūm el-Ḥâc ʿAlî'niñ iḳrârını mesfûr Ḫalîlî taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idicek mâ hüveʾl-vâḳiʿ ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (Beyʿ ve ibrâʾ)

Şuhûd: Meḥmed Çelebi b. el-Emîn, ʿAbdî b. Meḥmed, Meḥmed b. Yûsuf, Meḥmed b. Yûnus, Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed b. Ḥüseyin, Zeynî b. Meḥmed, Arslan b. ʿAbdullâh.

984. Kayıtta imzası bulunan hâkim, Bursa vilayetinin mahallelerinden Alaca Mescit mahallesinden babası vefat eden Mahmut kızı Fatma isimli küçük çocuğa onun babası tarafından intikal eden mallarının zaptı için vasiye ihtiyacı olduğu nedeniyle işbu kayıt sahibi Ali oğlu Üveys'i vasi tayin etti. O da bu vesayeti kabul edip yerine getirmeyi üstlendi. Bu tayin ve kabul sahih ve şer'îdir. (Babası vefat eden küçük çocağa mahkeme tarafından vasi tayin edilmesi)

Şâhitler: Nurullah Bey b. Ali er-râcil, Zeyni b. Mehmet, Arslan b. Abdullah, Hüseyin b. İsa, Mustafa b. Yusuf ve Kâdı Hüseyin Efendi.

89A

985. Brusa maḥallâtından Ḳız Yaʿḳūb Maḥallesi'nde sâkin Muṣṭafa b. Meḥmed nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu ḥâmilüʾl-kitâb Balıḳcızâde dimekle maʿrûf Meḥmed bin Muṣṭafa maḥḍarında biʾṭ-ṭavʿ veʾr-rıḍâ iḳrâr-ı ṣaḥîḥ-i şerʿî ve iʿtirâf-ı ṣarîḥ-i merʿî idüp maḥalle-i meẕkûrede vâḳiʿ cevânib erbaʿası İsḥaḳ bin Meḥmed ve Meḥmed Beg bin ʿAbdullâh ve Faḫrî bint Bâlî mülkleriyle ve ṭarîḳ-i ʿâmmla maḥdûd olup üc bâb süflâ evleri ve bir ṣofayı ve serdâbı ve ḫâbiye-i mâʾî ve muḥavvaṭayı ve bir ḳıṭʿa bâġı ḥâvî olup müteveffâʾ-yi mezbûr babamdan baña ve vâlidem Sitem nâm ḫâtuna irsle intiḳāl iden mülk-i menzili bundan aḳdem vâlidem mesfûre Sitem merḳūm Meḥmed'e on bir biñ aḳçeye beyʿ-i bâtle beyʿ idüp ḳabḍ-ı semen ve teslîm-i mebîʿ eylemiş idi. Ḥâlâ vâlidemiñ ẕikrolınan beyʿini ben daḫi ḳabûl idüp menzil-i meẕkûrı merḳūm Meḥmed'e on bir biñ aḳçeye beyʿ-i bâtle beyʿ idüp semen-i merḳūmdan ḥiṣṣe-i şerʿiyyemi ḳabḍ idüp teslîm-i mebîʿ eyledüm didükde muḳırr-ı merḳūmuñ iḳrâr-ı meşrûḥını muḳarrun-leh el-mesfûr vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve ḳabûl idüp ġıbbeʾṭ-ṭaleb ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (Beyʿ bât)

Şuhûd: İsḥâḳ ʿAlî b. İbrâhîm, Ḫalîl b. İbrâhîm, Ḥasan b. Ḥüseyin, Çavuş Aḥmed b. Ramaḍân, İbrâhîm Dede b. Muṣṭafa, Ḫalîl b. Naẓar, Es-Seyyid ʿAbdülkerîm b. Es-Seyyid Yûsuf, Ḥasan Dede b. Meḥmed, Küçük Meḥmed, el-Ḥâc Ḥasan b. Bâlî, Ḥasan Çelebi b. Bâlî, Muṣṭafa Çelebi b. Ḥüseyin, ʿAlî b. Ḳāsım, Meḥmed b. ʿAbdullâh, el-Ḥâc ʿAlî, el-Ḥâc Behrâm b. ʿAbdullâh, Maḥmûd b. Yaḥya, Ḫıḍır b. Yaḥya.

986. Ali oğlu Mustafa isimli şahıs meclis-i şer‘-i şerîfte ikrar ve itiraf etti: İşbu kayıt sahibi, Abdullah kızı Seyyare’ye mülkiyeti kendine ait ve bu satım akdinin gerçekleşmesine kadar elinde ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin mahallelerinden Çakırağa mahallesinde olup bir alt kat oda, su varili ve avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden yıllık bir dirhemdir. Yerleşim mekânı, Satı’nın mülküne, Mustafa’nın mülküne, Çalık diye bilinen şahsın mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını ihtiva ettiği bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, yukarıda vasfı zikredilen dirhem üzerinden 6000 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Alıcı yerleşim mekânını ve satıcı ise semeni teslim almıştır. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer‘î, net ve mer’î olup mezkûr müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Zilhicce ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Seyyid Mahmut b. Seyyid İsmail, Hacı Halil b. Peri, Hacı Bali b. Yusuf, Hacı Yusuf, Dur Hâce Seydi b. Halil ve Mehmet b. Hacı Ali.

987. Brusa sâkinlerinden Aḥmed bin Ḥüseyin nâm kimesne ṭarafından aṣâleten ve ḳarındaşı Muṣṭafa ṭarafından Maḥmûd bin İbrâhîm ve Aḥmed bin Selîm şehâdetleriyle beyʿ-i âtî içün vekâleti ṣâbite olduḳdan soñra vekâleten meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu ḥâmilüʾl-kitâb Meḥmed bin Mürüvvet maḥḍarında iḳrâr ve iʿtirâf idüp maḥmiye-i mezbûreye tâbiʿ Ġāzî Ḫüdâvendigâr ḳurbında Südlice Pınârı dimekle maʿrûf mevẓiʿde vâḳiʿ cevânib-i erbaʿası imâm ve ṭarîḳ-i ʿâmmla maḥdûd olup yılda otuz aḳçe muḳāṭaʿası olup babamuz mezbûr Ḥüseyin'den irsle intiḳāl iden kestâne bâġçesin bi-cümletiʾl-ḥudûd ve kâffetüʾl-ḥuḳūḳ ṣâḥib-i arḍ maʿrifetiyle mezbûr Maḥmûd aṣâleten ve vekâleten iki biñ fıḍḍî râyic fiʾl-vaḳt aḳçeye beyʿ-i bâtle beyʿ idüp ḳabḍ-ı semen ve teslîm-i mebîʿ ḳıldum

didükde mâ hüveʾl-vâḳiʿ ḳayd-ı sicil oldı. Taḥrîren fî avâḫir-i Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (Beyʿ bât)

Şuhûd: Meḥmed b. Süleymân, İbrâhîm b. el-Ḫayyâṭ, el-Ḥâc Ḫayreddîn b. Ebûbekir, Ḥâcı ʿAlî b. Naṣûḥ, Meḥmed b. ʿAlî, Muṣliḥuddîn b. Yûsuf.

988. Brusa sâkinlerinden ʿAbdülḳādir bin el-Ḥâc Meḥmed nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu ḥâmilüʾl-kitâb el-Ḥâc Yûsuf bin ʿAlî, maḥḍarında biʾṭ-ṭavʿ veʾr-rıḍâ iḳrâr ve iʿtirâf idüp maḥmiye-i mezbûre maḥallâtında Pazar Maḥallesi'nde vâḳiʿ olup cevânib-i erbaʿası Ḫâce Bâlî ve Ḫâce ʿÎsa ve merḳūm Ḥâcı Yûsuf mülkleri ile ve ṭarîḳ-i ḫâṣṣ ile maḥdûd olan menzili bundan aḳdem vâlidem Ümmî ibnetüʾl-ḥâc Muḥammed nâm ḫâtun mülk-i müşterâmdur deyu mezbûr Ḥâcı Yûsuf'a doḳuz biñ aḳçeye beyʿ eyledüginde baʿdehu ẕikrolınan menzil benim babamdan müntaḳil mülk-i mevrûṯumdur. Beyʿ olınduġına rıḍâm yoḳdur deyu merḳūm Ḥâcı Yûsuf'da daʿvâ ve ṭaleb idüp mâbeynümüzde münâzaʿât-ı keṯîre vâḳıʿa olmış idi. El-ḥâle hâẕâ muṣliḥûn tavassuṭ idüp mâbeynümizi iki biñ beş yüz aḳçeye muṣâlaḥa eyleyüp bedel-i ṣulḥ olan iki biñ beş yüz aḳçeyi merḳūm Ḥâcı Yûsuf yedinden biʾt-tamâm veʾl-kemâl alup ḳabḍ idüp menzil-i mezbûre müteʿalliḳ daʿvâdan mezbûr el-Ḥâc Yûsuf'uñ ẕimmetini ibrâʾ-yi ʿâmmla ibrâ ve terk-i daʿvâ eyledüm. Eger bir daḫi benden daʿvâ ṣudûr iderse ledeʾl-ḥükkâmiʾl-kirâm mesmûʿa ve maḳbûle olmaya didükde muḳırr-ı merḳūm ʿAbdülḳādir'iñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârın meẕkûr el-Ḥâc Yûsuf ṭalebiyle ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (Beyʿ, muṣâlaḥa ve ibrâʾ)

Şuhûd: Ḥâcı Pür Ḳalem b. el-Ḥâc Ebûbekir, Meḥmed b. Ḥasan el-İmâm, Durmış eş-Şerbetî, Dost ʿAlî, Süleymân Beg b. Yaḥya.

89B

989. Tüccâr ṭâifesinden işbu ḥâmilüʾl-kitâb el-Ḥâc Perviz bin ʿAbdullâh meclis-i şerʿde Maḥmiye-i Brusa ʿAṭṭârlarından el-Ḥâc Ḥüseyin bin ʿÎsa ve oġlı Muḥarrem maḥḍarlarında iḳrâr ve iʿtirâf idüp mezbûrlara vech-i iştirâk ṣafḳa-yi vâḥide ile yüz vaḳiyye çivid beyʿ eyledüm. Her vaḳiyyesi üçer yüz aḳçeden cemʿan otuz biñ aḳçe olur. Meblaġ-ı merḳūme işbu sene ʿaşere ve elf mâh-ı Muḥarremîniñ ġurresinda üç yüz gün tamâmına dek vaʿde virdüm didükde bâyiʿ-i mezbûruñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârın müşteriyân-ı mezbûrân biʾl-müvâcehe taṣdîḳ ve ḳabûl eyledüklerinden soñra iḳrâr ve

iʿtirâf idüp mezbûr el-Ḥâc Perviz'den ber vech-i iştirâk ṣafḳa-yi vâḥide her vaḳiyyesi üçer yüz aḳçeye olmaḳ üzere yüz vaḳiyye çivid iştirâ eyledük. İşbu mâh-ı Muḥarrem'iñ ibtidâsından üc yüz gün tamâm olduḳda ṣemen merḳūm otuz biñ aḳçeyi mezbûr el-Ḥâc Perviz'e edâ idelüm didüklerinde mâ hüveʾl-vâḳiʿ mezbûr el-Ḥâc Perviz ṭalebiyle ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (Beyʿ bin-nesîe)

Şuhûd: Emrullâh b. Ḫıḍır, Aḥmed b. Maḥmûd, Rıḍvân b. ʿAbdullâh, Meḥmed b. ʿAbdülʿazîz, Ḥüseyin Çavuş b. ʿÎsa, Meḥmed b. Cumʿa, Ḥüseyin Efendi el-Ḳāḍî, Muṣṭafa b. Yûsuf ve ġayrihim.

990. Tüccâr ṭâifesinden el-Ḥâc Perviz bin ʿAbdullâh meclis-i şerʿde Maḥmiye-i Brusa ʿAṭṭârlarından Emrullâh bin Ḫıḍır ve Aḥmed bin Maḥmûd ve Rıḍvân bin ʿAbdullâh ve Meḥmed bin ʿAbdülʿazîz maḥḍarlarında iḳrâr idüp mezbûrlara ber vech-i iştirâk elli ṣûret vaḳiyye çivid beyʿ eyledüm. Üçer yüz aḳçeden cemʿan on altı biñ iki yüz aḳçe olur. İşbu ʿaşere ve elf mâh-ı Muḥarrem'iñ ġursinden üç yüz gün tamâmına dek vaʿde virdüm didükde anlar daḫi ḳabûl idüp mâ hüveʾl-vâḳiʿ ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (Beyʿ bin-nesîe)

Şuhûd: el-Ḥâc Ḥüseyin b. ʿÎsa, Naṣûḥ, Muḥarrem ibnüʾl-ḥâc, ʿAlî, Ḥasan Çavuş, Meḥmed b. Cumʿa.

991. Tüccâr ṭâifesinden Perviz bin ʿAbdullâh meclis-i şerîfde Maḥmiye-i Brusa ʿAṭṭârlarından Maḥmûd bin ʿAbdullâh ve ʿAbdurraḥman Çelebi ibni Meḥmed ve Yaḥya bin Dervîş ve Şerefeddîn bin Dervîş ve Muṣṭafa bin el-Ḥâc ʿAlî maḥḍarlarında taḳrîr-i kelâm ve iʿtirâf idüp mezbûrlara ṣafḳa-yi vâḥide ile ber vech-i iştirâk ḳırḳ sekiz vaḳiyye çivid beyʿ eyledüm. Her vaḳiyyesi üçer yüz aḳçeden cemʿan on dört biñ dört yüz aḳçe ider. Meblaġ-ı merḳūma işbu sene ʿaşere ve elf mâh-ı Muḥarremin'iñ ġurresinden üç yüz gün tamâmına dek vaʿde virdüm didükde mâ hüveʾl-vâḳiʿ ḳayd-ı sicil oldı. Taḥrîren fî avâḫir-i şehri Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (Beyʿ bin-nesîe)

Şuhûd: Emrullâh b. el-Ḥâc Ḫıḍır, Aḥmed b. Maḥmûd, Rıḍvân b. ʿAbdullâh, Ḥasan Çavuş b. ʿÎsa, el-Ḥâc Ḥüseyin b. ʿÎsa, Aḥmed b. Maḥmûd, Naṣûḥ b. Nebî, Meḥmed b. Cumʿa, Muṣṭafa b., Arslan b. ʿAbdullâh.

991. Ḳaḍâ-yi Aṭranus muḍâfâtında İmer nâm ḳarye sâkinlerinden Bâlî bin Süleymân ve Ḳafḳ nâm ḳaryede sâkin el-Ḥâc Ḳocı bin Yûnus ve ḳarye-i Ḳayılar'dan Muḥarrem Faḳīh bin ʿAlî ve ḳarye-i Demürci'den El-Ḥâc Selîm ve ḳarye-i Kedekveyrân'dan Ḥamza bin Muṣṭafa ve ḳarye-i Ḳaracalar'dan Meḥmed bin Ḫıḍır ve ḳarye-i Begdemürler'den Bâlî bin Erdemil ve Ballısarây nâm ḳaryeden İlyâs bin Ḫıḍır ve Bekçe nâm ḳaryeden Meḥmed bin Maẓlûm ve ḳarye-i Barḥan'dan ʿAbdî bin Velî ve sâyir Ḳaraahâlîsi ṭaraflarından ḫuṣûṣî âtiʾẕ-ẕikr içün vekîl olup vekâleti Kedekveyrân nâm ḳaryeden Bâlî bin Aḥmed ve Ḳaraḳız nâm ḳaryeden İlyâs Dede bin Ḫâce şehâdetleriyle ṣâbite olan Ṭura Ḫâce bin Ḥüseyin meclis-i şerʿ-i şerîfde Maḥmiye-i Brusa'da merḥûm el-Ḥâc Yaʿḳūb ḳaḍâ-yi mezbûr fuḳarâsınıñ ʾavârıḍı içün vaḳfeyledügi elli biñ akçeniñ mütevellîsi olan el-Ḥâc Meḥmed bin Ḫıḍır maḥḍarında biʾl-vekâle iḳrâr ve iʿtirâf idüp vâḳıf-ı mezbûr ẕikrolınan elli biñ akçeniñ rıbḥı ḳaḍâ-yi meẕkûr fuḳarâsınıñ ʾavârıḍı içün şarṭ eylemiş idi. Ḥâlâ meblaġ-ı merḳūmuñ tisʿa ve elf senesinde ḥâṣıl olan rıbḥinden iki biñ yüz akçeyi fıḍḍî muḥâsebe mütevellî-i mesfûr el-Ḥâc Meḥmed yedinden biʾt-tamâm veʾl-kemâl vekâletim ḥasebiyle alup ḳabḍ eyledüm didükden soñra Maḥmiye-i Brusa maḥallâtından Sarâyoġıl Maḥallesi'nde sâkin olan el-Ḥâc İbrâhîm bin Ṭura Ḫâce daḫi ḥâḍır olup vekîl-i merḳūm Ṭura Ḫâce mablaġ-ı mezbûrı ḳaḍâ-yi meẕkûr fuḳarâsınıñ ʾavârıḍına teslîm itmez ise ḍâmin olayum didükde mâ hüveʾl-vâḳiʿ ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i şehri Ẕiʾl-ḥiccetiʾl-ḥarâm sene tisʿa ve elf. (Vekâlet, vaḳıf, akçe ve ḍamânet)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Celîl, Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed Çelebi b. Aḥmed el-Kâtib, Aḥmed Çelebi b. el-Kâtib, Kâtibüʾl-ḥurûf b. Es-Seyyid Ḥasan.

90A

992. Maḥmiye-i Brusa maḥallâtından Dâye Ḫâtun Maḥallesi'nde sâkin olan ʿAlî bin Ḫüdâvirdi meclis-i şerʿ-i şerîfde taḳrîr-i kelâm idüp Ḫâdim olan el-Ḥâc Aḥmed nâm kimesneniñ çardaḳınıñ bençeresi benim ḥavlumuñ içine müşerref olup benim mülk-i menzilüme ḥavâlesi vardur. Ḳıbel-i şerʿ-i şerîfden üzerine varılup ḍararı müşâhade olınduḳdan soñra defʿ olınmaḳ ṭaleb iderüm didükde ḳıbel-i şerʿden Mevlânâ Muḥammed bin Aḥmed ve ḫâṣṣa miʿmârı olan el-Ḥâc İbrâhîm irsâl olınup ẕeyl-i kitâbda esâmîsi meṣṭûrûn olan müslümânlar ile maḥall-i meẕkûra varılup naẓar olınduḳda fiʾl-vâḳiʿ merḳūm el-Ḥâc Aḥmed'iñ çardaḳınıñ pençeresi müddeʿî-i mezbûr ʿAlî'niñ ḥaremine müşerref olup ḍararı olduġı muḥaḳḳaḳdur. El yetmişeyecek yerde taḥta dîvâr binâ itmekle

ẕikrolınan ḥavâle defʿ olur deyu miʿmâr el-Ḥâc İbrâhîm ve ehl-i vuḳūf müslümânlar ḫaber virdüklerini Mevlânâ'yı müşârun-ileyh maḥallinde taḥrîr idüp gelüp meclis-i şerʿ-i şerîfde ḫaber virmegin mâ hüveʾl-vâḳiʿ ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (Ḳomşı ḥuḳūḳı)

Şuhûd: Maḥmûd b. Ḥasan, Meḥmed b. Şaʿbân, Es-Seyyid Ḥasan b. ʿAbdullâh, Keyvân b. ʿAbdullâh ve ġayrihim.

993. Muhammet oğlu İbrahim isimli şahıs ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Hızır oğlu Mustafa'ya mülkiyeti kendine ait ve bu satım akdinin gerçekleşmesine kadar elinde ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin mahallelerinden Bahadır Ağa mahallesinde olup bir alt kat oda, sofa, iki tane su varili ve avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Muhammet oğlu Ahmet'in mülküne, bir tarafı Medine-i Münevvere Vakfı'na ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını ihtiva ettiği bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 5500 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Alıcı yerleşim mekânını ve satıcı ise semeni teslim almıştır. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer‘î, net ve mer'î olup mezkûr müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Zilhicce ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Hacı Ali b. İmam, Keyvan b. Abdullah, Korey b. Cafer, Mehmet b. Mürüvvet el-Kayyım, Selman Halife b. Resul, Hacı Mustafa b. Cafer, Hacı Halil b. Ebu Bekir, Mustafa b. Yusuf ve Mehmet b. Murat.

994. Aşağıda zikredilecek olan bey‘ akdinin ikrarı için Abdullah kızı Şirin isimli kadın tarafından şer‘î vekil tayin edilen ve vekaleti Seydi oğlu Hacı Haydar ve Şükrullah oğlu Muharrem Çelebi'nin şahitlikleriyle sabit olan Yusuf oğlu Hızır Halife isimli şahıs ikrar ve itiraf etti: İsmi geçen müvekkilesi, işbu kayıt sahibi, Hacı Mehmet oğlu Mustafa Çelebi'ye mülkiyeti kendine ait ve bu satım akdinin gerçekleşmesine kadar elinde ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin mahallelerinden Reyhan Paşa mahallesinde olup iki alt kat oda, önünde bir özel oda ve altında ahır olan bir üst kat oda, kârhâne (işyeri) diye tabir edilen diğer bir alt kat oda, bir özel oda, serdâb,

kapının üstünde olan diğer bir özel oda, sofa, iki yerde su varili ve iki fırını içermektedir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası 72 dirhemdir. Yerleşim mekânının bir tarafı Mustafa'nın mülküne, bir tarafı İsa Bali Vakfı'na ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını ihtiva ettiği bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, bütün ihtiyaçlar için rayiç olan Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 40000 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Alıcı yerleşim mekânını ve satıcı ise semeni teslim almıştır. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer‘î, net ve mer'î olup mezkûr müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Zilhicce ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: İsmi geçen mahallenin imamı Abdi Çelebi b. Nasrullah, Mustafa Çelebi b. Ali, Ali Çelebi b. Hacı Halil, Mahmut Bey b. Butta, Hacı Vildan b. Hacı İbrahim, Mehmet b. Hacı Vildan, Ahmet Çelebi b. Hüççet, Yusuf Çelebi b. Ali, Cihan b. Ahmet, Muharrem Çelebi b. Şükrullah, Hacı Hamit b. Seydi, kâtip Ahmet b. Mehmet vd.

995. Maḥrûse-i Brusa sâkinlerinden Muṣṭafa bin ʿAbdullâh el-İmâm nâm kimesne meclis-i şerʿ-işerîfde işbu ḥâmiletüʾl-kitâb Ḫoyan bint Yûsuf nâm ḫâtun maḥḍarında iḳrâr idüp bundan aḳdem eski aḳçe zamânında mezbûre Ḫoyan'a ḳarḍ ṭarîḳiyle altı yüz aḳçe alup ḥâlâ edâ itmek lâzım geldükde fıḍḍî fetvâ-yı şerîfe dört yüz ceyyid ve cedîd aḳçe virmegin lâzım gelmegin ẕikrolınan dört yüz aḳçeyi mezbûre Ḫoyan'a biʾt-tamâm veʾl-kemâl edâ ve teslîm eyledüm. Mezbûre ile meblaġ-ı merḳūma müteʿalliḳ daʿvâ ve nizâʿim yoḳdur. Eger bir daḫi benden bu ḫuṣûṣa daʿvâ ṣudûr olursa mesmûʿ olmaya didükde mâ hüveʾl-vâḳiʿ ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i şehri Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (Ḳarḍ)

Şuhûd: Aḥmed b. ʿAbdullâh, Rıḍvân b. ʿAbdullâh, Muṣṭafa b. Yûsuf, Ḥüseyin b. ʿAbdullâh, İbrâhîm b. Yaḥya ve ġayrihim.

90B

996. Aşağıda zikredilecek olan bey‘ akdi ve kabz-ı semenin ikrarı için karısı İlyas kızı Fatma tarafından vekil tayin edilen ve vekaleti Seyyid Mehmet oğlu Seyyid Selman ve Ali oğlu Kurt'un şahitlikleriyle sabit olan Abdullah oğlu Müzemmil Bey isimli şahıs ikrar ve itiraf etti: İsmi geçen müvekkilesi, işbu kayıt sahibi, Süleyman Bilal oğlu

Abdi Çelebi'ye mülkiyeti kendine ait ve bu satım akdinin gerçekleşmesine kadar elinde ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin mahallelerinden Alacahırka mahallesinde olup iki alt kat oda, bir özel oda, ortak su varili, avlu ve tuvaleti içermektedir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 10 dirhemdir. Yerleşim mekânı, Kurtoğlu'nun mülküne, Seyyid Süleyman'ın mülküne ve ismi geçen mahallenin vakfına ve İlyas kızı Hani'nin mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânını ihtiva ettiği bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, vasfı zikredilen dirhem üzerinden 4200 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Alıcı yerleşim mekânını ve satıcı ise semeni teslim almıştır. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer'î, net ve mer'î olup mezkûr müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Zilhicce ayında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Piran Halife el-İmam(?), Hacı İbrahim b. Hacı Mustafa, Hüseyin b. Abdullah, Mehmet Çelebi b. Şica ve Zeyni b. Mehmet.

997. Dergâh-ı ʿÂlî Yeñiçerileri'nden işbu ḥâmilüʾl-kitâb Naṣûḥ Beg bin Yûsuf meclis-i şerʿ-i şerîfde taḳrîr-i daʿvâ idüp Maḥmiye-i Brusa'da Ḥişârḳapusı dâḫilinde vâḳiʿ olup üc ṭarafı ṭarîḳ-i ʿâmmla ve bir ṭarafı Ḳāḍı Meḥmed Efendi mülkiyle maḥdûd olup Şâhin Lala Vaḳfi'ndan Boġça Fırını dimekle maʿrûf olan fırını mutaṣarrıf olan Ḳurd nâm kimesne medyûn olup cilâ-yı vaṭan itmekle ẕikrolan fırını mütevellîsi Es-Seyyid İbrâhîm yedinden yedi biñ fıḍḍî râyic fiʾl-vaḳt ʿOṩmânî aḳçe icâre-i muʿaccele alup mâh be-mâh ḳırḳ beş aḳçe icâre-i müeccele ile icâre idüp elüme mumḍî ve maḫtûm virmişdür. Naẓar olınup ber mûcib-i teẕkire ḳıbel-i şerʿden daḫi ḥüccet-i ṭaleb iderün deyu vaḳf-ı meẕkûruñ biʾl-fiʿl mütevellîsi olan Es-Seyyid İbrâhîm imḍâsıyla mümḍâh ve maḫtûma teẕkire ibrâz idüp maḍmûnına naẓar olınduḳda fiʾl-vâḳiʿ maḍmûn teẕkire-i merḳūma mezbûr Naṣûḥ Beg taḳrîrine muvâfıḳ olup ber mûcib-i teẕkire bu veṩîḳa biʾṭ-ṭaleb ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (İcâre-i muʿaccele ve müeccele)

Şuhûd: Mefḫarüʾl-müderrisîn Mevlânâ Es-Seyyid Meḥmed Efendi b. el-Ḥâc Sinân, Mevlânâ ʿAlî Ḫâce b. Aḥmed, Meḥmed b. Aḥmed el-imâm bi-mescid Çırapazarı, Dîvâne Aḥmed b. Maḥmûd, İbrâhîm b. Meḥmed, Gündoġdı, Mevlânâ Aḥmed Çelebi b. Meḥmed el-Mülâzım ve ġayrihim.

998. İşbu ḥâmilüʾl-kitâb Macarîyyüʾl-aṣl açıḳ ḳaşlu, gök gözlü, ṣarı ṣaḳallu mutavassıṭ ḳad İsmaʿîl bin ʿAbdullâh nâm ġulâm bi-ṭarîḳu-iʾl-ibtiyâʿ kendüye vâḍiʿüʾl-yed olan ʿOs̱mân bin Ebibekir nâm kimesneyi meclis-i şerʿ-i şerîfe iḥḍâr ve maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ idüp bundan aḳdem Maḥmiye-i Brusa'da sâkin olup vefât iden el-Ḥâc Kemâlek bin ʿAbdullâh memlûkı olup târîḫ-i kitâbdan yedi yıl muḳaddem ḥâl-i ḥayâtında ve kemâl-i ṣıḥḥatinde beni iʿtâḳ idüp elüme ʿitâḳnâme virmiş idi. Baʿdehu Kütahya cânibine gider iken beni ḳul deyu bir kimesne ṭutup elümden itâḳnâmemi alup beni ḍâbıṭ-ı evâbıḳa teslîm idüp oldaḫi beni Muṣṭafa nâm kimesneye beyʿ idüp mezbûr Muṣṭafa daḫi beni ʿÎsa nam kimesneye beyʿ idüp mezbûr ʿÎsa daḫi merḳūmʿOs̱mân'a beyʿ eylemiş. Muḳaddemen mevlâm el-Ḥâc Kemâl beni Maḥrûse-i Brusa'da iʿtâḳ eyledügine beyyinemüz vardur. Şerʿle istimâʿ olınup mesfûr ʿOs̱mân benden yedini ḳaṣr itmek ṭaleb iderün didükde ġıbbeʾs-suʾâl merḳūm ʿOs̱mân inkâr ile cevâb virmegin müddeʿî-i mezbûrdan daʿvâsına muṭâbıḳ beyyine ṭaleb olınduḳda ʿudûl-i müslimînden Muḥammed Çelebi ibni Şicâʿ ve el-Ḥâc Meḥmed bin Ḥasan ve Ḥasan bin Meḥmed li-ecliʾş-şehâde ḥâḍırûn olup biz şâhidler şehâdet daḫi iderüz ki müddeʿî-i mezbûr İsmaʿîl bundan aḳdem el-Ḥâc Kemâl nâm kimesneniñ ʿabd-i memlûki olup târîḫ-i kitâbdan yedi yıl muḳaddem ḥâl-i ḥayâtında ve kemâl-i ṣıḥḥatinde mezbûr İsmaʿîl iʿtâḳ eylemişdi deyu edâ-yı şehâdet-i şerʿiyye eyledüklerinde şehâdetleri maḳbûl olup ġulâm-ı mezbûruñ ṭalebiyle ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i şehri sene tisʿa ve elf. (Daʿvâ-yı ʿıtḳ-ı ʿabd)

Şuhûd: Budaḳ b. Dursun, Meḥmed Çelebi b. Emrullâh Muḥḍırbaşı, Muṣṭafa b. Yûsuf, Muṣallî b. Meḥmed, Süleymân b. Meḥmed, el-Ḥâc Receb b. Maḥmûd ve ġayrihim.

999. Hasan Paşa mahallesinde oturan Yusuf kızı Selime isimli kadın, kocası Numan oğlu Hasan'dan muhâlea yoluyla nikahta belirlenen müeccel mehri (miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 500 dirhemdir.), iddet nafakası almama ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında boşandı. Bu muhâlea sahih ve şer'îdir. Artık ismi geçen Selime, kocasından ayrılmıştır. Şöyle ki kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her ikisi, bütün dava, husumet, yemin ve taleplerden özellikle mezkûr muhâleaya ilişkin davalardan birbirlerinin

zimmetlerini çekişmeyi ortadan kaldırıcı ve husumete son verici bir şekilde ibra ettiler. (Muhâlea ve ibra)

Şâhitler: Ali b. İbrahim, Ahmet b. Hacı, Mehmet b. Abdi, Ali b. Turgut, Mehmet b. Nebi ve Bayram b. İbrahim.

91A

1000 Ḳaṣaba-yi Mudanya'da sâkine olup mürd olan Reyyana nâm ẕımmiyeniñ babası Yani veled-i Yorgi anası Ozġur bint Krispo nâm ẕımmiler meclis-i şerʿ-i şerîfde müteveffâ-yi mezbûreniñ zevci olan işbu ḥâmil-i kitâb Yani veled-i Apustol nâm ẕımmi maḥḍarında iḳrâr ve iʿtirâf idüp mezbûre Reyyana merd olup verâṯeti bize ve Ersden nâm ṣaġîr oġluna ve Zaferiye ve Balavine nâm ṣaġîretan ḳızlarına münḥaṣıa olup muḫallefâtdan bize ʿâide ve râciʿa olan ḥiṣṣe-i şerʿiyyelerümüzi almadın Mezbûrûn yetimler daḫi vefât idüp mezbûrlarıñ muḫallefâtından daḫi merḳūme Ozġur'a irṣle intiḳāl iden ḥiṣṣesi muḳābelesinde ʿalâ sebîliʾt-teḫârüc Ḳaṣaba-yi mezbûre maḥallâtından Banaye Maḥallesi'nde vâḳiʿ olup mâbeynimizde ʿilm-i şerʿî ile maʿlûm olan menzil ile vezni ve ḳıymeti maʿlûm olan bir gümüş ḳadeḥi mezbûr Yani yedinden alup ḳabḍ idüp mezbûrlarıñ muḫallefâtına müteʿalliḳ daʿvâdan ve nizâʿdan ẕimmetini ibrâʾ-yi ʿâmmla ibrâ ve ḥaḳḳımuzı isḳāt eyledük. Eger min baʿd daʿvâ idersem ʿindeʾş-şerʿ mesmûʿa olmaya deyu muḳırr-ı merḳūmuñ vech-i meşrûḥları üzere ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i şehri Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (Mîrâṯ ve ibrâʾ)

Şuhûd: Aḥmed Efendi b. Naṣûḥ, Maḥmûd b. ʿAbdullâh, Emrullâh Beg b. er-râcil, Maḥmûd b. Yûsuf, Muṣṭafa Bölükbaşı b. Yûsuf.

1001. Ḳaṣaba-yi Mudanya'da sâkin olup hâlike olan Reyyana bint Yani ẕımmiyeniñ zevci olan Yani veled-i Apstol nâm ẕımmî meclis-i şerʿde hâlike-i mezbûreniñ babası Yani veled-i Korki ve anası Uzġurina bint Krispo nâm ẕımmîler maḥḍarında iḳrâr ve iʿtirâf idüp zevcem mezbûre Reyyana hâlike olup verâṯeti merḳūmân Yani'ye ve anası Uzġurina'ya ve Ersden nâm oġlına ve Zafriye ve Balavine nâm ḳızlarına münḥaṣıra olduḳda muḫallefâtından babası mezbûr Yani'ye ve anası mezbûre Uzġurina'ya irṣle intiḳāl iden ḥiṣṣelerini mezbûr almadan Reyyana'nıñ evlâd-ı ṣıġārı daḫi fevt olup mezbûrlarıñ muḫallefâtından ceddesi mezbûre Uzġurina'ya ʿâide olan ḥiṣṣe-i şerʿiyyesi muḳābelesinde ʿalâ sebîliʾt-teḫârüc Ḳaṣaba-yi mezbûrede Nepaye

Maḥallesi'nde vâḳiʿ olup mâbeynimizde ʿilm-i şerʿî ile maʿlûm olan menzili ve miḳdârı ve ḳıymeti maʿlûm bir gümüş ḳadeḥ virdüm. Mezbûrlar daḫi alup ḳabḍ eylediler didükde muḳırr-ı merḳūm Yani'niñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârın muḳarrun-lehuma mesfûrân Yani ve Uzġurina vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ ve taḥḳīḳ idicek mâ hüveʾl-vâḳiʿ ġıbbeʾṭ-ṭaleb ketb olınup yed-i ṭâlibe defʿ olındı. Taḥrîren fî avâḫir-i şehri Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (Mîrâṣ)

Şuhûd: Mevlânâ Aḥmed Efendi b. Naṣûḥ, Maḥmûd b. ʿAbdullâh, Nûrullâh Beg b. ʿAlî er-râcil, Meḥmed b. Yûsuf ve ġayrihim.

1002. Abdi kızı Ayşe isimli kadın ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Ahmet kızı Amine'ye mülkiyeti kendine ait ve bu satım akdinin gerçekleşmesine kadar elinde ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin mahallelerinden mahallelerinden Daye Hatun mahallesinde olup iki alt kat oda üstünde iki özel oda, ahır, serdâb, fırın, su varili, avlu ve tuvaleti içermektedir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 36 dirhemdir. Yerleşim mekânının bir tarafı kısmen ismi geçen mahallenin imamının vakfına ve kısmen ise Hüseyin'in mülküne, iki tarafı Abdullah oğlu Cafer'in mülküne ve diğer bir tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını ihtiva ettiği bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, vasfı zikredilen dirhem üzerinden 18000 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Alıcı yerleşim mekânını ve satıcı ise semeni teslim almıştır. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer‘î, net ve mer'î olup mezkûr müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Zilhicce ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Seyyid Hasan Çelebi b. Seyyid Yahya, Hacı Bostan b. Hacı Mehmet, Seyyid Mehmet b. Seyyid Haydar, diğer Seyyid Mehmet b. Hüseyin, Hacı Mehmet b. Hacı Mustafa, Bostan Çelebi b. Hacı Peri, Hacı Ali b. Şehsvar, Mehmet b. Evliya, Hacı Buta b. Hamza vd.

1003. Oldur ki Fâṭıma bint ʿAbdullâh nâm ḫâtun meclis-i şerʿ-i şerîfde ḥâmilüʾl-kitâb Aḥmed bin Velî maḥḍarında ṭâyiʿa ve râġıbe iḳrâr ve iʿtirâf idüp biʾl-fiʿl zevcüm

olan Meḥmed bin Ḥasan nâm kimesneniñ merḳūm Aḥmed'e iki biñ olan aḳçe deyni olup iḳrârı mûcibince ḥabsolmış idi. Ḥâlâ meblaġ-ı merḳūme emr ve ḳabûli ḥâviye kefâletiyle ben kefîl oldım. Zevcüm mezbûr Meḥmed ḥabsden i'tâḳ olınsın didükde mezbûr Aḥmed daḫi merḳūme Fâṭıma'nıñ vech-i meşrûḥ üzere olan kefâleti ḳabûl idüp zevci merḳūm Meḥmed'i ḥabsden i'tâḳa râḍı olduḳdan soñra ġıbbeʾṭ-ṭaleb bu veşîḳa ber sebîl-i temessük ketbolınup ṭâlibe yedine defʿ olındı. Fî avâḫir-i Ẕiʾl-ḥiccetiʾl-ḥaram sene tisʿa ve elf. (Deyn, ḥabs ve kefâlet)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Muṣṭafa b. Meḥmed, Yûsuf Eşşehîr Bi-onbaşı ve ġayrihim.

1004. Hacı Osman oğlu Musa, Musa oğlu Cafer'in hasmı Abdullah oğlu Perviz'in talebiyle onun nefsine kefil olup mahkemeye hazır etmeyi üstlendi. (Kefalet)

Şâhitler: Mehmet b. Hüseyin ve Arslan b. Abdullah.

91B

1005. Vilâyet-i Ḳaraman'da Ḳaṣaba-yi Ersun sâkinlerinden el-Ḥâc Şeyḫ Meḥmed ibni el-Ḥâc Emrullâh ṭarafından meblaġ-ı âtiʾẕ-ẕikri ḳabḍ ve îṣâle Meḥmed Beg ibni el-Ḥâc İbrâhîm ve el-Ḥâc ʿAbdülbaṣîr ibni Şemseddîn nâm şâhidler aṣâleten..... Meḥmed Beg bin Muṣṭafa ve Manṣûr bin Sefer şehâdetleriyle vekâleti ṣâbite olan Muḥarrem Beg bin el-Ḥâc Nûrullâh meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu ḥâmilüʾl-kitâb ʿAbdülkerîm bin Maḥmûd maḥḍarında iḳrâr idüp müvekkilim mezbûr ʿAbdülkerîm ẕimmetinde mâl-ı muḍârebeden iki yüz ḳırḳ dört kâmil ġuruşı ve fâʾideden on ġuruşı cemʿan iki yüz elli dört ġuruş olup ẕikrolınan ġuruşları vekâletüm ḥasebiyle mezbûr ʿAbdülkerîm'den aldum, ḳabḍ eyledüm didükde vekîl-i mezbûruñ iḳrârını merḳūm ʿAbdülkerîm biʾl-müvâcehe taṣdîḳ idicek mâ hüveʾl-vâḳiʿ ġıbbeʾṭ-ṭaleb ketb ve ḳaydolınup yed-i ṭâlibe defʿ olındı. Taḥrîren fî avâḫir-i Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (Şehâdet, vekâlet ve deyn)

Şuhûd: Mevlânâ İsmaʿîl Çelebi b. el-Ḥâc Ḫalîl, ʿAbdülfettâḥ b. el-Ḥâc Meḥmed, Ṣunʿullâh b. el-Ḥâc Meḥmed, Selmân b., Sefer b. El-Ḥâc İbrâhim, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Muṣṭafa b. Bölükbaşı.

1006. Nureddin oğlu Salih ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Bursa vilayetinin Koca Naip mahallesinden babası vefat eden Cafer kızı Rabia isimli küçük çocuğun vasi-i muhtarı Cafer oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait ve bu satım akdinin gerçekleşmesine kadar elinde ve tasarrufunda olan bir üzüm bağını bey' bi'l-istiğlal tarikiyle satmıştır. Mezkûr vasi, üzüm bağını ismi geçen küçük çocuğun malıyla satın almıştır. Üzüm bağı, Buygurtlu Dede diye bilinen yerin yakınında olup Tokatlı oğlu Hacı Abdi'nin üzüm bağına, Durmuş oğlu Mehmet'in üzüm bağına, Mahmut oğlu Mustafa'nın üzüm bağına ve umumi yola sınırdır. İlgili üzüm bağını ihtiva ettiği bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 15000 dirhemdir. Bu bey' sahih ve şer'îdir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mezkûr vasinin tarafından tasdik edilmiştir. Sonra satıcı sattığı üzüm bağını kiralamak isteyince, alıcı üzüm bağını kabzettikten sonra 1010 yılının Muharrem ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadar belirli bir üçret karşılığında satmıştır. Kira üçreti, yukarıda vasfı zikredilen dirhem üzerinden kira süresince 1875 dirhemdir. Bu kira akdi sahih ve şer'îdir. İlgili ikrar, 1009 yılı Zilhicce ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bi'l-istiğlal)

Şâhitler: Seyyid Mahmut b. Seyyid Veli, Seyyid Nebi b. Hasan, Abdurrahman b. Yunus vd.

1007. Hızır oğlu Mustafa isimli şahıs ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Yahya oğlu Yusuf'a mülkiyeti kendine ait ve bu satım akdinin gerçekleşmesine kadar elinde ve tasarrufunda olan bir üzüm bağını satmıştır. Müşteri, üzüm bağını kendi malıyla kendine satın almıştır. Üzüm bağı, Bursa vilayetinin mahallelerinden Îne mahallesinde olup arsasının mukataası, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 10 dirhemdir. Üzüm bağının bir tarafı Hamza oğlu Mehmet'in üzüm bağına, bir tarafı Mehmet Çelebi Korusu diye bilinen yerde ve diğer iki tarafı umumi ve özel yola sınırdır. İlgili üzüm bağını ihtiva ettiği bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, vasfı zikredilen dirhem üzerinden 6300 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Alıcı yerleşim mekânını ve satıcı ise semeni teslim almıştır. Mukırrın ikrar ve itirafı sahih, şer'î, net ve mer'î olup mezkûr müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Zilhicce ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: İbrahim Efendi b. Abdullah, Hacı Muharrem, Üstad Yeli b. Abdullah, Celah Zade diye bilinen Mustafa b. Mehmet, Mehmet b. Dini ve Oruç b. Ramazan.

1008. Muṣṭafa Beg bin ʿAbdullâh maḥḍarında iḳrâr ve iʿtirâf idüp Ḳaraaġac Maḥallesi'nde vâḳiʿ bir ṭarafı ʿÎsa Beg bin ʿAbdullâh ve bir ṭarafı Toṭzu veled-i Yani ve bir ṭarafı Şınan veled-i Dervîş mülkleri ile ve Destûrḫân Vaḳfı ile maḥdûd olan bir süflâ evi ve bir kârḫâneyi ve bir ġurfayı ve bir ṣofayı ve bir mâʾ-i câriyi müştemil olup yılda beş aḳçe muḳāṭaʿa olup babamuz mezbûr Murâd'dan bize irsle intiḳāl iden mülk-i menzili mezbûr Muṣṭafa Beg'e biñ beş yüz aḳçeye beyʿ-i bât ile beyʿ-i ḳaṭʿî ile beyʿ idüp ḳabḍ-ı semen ve teslîm-i mebîʿ eyledük. Baʿdeʾl-yevm menzil-i merḳūm ḥadd-ı merḳūm Muṣṭafa Beg keyfe mâ yeşâ ve yeḫtâr mutaṣarrıf ola didüklerinde muḳırrân-ı mezbûrânıñ iḳrâr-ı meşrûḥlarını muḳırr Muṣṭafa Beg ṭalebiyle ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i şehri Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (Beyʿ-i bât-ı ḳaṭʿî)

Şuhûd: ʿAlî Beg b. Meḥmed, ʿÎsa Beg b. ʿAbdullâh, Varsalon b. Muṣṭafa, ʿÎsa b. ed-delâl, Meḥmed b. ʿAbdullâh.

1009. Ferhat kızı Raziye isimli kadın, kocası Musa oğlu Mehmet'ten muhâlea yoluyla nikahta belirlenen müeccel mehri (miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 4000 dirhemdir.), iddet nafakası almama ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında boşandı. Bu muhâlea sahih ve şer'îdir. Artık ismi geçen Raziye, kocasından ayrılmıştır. Şöyle ki kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her ikisi, bütün dava, husumet, yemin ve taleplerden özellikle mezkûr muhâleaya ilişkin davalardan birbirlerinin zimmetlerini çekişmeyi ortadan kaldırıcı ve husumete son verici bir şekilde ibra ettiler. İlgili muhâlea ve ibra 1009 yılı Zilhicce ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı (Muhâlea ve ibra)

Şâhitler: Hacı Seydi b. Ahmet, Zülfikar b. Ferhat, Mahmut b. Yusuf, Osman b. İbrahim vd.,

1010. Mustafa oğlu Hacı Musallî ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Mahmut oğlu Mehmet'e mülkiyeti kendine ait ve bu satım akdinin gerçekleşmesine kadar elinde ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin mahallelerinden Baba

Zakir mahallesinde olup iki alt kat oda, bir özel oda, avlu ve tuvaleti içermektedir. Yerleşim mekânı, Mustafa oğlu Hüseyin'in mülküne, Ali Dede'nin mülküne, Seyyid oğlu Seyyid Mehmet'in mülküne ve umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını ihtiva ettiği bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 5000 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mezkûr müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Zilhicce ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Hüseyin b. Mustafa, Ali b. Hızır, Abdurrahman Halife el-İmam, Hamza Halil el-Müezzin, Zeyni b. Mehmet, Mustafa b. Bünyad, Mustafa b. Abdullah vd.

92A

1011. Maḥmiye-i Brusa'da el-Ḥâc Yaʿḳūb Maḥallesi'nde sâkin olan Mûsa bin İbrâhîm meclis-i şerʿ-i şerîfe Ṣulbî oġlı olup vefât iden Aḥmed'iñ zevcesi olup Ṣâliḥa nâm ṣaġîre ḳızına ḳıbel-i şerʿden veṣî olan Pâydâr bint ʿAbdullâh nâm câbîyi iḥḍâr ve üzerine taḳrîr-i daʿvâ idüp bundan aḳdem oġlum mezbûr Aḥmed'e maḥmiye-i mezbûrede el-Ḥâc Yaʿḳūb Maḥallesi'nde vâḳiʿ olup cevânib-i erbaʿası ʿÖmer bin Meḥmed ve ʿAbdî Dede bin Velî ve Ḳamer bint ʿAbdullâh mülkleriyle ve ṭarîḳ-i ḫâṣla maḥdûd olan mülk-i menzilimi ḥâl-i ḥayâtında ve kemâl-i ṣıḥḥatinde Maḥmûd Aġa Vaḳfı'na olan iki biñ aḳçe deynümi edâ itmek şarṭıyla hibe itmiş idim. Deyn-i meẕkûrı edâ itmedin mesfûr Aḥmed vefât itmegin hibe-i meẕkûreden rücûʿ itmek meşrûḥ olduġına elümde fetvâ-yı şerîfe vardur. Naẓar olınup ber mûcib fetvâ-yı şerʿiyye menzil-i meẕkûrı almaḳ ṭaleb iderin didükde müddeʿî-i mezbûruñ elinde olan fetvâ-yı şerîfeye naẓar olınduḳda Zeyd başda olan deyni edâ itmek şarṭıyla evini oġlı ʿAmr'e hibe ve teslîm eylese ʿAmr deyn-i meẕkûrı edâ itmedin fevt olsa Zeyd evini aḫẕa ḳādir olur mı deyu istiftâ olınduḳda ḳādir olur deyu cevâb buyurmaġın ẕikrolınan fetvâ-yı şerîfe mûcibince meẕkûrı müddeʿî-i mesfûr Mûsa'ya ḥükmolınup ġıbbeʾṭ-ṭaleb ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i şehri Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (Hibeden rücûʿ ve ilgili fetva)

Şuhûd: Meḥmed Çelebi b. Meḥmed Efendi, ʿÖmer Çelebi b. Meḥmed, Maḥmûd Dede b. Meḥmed er-Râcil, Muṣṭafa b. Resûl, Muṣṭafa Bölükbaşı, b. Yûsuf, Meḥmed b. ʿAbdullâh, el-Ḥâc Meḥmed b. Meḥmed.

1012. Bülûġına müteʿarrif ve sinni bulûġına müteḥammil olan Selmân bin el-Ḥâc Muḥammed, nâm şâb-emerd meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu ḥâmilüʾl-kitâb Aḥmed bin el-Ḥâc Muṣṭafa maḥḍarında iḳrâr ve iʿtirâf idüp işbu sene ʿaşer ve elf Muḥarremi ibtidâsından üc yıl tamâmına dek her sene biñ aḳçeye nefsimi mezbûr Aḥmed'e îcâr idüp ẕikrolınan üc seneniñ icâresi cemʿan üç biñ aḳç olup meblaġ-ı merḳūmı üç biñ aḳçeyi mezbûr Aḥmed'iñ yedinden ber vech-i peşin aldum, ḳabḍ eyledüm didükde muḳırr-ı merḳūm Selmân'ıñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârını muḳırr-ı lehüʾl-mesfûr Aḥmed biʾl-müvâcehe taṣdîḳ ve ḳabûl idicek mâ hüveʾl-vâḳiʿ ġıbbeʾṭ-ṭaleb ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i şehri Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (İcâr-ı nefs)

Şuhûd: ʿÎsa b. Ḥasan, Ḥüseyin Dede b. Ḥasan, Ḥâcı Meḥmed b. Caʿfer, Seyyid Nebî b. Velî, İbrâhim b. Velî, Muṣṭafa b. Yûsuf, Arslan b. ʿAbdullâh, Ḥüseyin b. ʿÎsa, Maḥmûd b. Yaḥya, ʿAlî b. Ḫalîl.

1013. Maḥmiye-i Brusa maḥallâtından Çömlekçiler Maḥallesi sâkinlerinden Ḥüseyin bin ʿAlî nâm kimesne ṭarafından Meḥmed Çelebi ibni ʿAlî ve Ḥüseyin bin Meḥmed şehâdtleri ile meblaġ-ı âtiʾẕ-ẕikri ḳabḍ ve îṣâle vekîl-i şerʿîsi olan Meḥmed Beg ibni ʿAbdullâh nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu ḥâmilüʾl-kitâb Abraham veled-i Arslan nâm yahûdî maḥḍarında iḳrâr ve iʿtirâf idüp bundan aḳdem müvekkilüm mezbûr Ḥüseyin'iñ merḳūm Abraham ẕimmetinde miḳdârı ve cinsi maʿlûm doḳuz deste ḥarîr bahâsından yüz elli ʿaded sikke-i ḥasenesi olup meblaġ-ı merḳūmuñ doḳsan sikkesini mezbûr Abraham'ıñ vekîl-i şerʿîsi Musa veled-i Uyof nâm yahûdî yedinden müvekkilüm mesfûr Ḥüseyin biʾẕ-ẕât alup ḳabḍ idüp ẕimmetinde altmış sikke-i ḥasene bâḳī ḳalmış idi. Ḥâlâ meblaġ-ı merḳūm altmış sikkeyi daḫi vekâletüm ḥasebiyle mezbûr Abraham yedinden aldum, ḳabḍ eyledüm didükde mâ hüveʾl-vâḳiʿ ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (İcâr-ı nefs)

Şuhûd: ʿÎsa b. Ḥasan, Ḥüseyin Dede b. Ḥasan, Ḥâcı Meḥmed b. Caʿfer, Seyyid Nebî b. Velî, İbrâhim b. Velî, Muṣṭafa b. Yûsuf, Arslan b. ʿAbdullâh, Ḥüseyin b. ʿÎsa, Maḥmûd b. Yaḥya, ʿAlî b. Ḫalîl.

1014. Gine kazasının Deliler köyünde oturan Hacı Seydi oğlu Mehmet ikrar etti: İşbu rahmetli Hacı Sinan Vakfı'nın mütevellîsinin temsilcisi Ahmet oğlu Ali Hâce ile yaptığım muamele sebebiyle mezkûr vakfın malından bir miktar meblağ zimmetimde

vardır. Meblağın miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 22000 dirhemdir. 20000'i karz-ı şer'îden ve bakiyesi ise ? oluşmaktadır. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mezkûr temsilci tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Sonra mezkûr meblağın tamamına, ismi geçen köyde oturan medyunun babası Merşan oğlu Hacı Seydi kefil oldu. Bu kefalet sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. İlgili ikrar, tasdik ve kefalet 1009 yılı Zilhicce ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Karz-ı şer'î ve kefalet)

Şâhitler: Ahmet b. Mehmet, Hacı Halil b. Şaban, Hacı Mustafa b. Şaban, Mehmet b. Mustafa, Recep b. Hacı Ali, İbrahim b. Mehmet, Gündoğdu b. Musa, Mehmet b. Yusuf, Hacı Mustafa b. Yusuf vd.

1015. Maḥmiye-i Brusa maḥallâtından Ḫâce ʿAlî oġlı Maḥallesi'nde sâkin Maḥmûd bin Ḳāsım Li-eb ve ümm ḳarındaşı olan ʿAbdülḥalîm'i meclis-i şerʿ-i şerîfe iḥḍâr ve üzerine taḳrîr-i daʿvâ idüp maḥalle-i meẕkûrede vâḳiʿ olup bir ṭarafı el-Ḥâc Muṣṭafa ʿAbdülġafûr Beg evleriyle ve bir ṭarafı el-Ḥâc Meḥmed bin Ramaḍân mülkleriyle ve ṭarîḳ-i ḫâṣla ve ṭarîḳ-i ʿâmmla maḥdûd olan mülk-i menzili babamuzuñ mülki olup babamuz fevt olduḳdan soñra ikimize intiḳāt itmiş iken ḥâlâ mezbûr ʿAbdülḥalîm müstaḳilen taṣarruf idüp beni daḫl itdürmez. Şerʿle ḥiṣṣemi ṭaleb iderin didükde ġıbbeʾs-suâl mezbûr ʿAbdülḥalîm cevâb virüp fîʾl-vâḳiʿ menzili meẕkûr muḳaddemen babamuz Ḳāsım'ıñ mülki idi lâkin ḥâl-i ḥayâtında baña sekiz biñ aḳçeye beyʿ idüp ḳabḍ-ı s̱emen ve teslîm-i mebîʿ eylemişdir didükde mezbûr Maḥmûd inkâr itmegin merḳūm ʿAbdülḥalîm'den ẕikrolınan menzili babasından iştirâ eyledügine beyyine ṭaleb olınduḳda ʿudûl-i müslimînden ve s̱iḳāt-ı müminlerden Es-Seyyid Ulya bin Es-Seyyid Meḥmed ve Aḥmed bin Süleymân ve ʿAbdülkerîm bin ʿAbdülḳādir li-ecliʾş-şehâde ḥâḍırûn olup biz şâhidlerüz, şehâdet daḫi iderüz ki mezbûrân Maḥmûd ve ʿAbdülḥalîm'iñ babaları mezbûr Ḳāsım ẕikrolınan menzili ḥâl-i ḥuyûtında ve kemâl-i ṣıḥḥatinde oġlı mezbûr ʿAbdülḥalîm'e sekiz biñ aḳçeye beyʿ-i bâtla beyʿ idüp ḳabḍ ve teslîm-i mebîʿ eyledi deyu edâʾ-yi şehâdet-i şerʿiyye eyledüklerinde şehâdetleri baʿdeʾt-tezkiyye maḳbûle olup biʾṭ-ṭaleb ḳayd-ı sicil olındı. (Mîrâs̱, şehâdet ve beyʿ-i bât)

Şuhûd: Es-Seyyid Ḥasan b. Es-Seyyid Yaḥya, Bostân b. el-Ḥâc Perî, ʿAbdülkerîm b. ʿAbdülḳādir, ʿAbdülḫalîl b. Ḥasan, Süleymân Beg b. Bayram ve ġayrihim.

92B

1016. Maḥmiye-i Brusa sâkinlerinden İbrâhîm Beg bin ʿAbdullâh nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu ḥâmilüʾl-kitâb Ḥasan bin ʿAbdullâh maḥḍarında iḳrâr ve iʿtirâf idüp maḥmiye-i mezbûrede müḍâfâtından ḳarye-i İnesi'de vâḳiʿ cevânib-i erbaʿası Çaḳır veled-i Yani ve Benayut veled-i mülkleriyle ve ṭarîḳ-i ʿâmmla maḥdûd olup bir beyt-i süflâyı müştemil olan mülk-i menzilimi mezbûr Ḥasan'a sekiz yüz aḳçe beyʿ-i bât-i ḳaṭʿî ile beyʿ idüp itdükden soñra iki yüz aḳçe daḫi virüp cemʿan biñ aḳçe olup târîḫ-i kitâbdan bir yıl tamâmına dek vaʿde virdüm. Vaʿde-i mezbûre münḳaḍiye olduḳda meblaġ-ı merḳūmı baña edâ ide didükde muḳırr-ı merḳūm İbrâhim Beg'iñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârın mezbûr Ḥasan taṣdîḳ itdüginde iḳrâr ve iʿtirâf idüp sekiz yüz aḳçe ev bahâsından ve iki yüz aḳçe daḫi ḳarḍdan cemʿan mezbûr İbrâhîm Beg'e biñ aḳçe lâzımüʾl-edâ deynüm olup târîḫ-i kitâbdan bir yıl tamâm olınduḳda edâ ideyin didükde biʾt-tamâm ḳayd-ı sicil olındı. Fî avâḫir-i Ẕiʾl-ḥiccetiʾl-ḥaram li-sene tisʿa ve elf. (Beyʿ bât ve deyn)

Şuhûd: Seyyid Ḥasan b. Seyyid Maḥmûd, Aḥmed Beşer b. ʿAbdullâh, Muṣṭafa b. Yûsuf Serbölük, Murâd b. ʿAbdullâh, Meḥmed b. Meḥmed, Muṣṭafa b. Bunyâd, Mûsa b. Meḥmed.

1017. Abdullah oğlu Hasan isimli şahıs ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Musa oğlu Recep'e mülkiyeti kendine ait ve bu satım akdinin gerçekleşmesine kadar elinde ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin İynesi köyünde olup bir alt kat odayı içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Yani oğlu Çakır'ın mülküne, bir tarafı Özgür oğlu Benayut'un mülküne ve diğer iki tarafı umumi yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını ihtiva ettiği bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 1100 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mezkûr müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Zilhicce ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Seyyid Hasan b. Seyyid Mahmut, Ahmet Beşir b. Abdullah, Mustafa b. Yusuf, Murat b. Abdullah, Mehmet b. Mehmet, Musa b. Mehmet, Kâdı Mevlâna Seyyid Hasan vd.

1018. Maḥmiye-i Kütâhya maḥallâtından Sırḳ Maḥallesi'nde sâkin İbrâhim Çavuş ibni Sinân meclis-i şerʿ-i şerîf-i şâmiḫuʾl-beyân ve maḥfil-i dîn-i münîf-i râsiḫuʾl-erkâna ḥâḍırân olup işbu ḥâmil-i kitâb Selmân bin Murâd maḥḍarında iḳrâr-ı ṣaḥîḥ-i şerʿî ve iʿtirâf-ı ṣarîḥ-i merʿî idüp maḥmiye-i mezbûre maḥallâtından Çuḳur Maḥalle'de vâḳiʿ olup bir ṭarafı ṭarîḳ-i ʿâmm ve bir ṭarafı Ḥelvâcı Sefer dükkânı ve iki ṭarafı Nâʾib Ḫâce Meḥmed Çelebi mülkiyle maḥdûd olan mülk-i menzilümi müşârun-ileyh Selmân'a doḳuz biñ fıḍḍî râyic fîʾl-vaḳt-i ʿOs̱mânî aḳçeye beyʿ-i bât-i şerʿî ile beyʿ idüp ḳabḍ-ı s̱emen ve teslîm-i mebîʿ eyledüm didükde muḳırr-ı merḳūmuñ iḳrârın meşrûḥını muḳarrun-lehüʾl-mesfûr vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ idüp ġıbbeʾṭ-ṭaleb ḳayd ve ketb olındı. Taḥrîren fî avâḫir-i Ẕiʾl-ḥicce. (Beyʿ bât-ı şerʿî)

Şuhûd: Ḥasan b. Ḥüseyin, el-Ḥâc Meḥmed b. el-Ḥâc Muṣṭafa, Nebî b. Ḥüseyin, Aḥmed Çelebi b. Meḥmed el-Mülâzım, Mevlânâ Meḥmed el-Kâtib.

1019. **Cuma, Zilhicce Ayın Sonu 1009**

Hâkim, Kite kazasının Mürsel köyünden babası vefat eden Hamza kızı Selime isimli küçük çocuğa onun babasından şer'î miras yoluyla tarafına intikal eden mallarının zaptı ve durumunun çekidüzeni için şer'î vasiye ihtiyacı olduğu nedeniyle işbu kayıt sahibi Hacı İbrahim oğlu Abdi'yi vasi tayin etti. O da bu vesayeti kabul edip yerine getirmeyi üstlendi. Bu tayin ve kabul sahih ve şer'îdir. Hüküm, gerçekleştiği gibi 1009 yılı Zilhicce ayının sonlarında kaleme alınıdı. (Babası vefat eden küçük çocağa mahkeme tarafından vasi tayin edilmesi)

Şâhitler: Zeyneddin b. Veliyuddin, Mustafa b. Yusuf Bölük Başı, Mahmut b. Yusuf, İbrahim b. Salih ve Mehmet b. Mehmet.

1020. Hâkim, Mudanya'nın Mürsel köyünden babası vefat eden Hamza kızı Selime isimli küçük çocuğun nafaka, kisve ve diğer gerekli ihtiyaçları için terbiye ve bakımında olan annesi İbrahim kızı Fatma'nın talebiyle çocuğa mezkûr babasından intikal eden maldan bu kayıt tarihinden itibaren Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden günlük 5 dirhem belirleyip takdir etti. Akabinde hâkim, ismi geçen Fatma'ya ihtiyaç duyduğunda borç almasına ve tahsil imkanını elde ettiği zaman çocuğun vasisine müracaat etmesine izin verdi. İlgili hüküm, 1009 yılı Muharrem ayının ilk gününde gerçekleşti. (Mahkeme tarafından küçük çocuğun nafakasının belirlenip takdir edilmesi)

Şâhitler: İsimleri geçen şâhitler.

1021. Murat oğlu Ornguş isimli zimmî meclis-i şer‘-i şerîfte ikrar ve itiraf etti: İşbu kayıt sahibi Koca oğlu Felan’a mülkiyeti kendine ait ve bu satım akdinin gerçekleşmesine kadar elinde ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Egrivir kazasının Mis adasında olup bir alt kat oda, hüçre, özel oda, sofa ve avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının bir tarafı Bali oğlu Nazir’in mülküne, iki tarafı tarafı umumi yola ve diğer bir tarafı …… sınırdır. İlgili yerleşim mekânını ihtiva ettiği bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 6000 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Alıcı yerleşim mekânını ve satıcı ise semeni teslim almışlardır. Mukırrın ikrar ve itirafı, mezkûr müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Zilhicce ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Nuh Çelebi b. Hacı Hızır, Ahmet b. Mahmut, Ataullah b. Kucu, İlyas b. Mehmet, Mehmet b. Hasan, İbrahim b. Yahya, Oruç b. Ramzan, Ebu Bekir b. Yahya, Hâce Arslan b. İshal, Hüfür b. Vepraz ve Vastos b. Nazalı.

93A

1022. Alem Şah oğlu Mustafa isimli şahıs ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Abdi oğlu Mustafa Bey’e mülkiyeti kendine ait ve bu satım akdinin gerçekleşmesine kadar elinde ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin Cumalı Kızık köyünde olup bir alt kat oda, özel oda ve avluyu içermektedir. Yerleşim mekânı, Mehmet oğlu Ali’nin mülküne, Alem Şah oğlu Hasan’ın mülküne, mezkûr satıcın mülküne ve mezkûr müşterinin mülküne sınırdır. İlgili yerleşim mekânını ihtiva ettiği bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 3000 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü içermektedir. Mukırrın ikrarı sahih ve şer‘î olup mezkûr müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Zilhicce ayının sonunda gerçekleşip kaleme alındı. (Bey‘ bat)

Şâhitler: Ömer b. Ali, Hacı Mahmut b. Cafer, Mehmet b. Yusuf, Mustafa b. Hüseyin, Halil b. Mehmet, Hacı Halil b. Peri, Seyyid Mahmut b. Seyyid Veli, Mehmet Çelebi b. Murat, Ali Çelebi b. Murat ve Mevlâna Hüseyin Efendi.

1023. Haydar kızı Zülfi isimli kadın, kocası Nasuh oğlu Yusuf'tan muhâlea yoluyla nikahta belirlenen müeccel mehri (miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 1000 dirhemdir.), iddet nafakası almama ve kocasının üzerinde olan bütün davalardan vazgeçme karşılığında boşandı. Bu muhâlea sahih ve şer'îdir. Artık ismi geçen Zülfi, kocasından ayrılmıştır. Şöyle ki kocasına helal değildir. Ancak yeni nikah akdi ve yeni mehir ile helal olur. Sonra her ikisi, bütün dava, husumet, yemin ve taleplerden özellikle mezkûr muhâleaya ilişkin davalardan birbirlerinin zimmetlerini çekişmeyi ortadan kaldırıcı ve husumete son verici bir şekilde ibra ettiler. İlgili muhâlea ve ibra 1009 yılı Zilhicce ayının sonunda gerçekleşip kaleme alındı (Muhâlea ve ibra)

Şâhitler: Şaban b. Nebi el-İmam, Mahmut b. Veli ed-Dellâl, Mahmut Çelebi b. Kemal, Mustafa b. Mehmet, Bekir b. Yahya, Mehmet b. Hüseyin vd.

1024. Hacı Mahmut oğlu Mehmet isimli şahıs ikrar etti: İşbu kayıt sahibi Abdullah oğlu Hüseyin Paşa mülkiyeti kendine ait ve bu satım akdinin gerçekleşmesine kadar elinde ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin mahallelerinden rahmetli Mevlâna Fenari mahallesine olup bir alt kat oda, bir üst kat oda önünde bir özel oda, su varili, avlu ve tuvaleti içermektedir. Yerleşim mekânı arsasının mukataası, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden yıllık 10 dirhemdir. Yerleşim mekânının bir tarafı Osman'ın mülküne, bir tarafı Abdullah kızı Yasemin'in mülküne ve diğer iki tarafı ise özel yola sınırdır. İlgili yerleşim mekânını ihtiva ettiği bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, vasfı zikredilen dirhem üzerinden 18200 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Satıcı semeni ve alıcı ise yerleşim mekânını teslim almışlardır. Mukırrın ikrarı sahih ve mer'î olup mezkûr müşteri tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ve tasdik 1009 yılı Zilhicce ayının sonunda gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Ahmet b. Hacı Bayram, İsa b. Seyfullah el-Müezzin, Yusuf b. Sinan, Nasuh b. Alemşah, Hasan b. Ahmet Çelebi, Hüseyin b. İsa, Osman Çelebi b. Hacı Mahmut, Musallî b. Mehmet vd.

1025. Babası vefat eden Mahmut kızı Fatma isimli küçük çocuğun şer‘î vasîsi Ali oğlu Üveys isimli şahıs, vesayet hasebiyle işbu kayıt sahibi Veli oğlu Hacı Çelebi’ye bir üzüm bağı satmıştır. Üzüm bağı, Bursa vilayetinin mahallelerinden Bekçe mahallesinde olup arsasının mukataası, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 6 dirhemdir. Üzüm bağı, Abdullah oğlu Keyvan’ın üzüm bağına, Ömer’in yüzüm bağına, Lutfullah Bey’in üzüm bağına ve umumi yola sınırdır. Üzüm bağı, bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, vasfı zikredilen dirhem üzerinden 2200 dirhemdir. Bu bey‘ kat‘î, sahih ve şer‘î olup icap kabulü ihtiva etmektedir. Mukırrın ikrarı yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Bu satım muamelesi, mezkûr müteveffanın borçlu olarak vefat edip geride bıraktığı mirası borcuna yetmediği ve geride kalan mallarından zikredilen bahçe dışında başka hiçbir malının kalmadığı mahkemede kayıtta imzası bulunan hâkimin yanına sunulduğunda yukarıda geçen üzüm bağını defalarca talepte bulunan halkın meclisine sunulduktan sonra fiyatı zikredilen meblağa sabitleşince gerçekleşmiştir. (Vesayet yoluyla Bey‘ bat)

Şâhitler: Mahmut b. Mehmet, Hacı Yusuf b. Abdullah, Üveys b. Mehmet, Mevlâna Hüseyin Efendi, Mustafa b. Mehmet, Mustafa b. Yusuf, Mehmet b. Abdullah vd.

1026. Şâhîoğlanları zümresinden Meḥmed Beg ibni İlyas meclis-işerʿde işbu ḥâmilüʾl-kitâb ʿAbdurraḥman Beg ibni Naṣûḥ maḥdarında iḳrâr idüp Maḥmiye-i Brusa'da Altıparmaḳ Maḥallesi'nde vâḳiʿ olan menziliñ nıṣfı ki bir ṭarafı Meḥmed Beg ibni ʿAbdullâh mülki ile ve bir ṭarafı Şemsî bint ʿAbdullâh mülki ile ve bir ṭarafı Raḥmet Beg nâm Yeñiçeriyle ve bir ṭarafı Muḥarrem bin Meḥmed el-İmâm ve bâyiʿ mezbûr mülkleriyle maḥdûd olan dört bâb süflâ evleri ve ṣofayı ve serdâbı ve iki ṣokübeni(?) ve bâġçeyi müştemildür. Ẕikrolınan nıṣf menzili cümle tevâbiʿi ve levâḥıḳı ile mesfûr ʿAbdurraḥman Beg'e sekiz biñ fıḍḍî râyic fîʾl-vaḳt ʿOṡmânî aḳçeye beyʿ-i bâtle beyʿ idüp ḳabḍ-ı ṡemen ve teslîm-i mebîʿ eyledüm didükde muḳırr-ı merḳūmuñ iḳrâr-ı meşrûḥını

muḳarrun-lehüʾl-mesfûr vicâhen ve şifâhen taṣdîḳ-i ḳabûl idüp ġıbbeʾṭ-ṭaleb ḳaydolındı. Taḥrîren fî selḫ-i Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (Beyʿ bât)

Şuhûd: Aḥmed Beg b. Yûsuf er-râcil, Muḥarrem b. Meḥmed el-İmâm, Muṣṭafa b. Meḥmed el-İmâm, Bostân b. Memî, Ḥasan b. Muṣṭafa, Sefer b. ʿAlî, Meḥmed b. ʿAbdullâh, el-Ḥâc Yûsuf b. ʿAbdullâh el-Muḥḍır, Aḥmed Çelebi b. Meḥmed el-Mülâzım.

1027. Ḥüseyin bin Ḥamza'nıñ zevce-i muṭallaḳası olan ʿÂyşe bint Bâyezîd Fâṭıma bint Ḥüseyin maḥḍarında taḳrîr-i kelâm idüp bundan aḳdem mezbûre Fâṭıma merḳūme ʿÂyşe'ye üç yüz aḳçe nafaḳa yidirdüm deyu daʿvâ idüp ben daḫi mezbûreyi ṭalâḳ-ı s̱elâs̱e ile taṭlîḳ eylemiş idüm. Mezbûre Fâṭıma meblaġ-ı merḳūmdan fâriġa olmışdur. Şâhidlerüm vardur. Tescîl olınmış ṭaleb iderin didükde ġıbbeʾs-suâl mezbûre Fâṭıma inkâr ile cevâb virmegin müddeʿî-i mezbûrdan beyyine ṭaleb olınduḳda el-Ḥâc Sinân bin ʿAbdullâh ve Maḥmûd bin Yaḥya ve Ebûbekir bin Yaḥya ḥâḍırûn olup mezbûr Ḥüseyin mezbûre ʿÂyşe'yi ṭalâḳ-ı s̱elâs̱e ile taṭlîḳ eyledükde mezbûre Fâṭıma daḫi meblaġ-ı merḳūmdan fâriġa olup ẕimmetini ibrâ eyledi deyu edâ-yi şehâdet-i şerʿiyye eyledüklerinde şehâdtleri maḳbûle olup ḳayd-ı sicil olındı. (Ṭalâḳ-ı s̱elâs̱e ve nafaḳa daʿvâsı)

Şuhûd: Aḥmed Çelebi b. Meḥmed el-Mülâzım, Muṣṭafa b. Yûsuf, Maḥmûd b. Yûsuf.

93B

1028. Aḳḍâ ḳuḍâti'l-müslimîn evlâ vulâti'l-muvaḥḥidîn ma'denü'l-faḍl ve'l-yaḳîn vâris̱ü 'ulûmi'l-enbiyâ' ve'l-murselîn ḫüccetü'l-ḫaḳḳ 'ale'l-ḫalḳ ecma'în el-muḫtaṣ bi-mezîdi 'inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Brusa ḳaḍısı dâmet feḍâ'iluh tevḳī'-i refi'-i hümâyûn vâṣıl olıcaḳ ma'lûm ola ki dergâh-ı ma'lâm câşnigirlerinden Meḥmed ziyde mecduhu Divân-ı hümâyûna gelüp emekdâr ve iḫtiyâr olmaġla ḳaḍâ-imezbûrede vâḳi' merḥûm ve mağfur-lehu Ġāzi Ḫudâvendigâr Ṭâbe Ş̱erâh evḳāfı zevâyidinden her sene altmış biñ aḳçe teslîm ceziye etmek üzere ve …… 'ulûfesi ceziye ne ḳalmaḳ şartıyla kendüye virilmek bâbında 'inâyet ricâsına i'lâm eylemegin ḫaṭṭ-ı hümâyûnumla virilmek fermânum olmaġın buyurdum ki ḥükm-i şerifle varduḳda bir an ve bir sâ'at teḫîr ve tevaḳḳuf itmeyüp anda olan mütevellî 'Atîḳiñ elinde olan vaḳıf defterlerin alup 'Îsa ile mûmâ-ileyh Meḥmed ziyde mecduhuye teslîm idüp ve anda olan vaḳıf anbârlara daḫi

müşârun ma‘rifetiyle mühürleyüp terekelerin ḍabṭ u ḳabḍ itdürüp cidden ‘inâd ve muḫâlefet itdürmeyesin. Şöyle bilesin ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd ḳılasın. Taḥrîren fî yevme’s-sâmin ‘aşere Ẕi’l-ḳa‘de şerîfe.

Bimaḳāmı Ḳosṭanṭiniyye el-maḥmiyye

1029. Aḳḍâ ḳuḍâti’l-müslimîn evlâ vulâti’l-muvaḥḥidîn ma‘denü’l-faḍl ve’l-yaḳîn vârisü ‘ulûmi’l-enbiyâ’ ve’l-murselîn ḥüccetü’l-ḥaḳḳ ‘ale’l-ḫalḳ ecma‘în el-muḫtaṣ bi-mezîdi ‘inâyeti’l-meliki’l-mu‘în Mevlânâ Brusa ḳādısı zidet feḍâ’iluhu tevḳī‘-i refi‘-i hümâyûn vâṣıl olıcaḳ ola ki Brusa ḳaḍâsına tâbi‘ Kestel ve Büyük Ṣuṣġarlıḳ ve Ḳazanlu ḳaryeler ahâlisi sedde-i sa‘âdetüme ‘arḍ-ı ḥâl idüp ẕikrolınan ḳaryeler ahâlisi maḥrûse-i Brusa fetḥolınduḳda ……. ve Yeñişehir ḥâṣlarına tâbi‘ olmaġla ‘avârıḍ-ı dîvâniye vesâyir tekâlif-i ‘örfiyye vir …… iken ḥâlâ ‘avârıḍ cem‘ine me’mûr olanlar ‘avârıḍ ve sâyir tekâlif teklîf idüp ẓulm ve ta‘addî itdüklerin bildirüp nefy bâbında ḥükm-i hümâyûn ricâ itmegin ḫazîne-i ‘âmirede maḥfûẓ olan mevḳūfât defterlerin naẓar olınduḳda ẕikrolınan ḳaryeler ‘avârıḍa dâḫil olmamaġın deftere muḫâlif rencîde olınmamaḳ emridüp buyurdum ki ḥükm-i şerîfüm varduḳda göresiz. ‘Avârıḍ cem‘ine ine me’mûr olanlar ḳarye-i mezbûre ahâlisinden daḫi ‘avârıḍ ṭaleb idüp rencîde ve remîde itdükleri vâḳi‘ ise men‘ u def‘ idüp min ba‘d ḫilâf-ı şer‘-i şerîf ve ḳānûn ve muġāyir defter ve emr-i hümâyûn bunlardan ‘avârıḍ ṭaleb itdürmeyüp kimesneye rencîde ve remîde itdürmeyesün. Bu ḫuṣûṣ içün tekrâr ḳapuma şikâyete gelmelü olmayasız. Şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd ḳılasız. Taḥrîren fî’l-yevmi’l-ḥâdî ‘aşere şehri Ẕi’l-ḳa‘de sene tis‘a ve elf.

Bimakâmı Ḳosṭanṭiniyye

1030. Sipâhîoġlanları zümresinden Maḥmûd bin İskender nâm kimesne Meḥmed Beg bin İlyâs maḥḍarında iḳrâr-ı ṣaḥîḥ idüp Maḥmiye-i Brusa maḥallâtından Altıbarmaḳ Maḥallesi'nde vâḳiʿ olup bir ṭarafı Yeñiçeri bin Ḥamza Beg mülki ile ve bir ṭarafı Muḥarrem bin Meḥmed el-İmâm mülki ile ve bir cânibi Yeñiçeri Meḥmed Beg mülki ile ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i ḫâṣla maḥdûd olup dört bâb süflâ evleri ve bir ṣofayı ve üc ṣalonı ve bâġçeyi ve ṭaşrasında bir ġurfayı müştemil olup yılda doḳsan altı aḳçe muḳāṭaʿası olan mülk-i menzilimi cümle tevâbiʿi ve levâḥıḳı ile müşâr-ileyh Meḥmed Beg'e on beş biñ fıḍḍî râyic fiʾl-vaḳt ʿOs̱mânî aḳçeye beyʿ idüp s̱emen-i merḳūmuñ on bir

biñ yedi yüz aḳçesin alup ḳabḍ idüp üc biñ üc yüz aḳçesini mîrî aḫur ḳurbında vâḳiʿ Altıbarmaḳ Vaḳfı'nıñ mütevellîsi ḥavâle eyledüm didükde muḳırr-ı merḳūmuñ iḳrâr-ı meşrûḥ üzere biʾṭ-ṭaleb ḳayd ve taḥrîr olındı. Taḥrîren fî avâil-i Muḥarremiʾl-ḥarâm sene tisʿa ve elf. (Beyʿ Muṭlaḳ)

Şuhûd: Aḥmed Beg b. Naṣûḥ, Muḥarrem b., Muṣṭafa b. İbrâhim, Bostân b. Memî, Ḫüsrev b. Muṣṭafa, Sefer b. ʿAlî, Meḥmed b. ʿAbdullâh, el-Ḥâc Yûsuf b. ʿAbdullâh ve ġayrihim.

94A

1031. Aḳḍâ ḳuḍâti'l-müslimîn evlâ vulâti'l-muvaḥḥidîn ma‘denü'l-faḍl ve'l-yaḳîn vârisü ‘ulûmi'l-enbiyâ’ ve'l-murselîn ḥüccetü'l-ḥaḳḳ ‘ale'l-ḫalḳ ecma‘în el-muḫtaṣ bi-mezîdi ‘inâyeti'l-meliki'l-mu‘în Mevlânâ Brusa Ḳādısı zîydet feḍâ'iluhu tevḳī‘-i refi‘-i hümâyûn vâṣıl olıcaḳ ola ki dârende-i fermân-ı hümâyûn Kelke nâm ẕımmî sedde-i sa‘âdetüme gelüp şöyle ‘arḍ eyledi ki bunuñ ḳarındaşı olan Niḳola nâm ẕımmîyi ḳaḍâ-i mezbûra tâbi‘ Segiem ḳaryede Küḳa ve Betre ve Kiryaki ve Kelke ẕımmîler ḳatlidüp ve fetvâ-yı şerîfe olduġın bildürüp ol bâbda ḥükm-i şerîfüm ricâ itmegin buyurdum ki ḥükm-i şerîfümle varduḳda mezbûr ḳatlolınup ve meyyiti mecrûḥ bulunmuş ise ve verâṯeti şer‘le buña munḥaṣıra ise iḥḍâr ḫaṣmen ḳılup ġıybet iderler ise şer‘le buldurması lâzım olan kefillerine buldurup getürdüp bir def‘a şer‘le faṣl olmış olmayup on beş yıl mürur itmiş degül ise ḥaḳ üzere göresiz. Ḳaḍıya ‘arḍ olındu ġı gibi ise ol bâbda muḳtedâ-yı emr-i şer‘ ḳavîmle ‘amel idüp ba‘de'ṣ-ṣübût yuḳarı idenler muḥtâc-ı ‘arḍ olanlardan ise ḥabs idüp ‘arḍ eyleyesin. Degül ise şer‘le lâzım geleni icrâ idüp ḫilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye iş itdürmeyesiz. Ḳaḍyede…… ölmeyenleri daḫl itdürmeyüp ‘inâd idenleri yazup bildürüp tekrâr şikâyet itdürmeysiz. Şöyle bilesin. ‘Alâmet-i şerîfe i‘timâd ḳılasın. Taḥrîren fî avâsıṭı şehri Ẕi'l-ḥicce sene tis‘a ve elf.

1032. Kayıtta imzası bulunan hâkim, babası vefat eden Koti, Yâni, Kıst, Horşotluk, Toderi, Bestaverni Bıraska ve Lokna isimli Zimmî Vâsil'in çocuklarına onların babasından şer‘î miras yoluyla taraflarına intikal eden mallarının zaptı ve durumlarının çekidüzeni için şer‘î vasiye ihtiyaçları olduğu nedeniyle işbu kayıt sahibi Yâni oğlu Mafol isimli Zimmî'yi vasi tayin etti. O da bu vesayeti kabul edip yerine getirmeyi üstlendi. Bu tayin ve kabul sahih ve şer‘îdir. Hüküm, gerçekleştiği gibi 1009

yılı Zilhicce ayının sonlarında kaleme alınıdı. (Babası vefat eden küçük çocağa mahkeme tarafından vasi tayin edilmesi)

Şâhitler: Rüstem Bey b. Abdullah, Mehmet Bey b. Ali er-Râcil, Korkut Bey b. Abdullah, Mustafa Bey er-Râcil ve Abdülgani.

1033. Maḥmiye-i Brusa maḥallâtından el-Ḥâc İlyâs Maḥallesi'nde sâkin el-Ḥâc Rıḍvân bin ʿAbdullâh nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde taḳrîr-i merâm idüp cârım olan Meḥmed nâm kimesne ile mâbeynimizde olan dîvâr benim mülküm olup ḫâlâ üzerine baʿḍı binâ itmek istedügümde mezbûr Meḥmed dîvâr-ı meẕkûr benim mülkümdür deyu mâniʿ olur. Ḳıbel-i şerʿden üzerine varılup görildükden soñra menʿ ve defʿ olınmasın ṭaleb iderin didükde ḳıbel-i şerʿden Mevlânâ Aḥmed bin Meḥmed ve ḫâṣṣa miʿmâr olan el-Ḥâc İbrâhîm irsâl olınup ẕeyl-i kitâbda mesṭûruʾl-esâmî olan müslümânlar ile maḥalle-i meẕkûra varılup naẓar olınduḳda fîʾl-vâḳiʿ ẕikrolınan dîvârıñ cânib-i ġarbında mezbûr el-Ḥâc Rıḍvân'ıñ yaz ocaġı olup ve ocaḳ yanında bir maḫzeni ve maḫzen içinde benceresi olduġından mâʿadâ dîvâr-ı meẕkûruñ bir ucı merḳūm El-Ḥâc Rıḍvân'ıñ mülk-i ṣarîḥi olan dîvâr âḫeri ile murabbaʿ kilidlü bulunup ve ẕikrolınan maḫzeniñ ve ocaġıñ damlaları mezbûr Rıḍvân'dan cânibe aḳup ve ġayrısınıñ damlası mezbûr Meḥmed'iñ ḥayâṭın aḳmaġın bu cümle ʿalâyim-i dîvâr-ı mezbûr mesfûr el-Ḥâc Rıḍvân'ıñ mülki olmaġa delâlet ider deyu miʿmâr-ı mezbûr ve ahâlî vuḳūfa cemʿ-i ġafîr ve cemʿi keṯîr iḫbâr eyledüklerini Mevlânâ-yı mezbûr maḥallinde taḥrîr idüp baʿdehu gelüp ḫaber virmegin mâ hüveʾl-vâḳiʿ ġıbbeʾṭ-ṭaleb ḳaydolındı. Taḥrîren fî avâḫir-i Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (İki kişiniñ mâbeyninde olan dîvâr üzerinde olan daʿvâ)

Şuhûd: Ḥüseyin Çelebi b. el-Ḥâc ʿAlî, el-Ḥâc Fâyiḳ b. el-Ḥâc Aḥmed, Üstâd Ṭayyib b. Receb, Bekir b. İbrâhîm, Meḥmed b. Ḥüseyin, Muṣṭafa b. İnsân ve Üstâd Muṣṭafa eş-şehîr bi-ibni'ṭ-ṭabbâġ.

1034. Ḳudvetüʾl-ḳuḍâtiʾl-müteşerriʿîn Mevlânâ Meḥmed Efendi bin ʿAlî meclis-i şerʿ-i şerîfe Muṣṭafa bin Ḫıḍır nâm kimesneyi iḥḍâr ve maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ idüp işbu meclisde ḫâḍır ḳır ṭoylu yaġız at benim mülküm olup târîḫ-i kitâbdan birgün muḳaddem Maḥmiye-i Brusa'da vâḳiʿ Maḥmûd Beg Ḫanı dimekle maʿrûf ḫandan mülküm iken ḍâyiʿ itdüm. Ḥâlâ mezbûr Muṣṭafa'nıñ yedinde buldum. Ṭaleb iderüm didükde suâl olınduḳda mezbûr Muṣṭafa cevâbında ẕikrolınan atı ben Muṣṭafa nâm

kimesneden arslanlı yigirmi ʿaded ġuruşa iştirâ itdüm. Mülk-i müşterâmdur. Müddeʿî-i mezbûruñ mülki idügi maʿlûmum degildür deyu inkâr idicek müddeʿî-i mezbûrdan taḳrîrine muvâfıḳ beyyine ṭaleb olınduḳda ʿudûl-i müslimînden Es-Seyyid Meḥmed bin Es-Seyyid Ḳāsım ve el-Ḥâc Yûsuf bin Muṣṭafa nâm kimesneler maḥfil-i ḳaḍâya li-ecliʾş-şehâde ḥâḍırân olup işbu meclisde ḥâḍır olan at müşâr-ileyh Meḥmed Efendi'niñ mülkidür. Mülkinden ḍâyiʿ itdi. Bu ḫuṣûṣa şâhidlerüz, şehâdet daḫi iderüz deyu edâʾ-yi şehâdet-i şerʿiyye eyledüklerin baʿde reʿâya şerâyiṭiʾl-ḳabûl şehâdetleri ḥayyiz-i ḳabûlde vâḳıʿa olup merḳūm Meḥmed Efendi'ye ẕikrolınan atı kimesneye beyʿ ve hibe itmeyüp vücûh-ı iḫrâçdan bir vechle mülkinden izâle eylemedügine yemin billâh eyleyüp. el-meḥacce sene tisʿa ve elf. (Ḍiyâʿ-ı mâl, şehâdet ve yemin)

Şuhûd: Mevlânâ İbrâhîm b. Aḥmed, Manṣûr b. Meḥmed, Sinân Efendi b. el-Ḥâc ʿAbdî, ʿAṭaullâh Efendi b. Tâceddîn, el-Ḥâc ʿAbdî b. Meḥmed ve ġayrihim.

94B

1035. **Ümenâya Virilmişdir.**

Ḳudvetü ḳuḍâti'l-islâm ‘umdetü vulâti'l-enâm Aydın ve Ṣarḫan muḳāta‘âtı müfettiş zîde faḍluhu tevḳī‘-i refî’-i hümâyûn vâṣıl olıcaḳ ma‘lûm ola ki ḥâlen ebnâ-i sipâhiyândan Meḥmed nâm kimesne Dersa‘âdet’ime gelüp ve ‘arḍ-ı ḥâl ṣunup bundan aḳdem doḳuz yüz doḳsan senesinde babam olup vefât iden Meḥmed nâm kimesne livâ-i Aydın mensûḫâtın ve livâ-i Ḫüdâvendigâr… ve sultân önü sancaḳlarında vâḳi‘a olan piyâde ve müslim tâyifesi ḳadîmden Aydın mensûḫâtın muḳāta‘asıyla ma‘an ḍabṭ olunu gelmegin müteveffâ-yı mezbûr babamıñ iltizâmına dâḫil olup lakin mesâfe-i ba‘îde olmaġla muḳāṭa‘âtıñ ba‘ḍıların…. der‘uhde idüp ve kemî daḫi …….. üzerine ḳılup der‘uhde olınmamışken ümenâ ve ‘ummâlden ba‘ḍıları muḳāṭa‘âtdan ba‘ḍısın peder-i müteveffâ-yı mezbûrden biz alup iltizâm eylemişdük deyu ḫilâf-ı vâḳi‘ bahâne idüp ve ba‘ḍı ḳaḍâ ile yek dil ve yek cihet olup mücerred-i celb-i mâl içün ba‘ḍı mezbûr temessük-i peydâ ve ibrâz idüp…….. temessükât ve berâat-i hümâyûn ile ḍabṭ olanu gelen muḳāṭa‘âtı bir ṭarîḳ ile ḍabṭ idüp mâl-ı muḳāṭa‘âdan küllî aḳçeler ekl ü bel‘ eylemişlerdür. Müteveffâ-yı mezbûr babamıñ der‘uhde eyledügi mültezimler ẕimmetlerinde ve ẕimemde küllî mâl-ı mîrî var iken babamıñ emlâk ve esbâbından ve küfelâsından ṭaleb olınmaḳ ẓulm ve ḥayfdur. Bi’l-cümle vech-i meşrûḥ üzere re‘âyâdan ve ġayrından şer‘an ve ḳānûnen müteveccih olan muḳāṭ‘a teveccüh idenlerden mîrî içün ṭaleb ve taḥṣîl

itdürülmek bâbında emr-i şerîf ṭaleb iderüm . Bildürmegin buyurdum ki ḫuṣûs-ı mezbûra muḳayyed olup göresiz. Fî'l-vâḳi‘ müteveffâ-yı mezbûruñ ….. mezbûrede iltizâmına dâḫil ẕikrolınan muḳāṭ‘âtı ol vechle müzevver temessükât ile ḍabṭ eyleyüp ve âstâne-i sa‘âdetümden beraat itdirilü gelmiş iken beraat itdirmeyüp bî-beraat muḳāta‘ât ḍabṭ olınmaġın mâl-i muḳāta‘yı ekl ü bel‘ iden ümenâ ve ‘ummâl ṭâifesiniñ ẕimmetlerin ẓuhûr iden mâlumı kendüleriden veyâ ḫud-i re‘âyâdan müteveccih olan mâl-i muḳāṭa‘âtı ba‘de'ṣ-ṣübût amân ve zamân virmeyüp teveccüh idenlerden meẕkûr sipâhî Muḥammed ḳulum mîrî içün ṭaleb ve taḥṣîl itdürüp mîrî içün ḳabḍ u ḍabṭ itdürüp mâl-i mîrîden kimesne ẕimmetinde bir aḳçe ve bir ḥabbe bâḳī ḳodurmayasız ve bi'l-müvâcehe müteveffâ-yı mezbûruñ ümnâ ‘ammâl ẕimmetlerin ve ẕimem-i re‘âyâdan olan ‘alâḳası ḳat‘ olmayınca ḫilâf-ı ‘âdet ve ḳānûn müteveffânıñ esbâb ve erzâk emlâkine ve küfelâsına kimesneyi daḫl ve tecâvüz itdürmeyesin ve bundan mâ‘ada ummâ ve ‘ummâl ṭâifesinden ba‘ḍıları mücerred-i ẕimmetlerinde mâl-i mirîyi virmemek içün maṣârif içün aḳçe virdük deyu müzevver temessük ibrâz eyleyüp bu bahâne ile mâl-i mirîyi ekl u bel‘ iderler imiş. Vâki‘ ise anıñ gibi müzevver temessükât ibrâz idüp ve bî-beraat muḳāṭa‘ât ḍabṭ eyleyüp mâl-i mirîyi ekl ü bel‘ iden kimesnelerden şer‘an ve ḳānûnen müteveccih olan mâlumı daḫi meẕkûre yerlü yerinde meẕkûr ḳuluma ceddi içün ṭaleb ve taḥṣîl itdürüp mâl-i beytü'l-mâlı zâyi‘ ve telef itdürmeyüp bi'l-cümle meẕkûre mîrî içün ḳabḍ u ḍabṭ itdürüp sâ'ir emvâl-i ḫâṣṣa ile irsâl ve ḫazâne-i ‘âmireye îṣâl ve idḫâl itdürmekde beẕl-i maḳdûr ve sa‘yi mevfûr eyleyüp mâl-i mirîden kimesne ẕimmetinde bir aḳçe ve bir habbe ḳodurmayasın. Şöyle bilesin ‘alâmet-i şerîfeye i‘timâd ḳılasın. Taḥrîren fî'l-yevmi'l-ḫâmis şehri Muḥarremi'l-ḥarâm fî sene ṣemân ve elf.

Bimakâmı Ḳosṭanṭiniyye

95A

1036. **Tüfeng Ḫuṣûṣına Emrdir**

Efâzil-i ḳuḍâti'l-müslimîn evlâ vulâti'l-muvaḥḥidîn ma‘âdinu'l- faḍl ve'l-yaḳīn ḫüccetü'l-ḥaḳḳ ‘ale'l-ḫalḳi'l-ecme‘în vâriṣü'l-enbiyâ' ve'l-murselîn el-muḫtassûn bi-mezîd-i ‘inâyeti'l-meliki'l-mu‘în Brusa ve Kütahya ve Ḳonya ve Ḳayṣeriyye ḳāḍıları zîdet faḍluhm ve mefâḫirü'l-ḳuḍât ve'l-ḥükkâm ma‘âdinu'l-faḍl ve'l-kelâm Ṣanduḳlı ve Uṣad ve Seydişehr ve Aḳşehr ve Isbarta ve Ḳaraküre ve İsaḳlu ve ‘Uṣṣâḳ ve Ḳaraḥiṣâr ḳāḍıları zîde faḍluhum tevkî‘-i refi‘-i hümâyûn vâṣıl olıcaḳ ma‘lûm ola ki ḫâṣṣa

bostancılarumuñ kârḫânelerinde olan dâd-ı bendegân fermân-ı hümâyûn …… ustaları… dergâh-ı mu‘allâma gelüp ‘arḍ eylediler ki taḫt-ı ḳaḍâgözde ḳadîmden gelen tüfengi cem‘ ide gelenler bunlar ṭarafından varanlara vire gelmişler iken ẕikrolınan ḳāḍılarınıñ vâki‘ olan debâġlar kendüleri alup olugelene muḫâlif bunlara mâni‘ olmaġla gelen tüfenginde küllî müḍâyaḳa çekdiklerin bildirüp ḳadîmden olıgeldiği üzere akçeleri cem‘ idenelerden varan adamlarına alıvermek babında emr-i şerifim rica eyledikleri ecelden buyurdum ki göresiz vech-i meşrûh üzere taht-ı kazagözde gelen tüfengi cem‘ idenler kadimden bunlara vire gelmişler ise kadimden olıgelen ve olıgeldiğü üzere bunlara aldurup olıgelene muḫâlif-i âḫerden kimesneye aldurmayasız. Şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd ḳılasız. Taḥrîren fî avâḫiri şehri Recebi’l-müreccb sene tis‘a ve elf.

Bimakâmı Ḳosṭanṭiniyye

1037. Zümre-i râcilinden Yûsuf bin ʿAbdullâh nâm kimesne maḳām-ı ḳaḍâya bâʿiṣ-i hâẕâʾl-kitâb Dimo veled-i Niḳola nâm ẕımmî müvâcehesinde biʾṭ-ṭavʿi’ṣ-sâf iḳrâr ve iʿtirâf idüp Yorgi veled-i Yani ẕımmîniñ ẕimmetinde ḳarḍ-ı şerʿîden altı biñ aḳçe ḥaḳḳım olup Maḥrûse-i Brusa'da ḥâkimüʾṣ-şerʿ ḥuḍûrında daʿvâ ve ṭaleb idüp iḳrâr ve iʿtirâf itmekle ilzâm olınup edâya ḳudreti olmamaḳ ile zindânda maḥbûs olmış idi. İşbu merḳūm Dimo emr ve ḳabûli ḥâvî meblaġ-ı merḳūma kefîl olmaġın kefâleti sebebi ile meblaġ-ı merḳūm altı biñ aḳçeyi ḥâlâ yedinden biʾt-tamâm veʾl-kemâl ḳabḍ ve teslîm idüp ẕimmet-i aṣl ve kefîli berî’ eyledüm. Bir ḥabbe ve bir aḳçe ḥaḳḳım bâḳī ḳalmadı didükde muḳırr-ı merḳūm Yûsuf'uñ vech-i meşrûḥ üzere ṣâdır olan iḳrârın muḳarrun-lehüʾl-merḳūm Dimo daḫi vicâhen taṣdîḳ ve şifâhen taḥḳīḳ itdükden soñra işbu ḥurûf ber sebîl-i temessük biʾṭ-ṭaleb ketb ve taḥrîr ve ṣebt-i tasṭîr olınup yed-i ṭâlibe vaḍʿ ve defʿ olındı ki vaḳt-i ḥâcetde müẕekkir-i mâ cerâ ola taḥrîren fî avâsıṭ-ı şehri Ṣaʿbâniʾl-ʿaẓîm li-sene tisʿa ve elf. (Ḳarḍ-ı şerʿî ve kefâlet)

Şuhûd: Aḥmed b. ʿAbdullâh, Meḥmed b. Aḥmed, Receb b. ʿAbdullâh, Aḥmed b. Şehbâz ve ġayrihim.

1038. Baʿiṣ-i taḥrîr-i kitâb-ı naḳlî ve mûcib-i tasṭîr-i ḫitâb-ı merʿî oldur ki Tokât Ḳaḍâsına tâbiʿ Begobaşı nâm ḳaryeden müteveffâ ʿOṣmân Çelebi ibni Maḥmûdek ve Meḥmed ve Maḥmûd ve Receb ve İsimḫan ve Emîne nâm yetîmlerine ḳıbel-i şerʿden vaṣî naṣb ve taʿyîn olınan ʿammuları Aḥmed Çelebi ibni Maḥmûd'dan daʿvâ-yı ṣaḥîḥa-yı

şerʿiyye ve istişhâd-ı şerʿî ṣudûrından soñra naḳl ve taḥvîl içün maḥall-i cerḥ ve taʿdîlde ʿudûl-i müslimînden Muḥammed Çelebi ibni Aḥmed Çelebi ibni el-Ḥâc Aydın ve Saʿdî bin el-Ḥâc Muṣṭafa bin ʿAlî nâm kimesneler meclis-i şerʿ-i şâmiḫuʾl-ʿimâd ve maḥfil-i dîn-i münîf-i râsiḫuʾl-evtâdda edâʾ-yi şehâdet-i şerʿiyye eyleyüp eytâm-ı mezbûre Maḥmiye-i Brusa'da vefâtı istimâʿ olınup muḫallefâtı beytüʾl-mâl emîni yedinde maḍbûṭ olan merḳūm ʿOs̱mân Çelebi'niñ evlâdıdur. Bunlardan ġayrı vâris̱ bilmeziz ve verâs̱eti münḥaṣıradur. Şâhidüz. Şehâdet daḫi iderüz didüklerinde baʿdeʾt-taʿdîliʾş-şerʿî şehâdetleri ḥayyiz-i ḳabûlde vâḳiʿ olduḳdan soñra vaṣî-i eytâm-ı mezbûreniñ ḥuḳūḳ-ı şerʿiyyesini ḳabḍa ve îṣâle ve ʿind..... el-Ḥâce daʿvâ ve ḫuṣûmete maḥmiye-i mezbûrede sâkin olan ḥâmil-i hâz̲âʾl-kitâb mafḫarüʾl-müderrisîn Mevlânâ ʿOs̱mân Efendi ibni Aḥmed Zîde faḍluhu ḳabûline mevḳūf ve kemâlet-i ṣaḥîḥa ile vekîl eylemegin ḥaḳīḳatüʾl-ḥâl ve maṣdûḳatüʾl-maḳāl ġıbbeʾṭ-ṭaleb veʾs-suʾâl ol cenâb-ı faḫrüʾl-mevâliyiʾl-ʿiz̲z̲âm ve z̲uḫruʾl-â'âli'l-fiḫâm kâşif-u esrâriʾl-ḥakâyıḳ ḫâzinü'r-rumûziʾd-deḳāyıḳ aʿnî behi el-ḥâkimeʾl-ʿâdil el-fâḍıl el-fâṣıl beyneʾl- ḥaḳḳ veʾl-bâṭıl el-kâdı bi'l-mahmiyeti'l-mezbûre ve ilâ küll-i men yesilü ileyh hâzâ'l-kitâb mine'l-'umûli'l-'izzâm ve'l-ahlâf el-fihâm nefezellahu Teâlâ ahkâmahum ilâ yemi'l-kıyame hazretlerinin huzur-ı şeriflerine inhâ ve nakil olındı 'inde'l-vusûl mâ hüve li-derkihi mazmûn-ı şerif meşmûliyle 'amel buyurulup 'indellâh-i teâla mesâb ve ma'cûr olalar. Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmil 'âşir min şerh-i Recebü'l-murecceb li-sene tis'a ve elf. (Nasb-ı vasî, şehâdet ve vekâlet)

Şuhûd: Yar Ahemed b. İsmail, Musallî b. Mehmed, ……., Hamza b. el-Hâc 'Ali, Gül Ahmet b., Şica el-mevlâ bi-Tokât.

95B

1039. Maḥrûse-i Brusa'dan Ḥüseyin bin ʿAbdullâh nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfe gelüp ṣâḥib-i hâz̲âʾl-kitâb Ḳaḍâ-i Ebrâdi'den Meḥmed Paşa ibni Aḥmed nâm kimesne maḥḍarında iḳrâr ve iʿtirâf idüp mezbûr Muḥammed z̲immetinde ḫarîr bahâsından doḳsan ʿaded ġuruşum var idi. Biʾt-tamâm veʾl-kemâl alup ḳabḍ eyledüm. Baña bir aḳçe ve bir ḥabbe deyni ḳalmamışdur didükde mâ veḳaʿa ʿalâ vuḳūʿihi ketb olındı. Taḥrîren fî Şevvâliʾl-mükerrem min şühûr-i sene tisʿa ve elf. (Deyn)

Şuhûd: ʿAlî b. Velî, Yûsuf b. ʿAbdullâh, Ḥüseyin b. ʿÎsa, Muṣṭafa b. ʿAlî, Meḥmed b. Muṣṭafa, Meḥmed b. Meḥmed, Bekir b. Yaḥya, Meḥmed b. Aḥmed, Caʿfer b. el-Ḥâc ʿAlî, Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed Çelebi ibni el-Ḥâc ʿAlî ve ġayrihim.

1040. Maḥrûse-i Brusa'dan Maḳsem Maḥallesi sâkinlerinden Ḥüseyin bin Meḥmed nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfe gelüp ṣâḥib-i ḥâẕâʾl-kitâb Muṣṭafa Beg ibni Meḥmed nâm kimesne müvâcehesinde taḳrîr-i kelâm ḳılup maḥalle-i mezbûrede vâḳiʿ bir ṭarafı Şâh ʿAlî mülkine ve bir ṭarafı Rıḍvân mülkine ve bir ṭarafı müşterî-i mezbûruñ ekmekci fırınına ve bir ṭarafı ṭarîḳ-i ʿâmma olup ve her sene on aḳçe muḳāṭaʿası olan menzilimi mezbûre iki biñ naḳd aḳçeye beyʿ-i bât-ı ṣaḥîḥ ile beyʿ idüp teslîm-i mebîʿ ḳabḍ-ı şemen eyledüm didükde mâ veḳaʿa ʿalâ vuḳūʿihi ketb olındı. Taḥrîren fî avâʾil-i Ramaḍâniʾl-mübârek li-sene tisʿa ve elf. (Beyʿ bât-ı saḥîḥ)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Meḥmed, Demür Beg b. Cemşîd, Meḥmed b. Ḥasan, Ḥüseyin b. ʿAbdullâh ve ġayrihim.

1041. Dergâh-ı Âlî Yeñiçerilerinden Maḥmûd Beg ibni Noḳṭa nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde yine Muḥammed Paşa ibni Keyvân müvâcehesinde taḳrîr-i kelâm ḳılup meẕkûr Muḥammed Paşa Gelincik Çârşûsı'nda ʿindeʾl-ahâlî veʾl-cîrân ḥudûdı maʿlûme olan her ayda el-Ḥâc ʿİvaḍ Paşa evḳāfına elli aḳçe icâre-i muʿaccelesi olan bir bâb dükkânıñ muḳaddemen otuz dört biñ aḳçeye baña fürûḫt idüp meblaġ-ı mezbûrdan üç biñ aḳçesin ol ḥînde meẕkûre teslîm eylemiş idim. Baña baʿdehu maʿrifet-i mütevellî olmamaġın meẕkûr Muḥammed dükkân-ı merḳūmı âḫere beyʿ idüp beyʿ olınan kimesneden yine ben tekrâr iştirâ eyledüm. Muḳaddemen Muḥammed'e virdügim üç biñ aḳçeyi ḥâlâ ṭaleb iderüm didükde sâlifüʾẕ-ẕikr Muḥammed ġıbbeʾs-suʾâl cevâb virüp ben Muḥammed Beg'den ḫuṣûṣ-ı mezbûr içün iki biñ altı yüz aḳçeyi aldum. Ziyâde almadum didükden soñra üç biñ aḳçeyi tamâm aldugına yemin billâh eyledükde mâ cerâ biʾṭ-ṭaleb ketb olındı. (Beyʿ ve yemin)

Şuhûd: Maḥmûd Beg b. ʿAbdullâh, Ḥişârlı b. Bayram, Fennî Çelebi b. Bayram, ʿAlî b. Mûsa ve ġayrihim.

1042. Hacı İbrahim oğlu Hüseyin isimli şahıs, meclis-i şer‘-i şerîfte (matt) ikrar ve itiraf etti: İşbu kayıt sahibi, merhûm Hüseyin oğlu İbrahim Çelebi Vakfı’nın

mütevellîsi Himmet oğlu Ali Çelebi ile yaptığım muamele sebebiyle mezkûr vakfın malından zimmetimde bütün ihtiyaçlar için rayiç olan gümüş dirhem üzerinden 4400 dirhem vardır. Bu borç ödemem gereken bir borçtur. Meblağın 4000'i karz-ı şer'îden bakiye 400'ü ise karz dışında satın aldığım ince pamuklu kumaş semeninden müeccell olarak oluşmaktadır. Borç müddeti, ekteki Muharrem ayının ilk gününden itibaren tam bir seneye kadardır. Mukırrın ikrarı sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. Sonra yukarıda zikredilen meblağ için Dede köyünde oturan Nasruddin oğlu Himmet kefil oldu. Bu kefalet icap kabulü kapsamaktadır. İlgili ikrar, tasdik ve kefalet 1009 yılı Şevval ayının sonlarında gerçekleşip kaleme alındı. (Borç ve kefalet)

Şâhitler: Ali Çelebi b. Mehmet el-İmam, İbrahim b. Ali el-Dirhemin, Mustafa b. Hüseyin Yemkeş, Salih b. Abdulkadir Müezzin ve Osman b. Himmet el-İmam.

1043. Maḥrûse-i Brusa'dan Aḥmed bin el-Ḥâc Muṣṭafa nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfe ḥâḍır olup işbu el-Ḥâc Muṣṭafa bin Ḥüseyin nâm kimesne müvâcehesinde taḳrîr-i kelâm idüp mezbûr el-Ḥâc Muṣṭafa'dan üç biñ naḳd râyicüʾl-vaḳt akçeye cemîʿ-i ʿuyûbdan berîʾ olmaḳ üzere atı alup ḥâlâ öñ ayaġında ʿayb-ı ḳadîmî ẓuhûr eyledi. Reddolınmasın ṭaleb iderüm didükde ġıbbeʾs-suʾâl mezbûr el-Ḥâc Muṣṭafa cevâb virüp fîʾl-vâḳiʿ ben mezbûre vech-i meşrûḥ üzere bir at fürûḫt eyledüm. Fe-zmmâ ʿaybı ve ʿaybdan berâtı ẕikrolınmadı. Ehl-i ḫıbreye göstürilsün. ʿAybı olduġın maʿlûm edinmedim didükden soñra mezbûruñ atı ehl-i vuḳūf müslümânlara göstürilüp ʿayb-ı ḳadîm olduġına ḫıbreden olan Es-Seyyid Ḥüseyin ve ġayrî müslümânlar ḫaber virüp vâḳiʿ-i ḥâl biʾṭ-ṭaleb ketb olındı. Fîʾt-târîḫiʾl-mezbûr. (Ḫıyâr-ı ʿayb daʿvâsı)

Şuhûd: Meḥmed b. Yaḥya, Meḥmed Beg ibni ʿAlî, Arslan b. ʿAbdullâh, Bekir b. Yaḥya el-Muḥḍır ve ġayrihim.

96A

1044. Vilâyet-i Ḳaraman'da Ḳaṣaba-yi Emrârî maḥallâtından Sarmacı Maḥallesi'nde sâkin olan işbu ḥâmil-i kitâb ʿAbdülḳādir bin el-Ḥâc Muṣṭafa işbu sene tisʿa ve elf Ẕiʾl-ḥiccesiniñ yigirmi sekizinci güni ki yevmüʾl-cumʿadur. Meclis-i şerʿ-i şerîf-i sâmiḥüʾl-bünyân ve maḥfil-i dîn-i münîfe ḥâḍır olup kelâm ve taḳrîr ʿaniʾl-merâm idüp ḳaṣaba-yi meẕkûre ḫâricinde Ḳırḳ Baṭman Bâġları dimekle maʿrûf bâġlar içinde

vâḳiʿ olan mülk bâġıma muttaṣıl Ḳoniver oġıl nâm kimesneniñ mülk-i evi ve bâġı olup ẕikrolınan bâġa ben şefîʿ iken baña iʿlâm itmedin âḫer kimesneyi beyʿ eylemiş. Elʾân istimâʿ eyledüm. Ẕikrolınan bâġa ben şefîʿ olduġum tescîl olınup ṣûret-i sicili ṭaleb iderün didükde müşârun-ileyh ʿAbdülḳādir'iñ vech-i meşrûḥ üzere olan daʿvâsı sicil-i maḥfûẓa ḳaydolınup ṣûreti yedine vaḍʿ ve defʿ olındı. Ledeʾl-ḥâce iḥticâc idene taḥrîren fîʾl-yevmiʾṣ-ṣâmin veʾl-ʿişrîn min şehri Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (Şufʿa)

1045. Maḥmiye-i Brusa sâkinlerinden Yevan veled-i Niḳol nâm ẕımmî meclis-i şerʿ-i şerîfe Dimitri veled-i Yayar nâm ẕımmî'yi iḥḍâr ve maḥḍarında taḳrîr-i daʿvâ idüp bundan aḳdem mezbûr Dimitri'ye bi-ṭarîḳiʾl-emâne yigirmi doḳuz ʿaded sikke-i ḥasene ve iki biñ naḳd-i ceyyid ve cedîd aḳçe vaḍʿ itmiş idüm. Ḥâlâ ṭaleb iderüm, suâl olınsun didükde merḳūm Dimitri'den suʾâl olınduḳda fîʾl-vâḳiʿ meẕkûr Yuva'nıñ yigirmi doḳuz ʿaded sikke-i ḥasene ve iki biñ naḳd aḳçesi bende emânetdür deyu iʿtirâf idicek mâ hüveʾl-vâḳiʿ ḳaydolındı. Taḥrîren fî selḫ-i Ẕiʾl-ḥicce sene tisʿa ve elf. (Emânet)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf, Meḥmed b. Meḥmed, Muṣṭafa b. el-Ḥâc Sinân, Meḥmed b. ʿAbdullâh, Bekir b. Yaḥya, Oruc b. Ramaḍân.

1046. Maḥmiye-i Brusa'da merḥûm Müfliḥzâde Vaḳfı'nıñ biʾl-fiʿl mütevellîsi olan Şaʿbân Ḫalîfe bin Perî nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîfde işbu ḥâmilüʾl-kitâb el-Ḥâc Muṣṭafa bin Aḥmed maḥḍarında iḳrâr ve iʿtirâf idüp merḥûm mezbûruñ maḥmiye-i mezbûruñ maḥmiye-i mezbûre maḥallâtından Bekçe Maḥalle'de vâḳiʿ olup taḥdîd ve tavṣîfden müstaġnî olan Ṣofta Ḥamâmını târîḫ-i kitâbdan bir yıl tamâmına dek yevmî sekizer aḳçeye mezbûr Muṣṭafa'ya îcâr eyledüdm. Mâh be-mâh ḳıṣṭüʾl-yevmini edâ itmegin üzere didükde mütevellî-i merḳūmuñ vech-i meşrûḥ üzere olan iḳrârın müstâcir-i mezbûr Muṣṭafa biʾl-müvâcehe taṣdîḳ ve ḳabûl idicek mâ hüveʾl-vâḳiʿ ġıbbeʾṭ-ṭaleb ḳaydolındı. Taḥrîren fî ġurre-i Muḥarremiʾl-ḥaram sene tisʿa ve elf. (ʿAḳd-i icâr)

Şuhûd: Muṣṭafa b. Yûsuf, el-Ḥâc Yûsuf b. ʿAbdullâh, Ḫüdâvirdi b. Ḥâc Ḥasan, Mevlâna Es-Seyyid Ḥüseyin Efendi, ʿAbdülġanî B. Ḥaleb.

96B

1047. Aḳḍâ ḳuḍâti'l-müslimîn evlâ vulâti'l-muvaḥḥidîn ma'denü'l-faḍl ve'l-yaḳîn vârisü 'ulûmi'l-enbiyâ' ve'l-murselîn Mevlânâ Brusa ḳāḍısı zîdet feḍâ'iluhu tevḳī'-i refî'-i hümâyûna vâṣıl olıcaḳ ma'lûm ola ki Bâb-ı Sa'âdetü'me 'arḍ gönderüp Brusa vâki' ḳahveci ṭâ'ifesiniñ görüp gözedir kimesneleri olmayup mîrî ṭarafından ḳahveḫâne istîcâr olup lâkin ḳahvecileriñ kefîlleri olmamaġla ba'ḍıları îcârından firâr eyledüklerinden cânibi mîrîye kesr ve ḳahveḫâne ṣâḥiblerine küllî ḍarar terettüb olduġın ḳahveciler ḫaber virüp kendülere bu bâbda görüp gözetmek içün re'îs ṭaleb idüp ibrâm eyledüklerinde işbu râfi' tevḳī'-i refî'-i ḫâḳānî Aḥmed ehl-i vuḳūf ve ḫidmeti 'uhdesinden gelür deyu bildirüp 'inâyet ricâ itmegin bu ḥükm-i hümâyûnımı virdüm ve buyurdum ki ṭâ'ife-i mezbûre olıgelen 'âdet üzere re'îs ve ḍâbıṭ olup vâḳi' olan mîrî tekâlif görüp ve icâre ile ḳahveḫâne ṭutan kimesneler mezbûr ma'rifetiyle istîcâr eyleyüp ve ḳahve alup ṣatmada ve her 'umûr-ı mezbûruñ mübâşeretiyle olup ve ḳahveci ṭâifesi mezbûre kendülere res'îs bilüp 'umûr-ı mezbûr da mezkûr Aḥmed'e mürâca'at ideler. Şöyle bilesin. 'Alâmet-i şerîfe i'timâd ideler. Taḥrîren fî avâḫiri şehri Rebî'ülâḫir.

Bimakâmı Ḳosṭanṭiniyye

1048. Ed'iyye-yi lâ-yahsâ ittihâk ve ihdâ kılmakdan soñra ma'rûḍ-ı muḫliṣânı riyâ oldur ki eger bu ṭarafdan istiḫbâr buyurulursa el-ḥamdülillâhi te'âla ṣıḥḥat ve 'âfiyet üzere olup rûz u şeb devâm-ı 'ömr ve devltüñüz ed'iyyesine iştiġāl üzere mülâḥaẓa-i şerîf buyurula. 'Aḳībe ẕâlik işbu Rebi'ulâḫir'iñ ġurrasında Veliyyüddînzâde Medresesi bu ḥaḳīre ṣadaḳa ve 'inâyet buyurulup temessükâtumuz almışuzdur. Lütfuñuzdan ricâ olınur ki medrese-i mezbûreyi bizim ṭarafumuzdan siz ḍabṭ buyurup müderris-i sâbıḳı Aḥmed Çelebi Efendi'niñ maḫdûmlarına 'azlî cüzlerini i'lâm idüp lâzım ise ṣâḥibü'l-'izz ve's-sa'âde ḳāḍı efendi ḥaḍretleriniñ ḥuḍûr-ı şerîflerine i'lâm idüp lâzım ise sicill-i maḥfûẓa ḳaydittürüp ve mütevelli-i vaḳf var ise anda ise aña daḫi i'lâm buyurasız ve lutfuñuzdan mutaḍarra'dur ki bize münâsib ücüñüz tedârik buyurasız. Eger iḥtiyâc olursa, …….. küçük evini boşatdurursuz. Kendülerden istîẕân olınmışdur. İnşa'allâh-i te'âla faḳīr daḫi hemân bir haftaya dek varmaḳ üzereyüm. Ḫayır du'âdan ferâmûş buyurmayasız. Hemîşe 'ömr ü devlet müstedâm-ı bâd.

Taḥrîren fî ġurrati Rebî'ilâḫir min şuhûri sene tis'a ve elf.

Ketebehü'l-ḥaḳīr İsma'îl el-müderris bi medreseti Veliyyüddînzâde.

1049. Abdullah oğlu Yusuf ikrar etti: İşbu kayıt sahibi, Abreham oğlu Azariye isimli Yahûdi'ye mülkiyeti kendine ait ve bu satım akdinin gerçekleşmesine kadar elinde ve tasarrufunda olan bir yerleşim mekânını satmıştır. Mezkûr müşteri, yerleşim mekânını kendi malıyla kendine satın almıştır. Yerleşim mekânı, Bursa vilayetinin ? mahallesinde olup iki alt kat oda, bir üst kat önünde sofa, akar su, fırın ve meyve ağaçları olan avluyu içermektedir. Yerleşim mekânının kıble tarafı Ahmet Çelebi Vakfı'na, doğu tarafı Subaşı Alem Şah Vakfı'na, kuzey tarafı özel yola ve batı tarafı …… sınırdır. Söz konusu yerleşim mekânını içerdiği bütün sınır ve haklarıyla birlikte belirli ve kabzedilen semen karşılığında satmıştır. Semen miktarı, Osmanlı gümüş dirhemi üzerinden 16000 dirhemdir. Bu bey' kat'î, sahih ve şer'î olup icap kabulü içermektedir. Satıcı semeni alıcı ise yerleşim mekânını teslim almışlardır. Mukırrın ikrarı, sahih ve şer'î olup mukarrun-leh tarafından yüz yüze sözlü olarak tasdik edilmiştir. İlgili ikrar ve tasdik gerçekleşip kaleme alındı. (Bey' bat)

Şâhitler: Murat Çelebi b. Mustafa, Mustafa Blok Başı b. Yusuf, Murat Dede b. Abdullah, Hacı Yusuf b. Abdullah, Ahmet Çelebi b. Mehmet, Murat b. Abdullah, Ali b. Mehmet, İbrahim b. Yusuf vd.

2. B-18 NUMARALI BURSA ŞER‘İYYE SİCİLİNİN MATBU’ METNİ

BURSA-B-18

سجل نومروسی: 202، عدد اوراق: 96، سنه: 1008

44 نجی صحیفه سنده بر عدد وقفیه مقید اولوب دیکرلری دعاوی متنوعه و فرامین عالیه محرر و مقیددر

1A

1..... بو صکوک حضرت شیخ افندي زماننده اولوب صکره شیخ الاسلام بوستان زاده افندینک مختوم مکرملري محمد افندي حضرتلرینک نایبلري سمعي زاده محمد افندي و صکره احمد افندي و اندنصره مولانا یعقوب افندي زماننده تمام اولمشدر اکا کوره یوقلنه.

2. خوجه الیاس مکتبنده اثنین و خمسین کونلرنده آیده یکرمی اقچه ایله جز تلاوت ایدن مراد چلبی بن محمد فوت اولوب یرینه محمد بن محمد محل اولمغین توجیه اولنوب اواخر ذی القعدة. [تلاوت ایچون محل توجیه سی]

شهود: علی چلبی بن مراد، مصلح الدین بن پری.

3. مصطفی بیک وقفندن یومی نیم اقچه اتمکه متصرف اولان مراد چلبی فوت یرینه جامع کبیرده قیم اولان محمد بن محمد محل اولماغین توجیه اولندی. [امام یرینه محل توجیه سی]

4. مخیمۀ بروسه مضافاتندن کوندره نام قریه دن یوسف بن موسی نام کمسنه مجلس شرع شریف و محفل دین منیفده اشبو حامل الحجة اوغلی مصطفی مواجهه سنده اقرار شرعي قلوب مخیمۀ مزبوره محلاتندن بیکار باشي نام محله ده واقع ایکی یر اوي و یر سردابي مشتمل اولوب بر طرفی طریق عام و بر طرفی زینی ملکی و ایکی طرفی طریق خاصله محدود اولان اولري مزبور اوغلم مصطفایه هبه و تملیک ایدوب اولدخی قبض و تصرف ایلدی من بعد هذا موهوبۀ مزبوره ده علاقم قالمدی دیدکده مقر مزبور باباسی یوسفی مقر له المزبور مصطفی بالمواجهه تصدیق ایدوب ماجری علی وقوعه کتب و تحریر اولندی تحریرا فی اوایل جمادی الاخرة سنة تسع والف من الهجرة النبویة. [هبه و تملیک]

شهود الحال: محمود بن شعبان و محمود بن یوسف و مصطفی بن سربلوک و محمد بن عبد الله وغیرهم.

5. و مزبور یوسف اوغلی ابراهم مواجهه سنده حال صحتنده مجلس شرع شریفه حاضر اولدقده اقرار شرعی و اعتراف صریح مرعی قلوب حالا مملوکم اولان روسي الاصل اورته بویلی اچوق قاشلو احسن نام بر

قولى و ينه افلاق الاصل سليمان نام بر قولى مزبور اوغلم ابراهمه هبه و تمليک ايدوب اولدخى مجلس هبه ده قبض ايلدى ديدكده مقر له المزبور ابراهم مقر مزبور باباسى يوسفى اقرار مشروحنه بالمواجهه تصديق ايدوب قيد اولندى حرر فى التاريخ المزبور. [هبه و تمليک]

شهود الحال: السابقون.

1B

6. يوم الخميـــــــــــــــــــــــــس 21 جمادي الاول لسنة ثمان و الف ..... تشرين ثانى

اقر حسن چلبي ابن حضر بانه قد باع من فخر المدرسين ذخر المدققين مولانا عمر افندي ابن الحاج ابراهيم وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منه وذلک جميع المنزل الواقع فى القرية المعروفة بنائب قزغي من توابع البروسة المحروسة الحاوي على بيتين سفليين وبيت علوي تحته اصطبل وماء جار وعلى اشجار الكروم واشجار الحطوب المسماة بقوري مع ما فيها من الدنون الثمانية المنتهى حدوده الي كرم عمر ابن الحاج سنان والي كرم محمد چلبي والي كرم مصطفى چلبي والي حديقة آق شمس الدين والي مرتع فضل الله الاعجمي والي الطريق العام ومقاطعة ارضه فى كل سنة سبعة وعشرون درهما بجملة الحدود والمرافع وكافة الحقوق والطرايق بثمن معين منقود ومبلغ مبيّن غير موعود قدره ونصابه ثلثون الف درهم فضّي رايج في حين وان متدوال في جميع الامصار والبلدان بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين حاويين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلّم من الجانبين اقرارا صحيحا مرعيا مصدقا من جناب المشترى المشار اليه وجاها وشفاها جري ذلک وحرر فى اليوم الثاني والعشرين من اول الجمادين من شهور سنة ثمان والف. [البيع البات]

شهود: فخرالسادات السيد محمد ابن السيد سنان المدرس، قدوة الاعيان عمر چاوش ابن الحاج حنفي، مولانا عبدي افندي بن داود، عمدة المدرسين مولانا محمود افندي المدرس، محمد بن مصطفي، الحاج مصطفى ابن الحاج ممى من طلبة سعيد زاده افندي، الحاج خرم بن عبد الله ،حسن چلبي ابن سنان.

7. اقر قدوة المدرسين عمدة المدققين مولانا عمر افندي ابن الحاج ابراهيم بانه قد باع من فخرالسادات الفخام ذخر المدققين العظام مولانا السيّد محمّد ابن الحاج سنان المتولي على وقف ابيه الحاج سنان المسفور وهو اشترى منه بمال الوقف المزبور للاستغلال ما هو له وملكه وبيده وتحت تصرفه الي حين صدور هذا العقد منه وذلک جميع المنزل الكائن بقرية معروفة بنائب قزغي من مضافات بروسة المحروسة المشتمل على بيتين سفليين وبيت علوى تحته اصطبل وماء جار وعلى اشجار مثمرة وغيرمثمرة مع فيها من الدنون الثمانية المحدود بكرم عمر ابن الحاج سنان وبكرم محمد چلبى وبكرم مصطفى چلبى وبحديقة آق شمس الدين وبمرتع فضل الله وبالطريق العام ومقاطعة ارضه في كل سنة سبعة وعشرون درهما بجملة الحدود والمرافق وكافة الحقوق والطرائق بثمن معين مقبوض قدره عشرة آلاف درهم فضّي رايج في كل المهام متداول بين الخواص والعوام بيعا واشـتراء صحيحين شرعيين حاويين علي الايجاب والقبول من الطرفين ثم استاءجره منه وهو آجره اياه بعد رعاية شرايط الاجارة من غرة شهر

رمضان المبارک لسنة سبع والف الي سنة کاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة الف درهم و عشرة دراهم فضية مزبورة نعتها ايجارا واستيجارا صريحين مرعيين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبله وجاها وشفاها تحريرا في اليوم الحادي والعشرين من شهر جمادي الاولي لسنة ثمان والف. [البيع بالإستغلال]

شهود: المذکورون.

8. يوم الســـــبت 23 جمادي الاولى ابتداء کانون اوّل

الحاج سوندک محلّه سنده وفات ايدن مرحوم محمدک کبير اوغلي مصطفى کندي طرفندن اصالة وخصوص آتي الذکره همشيره سي امتحاني طرفندن شرعا وکالتى ثابت اولدقدنصکره وکالة وخصوص آتي الذکره مرحوم مرقومک قزى عايشه نام خاتون جانبندن شرعا وکالتى ثابت اولان زوجي ابراهيم بن اسمعيل مجلس شرع شريفده اشبو حامل کتاب عبدي بن کمال محضرنده تقرير دعوي ايدوب ديديلرکه مرحوم مزبورک مخلّفاتندن محلهٔ مرقومه ده واقع بين الجيران معلوم الحدود منزلن مذکور عبدي بغير حق تصرف ايدر مزبوره سوآل اولنماسين طلب ايدرز ديدکلرنده بالمواجهه مرقوم عبدي يه سوال اولنوب ذکر اولنان منزلي مرحوم مرسومک حال حياتنده وکمال صحتنده ايکي بيک بشيوز اقچه يه مرحوم مرقومدن اشترا ايلدم ملک مشترامدر ديو جواب ويردکده مزبوران مصطفى و ابراهيم انکار ايلدکرنده عقيب الاسشتشهاد عدول مسلمين و ثقاة موحدين دن مصطفى بن محمد الامام و سيدي بن محمد و عبدي بن سليمان نام کمسنه لر في الواقع سالف الذکر اولان منزلي مزبور عبدي مرحوم مرقومدن حال حياتنده ايکي بيک بشيوز اقچه يه اشترا ايلدوکنه شاهدلروز و شهادت داخى ايدروز ديو اداء شهادت ايلدکلرندن صکره مذکوران مصطفى و ابراهيم اقرار و اعتراف ايلديلر که مرحوم مرقوم حال حياتنده مارّ الذکر اولان منزلي مومي اليه عبدي يه ايکى بيک بشيوز اقچه يه بيع ايلدي لکن مرض موتنده ايدي و مجنون ايدي ديدکلري بالطلب کتب و تحرير اولندي. [وکالت، تصرف، بيع و شهادت]

شهود: مصطفى بن يوسف، عبدى بن ممي، مصطفى بن محمد، محمود بن يوسف، سيدى بن محمد و غيرهم من الحاضرين.

2A

9. محروسهٔ بروسه محلاتندن چقور محله سي ساکنلرندن مصطفى بن محمد اشبو حامل کتاب علي بن مصطفى محضرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم ميدانجق محله سنده واقع ايکي بيت سفلىء و بر صفهٔ و محوطهٔ واشجار مثمرهٔ مشتمل اولوب ايکي طرفي طريق عام و بر طرفي محمد نام کمسنه ملکيله و برجانبي عايشه بنت قاسم نام خاتون ملکي ايله محدود و ممتاز تحت تصرفده اولان ملک منزلي عامه ئى حدود وتوابعى و کافهٔ حقوق و مرافقي ايله ايجاب و قبولى حاوي بيع بات شرعي ايله مزبور علي نک اوغلى محمد نام کمسنه يه اوچ بيک اوچيوز فضي رايج الوقت اقچه يه بيع ايلمش ايدم مبلغ مرقومدن ايکي بيک اقچه سن مذکور محمد يدندن بالتمام قبض و استيفا ايليوب باقى قلان بيک اوچ يوز اقچه سنه مومي اليه علي امر و قبولى حاويه کفالت ايله کفيل اولمشيدي ذکر اولان بيک اوچيوز اقچه دن من بر دفعه سکز يوز و بردفعه بش يوز اقچهٔ کفالتى حسبيله

جمعا بيک اوجيوز اقچهٔ داخي مزبور علي يدندن آلوب قبض و تسلّم ايلدم ذکر اولنان اوچ بيک اوجيوز اقچه دن مرقومان محمد و باباسی علي ذمتلرنده بر اقجه و بر حبه حقم باقی قالميوب خصوص مذکوره متعلق دعوي و طلبدن مزبورلرک ذمتلرينی ابراء عام و اسقاط تام ايله ابراء و اسقاط ايلدم شويله که من بعد بندن و يا وکيلمدن دعوی و نزاع صادر اولورسه مسموعه و مقبوله اوليه ديو اقرار و اعتراف ايلدکده مقر له مرقوم علی وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع غبّ الطلب کتب و تحرير اولندی. [بيع بات شرعی، کفالت و ابراء]

شـــهود: حيدر بن عبد الله، ابراهيم بن مصطفی، علی چلبی الامام، احمد بن مصطفی الموذن، نصوح بيک بن الحاج عمر وغيرهم.

10. اقرت فخری ابنة الحاج محمد بانها قد خالعت مع زوجها قدوة الاقران حسن چاوش زيد قدره وهو خالع معها علی مهرها المعقود عليه نکاحها مبلغ قدره عشرة آلاف درهم وعلی نفقة عدتها وعلی جميع الدعاوي والخصومات عليه فصارت هي مبانة منه فلا تحل له الا بعقد جديد وصداق مستانف ثم ابراء کل واحد منهما ذمة الآخر عن جميع الدعاوي والمنازعات والمخاصمات عموما خصوصا عن الدعوی المتعلقة بالخصوص المذکور بحيث لوصدر منهما علی الآخر او من وکيلها دعوی لاتلتفت اليها عند الحکام اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقها وجاها في التاريخ المزبور. [المخالعة والابراء]

شـهود: السيد محمد بن السيد مصطفی، اسمعيل چلبی بن الحاج خليل المدرس، ابراهيم بن قاسم الامام، بدر الدين افندی بن علی، محمد بيک بن مصطفی، محمد چلبی بن شجاع، الحاج خليل بن پيری، احمد بن الحاج رجب، محمد بيک بن مصطفی الراجل.

11. **يوم الاحـــــــــــــــد 24 جمادي الآخره 2 کانون اول**

اقر محمود بن مصطفی من قرية چاينی من توابع بروسة المحمية بانه قد باع من اسحق بن علی وهو اشتری منه بماله لنفسه ما هو له وملکه وتحت تصرفه الي حين صدور هذا العقد منه وذلک جميع الکرم الکائن في القرية المرقومة المحدود بکرم موسی وبالطريق العام وبحديقة البايع المزبور وبمزرعة الرجل المدعو سفر ومقاطعة ارضه في کل سنة خمسة دراهم بجملة الحدود والمرافق وکافة الحقوق والطرائق بثمن معين ومبلغ مقبوض مبيّن قدره ونصابه الفا درهم فضي رايج في جميع الديار متداول في کل الامصار بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين علی الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار اليه وجاها وشفاها وعلی هذا وقع التحرير في اول الغر اوّل الجمادين من شهور سنة ثمان والف. [البيع]

شـــهود: محمد بن ولي الامام، مصطفی بن محمد، محمود بن يوسف، محمد بن احمد، علی بن رجب، علی بن احمد، فرهاد بن عبد الله.

12. اقر الحاج علی بن عبد الله الوکيل بالبيع وقبض الثمن الآتي ذکرهما عن قبل زوجته عايشة ابنة المرحوم المبرور الواصل الي رحمة ربه الغفور محمود بن محمد الثابت وکالته عنها بشهادة حمزه ابن الحاج حسن ومحمد

بن خليل الوصى على الصغيرين المدعوين على واسيمنجان ابنى المرحوم المرقوم محمود بانّه قد باع وكالة و وصاية من حامل هذا الكتاب بستان بن محمد وهو اشترى منه ما هو المنتقل اليهم بالارث الشرعي من ابيهم المتوفى المزبور وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة شبلى اوغلى من محلات بروسة المحروسة الحاوي على بيت سفلى وبيت آخر فوقه غرفة وبيت يعبر عنه بكارخانه وحجرة متصلة به وبئرماء وخابية ماء وفرن وكنيف ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود قبلة بالطريق الخاص وشرقا بوقف قباد بيک وشمالا بوقف الامام وغربا بملک مصطفى بن عبدى بجملة الحدود واللواحق وكافة الحقوق والمرافق بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره اربعة آلاف درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا واشتراء صحيحين شرعيين باتين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلّم من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه تصديقا وجاها وشفاها وانما وقع هذا البيع لضرورة الدين الثابت على مخلفات المرحوم المرقوم لوقف المرحومة عينى خاتون بعد ان عرض المبيع المزبور في السوق السلطانى على مجالس الطالبين ومحافل الراغبين مرارا وكرارا واثر تقرر ثمنه على المبلغ المرقوم تحريرا في التاريخ المذكور. [الوكالة، والوصاية، والبيع البات]

شهـود: حمزه ابن الحاج حسن المؤذن، حسن چلبى ابن الحاج محمد، الحاج يوسف بن محمد، عمر بن محمد، على ابن الحاج حسن، على چلبى ابن عبد الله، خليل ابن محمد وغيرهم.

13. اقر الحاج بستان بن محمد بانه قد باع من عبد الرحمن بن مصطفى المتولي على وقف عينى خاتون وهو اشترى منه بمال وقف المزبور للاستغلال ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة شيلى زاده الحاوي على بيت سفلى وبيت آخر فوقه غرفة وبيت يعبّر عنه بكارخانه وحجرة متصلة به وبئر ماء وخابية ماءٍ وفرن وكنيف ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود قبلة بالطريق الخاص وشرقا بوقف قباد بيک وشمالا بوقف الامام وغربا بملک البايع المزبور بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره اربعة آلاف درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا واشتراء صحيحين شرعيين حاويين على الايجاب والقبول من الطرفين ثم استاءجره منه و هى آجره اياه بعدالتخلية والتقابض من غرة محرم الحرام لسنة تاريخه بذيله الي سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة اربعمائة درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحن شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبله وجاها وشفاها وكفل بدرک المبيع المزبور والاجرة المرقومة محمد الذي هو ابن البايع المومي اليه كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شـــــهود: المذكورو

2B

14. اقر اسمعيل بن محمد الثابت وكالته بالخلع والابراء الآتي ذكرهما بشهادة محمد ابن الحاج محمد وحسين بن حسن عن قبل الرجل المدعوّ محرّم بن يخشى الحدّاد من قصبة قره حصار صاحب بانه قد خالع بحكم وكالته المحكية مع زوجة المؤكل المذكور حاملة هذا الكتاب جمان بنت احمد وهي خالعت مع الموكل المومي اليه علي مهرها قدره الفا درهم وعلى نفقة عدتها وعلى جميع الدعاوي عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هي مبانة منه فلا تحل له الا بعقد جديد وصداق مستاءنف ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الآخر عن جميع الدعاوي والخصومات والمنازعات

عموما خصوصا عن الدعوى المتعلقة بحقوق الزوجية ابراء عاما قاطعا للنزاع ورافعا للخصومة بحيث لو صدرت عن كل واحدمنهما دعوى بالخصوص المذكور لم تسمع عند الحكام الكرام ولم تقبل لدى الولاة الفخام اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبلها وجاها وشفاها تحريرا في اليوم الخامس والعشرين من جمادي الاولى لسنة ثمان والف. [الوكالة بالخلع والابراء]

شـــهود: محمد بن عبد الله، رجب بن حمزه، عيسى بن قيا، مصطفى بن محمد، مراد بن عبد الله.

15. اقر الرجل المدعوّ علي بن محمود بانّه قد باع من حامل هذا الكتاب فخر الصلحاء السالكين ولي دده ابن حسين الوصي الشرعي علي الصغير المدعو محمد ابن المرحوم المبرور الواصل الي رحمة ربه الملك المنان علي اسكنه الله في اعلي غرف الجنان وهو اشترى منه بوصاية المحكية بمال الصغير المذكور للاستغلال ما هو له وملكه وذلك جميع المنزل الكائن بمحلة خواجه منتش بمدينة بروسة المحروسة المحدود بملك بيرام بن بستان وبملك عثمان وبالطريق العام وبملك المراءة المدعوة اسلم خاتون بجملة التوابع واللواحق وكافة الحقوق والمرافق بثمن معين منقود ومبلغ مقبوض غيرموعود قدره ونصابه خمسة آلاف درهم فضي رايج في الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين حاويين علي الايجاب والقبول من الطرفين ثم استاءجره منه وهو آجره اياه بعد رعاية شرايط الاجارة من غرة الجمادي الآخرة لسنة تاريخه بذيله باجرة معينة قدرها في تلك المدة خمسمائة درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا وهو صدقه تصديقا وجاها وشفاها وكفل بدرك المبيع المزبور والاجرة المرقومة مصطفى بن ابراهيم من محلة نارلي من محلات المحروسة المسفورة كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول من الطرفين وعلى هذا وقع التحرير والاشهاد في اليوم الرابع والعشرين من جمادي الاولى لسنة ثمان والف. [الوصاية، والبيع بالإستغلال، والكفالة]

شهود: محمد بن علي، محمد بن مصطفى، حسين بن على، ابراهيم بن يوسف، محمد چلبي الامام بمسجد محلة حلواجي .

16. اقر محمد چلبي ابن حسين من محلة الحاج يعقوب من محلات بروسة المحروسة بانّ عليه وفي ذمّته من مال وقف احمد بيك مبلغا قدره ونصابه خمسة عشر الف درهم واربعمائة درهم فضّي رايج في جميع الديار متداول في كل البلاد والامصار بمعاملة متوليه حامل هذا الكتاب محمد بن خضر اربعة عشر الف درهم منه من القرض الشرعي والباقي وهو الف درهم وخمسمائة درهم من ثمن القماش المشتري المقبوض مؤجلاً عليه غير القرض من غرّة جمادي الاولى لسنة تاريخه بذيله الى سنة كاملة اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المتولي المومى اليه وجاها وشفاها وكفل بالمبلغ المرقوم اسلام بن عبد الله من المحلة المرقومة وخليل بن عبد النبي المؤذن كفالة صحيحة شرعية حاوية علي الامر والقبول من الطرفين جري ذلك وحرر في اليوم الرابع من جمادي الاولي لسنة ثمان والف. [الدين والكفالة]

شهود: حسن چلبي ابن الحاج علي الامام بمسجد علي پاشا، فخرالسادات السيّد ابراهيم ابن السيد سفر، الحاج

عوض بن محمود، مصطفى بن يوسف سربلوک، خليل بن خضر، احمد بن حمزه، محمد بن حسين ،احمد بن عبد الله وغيرهم من الحاضرين.

17. محروسهٔ بروسه ده واقع ابن بط مسجدنه يومي نيم اقچه ايله امام اولان عمر بن على امامة مزبوره دن اشبو حامل كتاب عيسى بن الياس نام كمسنه يه اولمق اوزره حسن اختياريله فارغ اولوب مسفور عيسي هر وجهله محل و سزاوار و امامت خدمتنده قويّ الاقتدار اولمغين وظيفه مزبوره ايله توجيه اولنوب بو وثيقهٔ انيقه على ما هو الحقيقة بر وجه تمسك كتب و املا و تحرير و انشاء اولنوب يدنه دفع اولندى بعد اليوم ذكر اولنان امامته متصرف اولوب كمسنه مانع و دافع اوليه تحريرا في اليوم الثالث والعشرين من جمادي الاولى من شهور سنة ثمان والف. [امام توجيه سى]

شهود الحال: محمد بن ولي، علي بن احمد، محمد بن علي، الحاج احمد بن فرهاد، فخر السادات الكرام مولانا السيد محمد چلبى ابن الحاج سنان، الحاج خليل بن شعبان، حمزه بن يوسف وغيرهم من الحاضرين.

18. منوغاد قضاسندن يوسف بن املاءالدين اشبو حامل كتاب عبدي بن عبد الحى نام كمسنه محضرنده تقرير دعوى ايدوب بوندن اقدم مزبور عبدي يه ايكي بيك آلتيوز اقچه يه بر قاتر بيع ايليوب مبلغ مزبور ذمتنده باقى قالمش ايدي حالا ذكر اولنان مبلغى مزبوردن طلب ايدرم سوال اولنسون ديدكده بالمواجهه مذكور عبدي يه سوال اولندقده انكار ايله جواب ويريجك عقيب الاستشهاد مدعي مرقوم اقامة بينه دن اظهار عجز ايدوب ما هو الواقع غبّ الطلب كتب و تحرير اولندى. [البيع والدين]

شهود: مراد بن عبد الله، مصطفى بن يوسف، زيني بن محمد، يوسف بن محمود وغيرهم.

3A

19. عايشه نام خاتونک محروسهء بروسه ده واقع عربلر محله سى مسجدنک امامنه هر سنه بر ختم شريف تلاوت اتمک ايچون وقف ايلديکى بيک بشيوز اقچه يه حسبي متولى اولان بيرام بن دمور على ابن الحاج حسن نام كمسنه محضرنده تقرير دعوى ايدوب ذكر اولنان بيک بشيوز اقچه مزبور على اوزرينه سبع والف رجب المرجبنک غره سندن بر ييل تمامنه معاملهء شرعيه و مرابحهء مرعيه طريقيله ويرلمشيدى توليتم حسبيله مبلغ مرقومى مومي اليه علي دن طلب ايدرم سوال اولنسون ديدكده بالمواجهه مذكور على يه سوال اولنوب انكاريله جواب ويريجک مدعي مزبورک صدق مقالنه مطابق و دعواسنه موافق بيّنة طلب اولندقده عدول مؤمنين وثقاة موحدين دن قدوة الاماجد والاعيان بداق چاوش ابن درويش ومحمد بن بالى ومحمود بن محمد نام كمسنه لر لاجل الشهادة مجلس شرع شريفه حاضرون اولوب اداء شهادة شرعيه ايدوب ديديلر كه في الواقع مذكوره عايشه ذكر اولان مسجد امامنه سال بسال بر ختم شريف تلاوتى ايچون بيک بشيوز اقچه وقف ايليوب مرقوم بيرام حسبي متولي نصب ايليوب تسليم ايلدكدنصكره مومي اليه بيرام مبلغ مرقومى تاريخ مزبورده مذكور علي يه مرابحه طريقيله

ويردوكنه شاهد لروز وشهادت داخى ايدروز ديو منكر مذكور مواجهه سنده اداء شهادت شرعيه ايلدكلرنده غب التعديل والتزكية حيز قبول ومحل ارتضاده واقع اولوب ما وقع بالطلب كتب وتحرير اولندى تحريراً في اولغر جمادي الاولى لسنة1008. [وقفيه دعواسى]

شهود: سليمان بن خسرو، مصطفى بن الحاج احمد، محمد بن مصطفى، حسن بن فرهاد.

20. خصوص آتي الذكره زوجه سي امينه بنت مظفر نام خاتون طرفندن احمد بن علي وعلى بن موسى نام كمسنه لر شهادت لريله وكالتى ثابت اولان مصطفى بن محمد مجلس شرع شريفده اشبو حامل كتاب بكر بن محمد محضرنده تقرير مرام ايدوب محروسه بروسه ذيلنده قره جه على يرى ديمكله معروف موضعده واقع لدى الاهالي معلوم الحدود حديقه يه موكلتم مزبوره امينه ايله بر وجه اشتراک متصرفلر ايكن مرقوم بكر ذكر اولنان باغچهء مرقومه امينه نک اذن ومعرفتى يوق ايكن محمد نام كمسنه يه الّلي بيک آقچه يه بيع ايلمش مزبور بكره سؤال اولنماسين طلب ايدرم ديدكده بالمواجهه مومي اليه بكره سوال اولنوب في الواقع سالف الذكر اولان باغچه مرقومه امينه ايله بر وجه اشتراک تصرفمزده اولوب بلا اذن مسطور محمّده اللّى بيک اقجه يه بيع ايلدم ديو اقرار واعتراف ايله جواب ويردكده ما وقع غب الطلب كتب و تحرير اولندى تحريرا في اولغر اول الجمادين لسنة ثمان والف. [شهادت، وكالت و بيع]

شهود: رجب بن حمزه، فرهاد بن عبد الله، الحاج يوسف بن عبد الله، احمد بن عبد الله.

21. اقر محمد بن علي من محلة عربلر بمدينة بروسه المحروسة بان عليه وفي ذمته من مال وقف نفسه مبلغا قدره ونصابه الفا درهم فضي ومائتا درهم فضي رايج في كل حين وان نافذ في جميع الامصار والبلدان بمعاملة متوليه حامل هذا الكتاب بيرام بن دمور الفا درهم منه من القرض الشرعي والباقي وهو مائتا درهم من ثمن القماش المشتري المقبوض مؤجلا عليه غير القرض من غرة رجب المرجب لسنة تاريخه بذيله الى سنة كاملة اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المتولي المومى اليه وجاها وشفاها. [الدين والقرض الشرعي]

شـــــهود: قدوة الاقران بداق چاوش ابن درويش، الحاج علي بن حسن، محمود بن محمد، سليمان بن خسرو، حسين بن فرهاد، مصطفى بن الحاج احمد، محمد بن مصطفى.

22. اشبو سنه ثمان والف جمادي الاولي نک يكرمي طقوزنجي كونده اوزون بويلو آچوق قاشلو باشنده فنا كيچه كلاه و ارقاسنده آق عبا تولى الاصل بلال بن عبد الله نام عبد آبق امير سلطان عليه الرحمة والغفران حضرتلرنک اوقاف شريفه لرنده طوتلوب على بن الياس نام كمسنه يدندن اوقاف مزبوره دن پراكندهٔ يوركان طايفه سنه بالفعل امين اولان عمر بن محمد نام كمسنه يه تسليم اولنوب يومى دورت اقجه نفقه تقدير اولنوب ما وقع بالطلب كتب و تحرير اولندى. [نفقه]

شـــهود: محمد بن عبد الله، مصطفى بن يوسف، زينى بن محمد، خليل بن محمد، محمود بن يوسف.

23. اقر فخرالسادات الكرام السيد نبي ابن السيد ولي بانه قد باع من فخر المخدرات فاطمة بنت مصطفى وهي اشترت منه بمالها لنفسها ما هو له وملكه وتحت تصرفه الى حين صدور هذا البيع منه وذلك جميع المنزل الكائن بمحلة باب السجن بمدينة بروسة المحروسة الحاوي على ثلثة بيوت سفليات وغرفة وفرن واصطبل وسرداب وصفتين وبيت معروف بسلاملق وماء جار في الموضعين واشجار مثمرة المحدود بالطريق العام من الطرفين وبوقف شيرين زاده وبوقف آخر بجملة الحدود والمرافق وكافة الحقوق والطرائق بثمن معين منقود ومبلغ مقبوض غيرموعود قدره ونصابه ثمانية وثلثون الف درهم وخمسمائة درهم فضي رايج في الوقت بيعا واشتراء باتين صحيحن شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشاراليه وجاها وشفاها تحريرا في اليوم الثامن والعشرين من جمادي الاولى من شهور سنة ثمان والف. [البيع البات]

شـهود: السيد جعفر بن عاري، السيد محمود بن السيد اسمعيل، صالح چلبى بن محمد البواب السلطانى، محمد جلبي بن مصطفى، خواجه پيرى بن خواجه محمود، عبد الله چاوش بن الحاج على.

3B

24. اقر قدوة الاقران مصطفى چاوش ابن علي بانه قد باع من حسين بن مصطفى وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وذلك جميع المنزل الكائن بمحلة صاتي فقيه في داخل الحصن بمدينة بروسة المحروسة الحاوي على بيت سفلى وصفة وماءجار واشجار مثمرة المحدود بملك المشتري المزبور وبحمام اورج بيك وبالطريق الخاص من الطرفين بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره اربعة آلاف درهم وخمسمائة درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين حاويين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشاراليه وجاها وشفاها تحريرا في تاريخ المذكور. [البيع البات]

شـــهود الحال: استاد طورغود بن محمود، عمر بن كمال، محمد بن عبد الله، ابراهيم بن اينه خان، شجاع خليفه ابن مصطفى الامام، الحاج ابراهيم بن بكر، محمد علي چلبي الامام، حسين بن حسين وغيرهم من الحاضرين.

25. فرض و قدّر الحاكم الموقع اعلاه دام فضله ورضاه لنفقة المراءة المدعوة فاطمه بنت سلمان من محلّة اميرسلطان عليه الرحمة والغفران بمدينة بروسة المحروسة ولكسوتها ولساير حوايجها ولنفقة ابنها الصغير المدعو مصطفى الذي هو في تربيتها و ضبطها كل يوم من تاريخه بذيله ستة دراهم فضية رايجة في حين وآن متدوال في كل الامصار والبلدان على زوجها الغائب وهو الرجل المدعوّ شعبان فرضا وتقديرا صحيحين شرعيين وذلك التقدير بعد ان اخبر الجمّ الغفير والجمع الكثير انّ هذا المقدار لازم و زوجها المرقوم موسر قادر على اداء ذلك المبلغ المفروض وغبّ انّ حلفت بالله العظيم ما اعطاك زوجك المزبور حين ذهابه نفقة ولاكسوة تكفي بك وبابنك المرقوم اخبارا و تحليفا صريحين و مرعيين جرى ذلك وحرر في سلخ جمادي الاولي لسنة ثمان والف. [فرض وتقدير نفقة المرأة وابنها الصغير من جانب المحكمة]

شـــهود: حسين بن احمد المرحوم، مصطفى بن يوسف، الحاج يوسف بن عبد الله، مراد بن عبد الله وغيرهم.

26. اقر محمد بن محمد من محلة دبّاغلر بمدينة بروسة المحروسة بانه قد باع من موسى من علي وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه المنتقل اليه بالارث الشرعي من ابيه محمد المتوفى المزبور وذلك جميع نصف دكان الدبّاغ الكائن بسوق الدبّاغين بالمحروسة المسفورة مع ما فيه من قزغان مشترك و ساير آلات الدباغة المعلومة بينهما بالعلم الشرعي النافي للجهالة المحدود بالحجرات المعروفة بحاج سليمان اوده لري وبالطاحون المعروف بچاوش دكرمني وبالنهر والكنايف بجملة الحدود والمرافق وكافة الحقوق والطرائق بثمن معين منقود ومبلغ مبين مقبوض غير موعود قدره ونصابه عشر والف درهم فضي رايج في جميع الديار متداول في كل البلاد والامصار بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشاراليه وجاها وشفاها جرى ذلك وحرّر في غرة جمادي الآخرة لسنة ثمان والف. [البيع البات]

شـهود: السيد محمود بن السيد مصطفى، نصوح بن علي، منصور بن پيري، مصطفى بن اسكندر، پيري بن محمد، الحاج يعقوب بن ولي، حسين بن عبد الله، محمد بن ولي، الحاج اسمعيل بن طورمش، عيسى بن علي، بيرام بن دمور، الحاج مصطفى بن محمد وغيرهم.

27. محروسهء بروسه محلاتندن دباغلر محله سي ساكنلرندن محمد نام متوفى نك كبير اوغلي محمد مجلس شرع شريفده خصوص آتي الذكره زوجه سي عايشه ابنة محمد المتوفى المزبور طرفندن وكالتى شرعا ثابت اولان موسي بن علي محضرنده تقرير مرام ايدوب بابام مرحوم مزبوردن بكا ارث شرعله انتقال ايليوب سوق دباغين دن واقع بر طرفى الحاج سليمان اوده لرى ايله وبر چاوش دكرمنى ايله و بر طرفى نهر ايله وبر طرفى كنيفلر ايله محدود و ممتاز بر باب دباغ دكاننك نصفى مقدما مرقوم موسا يه يكرمى بيك اقجه يه بيع ايلمش ايدم باقى قلان نصف آخرى جمله حدود وتوابعى وكافه حقوق ولواحقي ايله قز قرنداشم مزبوره عايشه يه هبهء صحيحه شرعيه ايله هبه ايلدم و ذكر اولنان نصف دكاني مرقومه عايشه يه تسليم ايليوب مزبوره عايشه داخي قبول وقبض وتسلم ايلدي ديو اقرار واعتراف ايلدكده مقر مرقومك وجه مشروح اوزره صادر اولان كلامن وكيل مذكور وجاها وشفاها تصديق وتحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب وتحرير اولندى. [وكالت و هبه صحيحه شرعيه]

شـهود: المذكورون.

28. اقر قره على بن حضر الوكيل بالاقرار بالبيع وقبض الثمن الآتي ذكرهما عن قبل زوجته ملايم بنت عبد الله بعد ثبوته وكالته عنها شرعا بان موكلته المذكورة قد باعت من حاملة هذا الكتاب ساكنة بنت بستان وهى اشترت منها بمالها لنفسها للاستغلال ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة تيمور تاش الحاوي على بيوت سفلى وصفة وماء جار في الموضعين وكنيف ومحوطة المحدود بملک فاطمة بنت دده يايي وبملک عايشه خاتون من الطرفين وبالطريق الخاصّ بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ثلثة آلاف درهم فضى رايج في الوقت بيعا وابتياعا صحيحن شرعيين ثم استأجرته منها وهي آجرت ايّاها بعد التخلية والتقابض من غرة جمادي الاولى الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة ثلثمائة درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا

صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا وصدّقه الرجل المدعو مصطفى بن عبد الرحمن الوكيل بتصديق القضية المحكية عن قبل زوجته ساكنة المزبورة الثابت وكالته عنها بما هو طريق الثبوت شرعا تصديقا وجاها وشفاهاً. [الوكالة بالاقرار والبيع بالإستغلال]

شـــــهودالحال: حسين بن احمد، عبدى بن پيرى، مراد بن عبد الله، محمود بن يوسف و غيرهم من الحاضرين.

4A

29. اقرّ الحاج احمد ابن الحاج محمود من محلة عيسى بيک بمدينة بروسة المحروسة بانه قد باع من عمدة الاماجد والاعيان بداق چاوش ابن درويش وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منه وذلک جميع الحديقة الكائنة بقرية چونقره من مضافات بروسة المحروسة الحاوية على اشجار مثمرة وغيرها المحدودة بالحديقة المعروفة بمؤذن باغچه سي وبحديقة المشتري المشاراليه من الطرفين وبمزرعة محمد بن محمود وبحديقة محمد المزبور وبالطريق العام من الطرفين ومقاطعة ارضها في كل سنة عشرة دراهم بجملة الحدود واللواحق و كافة الحقوق والطرائق بثمن معين منقود ومبلغ مبين غيرموعود قدره ونصابه الف درهم وثلثمائة درهم فضي رايج في جميع الديار متداول في كلّ البلاد والامصار بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين حاويين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلّم من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشاراليه وجاها وشفاها تحريرا في اليوم التاسع من اول الجمادين من شهور سنة ثمان والف. [البيع البات]

شـــــهود: محمد چلبي ابن مصطفى الامام، صالح چلبي ابن محمد، زيني بن بستان، مصطفى بن شيرمرد، محمود بن يوسف.

30. اقرت عابده بنت غيبي بانّها قد باعت من حاملة هذا الكتاب امينة بنت دولتخان وهى اشترت منها بمالها لنفسها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع في محلة نائب بمدينة بروسة المحروسة المحدود بملک امينه وبملک سليمان وبالوادي وبالطريق العام الحاوي على بيت سفلى وحجرة وصفة ومقاطعة ارضه في كل سنة سبعة دراهم فضية بجملة الحدود والتوابع وكافة الحقوق واللواحق بثمن معين ومبلغ مبين قدره الف درهم وثمانمائة درهم فضي رايج في الوقت بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشاراليه وجاها وشفاها. [البيع البات]

شـــــهود الحال: سيدي احمد ابن امر الله الامام، عوض بن رمضان، احمد بن علي الامام، الحاج محمد بن عبد الله المؤذن، ابراهيم بن حسين وغيرهم.

31. اقرّت امينه بنت دولتخان بانها قد باعت من احمد چلبي ابن محمد المتولي على وقف جعفر خواجه وهو اشترى منها بمال الوقف المزبور للاستغلال ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة نائب بمدينة بروسة المحروسة الحاوي على بيت سفلى وحجرة وصفة المحدود بملک امينه وبملک سليمان وبالوادي وبالطريق العام

بجملة الحدود وكافة الحقوق ومقاطعة ارضه في كل سنة سبعة دراهم بثمن معين مقبوض قدره الف درهم فضي رايج في الوقت ثم استأجرته منه وهو آجره اياه بعدالتخلية والتقابض من غرة ربيع الاوّل لسنة تاريخه بذيله الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلك المدة مائة درهم وخمسة وعشرون درهما ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المتولي المزبور وجاها وشفاها وكفل بدرك المبيع واجرته رضوان بن عبد الله وابراهيم بن حسين كلاهما من المحلة المرقومة كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول من الجانبين تحريرا في اليوم الثالث من جمادي الآخرة من شهور سنة ثمان والف. [البيع بالإستغلال والكفالة بدرك المبيع وأجرته]

شـــــهودالحال: المذكورون.

32. **يوم الثلثـــــــــــا 4 جمادي الآخرة**

اقر فخر المدرسين ذخرالمدققين مولانا احمد چلبي ابن محمد المتولي على وقف المرحوم الشهير بالفضل والعلوم مولانا حسام افندي باتّه قد اجر من حامل هذا الكتاب حاجّ الحرمين الشريفين الساعي بكمال الصفا بين المروتين الحاج علي بن حسين وهو استاءجره منه ما هو للوقف المرقوم وذلك جميع الحان الواقع في سوق قنبر بمدينة بروسة المحروسة المحدود شرقا بوقف سلطان اورخان عليه الرحمة والغفران وبالطريق العام من الاطراف الثلثة بجملة الحدود وكافة الحقوق وجميع الحديقة الكائنة بموضع معروف بآتجيلر بذيل المحروسة المسفورة الحاوية على اشجار التوت المستغنية عن التحديد والتوصيف لشهرتها عند الوضيع والشريف بجملة اللواحق وكافة الحقوق من غرة جمادي الآخرة لسنة تاريخه بذيله الى ثلث سنين باجرة معينة قدرها في كل سنة سبعة آلاف درهم فضي رايج في جميع الديار نافذ في كل البلاد والامصار ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المستأجر المسفور وجاها وشفاها جرى ذلك وحرر في اليوم الرابع من جمادي الآخرة من شهور سنة ثمان والف. [الاجارة]

شـــــهود: محمد بن ابراهيم، عيسى بن عبد الله، احمد چلبى، مصطفى بن ذو الفقار، قدوة الاعيان علي چاوش ابن پير احمد وغيرهم من الحاضرين.

33. قصّابلر طائفه سندن الحاج حسين چلبي ابن الحاج ايمر نام قصاب مجلس شرع شريفده عجم ديمكله مشهور علي نام قصاب محضرنده تقرير دعوى ايدوب بوندن اقدم مزبور علي ايله بر وجه اشتراک بشيوز اون آلتى رأس قيون اشترى ايليوب بعده ذكر اولنان اغنامدن يتمش دورت رأس قيون ضايع اولماغيله واقع اولان ضرر وزيانى على التساوي ويرمكده عناد ومخالفت ايدر مزبوره سؤال اولنماسين طلب ايدرم ديدكده بالمواجهه مرقوم على يه سوال اولندقده بن مسفور حسين ايله شريک اولوب على طريق الشركة قيون اشترا ايلدم ديو شركت مذكوره انكاريله جواب ويريجک عقيب الاستشهاد فخرالسادات السيد سيفى ابن السيد بستان وعلى بن يوسف وعثمان بن رمضان نام كمسنه لر في الواقع مزبور على مسفور حسين ايله شريک اولوب على طريق الشركة سالف الذكر اولان بشيوز اون آلتى رأس قيونى اشترا ايلدكلرنه بعده يتمش دورت رأس قيون ضايع اولدوغنه شاهدلروز

و شهادت داخی ایدروز دیو منکر مذکور علی مواجهه سنده اداء شهادت شرعیه ایدکلرنده غب التعدیل والتزکیه حیز قبول و محل ارتضاده واقع اولوب ما وقع بالطلب کتب اولندی. [شراکت، ضایع اولمق و شهادت]

شـــهود: حسن چلبی المستعد، مولانا ولی افندی المستعد، حسین بن احمد، مصطفی بن حسین، مصطفی بن یوسف، محمود بن یوسف، عبدی بن پیری، محمد بن عبد الله.

4B

34. فرض وقدّر الحاکم الموقع اعلاه دام فضله لنفقة الجارية المرهونة المدعوة نازنين بنت عبد الله الكرجية الاصل ولكسوتها ولساير حوايجها المهمة كل يوم من تاريخه بذيله خمسة دراهم فضية رايجة في الوقت على سيدها الغائب عنها وهو الرجل المدعو مصطفى الذي وضعها رهنا حامل هذا الكتاب حمزه بن داود بطلب حمزه المرتهن المذكور واذن له ان يصرف المبلغ المفروض اليها وبالرجوع على سيدها المسفور وقت الظفر فرضا واذنا صحيحين شرعيين حرر في اليوم الرابع من جمادي الآخرة لسنة ثمان والف. [تقدير نفقة الجارية المرهونة من جانب المحكمة]

شـــهود: مصطفى بن يوسف، محمد بن الياس، حسين بن احمد، حسين بن عيسى وغيرهم.

35. فرض وقدّر الحاکم الموقع اعلاه لنفقة فخر المحذرات فخري بنت محمد الشهير بقزل اشق المعتدة الحامل من مطلقها عمدة الاماجد حسن چاوش ابن عيسى القائد السلطاني ولساير حوايجها المهمة كل يوم من تاريخه بذيله عشرة دراهم فضية رايجة في الوقت الى ان يضع حملها على مطلقها حسن چاوش المشاراليه بطلب المرءة المومى اليه واذن لها بالاستدانة وقت الضرورة وبالرجوع عليه وقت الظفر فرضا واذنا صحيحين شرعيين وانما وقع هذا الفرض والتقدير بعد ان اخبر انها حامل منذ اربعة اشهر قبل تاريخ الكتاب وان هذا المقدار لازم لها وان القائد المرقوم موسر قادر على اداء ذلک المفروض اخبارا صريحا مرعيا حرر في التاريخ المذكور. [تقدير نفقة المرأة المطلقة الحامل من جانب المحكمة]

شهود: فخر القضاة مولانا حمزه افندي القاضي ببندر، مصطفى بن يوسف، يوسف بن محمود وغيرهم.

36. **يوم الاربعا 5 جمادي الاخرة 12 كانون اوّل ابتداء اربعـــين**

اقرت راضية بنت يعقوب بانها قد خالعت مع زوجها حامل هذا الكتاب محمد بن الحاج حسن وهو خالع معها على مهرها المعقود عليه نكاحها قدره الف درهم وعلى نفقة عدتها وعلى جميع الدعاوي عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هي مبانة منه فلا تحل له الا بعقد جديد وصداق مستأنف ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الآخر عن جميع الدعاوى والخصومات عموما خصوصا عن الدعوى المتعلقة بحقوق الزوجية ابراء عاما قاطعا للنزاع ورافعا للخصومة بحيث لو صدرت عن كل واحد منهما دعوى متعلقة بالخصوص المذكور لم تسمع عندالولاة الفخام ولم تقبل لدي الولاة الكرام اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبله وجاها وشفاها وانما وقعت هذه المخالعة بعد ان قبضت من يد زوجها المسفور قباء يعبر عنه بمخير(؟) وقباء احمر. [المخالعة والابراء]

شهود: السيد حسن ابن السيد يحي الامام، محرم بن عبد الله القيم، محمد الشهير بابن اولجه، الحاج خليل بن پيري، حسن چاوش ابن عيسى، فرهاد بن عبد الله، السيد يحى ابن السيد حسن، السيد محمد بن حسن، ارسلان بن عبد الله وغيرهم من الحاضرين.

37. حمد نامحدود وثناء غيرمعدود اول واجب الوجود و مفيض الخير والجود حضرتنه لائق وسزا و احري و روادر كه صنايع الطاف نامتناهى ايله الم نخلقكم من ماء مهين فجعلناهم في قرارمكين مقتضاسنجه بونجه اشكال وصور ترتيب ايلدى و انسانى احسان ايدوب احسن تقويم اوزره نقش و تركيب ايلدى فتبارك الله احسن الخالقين و الوف صلوات وصنوف تسليمات اول افضل افراد بشر وشفيع روز محشر حضرت حبيب الله محمد رسول الله اوزرينه اولسون كه امتنى سبل سداده هدايت ايلدى ودخى آل واصحاب كرامنه اولسونكه هر بريسي رافع رايات دين مبين وجامع آيات شرع متين در رضوان الله عليهم اجمعين امّا بعد خاطر خطير هر واقف خبيره و ضمير منير هر عارف بصيره خفى دكل در كه دار دنيانك افناسندن فنا صورتى عيان و اغناسى ايله غناسى همغان فرحى ايله ترحي متقارب و متماثل و رحمتى ايله زحمتى متشابه و متشاكل جاهى چاه بلا و مالى ملال افزا نعيمى سريع الزوال و مقيمى قريب الارتحال در لا جرم الذين ينفقون اموالهم بالليل والنهار سرا وعلانية فلهم اجرهم عند ربهم لاخوف عليهم ولاهم يحزنون موجبنجه سليم فطرت وصاحب فطنت اولدر كه خيراتى وسيلهٔ دولت اخرويه و مبراتى واسطهٔ سعادت سرمديه ايدينه بناء على ذلك اشبو حامل كتاب مستطاب شرعي الخطابك صاحبى اولان صاحب الحسنات رابت الصدقات محروسه بروسه مضافاتندن قريه عوض پاشا دن نظر بن سوندك وقتا كه اجوالنده تدبر وامورنده تفكر ايدوب جد جديد وسعى سديدى اكه منتهى اولدي كه سبب ذكر جميل و باعث اجر جزيل اولان صدقات جاريه نك ثباتى ظاهر و كلشن حسنات ايچره بناتى ظاهر ايدوكنه وقوف تام و ظهور تام حاصل اتمكين اجود مالندن و اطيب منالندن دورت بيك فضي رايج في الوقت اقجه ايدوب وقف ايليوب تسجيل ايچون حسب متولى نصب ايلديكى عوض بن سفر نام كمسنه يه تسليم ايلدى و شرط ايلدى كه ذكر اولنان اقجهٔ هر سنه ده اون اقجه سى اون بر اقجه اولمق حسابى اوزره معامله شرعيه و مرابحه مرعيه اولنوب ربحندن هر سنه حاصل اولان دورت يوز اقجهء هر كيم قريهء مرقومه مسجدنه امام اولورسه اكا ويريلوب شول شرط اوزره كه ذكر اولنان مسجد ده بعد صلاة الفجر قرآن عظيم و فرقان كريمدن على وجه التجويد والترتيل لا على السرعة والتعجيل سورهء يس شريف تلاوت ايدوب ثوابنى واقفه اهدا ايده ديو اقرار و اعتراف ايلدكده متولي مذكور بالمواجهه تصديق و تحقيق اتدكدنصكره واقف مومى اليه افاض الله نعمه عليه رجوع ايدوب ملكيته استرداد اتدكده متولي مرقوم امتناع ايديجك صدر اعلايي موقع اولان حاكم حضورنده مخاصمه قلدقلرنده حضرت امام زفر عليه الرحمة من خالق البشر قولى اوزره وقف مزبورك صحتنه و امامين همامين قوللرى اوزره صحتنه ولزومنه حكم ايدوب تسجيل ايلدى پس وقت مزبور وقف صحيح ولازم ومستحيل ومؤبد اولدى فمن بدله بعد ما سمعه فانما اثمه على الذين يبدلونه ان الله سميع عليم واجر الواقف على الكريم المعين انه لايضيق اجر المحسنين جرى ذلك وحرر ذلك في اليوم الخامس من جمادي الآخرة لسنة ثمان والف. [وقف و معامله شرعيه و مرابحه مرعيه]

شهود: محمد چلبی ابن حسن، الحاج ابراهيم بن پيرى، بداق بن يالي، يوسف بن عبد الله، بستان بن داود، يوسف بيک ابن محمد، مصطفى بن عبد الرحمن، عمر بن سربلوک، حسن بن سوندک وغيرهم.

5A

38. محروسۀ بروسه ده واقع انبيا اوغلي محلّه سنده وفات ايدن مرحوم حسن ابن الحاج عيسي نام متوفى نک لاب و ام قرنداشي الحاج ابراهيم ابن الحاج عيسى مجلس شرع شريفده مرحوم مرقومک اسميخان نام قزي و قز قرنداشي خديجه نام خاتون و زوجه سي مهلقا بنت عبد الله نام خاتون طرفلرندن خصوص آتي الذكره الحاج سنان بن عبد الله و محمد بن مصطفى و ابراهيم ابن الحاج عوض نام كمسنه لر شهادتلريله ثابته اولان حاج الحرمين الشريفين الساعى بالصفا بين المرويتين الحاج مصطفى بن حسام محضرنده تقرير مرام ايدوب مرحوم مزبورک محلهء مزبوره ده واقع ايکى ير اوين و بر چارطاق و بر صفۀ اوزرنده بر فسقيۀ و برخابيۀ مائى و بر فرنى و اشجار مثمرۀ مشتمل اولوب قبلة و شرقا طريق عامه و غربا اسميخان ملکى ايله و شمالا عثمان ملکيله و هر سنه قرق اوج اقجه مقاطعه سيله ذكر اولنان منزلي مرحوم مرقومک مخلفاتندن بکا عايد و راجع اولان اون بيک اقجه حصۀ شرعيّه م مقابله سنده آلوب قبض و ضبط ايلدوم باقى بر اقجه و بر حبه حقم قالمدي ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر مرقومک وجه مشروح اوزره صادر اولان كلامن مقر له وكيل مذكور وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب اولندى. [شهادت، وكالت و ميراث]

شـــــهود: يحى بن نصر الله الامام، ابراهيم بن عوض المؤذن، احمد بن حسين القيم، على چلبى ابن مراد، يوسف بن عبد الله، الحاج اويس النجّار.

39. خصوص آتي الذكره مهلقا بنت عبد الله نام خاتون طرفندن الحاج سنان بن عبد الله و ابراهيم ابن الحاج عوض شهادتلريله ثابت اولان الحاج مصطفى بن حسام مجلس شرع شريفده خصوص آتى يه اسميخان بنت حسن نام خاتون جانبندن شرعا وكالتى ثابت اولان محمد بن مصطفى محضرنده تقرير مرام ايدوب موكلتم مذكوره مهلقانک محروسه بروسه محلاتندن انبيا اوغلى محله سنده واقع بين الجيران ولدى الاهالي معلوم الحدود بر باب آش اوين عامهء حدود و توابعى و كافۀ حقوق مرافقى ايله مسفوره اسميخانه هبۀ صحيحۀ شرعيه ايله هبه ايليوب مزبوره اسميخان قبول و قبض و تسلم ايلدى ديو اقرار ايلدكده مذكور محمد وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الوقع بالطلب كتب و تحرير اولندى. [وكالت و هبه صحيحه شرعيه]

شـــــهود: المذكورون.

40. نصارا طائفه سندن آلتون ولد بوز نام ذمي مجلس شرع شريفده مرحوم سلطان اورخان عليه الرحمة والغفران اوقافنه متولي اولان فخرالاماثل والاقران محمد بيک ابن عبدالمنان نام بواب سلطانى محضرنده تقرير دعوي ايدوب بوندن اقدم ديمو ولد ديمتري نام ذمي ايله مودانيه ده بيع اولنماسيچون اوچ يوک خمر ارسال ايلمش ايدم مزبور ذمي وقف مزبوردن فليدار نام قريه ده خوبياد نام ذمي خانه سنده مرد اولماغيله ذكر اولنان

اوج خمرم وقف مزبوره ضبط اولنمش طلب ايدرم سوال اولنسون ديدكده غب السوال في الواقع سالف الذكر اولان اوج يوک خمر مرقوم ديمو مرد اولماغيله وقف مرقومه ضبط اولندى مذكور آلتونک ايدوكي معلوم دكلدر ديو انكاريله جواب ويريجک عقيب الاستشهاد محمد بيک ابن پروانه و احمد بن محمد و محمد بن رمضان نام كمسنه لر ذكر اولان اوج يوک خمر مرقوم آلتونک ملک صريحي اولوب مرد مرقوم ايله ارسال ايلدوكنه شاهد لروز و شهادت داخى ايدروز ديو اداء شهادت ايلدكلرنده غب االتعديل والتزكيه حيز قبوله واقع اولوب ما وقع بالطلب كتب اولندي. [ضبط خمر و شهادت]

شهود: محمد بن مراد، مصطفى بن يوسف، عبدى بن پيرى، ابراهيم بن الحاج عيسى، رجب بن حمزه، محمود بن يوسف وغيرهم.

41. اقر عمر بن محمّد من محلة الحاج يعقوب بمدينة بروسة المحروسة باته قدكاتب عبده ومملوكه حامل هذاالكتاب كيوان بن عبد الله الملتحي الطويل الافرق الاشهل الافلاقي الاصل من تاريخه بذيله على خدمة ست سنين وهو قبل الكتابة المذكورة والتزم باقامتها وجاها وشفاها فمتى ادّى الخدمة المذكورة تامة يصير هو حرّا كساير الاحرار الاصليين له مالهم وعليه ما عليهم. [مكاتبة العبد]

شـــــهود الحال: نبى بن محمد، محمود بن محمد، محمد بن پيرى، علي بن رجب، علي بن بالي، مصطفى بن يوسف وغيرهم.

42. احمد چلبى ابن شعبان مجلس شرع شريفده اشبو حامل كتاب حمزه بن عبد الله محضرنده تقرير مرام ايدوب محروسهء بروسه ده مراد خان عليه الرحمة والغفران محله سنده واقع سنان پاشا اوقافندن عندالجيران معلوم الحدود بر باب بوزه خانه ايچنده ملک صريحم اولوب تحت تصرفده اولان يكرمى دورت عدد بوزه دستسى وقرق چا....چاق و بر الک و دورت دانه كوپ و بر مكيال و دورت فوچي و بر كباب تابه سي و ساير اورتامزده معلوم الآت و اسباب هر نه ايسه مزبور حمزه يه جمله سنى بيک نقد فضى رايج الوقت اقجه يه بيع قطعى ايله بيع ايليوب قبض ثمن و تسليم مبيع ايلدم ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم حمزه وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع غب لابتغا تحرير و املا اولندى. [بيع قطعى]

شهود: حسين بن احمد، عبدى بن پيرى، حسين بن بالى، رضوان بن عبد الله، محمود بن يوسف وغيرهم من الحاضرين.

5B

43. يوم السبت 8 جمادي الآخرة لسنة 1008 15 كانون اوّل

اقر فخرالاماثل والاقران علي بيک ابن محمّد وارسلان بيک ابن عبد الله بانّهما قد باعا على طريق الشركة من حامل هذاالكتاب قسطنطين ولد ديمتري وهو اشترى منهما ما هو لهما وملكهما وتحت تصرفهما على وجه الاشتراک وذلک جميع المنزل الكائن في محلة سدباشي بمدينة بروسة المحروسة الحاوي على ثلثة بيوت علويات تحتها

اصطبل وصفة ومحوطة وكنيف المحدود بملک آيدين ولد پيري الخياط وبالنهر المعروف بكوک دره وبالطريق العام والخاص من الطرفين بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معيّن ومبلغ مبيّن مقبوض قدره خمسة عشر الف درهم فضي رايج في جميع الديار متداول في كل البلاد والامصار بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين حاويين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلم من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيّا مصدقا من قبل المشتري المشاراليه وجاها وشفاها جري ذلک وحرر في التاريخ المرقوم. [البيع البات]

شـــــهود: حسن بن احمد، محمد بن عبد الله، عبدى بن پيري، محمد بن مراد، رضوان بيک بن عبد الله.

44. شهد في مجلس الشرع الشريف ومحفل الدين المنيف عمدة الاماجد والاعيان پيري چاوش ابن محمد زيد مجده والحاج محمد بن مصطفى وحسين بن عبد الله بمحضر من بيرام المنكر للقضية الآتي ذكرها المتوفى ابوه المرحوم مصطفى بن محمد الاصيل عن نفسه الوكيل بالقضية المذكورة عن قبل امّه قمر بنت عبد الله وهي الوصيّ على ابنها الصغير المدعوّ محمد ابن المرحوم المرقوم بعد ثبوت وكالته عنها بما هو طريق الثبوت شرعا غبّ الاستشهاد المسبوق بالدعوى الصحيحة الشرعية الصادرة عن حافظ الكتاب رضوان بن عبد الوهاب الافرق الاشهل الطويل الشاب الروسي الاصل بان اباه المرحوم المرسوم مصطفى قد اقر لدينا واعترف عندنا حال حيواته وكمال صحّته وعقله بانّه قد دبر عبده رضوان المدعي المذكور تدبيرا مطلقا وهو في ملكه قائلاً بانه اذا مت فانت حرّ شهادة صحيحة شرعية مقبولة بعد جعل شرايط قبولها مرعية فحكم الحاكم الموقع اعلاه المتوقع رضاء مولاه بعتقه من ثلث مال مولاه المومى اليه و هو داف بقيمته حكما صحيحا شرعيا. [الشهادة وتدبير العبد]

شهود: قدوة الاعيان محمد چاوش ابن علي، محمد بن محمد، علي الشهير بامام زاده، محمد سيمكش، محمد چلبي وغيرهم.

45. اقرّت امتهاني بنت الياس بانّها قد باعت من مصطفى بيک ابن عبد الله الراجل وهو اشترى منها بماله لنفسه ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة انبياء اوغلي بمدينة بروسة المحروسة الحاوي على بيتين سفلين وغرفة وسرداب وماء جار وفرن المحدود بالطريق العام من الطرفين وبالمنزل الموقوف على الامام وبالطريق الخاص بجملة الحدود والمرافق وكافة الحقوق والطرائق بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره احد عشر الف درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين حاويين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشاراليه وجاها وشفاها. [بيع بات]

شهود: عمدة السالكين رمضان دده ابن حسين، درويش بيک ابن عبد الله الراجل، يحي چلبي الامام، ابراهيم چلبي المؤذن، احمد القيم، الحاج اويس النجار، محمد چلبي ابن امر الله رئيس المحضر، مصطفى بن عبد الله الراجل، عمر بن عبد الله الراجل، محمود بن يوسف وغيرهم.

46. اقر يوركي ولد توقه الخياط بانه قد آجر نفسه من الذمي المدعو يوركي ولد ستواس الخياط وهو استاءجرها منه لخدمة الخياط من تاريخه بذيله الى ستة اشهر كاملة باجرة معينة قدرها في تلك المدة الف درهم ومائتا درهم فضي رايج في كل المهام متداول بين الخواص والعوام ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المستاءجر المسفور وجاها وشفاها. [اجارة النفس]

شـــــــــهود: فرهاد بن عبد الله، محمد بن عبد الله، حسين الراجل، ياني ولد منول، وسطارقو ولد قوملنوس، درويش ولد منول وغيرهم.

47. اقر بكر ابن الحاج سليمان بانه قد باع من عبد الكريم بن بستان وهو اشترى منه بماله لنفسه ماهوله وملكه وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة منلا فناري ببروسة المحروسة الحاوي على بيت علوي تحته اصطبل وفرن وغرفة واشجار مثمرة وماء جار المحدود بملک مهري وبملک هما وبملک عمر وبالطريق العام بجملة الحدود والمرافق وكافة الحقوق والطرائق بثمن معين غير موعود و مبلغ مبين مقبوض منقود قدره الفا درهم ومائتا وخمسون درهما فضيا رايجا في الوقت بيعا واشتراء باتين صحيحن شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشاراليه وجاها وشفاها. [البيع البات]

شهود: محمد بن سليمان، عثمان بن علي، عمر بن عبد الله، ارسلان بن عبد الله، محمد بن رمضان.

48. كفل الحاج مصطفى بن يوسف من محلة عطّار حسام والحاج حمزه بن عبد الله من محلة احمد پاشا والحاج يعقوب محمد بنفس حسن بن محمود بطلب خصمه اهاليء محلة خواجه حسن مدللى كفالة صحيحة. [الكفالة]

شـــــــــهود: محمد بن عبد الله، محمود بن خسرو، رجب بن حمزه.

6A

49. اقر محمد بن عبدى بان عليه و في ذمّته لوقف شكر خواجه بمعاملة متوليه فخرالسادات الكرام محمود چلبي ابن اسمعيل مبلغا قدره ونصابه ثلثة آلاف درهم ومائتا درهم من اصل المال والربح اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المتولى المشاراليه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر في التاريخ المرقوم. [الدين]

شهود: مصطفى بن يوسف، احمد بن عبد الله، يوسف، محمود بن يوسف، محمد بن عبد الله وغيرهم.

50. كرده جى طائفه سندن سفر بن حسن قرنداشى محمد بن حسن و الحاج محمد ابن الحاج نذير محضرلرنده تقرير دعوى ايدوب بوندن اقدم دكانم ايچنده واقع انبارمدن دورت بيک يدي يوز آقچه م ضايع اولوب مبلغ مرقومي مزبوران محمد و الحاج محمددن ظنّ ايدرم سوال اولنسون ديدكده بالمواجهه مرقومان محمد و الحاج محمد سوال اولنوب مذكوردن بي خبرز ديو انكار ايله جواب ويردكلرنده مدعي مزبوردن دعواسنه مطابق و مقالنه موافق بيّنه طلب اولندقده اقامة بيّنه دن عجزى اولمغين طلبيله مذكوران محمد و الحاج محمد ذكر اولنان دورت بيک

يدي يوز اقجهٔ مزبور انباردن اخذ و سرقه ايلمدوكلرينه يمين ويريلوب يمين بالله اتدكلري غبّ الطلب كتب و تحرير اولندي تحريرا في التاريخ المرسوم. [سرقت]

شهود: حسين بن احمد، محمد بن عبد الله، فرهاد بن عبد الله، رسول بن احمد، ابراهيم بن يحي، خضر بن يحي وغيرهم.

51. **يوم الاحـــــــــــــــــــــــــــد 9 جمادي الآخرة ....كانون اوّل**

اقر كنعان بن عبد الله الجابي والقايم مقام المتولي على وقف كرميدجي اوغلي بانه قد آجر من حامل هذا الكتاب قاسم بن عبد الله الراجل وهو استاجره منه ما هو من الوقف المزبور وذلک جميع الحديقة الكائنة بموضع معروف باسمّه بكارى بذيل بروسة المحروسة المستغنية على التحديد والتوصيف لشهرته في مكانه عند الوضيع والشريف من غرة محرم الحرام لسنة تاريخه بذيله الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة الف درهم ومائتا درهم فضي رايج في كل الحوايج ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المستأجر المسفور وجاها وشفاها. [الاجارة]

شـــهود: ولي بيک بن محمد، قاسم بن عبد الله، قدوة الاماجد عبيد الله القائد السلطاني، محمد بن عبد الله، محمود بن يوسف وغيرهم.

52. محروسهٔ بروسه محلاتندن الحاج حسن محله سى ساكنه لرندن مهرى بنت حبيب سابقا زوجى اولان اشبو حامل كتاب شعبان بن حسن محضرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم مزبور شعبان سفره كيدوب عميسى اولان على نام كمسنهٔ بنم ايله خلع و ابراء اتمكه وكيل نصب ايليوب مكتوب ارسال ايلمكين مرقوم على ايله وكالتى حسبيله بيک اقجه مهرم و نفقهٔ عدتم و ساير زوجيته متعلق حقوقم اوزره خلع و ابراء ايلمش ايدم ذكر اولنان بيک اقجه مهرم و نفقه عدتم و ساير زوجيته متعلق حقوقدن مذكور شعبانک ذمتن ابرا عام و اسقاط تام ايله ابراء و اسقاط تام ايلدم شويله كه من بعد سالف الذكر اولان بيک اقجه مهرمه و نفقهٔ عدتمه متعلق و ساير زوجيته متعلق دعوي و طلب ايدرسم و يا ايتدرر ايسم لدى الحكام الكرام و عندالولاة الفخام استماع اولنميه ديو اقرار ايلدكده مقرهٔ مرقومه نک وجه مشروح اوزره واقع اولان كلامن مقر له مرقوم شعبان وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [مخالعه ده وكالت و ابراء]

شهود: مصطفى بن ابراهيم، احمد بن علي الامام، محمد بن احمد الخياط، عثمان بن مصطفى، مصطفى بن يوسف، مراد بن عبد الله وغيرهم.

53. كفل شونه ولد اندريا بنفس يوركى بطلب خصمه علي بن قاسم الراجل كفالة صحيحة شرعيةً. [الكفالة]

شهود: احمد بن عبد الله، محمد چلبي ابن امر الله.

54. اقر حسين بن كيوان من محلة اسحق پاشا بانّه قد باع من احمد بن مي وهو اشتري منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وذلک جميع الكرم الكائن بموضع معروف بكستانه سيكسى بذيل بروسة المحروسة الحاوي على اشجار مثمرة وكروم المحدود بملک الحاج علي وبالوادي وبملک السيد محمد چلبي ابن السيد حسين وبالطريق الخاص ومقاطعة ارضه في كل سنة خمسة دراهم بجملة الحدود والمرافق وكافة الحقوق والطرائق بثمن معيّن و مبلغ مبيّن مقبوض قدره الفا درهم وتسعمائة درهم وخمسون درهما فضيا رايجا في كل حين وآن متدوال في جميع الامصار والبلدان اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشاراليه وجاها و شفاهاً. [البيع المطلق]

شهود: مصطفى بن پيرى، مصطفى بن على، طورمش بن محمد، محمد بن عبد الله، ابراهيم چلبي وغيرهم.

55. اقر منول ولد استطوري الذمي بانه قد باع من الحاج محمد بن جعفر المتولي على وقف نفسه و هو اشترى منه بمال الوقف المرقوم للاستغلال ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل كائن بقرية قورشنلو من توابع كيته الحاوي على بيت سفلى وفرن المحدود بملک سوركه الذمي و بملک قوسته و بالطريق العام و بملک كپرينوس بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره الف درهم وستمائة درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا واشتراء صحيحين شرعيين حاويين على الايجاب والقبول من الجانبين ثم استأجره منه وهو آجره ايّاه بعد رعاية شرايط الايجارة من غرة محرم الحرام لسنة تاريخه بذيله الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة مائة درهم وستون درهما ايجارا واستيجارا صريحين مرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبله وجاها وشفاها وكفل بدرک المبيع واجرته كلاپنوس ولد كوفني من القرية المرقومة كفالة صحيحة شرعية. [البيع بالإستغلال والكفالة بدرک المبيع وأجرته]

شهود: محمد كتخدا، بستان بن نصوح، السيد نبي ابن السيد ولي، محمد النعاس وغيرهم.

6B

56. **يوم الاثنـــــــــــــــين 10 آخر الجمادين 17 كانون اوّل**

اقر علي بن احمد المتولي على وقف المرحوم الشهير بالفضل والعلوم الواصل الى رحمة ربة الحيّ القيوم مولانا ذكريا افندي بانه قد آجر من علي بن خليل وهو استأجر منه ما هو من الوقف المرقوم وذلک جميع الحديقة الكائنة بموضع معروف بآتجيلر بذيل بروسة المحروسة المعروفة بالحاج ابراهيم باغچه سي المحدودة غربا بحديقة سفر چلبي وبحديقة عثمان وبحديقة الرجل الشهير باسكندرزاده وبالطريق العامّ من الطرفين بجملة الحدود والمرافق وكافة الحقوق والطرائق من غرة رجب المرجّب لسنة تاريخه بذيله الي ثلث سنين باجرة معينة قدرها في تلک المدة مائة الف درهم فضي رايج في جميع الديار نافذ في كل البلاد والامصار نصفه تاءكيدا للاصل وتوضيحا للكل خمسون الف درهم ايجارا واستجارا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المستأجر المسفور وجاها وشفاها. [عقد الايجار]

شهود: احمد چلبي ابن الحاج مصطفى الهندستاني، عثمان خليفه ابن رسول، محمد بن مراد، عثمان بن احمد وغيرهم.

57. مرحوم عيسى بيک نام متوفانک ايتامنه وصي اولان محمد چلبى ابن شجاع مجلس شرع شريفده خصوص آتي الذكره عميسى عمر طرفندن وكيل اولوب وكالتى الحاج احمد بن محمود و الحاج سنان بن مصطفى شهادتلريله ثابت اولان حاجى بن احمد محضرنده تقرير دعوى ايدوب مرحوم مرقومک ير اجاره سندن مسفور عمر ذمتنده دورتيوز اقجه حقى اولوب مبلغ مرقومى وصايتم حسبيله طلب ايدرم سوال اولنسون ديدكده بالمواجهه مرقوم حاجى يه سوال اولندقده في الواقع مرحوم مرقوم عيسى بيكه موكلم مذكور عمرک دورتيوز اقجه دينى اولوب مبلغ مرقومى مزبور عيسى بيكه حال حيوانتده بالتمام ادا ايلدى ديو جواب ويردكده وصى مومى اليه منكر اوليجاق عقيب الاستشهاد عدول مسلمين دن محمد بن رمضان و عبد الكريم بن عبد الرحمن نام كمسنه لر ذكر اولنان دورتيوز اقجه مرقوم عمر مرحوم مرسوم عيسا يه حال حيوتنده ويروب حقلشدوغنه شاهد لروز و شهادت دخى ايدروز ديو اداء شهادت ايلدكلرنده غب التعديل والتزكيه حيز قبول واقع اولوب ماوقع بالطلب كتب اولندى. [الوكالة والدين]

شهود: محمد بن عبد الله، بكر بن يحي، عثمان بن ابراهيم، حسين بن احمد، محمد بن عبد الله وغيرهم.

58. اقر خرشوله ولد ياني الثابت وكالته بالبيع وقبض الثمن الآتي ذكرهما عن قبل اخته شتانو بنت قاليولي بشهادة بالي ولد كوپه لو واژغوري ولد پنايوت بانه قد باع بوكالته المحكية من حاملة هذا الكتاب اژغوري بنت سومة الذمية وهى اشترت منه بمالها لنفسها ما هو للموكلة المذكورة وذلک جميع المنزل الكائن بقرية تيمورتاش من مضافات بروسة المحروسة المشتمل على بيتين سفليين ومحوطة المحدود بالطريق العام وبارض خالية وبكنيسة من الطرفين بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ستة آلاف درهم واربعمائة درهم فضي رايج في كل الحوايج بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين حاويين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا وصدقه الذمي المدعو قوفنوس ولد كرياكي الوكيل بتصديق القضية المحكية عن قبل زوجته اژغوري المزبورة الثابت وكالته عنها بالشاهدين المرقومين تصديقا وجاها و شفاها. [الوكالة في البيع و قبض الثمن والبيع البات]

شهود: ارسلان بن عبد الله، حسين بن محمد، حمزه بن عبد الله، مصطفى بن يوسف، محمد بن يوسف وغيرهم.

59. اقر مصطفى بن پير احمد من قرية سوباشى من توابع بروسة المحروسة بانه قد باع من مصطفى بن خليل الجابي والقايم مقام المتولي على وقف مكرمة قاطن و هو اشترى منه بمال الوقف المرقوم للاستغلال ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الكائن بالقرية المرقومة الحاوي على بيتين سفليين واصطبل ومحوطة المحدود بملک عمر وبملک محمد بن حمزه وبمسجد قرية المذكورة وبالطريق العام بجملة الحدود وكافة الحقوق وجميع الكرم الكائن في القرية المزبورة المنتهى حدوده الى كرم محمد بن عيسى والى كرم خليل والى كرم محمد والى مزرعة محمد بجملة الحقوق والمرافق وكافة المراسم والطرائق بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره الف درهم وثلثمائة درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا واشتراء صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الجانبين ثم استأجرهما منه وهو آجرهما اياه بعد رعاية

شرايط الايجارة من غرة الربيع الاوّل لسنة تاريخه بذيله الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلك المدة مائة وثمان وخمسون درهما فضيا رايجا مزبورا نعته اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبله وجاها وشفاها ثم كفل بدرک المبيع واجرته مصطفى بن محمود وياني ولد يوركي كلاهما من القرية المرقومة كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول من الطرفين. [البيع بالإستغلال والكفالة بدرک المبيع وأجرته]

شهود الطريق: علي چلبي بن بكر، عبدي بن مصطفى، علي ابن الحاج يعقوب، محمد بن مصطفى، مصطفى بن يوسف، ارسلان بن عبد الله وغيرهم.

7A

60. سلّم الحاكم الموقع اعلاه المتوقع رضاء مولاه بولايته العامة الصبي المدعوّ محمود بن حمزه الرصّاص الي حامل هذا الكتاب خضر بن محمد من محلة انبيا اوغلى ببروسة المحروسة للتبنى والتربي وهو تسلمه تسليما و تسلّما صحيحين شرعيين ثم فرض لنفقته الصبي المزبور و لكسوته و لسائر حوايجه المهمّة كلّ يوم من تاريخه بذيله ثلثة دراهم فضية رايجة في الوقت على كل من له حق الطلب بطلب المربّى المرقوم واذن له ان يصرف المبلغ المفروض من ماله نفسه فرضا واذنا صحيحين شرعيين. [تسليم الصبي و تقدير نفقته من جانب المحكمة]

شهود: ابراهيم ابن الحاج عوض، يحى بن نصر الله، احمد بن حسين، ارسلان بن عبد الله، رجب بن حمزه، حسين بن احمد وغيرهم.

61. فخر الاقران عبدالحليم بيک و قرنداشي محمود نام كمسنه لر بابالري الحاج قاسم نام كمسنه ئى مجلس شرع شريفه احضار و محضرنده تقرير دعوى ايلديلر كه بوندن اقدم بابامز مزبور الحاج قاسم نواحى قضاسنه تابع اضنبولى نام قريه ده واقع بين الجيران معلوم الحدود فوقانى و تحتانى ايكى اوى مشتمل منزلى و لدى الاهالى معلوم الحدود بر قطعه باغچه سنى مرحومه امينه نام والده مزه حال حيوتنده مهرى مقابله سنده هبه ئى صحيحه شرعيه ايله هبه ايليوب مرقومه امينه قبض و تسلّم ايلدكدنصكره مزبوره والده مز وفات ايلمشيدى حالا ذكر اولنان منزلى و باغچه ئى وراثتمز حسبيله طلب ايدروز سوال اولنسون ديدكده غب السوال مذكور الحاج قاسم انكاريله جواب ويردكدنصكره في الواقع سالف الذكر اولان منزلى و باغچه ئى زوجتم مرقومه امينه يه هبهٔ صحيحهٔ شرعيه ايله هبه ايلدم اولداخى قبض و تسلّم ايلدكدنصكره وفات ايلدي ديو اقرار و اعتراف ايلدكى بالطلب كتب و تحرير اولندى. [وراثت و هبه صحيحه شرعيه]

شهود: الحاج على احمد، احمد ابن الحاج، مصطفى بن طورمش، على بن حسين، محمد بن عبد الكريم وغيرهم.

62. **يوم الخميـــــــــــــــس 13 جمادي الآخرة لسنة 1008**

كوركجيلر طايفه سندن مصطفى بن ارغايب مجلس شرع شريفده فخر الائمة الكرام مولانا عمر خليفه ابن على نام امام محضرنده تقرير دعوى ايدوب بوندن اقدم محروسهٔ بروسه محلاتندن عزب بيک محله سي اهاليسى

ایکی بیک طقوز اقجه یه بنی کورکجی طوتوب مبلغ مرقومدن بیک اقجه سن مومی الیه عمر خلیفه کفیلم اولماغیله اکا امانت وضع ایلیوب قلندرنام رئیس کمیسیله دونمای همایونه کتمش ایدم حالا اداء خدمت ایلیوب مبلغ مرقومی مذکور عمر خلیفه دن طلب ایلدکده ویرمکده عناد و مخالفت ایدر مزبوره سوال اولنماسین طلب ایدرم دیدکده غب السوال في الواقع مرقوم مصطفا یه کفیل اولوب مبلغ مذکوری بنده امانت وضع ایلدی لکن مزبور مصطفی ایچون فرار ایلدی دیو مبلغ مرقومی بندن طلب ایدوب آلدیلر مرقوم مصطفی نک اداء خدمت ایلدکی معلوم دکلدر دیو انکاریله جواب ویریجک عقیب الاستشهاد طائفه مرقومه دن محمد بن حیدر و مراد بن پیری و محمد بن حیدر و مراد بن پیری و محمد بن عبد الکریم نام کمسنه لر في الواقع مذکور مصطفی طونمای همایونه کیتدوب مسفور قلندر رئیس کمیسنده بزوم ایله بله اداء ایلدوکنه شاهد لروز و شهادت داخی ایدروز دیو اداء شهادت ایلدکلرنده غب التعدیل والتزکیة حیّز قبولن واقع اولوب ما وقع غبّ الابتغا تحریر و املا اولندی. [کورکچی طوتمق، امانت و کفالت]

شهودالحال: زینی بن محمد، حسین بن عیسی، حسین بن احمد، محمود بن یوسف، محمد بن عبد الله، احمد بن عبد الله وغیرهم.

63. دیار عجمده واقع قصبه لاردن حسین بن محمد نام عجمي قصبهٔ مازندراندن اشبو حامل کتاب سلیمان بن محراب نام کمسنه محضرنده تقریر مرام ایدوب مسفور سلیمانه قرض شرعیدن یوز سکز سکه غروش و تلاتین بهاسندن یوز قرق دورت سکه غروش جمعا ایکییوز اللی ایکی سکه غروش که تلاتین بهاسندن ذکر اولان یوز قرق دورت غروشی تاریخ کتابدن اوتوز کون محل ایله لازم الاداء و واجب القضاء دینم وار دیو اقرار ایلدکده مقر له مرقوم سلیمان وجاها و شفاها تصدیق و تحقیق ایدوب ما هو الواقع بالطلب کتب اولندی. [دین]

شهود: الحاج احمد بن محمد، چان احمد بن بابا، محمد بن الحاج ابراهیم .

64. طوسیه قضاسنه تابع قریهٔ اودسکه دن الیاس بن الحاج ابراهیم نام کمسنه مجلس شرع شریفده اشبو حامل کتاب الحاج رمضان بن کنج ابدال نام کمسنه محضرنده تقریر مرام ایدوب قضاء مزبور مضافاتندن صولجه نام قریه ده واقع بر جانبی آیدک صوفی و بر طرفی رجب و حسین ملکلریله و بر طرفی عبد الله ملکی ایله و بر جانبی جبل ایله محدود و ممتاز تحت تصرفمده اولان بر باب ملک چاتمه اویمی و بر انبارمی و اکا متصل بر قطعه ارپه لغمی و بر ارمود اغاجي عامهٔ حدود و توابعی و کافه مرافق و طرائق ایله مرقوم الحاج رمضانه بیک طقوز یوز اللی اقجه یه بیع ایلیوب قبض ثمن و تسلیم مبیع ایلدم دیو اقرار و اعتراف ایلدکده مقر له مرقوم الحاج رمضان وجاها و شفاها تصدیق و تحقیق ایدوب ما هو الواقع بالطلب کتب و تحریر اولندی. [بیع مطلق]

شهود: محیي الدین بن رجب صوفي، کولن بن خانی، داود بن طالب، موسی بن کنج ابدال، یوسف بن عبد الله، حسین بن مستجاب، عبدالجلال بن رحیمي.

65. اشبو سنه ثمان و الف جمادي الآخره نک اون دوردنجي کونده مدينهٔ منوره اوقافندن اينه سي نام قريه دن سور نام ذمي يدندن آچوق قاشلو کوک کوزلو امرد روسي الاصل رضوان نام عبد آبق وقف مرقومک جابيسى اولان هرمز بيک نام کمسنه يه تسليم اولنوب تاريخ مزبور دن يومى دورت اقجه نفقه تقدير اولندوغى. [نفقه]

شهود: محمود بن يوسف، رجب بن حمزه، مصطفى بن محمد، مصطفى بن يوسف، على بيک الراجل وغيرهم.

7B

66. مرحوم محمد چاوش ابن ايمر نام متوفانک کبير اوغلي قدوة الاعيان مي چاوش زيد قدره محفل قضاده اشبو حامل کتاب محمد بن حمزه محضرنده تقرير مرام ايدوب بابام مرحوم مرقوم محمّد چاوش مرحوم الحاج عوض پاشا اوقافندن کورکچيلر چارسوسنده واقع بر طرفى آرايش اوغلي وقفى ايله و بر جانبى محمد بيک دکانيله و بر جانبى سلطان وقفى ايله و بر طرفى طريق عامله محدود و ممتاز تصرفنده اولان بر باب بزاز دکانني ماه بماه يکرمي يدي بوجق اقجه اجاره سيله مزبور محمّده حال حيواتنده و کمال صحتنده يکرمى دورت بيک اقجه يه حق تصرّفن متوليسى معرفتيله تفويض ايليوب مبلغ مرقومدن اون سکز بيک اقجه سن مرحوم مذکور بابام محمّد چاوش حال حيواتنده مرقوم محمد يدندن قبض و استيفا ايليوب آلتى بيک اقجه سي باقى قالمش ايدى حالا ذکر اولنان آلتى بيک اقجهٔ مومى اليه محمد يدندن بالتمام والکمال آلوب قبض و تسلم ايلدم باقى ذکر اولان يکرمى دورت بيک اقجه دن بر اقجه و بر حبه حقم قالمدى ديو اقرار و اعتراف ايلدکده مقر له مرقوم محمد مقر مرقومک وجه مشروح اوزره صادر اولان کلامن وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع غبّ الابتغاء تحرير و املا اولندي. [تفويض حق تصرف]

شهود: الحاج عبدي ابن الحاج سيدي، الحاج على بن محمد، الحاج خضر بن علي، السيد موسى ابن السيد الحاج ابراهيم، نور الله بن محمود، السيد مصطفى السيد احمد، الحاج ولدان بن الحاج ابراهيم، السيد قاسم بن الحاج احمد، جعفر بن عبد الله، پرويز بن عبد الله وغيرهم.

67. **يوم الاحـــــــــــــــــــد جمادى الآخرة**

اقرّ في مجلس الشرع الشريف ومحفل الدين المنيف زائر بيت الله الحرام الساعي بالصفا بين الركن والمقام الحاج مصطفى بن حسام الثابت وکالته بالاقرار بالهبة الآتي ذکره عن قبل فخر المخدرات مهلقا بنت عبد الله بشهادة الحاج سنان بن عبد الله وابراهيم بن الحاج عوض بان موکلته المذکورة قد وهبت ومنحت لبنتها حاملة هذا الکتاب ذخر الموقرات اسميخان بنت حسن جميع المطبخ من منزلها الکائن بمحلة انبياء اوغلى بمدينة بروسة المحروسة المحدود بملک الرجل الشهير ببيک على چلبي وبملک مولانا ابراهيم چلبى ابن الحاج عيسى وبملک عثمان چلبى وبالطريق العام بجملة التوابع واللواحق وکافة المرافق والطرائق هبة صحيحة شرعية مشتملة على شرايط صحتها شرعا وانّ الموهوب لها المزبورة قد قبضت والتهبت المطبخ المرقوم تاما کاملا اقرارا صحيحا شرعيا وصدقه محمد چلبى ابن

المصطفى الوكيل بتصديق القضية المحكية عن طرف اسميخان المسفورة بعد ثبوت وكالته عنها بما هو طريق الثبوت شرعا تصديقا وجاها وشفاها تحريرا في اواسط جمادي الآخرة. [الهبة والوكالة]

شهود: مفخرالائمة العظام مولانا يحي خليفة ابن نصر الله الامام، ابراهيم بن عوض المؤذن، احمد بن حسن القيم، على چلبى ابن مراد، يوسف بن عبد الله، الحاج اويس النجّار وغيرهم.

68. محروسهٔ بروسه دن بستان بن تيمور بيک مجلس شرع شريفده اشبو حامل كتاب الحاج محمد بن خضر نام كمسنه محضرنده تقرير مرام ايدوب محروسه مسفوره ده خطيب خواجه محلّه سنده واقع بر طرفى خضر بيک ملكى ايله و ايكى طرفى بايع مرقوم ملكيله و بر طرفى مشترى مرقوم ملكيله محدود و ممتاز اولوب والده م مرحومه عينى بنت بستان دن بكا ارث شرعله انتقال ايدوب تحت تصرّفمده اولان بر قطعه ارض خاليهٔ عامهٔ حدود و توابعى و كافهٔ حقوق و منافعى ايله مزبور الحاج محمده ايكى بيک بشيوز اقجه يه بيع قطعى ايله بيع ايليوب قبض و تسليم مبيع ايلدم ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم الحاج محمد وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندى. [بيع قطعى]

شهود: حضر بن مصطفى، سليمان بن حنفي الامام، محمود بن محمد، خضر بيک ابن شهسوار، الحاج قلندر بن عبد الله، محمد چلبى ابن حسين وغيرهم.

69. احمد بن حسين مجلس شرع شريفده اشبو حامل كتاب بستان بن تيمور بيک محضرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم خانم بنت مصطفى نام والده مک مخلفاتن مسفور بستان قبض و ضبط ايلمش ايدى حالا بحسب الشرع الشريف بكا عايد اولان اوج بيک اقجه حصهٔ شرعيه مى بالتمام والكمال مرقوم بستان يدندن قبض و استيفا ايلدم باقى ذكر اولنان مخلفاته متعلق مذكور بستان ذمتنده بر اقجه و بر حبه حقم قالمدى جمله سين آلوب حقلشدم ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مسفور بستان وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع غبّ الابتغا تحرير و املا اولندى. [ميراث]

شهود الحال: المذكورون.

70. قيومجيلر كتخداسي اولان مصطفى بن حسام نام كسنه يه نائب الشرع مولانا احمد چلبى افندى يدندن بر آلتونلو جوهردار تقيه فروخت اولناسيچون تسليم اولندوغى بالطلب كتب و تحرير اولندى. [بيع]

شهود: مولانا حسن افندى، مولانا على چلبى، محمود بن يوسف وغيرهم.

8A

71. افتخار الامراء الكرام مختار الكبراء الفخام المختصّ بعناية الملک العلّام يوسف بيک ابن محيي الدين بيک دام عزه الى يوم القيامة مجلس شرع شريفده اشبو حاملي كتاب قلندر بن عمر و يوسف بيک ابن عبد الله نام يكيچري محضرلرنده تقرير مرام ايدوب سلطان محمد خان عليه الرحمة والرضوان حضرتلرينک اوقافندن اولوب

محروسۀ بروسه ذيلنده بوياجى كوپريسى نام موضعده واقع قبلةً اغاججي زاده عثمان چلبى تارلاسيله و شرقا فرهاد زاده بكر چلبى تارلاسيله و غربا و شمالا مشار اليه يوسف بيک تارلاسيله محدود و ممتاز تحت تصرفمده اولان ايكى قطعه تارلامک حق تصرف و قرارين وقف مزبوره سال بسال يوز اقجه مقاطعه سيله حالا متوليسى اولان فخر الاماجد مصطفى بيک معرفتيله مزبوران قلندره و يوسف يكيچرى يه بر وجه اشتراک تفويض ايليوب مقابلۀ تفويضمده مزبور لرک دورت بيک نقد فضى رايج الوقت اقجه لرين آلوب قبض و استيفا ايلدم ذكر اولنان ايكى قطعه تار لالريمى مزبوران قلندر و يوسفه تسليم ايلدم كيف يشاء متصرّف اولالر ديو اقرار ايلدكده مقر لهما مرقومان قلندر و يوسف وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندى. [تفويض حق تصرف]

شهود: مصطفى بن محمد على، بكر بن محمد، حسين بن حسن، على بالى بن محمد، عثمان چلبى بن سليمان وغيرهم من الحاضرين.

72. **يوم الاثنـــــــــــــين 17 آخرالجمادين**

فخرالسادات الكرام السيّد اسمعيل بن السيد مصطفى سليمان بن عبد الله نام يكيچري محضرنده تقرير كلام ايدوب مسفور سليمان بكا خنزير و كدى ديو شتم ايلدى و ساير بونک امثالى شوم غليظه ايله شتم ايلدى بحسب الشرع الشريف موجبن طلب ايدرم سوال اولنسون ديدكده بالمواجهه مسفور سليمانه سوال اولنوب انكاريله جواب ويريجک عقيب الاستشهاد عدول مسلمين دن على دده ابن عبد الله و مصطفى بن ولى و قدوة الاعيان داود بيک ابن عبد الله نام بواب سلطانى و على بيک ابن عبد الله نام كمسنه لر في الواقع مرقوم سليمان مومى اليه السيد اسمعيل خنزير و كدى و ساير بونک امثالى شتوم غليظه ايله شتم ايلدوكنه شاهد لروز و شهادت دخى ايدروز ديو اداء شهادت ايلدكلرنده غب التعديل والتزكية حيز قبولده واقع اولوب ما وقع بالطلب كتب اولندى. [شتم]

شهود: مولانا علاء الدين افندى، السيد محمد، مصطفى بن محمد، رجب بن حمزه، زينى بن محمد، حسين بن احمد وغيرهم.

73. محروسۀ بروسه ده واقع قطب العارفين اسوة الواصلين مرحوم افتاده افندي محله سي ساكنلرندن احمد بن ولي اشبو حامل كتاب فخر السادات المكرمين عمدة العلماء المحققين مولانا السيد محمد چلبى افندي ابن المرحوم الحاج سنان زيدت فضائله الى يوم الميزان محضرنده تقرير كلام ايدوب بوندن اقدم مرحوم مرقوم بابام ولي حال حيواتنده مشار اليه محمد چلبى افندي يه يوز يكرمي بيک فضى رايج الوقت اقجه امانت وضع ايليوب مزبور بابام وفات ايلدكدنصكره مقدما ذكر اولنان مبلغدن اوتوز ايكي بيک اقجه سن آلوب قبض و تسليم ايليوب باقي سكسن سكز بيک اقجه حقم قالمشيدي حالا ذكر اولان سكسن سكز بيک اقجه دن يكرمي سكز بيک اقجه سن قبض و استيفا ايلدم مومى اليه محمد چلبي افندي ذمتنده باقي آلتمش بيک اقجه حقم قالدي ديو اقرار و

اعتراف ايلدكده مقر له مومي اليه السيّد محمد چلبي افندي وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع غبّ الطلب كتب و تحرير اولندى. [امانت]

شهود: محمد بن ولي، محمد بن احمد، محمد بن مصطفى، احمد بن مصطفى، عيسى افندي بن الياس الامام، على بن احمد، مصطفى بن شعبان، رمضان بن مصطفى وغيرهم من الحاضرين.

74. اقر واعترف محمد بن موسى من محلة افتاده افندي بمدينة بروسة المحروسة بان عليه وفي ذمته لحامل هذا الكتاب احمد چلبي ابن المرحوم ولي مبلغا قدره ونصابه سبعة وعشرون الف درهم وخمسمائة درهم خمسة وعشرون الف درهم من القرض الشرعي والباقي وهو الفا درهم وخمسمائة درهم من ثمن القماش المشتري المقبوض مؤجلا عليه غيرالقرض من غرة محرم لسنة تاريخه بذيله الى سنة كاملة دينا لازم الاداء اليه وواجب القضاء عليه اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المقر له المرقوم وجاهاً وشفاهاً جرى ذلک وحرّر في التاريخ المذكور. [الدين والقرض]

شهود: المذكورون.

75. عبد العزيز بن مقصود نام كمسنه مصطفى ابن الحاج سنان نام محضر محضرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم مصطفى بن ارغايب نام كوركجيه بيک اقجه ويروب مزبور مصطفى ذكر اولنان بيک اقجه ايله اسباب آلدقدنصكره ذكر اولنان مبلغى مرقوم كوركجيدن طلب ايلدكده مزبور مصطفى محضره سالف الذكر اولان اسبابى مزبور كوركجى تسليم ايليوب مذكور محضر مصطفى يدندن بنداخى ذكر اولان بيک اقجه اسبابى آلوب قبض و تسلّم ايلدم ديو اقرار ايلدكده مقر له مرقوم محضر مصطفى وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع غبّ الابتغا تحرير و املا اولندى. [الدين]

شهود: عبدى بن پيري، حسين بن احمد، رجب بن حمزه، محمد بن عبد الله، مصطفى بن يوسف وغيرهم.

8B

76. **يوم الثلثـــــــــــــا 18 آخر الجمادين كه كانون اول ميلاد عيسى ع م**

اقر في مجلس الشرع الشريف ومحفل الدين المنيف فخر السادات ذخر اصحاب السعادات السيد عبد الرحمن والسيد علي ابني المرحوم السيد محمد بانّهما قد اعتقا وحررا عبدهما ومملوكهما المنتقل اليهما بالارث الشرعي من ابيهما المرحوم المرقوم السيد محمد حامل هذا الكتاب كيوان بن عبد الله الافرق الاقرع الاشهل الاوسط الشاب وفي بنصره من يده اليسرى علامة الجرح وفي وراء اذنه اليمنى اثر الجرح المكريلي الاصل حسبة لله العظيم وحسنة لروح رسوله الكريم يوم لاينفع مال ولابنون الا من اتى الله بقلب سليم اعتاقا وتحريرا صحيحين شرعيين

فصار هو حرا كساير الاحرار الاصليين له مالهم وعليه ما عليهم ولم يبق لاحد عليه حق سوى حق الولاء الثابت للموالي على العتقاء جرى ذلک وحرر في اليوم الثامن عشر من جمادي الآخرة لسنة ثمان والف. ثم اقر كيوان وهو المعتق المذكور قد آجر نفسه من حافظ هذا الكتاب السيد عبد الرحمن وهوالمعتق المشار اليه وهو استأجرها منه من اليوم التاسع عشر من جمادى الآخرة الى ثلث سنين باجرة معينة قدرها في تلک المدة ستمائة درهم فضي رايج في جميع الديار متداول في كل البلاد والامصار ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المستأجر المسفور وجاها وشفاها. [عتق العبد وإجارة النفس]

شهود: السيد ابراهيم بن السيد مصطفى، الحاج ولي بن احمد، عبد اللطيف چلبي ابن احمد، الحاج عوض بن محمد، الحاج محمد بن الحاج بكر، الحاج مصطفى بن الحاج علي، الحاج احمد بن سليمان وغيرهم.

77. حضرت في مجلس الشرع الشريف خديجة بنت عثمان من محلة خير الدين پاشا بمدينة بروسة المحروسة فوكّلت حامل هذا الكتاب الحاج عبيد الله ابن السيد قاسم بالتزويج مع الرجل المدعوّ بابا بن محمّد على مهر قدره عشرون الف درهم فضي رايج في جميع الديار نافذ في كل البلاد والامصار وهو قبل الوكالة المذكورة والتزم بادائها وجاها وشفاها تحريرا في اليوم الثامن عشر من جمادي الآخرة لسنة ثمان والف. [وكالت]

شهود الحال: مصطفى چلبي ابن محمد، منلا علي بن حاجي، الحاج محمد بن نور الله، الحاج حسين بن محمود، عابد بن شريف، رجب چلبي ابن سفر، بستان چلبي الشهير بقاضي زاده، مصطفى بن يوسف المحضر، محمود بن يوسف.

78. **يوم الخميـــــــــس 20 جمادي الآخرة**

كمليک قضاسنه تابع كنجلو نام قريه ساكنلرندن محمد بن احمد اشبو حامل كتاب عمدة الصلحاء السالكين اسوة المشايخ الواصلين محمد دده بن حسين زاد الله تقواه الى يوم الدين محضرنده تقرير مرام ايدوب قريهٔ مرقومه ده واقع بر جانبى قره عمر باغيله و بر طرفى اكرى ولى اوغلى باغيله و بر طرفى جبل ايله و بر طرفى طريق عامله محدود و ممتاز اولوب مستقل تحت تصرفمده ملک صريحم اولان باغمى عامهٔ حدود و توابعى و كافهٔ حقوق و مرافقى ايله هر سنه اوتوز اقجه مقاطعه سيله ايجاب و قبولى حاوى بيع بات شرعى ايله مشار اليه محمد دده يه اون اوج بيک نقد فضى رايج الوقت اقجه يه بيع ايليوب قبض ثمن و تسليم مبيع ايلدم ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر مرقومک وجه مشروح اوزره صادر اولان كلامن مقر له مرقوم محمد دده وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما وقع بالطلب كتب و تحرير اولندى. [بيع بات]

شهود: يوسف بن عوض، الحاج محمد بن احمد عوض، مصطفى بن بيرام، عبد الله بن مصطفى، محمد بن بيرام، حسين بن عيسى، رجب بن حمزه وغيرهم .

79. اقر طورخان بن علمشاه بانه قد باع من فخر المدرسين ذخر المدققين مولانا احمد چلبى افندى ابن مصطفى وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه المنتقل اليه بالارث الشرعي من ابيه المزبور وتحت تصرفه

الى حين صدور هذا العقد منه وذلک جميع الكرم الكائن بقرية كنجلو من توابع قضاء محلة كليک المحدود بكرم الحاج محمد وبمزرعة الحاج محمد وبكرم محمد الشهير بباشي بويک وبالطريق العام ومقاطعة ارضه في كل سنة خمسون درهما بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين منقود ومبلغ مبين مقبوض غيرموعود قدره ونصابه مائة غروش فضي رايج في جميع الديار نافذ في كل البلاد والامصار بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشاراليه وجاها وشفاها. [البيع البات]

شهود : مولانا محمد چلبي افندي المدرس، الحاج محمد البواب السلطاني، يوسف بن عوض، محمد بن احمد، محمد بن بيرام، الحاج محمد بن احمد، الحاج الحاج بالي بن مصطفى، يوسف بن مصطفى، احمد بن مصطفى، فخرالائمة الكرام حسام خليفة الامام وغيرهم.

80. اقر خليل ابن الحاج سنان من محلة حوض بمدينة بروسة المحروسة بانّه قد باع من حامل هذا الكتاب كنعان بن عبد الله وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الكائن بالمحلة المرقومة الحاوي على بيت سفلى وصفة وماء جار واشجار مثمرة المحدود بوقف سنان بيک وبملک مستجاب بيک وبملک خسرو وبالطريق العام ومقاطعة ارضه في كل سنة ثلث عشر درهما بجملة الحدود والمرافق وكافة الحقوق والطرائق بثمن معين منقود ومبلغ مقبوض غيرموعود قدره ونصابه خمسة آلاف درهم وخمسمائة درهم فضي رايج في كل حين وان متداول في جميع الامصار والبلدان بيعا واشتراء باتين صحيحن شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشتري المشاراليه وجاها وشفاهاً.[البيع البات]

شهودالحال: ابراهيم ابن الحاج سنان، موسى ابن الحاج محمد، سنان بن عبد الله، محمد بن موسى الفرقاني، رجب بن حمزه سربلوک وغيرهم من الحاضرين.

9A

81. اقرّ فخر السادات السيّد حسين ابن السيّد علي الثابت وكالته بالاقرار بالبيع وقبض الثمن الآتي ذكرهما عن قبل فخر النسوان خديجة بنت رمضان بشهادة السيد حسين بن السيد على وحمزه بن علي بانه موكلته خديجة المذكورة قد باعت من حامل هذا الكتاب الحاج محمد بن جعفر وهو اشترى منها بماله لنفسه ما هو لها وملكها وتحت تصرفها الي حين صدور هذا البيع منها وذلک جميع الدكان الكائن بسوق معروف بچره بازاري بمدينة بروسة المحروسة المحدود بوقف المشتري المزبور وبوقف پارس بيک وبالطريق العام من الطرفين ومقاطعة ارضه في كل سنة مائة وعشرون درهما بجملة الحدود والمرافق وكافة الحقوق والطرائق بثمن معين منقود ومبلغ مبين مقبوض غيرموعود قدره ونصابه اربعة آلاف درهم واربعمائة درهم فضي رايج في كل الديار متداول في جميع البلاد والامصار بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار اليه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرّر في التاريخ المرقوم. [البيع البات والوكالة]

شهود الحال: بخشي بيک ابن الحاج سليمان، الحاج يوسف بن عبد الله، السيد ابراهيم افندي، محمد چلبي ابن السيد علي، ابراهيم بن اقليم، حسين چلبي الامام، حسين بن حسن، مصطفى بن محمود، حسن بن عبد الله، مصطفى بن يوسف، محمود بن يوسف، مصطفى بن الحاج سنان وغيرهم.

82. اقرّ محمد بن بستان من محلة باشجي الحاج سونج بمدينة بروسة المحروسة بانّه قد باع من امّها امّي ابنة الحاج حسن وهى اشترت منه بمالها لنفسها ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الكائن بالمحلة المرقومة الحاوي على بيتين سفليين وصفة وماء جار في الموضعين واشجار مثمرة المحدود بملک الحاج حسن وبملک محمد وبوقف الامام من الطرفين وبملک بيرام بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره عشرون الف درهم فضي رايج في الوقت بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا منه وجاها وشفاها. [البيع البات]

شهود الحال: الحاج لطف الله بن الحاج عبد الرحمن، الحاج طورمش، محمد بن احمد، علاء الدين بن احمد، عبد القادر البزاز، عبد الغني وغيرهم من الحاضرين.

83. **يوم الســـــــــــــــبت 22 جمادي الآخرة**

محمد بن حسن و محمد بن عبد الله نام كمسنه لروک اغزلرنده رايحهٔ خمر اولمغين حالا قبلوجه سوباشيسى اولان فضل الله و شريكى رجب نام كمسنه لر طلبلريله ما وقع قيد اولندي. [خمر]

شهود: بالى بن درويش، حسن بن عبد الله، حسن بن احمد، حسن دمور، اسمعيل بن حمزه وغيرهم

.

84. محروسهٔ بروسه دن كفن اكنه سي محله سنده وفات ايدن مرحوم طورمش نام متوفى نک كبيره قزي امّ كلثومک و فاطمه و عايشه نام صغيره لرينک ياسمين بنت عبد الله نام خاتونه لازم الاداء و واجب القضاء دينلرى اولمغين مرحوم مرقومک مخلفاتندن نعلبر چارشوسنده واقع غازى خداوندگار عليه الرحمة من الملک الغفار وقفندن بر باب دمور جى دكانني و سلطان محمد خان اسكنه الله في اعلى غرف الجنان وقفندن بر باب ديكر دمورجي دكانني ذكر اولنان ضرورت دينلرى ايچون سوق سلطانيده بيع من يزيد اولوب فروخت اولدقدنصكره ثمنى ايله دين مزبور اداء اولنماسيچون صغيرتان مرقومتان طرفلرندن وصى اولوب و مرقومه امّ كلثوم جانبندن خصم منكر محضرنده محمد چلبى ابن شجاع و على بن مصطفى و عبدى بن خضر نام كمسنه لر شهادتلرى ايله اشبو حامل كتاب الحاج خليل بن پيرى نام كمسنه نک وكالتى ثابت اولدوغى بالطلب كتب و تحرير اولندي. [وصايت و وكالت]

شهود: احمد بن شجاع، محمد بن حسن، محمد چلبى ابن الحاج محمد، الحاج محمد البواب السطانى، ابراهيم بن على، حسين بن عيسى، فرهاد بن عبد الله.

85. پترو ولد بطرنوس يانى ولد قوسته نام ذمّي محضرنده تقرير مرام ايدوب مزبور يانى ذمتنده خمر تهاسندن اوج بيک اقجه حقم اولوب مبلغ مرقومدن بيک اقجه سن ادا ايلدى باقى قلان ايکى بيک اقجه حقم طلب ايدرم سوال اولنسون ديدکده غب السوال بيک اقجه سى وار ايدى ادا ايلدم غيرى دينم يوقدر ديو ايکى بيک اقجه سن انکاريله جواب ويريجک عقيب الاستشهاد پرشتو ولد يوركى و قوسطل ولد ديمرسى في الواقع مرقوم يانى نک مزبور پترويه خمر تهاسندن اوچ بيک اقجه حقى اولدوغنه شاهدلروز و شهادت داخى ايدروز ديو اداء شهادت ايلدکلرى بالطلب کتب و تحرير اولندى. [دين و شهادت]

شهود: محمد بن عبد الله، بکر بن يحى، مصطفى بن يوسف، محمود بن يوسف، رجب بن حمزه .

86. خيّاطلر طائفه سندن نيقولا ولد ياولو نام ذمي مجلس شرع شريفده اشبو حامل کتاب تدوري ولد نيقولا نام خيّاط ذمي محضرنده تقرير مرام ايدوب محروسهٔ بروسه استانبولده مرحوم کدک پاشا وقفندن اولوب واقف مشار اليه حمّامي قرينده واقع لدى الاهالي معلوم الحدود مزبور تدوري ايله بر وجه اشتراک متصرف اولدوغمز بر باب دکاندن نصف حصهٔ شايعه مک حق تصرفن متوليسي معرفتيله شريکم مرقوم تدورى يه تفويض ايدوب مقابلهٔ تفويضمده ايکى بيک اوجيوز اقجه سن آلوب قبض و تسلم ايلدم و ذکر اولنان نصف حصهٔ شايعه مى مذکور تدورى يه تسليم ايلدم کيف يشاء متصرف اوله ديو اقرار ايلدکده مقر له مرقوم تدورى وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع غبّ الطلب کتب و تحرير اولندى. [شراکت و تفويض حق تصرف]

شهود: محمد بن عبد الله، سنان بن عبد الله الخياط، مراد بن عبد الله، الحاج يوسف بن عبد الله، على بيک الراجل، حسن بيک ابن عبد الله الراجل، يانى ولد استماد، ديمو ولد استماد، يانى ولد يوركى، لابنولى ولد ديمو، الياص ولد يوركى وغيرهم.

9B

87. اقرّ طورمش بن خير الدين بانهّ قد باع من حسن بن عبد الله وذلک جميع الکرم الکائن في موضع قريب من محلة قرب العارفين عمدة الواصلين مولانا افتاده افندى بمدينة بروسة المحروسة المحدود بالطريق العام وبالطريق الخاص من الطرفين وبملک مسيح ومقاطعة ارضه في کل سنة خمسة دراهم بجملة الحدود والمرافق وکافة الحقوق والطرائق بثمن معين منقود ومبلغ مقبوض غيرموعود قدره الف درهم ومائة وثلثون درهما فضيا رايجا في الوقت بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار اليه وجاها وشفاها.[البيع البات]

شهود: عبد الباقي بن جلال، محمد بن احمد، خليل بن مصطفى، محرم بن علي، بالي بن خضر، علي بن ياردم ، عبدالجلال بن درويش وغيرهم.

88. اقر اسمعيل بن موسي من محلة مجنون دده بمدينة بروسة المحروسة بان عليه و في ذمته من مال وقف الحاج ابراهيم مبلغا قدره ثلثة آلاف درهم وثلثمائة درهم بمعاملة حامل هذا الکتاب مولانا علاء الدين خليفه بن

احمد القائم مقام المتولي على الوقف المزبور ثلث آلاف درهم منه من القرض الشرعي والباقي وهو ثلثمائة درهم من ثمن الجوق المشترى مؤجلا عليه غير القرض من تاريخه بذيله الى سنة كاملة اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل علاء الدين المومى اليه وكفل بالمبلغ المرقوم جعفر بن طورغود من المحلّة المذكورة كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول من الطرفين تحريرا في اليوم الرابع والعشرين من آخر الجمادين من شهور سنة ثمان والف. [الدين والقرض الشرعي]

شهود: الحاج ولى بن احمد، نصوح ابن الحاج مصطفى، حمزه بن ابراهيم، الحاج محمد بن احمد، الحاج على بن حسن، موسى بن سيدي، خضر بن محمد، محمد بن مصطفى، كون طوغدي بن سليمان وغيرهم.

89. محروسۀ بروسه محلاتندن چارطاق محله سى ساكنلرندن الحاج يونس بن عبد الرحمن اشبو حامل كتاب حسين بن رجب نام كمسنه محضرنده تقرير مرام ايدوب مرحوم ياغ اوغلى وقفندن اولوب اكسرجيلر چارشوسنده واقع بر طرفى الحاج يوسف دكانيله و بر طرفى رضوان دكانيله و بر جانبى داود افندى وقفيله و بر طرفى طريق عامله محدود و ممتاز تحت تصرفمده اولان بر باب اكسرجي دكاننک حق تصرف و قرارين وقف مرقومه ماه بماه اون بش اقجه اجاره سيله عامۀ حدود و توابعى و كافۀ حقوق و طرائقى ايله متوليسى معرفتيله مسفور حسينه تفويض ايليوب مقابلۀ تفويضمده مرقوم حسينک فضى رايج الوقت اوج بيک اقجه سن آلوب قبض و استيفا ايلدم و ذكر اولنان دكّانى مذكور حسينه تسليم ايلدم ديو اقرار ايلدكده مقر له مرقوم حسين وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندى. [اجاره]

شهود الحال: فخرالسادات السيد عبد الرحمن بن السيد محمد، محمود چلبى ابن الحاج رجب، الحاج محمد بن شعبان، الحاج يوسف بن عبد الرزاق، حضر بن مفاغر، مصطفى چلبى ابن على وغيرهم من الحاضرين.

90. فرض وقدّر الحاكم الموقع اعلاه دام فضله وعلاه لنفقة الصغيرة المدعوة اسميخان بنت مصطفى التي هى في حجر حاملة هذا الكتاب ملايم بنت عبد الله وتربيتها ولكسوتها ولساير حوايجها اللازمة كل يوم من تاريخه بذيله ثلثة دراهم فضية رايجة في جميع الحوايج على كل من له حق الطلب بطلب المربية المرقومة واذن لها ان تصرف المبلغ المفروض من مالها فرضا واذنا صحيحين شرعيين جرى ذلک وحرّر في اليوم الثالث والعشرين من جمادي الآخرة لسنة ثمان والف.[تقدير نفقة الصغيرة من جانب المحكمة]

شهود: محمد بن علي الامام، الحاج نصوح بن كمال، نور الله بن جعفر، رجب بن حمزه، محمد بن عبد الله وغيرهم.

91. اقر حسين ابن المرحوم نصوح و محمد بن عبد الله الثابت وكالته بالبيع وقبض الحصّة من الثمن الآتي ذكرهما عن قبل زوجته فخري ابنة المرحوم المرسوم وفاطمة بنت يوسف التي هي زوجة المتوفى المذكور اصالة عن نفسها ووصاية عن الصغيرين المدعوين محمد ومصطفى ابني المرحوم المرسوم بانهم قد باعوا اصالة ووكالة ووصاية من حامل هذا الكتاب مصطفى بن احمد وهو اشترى منهم بماله لنفسه ما هو المنتقل اليهم بالارث الشرعي من المرحوم

المزبور وذلک جميع الحانوت الكائن بالسوق المعروف بسمرجيلر چارشوسي بمدينة بروسة المحروسة المحدود بملک محمد چلبي ابن غيبي وبوقف الحاج رمضان وبملک عثمان چلبي وبالطريق العام ومقاطعة ارضه في كل سنة سبعة دراهم بجملة الحدود والمرافق وكافة الحقوق والطرائق بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره اربعة آلاف درهم ومائتا درهم فضي رايج في جميع الديار متداول في كل البلاد والامصار بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلّم من الجانبين اقرارا شرعيا مصدقا منه وجاها وانما وقع هذا البيع لضرورة الدين بعد عرض المبيع المزبور في السوق السلطاني على مجالس الطالبين ومحافل الراغبين مرارا وكرارا جرى ذلک وحرر في التاريخ المرقوم. [الوكالة، والوصاية والبيع البات]

شهود: علي بن يعقوب، علي بن الياس، جعفر بن قوجي، شعبان بن عيسى، احمد بن محمد، علي چلبى ابن محمد وغيرهم.

92. اشبو ثمان والف جمادي الآخره نک اون طقوزنجي چهارشنبه كونى فخر الاماجد والاقران الحاج پياله چاوش وامينه بنت عبد الله نام خاتون مجلس شرع شريفه حاضران اولدقلرى بالطلب كتب اولندى. [مجلس شرع شريفه حاضر اولمق]

شهود: مصطفى بن الحاج سنان، محمود بن يوسف، حسين بن عيسى، محمد بن عبد الله، خضر بن عبد الله وغيرهم.

10A

93. اقرّ الحاج حيدر بن عبد الله بانّه قد باع من عمدة الاماثل والاقران مستجاب بيک بن رجب السراج السلطاني الوكيل بالشراء الآتي بالاشتراء والتصديق الآتي ذكرهما عن قبل زوجته فخر المخدرات اسميخان بنت محمد الثابت وكالته عنها بشهادة فخر الاقران مصطفى بيک ابن يوسف والحاج احمد بن محمد ومصطفى ابن يوسف وهو اشترى منه بوكالته المحكية بمال موكلته المذكورة لها ما هو له وملكه الصحيح وتحت تصرّفه الصريح وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة طوز بازاري بمدينة بروسة المحروسة المشتمل على بيت سفلى وغرفة تحتها ارض خالية وعلى خابية ماء وكنيف ومحوطة يسيرة المحدود بالطريق العام وبملک عايشة خاتون وبملک المشترية المشار اليها من الطرفين ومقاطعة ارضه في كل سنة اربعة وعشرون درهما بجملة الحدود والمرافق وكافة الحقوق والطرائق بثمن معين منقود ومبلغ مقبوض غيرموعود قدره ونصابه خمسة آلاف درهم وخمسمائة درهم فضي رايج في جميع الديار متداول في كل البلاد والامصار بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلّم من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل الوكيل المومى اليه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرّر في اليوم الخامس من جمادي الآخرة لسنة ثمان والف. [الوكالة والبيع البات]

شهود الحال: عبد الله چاوش بن علي چلبي، قدوة الاعيان قاسم بيک المتولي على وقف مراد بيک، مصطفى چلبي ابن محرم چلبي، سيدى علي بن محمد الامام، شعبان بن عبد الله، محمود بن محمد، عبدالحليم بن ولي، الحاج يوسف بن علي.

94. محروسهٔ بروسه محلاتندن يكيجه محله سى ساكنه لرندن امتهاني بنت حسين نام خاتون محفل قضاده اشبو حامل كتاب حسن بن عبد الله محضرنده تقرير دعوى ايدوب بوندن اقدم [تاريخ كتابدن التي اي مقدم] قصبه ئى يارحصاردن زوجم محمود بن احمد نام يكيچرى سفر همايونه متوجه اولدقده نفقه و كسوه مى و ساير لازم اولان امورمى كوريويرمك خصوصيچون مرقوم حسنى وكيل ويرنه قايم مقام نصب ايلمش ايدى حالا مسفور حسن آلتى آيدن برى نفقه و كسوه مى ويرمز وكالتى حسبيله مزبوردن طلب ايدرم سوال اولنسون ديدكده بالمواجهه مذكور حسنه سوال اولندقده في الواقع زوجي مزبور يكيچرى مرقومه امتهانى نك نفقه و كسوه سى خصوصيچون بنى وكيل نصب ايلدى ايدى لكن تاريخ كتابدن آلتى آى مقدم مذكوره امتهانى ايله اوج بيك اقجه مهرى و نفقه عدتى و ساير زوجيته متعلق حقوق اوزره خلع و ابرا ايلديلر بناء على ذلك ويرمزم ديو جواب ويردكده مزبوره امتهانى منكره اوليجق عقيب الاستشهاد مصطفى بن محمد و كوجك بن خضر في الواقع تاريخ مرقومده مزبوره امتهانى زوجى مومى اليه محمود يكيچرى ايله منوال مشروح اوزره خلع و ابرا ايلدكلرينه شاهدلروز و شهادت داخى ايدروز ديو اداء شهادت ايلدكلرنده غب التعديل والتزكية حيز قبولده واقع اولوب ما وقع بالطلب كتب و تحرير اولندى. [خاتون نفقه سى]

شهود الحال: رجب بن حمزه، مراد بن عبد الله، نصوح بيك ابن الحاج عمر، عبدى بن پيرى، رضوان بيك بن عبد الله وغيرهم.

95. ابناء سپاهياندن فخر الاقران اسمعيل بيك ابن عبدالمنان مجلس شرع شريفده اشبو حاملي كتاب محمد بن بالي و شريكى خضر بن اسمعيل محضرلرنده تقرير دعوى ايدوب مزبوران محمد و خضره هر بر سكه فلورى يوز قرق اقجه حسابى اوزره اوتوز طقوز بيك اقجه لق ايپك بيع ايلدم مزبورلره سوال اولنماسين طلب ايدرم ديدكده غبّ السوال مزبور اسمعيل بيكدن اوتوز سكز بيك ايكيوز الّلى اقجه لق ايپك اشتراء ايلدك لكن فلورى ويرمك اوزره اشتراء ايلدك ديو جواب ويردكلرنده مدعى مرقومدن منوال مشروح اوزره بيع ايلدوكنه بينه طلب اولندقده اتيان بينه دن عاجز و قاصر اولوب شاهدلرم يوقدر ديو جواب ويردكده ما وقع بالطلب كتب اولندى. [بيع]

شهود: مصطفى بن يوسف، حسن بيك بن يوسف، الحاج يوسف بن عبد الله، يوسف بن محمود، محمد بن عبد الله وغيرهم من الحاضرين.

96. يوم الخميـــــــــــــس 27 جمادي الآخرة 3 كانون ثاني

محمد بن محمد نصوح بن الياس محضرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم مزبور الياسه يدي يوز اقجه يه بر حمار بيع ايليوب مبلغ مرقومه اشبو ولى بيك ابن عوض كفيل اولوب مرقوم نصوح غايب اولمغيله مبلغ مرقومى مزبور ولى بيكدن طلب ايلدكده و كفالة مذكورهٔ انكار ايدوب توسط مسلمين ايله خصوص مرقومى بشيوز اقجه ايله صلح و ابرا ايليوب مبلغ مزبورى مرقوم ولى بيك يدندن قبض ايلمش ايدم حالا مزبور نصوحه سوال اولنماسين

طلب ايدرم ديدكده غب السؤال في الواقع مزبوردن يدى يوز اقجه يه بر حمار اشتراء ايليوب بعده مزبور ولى بيك بشيوز اقچه ايله صلح و ابرا ايلمش صلح مزبور مقبولمدر ديو جواب ويردكده مومى اليه ولى بيكه سوال اولندقده خصوص مذكورى بشيوز اقجه يه صلح و ابرا ايليوب بدل صلح اولان مبلغ مسطورى مزبور محمده تسليم ايلدم ديو جواب ويردكده ما وقع بالطلب كتب اولندى. [بيع، كفاله، صلح و ابراء]

شهود: مصطفى بن يوسف، محمد بن عبد الله، محمود بن يوسف، رجب بن حمزه.

97. مهري بنت عبد الله عبدي بن ديوان محضرنده تقرير دعوي ايدوب مزبور عبدي دن خلع اولوب بني اوچ طلاق بوشادي مزبور عبدي يه سوال اولنسون ديدكده بالمواجهه مذكور عبدي يه سوال اولندقده مزبور مهرئ اوچ طلاق بوشادم بندن جمله ظهور اتدى ديو اعتراف ايله جواب ويردكده ما وقع بالطلب كتب اولندى.[طلاق]

شهودالحال: اورج بن احمد، محمود بن يحى، حسين بن عيسى، بكر بن يحى، مصطفى بن يوسف، محمد بن عبد الله وغيرهم.

98. فرض وقدّر لنفقة المراءة المعتدة الحامل حاملة هذا الكتاب مهرى بنت عبد الله كل يوم من تاريخه بذيله درهمين فضيين رايجين في الوقت على مطلِقها عبدى بن ديوان الى تمام عدتها بطلب مهري المذكورة واذن لها بالاستدانة وقت الضرورة وبالرجوع عليه وقت الظفر فرضا واذنا صحيحين شرعيين. [نفقة العدة]

شهودالحال: مصطفى بن خضر، اورج بن احمد، رجب بن حمزه، مراد بن عبد الله وغيرهم من الحاضرين.

10B

99. اقر فخر التجّار زائر بيت الله الملك الغفار الحاج محمّد بن شعبان بانه قد اعتق وحرر عبده ومملوكه حافظ هذا الكتاب رضوان بن عبد الوهاب الابلج الاصفر الازرق الطويل الشاب وفي رأسه اثر الجرح وفي فخذه اليسرى علامة الجراحة الروسي الماسقوي حسبة لله الملك الرحيم و حسنة لروح رسوله الكريم عليه افضل الصلوت واكمل التسليم ورغبة لما قال النبي المختار من اعتق رقبة مؤمنة اعتق الله بكل عضو منها عضوا منه من النار اعتاقا وتحريرا صحيحين شرعيين فصار هو حرا كساير الاحرار الاصليين له ما لهم وعليه ما عليهم فلم يبق لاحد عليه حق سوى حق الولاء الثابت للموالي على العتقاء جرى ذلك. [عتق العبد]

شهود: الحاج مصطفى بن شعبان اخ المعتِق، الحاج يونس بن عبد الرحمن، الحاج يوسف بن عبد الرزاق، مصطفى بن يوسف، خضر بن مظفر، الحاج سنان بن عبد الله.

100. نيقولا ولد قوسته سابقا زوجه سي اولان ماروله بنت پرشتو و زوجي ديمو ولد دوقه محضرلرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم اينه كول نام قصبه يه كتدكده مرقومه ماروله بوشايوب ذمتنده بعضى اسباب و اثقالم قالمش ايدى حالا مزبوره ده اولان اسبابمدن بر يورغانم و بر قاليجه و بر كهنه كبه و بر طون و بر كوملك

و سایر اورتامزده معلوم اولان اسباب و اثقالم هر نه ایسه بالکلیة آلوب قبض و تسلم ایلدم باقی مزبوره ماروله نک ذمتنده بر آقجه و بر حبه حقم قالمیوب خصوص مرقومه متعلق دعوی و طلبدن ذمتن ابراء عام و اسقاط تام ایله ابراء و اسقاط ایلدم و حالا زوجی اولان مذکور دیمونک داخی سالف الذکر اولان خصوصه متعلق دعوی و نزاع و خصومتدن ذمتن ابراء قطعی و اسقاط کلی ایله ابراء و اسقاط ایلدم شویله که من بعد مزبوره ماروله دن و زوجی مزبور دیمودن دعوی و طلب ایدرسم و یا ایتدرر ایسم لدی الحکام الکرام و عندالولاة الفخام مسموعه و مقبوله اولمیه دیو اقرار و اعتراف ایلدکده مقر لهما مرقومان ماروله و زوجی دیمو وجاها و شفاها تصدیق و تحقیق ایدوب ما وقع بالطلب کتب و تحریر اولندی. [بوشامق و علاقه لی مسئله لری]

شهود: مصطفی بن یوسف، محمد بن عثمان، مصطفی ابن الحاج سنان، رجب بن حمزه، محمد بن عبد الله.

101. فرض وقدّر الحاکم الموقع اعلاه دام فضله وعلاه لنفقة الصغیرة المدعوة مؤمنة بنت حسین التي هي في تربیة امّها امینة بنت نصوح وحضانتها من تاریخه بذیله کل یوم ثلث دراهم فضیة رایجة في الوقت علی ابیها حســـــین المسفور بطلب امّها امینة المرقومة واذن لها بالاستدانة وقت الضرورة وبالرجوع علیه وقت الظفر فرضاً و تقدیراً صحیحین شرعیین جری ذلک وحرر في الیوم الثامن والعشرین من جمادي الآخرة لسنة ثمان والف. [تقدیر نفقة الصغیرة من جانب المحکمة]

شهود: رجب بن حمزه، مصطفی بن یوسف، حسین بن عیسی، محمود بن یوسف، فرهاد بن عبد الله، محمد بن عبد الله.

102. محمد بن خلیل نام کمسنه مجلس شرع شریفده تقریر مرام ایدوب بوندن اقدم غازی خداوندگار علیه الرحمة من الغفار وقفندن اولوب قبلوجه عتیق قرینده طپراقلق دیمکله معروف موضعده واقع بر جانبی چاقل دوکندیسی ایله و اوج جانبي طریق عامله محدود و ممتاز بر قطعه ارض خالیهٔ سابقا متولیسي اولان فخر السادات منبع العلی السید ابوالبقادن اسمعیل بن اسحق نام کمسنه ایله بر وجه اشتراک طاپو ایله آلوب یدمزه تمسک ویرمش ایدي یدمزده اولان تمسک موجبنجه قبل شرعدن داخي تمسک ویرلمسین طلب ایدرم دیو متولي مومي الیه ختمیله مختوم سنه و الف صفرنک یکرمینجي کونی ایله مورخ بر تذکره ابراز ایدوب نظر اولندقده في الواقع تقریرینه موافق و مقالنه مطابق مسطور و مقیّد اولمغین بو وثیقهٔ انیقه علي ما هو الحقیقة طلبیله کتب و تحریر اولنوب یدنه دفع اولندی. [تمسک]

شهود: مصطفی بن محمود، الحاج خیر الدین بن بکر، حسن بیک بن عبد الله، الحاج محمد، الحاج خضر، الحاج احمد وغیرهم.

103. روم ایلی ولایتنده مسستره قضاسندن تدوري ولد لوقه نام ذمي مجلس شرع شریفده اشبو حامل کتاب پولو ولد نیقولا نام ذمي محضرنده تقریر مرام ایدوب قضاء مزبوره تابع اورانی نام قریه ده واقع بر جانبي

طوما نام ذمی ملکیله و بر جانبی جانو ولد استطقو باغیله و بر جانبي اورشتو باغی ایله و بر طرفی کول ایله و بر طرفی توما نام ذمی آسیابی ایله محدود و ممتاز تحت تصرفمده اولان بر قطعه ملک باغمی عامهٔ حدود و توابعی و کافهٔ حقوق و منافعی ایله ایجاب و قبولي مشتمل بیع بات شرعی ایله اوج بیک بشیوز نقد فضی رایج الوقت اقجه یه بیع ایلیوب قبض ثمن و تسلیم مبیع ایلدم دیو اقرار و اعتراف ایلدکده مقر له مرقوم پولو وجاها و شفاها تصدیق و تحقیق ایدوب ما هو الواقع بالطلب کتب و تحریر اولندی تحریرا في سلخ جمادي الآخرة لسنة ثمان والف. [بیع بات]

شهود: مصطفی بن محمد، مصطفی بن عبد الله، سنان بن عبد الله، مراد بن عبد الله، ارسلان بن عبد الله، مصطفی بن یوسف، الیا ولد اپستول، یانی ولد تدوري ، قوسته ولد یورکی، تدوری، استطوری ولد اسطفله، اسقوری خرکویلو وغیرهم .

11A

104. اقرت مستدام بنت عبد الله الحبشیة بانّها خالعت مع زوجها حسین بن سنان بعد ان قبضت من ید زوجها المسفور سیفا و متاعا معروفا بیغمورلق وثوب یعبر عنه بزیین ومائة درهم فضي رایج في الوقت وهو خالع معها علي مهرها المعقود علیه نکاحها قدره ونصابه خمسمائة درهم وعلي نفقة عدتها وعلي جمیع الدعاوی علیه مخالعة صحیحة شرعیة فصارت هي مبانة منه فلا تحل له الا بعقد جدید وصداق مستأنف ثم ابراء کل واحد منها ذمة الآخر عن جمیع الدعاوي والخصومات والمنازعات عموما خصوصا عن الدعوي المتعلقة بحقوق الزوجیة ابراء عاما قاطعا للنزاع ورافعا للخصومة بحیث لوصدرت عن کل واحد منها دعوي متعلقة بالخصوص المذکور لم تسمع عندالحکام الکرام و لم تقبل لدي الولاة الفخام اقرارا صحیحا شرعیا مصدقا من قبله وجاها وشفاها. [خلع و ابراء]

شهود الحال: حسین بن احمد، رسول بن احمد، السید عبدی بن حسن، احمد بن عبد الله، مراد بن عبد الله، مصطفی بن محمد وغیرهم.

105. اقرّ الحاج محمد ابن الحاج یوسف من محلّة قصّاب حسین بمدینة بروسة المحروسة بانّه قد باع من حامل الکتاب هدایت بن موسي من محلة قزیعقوب من محلات المحروسة المسفورة وهو اشتري منه بماله لنفسه ما هو له وملکه الصحیح وتحت تصرفه الصریح وذلک جمیع الحدیقة الکائنة بقریة بالقلو من توابع بروسة المحروسة المزبورة المحدودة شرقا بالطریق العام وقبلة وغربا بملک عیسی وشمالا بملک الرجل الشهیر بسلطان پاره سی مع نوبة ماء في یوم الاثنین في کل اسبوع ومقاطعة ارضها في کل سنة ثمانون درهما بجملة الحدود واللواحق وکافة الحقوق والمرافق بثمن معین منقود ومبلغ مبین مقبوض غیرموعود قدره ونصابه اثنا عشر الف درهم وخمسمائة درهم فضي رایج في جمیع الدیار متداول في کل البلاد والامصار بیعا وابتیاعا باتین صحیحین شرعیین مشتملین علی الایجاب والقبول والتسلیم والتسلم من الطرفین اقرارا صحیحا شرعیا مصدقا من قبل المشتري المشار الیه وجاها وشفاها.[البیع البات]

شهود: علي بن خليل، الحاج حسن بن سليمان، عبد الرحمن بن علي، حمزه بن رجب، مصطفى ابن الحاج يوسف وغيرهم من الحاضرين.

106. اقرّ هدايت بن موسي من محلة قزيعقوب بمدينة بروسة المحروسة بانه قد باع من فخر الاقران حسين بيک ابن عبد الله الراجل وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه الصحيح وتحت تصرفه الصريح وذلک جميع الحديقة الكائنة بقرية بالقلو من مضافات المحروسة المسفورة المنتهى حدودها شرقا الى الطريق العام وقبلة وغربا الى ملک عيسى وشمالا الى ملک الرجل الشهير بسلطان پاره سى ومقاطعة ارضه في كل سنة ثمانون درهما وفي يوم الاثنين في كل اسبوع نوبة ماء بجملة الحدود والمنافع وكافة الحقوق والتوابع بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ونصابه اثنا عشر الف وخمسمائة درهم فضي رايج في جميع الديار متداول في كل البلاد والامصار بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين حاويين على الايجاب والقبول من الجانبين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار اليه وجاها وشفاها. [البيع البات]

شهود: المذكورون.

107. محمد بن خليل اشبو حامل كتاب الوان بيک محله سندن صالح بن نور الدين محضرنده تقرير مرام ايدوب مرحوم غازى خداوندگار عليه الرحمة من الملک الغفار اوقافندن اولوب قبلوجهٔ عتيق قربنده طپراقلق ديمكله معروف موضعده واقع ايكى جانبي طريق عامله و بر طرفى مصطفى ملكيله و بر جانبي طاش دوكندسيله محدود و ممتاز تحت تصرفمده اولان بر قطعه ارض خاليه نک حق تصرفن متوليسى معرفتيله مومى اليه صالحه تفويض ايليوب مقابلهٔ تفويضمده مزبور صالحک فضي رايج الوقت اوچيوز اقجه سن آلوب قبض و استيفا ايلدم و ذكر اولنان ارض خاليهٔ مزبوره تسليم ايلدم ديو اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم صالح وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [تفويض حق تصرف]

شهود: مصطفى بن محمود، الحاج خير الدين بن بكر، حسن بيک بن عبد الله، الحاج محمد، الحاج صفر، الحاج احمد وغيرهم.

108. محمد بن خليل محروسهٔ بروسه محلاتندن حمزه بيک محله سى ساكنلرندن اشبو حامل كتاب الحاج على بن نصوح محضرنده تقرير مرام ايدوب محروسهٔ مسفوره ده اسوده اولان فخرالغزاة والمجاهدين غازى خداوندگار عليه الرحمة من الملک المعين وقفندن قبلوجهٔ عتيق قربنده طپراقلق ديمكله معروف موضعده واقع بر جانبى حسن بيک ملكيله و بر طرفى خير الدين ملكى ايله و ايكى طرفى طريق عامله محدود و ممتاز تحت تصرفمده اولان بر قطعه ارض خاليه نک حق تصرفن متوليسى معرفتيله مرقوم الحاج على يه تفويض ايليوب مقابلهٔ تفويضمده مرقومک اللى نقد رايج الوقت اقجه سن آلوب قبض و تسلّم ايلدم و ذكر اولنان ارض خاليه ئى مومى اليه الحاج على يه تسليم ايلدم ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم الحاج على وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما وقع غب الابتغا تحرير و املا اولندي. [تفويض حق تصرف]

شهود: المذكورون.

109. محمد بن خليل محروسهٔ بروسه ده واقع الوان بيک محله سندن اشبو حامل كتاب خير الدين بن على محضرنده تقرير مرام قلوب مرحوم غازى خداوندگار عليه الرحمة من الملک الغفار وقفندن قبلوجهٔ عتيق قربنده واقع طپراقلق ديمكله معروف موضعده بر جانبى الحاج على ملكيله و بر طرفى مصطفى ملكى ايله و بر طرفى محمد ملكى ايله و بر جانبى طريق عامله محدود و ممتاز تحت تصرفمده اولان بر قطعه ارض خاليهٔ نک حق تصرفن متوليسى معرفتيله مرقوم خير الدينه تفويض ايدوب مقابلهء تفويضمده مزبور خير الدينک اللّى نقد فضى رايج الوقت اقجه سن آلوب قبض ايلدم ذكر اولان ارض خاليهٔ مرقوم خير الدينه تسليم ايلدم ديو اقرار ايلدكده مقر له مرقوم خير الدين وجاها و شفاها تصديق ايلدى. [تفويض حق تصرف]

شهود: السابقون.

11B

110. **يوم الاثنين غرّهٔ ماه رجب المرجب لسنة 1008 7كانون ثانى**

دركاه عالى يكيچريلرندن عمر بن عبد الله نام يكيچرى اشبو حامل كتاب محمد بن كنعان نام كمسنه ئى مجلس شرع شريفه احضار و بالمواجهه تقرير دعوى ايدوب بوندن اقدم على بن عبد الله نام قرنداشم مزبور محمده نفسن اجاره يه ويروب سفر همايونه كتمشيدى حالا برادروم مزبور على غائب اولوب ذمتنده بعضى اسبابى و حقى قالمشدر مرقوم محمّده سوال اولنماسين طلب ايدرم ديدكده غبّ السوأل في الواقع مزبور علي بكا يانشوب سفر همايونه بله كتمشيدى لكن صوفيه نام قصبه يه واردقده مزبور على بر مقدار خسته اولماغيله قصبه مرقومه ده بندن حقن هر نه ايسه آلوب آيرلدي ديو جواب ويردكده مرقوم عمر يكيچرى منكر اوليجق عقيب الاستشهاد عدول مسلمين دن محمد بن عمر و عثمان بن بكتاش نام كمسنه لر مذكور على يه بطون نام قصبه ده راست كلوب مومى اليه محمددن جمله حقم آلوب آيرلدوم ديدوكنه شاهدلروز و شهادت داخى ايدروز ديو اداء شهادت ايلدكلرنده ما وقع بالطلب كتب و تحرير اولنوب ما وقع بالطلب كتب و تحرير اولندى تحريرا في التاريخ المذكور. [اجارهٔ نفس]

شهود: حسين بن احمد، محمد بن حسين، بكر ابن الحاج محمود، محمد بن رمضان، مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه وغيرهم.

111. اقرّت امينه بنت قاسم بانها قد خالعت مع زوجها حامل هذا الكتاب عثمان بن على وهو خالع معها على مهرها المعقود عليه نكاحها قدره ونصابه الفا درهم وعلى نفقة عدتها وعلى جميع الدعاوى عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هى مبانة منه فلاتحل له الا بعقد جديد وصداق مستأنف ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الآخر عن جميع الدعاوى والخصومات عموما خصوصا عن الدعوى المتعلقة بحقوق الزوجية ابراء عاما قاطعا للنزاع ورافعا للخصومة اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبله وجاها وشفاها.[الخلع]

شهود: ارسلان بن عبد الله، اينه خان، محمود بن يحى، سيدي احمد، مصطفى بن حسين، محمود بن يوسف وغيرهم.

112. اقرّ احمد بن محمّد من محلة اسحق شاه بمدينة بروسة المحروسة الوكيل بالبيع وقبض الثمن الآتي ذكرهما عن قبل شمسي بنت حسن الثابت وكالته عنها بشهادة حسين بن خداويردى الامام والحاج احمد بن محمود بانه قد باع بوكالته المذكورة من حامل هذا الكتاب نصوح بن ابراهيم القصاب وهو اشترى من الوكيل المزبور بماله لنفسه ما هو للموكلة المرقومة وملكها الصحيح وتحت تصرفها الصريح وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة مقسم من محلات المحروسة المسفورة الحاوي على بيت سفلى وعلوي ومطبخ ومحوطة المحدود بالطريق العامّ وبالوادي المعروف بكوک دره وبملک الرجل الشهير بقفتانجي وبمقابر المسلمين بجملة الحدود والمنافع وعامة المرافق والتوابع بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ونصابه ثلثة آلاف درهم وسبعمائة درهم فضي رايج في جميع الديار متداول في كل البلدان والامصار بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار اليه وجاها وشفاها. [الوكالة بالبيع وقبض الثمن والبيع البات]

شهود: الحاج بن محمود، علي بن رجب، ولي بن خليل، بستان بن مي، محمد بن عثمان، فخر الائمة مولانا حسن چلبي الامام، احمد چلبي الهندستاني، الحاج عثمان بن رسول وغيرهم.

113. يوم الاربعـــــــــــــــــــــــا 3 رجب الفرد ط كانون ثاني

محروسۀ بروسه ده حمزه بيک محله سنده وفات ايدن فخر القضاة مولانا مصطفى افندى ابن جعفر نام متوفانک زوجه سى مرحومه صافيه بنت احمد نام خاتونک اوغلى اولان الحاج عبدى بن محمد نام كمسنه مجلس شرع شريفده مرحوم مرقوم مصطفى افندينک محمد نام صغيرنه وصى مختار اولان مصطفى بن عبد الله وناظرى سفر چلبى ابن حسين محضرلرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم والده م مرقومه صافيه وفات ايليوب مخلفاتى مشار اليه مصطفى افندى ضبطنده ايكن اول داخى فوت اولوب حصۀ شرعيه م باقى قالمش ايدى حالا مذكوره والده م صافيه نک مخلفاتندن على ما فرض الله بكا عايد و راجع حصۀ شريعه م بش بيک بشيوز اقجه حقمى بالكلية مرقومان وصى و ناظر يدنلرندن آلوب استيفا ايلدم ذكر اولنان والده م مخلفاتندن باقى بر اقجه و بر حبه حقم قالميوب خصوص مرقومه متعلق دعوى و طلبدن مزبورلرک ذمتلرين ابراء عام و اسقاط تام ايله ابراء و اسقاط ايلدم شويله كه من بعد دعوى و نزاع ايدرسم لدى الحكام الكرام و عندالولاة الفخام استماع اولنميه ديو اقرار واعتراف ايلدكده مقر لهما مرقومان وصى و ناظر وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب اولندى.[ميراث]

شهود: صولاق محمود بيک ابن عبد الله، اسمعيل بن ابراهيم، مصطفى خليفة الامام الشهير بكبابجي، احمد چلبى المؤذن، عبدى چلبى ابن شجاع الدين، قدرى چلبى ابن جعفر، بستان بيک ابن داود، بكر بن يحى، فرهاد بن عبد الله، محمد بن عبد الله.

114. اقر مصطفى بن محمود بانه قد باع من مصطفى بن محمد وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه الصحيح وتحت تصرفه الصريح وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة عيسى بيک بمدينة بروسة المحروسة الحاوي على بيت علوي واصطبل وحجرة ومحوطة يسيرة وماء جار ومقاطعة ارضه في كل سنة عشرون درهما المحدود بملک الحاج يوسف وبملک عايشه خاتون وبالطريق العام وبوقف سلجوق خاتون بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين ومبلغ مبين قدره تسعة عشر الف درهم فضي رايج في الوقت بيعا واشتراء باتين صحيحين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبله وجاها. [البيع البات]

شهود: الحاج احمد ابن الحاج محمود الامام، الحاج احمد بن مظفر، سفر بن احمد الطباخ، علي بن بكر.

12A

115. محروســـــهٔ بروسـه محلاتندن حمزه بيک محله سى ساكنه لرندن خديجه بنت عثمان نام خاتون طرفندن خصوص آتي الذكره قدرى چلبى ابن جعفر و عبد الرحمن بن محمد نام كمسنه لر شهادتلريله وكالتى ثابته اولان نصوح بن على نام كمسنه مجلس شرع شريفده مزبوره خديجه نک لاب و لام قز قرنداشلرى كريمه و عابده نام خاتونلر جانبلرندن خصوص آتي الذكره الحاج ابراهيم بن مصطفى و قدرى چلبى ابن جعفر شهادتلريله وكالتى ثابت اولان الحاج عثمان بن رمضان نام كمسنه محضرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم موكلتم مرقومه خديجه نک باباسى مزبور عثمان وفات ايدوب مخلفاتن مرقومتان كريمه و عابده قبض و ضبط ايلمشلر ايدى حالا ذكر اولنان مخلفاتندن موكلتم مذكوره خديجه على ما فرض الله كندويه عايد و راجع اولان دورت بيک فضى نقد رايج الوقت اقجه و ساير اسباب و اثقالدن حصهء شرعيه سن بالكلية مرقومتان كريمه و عابده يدلرندن آلوب قبض و استيفا ايلدى مخلفات مزبوره ده باقى بر اقجه و برحبه حقى قالميوب خصوص مرقومه متعلق دعوى و طلبدن مذكورتان كريمه و عابده ذمتلرين ابراء كلّى و اسقاط قطعى ايلدى شويله كه من بعد دعوى و نزاع ايدرسم و يا ايتدررايسم لدى الحكام الكرام استماع اولنميه ديدى ديو بالوكالة اقرار و اعتراف ايلدكده وكيل مذكور الحاج عثمان وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما وقع بالطلب كتب و تحرير اولندى.[وكالت و ابراء]

شهود: عثمان بيک بن محمود، مصطفى بن الياس، ابراهم بن سلمان، الحاج ابراهم بن مصطفى، الحاج ولى بن احمد وغيرهم.

116. يوم الخميـــــس 5 رجب المرجب 10 كانون ثانى

محروسه بروسه محلاتندن على پاشا محله سى ساكنلرندن فخر الاقران محمد بيک ابن عثمان مجلس شرع شريفده حضرت امير سلطان عليه الرحمة والغفران محله سندن اشبو حامل كتاب محمّد بن مصطفى محضرنده تقرير كلام ايدوب ذكر اولنان على پاشا محله سنده واقع بر طرفى طريق عامله و ايكى جانبى قصاب محمد ملكيله و بر طرفى عثمان چلبى ملكيله محدود و ممتاز بر باب كارخانه ده تحت تصرفده اولان ايكى عدد تيزكاهى تاريخ كتاب رجب المرجبنک غره سندن اوج ييل تمامنه ماه بماه طقسان اقجه اجرت ايله مزبور محمده اجاره يه ويروب مرقوم محمد دخى قبول و استيجار ايلدى و ذكر اولان ايكى تيزكاهيک اوج سنه ده حاصل اولان اوج بيک ايكى يوز

قرق فضى رايج الوقت اقجه اجرتن مومى اليه محمّد يدندن بالتمام والكمال قبض و استيفا ايلدم و سالف الذكر اولان ايكى تيزكاهى مرقوم محمّده تسليم ايلدم ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم محمد وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع غبّ الابتغا تحرير و املا اولندى.[اجاره]

شهود الحال: عبدى بيک ابن مقصود، مصطفى بن يوسف، محمود بن يوسف، مولانا محرّم افندى ابن الحاج محمد وغيرهم.

117. اقر محمد چلبي الشجاع الوصي على الصغيرين المدعوين مصطفى و عايشه المتوفى ابوهما عيسى بن مصطفى بانه قد باع من فخر الصلحاء السالكين اسوة المشايخ الواصلين المختص بعناية الملک المعين الشيخ محمد بن حسين زاد الله تقواه الى يوم الدين وهو اشترى من الوصي المومى اليه بماله لنفسه ما هو المنتقل الى الصغيرين المرقومين بالارث الشرعي من ابيهما المتوفى المرقوم وذلک جميع الكرم الكائن بقرية كنجلو من توابع قضاء كمليک المنتهى حدوده الى ملک سنان بيک والى الطريق العام والى ملک الرجل الشهير بمدتر على چلبى والى ملک الحاج سنان الصباغ ومقاطعة ارضه في كل سنة اربعون درهما بجملة الحدود والمنافع وكافة الحقوق والتوابع بثمن معين منقود ومبلغ مبين مقبوض غيرموعود قدره ونصابه تسعة عشر الف درهم فضي رايج في جميع الديار نافذ في كل البلاد والامصار بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلم من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشاراليه وجاها و شفاها وانما وقع هذا البيع لضرورة الدين بعد عرض المبيع المرقوم في السوق السلطاني على مجلس الطالبين ومحافل الراغبين واثر تقرر ثمنه على المبلغ المسطور.[وصايت و شراء]

شهود: الحاج كمال بن حسين، الحاج مصطفى بن نبي، الحاج يوسف بن محمد، محمد بن احمد، الحاج ممي بن حسن، يوسف بن عوض، اوغورلي بن الحاج عبد الله.

118. اقرّ واعترف في مجلس الشرع الشريف ومحفل الدين المنيف فخر الائمة احمد چلبى بن محمد من محلة شاهين لالا من محلات بروسة المحروسة بانه قد باع من حامل هذا الكتاب حسن بن احمد وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه الصحيح وتحت تصرفه الصريح وذلک جميع المنزل الكائن بالمحلة المرقومة الحاوي على ثلثة بيوت سفليات وصفة وخابية ماء واشجار مثمرة وغيرها ومقاطعة ارضه في كل سنة اربعة وعشرون درهما المحدود بملک محمد بن كنج من الطرفين وبملک فخري خاتون وبالطريق العام بجملة الحدود واللواحق وكافة الحقوق والمرافق بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره سبعة آلاف درهم وثلثمائة درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلم من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار اليه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر في اواخر آخر الجمادي من شهور سنة ثمان والف. [البيع البات]

شهود: محمد بن عبد الله الامام، محمد بن كنج، عبدى بن حسن، حسين بن احمد، محمد بن عباد، شيخ محمد بن احمد وغيرهم.

119. يوم الاحـــــــــد 7 رجب المرجب

كفل يوركي ولد من محلّة بلغارلر بمدينة بروسة المحمية وقسطه ولد مينال بنفس استادي ولد ميخود باحضاره وقت الاستحضار بطلب خصمه ميخود ولد ياني كفالة صحيحة شرعية. [كفالت]

شهود: محمد بن عبد الله، مصطفى بن يوسف، حسين بن احمد، محمود بن يوسف، مراد بن عبد الله.

12B

120. مصطفى بن عبد الله نام كمسنه مجلس شرع شريفده قصابلر طائفه سندن اشبو حامل كتاب بكر بن على نام كمسنه محضرنده تقرير مرام ايدوب مزبور بكره قيون تهاسندن لازم الاداء وواجب القضا دورت بيک فضى رايج الوقت اقجه دينم واردر ديو بالطوع والرضا لابالكره والجزاء اقرار واعتراف ايلدكده مقر مرقومک وجه مشروح اوزره صادر اولان كلامن مقر له مرقوم بكر وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندى.[دين]

شهود: رجب بن حمزه، حسين بن عيسى، على بن مصطفى، فرهاد بن عبد الله، ابراهيم بن عبد الله، حسن بيک ابن عبد الله، محمود بن يحى.

121. محروسهٔ بروسه ده حمزه بيک محله سنده وفات ايدن فخر القضاة مولانا مصطفى افندى ابن جعفر نام متوفانک زوجه سى مرحومه صافيه بنت احمد نام خاتونک قزى اولان فاطمه بنت نصوح طرفندن خصوص آتي الذكره مصطفى بن عبد الله و سفر خليفه ابن حسين شهادتلريله وكالتى ثابت اولان الحاج محمد ابن الحاج محمّد مرحوم مرقوم مصطفى افندينک محمّد نام صغيرنه وصى مختار اولان مصطفى بن عبد الله محضرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم موكلتم مزبوره فاطمه نک والده سى مرقومه صافيه وفات ايدوب بعده مخلفاتى مشاراليه مصطفى افندى ضبطنده ايكن اولداخى فوت اولوب مهرندن و سدس حصهٔ شرعيه سندن حقى باقى قالمش ايدى حالا ذكر اولنان مخلفاتندن موكلتم مرقومه فاطمه نک مهرندن و على ما فرض الله حصهٔ شرعيه سندن حاصل اولان ايكى بيک دورتيوز نقد فضى رايج الوقت اقجه و عيسى بيک نام قريه سنورنده واقع ايكى طرفى طريق عام ايله و ايكى جانبى بالى نام كمسنه ملكيله محدود و ممتاز ايكى قطعه تارلامى موكلتم مزبوره فاطمه قبض و استيفا ايليوب سالف الذكر اولان مخلفاتدن باقى بر اقجه و بر حبه حقى قالمدى و خصوص مزبوره متعلق دعوى و طلبدن وصى مرقومک ذمتن ابراء كلى و اسقاط قطعى ايلدى شويله كه من بعد دعوى و طلب ايدرسم عندالحكام الكرام و لدى الولاة الفخام استماع اولنميه ديدى ديو بالوكالة اقرار ايلدكده مقر مرقومک وجه مشروح اوزره صادر اولان كلامن مقر له وصى مذكور وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندى.[وكالت، دفاع الحق]

شهود: حسين بن احمد، محمد بن عثمان، محمود بن يوسف، محمد بن عبد الله.

122. يوم الاثنيـــــن 8 رجـب الفرد لسـنة ثمان والف

بحود طائفه سندن ياصف ابرهام نام بهودى اشبو حامل كتاب رمضان بن على محضرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم مزبور رمضانه بش وقيه ايپک ويروب بعده طلب ايلدكده دورت وقيه ايپک تسليم ايليوب بر وقيه سن انكار ايلمكله اورتامزده منازعات كثيره و مخاصمات شديده واقع اولمشيدى حالا ذكر اولنان بر وقيه ايپكم داخى تسليم ايليوب جمعا مزبور ذمتنده اولان بش وقيه ايپكم بالتمام والكمال آلوب قبض و استيفاء ايلدم باقى ذمتنده حقم قاليوب خصوص مذكوره متعلق دعوى و طلبدن ذمتن ابراء عام و اسقاط تام ايله ابراء و اسقاط ايلدم شويله كه من بعد دعو و طلب ايدرسم عندالحكام استماع اولنميه ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم رمضان وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب وتحرير اولندى. [ابراء]

شهود: عثمان بن حسين، عبد الرحمن بن محمد، محمود بن يحى، مراد بن عبد الله، مصطفى بن يوسف وغيرهم من الحاضرين.

123. منول ولد نيقولا نام ذمّي سواستوس ولد استماد نام ذمي محضرنده تقرير دعو ايدوب مزبور ذمى ذمتنده قرض شرعيدن طقوز يوز اقجه و خمر بهاسندن اوجيوز اقجه جمعا بيک ايكيوز اقجه حقم وار طلب ايدرم سوال اولنسون ديدكده غب السوال في الواقع ذكر اولنان ايكى بيک ايكيوز اقجه ذمتمده ايدى لكن مرقوم منوله بالتمام اداء ايلدم ديو جواب ويردكده. [دين]

شهود: محمد بن عثمان، رجب بن حمزه، حسين بن يوسف، محمود بن يوسف، زينى بن محمد.

124. اقر منول ولد نيقولا بان عليه و في ذمته لحامل هذا الكتاب ديانى ولد يوركى مبلغا قدره ونصابه ثلثة آلاف درهم ومائتا درهم من ثمن الخمر دينا لازم الاداء وواجب القضاء عليه اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المقر له المزبور وجاها وشفاها. [الدين]

شهود: محمد بن عثمان، رجب بن حمزه، حسين بن احمد، مراد بن عبد الله.

125. يوم الثـلثـــــــــــــا 9 رجب 15 ينارس

اقرّ علي بن حمزه بانه قد باع من حامل هذا الكتاب مولانا عبد الرحمن بن علي وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه الصريح وتحت تصرفه الصحيح وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة اينجكزلر بمدينة بروسة المحروسة الحاوي على ثلثة بيوت سفليات وغرفة وثلث صفف وماء جار وفرن ومحوطة ذات اشجار مثمرة المحدود بالطريق العام من الطرفين وبملک پيرى وبملک مصطفى الشهير بقصاب زاده بجملة الحدود والمرافق وكافة الحقوق والطرائق بثمن معين ومبلغ مبين قدره ونصابه سبعة عشر الف درهم فضي رايج في جميع الديار متداول في كل البلاد والامصار بيعا واشتراء مؤجلا عليه من تاريخه بذيله الى تمام سبعمائة يوم وعشرون يوما بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلّم من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار اليه وجاها و شفاها.[البيع البات]

شهود: عبد الرحمن چلبي بن علي، مراد چلبي بن محمد چلبي، حسين بن محمود چلبي، محمود چلبى بن محمد چلبي وغيرهم.

13A

126. اقرّ الذمي المدعو اسكنتر ولد ميرک بانه قد باع من حافظ هذا الكتاب فخر المدرسين مولانا احمد چلبي ابن مصطفى المتولي على وقف عمدة العلماء الكرام قدوة الفضلاء الفخام الواصل الى رحمة الملک العلام مولانا حسام افندي اسكنه الله في دار السلام وهو اشترى منه بمال الوقف المرقوم للاستغلال ما هو له وملكه الصحيح وتحت تصرفه الصريح وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة خواجه محمّد القرماني ببروسة المحروسة المشتمل على محوّطتين داخلية وخارجية اما الداخلية فحاوية على بيتين سفليين بينهما صفة تحتها سرداب ومطبخ واصطبل وفرن وخابية ماء وكنيف ومحوطة واما الخارجية فمشتملة على بيتين سفليين وبيت يعبر عنه بكيلار و كنيف ومحوطة المحدود بملک احمد چلبي ابن پيري وبملک محمد بن محمد وبملک بداق الذمي وبالطريق العام ومقاطعة ارضه في كل سنة ثلثة عشر درهما بجملة الحدود والمرافق وكافة الحقوق والطرائق بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره عشرة آلاف درهم فضي رايج في الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين ثم استأجره منه وهو آجره اياه بعد رعاية شرايط الاجارة من غرة جمادي الاولى الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة الف درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين مصدقا من قبله وجاها وشفاها وكفل بدرک المبيع المزبور والاجرة المرقومة الذمي المدعو بوداق ولد آلتون من المحلة المرقومة كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول من الطرفين. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: قدوة الاعيان علي چاوش ابن پيري، محمد چلبي الشهير ببوغچه جي زاده، فخر القضاة السيد حسن ابن السيد يحى، علي بن مصطفى، مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه، محمد بن حسين، حسن بن عبد الله الراجل وغيرهم.

127. اقرّ حسين بن علي بانه قد باع من محمود بن احمد وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وتحت تصرفه وذلک جميع الكرم الكائن بقرية احمد بيک من مضافات مدينة بروسة المحروسة المحدود بالطريق العام من الطرفين وبملک احمد بيک الراجل وبملک رضوان بيک ومقاطعة ارضه في كل سنة ستة عشر درهما بجملة الحدود والمرافق وكافة الحقوق والطرائق بثمن معين منقود ومبلغ مقبوض غيرموعود قدره ونصابه ثلثة آلاف درهم فضي رايج في الوقت بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار اليه وجاها و شفاها. [البيع البات]

شهود: احمد بن عبدى، ولي بن محمود، يوسف بن ابراهيم، پرويز بن عبد الله، حسين بن مصطفى، الحاج حسين بن عبد الله، الحاج علي بن عبد الله، رجب بن حمزه، مصطفى بن يوسف، احمد ابن الحاج عثمان.

128. خصوص آتي الذكره زوجه سي فاطمه بنت محمد نام خاتون جانبندن بما هو طريق الثبوت شرعا وكالتى ثابت اولان مصطفى بن خليل نام كمسنه مزبوره فاطمه نک سابقا زوجى اولان اشبو حامل كتاب سنان بن حمزه نام كمسنه محضرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم موكلتم مرقومه مومى اليه سناندە اولان ايكى بيک اقجه محرن و قرض شرعيدن اوجيوز اقجه حقن و نفقهٔ عدتن جمله آلوب قبض و استيفا ايليوب خصوص مذكوره متعلق دعوى و طلبدن مسفور سنانک ذمتن ابراء عام و اسقاط تام ايله ابراء و اسقاط ايلدى و مسطور سنان داخي مرقومه فاطمه نک حجر و تربيه سندن اولان عايشه نام قزينه متعلق دعوى و طلبدن فارغ اولوب ذكر اولنان خصوصلره متعلق دعوى و نزاعدن بريرينک ذمتلرين ابراء كلي و اسقاط قطعى ايلديلر ديو بالوكالة اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم سنان مقر مرقومک وجه مشروح اوزره صادر اولان كلامن وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندى. [وكالت و ابراء]

شهود: فخر الاقران نور الله بيک ابن خليل، حضر بن داود، خليل بن سنان، ارسلان بن عبد الله، مصطفى بن يوسف وغيرهم.

129. احمد بن يوسف نام كمسنه محفل قضايه حاضر اولوب تقرير مرام ايلدى كه بوندن اقدم اوغلم اولان مولانا ابراهيم چلبى معتقم جركس حسن نام متوفانک ميراثنه متعلق و مسفور حسنک رضوان نام متوفى قولى نک ميراثنه متعلق خصوصيچون وكيل و يرمه قايم مقام نصب ايلمش ايدم حالا مزبور ابراهيم چلبئ وكالة مذكوره دن عزل ايلدم ديدكده ما وقع طلبيله كتب و تحرير اولندي. [عزل وكيل]

شهود: محمد چلبى ابن امر الله رئيس المحضرين، محمود بن يوسف، محمد چلبى ابن مصطفى الشهير ببستان زاده، مولانا ولى افندى بن احمد، حسن بيک الراجل، مصطفى بن يوسف، محمد بن عبد الله، مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه، محمد بن عبد الله.

130. اقرّت فاطمة بنت محمد من محلة علاء الدين بانّ عليها وفي ذمتها لحامل هذا الكتاب محمد بن عيسى مبلغا قدره ونصابه ستة غروش ونصف غروش من ثمن المتاع المعروف تبل مقسطا عليها من تاريخه بذيله في كل شهر غروش واحد اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبله وجاها وشفاها. [الدين]

شهود: رئيس المحضرين محمد چلبي ابن امر الله، محمود بن يوسف، رجب بن حمزه، حسين بن عيسى، اورج بن احمد.

13B

131. اقر منول ولد نيقولا بان عليه وفي ذمته لحامل هذا الكتاب محمد بن كوچري مبلغا قدره اربعمائة درهم من ثمن المتاع المعروف بخاوير اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبله وجاها وشفاها. [الدين]

شهود: السابقون.

132. **يوم الخميـــــــس 11 رجـــــب الفرد**

اقر عابد بن شريف بانه قد باع من حاملة هذا الكتاب ذخر الموقرات سليمه بنت الياس وهي اشترت منه بمالها لنفسها ما هو له وملكه الصحيح وتحت تصرفه الصريح وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة الحاج بزّاز من محلات بروسة المحروسة الحاوي على بيتين سفليين وصفة وماء جار وكنيف ومحوطة ذات اشجار مثمرة المحدود بملک احمد چلبي ابن ممي وبالطريق الخاص وبملک بكر بن قاسم من الطرفين بجملة الحدود والمرافق وكافة الحقوق والطرائق بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ونصابه تسعة آلاف درهم فضي رايج في جميع الديار نافذ في جميع البلاد والامصار ومقاطعة ارضه في كل سنة خمسة وعشرون درهما بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلّم من الجانبين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشترية المشار اليها وجاها. [البيع البات]

شهود: فخر المدرسين مولانا احمد چلبي ابن المصطفى المدرس، عبدي بن علي، الحاج حميد بن سيدي، پيرقلم بن ابى بكر، محمد بيک بن عثمان، بستان چلبي ابن الحاج محمد وغيرهم.

133. اقرّت فخر المحذرات سليمه بنت الياس بانها قد باعت من حاملة هذا الكتاب راضيه بنت سليمان وهي اشترت منها بمالها لنفسها للاستغلال ما هو لها وملكها وتحت تصرفها قبل صدور هذا العقد منها وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة الحاج بزّاز بمدينة بروسة المحروسة الحاوي على بيتين سفليين وصفة وماء جار وكنيف ومحوطة ذات اشجار مثمرة المنتهى حدوده الى ملک احمد چلبي ابن ممي والى الطريق الخاص والى ملک بكر بن قاسم من الطرفين بجملة ما يحويه من المرافق وكافة اللواحق والطرائق بثمن معين ومبلغ مبين غيرموعود قدره نصابه ثلثة آلاف درهم فضي رايج في جميع الحوايج ومقاطعة ارضه في كل سنة خمسة وعشرون درهما بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الجانبين ثم استأجرته منها وهي آجرته ايّاها بعد رعاية شرايط الاجارة من اليوم الخامس عشر من رجب المرجب لسنة تاريخه بذيله الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة خمسمائة درهم فضي رايج ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبلها وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر في التاريخ المذكور. [البيع بالإستغلال]

شهود: فخر القرآء والحفاظ منلا بستان سر محفل، حسين بن محمود، حسين چلبي ابن محمد، رجب چلبي الشهير بيازجي زاده.

134. اقر رسول بن حسن من محلة موسى بابا بمدينة بروسة المحروسة بان عليه وفي ذمته من مال الصغيرة المدعوة امّي المتوفى ابوها المرحوم الحاج مصطفى بمعاملة وصيّها السيد محمد ابن السيد محمد مقسطا عليه من تاريخه بذيله في كل شهر مائة درهم اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل الوصي المومى اليه وجاها وشفاها وكفل بالمبلغ المرقوم محمد بن احمد كفالة صحيحة شرعية مشتملة على الامر والقبول تحريرا في اليوم العاشر رجب المرجب لسنة ثمان والف. [الدين والكفالة]

شهود: حسين بن عيسى، مصطفى بن يوسف، زيني ولد محمد، مصطفى بن الحاج سنان، محمود بن يوسف.

135. اقر قدوة الاماثل والاقران الحاج محمد بن نور الله البواب السلطاني بانه قد باع من حاملة هذا الكتاب مهلقا بنت عبد الله وهي اشترت منه بمالها لنفسها ما هو له وملكه الصحيح وتحت تصرفه الصريح وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة ريحان پاشا بمدينة بروسة المحروسة الحاوي على بيتين سفليين وغرفة تحتها اصطبل وماء جار واشجار مثمرة ومقاطعة ارضه في كلّ سنة المحدود بالطريق الخاص من الطرفين وبملک صالحه بنت محمد وبملک بكر چلبي بجملة الحدود والطرائق وكافة الحقوق والمرافق بثمن معين منقود ومبلغ مقبوض غيرموعود قدره ونصابه سبعة وثلثون الف درهم وثلثمائة درهم فضي رايج في جميع الديار نافذ في كل البلاد والامصار بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلم من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار اليه وجاها. [البيع البات]

شهود: عبد الله بن نصر الله، الحاج حبيب بن سيدي، علي چلبي ابن ميرزا، قدوة الاماثل والاماجد عثمان چاوش ابن عوض، بستان چلبي ابن الحاج ابراهيم، پيرقلم چلبي ابن ابي بكر وغيرهم.

136. تجار طائفه سندن حسين ابن الحاج على نام كمسنه مجلس شرع شريفده اشبو حامل كتاب و رافع خطاب يهود طائفه سندن ماير ولد يهودا نام يهودى محضرنده تقرير كلام ايدوب مزبور يهودى ذمتنده بوغاسى يهاسندن تام الوزن والعيار ايكيوز سكسن سكه دينار حقم وار ايدى ذكر اولنان ايكيوز سكسان سكه فلورى حقمى بالتمام والكمال آلوب وقبض واستيفا ايلدم باقى ذمتنده بر اقچه و بر حبه حقم قالميوب جمله سنى آلوب حقلشدم ديو اقرار صحيح شرعى و اعتراف صريح مرعى ايلدكده مقر مرقومک وجه مشروح اوزره صادر اولان كلامن مقر له مرقوم يهودى وجاها وشفاها تصديق وتحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندى. [دين]

شهود: محمود بن عوض، قدوة الاعيان عثمان چاوش ابن عوض، عمدة الاقران بداق چاوش ابن درويش، محمد بن مصطفى، محمد بن سفر وغيرهم.

14A

137. اقر زائر بيت الله الحرام الساعي بالصفا بين الركن والمقام الحاج مصطفى بن يوسف من محلة عطار حسام من محلات مدينة بروسة حماها الله عن الآفات الى يوم القيامة بانه قد دبر عبده ومملوكه حامل هذا الكتاب كيوان بن عبد الوهاب الاوسط قامة الاقرن حاجبا الازرق عينا الشاب وفي رجله اليمني اثرالجراحة

الروسي تدبيرا مطلقا قائلا بانه اذا مت فانت حر فمتى قضى مولاه المومى اليه نحبه ولقي ربه يصير هو حرا من ثلث مال مولاه المزبور اقرارا صحيحا شرعيا. [تدبير العبد]

شهود: الحاج احمد بن محمد، الحاج يوسف بن عبد الله، الحاج حمزه بن عبد الله، محمد بن محمد، مصطفى بن يوسف سربلوك وغيرهم.

138. اقر الحاج مصطفى بن يوسف من محلة عطار حسام بمدينة بروسة بانه قد دبر جاريتها ومملوكتها حاملة هذا الكتاب راضية بنت عبد الله الشهلاء الفرقاء الوسطاء الروسية الاصل تدبيرا مطلقا قائلا بانه اذا مت فانت حرة فمتى قضى مولاها المومى اليه نحبه ولقي ربه تصير هي حرة كسائر الحرائر الاصلية اقرارا صحيحا شرعيا جرى ذلك وحرّر في التاريخ المزبور. [تدبير الجارية]

شهود: السابقون.

139. يوم الجمعـــــــــــــــة ثاني عشـر من رجب المرجب

اقرّ الحاج ابراهيم بن مصطفى بانه قد باع من محرم بن علي وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه الصريح وتحت تصرفه الصحيح وذلك جميع المنزل الكائن بمحلة ضربخانه بمدينة بروسا حميت عن الآفات والباءساء الحاوي على بيت سفلى واشجار مثمرة وماء جار المحدود بملك السيد محمد ابن السيد نوح وبجدار حصن المحمية المرقومة وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود واللواحق وكافة الحقوق والمرافق بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره الفا درهم وثمانمائة درهم فضي رايج في كل المهام متداول بين الخواص والعوام بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين حاويين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلم من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار اليه وجاها وشفاها حرر في التاريخ المذكور.[البيع البات]

شهود: فخر السادات السيد محمد ابن السيد نوح، الحاج محمود بن احمد، الحاج ابراهيم بن سلمان، محمد بن رجب، مصطفى بن عبد الرحمن وغيرهم من الحاضرين.

140. اقر محرم بن علي بانه قد باع من حسين بن مراد المتولي على وقف عوارض محلة ضربخانه ببروسة المحروسة وهو اشترى منه بمال الوقف المرقوم للاستغلال ما هو له و ملكه وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منه وذلك جميع المنزل الكائن بالمحلة المزبورة المشتمل على بيت سفلى واشجار مثمرة وماء جار المحدود بملك السيد محمد وبجدار حصن المحروسة المسفورة وبالطريق العام من الطرفين بجملة المنافع وكافة الحقوق والتوابع بثمن معين منقود ومبلغ مقبوض غيرموعود قدره الفا درهم فضي رايج في جميع الديار نافذ في كل البلاد والامصار بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الجانبين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار المزبور وجاها ثم استاءجره منه وهو آجره اياه بعد التخلية والتقابض من غرة شوال الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلك المدة مائتا درهم فضي مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين.[البيع بالإستغلال]

شهود: المذكوران.

141. اقرّ احمد بن عبد القادر بانّه قد باع من اورج بن عبد الله المتولي على وقف مسجد بايزيد پاشا وهو اشترى منه بمال الوقف المرقوم للاستغلال ما هو له وملكه وذلک جميع الدكان الكائن بموضع قريب من قپان بمدينة بروسة المحروسة المحدود بدكان حمزه بن يوسف وبحانوت محمد بن پير علي وبمسجد قزاز اوغلي وبالطريق العام بجملة الحدود والمرافق وكافة الحقوق والطرائق بثمن معين ومبلغ مبين قدره الفا درهم فضي رايج في الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين ثم استاءجره منه وهو آجره اياه بعد رعاية شرايط الاجارة من غرة محرم لسنة تاريخيه بذيله الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة مائتا درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المتولي المومي اليه وجاها وشفاها وكفل بدرک المبيع المزبور واجرته حمزه بن يوسف كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول تحريرا في التاريخ المرقوم.[البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: محمد بن ولي، جعفر بن رجب، قاسم بن عبد الله، نصوح بن مصطفى، محمد بن مصطفى الامام وغيرهم.

142. كيجيلر طائفه سندن رجب بن حبيب نام كمسنه يهود طائفه سندن اشبو حامل كتاب و رافع خطاب ياغوب ولد داويد نام يهودى محضرنده بالطوع والرضاء لا بالكره والجزا اقرار صحيح شرعى و اعتراف صريح مرعى ايدوب مزبور يهودى يه قرض شرعيدن لازم الاداء و واجب القضاء اوتوز بش بيک فضي رايج الوقت اقجه دينم وار ديدكده مقر مرقومک وجه مشروح اوزره صادر اولان كلامن مقر له مرقوم ياغوب وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع غب الابتغا تحرير و املا اولندى جرى ذلک و حرر في التاريخ السابق. [دين و قرض شرعى]

شهود: مصطفى بن يوسف سربلوک، رجب بن حمزه، حسين بن احمد، على بن رجب، زينى بن محمد، مراد بن عبد الله، السيد نبي بن ولي، حسين بن حسن وغيرهم.

14B

143. مدينهٔ منوره اوقافنه جابي و قايم مقام متولي اولان فخر الاقران هرمز بيک ابن عبد الله اشبو حامل كتاب بكر بن احمد نام كمسنه محضرنده تقرير مرام ايدوب اوقاف مزبوره دن اولوب حبيب اوغلي محله سنده واقع بين الجيران معلوم الحدود منزلي ماه بماه اون بش اقجه اجرت ايله و لازم اولان مرمّاتن كندي يانندن اتمک اوزره تاريخ كتابدن بر ييل تمامنه اجاره ويردم مزبور بكر داخي منوال مشروح اوزره قبول و استيجار ايلدي ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مرقوم بكر وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع غب الطلب كتب و تحرير اولندي. [اجاره]

شهود: محمد بن عبد الله، مصطفى ابن الحاج سنان، محمود بن يوسف، مصطفى بن يوسف وغيرهم.

144. مدينهٔ منورة صلي الله على ساكنها وقفنه جابي و قايم مقام متولي اولان هرمز بيک ابن عبد الله، اشبو حامل كتاب عبدي بن بهرام نام كمسنه محضرنده تقرير مرام ايدوب وقف مزبوردن ولي شمس الدين محله سنده واقع اولوب ايكي بيت سفلى و بر صفة و بر ماء جاري و فرنى و اشجار مثمرهٔ مشتمل ايكى طرفى وقف مزبور ايله و بر جانبي چالق پيري چاوش ملكي ايله و بر طرفي الحاج عوض نام بقال ملكيله و بر طرفي محله مزبوره مسجدي ايله محدود و ممتاز منزلي تاريخ كتابدن اوچ يبل تمامنه ماه بماه اوتوز اقجه اجاره ايله مومي اليه عبدي يه اجاره ويروب مزبور داخي قبول و استيجار ايلدي و مرقوم عبدي نک وقف مرقوم ايچون بيک فضي رايج الوقت اقجه اجرة معجله سن آلوب قبض ايلدوم ديو اقرار ايلدكده مقر له مرقوم عبدي وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [اجاره]

شهود: حسين بن احمد، مراد بن عبد الله، مولانا محرّم بن الحاج محمد، محمود بن يوسف وغيرهم.

145. **يوم الســـــبت بج(؟) رجب الفرد**

اقر حمزه بن يوسف بانه قد باع من حامل هذا الكتاب محمد بيک ابن عبد الله الوكيل بالاشتراء والتصديق الآتي ذكرهما عن قبل زوجته فاطمه بنت مصطفى الثابت وكالته عنها بما هو طريق الثبوت شرعا وهو اشتري منه بمال الموكلة المذكورة لها ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة بايزيد پاشا بمدينة بروسة المحروسة الحاوي علي بيت سفلى واصطبل وماء جار ومقاطعة ارضه في كل سنة ثمانية دراهم المحدود بملک محمد بن عبد الله وبملک ساكنه وبالطريق الخاص وبملک محمد چلبي بجملة الحدود والمنافع وكافة الحقوق والتوابع بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ثلثة آلاف درهم وسبعمائة درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا و اشتراء باتين صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل الوكيل المذكور وجاها وشفاها. [البيع البات]

شهود: الحاج نصوح بن مصطفى، پرويز بن عبد الله، احمد بن على، الحاج قاسم بن عبد الله، مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه.

146. اقرت فاطمه بنت مصطفى چلبي بانها قد باعت من حامل هذا الكتاب اورج بن عبد الله المتولي على وقف عوارض محلة بايزيد پاشا ببروسة المحروسة وهو اشتري منها بمال الوقف المزبور للاستغلال ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الكائن بالمحلة المذكورة المشتمل علي بيت سفلي واصطبل وماء جار المحدود بملک محمد بن عبد الله وبملک ساكنه وبالطريق الخاص وبملک محمد چلبي بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره الف درهم فضي رايج في الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين ثم استاءجرته منه وهو آجره اياها بعد التخلية والتقابض من غرة محرم الحرام لسنة تاريخه بذيله الي سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة مائة درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبله وجاها وشفاها وكفل بدرک المبيع المزبور واجرته احمد بن علي من المحلة المرقومة كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول من الطرفين. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: السابقون

147. يلواج نام قصبه ده وفات ايدن مي نام متوفانک زوجه سي اولان پيمانه بنت عبد الله نام خاتون مجلس شرع شريفده مرحوم مرقومک وارثي اولوب مخلفاتنه واضع اليد اولان اشبو حامل كتاب السيد حسن بن سليمان محضرنده تقرير مرام ايدوب مرحوم مزبورک مخلفاتندن بيک بشيوز اقجه ثمن حصۀ شرعيه مي و بيک بشيوز اقجه دخي مهر مؤجلمي مسفور السيد حسين يدندن جمعا اوچ بيک اقجه حقمي بالتمام والكمال آلوب قبض و استيفا ايلدم باقي بر اقجه و بر حبه حقم قالميوب جمله سن آلوب حقلشدم ديو بالطوع والرضا اقرار صحيح شرعي و اعتراف صريح مرعي ايلدكده مقر له مرقوم السيد حسن وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع غب الطلب كتب و تحرير اولندي. [ميراث و مهر]

شهود: السيد احمد بن السيد مصطفى، عبد القادر بن خسرو، رجب بن شاه ولي، مصطفى بن عبدي، يوسف بن نصوح، الحاج پيرلى بن محمود، منان بن اسمعيل.

148. محروسۀ بروسه ده مرحوم اورخان عليه الرحمة والرضوان محله سي ساكنلرندن محمد بن سليمان اشبو حامل كتاب حسين بن يوسف نام كمسنه محضرنده تقرير مرام ايدوب محروسۀ استانبولده مرحوم رستم پاشا اوقافندن مرحوم محمود پاشا جامع شريفنک نردبانى مقابله سنده واقع اوده لرينک فوقاني اوده لرندن اون سكزنجي باب ديمكله معروف ايكى طرفى الحاج پياله اوده سيله و طريق عامله و وقف مزبور ايله محدود تحت تصرفمده اولان بر باب اوده نک حق تصرفن مسفور حسينه ماه بماه التمش اقجه اجاره سيله و متوليسي معرفتيله تفويض ايدوب مقابلۀ تفويضمده مزبور حسينک اوج بيک فضي نقد رايج الوقت اقجه سن آلوب و قبض استيفا ايلدم و ذكر اولنان اودۀ مرقوم حسينه تسليم ايلدم ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم حسين وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب اولندي. [تفويض حق تصرف]

شهود: احمد بن محمد، اسحق بن عبد الله، احمد بن محمد، احمد المؤذن، الحاج حمزه بن عبد الله، مصطفى بن يوسف وغيرهم.

15A

149. **يوم الاحـــــــد 14 رجب الفرد آخر اربعين**

اقرّ ابراهيم بن عبد الله من محلة احمد داعى بمدينة بروسة المحروسة بانه قد آجر نفسه من حامل هذا الكتاب فخر السادات السيد محمد ابن السيد حسن وهو استاءجرها منه من تاريخه بذيله الي ثلث سنين باجرة معينة قدرها في تلك المدة عشرة آلاف درهم فضي رايج في جميع الديار متداول في كل البلاد والامصار ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المستأجر المسفور وجاها وشفاها. [اجارۀ نفس]

شهود: حسن بيک ابن عبد الله الراجل، محمود بن يحي، بكر بن يحي، محمد بن عبد الله.

150. اقر محمد بن حيدر من محلة بايزيد پاشا بمدينة بروسة المحروسة الوكيل بالبيع والاستيجار وقبض الثمن الآتي ذكرهما عن قبل زوجته عايشة بنت احمد بانه قد باع بوكالته المحكية من اورج بن عبد الله المتولي علي وقف مرمّة مسجد بايزيد پاشا وهو اشترى من الوكيل المذكور بمال الوقف المرقوم للاستغلال ما هو للموكلة المرقومة وذلک جميع المنزل الكائن بالمحلة المسطورة الحاوي علي بيت سفلى وصفة وماء جار المحدود بملک سفر بن مصطفى من الطرفين وبملک رضوان بن عبد الله وبالطريق الخاص بجملة الحدود والمنافع وكافة المرافق والتوابع، بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره الف درهم فضي رايج في الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين ثم استاءجره منه وهو آجره اياه بعد التخلية والتقابض من غرة محرم الحرام لسنة تاريخه بذيله الي سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة مائة درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صريحين مرعيين اقرارا صريحا مصدقا من قبله وجاها وشفاها وكفل بدرک المبيع المزبور واجرته محمد بن حيدر كفالة صحيحة مرعية مشتملة علي الامر والقبول. [الوكالة، والبيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: الحاج نصوح بن مصطفى، پرويز بن عبد الله، احمد بن علي، الحاج قاسم بن عبد الله ومصطفى بن يوسف.

151. محروسهء بروسه توابعندن تيمور طاش نام قريه دن فاصفوه ولد تطوروس نام ذمي، اشبو حامل كتاب دركاه عالي يكيچيريلرندن جعفر بن عبد الله نام يكيچري محضرنده تقرير مرام ايدوب، قريهء مرقومه قربنده واقع بر جانبي موسي بيک تارلاسي ايله و بر طرفي سيمو نام ذمي ملكيله و بر جانبي قورقنوس ملكيله و بر طرفي دياني ملكي ايله محدود و ممتاز تحت تصرفمده اولان بر قطعه ارض خاليهء، سال بسال اوتوز اقجه مقاطعه سيله، مومي اليه جعفر يكيچري يه، يدي يوز فضي نقد رايج الوقت اقجه يه، ايجاب و قبولي مشتمل بيع قطعي ايله بيع ايليوب، قبض ثمن و تسليم مبيع ايلدم ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم جعفر وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوپ، ما هو الواقع غب الطلب كتب و تحرير اولندي. [بيع بات]

شهود: موسي بيک اين عبد الله الراجل، محمود بن يحي، غيبى بن عبد الله، حمزه بن عبد الله الراجل، رجب بن حمزه، محمد.

152. اقر يعقوب چلبي ابن مصطفى چلبي باتّه قد باع من حامل هذا الكتاب اسمعيل ابن الحاج حسين وهو اشتري منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وذلک جميع الكرم الكائن بقرية قارلو من توابع قضاء كمليک بماله المحدود بكرم محمد وبكرم چين على وبالطريق العام وبكرم حسن بجملة الحدود والتوابع وكافة الحقوق والمنافع بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ونصابه اربعة آلاف درهم فضي رايج في الوقت ومقاطعة ارضه في كل سنة ثلثون درهما بيعا واشتراء باتين صحيحين مشتملين علي الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار اليه وجاها وشفاها. [البيع البات]

شهود: محمد بن عثمان، محمد بن حبيب، مصطفى بن بيرام المؤذن، حسين بن عبد الكريم المؤذن، حسين ابن احمد المؤذن، محمود بن يحي، بكر بن يحي وحسن بن احمد.

153. محروسۀ بروسه ده واقع الحاج يوسف وقفنه متولي اولان حسين بن عبد الكريم اشبو حامل كتاب يعقوب چلبي ابن مصطفى محضرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم مزبور يعقوب چلبي ذمتنده وقف مزبور مالندن دورت بيک اقجه اولوب مبلغ مرقومدن توليتم حسبيله ايکي بيک اقجه سن مزبور يدندن قبض و استيفا ايلدم باقي ذمتنده ايکي بيک اقجه قالدي ديو اقرار و اعتراف ايلدکده مقر له مرقوم يعقوب چلبي وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع غب الابتغا تحرير واملا اولندي. [دين]

شهود: المذكورون

154. **يوم الاثنـــــــــــــين خامس عشر من رجب المرجب ابتداء خمسين**

اقر نعمان ابن الحاج علي من محلة شهره كوستى بمدينة بروسة المحروسة اصالة عن نفسه ووكالة بالخصوص الآتي ذكره عن قبل اختيه زاهده وفاطمه ابنتي الحاج علي المومي اليه الثابت وكالته عنهما بما هو طريق الثبوت شرعا، بان والدتهم المرحومة عايشة بنت حسام المتوفاة في المحلة المرقومة قد دبرت حال صحة تصرفاتها الشرعية وحين نفاذ تبرعاتها المرعية جاريتها ومملوكتها حاملة هذا الكتاب جانانه بنت عبد الله الصفراء لونا الطويلة قامة الفرقاء حاجبا الشهلاء عينا الروسية اصلا المسلمة ملة وفي حاجبيها اثر جراحة تدبيرا مقيدا قائلة بانها حرة مني قبل موتي باربعين يوما وانها قد عاشت وصحت اكثر من تلک المدة المسطورة اقرارا صحيحا شرعيا فحكم الحاكم الموقع اعلاه دام فضله وعلاه بعتقها من جميع مال سيدتها المرحومة على المذهب الاصح حكما صحيحا شرعيا فصارت هي حرة كساير الحراء الاصليات لها ما لهن وعليها ما عليهن جري ذلک وحرر في اليوم الخامس عشر من رجب الفرد لسنة ثمان والف. [عتق الجارية من جانب المحكمة]

شهود: فخر السادات السيد عبد الكريم ابن السيد مصطفى، قدوة الاعيان عثمان بن چاوش ابن عوض، مصطفى بن محمد الامام، الحاج ميرزا بن حسن، عبد الحق ابن الحاج ميرزا، عوض بن احمد، الحاج سفر بن عبد الله، علي بن المؤذن، مراد بن عبد الله وغيرهم من الحاضرين.

155. سلّمت المراءة المدعوة عينى بنت بالي من محلة باشجي ابراهيم بمدينة بروسة المحروسة الصغيرة المدعوة طوي(؟) قاطن بنت حسن التي هي بنت خالها الي حاملة هذا الكتاب امّي بنت علي من محلة بلغارلر من محلات البروسة المسفورة وهي تسلمتها منها التبنى والتربي تسليما وتسلما صحيحن شرعيين ثم فرض وقدر الحاكم لنفقة الصغيرة المذكورة ولكسوتها ولساير حوايجها كل يوم من تاريخه بذيله ثلثة دراهم فضية رايجة في الوقت بطلب امّي المذكورة على كل من له حق الطلب واذن لها ان تصرف المبلغ المفروض من مال نفسها فرضا واذنا صريحين مرعيين جري ذلک وحرر في التاريخ المرقوم. [تسليم الصغيرة وتقدير نفقتها من جانب المحكمة]

شهود: زينى بن محمد، رجب بن حمزه، فرهاد بن عبد الله، نصوح بن حسن، يوسف بن ايمر وغيرهم.

15B

156. شهد فى مجلس الشرع الشريف صانه الله عن التغيير والتحريف دستور اكرم مشير افخم ناظم نظام العالم محمّي قواعد السدد المتين مؤيّد دعايم الدّين المتين مؤسس بنيان الدولة والاقبال مشيد اركان السعادة والاجلال المختص عن يد عناية الملك الاعلى حضرة سنان پاشا ادام الله اجلاله الى يوم الجزا امير الامراء الكرام يومئذ بمدينة كوتاهية لازالت محمية بالحمايات الصمدانية وفخر الاقران احمد بيک بن سنان وحسين بن مصطفى بمحضر من فخر الاقران على بيک بن مصطفى غبّ الدعوى والاستشهاد الصحيحين الشرعيين الصادرين عن حامل هذا الكتاب رضوان بن عبد الله السرفي الاصل الابلج الادعج الاسم الذى فى يد المدعى عليه المذكور بانّ المدعى المزبور حرّ الاصل قد ولد من الحرّة الاصلية المدعوّة خواجه بنت ميخال فى قرية ياسنوه من توابع قضاء طمشوار حميت عنه الافات الى يوم القرار اسمه بلسان الكافر قوزمة واسم ابيه اوخسن ولد ديمو وانّه وانّ ابويه المذكورين ذمّيون لم يطء ولم يتول عليهم رق بوجه من الوجوه شهادة صحيحة شرعية مقبولة بعد رعاية شرايط القبول فحكم الحاكم الموقع اعلى الكتاب بالتوقيع الرفيع المستطاب بحرّيته وخلى سبيله حكما صحيحا شرعيا جرى ذلک وحرّر فى اواخر آخر الجمادين من شهور سنة ثمان والف. [دعوى الحرية العبد]

شهود: خير الدين خليفه بن لطف الله، مفخر الاقران پيرى چاوش، الحاج مصطفى بن الحاج ابراهيم، احمد چلبى بن محمد الملازم، كاتب الحروف السيد حسين القاضى.

157. فخر الاقران على بيک بن مصطفى مجلس شرعده محروسه بروسه ده حمزه بيک محله سى ساكنلردن ايّوب بن مصطفى محضرنده تقرير دعوى ايدوب بوندن اقدم مزبور ايّوبدن اچق قاشلو قره كوزلو رضوان نام بالغ غلامى اون بيک بشوز اقجه يه اشترا ايليوب تحت تصرفده ايكن مزبور رضوان طمشوار قضاسنه تابع ياسنوه نام قريه دن اولوب حرّ الاصل اولدوغن شهود عدول ايله اثبات ايلمكين حاكم الشرع حريتنه حكم ايلدي بحسب الشرع الشريف ذكر اولنان مبلغى مزبور ايوبدن طلب ايدرم سؤال اولنسون ديدكده غبّ السؤال فى الواقع ذكر اولان غلامى مزبورى على بيكه اون بيک بشيوز اقجه يه بن بيع ايلدم لكن غلام مرقوم حرّيتنى اثبات ايلدوكن بلمزم ديو انكاريله جواب ويريجک مدعى مرقومدن بيّنه طلب اولندقده مولانا محمد افندى امضاسيله اوآخر آخر الجمادين ايله مورّخ بر حجة شرعيّه ابراز ايليوب نظر اولندقده تقريرنه مطآبق و مقالنه موافق مسطور و مقيد اولوب مزبور ايّوب مضمونن منكر اوليجق ذيل كتابده اسملرى مسطور اولان مسلمانلر مضمونده اداء شهادت ايلدكلرنده غب التعديل والتزكية حيّز قبولده واقع اولوب بالطلب كتب و املا اولندى تحريرا فى اليوم الرابع من رجب المرجب لسنة ثمان والف. [غلامک حرّيت دعواسى]

شهود: فخر الاقران محمد چاوش بن على، محمد بن عبد الله، خضر بن حسين، احمد بن محمد، مصطفى بن يوسف، محمد بن مصطفى، مصطفى بن محمد، الحاج ولى بن احمد.

158. يوم الخميـــــــــــــــــس 18 رجب المرجب

اقر الرجل المدعو بلال ابن الحاج محمد من محلة طوغان بيک من محلات بروسة المحروسة بانه قد دفع وسلم الي الرجل المدعو بايزيد بن ابراهيم جميع اشجار حديقة الكاينة بقرية كريش من توابع قضاء اينه كول المحدودة

بالواد وبملک میر شاه وبطاحون بلال المزبور من الطرفین وهو تسلمها منه من تاریخه بذیله الي ثلثین سنة لیصلح اشجارها ویسقیها ویقطع اغصانها الباليات ویقوم في کل امر یتعلق بها من الغرس واصلاح الماء وقطع الکلاء علي ان ما رزقه الله تعالی من اثمارها تکون شایعا ومشترکا بینهما بالمناصفة مساقاة صحیحة شرعیة جامعة لشرایطها جري ذلک وحرر في التاریخ المزبور. [المساقاة]

شهود: حسن بن عبد الله الراجل، محمد بن عبد الله، مراد بن عبد الله، مصطفی بن یوسف، محمد بن عبد الله وغیرهم.

159. محروسهٔ بروسه ده واقع نعلچه جیلر طائفه سندن علي بن یعقوب طائفه مرقومه دن تورس ولد بالي نام ذمي محضرنده تقریر مرام ایدوب بوندن اقدم مزبور ذمي ایچون چکج ایله ایکي دیشم چقردک دیو مزبوردن موجبن دعوي و طلب ایلیوب اورتامزده منازعات کثیره و مخاصمات شدیده واقع اولمشیدي حالا مصلحون توسط ایلمکله خصوص مذکوري دورتیوز فضي نقد رایج الوقت اقجه یه صلح ایلیوب بدل صلح اولان مبلغ مسطوري مرقوم تورس یدندن بالتمام والکمال آلوب قبض و تسلم ایلدم خصوص مزبوره متعلق دعوي و خصومتدن مزبور تورسک ذمتن ابراء عام و اسقاط تام ایله ابرا و اسقاط ایلدم شویله که من بعد سالف الذکر اولان خصوصه متعلق دعوي و نزاع ایدرسم لدي الحکام الکرام وعند الولاة الفخام استماع اولنمیه دیو اقرار و اعتراف ایلدکده مقر له مرقوم تورس وجاها و شفاها تصدیق و تحقیق ایدوب ما هو الواقع غب التصدیق الطلب ما وقع کتب و تحریر اولندي. [صلح و ابراء]

شهود: اسمعیل بن محمد، السید محمد ابن السید جعفر، محمد ابن نصوح، السید حسن ابن السید مصطفی، حسین بن مصطفی، مصطفی بن یوسف، محمد بن عبد الله وغیرهم.

160. کفل نصوح بن علمشاه بنفس احمد ابن الحاج بیرام الامام بمسجد محلة مناستر وباحضاره وقت الاستحضار بطلب خصمه عایشه بنت حسین من تاریخه الي عصر یوم الجمعة کفالة صحیحة شرعیة. [کفالة]

شهود: محمد بن عبد الله، حسن بیک الراجل ومراد بن عبد الله.

161. مودانیه ناحیه سنه تابع، سابق قورشنلو نام قریه ده ساکن اولوب حالا پلاطینوس نام قریه ده ساکن اولان اچوق قاشلو صاري شین الاکوزلو صاري سقاللو یاني ولد بورس نام ذمي مجلس شرع شریفده درکاه عالي چاشنکیرلرندن قدوة الاماثل والاعیان محمد بیک ابن عبد الرحمن نام ذوّاق سلطاني محضرنده تقریر بالطوع والرضا لا بالکره والجزا اقرار صحیح شرعي و اعتراف صریح مرعي ایدوب مشارالیه محمد بیکه قرض شرعیدن لازم الاداء و واجب القضاء اون بیک اوجیوز اللی اقجه دینم وار دیدکده مقر مرقومک وجه مشروح اوزره جاري اولان کلامن مقر له مرقوم محمد بیک وجاها و شفاها تصدیق و تحقیق ایدوب ما هو الواقع غب الابتغاء تحریر و املاء اولندي. [دین و قرض شرعی]

شهود: پروانه بيک ابن عبد الله البواب السلطاني، مراد بيک ابن عبد الله الجندي، مالقوح بن عبد الله، مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه، محمد بن حسين، بكر بن يحي.

162. بالاده مزبور اولان يانى ولد يورس دركاه عالي چاشنكيرلرندن اشبو حامل كتاب عمدة الاعيان محمد بيک ابن المنان محضرنده تقرير مرام ايدوب قريهٔ پلاطينوسده واقع ايكي ير اوي و بر چارطاقي و بر فرني و بر انباري و بر صو قيوسني و آنک قربنده واقع بر قطعه باغچه ئي مشتمل اولوب قبلة طريق عامله و ماقري نام ذمي منزيليه و بر جانبي خرمن يريله و بر طرفي مقابر مسلمين ايله و كيمخاجى اوغلى و استفنوس ملكريله محدود و ممتاز تحت تصرفمده اولان ملک منزلي عامهٔ حدود و توابعي و كافهٔ حقوق و مرافقي ايله ايجاب و قبولي حاوي بيع ايله سال بسال يكرمي اقجه مقاطعه سيله مومي اليه محمد بيكه اون اوج بيک فضي نقد رايج الوقت اقجه يه بيع ايليوب ذكر اولنان مبلغدن اون بيک اوجيوز اقجه سن مذكور محمد بيكه اولان اون بيک اوجيوز اقجه دينم مقابله سنده تقاص ايدوب باقي قلان ايكي بيک يدي يوز اقجه سن مزبور محمد بيک يدندن قبض و استيفا ايلدم ديو اقرار ايلدكده غب التصديق. [بيع مطلق]

شهود: المذكورون

16A

163. محروسهٔ بروسه ده چاقر اغا محله سي ساكنلرندن محمد بن مصطفى مراد بن حسن محضرنده تقرير مرام ايدوب مرقوم مراد ذمتنده كراسته تماسندن دورت بيک دورتيوز اقجه حقم وار ايدي مبلغ مرقومي مزبور مراد يدندن بالتمام آلوب قبض و استيفا ايليوب خصوص مذكوره متعلق دعوي و نزاعدن مرقوم مرادک ذمتن ابراء كلى و اسقاط قطعى ايلدم شويله كه من بعد سالف الذكر اولان خصوصه متعلق دعوي ايدرسم عندالحكام الكرام و لدي الولاة الفخام استماع اولنميه ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم مراد وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما وقع بالطلب قيد اولندي. [دين و ابراء]

شهود: احمد چلبي ابن مصطفى، محمد بن نصر الله، مصطفى بن يوسف سربلوک، رجب بن حمزه، حسن بن عيسى، محمد بن عثمان وغيرهم.

164. يوم الجمعـــــــــــــه 19 رجب

دركاه عالي يكيچريلرندن محمد بن عبد الله مجلس شرع شريفده تقرير كلام ايدوب بوندن اقدم غازي خداوندكار عليه الرحمة من الملک الغفار اوقافندن اولوب پلاطينوس نام قريه ده مرد اولان بنفشاد نام ذمي كندي چيه سيله اچوب بر جانبي سنان نام يكيچري تارلاسيله و بر جانبي اغوستي نام ذمي تارلاسيله و طريق عامله و وادي ايله محدود و ممتاز تحت تصرفنده اولان نيم چفتلكى نک حق و تصرف و قرارين متوليسى حسين اغا ابن عبد الله معرفتيله مرد مرقوم حال حيوتنده بكا بيک اقجه يه تفويض ايليوب متولي مشار اليه يدمه تمسک ويرمش ايدي تمسک مسفور موجبنجه قبل شرع شريفدن داخى تمسک ويرلمسين طلب ايدرم ديو متولىء مومي

اليه ختميله مختوم ثمان و الف جمادي الاولنک اوائلي ايله مورخ بر تمسک ابراز ايدوب نظر اولندقده تقريرينه مطابق و مقالنه موافق مسطور مقيد اولمغين طلبيله بو وثيقهٔ انيقه على ما هو الحقيقة كتب و تحرير اولنوب يدنه دفع اولندي. [تفويض حق تصرف]

شهود: مصطفى بن يوسف، محمد بن عبد الله، مراد بن عبد الله، محمود بن يوسف، محمود بن يحي، بكر بن يحي.

165. محروسهٔ بروسه ده بايزيد بابا محله سنده وفات ايدن مرحوم مصلح الدين نام متوفانک كبير اوغلي محمد قرنداشي ابوبكر محضرنده تقرير مرام ايدوب مرحوم مرقوم بابامزک سكز بيک اقجه لازم الاداء و واجب القضا ديني اولوب ذكر اولنان سكز بيک اقجهٔ قرنداشي مذكور ابوبكر بالتمام وبالكمال كندي ادا اتمک اوزره مرحوم مزبورک مخلفاتندن محله مزبورده واقع بين الجيران معلوم الحدود منزلدن و لدي الاهالي معلوم الحدود باغچه دن اولان حصهٔ شرعيه مدن فارغ اولوب منوال مشروح اوزره بري بريمزک ذمتن ابراء عام و اسقاط تام ايله ابرا و اسقاط ايلدک شويله كه من بعد دعوي و خصومت ايدرسک عندالحكام الكرام استماع اولنميه ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له قرنداشي مسفور ابوبكر بالمواجهه تصديق و تحقيق ايدوب ما وقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [دين و ابراء]

شهود: محمود خليفه، محمد چلبي ابن كمال، خواجه بيرام بن كمال سيدى غازى، حسن بيک الراجل، حسن بن عيسى، محمود بن يحي، مراد بن عبد الله.

166. يوم السبـــــت 20 رجب المرجب

عبدالجليل بن حسين نام كمسنه مجلس شرعده تقرير مرام ايدوب محروسهٔ بروسه ده واقع مرحوم سلطان محمد خان عليه الرحمة والغفران حضرتلرينک اوقافندن عوض پاشا خانندە بر طرفي قورد بيک اوده سيله و بر طرفي بستان اوده سيله محدود و ممتاز بر باب فوقاني اوده يه حالا متوليسي اولان فخرالاماجد والاعيان مصطفى بيكه وقف مرقوم ايچون اوچيوز اقجه اجارهٔ معجله ويروب ماه بماه اوتوز اقجه اجاره سيله حق تصرفن بكا تفويض ايليوب يدمه تمسک ويردي قبل شرع شريفدن داخي تمسک ويرلمسي طلب ايدرم ديو متولي مشار اليه ختميله مختوم ثمان والف جمادي الاخره سيله مورّخ بر تمسک ابراز ايدوب نظر اولندقده في الواقع تقريرينه موافق و مقالنه مطابق مسطور و مقيد اولمغين بو وثيقهٔ انيقه علي ما هو الحقيقة تحرير و املاء و تصوير انشاء اولنوب يدنه دفع اولندي تحريرا في التاريخ المزبور. [تفويض حق تصرف]

شهود: مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه، محمود بن يوسف، حسين بن احمد، حسين بن عيسى، زينى بن محمد، مراد بن عبد الله.

167. اقر طوقه ولد ياني بانه قد باع من حامل هذا الكتاب الحاج محمد بن جعفر المتولي على وقف نفسه وهو اشتري منه بمال الوقف المرقوم للاستغلال ما هو له و ملكه الصحيح و تحت تصرفه الصريح وذلک

جميع المنزل الكائن بمحلة قوجه نائب بمدينة بروسة المحروسة المشتمل علي بيتين سفليين و قلة و بيت معروف بسلاملق و فرنين و ماء جار في الموضعين وجميع المنزل الآخر المتصل بالمنزل السابق الحاوي علي بيتين سفليين وغرفتيين واشجار مثمرة وكنيف وماء جار في الموضعيين المحدود كلاهما بملک ازغوري وملک يانکي وبملک دانيل الذمي وبملک قاصم وبالطريق العام بجملة الحدود والمرافق وكافة المنافع والطرائق بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ثلثون الف درهم فضي رايج في جميع الديار ومتداول في كل البلاد والامصار بيعا واشتراء صحيحين شرعيين ثم استاءجره منه وهو آجره اياه بعد رعاية شرايط الاجارة من غرة شعبان لسنة تاريخه بذيله الي عام تام باجرة معينة قدرها في تلک المدة ثلثة آلاف درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صريحين مرعيين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المتولي المومي اليه وجاها وشفاها وكفل بدرک المبيع المرقوم واجرته اوزغوري الذمي وهو ابن البايع المسطور كفالة صحيحة شرعية حاوية علي الامر والقبول من الطرفين جري ذلک وحرر في اليوم العشرين من رجب المرجب لسنة ثمان والف. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: عمر بن علي، منلا علي بن بابا، بستان بن نصوح، الحاج حسين ابن الحاج نبي، فخر السادات السيد نبي ابن السيد ولي، مصطفى بن يوسف، حاجي بن عبد الله، محمود بن يوسف، مصطفى بن محمد، مراد بن عبد الله، عبد الرحمن بن يونس وغيرهم من الحاضرين.

16B

168. محروسۀ بروسه ده الآجه خرقه محله سي مسجدنه امام اولان بکر بن محمد و مؤذني خليل بن رسول والسيد محمد بن علي و حسين بن عبد الله و بکر بن محمود و مصطفى بن عبد الله و سايرلري محفل قضاده تقرير مرام محلۀ مزبوره ايله بيکار باشى محله سى مابيننده واقع اولان مقابر مسلمينه مقبره جي لازم و امر مهم اولمغين اشبو حامل کتاب اوغوز بن يوسف يرار و امانت شعار و خدمتنده قويّ الاقتدار اولدوغي اجلدن مقبره جي و حفّار نصب اولنماسين طلب ايدروز ديدکلرنده مزبورلر طلبيله ذکر اولنان مقابره مذکور اوغوز مقبره جي و کورکن تعيين اولنوب مرقوم اوغوز داخى بالمواجهه قبول و اداسن التزام ايلدکده بو وثيقه انيقه على ما هو الحقيقة کتب و تحرير اولنوب يدنه دفع اولندي که مزبوره کمسنه مانع و دافع اوليه تحريرا في اليوم الحادي والعشرين من رجب. [مقبره جى و گورکن تعيينى]

شهود: مولانا علي چلبي، مصطفى بن يوسف، احمد بن عبد الله، محمود بن يوسف.

169. **يوم الاثنـــــــين 22 رجب**

اقر طورغود بن ولي من محلة شيخ حميد ببروسة المحروسة الوکيل بالاقرار بالخلع والابراء الآتي ذکرهما عن قبل ابنته عايشه الثابت وکالته عنها بشهادة احمد بن همت وعلي بن محمد بان موکلته المذکورة قد خالعت مع زوجها حامل هذا الکتاب محمود بن يوسف بعد ان قبضت مهرها من يد محمود المزبور قدره الف درهم وهو خالع معها علي نفقة عدتها وعلي جميع الدعاوي والخصومات عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هي مبانة منه فلا تحل له الا بعقد جديد وصداق مستاءنف ثم ابراء کل واحد منهما ذمة الآخر عن جميع الدعاوي والمنازعات والمخاصمات

عموما خصوصا عن جميع الدعوى المتعلقة بحقوق الزوجية ابراء عاما قاطعا للنزاع ورافعا للخصومة بحيث لوصدرت عن كل واحد منها دعوي متعلقة بالخصوص المذكور لم تسمع عند الحكام الكرام ولم تقبل لدي الولاة الفخام اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل الزوج المزبور وجاها وشفاها. [الوكالة بالاقرار بالخلع والابراء]

شهود: نعمة الله بن محمود، بيرام بن تيمور، مصطفى بن يوسف، مراد بن عبد الله، يوسف بن محمود وغيرهم.

170. عيسى بن يوسف، اشبو حامل كتاب الحاج احمد ابن الحاج محمد محضرنده تقرير دعوي ايدوب بوندن اقدم مزبور الحاج احمده هر قيون يوز اونر اقچه حسابي اوزره سكسن آلتي رأس قيون بيع ايليوب ذكر اولنان سكسن آلتي رأس قيوندن آلتمش بش رأس قيونک اقجه سن آلوب قبض و استيفا ايلدم باقي قلان يكرمي بر رأس قيونک ثمن طلب ايدرم سؤال اولنسون ديدكده بالمواجهه مرقوم الحاج احمده سوال اولندقده مسفور عيسادن انجق آلتمش بش رأس قيون اشترا ايليوب زياده اشترا ايلمدم ديو يكرمي بر رأس قيونن منكر اوليجق مدعي مرقومدن دعواسنه مطابق و مقالنه موافق بينه طلب اولندقده بينه دن عاجز و قاصر اولمغين طلبيله مذكور الحاج احمده يمين ويريلوب ما وقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [بيع مطلق و دين]

شهود: بكر بن يحي، حسين بن احمد، محمد بن عثمان، رجب بن حمزه، حسن بيک الراجل، مصطفى بن محمد.

171. **يوم الاربعـــــــــا 24 رجب كانون ثاني**

اقر الحاج ايوب بن محمود الثابت وكالته بالبيع وقبض الثمن الآتي ذكرهما عن قبل زوجته رحيمه بنت محمد بشهادة موسي بن نبي ويعقوب بن حيدر بانه قد باع بوكالته المحكية من حامل هذا الكتاب فخر الائمة الكرام ابراهيم بن محمد الامام وهو اشتري من الوكيل المذكور بماله لنفسه ما هو للموكلة المسطورة وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة نمازكاه بمدينة بروسا حميت عن الباءسا الحاوي علي بيتين سفليين وغرفة وفرنيين وجنينة وماء جار في الموضعين المحدود شرقا بملک بداق بن حسن وغربا بملک حسن بن فرهاد وبالجبل وبمقابرالمسلمين بجملة الحدود والمرافق وكافة المنافع والطرائق بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره تسعة آلاف درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين علي الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشتري المشاراليه وجاها وشفاها. [الوكالة في البيع البات]

شهود: طورمش بن عثمان، محمد بن عبد الله المؤذن، محمود خليفة الامام و يوسف بن علي.

172. ابناء سپاهيياندن فخرالاشباه حسن بيک ابن عبد الله مجلس شرع شريفده مرحوم علي بيک نام متوفانک كبير اوغلى مصطفى نام كمسنه محضرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم مرحوم مرقوم على بيک ذمتنده قرض شرعيدن آلتى بيک اقجه حقم اولوب مبلغ مرقوم ذمتنده باقى قالمش ايدي حالا ذكر اولنان مبلغى اوغلي مومي اليه مصطفى يدندن بالتمام والكمال آلوب قبض و استيفا ايلدم باقى بر اقجه و برحبه حقم قالميوب جمله

سن آلوب حقلشدم ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مذكور مصطفى وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [قرض شرعى]

شهود: محمد بيک ابن عبد الله، رضوان بيک ابن عبد الله، ابراهيم بيک ابن عبد الله، عثمان بن خضر، حسين بن خضر.

173. اقر الحاج عمر بن محمد بان عليه وفي ذمته لحامل هذا الكتاب عبد الله بن محيي الدين الامام مبلغا قدره احد عشر دينارا وثمانية عشر غروشا وثمانون درهما فضيا رايجا في كل الديار متداولا في جميع الاقطار والامصار من ثمن الحرير المقبوض دينا عليه لازم الاداء وواجب القضاء اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبله وجاها وشفاها. [الدين]

شهود الحال: محمد بن عبد الله، مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه، محمود بن يحي، محمود بن يوسف وغيرهم.

17A

174. اقر حسين بن عبد الله الوكيل بالاقرار بالخلع والابراء الآتي ذكرهما عن قبل المراءة المدعوة عايشه بنت احمد الثابت وكالته بشهادة خليل بن رسول المؤذن واوغوز بن يوسف بان موكلته المذكورة قد خالعت مع زوجها حامل هذا الكتاب قورد بن علي بالي وهو خالع معها علي مهرها المعقود عليه نكاحهما قدره الفا درهم وعلي نفقة عدتها وعلي ان تربي ولدها بعد ان تلد بلا طلب نفقة من زوجها المزبورة الي تمام اربع سنين وعلي جميع الدعاوي والخصومات عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هي مبانة منه فلاتحل له الا بعقد جديد وصداق مستاءنف ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الآخر عن جميع الدعاوي والمخاصمات والمنازعات عموما خصوصا عن الدعوي المتعلقة بحقوق الزوجية ابراء عاما قاطعا للنزاع ورافعا للخصومة. [الوكالة بالاقرار بالخلع والابراء]

شهود: حسن بن محمود، بكر چلبي ابن محمود، اورج بن علي، حسين بن علي، محمد بن عثمان، مصطفى بن الحاج سنان.

175. اقر الحاج حسين بن عبد الله بانه قد باع من محمد بن محمد وهو اشتري منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وتحت تصرفه وقبضته قبل وقوع هذا العقد منه وذلک جميع الكاين في محلة علاء الدين بيک بمدينة بروسا حميت عن الباءسا الحاوي علي بيتين سفليين وصفتين وماءجار واشجار مثمرة وبيت صغير ومقاطعة ارضه في كل عام خمسة وعشرون درهما المحدود بملک عبيد الله بيک وبملک رمضان بيک وبملک علي وبالطريق العام بجملة الحدود والمرافق وكافة الحقوق والطرائق بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ونصابه اربعة آلاف درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشتري المشاراليه وجاها وشفاها. [البيع البات]

شهود: سـليمان بن حسين، مصطفى بن بلال المؤذن، محمد بن الحاج سنان، رضوان بن عبد الله، خليل بن رسول المؤذن، بالي بن محمد، يوسف بن حمزه، محمد بن الحاج ولي.

176. اقر عمدة الاعيان درويش چاوش ابن الحاج عبدي بانه قد باع من علي بيک ابن مصطفى وهو اشتري منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وتحت تصرفه وقبضه قبل صدور هذا البيع منه وذلک المنزل الكائن بمحلة سراي في داخل الحصن بمدينة بروسة المحروسة الحاوي علي بيتين سفليين وبيتين علويين وصفة وسرداب وخابيتي ماء وكنيف ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرمثمرة ومقاطعة ارضه في كل سنة اثنان وسبعون درهما المنتهى حدوده الي ملک حسين بن عبد الله والي ملک پرويز بن عبد الله والطريق العام من الطرفين بجملة ما يحويه من الحقوق والمرافق ومن الحدود والطرائق بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ونصابه عشرة آلاف درهم فضي رايج في جميع الاقطار والامصار نافذ في كل البلاد والديار بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين علي الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشاراليه وجاها وشفاها. [البيع البات]

شهود: محمد بن علي، علي بن ايمر.

177. محروسهٔ بروسه يه تابع اضواط نام قريه دن عينى بنت عبد الله زوجي اشبو حامل كتاب مصطفى بن پيري نام كمسنه محضرنده تقرير مرام ايدوب زوجم مرقوم مصطفايه ملک صريحم اون عدد تبسى و بر سني و ايكي تنجره و اوج دوشک و ايكي يورغان و بش يصدق وساير تحت تصرفمده اولوب اورتامزده معلوم اولان اسباب اثقالم قليل و كثير و نقير و قطمير هر نه ايسه هبهٔ صحيحهٔ شرعيّه ايله هبه و تمليک ايلدم مذكور مصطفى داخي ذكر اولنان اسباب و اثقالک جمله سني قبض و تسلم ايلدي ديو اقرار صحيح شرعي واعتراف صريح مرعي ايلدكده مقرهٔ مرقومه نک وجه مشروح اوزره صادر اولان كلامن مقر له مرقوم مصطفى وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع غبّ الابتغا تحرير و املا اولندي. [هبه]

شهود: مصطفى بن سيدي، محمود بن على، الحاج على بن احمد، مصطفى بن على، محمد بن اكدک، مصطفى الشهير بچالق زاده، الياس بن محمد.

178. **يوم الجمعـــــــــــــــه 26 ابتداء شباط**

دركاه عالى قپوجيلرندن فخر الاقران محمد بيک ابن عبد الله نام بواب سلطانى علي بن عبد الله نام كمسنه محضرنده تقرير دعوي ايدوب بوندن اقدم مزبور علي يه اوجيوز اقجه ربح ايله معاملهٔ شرعيه طريقيله اوتوز بر سكه تام الوزن والعيار دينار ويرمش ايدم حالا ذكر اولنان اوتوز بر سكه آلتوني مزبوردن طلب ايدرم سوال اولنسون ديدكده غب السوال مرقوم محمد بيكدن آلتى بيک اقجه استقراض ايلدم لكن آلتون دكل ايدي ديو انكاريله جواب ويريجک عقيب الاستشهاد عدول مسلمين و ثقاة موحدين دن الحاج مصطفى بن پير احمد و الحاج حميد بن سيدي نام كمسنه لر في الواقع مشار اليه محمد بيک مزبور علي يه اوجيوز اقجه مرابحه ايله اوتوز بر

سكه آلتون ويردوكنه شاهد لروز و شهادت داخى ايدروز ديو منكر مزبور مواجهه سنده اداء شهادت ايلدكلرنده غب التعديل والتزكية شهادتلري حيز قبولده واقع اولوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [دين و شهادت]

شهود: محمد بن عبد الله، حسن بيک الراجل، رجب بن حمزه، محمود بن يحي، محمود بن يوسف.

179. اقر محمود بن عبد الله من محلة سراي اوغلي بمدينة بروسا حميت عن الضرّاء والباءسا بانه قد اعتق وحرر عبده ومملوكه حافظ هذا الكتاب حسين بن عبد الله الافرق حاجبا الاصفر لونا الاوسط قامة وفي حذة الايمن اثر الجراحة وفي ركبته اليمني وكذلک في ظهره علامتي الجرح ..... الاصل حسبة لله الملک الغفار ورغبة لما قال النبي المختار عليه الصلاة والسلام ما تعاقب الليل والنهار وما دار الفلک الدوّار من اعتق رقبة مؤمنة اعتق الله تعالى بكل عضو منها عضوا منه من النار اعتاقا تحريرا صحيحين شرعيين فصار حرا كساير الاحرار الاصليين له ما لهم وعليه ما عليهم ولم يبق لاحد عليه حق سوي حق الولاء الثابت للموالي على العتقاء جري ذلک وحرر في التاريخ المذكور. [عتق العبد]

شهود: علي بن يعقوب، بكر بن مصطفى، الحاج حسين بن عبد الله، ولي بن محمود.

17B

180. اقر محمود بن عبد الله من محلة سراي اوغلي ببروسة المحروسة بانه قدكاتب عبده ومملوكه حامل هذا الكتاب يوسف بن عبد الله الافرق الازرق الاصفر الكوسج الروسى الاصل من تاريخه بذيله على خدمة ثمان سنين وهو قبل الكتابة المذكورة والتزم باقامتها وجاها وشفاها فمتى ادّي الخدمة المرقومة تامة يصير هو حرا كساير الاحرار الاصليين له ما لهم وعليه ما عليهم اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبله وجاها وشفاها جري ذلک وحرر في اليوم السادس والعشرين من رجب المرجب لسنة ثمان والف. [مكاتبة العبد]

شهود: السابقون

181. دركاه عالي يكيچريلرندن عمر بن مصطفى مجلس شرع شريفده فخر الاشباه محمد بيک ابن نور الله نام بواب سلطانى محضرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم مشار اليه محمد بيكي طوسيه لو ديمكله مشهور الحاج سنان بن رجب نام بواب سلطانيده قرض شرعيدن اوج سكه فلورى حقم اولوب مبلغ مرقومي مومي اليه الحاج سناندن قبض و ايصاله وكيل و يرمه قايم مقام نصب ايلمش ايدم مرقوم الحاج سنان وفات ايليوب مخلفاتندن قرق قواق نام موضعده واقع ايكى طرفى طريق عام و ايكى طرفى فرغانجى اوغلى وقفى ايله ايكى قطعه باغچه سي سوق سلطانيده بيع من يزيد اولوب آخر الامر يكرمي طقوز بيک اقچه يه قرار ايلدكده وكيلم مومي اليه بيک ذكر اولنان ايكى عدد باغچهٔ بنم ايچون اشترا ايليوب بكا تسليم ايلدي حالا ضبط و تصرفمده در عقد مرقوم مقبولمدر خصوص مرقومه متعلق دعوي و نزاع يوقدر ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مذكور محمد بيک وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [قرض شرعى، بيع من يزيد و وكالت]

شهود: قدوة الاعيان عثمان چاوش، زبدة الاقران بداق چاوش ابن درويش، سنان خليفه ابن محمد، رجب چاوش بن سفر،محمد القزانى، احمد بيک ابن على البواب السلطاني.

182. قصبهٔ نخجواندن ولد بن بداق نام كمسنه مجلس شرع شريفده اشبو حامل كتاب محمد بن عبد الله نام كمسنه محضرنده تقرير مرام ايدوب مرقوم محمده ابريشم تهاسندن و ساير اورتامزده معلوم امتعه تهاسندن ايكي يوز اوتوز سكه تام الوزن والعيار غروش لازم الادا و واجب القضا دينم وار ديو بالطوع والرضا لابالكره والجزا اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم محمد وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايلدكدنصكره ذكر اولنان ايكيوز اوتوز غروشه قصبهٔ مرقومه دن قره خان بن اويس نام كمسنه امر و قبولي حاويه كفالت ايله كفيل اولدوغي بالطلب كتب و تحرير اولندي. [دين]

شهود: محمد بن پيري، عبد العزيز بن بورجي، خضر بيک بن عبد الله.

183. **يوم الاحد 28 رجب 3 شباط**

مرحوم احمد نام متوفانک كبير اوغلي محمد و مصطفى و فاطمه اشبو حامل كتاب محمود چلبي ابن محمد محضرنده تقرير كلام ايلديلر كه مازو تهاسندن بابامز مرحوم مرقوم احمدک مومي اليه محمود چلبي يه لازم الادا و واجب القضا بيک اوجيوز فضي رايج الوقت اقجه ديني واردر ديو اقرار صحيح شرعي و اعتراف صريح مرعي ايلدكلرنده مقر له مرقوم محمود چلبي وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع غب الابتغا تحرير و املا اولندي. [دين]

شهود: مصطفى بن يوسف، حسين بن عيسى، رجب بن حمزه، ارسلان بن عبد الله.

184. خصوص آتي الذكره ياني ولد صوا نام قيونجي ذمي طرفندن شرعا وكالتى ثابت اولان موسي بيک ابن عبد الله نام يكيچري مجلس شرع شريفده خصوص آتي يه صوفيه بنت پاياس نام ذمّيه طرفندن مى بيک ابن محمد و حمزه بيک ابن عبد الله نام كمسنه لر شهادتلريله ثابت اولان فخر الاقران محمود بيک ابن عبد الله نام سپاهي محضرنده تقرير كلام ايدوب بوندن اقدم موكلم مزبور ياني مرقومه صوفيه نک صلتاني بنت سواستوس نام بكر قزينه نامزد اولوب اورتالرنده معلوم بعض اسباب ويرمش ايدي حالا مذكوره صلتاني بن مسفوره ياني يه وارمازم ديمكله معروف اورتالرنده منازعات كثيره و مخاصمات شديده واقع اولمشيدي الحالة هذه حالا مصلحون توسط ايلمكله خصوص مرقومي بش بيک سكز يوز اقجه يه صلح ايليوب بدل صلح اولان مبلغ مرقومي وكيل مذكور محمد بيک يدندن بالتمام والكمال وكالتم حسبيله قبض و تسلم ايليوب خصوص مذكوره متعلق دعوي و نزاعدن مرقومه صوفيه نک و قزي مزبوره صلتاني نک ذمتلرين ابراء عام و اسقاط تام ايله ابرا و اسقاط ايلدم شويله كه من بعد سالف الذكر اولان خصوصه متعلق دعوي و خصومت واقع اولورسه لدي الحكام الكرام و عند الولاة الفخام استماع اولنميه ديو بالوكالة اقرار و اعتراف ايلدكده وكيل مذكور محمود بيک وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب، ما هو الواقع غب الطلب كتب و تحرير اولندي. [صلح، ابراء و وكالت]

شهود: فخر الاماثل مي بيک ابن محمود السلاجي، حمزه بن عبد الله، محمود بن عبد الله، احمد، حسن بيک الراجل.

185. محروسهٔ بروسه محلاتندن باب زمين محله سنده وفات ايدن مرحوم الحاج مصطفى نام متوفانک كبير اوغلي بيرام و والده سي قمر بنت عبد الله طرفلرندن خصوص آتي الذكره فخر الصلحاء السالكين ولي دده حسين و الحاج مصطفى ابن الحاج حسن شهادتلريله وكالتى ثابت اولان امر الله بن حضر مجلس شرع شريفده اشبو حامل كتاب حسن بن عبد الله محضرنده تقرير مرام ايدوب مرحوم مرقومدن انتقال ايدوب سلطان اورخان عليه الرحمة والرضوان اوقافندن عطارلر چارشوسنده واقع بر جانبي على چلبى دكانيله و بر جانبى الحاج نصر الله دكانيله و بر طرفي وقف مرقوم ايله و بر جانبي طريق عامله محدود و ممتاز بر باب عطار دكاننک ايچنده اولان اورتالرنده معلوم آيينه و طرق و قوتي و صرچه و ساير آنک امثالي اسباب و امتعه هر نه ايسه مؤكلم مسفور بيرام و قمر مسفور حسنه طقوز بيک نقد رايج الوقت اقجه يه بيع ايليوب قبض ثمن و تسليم مبيع ايلديلر و ذكر اولنان دكاني بعد رعاية شرايط الاجارة تاريخ كتابدن يومي آلتى اقجه اجرت ايله اوج ييل تمامنه اجاره ويروب مزبور حسن داخي قبول و استيجار ايليوب اوج سنه ده اجاره دن حاصل اولان دورت بيک التيوز سكسن فضي رايج الوقت اقجهٔ مذكور حسن يدندن بالتمام و بالكمال پيشين آلوب قبض و استيفا ايلدم ديو بالوكالة اقرار صحيح شرعي و اعتراف صريح مرعي ايلدكده مقر له مرقوم حسن وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [وكالت]

شهود: الحاج حسن بن عبد الله، الحاج حسين بن عبد الله العطار، ابراهيم بن مى، مصطفى بن يوسف وغيرهم.

18A

186. **يوم الاثنـــــــــــين سلخ رجب 4 شباط**

مرحوم الحاج عيسي نام متوفانک عجور نام كبيره قزي طرفندن خصوص آتي الذكره مصطفى بن احمد و طورمش بن خليل شهادتلريله وكالتى ثابته اولان الحاج سفر بن علي و خصوص آتي الذكره مرحوم مرقومک كبيره قزي كريمه جانبندن شاهدان مرقومان شهادتلريله وكالتى ثابة اولان حضر بن احمد نام كمسنه لر مجلس شرع شريفده اشبو حامل كتاب علي بن الحاج خليل محضرنده تقرير مرام ايلديلر كه مرحوم مزبور الحاج عيسادن مرقومتان عجور و كريمه يه انتقال ايليوب مرحوم الحاج عوض پاشا اوقافندن بزازستان قربنده بصماجيلر ايچنده واقع بر جانبي الحاج محمد دكانيله و بر جانبي طريق عامله و ايكي طرفى الحاج محمد دكانيله محدود و ممتاز تحت تصرفنده اولان بر باب قفتانجي دكاننک حق تصرف و قرارين متوليسي معرفتيله ماه بماه يكرمي اقجه اجاره سيله مزبور علي يه تفويض ايليوب مقابلهٔ تفويض ده مرقوم علي يدندن اون دورت بيک نقد فضي رايج الوقت اقجه سن آلوب قبض و استيفا ايلديلر و ذكر اولنان دكانى مذكور على يه تسليم ايلديلر ديو بالوكالة اقرار و اعتراف ايلدكلرنده مقر له

مرقوم على وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [وكالت و تفويض حق تصرف]

شهود: يوسف بن رجب، الحاج محمد، مصطفى بن حمزه، لطف الله بن حاجي، الحاج عمر، الحاج مصطفى بن سليمان.

187. اقرت فاطمه بنت بالي بيک من محلة صاتي بيک بمدينة بروسا حميت عن الضرآء والباءسا بانها قد خالعت مع زوجها حامل هذا الكتاب الياس بن نظر وهو خالع معها على مهرها المعقود عليه نكاحها قدره عشرة آلاف درهم وعلي نفقة عدتها وعلي جميع الدعاوي والخصومات والمنازعات عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هي مبانة منه فلاتحل له الا بعقد جديد وصداق مستاءنف ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الآخر عن جميع الدعاوي والمنازعات والمطالبات عموما خصوصا عن الدعوي المتعلقة بحقوق الزوجية ابراء عاما قاطعا للنزاع و حاسما للخصومة بحيث لو صدرت بعد ذلک عن كل واحد منهما دعوي متعلقة بالخصوص المذكور لم تقبل عند الولاة الفخام ولم تسمع لدي الحكام الكرام اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبله وجاها وشفاها. [المخالعة والابراء]

شهود: حضر بن مصطفى، ولي بن ابراهيم، مصطفى بن يوسف سربلوک، محمد بن عبدالله المحضر، محمود بن يوسف وغيرهم.

188. اقر عيسي بن يوسف من قضاء قسطمونى بان عليه وفي ذمته لحامل هذا الكتاب جامسب بن طوراق مبلغا قدره ونصابه الف درهم وسبعمائة درهم فضي رايج الوقت من ثمن الحمارين المشتريين المقبوضين دينا لازم الاداء اليه وواجب القضاء عليه اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا منه وجاها وشفاها حرر في اوايل رجب. [دين]

شهود: رجب بن حمزه، حسين بن احمد، مصطفى بن الحاج سنان، محمود بن يوسف الخادم بمحكمة.

189. اسيرجيلر طائفه سندن محمد بن ابراهيم عثمان بن محمد كمسنهٔ مجلس شرع شريفه احضار و محضرنده تقرير دعوي ايدوب بوندن اقدم قصبهٔ كيوه دن حسن نام كمسنه دن قره كوزلو اورته بويلو كندم كون فاطمه نام جاريهٔ اون بيک فضي رايج الوقت اقجه يه اشترا ايلدكده ذكر اولنان جاريه نک دركنه مرقوم عثمان امر و قبولي حاويه كفالت ايله كفيل اولمشيدي مذكوره فاطمه محروسهٔ استانبولده بلغراد حماها الله الي يوم التناد قضاسنه تابع قره مانجسه(؟) نام قريه دن بوغدان نام ذمي نک قزي اولوب ايلانه نام ذمّيه دن تولد ايليوب حرة الاصل اولدغني اثبات ايلمكين حاكم الشرع حريتنه حكم ايلدي ذكر اولنان مبلغي وكالتى حسبيله مومي اليه عثماندن طلب ايدرم سوال اولنسون ديدكده غب السوال مرقوم عثمان مسفور حسنه جاريهٔ مذكورهٔ مدعي مسطوره اون بيک اقجه يه بيع ايلدكده دركنه كفيل اولدغن منكر اوليجق عقيب الاستشهاد عدول مسلمين و ثقاة موحدين دن عثمان بن محمود و حسين بن پيري نام كمسنه لر في الواقع مرقوم عثمان ذكر اولان جاريه نک دركنه كفيل اولدوغنه شاهدلروز و شهادت داخي ايدروز ديو اداء شهادت ايلدكلرنده غب التعديل والتزكية حيز قبول و محل ارتضاده واقع اولوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [جاريه، كفالت و بيع]

شهود: خليل بن حسن، مصطفى بن حاجي، احمد بيک ابن يعقوب بيک، عبد الغفار بن نفس علي بيک ابن مصطفى، علي الراجل، محمد بن عثمان، مصطفى بن يوسف، مصطفى بن الحاج سنان، سيدى بيک ابن احمد البواب السلطانى، حسن بيک الراجل، عثمان بن حسين وغيرهم.

190. امينه بنت عبد الرحمن نام خاتون اشبو حامل كتاب محمد بن احمد نام كمسنه محضرنده تقرير دعوي ايدوب بوندن اقدم سلحدارلر زمره سندن يوسف بيک نام سپاهي زوجم سفر همايونه متوجه و روانه اولدقده نفقه و كسوه مي و ساير حوايج مهمه مي ويرمكه مزبور محمدي وكيل و يرنه قايم مقام نصب ايلمش ايدي حالا تاريخ كتابه كلنجه آلتى آي مرور ايدوب نفقه و كسوه مي و ساير حوايج لازمه مي ويرمكده عناد و تعلل ايدر وكالتى حسبيله طلب ايدرم سوال اولنسون ديدكده غب السوال في الواقع مسفور سپاهي سفر نصرت اثره روانه اولدقده مزبوره امينه نک نفقه و كسوه سني ويرمكه بني وكيل نصب ايلمش ايدى لكن تاريخ كتابدن آلتى آي مقدم مرقوم سپاهى روم ايلى ولايتنده اوزنجه اوه نام موضعده حراميلر قتل ايلمش لر بناءً على ذلک ويرمزم ديو مزبور محمد جواب ويردكده مرقومه امينه منكره اوليجق عقيب الاستشهاد محمد بيک ابن عبدي و محمود بيک ابن عبدالجليل و مصطفى بيک ابن الحاج سليمان و سليمان بيک ابن يخشى نام سپاهيلر مومي اليه محمدک تقريرنه مطابق و مقالنه موافق اداء شهادت ايلدكلرنده ما وقع غب السوال كتب اولندي. [وكالت و نفقه]

شهود: محمد بن حمزه، احمد بن خداويردي، لطف الله بن عبد الله، زينى بن محمد، محمود بن يوسف وغيرهم.

18B

191. **يوم الاربعا 2 شعبان المكرّم 6 فلوارس**

فرض وقدر الحاكم الموقع اعلاه المتوقع رضاء مولاه لنفقة البكر البالغة المجنونة الفقيرة المدعوة فاطمة بنت خليل التي هي في حجر امّها حاملة هذا الكتاب امينة بنت عبد الله من محلة مراد بيک بمدينة بروسة المحروسة حميت عن الآفات والنحوسة كل يوم من تاريخه بذيله خمسة دراهم فضية رايجة في الوقت علي ابيها خليل المزبور وهو موسر قادر علي اداء المبلغ المفروض بطلب امّها امينة المرقومة فرضا وتقديرا صحيحين شرعيين. [فرض وتقدير نفقة البكر البالغة الفقيرة المجنونة من جانب المحكمة]

شهود: السيد علي ابن السيد سليمان، محمود بن يحي، بكر بن يحي، مصطفى بن محمد، الحاج سليمان وغيرهم.

192. اقر محمود بن احمد الجابي والقايم مقام المتولي علي وقف خان زاده بانه قد آجر من حاملة هذا الكتاب امينة بنت عبد الله وهي استاءجرت منه ما هو للوقف المرقوم وذلک الحمام الكائن بقرب من قبلوجه الجديد المعروف بكوكردلو المخصوص بالنسوان من غرة شعبان المعظم الي سنة كاملة باجرة معينة قدرها في كل يوم

سبعة وعشرون درهما فضيا رايجا في الوقت علي ان يؤدي اجرة كل شهر عند انقضائه ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المستاءجرة المسفورة وجاها وشفاها. [الإجارة]

شهود: السابقون

193. **يوم الخميس يوم الثالث من شعبان المكرم 7 شباط جمره اولى هوا**

محمد بن حمزه نام كمسنه ميلك ولد كشيش نام ذمي محضرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم مقصود نام ذمي ذمتنده قرض شرعيدن طقوز يوز اقجه حقم اولوب مبلغ مرقومه مزبور ميلك امر و قبولي حاويه كفالت ايله كفيل اولمشيدي ذكر اولنان مبلغدن ايكيوز اقجه سن قبض و استيفا ايليوب باقي قلان يدي يوز اقجه حقّمي كفالتي حسبيله مرقوم ميلكدن طلب ايدرم سوال اولنسون ديدكده بالمواجهه مذكور ميلكه سؤال اولندقده في الواقع مبلغ مرقومه كفيل اولدم ديو اعتراف ايله جواب ويردكده ما وقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [كفالت]

شهود: مصطفى بن يوسف، عبدي بن مراد، محمود بن يوسف، محمد بن عبد الله، رجب بن حمزه.

194. اقر ميلك ولد كشيش بان عليه وفي ذمته لحامل هذا الكتاب الحاج علي بن محمد مبلغا قدره ونصابه عشرة آلاف درهم وثلثمائة درهم وعشرون درهما فضيا رايجا في الوقت من ثمن الامتعة والاقمشة المتنوعة المعلومة بينهما بالعلم الشرعي النافي للجهالة دينا لازم الاداء اليه وواجب القضاء عليه اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل الحاج علي المرقوم وجاها وشفاها. [الدين]

شهود: المذكورون

195. **يوم الجمعه 4 شعبان**

اقرّ الذمي المدعو مرادجه ولد كويرقور من محلة محمد قرماني بروسة بان عليه وفي ذمته للصغير المدعو پير ملك من ماله المنتقل اليه بالارث الشرعي من امّها المرحومة عايشه مبلغا قدره ونصابه ثلثة آلاف درهم واربعمائة درهم وخمسون درهما بمعاملة وصيه ووالده حافظ هذا الكتاب سفر بن محمد ثلثة آلاف درهم منه من القرض الشرعي والباقي وهو اربعمائة درهم وخمسون درهما من ثمن القماش المشتري المقبوض مؤجلا عليه غير القرض من غرة شعبان المكرم الى عام تام اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل الوصي المومي اليه وجاها وشفاها وكفل بالمبلغ المرقوم حظر ولد التون الذمي من محلة اومور بيك من محلات بروسة المحروسة المسفورة كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول وان منزله الكائن في محلة محمود القرماني المزبورة المستغنى عن التحديد والتوصيف لشهرته في مكانه عند الوضيع والشريف رهن مقبوض لاجل الدين المسفور اقرارا صريحا مرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها. [القرض الشرعي، والدين، والكفالة والرهن]

شهود: الحاج احمد بن مصطفى، ابراهيم بن مصطفى، مصطفى بن ولي، محمود بن يحي ، مراد بن عبد الله.

196. اقر علي بن يوسف من محلة كرميدجي اوغلي بمدينة بروسة الثابت وكالته بالبيع وقبض الثمن الآتي ذكرهما عن قبل زوجته روشن بنت عبد الله بشهادة حسين بن مصطفى ومحمد بن محمد بانه قد باع بوكالته المحكية من حامل هذا الكتاب ابي بكر بن عثمان وهو اشتري من الوكيل المذكور بماله لنفسه ما هو للموكلة المزبورة وذلك جميع الحديقة الكائنة بالمحلة المسطورة المحدودة شرقا بالطريق العام وشمالا بملك بكر بن حسن وغربا بملك روشن المسفورة وقبلة بالطريق الخاص ومقاطعة ارضها في كل سنة اربعون درهما بجملة الحدود والمنافع وكافة الحقوق والتوابع بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ونصابه ثلثة آلاف درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين علي الايجاب والقبول من الجانبين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشتري المومي اليه وجاها وشفاها. [الوكالة بالبيع وقبض الثمن]

شهود: محمد بن عثمان، عبدي بن پيري، حسن چلبي بن محمود، اسكندر بن عبد الله، محمد بن سيدى علي، بكر بن حسن، محمد بن محمد، حسن بن مصطفى.

197. خالعت امّ كلثوم بنت مرتضى من محلة قزاز اوغلي بمدينة بروسة المحروسة مع زوجها حامل هذا الكتاب محمود بيک ابن بالي الراجل وهو خالع معها على مهرها المعقود عليه نكاحها قدره ثمانية آلاف درهم وعلى نفقة عدتها وعلى جميع الدعاوي عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هي مبانة منه فلاتحل له الا بعقد جديد وصداق مستاءنف ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الآخر عن جميع الدعاوي عموما خصوصا عن الدعاوي المتعلقة بحقوق الزوجية ابراء عاما قاطعا للنزاع ورافعا للخصومة اقرارا صحيحا مصدقا منه. [المخالعة والابراء]

شهود: عمر بن جمشيد، مصطفى بن سيدي محمود، عثمان بن مصطفى، محمد بن رمضان، محمد بن حسين وغيرهم.

19A

198. محروسۀ بروسه ده آسوده اولان سلطان الغزاة والمجاهدين مرحوم و مغفورله سلطان خداوندكار عليه الرحمة والغفران من الملک المعين حضرتلرينک اوقافنه جابي و قايم مقام متولي اولان الحاج ولي بن احمد مجلس شرع شريفده اشبو حاملي كتاب دركاه عالي قپوجيلرندن فخر الاقران والاشباه عثمان بيک ابن عبد الله و يخشى اوغلي ديمكله مشهور و معروف يوسف نام كمسنه لر محضرلرنده تقرير مرام ايدوب اوقاف مزبوره دن جبل عتيق و جبل جديدده واقع قريه لرک اوكيكلان عادة قديم و آيين مستديم اوزره اعشار شرعيه سن و ذكر اولان قراده اولان ميوه و نباتاتک عشرلرين تاريخ كتاب جمادي الآخره نک يكرمي دوردنجي كونده هر سنه ده محروسۀ مسفوره مديله يوز سكسن مد حنطة ويرمک اوزره و تحويللرنده خارجدن طالب و راغب ظهور ايدرسه مزبوران عثمان و يوسفک تحويللرينده واقع اولان نقصان و كسرلرين بالتمام ادا اتمينجه التزاملري فسخ اولنامق اوزره مرقومان عثمان و يوسفه بر وجه اشتراک اوج سنه تمامنه التزامه ويروب مزبورک داخي منوال مشروح اوزره قبول و التزام ايلديلر ديو اقرار صريح و اعتراف صحيح ايلدكده جابي مذكورک وجه مسطور اوزره صادر اولان كلامن مقر لهما

مرقومان عثمان و يوسف وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايلدكلرنده ما وقع بالطلب كتب و تحرير اولندي تحريرا في 5 شعبان المعظم سنه 1008. [عشر]

شهود: محمد بن محمد، رجب بن حمزه، محمود بن يوسف، محمد بن عبد الله، حسين بن احمد، نژاد بن عبد الله.

199. **يوم الاحد 6 شعبان**

محروسۀ بروسه ده نارلو محله سنده فوت اولان مرحوم درويش محمد نام متوفانک كبيره قزي اسميخان كندي طرفندن اصالة و مرحوم مرقومک صغير اوغلي محمد جانبندن وصاية مجلس شرع شريفده روم ايلي ولايتنده بلغراد نام قصبه ده الان ساكن اولان مصطفى نام كمسنه جانبندن خصوص آتي الذكره شرعا وكالتي ثابته اولان ابناء سپاهياندن قدوة الاماثل والاقران احمد بيک ابن حضر محضرنده تقرير مرام ايدوب مرحوم مرسوم درويش محمدک مومي اليه مصطفى ذمتنده بش بيک اقجه حقى وار ايدي ذكر اولنان بش بيک اقجۀ مومي اليه احمد بيک يدندن وكالتى حسبيله بالتمام والكمال آلوب قبض و استيفا ايلدم باقي بر اقجه و بر حبّه قالمدي ديو اصالة و وصاية اقرار و اعتراف ايلدكده مقرۀ مرقومه نک وجه مشروح اوزره جاري اولان كلامن وكيل مذكور احمد بيک وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايلدكدنصكرده ذكر اولنان مبلغه مرقومه اسميخاني نک زوجي فخر السادات السيد محمد ابن السيد محمد امر و قبولى حاويه كفالت ايله كفيل اولوب ما هو الواقع غب الابتغا تحرير و املا اولندي. [وصاية، دين والكفالة]

شهود الحال: بستان چلبى ابن الحاج سنان، احمد چلبى ابن الحاج مصطفى، عثمان بن رسول، على چلبى ابن الحاج احمد، مصطفى بن عبد الله، محمد بن الياس، محمد چلبى ابن خير الدين، الحاج خسرو ابن الحاج حسن.

200. محروسۀ بروسه ده مجلدي محله سي اهاليسندن فخر الائمة الكرام عبد الرحمن بن كلابي الامام و محمد بن علي المؤذن و محمد بن مصطفى و الحاج عمر ابن الحاج مصطفى و الحاج محمد بن الحاج محمد و الحاج محمود بن احمد و سايرلري عموما مجلس شرع شريفده حاملة الكتاب مهري بنت عبد الله نام خاتون محضرنده تقرير مرام ايدوب ديديلر كه محلۀ مزبوره ده شرقا عبد الرحمن ملكيله و غربا طريق عامله و قبلة محمد ملكيله محدود و ممتاز مزبوره مهري ساكنه اولدوغي وقف منزلک عوارضنه بدل بيک بشيوز نقد فضي رايج الوقت اقجه وقف ايليوب محلۀ مرقومه عوارضى وقفنه متولي اولان اشبو محمد بن سعدي نام كمسنه يه تسليم اولداخي قبض و تسلّم ايلدي مادامكه مزبوره مهري قيد حيوتده اولا من بعد مزبوره دن عوارض اقجه سن طلب ايلميوب انجق وقف ايلدكي مبلغ مرقوم ربحي ايله قليل و كثير و نقير و قطمير هر نه حاصل اولورسه اكتفا اولنوب و مسفوره مهرينک وفاتندن صكره منزل مزبورده كاينا من كان ساكن اولان كمسنه لردن داخي عوارض اقجه سن دعوي و طلب ايلممک اوزره جمله مز اتفاق و تعهد ايلدک ديدكلرنده مزبورلرک وجه مشروح اوزره صادر اولان كلامن مزبور مهري وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايليوب غب السوال متولي مذكور محمد داخي ذكر اولنان بيک بشيوز

اقجهٔ مرقومه محري يدندن بالتمام قبض و استيفا ايلدوكنه مقر و معترف اولوب غب التصديق و بعد الطلب ما وقع كتب و تحرير اولندي. [وقفيه]

شهودالحال: مصطفى ابن الحاج سنان، مولانا ابراهيم چلبى، محمود بن همت، ارسلان بن عبد الله، محمود بن يوسف، رجب بن حمزه وغيرهم.

201. مصطفى بن يوسف الحاج يوسف ابن الحاج حسين محضرنده تقرير دعوي ايدوب بوندن اقدم مزبور الحاج يوسفدن هر بر قطعه سي اون ايكي اندازه اولق اوزره هر پاره سي يتمش اقجه يه جمعا اللى عدد استار اشترا ايلمش ايدم حالا ذكر اولنان استارك كيمسي طقوز اندازه و دخي نقصان اوزره اولمغين بحسب الشرع الشريف رد اولناسين طلب ايدرم ديدكده غب السوال في الواقع ذكر اولنان اللى عدد استاري مزبور مصطفايه هر پاره سي اون ايكيشر اندازه در نقصان اوزره دكلدر ديو جواب ويردكده ما وقع بالطلب كتب اولندي. [بيع]

شهود: حسين بن احمد، محمود بن يوسف، مصطفى بن يوسف، محمد بن عبد الله وغيرهم.

202. تجار طائفه سندن محمد بن مصطفى نام تاجر مجلس شرع شريفده خصوص آتي الذكره محميهٔ استانبولده واقع يهود طائفه سندن سلانيك جماعتندن مردهاي ولد ايساق نام يهودي طرفندن وكالتى شرعا ثابته اولان اشبو حامل كتاب موصى بن ياصف نام يهودي محضرنده تقرير كلام ايدوب بوندن اقدم مزبور مردهاي ذمتنده هر لدره سي ايكيشر سكه غروش اونر اقجه حسابي اوزره جمعا ايكيوز يكرمي دورت لدره خام ايپك حقم وار ايدي حالا ذكر اولنان ايكيوز يكرمي دورت لدره ايپكي مزبور مردهايك وكيلي مذكور موصي يدندن بالتمام والكمال آلوب قبض و استيفا ايلدم باقي حقم قالميوب جمله سين آلوب حقلشدم ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مذكور موصي وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [دين]

شهود: مصطفى بن يوسف، محمد چلبى ابن محمود، احمد بن عبد الله، مراد بن عبد الله، مصطفى بن الحاج سنان، حسين بن عيسى، حسن بن مصطفى وغيرهم.

19B

203. اقرّت ملايم بنت عبد الله من محلة ولي شمس الدين بانها قد آجرت من حامل هذا الكتاب عثمان چلبي ابن حسن وهو استاءجر منها ما هو لها وملكها وتحت تصرفها وذلك جميع المنزل الكائن بالمحلة المرقومة الحاوي على بيتين سفليين المنتهى حدوده الي ملك الحاج حسن والي ملك عثمان والي ملك خسروده والي الطريق العام بجملة الحدود وكافة الحقوق من غرة شعبان الي سنة كاملة باجرة معينة قدرها في كل شهر خمس واربعون درهما فضيا رايجا في الوقت ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المستأجر المسفور وجاها وشفاها. [الإجارة]

شهود: محمد چلبي ابن امر الله رئيس المحضرين، محمود بن يحي، مصطفى بن احمد، محمد بن عبد الله.

204. محروسهٔ بروسه ده داخل حصنده واقع عيسى بيک فناري محله سى ساكنه لرندن زاهده بنت محمود ريحان محله سندن كريمه بنت مصطفى محضرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم مزبوره كريمه يه قرض بشيوز اقجه ويروب مزبوره كريمه داخي بر فرنكي يلک و بر بوغچه و اوج عدد مقرمه رهن ويرمش ايدى بعده ذكر اولنان مبلغي مرقومه كريمه دن طلب ايلدكده انكار ايلمكله اورتامزده منازعات كثيره و مخاصمات شديده واقع اولمشيدي الحالة هذه حالا مصلحون توسط ايلمكله خصوص مزبوري ايكي سكه غروشه صلح ايليوب بدل صلح اولان ايكي سكه غروشي مذكوره كريمه يدندن آلوب قبض و استيفا ايلدم و مزبوره كريمه يه داخي ذكر اولان اسبابن بالتمام تسليم ايليوب سالف الذكر اولان خصوصه متعلق دعوي و نزاعدن بري بريمزک ذمتن ابراء كلى و اسقاط قطعى ايلدک شويله كه من بعد دعوي و طلب ايدرسک لدي الحكام الكرام استماع اولنميه ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مذكوره كريمه وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب في الواقع مزبوره زاهده دن رهن طريقيله ذكر اولنان اسبابم بالكلية آلوب قبض ايلدم و خصوص مرقومه متعلق دعوي و خصومتدن مزبوره زاهده نک ذمتن ابراء عام و اسقاط تام ايله ابراء و اسقاط ايلدم ديدكده ما وقع بالطلب كتب و تحرير اولندى. [قرض،صلح، رهن و ابراء]

شهود: محمد چلبي ابن امر الله رئيس المحضرين، حسين بن احمد، حسين بيک الراجل، مصطفى بن يوسف، محمد بن عبد الله وغيرهم.

205. سفر بن مصطفى نام كمسنه يهود طائفه سندن سلمون ولد اصلان نام يهودي محضرنده تقرير مرام ايدوب مزبور يهودي يه دورت وقيه ايپک دينم اولوب بر وقيه سن مزبور سلمونه تسليم ايلدم باقي تاريخ كتابدن يوز سكسن كون محل ايله اوج وقيه لازم الادا و واجب القضا دينم وار ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مسفور سلمون وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [دين]

شهود: زيني بن محمد، محمود بن يحي، محمد بن عبد الله، حسن بيک الراجل، مصطفى بن يوسف وغيرهم.

206. مولانا حبيب بن رجب نام دانشمند، اشبو حاملة الكتاب فاطمه بنت حسين محضرنده تقرير دعوي ايدوب مذكوره فاطمه ده بر آق ساده و بر فراجه و ايكي مقرمه و ايكي صحن و بر زيبن و التيوز اقجه حقم وار طلب ايدرم سوال اولنسون ديدكده غب السوال مرقومه فاطمه انكاريله جواب ويرجک مدعي مزبورک دعواسنه مطابق و مقالنه موافق بينه طلب اولندقده اقامهٔ بيّنه دن اظهار عجز ايلدكده طلبيله مسفوره فاطمه يه يمين ويريلوب ما هو الواقع غب الابتغا تحرير و املا اولندي. [دين و يمين]

شهود: مصطفى بن يوسف، مراد بن عبد الله، مصطفى ابن الحاج سنان، مولانا محرم بن الحاج محمد، محمود بن يوسف.

207. اقرّ الاخوان المدعوّان احمد ومحمود ابني ابي بكر بانهما قد باعا من حامل هذا الكتاب فخر الاشباه محمد بيک ابن عبد الله الراجل وهو اشتري منهما بما له لنفسه ما هو لهما وملكهما المنتقل اليهما من امّهما المرحومة

كريمه بنت محمد وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة بايزيد پاشا بمدينة بروسة المحروسة الحاوي على ثلثة بيوت سفليات وصفتين وغرفة وفرن وماء جار وبئري ماء واشجار مثمرة ومقاطعة ارضه في كل سنة خمسة دراهم المحدود بالطريق العام من الطرفين وبملک خاتی قاطن وبملک الحاج علي بجملة الحدود والمرافق وكافة الحقوق والطرائق بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره تسعة عشر الف درهم وخمسمائة درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الجانبين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار اليه وجاها وشفاها. [البيع البات]

شهود: محمد چلبي ابن حسن، حسن بن محمد، مصطفى بيک ابن عبدي، حسين بن على، محمود چلبى ابن الحاج على، ابراهيم چلبى ابن محمد وغيرهم.

208. اقرّ الذمّي المدعو قسطنطين ولد ديمتري بان عليه وفي ذمته من مال الصغيرين المدعوين محمد وعايشة المتوفي ابوهما شعبان بن عبد الله بمعاملة وصيّهما حامل هذا الكتاب محمد بن احمد مبلغا قدره اربعة آلاف درهم وستمائة درهم فضي رايج في الوقت اربعة آلاف درهم منه من القرض الشرعي والباقي وهو ستمائة درهم من ثمن الجوق المشتري مؤجلا عليه غير القرض من غرة شعبان المعظم لسنة تاريخه بذيله الي سنة كاملة وان منزله الكائن بمحلة سدباشي بمدينة بروسة المحروسة الحاوي علي ثلثة بيوت علوا وسفلا المحدود بملک آيدک الذمي الخياط وبالوادي وبالطريق الخاص وبحانوت نعلبند رهن مقبوض لاجل الدين المسفور اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل الموصي المومي اليه وجاها وشفاها وكفل بالمبلغ المرقوم الذمي المدعو ياغوت ولد مراد من محلة قره اغاج وعيسى ولد عبد الله كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول من الطرفين. [القرض الشرعي، والدين،والرهن والكفالة]

شهود: محرم بن كمال، مصطفى بن يوسف، مراد بن عبد الله، محمود بن يوسف، حسن بيک الراجل وغيرهم.

20A

209. **يوم الاربعـــــــــــــــا 9 شعبان پج(؟) شباط**

حسن بن عبد الله مراد بن عبد الله نام عجمي اوغلاني محضرنده تقرير دعوي ايدوب بوندن اقدم مزبور مراده قصبهٔ مودانيه ده، ايرواوياني ايله بر سياه باركيرمي اجاره يه ويرمش ايدم حالا ذكر اولنان باركيرمي ويرمكده تعلل و عناد ايدر مزبور مراده سوال اولنماسين طلب ايدرم ديدكده غب السوال في الواقع مسفور حسنک سالف الذكر اولان باركيرن اجاره ايله آلدم يولده بي مجال اولوب يورمكه اقتداري اولمامغيله قويوب كتدم ديو جواب ويردكده ما وقع غب الطلب كتب اولندي. [اجاره]

شهود: مولانا ابراهيم چلبي ابن احمد، ارسلان ابن عبد الله، يوسف بن عبد الله، محمد بن عبد الله، محمود بن يوسف.

210. درگاه عالي دام محفوفا بالمعالي يكيچريلرندن فخر الاقران علي بيک ابن يونس نام يكيچري مرحومه فاطمه نام زوجه سنک مخلفاتنه واضع اليد اولان باباسي اشبو حافظ كتاب حسن بن اسرائيل كمسنه محضرنده تقرير مرام ايدوب زوجتم مرقومه فاطمه فوت اولدقده مخلفاتن باباسي مسفور حسن قبض و ضبط ايلمشيدي حالا ذكر اولنان مخلفاتدن علي ما فرض الله بكا عايد و راجع اولان حصهٔ شرعيه م اون اوج بيک فضى نقد رايج الوقت اقجهٔ مومي اليه حسن يدندن بالتمام والكمال آلوب قبض و استيفا ايلدم باقي سالف الذكر اولان مخلفاته متعلق بر اقجه و بر حبه حقم قالميوب جمله سين آلوب حقلشدوم ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم حسن وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب تحرير و تسطير اولندي. [ميراث]

شهود: الحاج احمد بن يوسف، الحاج محمد بن سفر، الحاج علي بن شهسوار، الحاج مصطفى بن يوسف، سليمان بن بيرام، عبد الغنى چلبى بن الحاج نصوح و غيرهم.

211. محروسهٔ بروسه توابعندن قريهٔ دكنجک ساكنلرندن علي بن داود كمسنه درگاه عالي يكيچريلرندن فخر الاقران اشبو حامل كتاب حسن بيک ابن عبد الله نام يكيچري محضرنده تقرير مرام ايدوب قريهٔ مرقومه قربنده واقع بر طرفي عثمان بيک تارلاسيله و بر جانبى سليم زاده ولي بيک تارلاسيله و بويلجى يوسف چلبي تارلاسيله و بر جانبي مدرلي محمّد باغچه سيله محدود و ممتاز تحت تصرفمده اولان بر قطعه تارلامک حق تصرف و قرارين صاحب ارض معرفتيله مسفور حسن بيک تفويض ايليوب مقابلهٔ تفويضمده مزبور حسنک يدندن دورت بيک بشيوز فضى عثمانى نقد رايج الوقت اقجه سن آلوب قبض و استيفا ايلدم و ذكر اولنان تارلامي مزبوره تسليم اولداخي تسلم ايلدي ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم حسن وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب اولندي. [تفويض حق تصرف]

شهود: محمد بن سليم، يوسف بن محمد، بكر بن كمال، محمد بن علي الامام، السيد حسن چلبى ابن السيد مرتضى، محمد بن عبد الله، محمود بن يوسف و غيرهم.

212. نيكده قضاسنه تابع اسكي كمش نام قريه دن خليل بن عبد الله اشبو حامل كتاب علي بن محمّد كمسنه محضرنده تقرير مرام ايدوب قريهٔ مرقومه سنورنده واقع بر طرفي اوبال اوغلى باغيله و بر جانبي نور علي اوغلي باغيله و ايكي جانبي طريق عامله محدود و ممتاز بال يمز نام كمسنه كوستنديل اوغلندن اشترا ايليوب بنداخي مزبور بال يمزدن اشترا ايلدكم تحت تصرفمده اولان بر قطعه خريم تارلامک حق تصرف و قرارين صاحب ارض معرفتيله مزبور علي يه تفويض ايليوب مقابلهٔ تفويضمده مرقوم علي نک اوج بيک نقد رايج في الوقت اقجه سن آلوب قبض و استيفا ايلدم و ذكر اولنان تارلامي مزبور علي يه تسليم اولداخي قبض و تسليم ايلدي ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم على وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [تفويض حق تصرف]

شهود: شعبان بن محمود، عيسى بيک ابن محمود، على بن بال يمز، عمر بن عبد الله، ابراهيم بن ولي، حسين بن ميرزا.

213. اقر امر الله بن احمد بانه قد آجر من حاملي هذا الكتاب رسول بن احمد خليل وبويراز بن عبد الله وهو استاجرا منه على طريق الشركة ما هو له وملكه وذلک الدكان الكائن بموضع معروف باسكى تخل بازاري بمدينة بروسة المحروسة المستغنى عن التحديد بالانتماء الي صاحبه المزبور من غرة شعبان لسنة تاريخه بذيله الي عامين كاملين باجرة معينة قدرها في كل شهر مائة وعشرون درهما فضيا رايجا في الوقت ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبلهما وجاها وشفاها وكفل كل واحد منهما بما في ذمة الآخر من الاجرة المرقومة كفالة صحيحة شرعية مشتملة علي الامر والقبول من الطرفين. [الإجارة والكفالة]

شهود: محمد بن پرويز الحلوانى، رجب بن حمزه، مراد بن عبد الله، حسين بن عيسى، محمد بن عبد الله، مصطفى بن الحاج سنان.

214. فرض وقدّر الحاكم الموقع اعلاه دام قدره وعلاه لنفقة المراءة المطلقة المدعوة فاطمه بنت علي ولنفقة بنتها الصغيرة المدعوة امتهاني بنت قاسم التي هي في حجرها وتربيتها ولكسوتها ولساير حوايجها المهمة كل يوم من تاريخه خمسة دراهم فضية رايجة في الوقت علي مطلقها قاسم المسفور فرضا وتقديرا صحيحين شرعيين واذن لها بالاستدانة وقت الضرورة وبالرجوع عليه وقت الظفر اذنا صريحا مرعيا. [تقدير نفقة المرأة المطلّقة من جانب المحكمة]

شهود: ارسلان بن عبد الله، محمود بن يوسف، حسين بن عيسى، محمود بن يحي.

215. **يوم الخميـــــــــــــــس 10 شعبان لسنة 1008 14 شباط جمره ثانيه بآب**

اقر في مجلس الشرع الشريف صنع الله بن اوزدمر بان عليه وفي ذمته لوقف مسجد محلة تكيه بمدينة بروسة المحروسة بمعاملة متوليه حامل هذا الكتاب الحاج يوسف بن علي مبلغا قدره الفا درهم ومائتا درهم وخمسون درهما فضيا رايجا في جميع الحوايج الفا درهم منه من القرض الشرعي والباقي وهو مائتا درهم وخمسون درهما من ثمن القماش المشتري المقبوض مؤجلا عليه غير القرض من غرة محرم الحرام لسنة تاريخه بذيله الي سنة كاملة وان منزله الكائن في محلة سكلمة بالمحروسة المسفورة الحاوي علي بيتين سفليين المستغنى عن التحديد لشهرته في مكانه رهن مقبوض لاجل الدين المذكور اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبله وجاها وشفاها وكفل بالمبلغ المرقوم ابناه المدعوان احمد ومحمود كلاهما من سكان محلة سكلمة المسفورة كفالة صحيحة شرعية مشتملة على الايجاب والقبول من الجانبين. [القرض الشرعي، والدين، والكفالة والرهن]

شهود: الحاج يوسف بن عبد الله، رسول بن احمد، محمد چلبى ابن الحاج محمد، محمد چلبى ابن الياس، محمود بن يوسف.

20B

216. اقر محمد ابن الحاج محمد من محلة ولد سرايى بمدينة بروسة المحروسة بانه قد آجر من حافظ هذا الكتاب محمد بن علي وهو استاءجر منه ما هو الموقوف عليه وذلک جميع المنزل الكائن في المحلة المزبورة الحاوي

علي بيوت خمسة علوا وسفلا المستغنى عن التحديد لشهرته في مكانه من غرة شعبان لسنة تاريخه بذيله الي ثلث سنين باجرة معينة قدرها في كل يوم خمسة دراهم فضية رايجة في الوقت علي ان يؤدي عوارضه ويرممه ويعمره المستاءجر المسفور متى احتاج اليها في المدة المرقومة بمال نفسه ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبله وجاها وشفاها ثم اقر الموجر المذكور بانه قد اخذ وقبض من يد المستاءجر المسطور ما حصل في المدة المسطورة من الاجرة قدرها خمسة آلاف درهم واربعمائة درهم مزبور نعته تاما كاملا اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المستأجر المسفور وجاها وشفاها. [الإجارة]

شهود: فخر السادات السيد عبد الكريم ابن السيد مصطفى، سليمان بن عبد الوهاب، الحاج مصطفى بن العوض، الحاج مستجاب بن رجب، يوسف بن عبد الكريم، احمد بن اسمعيل، محرم چلبى ابن الياس وغيرهم.

217. سلطان بنت حيدر نام خاتون مجلس شرع شريفده زوجي اولان اشبو حامل كتاب حيدر بن حسين نام كمسنه محضرنده تقرير دعوي ايدوب بوندن اقدم مرقوم حيدر شاه ويردي نام قرنداشن اذنيله اوينه كتورمكه اوج طلاقه شرط ايلمش ايدي مزبور شاه ويرديء اوينه كتوردي مزبوره سؤال اولنماسين طلب ايدرم ديدكده غب السؤال بن مذكور قرنداشمى اذنم ايله اوبمه كتورمدم ديو انكاريله جواب ويريجك مدعيۀ مسطوره نک دعواسنه مطابق بينه طلب اولندقده اتيان بينه دن اظهار عجز ايلدكده طلبيله مرقوم حيدره يمين ويريلوب ما هو الواقع غب الابتغآ تحرير و انشا اولندي. [طلاق]

شهود: خليل بن نبي المؤذن، محمود بن محمد چلبى، اسلام بن عبيد الله، محمد بن پيري، محمود بن يحي، محمود بن يوسف وغيرهم.

218. تجار طائفه سندن محمد ابن الحاج مصطفى نام كمسنه مجلس شرع شريفده بهود طائفه سندن خصوص اتي الذكره ياغوب ولد هارون طرفندن شرعا وكالتى ثابت اولان ياصف ولد سلمون و ياغوب ولد ياصف و اليأكم ولد منتاش نام بهوديلر محضرلرنده اقرار صحيح شرعي و اعتراف صريح مرعي ايدوب بوندن اقدم مزبور ياغوبده هر لدره سي ايكي يوز يكرمي اقجه حسابي اوزره جمعا يوز اون بر بوجق لدره ايپک حقم اولوب ذكر اولنان يوز اون بر بوجق ايپكه مزبوران ياغوب ولد ياصف و اليأكم امر و قبولي مشتمله كفالت ايله كفيل اولمشلر ايدي حالا ذكر اولنان يوز اون بر بوجق ايپک حقمى حسابي مسفور اوزره مزبور ياغوب ولد هارونک وكيلي مذكور ياصف يدندن بالتمام والكمال آلوب قبض و استيفا ايلدم مرقوم ياغوب ذمتنده ذكر اولان ايپكدن جدا حقم قالميوب جمله سين وكيل مزبور يدندن آلوب حقلشدم و مزبوران ياغوب و اليأكم ذمتلرنده بوجه من الوجوه حقم اولميوب سالف الذكر اولان خصوصه متعلق دعوي و نزاعدن ذمتلرين ابرا عام و اسقاط تام ايلدم شويله كه من بعد ذكر اولنان خصوصه متعلق مذكور ياغوبدن دعوي و نزاع ايدرسم و مرقومان ياغوب ولد ياصف و اليأكمدن مارّ الذكر اولان كفالته متعلق دعوي وطلب ايدرسم و يا ايتدرر ايسم عند الحكام الكرام ولدي الولاة الفخام مسموعه و مقبوله اولميه ديدكده مقر مرقومک وجه مشروح اوزره جاري اولان كلامن مقر لهم مرقومان ياصف

و ياغوب و اليأكم وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع غب الطلب كتب و تحرير اولندي. [دين و كفالت]

شهود: الحاج حميد بن سيدي، عبد الغني چلبي ابن نصوح، محمد بن احمد، محمود بن يوسف، الحاج مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه.

219. ديار عجمدن نخجوان نام قصبه مستحفظ لرندن فخر ديار عجم قاترجيلرندن علي خان بن اويس و عبد العزيز بن حسن نام كمسنه قصبهٔ نخجوان يكيچريلرندن اشبو حامل كتاب فخر الاقران عبد الله بن محمد نام كمسنه محضرنده تقرير مرام ايلديلر كه بر وجه اشتراک تحت تصرفمزده اولوب ملک صريحمز اولان بر سياه قاتر و بر آل قاتر و بر طوري آتمزي مومي اليه عبد الله ايجاب و قبولي مشتمل بيع بات شرعي ايله يتمش اوج سكه تام الوزن والعيار نافذ في جميع الامصار غروشه بيع ايليوب ذكر اولنان يتمش اوج سكه غروشي، مزبور عبد الله يدندن بالتمام والكمال قبض و استيفا ايلدک و ذكر اولان اسب و استرلري مرقوم عبد اللّٰهه تسليم ايلدک ديو اقرار و اعتراف ايلدكلرنده مقر له مرقوم عبد الله وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب اولندي. [بيع بات شرعي]

شهود: محمد بن قاسم، محمد بن الحاج ميرزا، ملک بن محمد، محمد بن احمد الحاج امير و غيرهم.

220. ابناء سپاهيياندن فخر الاقران الحاج محمد بن عبد الله مجلس شرع شريفده اشبو حامل كتاب الحاج مصطفى بن يوسف نام كمسنه محضرنده تقرير مرام ايدوب مزبور الحاج مصطفى ذمتنده يوز دورت لدره ابريشم حقم وار ايدي ذكر اولنان يوز دورت لدره ايپک حقمى بالتمام والكمال مرقوم الحاج مصطفادن قبض و استيفا ايليوب جمله سين آلوب حقلشدوم باقي ذكر اولان ايپكدن ذمتنده حقم قالمدي ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم الحاج مصطفى وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما وقع كتب اولندي. [دين]

شهود: مصطفى بيک ابن عبد الله، الحاج پير احمد بن احمد، رستم بن احمد، علي بن مصطفى، محمد بن حسن، محمد بن عبد الله، بوستان بن الحاج مي.

21A

221. **يوم السبت 12 شعبان لسنة 1008**

مرحوم الحاج محمود نام متوفانک اولاد صغارنه وصي اولان فخر المدرسين مولانا عبد الله افندي خياطلر طائفه سندن علي بن حسن نام كمسنه محضرنده تقرير دعوي مرحوم مرقومک مذكور علي ذمتنده نعلچه جي حسين نام كمسنه يه كفالتي جهتيله بيک اوج يوز اقجه و محمد نام كمسنه يه داخي كفالتدن يوز اللى اقجه جمعا

بيک دورتيوز اقجه حقي اولوب مبلغ مرقومي وصايتم حسبيله طلب ايدرم سوال اولنسون ديدکده غبّ السوال اقرار و اعتراف ايلدکي بالطلب کتب و تحرير اولندي. [وصايت، دين و کفالت]

شهود الحال: مراد بن عبد الله، مولانا مصطفى بن عمر، محمود بن يوسف، رضوان بن عبد الله، محمد بن عبد الله.

222. اقر ابراهيم چلبي ابن خواجه بانه قد اعتق وحرر جاريته ومملوكته حافظة هذا الكتاب ملايم بنت عبد الله الطويلة الدعجاء البلجاء الروسية الاصل حسبة لله الملک الغفار وحسنة لروح رسوله المختار عليه افضل الصلوات واکمل التحيات ما دار الفلک الدوار اعتاقا وتحريرا صحيحين شرعيين فصارت هي حرة کساير الحرائر الاصلية في تمام الولاية وکمال الاهلية. [عتق الجارية]

شهود الحال: الحاج خليل بن پيري، الحاج محمد بن پيري، السيد محمد چلبي ابن نوح، يوسف بن مصطفى، محمد بن خضر الامام، علي بن مصطفى، عبد الرحمن بن احمد، مولانا محي الدين افندي ابن فرح، الحاج احمد بن عنايت، بيرام بيک ابن حسن وغيرهم من الحاضرين.

223. محروسۀ بروسه مضافاتندن بلاطينوس نام قريه ده مرد اولان منوشاد ولد يانى نام ذمي نک کبيره قزلري کُونو و دودکنه و مرد مرقومک يورکنه نام مرد ذمي نک اوغلى قسطنطين مجلس شرع شريفده درکاه عالي يکيچريلرندن اشبو حامل کتاب محمد بيک ابن عبد الله نام يکيچري محضرنده تقرير مرام ايلديلر که بابامز مرد مرقوم منوشاد تاريخ کتابدن دورت ييل مقدم حال حيوتنده و کمال صحتنده قريۀ مرقومه ده واقع اولوب اوج پر اوين و اشجار مثمرۀ مشتمل بر جانبي ديمتري ولد ياني و بر طرفي پنايوت ولد اغوستى و بر جانبي ارض خاليۀ و بر طرفى طريق عامله محدود و ممتاز ملک صريحي اولان منزلن عامۀ حدود و توابعي و کافۀ حقوق و منافعى ايله ايجاب و قبول حاوي بيع بات شرعي ايله مومي اليه محمد يکيچريه سکز بيک فضي رايج الوقت اقجه يه بيع ايليوب قبض ثمن و تسليم مبيع ايلدي ذکر اولنان منزلده بوجه من الوجوه حقمز اولميوب اکا متعلق دعوي و نزاعدن مشار اليه محمد بيکک ذمتن ابراء کلى و اسقاط قطعي ايلدک شويله که دعوي و خصومت ايدرسک لدي الحکام استماع اولنميه ديو اقرار و اعتراف ايلدکلرنده مقر له مرقوم محمد بيک وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب کتب و تحرير اولندي. [بيع بات شرعى و ابراء]

شهود: بالي بن احمد، مصطفى بيک بن عبد الله، محمد بن عبد الله، الحاج يوسف بن عبد الله، حسين بن عيسى، الحاج عبدي بن حسام المؤذن، احمد بن محمد، ادهم چلبي ابن محمد، حسين بن عبد الله، مصطفى بيک ابن عبد الله الراجل، دمور بيک ابن عبد الله الراجل، قاسم بيک، ابراهيم بن عبد الله.

224. اقر احمد بن مرتضى بان عليه وفي ذمته لحاملة هذا الکتاب همراز بنت عبد الله مبلغا قدره الف درهم فضي رايج في الوقت من القرض الشرعي اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل همراز المزبورة وجاها وشفاها جري ذلک وحرّر. [قرض شرعى]

شهود: محمد بن عبد الله، الحاج يوسف بن عبد الله، حسين بن عيسى، محمود بن يحي، ابوبكر بن يحي.

225. ابراهيم بن علي مصطفى بن عبد الله نام كمسنه محضرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم الياص نام يهودي ده التمش غروش حقم اولوب مرد اولماغيله مزبور يهودينک شريکن ديو مزبور مصطفادن ذكر اولنان غروشى دعوي و طلب ايليوب اورتامزده منازعات كثيره و مخاصمات شديده واقع اولمشيدي حالا مصلحون توسط ايليوب و مرد مرقوم الياصک شريکى اولان كيوان بن عبد الله نام كمسنه ده حقم ظهور ايلمكين مذكور مصطفانک ذكر اولنان خصوصه متعلق دعوي و نزاعدن بالكلية ذمتن ابراء عام و اسقاط تام ايله ابراء و اسقاط ايلدم شويله كه بعد اليوم دعوي و خصومت ايدرسم عندالحكام مسموعه و مقبوله اولميه ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم مصطفى وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [صلح و ابراء]

شهود: حسن بيک الراجل، زينى بن محمد، مراد بن عبد الله، ابراهيم بيک بن علي، ارسلان بن عبد الله، محمد بن عبد الله، حسين بن عيسى، محمد بن حسين.

226. قوملنوس ولد مفتو نام ذمي ابرهام ولد موصي نام يهودي محضرنده تقرير دعوي ايدوب بوندن اقدم مرحوم و مغفور له سلطان محمد خان عليه الرحمة والرضوان حضرتلرنيک اوقافندن اولوب محروسۀ بروسه ده كلنجک چارشوسنده واقع لدي الاهالي معلوم الحدود مزبور ابرهامک تحت تصرفنده اولان بر باب درزِي دكانن ماه بماه يوز يكرمي اقجه اجرت ايله بر يل تمامنه اجاره يه ويرمش ايدي حالا تصرفمه مانع اولور مزبور يهودي يه سؤال اولنماسين طلب ايدرم ديدكده غب السوال اعتراف ايله جواب ويردكي بالطلب كتب و تحرير اولندي. [اجاره]

شهود: بالي بن احمد، مصطفى بيک ابن عبد الله، محمد بن عبد الله، الحاج يوسف بن عبد الله، حسين بن عيسي، محمود بن يوسف.

227. اقرّ كيوان بن عبد الله بان عليه وفي ذمته وفي ذمة شريكه الياص اليهودي الهالک لحامل هذا الكتاب ابراهيم بن علي مبلغا قدره ستون غروشا تام الوزن والعيار نافذ في جميع البلاد والامصار من ثمن المتاع المعلوم بينهما المقبوض، دينا عليه لازم الاداء اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المقر له المرقوم وجاها وشفاها. [دين]

شهود: حسن بيک ابن عبد الله الراجل، زينى بن محمد، مراد بن عبد الله، محمد بن عبد الله وغيرهم من الحاضرين.

21B

228. دركاه عالي يكيچريلرندن محمد بيک ابن عبد الله محروسۀ بروسه توابعندن بلاطينوس نام قريه ده مرد اولان منوشاد ولد ياني نام ذمي نک کبيره قزلري دوکنه و کنو نام ذميه لر محضرلرنده تقرير دعوي ايدوب مرد مرقومده طقوز بيک اقجه حقم اولوب مرقومتان دوکنه و کنو مخلفاتنى قبض و ضبط ايلدکلري حسبيله مبلغ مرقومى مزبورتان دوکنه و کنودن طلب ايدريم سوال اولنسون ديدکلرنده بالمواجهه مذکورتان دوکنه و کنويه سوال اولندقده بابامز مرد مزبورک مومي يکيچري يه ديني اولدوغندن بي خبرز و مخلفاتندن بر اقجه و بر حبّه و بر نسنه قبض و اخذ ايلمدک مديون مستغرق اولغيله جمله متروکاتى بين الغرما تقسيم و توزيع اولندي ديو جواب ويردکلرنده مدعي مزبور طلبيله مزبورتان دوکنه و کنويه مرد مسفورک مخلفاتن قبض و ضبط ايلمدوکلرينه و بوجه من الوجوه ميراثنى اکل و بلع ايلمدوکلرينه يمين ويريلوب ما هو الواقع بالطلب کتب و تسطير اولندي. [دين و ميراث]

شهود: حسن بيک الراجل، محمد بن عبد الله، حسين بن عيسى، مصطفى بن محمد، محمود بن يوسف.

229. **يوم الاثنـــــــــــــــين 14 شعبان**

اقر الحاج علي بن حسن بان عليه وفي ذمته لحافظ هذا الکتاب فخر الاشباه عثمان بن رسول مبلغا قدره و نصابه سبعة آلاف درهم من القرض الشرعي وثلثة آلاف درهم من جهة الکفالة للرجل المدعو مصطفى النعال فالمجموع عشرة آلاف درهم دينا لازم الاداء اليه وواجب القضاء عليه اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبله وجاها وشفاها. [الدين لازم الاداء وواجب القضاء]

شهود: محمد بن عبد الله، محمد بن عثمان، حسن بن عبد الله الراجل، محمود بن يوسف.

230. عمدة الاعيان عثمان بن رسول اشبو حامل کتاب سمندر بن عبد الله محضرنده محروسۀ بروسه اغاججيلر چارشوسنده واقع عند الجيران معلوم الحدود تحت تصرفده اولان بر باب اغاججي دکانى تاريخ کتابدن هر آيده يتمش بش اقجه اجرت ايله اوج يبل تمامنه اجاره ويروب ذکر اولنان دکانى مزبور سمندره تسليم ايلدم مزبور داخي قبض و استيجار ايلدي ديو اقرار ايلدکده مقر له مسفور سمندر وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع غب الابتغا تحرير و املا اولندي. [اجاره]

شهود: السابقون

231. مرحوم عثمان نام متوفانک کبيره قزي امينه طرفندن خصوص آتي الذکره محمد بن عبدي و فخر الا ئمة احمد بن محمود و الحاج عبدي بن محمد و سفر بن رمضان نام کمسنه لر شهادتلريله وکالتى ثابته اولان قرنداشى محمد بن عثمان و مزبوره امينه نک وصيسي سليمان بن عبد الله نام کمسنه لر مجلس شرع شريفده اشبو حامل کتاب عمر بن اويس محضرنده تقرير مرام ايلديلر که بوندن اقدم مذکوره امينه نک مرقوم عمر ذمتنده اصل مالدن طقوز بيک اقجه و مرابحه سندن طقوز يوز جمعا مرقوم عمر ذمتنده طقوز بيک طقوز يوز اقجه حقي اولوب ذکر اولنان طقوز بيک طقوز يوز اقجهٔ مسفوره امينه بالتمام والکمال مومي اليه عمر يدندن قبض و استيفا

ايليوب ذكر اولان مبلغدن باقي بر اقجه و بر حبه حقي قالميوب جمله سين آلوب حقلشدي ديو اقرار و اعتراف ايلدكدلرنده وكيل مذكور محمدك و وصي مزبور سليمانك وجه مزبور اوزره جاري اولان كلامن مقر له مسطور عمر وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [وكالت، وصايت و دين]

شهود: احمد بن مصطفى، محمد بن عوض، محمد بن اويس، ارسلان بن عبد الله، احمد بن مصطفى، محمود بن يوسف.

232. اقر محمد بن عوض بانه قد باع من محمد بن اويس وهو اشتري منه بماله لنفسه ما هو له و ملكه وذلك جميع الحديقة الكائنة في قرية فديه قزغي من مضافات بروسة المحروسة المحدودة قبلة بالطريق العام وبالطريق الخاص من الطرفين وبملك البايع المزبور ومقاطعة ارضه في كل عام خمسون درهما بجملة الحدود والمنافع وكافة الحقوق والتوابع بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ستة عشر الف درهم وخمسمائة درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين علي الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشتري المذكور وجاها وشفاها. [البيع البات]

شهود: احمد بن محمد، محمد چلبي بن عبدي، رمضان بن سفر، الحاج عبدي بن الحاج محمد، احمد بن محمود الامام، مصطفى بن احمد، الحاج حسين ابن محمد، مصلح الدين، مصطفى الشهير بتاتار، عمر بن اويس، الحاج عثمان بن بكر، احمد بن الوان الامام.

233. اقرّ محمد بن اويس بانه قد باع من محمد بن عبدي وهو اشتري منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وذلك جميع الحديقة الكائنة في قرية فديه قزغي من توابع بروسة المحروسة المحدودة بالطريق العام وبالطريق الخاص من الجانبين وبملك محمد بن عوض بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين قدره عشرة آلاف درهم فضي رايج في الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين ثم استاءجرها منه وهو آجرها اياه بعد رعاية شرايط الاجارة من غرة شهر رمضان المبارك لسنة تاريخه بذيله الي سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلك المدة الف درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين مصدقا من قبله وجاها وشفاها. [البيع بالإستغلال]

شهود: السابقون

234. اقر صنع الله بن طورمش بانه قد باع من مصطفى بن پيري وهو اشتري منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وذلك جميع المنزل الكاين بمحلة كرميدجي بمدينة بروسة المحروسة المشتمل على بيتين سفليين وحجرة وبئرماء واشجار مثمرة ومقاطعة ارضه اثنا عشر درهما المحدود بملك فاطمه وبملك الحاج علي وبالطريق العام من الطرفين بثمن معين قدره خمسة آلاف درهم فضي رايج في الوقت بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مصدقا من قبله وجاها وشفاها. [البيع البات]

شهود: حضر بن محمد، حسن بن محمد، ابراهيم بيک الراجل، علي بيک ابن حسين، محمد الشهير بعرب زاده، الحاج علي، مصطفى الشهير بفرنک زاده، حسن.

22A

235. فخر المدرسين الكرام ذخر المدققين الفخام مولانا سنان افندنک خدامارندن اولوب جناب معالى مآبلرندن خصوص آتي الذكره شرعا وكالتى ثابته اولان عبد النبى نام كمسنه مجلس شرع شريفده يهود طائفه سندن اشبو حامل كتاب ايساق ولد موصى نام يهودى محضرنده اقرار صحيح شرعى و اعتراف صريح مرعى ايدوب بوندن اقدم موكلم مشار اليه سنان افندينک مزبور يهودى ذمتنده قرض شرعيدن تام الوزن والعيار قرق سكه دينار و اقمشه يهاسندن اون بيک رايج في جميع الامصار اقجه حقى اولوب مرقوم يهودينک داخى مبلغ مرقوم مقابله سنده بر التون استفان رهنى وار ايدى حالا ذكر اولنان قرق سكه فلورىء و اون بيک و اون بيک ئى وكالتم حسبيله مذكور ايساق يدندن بالتمام والكمال قبض و استيفا ايلدم باقى ذكر اولنان مزبور يهودى ذمتنده بر اقجه و بر حبه قالميوب جمله سين آلوب حقلشدم و مسفور ايساقه ذكر اولنان استفانن تسليم ايلدم اولداخى قبض و تسلم ايلدى ديدكده مقر مرقومک وجه مشروح اوزره جارى اولان كلامن مقر له مرقوم ايساق بالمواجهه تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندى تحريرا في اواسط جمادي الآخرة لسنة ثمان و الف. [دين، وكالت و رهن]

شهود الحال: عمدة ارباب العز والاقبال ذخر الاقران والامثال محمد چاوش زيد مجدّه، قدوة الاكارم والاعيان عثمان چاوش ابن عوض زيد قدره، فخر السادات السيد محمد، زبدة الاماجد ميرزا چاوش زيد قدره، فخر الاشباه محمد چلبى ابن امر الله رئيس المحضر، عين الاعيان بداق چاوش ابن درويش.

236. **يوم الثلثا 15 شعبان**

مصطفى بن عبد الله نام يكيچري محروسهٔ بروسه ده واقع امير خانى ديمكله معروف خانک خانجيسى اولان الحاج مصطفى بن علي محضرنده تقرير دعوي ايدوب بوندن اقدم مزبوره بر سياه باركيرمي امانت وضع ايدوب محروسه استانبوله كتمش ايدم ذكر اولنان باركيرمي اون بش غروشه فضولي بيع ايلمش مزبور آتمي و يا خود ثمن مرقوم اون بش غروشى طلب ايدرم سؤال اولنسون ديدكده غب السوال محمد بن نام كمسنه ئي بيعه وكيل ايليوب وكيل مزبوردن بيک اقجه يه اشترا ايلدم ديو جواب ويردكده مرقوم مصطفى منكر اوليجق عقيب الاستشهاد محمود بيک ابن طوريسي و جعفر بن علي نام كمسنه في الواقع مومي اليه يكيچري مزبور محمدي ذكر اولان باركيرن فروخت ايلمسنه وكيل ايليوب وكيل مذكور مسفور الحاج مصطفايه بيک اقجه يه بيع ايلدوكنه شاهدلروز و شهادت داخى ايدروز ديو اداء شهادت ايلدكلرنده ما وقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [امانت و بيع فضولى]

شهود: محمد بن عبد الله، رجب بن حمزه، محمود بن يوسف، ابوبكر بن يحى، محمد بن حسين.

237. كرميدجي اوغلى محله سي ساكنه لرندن ياسمين بنت عبد الله نام خاتون مجلس شرع شريفده حسن دده بن عبد الله نام زوجم بوغاز حصارنده غرق اولدوغنه اشبو مسلمانلر خبر ويرديلر مزبورلردن كيفيت حال استنطاق اولنوب اخبارلري تحرير اولندقدنصكره يدمه دفع اولنماسين طلب ايدرم ديدكده حسن بن محمود نام كمسنه لر في الواقع مسفور حسن دده موضع مرقومده غرق اولدي ديو علي طريق الشهادة خبر ويردكلرى بالطلب كتب و تحرير اولندي. [غرق دن خبر ويرمك]

شهود: السابقون

238. محروسۀ بروسه ده ولد سرايي محله سندن عينى بنت عبد الله نام خاتون محفل قضاده تقرير مرام ايدوب زوجم قره قاش بن ابراهيم نام كمسنه مجميه ئى قونيه ده صلب اولندوغن ذيل كتابده اسملري مسطور اولان مسلمانلردن استماع ايلدم كيفيت حال مزبورلردن استخبار اولنوب خبر لري تحرير اولندقد نصكره يدمه دفع اولنماسين طلب ايدرم ديدكده غب السوال ابناء سپاهيياندن مي بيک ابن عبد الله و محمد بن حسن نام كمسنه لر مرقوم قره قاش تاريخ كتاب رجب المرجبنک اواسطنده محميۀ مزبوره ده صلب ايلديلر ديو علي طريق الشهادة اخبار ايلدكلرنده ما وقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [تمسک طلبى]

شهود: المذكورون

239. همّت بن محمود اشبو حامل كتاب محمد بن سيدي محمد محضرنده تقرير دعوي ايدوب بوندن اقدم مزبور محمده دورت بيک دورتيوز اقجه امانت وضع ايلمشيدم حالا ذكر اولنان مبلغى مزبور محمددن طلب ايدرم سوال اولنسون ديدكده غب السوال مذكور محمد انكاريله جواب ويريجک عقيب الاستشهاد هدايت بن محمود و يايلا بن طورمش نام كمسنه لر مسفور هدايت مرقوم محمده بيک اقجه امانت وضع ايلدوكنه شاهدلروز و شهادت داخى ايدروز ديو اداء شهادت ايلدكلرند نصكره باقي ذمتنده اوج بيک دورتيوز اقجه حقى اولدوغنه طلبيله مذكور محمده يمين ويريلوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [امانت]

شهود: مصطفى بن يوسف، مراد بن عبد الله، محمد بن عبد الله، محمود بن يوسف و غيرهم من الحاضرين.

240. لازاري ولد قوسته مراط ولد اسلبكى نام ذمي محضرنده تقرير مرام ايدوب سليمان سوباشى وقفندن محروسۀ بروسه ده بالق بازارنده واقع لدي الاهالي معلوم الحدود تحت تصرفمده اولان بر باب ميخانه نک حق تصرفن متوليسي اذنيله بيع ايلدكم سنه نک لازم اولان عوارضيله مرقوم مراطه بش بيک بشيوز اقجه تفويض ايلمش ايدم حالا واقع اولان عوارضنى ويرمكده عناد ايليوب بندن طلب ايدر مزبوره سوال اولنسون ديدكده بالمواجهه مرقوم مراطه سوال اولندقده ذكر اولنان ميخانه نک حق تصرفن في الواقع مزبور لازايدن بش بيک بشيوز اقجه يه اشترا ايلدم لكن بيع ايلدكى سنه نک عوارضى ايله قبول ايلمدم ديو انكار ايله جواب ويريجک

عقيب الاستشهاد پترو ولد يوركى و لوقه ولد قوملنو نام ذميلر مدعي مزبورک دعواسنه مطابق و مقالنه موافق اداء شهادت ايلدكلرنده ما وقع غب الابتغا تحرير و املا اولندي. [تفويض حق تصرف]

شهود الحال: محمد بن عبد الله، محمد بن حسين، محمود بن يوسف، ابوبكر بن يحي، رجب بن حمزه وغيرهم من الحاضرين.

22B

241. **يوم الاربعـــــــــــا 16 شعبان 20 سجقو**

يوم الخميـــــــــــس 17 شعبان روز تمي جمرهٔ ثالثة بخاک

اقرّت امينه بنت مصطفى بانها قد باعت من حامل هذا الكتاب حسن بن اورج وهو اشتري منها بماله لنفسه ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة نمازكاه بمدينة بروسة المحروسة الحاوي علي بيت تحتاني وغرفة، المحدود بملک المشتري المذكور وبملک عيسى بن امير خان و بملک چلبي ابن محمد وبمقابر المسلمين بجملة المنافع وكافة التوابع بثمن معين مقبوض قدره اربعة آلاف درهم فضي رايج في الوقت بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين علي الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المسطور وجاها وشفاها. [البيع البات]

شهود: ابراهيم بن محمد، طورمش بن محمد، محمد بن محمد، محمد بن عبدي، عيسى بن اميرخان، بوداق بن حسن، عبد الله بن حسن، مصطفى بن فرهاد، عبدي بن عبد الله، محمد بن عبد الله.

242. الحاج علي بن محمد مجلس شرع شريفده اشبو حامل كتاب مصطفى بن محمد نام كمسنه محضرنده تقرير مرام ايدوب محروسهٔ بروسه ده تحت القلعه قربنده دمورجيلر چارشوسنده واقع لدي الاهالي و عندالجيران معلوم الحدود و تحت تصرفمده اولوب ملک صريحم اولان بر باب قهوه خانهٔ عامهٔ منافع و كافهٔ توابعي ايله تاريخ كتاب شعبان المعظمنک اون بشنجي كونندن يومي اون فضي رايج الوقت اقجه اجرت ايله و ماه بماه حقلشمق اوزره بر ييل تمامنه مزبور مصطفايه اجاره يه ويردم مرقوم داخي منوال مشروح اوزره قبول و استيجار ايلدي و سنهٔ مسفوره ده حاصل اولان اجرتدن ايكي بيک فضي نقد اجرة معجله سن مسفور مصطفى يدندن بالتمام والكمال آلوب قبض و استيفا ايلدم ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم مصطفى وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب صكره قره كدي محله سى ساكنلرندن حسن بن حسين نام كمسنه يه ذكر اولنان اجرته امر و قبولي حاويه كفالت ايله كفيل اولوب ما هو الواقع غب الابتغا تحرير و املا اولندي. [اجاره و كفالت]

شهود: محمد چلبي ابن عبدي، سفر سوباشي بن حيران، مصطفى بن مراد، الحاج مصطفى بن حسين.

243. علي بن بالي اشبو حامل كتاب آيدک بن علي محضرنده تقرير مرام ايدوب محروسهٔ بروسه ده قوجه نايب محله سنده چنارلو بوزه خانه قربنده واقع جنبوز نام نهر اوزرنده دائر تحت تصرفمده اولان بر باب كهنه ملک دكرمني عامهٔ حدود و توابعي و كافهٔ حقوق و طرائقي ايله مومي اليه آيدكه ايجاب و قبولي مشتمل بيع

بات شرعي ايله اون بيک نقد فضي رايج الوقت اقجه يه بيع ايدوب، قبض ثمن و ذکر اولنان آسيابي مزبور آيدکه تسليم ايلدم اول دخي قبض و تسلم ايلدي ديو اقرار و اعتراف ايلدکده مقر له مرقوم آيدک وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب کتب اولندي. [بيع بات شرعى]

شهود: رجب بيک ابن عبد الله الراجل، محمد بن عبدي، محمود بن يحي، جعفر بيک ابن مصطفى.

244. حسن بن طورمش نام يکيچرى مميۀ حلبدن احمد نام کمسنه دن روسية الاصل بلقيس نام جاريۀ اللى بر سکه آلتونه اشترا ايلمش ايدم حالا مزبوره جاريه نک صاغ ديزنده شيشى اولوب و هم علامة جنونى واردر امانت وضع اولناسين طلب ايدرم ديدکده ذکر اولنان جاريه الحاج بستان ابن الحاج محمد نام کمسنه يه امانت وضع اولنوب ما هو الواقع بالطلب کتب اولندي. [امانت جاريه]

شهود: مراد بن عبد الله، حسن بن الراجل، حسن بن حسين، بکر بن محمد، مصطفى بن صاتلمش، محمد بن عبدانه.

245. کفل ممي بن حضر واحمد بن نصوح وهما من جماعة اقجه قيونلو بنفس خليل بن احمد وباحضاره وقت الاستحضار من يوم تاريخه الي ثلثة ايام بطلب خصمه علي بيک ابن عبد الله الراجل کفالة صحيحة شرعية. [الکفالة]

شهود: حسن بيک ابن عبد الله الراجل، محمود بن يوسف، مراد بن عبد الله.

246. **يوم الجمعة ثامن عشر من شعبان المعظم من شهور سنة ثمان والف**

کفل الحاج مصطفي بن سفر بنفس مرتضي بن پيري الامام وباحضاره وقت الطلب بطلب خصمه حسين بن عبد الله کفالة صحيحة. [الکفالة]

شهود: ارسلان بن عبد الله، محمود بن يوسف.

247. اقر فخر الاقران احمد بيک ابن عبد الله الراجل بانه قد باع من حاملة هذا الکتاب الذمية المدعوة مارته بنت کيرقور وهي اشترت منه بمالها لنفسها ما هو له وملکه وذلک جميع المنزل الکاين بمحلة سد باشى المشتمل على بيت سفلى وبئر ماء مشترکة المحدود بملک الرجل الشهير بباغچه وبملک بوستان وبملک الذمي المدعو قسطنطين وبالطريق العام ومقاطعة ارضه في کل سنة ثلثة دراهم بجملة الحدود والمنافع وکافة المرافق والتوابع بثمن معين مقبوض قدره ونصابه الف درهم وخمسمائة درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين حاويين على الايجاب والقبول من الجانبين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار اليه وجاها و شفاها. [البيع البات]

شهود: حسين بن عبد الله، علي بيک ابن عبد الله، عيسى بيک ابن عبد الله، علي بيک ابن محمد، الحاج بستان ابن نصوح، حسين بن عيسى، فرهاد بن عبد الله.

248. مولانا سنان افندي ابن ايمر محمد چلبي ابن محمد محضرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم مزبور محمد چلبي دن بعد الحساب دورتيوز يكرمي بش اقجه حقم وار ديو مزبوردن دعوي و طلب ايليوب اولداخي انكار ايلمكله اورتامزده منازعات كثيره و مخاصمات شديده واقع اولمشيدي حالا مصلحون بر سكه فلورى و بر سكه غروش ايله صلح ايليوب بدل صلح اولان مبلغ مرقوم مزبور محمد چلبى يدندن قبض و تسلم ايليوب بري بريمزك ذمتن ابرا و اسقاط ايلدك ديدكده، غب التصديق وبعد الطلب ما هو الواقع كتب و تحرير اولندي. [دين، صلح و ابراء]

شهود: حسن بيک الراجل، محمود بن يوسف، رجب بن حمزه.

23A

249. كفل ياصف ولد ياغوب بنفس مقصود ولد ميخال وباحضاره وقت الاستحضار وان غاب فبما في ذمته من المبلغ خمسة آلاف درهم ومائة وستون درهما بطلب خصمه ميلک ولد كيشش كفالة صحيحة شرعية. [الكفالة]

شهود: محمد بن حسين، مصطفى ومحمود بن يوسف.

250. **يوم الاحد 20 يوم العشرين من شعبان المكرم**

اقر في مجلس الشرع الشريف علي چلبي ابن محمد بانه قد باع من حاملة هذا الكتاب فخر المخدرات ساكنه بنت احمد چلبي وهي اشترت منه بمالها لنفسها ما هو له وملكه الصحيح وتحت تصرفه الصريح وذلک جميع المنزل الواقع في محلة نقاش علي بداخل حصن بروسة المحروسة الحاوي علي بيتين سفليين بينهما صفة وعلي خابية ماء في الموضعين ومحوطة يسيرة فيها كانون صيفي وعلي كنيف المحدود بالمنزل الموقوف على امام مسجد المحلة المرقومة وبوقف كمال بيک من الطرفين وبالطريق العام ومقاطعة ارضه في كل سنة اربعة وعشرون درهما وجميع المنزل الآخر الكائن بالمحلة المذكورة الملحق بالمنزل المزبور المشتري من وقف المرحوم كمال بيک باعه متوليه محمود چلبي ابن حسن باذن الحاكم لتوجهه الي الخراب المشتمل على بيت سفلى وصفة وفرن جديد المنتهى حدوده قبلة الي المنزل الموقوف المسفور وشرقا وشمالا الي وقف الواقف المزبور وغربا الي ملک البايع المومي اليه ومقاطعة ارضه في كل سنة خمسة وعشرون درهما بجملة الحدود والمرافق وكافة الحقوق والطرائق بصفقة واحدة بثمن معين منقود ومبلغ مقبوض غيرموعود قدره ونصابه خمسة وثلثون الف درهم وخمسمائة درهم فضي رايج في جميع الديار نافذ في كل البلاد والامصار بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين علي الايجاب والقبول والتسليم والتسلّم من الطرفين اقرار صحيحا شرعيا مصدقا من قبل عبد الله بن عبد النبي الوكيل بتصديق القضية المحكية عن طرف المشترية المشاراليها الثابت وكالته عنها بشهادة فخر الائمة الكرام الحاج احمد بن مصطفى الامام وابراهيم خليفه ابن علي ومنلا مقصود الامام تصديقا وجاها وشفاها. [البيع البات والوكالة]

شهود: عمر بن احمد، الحاج احمد بن مصطفى الامام، محمد بن مراد، منلا مقصود الامام.

251. اقر الحاج عبد الله بن عبد النبي الوكيل بالاقرار بالبيع وقبض الثمن والاستيجار الآتي ذكرها عن قبل ساكنه بنت احمد چلبي الثابت وكالته بشهادة الحاج احمد بن مصطفى الامام بمسجد نقاش علي بمدينة بروسة المحروسة وخليفه بن علي ومنلا مقصود الامام بان موكلته المذكورة قد باعت من حامل هذا الكتاب ابراهيم بن علي القائم مقام المتولي علي وقف المرحوم كمال بيک وهو اشتري منها بمال الوقف المرقوم للاستغلال ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة نقاش علي بالمدينة المرقومة الحاوي علي بيتين سفليين بينهما صفة وعلى خابية ماء ومحوطة يسيرة المحدود بوقف امام المحلة المسطورة وبوقف كمال بيک من الطرفين وبالطريق العام وجميع المنزل الآخر الملحق بالمنزل السابق المشتمل علي بيت تحتاني وصفة وفرن المستغنى عن التحديد لشهرته في مكانه بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره عشرة آلاف درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين ثم استاءجرتها منه وهو آجرها اياها بعد رعاية شرايط الاجارة من غرة رجب الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة الف درهم فضي رايج ايجارا واستيجارا صريحين مرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المتولي المومي اليه وجاها وشفاها وكفلت بدرک المبيع المزبور واجرته المراءة المدعوة ام كلثوم ابنة الحاج خليل من محلة نقاش علي المسفورة وكفل ايضا الوكيل المذكور كفالة صحيحة شرعية حاوية علي الامر والقبول من الطرفين. [البيع بالإستغلال والوكالة]

شهود: فرهاد بن عبد الله، علي چلبي بن محمد، رمضان بن محمد، محمد چلبي ابن عبد الرحيم الامام، عبد الرحمن بن عبد الرحيم، محمد چلبي بن عبد الله، مرتضى خليفه الامام، قدوة الاعيان پيري چاوش ابن محمد چلبي، عمر بن احمد، الحاج احمد بن مصطفى الامام، محمد بن مراد، منلا مقصود الامام وغيرهم من الحاضرين.

252. اقر ابراهيم چلبي ابن علي القائم مقام المتولي علي وقف المرحوم كمال بيک قد اخذ وقبض ما في ذمة حامل هذا الكتاب علي چلبي ابن محمد من ثمن المنزل الكائن بمحلة نقاش علي بداخل حصن بروسة المحروسة المستغنى عن التحديد لشهرته في مكانه الذي هو من الوقف المرقوم باعه متوليه محمود چلبي ابن حسن باذن الحاكم لتوجهه الي الخراب قدره ونصابه سبعة آلاف درهم فضي رايج في جميع الحوايج اخذا تاما كاملا بحيث لم يبق في ذمته درهم واحد من المبلغ المسطور اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المقر له المرقوم وجاها وشفاها. [الدين]

شهود: عمر بن جمشيد، عمدة الاعيان پيري چاوش ابن محمد، پيري بن احمد، عبد الرحمن چلبي ابن احمد، محمد بيک ابن مصطفى، منلا مقصود الامام.

253. محروسۀ بروسه ده عيسى بيک محله سي ساكنلرندن سنان بن حمزه اشبو حامل كتاب علي پاشا محله سندن سليمان بن شعبان نام كمسنه محضرنده تقرير مرام ايدوب بزازستان قربنده خفافلر چارشوسنده واقع مرحوم و مغفور له يلدرم خان عليه الرحمة والغفران وقفندن بر طرفي محمد بن بهرام دكانيله و بر طرفي نعلچه جي اسمعيل دكانيله و بر طرفي قزاز خانه ايله و طريق عامله محدود و ممتاز تحت تصرفمده اولان بر باب پوتجي دكاننک حق تصرف و قرارين متوليسي معرفتيله وقف مرقومه ماه بماه يكرمي بش اقجه اجاره سيله مزبور سليمانه تفويض

ايليوب مقابلة تفويضمده مزبورک يدندن يدي بيک نقد رايج في الوقت اقجه سن آلوب قبض و استيفا ايلدم و ذکر اولنان دکاني مسفور سليمانه تسليم ايلدم ديو اقرار و اعتراف ايلدکده مقر له مرقوم سليمان وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع غب الطلب کتب و تحرير اولندي. [اجاره]

شهود: محمد بن على، ايمر علي بن محمد، احمد بن پيري، رجب بن الياس، عبدي بن پيري، محمد بن حسين، احمد بن صالح، عبدي بن پيري.

23B

254. **يوم الاثنـــــــين ثاني والعشرين من شهر شعبان**

اقر نصوح صوفي ابن ممي بانه قد باع من حاملة هذا الکتاب شاه بوله بنت شاه قولي وهي اشترت منه بمالها لنفسها ما هو له وملکه وذلک جميع المنزل الکاين بقرية صوغنلو من توابع بروسة المحروسة الحاوي علي بيت تحتاني واصطبل واشجار مثمرة وجنينة المحدود قبلة وشرقا بملک الحاج اورج وبالطريق العام من الطرفين ومقاطعة ارضه في کل سنة اثنان وثلثون درهما بجملة الحدود والمنافع وکافة الحقوق والتوابع بثمن معين مقبوض قدره خمسة آلاف درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين علي الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشترية اليها وجاها وشفاها. [البيع البات]

شهود: حسين بن احمد الاقرع، منويوسف بن حمزه، الحاج عوض، محمود بن يوسف، بکر بن يحي.

255. اقرت شاه بوله بنت شاه قولي بانها قد باعت من حامل هذا الکتاب الحاج محمد بن جعفر المتولي على وقف نفسه وهو اشتري منها بمال الوقف المرقوم للاستغلال ما هو لها وملکها وذلک جميع المنزل الواقع في قرية صوغنلو من مضافات بروسة المحروسة المشتمل علي بيت سفلى واصطبل واشجار مثمرة وجُنينة المنتهى حدوده قبلة وشرقا الي ملک الحاج اورج من الطرفين والي الطريق العام من الجانبين بجملة الحدود والمنافع وکافة المرافق والتوابع بثمن معين مقبوض قدره خمسة آلاف درهم فضي رايج في جميع الامصار نافذ في کل البلاد والديار بيعا واشتراء صحيحين شرعيين ثم استاجرته منه وهو آجره اياها بعد رعاية شرايط الاجارة من اليوم الخامس عشر من شعبان المعظم لسنة تاريخه بذيله الي سنة کاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة خمسمائة درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المتولي المومي اليه وجاها وشفاها وکفل بدرک المبيع المسفور واجرته نصوح صوفي بن ممي وخداويردي بن علي وهو زوج البايعة المسطورة کفالة صحيحة شرعية حاوية علي الامر والقبول من الطرفين. [البيع بالإستغلال والکفالة]

شهود: المذکورون

256. **يوم الثلثـــــــــا 22 شعبان ابتداء برد عجوز**

بيقلو عوض وقفنه متولي اولان رمضان بن مصطفى محروسۀ بروسه مضافاتندن ديه جک نام قريه ساکنلرندن اشبو حامل کتاب رجب بيک ابن جعفر نام يکيچري محضرنده تقرير مرام ايدوب وقف مزبوردن

آتجيرلر نام موضع قربنده واقع بر جانبي پيري باغچه سيله وكبه جي اوغلي چاوش باغچه سيله و بر طرفي طريق خاصله و بر جانبي الحاج سيدي باغچه سيله محدود وممتاز باغچهٔ يلدرم خان عليه الرحمة والغفران وقفنه هر ييل التمش اقجه مقاطعه سيله سبع والف محرم الحرام غرة سندن سال بسال آلتيوز يكرمي فضي رايج الوقت اقجه اجرت ايله يدي ييل تمامنه عقد اوّلک انتهاسي عقد ثاني نک ابتداسي اولمق اوزره عقود متعدده ايله اجارهٔ طوريلهٔ تجويز ادن فقهاء كرام قوللرى اوزره اجاره يه ويروب ذكر اولنان باغچهٔ مرقوم يكيچري يه تسليم ايلدم اولداخي منوال مشروح اوزره استيجار و قبول ايلدي ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم يكيچري متولى مومي اليهک صادر اولان كلامن وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع غب الابتغا تحرير و املا اولندي. [وقف الاجارتين]

شهود الحال: حضر بن مظفر، الحاج كمال، الحاج مصطفى، علي بن حضر، عيسى بن سيدى احمد، مصطفى بن محمد، محمود بن يحي.

257. تطروس ولد ابرهام نام ذمي يهود طائفه سندن ابرهام ولد مناس نام يهودي محضرنده دعوي ايدوب بوندن اقدم مزبور يهودي يه تام الوزن والعيان نافذ في كل الامصار اون سكه غروش قرض ويرمش ايدم حالا ذكر اولنان غروشي مزبور ابرهامدن طلب ايدرم سوال اولنسون ديدكده غب السوال انكاريله جواب ويريجک عقيب الاستشهاد اسطروس ولد يوركى و ياصقاد ولد صاوا نام ذميلر في الواقع مزبور تطروس مذكور ابرهامه اون سكه غروش قرض ويردوكنه شاهدلروز وشهادت دخي ايدروز ديو اداء شهادت ايلدكلرنده ما وقع غب الطلب كتب اولندي. [قرض]

شهود: رجب بن حمزه، حسن بيک الراجل، محمود بن يوسف، محمد بن مصطفى، محمد بن عبد الله، بكر بن يحي وغيرهم.

258. كفل صاروغان ولد استاد بنفس ياني ولد استاد وباحضاره وقت الاستحضار بطلب خصمه دانيل ولد ميخان من تاريخه بذيله الي ثلثة ايام كفالة صحيحة شرعية تحريرا في 25 شعبان المعظم. [الكفالة]

شهود: حسن بيک الراجل، محمد بن عبد الله، ديكر محمد عبد الله.

259. اقر مصطفى بن ابراهيم من محلة تختته مسجدي بمدينة بروسة المحروسة بانه قد باع من حامل هذا الكتاب احمد بن خسرو وهو اشتري منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الكائن في المحلة المرقومة الحاوي علي بيت سفلى وكنيف المحدود بملک حسن بن پيري وبالوادي وبملک خسرو بن عبد الله وبالطريق العام بجملة الحدود والمرافق وكافة الحقوق والطرائق بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم ومائتا درهم فضي رايج في الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا منه وجاها وشفاها. [البيع المطلق]

شهود: عبد الكريم بن مصطفى المؤذن، الحاج عثمان بن مصطفى، الحاج مصطفى.

260. **يوم الاربعـــــــــــا 23 27 فلوارس**

اسيرجيلر طائفه سندن محمد بن ابراهيم نام كمسنه مجلس شرع شريفده خصوص آتي الذكره عثمان بن محمد نام كمسنه جانبندن حمزه بن ابراهيم و الحاج الياس بن علي و خليل بن حسن شهادتلريله وكالتى ثابته اولان اشبو حامل كتاب محمد بن احمد محضرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم سليمان نام كمسنه دن اون بيک اقجه يه فاطمه نام بر جاريه اشترا ايليوب جاريۀ مزبوره نک دركنه مرقوم عثمان كفيل اولمشيدي بعده ذكر اولنان جاريۀ محميۀ استانبولده بيع ايلدكده بلغراد نام قصبه دن اولوب حرة الاصل اولدوغن شهود عدول ايله اثبات ايلمكين حريتنه حكم اولنمغين مبلغ مرقومي مذكور عثماندن كفالتى حسبيله دعوي و طلب ايلمش ايدم حالا ذكر اولان اون بيک اقجۀ وكيلى مرقوم محمد يدندن بالتمام والكمال قبض و استيفا ايلدم سالف الذكر اولان اون بيک اقجه دن مزبورعثمان ذمتنده باقي بر اقجه و بر حبه حقم قالميوب جمله سين وكيلى اولان مسفور محمد يدندن آلوب حقلشدوم وخصوص مسطوره متعلق دعوي و طلبدن مرقوم عثمانک ذمتن بالكليه ابراء عام و اسقاط تام ايله ابرا و اسقاط ايلدم شويله من بعد مارّ الذكر اولان خصوصه متعلق دعوي وخصومت ايدرسم و يا ايتدرر ايسم لدي الحكام الكرام و عند الولاة الفخام استماع اولنميه ديو اقرار و اعتراف ايلدكده، وكيل مذكور محمد وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب، ماهو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [بيع جاريه، كفالت و ابراء]

شهود: ولي بيک ابن عوض، حسن دده بن عوض، حمزه بن ابراهيم، عمر بن عوض، اورج بن احمد، رسول بن احمد، محمود بن يوسف.

261. **يوم الخميس 24 شعبان كيچ شباط**

محروسۀ بروسه ده واقع مرجان زاده وقفنه بالفعل متولي اولان نصوح بن ابراهيم مجلس شرع شريفده اشبو حامل كتاب قدوة الاعيان ميرشاه بن علي محضرنده تقرير مرام ايدوب وقف مزبوردن طوز بازارنده واقع بر طرفي وزير خاني ايله و بر جانبي طريق عامله و بر جانبي وقف مرقوم ايله و بر طرفي بهرام ملكيله محدود و ممتاز بر باب قهوه خانۀ خرابه مشرف اولماغيله كمسنه طالب اوليوب حالا مشار اليه ميرشاه ..... اوزره طالب اولوب مرقومه قهوه خانۀ و اكا متصل و ملاصق ايكي باب اوده ايله و ذكر اولنان اوده لردن خارج سكز ايق ير مزبوران اوده لره ضميمه و الحاق ايله تاريخ كتابدن ماه بماه طقسان اقجه اجرت ايله مومي اليه مير شاهه اجاره يه ويروب تعامل شرع اوزره وقف مرقوم ايچون بيک بشيوز نقد فضي رايج الوقت اقجه اجرة معجله سين آلوب و قبض و استيفا ايلدم و مستاءجر مشار اليهه ذكر اولان قهوه خانۀ و اوده لري تسليم ايلدم مشار اليه مير شاه داخي منوال مشروح استيجار و قبول ايلدي مادامكه ماه بماه اجارۀ معينه سن وقف مرقومه ادا ايليه مزبوره كمسنه مانع اوليه ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم مير شاه وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع غب الطلب كتب و تحرير اولندي. [اجاره]

شهود: احمد بن على، مصطفى بن بيرام، محمد بن على، محمد بن صنابى ، محمد بن محمد.

262. اقر الحاج محمد بن موسي من محلة بزجي زاده بمدينة بروسة المحروسة بانه قد باع من حامل هذا الكتاب مصطفى بن محمد وهو اشتري منه بماله للاستغلال ما هو له وملكه وتحت تصرفه وذلک جميع الكائن بمحلة مجلدي بالمحروسة المسفورة الحاوي على خمسة بيوت علوا وسفلا وفرن وماءجار في الموضعيين واصطبل واشجار مثمرة المحدود بملک الحاج مصطفى وبملک سعدي وبملک محمد بن قاسم وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود والمنافع وكافة المرافق والتوابع بثمن معين مقبوض قدره ونصابه عشرة آلاف درهم فضي رايج في جميع الاقطار نافذ في كل البلاد والامصار بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين ثم استاءجره منه وهو آجره اياه غب رعاية ما وجب رعايته في عقد الاجارة من تاريخه بذيله الي عام تام باجرة معينة قدرها في تلک المدة الف درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صريحين مرعيين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المقر له المرقوم وجاها وشفاها وكفل الحاج محمد بن بالي من محلة بزجي اوغلى المزبورة بدرک المبيع المزبور والاجرة المسطورة كفالة صحيحة شرعية حاوية علي الامر والقبول من الطرفين جري ذلک وحرر في التاريخ المزبور. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: محمد بن قاسم، الحاج مصطفي النجار، محمد بن علي، ابراهيم بن على، محمد بن عبد الله.

263. قره حصار صاحب نام قصبه ساكنلرندن قورد بن نبي محروسۀ بروسه ده واقع مرحوم محمود پاشا خاننک مستاءجري فخر السادات السيد خليل محضرنده تقرير دعوي ايدوب بوندن اقدم مشار اليه السيد خليلدن صاري سقاللو روسي الاصل پرويز بن عبد الله نام غلامي سكز بيک اقجه يه اشترا ايلمش ايدم حالا ذكر اولنان قول منوغات قضاسنه تابع حومه نام قريه ده وفات ايدن الحاج الياس بن علي نام متوفانک حمزه نام صغيرنه باباسي مرحوم مرقومدن ارث شرعله انتقال ايليوب تحت تصرفنده ايكن كوسه يوسف نام سپاهي عبد مزبوري فضولي بيع ايلدي ديو صغير مرقومک وصيسي اولان رستم چلبي ابن مصطفى نام كمسنه بندن دعوي و طلب ايلدكده شهود عدول ايله اثبات ايلمكين قضاء مزبورده بالفعل نائب الشرع اولان مولانا احمد بن مصطفى غلام مسطوري صغير مسفوره حكم ايلدي ايله اولسه سالف الذكر اولان سكز بيک اقجه ثمنى مسفور السيد خليلدن طلب ايدرم سوال اولنسون ديدكده غب السوال في الواقع مار الذكر اولان غلامي مرقوم قورده سكزبيک اقجه يه بن بيع ايلدوم لكن صغير مزبورک اولوب مسفور سپاهي فضولي بيع ايلدوكى ثابت وظاهر اولماغيله صغير مذكوره حكم اولندغي معلوم دكلدر ديو انكاريله جواب ويريجک عقيب الاستشهاد مدعي مزبور مولانا احمد امضاسيله ممضى وثمان والف جمادي الآخر اواسطيله مورخه بر حجة شرعية ابراز ايليوب نظر اولندقده تقريرنه مطابق و مقالنه موافق مسطور و مقيد مزبور السيد خليل اولوب مضمونن منكر اوليجق ذيلنده اسملري مسطور اولان مسلمانلردن فخر قضاة المسلمين مولانا احمد چلبي افندي ابن احمد و مصطفى بن احمد مضمونه اداء شهادت ايلدكلرنده غب التعديل والتزكية حيز قبوله واقع اولوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [البيع المطلق و البيع الفضولي]

شهود: محمود بن يوسف، محمد بن عبد الله، حسن بيک الراجل، محمود بن يحي و غيرهم.

24B

264. سليمه بنت محمد نام خاتون جانبندن خصوص آتي البيانه سليمان بن مصطفى و عبد الغفار ابن الحاج ولدان شهادتلريله ثابته اولان الحاج ابراهيم بن بيرام نام كمسنه مزبوره سليمه نک سابقا زوجى اولان نور الله بن محمود محضرنده تقرير دعوي ايدوب مرقوم نور الله مسفوره سليمه يه طلاق ويردكي اجلدن نفقهٔ عدتى و سرور نام صغيره قزي ايچون سبع والف شوالنک سكزنجى كونندن يومى دوردر نفقه تقدير ايتدروب مزبوره نک نفقهٔ مفروضه سن و بش بيک اقجه محرن وكالتم حسبيله طلب ايدرم سوال اولنسون ديدكده غب السؤال في الواقع مزبوره يه طلاق ويردم بش بيک اقجه محرندن بيک اقجه سن هبهٔ صحيحه شرعية ايله بكا هبه ايلدي باقي دورت بيک اقجه محري واردر نفقه تقدير ايتدردكي معلوم دكلدر ديو جواب ويردكده وكيل مذكور بر حجة شرعية ابراز ايليوب نظر اولندقده تقريرنه موافق تاريخ مرقومدن ايكيسنه يومي سكز اقجه نفقه تقدير اولندوغي مسطور ومقيد اولوب ما هو الواقع غب الطلب كتب و تحرير اولندي. [نفقه و وكالت]

شهود: محمود بن يحي، مصطفى بن يوسف، محمود بن يوسف، حسن بيک الراجل.

265. اقر الحاج علي بن حسن بانه قد باع من حامل هذا الكتاب قنصو بن عبد الله وهو اشتري منه بماله لنفسه ما هو المنتظم في سلک ملكه والمنخرط في سمط تصرفه وذلک جميع المنزل الكائن في محلة عربلر بمدينة بروسة المحروسة المشتمل علي بيتين سفليين وغرفة وصفة وفرن وماء جار واشجار مثمرة وغيرها المنتهى حدوده الي ملک الحاج ولي والي ملک سليمان والي الطريق العام والخاص من الطرفين بجملة الحدود والمرافق وكافة الحقوق والطرائق بثمن معين مقبوض قدره ستة عشر الف درهم فضي رايج في كل الديار نافذ في جميع الامصار والاقطار بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين محتويين علي الايجاب والقبول من الجانبين اقرارا صحيحا مرعيا مصدقا من قبل المشتري المشاراليه وجاها وشفاها. [البيع البات]

شهود: علي بن احمد، الحاج علي بن احمد، الحاج محمد بن حضر، الحاج ابراهيم بن الحاج بيرام، مصطفى بن رجب، الحاج محمد مصطفى، زنبل بن سفر وغيرهم.

266. اقر الحاج علي بن حسن بان عليه وفي ذمته لوقف الحاج ابراهيم بمعاملة حامل هذا الكتاب مولانا علي خليفه ابن احمد القائم مقام المتولي علي الوقف المرقوم مبلغا قدره الفا درهم ومائتا درهم فضي رايج بين الانام متداول عند الخواص والعوام الفا درهم منه من القرض الشرعي والباقي وهو مائتا درهم من ثمن المتاع المشتري المقبوض مؤجلا عليه غير القرض من غرة رجب الفرد الي عام تام اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل علي المومي اليه وجاها وشفاها. [القرض الشرعي والدين]

شهود: الحاج محمد بن احمد، خليل بن شعبان، ايوب بن احمد، كون طوغدي، محمد بن مصطفى، ابراهيم بن محمد.

267. **يوم الاحـــــــــــــــد 27 شعبان 2 مارت**

اقرت المراءة المدعوة رحيمة بنت علي من محلة كفن اكنه سي من محلات مدينة بروسة المحروسة بانها قد خالعت مع حامل هذا الكتاب فخر الاقران يونس بن محمد الثابت وكالته بالخلع والابراء الآتي بيانهما بشهادة محمد بن موسي محلة زعفرانلق بالمدينة المرقومة ومصطفي بن جعفر عن قبل مفخر الاماثل شعبان بيک الراجل وهو زوج المراءة المسطورة وهو خالع معها بحكم وكالته المحكية علي مهرها المعقود عليه نكاحها قدره سبعة آلاف درهم وعلي نفقة عدتها وعلي جميع الدعاوي والخصومات عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هي مبانة منه فلا تحل له الا بعقد جديد وصداق مستاءنف ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الاخر عن جميع الدعاوي والخصومات والمنازعات عموما خصوصا عن الدعوي المتعلقة بحقوق الزوجية بحيث لو وقعت الدعوي بعد ذلک لم تسمع قطعا ولم تقبل جدا اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل الوكيل المذكور وجاها وشفاها. [الوكالة فى الخلع والخلع]

شهود: السيد محمد ابن السيد حسن، الحاج احمد بن ابراهيم، مصطفى بن حسن، خواجه سيدي بن عوض، يوشع بن مصطفى الامام.

268. اقر الذمي المدعو قسطنطين ولد اتنوس من محلة قيا باشى بمدينة بروسة المحروسة بان عليه وفي ذمته لحامل هذا الكتاب فخر الاقران محمد بيک ابن عبد الله الراجل مبلغا قدره ستة آلاف درهم ومائتا درهم فضي رايج في الوقت من القرض الشرعي دينا عليه لازم الادا اليه وواجب القضاء عليه اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المقر له المرقوم وجاها وشفاها وكفل بالمبلغ المرقوم انكلينه بنت طومه وهي زوجة الذمي المذكور من المحلة المسفورة كفالة صحيحة شرعية مشتملة علي الامر والقبول من الجانبين تحريرا في التاريخ المسطور. [القرض الشرعي، والدين والكفالة]

شهود: ارسلان بن عبد الله، درويش بيک ابن حسين، محمود بن حمزه، محمد، مصطفى بن محمد، قريستي، طريقسطرى.

269. سلّم الحاكم الموقع اعلاه رفع الله قدره وعلاه بحكم ولايته العامة الصغير المدعو علي بن محمد من قصبة آقكيرمان بولاية روم ايلي الي حامل هذا الكتاب السيد مصطفى ابن السيد محمد عبدي وهو تسلّمه منه للتبني والتربي تسليما وتسلما صحيحين شرعيين ثم فرض وقدر الحاكم المومي اليه لنفقة الصغير المذكور ولكسوته ولساير حوايجه المهمة كل يوم من تاريخه بذيله ثلثة دراهم فضية رايجة في الوقت علي كل من يكون له حق الطلب واذن ان يصرف المبلغ المفروض من ماله فرضا واذنا صحيحين شرعيين جري ذلک. [تسليم الصغير و تعيين نفقته من جانب القاضي]

شهود الحال: محمد بن عبد الله، محمود بن يوسف، بكر بن يحي، مصطفى بن محمد، حسن بيک الراجل.

25A

270. اقرت المراءة المدعوة عايشه بنت مصطفى من محلة اورته بازارجق ببروسة المحروسة مع زوجها حامل هذا الكتاب پياله بن عبد الله الخياط وهو خالع معها علي مهرها المعقود عليه نكاحها قدره اثنا عشر الف

درهم وعلي نفقة عدتها وعلي ان يسكن ولده الصغير المدعو محمد معه وعلي جميع الدعاوي عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هي مبانة منه فلاتحل له الا بعقد جديد وصداق مستاءنف ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الآخر عن جميع الدعاوي والمنازعات عموما خصوصا عن كل الدعوي المتعلقة بحقوق الزوجية ابراء عاما قاطعا للنزاع ورافعا للخصومة اقرارا صريحا مرعيا من قبل الزوج المزبور وجاها وشفاها تحريرا في التاريخ المرقوم. [المخالعة]

شهود: محمد بن عبد الله، محمود بن يوسف، الحاج ابراهيم بن مصطفى، مصطفى بن محمد، محمد بن حسين وغيرهم.

271. مارونه بنت بالي نام مرد ذميه نک لاب وام قرنداشلري قسطنطين وطرديش و اصلان و قز قرنداشي صلتان مزبوره مارونه نک زوجي اولان اشبو حامل كتاب اصلان ولد پنايوت نام ذمي محضرنده تقرير مرام ايلديلر كه مرقومه مارونه نک مزبور اصلان اون ايكي بيک اقجه مخلفاتن قبض و ضبط ايليوب ذكر اولنان مخلفاتدن علي ما فرض الله حصۀ شرعيه مز طلب ايدرز سؤال اولنسون ديدكلرنده بالمواجهه مسفور اصلانه سوال اولندقده في الواقع مزبورلر مسطوره مارونه نک لاب و ام قرنداشلري اولوب اون ايكي بيک اقجه متروكاتن قبض و حفظ ايلدم مرد مزبوره نک صلتان نام صغيره قزي وار حصه لري بر منهج شرعي تعيين و توزيع اولنسون ديو جواب ويردكده مبلغ مرقومدن التى بيک اقجه سن صغيرۀ مرقومه صلتانه نصف حصه و ربعى اولان اوج بيک اقجه سن زوجي مذكور اصلانه و باقي قلان اوج بيک اقجه سن مزبورلر حصه تعيين اولندقدنصكره صغيرۀ مرقومه صلتانک ذكر اولنان آلتى بيک اقجه حصۀ شرعيه سن قبض و صيانت و ضبط و حمايت ايچون بر وصي لازم و امر مهم اولمغين باباسي مرقوم اصلان مزبوره يه قبل شرع شريفدن وصي نصب اولنوب مسفور اصلان داخي وصايه مذكورۀ بالمواجهه قبول و اداسن التزام ايلدكده هما نام خاتون وصى مزبور اوزرينه ناظره نصب اولنوب و مزبوره داخي قبول ايليوب ما وقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [ميراث و وصايت]

شهود: محمد بن عبد الله، ارسلان بن عبد الله، محمد بن حسين، محمود بن يوسف، حسن بيک ابن عبد الله الراجل.

272. **يوم الاثنـــــــــين 28 شعبان**

مصطفى بن يوسف نام متوفانک لاب و ام قرنداشى اولوب آقسكى قضاسندن محمد نام كمسنه كندي طرفندن اصالة و والده سى عايشدن وكالة خصوص اتى يه شرعا وكالتى ثابته اولدقدنصكره اشبو حامل كتاب پياله بن عبد الله محضرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم مسفور قرنداشم مصطفى حال حيوتنده مرقوم پياله يه علي طريق المضاربه تام الوزن والعيار قرق سكه دينار ويرمش ايدي مرحوم مرقومک وراثتى بزه منحصره اولمغين حالا ذكر اولنان قرق سكه آلتوني وراثتم حسبيله مذكور پياله يدندن بالتمام والكمال آلوب قبض و استيفا ايلدم باقي ذمتنده بر اقجه و حبه قالميوب جمله سين آلوب حقلشدم خصوص مذكوره متعلق دعوي و طلبدن مزبور پياله نک ذمتن ابرا و اسقاط ايلدک ديو اصالة و وكالة اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم پياله وجاها و شفاها

تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندي تحريرا في التاريخ المذكور. [الدين بواسطة المضاربة والوكالة]

شهود: فخر المدرسين مولانا عبدي افندي، مولانا مصلح الدين بن عبد السلام، على خواجه ابن احمد، ابراهيم چلبي ابن الحاج محمد، الحاج مصطفى بن احمد، مصطفى بيک ابن عبد الله، محمد بن مصطفى، حسن بيک الراجل، محمد بن حسين، محمد الشهير بطره جى(؟) بن عبد السلام.

273. فاطمه بنت قورد نام خاتون مجلس شرع شريفده دباغلر طائفه سندن اشبو حامل كتاب خليل بن علي محضرنده تقرير مرام ايدوب بابام مرحوم مرقوم قوردن ارثله انتقال ايليوب محروسهٔ بروسه ده دباغلر چارشوسنده واقع بر طرفي الحاج نبي دكانيله و بر جانبي يوسف نام كمسنه دكانيله و بر طرفي طريق عام ايله و بر جانبي نهر ايله محدود و ممتاز بر باب دباغ دكاننک اوج حصه سندن تحت تصرفمده اولان بر باب حصهٔ شايعه مي عامهٔ توابعي و كافهٔ مرافق و منافعي ايله و قرق عدد دري حصهٔ معينه سيله و ايچنده واقع نصف حصه منكنه سيله و نصف قزغان و ساير اورتامزده معلوم آلات و اسبابدن نصف حصه ايله مرقوم خليله عامهٔ حقوق و منافعي و كافهٔ مرافق و توابعي ايله صفقهٔ واحده ايله مذكور خليله ايجاب و قبولي مشتمل بيع بات ايله بش بيک فضي رايج الوقت نقد اقجه يه بيع ايدوب قبض ثمن و تسليم مبيع ايلدم ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقرهٔ مرقومه نک وجه مشروح اوزره جاري اولان كلامن مقر له مرقوم خليل وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [بيع بات]

شهود: السيد محمود ابن السيد مصطفى، السيد اسمعيل ابن السيد طورمش، بيرام بن دمور، ولي دده بن علي، السيد مصطفى ابن السيد ولي، السيد موسى بن علي.

274. مرحوم مراد خان عليه الرحمة والغفران محله سى ساكنلرندن احمد بن عبدي، اشبو حاملة الكتاب زوجه سي پيمانه بنت عبد الله نام خاتون محضرنده تقرير مرام ايدوب خاتونم مزبوره پيمانه يه دورت عدد دوشک و يدي يصدق و ايكي يورغان و ايكي مندر و دورت تنجره و دورت عدد صحن و بر دمورسني و ايكي كيم و بر ياشل بغدادي قفيان و ساير اورتامزده معلوم اسباب و اثقال تماسندن لازم الادا و واجب القضا التي بيک اقجه دينم وار ديو بالطوع والرضا اقرار و اعتراف ايلدكده مقر مرقومک وجه مشروح اوزره جاري اولان كلامن مقر لها مرقومه پيمانه وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب. [دين]

شهود: محمد بن جعفر، مى الامام بمسجد بحري دده، بكر بن يحي، ارسلان بن عبد.

275. يوم الاربعـــــا ســـلخ شـــعبان

اقر الرجل المدعو قاسم بن قاسم من محلة علاء الدينجک من محلات بروسة المحروسة، بانه قد كاتب عبده و مملوكه حامل هذا الكتاب يوسف بن عبد الله الامرد النشاب الاصغر الافرق الاشهل وفي يده اليمنى

اثر الجرح وفي وجهه آثار الجدري الروسي الاصل من تاريخه بذيله علي خدمة اربع سنين وهو قبل الكتابة المذكورة وجاها وشفاها فمتي ادّي الخدمة المرقومة تامة كاملة يصير هو حرا كساير الاحرار الاصليين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا منه وجاها وشفاها. [مكاتبة العبد]

شهود: مصطفى بن قاسم، احمد بن محمد، محمد بن محمود، محمود بن يحي، رسول بن احمد، محمد بن عبد الله، محمود بن يوسف.

25B

276. محروسۀ بروسه ده واقع بلغارلر محله سندن منول ولد كيرقور نام ذمي طرفندن خصوص آتي البيانه حسين بن عبد الله و درويش بن عبد الله نام كمسنه لر شهادتلريله وكالتى ثابته اولان حسن بن مراد مرقوم منولک زوجه سي اولان اشبو حاملة الكتاب صافينه بنت تدوري نام ذميه محضرنده بالوكالة اقرار صحيح شرعي و اعتراف صريح مرعي ايدوب مزبور منول روم ايلي ولايتنده سيروز نام قصبه دن محروسۀ مسفوره يه كلوب مزبوره صفينۀ تزويج ايلمشدر حالا ساكن اولدوغي منزلده اولان اسباب و اثقال و امتعه و اقمشه و منزل مزبور و ساير املاک و اموال و يورغان و دوشک و يصدق و ساير اورتالرنده معلوم اولان اسباب قليل و كثير و نقير و قطمير هر نه ايسه جمله سى مذكوره صافينه نكدر بوجه من الوجوه ذكر اولنان اسباب و اثقالده حقم اوليوب جمله سي زوجتم مرقومه صافينه نكدر ديدي ديو وكالة اقرار و اعتراف ايلدكده مقر لها مرقومه صافينه وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب اولندي. [وكالت و اسباب منزل بعد التزويج]

شهود: مراد بن محمد دده الامام، مصطفى بن اسكندر، قدري بن محمد، محمود بن عبد الله، محمود بن عبد الله.

277. محروسۀ بروسه ده احمد پاشا محله سندن علي ابن الحاج، بيرام نام كمسنه طرفندن خصوص آتي الذكره ابراهيم بن يوسف و عثمان دده بن احمد نام كمسنه لر شهادتلريله وكالتي ثابته اولان علي بن موسي مجلس شرع شريفده موكل مذكور علي نک قزي اولان امتهاني نام خاتون جانبندن خصوص آتي البيانه وكيل اولوب وكالتي شرعا ثابته اولان زوجي علي بن سيدي محضرنده تقرير مرام ايدوب محلۀ مرقومه ده واقع بر بيت سفلي و بر فرني و بر مقدار باغچۀ و مشترک صو قيوسني و مشترک قيويي و اشجار مثمرۀ و غير مثمرۀ مشتمل اولوب بر جانبي طريق خاص ايله و بر طرفي عايشه بنت قره كوز ملكى ايله و بر جانبي علي خواجه و مراد بن عوض ملكلريله و موكل مذكور ملكنده واقع بر ..... اغاجى ايله محدود و ممتاز هر سنه قرق بش اقجه مقاطعه سي اولان منزلي مرحومه زمانه بنت يوسف نام خاتوندن قزي مرقومه امتهاني يه ارث شرعله انتقال ايليوب مزبوره امتهاني نک ملک موروثدر بوجه من الوجوه حقم و علاقم يوقدر قزم مرقومه امتهاني نک ملک صريحدر ديدي ديو بالوكالة اقرار و اعتراف ايلدكدنصكرده وكيل مزبور تقرير مرام ايلدي لر كه و دخي منزل مسفوره متصل بر او و بر صفة موكلم مذكور علي نک ملک صريحي اولوب قزي مذكوره امتهاني يه هبۀ صحيحۀ شرعيه ايله هبه

ايليوب مزبوره امتهاني يه تسليم اولداخي قبض و تسلم ايلدي ديو وكالة اقرار و اعتراف ايلدكده وكيل مرقوم علي بن سيدي وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [وكالت، ميراث و هبه]

شهود: محمد بن ابراهيم، محمد بن احمد، محمد بن عيسى، اسحق بن علي الامام، يوسف بن عوض، حسين چلبي بن يوسف.

278. اقر الرجل المدعو علي بن موسي الوكيل بالاقرار بالاعتاق والتحرير الآتي بيانهما عن قبل علي ابن الحاج بيرام محلة احمد پاشا بمدينة بروسة حميت عن الضرّاء والباءسا الثابت وكالته عنه بشهادة ابراهيم بن موسي وعثمان دده بن احمد وعلي بن سيدي بان موكله المذكور قد اعتق وحرر عبده ومملوكه حامل هذا الكتاب حسن بن عبد الوهاب الاوسط الاشهل الافرق وفي يده اليسري آثار الكي الجركسي الاصل حسبة لله الملك الغفار وحسنة لروح رسوله المختار عليه افضل الصلوات واكمل التحيات ما دار الفلك الدوار اعتاقا وتحريرا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا فصار حرا كساير الاحرار الاصليين له ما لهم وعليه ما عليهم ولم يبق لاحد عليه حق سوي حق الولاء الثابت للموالي علي العتقاء. [الوكالة بالاقرار بالاعتاق والتحرير]

شهود: المذكورون

279. اقرّ الاخوة المدعوون موصي الكبير البالغ وابرهام واصلان الاعمي المقران ببلوغهما مع تحمل سنهما وهم اولاد ايساق ولد ابرهام اليهودي بانهم قد باعوا من حامل هذا الكتاب ابرهام ولد موصي اليهودي وهو اشتري منهم بماله لنفسه ما هو المنتقل اليهم بالارث الشرعي من ابيهم ايساق المسفور وذلك جميع المنزل الكائن بمحلة قوري چشمه بمدينة بروسة المحروسة المشتمل علي ثلثة بيوت سفليات وثلثة بيوت علوية وحجرة وغرفة وعلي غرفة اخري غير مسقفة وست صفف وماء جار وفرن في مواضع ثلثة ومرتفق ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغير مثمرة المحدود بحصن المدينة المرقومة قبلة وشرقا بملك ياسف ولد ياغوب وشمالا بملك ايساق ولد موصي وغربا بملك داويد ولد ابرهام بجملة الحدود والمنافع وكافة المرافق والتوابع بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ونصابه تسعة واربعون الف درهم فضي رايج في كل الديار نافذ في جميع الاقطار والامصار بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين حاويين علي الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشتري المسطور وجاها وشفاها وكفل بدرك المبيع المزبور كل واحد منهم وكفل ايضا بدركه موصي ولد يحيا من جماعة كتّال كروز كفالة صحيحة حاوية على الامر والقبول. [البيع البات والكفالة]

شهود: الحاج محمد بن احمد، الحاج سفر بن علي، مصطفى بن سليمان، الحاج ابراهيم ابن الحاج مصطفى، الحاج حيدر بن عبد الله، الحاج مصطفى بن عبد الله، ياغوب ولد ياصف، ياصف ولد ابرهام، ياصف ولد رفايل، ابرهام ولد اصلان، ياصف ولد موصي وغيرهم.

280. اقرت المراءة المدعوة خديجة بنت حسين بانه قد باعت من حامل هذا الكتاب خليل بن احمد وهو اشتري منها بماله لنفسه ما هو لها وملكها وتحت تصرفها وذلک جميع المنزل الواقع في محلة زندان قپوسي بمدينة بروسة المحروسة الحاوي علي بيت سفلي وغرفة واصطبل وكنيف المحدود بملک محمد بن عبد الله القصاب وبوقف افضل زاده وبالطريق العام من الطرفين ومقاطعة ارضه في كل سنة ستة وثلثون درهما بجملة الحدود والمنافع وكافة المرافق والتوابع بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره عشر الف دهم فضي رايج في الوقت بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار اليه وجاها وشفاها. [البيع البات]

شهود: مرتضى خليفه ابن علاء الدين الامام، علي خليفه ابن بالي المؤذن، صالح چلبي ابن محمد، الحاج مصطفى بن مصطفى الخفاف، محمد بن محمد، محمد بن محمود، نصوح بن يوسف.

26A

281. **يوم الجمعـــــــــــــــــــــــة غرّة غرّا شهر رمضان المبارک اللّهم اجعله لنا مبارکا والحمد لله رب العالمين**

محروسۀ بروسه ده کوکردلو محله سندن فاطمه بنت شعبان نام خاتون حسين بن حسن و يوسف بن عبد الله و عيسى بن يوسف نام کمسنه لر محضرلرنده تقرير دعوي ايدوب بوندن اقدم محلّۀ مزبوره ده واقع منزلدن بر قطني زيين و بر تنجره و بر سياه قوته و بر عرقيه و بر تمان و بر مختم ياشل اخذ و سرقه اولندي مزبورلردن ظن ايدرم سوال اولنسون ديدکده غب السوال خصوص مذکوردن بي خبرز ديو جمله سي انکار ايله جواب ويردکلرندنصکره مرقومه فاطمه طلبيله مزبورلر بري برينک نفسنه و حين طلبده احضارنه کفيل اولدقلري بالطلب کتب و تحرير اولندي. [سرقت و کفالت]

شهود: محمود بن يحي، حسن بن احمد، فرهاد بن عبد الله، احمد بن عبد الله، حسن بيک الراجل، محمود بن يوسف.

282. خان زاده سلطان وقفنه جابي و قايم مقام متولي اولان محمود چلبي ابن احمد و کاتبی الحاج نصوح ابن الحاج قبّا مجلس شرع شريفده اشبو حاملة الکتاب امينه بنت عبد الله محضرنده تقرير کلام ايدوب ديديلر که وقف مرقومدن کوکردلي ديمکله معروف لدي الاهالي معلوم الحدود نسوانه مخصوص حمامي تاريخ کتاب ماه رمضانلنک غره سندن يومي اوتوز بر اقجه اجرت ايله و ماه بماه حقلشمق اوزره مزبوره امينه يه بر بيل تمامنه اجاره يه ويرب مزبوره فاطمه منوال مشروح اوزره استيجار و قبول ايلدي ديدکلرنده مذکوره امينه مزبورلرک کلامن وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب کتب و تحرير اولندي. [اجاره]

شهود: احمد بن عبد الله، رجب بن حمزه، حسين بن احمد، مصطفى بن محمد، محمود بن يوسف.

ابتـــداء نيـابة مولانا و من كلّ الوجـوه اولانا فتـح الله چلبى افنـــــدي بن المرحوم محمّـــــــــد دام عـــزه وعـــلاه ونال ما يتمنّـــاه في اولاه واخـراه وذلـک في يـــوم السّـــبت ثـــاني شـــــــهر رمضـــان المبـــارک المنتظم فـي ســلک شـــهور ســـــنة ثمـــان والف.

283. اقر واعترف الرجل المدعو علي بن عبد الله بان عليه وفي ذمته لحامل هذا الكتاب قدوة الاماثل والاقران همت چاوش ابن محمود مبلغا قدره ونصابه ستة آلاف درهم وستمائة درهم فضي رايج في جميع الديار متداول في كل البلاد والامصار من القرض الشرعي دينا لازم الاداء اليه وواجب القضاء عليه اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المقر له المرقوم وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر في اليوم الثاني من رمضان المبارک لسنة ثمان و الف. [القرض الشرعي]

شهود الحال: قدوة الاعيان عثمان چاوش ابن عوض زيد قدره، الحاج علي ابن محمد، الحاج علي بن ولي، الحاج همت بن اسمعيل، محمود بن حمزه، حسين بيک ابن الحاج احمد، محمد چلبي بن امر الله، حسين بيک بن عبد الله الراجل، مصطفى بن يوسف، حسين بن عيسى.

284. اقر الرجل المدعو قاسم بن مصطفى بان عليه وفي ذمته لحامل هذا الكتاب علي بن عبد الله مبلغا قدره ونصابه تسعة آلاف درهم وستمائة درهم فضي رايج في جميع الديار نافذ في كل البلاد والامصار من القرض الشرعي دينا عليه لازم الاداء وواجب القضاء عليه اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المقر له المرقوم وجاها وشفاها جري ذلک وحرر. [القرض الشرعي]

شهود: السابقون

285. خان زاده سلطان وقفنه جابي و قايم مقام متولي اولان محمود چلبي ابن احمد و كاتبى الحاج نصوح ابن الحاج قبا مجلس شرع شريفده اشبو حاملة الكتاب راضيه بنت رضوان نام خاتون محضرنده تقرير مرام ايلدكده وقف مرقومدن كوكردلى ديمكله معروف لدى الاهالي معلوم الحدود نسوانه مخصوص حمام مزبوره راضيه نک يومى اوتوز اقجه اجرت تحت اجاره سنده ايكن امينه بنت عبد الله نام خاتون بر اقجه زياد ايله طالبه و راغبه اولمغين مرقومه امينه يه اجاره يه ويرمش ايدک حالا مذكوره راضيه داخي يومى اوتوز بر اقجه ايله قبول ايدوب استيجار ايلمكين ذكر اولنان حمامى تاريخ كتابدن يومى اوتوز بر اقجه اجرت ايله و ماه بماه حقلشمق اوزره مسفوره راضيه يه بر ييل تمامنه اجاره ويروب مرقومه داخى منوال مشروح اوزره قبول ايلدى ديو اقرار و اعتراف ايلدكلرنده مذكوره راضيه مزبورلرک كلامن وجاها وشفاها تصديق و تحقيق ايلدكدنصكره كوكردلى محله سندن ابراهيم بن عبد الله و رجب بن نسيمى نام كمسنه لر اجرت مرقومه يه امر و قبولى حاويه كفالت ايله كفيل اولوب ما وقع بالطلب كتب اولندي. [اجاره و كفالت]

شهود: مصطفى بن الحاج سنان، حسين بن عيسى، حسين بن .....، .....

286. ابرادي قضاسندن الحاج مصطفى بن يوسف نام كمسنه مجلس شرع شريفده اشبو حامل كتاب شعبان بن عبدى محضرنده تقرير مرام ايدوب قضاء مزبور مضافاتندن پركلن نام قريه ده واقع بر جانبي خليل نام كمسنه چفتلكى ايله و بر جانبي الحاج ابراهيم تارلاسيله و بر طرفي عرب اولدكي نام موضع ايله و الحاج خليل تارلاسيله و بر طرفي بوجق كدكي ديمكله معروف موضع ايله محدود و ممتاز اولوب اينبكى اوجاغي ديمكله مشهور چفتلكدن تحت تصرفده اولان حصۀ شايعه مک حق تصرفن و قرارين ايچنده واقع اشجار مثمره سيله و دخي اكا متصل ايكى جانبي عوض نام كمسنه ملكى ايله و بر طرفي ارسلان ملكيله و بر جانبي حسين ملكيله محدود تحت تصرفده اولان بر قطعه ارض خاليه نک حق تصرفن صاحب ارض معرفتيله مومي اليه شعبانه تفويض ايليوب مقابلۀ تفويضمده مرقوم شعبانک يدندن بر قبضه مجهول العدد فلس ايله يدي بيک نقد رايج الوقت اقجه سن الوب قبض و استيفا ايلدم ذكر اولنان چفتلكدن نصف حصۀ شايعه مي و ارض مرقومۀ مزبوره تسليم ايلدم ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم شعبان وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندى. [تصرف حقنک تفويض ايلمک]

شهود الحال: پير قدم بن عوض، الحاج مصطفى ابن الحاج علي، السيد عبد الرحمن ابن السيد محمد، الحاج محمود بن سيدي، الحاج علي بن حسين.

287. اقرت المراءة المدعوة ياسمين بنت عبد الله بانها قد باعت من حامل هذا الكتاب فتح الله ابن الحاج علي القايم مقام المتولي علي وقف المرحوم خواجه شجاع وهو اشتري منها بمال الوقف المرقوم للاستغلال ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة منلا فناري عليه رحمة الملک الباري في داخل الحصن بمدينة بروسة المحروسة الحاوي علي بيتين سفليين وغرفة وماء جار واشجار مثمرة المنتهى حدوده الي ملک الرجل المدعو عبدي والي ملک مصطفى والي الطريق العام والي ملک المراءة المدعوة كريمه بجملة الحدود والتوابع وكافة الحقوق والمنافع بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره الف درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا واشتراء صحيحين شرعيين ثم استأجرته منه وهو آجره اياها بعد التخلية والتقابض من غرة شهر رمضان المبارک لسنة تاريخه بذيله الي سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة مائة درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبله وجاها وشفاها. [البيع بالإستغلال]

شهود: عبد الغنى، درويش بن احمد، محمد بن مراد،محمد المحضر فى ناحية كتنه.

288. قورد بن عبد الله نام كمسنه مجلس شرع شريفده اشبو حامل كتاب الحاج محمد ابن الحاج محمود محضرنده تقرير كلام ايدوب محروسۀ بروسه ده عزب بيک محله سنده واقع ماء جارى و اشجار مثمره مشتمل اولوب ايكي طرفي طريق عامله و بر جانبى تاوقجى زاده ديمكله معروف محمد نام كمسنه ملكيله و بر جانبي محلۀ مرقومه مسجدي ايله محدود و ممتاز تحت تصرفده اولان بر قطعه ارض خاليۀ هر سنه آلتى اقجه مقاطعه سيله

مسفور الحاج محمده رايج الوقت اقجه يه بيع ايليوب قبض ثمن و تسليم مبيع ايلدم ديو اقرار ايلدكده مقر له المرقوم الحاج محمد وجاها و شفاها تصديق و تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندي. [بيع مطلق]

شهود: حسن بن عبد الله، السيد نبى، حسين، ابراهيم بن مصطفى، حسين بن حسن، فخر الاقران حسن بيک، مصطفى بن محمد، حسين بن على.

289. محروسه بروسه ذقيقان جامع وقفنه قايم مقام متولى اولان فخر السادات السيد محمد ابن السيد مصطفى نام كمسنه مجلس شرع شريفده و محفل دين منيفده اشبو حامل الكتاب الحاج پيرى بن قيا نام كمسنه محضرنده تقرير مرام ايدوب وقف مرقومدن محروسه مزبوره قربلاد آتجيلرنام موضعده واقع لدى الاهالى معلوم الحدود باغچهٔ تاريخ كتابدن طقوز ييل تمامنه دک هر سنه دورت يوز اقجه اجرت ايله هر اوج ييلده بر عقد جديد اولوب عقد اولک انتهاسى عقد ثانينک ابتداسى اولمق اوزره عقود متعدده ايله تجديد عقود محتاج اولمق اجارهٔ طويلهٔ تجويز ايدوب فقهاء اولو الباب قوللرى اوزره اجارهٔ طويله معتاده ايله الحاج پيريه ويروب تسليم ايلدم بعد اليوم سال بسال اجارهٔ مقطوعه سن وقف مرقومه ادا ايليوب كيف يشا متصرف اوله ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر مزبورک وجه مشروح اوزره صادر اولان كلامن مستاءجر مسفور الحاج پيرى وجاها تصديق و تحقيق ايدوب ما وقع بالطلب كتب اولندي. [اجاره طويله]

شهود: محمد چلبى المحضر باشى، مصطفى بن محمد، مصطفى بن يوسف، محمود بن يوسف، حسين بن محمد.

290. حضر بيک و الياس ابنى على كمسنه لر مجلس شرع شريفده اشبو حامل كتاب الحاج پيري بن حسين نام كمسنه مواجهه سنده اقرار و تقرير مرام ايدوب ولايت قرامانده يل ويران نام قصبه توابعندن المسون نام قريه قربنده واقع ايريجک اغاجى نام موضعده بر طرفي دده بيک بن الحاج كلام و بر طرفي يوسف بن عابد و بر طرفي مشتريء مزبور مزرعه لرى و بر طرفي طريق عام ايله محدود اولوب تحت تصرفمزده اولان دورت دونم مزرعه مزک حق تصرفن صاحب ارض معرفتيله مرقوم الحاج پيري يه تفويض ايدوب مقابلهٔ تفويضده يدندن اون بيک ايكيوز اقجه سن اخذ ايتدک بعد اليوم مزرعهٔ مرقومي مسفور پيرى كيف ما يشاء تصرف ايلسون ديدكلرنده مقران مزبورانک اقرار لرينى مرقوم الحاج پيرى بالمواجهه تصديق و بالمشافه تحقيق ايتدكده ما هو الواقع على وقوعه كتب اولنوب يد طالبه وضع اولندي كه وقت حاجتده احتجاج ايدينه تحريرا في اوائل شهر رمضان المبارک من شهور سنة ثمان والف. [حق تصرفن تفويضى]

شهود: صنع الله بن الحاج محمد، حسن بن صارى محمد، محمد بيک بن مصطفى، الحاج حسين بن عيسى، حسين بن على، فضل الله بن الحاج نصوح، عبد الرحمن بن يونس.

27A

291. اقرت المراءة المدعوة عنايت بنت عبد الله من محلة اسحق شاه من محلات بروسة المحروسة بانها قد باعت من حامل هذا الكتاب قدوة الاماثل والاقران علي چاوش بن پيرى المتولي على وقف المرحومة حليمه خاتون وهو اشترى منها بمال الوقف المرقوم للاستغلال ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الكائن بالمحلة المذكورة المشتمل على بيتين سفليين وماء جار المحدود بملک عثمان بن عبد الله من الطرفين وبملک محمود وبالطريق العام بجملة التوابع والطرايق وكافة المنافع والمرافق بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ونصابه خمسة آلاف درهم فضي رايج في جميع الديار نافذ في كل البلاد والامصار بيعا واشتراء صحيحين شرعيين. ثم استأجرت منه وهو آجره اياها بعد التخلية والتقابض من غرة رجب المرجب لسنة تاريخه بذيله الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة خمسمائة درهم مزبور نعته ايجارا و استيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المتولي المومى اليه وجاها وشفاها وكفل بدرک المبيع المذكور واجرته كيوان بن عبد الله وهو زوج البايعة المرقومة كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول من الطرفين جرى ذلک وحرر في اليوم الخامس من رمضان المبارک من شهور سنة ثمان والف. [البيع بالإستغلال والكفالة بدرک المبيع واجرته]

شهود الحال: على چلبى ابن الامام، حسين چلبى ابن رجب، حسين بن بالى، احمد بن طيب، طيب بن طيب، مصطفى بن يونس.

292. اقر واعترف الرجل المدعو بستان بن يوسف من محلة الحاج يعقوب بمدينة بروسة المحروسة بانه قد باع من حامل هذا الكتاب محمود بن عبد الله وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منه وذلک جميع المنزل الكائن بالمحلة المرقومة الحاوي على بيت سفلى وصفة وماء جار ومقاطعة ارضه في كل سنة خمسة وعشرون درهما المحدود بملک محمد وبملک البايع المزبور وبالطريق العام وبملک حسين بجملة الحدود والتوابع وكافة الحقوق والمنافع بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره خمسة الاف درهم وخمسمائة درهم فضي رايج في الديار متداول في كل البلاد والامصار بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلّم من الطرفين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار اليه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر. [البيع البات]

شهود الحال: احمد چلبى ابن الحاج حسين، خليل بن نبي المؤذن، خواجه حسن بن محمد، مصطفى بن رسول، مصطفى بن مى.

293. اقرت المراءة المدعوة كريمه بنت محمد من محلة نعلبند من محلات بروسة المحروسة بانها قد باعت من ابنه حامل هذا الكتاب محمد بن الحاج محمود وهو اشترى منها بمالها لنفسه ما هو لها وملكها وتحت تصرفها الى حين صدور هذا العقد منها وذلک جميع المنزل الكائن بالمحلة المرقومة الحاوي على بيت سفلى وعلى بيت صغير آخر وصفة وسرداب واصطبل وخابية ماء ومقاطعة ارضه في كل سنة ثمانية واربعون درهما المحدود بالطريق العام وبملک مصطفى بن حمزه وبالطريق الخاص بجملة الحدود والتوابع وكافة الحقوق والمنافع بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ستة عشر الف درهم فضي رايج في جميع الديار متداول في كل البلاد والامصار بيعا وابتياعا باتين صحيحين

شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلّم من الطرفين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار اليه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر. [البيع البات]

شهود: احمد بن شعبان، الحاج محمد ابن الحاج محمود.

294. اقر الرجل المدعو ابراهيم چلبى ابن محمد بانه قد باع من حاملة هذا الكتاب رابعه بنت رجب وهي اشترت منه بمالها لنفسها ما هو له وملكه وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منها وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة مقسم بمدينة بروسة المحمية الحاوي على بيت سفلى وصفة وماء جار ومحوطة وكنيف ومقاطعة ارضه في كل سنة خمسة وعشرون درهما المحدود بملک حسين بن من الطرفين وبوقف پاشا چلبى وبالطريق العام بجملة الحدود والتوابع وكافة الحقوق والمنافع بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ونصابه ستة الاف درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلم من الطرفين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار اليها وجاها وشفاها جرى ذلک. [البيع البات]

شهود: حسين چلبى ابن محمود الامام، ابراهيم بن يوسف، جعفر بن عبد الله، محمود بن عبد الله.

295. اقرت المراءة المدعوة عنايت بنت عبد الله بانها قد باعت من ابنه حامل هذا الكتاب خليل ابن الحاج حسن وهو اشترى منها بما هو لنفسه ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الكائن بقرية حمدلر من توابع قضاء بروسة المحروسة المحدود بملک نياز خليفه وبملک على بالى وبملک نصوح وبملک بستان ومقاطعة ارضه في كل سنة عشرة دراهم بجملة الحدود والتوابع وكافة الحقوق والمنافع بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ونصابه اربعة الاف درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلم من الطرفين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار اليه وجاها وشفاها. [البيع البات]

شهود: الحاج حسين بن مراد، حسين بن محمد، حسين بن يوسف، محمد بن محمد.

296. اقر الرجل المدعو حسن بن علي الجابي والقايم مقام المتولي على وقف المرحوم قطب العارفين اسوة السالكين حضرت امير افندى قدس سره العزيز بانه قد آجر من حامل هذا الكتاب حضر بن محمد وهو استاءجر منه ما هو له من الوقف المرقوم وذلک جميع الحان الكائن بسوق معروف باندوت چارشو ببروسة المحروسة المستغنى عن التحديد والتوصيق لشهرته عند الوضيع والشريف بجملة الحدود وكافة الحقوق من غرة رمضان المبارک لسنة تاريخه بذيله الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة ستة الاف درهم فضي رايج في الوقت على ان يودي اجرة كل شهر عند تمام انقضاء ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبله وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر في اوائل رمضان المبارک. [الإجارة]

شهود: محمد بيک ابن سليمان الراجل، مصطفى بن يوسف، محمد بن حمدى، محمد بن عبد الله، حسين بن عيسى، عبدى بن پيرى.

297. اقرت المراءة المدعوة خديجه بنت الياس بانها قد باعت من حامل هذا الكتاب محمد بن حضر وهو اشترى منها بماله لنفسه ما هو لها وتحت تصرفها الى حين صدور هذا العقد منها وذلک جميع الحديقة الكائنة في قرية قزغي من توابع بروسة المحروسة مع نوبة الماء من صباح يوم السبت الى صلوة الظهر على عادة اصحاب الحدائق الواقعة ثمه الحدود بملک البايعة المزبورة من الطرفين وبملک حسن چلبي ابن احمد وبالطريق العام بجملة الحدود والتوابع وكافة الحقوق والمنافع بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره عشر آلاف درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلم من الطرفين ومقاطعة ارضها في كل سنة ستون درهما فضيا رايجا اقرارا صريحا مرعيا من قبل المشتري المشار اليه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر في اليوم. [البيع البات]

شهود: الحاج مصطفى ابن پير احمد، محمد ابن الحاج سنان، الحاج عمر ابن الحاج سنان، مراد بن عبد الله.

298. اقر الرجل المدعو محمود بن اسعد بان عليه وفي ذمته لحامل هذا الكتاب علي خواجه بن احمد مبلغا قدره ونصابه الف درهم وثمان درهم وثمانون درهما فضيا رايجا في الوقت من ثمن المتاع المعروف بينها المقبوض دينا لازم الاداء اليه وواجب القضاء عليه اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المقر له المرقوم وجاها وشفاها جرى ذلک وحرِّر في اليوم الثاني من شهر رمضان المبارک. [الدين]

شهود: محمود بن يوسف، محمد بن حسين، محمد بن عبد الله، حسين بن احمد.

299. اقر الذمي المدعو قدري ولد يوركي، بانه قد باع من حامل هذا الكتاب عبد الهادي بن حمدى الوصي على الصغير المدعو بداق المتوفى ابوه حضر وهو اشترى منه بمال الصغير المرقوم للاستغلال ما هو له وملكه وذلک جميع الكائن في محلة بالق بازاري بمدينة بروسة المحروسة الحاوي على بيتين سفليين وصفة وخابية ماء ومحوطة وكنيف المحدود بوقف سليمان سوباشي وبالطريق العام من الاطراف الثلثة بجملة الحدود والتوابع وكافة الحقوق والمنافع بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ونصابه اربعة آلاف درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا واشتراء صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين ثم استأجر منه هو آجر اياه بعد التخلية والتقابض من غرة رمضان لسنة تاريخه بذيله الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة خمسمائة درهم فضي رايج في الوقت مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل الوصي المومى اليه وجاها وشفاها وكفل بدرک المبيع المزبور والاجرة المرقومة باني ولد يوركي من محلة قيا باشي من محلات بروسة المحروسة المسفورة كفالة صحيحة شرعية مشتملة على الايجاب والقبول من الجانبين جرى ذلک وحرر. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: قدري بن جعفر، مصطفى بن بدر الله، مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه.

300. اقر الرجل المدعو مصطفى بن محمد بانه قد باع من حامل هذا الكتاب هروانه بن عبد الله وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منها وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة قپوجي اوغلي بمدينة بروسة المحروسة الحاوي على بيت سفلى وجنينة وعين معروف بايازمه ومقاطعة ارضه في كل سنة اثنا عشر درهما المحدود بملک احمد بن حمزه وبملک طورمش بن دده وبالطريق الخاص وبملک محمد بن بجملة الحدود والتوابع وكافة الحقوق والمنافع بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ونصابه ستمائة درهم وخمسون درهما فضيا رايجا في جميع الحوايج بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلم من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مصدقا من قبل المشتري المشار اليه وجاها وشفاها. [البيع البات]

شهود: مصطفى بن دده، رسول خليفه الامام، رجب بن حمزه، محمد بن حسين.

301. اقر فخر الاشباه مصطفى چلبي ابن المرحوم الشيخ محمد بانه قد باع من حامل هذا الكتاب محمد بيک بن علي الراجل وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وذلک جميع الحديقة الكائنة بموضع قريب بقبلوجهٔ عتيق بذيل بروسة المحروسة المحدود بالطريق العام من الطرفين وبملک موسى بن وبجبل ومقاطعة ارضها في كل سنة عشرة دراهم بجملة الحدود والتوابع وكافة الحقوق والمنافع بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ثلثة آلاف درهم فضي رايج في جميع الديار متداول في كل البلاد والامصار بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلم من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار اليه وجاها وشفاها جرى ذلک. [البيع البات]

شهود: عثمان چلبي ابن مصطفى، الحاج احمد بن سيدي، احمد بيک ابن عبد الله الراجل، مراد بن عبد الله، سفر بن رمضان، رجب بن حمزه.

302. اقر الرجل المدعو الحاج علي بن احمد بانه قد باع من حامل هذا الكتاب الياس بن محمد وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منها وذلک جميع الحديقة الكائنة بمحلة جوبان بيک من محلات بروسة المحروسة ومقاطعة ارضها في كل سنة اثنا وخمسون درهما المحدود بملک شعبان بن محمد وبملک خليل بن وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود والتوابع وكافة الحقوق والمنافع بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ستة عشر الف درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلم من الطرفين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار اليه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر في اوائل رمضان المبارک لسنة ثمان والف. [البيع البات]

شهود: مصطفى بن محمد الامام بمحلة چوبک بيک، عبد الكريم بن حسام، بستان بن حسام، الشيخ بن رمضان، شعبان بن محمد، حسين بن مصطفى.

303. اقرت المراءة المدعوة رحيمه بنت محمد بانها قد خالعت مع زوجها حامل هذا الكتاب بكر بن اسحق وهو خالع معها على مهرها المعقود عليه نكاحها قدره ونصابه الف درهم وعلى نفقة عدتها وعلى جميع الدعاوى عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هي مبانة منه فلاتحل له الا بعقد جديد وصداق مستأنف ثم ابرء كل واحد منهما ذمة الآخر عن جميع الدعاوى والخصومات والمنازعات عموما وخصوصا عن الدعاوى المتعلقة بحقوق الزوجة ابراء عاما قاطعا للنزاع ورافعا للخصومة بحيث لو صدرت من كل واحد منهما دعوى متعلقة بالخصوص المذكور، لم تسمع عند الحكام الكرام، ولم تقبل لدى الاهالي الولاة الفخام، اقرارا صريحا جرى ذلک وحرر. [المخالعة والابراء]

شهود: حسين بيک بن عبد الله، حسين بيک ابن عبد الله الراجل، مراد بن عبد الله، محمد بن عبد الله، محمود بن يوسف، محمد بن حسين.

28A

304. اقر حسين بيک ابن عبد الله بانه قد باع من حامل هذا الكتاب عايشه بنت محمد وهي اشترت منه بمالها لنفسها ما هو له وملكه وبيده وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منها وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة تخت مسجد بمدينة بروسة المحروسة الحاوي على بيت سفلى واصطبل فوقه غرفة وسرداب وماء جار وكنيف وجنينة المحدود بملک الحاج مصطفى بن وبملک مصطفى المستعد وبملک الحاج عثمان بن وبالطريق العام بجملة الحقوق والتوابع وكافة الحقوق والمنافع بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ونصابه ثلثة آلاف درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلم من الطرفين اقرارا واعترافا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشتري المشار اليها وجاها وشفاها جرى ذلک. [البيع البات]

شهود: فخر الاقران محمود بيک ابن سنان، نصوح بيک ابن حاجي بيک، محمد بن الحاج محمد، مصطفى بن يوسف، درويش بن حمزه.

305. محروسه بروسه محلاتندن عرب محمد محله سى ساكنه لرندن مؤمنه ابنة الحاج مصطفى نام خاتون مجلس شرع حطير لازم التوقيرده اشبو حاملة الكتاب علمشاه بنت محمد نام خاتون محضرنده تقرير دعوى ايدوب محلهٔ مزبورده واقع ايكى ير اوى و بر صفهٔ يى و ايكى صويى وكنيفى مشتمل اولوب بر جانبى الحاج مصطفى بن ملكى و بر طرفى الحاج نصر الله ملكى و بر طرفى مرحوم و مغفور له افتاد افندى وقفى و بر طرفى طريق عام ايله محدود و ممتاز اولان منزل مرقومه علمشاهک والدسى اولان قزقرنداشى مرحومه عايشه دن ايكيمزه انتقال ايتمكله حالا منزل مرقومدن حصه شرعيه م طلب ايدرين سوال اولنسون ديدكده غب السوال مرقومه علمشاه سابق الذكر اولان منزلى امى خانى ابنة الحاج بالى نام خاتوندن اون سكز بيک نقد فضى رايج فى الوقت اقجه يه اشترا ايلدم ملک مشترامدر ديو جواب ويردكده مرقومه علمشاهک صدق مقالنه مطابق بينه طلب اولندقده عدول مسلمين و ثقات موحديندن الحاج نصوح بن ابراهيم الامام و قدوة الاعيان حسن چاوش ابن عيسى و مصطفى بن صالح نام كمسنه لر لاجل الشهادة مجلس شرع ده حاضرون اولوب غب الاستشهاد الشرعى بزم حضورمزده مزبوره علمشاه منزل مرقومى امى خانى نام خاتوندن اون سكز اقجه يه اشترا ايدوب بزى اشهاد

ایلدی بوخصوصه شاهدلروز و شهادت دخی ایدروز دیدکلرنده شهادتلری بعد التعدیل والتزکیة حیز قبولده واقعه اولدقدنصکره ما هو الواقع علی وقوعه کتب و املا اولندی. [میراث و بیع]

شهود: مصطفی چلبی ابن پیری، پیروز بن عبد الله، بکر بن حضر، رجب چلبی ابن عبد الله.

306. الحاج رجب بن پیرشاه نام کمسنه مجلس شرع حطیر لازم التوقیرده اشبو حامل الکتاب رضوان بن عبد الله و حسن بن عبد الله نام کمسنه لر محضرنده اقرار و تقریر مرام ایدوب محروسه بروسه ده مرحوم و مغفور له سلطان محمد خان علیه الرحمة والغفران حضرتلری محله سنده واقع دورت بیوت سفلی یی و ایکی چارطاغی و بر صفه یی و ایکی ماء جاری یی و بر قیویی و بر کنیفی و اشجار مثمره یی مشتمل اولوب ایکی طرفی طریق عام و بر جانبی تافته جی محمد ملکی و بر جانبی امینه بنت عبد الرحمن نام خاتون ملکلریله محدود و ممتاز اولوب تحت تصرفمده اولان ملک منزلی مرقومان رضوانه و حسنه بر وجه اشتراک یکرمی بیک نقد فضی رایج فی الوقت اقجه یه بیع بات صحیح شرعی ایله بیع ایدوب مرقومان رضوان و حسن یدلرندن اونر بیک اقجه لرین اخذ وقبض ایلیوب سالف الذکر اولان منزلی مزبوران رضوان و حسنه تسلیم ایلدم انلر دخی بر وجه اشتراک قبول و قبض ایلدیلر بعد الیوم ملک مشترالریدر کیف مایشا وحسبما یختار متصرف اولا دیدکده مقر مرقومک وجه مشروح اوزره صدور ایدن اقرارنی مزبوران رضوان و حسن بالمواجهه تصدیق و بالمشافهه تحقیق ایتدکده ما هو الواقع علی وقوعه کتب و املا اولنوب یدلرینه وضع و دفع اولندی که وقت حاجتده احتجاج ایدنه لر تحریرا. [بیع بات صحیح شرعی]

شهود: محمود چلبی ابن ولی المؤذن، السید عبد الکریم ابن السید حسن، عمر بن ولی، حیدر بن عبد الله، مصطفی بن علی.

307. محروسه بروسه محلاتنده حمزه بیک محله سی ساکنه لرندن فاطمه بنت علی نام خاتون مجلس شرع حطیر لازم التوقیرده لاب وام قرنداشی اولان اشبو حامل الکتاب عمر بن علی نام کمسنه محضرنده اقرار و تقریر مرام ایدوب محلهٔ مرقومده واقع لدی الاهالی و عند الجیران معلوم الحدود منزل مرحوم بابامزدن ایکمزه انتقال ایلیوب حصهٔ شرعیه م طلب ایدوب بینمزده منازعات کثیره واقعه اولمشیدی الحالة هذه ذکر اولان منزلدن حصهٔ شرعیه می بالتمام وبالکمال اخذ و قبض ایدوب سالف الذکر اولان منزلی مرقومده وجها من الجوه علاقه م یوقدر بعد الیوم بندن و یا وکیلیمدن خصوص مزبوره متعلق دعوی و نزاع صدور ظهور ایدرسه لدی الحکام الکرام مسموعه و عند الولاة الفخام مقبوله اولمسون دیدکده مرقومه فاطمه نک بر وجه مشروح صدور ایدن اقرارنی مسفور عمر بالمواجهه تصدیق و بالمشافهه تحقیق ایتدکده ما هو الواقع علی وقوعه کتب اولنوب ید طالبه وضع و دفع اولندی که وقت حاجتده احتجاج ایدنه جری ذلک وحرر. [میراث]

شهود: السید نبی ابن السید ولی، السید محمود بن السید ولی، الحاج محمد بن جعفر، الحاج علی بن نصوح، نبی بن حمزه، علی بن مصطفی، محمد بن رجب، مصطفی بن یوسف.

308. كته قضاسنه تابع اينه سى نام قريه ساكنلرندن، سيدى بن عبد الله نام كمسنه مجلس شرع حطير لازم التوقيرده اشبو حاملة الكتاب هراشكوره بنت تدورى نام ذميه محضرنده اقرار و تقرير مرام ايدوب قريهٔ مرقومه سنورنده واقع بر طرفى احمد بيک ملكى و بر طرفى بكر بن ملكى و بر طرفى اپوستول ملكى و بر طرفى بانى نام ذمى ملكريله محدود و ممتاز اولوب تحت تصرفمده اولان بر قطعه تارلامک حق تصرفن مرقومه هراشكوره يه تفويض ايدوب مقابلهٔ مزبور هراشكوره يدندن طقوز يوز نقد رايج الوقت اقجه سن اخذ و قبض ايليوب سالف الذكر اولان تارلايى مرقومه هراشكوره يه تسليم ايلدم كيف ما يشا وحسبما يختار متصرف اوله ديدكده، مقر مرقمک مرقومه وجه مشروح اوزره صدور ايدن اقرارنى مقر لها المرقومه هراشكوره بالمواجهه تصديق و بالمشافهه تحقيق ايتدكده ما هو الواقع على وقوعه كتب و املا اولنوب يد طالبه وضع و دفع اولندى كه وقت حاجتده احتجاج ايدنه تحريرا. [تفويض حق تصرف]

شهود: مراد بن عبد الله، حسين بن عيسى، محمود بن يوسف، محمد چلبى ابن عبد الله.

309. فرض و قدر الحاكم الموقع اعلى هذا الكتاب بتوقيعه المستطاب وقع الله مناشبه اعماله بالصواب لنفقة الصغيرين المدعوين امى و محمد بن محمد ولكسوتهما ولساير حوايجهما الضرورية لكل واحد منهما كل يوم من تاريخه بذيله ثلثة دراهم فضية رايجة في الوقت من مال ابيهما المتوفى المزبور المنتقل اليهما بطلب امّهما المدعوة فاطمه بنت مي التي هي في حجرها وتربيتها واذن لها بالاستدانة عند الضرورة فرضا وتقديرا صحيحين شرعيين جرى ذلک وحرر في اليوم الثاني في شهر رمضان المبارک لسنة ثمان والف. [تقدير نفقة الصغيرة من جانب المحكمة]

شهود: مصطفى بن يوسف، محمد بن مراد، بستان بن الحاج حسين، كريم چلبى ابن الحاج حسين وغيرهم.

28B

310. الحاج على بن ولى و همت ابن الحاج اسمعيل نام كمسنه لر مجلس شرع حطير لازم التوقيرده مير ايچون اوزم جمعنه ماءمور اولان اشبو حامل الكتاب بالى بيک ابن مى نام كمسنه محضرنده اقرار و تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم مرقوم بالى بيک برر مقدار اوزمومز مير ايچون استيوب بيمزده منازعات كثيره واقع اولمشيدى الحالة هذه مزبور بالى بيک ايله خصوص مزبوره متعلق دعوى و نزاعدن برى بريمزک ذمتنى ابراء عام ايله ابرا و اسقاط تام ايله ابرا و اسقاط ايليوب من بعد بريمزدن سالف الذكر اولان خصوصه متعلق دعوى و نزاع صدور و ظهور ايدرسه لدى الحكام الكرام مقبوله و عند الولاة الفخام مسموعه اولمسون ديدكلرنده مقران مزبورانک بر منوال مشروح صدور ايدن كلمات مشروحه لرين مسفور بالى بيک بالمواجهه تصديق و بالمشافهه تحقيق ايتدكدنصكره ما هو الواقع على وقوعه كتب و املا اولنوب يد طالبه وضع و دفع اولندى كه وقت حاجتده احتجاج ايدينه تحريرا في اواسط رمضان المبارک. [ابراء]

شهود: قدوة الاماثل والاقران عثمان چاوش ابن عوض، سنان بيک ابن محمد السراج السطان، الحاج كمال بن حسين، الحاج يوسف بن عوض.

311. اقر الرجل المدعو الحاج زيني ابن الحاج مصطفى بانه قد باع من حامل هذا الكتاب الحاج محمد بن جعفر المتولى على وقف بنفسه وهو اشترى منه بمال الوقف المرقوم للاستغلال ما هو له وملكه وبيده وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منها وذلک جميع الحديقة الكائنة بقرية جمعه لى قزق من توابع بروسة المحروسة المحدود بملک محمد ابن الحاج مصطفى ابن الحاج محمد وبالطريق العام من الطرفين ومقاطعة ارضها فى كل سنة خمسون درهما بجملة الحدود والتوابع وكافة الحقوق والمنافع بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره ثمانية الاف درهم فضى رايج فى جميع الحوايج بيعا واشتراء صحيحين شرعيين ثم استاءجره منه وهو آجره اياه بعد التخلية والتقابض من غرة رمضان المبارک لسنة تاريخه بذيله الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدة ثمانمائة درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المتولى المومى اليه وجاها وشفاها وكفل بدرک المبيع المرقوم والاجرة المذكورة محمد وهو ابن البايع المزبور كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول من الطرفين جرى ذلک. [البيع بالإستغلال والكفالة بدرک المبيع وأجرته]

شهود: السيد نبى ابن السيد ولى، السيد محمود بن السيد ولى، حسين بن حسن، على بن محمد.

312. اقر الذمى المدعو سوستوس ولد صربى من محلة قورشونلو بمدينة بروسة المحروسة بان عليه وفى ذمته لوقف عوارض محلة نعلبند بالمحروسة المسفورة بمعاملة متوليه حامل هذا الكتاب الحاج قور بن مصطفى المتولى على وقف المرقوم مبلغا قدره ونصابه الف درهم ومائة وعشرون درهما فضيا رايجا فى الوقت الف درهم منه من الدين الشرعى والباقى وهو مائة وعشرون درهما من ثمن الجوخ المشترى المقبوض مؤجلا عليه غير القرض من غرة رمضان المبارک لسنة تاريخه بذيله الى سنة كاملة اقرارا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المتولى المومى اليه وجاها وشفاها وكفل بالمبلغ المرقوم دلادنوس وهو ابن المقر المزبور كفالة صحيحة شرعية مشتملة على الامر والقبول من الطرفين جرى ذلک وحرر. [القرض الشرعي، والدين والكفالة]

شهود: احمد چلبى ابن شعبان الامام، الحاج محمد بن قورت، محمد بن نور الله، احمد بن نور الله، محمد بن حسين، ارسلان بن عبد الله.

313. اقر الرجل المدعو عبيد بن رجب المصرىّ بمحضر الرجل المدعو الحاج محمد بن سلم المغربى الساكن الان بقصبة رشيد بان الحاج محمد المزبور قد كان زوّج لي ابنته البكر المراهقة المدعوة مباركة الساكنة الان بقصبة المرقومة على مهر معجل قدره خمسون دينارا تام الوزن والعيار نافذا فى جميع البلاد والامصار على ان يسلم المهر المعجل المرقوم اليه فى رشيد المسطورة ليصرفه الى حوايجها المهمة ومصالحها الازمة وعلى مهر مؤجل قدره ثلثون دينار مزبورا نعته بشرط ان سكن معها فى بيت ابيها الحاج محمد المومى اليه ولايخرجها من البيت المزبور ما دامت تحت نكاحه ولم ادخل عليها ولم اسلم اليه واليها بشيء من المهرين المزبورين فلآن قد طلقتها طلاقا ثلاثا بحيث صارت مطلقة منى بالطلاق الثلث ما لى حق عليه وعليها ولا لهما فى ذمتى حق بوجه من الوجه وسبب من

الاسباب اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل الحاج محمد المرقوم وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى 1008. [طلاق]

شهود: محمد چلبى ابن امر الله، السيد على بن السيد يوسف، رجب بن حمزه، ارسلان بن عبد الله، محمود بن يوسف، بكر بن يحى.

314. اقر نصوح بن على الوكيل بالاقرار بالخلع والابرآء الآتى ذكرهما عن قبل السيد مصطفى بن السيد محمد الياس الثابت وكالته بشهادة السيد عبد الرحمن بن السيد حسن وابراهيم بن رسول بان مؤكله المزبور قد خالع مع زوجته حاملة الكتاب حسنى بنت عبد الله وهى خالعت معه على مهرها وهو الف درهم وعلى نفقة عدتها وعلى جميع دعاويها عليه مخالعة شرعية فصارت هى مبانة منه فلا تحل له الا بعقد جديد وصداق مستأنف ثم ابرأ كل منهما ذمة الآخر عن جميع الدعاوى عموما خصوصا عن الدعوى المتعلقة بالخلع المزبور ابراء مرعيا فى 20 رمضان. [الخلع والابراء]

شهود: حسن بن احمد، رجب بن حمزه، مصلح الدين بن يوسف، الحاج سلام بن بداق.

315. اقر حيدر بن عبد الله من محلة داود افندى ببروسة بانه قد باع من باعث الحجة الحاج مصطفى بن عبد النبى وهو اشترى منه بماله للاستغلال به ما هو له وملكه وذلک جميع الكرم الواقع بالمحلة المرقومة المحدود بملک التى پرمق وبالطريق الخاص وبملک وبملک الخياط بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره عشرة الاف درهم ثم استاجره منه وهو آجره ايآه من غرة شهر تاريخه بذيله الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدة الف درهم مزبور نعته وكفل بدركه واجرته امى بنت شعبان زوجة المقر المزبور، كفالة حاوية على الامر والقبول. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: عبد الله بن على الامام، محمد چلبى بن مصطفى المؤذن، الحاج اوليا بن پيرى، الحاج بالى بن يوسف، الحاج حضر بن عبد الله، بكر چلبى بن محمود، مصطفى بن، محمد بن محمد، حسين بن محمد، الحاج خرم بن عبد الله، حسين چلبى بن يوسف.

29A

316. اقر علي بن خداويردى من محلة دايه خاتون بروسة بانه قد باع من الحاج محمد بن جعفر المتولي على وقف نفسه وهو اشترى بمال الوقف المزبور للاستغلال به ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة المرقومة المحدود بملک محمد چلبى وبملک محمود وبوقف المدنية وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره اربعة عشر الف درهم فضي ثم استاجره منه وهو آجره اياه من غرة شوال الكرم لسنة تاريخه بذيله الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة الف درهم واربعمائة درهم مزبور نعته وكفل بدرک المنزل المزبور واجرته اللازمة محمود بن مصطفى من محلة حضرت امير كفالة حاوية على الامر والقبول. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: سید محمد بن السید حسن، مصطفی بن محمود، سید هما بن السید ولی، سید محمود بن السید ولی، الحاج حسین بن الحاج نبی، جعفر بیک بن عبد الله، مصطفی بن یوسف، ارسلان بن عبد الله.

317. **من الثلثـــــــــــــــا 20 شهر رمضان المبارک 1008**

اقرت عایشه بنت اسکندر من محلة الحاج یعقوب بروسة بانها قد باعت من حاملة الکتاب بیما بنت عبد الله وهي اشترت منها ما هو لها وملکها وذلک جمیع المنزل الواقع بالمحلة المرقومة الحاوي علی بیتین سفلیین وخابیة مآء وکنیف ومحوطة واشجار مثمرة المحدود بملک محمد بن محمد وبملک عیسی بن عبد الله وبملک الحاج محمد بن مصطفی وبالطریق العام ومقاطعة ارضه في کل سنة عشرون درهما بجملة الحدود بثمن معین مقبوض قدره ستة آلاف درهم فضي بیعا واشتراء صحیحین. [البیع المطلق]

شهود: محمد چلبی بن حسام الامام، خلیل بن نبی المؤذن، الحاج محمد بن مصطفی، اسلام بن عباد الله، رجب بن حمزه، محمود بن عبد الله، محمود بن محمد، محمد بن پیری، محمود بن حسن، پیر علی بن محمد.

318. سلم ام کلثوم بنت بستان من محلة حمزه بیک بمدینة بروسة المحروسة بنت الصغیر المدعوة امینه بنت مصطفی الی حامل هذا الکتاب عیسی بن اسمعیل بالمحلة المزبورة وهو تسلمه منه للتبنی والتربی تسلیما وتسلما صحیحین شرعیین ثم فرض الحاکم الموقع اعلا هذا الکتاب بتوقیعه الشریف المستطاب لنفقته ولکسوته کل یوم اربعة دراهم بطلب المتبنی المزبور علی من له حق الطلب والاخذ واذن له بان یصرف المبلغ المفروض من عند نفسه الیه فرضا واذنا صحیحین شرعیین جری ذلک وحرر فی اواخر رمضان المبارک لسنة ثمان والف. [تسلیم البنت الصغیرة وتقدیر نفقتها من جانب المحکمة]

شهود: الحاج علی بن حسن، مصطفی بن سیدی، بستان بن شاه قولی، الحاج ابراهیم بن بیرام، محمد بن حسن، محمد بن علی، مصطفی بن یوسف سربولک.

319. ولایت اناطولیده بیرکی قضاسنه تابع کوره نام قریه ساکنلرندن مصطفی بن نام کمسنه مجلس شرع خطیر لازم التوقیرده رجب بن علی نام بشمقجی یی احضار و محضرنده اقرار و تقریر عن المرام ایدوب بوندن اقدم مزبور رجب ایله بر وجه اشتراک بشمقجلق ایلیوب مذکور رجب ذمّتنده درتیوز اقجه حقم الوب ذکر اولنان مبلغ مرقومی مرقوم رجب یدندن بالتمام و بالکمال اخذ و قبض ایدوب ذمتنی ابراء عام و اسقاط تام ایله ابرا و اسقاط ایلدم من بعد ذکر اولنان مبلغ مزبوره متعلق دعوی وطلب بندن و یا وکیلمدن صادر اولورسه عند الحکام الکرام مقبوله ولدی الولاة الفخام مسموعه اولمسون دیدکده مقر مرقومک بر منوال مشروح صدور ایدن کلامنی مقر له المرقوم رجب بالمواجهه تصدیق و بالمشافهه تحقیق ایتدکده ما هو الواقع علی وقوعه کتب و املا اولنوب ید طالبه وضع و دفع اولندی که وقت حاجتده احتجاج ایدنه تحریر اولندی تحریرا فی اواخر رمضان المبارک لسنة ثمان والف. [الدین]

شهود: محمد بن طورمش، عثمان بن ابراهیم، بیرام بن محمد، محمد بن یونس، نبی بن داود، پیری بن محمد وغیرهم.

320. محروسه بروسه اهالیسندن عمر بن امر الله نام کمسنه مجلس شرع خطیر لازم التوقیرده محمیهٔ مرقومه ساکنلرندن اولوب بوندن اقدم حج شریفده وفات ایدن یحی بن نام کمسنه نک صلبی صغیر اوغلی محمدک والده سی و وصی شرعیسی اولان عینی بنت یحی نام خاتون طرفندن تصدیق اتی البیانه وکالتی طریق شرعی اوزره ثابته اولان منلا حضر بن مظفر محضرنده تقریر کلام و تعبیر عن المرام ایدوب صغیر مرقومک باباسی متوفی مزبور فوت اولدقده صغیر مزبوره ارث شرعله اوج بیک اقجه انتقال ایلیوب لکن مبلغ مرقومک ربحی صغیر مزبورک نفقه سنه وفا ایتمیوب هر سنه اصل مالدن دخی بر مقدار اقجه صرف اولنمق لازم کلمکین حالا مزبوره عینی بنم تحت نکاحمده اولوب صغیر مزبور ایکیمزک تربیه سنده اولمغله مبلغ مرقوم اوج بیک اقجه یی بن کندو اوزریمه الدم شول وجه اوزره که مبلغ مرقومک ربحی اولان اوجیوز اقجه دن غیری صغیر مزبوره تقدیر اولنان کونده ایکی اقجه نفقه سنی کندو مالمدن صرف و خرج ایتمکه متعهد اولدم ینه اوج بیک اقجه بالتمام بنم ذمتمده اولوب صغیر مرقومک نفقه سی ایچون مبلغ مرقومه نقصان کلمیه دیدکنده وکیل مزبور دخی مرقوم عمری وجه مشروح اوزره جاری اولان کلامنی بالمواجهه تصدیق ایدیجک ما وقع بالطلب قید و کتب اولندی تحریرا فی اواخر شهر رمضان المبارک من شهور سنة ثمان والف. [میراث ونفقه]

شهود: ولی الدین خلیفه ابن یوسف معید قبلوجه، ابراهیم بن طویه خواجه، یوسف بن طویه خواجه، علی بن حضر، محمد چلبی ابن ، محمد بن عبد الله، بکر بن یحی.

29B

321. سید حاجی عبد الرحمن ابن السید محمد نام کمسنه مجلس شرع شریفده محمد بن احمد نام کمسنه محضرنده تقریر دعوی ایدوب مزبور محمدک ذمتنده ایکیوز اوتوز یدی لدره و ایکی چاریک حریر تهاسندن بشیوز یتمش طقوز تام الوزن غروش ایله بشیوز قرق بش اقجه حقم اولوب مبلغ مرقومدن اجیوز تام الوزن غروش کندم ایکیوز التمش غروش ایله سکسن اقجه سی خدمتمده اولان شاح چلبی بن عبد الله نام کمسنه یدندن اخذ ایلدم اون طقوز غروش ایله درتیوز التمش بش اقجه حقم باقی قلدی طلب ایلدم سوال اولنسون دیدکنده غب السوال مزبور محمد بالتمام مبلغ مرقومی ادا ایلدم مبلغ مرقومدن حالا ذمتمده نصف غروشدن غیر بر اقجه حقی قلمادی دیدکنده بعد الانکار مزبور محمددن بالتمام تسلیمنه بینه طلب اولندقده احضار بینه دن اظهار عجز ایدوب سید مزبوره یمین ویرلمسین طلب ایلدکنده مزبور سید عبد الرحمن دخی مبلغ مرقومدن بشیوز التمش غروش ایله سکسن اقجه دن غیر بر اقجه المدوغنه یمین بالله ایلدکنده ما وقع بالطلب قید و کتب اولندی. تحریرا فی اواسط رمضان المبارک من شهور سنة ثمان والف. [دین و یمین]

شهود: رجب بن حمزه، مصطفی بن یوسف، ارسلان بن عبد الله، محمد بن عبد الله، احمد بن عبد الله.

322. اقر الرجل المدعو على بن محمود من محلة تكيه بمدينة بروسة المحروسة بان عليه و فى ذمته لوقف المرحوم مانتجى بمعاملة متوليه حامل هذا الكتاب على چلبى ابن مراد مبلغا قدره الفا درهم ومائتا درهم فضى رايج فى جميع الديار متداول فى كل البلاد والامصار الفا درهم منه من الدين الشرعى والباقى وهو مائتا درهم من ثمن الجوخ المشترى المقبوض مؤجلا عليه غير القرض من غرة محرم الحرام لسنة تاريخه بذيله الى تمام عام اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المتولى المومى اليه وجاها وشفاها وكفل بجميع المبلغ المرقوم يوسف بن الساكن بالمحلة المرقومة كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول جرى ذلك وحرر فى اواسط رمضان المبارك من شهور سنة ثمان والف. [القرض الشرعي، والدين والكفالة]

شهود: على خليف ابن طورمش، الحاج قاسم بن عبد الله، على بن خداويردى، على بن ياردم، همت بن يوسف، عبدى بن پيرى.

323. **من السبـــــــت 25 رمضـــــــان**

اقرت عوض بنت محمد بانها قد باعت من حاملة هذا الكتاب زليخا خاتون ابنة الاكوز وهي اشترت منها ما هو لها وملكها وذلك جميع المنزل الواقع بمحلة خواجه حسن بذيل بروسة المحروسة الحاوي على بيت سفلى وصفة وبيت سفلى آخر وخابية ماء وكنيف ومحوطة المحدود بحديقة على القصير من الطرفين وبالطريق الخاص من الطرفين الآخرين ومقاطعة ارضه في كل سنة مائة درهم وثلثة عشر درهما فضيا بجملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره ثمانية آلاف درهم فضي رايج في الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين اقرارا مصدقا من قبل زوجها محمد بن احمد الوكيل بالتصديق عن قبلها الثابت وكالته بشهادة محمود بن ابراهيم وداود بن عبد الله [البيع المطلق والوكالة بالتصديق]

شهود: سنان بن موسى الامام، خواجه احمد بن موسى المؤذن، بكر بن مصطفى، خواجه درويش بن الحاج يونس المؤذن، الحاج حمزه بن عبد الله، علي چلبي بن محمد، مصطفى بن حمزه، داود بن عبد الله، حسين بن يوسف، على بن سيدي، يوسف بن عوض، مرجان بن عبد الله.

324. نصب الحاكم مصطفى بيک بن عبد الله الراجل وصيا على الصغيرة امينه بنت قره حسن لضبط اموالها المنتقل اليها من ابيها المزبور وهو قبل الوصاية المرقومة. [الوصاية]

شهود: حاجي حميد بن سيدي، محمد بن يار احمد، مصطفى بن يوسف.

325. اقر ابترادى ولد اپوستول من محلة دمور قپو بروسة المحروسة بانه قد باع من حامل الكتاب محي الدين خليفه بن حسين المتولي على وقف احمد چلبي بالمحروسة المرقومة وهو اشترى منه بمال الوقف المرقوم للاستغلال به ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بالمحلة المرقومة المحدود بملک مصطفى بيک وبملک الحاج محمد وبملک احمد چلبي وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم فضي ثم استاجره منه وهو

آجره اياه من غرة شهر رمضان تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلك المدة مائتا درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين ثم اقر المتولي محي الدين المرقوم بان السّوار الجوهري المتخذ من عشرة قطعة من القطع الذهبية رهنا مقبوض عنه بمقابلة المبلغ المرسوم ثم كفل بدرک المنزل المرقوم واجرته اللازمة كل واحد من ابنه المدعو قالوياني واخته المدعوة ماريه كفالة حاوية على الامر والقبول. [البيع بالإستغلال، والرهن والكفالة]

شهود: حسين بن مراد، مصطفى بن مصطفى، الحاج احمد بن عبد الله، مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه، مراد بن عبد الله، محمد بن يوسف.

30A

326. بوندن اقدم محروسه بروسه محلاتندن ريحان پاشا محله سنده وفات ايدن قره حسن بن الحاج على نام كمسنه نک صلبيه صغيره قزى امينه نک وصى شرعيسى اولان مصطفى بيک بن عبد الله مجلس شرع شريفده اشبو حاملة الكتاب متوفاى مزبورک زوجه متروكه سى فاطمه بنت مصطفى نام خاتون مواجهه سنده اقرار و تقرير كلام ايدوب متوفاى مزبورک مخلفاتندن اولوب محله مرقوم ده واقع بر طرفى ايمرشاه چاويش بن مصطفى ملكنه و بر طرفى بدر بن عبد الله ملكنه و بر طرفى بابا نام كمسنه ملكنه و بر طرفى طريق خاصه منتهى اولوب ايكى يرايوينى و بر صفه يى التنده زير زمينى و قپو اوستنده بر سلاملغى التنده و بر صوندرمه يى التنده بر كوچک صفه يى و بر خابيه مائى وكنيفى ومحوطه يى مشتمل اولان ملک منزلى متوفاى مزبورک بايندر عجم وقفنه اولان اون بيش بيک اقچه دينى ايچون و زوجه سنه اون ايكى بيک اقچه مهر مؤجلندن اولان دينى ايچون سوق سلطانيده بيع من يزيد اولندقده مزبوره نک اوزرينه يكرمى درت بيک اقچه يه قرار ايليوب بر اقچه زياده ايله آخر طالبى وخريدارى اولمغن منزل مرقومى مبلغ مرسومه مزبوره فاطمه يه بيع ايليوب اون التى بيک بشيوز اقچه سنى بالتمام مزبورک يدندن الوب قبض ايليوب باقى قلان التى بيک بشيوز اقچه سنى مزبوره نک زوجى متوفاى مزبور ذمتنده اولان اون ايكى بيک اقچه مهر مؤجلينه تقاص ايلدم ديدكنده مقر مرقومى اقرار مشروحنده مزبوره دخى تصديق ايديجک. [بيع من يزيد]

شهود: مولانا عبد الله چلبى بن نصر الله الامام، محمد چلبى بن عثمان الامام، پير قلم بن ابى بكر، على چلبى بن ايمرزا، رضوان بن عبد الله، محمد چلبى بن الحاج يار احمد، الحاج امين بن الحاج شريف، الحاج حسين بن محمود، الحاج عبد الله بن قاسم، محمد بن ايمر، ابراهيم بن الحاج مصطفى، محمد چلبى بن سنان افندى، رجب بن حمزه.

327. قصبه شروان ساكنلرندن محمد چاوش بن على مجلس شرعده محروسه بروسه اهاليسندن اولوب دركاه عالى چاوشلرندن اولان فخر الاقران نضرالاعيان عثمان چاوش بن عوض مواجهه سنده اقرار و تقرير كلام ايدوب حالا چاوش مشار اليهدن يوز اللى عدد تام الوزن صحيح العيار غروش اخذ و قبض ايليوب شروانه

واردقده مبلغ مرقوم مقابله سنده كنجه بتمانيله اون بتمان حرير ارسال ايتمكه تقرير ايلدم ديدكنده غب التصديق. [دين]

شهود: سنان خليفه بن موسى، الحاج محمد بن نور الله، بداق چاوش بن درويش، الحاج پير على بن قيا، على شير بن عبد الله الراجل، الحاج حسام بن محمد، الحاج مصطفى بن على، حضر بن اسمعيل.

328. **يوم الاحـــــــــد 26 رمضان**

اقر مصطفى بن پيرى من قرية اسحق پاشا قريفى من توابع بروسة المحروسة بانه قد باع من حامل هذا الكتاب عبد الرحمن چلبي بن محمد وهو اشترى منه بماله ما هو له وملكه وذلک جميع الحديقة الواقعة بالقرية المزبورة الحاوية على اشجار متنوعة ومآءجار المحدودة بحديقة عبد الرحمن بن محمد وبوقف المرحوم قاضي عسكر وبحديقة حيدرزاده افندى وبالطريق العام مع حق سقيها من المآء الجاري ثمه في كل اسبوع ليلة الاحـد من نصف الليل الى الصبح ومقاطعة ارضه في كل سنة عشرون درهما بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره تسعة آلاف درهم وخمسمائة درهم فضي رايج في الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين. [البيع المطلق]

شهود: محمد دده بن حسين، عبد الرحمن بن محمد، مصطفى بن مى، ارسلان بن عبد الله، احمد بن الخفاف، حاجى جعفر بن عبد الله، احمد بن ابوان الامام، محمد بن مصطفى.

329. اقر محمد بن الحاج يوسف من محلة السلطان مراد خان بروسة بانه قد باع من فخر الصلحات السالكين محمد دده بن حسين وهو اشترى منه بماله ما هو له وذلک جميع الكرم الواقعة بقرية كنجللى من توابع قضآء كمليک المحدود بكرم فيلاريته الذمي وبكرم قوسته ولد وبكرم خضر بيک بن عبد الله الراجل وبالطريق العام ومقاطعة ارضه في كل سنة مائة درهم وخمسون وعشرون درهما بجملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره تسعة آلاف درهم فضي رايج في الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين اقرارا مصدقا من قبل محمد بن حسين. [البيع المطلق]

شهود: الحاج بستان بن محمد النصر، محمد بن علي، علي بن ولي، همت بن الحاج اسمعيل، محمود بن مصطفى، مصطفى بن يوسف، كاتب الحروف شيخ محمد الحقي.

30B

330. اقر يوسف بن حمزه بانه قد باع من حامل الكتاب ولى بن الياس وهو اشترى منه بماله ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة حيدر خانه ببروسة الحاوي على بيت سفلى وغرفة وصفة وخابية ماء وكنيف ومحوطة وعلى اشجار مثمرة المحدود بملک مصطفى القصاب وبوقف المدينة وبالطريق العام والخاص بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره عشرة آلاف درهم فضي رايج في الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين. [البيع المطلق]

شهود: حاجي مصطفى بن سفر، حاجي علي بن الحاج صالح، بكر بن عثمان، محمود بن يوسف.

331. بعده او ايچنده اولان اطوفى التيوز اقجه يه بيع ايليوب قبض ثمن ايلدى. [بيع مطلق]
شهود: المذكورون.

332. اقرت مؤمنه بنت محمد بانها قد باعت من حامل الكتاب سفر بن محمد وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة حوض ببروسة المحروسة الحاوي على بيت سفلى وحجرة وكنيف المحدود بملک المشتري وبوقف كرمتجي زاده وبالطريق العام وبملک حسين ومقاطعة ارضه في كل سنة سبعة دراهم بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم وثمانمائة درهم وثمانون درهما فضيا رايجا في الوقت. [البيع المطلق]
شهود: مصطفى بن سليم، مصطفى بن علي، ابراهيم بيک بن عبد الله، كنعان بن عبد الله، موسى بن الحاج محمد، ابراهيم بن الحاج سنان، حسين بن پيرى

333. ثم اقر سفر المرقوم بانه قد باع من كنعان بن عبد الله الجابي والقايم مقام المتولي على وقف ابن الآجري ببروسة المحروسة وهو اشترى منه بمال الوقف للاستغلال ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة حوض المحدود بملک حسين بن پيري وبملک المشتري المرقوم وبوقف ابن الآجر لنفسه وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره الف درهم فضي ثم استاجره منه وهو آجره اياه من غرة شهر تاريخه بذيله الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة مائة درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين وكفل بدركه واجرته مصطفى بن سليم من المحلة المرقومة. [البيع بالإستغلال والكفالة]
شهود: السابقون.

334. اقر واعترف فى مجلس الشرع الشريف احمد بيک ابن پروانه الوكيل بالبيع وقبض الثمن الاتى ذكرهما عن قبل زوجته وحليلته فخر المحصنات رابعه خاتون ابنة محمد چلبى والوصى الشرعى على الصغيرة المدعوة اسمى خان بنت محمد چلبى الثابت وكالته ووصايته بما هو طريق الثبوت شرعا بانه قد باع بالوكالة والوصاية من حامل هذا الكتاب على بن طورمش وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو لها وملكها المنتقل اليها بالارث الشرعى من امها المتوفاة المدعوة ام كلثوم بنت احمد چلبى وذلک جميع المنزل الواقع بقرية كبفره من توابع قضاء ميخالج الحاوى على بيت سفلى فوقه غرفة واصطبل ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغير مثمرة المحدود بملک فخر المدرسين الكرام محمد افندى الشهير بحلواجى زاده وبملک مصطفى بن مى وبملک محمد بن وبالطريق العام بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره خمسة الاف درهم وخمسمائة درهم فضى رايج فى الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين اقرارا مصدقا من قبل نوح بن سفر الوكيل بتصديق القضية المحكية عن قبل المشترى المرقوم الثابت وكالته عنه بشهادة على بن بالى وحضر بن بوسنى ثبوتا شرعيا جرى ذلک وحرر فى اواخر رمضان المبارک لسنة ثمان والف.[الوكالة بالبيع وقبض الثمن والبيع بالوكالة والوصاية]
شهود: حضر بن محمود، مصطفى بن، رجب بن حمزه، اورج بن محمود، محمد بن خسرو، على خواجه بن احمد.

335. محروسهٔ بروسه ده واقع مرحوم بالجی علی چلبی وقفنه متولی اولان سلیمان بن حنیفی نام کمسنه مجلس شرع خطیر لازم التوقیرده اشبو حامل الکتاب فخر الاقران رستم بیک ابن علی بیک نام کمسنه محضرنده تقریر کلام ایدوب وقف مرقومدن اولوب محروسهٔ مرقومه اسواقندن طاشجیلر چارشوسنده واقع لدی الاهالی معلوم الحدود اولوب اجاره سی بکا وظیفه تعیین اولان بر باب اتمکجی دکانی یومی اوج اقجه ایله مشار الیه رستم بکک تحت اجاره سنده اولوب لکن مقدما دکان مزبور خرابه متوجه اولوب تعمیره محتاج اولدقده مزبور رستم بیکه تعمیر اتمکه اذن ویردکدنصکره مشار الیه رستم بیک دخی کندو مالندن تعمیرینه اوج بیک اقجه خرج وصرف اتمشیدی حالا دخی دکانی مزبور خرابه متوجه اولوب تعمیر ترمیمه اشد احتیاج ایله محتاج اولمغین ینه مشار الیه رستم بیکه دکان مزبوری خراب اولان یرلرینی تعمیر اتمکه اذن ویردم شول وجه اوزره که صرف وخرج ایلدوکی اقجه جانب وقفه اجارهٔ معجله اولوب خارجدن بر کمسنه کلوب اجارسنی زیاده ایلیوب مشار الیه رستم بیک دکان مزبورده جقمق لازم کلورسه خرج وصرف ایلدوکی مبلغ بالتمام تسلیم ایتمدین اخراج اولنمیه دیدکنده مقر مرقومک وجه مشروح اوزره جاری اولان کلام مقر له المرقوم رستم بیک بالمواجهه تصدیق و بالمشافهه تحقیق ایتدکده ما هو الواقع علی وقوعه کتب و املا اولنوب ید طالبه وضع و دفع اولندی که وقت حاجتده احتجاج ایدنه تحریرا فی اواخر رمضان المبارک سنة ثمان. [اجاره]

شهود: الحاج ابراهیم الحلواجی، الحاج طورمش بن سوندک، محمد بن طورمش، الحاج سنان بن عبد الله، محمود بن یوسف، محمد بیک ابن مصطفی.

31A

336. اقر عمر بن محمد المتوفا ابوه المزبور بمحلة حوض بروسة المحروسة اصالة عن نفسه ووکالة عن قبل اختیه المدعوتین فتحنا وفخری الثابت وکالته عنهما بالخصوص الآتی ذکره بشهادة سفر بن محمد ومصطفی بن فضل الله ووصایة عن قبل اخیه الصغیر المدعو اسمعیل الثابت وصایته بالحجة المخلدة بیده بانه قد باع بالاصالة والوکالة والوصایة من حامل هذا الکتاب شاخوبان بنت رمضان وهی اشترت منه بماله لنفسه ما هو المنتقل الیهم بالارث الشرعی من ابیهم المتوفی المزبور وذلک جمیع المنزل الواقع بالمحلة المرقومة الحاوی علی بیت سفلی وکنیف ومحوطة المحدود بملک ابوبکر وبملک عمر بن محمد المزبور وبملک مصطفی و بالطریق العام ومقاطعة ارضه فی کل سنة اثنا عشر درهما بجملة الحدود وکافة الحقوق بثمن معین مقبوض قدره الفا درهم فضی رایج فی الوقت بیعا واشتراء صحیحین شرعیین اقرارا مصدقا من قبل المشتریة المرقومة وجاها وانما وقعت المبایعة المرقومة لضرورة دین المتوفی المزبور الکاین لوقف المرقوم زیرک زاده ببروسة المحروسة المرقومة بعد عرض المبیع المزبور الی مجالس الطالبین مرارا متعددة وغب تقرر ثمنه فی المبلغ المرقوم علی المشتریة المرسومة جری ذلک وحرر فی اواخر شهر رمضان المبارک سنة ثمان والف. [البیع من یزید أصالةً وبالوصایة والوکالة]

شهود: فضل الله بن اورج، سنان بن عبد الله المؤذن، مصطفی بن یوسف، رجب بن حمزه، محمد بن اسمعیل، موسی بن الحاج محمد، مراد بن عبد الله.

337. اقر على ابن الحاج مصطفى بانه قد كان كاتب عبده ومملوكه حامل هذا الكتاب حسن بن عبد الله الامرد الاوسط الافرق الغنمى الروسى على مبلغ قدره سبعة آلاف درهم فضى فالآن قد اخذ وقبض جميع المبلغ المرقوم من يد عبده الموصوف المرسوم تاما كاملا فصار هو حرا كسائر الاحرار الاصليين له ما لهم وعليه ما عليهم فلم يبق لاحد عليه حق سوى الولآء الثابت للموالى على العتقآء. [مكاتبة العبد]

شهود: ابراهيم بن حسين، رجب بن خليل، حسن بن عثمان، الحاج قاسم بن عبد الله، مصطفى بن محمد، حسن بن عبد الله، احمد چلبى بن سليمان.

338. اقر محمد بن نصوح بانه قد باع من حامل هذا الكتاب على بن محمود وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع الحديقة الواقعة بموضع معروف بحاجيلر قوزلارى بذيل بروسة المحروسة المحدودة بحديقة سليم زاده محمد افندى من الطرفين وبالطريق العام من الطرفين الآخرين ومقاطعة ارضه فى كل سنة خمسة عشر درهما بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره الف درهم ومائتا درهم فضى بيعا واشتراء صحيحين شرعيين. [البيع المطلق]

شهود: الحاج عثمان بن، مصطفى بن عيسى بالى، الحاج قورد بن، محمود بن يوسف.

339. اقر مصطفى بن عبد الله الوصي الشرعي على الصغير المدعو محمد بن پيري المتوفى ابوه المزبور بمحلة تخته مسجد ببروسة الثابت وصايته بالحجة الشرعية المخلدة بيده بانه قد باع بالوصاية من حامل الكتاب محمد بن سنان وهو اشترى منه ما هو المنتقل الى الصغير المزبور من المتوفى المسفور وذلک جميع المنزل الواقع بالمحلة المرقومة المشتمل على غرفة تحته اصطبل وصفة تحتها سرداب وماء جار وبئر وكنيف ومحوطة المحدود بملک عثمان بن مصطفى قبلة وبملک الصغير المزبور شرقا وبملک شمالا وبالطريق العام غربا بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره سبعة آلاف درهم وستمائة درهم فضى رايج فى الوقت وانما وقعت المبايعة المزبورة لضرورة دين المتوفى المرقوم الكائن لوقف پيراحمد چلبى بعد عرض المبيع الى مجلس الطالبين مرارا متعددة واثر تقرر ثمنه فى المبلغ المرقوم على البايع المرسوم. [البيع بالوصاية]

شهود: مصطفى بن عيسى، استاد حسن بن محمد، عمان بن مصطفى، درويش بن حمزه، الحاج محمد بن عمر، احمد بن خسرو الامام، عبد الكريم المؤذن، محمد چلبى بن الحاج يوسف.

340.اقر فى مجلس الشرع نور الله بن اوزدمور بان عليه وفى ذمته لباعث الكتاب الحاج يوسف بن على مبلغا قدره الفا درهم وثمانون درهما من ثمن الدين الشرعى دينا لازم الادآء. [الدين]

شهود: محمد بن عبد الله، ارسلان بن عبد الله، محمود بن مصطفى.

341. اقر الحاج سفر بن خداويردى الوكيل بالمخالعة على الوجه الآتى بيانه عن قبل الحاج مصطفى بن اورج الساكن الآن بمحلة چقور چشمه بقرية حصار الثابت وكالته عنه بشهادة عمر بن على ومحمود بن احمد بانه قد

خالع بوكالته المحكية مع زوجة موكل المدعو قزلر بكى بن بخشى وهى خالعت معه على مهرها وهو تسعة آلاف درهم فضى وعلى نفقة عدتها وجميع دعاويها عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هى مبانة منه بحيث لاتحل له الا بعقد جديد وصداق مستاءنف. [المخالعة بالوكالة]

شهود: استاد حمزه بن مصطفى، احمد بن عيسى، احمد بن اورج، على بن اورج، مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه، احمد بن عبد الله.

31B

342. **يوم الاربعـــــــــــــــــا 28 رمضان المبارک 1008 61**

اقر حسين بن الحاج يوسف بان عليه وفى ذمته من مال وقف الحرمين الشرفين بمعاملة متوليه باعث الكتاب مصطفى بيک ابن عبد الله البواب السلطانى مبلغا قدره ستة آلاف درهم فضى وستمائة درهم فضى ستة آلاف درهم منه من القرض الشرعى وستمائة درهم منه من ثمن الجوخ المشترى بالشراء الشرعى دينا لازم الادآء. [دين]

شهود: الحاج حمزه بن عبد الله، احمد بيک البواب، محمد بن الحاج سليمان، احمد بن محمد، درويش موذن

343. محروسه بروسه محلاتندن دايه خاتون محله سى ساكنه لرندن خوبان بنت ابوبكر نام خاتون مجلس شرع شريفده اشبو حافظ الكتاب فخر السادة ومجمع السباعة سيد حسن چلبى ابن السيد يحى محضرنده اقرار و تقرير كلام ايدوب مشار اليه سيد حسن چلبى يه اوصافى بينمزده علم شرعى ايله معلوم ملايم نام رجابيه و يكرمى بش مثقال التون بر رزه جفت ودرت عدد صحن و ايكى تبسى و بر بقراج و ايكى طنجره و بر تحاسى سنى و بر تابه و صفا و بش يصدوق و ايكى قاليجه و ايكى كهنه زيلى و ايكى دوشک و بر يورغان و اوج مندر و بر كبه و بر قطيفه يصدوق و لكن و ابريق و بر كوكوم و بر يشل فراجه و بر الاجه خام و بر حمام دوشمه سى و بر حمام كيمه سى و بر حمام طاشى و بر كوچک تبسى يى، هبهٔ صحيحه شرعيه ايله هبه و تمليک ايليوب مشار اليه دخى مجلس هبه ده جمله سنى قبض و اتّهاب ايلدى ديدكدنصكره مشار اليه سيد حسن چلبى دخى بو مقاله ده مزبوره خوبانک نفقه سنه وفات ايدنجيه دكن كونده سكز اقجه خرج و صرف ايتمكه تعهد ايديجک ما وقع قيد و كتب اولندى تحريرا فى اواخر شهر رمضان المبارک من شهور سنة ثمان والف. [هبه و نفقه]

شهود: فخر المدرسين الكرام عثمان افندى ابن احمد، محمد افندى ابن ابراهيم الملازم، عبد الغنى ابن جلب ورمش، درويش محمد ابن سفر المؤذن، حسين بن جعفر، كيوان بن عبد الله، جلب وردى بن مصطفى، رجب بن حمزه سربلوک، محمود بن يوسف وغيرهم.

344. الحمد لوليه والصلاة على نبيه محمد وآله وصحبه وبعد فهذه حجة ..... مضمونها عن ذكر ما اقر واعترف في مجلس الشرع الشريف النبوي الرجل المدعو سيد نبي بن السيد ولي من محلة عزب بيک ببروسة بانه

قد وقف وحبس بنية صافية حسبة لله العظيم جميع مبلغ معين قدره الف درهم وخمسمائة درهم فضي رايج في الوقت وسلم الى من نصبه متوليا عليه لاجل التسجيل وهو بكر بن محمد الامام وهو تسلم منه تسليما وتسلما صحيحين شرعيين وشرط ان يستفيد ويتربح المبلغ المرقوم بالاستغلال الشرعي والاسترباح المرعى على ان يكون ربح كل عشرة دراهم عشرها في كل عام فما حصل من ربح المبلغ المرقوم يصرف الى عوارض محلة الاجه خرقة بروسة المحروسة شرطا صحيحا شرعيا فلما تم امر الوقف المزبور من الجانبين حكم الحاكم الموقع اعلاه دام عزه وعلاه بصحة وقفية المبلغ المرقوم ولزومه على رأي من يراه من الائمة المهتديين رضوان الله عليهم اجمعين فصار المبلغ المرقوم وقفا لازما مؤبدا بو وقفيه يه سجل اقچه سى ويرمكين بورايه كتب والنمشدر. [وقفيه]

شهود: بوستان بن ابراهيم، الحاج عمر بن جعفر، حسين بن حسن، مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه، محمود بن يوسف.

345. اقرت عايشه خاتون ابنة ابراهيم بانها قد باعت من حامل هذا الكتاب حسن بيک ابن عبد الله وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة قزيعقوب من محلات بروسة المحروسة الحاوى على بيت سفلى وغرفة وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة المحدود بملک قره حسن وبملک رسول صوفى وبحانوت الحاج بيرام وبالطريق العام ومقاطعة ارضه فى كل سنة اثنا وثلثون درهما بجملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره ثلثة عشر الف درهم فضى رايج فى الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين اقرارا مصدقا من قبله وجاها جرى ذلک وحرر فى اواخر شهر رمضان المبارک من شهور سنة ثمان والف. [البيع المطلق]

شهود: ابراهيم بن محمد، احمد بن محمد، رضوان بن مى، سيد احمد بن محمود، عثمان بن على، بالى بن مراد وغيرهم.

346. قضآءِ اطرنوس توابعندن طورمشلر نام قريه دن عبد الجليل بن مصطفى نام كمسنه محفل قضاده حالا اطرنوس قاضيسى اولان قدوة قضاء الاسلام عمدة ولاة الانام مولانا حسن افندى بن خضر زيد فضله جانب شريفلرندن وكيل و كندو آدملرى اولان محمّد بن سليمان محضرنده اقرار ايدوب مشار اليه افندى حضرتلرينه كندو لاب قز قرنداشم اولوب ولايتى بكا منحصره اولان حنيفه نام صغيره يى التى ييل تمامنه دكن مشار اليه افندويه نفسينى ايجار ايدوب حالا يدلرندن اوچيوز اقچه الوب قبض ايلدم مشار اليه افندى دخى التى ييل تمامنه دكين نفقه و كسوه سنى كندو يانندن خرج ايتمكه تعهد ايتديلر ديدكنده غب التصديق. (اجاره نفس)

شهود: مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه، محمود بن يوسف، مولانا محمد افندى بن فرخ حسين، كاتب الحروف شيخ محمد المحضر

32A

347. اقر محمد بن محمد بان عليه لباعث السجل مصطفى بن حسين مبلغا قدره مائة درهم وخمسون درهما من بقية ثمن الجوخ المشترى المقبوض بيده. [الدين]

شهود: حسين بن عيسى، رجب بن حمزه.

348. بروسه ده ريحان پاشا وقفنک حالا متوليسى اولان مصطفى چلبى بن الحاج محمد مجلس شرعده سيد بالى بن السيد حسن محضرنده اقرار ايدوب بروسه ده پرنج بازارنده واقع لدى الاهالى معلوم الحدود اولان قهوه خانه يى و بر اوده يى تاريخ كتاب شوالى غره سندن بر يل تمامنه يومى اون ايكى اقچه يه ماه بماه حقلشمق اوزره اجاره يه ويردم ديوب مزبور صفر قبول و استيجار ايلدكده. [اجاره]

شهود: نصوح بن، الحاج مصطفى بن ، الحاج على، مصطفى النجار، الحاج سنان الخياط.

349. اقر مقصود ولد ميخاد الذمي بان عليه وفي ذمته لشريكه المدعو ملک ولد پاپس مبلغا قدره خمسة آلاف درهم من جهة الشركة ومائة درهم وستون درهما. [الدين]

شهود: محمد بن حمزه، مراد بن عبد الله.

350. هو انه شهد فى مجلس الشرع الشريف الرجل المعدلون المدعوون فخر المدرسين الكرام محمد افندى ابن سليم والحاج مصطفى بن مصطفى التاجر ودرويش بن حمزه والحاج عثمان بن مصطفى كلهم من اهالى بروسة المحروسة بمحضر من الرجل المدعو مصطفى بن عبد الله الوصى الشرعى على الصغير المدعو محمد بن پيرى بيک المتوفى ابوه المزبور عقيب الاستشهاد المسبوق بالدعوى الصحيحة الشرعية الصادرة عن حامل الكتاب يوسف بن عبد الله الاوسط الافرق الاشهل الملتحى القبرسى الاصل بان مولاه پيرى بيک المرقوم قد كان دبّره حال حيوته وهو فى ملكه تدبيرا مقيّدا قائلا بان حرّمنى قبل موتى باربعين يوما وان مولاه پيرى بيک المرقوم قد عاش وصح اكثر من المدة المزبورة شهادة صحيحة شرعية بعد جعل شرائط قبولها مرعية فحكم الحاكم الموقع خطه الكريم اعلاه دام فضله وعلاه بعتقه من جميع مال مولاه المزبور على الذهب المنصور حكما صحيحا شرعيا جرى ذلک وحرر في اواخر شهر رمضان المبارک من شهور سنة ثمان والف. [الشهادة وعتق العبد]

شهود: مصطفى بن عيسى، محمود افندى ابن على، همت بن حسن، رجب بن حمزه، محمود بن يحى وغيرهم.

351. محروسه بروسه محلاتندن عربلر محله سندن صالحه بنت موسى نام خاتون مجلس شرع شريفده شقيقه سى اشبو حاملة الكتاب عايشه نام خاتون مواجهه سنده تقرير كلام ايدوب بابامز متوفاى مزبور موسى دن ايكيمزه ارث شرعله محله مزبوره ده واقع بر منزل انتقال ايليوب الى الآن منزل مزبورده ايكيمز على وجه الاشتراک ساكن اولوب هر بريمزک حصه لرى تعيين اولنامش ايدى حالا ايكيمز تراضى ايله منزل مزبوردن حصّه لريمزى تعيين ايليوب ايكى ير اوينى و بر چارطاقى و بر صفه يى و بر خابيهٔ مايى و كنيفى و محوطه يى مشتمل اولوب حدودينک بر طرفى ابراهيم ملكنه و بر طرفى بكا حصه تعيين اولنان منزله و بر طرفى طريق خاصه و بر طرفى طريق عامه منتهى اولان منزل مزبورهٔ عايشه نک حصه سنه تعيين اولنوب و ايكى ير اوينى و بر صفه

يي و بر خابيه مائى وكنيفى و محوطه يى مشتمل اولوب حدودينک بر طرفى طريق خاصه و بر طرفى امينه و ياسمين ملكلرينه و بر طرفى تسليمه بنت مصطفى ملكنه و بر طرفى عايشه بنت مصطفى نام خاتون ملكنه منتهى اولان منزل بنم حصه مه تعيين اولنوب منوال مزبور اوزره هر بريمز حصه لريمزى تعيين ايلدک ديدكنده مزبوره عايشه دخى مرقومه صالحه يى كلمات مشروحه سنه بالمواجهه تصديق ايديجک ما وقع قيد وكتب اولندى تحريرا فى اواخر شهر رمضان المبارک من شهور سنة ثمان والف. [ميراث]

شهود: فخر الايمة الصالحين مصطفى چلبى ابن حرم چلبى، محمد دده بن حسين، محمد بن حسين، درويش بيک ابن عبد الله، خسرو بن على، خليل بن مصطفى، حسين بن عبد الله وغيرهم.

352. اقر مولانا علي افندي بن احمد بانه قد باع من باعث التحرير فخر المحصّلين مولانا حسين چلبى بن الحاج خليل وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع الكرم الواقع بموضع معروف بدينک بقرب من قبلوجهٔ عتيق ببروسة المحدود بمزرعة حسن بن ومزارع المرحوم علي پاشا وبالطريق العام من الطرفين ومقاطعة ارضه في كل سنة خمسة وعشرون درهما بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ثلثة آلاف درهم ومائة درهم فضي رايج في الوقت بيعا واشترآء صحيحين شرعيين اقرارا مصدقا من قبل الحاج خليل بن پيري الذى هو اب المشتري المومى اليه تصديقا وجاها. [البيع المطلق]

شهود: مصطفى بن الحاج حسن، محمد بن حسين، ابو القاسم بن، احمد بن شجاع، محمد بن شجاع، الحاج محمد بن حسن، عوض بن امير.

32B

353. **يوم الثلثـــــــــــــــا 4 شهر شوال الكـرم ســـــنة ثمـان والف**

قصبهٔ يلواج ساكنلرندن طورمش بن مصطفى مجلس شرعده اشبو حامل الكتاب ولى بن رسول محضرنده اقرار ايليوب بابام متوفاى مزبوردن ارث شرعله بكا انتقال ايليوب قصبه مرقوم توابعندن صاير نام قريه ده واقع بر طرفى رمضان كرمنه و بر طرفى حسين چاوش كرمنه و بر طرفى ينه بنم مزرعه مه و بر طرفى طريق عامه منتهى اولان كرمى مزبوره ايكى بيک سكز يوز اقجه يه بيع ايدوب بيک اقجه سن بالتمام الوب بيک سكز يوز اقجه يى بابام متوفاى مزبورک مرقوم ولى يه افيون تماسندن وقرضدن اولان بيک سكز يوز اقجه دينه تقاص ايلدم. [بيع مطلق]

شهود: احمد بن يوسف، مصطفى بن الياس، حمزه بن حضر، سنان بن سفر، معدن بن قاسم، ايدن بن مراد.

354. اقرت عايشه بنت الحاج محمد بانها قد خالعت مع زوجها المدعو قاسم بن نور الله وهو خالع معها على مهرها وهو اربعة آلاف درهم فضي وعلى نفقة عدتها وعلى جميع دعاويها عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هي

مبانة منه بحيث لاتحل له الا بعقد جديد وصداق مستاءنف ثم ابراء كل منهما ذمة الآخر عن جميع الدعاوى عموما. [المخالعة]

شهود: مولانا محمد افندى بن حسن الامام بالمحلة المرقومة، مصطفى بن محمد المؤذن، ابوبكر بن الحاج پيرى، محمد چلبى بن خواجه يار احمد، حاجى محمد بن نور الله.

355. اقر نقوله ولد لاصقر الذمى بانه قد باع من حامل الكتاب شاه محمد چلبى بن محمد المتولى على وقف عوارض محلة جامع قلعه بداخل حصن بروسة المحروسة وهو اشترى منه بمال المزبور للاستغلال به ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بقرية بولادى يونس المحدود بملک لاصقرو ولد نقولو وبالطريق العام من الاطراف الثلثة بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ثلثة آلاف درهم فضى ثم استاجره منه وهو آجره اياه من غرة شهر تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدة ثلثمائة درهم مزبور نعته وكفل بدرک المنزل المزبور واجرته اللازمة لاصقرى ولد نيقولى الذى هو اب المستاجر ويوندى ولد لاصقرى الذى هو اخ المستاجر المزبور وهنانور ولد نعشر كفالة حاوية على الامر. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: احمد افندى الامام، الحاج ابراهيم بن عثمان، ابراهيم بن يوسف المؤذن، ابراهيم بن الحاج طورمش، حاجى مصطفى بن ذو الفقار، مصطفى بن يوسف.

356. اقر رجب بن بالى بان عليه وفى ذمته لحامل هذا الكتاب فخر الاقران محمد اغا بن عبد الله البوّاب السّلطانى مبلغا قدره الفا درهم فضى رايج فى الوقت من ثمن الفرس والشعير اقرارا صحيحا شرعيا. [الدين]

شهود: محمود بن احمد المؤذن، قاسم بيک بن عبد الله، محمود بن يوسف، عبدى بن پيرى، مراد بن عبد الله.

357. خالعت فاطمه بنت يحى مع زوجها حامل الكتاب حسين بن عبد الله وهو خالع معها على مهرها وهو ثلثمائة درهم وعلى نفقة عدتها وعلى جميع دعاويها عليه مخالعة صحيحة شرعية. [المخالعة]

شهود: مصطفى بن محمد، مراد بن عبد الله، رضوان بن عبد الله.

358. اقرت ياسمين بنت عبد الله بانها قد باعت من حامل هذا الكتاب محمد بن حسين وهو اشترى منها ما هو لها وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة ولد عبد الرحمن بروسة المحروسة الحاوى على ثلثة بيوت سفليات وصفة وخابية ماء وفرن وكنيف ومحوطة المحدود بملک الحاج عبد الرزاق وبملک الحاج رضوان بن عبد الله وبملک مصطفى بن تبرک وبالطريق الخاص ومقاطعة ارضه فى كل سنة اربعة وخمسون درهما بجلمة الحدود بثمن معين مقبوض قدره عشرة آلاف درهم فضى رايج فى الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين. [البيع المطلق]

شهود: پيرى خليفه بن ولى امام المحلة، مصطفى بن تبرک، مصطفى بن يوسف سربلوک، بيرام خليف، محرم بن پرويز، پرويز بن عبد الله، موسى بن عبد الله، محمد بن اسمعيل، عبد الله بن على، بكر بن الحاج بيرام، حسين بن عيسى.

33A

359. اقر حيدر بن عبد الله من محلة تيمور تاش ببروسة بانه قد اعتق وحرر عبده ومملوكه حامل الكتاب يوسف بن عبد الله الاوسط الافرق الصفر الاشهل وفى بطنه اثر جراحة الروسى حسبة لله العظيم ورغبة لثوابه الجسيم فصار حرا كساير الاحرار الاصليين. [عتق العبد]

شهود: عثمان بن ابراهيم، حسين بن عبد الله، علمشاه بن عثمان، حاجى محمد بن احمد، خليل بن بكر، حسن چلبى بن اسرائيل، عسى بن محمد، مصطفى بن يوسف، حاجى مصطفى بن طورخان، حاجى سيدى بن احمد البواب، حسين عيسى.

360. اقر الحاج مصطفى بن محمود الوكيل بالاقرار بالبيع وقبض الثمن عن قبل الحرمة المدعوة زليخا خاتون ابنة مصطفى الثابت وكالته بشهادة محمد بن خليل وعبد النبى بن ولى بان موكلته المرقومة قد باعت من حامل هذا الكتاب محمد بن بوستان وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلك جميع المنزل الواقع بمحلة السلطان غازى خداوندكار ببروسة الحاوى على بيت سفلى قدامه صفة وعلى فرن وخابية ماء وكنيف ومحوطة المحدود بملك موسى بن وبملك السيد وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ثلثة آلاف درهم فضى بيعا واشتراء صحيحين شرعيين. [الوكالة بالاقرار بالبيع وقبض الثمن]

شهود: حمزه خليفه بن مصطفى الامام، عبدى بن بخشى، عباد بن عبد الغفار، عثمان خليفه بن مراد، مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه، محمد بن بكر.

361. ثم باع محمود المرقوم من محمد بن خليل وهو اشترى منه ما هو له وذلك جميع المنزل المرقوم بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ثلثة آلاف درهم ومائتا درهم وخمسون درهما فضيا بيعا واشتراء صحيحين شرعيين. [البيع المطلق]

شهود: السابقون.

362. ثم باع محمد المرقوم منزله المرسوم من الحاج مصطفى بن محمود المتولى على وقف عوارض المحلة المرقومة بثمن معين مقبوض قدره ثلثة آلاف درهم ثم استاجره منه وهو آجره اياه من غرة شهر رمضان المبارك لسنة تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلك المدة ثلثمائة درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين وكفل بدرك المنزل المرقوم واجرته اللازمة محمود بن بوستان كفالة حاوية على الامر والقبول. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: المزبورون.

363. اقر نيقو ولد يوركى من محلة قوجه باشى بروسة المحروسة بانه قد باع من حامل الكتاب الحاج پيرى بن قيا المتولى على وقف محلة كزلر بالمحروسة المرقومة وهو اشترى منه بمال الوقف المرقوم للاستغلال به ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بالمحلة المرقومة المحدود بملک قره قاش وبملک قره حسن وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره الف درهم فضى ثم استاجره منه وهو آجره اياه من غرة محرم الحرام سنة تسعة والف الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدة مائة درهم مزبور نعته وكفل بدرک المنزل المزبور واجرته اللازمة زوجته المدعوة قادن شاه بنت يوركى كفالة حاوية على الامر والقبول. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: محمد بن شعبان الامام، عثمان بيک بن مصطفى، مصطفى بيک بن فرهاد، حاجى محمد بن مصطفى، الحاج سليمان بن احمد، محمد بن سليمان، رجب بن حمزه.

33B

364. محروسهٔ بروسه ساكنه لرندن وار صمنيه بنت پنايوت نام ذميه محفل شرعده دامادى اسراتى ولد اپوستولوس محضرنده اقرار ايدوب محروسه مرقومه ده دمور قپو محله سنده واقع حدودينک بر طرفى مصطفى بيک ملكنه و بر طرفى احمد بن ملكنه و بر طرفى كلخانجى اصلان ملكنه و بر طرفى طريق عامه منتهى اولوب ايكى يرِ اوين و بر چارطاقى التنده اخورى و بر خابيه مايى وكنيفى و محوطه مشتمل اولان منزلک نصف شايعنى بوندن اسبق ذمى مزبوره اوج بيک اقجه يه بيع ايدوب قبض ثمن ايتمش ايدم حالا دخى نصف شايع اخرى مزبوره ينه درت بيک اقجه يه بيع ايدوب قبض ثمن و تسليم مثمن ايلدم بعد اليوم منزل مزبورک ملک مشتراسيدر ديدكنده. [بيع مطلق]

شهود: مصطفى بيک بن عبد الله، مصلى بن، عثمان چلبى بن حضر بيک، مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه، قاليوفى بن ديمترى، ابوستولوس بن انتدولوز، ديمترى ولد قالويافى، قسطنطين ولد اورويانى، اللزولى ولد پاپايوركى.

365. اقرت عايشه ابنة الحاج يعقوب بانها قد باعت من حامل الكتاب محمود چلبى بن يعقوب وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة منلا فنارى بفنآء بروسة الحاوى على بيت سفلى وغرفة تحتها اصطبل وخابية ماء وكنيف ومحوطة المحدود بملک المشترى وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ثلثة آلاف درهم فضى رايج فى الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين. [البيع المطلق]

شهود: عثمان بن على، مصطفى بن محمد، محمد بن پيرى، الحاج سليمان بن محمد البزاز، بكر بن الحاج سليمان، مصلى بن سنان، محمد بن حسين بيک، رجب بن حمزه.

366. اقر محمد بن پيرى، بانه قد باع من محمود چلبى المرسوم وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة منلا فنارى الحاوى على بيتين سفليين وخابية ماء وكنيف ومحوطة المحدود بملک المشترى

وبملک عبدی وبالطریق العام بجملة الحدود بثمن معین مقبوض قدره خمسمائة درهم فضی رایج فی الوقت بیعا واشتراء صحیحین شرعیین. [البیع المطلق]

شهود: السابقون.

367. بوندن اقدم محروسه قونیه ده وفات ایدن مرحوم الحاج ناصر الدین نام کمسنه نک عبد الله و مؤمنه و امینه نام ایتام صغارینک والده لری و وصی شرعیسی اولان زینی بنت عثمان نام خاتون طرفندن خصوص آتی الذکره وکیل اولوب وکالتی ایراد ایلدوکی نقل شهادت ایله ثابته اولان الحاج احمد بن نصوح نام کمسنه مجلس شرع شریفده اشبو حامل الکتاب الحاج محمد بن خلیل نام کمسنه محضرنده بالوکالة اقرار و تقریر کلام ایدوب متوفای مزبور الحاج ناصر بوندن محروسه بروسه کتوروب بیع ایلدوکی سختیان تهاسندن مزبور مصطفی ذمتنده اولان اون ایکی بیک طقوز یوز اقجه می مزبور الحاج محمد یدندن وکالتم حسبیله بالتمام و بالکمال الوب قبض ایلدم مبلغ مرقومدن ذمتنده بر اقجه باقی قالمادی دیدکنده غب التصدیق ما وقع مزبور الحاج محمد طلبیله کتب و تحریر اولندی تحریرا فی اواخر شهر شوال المکرم لسنة ثمان والف. [الوکالة والشهادة]

شهود: الحاج نبی بن ابراهیم، الحاج سفر بن عبد الله، حسن بن مصطفی، بکر بن یحی، رجب بن حمزه وغیرهم.

368. اقرت دلارام بنت عبد الله بانها قد باعت من حامل هذا الکتاب خسرو بن علی وهو اشتری منه ما هو له وملکه وذلک جمیع المنزل الواقع بقریة دردانه من توابع بروسة المحروسة الحاوی علی بیت سفلی قدامه ظلة وعلی فرن ومحوطة المحدود بملک احمد بن طورمش وبملک نبی بن علی وبکرم ابراهیم بن حمزه وبالطریقة العام ومقاطعة ارضه فی کل سنة سبعة دراهم بجملة الحدود والحقوق بثمن معین مقبوض قدره اربعة آلاف درهم فضی رایج بیعا واشتراء صحیحین شرعیین. [البیع المطلق]

شهود: الحاج مصطفی بن یوسف، نبی بن علی، احمد بن طورمش، الحاج سنان بن محمد، ابراهیم بن حمزه.

34A

369. محروسه بروسه ساکنلرندن فخر الاماثل والاشباه حسن بیک ابن عبد الله مجلس شرع شریفده قصابلر طائفه سندن اشبو باعث التحریر کلابی بن عبدی نام کمسنه محضرنده تقریر کلام و تعبیر مرام ایدوب بوندن اسبق مزبور کلابی ایله ایکینجی شریک اولوب ما بینلرنده معاملات شرعیه واقعه اولمشیدی الحالة هذه حساب و کتاب ایدوب بنم ذمتمده مزبور کلابی نک سکز بیک بشیوز اقجه ظهور ایلیوب مبلغ مرقومی مرسوم کلابی یه تسلیم ایدوب بربریمزک ذمتنی خصوص مزبوره متعلق دعوی و طلبدن ابرا ایلدک دیدکنده مشار الیه حسن بیکی کلمات مشروحه سنده مزبور کلابی دخی بالمواجهه تصدیق ایدیجک ما وقع بالطلب قید و کتب اولندی تحریرا فی اواسط شهر شوال المکرم من شهور سنة ثمان والف. [ابراء]

شهود: فخر الاقران عبد الكريم بيک ابن عبدى الجندى، درويش بن جلب ويرمش، خليل بن عبد النبى، نصوح بن ابراهيم، نصوح بيک ابن الحاج عمر كتخداء قصبات، الحاج حسين بن ايمر القصاب، اخوة الحاج حسن القصاب، بستان بيک ابن الحاج مى، عمر بن عبد الله سربلوک.

370. نصب الحاكم باعث الكتاب الحاج محمد بن جعفر لكونه موصوفا بالديانة ناظرا على المراءة المدعوة فاطمه الوصى على الصغير بحيث لم يتصرف الوصى فى شيء من اموال الصغير الا بمعرفة الناظر المزبور. [تنصيب الناظر على الوصي من جانب المحكمة]

شهود: خليل بن رسول المؤذن، حسن بيک الراجل، بكر بن يحى.

371. اقر محمد بن احمد الله بانه قد باع من مصطفى بن علي وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وذلک جميع الكرم الواقع بموضع معروف بجم يوقشى بذيل بروسة المحروسة المحدود بملک البايع المزبور وبملک محمد بن الحاج بوسنى وبملک نصوح بن على وبالطريق العام ومقاطعة ارضه فى كل سنة خمسة عشر درهما بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره الف درهم بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين. [البيع البات]

شهود: محمد بن الحاج يوسف، نصوح بن على، الياس بن يحي، نصوح بن سعى، مصطفى بن يوسف.

372. محروسه بروسه ده واقع حرمين شريفين مدينهٔ منوره اوقافنک حالا متوليسى اولان فخر الاشباه مصطفى بيک ابن عبد الله جانبندن وكيل و وقف مزبوره جانبى اولان هرمز بن عبد الله مجلس شرع شريفده اشبو حافظ الكتاب حسين چلبى ابن يوسف محضرنده اقرار و تقرير كلام ايدوب وقف مزبوردن اولوب محروسه مرقومه ذيلنده مير اخور قريىده واقع بر طرفى مزبور حسين چلبى باغچه سنه و بر طرفى حاجى يوسف باغچه و بر طرفى حاجى محمد نام كمسنه باغچه سنه و بر طرفى طريق خاصه منتهى اولان باغچه يى متولى مشار اليه مزبور حسين چلبى تاريخ كتاب شهرى غره سندن طقسان بيل تمامنه دكن هر اوج يلده عقد جديد اولوب عقد ثانينک ابتداسى عقد اولک انتهاسى اولمق اوزره اجارهٔ طوريله يى تجويز ايدن فقهاء اولو الالباب قوللرى اوزره اجارهٔ طويله معتاده ايله التى بيک اقچه يه اجاره يه ويروب مبلغ مرقوم التى بيک اقچه يى معجلا اخذ و قبض ايلدى ديدنه متولى مزبور اوزره ممضى و مختوم تمسک ويردى ديدكنده غب التصديق ما وقع قيد اولندى تحريرا فى شهر شوال سنة 1008. [اجارهٔ طويله]

شهود: الحاج حمزه بن عبد الله، محمد ابن الحاج سليمان، احمد بن محمد، اسحق بيک ابن عبد الله.

373. دركاه عالى يكيچريلرندن محمد بن احمد نام يكيچرى مجلس شرعده لاب و ام قرنداشى اولان اشبو باعث الكتاب محمود نام كمسنه محضرنده تقرير مرام ايدوب محروسه بروسه مضافاتندن كستل نام قريه قريىده واقع اولوب ملک موروثمز اولوب عندالجيران معلوم الحدود اولان مزرعه لردن حصهٔ شايعه مک حق تصرف و قرارين صاحب ارض معرفتيله مرقوم محموده بيک يوز نقد رايج فى الوقت اقچه يه تفويض ايليوب مقابلهٔ

تفويض ده مزبور محمود يدندن ذكر اولنان مبلغ مرقومى بالتمام اخذ و قبض ايدوب ذكر اولنان بالاده كيف يشا متصرف اوله ديو اقرار و اعتراف ايلدكده ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولنوب يدنه دفع اولندى تحريرا فى التاريخ. [تفويض حق تصرف]

شهود: يوسف بن عبد الله، محمد بن عبد الله، ولى بن محمود، محمد بن عبد الله، مصطفى بن عبد الله، عثمان بن على، محمود بن يوسف.

374. بوندن اقدم محروسهٔ بروسه ده حسن پاشا محله سنده وفات ايدن پاشا بنت مصلح الدين نام خاتونک لاب و ام قز قرنداشلرى امينه و عينى نام خاتونلر مجلس شرع شريفده اشبو حافظ الكتاب الحاج حمزه بن الحاج احمد الخفاف محضرنده اقرار و تقرير كلام ايدوب متوفاة مزبوره نک وفات ايلدكده زوجى اولان مزبور الحاج حمزه ذمتنده مهر مؤجلندن التى بيک اقجه حقى اولوب طلب ايلدكمزده مهر مؤجلى اوج بيک اقجه اولوب مبلغ مرقوم اوج بيک اقجه يى داخى مسلمانلر حضورنده هبهٔ صحيحه شرعيه ايله هبه ايلدى و حج شريف ايچون ثلث مالندن بكا التى بيک اقجه وصيت ايلدى اكا داخى شاهدلرم واردر طلب ايلرين ديو و بوندن ماعدا متوفاة مزبوره نک مخلفاتنه متعلق بينمزه منازعات كثيره واقع اولمش ايدى حالا بينمزه مصلحون توسط ايدوب الصلح سيد الاحكام فحواسنجه مزبورتان ايله صلح اولوب بيز طلب ايلدوكمز التى بيک اقجه مهر مؤجلدن فراغ ايدوب مزبور دخى ثلث مالندن طلب ايلدوكى التى بيک اقجه دن فارغ ايدوب بر بريمزک ذمتنى خصوص مزبوره و متوفاة مزبوره نک منزل و مخلفاتنه متعلق دعاوى و مطالباتدن بالكليه ابرا ايلدک بعد اليوم بيزدن و يا وكيللريمزدن دعوى صادره اولورسه لدى الحكام الكرام استماع اولنميه ديدكنده غب التصديق والطلب ما وقع كتب و تحرير اولندى تحريرا فى اوائل شهر رمضان المبارک لسنة ثمان والف. [مهر، هبه، ابراء و صلح]

شهود: محمد افندى بن احمد القاضى، محمود خليفه بن يوسف الامام، محمد بيک بن عبد الله الراجل، محمد چلبى بن الحاج سنان، عبد الباقى چلبى بن محمد، محمد بن حسن، حسن بن نعمان، الحاج بهرام بن عبد الله، مصطفى بن على، محمد چلبى بن امر الله رئيس المحضرون.

34B

375. **يوم الاحـــــد 16 شهر شوال الكرّم.**

اقر الحاج يونس بن على من محلة الاجه خرقه ببروسة بانه قد باع من حامل الكتاب فاطمه بنت بكر الوصى على الصغير المدعو محمد بن بكر المتوفى ابوه المزبور وهى اشترت منه بمال الصغير المزبور للاستغلال ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بالمحلة المزبورة المحدود بجدار السجن وبالطريق العام من الاطراف الثلثة بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره اربعة آلاف درهم فضى ثم استاجره منها وهى آجره اياه من غرة شهر تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدة اربعمائة درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين وكفل بدرک المنزل المرقوم واجرته اللازمة سفر بن خضر كفالة حاوية على الامر والقبول. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: حاجی محمد بن جعفر الناظر، سید ولی بن السید نبی، حسین بن حسن، مصطفی بن، حضر بن کتخدا، خضر بن علی، درویش بیک بن عبید الله، محمود بن یوسف، مصطفی بن حسین.

376. اتت سینم الماجریه بکلمة الشهادة وقالت اشهد ان لآ اله الا الله وان محمدا رسول الله وخرجت عن الدین الباطل ودخلت فی دین الاسلام فسمیت بسلیمه. [الاهتداء]
شهود: حسن بیک بن مصطفی، خضر بیک بن عبد الله الجندی، محمود بن علی، حاجی محمد بن شعبان، رجب بیک بن عبد الله، محمود بن مصطفی، محمد بن علی، عمر بن قاسم، خضر کتخدا بن علی.

377. مزبوره بر تهودینک جاریه سی اولوب مسلمان اولمغین طوغان بیک محله سنده ساکن عمر بن قاسم ده امانت وضع اولندوغی قید اولندی. [امانت]
شهود: المزبورون.

378. اقر خیر الدین خلیفه بن علی من محلة وزیری ببروسة بانه قد باع من حامل الکتاب خواجه حیدر بن عبد الوهاب المتولی علی وقف المرحوم شمس الدین علی وهو اشتری. [البیع المطلق]
شهود:

379. و اقر خیر الدین خلیفه بن علی من محلة وزیری ببروسة بان علیه وفی ذمته من مال وقف المرحوم شمس الدین علی بمعاملة متولیه خواجه حیدر بن عبد الله مبلغا قدره اثنا و عشرون الف درهم فضی عشرون الف درهم منه من القرض الشرعی والفا درهم من ثمن الحریر مؤجلا علیه غیر القرض من غرة شهر محرم الحرام لسنة تسع والف الی تمام سنة کاملة وکفل بجمیع المبلغ المرقومة خضر بالی بن اسمعیل البقال من المحلة المرقومة کفالة مشتملة علی الامر والقبول. [الدین والکفالة]
شهود: محمد بن خضر، سید مصطفی بن السید محمد، الحاج سنان بن محمد البواب، محمد بن الحاج بستان، محمد بن سلیمان، مصطفی بن یوسف، محمود بن یوسف، رجب بن حمزه.

380. بو دعوی اپطال ادیلمشدر.

35A

381. محروسۀ بروسه محلاتندن صاری عبد الله محله سی اهالیسندن محمد بن حیدر المؤذن و احمد چلبی بن شمس الدین و حاجی حسین بن عبد الله و حاجی قدری بن علی و حاجی بخشی بن حسین و سعدی بن احمد و سایرلری باسرهم محفل شرع شریفده ینه محله مزبوره اهالیسندن علی بن بالی نام کمسنه محضرنده تقریر کلام و تعبیر مرام ایدوب اشبو سنه مبارکه ده فرمان اولنان عوارض اقجه سی محله مز اهالیسنه توزیع اولندقده

محله مزده ساکنه کریمه ابنة الحاج حمزه نام خاتونک ساکنه اولدوغی منزلی دفترده ایکی بجق خانه اولوب مزبوره یه بیک اقجه صاتدق لکن حالا مزبوره بونده اولمیوب کانقری یه کیدوب اونده دخی کمسنه اولمیوب خالی اولمغله مزبوره کریمه صاتدوغمز بیک اقجه یی مزبور علیدن بطریق القرض العین مزبوره نک حصه سی ایچون عوارضه تسلیم ایلدک واقع اولان کلامز تحریر اولنوب یدمزه حجت شرعیه ویرلمسی طلب ایدرز دیدکلرنده بو حروف کتب و تحریر اولنوب یدلرینه دفع اولندی. [بیع]

شهود: الحاج مصطفی بن الحاج حسن، الحاج خلیل بن پیری، امر الله بن خضر العطار، مصطفی بن یوسف سربلوک.

382. اقر بستان بن الیاس من محلة برماقسز ببروسة بانه قد باع من الحاج محمد بن جعفر المتولی علی وقفه نفسه وهو اشتری منه بمال الوقف المرقوم للاستغلال ما هو له وملکه وذلک جمیع الکرم الواقع بقریة کنجللی من تواقع قضآء کملیک المحدود بکرم احمد بن الحاج اسمعیل من الطرفین وبکرم محمد یوسف وبملک الحاج نصوح بجملة الحدود بثمن معین مقبوض قدره ثلثة آلاف درهم فضی رایج ثم استاجره منه وهو آجره ایاه من غرة شهر تاریخه بذیله الی سنة کاملة باجرة معینة قدرها فی تلک المدة ثلثمائة درهم مزبور نعته. [البیع بالإستغلال]

شهود: نصوح بن ممی، یوسف بن عبد الله، حسن بن حسین، الحاج محمد بن احمد، سید خضر بن السید نبی، محمود بن ولی.

383. بروسه توابعندن کول بیکار قریه سی ساکنلرندن محمد بن حسین اشبو حامل الکتاب رحیمه بنت عبدی محضرنده اقرار و تقریر کلام ایدوب قریه مزبوره ده واقع حدودینک بر طرفی ولی نام کمسنه ملکنه و اوج طرفی طریق عامه منتهی اولوب بر یر اوین و بر چارطاق و بر خرابه مشرف منزلی و محوطه یی مشتمل اولوب نصفی بنم ملک محضم و نصف آخری بوندن اقدم وفات ایدن زوجتم عایشه نام خاتوندن ارث شرعله بکا انتقال ایدن ملک منزلی حدود و حقوق ایله مزبوره یه بیش بیک بشیوز اقجه یه بیع ایلیوب قبض ثمن و تسلیم مبیع ایلدم بعد الیوم کیف تشآء تصرف ایلسون دیدکنده. [بیع مطلق]

شهود: حسین بن علی، الحاج احمد بن مصطفی، سلیمان بن مصطفی، مصطفی بن حسین، موسی بن حمزه، حسین بن ولی، رجب بن حمزه، حسین بن عیسی.

384. قاترجیلردن حسین بن احمد نام کمسنه مجلس شرع شریفده اویس ابن الحاج حسین نام کمسنه مواجهه سنده تقریر دعوی ایدوب اشبو مجلسده حاضر اولان قویروغی دوشک ایکی قولاغی اردی تمغای قانجق بوزقر قاتر بنم ملکم اولوب تاریخ کتابدن سکز ایدن مقدم ملکمدن ضایع اولدی ایدی حالا مزبورک یدنده بولدم طلب ایلرم دیدکنده غب السوال مزبور اویس جواب ویروب ذکر اولنان قاتری بن اوج کون مقدم یورکان طائفه نام کمسنه دن ایکی بیک اوجیوز اقجه یه اشتری ایلدم مزبورک ملکی اولوب ملکندن ضایع اولدوغی معلومم دکلدر دیوجک مدعی مزبوردن دعوی سنه موافق بینه طلب اولندقده عدول مسلمیندن احمد بن یوسف و

حضر بن عبد الغنی نام مسلمانلر لاجل الشهادة محفل قضایه حاضران اولوب فی الواقع ذکر اولنان قاتر مدعی مزبور حسینک ملکی اولوب تاریخ کتابدن سکز ای مقدم ملکندن ضایع اولمشدر بو خصوصه شاهدلرز شهادت شرعیه دخی ایدرز دیدکلرنده بعد التعدیل والتزکیة شهادتلری حیز قبولده واقع اولدقدنصکره مزبور حسین ذکر اولنان قاتری کمسنه یه بیع ایتمیوب و هبه ایتمیوب بوجه من الوجوه ملکندن اتمدوکنه یمین بالله ایدیجک ما وقع کتب و تحریر اولنوب یدنه دفع اولندی تحریرا فی اواخر شهر شوال المکرم من شهور سنة ثمان والف.[ملک ضایع اولماسی، شهادت و یمین]

شهود: مصطفی بن یوسف، سیدی بن سید محمود، الحاج محمد بن خلیل البزاز، الحاج علی بن محمد، عبد الغفار بن محمد، الحاج مصطفی بن بالی، حسن بن احمد.

35B

385. **یوم السبـــــــــــــــت 22 شـوال 1008**

آت خانه ده خاصه سایلردن بلوک باشی بستان بیک بن محمد صالح بیک بن سیفی چلبی محضرنده تقریر دعوی ایدوب مشار الیهک یدنده بکلک تمغالی بر قیر بارکیر بولدوق دیدکنده غب السوال قضاة زمره سندن وفا نام کمسنه دن بیک یوز اقجه یه اشترا ایلدم دیوب نظر اولندقده فی الواقع بکلک تمغاسی اولدوغی واضح و بیّن اولمق. [غایب مالک بولونماسی]

شهود: رضوان بیک بن عبد الله، مصطفی بن محمود.

386. بروسه ده عبدی چلبی محله سی اهالیسندن شیخ محمد ابن الحاج موسی الامام و مرجان بن عبد الله و دده بن عبد العزیز و حسن بن عبد الله و حسین بن بیده و مصلی بن محمد و اسمعیل بن حسین و مصطفی بن عبد الله و سائرلری باسرهم محفل قضایه محله مزبوره قربنده واقع اوده لرده ساکن عبد الکریم بن حمزه نام مجروحی احضار و محضرنده تقریر کلام ایدوب مزبور عبد الکریم بو کیجه کیرمیدجی حوضی قربنده قولنی اوروب مجروح ایلمشلر واقع حال مزبوردن سوال اولنوب تقریری تحریر اولنمسین طلب ایدرز دیدکلرنده غب السوال مزبور عبد الکریم جواب ویروب بو کیجه اقشام نمازندنصکره یتسویه قریب استادم اولان محمد نام کمسنه نک اوندن اتجیلرده اوردوجیلره طعام ایلتیورکن کیرمدجی حوض اوکنه واردغمده کورکجی اوغللری شعبان و خلیل نام قرنداشلری ایدین نام کمسنه ایله مقاتله ایلرکن بن ارالرینه کیروب آیرمق استدکمده مزبور شعبان النده کورک ایله صول قولی درسکدن اوروب مجروح ایلدی بنی مجروح ایلین مزبور شعباندن محله مزبوره اهالیسندن و غیریدن بر وجه ایله خصوص مزبوره متعلق دعوی و نزاع یوقدر دیدکنده. [یرلہ جرمی]

شهود: محمود بن عبد الله، مولانا محرم افندی بن محمد المستعد، مولانا محمد افندی بن فرح المستعد، محمد افندی بن حسین الامام، مراد بن علی الحلوایی، حاجی علی بن الحاج صالح، عبد الله بیک بن عبد الله ناظربیت المال، علی بن عبد الله، بکر چلبی بن حمزه، مصطفی بن محمد المحضر، رجب بن حمزه، حسن بیک الراجل، محرر الحروف شیخ محمد المحضر بعده حسن بن عبد الله ومصلی بن محمد.

387. اقرت فاطمه بنت مصطفى من محلة بيكار باشى ببروسة بانها قد باعت من حاملة الكتاب ملكى شاه بنت مصطفى وهى اشترت منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع بالمحلة المرقومة الحاوى على بيتين سفليين قدامهما صفة وعلى خابيتى ماء وكنيف ومحوطة ذات اشجار مثمرة المحدود بجدار الحصن وبملک مراد بن حسن القبورى وبملک الشيخ علاء الدين افندى وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره خمسة آلاف درهم وسبعمائة درهم فضى رايج بيعا واشتراء صحيحين اقرارا مصدقا من قبل مصطفى بن على الوكيل بالتصديق. [البيع المطلق والوكالة]

شهود: سليم بن قاسم الامام، مرا د بن حسن القبورى، خليفه محمد بن ايمرزا الامام بمحلة حلوايى، على بن احمد، الحاج حسين بن عبد الله السراج، الحاج يونس بن عبد الرحمن، الحاج سنان بن اولوخوجه المسمارى، مصطفى بن يوسف سربلوک.

388. اقر شعبان بن محمود بانه قد باع من حامل الكتاب مولانا مصطفى افندى بن نبى المتولى على وقف عوارض محلة الاجه مسجد ببروسة وهو اشترى منه بمال الوقف ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة ابدال محمد ببروسة المحدود بملک تيمور بن وبملک امير حسن وبملک حسين چلبى وبالطريق العام بجملة الحدود و بثمن مقبوض قدره ستة آلاف درهم ثم استاجره منه وهو آجره اياه من غرة شعبان المكرم الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدة ستمائة درهم مزبور نعته وكفل بدرک المنزل المزبور واجرته محمد بن محمود و پيرى بن محمد كفالة. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: محمود بن يحى، حاجى مصلح الدين بن محمد الامام، حاجى كمال بن حسين، محمد بن على الامام، حسين بن محمد، بكر بن يحى.

36A

389. اقر مصطفى چلبى بن عوض من محلة ولد سراى بانه قد اعتق وحرر عبده ومملوكه حامل هذا الكتاب يوسف بن عبد الله الاوسط الاقرن الاشهل وفى رأسه فوق اذنه اليسرى اثر الجراحة الچركسى حسبة لله العلى العظيم. [عتق العبد]

شهود: سليمان چلبى بن عبد الوهاب الامام، سنان خليفه بن عبد الله المؤذن، اسلام افندى بن ايمرزا، احمد چلبى بن يوسف المستعد، محمد بن صاتى، مصطفى بن يوسف، حسن بن الحاج على، سفر بن الحاج احمد.

390. ثم اقر مصطفى چلبى المرقوم فى حال صحة اقاريره الشرعية ونفاذ اقاويله المرعية بانه قد اوصى بان يكون سكنى منزله الكائن بمحلة ولد سراى المستغنى عن التحديد لشهرته بالانتماء اليه لزوجتها حاملتي الكتاب ذالنون بنت عبد الله الى حين وفاتهما بشرط ان تكونا عازبتين وصية صحيحة جايزة موقوفة على قبول ورثته بعد تقرّر الوصى المرقوم على راى من يراه من الائمة المهتدين. [وصايت]

شهود: السابقون.

391. خالعت فاطمه بنت محمد مع زوجها محمد بن مصطفى وهو خالع معها على مهرها وهو ثلثة آلاف درهم وعلى نفقة عدتها وجميع دعاويها عليه مخالعة صحيحة شرعية فبانت هى منه بحيث لاتحل الا بعقد جديد وصداق مستانف ثم ابرأ كل منهما ذمة الآخر عن جميع الدعاوى عموما خصوصا عن الدعوى المتعلقة بالخلع المزبور. [المخالعة والإبراء]

شهود:الحاج ولى بن احمد صباح، محمد بن مصطفى، ولى بن عوض، الحاج ابراهيم بن سلمان، محمد بن بخشى، احمد بن محمد، محمود بن يوسف، رجب بن حمزه، مراد بن عبد الله، محمد بن عبد الله.

392. محميهٔ توقات مضافاتندن بيک اوباسى نام قريه ساكنلرندن اولوب مرحوم الحاج عوض پاشا اولادندن اولان عثمان چلبى و احمد چلبى و شاه نسا خاتون طرفندن وكيل اولوب وكالتى يدنده مخلده اولان حجت شرعيه ايله ثابته اولان فخر المدرسين الكرام عثمان افندى ابن احمد مجلس شرع شريفده ذخر المدققين الفخام احمد افندى ابن سليم مواجهه سنده تقرير دعوى ايدوب مرحوم مومى اليهک محروسهٔ بروسه ده و توقاتده و قضاء قازابادده واقع اوقافنک توليتى اولادندن بطن اوّلده اولاد اولادندن اولوب بنى مزبورون محروسهٔ بروسه ده اولان اوقافنه كندو طرفندن وكيل نصب اتمشلر ايكن مشار اليهک احمد افندى واقف مشار اليهک بطن ثانيده اولان اولادنک وكيلى ايكن بنم تصرفمه مانع اولور سوال اولنوب ديدكنده غب السوال مشار اليه احمد افندى جواب ويروب فى الحقيقة محروسهٔ بروسه ده و توقاتده وقازابادده واقع اوقافنک توليتى بطن اولدن اولاد اولادنه مشروط در و مشار اليه عثمان افندى مزبور عثمان چلبى و احمد چلبى و شاه نسا خاتونک وكيللريدر لكن مزبوردن عثمان و احمد چلبى و شاه نسا خاتون واقف مشار اليهک بطن اولده اولاد اولادندن ايدوكى معلوم دكلدر ديوجک مشار اليه احمد افنديدن صدق مقالنه داله بينه طلب اولندقده تقرير مشروحنه موافق محمد بن مصطفى نام نائب الشرع امضاسيله ممضى و ختمى ايله مختوم و سنه ثمان و الف شهورى سلكنده انتظام بولان شهر ربيع الاولک سلخى تاريخيله مورخ كتاب نفلى ايراد ايدوب مشار اليه احمد افندى محضرنده فتح و قراءت اولندقده تقرير مشروحنه موافق بولندقده مشار اليه احمد افندى كتاب مزبورک مولاناء مومى اليه مجلسنده ورودينى انكار ايلدكده ذيلنده اسامسى مسطوره اولان شهود طريقدن فضل الله چلبى ابن على چلبى و عثمان بن حيدر نام كمسنه لر فى الواقع كتاب مزبور محميهٔ توقاتده نائب الشرع اولان محمد بن مصطفى نام كمسنه نک كتابيدر بزيم حضوريمزده امضا ايدوب بزى امضا و ختمينه اشهاد ايلدى ديو شهادت شرعيه ايلدكلرنده بعد التعديل والتزكيه ما وقع قيد اولندى تحريرا فى اواخر شوال المكرم سنه ثمان والف. [توليت وقف، وكالت و شهادت]

شهود: محرم افندى ابن محمد المستعد، محمود بن يوسف، مصطفى بن يوسف، محمد بن فرح ، احمد بن مصطفى وغيرهم.

393. الحاج احمد ابن الحاج حسين نام كمسنه مجلس شرع شريفده اشبو رافع الكتاب يوسف ابن محمد نام كمسنه مواجهه سنده بالطوع والاختيار اعتراف و اقرار ايدوب محروسه بروسه ده واقع مرحوم كرمتجى زاده محله سنده واقع درت ير اوينى و ايكى غرفه يى و بر فرنى و بر اخورى و بر خابيه يى و بر صوقيوسى و بر ظله يى و اشجار مثمره حاويه محوطه يى مشتمل اولوب حدودينک بر طرفى نصوح ملكنه و بر طرفى طورخان نام كمسنه ملكنه و بر طرفى بازارلو ديمكله معروف نام كمسنه ملكنه و بر طرفى طريق عامه منتهى اولان منزل بوندن اسبق بنم ملكم اولوب طقوز يوز طقسان التى شوالنده منزل مرقومى بن استنبولده الحاج محمد بن الحاج احمد نام كمسنه يه بيع بات صحيحه اون اوج بيک اقجه يه بيع ايلدم ايدى بعده مزبور الحاج محمد منزل مرقومى ينه مبلغ مرقوم اون اوج بيک اقجه يه احمد بن كمال نام كمسنه يه اون درت بيک اقجه يه بيع ايليوب بعده مزبور احمد دخى فتح الله بن على نام كمسنه يه اون التى بيک اقجه يه بيع ايليوب بعده مزبور فتح الله دخى مرقوم يونسه ينه مبلغ مرقوم اون التى بيک فضى اقجه يه بيع بات صحيحه بيع ايدوب قبض ثمن و تسليم مثمن ايدوب يدنه حجت شرعيه ويرمش حالا منزل مزبور مرقوم يونسک ملک محض و حق صرفيدر حالا بوجه من الوجوه بنم منزل مزبوره ده علاقه و مداخلم يوقدر ديدكنده مقر مرقومى اقرار مشروحنده مزبور يونس بالمواجهه تصديق ايديجک ما هو الواقع على وقوعه غب الطلب كتب و تحرير اولندى. [بيع بات]

شهود: محمد افندى ابن محمود الامام، حسن چلبى ابن محمود، الحاج حمزه ابن الحاج موسى، حسين بن يوسف، ولى بيک ابن محمد، نصوح بن حسن الشجاع، حسين بن مصطفى، حسن بن عبد الكريم، حيدر بن عبد الله، عمر بن مصطفى، محمد بن حيدر.

36B

394. اقر سيد محمود چلبي بن اسمعيل الوكيل بالبيع وقبض الثمن الآتي ذكرهما عن قبل ملايم بنت عبد الله الثابت وكالته بشهادة مصطفى بن اسكندر واحمد بن على بانه قد باع بوكالته من حامل الكتاب فاطمه بنت بهرام وهي اشترت منه ما هو ملک لمؤكلته وذلک المنزل الواقع بمحلة بكر خواجه ببروسة الحاوي على بيت سفلى وصفة تحته سرداب وغرفة وفرن وخابيتي مآء وكنيف ومحوطة ذات اشجار مثمرة المحدود بوقف حلاج على وبملک سفر بن رمضان وبالطريق العام والخاص بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره اربعة عشر الف درهم فضي بيعا واشتراء صحيحين شرعيين. [الوكالة بالبيع]

شهود: حاجى سبا بن عبد الله المؤذن، حاجى مصطفى بن شعبان، رضوان بن عبد الله، احمد بيک بن پروان، محمود بن عبد الرحمن، سفر بن رمضان، سيد نبي بن السيد ولي، محمد چلبي بن الحاج يوسف.

395. اقر سيد محمد بن السيد احمد بانه قد باع من الحاج موسى بن علي وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بقرب من محلة چوبان بيک ببروسة المحدود بملک درويش على بن رمضان وبكرم المشتري وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره سبعمائة درهم فضي رايج ومقاطعة ارضه في كل سنة ثمانية دراهم فضية. [البيع المطلق]

شهود: الحاج حسين بن احمد، محمد بن احمد، مصطفى بن يوسف، حسن بن عبد الله، درويش على بن رمضان، رمضان دده بن.

396. اقر محمد بن شجاع الوصى الشرعى على الصغيرين المدعوين عايشه ومصطفى ولدى المرحوم عيسى بيک بن مصطفى المتوفى ابوهما المزبور بمحلة كرمتجى اوغلى ببروسة المحروسة الثابت وصايته بالحجة الشرعية المخلدة بيده بانه قد باع بحكم وصايته من حامل الكتاب على بن عبد الله وهو اشترى منه ما هو المنتقل اليهما بالارث الشرعى من ابيهما المتوفى المرقوم وذلک جميع المنزل الواقع بالمحلة المرقوم الحاوي على بيتين سفليين وصفة وبئر مآء ومآء جار وجنينة ذات اشجار مثمرة المحدود بملک بستان وبملک عينى خاتون وبملک حسين بن حسن وبملک بستان بن سليم بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ستة آلاف وستمائة درهم فضى رايج فى الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين وانما وقعت المبايعة المزبور لضرورة ديون المتوفى المزبور الثابتة عليه شرعا ولاشراف المنزل المزبور الى الخراب ولتحقق عدم مال ليعمر المزبورين الى تعميره ومرمّته بعد عرض البيع المزبور الى مجلس الطالبين مرارا وكرارا وغب تقرر ثمنه فى المبلغ المرقوم على المشترى المرسوم. [الوصاية والبيع]

شهود: الحاج محمد بن حسن، الحاج خليل بن پيرى، مصطفى بن يوسف، حسين بن يوسف، سفر بن عبد الله، على بيک.

397. اقر الرجل المدعو مصطفى بن محمد بان عليه وفى ذمته من مال الوقف المرحوم قزاز حسن چلبى بمعاملة متوليه حامل الكتاب احمد بن شعبان مبلغا قدره احد عشر الف درهم فضى رايج فى الوقت عشر الف درهم منه من الدين الشرعى والباقى وهو الف درهم من ثمن الجوخ المشترى المقبوض مؤجلا عليه غير القرض من غرة محرم الحرام المومى اليه وجاها وشفاها وكفل بالمبلغ المرقوم محمد بن سليمان وجهان بن احمد كفالة صحيحة شرعية مشتملة على الامر والقبول جرى ذلک وحرر فى اواخر شهر شوال المكرم سنة ثمان والف. [القرض الشرعى والدين]

شهود: فخر المدرسين محمد چلبى ابن مصطفى، قدوة الاقران عبد الله چاوش ابن على، فخر الاقران رضوان بيک ابن عبد الله، الحاج حسن ابن على، مصطفى بن محرم، محمد بن احمد، احمد بن نور الله، محمد چلبى ابن قورت.

398. عايشه بنت شهربان قادين قبلندن احمد واحسن افندى ابن دده نام كمسنه لر شهادتلرى ايله وكالتى ثابته اولان حضر بن شهسوار نام كمسنه محفل قضاده اشبو حامل الكتاب الحاج عثمان ابن رسول محضرنده اقرار ايدوب محميهٔ بروسه محلاتندن جراق بيک محله سنده واقع ايكى بيت سفلى يى و بر صفه يى و ايكى يرده ماء جارى يى و اشجار مثمره و غير مثمره مشتمل اولوب بر طرفى احمد چلبى ابن الحاج مصطفى ملكى و بر طرفى محمد بن حسن ملكى و بر طرفى طريق عام ايله محدود اولان ملک اون يدى بيک نقدر رايج فى الوقت اقجه يه بيع ايدوب قبض ثمن و تسليم مبيع ايتدى ديدكده وكيل مرقومک كلمات مشروحه سن مزبور الحاج عثمان

بالمواجهه تصديق و بالمشافهه تحقيق ايتدكده ما هو الواقع على وقوعه كتب اولندى تحريرا فى اواخر شهر شوال المكرم سنة ثمان والف. [وكالت حسبيله بيع]

شهود: احمد چلبى ابن الحاج مصطفى، مصطفى بن حسن، على خواجه ابن احمد، على چلبى امام زاده، محمود چاوش ابن احمد افندى، صالح بن قاسم، حيدر بن عبد الله، عيسى بن القيم.

37A

399. **يوم الاحـــــــد غرة شهر ذى القعـدة الحرام**

اقرت راضيه بنت عبد الله بانه قد كان له فى ذمة حامل هذا الكتاب على بن ولى مبلغا قدره الفا درهم فضى رايج فى الوقت من الوصى الشرعى فالآن قد وهبت له جميع المبلغ المزبور حسبة لله الغفور وابرأ ذمته عنه هبة وابرآء صحيحين شرعيين. [هبة وابرآء]

شهود: رجب بن على، الحاج حسين بن على، محمود بن يوسف، محمد بن عبد الله.

400. قصّاب طائفه سندن كلامجى بن عبدى محفل شرعده قناداری حبيب بن نصوح محضرنده دعوى ايدوب مزبور حبيب بنم قنادارم اولوب حالا بكا صاتدوغى مع اتك اقجه سنى تسليم ايلدكده حسابمزدن اون بيك اقجه نقصان اوزره تسليم ايلدى اون بيك اقجه بى طلب ايلرم ديدكنده غب السوال فى الواقع حساب و كتاب ايلدكزده اون بيك اقجه نقصان اولوب حسابمزده بنم ذمتمه محسوب اولدى فامّا هر كيجه صاتدوغم اتك اقجه سنى مزبوره تسليم ايليوب اوينه الوب كيدردى مزبور كلامجيه دخى ذكر اولنان اقجه دن كلا و بعضا الدوغنه يمين ويرلمسين طلب ايلرم ديدكنده مزبور كلامجى دخى مبلغ مرقومدن كلا و بعضا الدوغنه و كمسنه يه الدرمادوغنه و الدقلرى معلومى اولمدوغونه يمين بالله العلى العظيم ايلدكنده ما وقع قيد اولندى. [دين]

شهود: محرم افندى بن محمد، محمد افندى بن فرح، رجب بن حمزه، فرهاد بن عبد الله، احمد بن محمد.

401. فخر العلماء المحقيقين ذخر الفضلاء المدققين مولانا عبد الله افندى ابن المرحوم زينى چلبى زيد فضله جناب شريفلرندن خصوص اتى الذكرى اقراره وكيل اولوب وكالتى فخر الخطباء احمد چلبى ابن جعفر وفخر الجيوش پير احمد چاوش ابن زينى چلبى شهادتلريله ثابته اولان ذخر الاعيان فتح الله چلبى ابن الحاج على مجلس شرع شريفده اشبو حافظ الكتاب على چلبى ابن يعقوب محضرنده بالوكالة اقرار و تقرير كلام ايدوب بوندن اقدم موكلم مومى اليه عبد الله افندى مزبور عليجان چلبى يه و اريق محمد و بستان بيك نام كمسنه لر بر وجه اشتراك يوز اون بيك اقجه ويروب مبلغ مرقومدن اوتوز بيك اقجه سنى مزبور اريق محمد يدندن الوب قبض ايليوب اوتوز بيك اقجه سنى مزبور بوستان بيك يدندن الوب قبض ايدوب مزبور عليجان چلبينك و مرقومان محمد و بستان بيكك ذمتلرينى خصوص مزبوره متعلق دعوى و منازعات و ايمان و مخاصماتدن ابراء عام ايله ابرا و اسقاط تام ايله اسقاط ايدوب يدمه وجه مرقوم اوزره خط و ختمى مشتمل تمسك ويردى ديدكده وكيل مزبورى كلمات مشروحه سنده مزبور عليجان چلبى بالمواجهه تصديق ايلدكده ما هو الواقع غب الطلب كتب و تحرير اولنوب

يدمه دفع اولندى تحريرا فى اوائل شهر ذى القعدة الشريفة من شهور سنة ثمان والف ايكى ورقه اشاعه جه مفصلا قيد اولنمشدر غفلت اولنميه. [وكالت وابراء]

شهود: فخر المدرسين احمد چلبى ابن محمد قطيفه جى زاده، حسين چلبى ابن الحاج خليل، عمر چاوش ابن مصطفى، عبد الكريم بن حسام، بستان چلبى ابن الحاج محمد، حسن بن مصطفى، بستان بن سعد، محرر الحروف شيخ محمد وغيرهم.

37B

ابتـــــداء نيابة مفخر المدرسين الكرام مولانا احمـــــد افندى الشهير بشيخ زاده نال بالخير مراده فوق ما اراده من الثلثـــــــــــــاء 3 ذى القعدة الحرام.

402. عمر بن احمد محمود بن عبد الله محضرنده دعوى ايدوب بوندن اقدم مزبوردن ارسلان نام بر عرب اوغلانى ايله بيش بيک بشيوز اقجه يه مزبورردن خرواتى الاصل يوسف نام امرد غلامن اشترا ايدوب غلام مزبورى و ثمن مسفور تسليم ايلدم ديدكنده غب السوال مزبور انكار ايديجک حسين چلبى بن عبد الله و محمد بن حسن نام كندى فى الواقع وجه مزبور اوزره اشترا ايدوب غلام مزبور ايله ثمن مرقومى تسليم ايلدى. [بيع عبد و شهادت]

شهود: عثمان چلبى بن سليمان، محمد بن حسين، مصطفى بن يوسف، رستم بن عبد الله، محمد بن عبد الله.

403. ذكر اولنان غلامک ثمنه امر و قبولى حاويه كفالتله الحاج رضوان بن عبد الله كفيل اولدقده. [كفالت]

شهود: السابقون.

404. اقر محمد بن الحاج حسن بانه قد باع من محمد ولى وهو اشترى منه ما هو له و ملكه وذلک جميع الكرم الواقع بموضع معروف بقورى چاى بذيل بروسة المحروسة المحدود بكرم المشترى وبكرم بهرام بن عبد الله وبالارض الخالية من الطرفين ومقاطعة ارضه فى كل سنة ثمانية دراهم بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم وثمانمائة درهم فضى رايج فى الوقت. [البيع المطلق]

شهود: مصطفى بن محمد، مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه.

405. اقر واعترف مولانا رمضان افندى ابن جار الله الوكيل بالاقرار بالبيع وقبض الثمن الآتى ذكرهما عن قبل زوجته المدعوة فاطمه بنت محمود الثابت وكالته عنها بشهادة محمد بن شعبان ومحمد بن احمد بان مؤكلته المرقومة قد باعت من حاملة هذا الكتاب فاطمه بنت حسين وهى اشترت منها ما هو لها وملكها وذلك جميع المنزل الواقع بمحلة على باشا من محلات بروسة المحروسة الحاوى على بيتين سفليين وغرفة وخابية ماء وكنيف ومحوطة ذات اشجار مثمرة المحدود بوقف المرحوم على پاشا وبملک بالى بن وبملک البقال وبالطريق العام بجملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره ستة الاف درهم فضى رايج فى الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين اقرارا مصدقا من قبل سليمان بن محمد الوكيل بالتصديق عن قبل المشترية المرقومة الثابت وكالته بشهادة الشاهدين المرقومين تصديقا وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اوايل شهر ذى القعدة الحرام سنة ثمان والف. [الوكالة بالإقرار بالبيع وقبض الثمن]

شهود: خضر بن عبد الله، محمود بن يوسف، حسين بن يوسف، مصطفى بن ارسلان، احمد بن عبد الله، مصطفى بن يوسف.

406. اقر فخر المدرسين ابراهيم افندى بن موسى بانه قد باع من فخر الائمة الكلام نصوح خليفه بن ابراهيم وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة عرب محمد ببروسة الحاوى على بيتين سفليتين وصفة وغرفة وفرنين وخابيتى ماء وكنيف ومحوطة ذات اشجار مثمرة المحدود بالطريق العام من الطرفين وبملک البايع المومى اليه وبملک كهر خاتون بعضا وبملک البايع بعضا بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره اثنا وعشرون الف درهم ومائتا درهم فضى. [البيع المطلق]

شهود: عثمان چاوش بن عوض، بداق چاوش بن درويش، على چلبى بن خير الدين، خير الدين بن على القزاز، خضر بن اسمعيل، محمود چلبى عوض، مصطفى بن بيرام، عبد الرحمن خليفه بن مصطفى الامام بمحلة بابا ذاكر، مصطفى چلبى بن پيرى.

38A

407. اقر حسين چلبى بن محمد بان عليه وفى ذمته لباعث السجل اسمى بنت محمد مبلغا قدره خمسة الاف درهم وخمسمائة درهم فضى من القرض الشرعى دينا لازم الادآء اليها. [القرض الشرعى]

شهود: مظفر بيک بن عبد الله، مصطفى بيک بن محمد، محمد بن عثمان، محمد بيک بن الجبرى وغيرهم.

408. اقر طورمش بن خير الدين بانه قد باع من حافظة الكتاب صفيه بنت على وهى اشترت منه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة افتاده افندى ببروسة المحروسة الحاوى على بيت سفلى فوقه غرفة وسرداب وخابية مآء وكنيف ومحوطة ذات اشجار مثمرة المحدود بملک امى خاتون وبالطريق العام من الاطراف

الثلثة ومقاطعة ارضه فى كل سنة خمسة دراهم بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم وستمائة درهم فضى رايج بيعا واشتراء صحيحين شرعيين. [البيع المطلق]

شهود: جلال بن درويش، محمد بن حسن، حسن بن عبد الله، محمد بن محمود، مصطفى بن ابراهيم، ولى بن مصطفى، مصطفى بن يوسف، عبدى بن پيرى.

409. اقر مصطفى بن عبدى بانه قد باع من سيد سيف الله چلبى بن سيد بستان وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع النصف الشائع من المنزل الواقع بمحلة حضرت امير ببروسة الحاوى ذلک النصف على بيت سفلى وغرفة ومحوطة المعلوم حدوده لدى الاهالى والجيران وجميع النصف من الحديقة الواقعة بالمحلة المرقومة الحاوى على بئر ماء واشجار مثمرة المعلوم حدودها لدى الاهالى بجملة حدودين بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم ومائتا درهم فضى رايج [البيع المطلق]

شهود: ابراهيم بن محمد الامام، حسن بن اورج، رستم بن سفر، جهاد بن احمد، سيد محمد بن السيد حسن.

410. اقر مصلح الدين خليفه بن يوسف الوكيل بالايجار على الوجه الآتي عن قبل اعلم العلماء الاعلام محمد افندى بن حسام الله بان موكله قد آجر من السيد محمود چلبى بن السيد مصطفى وهو استاجر منه ما هو له وذلک جميع الحانوت الواقع بسوق قينان المستغنى عن التحديد بامل معلوم من غرة شهر تاريخه الى ثلث سنين باجرة قدرها فى كل يوم خمسة دراهم على ان يكون تعميره من عند المستاجر المزبور. [الإجارة]

شهود: عبد الرحمن افندى بن عبد الله المدرس، احمد چلبى بن محمد المدرس، محمد بن محمد، محمود چلبى بن محمد.

411. بوندن اقدم بروسه ده احمد پاشاده وفات ايدن عجم على بن بيرام نام كمسنه نک زوجه سى ملكى بنت مصطفى نام خاتون طرفندن خصوص آتى يه وكيل اولوب وكالتى اسحق دده بن على الامام و حاجى درويش بن الحاج يونس شهادتلريله ثابته مصطفى بن يوسف محفل قضاده متوفانک صلبيه قزى امهانى نام خاتونک زوجى و تصديقه وكيلى اولان على بن سيدى مواجهه سنده اقرار ايدوب موكلتم مومى اليهايه زوجه سندن انتقال ايدن محلهٔ مزبورده واقع معلوم الحدود منزلدن ربع حصه سن و اوچ بيک اقجه مهر مؤجلى مقابله سنده مزبوره امهانى يدندن التى بيک اقجه الوب قبض ايليوب ذمتنى خصوص مزبوره متعلق دعوادن ابرا ايلدى ديدكنده. [وكالت و ابراء]

شهود: حسين بن يوسف، محمد بن ولى، شعبان بن ادريس، محمد بن احمد، يوسف بن عوض، سليمان بن احمد، شاهد الوكالة.

412. اقرت شاه خوبان ابنة مصطفى بان عليها وفى ذمتها لباعث الحروف الحاج احمد بن طوردى المتولى على وقف محلة مجنون دده مبلغا قدره اربعة عشر آلاف درهم والف درهم وسبعمائة درهم وخمسون درهما من غرة ذي القعدة وان منزله الكائن بقرية اخى من توابع بروسة المحروسة وخمسة عشر و..... الحاوى على بيتين سفليين وعلويين واصطبلين وان منزله الكائن بمحلة سمدجى الحاوى على بيتين سفليين وسرداب وفرن وبيت معروف بسلاملق بجملة الحدودين وكفل بدركه يوسف بن عبد الله. [الدين]

شهود: حسين بن عبد الله، الحاج امر الله بن محمد، بستان چلبى بن محمود، الحاج يوسف بن طوره خواجه، سهراب بن عبد الله، اسلام بن حسن، اسلام بن عبد الله.

38B

413. اقر محمد بن على، بانه قد باع من احمد بن عبد السلام وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة مصلّى ببروسة الحاوى على بيتين سفليين بينهما صفة تحتها سرداب وخابية مآء وكنيف ومحوطة ذات اشجار المحدود بملک الحاج بستان البواب وبجدار المصلّى وبملک محمد وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره اثنا وعشرون الف درهم فضى رايج فى الوقت. [البيع المطلق]

شهود: طورمش بن محمد، ابراهيم بن محمد الامام، على دده بن صالح، صالح بن على، حاجى بستان بن طورمش، حسن فوطه جى، عبد الغنى المحضر، اورج بن احمد.

414. ثم باع احمد المرقوم من بستان بن عبد الرحمن افندى المتولى على وقف حسام افندى الشهير بقره چلبى زاده وهو اشترى منه بمال الوقف المرقوم للاستغلال به ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل المزبور الواقع بالمحلة المرقومة بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره عشرة آلاف درهم ثم استاجره منه من غرة شهر رمضان المبارک تاريخه بذيله الى سنة كاملة باجرة قدرها فى تلک المدة الفا درهم مزبور نعته.ثم كفل بدركه واجرته طورمش بن محمد من المحلة المرقومة. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: السابقون.

415. اقر فخر المدرسين نصوح افندى بن يوسف الوكيل بالاقرار بالبيع وقبض الثمن الآتى عن قبل اعلم العلماء محمد افندى بن خير الدين الثابت وكالته بشهادة مولانا شمس الدين ومولانا حافظ افندى بان موكله المومى اليه قد باع من حامل الكتاب محمد بن مصطفى وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بقرية عليشير من توابع بروسة الحاوى على بيت سفلى وكرم ومحوطة المحدود بملک محمد رمضان وبمزار المرحوم چتالجه سلطان وبملک خضر بالى وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ثلثة الاف درهم فضى بيعا واشتراء صحيحين شرعيين. [الوكالة بالبيع المطلق وقبض الثمن]

شهود: حسن بن مصطفى، محمد بن بيرام، قليج خواجه بن ابراهيم الامام، محمد بن مصطفى، ابراهيم بن قره حاجى، سيدى بن قره حاجى.

416. بوندن اقدم بروسه ده یکی بزاز محله سنده وفات ایدن الحاج حسن نام کمسنه نک مصطفی و عایشه نام ایتام صغارینک وصی شرعیسی اولان الحاج رمضان بن الحاج بالی نام کمسنه نک اوزرینه ناظر نصب اولنان الحاج احمد بن محمد محفل قضاده اشبو باعث التحریر نور الله بیک بن ابراهیم الراجل محضرنده تقریر کلام ایدوب لکن بوندن اقدم وصی مزبور اوزرینه بنی قبل شرعدن حاکم الشرع ناظر نصب ایلدی ایدی حالا بن پیر اولوب حرکته اقتدارم اولمغی نظارت مزبوره فراغ ایلدم دیوب مزبور نور الله بیک یرار و دیندار و معتمد علیه و مصلحت کذار و خدمتنده قوی الاقتدار کمسنه در مزبور بنم یریمه ناظر نصب اولنسون دیدکنده مزبور نور الله بیک ناظر نصب اولنوب ما وقع قید اولندی. [حاکم طرفندن وصی نک اوزرینه ناظر نصب اولنماسی]

شهود: بستان چلبی بن پیر علی، حاجی علی بن محمود، براق بن علی، الحاج احمد بن خضر، عبدی بن پیری.

39A

417. اقر حسن بیک بن عبد الله الراجل بانه قد باع من حامل الکتاب علی بن بالی وهو اشتری منه ما هو له المنتقل الیه من اخیه المتوفی علی بیک وذلک جمیع الحانوت الواقع بسوق السمک ببروسة المحدود بوقف سید محمد البخاری وبحانوت محرم بن الیاس وبوقف صاریچه پاشا وبالطریق العام بثمن معین مقبوض قدره سبعة آلاف درهم فضی ومقاطعة ارضه فی کل شهر خمسون درهما. [البیع المطلق]

شهود: مصطفی بن توسیه لی، حاجی عمر نعلنجی، پیاله بن عبد الله، محمد الحلّاق، یعقوب بن طیب الجابی.

418. اقر الحاج معدن بن محمد الوکیل بالاقرار بالبیع وقبض الثمن الآتی ذکرهما عن قبل فخر المحذرات عایشه بنت صادق الثابت وکالته عنها بشهادة یوسف بن عبد الله و سلیمان الحاج یوسف بان موکلته المذکورة قد باعت مصطفی بن علی وهو اشتری منها ما هو له وملکه وذلک جمیع المنزل الواقع بمحلة طوغان بیک ببروسة المحروسة الحاوی علی بیتین سفلیین وصفة وخابیة ماء ومحوطة اشجار مثمرة المحدود بملک مومنه بنت محمد وبملک احمد علی وبالطریق العام وبالطریق الخاص ومقاطعة ارضه فی کل سنة ستة وثلثون درهما بجملة الحدود والحقوق بثمن معین مقبوض قدره ستة الاف درهم ومائتا درهم فضی رایج فی الوقت باتین صحیحین شرعیین. [الوکالة بالبیع المطلق وقبض الثمن]

شهود: عثمان بن حسین، مصطفی بن نصر الله الامام، مصطفی بن حسین، سلیمان بن مصطفی، الحاج حسین، بکر بن یحی، یوسف بن عبد الله.

419. ثم باع مصطفی بانه قد باع من مصطفی بن حسین المتولّی علی وقف محلة طوغان بیک وهو اشتری منه بمال الوقف المرقوم للاستغلال له وذلک جمیع المنزل الواقع بثمن معین مقدره اربعة الاف درهم ومائتا

درهم من غرة رجب لسنة تاريخه بذيله الى سنة كاملة باجرة معينة قدره اربعمائة درهم وعشرون درهما مزبور نعته. [البيع بالإستغلال]

شهود: السابقون.

420. اقر يوسف بن عوض الوكيل الشرعى بالاقرار بالبيع وقبض الثمن الآتى ذكرهما عن قبل زوجته انيسه بنت الحاج محمود الثابت وكالته عنها بشهادة اسحق بن على الامام ودرويش چلبى بن الحاج يونس المؤذن بان موكلته المذكورة قد باعت من محمود بيک بن على وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة احمد پاشا ببروسة المحروسة الحاوى على بيتين سفليين وغرفة وصفة وتحتها اصطبل وفرن ومحوطة ذات اشجار مثمرة وخابيتى مآء وكنيف المحدود بملک الياس بن احمد وبملک يوسف بن بيرام وبملک محمد بن على وبالطريق العام ومقاطعة ارضه فى كل سنة اثنا عشر درهما بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره اربعة وعشرون الف درهم خمسمائة بيعا واشتراء صحيحين. [الوكالة بالاقرار بالبيع المطلق وقبض الثمن]

شهود: ابراهيم بن يوسف، على بن احمد، على بن ولى، على بن حمزه، بالى بن طورمش، على بن موسى، ولى بن عبد الله، محمد بن محمود، حسين بن يوسف، مصطفى بن يوسف، حسين بن عيسى، الحاج سنان بن عبد الله.

421. اقر واعترف قدوة الاماجد والاقران عثمان چاوش بن المرحوم المبرور عوض بانه قد باع من الحاج اسمعيل بن محمد وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وذلک جميع الكرم وجميع الحديقة بموضع معروف سماولى بذيل بروسة المحروسة وماء جار فى الموضعيين المحدود بملک احمد چلبى القلانسى وبملک الحاج امر الله بن ابوبكر وبملک يوسف بن ابراهيم وبملک عبد الرحمن بن مقصود وبملک بكر النجار وبالطريق العام ومقاطعة ارضه فى كل سنة خمسون درهما بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره خمسة عشر الف درهم فضى رايج فى الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين. [البيع المطلق]

شهود: الحاج على بن حسين، حمزه بن نصوح، الحاج لطف بن نصوح، عمر دده بن الحاج مصطفى، عثمان دده بن حسن، مصطفى بن نصر الله الامام، الحاج معدن بن محمد، مصطفى بن يوسف، حسين بن عيسى.

422. اقر احمد بن محمد بانه قد باع من مصطفى بن سرقولى وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة حضرلق ببروسة المحروسة الحاوى على بيتين سفليين وصفة وغرفة وماء جار وكنيف و محوطة اشجار مثمرة وغيرمثمرة المحدود بملک سليمان بن محمد وبجدار مسجد محلة المزبور وبملک حلال بن درويش وبملک ولى بن مصطفى ومقاطعة ارضه فى كل سنة اربعة وعشرون درهما بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره اربعة الاف درهم وستمائة درهم باتين صحيحين. [البيع البات]

شهود: الحاج محمد بن يوسف، جلال بن درويش، ولى بن مصطفى، يونس بن اسد، عبد الباقى بن جلال، حضر بن محمد، مصطفى بن احمد ويوسف وحسن بن عبد الله.

423. من الاحـــــــــــــــــد 8 ذى القعدة 1008.

اقر سفر بن على بانه قد باع من حسن بن عبد الله وهو اشترى منه ما هو له وذلک جميع الكرم الواقع بموضع معروف بسماونه بغنآء بروسة المحروسة المحدود بكرم الحاج حسن وبكرم عبد القادر وبالطريق العام من الطرفين بثمن معين مقبوض قدره مائة درهم وستون درهما فضيا بيعا واشتراء صحيحين شرعيين ومقاطعة ارضه فى كل سنة ثمانية دراهم فضية. [البيع المطلق]

شهود: مصطفى بن على الامام، الحاج حسين بن اسمعيل، حسين بن الحاج احمد، احمد بن مصطفى، ارسلان بن عبد الله، حسين بن عيسى.

424. اقر حسين بن مصطفى بانه قد باع من عثمان بن محرم وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وبملكه وذلک جميع الحديقة الواقعة بثمنية بذيل بروسة المحروسة المحدود بحديقة الحاج عبد الله وبملک ابراهيم وبملک يوسف وبملک امينه بنت مصطفى وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ثلثة آلاف درهم وتسعمائة درهم رايج فى الوقت بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين ومقاطعة ارضه عشرة دراهم. [البيع المطلق]

شهود: محمد چلبى بن بستان، محمود بن همدم، عبد الكريم بن حسام الشهير بالتى برمق، مراد بن حسن، عبد الرحمن بن احمد، عمر بن كمال، احمد بن ولى الامام، حسن بن محمد، مصطفى بن عمر، ابراهيم بن رمضان، مصلح الدين بن محمد الامام.

425. اقر محمود بن موسى بانه قد باع من فخر المحذرات رابعة بنت احمد وهى اشترت منه بماله لنفسها ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة عربلر ببروسة المحروسة الحاوى على بيت سفلى وغرفة وخابية ماء وبئرماء ومحوطة اشجار مثمرة المحدود بوقف المنزل الموقوف على امام محلة المزبور وبملک فاطمه بنت سيدى احمد وبملک امينه وبالطريق الخاص بجملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره عشرة الاف درهم فضى رايج فى الوقت باتين صحيحين شرعيين وصدقه الرجل المدعو محمد چلبى بن بالى وهو اخ المشترية المزبورة الوكيل بتصديق القضية المحكية عن قبل رابعة المرقومة الثابت وكالته عنها بما هو طريق الثبوت شرعا اقرارا صحيحا. [البيع البات والوكالة]

شهود: محمود بن محمد، حضر بن محمد، احمد بن همدم، بكر بن چاوش محمد، درويش بيک بن حسين الراجل، حسين بن عيسى، احمد بن مراد، كاتب الحروف محرم بن محمد.

426. اقر بلال بن عبد الله بانه قد باع من الحاج محمد بن على وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الكائن بقرية حليوكجى من توابع بروسة المحروسة الحاوى على بيتين سفليين ومحوطة ذات اشجار مثمرة المحدود بملک محمد بن الامام وبملک محمد بن فضلى وبملک قاسم بن عبد الله وبالطريق العام بجملة

الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم وخمسمائة درهم فضى رايج فى الوقت بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين. [البيع المطلق]

شهود: محمد بن الامام، دمور بيک بن عبد الله، يوسف بن على بالى، بالى بن خضر، محمد بن مصطفى، مصطفى بن حاجى بالى، امر الله چلبى بن افندى صوفى، قپوجى الحاج محمد، محمد بن الياس.

427. اقر السيد حسن بن السيد موسى بانه قد استأجر منه وقف مزبور دن اولوب كمليک قضاسنه انكورجک نام قريه ده واقع اولوب عند الاهالى معلوم الحدود ايكى قطعه دوز لالغى هر سنه اون بيک اقجه يه اجاره ويروب مزبور داخى بر منوال مشروح. [اجاره]

شهود: محرم بن ابراهيم، الحاج كيوان بن عبد الله، محمد بن ابراهيم، حسن بيک بن عبد الله، بستان چلبى بن الحاج محمد، محمد بن عبد الله، عبد الله بن سليمان.

40A

428. فخر العلماء المحقيقين ذخر الفضلاء المدققين مولانا عبد الله افندى ابن المرحوم زينى چلبى جانب شريفلرندن خصوص جائى البيانى اقراره وكيل اولوب وكالتى فخر الخطباء احمد چلبى ابن جعفر و ذخر الجيوش پيرمحمد چاوش ابن زينى شهادتلريله ثابته اولان فخر الاعيان فتح الله چلبى ابن الحاج على مجلس شرع شريف شامخ البنياد و محفل دين منيف راسخ الاركان ده اشبو حافظ الكتاب عليجان چلبى ابن يعقوب مواجهه سنده بالوكالة اقرار و تقرير كلام ايدوب بوندن اقدم موكلم مومى اليه عبد الله افندى مزبور عليجان چلبى يه و اريق محمد و بستان بيک نام كمسنه لره على طريق الشركة قيون المق ايچون بشيوز يكرمى بيک اقجه ويروب بعده مبلغ مرقومدن هر بريمزدن تدريجله برر مقدار اقجه الوب بعد جميع الحساب مبلغ مرقومدن ذمتلرندن يوز التى بيک اقجه باقى قلدقده بينلرينه مسلمون مصلحون توسط ايدوب بر فحواى حديث شريف سيد الانام الصلح سيد الاحكام مبلغ مرقوم يوز التى بيک اقجه يى يوز اون بيک اقجه يه صلح ايتدكلرند نصكرده مبلغ مرقومدن يكرمى بيک اقجه سنى بستان بيک يدندن و اوتوز اقجه سنى اريق محمد يدندن الوب قبض ايدوب مبلغ مرقومدن التمش بيک اقجه باقى قلدى ايدى حالا دخى التمش بيک اقجه يى مزبور عليجان چلبينک يدندن بالتمام الوب قبض ايدوب مزبورونک ذمتلرينى مبلغ مرقوم بشيوز يكرمى بيک قيون اقجه سنه متعلق جميع دعاوى ومنازعات و ايمان و مخاصماتدن ابراء عام و اسقاط تام ايله ابرا و اسقاط ايلدى ديدكنده وكيل مشار اليه كلمات مشروحه سنده مزبور عليجان چلبى كندو طرفندن اصالة وشريكلرى طرفندن وكالة تصديق ايديجک ما وقع قيد اولندى شهر ذى القعدة الشريفة. [الوكالة، والشركة، والدين، والصلح والابراء]

شهود: فخر المدرسين احمد چلبى افندى ابن محمد قطيفه جى زاده، حسين چلبى ابن الحاج خليل، عمر چاوش بن مصطفى، عبد الكريم بن حسام، بستان چلبى ابن محمد المحضر، حسين بن مصطفى، بستان بن سعدى، محرم بن محمد، رجب بن محمد، محرم الحرام شيخ محمد.

429. **من الثلثـــــــــــــــــــا 10 ذى القعدة الحرام 61**

احمد بن على نام كمسنه مجلس شرع شريفده عبد الله بن شهاب الدين نام عرب محضرنده تقرير دعوى ايدوب بوندن اقدم اويم اچلوب بر آق ساده تفتانم و يوز يتمش درهم ايپكم و بر آق هندى قوغم و ساير اسبابم سرقة اولنمش ايدى حالا ذكر اولنان اسبابدن يوز يتمش درهم ايپكمى مزبور شهاب الدين يدنده بولدم سوال اولنماسن طلب ايدرم ديدكده غب السوال مذكور شهاب الدين ذكر اولنان ايپكى بن على بن الحاج على نام كمسنه دن درهمن دوردر اقجه يه اشترا ايلدم جواب ويروب سوال اولندقده مرقوم على دخى فاطمه بنت محمد نام خاتوندن الدم ديويجك مزبوره فاطمه دن استنطاق اولندقده اولا انكار ايدوب ثانيا مقره اولوب مذكور احمده دورت سكه التون ويروب ذكر اولنان خصوصدن عن اقرار مصلحه ايلدك ديوب مزبور احمد داخى تصديق ايلدكده ما هو الواقع كتب و تحرير اولندى. [سرقة و اقرار]

شهود: فخر المدرسين عبد الرحمن افندى، ذخر المدققين محمود چلبى افندى، فرهاد بن عبد الله، مظفر بيک ابن عبد الله، محمود بن يوسف، مصطفى بن يوسف.

430. اولاد عربدن عبد الله بن شهاب الدين مجلس شرع شريفده اشبو باعث التحرير على بن الحاج على محضرنده تقرير كلام ايدوب بوندن اقدم مزبور على دن هر درهمى دردر اقجه يه يوز يتمش درهم صارى ولا پوتى اشترا ايلدم ايدى حالا احمد نام كمسنه ذكر اولنان بوت بر مقدار اسباب ايله بنم اويمدن سرقة اولنمشدر ديو بندن دعوى و طلب ايدوب بنى رنجيده ايدر مزبور على دخى ذكر اولنان بوتى كمدن المشدر سوال اولنماسين طلب ايدرم ديدكده غب السوال مزبور على دخى جواب ويروب ذكر اولنان بوتى بن اشبو محفل قضاده حاضره اولان فاطمه بنت محمد نام خاتوندن اشترا ايلدم ديوب مزبوره فاطمه دن سوال اولندقده اولا انكار ايليوب تكرار سوال اولندقده فى الواقع ذكر اولنان بوتى مزبور على يه بن بيع ايلدم و ذكر اولنان بوت ايچون اسباب سرقه اولنان مرقوم احمده لاجل الصلح درت سكه ويردم ديو جواب ويريجك مزبور على نک كيفيت حالى مسلمانلره سوال اولندقده الحاج يوسف بن على و مصطفى بن عيسى و على بن و رجب بن حمزه و جميع كثير مزبور على نک حسن حالتى و ديانت و استقامتنى اخبار ايلدكلرنده ما وقع قيد اولنوب صورة يدنه دفع اولندى تحريرا فى اوائل ذى القعدة الشريفة سنة 1008. [بيع و سرقت]

شهود: السابقون.

40B

431. اقر سليمان بن عبد الله بان عليه وفى ذمته لحامل الحروف عبد الرحمن چلبى بن عبد الله افندى المتولى على وقف المرحوم قره چلبى زاده مبلغا قدره عشرة الاف درهم والف درهم من ثمن الجوق وكفل بالمبلغ المرسوم فخرى بنت احمد كفالة صحيحة شرعية وان منزله الكاين بمحلة برجى(؟) الحاوي على بيتين سفليين المحدود بالطريق العام من الطرفين وبوقف ايوب وبملك فاطمة. [الدين والكفالة]

شهود: احمد چلبی بن محمد، فخر المدرسین احمد چلبی بن سلیمان، محمود چلبی بن محمد، حسین چلبی بن محمود، السید حسن بن سید یحی، علی چلبی بن سلیمان.

432. اقر خلیل بن بلال بانه قد باع ببیع الوفا من حسن بن محمد المتولي على وقف علي رض قرية وادي مس(؟) من توابع قضاء ايرادي وهو اشترى منه بالبيع المزبور ما هو بمال الوقف المرسوم وذلك جميع المنزل الكائن بمحلة شكر خواجه ببروسة المحروسة الحاوي علي بيت سفلى واصطبل و ماء جار المحدود بملك آسيه خاتون وبملك عبد الله وبالطريق العام وبالطريق الخاص بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم فضي والاجل من يوم تاريخه الى ثلثين يوما. [بيع الوفاء]

شهود: الحاج علي ابن الحاج محمود، الحاج سليمام بن ولي، ابراهيم چلبی بن طورخواجه، مصطفى بن يوسف.

433. اقر رضوان بن عبد الله بانه قد باع من حاملة هذا الكتاب راجي بنت مصطفى وهي اشترت منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وذلك جميع المنزل الواقع بمحلة قنعان ببروسة المحروسة الحاوي على بيت سفلى وغرفة ومع متصل بدكان وماء جار المحدود بملك علي الحداد وبالخان وبالطريق العام من الطرفين بثمن معين مقبوض قدره ستة آلاف درهم فضي رايج في الوقت بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين ومقاطعة ارضه في كل سنة سبعون درهما. [البيع البات]

شهود: محمد بن كمال، حمزه بن، خسرو بن عبد الله الامام، حسن بيك بن عبد الله، محمد بيك بن عبد الله، حسين بن عيسى، مصطفى بن الحاج سنان.

434. اقر الحاج علي بن عبد الله بان عليه وفي ذمته لوقف المرحوم علي محلة جامع قلعه مبلغا قدره احد عشر آلاف درهم بمعاملة متوليه حامل هذا الكتاب شاه محمد چلبي بن محمد عشرة آلاف درهم منه من القرض الشرعي والباقي وهو الف درهم من ثمن الجوخ من غرة ذي القعدة الحرام وكفل بالمبلغ المسطور پرويز بن عبد الله من محلة جامع قلعه الحاج يوسف بن عبد الله من محلة صاري عبدي كفالة صحيحة شرعية. [الدين والكفالة]

شهود: خضر بن امر الله، بوستان بن محمود، حاجي احمد بن طوردي، حاجي خضر بن علي، حاجي حسن بن عبد الله، رضوان بن عبد الله، الحاج ابراهيم بن سليمان، احمد چلبي بن حيدر، ابراهيم بن يوسف المؤذن، پيري بن ابراهيم المؤذن، احمد چلبي بن موسى المؤذن، حسين بن عيسى، محمد چلبي بن امر الله.

435. امى خانى بنت بويلى نام خاتون مجلس شرعده زنانه ابنة الحاج زينى نام خاتون طرفندن خصوص اتى الذكره بما هو نهج الثبوت شرعا وكالتى ثابته اولان نصوح بن حسن نام كمسنه محضرنده تقرير دعوى ايدوب بوندن اقدم مزبوره زنانه دن ماجرى الاصل سياغوش نام جاريۀ اون بيک يوز اقجه يه اشترا ايلمش ايدم حالا بين التجار نقصان ثمن ايجاب ايدر عيبنه مطلع اولدم سؤال اولنوب رد اولنماسين طلب ايدرم ديدكده غب السوال

مذكوره جاريۀ موكلم مزبوره زنانه كندوسى عيب ايله مطالبه اولمق اوزره بيع ايتمشدر ديو جواب ويردكده مزبوره امى خانى منكره اوليجق عقيب الاستشهاد الشرعى عدول مسلمين و ثقات موحديندن مصطفى بن حسن الامام و محمد بن احمد نام كمسنه لر مجلس شرعه لاجل الشهادة حاضران اولوب فى الواقع ذكر اولنان جاريۀ مرقومه امى خانى بزم حضوريمزده جميع عيوب ايله ان بيك يوز اقجه يه اشترا ايلدى بو خصوصه شاهدلرز و شهادت دخى ايدرز ديو اداء شهادت شرعية ايلدكلرنده شهادتلرى بعد التعديل والتزكية حيز قبولده واقع اولوب ما هو الواقع بالطلب كتب و قيد اولندى تحريرا فى اواسط ذى القعدة الحرام سنه ثمان والف. [اشترای جاريه و شهادت]

شهود: محمد چلبى بن امر الله، الحاج محمد بن عبد الله، الحاج يوسف بن يونس، مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه، الحاج على بن مى چلبى، محمود بن يوسف، حسين بن عيسى، محمد بن حسين، الحاج يوسف بن عبد الله.

436. اقر ولي بن الياس بانه قد باع من حاملة هذا الكتاب آسيه بنت محمد وهي اشترت منه بمالها لنفسها ما هو له وملكه وذلك جميع المنزل الواقع بمحلة قنوي ببروسة المحروسة الحاوي على بيت سفلى وغرفة وصفة وماء جار وكنيف واشجار مثمرة المحدود بملك مصطفى بن محمد القصاب وبوقف مدرسة المنورة وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره تسعة آلاف درهم فضي باتين صحيحين شرعيين. [البيع البات]

شهود: الحاج مصطفى بن سيف الله الامام، محمد بن محمد، الحاج علي بن حسين، منصور بن پيري، الحاج مصطفى بن سفر، علي بن عبد الغني، بيرام بن تيمور، مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه، رضوان بن عبد الله، احمد بن عبد الله، مصطفى بن محمد.

41A

437. اقرت آسيه بنت محمد بان عليها وفي ذمتها لوقف عوارض محلة اوچ قوز بمدينة بروسة المحروسة بمعاملة متوليه محمد بن محمد مبلغا قدره اربعة آلاف درهم واربعمائة درهم اربعة آلاف درهم من الدين الشرعي واربعمائة درهم من ثمن من غرة محرم وكفل علي بن عبد النبي وهي زوجة المقر له.؟ [الدين والقرض الشرعى]

شهود: السابقون.

438. محروسه بروسه ده سلطان محمد خان وقفنه متولى اولان مصطفى بيك ابن عمر البواب مجلس شرعده حميدى بن الحاج مصطفى محضرنده وقف مرقومدن كوركجيلر چارشوسنده واقع عند الجيران معلوم الحدود خانى تاريخ كتابدن اوج ييل تمامنه اللى بش بيك اقجه يه اجاره يه ويروب مزبور داخى ماه بماه حقلشمق اوزره قبول ايدوب قيد اولندى. [اجاره]

شهود: السيد حاجى ابراهيم بن السيد موسى، السيد حاجى قاسم بن الحاج احمد، سيد سيدى بن سيد محمود، الحاج ابراهيم بن مصطفى، على خواجه بن عبدى، الحاج ولدان بن الحاج ابراهيم، الحاج يوسف بن الحاج حسين، مصطفى بن يوسف، ارسلان بن عبد الله، رجب بن حمزه.

439. محروسه بروسه ده واقع قهوه جيلر طائفه سندن اشبو باعث التحرير ذخر الاقران احمد چلبى ابن محمد مجلس شرع شريفده تقرير كلام و تعبير مرام ايدوب بن امر پادشاهى ايله بروسه ده واقع قهوه جيلر طائفه سنک جمله سنه رئيس و ضابط اولوب منوال مزبور اوزره يدمه امر شريف واردر يدمده اولان امر شريفه نظر اولنوب موجبنجه جانب شرعدن حجت شرعيه ويرلمسين طلب ايلرم ديو تقرير مشروحنه مواقع سنه ثمان والف ربيع الآخرى اواخرى ايله مورّخ امر شريف واجب الشريف ابراز ايدوب نظر اولندقده محروسه بروسه ده واقع قهوه جى طائفه سنک كوروب كوزه در كمسنه لرى الميوب مير طرفندن قهوه خانه استيجار اولنوب لكن قهوه جيلرک كفيللرى اولماغله بعضيلرى ايجارتدن فرار ايدوب جانب ميريه كسر و قهوه خانه صاحبلرينه كللى ضرر مترتب اولدغن قهوه جيلر خبر ويروب كندوسده بو بابده كوروب كوزتمک ايچون رئيس طلب ايدوب و اشبو رافع توقيع رفيع خاقانى احمد اهل وقوف و خدمتى عهده سندن كلور ديو بلدروب عنايت رجا اتمكين بو حكم همايونى ويردم و بيوردم كه طائفه مزبوره يه اوليگلن عادت اوزره رئيس و ضابط اولوب واقع اولان ميرى تكالفى كوروب و اجاره ايله قهوه خانه طوتن كمسنه لر مزبورک معرفتيله استيجار ايليوب و قهوه الوب صاتمده و هر امور مزبورک مباشرتيله اولنوب و قهوه جى طائفه سى مزبورى كندونده رئيس بلوب امور مزبورده مذكوره احمده مراجعت ايده لر ديو مسطورو قيد بولنمغين موجبنجه قبل شرعدن داخى بو حروف كتب و تحرير اولنوب يدنه دفع اولندى تحريرا فى اواسط شهر ذى القعدة. [اصناف تشكيلاتنک كدخدا تعيينى]

شهود: فخر المدرسين مولانا يوسف افندى بن چلبى، محرم افندى ابن محمد المستعد، سفر سوباشى ابن خيران، محمد بن يوسف.

ما في هذا الدفتر من الوقايع والصكوك وقعت فى زمن اعلم العلماء المتبحّرين افضل الفضلاء المتورّعين جامع المكارم والفضائل حاوي المحامد والشمائل العالم العامل الفاضل الفاصل بين الحق والباطل البحر الزاخر والحبر الماهر اعنى حضرت الشيخ محمد افندى احسن الله تعالى الله وافاض نعمه عليه.

440. وجه تحرير حروف اولدركه مرحوم الحاج مصلى وقفندن محروسهٔ بروسه ده واقع بلغارلر محله سنده بين الجيران معلوم الحدود سكز عدد اوده لر اشبو سنه ثمان والف جمادى الاولى نک غرّه سندن اجاره ايله ماه بماه يوز يكرمى اقچه اجرت ايله لازم اولان مرماتن و تجديد و تعميرنى وسائر لوازمنى كندى مالندن خرج اتمک اوزره اون بيل تمامنه اشبو حامل الحروف فلطوس ولد اورنجه نام ذمى يه اجاريه ويروب مزبور فلطوس منوال مشروح اوزره قبول و التزام ايلمكن يدنه بو وثيقه بر وجه تمسک كتب و تحرير اولنوب وضع اولندى تحريرا فى 16 جمادى الاولى سنة 1008. [اجاره]

حرره الفقير عبد العزيز المتولى على وقف سله.

41B

441. من الجمعـــــــــــــــــة 19 ذى القعدة الشريفة سنة ثمان والف

كفل يوركى ولد يانى من ..... بنفس استمادى ولد يانى والتزم احضاره متى طلب بطلب محمد بيک المتولى لوقف السلطان احمد خان بروسة. [كفالت]

شهود: جعفر بيک بن عبد الله، مصطفى بن يوسف، حسين بن عيسى.

442. اولدر كه اشبو باعثة الكتاب مؤمنه بنت مصطفى نام خاتون مجلس شرع شريفده سابقا زوجى اولان احمد بن سليمان محضرنده تقرير كلام ايدوب مزبور احمد بنم اسپارته نام قصبه ده امير اوغلى محله سنده واقع معلوم الحدود بر ملک منزلى آخر كمسنه يه بيع ايلمش واقع حال مزبوردن سوال اولنسون ديدكنده غب السوال مزبور احمد جواب ويروب فى الحقيقة منزل مزبور بنم ملكم اولمغى آخر كمسنه يه بيع ايدوب قبض ثمن ايلدم ديو جواب ويردو كه مزبوره مؤمنه طلبيله كتب اولندى تحريرا فى اواسط ذى القعدة الحرام لسنة ثمان والف. [بيع مطلق]

شهود: عمر بن صاتلمش، سفر بن محمود، احمد بن سيدى على، رضوان بن عبد الله، محمد بن امر الله.

443. حضرت مجلس الشرع الشريف ومحفل الدين المنيف المرأة المدعوة خانم بنت شاه قولى الساكنة فى قصبة مخاليج فوكلت حامل هذا الكتاب الرجل المدعو رجب بن محمد الراجل بطلب حقها المنتقل اليها بالارث الشرعى من بنتها المدعوة ساكنه بنت نصوح المتوفاه فى القصبة المزبورة من زوج المتوفاة المسفورة المدعو يوسف بن عبد الله الراجل وبقبضه وايصاله اليها وبكل ما يتوقف عليه القبض والايصال من المرافعة والمخاصمة الى الحكام حسب ما يقتضيه المقام وهو قبل الوكالة المذكورة والتزم باقامة امرها توكيلا صحيحا شرعيا وقبولا صريحا مرعيا جرى ذلک وحرر فى اليوم العشرين من شهر ذى القعدة الحرام لسنة ثمان والف من الهجرة النبوية. [الوكالة]

شهود: سفر بن حيران، حسن بيک ابن حسين، مصطفى بن مالقوج، عبدى بن نصوح، محمد بن مصطفى، ارسلان بن عبد الله، محمد بن حسين.

444. نفس ميخاليجده دلگر طوغان وقفنه اولاديت اوزره متولى اولوب بروسه ده ساكن اولان محمد افندى بن مصطفى مجلس شرعده نفس ميخاليجدن يوسف بن مصطفى محضرنده تقرير كلام ايدوب قصبه مرقومه ده واقع بر طرفى عبد الله پاشا وقفنه و بر طرفى مصطفى چلبى دكاننه و بر طرفى محمد چلبى ملكنه و بر طرفى طريق عامه منتهى اولوب وقف مزبورده اولان قهوه خانه يى مزبور يوسفه ماه ذى الحجه اولندن اوچ ييل تمامنه دكين كونده اوچ بوجق اقچه اجاره يه ويروب يدندن بيک بشيوز اقچه اجاره معجله الدم ديدكنده. [اجاره]

شهود: محمد افندى بن سيدى المدرس، بكر چلبى التاجر، سليمان خليفه الامام، احمد چلبى بن الحاج محمد، محمود افندى بن ولى المدرس، رجب بن حمزه.

445. اقر مراد بن على الحلوايى بان عليه وفى ذمته من موسى الولى الاعلم الاكمل والتحرير الامجد الافضل حضرت محمد افندى بن المرحوم خير الدين افندى مبلغا قدره اربعة آلاف درهم وثمانمائة درهم اربعة آلاف درهم منه من القرض الشرعى والباقى من ثمن الجوق قد باع من محمد افندى المومى اليه وهو اشترى منه بماله للاستغلال ما هو له وملكه وذلک جميع الحانوت الواقع بقرب الجامع الكبير ببروسة بثمن معين مقبوض قدره اربعة آلاف درهم ثم استاجرها منه من غرة شهر تاريخه بذيله الى تمام سنة باجرة قدرها فى تلک المدة ثمانمائة درهم. [الدين، والقرض الشرعي والبيع بالإستغلال]

شهود: رجب بن بستان، عمر بن الياس، احمد بن مصطفى، احمد بن محمد، امر الله بن حسين، نصوح افندى بن يوسف.

42A

446. **من الســـــــــــــــبت 20 ذى القعدة الحرام**

خالعت رحيمه بنت محمد من محلة قره جه احمد سلطان ببروسة مع زوجها محمد بن رمضان وهو خالع معها على مهرها وهو الفا درهم وعلى نفقة عدتها وجميع دعاوتها عليه مخالعة صحيحة شرعية. [المخالعة]

شهود: محمد بن حسين، محمد بن مراد، مصطفى چلبى بن بختيار.

447. اقر ولى بن محمد بان عليه وفى ذمته لحامل هذا الكتاب ابراهيم بن پير على مبلغا قدره تسع آلاف درهم فضى رايج فى الوقت ثمانية آلاف درهم منه من الدين الشرعى والباقى وهو الف درهم من ثمن الجوق المشترى موجلا عليه غير القرض من غرة شهر تاريخه بذيله وان منزله فى محلة كرستجى قزى ببروسة المحروسة الحاوى على بيتين سفليين وصفة واصطبل وخابية ماء ومحوطة ذات اشجار مثمرة المحدود بملک الحاج يوسف بن عبد الله وبملک راضيه خاتون وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود رهن مقبوض عنده لاجل الدين المذكور اقرارا صحيحا شرعيا وكفل رضوان بن عبد الله كفالة صحيحة شرعية. [الدين، والقرض الشرعي، والرهن والكفالة]

شهود: الحاج حسن بن عبد الله، ابراهيم بن بكر، الحاج حسين بن عبد الله، حسين بن محمود الامام، حضر بن ابراهيم، الحاج طورمش بن الحاج بخشى.

448. اقرت خديجه بنت رمضان من محلة قره شيخ ببروسة المحروسة بانها قد باعت من حامل هذا الكتاب موسى بن حمزه البواب السلطانى وهو اشترى منها بماله لنفسه ما هو له وملكه وذلک جميع الحديقة الواقعة بقرب باتجيلر بذيل بروسة المحروسة المحدود بالطريق العام وبحديقة على بيک بن عثمان بيک وبحديقة المدعو الشهير بچورم وبالوادى المحدود مقاطعة ارضها فى كل سنة مائة درهم بجملة الحدود والحقوق بثمن معين اثنى وعشرون الف درهم باتين صحيحين شرعيين. [البيع البات]

شهود: حضر بن محمد، حضر بن احمد، نظر بن خواجه بالى، الحاج عبدى بن رمضان، رجب بن صالح، سفر سوباشى بن حسن، محمد چلبى بن امر الله، ارسلان بن عبد الله، احمد چاوش بن، محمد بن عبد الله، عبدى بن على.

449. اقرت راضيه بنت يوسف من محلة اسيرجيلر ببروسة المحروسة بانها قد باعت عنايت بن عبد الغنى وهو اشترى منها بماله لنفسه ما هو له وذلک جميع المنزل الواقع بالمحلة المرقومة الحاوى على بيت سفلى واشجار مثمرة المحدود قبلة بملک المشترى المزبور وشرقا بملک قمر بن عبد الله وغربا عمر بن علي وشمالال بملک البايعة المزبورة ومقاطعة ارضه فى كل سنة دراهيم بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم وستمائة درهم وخمسون درهما بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين. [البيع البات]

شهود: السيد مرتضى بن السيد مصطفى، الحاج غنى بن الحاج حسن، الحاج موسى بن عوض، الحاج محمد بن محمود، محمد بن الحاج محمد.

450. اقر سفر بن محمد بانه باع من زمان بنت احمد وهى اشترت منه ما هو له وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة شبلى ببروسة الحاوى على بيت سفلى وكنيف ومحوطة المحدود بملک المشترية وبملک ارسلان بن عبد الله وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم فضى. [البيع المطلق]

شهود: عبدى بن رجب، حسن بن سيدى على، على بن محمد الامام، الحاج بستان بن، مصطفى بن يوسف، ارسلان بن عبد الله.

451. بوندن اقدم محبوس اولان قوسط ولد نام ذمينک دعواجيسى پروانه بن عبد الله دعواسندن فارغه اولدى اولوم بصوب قولم مجروح ايلدى ديدم ايدى. [يرلمه جرمى]

شهود: مصطفى بن يوسف، محمد بن عبد الله.

452. محمد بن نام يوغرتجى وقيه سن بيش اقچه يه بيع ايلدوكى قيد اولندى. [بيع مطلق]

خالع بستان بن يوسف مع زوجته اسميخان بن نصوح وهى خالعت معه بعد ما قبضت مهرها مائتا درهم فضى وابرا ذمتها اقرارا صحيحا. [المخالعة والإبراء]

شهود: المحضرون

42B

453. **يوم الاحـــــــــــــــــــد 21 فى شهر ذى القعدة**

اولدركه دركاه عالى لازال محفوفا بالمعالى يكيچريلرندن محمود بيک ابن رمضان نام يكيچرى مجلس شرع شريفده ابناء سپاهياندن اشبو حامل الكتاب فخر الاقران عبد الكريم بيک بن احمد نام سپاهى محضرنده اقرار

ايدوب بوندن اقدم مومى اليه عبد الكريم بيكه يوز قرق عدد كچى بيع ايليوب يوز عدد كچنك اقجه سن الوب باقى قرق عدد كچنك اقجه سن طلب ايلدوكمده بينمزده منازعات كثيره واقع اولدقده بينمزده مسلمون مصلحون توسط ايدوب بر فحواى حديث شريف سيد الانام الصلح سيد الاحكام خصوص مزبورى ايكى بيك سكز يوز اقجه يه صلح ايتدكلرندن صكره مبلغ مرقومى مومى اليه عبد الكريم بيك يدندن بالتمام والكمال اخذ و قبض ذمتنى ابراء عام و اسقاط تام ايله ابراء و اسقاط ايلدم من بعد خصوص مذكوره متعلق دعوى و نزاع بندن بالذات و يا وكيلمدن بالواسطه دعوى و طلب صادر اولورسه عند الحكام الكرام مقبوله و عند الولاة الفخام مسموعه اولميه ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر مزبورك بر منوال مشروح صدور ايدن كلامنى مقر له المرقوم عبد الكريم بيك بالمواجهه تصديق و بالمشافهه تحقيق ايتدكده ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندى تحريرا فى اواخر ذى القعدة الحرام سنه ثمان و الف. [البيع المطلق والابراء]

شهود: رجب بن جعفر الراجل، مصطفى بن يوسف الراجل، پير احمد بن مصطفى، محمود بن حسين، حضر بيك ابن عمان، محمد بن عبد الله، بستان بن عبد الله.

454. سلم درويش بيك بن رمضان الراجل نفس ابنه الصغير المدعو محمد الى حامل الكتاب مصطفى چلبى بن يوسف وهو سلم منه للتبنى والعيالة تسليما وتسلما صحيحين شرعيين ثم قضى الحاكم لنفقته وكسوته كل يوم خمسة دراهم فضية على من له حق الطلب والاخذ واذن له بصرف المبلغ المفروض اليه. [تقدير نفقة الطفل الصغير من جانب المحكمة]

شهود: مصطفى بن بيرام، احمد چلبى بن محمد الامام، سيد حسن چلبى بن السيد مصطفى، احمد اوغلى بن محمد، الحاج محمد بن يوسف، بستان بن يوسف.

455. اقر قره جه بن يونس الوكيل بالاقرار بالبيع الاتى عن قبل سلجوق بنت خضر الثابت وكالته عنها بشهادة الحاج مصطفى بن سيف الله ورمضان بن جار الله بان موكلته المرقومة قد باعت من حامل الكتاب محمد بن نصوح وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلك جميع المنزل الواقع بمحلة على پاشا ببروسة الحاوى على بيتين سفليين وصفة وخابية مآء وكنيف ومحوطة المحدود بملك نصر الله بن الحاج محمد وبملك محمد چلبى وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره خمسة آلاف درهم وثلثمائة درهم فضى رايج فى الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين. [الوكالة بالاقرار بالبيع]

شهود: حسن چلبى بن الحاج على الامام، احمد چلبى بن ابراهيم، خضر بن عبد الله، على بن سيف الله، خضر بن الياس، الحاج مصطفى بن سيف الله، يوسف بن على.

456. اقر السيد على چلبي بن السيد حسن بانه قد باع من حامل عبد الله بن علي وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلك جميع الحانوت الواقع في سوق بالق بازاري المحدود بملك حسن بن وبملك محمد بن وبجدار الحصن وبالطريق العام بجملة التوابع واللواحق بثمن معين مقبوض قدره اربعة آلاف درهم وثمانمائة درهم

ومقاطعة ارضه كل شهر عشر دراهم فضية بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين وهو صدقه وجاها حرر في اواخر شهر ذي القعدة في المزبور. [البيع المطلق]

شهود: همت بن احمد، حسن بن عبد العزيز، احمد بن مصطفى، اورج بن حسين، الياس بن مراد.

43A

457. **من الاثنيـــــــــــــــــــــــــــــــــــــــن 22 فى شهر ذى القعدة**

محروسه بروسه سأكنلرندن اشبو باعث الكتاب محمد بن مصطفى نام كمسنه محفل شرعده محروسهٔ مزبوره ده اتى الذكر اولان مصلى نام متوفانك مخلفاتنه واضع اليد اولوب بيت المال امينى اولان فخر الاشباه على بيك ابن محضرنده امر شريف واجب القبول ايراد ايدوب مضمون همايونندە مزبور محمد درسعادتمه كلوب بوندن اقدم ابناء سپاهيياندن عبد الرحمن نام كمسنه شعر همايوندن كلوركن فوت اولوب وارث معروف اولمامغين حاجى يعقوب محله سنده حدودى ايله محدود اولان ملك اوى بيت المااله عائد اولمغله بن حق قرارى تهايله صاتون الوب اقم سن ميرى ايچون تسليم ايدوب اليمه حجت شرعيه ويريلوب حجت موجبنجه ضبط و تصرف ايدر ايكن متوفاى مزبورك مصلى نام كمسنه كلوب ذكر اولنان كمسنه كلوب ذكر اولنان خانهٔ بكا بيع ايلمشدر ديو بيت المال خصوصده اوچ بيك اقجه دن زياده اولان دعوانك خارج يرده استماع اولنمش ممنوع ايكن نائبه حكم ايتدروب بكا حيف ايلمشدر المده اولان حجة شرعية موجبنجه بك ضبط ايتدرلمسيچون اليمه امر شريف ويريلوب و متوفاى مزبورك خدمتكار مرقوم مصلى داخى وفات ايدوب وحق بنم المده اولماغين المده اولان امر شريف موجبنجه ذكر اولنان او بكا حكم و تسليم اولنوب و تصرفچون تكرار حجت شرعيه ويريلوب المده اولان حجت شرعيه موجبنجه بكا ضبط ايتدريلوب خارجده كمسنه دخل اتمك بابنده امر شريف رجا ايلمكين خزانهٔ عامره من محفوظ اولان محاسبات دفترينه نظر اولندقده ذكر اولنان اوك تهاس بيت المال امينى اولان پيرى چاوشك خزينه يه كوندردوكى محاسبه سنده سنه سبع و الف شعبانندە طقوز بيك بش يوز اقچه يازلدوغى مسطور و مقيد بولنماغين النده اولان حجت شرعيه موجبنجه ضبط ايتدرمك امرم اولمشدر بيوردمكه حكم شريفم واردقده بو بابده صادر اولان فرمان جليل القدرم موجبنجه عمل ايليوب ذكر اولنان اوى النه ويريلان اوامر شريفه و حجت شرعيه مقتضاسنجه مذكور محمده ضبط ايتدروب خارجدن كمسنه يه دخل و تعرض ايتدرميه سن ديو فرمان اولماغين النده اولان حجتلره نظر اولندقده حق يدنده اولدوغى ظاهر اولوب منزل مذكور مرقوم محمد تسليم اولنوب كمسنه دخل و تعرض ايلممك ايچون بو وثيقهٔ انيقه غب السوال كتب و تحرير اولنوب يدنه دفع اولنديكه وقت حاجتده مذكر ماجرى اولا تحريرا فى اواخر شهر ذى القعدة الشريفة سنه ثمان والف. [فرمان]

شهود: مصطفى بن رسول، مصطفى بن حسن، حسين بن عيسى، محمد نبى بن مصطفى، بيرام بن ولى، علمشاه بن خضر، مصطفى بن يوسف، حسين بن عيسى، سليمان بن على، محمد چلبى بن امر الله، محمد بن على، يعقوب بن طيب، عبد الغنى بن جلب ويرمش، على چلبى المتولى، احمد بن مصطفى.

458. اولدر كه يحى بن عبد الله نام كمسنه مجلس شرع شريفده سليمان بن عبد الله نام كمسنه محضرنده تقرير دعوى ايدوب مزبور سليمان بن قره جه احمد چارشوسى قوربنده بچاغله اوروب مجروح ايلدى ديدكنده غب السوال مزبور سليمان بالكليه انكار ايديجك مدعى مزبوردن تقريرينه موافق بينه طلب اولندقده السيد حسن ابن السيد محمد و پرويز بن عبد الله و طورمش بن محمد و عبدالحليم بن حمزه و محمد بن شعبان نام كمسنه لر محفل قضايه حاضرون اولوب فى الواقع مزبور سليمان مرقوم يحى بى سوق مزبورده بچاغله اوروب مجروح ايلدى ديو شهادة شرعيه ايتدكلرندن صكره مزبور سليمان فى الواقع مرقوم يحى بى بچاغله اوردم ديو بطوعه اقرار ايديجك ما وقع قيد و كتب اولندى تحريرا فى اواخر شهر ذى القعدة لسنة ثمان و الف. [مجروح ايلمه جرمى]

شهود: مولانا رجب چلبى بن عبد العزيز، سليمان چلبى بن منلا جلال، محمد چلبى بن عبد الله، السيد مصطفى بن السيد زين العابدين.

459. اولدر كه اسكلب سنجاغندن المالو نام قريه اهاليسندن حسين بن نعمان محفل شرعده ينه قريهٔ مزبوره دن يوسف بن حسن نام كمسنه محضرنده اقرار و اعتراف ايدوب قريهٔ مزبوره قوربنده واقع اولوب بر طرفى مشترى مزبورك يرى و بر طرفى محمد ابن الحاج محرم يرى و بر طرفى خليل بن بخشى يرى و بر طرفى قياس بن حميد يرى ايله محدود اولان تارلامى ايچنده اولان بر باب اوى ايله صاحب ارض معرفتى ايله مزبور يوسفه بيع و تفويض ايدوب مقابلهء تفويضده مزبور يوسف يدندن ايكى بيك فضى عثمانى اقچه يى الوب قبض ايلدم بعد اليوم ذكر اولنان تارلا ايچنده اولان اوى ايله مزبور يوسفك حقى در ديدكده مقر مزبورك وجه مشروح اوزره صدور ايدن اقرارينى مقر له المزبور يوسف دخى وجاها وشفاها تصديق و تحقيق ايديجك ما هو الواقع غب الطلب كتب و تحرير اولندى تحريرا فى اواخر شهر ذى القعدة سنة ثمان و الف. [تفويض حق تصرف]

شهود: محمد بن الحاج محرم، مقصود بن عالييار، مصطفى بن محمد، محمد بن عبد الله، خليل بن يخشى وغيرهم.

460. اقر عبد الله بن شكر الله من قرية مودانيه بان عليه من مال وقف المرقوم احمد بيک بمعاملة متوليه محمد خليفه بن خضر مبلغا قدره ثلثة آلاف درهم فضي وثلثمائة درهم وخمسة وسبعون درهما ثلثة آلاف منه من القرض الشرعي والباقي من ثمن الجوق مؤجلا عليه غير القرض من غرة ربيع الاول الى تمام سنة كاملة وكفل بالمبلغ المرقوم رمضان بن امينه بيكى من محلة انجيرليجه وسليمان بن پير احمد البقال. [الدين والكفالة]

شهو: محمد بن عبد الرحيم الامام، سليمان بن حنيفى، حسام بن عبد الرحمن، مصلى چلبى، حسن بن ابراهيم، رجب بن حمزه، محمد عبد الله.

43B

461. اقر السيد علي بن عبد الباسط بانه قد باع من حسين بن احمد الوصي الشرعي على اولاد المرحوم درويش چاوش وهو اشترى منه بالمال المزبور ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة حوض

بروسة المحروسة المحدود عثمان بيک بن عبد الله وبملک ابراهيم بن يوسف وحسين بن محمد وبالطريق العام بثمن معين مقبوض قدره خمسة آلاف درهم فضى رايج ثم استاجره منه وهو آجره اياه بعد التخلية من غرة شهر جمادي الاخرة لسنة تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة خمسمائة درهم مزبور نعته اقرارا وهو صدقه في التاريخ. [البيع بالإستغلال]

شهود: ناصر الدين بن محمد، السيد على بن حمور الحلبى، الشيخ احمد المعرمي الامام، ابوبكر بن القاصر وغيرهم.

462. اقر خديجه ابنة بستان بيک من محلة الحاج يعقوب ببروسة المحروسة بانها قد باعت خضر بيک بن طورمش الراجل وهو اشترى منها بماله لنفسها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الكاين بالمحلة المرقومة الحاوي على ثلثة بيوت سفليات وغرفة وفرن وكنيف ومحوطة اشجار مثمرة المحدود بملک محمد بن الحاج حسين وبملک الحاج ..... وبملک عثمان بن مصطفى وبالطريق العام ومقاطعة ارضه في كل سنة عشرون درهما بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره عشرة الف درهم فضي رايج في الوقت بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين. [البيع البات]

شهود: محمد بن الحاج حسن الامام، مصطفى بن محمد الامام بمحلة شهره كوستى، خليل بن عبد النبى المؤذن، خواجه ارسلان بن عبد الله، محمد بن الحاج حسين.

463. اقر السيد محمد بن السيد مصطفى بانه قد آجر من حامل الكتاب مصطفى چلبى بن ابراهيم وهو استاجر منه ما هو له وملكه وذلک جميع الحانوت الواقع في السوق المعروف باوزن چارشو ببروسة المحدود بخان المرحوم حسن پاشا غربا وشمالا وبخان المرحوم محمود پاشا شرقا وبالطريق العام قبلة بجملة التوابع والمنافع باجرة معينة قدرها كل يوم من تاريخه الى خمسة اعوام كاملة عشرين درهما فضيا رايجا ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها حرر ذلک. [الاجارة]

شهود: الحاج مصطفى بن حسين، الحاج محرم بن الحاج حسين، على بيک بن عبد الله، بكر چلبى بن الحاج محمد، رمضان بن شعبان، بستان بن عبد الله، الحاج حسين بن عيسى، فخر المشايخ منلا افندى، مصباح چلبى بن بختيار وغيرهم.

464. اقر رضوان بن عبد الله بان عليه من مال الوقف المرحوم التى برمق ببروسة المحروسة وفي ذمته مبلغا قدره احد عشر الف درهم فضي رايج دينا لازم الاداء بمعاملة متوليه حامل الكتاب السيد احمد بن السيد شمس الدين عشرة آلاف درهم منه من الجهة القرض الشرعي والف درهم من ثمن الجوخ المشترى المقبوض بيده موجلا عليه سوى القرض الشرعي من غرة شهر تاريخه الى تمام سنة كاملة اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر في اواخر. [الدين والقرض الشرعي]

شهود: محمد بن شجاع، الحاج مصطفى بن حسن، رضوان بن عبد الله، الحاج محمد بن احمد، الحاج حسين بن احمد.

465. اقر الحاج مصطفى بن يوسف بانه قد باع من عبد الرحمن كلابى المتولى على وقف المرحوم شاه ديدار وهو اشترى منه بمال الوقف المزبور ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل بمحلة مجلدي ببروسة المحروسة المحدود بملک الواقفة المزبورة وبملک مصطفى بن وبالطريق العام من الطرفين بثمن معين مقبوض ثلثة آلاف درهم فضي رايج ثم استاجره منه وهو آجره اياه بعد التخلية من تاريخه الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة ثلثمائة درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا جرى ذلک وحرر في اواخر ذي القعدة الشريفة. [البيع بالإستغلال]

شهود: الحاج بستان بن محمد، محمد سعدى، محمد بن علي، ابراهيم بن علي وغيرهم.

466. اقر الياس بن همت بانه قد باع رضوان بن عبد الله وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وذلک المنزل الواقع بمحلة شهره كوستى ببروسة المحروسة الحاوي على انبار صور وغرفة تحتها اصطبل ومحوطة ذات اشجار مثمرة وخابية ماء مشترک وبابه مشترک ايضا المحدود بملک عايشه بنت حرم وبوقف ..... وبالطريق العام والخاص من الطرفين ومقاطعة ارضه في كل عام اثني عشر درهما بجملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره سبعة آلاف درهم فضيا رايج الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين. [البيع المطلق]

شهود: الحاج عمر بن احمد، بيرام بن على، محمد بن بالى، مصطفى بن احمد، مصطفى الامام، مصطفى بن يوسف، صاري احمد بن مصطفى وعلي بن المؤذن.

44A

467. اقرت فاطمه بنت سليمان بانها قد باعت من حامل الكتاب پروانه بن عبد الله وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع في محلة كفن ايكنه سي ببروسة الحاوي على بيتين سفليين وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها ومقاطعة ارضه كل سنة اثني عشر درهما فضيا رايجا في الوقت بثمن معين مقبوض قدرها ثمانية آلاف درهم مزبور نعته اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقها وجاها جرى ذلک وحرر. [البيع المطلق]

شهود: كلشاه بنت مصطفى، الحاج مصطفى بن احمد، مصطفى بن يوسف، محمود بن وغيرهم.

468. اقر عبد الباقي بن حاجي بلي من محلة شيخ حميد ببروسة المحروسة بان عليه وفي ذمته لوقف المرحوم الحاج جعفر مبلغا قدره الفا درهم وثمانمائة درهم وستون درهما بمعاملة متوليه محمد بن بوري الفا درهم وستمائة درهم منه من الدين الشرعي والباقي وهي مائتا وستون درهما من ثمن الجوق المشترى موجلا عليه غير القرض مه غرة رمضان المبارک لسنة تاريخه بذيله الى سنة كاملة وقباء يعبر عنه احمر ويشل وهدية رهن مقبوض عنده لاجل المدة المذكور اقرارا صحيحا. [الدين، والقرض الشرعي]

شهود: محمد بن الحاج قورد القزاز، محمد بن محمد، مصطفى چلبى، ارسلان بن عبد الله، محمود بن يوسف، محمد بن مصطفى، محمد بن مراد.

469. اقر محمد بن محمد بانه قد باع من حامل هذا الكتاب امر الله بن محمد وهو اشترى منه ما هو له وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة الحاج الياس ببروسة الحاوى على بيتين سفليين وصفتين وخابية ماءٍ ومحوطة وكنيف المحدود بملک محمد بن عوض وبجدار الحمام وبملک وبالطريق العام بثمن معين مقبوض قدره ستة آلاف درهم فضى. [البيع المطلق]

شهود: سليمان بن رمضان، حسن بيک بن محمد، شعبان بن مصطفى، بختيار افندى بن مصلح الدين، خضر دده المؤذن.

470. خالعت ميرم بنت عبد الله مع زوجها عبد العزيز ولد عبد الله الارمنى العربى وهو خالع معها على مهرها وعلى نفقة عدتها وعلى جميع دعاوىها عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هى مباينة منه. [المخالعة]

شهود: عبدى بن پيرى، محمد بن مراد، محمد بن عثمان.

471. باع الحاج يونس بن على من حامل الكتاب بالى بن قريش وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة الاجه خرقه ببروسة المحروسة الحاوي على ثلثة بيوت واصطبل وفرن ومحوطة وماء جار ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود بالسجن وبالطريق العام من الاطراف الثلثة بثمن معين مقبوض قدره ستة آلاف درهم فضى رايج فى الوقت ومقاطعة ارضه كل سنة ستة دراهم اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا جرى ذلک وحرر فى واخر شهر ذى القعدة لسنة ثمان والف. [البيع المطلق]

شهود: بكر بن قاسم، حسين بن عيسى، سفر بن ابراهيم، قولى بيک بن عبد الله، محمد بن مراد.

472. مزبور صرلى حسين نام كمسنه بنم دخلم يوقدر ديو بالى بن قريش محضرنده اقرار اتدوكى قيد اولندى. [اقرار]

شهود: السابقون

473. بعده منزل مرقومى مرسوم ..... محمد نام صغيرک اقچه سنه وصى خليل بن مصطفى يه درت بيک اقچه يه بيع ايدوب ينه بشيوز اقچه اجاره يه الدى. [اجاره]

شهود: ارسلان، حسين بن احمد، الحاج يونس بن على، نصوح بيک بن عمر، احمد بن على.

474. فرض وقدر الحاكم الموقع اعلاه لنفقة الصغيرة المدعوة كريمه بنت رمضان بيک بن عبد الله ولكسوتها كل يوم من تاريخه درهمان على ابيه المزبور بطلب امه سلطان بنت يعقوب التى هى فى حجرها وتربيتها فرضا وتقديرا صحيحين شرعيين واذن لها يصرف المبلغ المزبور وبالاستدانة وقت الضرورة وبالرجوع لدى الظفر جرى. [تقدير نفقة الطفل الصغير من جانب المحكمة]

شهود: حسين بن عبد الله، حسن پاشا بن عبد الله، يوسف بن عبد الله.

475. اولدر كه محروسه بروسه اهاليسندن السيد احمد بن السيد شمس الدين مجلس شرعده عبد مكاتبى رضوان بن عبد الله محضرنده اقرار و اعتراف ايدوب مزبور رضوانى تاريخ كتابدن ايكى ييل مقدم هر سنه تامنده اون بيک اقچه ويرمک اوزره ييلده على طريق التقسيط اوتوز بيک اقچه كتابته كسوب اون بيک اقچه سنى سنهٔ سابقه تامنده الوب اون بيک اقچه سنى دخى حالا الوب قبض ايتدم ديو بالطوع والرضا اقرار و اعتراف ايتدكده مزبور دخى بالمواجهه تصديق ايدوب ما وقع بالطلب كتب اولندى تحريرا فى اواخر شهر ذي القعدة لسنة ثمان والف. [كتابت طريقيله عتق عبد]

شهود: محمد بن شجاع، الحاج مصطفى بن حسن، الحاج محمد بن احمد، مصطفى بن محمد، الحاج حسين بن احمد وغيرهم.

44B

476. اقر ابوبكر بن احمد من محلة يكتا اوغلي ببروسة المحروسة بان عليه وفي ذمته لباعث الحروف السيد حسين چلبي بن ابي بكر مبلغا قدره عشرة آلاف درهم من الدين الشرعي دينا لازم الاداء اليه وواجب القضاء عليه اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل من له التصديق وجاها وشفاها. [القرض الشرعي والدين]

شهود: محمد بن عبد الله، حسين بن عيسى، مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه، محمد بن حسين، عمر بن ممي.

477. **من الاحـــــــــــــــــد 29 ذي القعدة**

اقر سيمو ولد پرشكور من قرية غازى تيمور تاش من توابع بروسة بانه قد باع من حسن چلبى بن محمد المتولى على وقف نفسه وهو اشترى بمال الوقف ما هو له وذلک جميع المنزل الواقع بالقرية المرقومة المحدود بملک تومه ولد الكندروز وبملک استار يانوز وبملک بالو ولد پرشكور وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ثمانية آلاف درهم ثم استاجره منه من غرة محرم الحرام لسنة تاريخه بذيله الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدة ثمانمائة درهم وخمسون درهما ثم كفل بدركه واجرته زوجته فوتن بنت پاپا الكس كفالة حاوية على الامر والقبول. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: احمد بن ابراهيم، محمد چلبى بن حسين، ابراهيم بن عيسى، حسن بيک بن محمود الجعفرى، مصطفى بن يوسف سربلوک، محمد بن عبد الله، حسين بن احمد.

478. وكلت فاطمه بنت محمد حامل الكتاب احمد بن مصطفى بجميع دعاويها واناب مناب نفسه على كل اموره توكيلا صحيحا وقبولا صريحا مرعيا. [الوكالة]

شهود: السابقون

479. اقر على بن عبد الله من محلة منلا فناري ببروسة المحروسة بانه قد باع من محمد بن سفر وهو اشترى منه ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الكائن بالمحلة المرقومة الحاوي على ثلثة بيوت سفليات وغرفة وثلثة سرداب وصفتين وفرن واصطبل وماء جار وكنيف ومحوطة ذات اشجار مثمرة المحدود الحاج مصطفى وبملک شعبان وبملک حسين بن عبد الله وبملک محمد بن ومقاطعة ارضه في كل سنة اثني عشر درهما بجملة الحدود والحقوق بثمن معين ثلثة آلاف درهم وخمسمائة درهم. [البيع المطلق]

شهود: محمد بن عبد العزيز، معدن بن محمد، مصطفى بن سفر، ولي دده بن حسين، رجب بن حمزه، مراد بن عبد الله، يوسف المؤذن.

480. محمد بن سفر مجلس شرعده زينب بنت على نام روسى مواجهه سنده اقرار و اعتراف ايدوب زوجم مزبوره زينبه بيک اقجه دينم واردر ديو اقرار قيد اولندى. [دين]

شهود: السابقون

481. اقر محمد چلبى پيري بانه قد باع من حامل علي بن مراد المتولي على وقف المرحوم محمد چلبي بن الياس ببروسة وهو اشترى منه بمال الوقف المرحوم للاستغلال به ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع في محلة ولد خراط المحدود بملک محمود بن عبد الله وبملک حاجي علي بن وبالطريق العام وبوقف الامام بجملة التوابع واللواحق بثمن معين مقبوض قدره تسعة آلاف درهم فضي رايج في الوقت ثم استاجره منه وهو آجره اياه بعد التخلية من تاريخه الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة تسعمائة درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين وكفل بدركه واجرته كفالة صحيحة حاوية على الامر والقبول جرى ذلک وحرر في اواخر ذي القعدة سنة ثمان والف. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: محمد بن سيد بن علي، علي چلبي الامام، پيرقلم چلبي بن ابوبكر، فضل الدلال وغيرهم.

482. محروسه بروسه ده ساكن در عالى يكيچريلرندن محمد بيک بن الحاج محمد مجلس شرعده عبدى بن عبد العزيز محضرنده تقرير دعوى ايدوب مزبور عبدى بنى بغير حق دوكوب طاشله و يمرق ايله ورب ..... وهدم عرض ايتمشدر سوال اولنوب حقندن كلنمک طلب ايدرم ديدكده غب السوال مزبور عبدى انكار ايديجک عدول مسلمين دن ولي بن محمد و حسين بن عبد الله و احمد بن حسن و احمد بن محمد نام كمسنه لر في الواقع مزبور عبدى مرقوم محمد بيكى بغير حق دوكوب طاشله ورب هدم عرض ايتمشدر ديو شهادت شرعيه قلدقلرنده شهادتلرى حيز قبولده واقع اولوب ما وقع قيد اولنوب يدينه وضع اولندى. [جرم و شهادت]

شهود:

483. اقر واعترف فى مجلس الشرع الشريف احمد بن مصطفى الوكيل الشرعي بالاقرار والبيع الاتى ذكره عن قبل خديجه ابنة مولى الموالى احمد افندى الثابت وكالته عنها بما هو نهج الثبوب شرعا بان موكلته قد باعت

من حامل هذا الكتاب احمد بيک ابن حسين وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلک جميع حقها من المنزل الواقع فى محلة موسى بابا ببروسة المنتهى حدوده الى ملک فخر العلماء ذخر الفضلاء ياوز چلبى افندى وبملک الحاج موسى من الطرفين وبالطريق الخاص بجملة التوابع وكافة المنافع بثمن معين مقبوض قدره ثلثة آلاف درهم فضى رايج فى الوقت بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقها وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اواخر ذى القعدة لسنة ثمان والف. [الوكالة بالاقرار والبيع المطلق]

شهود: عبد النبى بن حضر، احمد افندى المدرس، مراد بيک، حسين بن حسن،نبى بن الياس، مصطفى چلبى وغيرهم.

45A

484. **من الثلثـــــــــــــــــــــــــا غرة ذي الحجة الحرام 1008**

بروسه ده بوياجى خير الدين محله سى مسجدنده آيده يكرمى طقوز اقجه ايله مؤذن اولان بكر بن فوت اولوب يرينه اشبو رافع الكتاب الحاج مصطفى بن سفر محل نصب اولماغين مؤذن نصب اولندى. [تنصيب مؤذن]

شهود: محمد بن الحاج محمد، بيرام بن حمزه، رضوان بن عبد الله، حسن بن .....، حضر بن يحى.

485. محروسۀ بروسه ده واقع التى برمق وقفنک حالا متولى سى اولان احمد بن شمس الدين نام كمسنه مجلس شرع شريفده اشبو رافع الكتاب فخر الاشباه الحاج مى بن عبد الله محضرنده اقرار و تقرير كلام ايدوب مزبور الحاج مى ذمتنده وقف مزبور مالندن يكرمى اوچ بيک اقچه وار ايدى حالا بالتمام مبلغ مرقومى يدندن الوب قبض ايلدم ذمتنده مبلغ مرقومدن بر اقچه و بر حبه قالمادى ديدوكنده متولى مرقومى اقرار مشروحنده مزبور الحاج مى بالمواجهه تصديق ايديجک ما وقع قيد و كتب اولندى تحريرا فى اواخر شهر ذى القعدة الحرام من شهور سنة ثمان والف. [دين]

شهود: محمد چاوش، مصطفى، على خواجه بن حاجى محمود، الحاج يعقوب، الحاج خليل بن پيرى وغيرهم.

486. آجر الحاج يوسف بن على الجابى والقايم مقام المتولى على وقف عربية ببروسة المحروسة من حامل هذا الكتاب عبد بن حسين وهو استاجر منه ما هو من الوقف المزبور وذلک جميع الخان المعروف ببزر خانى ببروسة المحروسة المستغنى عن التحديد والتوصيف لشهرته فى مكانه من غرة شهر تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدة ثمانية آلاف درهم فضى رايج فى الوقت ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين وكفل بالمبلغ المزبور كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول جرى ذلک. [الاجارة]

شهود: مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه، محمود بن يوسف، رهى بن وغيرهم.

487. الحمد لله وحده والصلاة على من لا نبى بعده وآله الذين .....عهده وبعد فهذه حجة صحيحة يعرب مضمونها ويفصح مكنونها عن ذكر ها هو انه اقر واعترف فى مجلس الشريعة الزهرا ومحفل الطريقة الغرا صاحب الخيرات فخر الاعيان حسن بن احمد الساكن بمحلة المرحوم المغفور له حضرت امير البخارى عليه رحمة البارى بانه قد وقف وحبس بنية صافية وطوية خالصة حسبة لله العظيم ورغبة لثوابه الجسيم ما هو له وملكه وتحت تصرفه وذلک جميع الحديقة المعروفة بكستانه سكيسى الواقعة بموضع معروف بكستانه سكيسى قريب من بروسة المحروسة المنتهية الى ملک عبد الرحمن بن مقصود والى ملک محمد دده والى الطريق العام من الطرفين بجملة الحدود وكافة الحقوق اولا على نفسه النفيسة ما دامت روحه فى جسده انيسة ثم على فخر الائمة عيسى خليفه ابن حسين الامام مادام موجودا بين الامام ثم على من كان اماما فى جامع المرحوم المبرور اليه سبق الاشارة فى السطور على ان يقراء لروحه كل يوم سورة يس الشريف وقفا وحبسا صحيحين شرعيين ثم سلمها الى من نصبه متوليا لاجل التسجيل وهو عين الاعيان محمد بن سعدى وهو تسلمها منه على الوقفية تسليما تسلما صريحين مرعيين اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المتولى المومى اليه وجاها وشفاها فلما تم امر المقال وال الحال الى هذا المال حكم الحاكم الموقع اعلاه المتوقع رضاء مولاه بصحة وقفية الحديقة المذكورة ولزومها بعد ان صدر من الواقف المشار اليه دعوى الرجوع عن وقفيتها محتجا بعدم اللزوم عند الامام الاعظم والهمام الاكرم وامتنع المتولى المومى اليه عن الرد متمسكا باللزوم عن الامامين الهمامين والصاحبين القمقامين حكما صحيحا شرعيا عالما بالخلاف بين الائمة الاشراف فصارت الحديقة المسفورة وقفا لازما مؤبدا مخلدا فمن بدله بعد ما سمعه فانما اثمه على الذين يبدلونه ان الله سميع عليم واجر الوقف على الحى الكريم جرى ذلک وحرر فى اليوم التاسع والعشرين من ذى القعدة سنة ثمان والف. [وقف الحديقة]

شهود: محمد خليفه بن محمود الامام، محمد بن قاسم، مصطفى بن محمد، عثمان بن محمد، احمد بن عيسى وغيرهم.

488. محروسۀ بروسه محلاتندن كرمتجى اوغلى محله سنده ساكن محمد بن قره باش نام كمسنه مجلس شرعده صالح بيک بن محمد محضرنده تقرير كلام ايدوب محله مزبوره ده واقع ايكى بيتى وماء جارى ومحوطه بى مشتمل عند الاهالى معلوم الحدود اولوب حالا مزبور صالح بيکک تحت تصرفنده اولان منزلى سابقا بنم ملكم اولوب انام زمانه نام خاتون بنم خبرم يوق ايكن فضولى بيع ايتمش ديو دعواى وطلب ايدوب مابينمزده منازعات كثيره واقع اولمشدى حالا ذكر اولنان دعوا و نزاعدن صلح اولوب مقابله صلحده مزبور صالح بيکک يدندن التى يوز اقچه الوب ذمتنى خصوص مرقومه متعلق جميع دعوا و نزاعدن ابراء واسقاط ايلدم بعد اليوم بندن و يا وكيلمدن دعوى و طلب صادر اولورسه عند الحكام مسموعه ومقبوله اوليه اقرار اعتراف ايتدكده غب التصديق قيد اولنوب. [صلح]

شهود: محمد بن الياس، محمد بن عبد الله، نصوح بن حسن، على بن عبد الله، نصوح بن حسين وغيرهم.

45B

489. محروسهٔ بروسه ساکنلرندن احمد بن درویش نام کمسنه مجلس شرعده قرنداشی حسین محضرنده تقریر کلام ایدوب بوندن اقدم بابامز درویش وفات ایدوب املاک ارزاقندن بحسب الشرع هر بریمز حصه مزی الوب مزبور حسینک حصیه سی اولان یوز اللی سکز بیک اقجه یی علی طریق الوصایة بن تصرف ایدوب بعده تسلیم اتدکمده التی بیک اقجه زیاده تسلیم اتدم دیو دعوی و طلب ایدوب مابینمزده منازعات کثیره واقع اولمش ایدی حالا ذکر اولنان التی بیک اقجهٔ اوج بیک اقجه ایله صلح اولوب بدل صلح ذکر اولنان اوج بیک اقجه مرقوم حسنک یدندن الوب قبض ایدوب ذمتنی خصوص مزبوره متعلق جمیع دعوا و طلبدن ابرا و اسقاط ایتدم من بعد داخی دعوا و نزاع صادر اولورسه عند الحکام مسموع و مقبول اولمیه دیو اقرار و اعتراف اتدکده غب التصدیق قید اولندی فی التاریخ. [ابراء]

شهود: الحاج احمد بن محمد، الحاج مصطفی بن محمد، محمد بن حمزه، محمد بن شکر الله، احمد بن همت.

490. محروسه بروسه ده محله ساکنلرندن کویاقو ولد ذرخو نام ذمی مجلس شرعده دیمو ولد پاپاش محضرنده تقریر کلام ایدوب مزبور دیمو بنم وصی شرعیم اولوب بابامدن انتقال ایدن مالمدن ذمتنده اون ایکی بیک اقجه حقم اولوب دعوا و طلب ایتدکچه اولدخی بندن قرض شرعیدن سکز بیک اقجه طلب ایدوب مابینمزده منازعات کثیره و مخاصمات شدیده واقع اولمشیدی حالا ذکر اولنان اولا ایکی بیک اقجهٔ بیک طقوز یوز اقجه یه صلح ایدوب بدل صلح ذکر اولنان طقوز یوز اقجه مزبور دیمونک یدندن الوب قبض ایدوب ذمتنی خصوص مزبوره متعلق جمیع دعوا و طلبدن ابراء و اسقاط اتدم بعد الیوم دعوا و نزاع صادر اولورسه عند الحکام مسموع و مقبول اولمیه دیو اقرار اتدکده غب التصدیق کتب اولنوب یدینه وضع اولندی تحریرا فی اوائل ذی الحجة سنة ثمان والف. [وصایت و صلح]

شهود:

491. الحمد لولیه والصلاة علی نبیه محمد وآله واصحابه وبعد فهذه حجة صحیحة شرعیة ووثیقة صریحة مرعیة یعرب مضمونها عن ذکرما اقرت واعترفت فی مجلس الشرع الشریف المراءة المدعوة فاطمه بنت بهرام من محلة شکر خواجه ببروسة المحروسة بانها قد وقفت وحبست حسبة لله العظیم ورغبة لثوابه الجسیم ما هو لها وملکها وذلک جمیع المنزل الکائن بالمحلة المرقومة الحاوی علی بیت سفلی وصفة تحتها سرداب وعلی غرفة وفرن وخابیتی ماء وکنیف ومحوطة المحدود بوقف المرحوم علی الحلاج وبملک سفر بن رمضان وبالطریق العام والخاص بجملة حدوده وکافة حقوقه اولا علی نفسه النفیسة ما دامت روحها فی جسده انیسة ثم علی فقراء المدینة المنورة وقفا وحبسا صحیحین شرعیین ثم سلمته الی من نصبته متولیا علیه لاجل التسجیل وهو فخر الاقران احمد بیک بن پروانه وهو تسلمها منها علی الوقفیة تسلیما وتسلما صریحین مرعیین اقرارا مصدقا من قبل المتولی المومی الیه وجاها وشفاها فلما تم امر الوقف المزبور من الجانبین حکم الحاکم الموقع اعلاه المتوقع رضاه مولاه دام عزه وعلاه بصحة

وقفية المنزل المزبور ولزومه بعد ان صدرت من الواقف المرقوم دعوى الرجوع عن وقفها محتجة بعدم اللزوم عند الامام الاعظم والهمام الاقدم وامتنع المتولى المزبور عن الرد متمسكا باللزوم عند الهمامين الامامين والصاحبين القمقامين حكما صحيحا شرعيا عالما بالخلاف بين الائمة الاشراف فصارت المنزل المرقوم وقفا لازما مؤبدا جرى ذلك وحرر فى ذى القعدة الشريفة لسنة ثمان والف. [وقف المنزل]

شهود: سيد محمود بن اسمعيل الامام، محمد چلبى بن عبد الرحمن، محمد چلبى بن الحاج على، رجب بن حمزه، فرهاد، مصطفى بن اسكندر، سفر بن رمضان وغيرهم.

492. اقرت واعترفت فى مجلس الشرع الشريف فاطمه خاتون ابنة بهرام الساكنة بمحلة شكر خواجه ببروسة المحروسة بانها قد دبرت جاريتها ومملوكتها حاملة هذا الكتاب راضيه بنت عبد الله الوسطى الفرقاء الصفراء الضمية(؟) الروسية تدبيرا مقيدا قائلة بانها حرة منى قبل مرض موتى باربعين يوما فمتى قضت سيدتها المزبورة بختها ولقيت ربها ووجدت المدة المزبورة قبل موتها تصير هى حرة كسائر الحرائر الاصليان جرى ذلك وحرر فى اواخر شهر ذى القعدة لسنة ثمان والف. [تدبير الجارية]

شهود: السابقون

493. بعده مزبوره فاطمه مرقومه راضيه مواجهه سنده اقرار ايدوب مزبوره يه بر دوشک و ايكى يصدوق و بر صفره و بر طنجره و بر يورغان هبه و تمليک ايلدى مزبوره دخى مجلس هبه ده قبض و اتهاب ايلدى ديدكنده. [هبه]

شهود: المزبورون

494. اقر حسين بن بكر بانه قد باع من حامل كتاب محمد بن ممي وهو اشترى بماله بطريق الاستغلال ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع فى محلة چوقر ببروسة المنتهى حدوده الى ملک بهرام بن عبد الله وبملک امر الله البواب وبملک محمد چلبي القلانسي والطريق العام بثمن قدره ثلثة آلاف درهم فضي ثم استاجره منه وهو آجره اياه وبعد التخلية من غرة شهر تاريخه الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة ثلثمائة وخمسة وسبعون درهما مزبورا نعته ثم كفلت فاطمه بنت يوسف كفالة حاوية على الامر والقبول جرى ذلک فى غرة ذي الحجة لسنة ثمان والف. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: السيد حسين بن السيد مرتضى، احمد بن ابراهيم، الحاج حسن بن عبد الله، محمد چلبي الامام، الحاج قورد بن ابراهيم.

46A

495. اقرت كلشاه بنت سليمان بانها قد باعت من محمد بن محمد وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع في محلة طاشغون ببروسة المحروسة الحاوي على بيتين سفليين وصفة وماء جار ومحوطة

ذات اشجار مثمرة وغير مثمرة المنتهى حدوده الى ملک الحاج يونس وبملک محمد چلبى الكاتب وبملک خديجة خاتون والطريق العام بثمن معين مقبوض اربعة آلاف درهم فضي رايج في كل الحوايج اقرارا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر في غرة ذي الحجة لسنة ثمان والف. [البيع المطلق]

شهود: كيوان بن عبد الله، حسين بن نصوح، صالح بن ابراهيم، بستان بن طاشغون، حسين بن عيسى، الحاج يونس وغيرهم.

496. خالع محمد بن بهرام مع زوجتها فاطمه بنت مصطفى وهي خالعت معها على مهرها المعقود عليه نكاحها وعلى نفقة عدتها وعلى سائر دعاوىها المتعلقة بحقوق الزوجية وابرا كل منهما ذمة الاخر عن جميع المطالبات والمخاصمات المتعلق بها ابرا عام واسقاطا تاما جرى ذلک. [المخالعة]

شهود: رجب بن حمزه، عبدى چلبى بن پيرى، حسين بن، مصطفى بن محمد، رسول بن.

497. فرض وقدر لنفقة الصغيرة المدعوة عايشة بنت علي كل يوم من تاريخه بذيله خمسة دراهم بطلب امها المدعوة خديجة بنت علي المطلقة التي هي في حجرها وتربيتها على امها على المطلق واذنها بالاستدانة وقت الضرورة. [تقدير نفقة الطفل الصغير من جانب المحكمة]

شهود: درويش بن جلب ورمش، حسين بن محمد، محمد بن احمد، جعفر بن اوليا، مصطفى بن يوسف.

498. اقر محمد بن دده بانه قد باع من حامل الكتاب سفر چلبي بن علي المتولي على حاجي باپا بيروسة المحروسة وهو اشترى منه بمال الوقف المزبور ما هو له وملكه وذلک المنزل الواقع في المحلة المزبورة المستغنى عن التحديد لشهرته بثمن معين مقبوض قدره خمسة آلاف درهم فضي رايج واستاجره منه وهو آجره اياه بعد التخلية من غرة شهر رمضان المبارک لسنة تاريخه الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها ستمائة درهم وخمسة وعشرون درهما مزبورا نعته اقرارا صحيحا شرعيا جرى ذلک. [البيع بالإستغلال]

شهود: ابراهيم چلبي بن محمد، حسين چلبي بن رجب، ايوب بن حسن، محمد بن علي، حسين بن احمد، ارسلان.

499. اقرت هماىون بنت عبد الله بانها قد باعت من حامل الكتاب علي چلبي بن بالي وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع في قرية چاوش من توابع كته الحاوي على بيوت متعددة وفرن ومحوطة ذات مزرعة واشجار مثمرة وغير مثمرة المنتهى حدوده الى ملک سليمان بن علي وبملک مصطفى بن وبالعرصة وبالطريق العام بجملة التوابيع والمنافع بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم وستمائة درهم فضي رايج في كل الحوايج بيعا وابتيعا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقها وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر في اوائل ذي الحجة لسنة ثمان والف. [البيع المطلق]

شهود: حسين چاوش بن احمد، احمد چاوش بن حسين، محمد بن حسين، مصطفى بن وغيرهم.

500. اقر محمود بن محمد الوكيل بالاقرار بالبيع الآتي ذكره عن قبل زوجته قمر بنت عبد الله الثابت وكالته عنها بشهادة محمد بن عبدي ومحمد بن مصطفى بانها قد باعت من حاملة الكتاب عايشة بنت الحاج عبدي وهي اشترت منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع في محلة شيخ پاشا ببروسة المحروسة الحاوي على بيتين سفليين وصفتين وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المنتهى حدوده الى ملک المرحوم طوقوز محمد افندى وبمسجد المحلة وبالطريق العام بجملة التوابع والمنافع بثمن معين مقبوض قدره خمسة عشر الف درهم وخمسمائة درهم فضي رايج في كل الحوايج بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا وصدقه محمد چلبي بن حسين الوكيل عن قبل المشترية المزبورة بالتصديق المسبوق الثابت وكالته عنها بشهادة الشاهدين المرقومين جرى ذلک وحرر في التاريخ المزبور. [الوكالة بالاقرار بالبيع المطلق والشهادة]

شهود: عبدالرحمن بن احمد، محمد بن عبد الله المؤذن، حمزه بن.

46B

501. **من السبـــــــ

503. خالع مصطفى بن سفر مع زوجته ساكنه بنت علي وهي خالعت معه على مهرها المعقود عليه نكاحها وهو مبلغ قدره ثمانية آلاف درهم وعلى نفقة عدتها وعلى سائر دعاويها المتعلقة بحقوق الزوجية وابرا كل منهما ذمة الآخر عن جميع المطالبات والمخاصمات ابراء عاما قاطعا للنزاع وحاسما لمادة الشقاق وصدقه احمد بن يوسف جرى ذلك الوكيل عن قبلها بالخلع الثابت ولى بن يوسف و مصطفى بن يوسف. [المخالعة]

شهود: مصطفى بن علي، سفر بن رمضان، يوسف بن علي، عبد الغني بن محمد وغيرهم.

504. اقرت مارتين بنت عبد الله بانها قد باعت من حامل الكتاب السيد حسن بن السيد سفر وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلك جميع المنزل الواقع في محلة كرمتجي اوغلي ببروسة المحروسة الحاوي على بيتين سفليين ومخزن وخابية وكنيف ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المنتهى حدوده الى ملك محمد بن احشام والى ملك عبدي بن عبد الله والى الطريق العام والخاص من الطرفين بثمن معين مقبوض قدره اربعة آلاف درهم فضي رايج في الوقت بيعا وابتياعا اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقها وجاها وشفاها جرى ذلك وحرر. [البيع المطلق]

شهود: محمد بن محمود الامام، حسن بن موسى المؤذن، حاجي حمزه ابن الحاج موسى، عمر بن مصطفى، علي بن محمد، ولي بن بكر، عيسى بن ولي، محمد بن الياس وغيرهم.

505. وباع المشتري المزبور المنزل المسفور من كنعان بن عبد الله الجابى والقايم مقام المتولي على وقف المرحوم كرمتجي اوغلي وهو اشترى منه بطريق الاستغلال بثمن معين مقبوض قدره ثلثة آلاف درهم ثم استاجره منه وهو آجره اياه بعد التخلية من غرة شهر تاريخه الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلك المدة ثلثمائة درهم مزبور نعته جرذلك. [البيع بالإستغلال]

شهود: السابقون

506. اقر علي بن بكجه من الحاج محمد بن جعفر المتولي على وقف نفسه وهو اشترى منه بمال الوقف ما هو له وملكه وذلك جميع الكرم الواقع في قرية قاترلي من توابع كمليك المنتهى حدوده بملك احمد والى ملك صالتقا بن موسى والى ملك برده بن ممي والى الطريق العام بثمن قدره الف درهم وخمسمائة رهم واستاجره ثمانة وخمسون درهما الخ. [البيع بالإستغلال]

شهود: السيد بن ولي، علي بن محمد، علي بن محمد، محمود بن ولي، حسن بن حسين، موسى بن حسين.

47A

507. اقر واعترف فى مجلس الشرع الشريف مفخر الائمة مقتدى الامة محمد افندى ابن خليل الوكيل الشرعى بالاقرار بالبيع الاتى بيانه عن قبل زوجته حوا خاتون ابنة محمد غبا ثبت وكالته عنها بشهادة عبد الله ابن عبد الله وعلى بن ممى بانها قد باعت من حاملة الكتاب عايشه بنت سليمان وهى اشترت منه ما هو لها وملكها

وذلک جمیع المنزل الواقع فی محلة الوان بیک بروسة المحروسة الحاوی علی ثلثة بیوت وغرفة وصفة وفرن وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغیرها المنتهی حدوده الی ملک بداق بن حضر والی ملک طایفه خاتون والی ملک العام من الطرفین بثمن معین مقبوض قدره تسعة وعشر الف درهم فضی رایج فی الوقت اقرارا صحیحا شرعیا وهو صدقه وجاها وشفاها جری ذلک وحرر فی اوایل ذی الحجة لسنة ثمان والف. [الوكالة الشرعية بالاقرار بالبيع المطلق والشهادة]

شهود: مصطفی بن علی، مروت بن رسول، محمد بن مروت، احمد بن حسن، ابراهیم بن محمد، حسین بن احمد، مصطفی بن محمد.

508. اقر حرم بن عبد الله بانه قد باع من حامل حسین بن نبي وهو اشتری منه ما هو له وملکه وذلک الکرم الواقع في موضع سیماونه المستغنی عن التحدید والتوصیف لشهرته في مکانه بثمن قدره اربعة آلاف درهم فضي رایج ثم استاجره منه وهو آجره ایه بعد التخلیة من غرة شهر تاریخه الی سنة کاملة باجرة معینة قدرها جری ذلک. [البيع بالإستغلال]

شهود: عبد الرحمن بن، محمد چلبي المؤذن، طورمش بن مؤمن، همدم بن عبد الله وغیرهم.

509. بروسه ده اسوده اولان مرحوم مغفور له یلدرم خان علیه الرحمة والغفران اوقافنه جابی وقایم مقام متولی اولان اسحاق بن محمد نام کمسنه مجلس شرعده درکاه عالی بوّابلرندن فخر الاقران پروانه بیک بن عبد الله نام کمسنه محضرنده اقرار و تقریر عن المرام ایدوب جایسی اولدوغم وقف مرقومدن کته قضاسنه تابع اورنوس نام قریه اورته بویلو اجق قاشلو کوک کوزلو کل باشلو روسی الاصل حسن بن عبد الله نام عبد آبق طوتلوب حبس اولمشیدی حالا عبد مرقومک موجب قانون و ایینی مستدیم مدت عرفیه سی تمام اولمغین مزبور پروانه بیک التی بیک اقجه یه بیع بات صحیح شرعی ایله بیع ایلیوب قبض ثمن وتسلیم مبیع ایلدم دیدکده مقر له المرقوم پروانه بیک تصدیق ایدوب ما هو الواقع بالطلب کتب اولندی تحریرا فی الیوم الثامن ذی الحجة من شهور سنة ثمان والف. [بيع العبد]

شهود: حسین بن خلیل، حسین بن عبد الله، بستان بن سفر، مصطفی بن موسی، قاسم بیک بن عبد الله، محمد بن محمد القیم.

510. محروسه بروسه مضافاتندن فلادار نام قریه ده بوندن اقدم محروخا مرد اولان سیواستوس ولد کریازی نام ذمینک لابوین قرنداشی وارکی نام ذمی کندو طرفندن اصالة و قز قرنداشلری ارکیه و ارکیری طرفلرندن و مرد مزبورک والده سی منولینه بنت یانی طرفندن صلح وابراء اتی الذکره یانی ولد یورکی و کریازی ولد منول شهادتلریله وکالتی ثابته اولدقدنصکره وکالة مجلس شرع شریفده اشبو باعث التحریر قریهٔ مرقومه اهالیسندن استراتی ولد یورتال مواجهه سنده اقرار و تقریر کلام ایدوب بوندن مرد مزبور مرقوم استراتی نک اویندہ محروخا مقتول بولندقده بز مرد مزبوری سز قتل ایلدک دیو دم دیتنی مزبوردن دعوی ایلدکزده ذمی

مزبور دخی مرد مذکور بنم امیجمه کلوب اخشام اولدقده اویمه کلوب طعام یدکدنصکره مرد مزبور چارطاقدن ایمک استدکنده چارطاقدن باشی اوستنه دوشوب فوت اولمشدر دیو جواب ویروب بیمزده منازعات کثیره واقع اولمشیدی الحالة هذه بر فحوای حدیث شریف سید الانام الصلح سید الاحکام خصوص مذکوری یدی بیک اقجه یه اصالة و وکالة صلح ایدوب بدل صلح الوب قبض ایدوب ذمتنی مرد مزبورک دم دیتنه متعلق دعاوی و منازعاتدن ابرا ایلدم دیدکنده غب التصدیق والطلب ما وقع قید و کتب اولندی تحریرا فی اواسط ذی الحجة الشریفة من شهور سنة ثمان والف. [قتل، صلح وابراء]

شهود: محمد بیک بن علی متولی اورخان، الحاج نصوح بن قیا شیخ عمارت اورخان، سلیمان چلبی بن منلا جلال، محمد بیک بن علی الراجل، مصطفی بیک بن عبد الله، محمود بیک بن عبد الله، اورج بن احمد، محمد بن حسین وغیرهم.

511. اقر یوسف بن ابراهیم لباعث الکتاب یاسف ولد اقابیل مبلغا قدره خمسة وستون دینارا ونصف دینار من ثمن الحریر اقرارا صحیحا شرعیا وهو صدقه وجاها وشفاها جری ذلک وحرر في المزبور. [الدین]

512. هو انه شهد في مجلس الشرع خلیل چلبي بن وجهان بن حسن بمحضر من المدعو الحاج مصطفی بن رجب غب الاستشهاد الصادر عن محمد بیک بن محمود بان الجاریة المدعوّ الوسطی الفرقاء الشهلا البوسنو له ملک محض وحق صریح للمدعی المزبور قد ارسلها الی المدعو الحاج حسین المتولي سابقا بطریق الودیعة ما اخرجها عن ملکه بوجه من الوجوه شهادة صحیحة شرعیة مقبولة بعد مراعاتها جری ذلک. [الشهادة والدین]

شهود: کیوان بن عبد الله، عبد الرحمن چلبي، شعبان چاوش وغیرهم.

47B

513. بک شهری سنجاغنده تابع و وداس نام قریه دن حمزه ابن الحاج شعبان نام کمسنه مجلس شرع شریفده درکاه عالی چاوشلرندن شیخ محمد چاوش ابن احمد مواجهه سنده تقریر دعوی ایدوب چاوش مزبور بوندن اقدم لواء مزبور بیک سلیمان بیکک کتخداسی اولوب سنجاغی ضبط ایدر ایکن قریه مرقومه یه التمش بیک اقجه صالوب بغیر حق بزدن اللی بیک اقجه ویکرمی بش سکه الدی دیدکنده غب الانکار عبد الرحمن بن حسن صوفی و عبد النبی بن حسن بالمواجهه مبلغ مرقومی قریه خلقندن جبرا الدی دیو شهادت شرعیه اتدکلرندن صکره بک شهری قضاسندن حسن بن محمود نام کمسنه مرقوم شیخ محمد چاوش محضرنده دعوی ایدوب مزبور چاوش اکدیج قریه ده بنداخی بغیر حق اوتوز بیک اقجه ایله بر قاترمی الدی دیدکنده بعد الانکار حضر بن محمد و مصطفی بن لطف الله نام کمسنه لر دخی چاوش مزبور قریهٔ مرقومه ده مزبور حسنک اوتوز بیک اقجه سنی و بر قاترینی جبرا الدی دیو شهادت شرعیه ایدوب و سید همت ابن السید حسین و سید احمد بن و مصطفی بن علی و مصطفی بن عبد الله و احمد بن حسن نام مسلمانلر دخی چاوش مزبور بزیم حضوریمزده مزبور حسنه قاتروک الدم شمدی چایرده کتوره ین تسلیم ایلیه ین دیدی دیو علی طریق الشهادة اخبار ایتدکلرنده ما وقع غب

الطلب قيد و كتب اولندى تحريرا فى اواسط شهر ذى الحجة لسنة ثمان والف من الهجرة المزبورة. [ورگى اصولوسوزلگى]

شهود: عبد الرحمن افندى، على چلبى المدرس، مصطفى بن محمد، محرم افندى، رجب بن حمزه، مصطفى چلبى، على بيک كتخدا، حسن بيک، محمد بن احمد وغيرهم.

514. اقر محمود بن عثمان الامرد الشاب بانه قد باع عبد الكريم بن احمد وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة قره كلّى ببروسة المحروسة الحاوى على بيت سفلى وصفة وفرن وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة المحدود قبلة بوقف تارخون زاده وشرقا بالطريق الخاص وشمالا بملک محمد چلبى العطار وغربا بملک السيد محمد بن السيد جعفر بجملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم فضي رايج فى الوقت بيعا واشتراء صحيحين. [البيع البات]

شهود: احمد بن الولى الامام، محمود بن احمد المؤذن، عبد الرحمن بن الحاج محمد، محى الدين بن يوسف، السيد جعفر بن السيد محمد، حسين بن عبد الله.

515. عيسى بن بايزيد احمد بن مصطفى محضرنده دعو ايدوب مزبورک يدنده اولوب اشبو مجلسده حاضر اولان ..... توكلى ايپک بنم ملكم اولوب بوندن اقدم اون آى مقدم ملكمدن ضايع اولدى ايدى حالا مزبورک يدنده بولدم طلب ايلرم ديدكده غب السوال مزبور احمد جواب ويروب ذكر اولنان ايپكى بن امينه سى بن يوسف نام كمسنه دن بيک اقجه يه اشترا ايلدم مزبورک ملكى اولوب ملكنده ضايع اولدوغى معلومم دكلدر ديوجک غب الاستشهاد محمد بن على و مصطفى بن طورمش نام كمسنه لر محفل قضايه حاضران اولوب فى الواقع ذكر اولنان ايپک مزبور عيسانک ملكيدر تاريخ حكايدن اون آى مقدم ملكندن ضايع اولمشدر ديو اداء شهادت شرعيه ايتدكلرنده شهادتلرى حيز قبوله واقع اولدقدنصكره مزبور عيسى ذكر اولنان ايپكى بيع و هبه اتميوب بر وجهله ملكندن اخراج ايتمدوكنه يمين بالله ايلدكده ما وقع كتب اولندى. [ايپكک ضايع اولماسى، شهادت و يمين]

شهود: سفر سوباشى بن حيران، محمد بن عبد الله، فتح الله بن مى، احمد بن محمد.

516. اقر حسين بيک بن محمد بانه قد باع من حامل الكتاب حسين بن عبد العزيز المتولي على وقف المرحوم خواجه علي وهو اشترى منه بمال الوقف المزبور ما هو له وملكه وذلک جميع الحديقة الواقعة بقرية شيخلر قزيغى ببروسة المحروسة المحدود بملک اورج وبملک احمد بن وبملک بستان وبملک احمد بثمن معين مقبوض قدره ثلثة آلاف درهم فضي رايج في الوقت ثم استاجره منه وهو آجره بثلثمائة درهم وكفل باجرته ودركه قدري بن محمد كفالة حاوية على الامر والقبول جرى ذلک وحرر في المزبور. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: نصوح بن حاجى بيک، اسمعيل بن ولى، ميرزا بن محمد، احمد سنان، مصطفى بن مختار، درويش وغيرهم.

517. خالع رجب بن محمد مع زوجته حامل هذا الكتاب امينه بنت ابراهيم وهي خالعت معها على مهرها المعقود عليه نكاحها وعلى نفقة عدتها وعلى تربية ابنتها الصغيرة المدعوة فاطمه بنت بلاطلب نفقة ولاكسوة مخالعة صحيحة شرعية ثم ابرا كل منهما ذمة الآخر عن جميع الدعاوي والخصومات المتعلقة بحقوق الزوجية ابراء عاما قاطعا للنزاع وحاسما لمادة الشقاق جرى ذلک. [الخلع والابراء]

شهود: محمود بن يحي، رسول بن احمد، حسين بن احمد، محمود بن يوسف، كاتب الحروف وغيرهم.

48A

518. اقرت امينه بنت صاتى بانها قد باعت من حامل الكتاب الحاج ابراهيم بن محمد وهو اشترى منها بشهادة محمد بن حسين الامام ما هو لها وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة خير الدين پاشا ببروسة الحاوى على بيتين سفليين وخابية مآء وكنيف ومحوطة المحدود بملک الحاج حيدر بن عبد الله وبملک سليمان چلبى بن منلا حلال وبملک البايعة وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره سبعة آلاف درهم ومائتا درهم فضى بيعا واشترآء صحيحين شرعيين. [البيع المطلق]

شهود: سيد على چلبى بن سيد زين العابدين، حسين بن يعقوب، سفر بن حسن الامام، يعقوب بن حسن، محمود بن يعقوب، الحاج حيدر بن عبد الله، مصطفى بن يوسف.

519. اقر فضلى بن على من قرية عيسى بيک بانه قد كاتب عبده ومملوكه حامل هذا الكتاب رضوان الاوسط الاصغر الاقرن الازرق الكرجى على خدمة عشرة سنة فمتى ادى اليه الخدمة المرقومة تاما كاملا يصير هو حرا كسائر الاحرار الاصليين. [مكاتبة العبد والمملوک]

شهود: الحاج مصطفى بن يوسف، على بن عثمان، عمر بن عثمان، بالى بن محمود، حسين بن محمد.

520. شهزادكان وقفنه متولى اولان محيطى افندى قره جى جبايتنه متصرف اولان الحاج عيسى بن خضر محضرنده اقرار ايدوب جبايت محصولندن جابى مزبور يدندن يكرمى بيک اقچه الوب قبض ايلدم ديدكنده. [جبايت]

شهود: على چلبى بن الياس ناظر الوقف، احمد بن محمد، على بن حيدر.

521. آجر احمد چلبى بن مصطفى المتولى بالجامع الكبير ببروسة من موسى بن محمد وهو استاجر منه ما هو من الوقف المرقوم و ذلک جميع الحمام الواقع بقرب الجامع المزبور المستغنى عن التحديد لشهرته فى مكانه باجل معلوم من غرة شهر تاريخه بذيله لسنة كاملة باجرة معينة قدرها فى كل يوم اثنا وعشرون درهما على ان يؤدى اليه اجرة كل شهر عند انقضائه بحسابه ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين. [الاجارة]

شهود: سفر سوباشى بن خيران، عبد الرحمن افندى بن الكاتب، ارسلان بن عبد الله، رجب بن حمزه.

522. محميه بروسه ده حالا ميرلوا اولان فخرا الامراء الفخام حسين بيک کدخداسی فايق بيک خدامندن محمد بيک ابن احمد مجلس شرعده علی بن حسن محضرنده تقرير کلام ايدوب مرقوم علی تاريخ کتابدن درت کون مقدم بنم بر طوری قيج ايغر سکل اتمی و بر مور فراجم و بر اطلس قفتانم و بر دلبندم و درت چفت پاپوش و ..... و بر رخت و اوق ياپی و بعض اسبابم داخی سرقه ايدوب فرار اتمشيدی حالا بولدم طلب ايدرم سوال اولنسون ديدکده غب السوال مزبور علی فی الواقع ذکر اولنان اسباب مرقوم محمد بيک ملکی اولوب بن سرقه اتمشيدم ديو اقرار و اعتراف ايتدکده ما وقع کتب اولنوب يدينه وضع اولندی فی اواسط ذی الحجة لسنة ثمان والف. [سرقه و اقرار]

شهود: ارسلان، حسين بن احمد، بوستان بن رجب، بکر بن مم وغيرهم.

523. فرض وقدر لنفقة الصغير المدعو محمد بن مصطفی ولکسوته کل يوم من تاريخه اربعة دراهم فضية علی مصطفی المزبور بطلب امه وفا بنت عبد الله المطلقة منه فرضا وتقديرا صحيحين شرعيين ثم اذن لها بصرف المبلغ المزبور وبالاستدانة وقت الضرورة وبالرجوع لدی الظفر اذنا صحيحا شرعا جری ذلک وحرر في التاريخ المزبور. [الفرض وتقدير نفقة الصغيرة من جانب المحكمة]

شهود: مصطفی بن، فرهاد بن عبد الله، سليمان چلبي بن جلال، محمد بن عبد الله المحضر.

524. اقر عبد الرحمن بن ويس بانه قد باع من حامل هذا الکتاب عبد الباقی بداق چاوش وهو اشتری منه ما هو له وملکه وذلک جميع المنزل الواقع في قرية چليک الحاوي علی بيت وبيت اخری معبر عنه بصغير طاقي ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المنتهی حدوده بملک رجب بن رستم وحور سيد بن عبد الله وبملک دمر بيک بن وبالطريق العام بثمن معين مقبوض قدره الف درهم وخمسمائة درهم فضي رايج في الوقت اقرارا مصدقا من قبل من له التصديق وجاها وشفاها جری ذلک وحرر في اوائل. [البيع المطلق]

شهود: عثمان چاوش بن عوض، امام محلة منش، الحاج پيري بن قبا، محمد چلبي بن مصطفی.

48B

525. اقر الحاج حسين بن الحاج محمود الوکيل بالاقرار بالخصوص الآتي ذکره عن قبل محمد چاوش بن مصطفی بانه موکله قد کاتب عبده ومملوکه فرهاد بن عبد الله الاوسط الاشهل الافلاقي بخدمة معلومة قدرها من تاريخه الی تمام ثمانية سنة کاملة بشرط ان يخدمه بلاخيانة ولااباق وهو قبل المکاتبة المرقومة والزم باقامة امرها اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جری ذلک وحرر في المزبور. [الوكالة بالاقرار ومكاتبة العبد]

شهود: محمد بن يوسف، مي بن سليمان.

526. وكاتب عبده القصير الاشهل الروسى رضوان بن عبد الله بخدمة ثمانية سنة كاملة وهو قبل ايضا جرى ذلک. [مكاتبة العبد]

شهود: السابقون.

527. عبد الباقى بن حاجى مجلس شرعده حسن بن على محضرنده مزبور حسن بنم بغير حق ياسمين نام خاتونى دوكوب كلّلى ظلم و حيف ايتمشدر ديو دعوى و طلب ايتمشدم حالا ذكر اولنان دعوى و طلبدن فارغ اولوب ذمتنى خصوص مزبوره متعلق خصوماتدن ابرا و اسقاط اتدم اكر بعد اليوم بندن و يا وكيلمدن دعوى و نزاع صادر اولورسه عند الحكام مسموعه و مقبول اوليه ديدكده مقر مزبورک اقرارنى مقر له المسفور بالمواجهه تصديق ايدوب ما وقع قيد اولندى فى المزبور. [جرم و ابراء]

شهود: حسين چلبى بن محمود، بخشى بن سلمان، ابراهيم چلبى المدرس، حليم بن ابراهيم.

528. شيخ حميد محله سى ساكنلرندن عبد الباقى بن حاجى مجلس شرعده حسن بن على محضرنده تقرير كلام ايدوب مزبور حسن زوجه م ياسمين نام خاتونک سابقا زوجى اولوب حجرنده اولان عايشه نام صغره قزى اناسى مزبوره ياسمين زيارته كوندرميوب حيف ايدر قبل شرعدن سوال اولنوب تنبيه اولنماسين طلب ايدرم ديدكده غب السوال مزبور حسن داخى بالطوع والرضا اون كونده بر و هفته ده بر وارب زيارت ايلسون ديو جواب ويردوكى قيد اولندى فى المزبور. [زيارة ولد]

شهود: السابقون

529. اقر ابراهيم بن رسول بانه قد باع من حامل الكتاب رسول بن عبد الرحمن وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع حصة السابعة من المنزل الواقع فى محلة جانلولر من محلات قرية لافصه المعروف عند الاهالى بو بى فقيه طامى بجملة التوابع والمنافع بثمن معين مقبوض قدره ثلثة آلاف درهم فضى رايج فى الوقت بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر. [البيع المطلق]

شهود: عبد الله صوت بن يوسف، پير محمد بن حسن، يوسف بن ابراهيم، اوستاد حبيب قابل، الحاج افندى المستعد، پير عمر بن سفر، پير لى بن طوراق وغيرهم.

530. ابراهيم بن حمزه و قرنداشى على نام كمسنه لر دلارام بن عبد الله محضرنده تقرير كلام ايدوب سابقا فوت اولان بابامز حمزه نام كمسنه دن بزه انتقال ايدن حصهٔ شرعيهٔ هر بريمز بالتمام الوب ذمتنى خصوص مزبوره متعلق جميع دعوى و نزاعدن ابراء عام ايله ابرا و اسقاط تام ايله اسقاط اتدک بعد اليوم دعوى و نزاع صادر اولورسه عند الحكام مسموعه و مقبول اوليه ديو اقرار اعتراف اتدكلرنده غب التصديق ما وقع. [ميراث و ابراء]

شهود: مصطفى چلبى بن بختيار، على بن مى، محمد بن يوسف، قورد بن عبد الله، محمد بن عبد الله، محمود بن محمد، محمد بن مصطفى وغيرهم.

49A

531. اقر خليل بن عبد الله الوكيل بالاقرار بالبيع الاتى ذكره عن قبل زوجته مهربان بنت عبد الله بشهادة محمد بن حسين الامام بان موكلته المذكورة قد باعت خليل بن محمد وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة الحاج يعقوب ببروسة المحروسة الحاوى على بيت سفلى وغيرها هو صفة ومحوطة المحدود بملک محمد بن حسين الخياط ومحمد ابن الحاج على وبوقف الامام وبملک خوبان خاتون وبملک مصطفى بن مى وبالطريق بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره خمسة الاف درهم وخمسمائة درهم. [والبيع المطلق]

شهود: محمد چلبى بن حسين الامام بمحلة المزبورة، احمد بن عبد الله، عمر بيک بن محمد، اسلام بن عبد الله، محمود صوت بن عبد الله، سليمان چلبى بن محمد، مراد بن عبد الله.

532. اقرت پيمانه بنت عبد الله بانها قد باعت من عبد الكريم بن رسول وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة طوغان بيک ببروسة المحروسة الحاوى على بيتين سفليين وغرفة تحتها بيت وماء جار وصفة ومحوطة ذات اشجار مثمرة المحدود بملک فرهاد بن عبد الله وبملک مراد بيک وبالطريق العام وبالطريق الخاص من الطرفين ومقاطعة ارضه فى كل عام ستة وثلثون درهما بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ثلثة عشر الف درهم وخمسمائة درهم فضى باتين صحيحين شرعيين جرى ذلک وحرر فى اواسط ذى الحجة لسنة ثمان والف. [البيع البات]

شهود: حاجى مصطفى بن الحاج نصر الله الامام، مصطفى بن رسول، احمد چلبى بن على، حاجى مصطفى بن محمد، حاجى معدن بن محمد، عثمان بن حسن، محمد بن عبد الله، حسين بن احمد.

533. اقر مصطفى بن سفر بانه قد كاتب عبده ومملوكه حامل الكتاب حيدر بن عبد الله الاوسط الاشهل البغدانى بخدمة معلومة قدرها من تاريخه الى تمام عشرة اعوام متواليه بشرط ان يخدمه بلا اباق ولاخيانة كتابة وقبولا صحيحين شرعيين وهو قبل الكاتبة المزبورة وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر. [مكاتبة العبد والمملوک]

شهود: سيد بن على بن محمود، اورج بن رمضان، محمد بن على وغيرهم.

534. اقرت فاطمه خاتون ابنة الحاج سنان بانها قد باعت من حامل الكتاب اسلام بن عباد الله وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة..... ببروسة المحروسة الحاوى على بيت سفلى وصفة وفرن وخابية ماء وكنيف ومحوطة المحدود بملک سيد عثمان وبملک محمد بن حيدر وبالطريق الخاص من

الطرفين بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ستة عشر الف درهم وخمسمائة درهم فضى رايج فى الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا. [البيع المطلق]

شهود: محمد بن احمد الموذن، سيد عثمان بن السيد حمزه، محمد چلبى بن سفر الامام، فضل الله الموذن، احمد بن محمد، رجب بن حمزه.

535. محروسه بروسه ده ابوشام وقفنه حالا متولى اولان فخر الاعيان حسن بن مصطفى محفل شرعده حافظة الكتاب عايشه خاتون ابنة محمد محضرنده اقرار و تعبير مرام ايدوب وقف مزبوردن اولوب محله مزبوره ده بيک خواجه محله سنده واقع واقفنه انتمايله تحديد و توصيفدن مستغنى اولان اون ايکى باب اوطه يى هر ايده اون ايکيشر اقجه حسابى اوزره تاريخ كتابدن اوچ ييل تمامنه دكين مزبوره عايشه خاتونه ايجار ايدوب اولدخى وجه مذكور اوزره استيجار و قبول ايلدى ديدكده مقر مزبورى اقرارنده مقر لها المزبوره عايشه خاتون دخى وجاها تصديق ايلدكدنصكره ذكر اولنان اوده لرک واقع اولان مرماتى كندو مالندن اولسون ديو متعهد اولدقده واقع حال بالطلب قيد اولندى تحريرا فى اليوم التاسع عشر من شهر ذى الحجة الحرام سنة 1008. [اجاره]

شهود: حاجى محمود بن امت، مصطفى بن حاجى سنان، محمد بن طورغود، مصطفى بن عبد الله، تاج الدين افندى المستعد.

536. محروسه بروسه ده قزق چشمه سنده ساكنه اولان فاطمه بنت محمد الشاميه طرفندن خصوص آتى الذكره حاجى محمد بن احمد و حاجى خليل بن الحاج على شهادتلريله وكالتى ثابته اولان زوجى الحاج رمضان بن شيخ عبد الله محفل شرعده اشبو حامل الكتاب فرزان بن قاسم محضرنده وكالة تقرير كلام ايدوب موكله م مزبوره فاطمه مرقوم فرزانده ايكى بيک بشيوز اقجه حقم واردر ديو دعوى ايدوب مرقوم فرزان دخى منكر اولمغله اثبات ايلدى حالا مبلغ مرقومى بيک اقجه يه ابرا ايلدى من بعد خصوص مزبوررە متعلق اصالة و وكالة دعوى صادره اولورسه لدى الحكام الكرام مسموعه اولميه ديدكده مقر مزبورک اقرارنده مقر له المزبور فرزان دخى وجاها و شفاها تصديق ايديجک واقع حال بالطلب كتب اولندى تحريرا فى التاريخ المزبور. [الوكالة، والدين والابراء]

شهود: محمد بن محمد، نور الله بن شهاب الدين، حاجى احمد بن محمد، خليل بن رجب وغيرهم.

537. محروسه بروسه ده حاجى يعقوب مسجد شريفنده يومى نيم اقجه وظيفه ايله مؤذن اولان خليل بن پيرى حسن اختياريله فارغ اولدقده اشبو باعث الكتاب محمد بن پيرى محل و مستحق اولمغله توجيه وتعيين اولنوب خدمة لازمه سن كما ينبغى ادا ايلدكدنصكره وظيفه معينه سن ماه بماه متصرف اولمق ايچون بو وثيقهٔ انيقه تحرير اولنوب يدنه ويرلديكنه كمسنه مانع اولميه تحريرا فى التاريخ المزبور. [تعيين مؤذن]

شهود: محمد بن حسين الامام، عثمان بن عبدى، مصطفى بن رسول، حاجى محمد بن مصطفى وغيرهم.

538. خالعت مهربان بنت عبد الله من محلة ابن الآجرى مع زوجها مصطفى بن الياس وهو خالع معها على مهرها وهو الفا درهم فضى وعلى نفقة عدتها وجميع دعاويها عليه مخالعة صحيحة شرعية فمبانة هى منه فلا تحل له الا بعقد جديد ثم ابرأ كل منهما ذمة الآخر عن جميع الدعاوى والخصومات. [المخالعة والابراء]

شهود: صالح چلبى بن قاسم، محمد چلبى بن محمود الامام، عيسى بن ولى، محمد چلبى بن حسين الامام، محمد بن نعمان الامام.

مزبوره قرضدن دعوى ايلدوكى التى بيك اقجه يى آلدوم ديدكى.

49B

539. اقر احمد بن عبد الله بان عليه وفى ذمته من مال الوقف المرقومة خوندى خاتون مبلغا قدره ثلثة الاف درهم فضى وثلثمائة درهم مزبور نعته بمعاملة متوليه فخر الاقران مصطفى چاوش احمد بيک دين لازم الادا ثلثة الاف درهم منه من ثمن القرض الشرعى وثلثمائة درهم من ثمن الچوخ موجلا عليه عن القرض الشرعى وكفلت همايون ابنة عبد الله كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول جرى ذلک وحرر فى المزبور. [الدين اللازم والكفالة]

شهود: محمود بيک بن، يوسف بيک بن محى الدين، عثمان المدرس، ابوبكر چلبى بن الحاج وغيرهم.

540. اقرت آرزو بنت ارسلان الذمية بانها قد باعت من حامل الكتاب محمد بن الجعفر المتولى على وقف نفسه وهو اشترى منه بمال الوقف ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة قوجه نائب بروسة المحدود بملک عثمان بيک بن خضر بيک وبملک محمود بيک بن عبد الله وبملک خضر بيک وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره اربعة آلاف درهم ثم استاجرته منه وهو اجره اياه من غرة محرم الحرام لسنة تسع والف الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدة اربعمائة درهم مزبور نعته ثم كفل بدركه واجرته دده ولد ارسلان اخ المقرة. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: حسن بن حسين، سيد محمود بن السيد ولى، سيد نبى بن السيد ولى، منلا على بن بابا، احمد بن عبد الله.

541. اقر سليمان چلبى بن جلال الدين المتولى على وقف المرحوم على پاشا بانه قد اجر من مصطفى بيک بن محمود وهو استاجر منه ما هو من الوقف المزبور وذلک جميع دكان الشعري الواقع بقرب من المكان المعروف بغله بازارى ببروسة باجرة معينة قدرها كل يوم من تاريخه درهما واحدا الى تمام ثلث سنين ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا جرى ذلک وحرر فى اواسط ذى الحجة لسنة ثمان والف. [عقد الايجار]

شهود: السيد محمد بن السيد مصطفى، مصطفى بن يوسف، مصطفى بن بختيار، كاتب الحروف وغيرهم.

542. فخر السادات الكرام سيد جعفر چلبى بن المرحوم اميرغازى مصلى چلبى بن محمد محضرنده اقرار ايدوب جامع كبير قربنده شكل حمامي جوارنده واقع ملكم اولان قهوه خانه يي التنده اولان اون بر عدد دكانلريله مزبور مصلى چلبيه بيک طقوز محرمندن بر يبله وارنجه كونده يكرمى اقجه يه اجاره يه ويردم ديدكنده مزبور دخى وجه مرقوم اوزره قبول واستيجار ايلدكنده اجرت مرقومه يه حاجى مصلى بن حسين امر و قبولى حاويه كفالتله كفيل. [اجاره و كفاله]

شهود: حاجى، سيد محمد چلبى بن السيد مصطفى، محمد بن كمال، احمد بن محمد، يوسف بيک بن عبد الله، عبد الله چاوش بن عبد الله.

543. اقرت حليمه بنت عبد الله بانها قد اعتقت جاريتها ومملوكتها حاملة الكتاب پيانه بنت عبد الله الوسطى الصغراء الفرقاء الروسية وفى ظهر اذنها اليسرى اثر جراحة آبله حسبة لله تعالى وثم صار اعتاقا صحيحا شرعيا فصارت هى حرة كسائر الاحرار الاصليات بحيث لم يبق لاحد عليها حق سوى الولاء الثابت للموالى على العتقاء جرى ذلک. [عتق الجارية والمملوكة]

شهود:

544. واعتقت وحررت جاريتها ومملوكتها حاملة الكتاب كامله بنت عبد الله الوسطى الصفراء الزرقاء الفرقاء البغدانية وفى حاجبة اليسرى اثر جراحة حسبة لله تعالى وطلبا لمرضاته اعتاقا صحيحا شرعيا فصارت هى حرة كسائر الاحرار الاصليات لها ما لهن وعليها ما عليهن فلم يبق لاحد عليها حق سوى الولاء الثابت للموالى على العتقاء جرى ذلک. [عتق الجارية والمملوكة]

شهود: على بن بالى الموذن، خضر بيک بن البواب، مرتضى بن حمزه الامام، محمد بن عبد الله، الحاج احمد بن عنايت، محمد بن محمود وغيرهم.

545. واعتقت وحررت قبل تاريخه منذ اثنى عشر سنين جاريتها ومملوكتها حاملة الكتاب عنمت بنت عبد الله الطويلة الصفراء الروسية وفى رأسها اثر جراحة اعتاقا وتحريرا صحيحين شرعيين فصارت هى حرة كسائر الاحرار الاصليات لها ما لهن وعليها ما عليهن فلم يبق لاحد عليها حق سوى الولاء الثابت للموالى على العتقاء جرى ذلک وحرر. [عتق الجارية والمملوكة]

شهود: السابقون.

546. اقرت نفيسه بنت پاشا بان عليها من مال الوقف المرحومة ماه دوران خاتون وفى ذمته مبلغ خمسة الاف درهم وخمسمائة درهم فضى رايج دينا لازم الاداء بمعاملة متوليه مصطفى بن عبد الله خمسة الاف درهم فضى رايج منه من القرض وخمسمائة درهم من ثمن الچوخ المشترى بيده موجلا عليه عن القرض الشرعى

من غرة شهر تاريخه الى تمام سنة كاملة وكفل بالى بن عزيز كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول جرى. [القرض، والدين والكفالة]

شهود: محمد بن مظفر، عبدى بن مصطفى، احمد بن محمد، داود چاوش بن حسن، عمر بن عبد الله وغيرهم.

50A

547. نصب الحاكم الحاج خليل بن پيرى ناظرا على اولاد المرحوم بستان بن داود وعلى وصيهم المدعو على بيک بن عبد الله لكونه معروفا بالامانة وموصوفا بالاستقامة وهو ملک النظارة المزبورة والزم باقامة امرها نصا وقبولا صحيحين شرعيين جر ذلک وحرر. [تنصيب الناظر على الأولاد الصغار الذين توفي أباهم وعلى وصيهم من جانب المحكمة]

شهود: ابراهيم بن پيرى، نعمة الله بن يوسف، الحاج محمود بن همت، عوض بن سوبدكى، محمود بن خسرو وغيرهم.

548. كفل محمد بن حسام بنفس ابيه حسام المزبور وباحضاره مجلس الشرع فى وقت المطالبة بطلب مصطفى بن على كفالة صحيحة شرعية جرى. [الكفالة]

شهود: السابقون

549. اقر شاه محمد چلبي بن محمد المتولي على وقف المرحوم حلاج اسماعيل بانه قد آجر من احمد بيک بن جعفر وهو استاجر منه ما هو من الوقف المزبور وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة جامع امور بيک ببروسة المحروسة المستغنى عن التحديد والتوصيف لشهرته بالاسماء الى الواقف المزبور باجرة معينة قدرها كل سنة من تاريخه سبعون درهما الى تمام ثلث سنين ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر في المزبور. [عقد الايجار]

شهود: الحاج ابراهيم بن سلمان، ابراهيم بن يوسف، حسين بن عيسى، مصطفى بن يوسف، عبد الغنى بن حلب ..... وغيرهم.

550. قدوة القضاء المشرعين سليمان افندى بن عبد الرحمن طرفندن خصوص آتى يه احمد بن فرهاد وحسام بن خدا ويردى شهادتلريله وكالتى ثابته اولان نبى بن عبد مجلس شرعده الحاج يوسف بن عبد الله محضرنده تقرير كلام ايدوب موكل مزبور سليمان افندى مزبور الحاج يوسف ..... حالا ذكر اولنان ..... اقجه سن الوب قبض ايدوب ذمتنى خصوص مزبوره متعلق جميع دعوى و نزاعدن ابرا و اسقاط ايتدم بعد اليوم بندن و يا وكيلمدن خصوص مزبوره متعلق دعوى و نزاع ظهور ايدرسه عند الحكام الكرام مسموع و مقبول اوليه ديو اقرار

ايتدوكده مزبور الحاج يوسف داخى بالموكالة اقرار و اعتراف اتدكندنصكره غب التصديق قيد اولندى. [الوكالة، والدين والابراء]

شهود: اعلم العلما الفقير احمد افندى، محرم افندى بن شجاع، عبد الله افندى بن زينى، عبد الرحمن افندى بن عبد الله، ابراهيم افندى بن يوسف، عبد الرحمن چلبى بن عبد الله، السيد مصطفى بن السيد حسن چلبى وغيرهم.

551. تجار طائفه سندن الحاج حسن بن بيرام نام كمسنه اسيرجى طائفه سندن محمود بن اسكندر نام كمسنه يى احضار و محضرنده تقرير كلام ايدوب بوندن اقدم مزبور محموددن اچق قاشلو قره كوزلو اسمر تخمينا اون اوچ ياشنده مصطفى نام امرد مراهق اوغلنى اون بر بيک التى يوز اقچه يه اشترا ايلدم تحت تصرفمده ايكن مزبور مصطفى مميئ استانبولده عاشق باشا قريندە سياه خليفه محله سنده ساكن حسن بن عبد الله نام يكيچرينک صلبى اوغلى اولوب حرُّ الاصل اولدوغن شهود عدول ايله اثبات ايلمكين حاكم الشرع حريتنه حكم ايلدى بحسب الشرع الشريف ذكر اولنان مبلغى مزبور محموددن طلب ايدرم سؤال اولنسون ديدكده غب السؤال فى الواقع غلام مرقومى مزبور حاجى حسنه اون بر بيک التى يوز اقچه يه بن بيع ايلدم لكن غلام مزبور حريتنى اثبات ايلدوكى معلوم دكلدر ديو انكار ايله جواب ويريجک مدعى مرقومدن بيّنه طلب اولندقده مولانا نور الله امضاسيله ممضى و اواسط ذى الحجة ايله مورخ بر حجة شرعيه ابراز ايليوب نظر اولندقده تقريرنه مطابق و مقالنه موافق مسطور و مقيد بولنوب مزبور محمود مضمونن منكر اوليجق ذيل كتابده اسملرى مسطور اولان مسلمانلردن على بيک ابن عبد الله و يوسف ابن حسن الامام مضمونده اداء شهادت ايلدكلرنده غب التعديل والتزكيه حيز قبولده واقع اولوب ما هو الواقع بالطلب كتب اولندى تحريرا فى شهر ذى الحجة سنة 1008. [اشتراء عبد]

شهود: سنان افندى ابن موسى الامام، مصطفى چلبى ابن محمد، مصطفى بن محمد، سفر سوباشى ابن حيران، بداق چاوش بن درويش، حاجى على بن حق، بكر بن يحى، حسين بن احمد.

552. نصبها الحاكم الموقع اعلاه الحرمة المدعوة عينى بنت محمد وصيا لاولاد المرحوم بيرام بن مصطفى المتوفى بمحلة بالق بازارى ببروسة المحروسة لضبط اموالهم وحفظ احوالهم لكونها معروفة بالامانة وموصوفة بالامانة وهى قبلت الوصاية المرقومة والزمت باقامة امرها نصا وقبولا صحيحين شرعيين جرى ذلک وحرر في المزبور. [تنصيب الوصي من جانب المحكمة]

شهود: حسين بن محمد، على بن عبد الله، محمد الامام، مراد بن عبد الله، عبدى بن.

50B

553. اقرت عيني بنت محمد الوصي الشرعية على اولاد المرحوم بيرام بن مصطفى بانها قد اخذ وقبض ما في ذمة جمان بن منلا من مال الاولاد المزبورين المنتقلة من ابيهم المتوفى المزبور وهو مبلغ قدره الفا درهم فضي الموضوع عنده بطريق الوديعة اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقها وجاها وشفاها. [الوصاية والوديعة]

شهود: السابقون

554. اقر حسن بن محمد الوصي على اولاد المرحوم محمد بن نصوح المتوفى بمحلة شيخ حميد ببروسة المحروسة بانه قد اخذ وقبض ما في ذمة على بن محمد الساكن بمحلة قره شمس الدين من مال الاولاد المزبورين المنتقل من ابيهم المتوفى المزبور وهو مبلغ قدره اثنى وعشرين الف درهم فضي رايج في الوقت من المعاملة الشرعية بحيث لم يبقى عليه شيء من المبلغ المرقوم اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر. [الوصاية وقبض المال]

شهود: ابراهيم افندي بن احمد، اوستاد كنعان بن عبد الله، مصطفى بن بختيار الكاتب، علي چلبي بن الحلواني، كاتب الحروف وغيرهم.

555. محروسه بروسه ده باب زمينده بوندن اقدم فوت اولوب وراثتى والده سى تابنده بنت عبد الله نام خاتون ايله عميسى پرى چاوش ابن حسين نام چاوشه منحصره اولان مصطفى بن مصطفى نام متوفانک اناسى مزبوره تابنده خاتون طرفندن خصوص اتى الذكره وكيل اولوب على چلبى ابن احمد و حافظ چلبى ابن على و مصلى چلبى ابن محمد و على چلبى ابن محمد شهادتلريله وكالتى ثابته اولان احمد بن خداويردى محفل شرع شريفده متوفاى مزبورک عميسى مرقوم پرى چاوش محضرنده اقرار و اعتراف ايدوب موكله م مزبوره تابنده خاتون متوفاى مزبوردن كندويه انتقال ايدن حصهٔ شرعيهٔ سيچون مزبور پرى چاوش يدندن اون بيک اقجه نقد و اوج دوشک و بش يصدق و ايكى يورغان و اوج قاليجه و ايكى طنجره و بر سنى و التى صحن و ايكى قزان و ايكى يوز يصدوغى و ايكى صندوق و ايكى شمعدان و بر ولينجه و بر سكسار كوركى و ايكى اطلس قفتان الوب قبض ايليوب ماعدادن اكر نقود و عقار و اكر اثاب بيت و اوانى هر نه اولورسه مزبور پرى چاوش ذمتنى ابرا و اسقاط ايلدى بعد اليوم خصوص مزبوره متعلق كندو دن اصالة و وكيل نصب ايدوب وكيلندن وكالة دعوى صادره اولورسه لدى الحكام مسموعه اوليه ديدكده مقر مزبورک وكالة صدور ايدن اقرارنده مقر له المزبور پرى چاوش دخى وجاها تصديق و شفاها تحقيق ايلدكده ما هو الواقع غب الطلب تحرير اولنوب يدينه ويرلدى كه لدى الحاجة مذكر ماجرى اولا جرى ذلک وحرر فى اواخر ذى الحجة الشريفة لسنة ثمان والف. [وكالت، ميراث و ابراء]

شهود: ابراهيم بن احمد، محمد بن احمد، احمد بن محمود، مصلى بن عبد الرحيم، منلا درهم بن على، محمد بن مصطفى وغيرهم.

556. اقر همت بن علي بانه قد باع من خداويردي بن علي الوصي على اولاد المرحوم بهرام بن عبد الله وهو اشترى منه بالمال المزبور ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة المالق بروسة المحروسة المحدود بملک اق محمد چلبي وبملک رستم بيک بن عبد الله وبملک سلطان خاتون وبالطريق العام بثمن معين مقبوض قدره سبعة آلاف درهم فضي رايج في الوقت ثم استاجره منه وهو اجره اياه بعد التخلية الشرعية من غرة شهر تاريخه الى عام سنة كاملة باجرة معينة قدرها سبعمائة درهم مزبور نعته ايجارا واستجارا صحيحين شرعيين ثم كفل

بدركه واجرته سيد احمد بن خضر كفالة صحيحة حاوية على الامر والقبول جرى ذلک وحرر في اواسط ذي الحجة سنة ثمان والف. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: حاجي محمد بن مصطى چلبي، حاجي محمد بن ابراهيم، حاجي محمد بن مصطى، مصطفى بن اسمعيل، محرم چلبي بن شكور، يوسف بن علي، حاجي درويش بن احمد، احمد بن همت، عبد الله بن رضوان وغيرهم.

557. اقر علي بن خليل بانه قد باع من حاملى هذا الكتاب محمد بن عبد الله ومحمد بن عثمان وخداويردي بن بخشي وهم قد اشترو منه بمالهم ما هو له وملكه وذلک جميع الحديقة الواقعة بالموضع المعروف بهاوچلق المعروف بينهم بالعلم الشرعى بثمن معين مقبوض قدره الف درهم وخمسمائة درهم فضي في الوقت اقرارا صحيحا شرعيا وهم صدقهم وجاها وشفاها جرى. [البيع المطلق]

شهود: محمد بن مى، موسى بن خضر، على بن مصطفى وغيرهم.

51A

558. خالعت عايشه بنت حيدر من محلة اورخان بروسة المحروسة مع زوجها عبد الله بن مصطفى وهو خالع معها على مهرها وهو خمسة آلاف درهم وعلى نفقة عدتها وجميع دعاويها عليه مخالعة صحيحة شرعية فبانت هى منه فلاتحل الا بعقد جديد وصداق مستانف. [المخالعة]

شهود: عبد الرحمن افندى بن ابراهيم الامام، على چلبى بن محمود، الحاج سليمان بن ولى، الحاج كمال بن حسين، الحاج عبدى بن محمد، حسن بن عبد الله، صالح بن احمد المؤذن.

559. ثم اقر عبد الله المزبور بان عليه لزوجته المزبورة مبلغ سبعة آلاف درهم وخمسمائة درهم فضى رايج فى الوقت من القرض الشرعى دينا لازم الادآء. [القرض الشرعي]

شهود: السابقون

560. اقر عبدى بن الحاج محمد من محلة طاشجيلر ببروسة بان عليه لمحرم چلبى بن الياس مبلغا قدره الفا درهم وخمسمائة درهم فضى من ثمن الجوق المشترى المقبوض دينا عليه لازم الادآء. [الدين]

شهود: حاجى ابراهيم بن مصطفى كتخداء شهر، الحاج رجب بن حسن، الحاج مصطفى بن حسين، احمد بن سفر، سفر بيک بن حيران، محمد بن موسى، الحاج عبد الله.

561. اقر محمود بن حسن بانه قد باع من حامل هذا الكتاب قدري بيک بن سفر وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع في محلة دايه خاتون بروسة المحروسة المشتمل على بيت وصفة ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المنتهى حدوده بملک سنان چلبي الشرين وبملک الحاج ابراهمى بن محمد وبملک

المشتري المزبور وبالطريق العام بجملة التوابع واللواحق وكافة المنافع واللواحق بثمن معين مقبوض قدره ستة آلاف درهم فضي رايج في الوقت ومقاطعة ارضه كل سنة ستة وثلثون درهما اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اواسط ذي الحجة سنة ثمان والف. [البيع المطلق]

شهود: الحاج سنان بن الحاج محمد، السيد حسن بن السيد يحي، الحاج ابراهيم بن محمد، الحاج احمد بن الحاج محمد وغيرهم.

562. اقرت عيني بنت عبد الله الوكيل الشرعي بالبيع الاتي ذكره عن قبل شعبان بن ادريس الثابت وكالتها عنه بما هو نهج الثبوت شرعيا بانها قد باعت بوكالتها عن حامل هذا الكتاب السيد عبد الكريم بن السيد مصطفى المتولي على وقف المرحومة رابعة وهو اشترى منها بمال الوقف المزبور ما هو ملک لموكله وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة احمد پاشا ببروسة المنتهى حدوده بملک علي بن وبملک عيني بنت عبد الله وبملک فاطمه خاتون بثمن معين مقبوض قدره اربعة عشر الف درهم ثم استاجره منه وهو آجره اياه بعد التخلية من غرة شهر تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة الف درهم واربعمائة درهم فضي وكفل بدركه واجرته الحاج احمد بن عبد الله الحاج حمزه بن عبد الله كفالة حاوية على الامر والقبول جرى وحرر في التاريخ المزبور. [الوكالة الشرعية، والبيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: الحاج حسن بن بالي، الحاج سنان بن عبد الله، جمان بن منلا، حسن بيک بن عبد الله وغيرهم.

563. اقر حسام بن خداويردى الوكيل بالاقرار بالبيع الاتى ذكره عن قبل فخر المدرسين الكرام احمد افندى الثابت وكالته عن قبله بشهادة مولانا احمد بن مصطفى والحاج مصطفى بن حسين قد باع من پيمانه بنت عبد الله الوصى الشرعية على الصغيرة المدعوة كريمه بنت شعبان وهى اشترت منه بالمال المزبورما هو ملک لموكله وذلک جميع المنزل الواقع فى محلة موسى بابا بروسة المحروسة المحدود بملک سنان وبملک فخر السادة السيد حسن چلبى وبالطريق العام بثمن اربعة الاف درهم ثم استاجره منها وهى اجرته اياه بعد التخلية من غرة محرم الحرام سنة تسع والف باجرة قدرها اربعمائة وثمانون درهما جرى ذلک. [الوكالة بالاقرار والبيع بالإستغلال]

شهود: المحضرون

51B

564. اقر ايمرزا بن حمزه من قرية قوچمارغ قضآء اينه كول بان عليه وفى ذمته من مال وقف تكيه مسجدى ببروسة بمعاملة متوليه الحاج يوسف بن على مبلغا قدره ستة آلاف درهم وستمائة درهم فضى ستة آلاف درهم منه من القرض الشرعى والباقى من ثمن الجوخ موجلا عليه غير القرض من غرة محرم الحرام الى سنة كاملة. [الدين و القرض الشرعي]

شهود: سید عبد الکریم بن السید مصطفی، ارسلان بن عبد الله، عبد الله بن پری، حسین بن حسن، اغورلی بن الحاج عبد الله، محمد بن الحاج یوسف.

565. محروسه بروسه ساکنه لرندن امی خاتون ابنة طوربانی نام خاتون محفل شرعده قصبهٔ کدوس ساکنلرندن حاجی نصوح بن بستان طرفندن خصوص اتی الذکره وکیل الوب نبی بن سید علی و عبد الرحمن بن حاجی بابا شهادتلریله وکالتی ثابته اولان الحاج محمد بن حسن محضرنده اقرار و اعتراف ایدوب بوندن اقدم قصبهٔ مزبوره ده وفات ایدن مصطفی ابن طوربالی نام متوفی بنم لاب قرنداشم اولوب وراثتی بکا و عمّسی اوغللری حاجی سنان و سلیمان و یشان نام کمسنه لره منحصره اولمشیدی متوفای مزبوره دن بکا انتقال ایدن حصهٔ شرعیه مزی مرقوم حاجی نصوح قبض ایلمکله حصّهٔ شرعیه م اولان اوج بیک اقچه یی وکیل حاجی محمد یدندن الوب قبض ایدوب خصوص مزبوره متعلق دعوادن مرقوم حاجی نصوحک ذمتنی ابرا ایلدم من بعد خصوص مرقومه متعلق بندن و یا وکیلمدن دعوی صادره اولورسه لدی الحکام مسموعه اولیه دیدکده مقرهٔ مزبوره یی اقرار مشروحنده مقر له المزبور وکیل حاجی محمد دخی وجاها تصدیق ایلدکده ما هو الواقع قید اولندی تحریرا فی اواخر شهر ذی الحجة لسنة ثمان والف. [میراث و ابراء]
شهود: شجاع افندی المدرس، نبی بن سیدی علی، محمد چلبی بن امر الله، عبد الرزاق بن عبد الغنی، خضر بالی بن علی وغیرهم.

566. اقر واعترف حسن بیک بن عبد الله الحندی بانه قد دبر عبده ومملوکه حامل هذا الکتاب پیاله بن عبد الله الامرد الاشهل الافرق الافلاقی وفی ..... الایسر اثر جراحة سکین تدبیرا مقیدا قائلا بانه حر منی قبل موتی باربعین یوما فمتی قضی نحبه ولقی ربه فصار هو حر کساير الاحرار الاصلیین جری ذلک وحرر فی اوائل شهر محرم الحرام لسنة تسع والف. [تدبیر العبد]
شهود: السید حسن بن السید یحی، السید محمد بن السید حسن، و محمد بن ابراهیم، ومنصور بن حسین، بستان چلبی بن الحاج محمد، قاسم بن محمد، احمد علی بیک وغیرهم.

567. اقر حسن بیک بن عبد الله بانه قد دبر جاریته ومملوکته حاملة هذا الکتاب یاسمین بنت عبد الله الطویلة الشهلاء الفرقاء تدبیرا مقیدا قائلا بانها حرة منی قبل موتی باربعین یوما فمتی قضی نحبه ولقی ربه فصارت هی حرة کساير الحرار الاصلیات جری ذلک وحرر. [تدبیر الجاریة]
شهود: السابقون

568. اقر حسن بیک بن عبد الله بانه قد دبر جاریته ومملوکته حاملة هذا الکتاب امینه بنت عبد الله الشهلاء الفرقاء الافلاقیة تدبیرا صحیحا شرعیا مصدقا قائلا بانها حرة منی قبل موتی باربعین یوما فمتی قضی نحبه ولقی ربه فصارت هی حرة کساير الحرار الاصلیات جری ذلک وحرر فی. [تدبیر الجاریة]

شهود: السابقون

569. اقرت واعترفت فاطمه بنت جعفر بانها قد باعت من حاملة هذا الكتاب عايشه بنت ولى وهو اشترى منها ما هى لها وملكها وذلک جميع المنزل الكاين فى محلة على پاشا ببروسة المحروسة الحاوى على بيت سفلى فوقه غرفة وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغير مثمرة المحدود بملک عينى بنت محمد وبوقف محمد چلبى ابن يوسف وبالطريق العام والخاص من الطرفين بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره عشرة الاف درهم وخمسمائة درهم فضى رايج فى كل الحوايج بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول اقرارا صحيحا شرعيا وهى صدقتها وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اليوم الرابع محرم الحرام لسنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: حسن بن يوسف، بوستان بن محمد، محمود بن مصطفى، محمد چلبى بن حاجى حمزه، رمضان بن على، محمد بن محمد، محمود بن يوسف.

570. ديمو ولد ليقه بالى ولد مارتى محضرنده كفالتدن بيک يدى يوز اقچه حقى اولوب حالا مبلغ مزبورى الوب ذمتنى ابرا و اسقاط اتدم ديدوكى قيد اولندى. [دين و ابراء]

شهود: السابقون المحضرون

52A

571. اقرت فاطمة بنت علي بانها قد باعت من حامل هذا الكتاب عبد الله بن عبد الله وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة كرمتجى اوغلي بمحروسة ببروسة المشتمل على بيت وماء جار ومحوطة ذات اشجار وغيرها المنتهى حدوده الى ملک الحاج محمد بن الحاج على وبملک وبالطريق العام من الطرفين ومقاطعة ارضه كل سنة اثني عشر درهما بجملة التوابع وكافة المنافع بثمن معين مقبوض قدره ستة آلاف درهم فضي رايج في كل الحوايج بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقها وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر ف اوايل. [البيع المطلق]

شهود: نعمان بن عبد الله، موسى بن الحاج محمد، اسمعيل بن الحاج على، فضل بن رمضان وغيرهم.

572. اقر محمد بن احمد چلبي بانه قد باع فخر المدرسين الكرام عبد الرحمن چلبي بن عبدي چلبي المتولي على وقف المرحوم مولى الموالي اعلى الاعالي نعمان الثاني عمان المغالي مولانا حسام افندي بن وهو اشترى منه بمال الوقف المرقوم ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة اومور بيک ببروسة المحروسة المنتهى حدوده الى ملک شمشى خاتون وبملک ابراهيم وبالطريق العام بثمن معين مقبوض قدرها اربعة آلاف درهم ثم استاجره منه وهو آجره اياه بعد التخلية الشرعية من غرة شهر تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها اربعمائة درهم وكفل بدركه واجرته ..... المزبور احمد چلبي كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: السيد حسن بن السيد مصطفى، مصطفى چلبي الموذن، احمد چلبي بن محمد، محمود چلبي بن محمد وغيرهم.

573. اقر مولانا حسين بن خداويردى الوكيل الشرعى بالاقرار بالايجار الاتى بيانه عن قبل عمدة ارباب التدقيق اسوة اصحاب التحقيق مولانا احمد افندى القايم مقام المتولى على وقف المرحوم المولى العالم الربانى والمحقق الفاضل الصمدانى الدارج الي مدارج رحمة البارى مولانا الشهير بمنلا فنارى غبما ثبت وكالته عنه بشهادة مولانا احمد افندى بن مصطفى والحاج مصطفى بن حسين بانه قد آجر من حامل هذا الكتاب رجب بن اورج الطحان وهو استاجر منه ما هو من الوقف المزبور وذلک جميع الطاحونة الواقعة فى موضع الدائرة على ماء معروف بكوكدره المستغنية عن التحديد والتوصيف لشهرتها فى مكانها بالانتما الى الواقف المزبور باجل معلوم قدرها من تاريخه الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدة اربعة الاف درهم فضى رايج فى الوقت ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک. [الوكالة الشرعية بالاقرار وعقد الايجار]

شهود: مولانا احمد افندى، الحاج مصطفى بن حسين.

574. اقر شعبان بن مصطفى بانه قد خالع مع زوجته حاملة هذا الكتاب عائشة بنت محمود وهي خالعت معه على مهرها المعقود عليه نكاحها وهو مبلغ قدره الف درهم وعلى نفقة عدتها وعلى جميع دعاويها عليه المتعلقة بحقوق الزوجية مخالعة صحيحة شرعية بحيث لاتحل الا بعقد جديد وصداق مستانف ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الآخر عن جميع المخاصمات والمطالبات ابراء عاما قاطعا للنزاع وحاسما بمادة الشقاق جرى ذلک. [المخالعة والابراء]

شهود: مختار خليفه بن مصطفى، خضر بن جعفر الموذن، عبدي چلبي بن ابراهيم، رجب بن حمزه المحضر وغيرهم.

575. فخر المستعدين محرم افندى بن مصطفى مجلس شرعده بكر بن چاقر مواجهه سنده تقرير دعوى ايدوب مزبور بكر تاريخ كتابدن بر بيل مقدم بوياجيلر اوده سى ديمكله معروف اوده اوكنده بين المغرب والعشا النده حرب ايله اوزريمه كلوب ايكى المى چالوب مجروح ايلمشدر سوال اولنوب حقندن كلنمک طلب ايدرم ديدكده غب السوال مزبور بكر انكاريله جواب ويريجک عدول مسلمين دن على بن رجب و محمد بن بالى و عمر بن تورفنده نام كمسنه لر شهادت شرعيه قلوب فى الواقع مزبور بكر تاريخ كتابدن بر بيل مقدم بين المغرب والعشاء النده حرب ايله اوزرينه كلوب ايكى النى چالوب مجروح ايلمشدر ديدكلرنده شهادتلرى حيز قبوله اولوب ما وقع قيد اولندى فى اوائل ذى الحجة لسنة ثمان والف. [مجروح اتمه جرمى]

شهود: نوح بن حى، بوستان، رجب بن حمزه، محمود بن يوسف، محمد بن حيران.

52B

576. محروسه بروسه ده واقع بویاجیلر طرفندن احمد بن عبد السلام و عبدی بن طورمش و الیاس بن یوسف و احمد بن عبد الناصر و غیریلری باسرهم مجلس شرعده موسی بن عبد السلام مواجهه سنده تقریر کلام ایدوب قدیم الایامدن بویاجیلق صنعتلینه متعلق صاری اغاج و اسبرک والاجه بز و قلیقه طاشی وغیری متاع بو دیاره کلدکده قبانه کلمک معتاد ایکن بعض کمسنه لر محله لره کتورب استدکلری کمسنه یه صاتوب هر بریمزه معتاد اوزره حصه مز واصل اولمیوب کللی ظلم و حیف اولور جمله ذکر الفاقی ایله مزبور موسی اهل خبره نصب اولنوب بو مقوله متاع کلدکده انک رائی ایله توزیع اولنوب کمسنه یه ظلم و حیف اولنمق طلب ایدرز دیدکلرنده جمله سنک اتفاق ایله مزبور موسی اهل خبره نصب اولنوب مزبور موسی داخی ذکر اولنان اهل خبره لغی قبول و خدمت لازمه سین متعهد اولدقده ما وقع بالطلب قید اولنوب مطالبه وضع اولندی. [تنصیب اهل خبره]

شهود: المحضرون

577. اولدر که اشبو باعث التحریر مفخر العلماء مولانا جلال الدین بن محمد مجلس شرع شریفده محروسهء بروسه جامع کبیر محله سنده فوت اولان مرحوم مراد چلبی ابن محمدک عمی اوغلی و وارثی علی بن محمد مواجهه سنده تقریر دعوی ایدوب مرحوم مشار الیه حال حیوتنده و کمال صحتنده محلهٔ مزبوره ده واقع لدی الاهالی والجیران معلوم الحدود ملک منزلی جمیع مالندن علمایه حیوتنده و وفاتندن صکره الی الابد وقف صحیح لازمی ایله وقف ایلمشدر حالا بن علمادن اولوب مسکنه زیاده احتیاجم اولمغله منزل مزبوری طلب ایلرم دیدوکنده غب السوال منزل مزبوری متوفای مزبور وجه مرقوم اوزرینه وقف ایلدوکنی انکار ایدیجک مدعی مشار الیه دن بینه طلب اولندقده عدول مسلمین و فحول مؤمنین دن فخر العلما عبد الرحمن چلبی ابن علی و استاد علی بن محمود نام کمسنه لر مجلس شرعه حاضران اولوب فی الواقع متوفای مزبور مراد چلبی کمال صحتنده منزل مزبوری حیاتنده و مماتندن صکره الی الابد جمیع مالندن وقف صحیح لازم ایله علمایه وقف ایلمشدر دیو اداء شهادت شرعیه ایلدکلرنده بعد التعدیل والتزکیة شهادتلری حیز قبوله واقع اولوب موجبیله حکم اولندی تحریرا فی اواسط شهر ذی الحجة الشریفة من شهور سنة ثمان والف من الهجرة. [وقف دعواسی و شهادت]

شهود: افتخار العلماء الکرام شیخ محمد افندی ابن مرحوم محمد افندی، مفخر العلماء الاعلام علی افندی، مفخر المدرسین عبد الرحمن افندی بن عبد الله، فخر المدرسین احمد افندی ابن مصطفی، علی چلبی ابن حیدر الشهیر بخصالی، مصطفی ابن الحاج بختیار، فخر الجیوش مصطفی چاوش وغیرهم.

578. اقر مصطفی بن حسن بان علیه وفی ذمته من المال الموقوف بحصن الجامع الکبیر ببروسة المحروسة مبلغا قدره الف درهم وثمانمائة درهم وسبعون درهما دینا لازم الاداء بمعاملة متولیه احمد چلبي بن مصطفی الف درهم وسبعمائة درهم منه من القرض الشرعي ومائة وسبعون درهما من ثمن الچوخ المشتری المقبوض بیده موجلا علیه غیر القرض من غرة شهر تاریخه الی تمام سنة کاملة اقرارا صحیحا شرعیا وهو صدقه وجاها وشفاها جری ذلک وحرر فی اواسط محرم الحرام لسنة تسع والف. [القرض الشرعي والدین]

شهود: سنان چلبي الامام، محرم مصطفى المستعد، علي چلبي بن احمد، عثمان چلبي بن احمد، عثمان بن رسول، حيدر بن عبد الله والامام البالي بن محمد چلبي.

579. اقرت صالحة بنت علي بانه قد باعت من حامل هذا الكتاب رضوان بن عبد الله وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة قره كوزلى المشتمل على بيت فوقه غرفة وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود بملک عجم مصطفى وعبد الرحمن بن محمد وبالطريق العام بثمن معين مقبوض قدره اربعة آلاف درهم فضي رايج في الوقت بيعا وابتياعا جرى ذلک وحرر في اوائل محرم الحرام لسنة تسع والف. [البيع المطلق]

شهود: احمد بن الوان، عبد الرحمن بن محمد، يوسف بن عبد الله، محمد بن عبد الله وغيرهم.

580. اقر احمد بن الحاج علي بانه قد خالع مع زوجته كريمة بنت الحاج محمد وهو خالعت منه على مهرها الموجل المعقود عليه نكاحها خمسة وعشرون الف درهم فضي رايج وعلى نفقة عدتها وعلى جميع دعاويها المتعلقة بحقوق الزوجية مخالعة صحيحة شرعية بحيث لاتحل له الا بعقد جديد اقرارا صحيحا شرعيا وصدقه محمد بن مصطفى الوكيل بالتصديق المسبوق عنها بحيث ما ثبت بشهادة خواجه علي بن محمد خواجه علي ميرزا وابرا كل واحد منهما ذمة الاخر عن جميع الدعاوى والخصومات ابرا عاما قاطعا للنزاع جرى ذلک وحرر في اواسط محرم الحرام لسنة تسع والف. [المخالعة والابراء]

شهود: الحاج حميد بن سيدي، الحاج حسين بن محمود، طورمش الشرين، علي بن حسين، بابا بن محمد وغيرهم.

53A

581. محروسه بروسه ساكنلرندن محمد بن حمزه قرنداشى مصطفى بن حمزه مواجهه سنده تقرير كلام ايدوب بوندن اقدم بابامز مزبور حمزه فوت اولوب جميع املاک و ارزاقندن بحسب الارث الشرعى هر بريمزه ايكيشر بيک سكز يوز اقجه حصه شرعيه انتقال ايتمشيدى حالا هر بريمز ذكر اولنان ايكيشر بيک سكز يوز اقچه حصه شرعيه مزى الوب قبض ايدوب برى بريمزک ذمتنى ابرا عامله ابرا و اسقاط تام ايله اسقاط ايتدک بعد اليوم خصوص مزبوره متعلق احد طرفندن دعوى و نزاع ظهور ايدرسه عند الحكام الكرام مسموعه و مقبوله اولميه ديدكده وجه مرقوم ازوره طرفندن صادر اولان اقرار و تصديق قيد و تحرير اولنوب يد طالبه وضع اولندى. [ميراث و ابراء]

شهود: جمان بن احمد، ابراهيم بن محمد، محمود بن يوسف المحضر، ارسلان المحضر، محمد چلبي بن مصطفى، نصوح بن يوسف وغيرهم.

582. اقر شيخ محمد بن مصطفى بمحضر مير علي ابن حاجي بيرام الوكيل الشرعي بالتصديق الاتي ذكره عن قبل زوجته صالحة بنت الحاج حيدر ثبت وكالته عنها بشهادة حسين بن محمود والحاج حيدر بن عبد الله بانه قد باع من حاملة الكتاب صالحة بنت الحاج حيدر المزبورة وهي اشترت منه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع في محلة مقسم ببروسة المحروسة الحاوي على بيتين سفليين وغرفة واصطبل وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المنتهى حدوده بملک علي بن بيرام وبوقف المدينة وبالطريق العام والخاص بجملة التوابع والمنافع بثمن قدره اربعة الاف درهم هي رايج في الوقت بيعا وابتياعا. [الوكالة الشرعية بالتصديق والبيع المطلق]

شهود: شاهنو بن الوكالة، ابراهيم بن پري، يحي بن طورمش.

583. اقر محمد بن عيسى بانه قد باع من حسن بن قاسم وهو اشترى منه قبل تاريخه منذ سنتين كاملتين ما هو له وملكه وذلک جميع الكرم الواقع فى قرية قربان ببروسة المحروسة المنتهى حدوده الى ملک مصطفى چاوش والى طورمش بن سنان والى ملک خداويردى القريمى والى ملک جعفر بن عبد الله بجملة التوابع وكافة المنافع بثمن معين مقبوض قدره الف درهم ومائتا درهم فضى رايج فى الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى وحرر فى اواسط شهر محرم الحرام لسنة تسع والف. [البيع المطلق]

شهود: مصطفى بن خضر بالى، على الاحول، كستانه حى بن مصطفى، طورمش بن بستان، محمود بن جليل.

584. اقر عثمان چاوش بن عوض الوكيل الشرعى بالاقرار بالعتق الاتى ..... عن قبل جان سور بنت عبد الله غبما ثبت وكالته عنها بشهادة الحاج ايمرزا بن حسن ومصطفى بن محمد بان الموكلة المزبورة قد اعتقت وحررت جاريتها ومملوكتها حاملة هذا الكتاب زمانه بنت عبد الله الطويلة الشهلاءِ الفرقاء الحنطية الچركسية حسبة لله تعالى وطلبا لمرضاته اعتاقا وتحريرا صحيحين شرعيين فصارت هى حرة كساير الحراير الاصليات لها ما لهن وعليها ما عليهن فلم يبق لاحد حق سوى الولاء الثابت للموالى. [عتق العبد]

شهود: مصطفى بن محمد، نعمان بن الحاج على، كريم چلبى بن السيد مصطفى، يوسف بن محمد، عوض بن محمد، على بن حسن.

585. الحاج حسين بن عبد الله نام كمسنه مجلس شرعده حالا سپاهيلر سردارى اولان على بيكى محمود بن عبد الله نام كمسنه نک ات بهاسندن و اودن بهاسندن و غلام بهاسندن ذمتنده اولان اوتوز يدى بيک درتيوز طقسان اقچهءِ قبضه و مزبور الحاج حسينه ايصاله وكيل شرعى نصب اتدوكى قيد اولندى. [دين و كفالت شرعى]

شهود: المحضرون.

53B

586. اقر في مجلس الشرع الشريف ولي بن رجب الوكيل الشرعي بالقبض الاتي بيانه عن قبل امينة خاتون ابنة محمد و رجب بن غبا ثبت وكالته عنهما بما هو نهج الثبوت شرعا بانه قد اخذ وقبض عنهما بوكالته المحكية ما في ذمة حامل الكتاب فخر الاشباه مصطفى چلبى بن احمد المتولى علي وقف المرحوم سلطان محمد خان سابقا وذلک جميع المبلغ المنتقل اليهما من المدعو يوسف بن محمد المتوفى فى بروسة المحروسة المضبوط مخلفاته بيد المتولي المشار اليه قدره ستة عشر الف درهم فضى رايج فى كل الحوايج بحيث لم يبق اليهما عليه حق من المبلغ المرسوم اخذا وقبضا صحيحين شرعيين وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر. [الوكالة الشرعية والدين]

شهود: فخر الاقران مصطفى چاوش الشهير باورج بيک زاده، فخر الاشباه عمر اغا الشهير بقاره قاش زاده، مصطفى بن شجاع، سليمان بن عبد الله، محمود بيک بن الشهير بخنجرلى زاده، محمد بن حيدر.

587. اقر ابراهيم بن علي الوكيل الشرعي بالاقرار بالبيع الاتي بيانه عن قبل جهان بنت جعفر غبا ثبت وكالته بشهادة بالي بيک بن علي ومحمد بن صالح سعدي بان الموكلة المزبورة قد باعت من حامل الكتاب مصطفى بن بخشايش وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع في محلة مجلدى ببروسة المحروسة المشتمل على بيتين سفليين وغرفة وصفة وبئر ماء وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المنتهى حدوده الى ملک خليفه فضلى بن الامام وبالي چلبي بن علي وبالطريق العام من الطرفين بجملة التوابع وكافة المنافع بثمن قدره عشر الاف درهم وخمسمائة درهم فضي رايج في الوقت اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى. [الوكالة الشرعية بالاقرار بالبيع المطلق]

شهود: عبد الرحمن بن محمد الامام، محمد بن علي الموذن، محمود افندي المدرس، الياس بن نبي، محمود بن عبد الله، پرويز بن عبد الله وغيرهم.

588. اقر علي بن عبد الله الوكيل الشرعي بالاقرار بالبيع الاتي بيانه عن قبل شرين خاتون ابنة عبد الله غبا ثبت وكالته عنها بشهادة ابراهيم بن پيرعلي وحسين بن محمود بان موكلتها قد باعت من حامل هذا الكتاب محمد بن علي وهو اشترى منها ما هو لها وذلک جميع المنزل الواقع في محلة مقسم ببروسة المحروسة المشتمل على بيت وغرفة تحتها حجرة وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المنتهى حدوده الى ملک مصطفى بن من الطرفين والطريق العام من الطرفين بجملة التوابع وكافة المنافع ومقاطعة ارضه كل سنة ثمانية واربعون درهما بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم فضي رايج في كل الحوايج بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک. [الوكالة الشرعية بالاقرار بالبيع المطلق]

شهود: حسين چلبي بن محمود، ابراهيم بن علي، ابراهيم بن خضر، حسين بن محمد، محمد بن حسن، محمد بن ابراهيم الموذن، الحاج يوسف بن عبد الله وغيرهم.

589. يهودى طائفه سندن اليا ولد مرسون نام مردک جمله نام صغيره سنه وصى اولان ايساق ولد رهيان نام يهودى مجلس شرعده سلمون ولد ارسلان مواجهه سنده تقرير كلام ايدوب مرحوم حاجى حسن زاده

اوقافندن محروسه بروسه ده قاضی حامی قربنده واقع عند الاهالی معلوم الحدود اولوب جانب وقفه هر ایده التمش اقجه یه اجاره موجله سی اولان بر باب بویاجی دکانکون صغیره مزبوره نک ملک مورثی اولان نصف حصه شایعه سک حق تصرفنی ضرورت دین ایچون معرفت متولی ایله مزبور سلمونه وصایتم حسبی ایله تفویض ایدوب معامله تفویضمده ایکی بیک نقد رایج فی الوقت اقجه الوب قبض اتدکمدن صکره ینه دکان مزبورک ایچنده اولان الات و اسبابدن بیمزده معلوم التی عدد قزغان و درت عدد چوبده کولي و بر طنجره و قنطار و بالجملة جمیع الات ..... صغیره نصف موروثنی ضرورة دین ایچون مزبور سلمونه وصایتم حسبی ایله التی بیک اقجه یه بیع بات صحیح شرعی قلوب قبض ثمن و تسلیم اتدم دیو بالوصایة اقرار و اعتراف عن التصدیق ما وقع کتب اولندی. [وصایت، تفویض حق تصرف و بیع بات صحیح شرعی]

شهود: محمود بن یوسف، محمد بن محمد، کیوان بن عبد الله، خسرو بن عبد الله.

54A

590. اقر سلیمان بن الحاج محمد المعترف ببلوغه في سن ..... بانه قد باع من حاملة الکتاب حلیمة بنت عبد الرحمن وهي اشترت منه ما هو له وملکه وذلک جمیع المنزل الواقع في دایه خاتون ببروسة المحروسة المشتمل علی ثلثة بیوت وفرن وصفة وماء جار المنتهی حدوده الی ملک خابانه خاتون والی ملک کلشن خاتون والی الطریق الخاص بجملة التوابع وکافة المنافع ومقاطعة ارضه کل سنة ثمانیة واربعون درهما بثمن معین مقبوض قدره ستة عشر الف درهم وخمسمائة درهم فضي رایج في الوقت اقرارا صحیحا شرعیا وهي صدقته وجاها وشفاها جری ذلک وحرر في اواسط شهر محرم لسنة تسع والف. [البیع المطلق]

شهود: السید حسن چلبي الامام، الحاج سنان چلبي بن محمد، محرم بن ابراهیم، محمد بن ابراهیم، علي بن خداویردي، مصطفی بن یوسف، احمد بن الحاج مصطفی، الحاج حطر بن علي وغیرهم.

591. اقر قاسم بن خلیل المعترف ببلوغه في سن ..... بانه قد باع من حامل هذا الکتاب احمد بن مصطفی وهو اشتری منه ما هو ملک موروث له وذلک جمیع المنزل الواقع في محلة قره مزاق(؟) ببروسة المحروسة المشتمل علی محوطة ذات اشجار مثمرة وغیرها وماء جار المنتهی حدوده الی ملک علي والی ملک ولي وبالطریق العام من الطرفین بجملة التوابع والمنافع بمثن معین مقبوض قدره الف درهم وثلثمائة درهم اقرارا صحیحا شرعیا وهو صدقه وجاها وشفاها.[البیع المطلق]

شهود: شعبان بن، الحاج عبد الله بن قاسم، الحاج حسن بن مصطفی، صادق بن مصطفی وغیرهم.

592. اقر عبدي بن محمد بانه قد باع من حامل هذا الکتاب خسرو بن عبد الله وهو اشتری منه ما هو له وملکه وذلک جمیع المنزل الواقع في محلة سلطان مراد خان المشتمل علی بیت وماء جار ومحوطة المنتهی حدوده الی ملک الحاج تیمور بن مي والی ملک حسن بن حسین والی الحدیقة والی الطریق العام بجملة التوابع

وكافة المنافع بثمن معين مقبوض الف درهم فضي رايج في الوقت اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها جرى ذلک وحرر. [البيع المطلق]

شهود: احمد بن يوسف، الحاج تيمور بن مي، مصلح الدين، سليمان بن مصطفى، عبدي بن پري وغيرهم.

593. اقر حسين بن بيرام بان عليه وفي ذمته من مال الموقوف لامام محلة خواجه على ببروسة المحروسة مبلغا قدره ثلثة الاف وخمسمائة درهم وخمسون درهما فضيا رايجا دينا لازم الادا بمعاملة متوليه محرم چلبى بن نعمان ثلثة الاف درهم منه وخمسمائة درهم من القرض الشرعى وثلثمائة وخمسون درهما من ثمن الچوخ المشترى المقبوض بيده موجلا عليه غير القرض الشرعى من غرة شهر شوال المكرم لسنة ثمان والف الى تمام سنة كاملة وكفل بالمبلغ المزبور الحاج خداويردى بن سليمان كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول جرى. [القرض الشرعي، والدين والكفالة]

شهود: على دده باپوش، محمد چلبى بن كمال افندى، حسن بيک بن عبد الله، مصطفى چلبى بن بختيار، محضرباشى وغيرهم.

594. اقرت مريم بنت خسرو بانها قد باعت من حامل هذا الكتاب حسن بن خليل وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع في محلة التى برمق ببروسة المحروسة المشتمل على بيت وغرفة وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها ومقاطعة ارضه كل سنة ستة عشر درهما المنتهى حدوده الى ملک كلشن بنت عبد الله والى ملک فاطمة بنت عبد الله وبالمسجد وبالطريق العام بثمن معين مقبوض قدره اربعة الاف درهم فضي رايج في الوقت بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقها وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر في اول. [البيع المطلق]

شهود: محمد بن ولي، علي بن محمد، حمزه بن يوسف، الحاج يوسف بن عبد الله، نور الله بن جعفر، محرم بن محمد الامام وغيرهم.

54B

595. اقرت فاطمة بنت علي بانها قد باعت من حاملة الكتاب كريمة بنت المشرقى وهي اشترت منها ما هو لها وملكها بمالها لنفسها للاستغلال به وذلک جميع المنزل الواقع قرية كيكلي بابا المنتهى حدوده الى ملک محمود چلبي والى ملک احمد چلبي والى الحديقة الموقوفة والى ملک حاج يوسف بجملة ما ينطوي من الحديقة والاشجار المثمرة وغيرها بثمن معين مقبوض قدره ثلثة الاف فضي رايج ثم استاجرته منها وهي اجرته اياها بعد التخلية الشرعية من غرة شهر صفر المظفر الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة ثلثمائة درهم اقرارا صحيحا شرعيا وصدقها رضوان خليفه بن عبد الله الوكيل بالتصديق عن قبلها ثم كفلت عيني خاتون بنت حسن پاشا كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول جرى ذلک. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: مصطفى بن شمس الدين، پير علي بن محمد، ابراهيم بن مصطفى، احمد بن محمد، محمد بن الياس، بيرام بن خضر وغيرهم.

596. اقر مصطفى بن احمد بانه قد باع من ابراهيم بن عبد الله وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع في محلة حمزه بيک ببروسة المحروسة الحاوي على بيتين سفليين وصفة وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرهم المحدود بملک الحاج امر الله وبملک ممشاه وبالطريق العام بجملة التوابع وكافة المنافع بثمن معين مقبوض ستة الاف درهم ومائتا درهم فضي رايج في الوقت جرى ذلک وحرر في. [البيع المطلق]

شهود: محمد بن نعمت، امر الله بن طورمش، سنان بن يوسف، محمد بن محمد وغيرهم.

597. اقر ابراهيم بن عبد الله بانه قد باع من حامل هذا الكتاب الحاج محمد بن جعفر المتولي على وقف نفسه وهو اشترى منه بمال الوقف للاستغلال به ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع في محلة حمزه بيک ببروسة المحروسة المحدود بملک الحاج امر الله وبملک ممشاه وبالطريق العام بثمن معين مقبوض قدره اربعة الاف درهم فضي رايج ثم استاجره منه وهو اجره اياه بعد التخلية الشرعية من غرة شهر تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة اربعمائة درهم مزبور نعته قبلها ثم كفل بدركه واجرته الحاج امر الله بن طورمش ومحمد بن احمد الله كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول جرى ذلک. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: السابقون

598. اقر ويس بن مصطفى بانه قد باع من حامل الكتاب محمد بن علي وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع في محلة قپوجى اوغلي ببروسة المحروسة المشتمل على بيت وصفة وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها ومقاطعة ارضه كل سنة اثني عشر درهما المحدود بملک درويش علي بن بايزيد وبملک زمانه بنت عبد الله وبالطريق العام من الطرفين بجملة التوابع وكافة المنافع بثمن معين مقبوض قدره ثلثة الاف درهم وثلثمائة درهم فضي رايج اقرارا وهو صدقه وجاها جرى ذلک. [البيع المطلق]

شهود: الحاج مصطفى بن احمد، رسول دده بن علي، علي بن حمزه، سنان بن الحاج مصطفى وغيرهم.

599. فرض وقدر الحاكم لنفقة الصغير المدعو حسين بن الحاج حميد ولكسوته ولحوايجه اللازمة كل يوم من تاريخه ستة دراهم بطلب امه رابعة بنت محمود على ابيه الحاج حميد المزبور فرضا وتقديرا صحيحين شرعيين واذن لها بصرف المبلغ المزبور وبالاستدانة وقت الضرورة وبالرجوع لدى الظفر اذنا صحيحا شرعيا جرى ذلک وحرر. [تقدير نفقة الطفل الصغير من جانب المحكمة]

شهود: عبدي چلبي الامام، صدابي الموذن، عبدي بن پرى، الحاج يوسف بن عبد الله وغيرهم.

600. اقر محمد بن مصطفى بانه قد باع من حامل هذا الكتاب الحاج محمد بن جعفر المتولي على وقف نفسه وهو اشترى منه بمال الوقف المزبور للاستغلال به ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع في قرية جمعلي قزيق المحدود بملک علي بن مصطفى وبملک ابيه مصطفى المزبور وبالطريق العام وثلث قطعة من قطعات الحديقة الواقعة في القرية المزبورة بجملة التوابع وكافة المنافع بثمن معين مقبوض قدره عشرون الف درهم فضي رايج ثم استاجره منه وهو اجره اياه بعد التخلية الشرعية من غرة شهر ذي الحجة الشريفة لسنة ثمان والف باجرة معينة قدرها في تلک المدة الفا درهم مزبور نعته وكفل بدركهم واجرتهم ابيه مصطفى بن مروت كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول جرى ذلک وحرر في اوائل شهر صفر لسنة تسع والف. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: سنان افندي بن محمد، محمد بن عثمان، السيد محمود بن ولي، السيد علي بن السيد ولي، رحمي چلبي، حسين بن حسن وغيرهم.

55A

601. اقرت صوفية بنت نيقولة بانها قد اعتقت وحررت عبدها ومملوكها حامل هذا الكتاب نيقوله ولد الامرد الاشهل الحنطي الافرق الافلاقي اعتاقا صحيحا شرعيا فصار هو حرا كسائر الاحرار الاصليين له ما لهم وعليه ما عليهم بحيث لم يبق عليه حق سوى الولاء الثابت للموالي على العتقاء. [عتق العبد]

شهود: مراد بيک بن بهرام، رجب بن حمزه، مصطفى بن يوسف، علي بن محمد، احمد بن عبد الله، پنايوت ولد بالي، السيد بن طوغالي.

602. اقر حسن بن عبد الله بانه قد اعتق وحرر عبده ومملوكه حامل هذا الكتاب رضوان بن عبد الله الاوسط الافرق الحنطي الكورجي حسبة لله تعالى وطلبا لمرضاته اعتاقا صحيحا شرعيا فصار هو حرا كسائر الاحرار الاصليين له ما لهم وعليه ما عليهم بحيث لم يبق له عليه حق سوى الولاء الثابت للموالي على العتقاء جرى ذلک. [عتق العبد]

شهود: رجب بن خليل، رمضان بن مصطفى، عبدي بن فرح، حسن بن عبد الله، ارسلان المحضر، سليمان بن محمود وغيرهم.

603. محروسه بروسه ده سمدجيلر محله سى ساكنه لرندن عائشه بنت طوراق نام خاتون زوجى يوسف بن عبد الله محضرنده تقرير كلام ايدوب بوندن اقدم زوجم مزبور يوسف بنى بغير حق دوكوب اول ضربدن وضع حمل ايتمشدر ديو مابينمزده منازعات كثيره واقعه اولمشيدى حالا ذكر اولنان دعوادن زوجم مزبور يوسفک ذمتنى ابرا و اسقاط ايتدم بعد اليوم خصوص مزبوره متعلق بندن دعوى و نزاع صادر اولورسه عند الحكام مسموع و مقبول اوليه ديو اقرار و اعتراف اتدكده غب التصديق ما وقع قيد اولنوب يدينه وضع اولندى. [جرم و ابراء]

شهود: السيد محمد بن مصطفى، حسين بن عثمان، محمد بن عثمان، محمد بن عبد الله، السيد محمد بن عثمان.

604. اقر محمد بن بستان بانه قد باع من حامل هذا الكتاب السيد سيفي چلبي بن بستان وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع الحديقة الواقعة في قرب من موضع سكه له ببروسة المحروسة المشتملة على بيت فوقه غرفة وبئر ماء المنتهى حدوده بملک الحاج نبي وبمقابر المسلمين وبملک المشتري المشار اليه وبالطريق العام بجملة التوابع وكافة المنافع بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم فضي رايج في الوقت اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر في اوائل شهر صفر المظفر سنة تسع والف. [البيع المطلق]
شهود: السيد حسن بن محمود، ابراهيم چلبي بن محمد، رستم بن عبد الله، محمد چلبي بن، كاتب الحروف وغيرهم.

605. اقرت رحيمة بنت الحاج عوض بانها قد باعت من زوجها حامل الكتاب عيسى بن يوسف وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع كوكدلو المشتمل على بيت وصفة وفرن ماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها ومقاطعة ارضه كل سنة ثمانية دراهم فضية المنتهى حدوده الى المسجد الشريف والى ملک ياسمين بنت مصطفى والى الطريق العام من الطرفين بجملة التوابع وكافة المنافع بثمن معين مقبوض قدره ستة الاف درهم فضي رايج اقرارا صحيحا وهو صدقها وجاها جرى. [البيع المطلق]
شهود: مصلح الدين الامام، محمد الموذن، حسين بن حسن، احمد بن علي، خضر بن مراد، يوسف بن عبد الله، حاجي بن عبد الله وغيرهم.

606. محروسهءِ بروسه ده مقسم محله سى ساكنه لرندن امتهانى بنت پيرى نام خاتون طرفندن سيد حمزه بن السيد عوض وحسين بن محمد شهادتلرى ايله وكالتى ثابته اولان محمد بن علي نام كمسنه مجلس شرع شريفده فخر السَّادات السيد على بن السيد احمد محضرنده تقرير كلام ايدوب مؤكلتم مزبوره امتهانى يى مومى اليه السيد علي نام تاريخ كتابدن بش اى مقدم طلاق ويروب حالا مطلقه سيدر سؤال اولنوب تقرير تحرير اولنماسين طلب ايده رين ديدكده غبُّ السَّؤال فى الواقع مذكوره امتهانى يى تاريخ كتابدن بش اى مقدم طلاق ويردم الان مطلقه در ديو اقرار و اعتراف ايتدكده مقر مزبورک اقرار مشروحن و ..... مذكور وجاها وشفاها تصديق و تحقيق ايتدكده ما هو الواقع على وقوعه بالطلب كتب و تحرير اولنوب يد طالبه وضع و دفع اولندي كه وقت حاجتده احتجاج ايدنه تحريرا فى العاشر شهر صفر الخير من شهور سنة تسع والف. [طلاق]
شهود: السيد حمزه بن السيد عوض، السيد ابراهيم بن السيد سفر، مصطفى بن حاجى سنان، مراد بن عبد الله، محمود بن يحى.

607. ولايت عجمده قصبهٔ نحجوان ساكنلرندن فخر التجار محمد چلبى بن الحاج ميرزا نام كمسنه قبلندن خصوص انى الذكره الحاج حميد بن سيدى و ابراهيم چلبى بن نصوح شهادتلرى ايله وكالتى ثابته اولان خوش قدم بن عبد الله نام كمسنه مجلس شرع شريفده اشبو حامل الحجة ميل ولد اورهام نام يهودى محضرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم موكلم مزبور محمد چلبى نك مرقوم يهودي ذمتنده حرير يهاسندن باقى درتيوز يكرمى التى سكه تام الوزن والعيار غورش حقى اولوب الحالة هذه ذكر اولنان درتيوز يكرمى التى غروشى وكالتى حسبيله بالتمام والكمال اخذ وقبض ايلدوم ديو بالوكالة اقرار و اعتراف ايلدكده وكيل مذكورك وجه مشروح اوزره جاري اولان اقرارين مقر له المرقوم مائل وجاها وشفاها تصديق و تحقيق ايدوب هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندى تحريرا فى اليوم الحادى عشر شهر صفر الخير لسنة تسع والف. [وكالت و دين]

شهود: محمد بن عبد الله، محمود بن يوسف، محمود بن حسين، حسن بن يحيى وغيرهم.

608. محروسهٔ بروسه ده صاغرجى سونقر محله سى ساكنلرندن الحاج مصطفى بن الحاج محمد كندو طرفندن اصالة و قرنداشى فخر الاقران احمد چاوش جانبندن خصوص الذكري اقراره بما هو طريق الثبوت شرعا وكالتى ثابته اولدقدنصكره مجلس شرع شريفده كلوب اشبو حامل الكتاب خضر بن خداويردي نام كمسنه محضرنده تقرير مرام ايدوب محروسه مزبوره ده انبيا اوغلي محله سنده واقع درت باب فوقانى اوده لري التنده ايكى باب اخورى مشتمل اولوب بر طرفى فخر القضاة مصطفى چلبى ملكى و ايكى طرفى طريق عام و بر طرفى انياري وقفى ايله محدود و ممتاز اولوب ملك مورثمز اولان اوده لري بهر سنه قرق اقچه مقاطعه سي ايله مزبوره خضره اون بش بيک نقد فضى رايج الوقت اقچه يه بيع بات صحيح شرعيله بيع ايدوب قبض ثمن و تسليم مبيع ايلدوم مزبور ملک مشتراسيدر كيف ما يشا تصرف اوله ديو اصالة و وكالة اقرار و اعتراف ايتدكده مقر مزبورک وجه مشروح اوزره اولان اقرارين مقر له المرقوم خضر وجاها وشفاها تصديق و تحقيق ايتدكده ما هو الواقع بالطلب كتب اولنوب يد طالبه وضع و دفع اولندي كه وقت حاجتده احتجاج ايدنه تحريرا فى اوائل صفر الخير لسنة تسع والف. [وكالت و بيع بات صحيح شرعى]

شهود: محمود بن حمزه، همت ابن الحاج اسمعيل، حاجى همت بن الحاج سنان، محمد بن محمد، مصطفى بن خضر، مصطفى بن خضر، الحاج سنان بن عبد الله.

609.ذمى طايفه سندن وليار ولد فرنقو نام ذمى محفل قضاده اشبو حامل الحجة محمد چلبى بن شجاع البزاز و محمد ولد الحاج حسين البزاز محضرلرنده تقرير كلام ايدوب كرباس يهاسندن اوج بيک اوج يوز اقچه مذكور محمودک حقى اولوب حالا اداسنه اقتدارم اوليوب جمعا سكز بيک اوجيوز اقچه يه بندن كفيل طلب ايلدک لرنده بنداخى محروسهٔ بروسه محلاتندن قره موزق محله سي ساكنلرندن اشبو حاضر فى المجلس محمد بن نبياد نام كمسنه يى كفيل ويروب مذكور لر داخى قبول ايلديلر سوال اولنسون ديدكده غب السوال مذكور محمد جواب ويروب ذمى مذكورک نفسنه و اكر غيبت ايدرسه ذمتنه لازم كلن سكز بيک اوجيوز اقچه يه كفيل اولدم

ديوب و داينان مذكوران مذكور محمدک كفالتنى قبول ايلديكلرين واقع حال طلبلرى ايله كتب تحرير اولندى تحريرا فى اوائل صفر الخير من شهور سنة تسع والف. [دين و كفالت]

شهود: الحاج خليل بن پيرى، پرويز بن عبد الله، احمد بن شجاع، الحاج حسين بن عبد الله، الحاج سليمان بن ولى.

610. شعبان بن حسين نام كمسنه مجلس شرع شريفه حاضر اولوب اشبو حامل الكتاب بيرام بن مصطفى نام كمسنه محضرنده تقرير مرام ايدوب بوندن اقدم مزبور بيرام بنى صول قولده بچاق ايله اورب مجروح ايلمش ايدى حالا مزبور بيرام يدندن درتيوز اقجه مرهم بها الوب قبض ايليوب دعوى طلبدن فارغ اولدم ديو اقرار و اعتراف ايتدكده ما هو الواقع على وقوعه بالطلب كتب و تحرير اولنوب يد طالبه وضع و دفع اولندى كه وقت حاجتده احتجاج ايدنه تحريرا فى اوائل صفر الخير من شهور سنة تسع والف. [مجروح ايلمه جرمى]

شهود: فخر المدرسين رمضان افندى بن علي، الحاج عبد الله بن نبى، محمد بن على، على بن عمر المستعد، السيد محمد بن السيد حسن، السيد على بن السيد عثمان، مصطفى بن يوسف وغيرهم من الحاضرين.

611. محروسه بروسه ده مرحوم حاجى سله وقفنه جابى و قايم مقام متولي اولان سفر بن محمد مجلس شرع شريفده اشبو حامل الحجة علي بن محضرنده تقرير مرام ايدوب وقف مرقومدن دباغلر چارشوسنده واقع ايكى جانبى وقف مزبور دكانى ايله و بر جانبى رضوان بن عبد الله ملكى و جانب اخرى طريق عام ايله محدود تخمينا طول و عرضى اون بش زراع ارض خاليهء تعمير و اشجار غرس اتمك ايچون مزبور على يه بهر سنه جانب وقفه الليشر اقجه مقاطعه ويرمك اوزره ويردم بعد اليوم تصرف و اشجار غرس ايدوب مادمكه بهر سنه وقفه الليشر اقجه مقاطعه ادا ايدرسه مذكورک تصرفنه كمسنه مانع اوليه ديدكده مقر مزبورک وجه مشروح اوزره صادر اولان كلامن مقر له على وجاها تصديق و شفاها تحقيق ايدوب ما هو الواقع بالطلب كتب و تحرير اولندى تحريرا فى اواسط صفر الخير سنة تسع والف. [مقاطعه لى وقف]

شهود: رجب بن حمزه، محمد بن يوسف، محمد بن عبد الله، مصطفى بن يوسف، محمود بن يوسف.

56A

612. اقر محمد چلبي بن كمال الجابي على وقف المرحوم اورخان بانه قد اجر من حامل هذا الكتاب الحاج يحيى بن حسين الحمامي وهو استاجر منه ما هو من الوقف المزبور وذلک جميع الحمام المعروف بيچاقجيلر ببروسة المحروسة كل يوم من تاريخه خمسة وعشرون درهما الى تمام سنة كاملة على ان يودى اجرة كل شهر عند تمامه ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى. [عقد الايجار]

شهود: الحاج محمد بن جعفر، حسين بن عيسى.

613. مصطفى چلبى بن عبدالحليم مجلس شرعده فخر المدرسين عبدى افندى بن داود مواجهه سنده مرحوم منلا فنارى اوقافندن محروسه مرقومه ده بالق جيلر چارشوسنده واقع بر طرفى الحاج احمد بن و بر طرفى الحاج عثمان بن عبدى ايله محدود بر باب دكانمك حق تصرفنى معرفت متولى ايله مزبور مزبور عبدى افندى يه تفويض ايدوب معامله تفويضمده مزبور عبدى افنديمك يدندن اوج بيك التى يوز قرق اقچه الدم قبض ايتدم ديدوكى قيد اولندى. [تفويض حق تصرف]

شهود: ناصر الدين بن على، مصلح الدين افندى المدرس، على خواجه بن احمد، خيليل بن شعبان، مصطفى بن عمر، ولى بن عوض وغيرهم.

614. كفل محمد بن على بنفس بيرام بن مصطفى بطلب غرمائهم شعبان وحسن لاستحضاره مجلس الشرع وقت المطالبة وكفل بنفس كفيل المزبور محمد بن محمود كفالة صحيحة شرعية مقبولة. [الكفالة بطلب الإحضار ونفس الكفيل]

شهود: مصطفى بن محمد، يوسف بن عبد الله، خداويردى بن احمد وغيرهم.

615. طايفه هنددن الحاج سفر بن مصطفى مصطفى بن سنان طرفندن خصوص اتى يه وكيل اولان محمد بن عبد الله مواجهه سنده موكل مزبور مصطفى بنى بغير حق دستى ايله باشمى ورب مجروح اتمش ايدى حالا مرهم بها ايكيوز اون اقچه الوب دعوى و نزاعدن فارغ اولوب ذمتنى خصوص مزبوره متعلق جميع خصوماتدن ابرا و اسقاط اتدم ديو اقرار ايتدكده غب التصديق ما وقع كتب اولنوب يدينه وضع اولندى فى اواسط صفر المظفر لسنة تسع والف. [مجروح ايلمه جرمى و ابراء]

شهود: حسين بن عبد الله، رجب بن حمزه، مصطفى بن يوسف، محمود بن يوسف وغيرهم.

616. اقر محمد بن حسن الوكيل الشرعي بالاقرار بالبيع الاتي ذكره عن قبل حليمة بنت قاسم غبما ثبت وكالته عنها بشهادة عبد الرحمن بن محمد وحسن بن كمال بان الموكلة المزبورة قد باعت من حاملة هذا الكتاب بغداد بنت سفر وهي اشترت منها ما هو لها وملكها وذلك جميع المنزل الواقع في محلة مجلدى ببروسة المحروسة المشتمل على ثلث بيوت وبئر ماء ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود بملك قمر بنت عبد الله وبملك عائشه خاتون وبالطريق العام من الطرفين بجملة التوابع وكافة المنافع بثمن معين مقبوض قدره ثمانية الاف وخمسمائة درهم فضي رايج في كل الحوايج اقرارا صحيحا شرعيا وهي صدقته وجاها. [الوكالة الشرعية بالاقرار بالبيع المطلق]

شهود: عبد الرحمن چلبي، حسن بن كمال، الحاج محمد بن خليل، عبدي بن محمود وغيرهم.

617. **يوم السبـــت 16 صفر الخير لسنة تسع والف.**

فر ض وقدر الحاكم الموقع اعلاه لنفقة الحرمة المدعوة امّ كلثوم بنت محمد چلبي ولكسوتها ولساير حوايجها اللازمة كل يوم من تاريخه خمسة دراهم فضية رايجة في الوقت بطلبها على زوجها الغيب عنها المدعو سليمان بن

محمد فرضا وتقديرا صحيحين شرعيين واذن لها بصرف المبلغ المزبور وبالاستدانة وقت الضرورة وبالرجوع لدى الظفر جرى ذلک وحرر في اواسط. [فرض وتقدير النفقة]

شهود: عوض خواجه، جعفر بيک بن، محمد بن، محمود بن يوسف، مصطفى بن يوسف وغيرهم.

618. عائشه بنت محمد زوج مطلقى اولان حسين بن حسامده اولان بيک اقچه مهرينى تاريخ كتابدن هر هفته التمش اقچه ويرمک اوزره تقسيط ايدوب ما وقع قيد اولندى. [مهر]

شهود: ابوبكر افندى، ارسلان، مصطفى بن محمد المحضر.

56B

619. اقر خير الدين بن حسن بانه قد باع من حامل هذا الكتاب شعبان بن حسن وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع في محلة سمدجى ببروسة المحروسة المشتمل على بيت وصفة وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها ومقاطعة ارضه كل سنة ثمانية عشر درهما المحدود بملک الحاج محمد الموذن وبملک مصطفى بن ابراهيم وبالطريق العام من الطرفين بثمن معين مقبوض قدره تسعة الاف درهم اقرارا صحيحا شرعيا هو صدقه وجاها. [البيع]

شهود: الحاج خداويردي بن علي، يوسف بن چلبي، محمد بن الحاج درويش، الحاج محمد وغيرهم.

620. اقر محمد بن مصطفى الوكيل بالاقرار بالبيع الآتي ذكره عن قبل امينة بنت علي غبما ثبت وكالته عنها بشهادة احمد بن وحسن بن حسين بان الموكلة المزبورة قد باعت من حامل هذا الكتاب محمد بن حمزه وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع في محلة قنوي ببروسة المحروسة المشتمل على ثلثة بيوت وصفة وغرفة وماء جار وبئر ماء ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرهم المحدود بملک ابراهيم چلبي بن وبملک روان بنت علي وبملک زمانه بنت عبد الله وبالطريق العام بجملة التوابع وكافة المنافع بثمن معين مقبوض قدره اربعة عشر الف درهم فضي رايج اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقها وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر. [الوكالة بالاقرار بالبيع المطلق]

شهود: الحاج مصطفى بن سيف الله، بيرام بن لطفي، علي بن سيف الله، احمد بن ابراهيم، محرم بن الحاج حسين، جلال بن درويش، عوض بن مصطفى، محمد بن علي وغيرهم.

621. اقر شكر الله بن حاجي بابا بانه قد اعتق وحرر عبده ومملوكه حامل هذا الكتاب بهرام بن عبد الله الطويل الافرق الاشهل وفي عقيب اذنه الايسر خال كبير حسبة لله تعالى وطلبا لمرضاته فصار هو حرا كسائر الاحرار الاصليين له ما لهم وعليه ما عليهم فلم يبق له عليه حق سوى الولاء الثابت للموالي على العتقاء. [عتق العبد]

شهود: الحاج علي بن حسين، قلندر بن علي، محمد بن الياس، الحاج محمود بن داود وغيرهم.

622. اقرت خديجة بنت الحاج عبدي بانها قد باعت من حامل هذا الكتاب صالح بن ابراهيم وهو اشترى منه ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع في محلة طاشغون ببروسة المحروسة المشتمل على بيتين وبئر ماء ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود بملک فاطمة خاتون وبملک علي الخفاف وبملک ابوبکر بن اوليا وبالطريق العام بجملة التوابع وكافة المنافع بثمن معين مقبوض ثلثة الاف درهم ومائة درهم وخمسون درهما فصار اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقها وجاها وشفاها. [البيع]

شهود: كنعان بن عبد الله، الحاج حسن بن عبد الله، الحاج اسمعيل بن محمد، حبيب بن نصوح، ارسلان بن، بستان بن محمد.

623. باع درويش بن حسن واخته عيني خاتون من حامل الكتاب علي بن حمزه وذلک المنزل الواقع في ديه جک المحدود بملک بالي بن عبد الله وبملک رجب بن سفر وبملک طرنوس الذمي وبملک بالي الذمي بثمن ستة الاف درهم اقرارا جرى ذلک. [البيع المطلق]

شهود: رجب بن سفر، بالي بن عبد الله، مصطفى بيک، حسن بيک، مصطفى بيک، محمد بيک وغيرهم.

624. موسى پاشه بن عبد الله تيمور تاش قريه سنده واقع قوسه ولد ايدر ايله و وادى ايله و طريق عام ايله محدود مزرعه سنى ارسلان ولد يوركى نام ذمى يه بش بيک يديبوز اقچه يه تفويض شرعى اتدوكى قيد اولندى. [تفويض شرعى]

شهود: قره جه ولد پاسقو، پاصقو ولد قسطنطين، فور فنوس، بالى بن بالى وغيرهم.

625. باع مصطفى بن محمد من علي بن عوض المنزل الواقع في محلة نمازكاه المشتمل على بيت المحدود بملک الحاج حسن وبملک محمد الحلوايي وبملک نبي بن شعبان وبالطريق العام بثمن الف درهم اقرارا وهو صدقه. [البيع المطلق]

شهود: مصطفى بن علي، محمد بن خاص، مصطفى بن وغيرهم.

57A

626. اقر بن علي بن مي بان عليه وفي ذمته لحامل هذا الكتاب عمر بيک بن محمد مبلغا قدره ثلثة الاف وستمائة وتسعون درهم من القرض الشرعي اقرارا مصدقا من قبل المقر له المزبور وجاها جرى. [القرض الشرعي والدين]

شهود: مصطفى بن محمد، مصطفى بن سنان، خليل بن محمد، رجب بن حمزه وغيرهم.

627. اقر علي بن محمود بانه قد باع من حامل هذا الكتاب نارلي بن مصطفى وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع في الموضع المعروف بيايجيلر بيكاري ببروسة المحروسة المحدود بوقف المرحوم قدري افندي وبوقف بايبورتلي اوغلي وبالطريق العام من الطرفين بجملة التوابع وكافة المنافع مقاطعته خمسة وعشرون بثمن معين مقبوض قدره اربعة عشر الف درهم بيعا وابتياعا اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر في اواخر صفر المظفر لسنة تسع والف. [البيع المطلق]

شهود: محمد بن محمد، خداويردي، بن خضر، همت بن اسمعيل، الحاج عثمان بن رمضان وغيرهم.

628. اقر ياسف ولد بيرام اليهودي بان عليه وفي ذمته من مال الوقف المرحومة ماه دوران سلطان وفي ذمته مبلغا قدره خمسة الاف درهم وستمائة درهم وخمسة وعشرون دينا لازم الاداء بمعاملة متوليه مظفر بيک بن عبد الله خمسة الاف درهم منه من جملة القرض الشرعي وستمائة درهم وخمسة وعشرون درهما من ثمن الچوخ المشترى بيده موجلا عليه سوى القرض الشرعي من غرة شهر تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها وكفل بالمبلغ المزبور ابيه المدعو بيرام ولد ياسف وابراهيم ولد بيرام وكفل بالكفيل المزبورين اورنام ولد بيرام كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول جرى وحرر في غرة ربيع الاول. [القرض الشرعي، والكفالة بالدين وكفالة الكفيل]

شهود: محمود بن يوسف، مصطفى بن بنياد، محمد بن عبد الله، عبدي بن مصطفى، صالح بن عبدي محمد بن مظفر وغيرهم.

629. اقر همدم بن عبد الله لباعث الكتاب موسى بن ولد اسرائل مبلغا الف درهم ومائتا درهم وسبعون درهما من ثمن الصبغ المشترى المقبوض بيده اقرارا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى. [الدين]

شهود: محمد بن عبد الله، الحاج يوسف، مصطفى بن بنياد، حواله الحاج يوسف وغيرهم.

630. اقر عمر بن ويس بانه قد باع من حامل محمد بن عوض وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع الحديقة الواقعة في قرية قديمة قزيغي المحدود بملک المشتري المزبور وبالطريق العام والخاص من الاطراف الثلثة بجملة التوابع وكافة المنافع مقاطعة ارضه خمسون درهما بثمن معين مقبوض قدره اثنى وعشرون الف درهم وخمسمائة درهم فضي رايج في الوقت اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقا وجاها وشفاها جرى وحرر في اواسط سنة تسع والف. [البيع المطلق]

شهود: شمس افندي الامام، محمد چلبي بن عبدي، سفر بن رمضان، جلال چلبي بن درويش، ولي بن ابراهيم، بابا بن مصطفى، طورمش بن علي.

631. اقر واعترف محمد بن حسين بانه قد باع من حامل هذا الكتاب مصطفى بن بهرام وهو اشترى منه ما هو له وملكه وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منها وذلک جميع الكرم الواقع بموضع المعروف بصماونه

المحدود بملک بکر النجار وبملک حسام الاعرج الراجل وبملک محمد الحداد وبالطريق العام بجملة التوابع وكافة المنافع ومقاطعة ارضها لوقف پير امير في كل سنة ثلثون درهما بثمن معين مقبوض قدره ثلثة الاف درهم وخمسمائة درهم فضي رايج في الوقت اقرارا صحيحا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک في اواخر صفر المظفر 1009. [البيع المطلق]

شهود: حسن الطويل، ابراهيم التاجر، حسين بن محمد، مصطفى بن بنياد، محمد بن عبد الله، السيد محمد بن السيد، محمد بن الحاج محمود.

632. اقر ساوا ولد يوركي بانه قد اجر نفسه من حامل هذا الكتاب مراد ولد بكلي وهو استاجر نفسه منه من غرة شهر تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة الفا درهم واربعمائة درهم ايجارا واستيجارا صحيحين. [اجارة النفس]

شهود: مصطفى بن يوسف، مصطفى بن محمد، اسكندر ولد ميركف سفر ولد .....

57B

633. اقر ابوبكر بن حيدر بانه قد باع من حامل الكتاب الحاج محمد بن سفر المتولي على وقف عوارض محلة تيمورتاش ببروسة المحروسة وهو اشترى منه بمال الوقف المزبور ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع في المحلة المزبورة المحدود بملک كل احمر بنت عبد الله وبملک عائشه بنت مراد وبالطريق العام من الطرفين بثمن معين مقبوض قدره ثمانية آلاف درهم فضي رايج ثم استاجره منه وهو اجره اياه بعد التخلية الشرعية من غرة شهر محرم الحرام الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة ثمانمائة درهم وكفل بدركه واجرته حسن بن عبد الله كفالة صحيحة حاوية على الامر والقبول جرى. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: حسن بن اسرايل، الحاج حسن بن سليمان، سعدي بن احمد، علمشاه بن عثمان، الحاج مصطفى بن طورخان، الحاج عبدي بن سفر.

634. اقرت امينة بنت حاجي محمد بانها قد باعت من حامل الكتاب مراد بن حسن المتولى على وقف المرحوم سيدى بن احمد چلبى ببروسة المحروسة وهو اشترى منها بمال الوقف المزبور على طريق الاستغلال ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع فى محلة بيكار باشى بالمحروسة المزبورة المحدود بملک كريم چلبى وبملک محمد القبورى وبالجبل وبالطريق الخاص بجملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم فضى رايج فى جميع الحوايج بيعا واشتراء صحيحين شرعيين ثم استاجرته منه وهو اجره اياها بعد التخلية والتقابض من غرة محرم الحرام لسنة تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدة مائتا درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقها وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اواخر ربيع الاول من شهور سنة تسع والف. [البيع بالإستغلال]

شهود: السيد عبد الرحمن بن محمد، مراد بن حسن، سليمان افندى الامام ببكار باشى، كريم چلبى بن الحاج احمد، الحاج محمد بن الحاج سنان وغيرهم.

635. محمّيهءِ بروسه مضافاتندن سوباشى نام قريه دن الياس بيک ابن عبد الله نام يكيچرى محفل قضاده اشبو صاحب الكتاب كره كي ولد صدنطود نام ذمّي محضرنده اقرار و اعتراف ايدوب قريهءِ مزبوره ده واقع ايكي اوي بري ير اوي و بري صمنلق اوي ومحوّطه سي ايكي طوط اغاجنه مشتمل وجوانبي بر طرفي اصطبه طولوز نام ذمّي ملكنه وطرفيني طريق عامه و بر طرفي مشتري ء مزبورک ملكنه منتهى اولان ملک منزلي مزبوره بش بيک اوچيوز اللّي نقد رايج فضي اقچه يه بيع بات صحيح شرعي ايله بيع ايتّدم و ثمن الدم قبض قلدم ديوجک ما هو الواقع بالطّلب قيد اولندي تحريرا في اواخر شهر ربيع الاوّل لسنة تسع والف. [بيع بات صحيح شرعى]

شهود الحال: رجب بن پيري و حسين بن على و على بن طورمش و طورموش بن پيرعلى و احمد بن عبد الله و محمود بن يحيا و محمد بن مصطفى و محمد بن حمزه وغيرهم.

636. اقرّت هما خاتون ابنة عبد الله السّاكنة في محلّة آت بازاري من محلّات بروسة المحروسة بانها قد باعت من حاملة هذا الكتاب عائشة خاتون ابنة يوسف وهي اشترت بمالها لنفسها ما هي لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع في محلّة المزبورة الحاوي علي بيتن سفليّين ومحوّطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود بملک مصطفي وبملک خواجه زينى وبالطّريق العام من الطّرفين بثمن معين مقبوض قدره خمسة الف درهم فضّي رايج في الوقت بيعاً وابتياعاً باتين صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيّاً جرى ذلک وحرّر في التّاريخ المزبور. [البيع البات]

شهود الحال: محمد بن محمد الامام، احمد بن خليل(؟) المؤذن، ابراهيم بن يوسف، مصطفى بن بالي، محمد بن ابراهيم، حسن بن حضر، موسى بن بالي وغيرهم.

637. اقرت المرءاة المدعوّة قمر خاتون ابنة عبد الله السّاكنة في محلة الحاج الياس من محلاّت بروسة المحروسة وهي خالعت مع زوجها حامل هذا الكتاب علي بن ابراهيم الساكن بالمحلّة المزبورة وهو خالع معها علي مهرها المعقود عليه نكاحها مبلغا قدره خمسمائة درهم فضّي رايج في جميع الحوايج وعلي نفقة عدّتها وعلي جميع دعاويها المتعلّقة بحقوق الزّوجيّة مخالعة صحيحة شرعيّة فصارت هي مبانة منه بحيث لاتحلّ الاّ بعقد جديد وصداق مستأنف ثمّ ابرءا كلّ واحد منهما ذمّة الآخر عن جميع الدّعاوي والخصومات والايمان والمطالبات ابراءً عاما قاطعاً للنّزاع ورافعاً للخصومة والجدال اقراراً صحيحاً شرعياً واعترافاً صريحاً مرعيّاً ومصدقا من قبل من له بالتّصديق وجاها وشفاها جري ذلک وحرّر في اواخر شهر ربيع الاول سنة تسع والف. [الخلع والابراء]

شهود الحال: الحاج محمد ابن محرم، چلب ويردى ابن عبد الله، عبد الله ابن محمد، عبدى بن على، مصطفى بن يوسف سربلوک، محمود بن يحيا، حسن بن احمد وغيرهم.

638. محروسه ء بروسه مضافاتندن كله سندن عمر بيک ابن عبد الله نام كمسنه محفل قضايه حاضر اولوب قريه ء مزبوره دن اشبو حامل الكتاب صادقن ولد ياني نام ذمّي جانبندن تصديق آتي الّذكره حسين بن عبد الله و واصل ولد اشهود نام كمسنه لر شهادتلريله وكالتي ثابته اولان دياني ولد صادقن نام ذمّي محضرنده تقرير كلام ايدوب قريه ء مذكوره ده واقع بر طرفي حضر بالي ملكنه ودخي امره ملكنه ودخي مودوادي ملكنه ومشتري ء مزبور ملكنه منتهى اولوب بر اوي و حلايي مشتمل اولان منزلي مذكور صادقنه بش بيک نقد رايج الوقت فضي اقچه يه بيع بات صحيح شرعي ايله بيع ايدوب قبض ثمن ايلدم منزل مزبور مذكورک ملک مشتراسي اولوب كيف ما يشآء متصرّف اوله ديدكده مقر مزبورک وجه مشروح اوزره اولان اقرارين مقر له المرقوم وكيل بالمواجهه تصديق و تحقيق ايديجک ما هو الواقع بالطّلب قيد و تحرير اولندي تحريرا في غرّه ء ربيع الآخر من شهور سنة تسع والف من الهجرة النّبويّة المصطفويّة. [بيع بات صحيح شرعى]

شهود الحال: حسين بن عبد الله، مراد بيک ابن عبد الله، مصطفى بن محضر سربلوک، محمد باشه ابن عبد الله وغيرهم.

639. اشبو سنه تسع والف ربيع الاوّلنک بشنجي كونده مرحومه خنچرلي سلطان اوقافندن مرغاز اواسي نام موضعده طوتيلان اوزون بويلو اچوق قشلو صاري شين خروادیّ الاصل عبد آبق وقف مزبوره متولّيسي اولان فخر الاعيان صالح چلبي ابن محمّد نام كمسنه يه تسليم اولنوب يومي دورت اقچه يه نفقه تقدير اولندقدنصكره واقع حال بالطّلب قيد اولندي تحريراً في اواسط شهر ربيع الاوّل لسنة تسع والف. [نفقة العبد]

شهود الحال: مصطفى بن بلال المؤذن، محمد بن مصطفى المؤذن، مصطفى بن يوسف، حسين بن ابراهيم، مصطفى بن مصطفى وغيرهم.

640. اولدر كه قدوة الاماثل والاقران عبد الله چاوش محفل قضايه كلوب اشبو حاملتي الكتاب عايشه و امينه بنتى چناقچي صوفى محضرلرنده تقرير كلام ايدوب محميةِ بروسه يه تابع بالقلو نام قريه سنورنده واقع عند الاهالى والجيران معلوم الحدود بر قطعه يرى مزرعه يى مذكور چناقچي صوفى تصرف اوزره ايكن فوت اولوب بالفعل امين اولان على چاوش حق تصرفن بيک بشيوز اقچه يه الوب تصرف اوزره ايدن مزبورتان عايشه و امينه مذكور چناقچي صوفى نک صلبى قزلرى اولوب حالا طالبه اولمغين ميرى جانبنه ويردكوم بيک بشيوز اقچه مى مزبورلردن الوب صاحب ارض معرفتيله ذكر اولنان مزرعه نک حق تصرفن تفويض ايلدم بعد اليوم واروب تصرف ايدوب كمسنه مانع اولميه ديدكده مرقومتان عايشه و امينه دخى بالمواجهه تصديق ايديجک واقع حال بالطلب قيد اولنوب يدلرينه وضع اولندى تحريرا فى اوائل ربيع الاول سنة تسع والف. [تفويض حق تصرف]

شهود: رجب بن حمزه، محمود بن يوسف، مصطفى بن يوسف وغيرهم من الحاضرين.

641. اقر امير محمد ابن السيّد داود بانه قد باع من حاملة الكتاب نازنين بنت عبد الله وهى اشترت منه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع فى محلة يلدرم خان الحاوى على بيتين سفليين وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود بملک سليمان چلبى وقفى وبملک اتجى اوغلى وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم فضى رايج فى الوقت بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا وهى صدقته وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اوائل ربيع الاخر من شهرو سنة 1009. [البيع البات]

شهود: رجب چلبى ابن على، الحاج محمد ابن الحاج خليل، على چلبى الامام، پرى خليفه الامام، الحاج فرح ابن عبد الله، عبد الغفار القلنسوى.

642. محروسهٔ بروسه ساكنلرندن بكر ابن محمد نام كمسنه مجلس شرعده محروسهءِ مزبوره محلاتندن قرمانلى اوغلى محله سنده فوت اولان الحاج محمد بن نام متوفانک اولاد صغارى محمد و عايشه وفاطمه وخديجه نام صغيره لره قبل شرعدن منصوب وصيلرى اولان اشبو باعث الكتاب سفر بن ولى نام كمسنه محضرنده تقرير كلام ايدوب محروسهٔ مرقومه ذيلنده قرق قواق نام موضع قريىنده واقع بر طرفى آقا محمود ملكى و بر طرفى محمد بن عبد الله ملكى و بر طرفى عمر بن عبد الله ملكى و بر طرفى داود چاوش ملكى ايله محدود و ممتاز بهر سنه يوز اقجه مقاطعه لو بر قطعه ملک باغچه مي تاريخ كتابدن سكز يىل مقدم متوفاى مزبوره اون بش بيک نقد رايج فى الوقت اقجه يه بيع بات شرعي قلوب قبض ثمن وتسليم مبيع ايلمش ايدم حالا متوفاى مزبور فوت اولماغله باغچهٔ مذكور مزبورلره انتقال ايدوب ملک موروثلرى در وصىء مذكور داخى وصايتى حسبى ايله مقر مزبورک اقرار مشروحنه بالمواجهه تصديق ايديجک واقع حال بالطلب قيد اولندى تحريرا فى اوائل شهر بيع الآخر من شهور سنة تسع والف. [وصايت و بيع بات شرعى]

شهود: الحاج مراد بن حسن، على بن بالى، ابراهيم بن عبد الله، محمد بن صالي، رجب بن شاه ولى وغيرهم.

643. اولدر كه نصوح بن على نام كمسنه محفل قضاده زوجه سى عائشه بنت عبد الله محضرنده اقرار ايدوب مزبوره يى باين طلاق ايله طلاق ايلدم ذمتمده درت يوز اقچه مهر موجلى واردر ادا ايده ين ديدكده مرقومه دخى تصديق ايدوب قيد اولندى فى التاريخ المزبور. [طلاق باين و مهر مؤجل]

شهود: مصطفى بن على، خليل بن پرى، حسن چلبى بن محمد، درويش بن قاسم، مصطفى بن يوسف.

644. اقرت فاطمة بنت بالى الساكنة بمحلة قزيعقوب ببروسة المحروسة بانها قد خالعت مع زوجها حامل الكتاب خليل ابن الحاج سنان وهو خالعت معها على مهرها المعقود عليه نكاحها مبلغا قدره اربعة الاف درهم فضى رايج فى الوقت وعلى نفقة عدتها وجميع دعاويها المتعلقة بحقوق الزوجية وعلى لباس الاخضر مسمى باطلس مقبوض بيده مخالعة صحيحة شرعية فصارت هى مبانة بحيث لاتحل له الا بعقد جديد وصداق مستأنف ثم ابراء

كل واحد منهما ذمة الاخر من جميع الدعاوى والخصومات ابراء عام قاطعا للنزاع ورافعا للخصومة والجدال اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل من له التصديق وجاها وشفاها جرى وحررت فى اوائل ربيع الاخر سنة تسع والف. [الخلع والابراء]

شهود: صفا بن رجب، محمد بن بكر، مصطفى بن يوسف، حسين بن حمزه، محمود بن يوسف.

58B

645. اقرت عايشة بنت حسن بانها قد باعت من حامل الكتاب محمد بن ولي المتولي على المال الموقوف بمحلة ريحان پاشا ببروسة المحروسة وهو اشترى منها بمال الوقف المزبور ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع في المحلة المذكورة المحدود بملک عبدي بن عبد الله وبملک اوغورلي بن عبد الله وبملک المشتري المسفور وبالطريق الخاص بجملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم واربعمائة درهم فضي رايج في كل الحوايج بيعاً واشتراء صحيحين شرعيين ثم استأجرته منه وهو اجره اياها بعد التخلية والتقابض من يوم تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة مائتا درهم واربعون درهماً مزبورا نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا وهو صدقها وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر في اوايل شهر ربيع الاخر من شهور سنة تسع والف. [البيع بالإستغلال]

شهود: محمود چلبي بن ولي، السيد علي ابن السيد احمد، محمد بن بوستان، محمد بن محمد، رجب بن حمزه وغيرهم.

646. محميهٔ بروسه ساكنلرندن مصطفى بن على نام كمسنه مجلس شرع شريفه كلوب تقرير مرام ايدوب بزازستان قربنده مرحوم يلدرم خان عليه الرحمة والغفران وقفندن عند الاهالى والجيران بر باب خياط دكانن بوندن اقدم يومي بشر اقچه يه محمد بن عبد الله نام خياطه اجاره يه ويروب ساكن ايكن التى ايدن زياده در دكانى قپايوب غائب اولمشدر قبل شرعدن فتح وكشف اولنوب ايچنده اسبابى وارسه مفرداتى ايله تحرير و امانت وضع اولنوب يوق ايسه دكان مزبور بكا تسليم اولنه ديوب قبل شرعدن آدم طلب ايلدكده مولانا على چلبى ارسال اولنوب مولاناي مذكور ذيل كتابده اساميسى مسطور اولان مسلمانلر ايله واروب دكان مزبوري كشف ايتدكده ايچنده يدي عدد يشل فراجه و بش لاژورد چاغشر و درت قرموزي چاغشر و درت ارغوانى يلک و اوج لاژورد يلک و ايكى طوب لاژورد قرزيه و بر طونلق اواره و درت چفت بياض يلک و بر مقدار فرنكى كمخا پاره لري موجود بولنوب مولانايى مومى اليه عينى ايله تحرير ايدوب و دكان مذكورن قپوب كلوب علي وقوعه اخبار ايتمكين واقع حال بالطلب قيد اولندى فى اواخر ذى القعدة سنة 1008. [اجاره]

شهود: قدوة الاماثل والاقران حسام چاوش، مصطفى بن على، حسن چلبى، حيدر بن عبد الله، على چلبى بن قره قاش، الحاج كمال وغيرهم.

647. اولدر که حسن بن یوسف نام کمسنه محفل قضایه حاضر اولوب احمد خلیفه بن علی مواجهه سنده دعوا ایدوب مذکوره محتر بهاسندن اوج یوز التمش اقچه که بحساب جدید ایکی یوز اوتوز اقچه حقم واردر طلب ایدرم دیدکده غب السوال مذکور احمد اقرار ایدوب بالطلب قید اولندی. [دین]

648. اقر الحاج عثمان بن مصطفی بانه قد باع من حاملة هذا الکتاب فخر بنت مصطفی وهی اشترت منه بمالها لنفسها ما هو له وملکه ذلک جمیع المنزل الواقع فی محلة تخته مسجد ببروسة المحروسة الحاوی علی بیت سفلی وصفة وبئر ماء المحدود بملک البایع المزبور وبملک محمد بن الحاج سنان وبملک یوسف بن عبد الله وبالطریق العام بجملة الحدود وکافة الحقوق بثمن معین مقبوض قدره اربعة الاف درهم فضی رایج فی کل الحوایج بیعا واشتراءً باتین صحیحین شرعیین اقراراً صحیحاً شرعیاً واعترافاً صریحاً مرعیاً وهی صدقته وجاها جری ذلک فی اوائل شهر ربیع الاخر سنة تسع والف. [البیع البات]

شهود: احمد بن خسرو الامام، عبد الکریم بن مصطفی المؤذن، مصطفی بن عیسی، خسرو بن عبد الله، مصطفی بن یوسف سربلوک وغیرهم من الحاضرین.

649. اولدر که محروسهٔ بروسه محلاتندن تیمورتاش محله سندن بوندن اقدم وفات ایدن اشرف بن صغر اوغلی محمده قبل شرعدن منصوب حسبی ناظری السید محمد ابن الحاج محمد محفل قضاده صغیر مزبورک وصی مختاری اولان اشبو باعث الحروف الحاج مصطفی ابن دورخان محضرنده تقریر کلام ایدوب صغیر مزبورک محاسبه سی کوریلوب ایراد و مصرف نه ظهور ایدرسه تحریر اولماسین طلب ایدرم دیدکده مذکور الحاج مصطفی بالفعل محمیهٔ مزبوره قسّامی اولان مولانا مصطفی افندی امضاسیله ممضی دفتر ایراد ابراز ایدوب نظر اولندقده صغیر مزبور محمدک باباسندن انتقال ایدن حصه شرعیه سی یکرمی یدی بیک التی یوز طقسان بش اقچه و متوفای دیکر قرنداشی محمدک مخلفاتندن یکرمی بر بیک سکز یوز اللی اقچه جمعا قرق طقوز بیک بش یوز قرق بش اقچه حصه سی مقید بولنوب مبلغ مذکوردن سوال اولندقده سکز بیک یوز اقچه خانه و سکز بیک یوز اقچه فرون راچه و بیک اقچه ایکی دوکان و سکز بیک طقوز یوز اللی اقچه اوج سهم شمع حصه سی دفترده صغیر مزبورک اوزرنده مقید بولنوب و عوارضه و بعض اخراجاته بیک سکز یوز اون اقچه صرف اولنوب باقی نقد یکرمی بیک بش یوز سکسن بش اقچه موجود قالوب سوال اولندقده وصی مذکور جواب ویروب مبلغ مسفور یکرمی بیک سکز یوز سکسن بش اقچه نک دورت بیک اقچه سی ذمتمده اولوب باقی سی بر فلوری ایکی شر یوزه و غروش یوز قرقره اولق اوزره اون التی بیک سکز یوز سکسن بش اقچه ذمه ویرلیوب و بر کیسه یانمده موجوددر دیو جواب ویردکده ناظر مسفور السید محمد قرض مزبوری کلام مشروحنده وجاها وشفاها تصدیق و تحقیق ایتدکدن صکره واقع حال بالطلب قید اولنوب ید طالبه وضع اولندی تحریرا فی اوائل شهر ربیع الاخر من شهور سنة تسع والف. [وصایت و دین]

شهود: محرم بن الیاس، الحاج یوسف بن عبد الغفار، محمد بن صاتی، محرم بن حسین، بالی بن علی، محمود بن یوسف، رجب بن حمزه، مصطفی بن یوسف.

650. اقرت قمر بنت عبد الله من محلة چارطاق بروسة المحروسة بانها قد خالعت مع زوجها حامل الكتاب طورمش بن خداويردى وهو خالعت معها على مهرها المعقود عليه نكاحما مبلغا قدره الف درهم وعلى نفقة عدتها وجميع الدعاوى عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هى مبانة منه لاتحل له الا بعقد جديد وصداق مستأنف ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الاخر عن جميع الدعاوى المتعلقة بحقوق الزوجية ابراء عام قاطعا للنزاع ورافعا للخصومة قرارا صحيحا شرعيا وصدقها وجاها وشفاها جرى وحرر فى التاريخ المزبور. [الخلع والابراء]

شهود: الحاج يوسف بن محمد، اوستاد حسين بن عبد الله، سفر بن رمضان، حسن بن عبد الله وغيرهم.

651. محروسهٔ بروسه محلاتندن تفسير خوان محله سى ساكنه لرندن امّ كلثوم ابنة الحاج حرّم نام خاتون طرفندن خصوص اتى الذكره وكيل اولوب بما هو نهج الثبوت شرعاً وكالتى ثابته اولان قدوة المدرسين بدر الدين افندى ابن على مجلس شرع شريفه حاضر اولوب موكلهٔ مزبوره نك قرنداشى محمد ولام صغير قرنداشلرى عبد اللهه و كوهره قبل شرعدن منصوب وصيلرى اولوب صغيران مزبورانك بابالرى قاسم بن عبد الله محضرلرنده تقرير دعوا ايدوب موكله مرقومه ام كلثومه بوندن اقدم وفات ايدن والده سى عايشه بنت الحاج محمود نام خاتونك مخلفاتندن بعد المصارف بر موجب دفتر قسام بيك يوز قرق طقوز اقچه حصه انتقال ايدوب مبلغ مزبوردن يدى يوز اوتوز يدى اقچه سى مرقومه يه واصل اولوب باقى دورت يوز اون ايكى اقچه ذمتلرنده قالمشدر مذكورلروك محاسبه سى كوريلوب ذمتلرنده ظهور ايدن اقچه دن مبلغ مزبورى طلب ايدرن ديدكده مذكور محمدك دفتر موجبنجه مقبوض كورلدكده دورت بيك بش يوز اون يدى اقچه لق اسباب المش بولنوب و دفتردن خارج خفتان بهاسندن بيك اقچه اولوب جمعا ذمتنده بش بيك يوز اون يدى اقچه ظهور ايدوب ديكر بيك ايكى يوز يكرمى ايكى اقچه قسام تعيين ايلدكندونك حصهٔ شرعيه سنه طوتلوب ذمتنده زياده اوج بيك ايكى يوز يكرمى ايكى اقچه باقى قالوب و قاسمك مقبوضاتى كورلدكده مخلفاتدن اوج بيك بشيوز اللى اوج اقچه لق اسباب الدوغى دفترده مقيد و معرف اولوب كندونك ايكى بيك ايكى يوز طقسان بش اقچه حصّهٔ شرعيه سندن زياده ذمتنده بيك اللى سكز باقى قالوب و بوندن ماعدا مخلفات اقچه سندن نقد اوج بيك اوج يوز اقچه قبض ايدوب كندو دينه ويروب جمعا ذمتنده دورت بيك اوج يوز اللى سكز اقچه ظهور ايدوب صغيران مزبورانك اوج بيك دورت يوز قرق دورت اقچه حصه شرعيه لرين مذكور قاسم ذمتنده اولان اقچه لرن قبول ايدوب بعد كل حساب دفتردن زياده ايكى بيك سكز يوز اون اقچه محمد ذمتنده و طقوز يوز اون دورت اقچه قاسم ذمتنده ظهور ايدوب مبلغ مزبور مابينلرنده تكرار تقسيم اولدقده مذكور قاسمك ذمتنده اولان طقوز يوز اون دورت اقچه حصه سنه طوتلوب و مزبور محمد ذمتنده ظهور ايدن ايكى بيك سكز يوز اون اقچه دن كندو حصه سندن غيرى صغيرلره بيك بشيوز اقچه داخى حصه دكوب مذكور قاسمه حواله اولنوب جمعا مذكور قاسم ذمتنده صغيران مرقومانك دورت بيك طقوز يوز قرق دورت اقچه لرى اولوب مشار اليه بدر الدين افندى داخى

مؤكلهٔ مزبوره نک مذكور محمد ذمتنده بر موجب دفتر و خارج از دفتر ظهور ايدن اقچه دن حصهٔ شرعيه سين طلب ايلدكده مذكور محمد همشيرم بنم ذمتم ميراثه متعلق جميع دعوادن ابرا ايلمشدر ديوب بالفعل محروسهٔ مزبوره قسام اولان مصطفى افندى امضاسيله ممضاة و ختميله مختومه حجت ابراز ايدوب نظر اولندقده تقريرنه مطابق بولنوب مولاناى مزبور مضمون حجتى انكار و مذكور محمددن بينه طلب اولندقده اوستاد حسن بن عبد الله و قاسم بن عبد الله شهادتلرى ايله مضمون حجت ثابت اولغين مولاناى مزبور دعوادن منع اولندقده واقع حال قيد اولندى فى التاريخ المزبور. [ذمة، وصيت، ميراث و شاهد لق]

شهود: على بن محمود، الحاج احمد بن عنايت، مصطفى بن محمد، محمد بن شجاع، سنان بن رجب، عبدى بن پيرى، محمود بن يوسف.

652. محروسه بروسه محلاتندن اورخان محله سى ساكنه لرندن عايشه بنت مير طرفندن خصوص آتى الذكره وكيل اولوب الحاج اسماعيل ابن عثمان و احمد چلبى ابن شجاع شهادتلرى ايله وكالتى ثابته اولان زوجى محمد بن عثمان مجلس شرعده اشبو حامل الكتاب على چلبى ابن حضر محضرنده تقرير كلام ايدوب محروسهٔ مزبوره اسواقندن بزازلر چارشوسنده واقع مرحوم خواجه افندى اوقافندن اولوب بر طرفى موكلهٔ مزبوره ملكنه و بر طرفى صيام افندى ملكنه و بر طرفى عرقيه جيلر چارشوسنه و بر طرفى طريق عامه منتهى اولان بر باب دكانى بوندن اقدم موكله م مزبوره عايشه يه و قرنداشى متوفى يه حسينه بابالرى متوفاى مزبور ميردن ارث شرعله انتقال ايدوب قبل شرعدن منصوب وصيلرى اولان انالرى قمر بنت عبد الله متوفاى مزبورک ضرورت دينى ايچون مذكور دكانى محمد بن عبد الله نام كمسنه يه يكرمى بش بيک نقد رايج فى الوقت اقچه يه بيع ايدوب مرقوم محمد دخى من بعد مذكور على چلبى يه بيع ايدوب لكن از تها ايله بيع اولنمشدر. [بيع مطلق]

59B

من هذا ما حرر فى زمن قدوة القضاة المشرعين مولانا محمد افندي التوقاتي

653. ديو موكّله م مزبوره عايشه خاتون على چلبى دن الى الآن دعوى و طلب اوزره ابدى الحالة هذه خصوص مزبوره متعلق دعوى و طلبدن فارغ اولوب مزبورک ذمتن ابرا و اسقاط ايلدى ديو بالمواجهه اقرار ايتدكده وكيل مزبور محمدک وجه مشروح اوزره اولان اقرارنى مقر له المرقوم على چلبى وجاها و شفاها تصديق ايتدكدن صكره واقع حال بالطلب قيد اولندى فى التاريخ المزبور. [الوكالة والابراء]

شهود: بالى بن حسين، حسن بن محمد، الحاج سليمان بن ولى، على بن الحاج محمود، ولى الدين بن يوسف، رجب بن حمزه، محمود بن محمد المحضر.

654. اولدر كه محروسهٔ بروسه محلاتندن ولد خراط محله سى ساكنه لرندن زاهد بنت محرم نام خاتون طرفندن خصوص اتى الذكره وكيل اولوب مولانا عبد الرحمن بن محمد و سفر بن محمد نام كمسنه لر شهادت ايله وكالتى ثابته اولان موكله ء مزبوره نک زوجى الحاج مصطفى بن معدن مجلس شرعده اشبو حامل الكتاب يوسف

بن عبد الوهاب محضرنده تقرير كلام ايدوب موكله مى مزبوره زاهدنک بوندن اقدم فوت اولان قرنداشى كمسنه نک مزبور يوسف حال حيوتنده و كمال صحتنده معتقى اولوب متوفاى مزبورک مالندن بر مقدار اقچه صقلدى ديو بو انه كلنجه مزبوردن دعوا و طلب اوزره ايدى حالا خصوص مزبوره متعلق دعو و طلب دن فارغ اولدى ديو اقرار ايتدكده وكيل مزبورک وجه مشروح اوزره اولان اقرارين مزبور يوسف وجاها و شفاها تصديق ايديجک بالطلب قيد اولندى فى التاريخ المزبور. [الوكالة والابراء]

شهود: رمضان بن مصطفى، محمد بن شجاع، حسين بن محمد، محمد بن عثمان، بالى بن حسن وغيرهم.

655. اولدر كه اينه كول قضاسنه تابع اوى بينى نام قريه ساكنه لرندن فاطمه بنت رجب جانبندن خصوص اتى الذكره الحاج محمد بن يوسف و حسين بن سيدى بالى شهادتلرى ايله وكالتى ثابته اولان زوجى محمد بن الحاج برجه نام كمسنه مجلس شرع شريفده اشبو حامل الكتاب محروسهٔ بروسه يه تابع حاملى قزق نام قريه ساكنلرندن شيخ الله بن رمضان محضرنده تقرير كلام ايدوب بوندن اقدم مذكور قريه ء قزق ده بابا مزدن انتقال ايدوب مذكورک تصرفنده اولان خانه ء قرنداشى حسين جمله حصه موزى اوج بيک ايكيوز اقچه بيع ايدوب واضع اليد اولماغله طلب اتمشدم بر طرفى طريق عام و بر طرفى يكنچرى سلمان ملكنه و بر طرفى ميرم عجمه و بر طرفى دخى طريق عامه منتهى اولان بيت سفلى ء حصه م ايچون قبول ايلدوم ديدكده قيد اولندى. [وكالت و بيع مطلق]

شهود: حسن بن مراد، مصطفى بن رمضان، احمد بن محمد، عبدى بن الحاج مصطفى، محمود بن بالى، احمد بن بالى، شكر بن عبدى، احمد بن جعفر.

656. اولدر كه اطرنوس قضاسنه تابع البس نام قريه ء على طريق الزعامة متصرف اولان فخر الاقران خليل بيک ابن امير على كمسنه مجلس شرعده اشبو باعثات الكتاب عايشه حرشاه زاده و ماضى و حفصه بنات تمور طرفندن خصوص اتى التصديقه وكيل اولوب على بن يوسف و سليمان بن سوندک شهادتلرى ايله وكالتى ثابته اولان يوسف بن حسين محضرنده تقرير كلام ايدوب قريهٔ مزبوره ده واقع بر طرفى چلبى اوغلى باغچه سى ديمكله معروف باغچه يه و بر طرفى چلبيلر چفت لكى ديمكله معروف چفتلكه و بر طرفى خرمن باغچه سى ديمكله معروف باغچه يه و بر طرفى دوغچه اغاجه و بر طرفى شهر يول ديمكله معروف طريق عامه منتهى اولان بر قطعه باغچه يرى مزبور تمور فوت ايدوب محلوله اولمغين بيک دورت يوز اقچه يه غيرى كمسنه لر طالب اولدقلرنده مزبوره لر بابامزک يريدر بز داخى اول نهايه قبول ايده رز ديمكله ارض مزبورنک حق تصرفن مبلغ مسفور بيک دورت يوز نقد رايج فى الوقت اقچه يه مذكوره لره تفويض ايدوب قبض ثمن و تسليم مثمن ايلدم بعد اليوم متصرف اولالر ديو اقرار ايدركن مقر مزبورک وجه مشروح اوزره اولان اقرارينى وكيل مرقوم يوسف وجاها و شفاها تصديق ايتدكدنصكره واقع حال قيد اولندى فى التاريخ المزبور. [وكالت و تفويض حق تصرف]

شهود: رجب بن حمزه، الحاج يوسف بن محمد، الحاج حسن بن عبد، خداويردى بن دورمش، حاجى سفر بن رمضان.

657. محروسهٔ بروسه محلاتندن موسی بابا محله سنده بوندن اقدم فوت اولان الحاج موسی بن امرزه نک صلبی اوغلی مصطفی مجلس شرعده صغیر قرنداشی عمرک قبل شرعدن منصوب وصی سی اولان عایشه بنت حسن نام خاتونک طرفندن خصوص اتی التصدیقه الحاج محمد بن خلیل و یوسف بن محمد شهادتلری ایله وکالتی ثابته اولان موکلهٔ مزبوره نک زوجی ولی چلبی ابن مصطفی محضرنده تقریر کلام ایدوب محلهٔ مزبوره ده واقع بر طرفی سنان بیک ملکی و بر طرفی صیامی ملکی و بر طرفی فخر المدرسین احمد چلبی ملکی و طریق عام ایله محدود و ممتاز اولوب بهر سنه قرق التی اقچه مقاطعه سی اولان بر باب منزل بابام متوفای مزبوره دن ارث شرعله و قرنداشم مرقوم عمره علی الاشتراک انتقال اتمش ایدی حالا نصف حصهٔ شایعه می داخی قرنداشم مرقوم عمر ایچون وصیی مزبور ایکی بیک نقد رایج فی الوقت اقچه یه بیع ایدوب صغیر مزبور مالندن مبلغ مسفور ایکی بیک اقچهٔ بالتمام والکمال وصیء مزبورنک یدندن اخذ و قبض اتدم دیو اقرار ایتدی وجاها و شفاها قید اولندی فی التاریخ المزبور. [وکالت و بیع]

شهود: احمد چلبی ابن فتح الله، الحاج محمود بن احمد، احمد بن یوسف، الحاج محمد بن موسی وغیرهم.

60A

658. اقر علی چلبی ابن سفر الجابی علی وقف المرحوم زکریا افندی ببروسة المحروسة بانه قد اجر علی بن محمود وهو استأجر منه ما هو من الوقف المزبور وذلک جمیع الطاحونة الواقعة بقرب من الموضع المعروف باسکی قپلوجه بالمحروسة المزبورة الدائرة .علی ماء معروف بقره اوغلان دره سی المستغنیة عن التحدید والتوصیف والتبین والتعریف لشهرتها فی مکانها بالانتماء الی واقفها باجل معلوم من غرة شهر جمادی الاول سنة تاریخه بذیله الی تمام سنة کاملة باجرة معینة قدرها فی کل شهر ثلثمائة درهم فضی رایج فی الوقت علی ان یؤدی الیه اجرة کل شهر عن انقضائه ایجارا واستیجارا صحیحین شرعیین اقرارا صحیحا شرعیا وهو صدقه وجاها وشفاها وکفل بجملة الاجرة المذکورة محمد بن مصطفی الساکن بمحلة قورشونلی بالمحروسة المزبورة کفالة صحیحة شرعیة حاویة علی الامر والقبول جری ذلک وحرر فی اواسط شهر ربیع الاخر من شهور سنة تسع والف. [عقد الایجار والکفالة]

شهود: الحاج محمد بن یوسف، الحاج حسن بن سلیمان، خلیل بن محمد، محمد بن محمد، عثمان بن عبد الرحمن وغیرهم.

659. اقر رجب بن رمضان بانه قد باع لحامل الکتاب الحاج حسن بن حبیب وهو اشتری منه ما هو له وملکه وذلک جمیع الارض الخالیة الواقعة بقریة کراسلی من توابع بروسة المحروسة المحدودة بملک سیدی علی بن رمضان وبالطریق العام وبملک بالی بن عبد الله وبالمسجد القریة المزبورة بجملة الحدود والحقوق بثمن معین مقبوض قدره ستمائة وهو صدقه وجاها وشفاها جری ذلک وحرر فی التاریخ المزبور. [البیع المطلق]

شهود: علی بن حمزه، بهرام بن عبد الله، رجب بن حمزه، محمود بن یوسف، مصطفی بن بوستان وغیرهم.

660. محروسه ء بروسه محلاتندن التی برمق محله سی ساکنه لرندن رحمیه بنت عبد الله نام خاتون مجلس شرع شریفده بوندن اقدم زوجی اولان اشبو حامل الکتاب محمد بن طورمش محضرنده تقریر کلام ایدوب مذکور محمد تاریخ کتابدن اوج کون مقدم بنی تطلیق اتمشدی اوج یوز اقچه نکاح و عدة نفقم مذکورک ذمتنده باقی در طلب ایده رم سوال اولنسون دیدکده غب السوال مذکور محمد جواب ویروب مزبوره رحمیه ایله مبلغ مسفور اوج یوز اقچه نکاحندن و عدة نفقه سندن و سائر دعواسندن فراغت اتمک اوزره مخالعه اولنمشدر دیدکده مزبوره رحمیه انکار ایدیجک مذکور محمددن صد مقالنه موافق بینه طلب اولندقده عدول مسلمیندن خضر بن علی و حسن بن محمد نام کمسنه لر مجلس شرع شریفه حاضران اولوب فی الواقع خصوص مزبوره بز شاهدلروز شهادت شرعیّه دخی ایده روز دیو اداء شهادت شرعیه ایلدکلرنده شهادتلری حیز قبول واقع اولوب قید اولندی. [طلاق]

شهود: مصطفی بن محمد، محمد بن محمد، خضر بن بالی بن احمد، حمزه بن علی وغیرهم من.

661. خالعت عینی بنت ارسلان من محلة ریحان پاشا ببروسة المحروسة مع زوجها علی بن احمد وهو خالع معا علی مهرها المعقود علیه نکاحها مبلغا قدره خمسة الاف درهم فضی رایج فی الوقت وعلی نفقة عدتها وعلی جمیع دعاویها المتعلقة بحقوق الزوجیة مخالعة صحیحة شرعیة فصارت هی مبانة منه بحیث لاتحل له الا بعقد جدید وصداق مستانف ثم ابراء کل واحد منهما ذمة الاخر عن جمیع الدعاوی والخصومات ابراء عاما قاطعا للنزاع اقرارا صحیحا شرعیا وهو صدقها وجاها وشفاها جری ذلک وحرر فی اواسط شهر ربیع الاخر سنة تسع والف. [الخلع والابراء]

شهود: رجب بن حمزه، حسین بن عیسی، بکر بن یحی، محمد بن عثمان، محمود بن یوسف وغیرهم.

662. اقر سفر بن ولی بان قد باع من حامل الکتاب محمد دده ابن ولی وهو اشتری منه بماله لنفسه ما هو له وملکه وذلک جمیع المنزل الواقع بمحلة بایزید پاشا ببروسة المحروسة الحاوی علی بیتین سفلیین وصفتین وماء جار وکنیف ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغیرها المحدود بملک عمر بن عبدی وبملک مصطفی وبملک محمد الرئیس وبالطریق الخاص ومقاطعة ارضه فی کل سنة ثلثون درهم فضی رایج فی الوقت بجملة الحدود والحقوق بثمن معین مقبوض قدره خمسة الاف درهم مزبور نعته بیعاً واشتراءً باتین صحیحین شرعیین مشتملین علی الایجاب والقبول من الطرفین اقرارا صحیحا شرعیا وهو صدقه وجاها وشفاها جری ذلک وحرر فی التاریخ المزبور. [البیع البات]

شهود: علی محمد الموذن، قاسم بن عبد الله، نصوح بن مصطفی، اورج بن بالی، حمزه بن یوسف، جعفر بن رجب وغیرهم.

663. محروسه بروسه توابعندن چچه نام قريه ساكنلرندن محمد بن حضر مجلس شرع شريفده اشبو حامل الكتاب پير على بن اسمعيل محضرنده تقرير كلام ايدوب قريهٔ مرقومه قربنده واقع بر جانبى طويال حسين ملكيله و بر جانبى وادى ايله و بر جانبى طريق عام ايله و بر جانبى بايع مزبور ملكيله محدود و ممتاز تحت تصرفمده اولان بر قطعه مزرعه نك حق تصرفن صاحب ارض معرفتيله مرقوم پير على يه تفويض ايدوب مقابلهٔ تفويضمده مزبور پيرعلى يدندن بيك نقد رايج الوقت اقچه سن الوب قبض ايلدم بعد اليوم مزرعهٔ مرقومى مزبور پير على كيف ما يشاء متصرف اوله ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر مرقومك بر منوال مشروح صدور ايدن كلامنى مقر له المرقوم پير على بالمواجهه تصديق ايتدكده ما هو الواقع قيد اولندى . [تفويض حق تصرف]

شهود: مصطفى بن ولى، احمد بن على، محمود بن عوض، ولى بن حمزه وغيرهم.

60B

664. اقر الرجل المدعو حسن چلبي بن علي بان عليه وفي ذمته لحامل هذا الكتاب المدعو مستجاب بن موسى قدره الف دره ومائة درهم فضي رايج في جميع الحوايج دينا لازم الاداء عليه وحقا واجب القضا اليه من ثمن الفرس المشترى المقبوض بيده اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلك وحرر في اوائل جمادي الاولى لسنة تسع والف من هجرة عليه السلام. [الدين اللازم]

شهود الحال: محمود بن يوسف، مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه، احمد بن محمد، محمد بن محمود وغيرهم.

665. اقر الرجل المدعو پيرى چلبي بن محمد الوكيل الشرعي بالبيع وقبض الثمن الاتي ذكرهما عن قبل امه فاطمة بنت علي وخالته امي وامينة وعايشة غبا ثبت وكالته عنهن بشهادة محمود بن محمد وعلي چلبي بن محمود بانه قد باع من حامل هذا الكتاب احمد چلبي بن موسى وهو اشترى منه ما هو لهن وملكهن وذلك جميع المنزل الواقع في محلة عمارة عيسى بيك ببروسة المحروسة المشتمل على بيتين سفليتين وغرفة وماء جار وكنيف ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود بملك مصطفى بن حمزه وبملك مصطفى چلبي بن محمد وبالطريق العام والخاص من الطرفين بجملة حدودها وكافة حقوقها بثمن معين مقبوض قدره ثمانية الاف دره فضي رايج في الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلك وحرر في اوائل شهر جمادي الاولى لسنة تسع والف من هجرة عليه السلام. [الوكالة بالبيع المطلق وقبض الثمن]

شهود: علي چلبي بن اسماعيل، احمد بن محمود، يوسف بن حسين، حسن بن طورمش وغيرهم.

666. اقر محمد چلبي بان عليه لحامل الكتاب احمد بيك بن پروانه مبلغا قدره خمسة واربعون الف درهم فضي دينا لازم الاداء من ثمن المتاع المعروف بهم بارشون موجلا عليه من يوم تاريخه الى تمام اربعة عشر شهرا قمريا وان منزله الواقع في محلة قره شيخ ببروسة المحمية المحدود بملك محمد افندي بن المرحوم محمد افندي وبملك

الحاج سنان بن عبد الله ومحمد بيک بن محمود وبالطريق العام بجملة حدودها رهن مقبوض لاجل الدين المسفور رضا وقبضا صحيحين شرعيين وهو صدقه وجاها وشفاها جرى وحرر في. [الدين اللازم والرهن]

شهود: علی بیک بن عبد الله، محمد بن عبد الله، نصوح البقال، مصطفی بن حسن البقال وغیرهم.

667. محروسهٔ بروسه ده مدینهٔ منوره اوقافنه بالفعل جابی اولان اشبو حامل هذا الکتاب هرمز بیک ابن عبد الله نام کمسنه مجلس شرعده مقسم محله سی ساکنلرندن حاجی احمد بن سفر نام کمسنه محضرنده تقریر کلام ایدوب حالا ساکن اولدوغی وقف منزلک التی ایلق کراسین طلب ایدرم ویرمکده تعلل ایدر سؤال اولنسون دیدکده غب السؤال مزبور حاجی احمد بوندن اقدم زوجه م فاطمه یدندن مدینهٔ منوره شرفها الله تعلی حرمته صدقه طریقیله بیک عدد اقچهٔ عثمانی ویریلوب بر مقدار اقچه دخی جابی مزبور کندو مالندن صرف خرج ایدوب منزل مزبوردن خرابه مشرف اولان یرلرین تعمیر ایدوب بیک اقچه مقابله سنده منزل مذکوردن اکر جابی مرقوم و اکر غیریدر بنی و خاتونی اخراج اتمک شرط اولنمشدر چونکه بندن التی ایلق کرا طلب ایدوب و اودن اخراج اتمک استرلر وجه مشروح اوزره ویریلان بیک اقچهٔ بندن کچن ایلرن اجرتنه تقاص ایدرم دیدکده صدقه طریقیله ویریلان بیک اقچه دن رجوع و اجرت خانه ایچون عد و محسوب اولمسی خلاف شرع اولدوغی اجلدن موجبیله حکم اولنوب ما هو الواقع کتب اولندی فی التاریخ المزبور. [کراء]

شهود: محمود بن یوسف، رجب بن حمزه، مصطفی بن یوسف وغیرهم.

668. ولایت دیار بکردن مندللی نام قصبه ساکنلرندن ابوبکر بن مقصود نام کمسنه مجلس شرعده اشبو حامل هذا الکتاب الحاج احمد بن نجم الدین محضرنده اقرار و تقریر ایدوب مزبور نجم الدینه اوج رأس سیاه و بر رائس طوری قاتری صفقهٔ واحد ایله ایکی یوز قرق عدد غروشه بیع ایدوب و قرق غروش حالا الوب قبض ایدوب ایکی یوز غروشنه تاریخ کتابدن ایکی یوز سکسان کون تمامنه وارنجه وعده ویردم شول شرط اوزره که مزبور نجم الدین بنمله رفیق اولوب دیارعجمه بیله کیده روز دیدکده مقر مزبورک اقرار مشروحن مقر له مسفور بالمواجهه تصدیق ایتدکدنصکره ما وقع علی وقوعه کتب اولندی که وقت حاجتده مذکور ما جری اوله تحریرا فی اوائل شهر جمادی الاولی سنة تسع والف. [بیع بالنسیة والشرط]

شهود: الحاج علی بن عبد الله، الحاج احمد بن عمر، قاسم بن بیرام، محمود بن پری وغیرهم من الحاضرین.

669. محلهٔ قابلوجه ساکنلرندن کیوان بن عبد الله نام کمسنه مجلس شرع شریفه یه خوش کلوب اوزرینه اقرار حد اولنمق لازم کلمکین اغزنده رایحه بولندوغنه عدول رجالدن محمد بن یوسف و محمود بن همت نام کمسنه علی طریق الشهادة خبر ویردکلرندن غیری مذکور کیوان شرب خمر اتمده نه قباحت وار دیو تخفیف شرع شریف اتدوکی قید اولندی. [شرب خمر]

61A

670. سبب تحرير حروف اولدر كه محروسهٔ بروسه ده واقع مرحوم و مغفور له غازى خداوندكار طاب ثراه اوقافندن داخل شهرده بر طرفى صوفى زاده و برجانب الحاجى يونس و بر جانب طريق عام و بر جانب ارض خاليه يه محدود ايده اون درت اقچه اجاره بر باب مسمارى دكاننه متصرف اولان طورمش نام كمسنه فوت اولوب قديمدن اجارهٔ معجله ايله متصرف اولمغين قانونا صلب اوغلى على و قزلرى عايشه و فاطمه و امّى خانه انتقال ايدوب ايله اولسه متوفايى مذكورك مخلفاتى و سائر وقفده اولان دكانلرى بين الورثة تقسيم اتمدين مزبور على دخى فوت اولوب حصه سى وقفه عايد اولمغين حين قسمتده مزبوره عايشه و فاطمه دكان مرقومده اولان حصه لرى ايچون اخر دكاندن قبول ايدوب دكان مسفور مستقل مرقومه امّى خانه قالوب قبل شرعدن وجه مشروح اوزره يدنه تمسك الوب تصرفيچون جانب وقفدن دخى تمسك طلب ايلمكده متوفى على نك وقفه عايد و راجع اولان حصه سيچون دخى اوجيوز اقجه طاپو ويرمكده بو حروف كتب اولنوب مزبوره امى خانه يدنه ويرلدى مادامكى ماه بماه اون درت اقچه اجاره سن وقفه مرقومه جانبينه ويره متصرف اولوب مرقومه عايشه و فاطمه و خارجدن بر فرد مانع و مزاحم اولميو متصرفه اولا تحريرا فى ربيع الآخر سنة تسع والف. [ميراث، اجاره و وقف]

شهود:

671. اقرّ واعترف في مجلس الشّرع الشّريف الرّجل المدعوّ حسين چلبي ابن عبد الكريم بانّه قد اعتق وحرّر جاريته ومملوكته صاحبة هذا الكتاب مهربآن بنت عبد الله الوسطآء الشّهلاء والفرقاء والصّفراء البغدانيّ اصلاً حسبةً لله العظيم وطلباً لمرضآت ربّه الكريم الرّحيم يوم لاينفع مال ولابنون الاّ من اتي الله بقلب سليم اعتاقاً صحيحاً شرعياً واعترافاً صريحاً مرعياً فصارت هي حرة كسائر الاحرائير الاصليّان جري ذلک وحرّر في اوائيل شهر جمادي الاولي من شهور سنة تسع والف. [عتق الجارية]

شهود الحال: حسن بيک ابن عبد الكريم، ايدين كلشه ابن الحاج على، حسن چلبى ابن محيى الدين المدرس، محمود ابن مراد، حسن چلبى ابن الحاج رجب، الياس باشه ابن عبد الله، محمد بن عبد الله.

672. اقر محمد بن مصطفى بانه قد باع من حامل هذا الكتاب فخر الاقران محمد چاوش بن مالقوج وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة قونوى ببروسة المحروسة المشتمل على بيتين وغرفة وفرنين وصفة وماءٍ جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود بملک الحاج على بن وبملک ميرزا بن وبملک احمد القصاب وبالطريق العام بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره ستة الاف درهم ومائتا درهم فضى رايج فى كل الحوايج اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اوائل جمادى الاولى لسنة تسع والف. [البيع المطلق]

شهود: الحاج موسى بن محمد، صالح بن ابى بكر، حسين بن محمود، حلال بن درويش، الحاج على بن صالح وغيرهم.

673. اقر محمد چاوش بن مالقوح بانه قد باع من حامل الكتاب محمد بن محمد المتولى على وقف عوارض محلة اوج قوز بروسة المحروسة وهو اشترى منه بمال الوقف المزبور ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة قونوى المحدود بملک الحاج على بن وبملک ميرزا وبملک احمد القصاب وبالطريق العام بثمن قدره ثلثة الاف درهم ثم استاجره منه وهو اجره اياه بعد التخلية الشرعية من غرة شهر تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدة ثلثمائة درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين وان السيف المفضض رهن مقبوض عند المتولى المزبور لاجل الدين المسفور وهو قبض منه رضا وقبضا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر. [البيع بالإستغلال والرهن]

شهود: السابقون

674. اقر يعقوب چلبى بن مصطفى چلبى الساكن بقرية قاترلو من توابع قضاء كمليک بانه قد باع من حامل هذا قدوة الصلحا الحاجى محمد بن جعفر المتولى على وقف نفسه وهو اشترى منه بالاستغلال به ما هو له وملكه وذلک جميع الحديقة المعروفة بحديقة جعفر اوغلى الواقعة بقرية المزبورة المحدودة بالطريق العام من جوانب الاربع بجملة الحدود والحقوق وجميع الكرم المعروف بجفتلک الواقع بقرية المسفورة المحدود بملک مصطفى بن بيرام وبملک شعبان بن مصطفى وبالوادى وبالطريق الخاص بجملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره اثنا عشر الف درهم فضى رايج فى كل الحوايج بيعا واشتراء صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول ثم استاجرها منه وهو اجرها اياه بعد رعاية شرايط الاجارة من غرة ربيع الآخر سنة تاريخه بذيله الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدة الف درهم ومائتا درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها ثم كفل بدرک المبيع واجرته محمد الذى ..... البايع المومى اليه كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامرار والقبول. [البيع بالإستغلال والكفالة]

61B

675. اقر مصلى بن ابراهيم بانه قد باع من رافع الكتاب الحاج محمد بن جعفر المتولي على وقف نفسه النفيسة وهو اشترى منه بمال الوقف ما هو له وملكه وذلک جميع الحديقة الواقعة في قرية كنجللى من توابع قضاء كمليک المحدود بملک قاز بن مصطفى وبملک رجب بن درويش وبملک رسول البواب السلطاني وبالارض الخالية بجملة التوابع وكافة المنافع بثمن معين مقبوض قدره الف درهم ثم استاجرها منه وهو اجره اياه من غرة شهر تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة مائة درهم ايجارا واستيجارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها. [البيع بالإستغلال]

شهود: سنان بن هلا، محمد بن برام، سنان بن عبد الله، حسين بن حسن، نبى بن ولى، محمود بن ولى وغيرهم.

676. فرض الحاكم الموقع اعلى هذا الكتاب بتوقيعه الشريف المستطاب لنفقة الصغير المدعوّ محمود بن محمود المتوفى ابوه بمحلة قزاز اوغلى من محلات بروسة المحروسة ولكسوته ولساير حوايجه المهمة كل يوم من تاريخه ثلثة دراهم فضى عثمانية من مال المنتقل من ابيه المتوفى المزبور بطلب امه التى هو فى حجرها وتربيتها وهى المخان بنت حسين فرضا صحيحا شرعيا ثم اذن لها الحاكم المشار اليه بصرف المبلغ المزبور وبالاستدانة وقت الضرورة وبالرجوع لدى الظفر اذناً صحيحاً شرعياً جرى ذلک فى تاريخ المزبور. [تقدير نفقة الصغير من جانب المحكمة]

شهود: محمود بن يوسف، رجب بن حمزه، مصطفى بن يوسف، محمد بن عبد الله وغيرهم.

677. اقر يان ولد يوركى بانه قد باع من حامل هذا الكتاب جعفر بن خسرو وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منها وذلک جميع المنزل الواقع فى محلة عزب بيک ببروسة المحروسة المشتمل على ثلث بيوت سفلى بينها صفة وفرن وخابية ماء وكنيف ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغير مثمرة ومقاطعة ارضه كل سنة عشرون درهما المحدود بملک الذى المشهور بدده وبملک دمترى من الطرفين وبالطريق العام بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره عشر الاف درهم فضى عثمانى رايج فى الوقت بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اوائل شهر جمادى الاولى من شهور سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: حسين بن حسن، احمد بن محمود، على بن خليل، مصلى بن انور.

678. محروسه بروسه ده دايه خاتون محله سى ساكنلردن السيد محمد چلبى بن حسن مجلس شرعده قاپلى ولد پراشكوه نام ذمى مواجهه سنده تقرير كلام ايدوب مرحومه اخرجه سلطان اوقافندن قصبهٔ مدانيه ده صارى ايازمه قريننده واقع بر طرفى ما نقله ولد ملكى و بر طرفى السيد نسيمى ابن السيد مصطفى و بر طرفى انمابتوس ملكى ايله و طريق عام ايله محدود الى الآن تحت تصرفمده اولان تارله مي متولى وقف معرفتى ايله مزبور قاپلى يه تفويض ايدوب معامله تفويضمده اوج بيک نقد رايج في الوقت اقچه الوب قبض اتدم بعد اليوم مزبور تارله مسفور قاپلى لک ملک مشتراسيدر كيف ما يشا متصرف اولسون ديو اقرار و اعتراف اتدكده مقر مزبورى مقر له مسفور بالمواجهه تصديق اتدكده ما وقع كتب فى المزبور. [تفويض حق تصرف]

شهود: احمد چلبى بن عبدى، سنان چلبى ن موسى بيک، رمضان بيک بن، قاسم بيک بن عبد الله، اسكندر بيک بن عبد الله.

679. اقر الرجل المدعوّ احمد بن حاجي يوسف بمحضر من حامل هذا الكتاب حسين بن حسن بانه قد باع منه وهو اشترى منه ما هو له وملكه وتحت تصرفه وذلک جميع المنزل الكرم الواقع بذيل بروسة المحروسة المحدود بملک عثمان خليفة وبملک الحاج يوسف الصباغ وبملک محمد بن محمد وبالطريق العام بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره ثلثة الاف درهم ومائتا درهم فضي رايج فى الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين

اقرارا مصدقا من قبل المشتري المزبور وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر في اواسط شهر جمادي الاولى سنة تسع والف من الهجرة النبوية. [البيع المطلق]

شهود: محمد بن يوسف، ممي بن مصطفى، بيرام بن خضر، دورمش.

680. اجر محرم بن مصطفى المتولي على وقف المرحوم قاسم صوباشى من حامل الكتاب على بن عبد الله وهو استاجر منه ما هو من الوقف المزبور وذلک الطاحونة الواقعة فى سوق دباغلر ببروسة باجرة معينة قدرها فى يوم ثمانية دراهم فضية. [عقد الايجار]

شهود: المحضرون

62A

681. اقرت المراة المدعوة كلثون بنت محمد بانه قد باعت من حامل هذا الكتاب رضوان بن عبد الله وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وتحت تصرفها وذلک جميع المنزل الواقع فى محلة قورشنلو بروسة المحروسة الحاوى على بيت وغرفة واصطبل المحدود بملک سلطان خاتون وبملک رسول الخياط وبملک محمد بن الحاج محمد وبمسجد المحلة المرقومة بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره الف درهم واربعمائة درهم فضى رايج فى كل الحوايج بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا وهو صدقها وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اواسط شهر جمادى الاولى من شهور سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: فرهاد بن عبد الله، الحاجى مصطفى ابن محمد وغيرهم من الحاضرين.

682. الداعى الى تحرير هذا الكتاب الشرعى وارساله هو انه قد شهد للنقل والتحويل فى محل الجرح والتعديل الرجلان العادلان المدعوان حسن بيک ابن عوض ومنلا حسام بن منلا احمد كلاهما من اهالى محروسة توقات المحمية عقيب الاستشهاد الشرعى بالدعوى الصحيحة الشرعية الصادرة عن الرجل المدعو مصطفى بن الحافظ محمد وعن المراة المدعوة ستى شاه بنت الحافظ محمد المذكور الساكنين بمحلة ميدان من محلات توقات المحروسة بان لهما على ذمة الحاج مصطفى وابراهيم ابن الحاج مراد الساكنين بمحروسة بروسة المحمية حالا مبلغا قدره ونصابه اربعة الاف دينار ذهبى وخمسمائة غروش تمام الوزن وصحيح العيار من القرض الحسن الشرعى الان فى ذمته شهادة صحيحة شرعية مقبولة بعد جعل شرايط القبول مرعية ثم وكل كل واحد من مصطفى وستى شاه واناابا مناب نفسها حامل هذا الكتاب منلا قاسم بن محمود بقبض ما يتوقف عليه القبض والايصال من المرافعة والمخاصمة الى الحكام وغيرها ان احتيج اليها توكيلا صحيحا شرعيا مقبولا من قبله وجاها وشفاها فانتهى حقيقت الحال عن الابتغاء والسؤال الى افتخار اعلم العلماء المتبحرين وافضل الفضلاء المتورعين بنبوغ الفضل واليقين الحاكم العدل بمحروسة بروسة المزبورة زيدت فضايله والى كل من يصل اليه الكتاب من الاصول والنواب ما مولا منهم الانعام

بالقبول نيلا به الثواب من العزيز الوهاب جرى ذلک وحرر فى غرة شهر ربيع الاخر سنة تسع والف. [الشهادة، والوكالة والقرض الحسن]

شهود: محمد افندى ابن مصطفى القاضى واخيه الحاج حسين، نبى بن ابراهيم، ومنلا حسن ابن على، وابراهيم ابن حسن.

683. اقر الحاج مصطفى بن محمد بانه قد باع منذ تاريخه قبل ستة اشهر من حامل الكتاب موسى بن عبد الله وهو اشترى منه ما هو لها وملكها وذلک جميع الحديقة الواقعة في قرية فديه قزيغي المعروفة بچنار باغچه سي المحدودة بملک سفر بن رمضان وبملک عطا چلبي وبالطريق العام من الطرفين ومقاطعة ارضها ثلثون درهما بثمن معين مقبوض قدره خمسة وثلثون الف درهم فضي رايج اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقها وجاها وشفاها. [البيع المطلق]

شهود: سفر بن رمضان، پرى خليفه بن ولى، شمس الامام، بابا مصطفى بن بكر، الحاج عثمان بن بكر، الحاج رضوان بن عبد الله، محمد چلبي بن عوض، محمد بن ويس، محمد بن قرجه.

684. و باع هو بطريق الاستغلال هذه الحديقة من مصطفى بن خليل المتولي على وقف مصطفى چلبي بن لاغر نصوح باربعة الاف درهم واستاجره باربعمائة درهم اقرارا وتصديقا جرى. [البيع بالإستغلال]

شهود: السابقون

685. اقر يتدو ولد يوركى بانه قد باع من حاملة هذا الكتاب كرياكنه بنت ديمترى وهى اشترت منه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع فى محلة قوجه نائب ببروسة المحروسة الحاوى على بيت سفلى وعلوى وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود بملک حسن بن رمضان وبملک قرمانلى خاتون وبملک فاطمة بنت احمد وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره ستة الاف درهم فضى رايج فى الوقت بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين اقرارا صحياً شرعياً وهى صدقها وجاها وشفاها جرى ذلک فى التاريخ المزبور. [البيع البات]

شهود: محمد بن عبدى الموذن، احمد بن عبد الله الامام، حسن بن رمضان، احمد بن داود، بايزيد بن سفر، قابل بن عبد الله، احمد بن محمد.

686. اجر فضل الله بن عبد الرحيم الجابى على وقف المرحوم بكرزاده افندى من حامل الكتاب بالى بن حسين وهو استاجر منه ما هو من الوقف المزبور وذلک جميع الحانوت الكرباسى الواقع فى السوق المعروف باورن چارشو المستغنى عن التحديد والتوصيف لشهرته فى مكانه بالانتماء الى الواقف المزبور باجل معلوم من تاريخه الى ثلث سنين باجرة معينة قدرها فى كل سنة خمسمائة درهم فضى رايج [عقد الايجار]

شهود: حسن بن محمد، على بن صفر، كيوان بن عبد الله، محمد بن عبد الله وغيرهم.

62B

687. اقر علمشاه چلبى ابن خضر الساكن بمحلة سعدى فقيه ببروسة المحروسة بانه قد كاتب عبده ومملوكه حامل هذا الكتاب رضوان بن عبد الله الروسى على خدمة معلومة قدره عشرة سنين متواليات بلا خيانة ولا اباق وهو قبل الكتابة المزبورة كتابة وقبولا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى التاريخ المزبور. [مكاتبة العبد]

شهود: عبد الله بن يوسف، على بن ابراهيم، حمزه بن مصطفى، فتح الله بن على، محمود بن يوسف، نور بن حمزه.

688. اقر علمشاه چلبى ابن خضر الساكن بمحلة سعدى فقيه ببروسة المحروسة بانه قد كاتب عبده ومملوكه حامل هذا الكتاب پياله بن عبد الله الافلاقى على خدمة عشرة سنين متواليات بشرط ان يخدمه على وجه الاطاعة والامانة وعلى عدم الاباق والخيانة وهو قبل الكتابة المزبورة والتزم باقامة امرها على الشروط المكتوبة كتابة وقبولا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى التاريخ المزبور. [مكاتبة العبد]

شهود: السابقون وغيرهم.

689. محروسۀ بروسه ده واقع مرحوم پير امير افندى وقفنه حالا قايم مقام متولى اولان فخر الائمة عبد الكريم بن عبد الله مجلس شرعده الحاج يوسف بن بكر محضرنده تقرير كلام ايدوب وقف مرقومدن كوكدره نام موضعده واقع واقفنه انتمايله تحديد و توصيفدن مستغنى اولان بر باب دكرمنى يومى سكزر اقچه حسابى اوزره تاريخ كتابدن اوج يىل تمامنه دكن مزبور الحاج يوسفه ايجار ايدوب اولداخى وجه مذكور اوزره استيجار و قبول ايلدى ديدكده مقر مزبورى اقرارنده مقر له المرقوم يوسف دخى وجاها وشفاها تصديق ايلدكدنصكره ذكر اولنان دكرمنک لازم مرمّاتنى مستاجر مذكور كندو مالندن خرج و صرف اتمک اوزره متعهد اولدقده واقع حال بالطلب قيد اولندى تحريرا فى التاريخ المزبور. [عقد ايجار]

شهود: محمد بن مراد، محمود بن يوسف، احمد بن صالح، رجب بن حمزه وغيرهم.

690. اقر ابوبكر بن يعقوب بيک بانه قد باع من دينى ولد يانو الكرم الواقع في دپه جک المحدود بملک المذكور المشترى وبملک قره حسين بالى وبملک مصطفى بن بالى وبملک قوسته ولد وبالطريق العام بثمن ستمائة دراهم فضى رايج [البيع المطلق]

شهود: شعبان بيک بن عبد الله، حضر بيک بن عثمان، اورج بالى بن رستم، بالى بن مصطفى وغيرهم.

691. اقر يانى ولد انكلور فى قرية قورشنلو من توابع قصبة كته بان عليه وفى ذمته من مال الوقف المرحوم خواجه بايندر المتوفى بمحروسة بروسة مبلغا قدره اربعة الاف درهم واربعون درهما فضيا رايجاً فى الوقت دينا لازم الاداء اليه وحقا واجب القضاء عليه بمعاملة متوليه حامل الكتاب على چلبى ابن بايندر المزبور اربعة الاف درهم واربعمائة درهم من جهة القرض الشرعى واربعمائة درهم واربعون درهما من ثمن الجوخ المشترى المقبوض بيده مؤجلا عليه سوى القرض الشرعى من غرة شهر رمضان المبارک لسنة ثمان والف الى تمام سنة كاملة اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها وكفل بالمبلغ المزبور بانول ولد كرياكى كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول فى التاريخ المزبور. [الدين والكفالة]

شهود: الحاج حميد بن سيدى، محمد بن پراحمد، مصطفى بن على وغيرهم.

692. اقر محمد بن ابراهيم بانه قد باع من امينة بنت ابراهيم وهي اشترت منه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع في محلة علاء الدينجک ببروسة المحروسة المشتمل على بيت وصفة وسرداب وغرفة تحته اصطبل المحدود بملک حسن چلبى بن بهرام وبملک علي بن محمد الامام وبملک مصطفى بن بلال المؤذن وبالطريق العام بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره تسعة الاف درهم فضي رايج في الوقت بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا. [البيع المطلق]

شهود: سفر بن ابراهيم، مصطفى بن بلال، احمد بن حسن، حسن چلبي بن الفرّاز، محمد بن محمد، محمد بن مراد المحضر وغيرهم.

693. محروسهٔ بروسه ده حصار قپوسى محله سنده بوندن اقدم مرد اولان سيمو ولد توطرى نام ذمى نک امرد اوغلى صوفيه نوز نام كمسنه مجلس شرعده اناسى پشاطونه بنت بالى و اوى باباسى موسيقو محضرلرنده تقرير كلام ايدوب مرد اولان بابام مزبور سيمودن بكا انتقال ايدن املاک و ارزاقدن جزوى و كللى حصه شرعيه مى بالتمام والكمال الوب قبض ايتدم خصوص مزبوره متعلق مزبورلر ايله اصلا و قطعا دعوى و نزاع يوقدر اكر خصوص مزبوره متعلق بندن و يا وكيلمدن بعد اليوم دعوى و طلب ظهور ايدرسه عند الحكام الكرام مسموع و مقبول اولميه ديو اقرار اعتراف ايتدكده مقر مزبورک وجه مشروح اوزره اولان اقرارين مسفوران پشاطونه و موسيقو بالمواجهه تصديق ايدوب ما وقع كتب و تحرير اولندى. [ميراث]

شهود: محمد بن محمد، مصطفى بن محمد، احمد بن محمد، شاحرى، ديمو ولد بالى، صوما ولد نيقوله.

63A

694. فرض وقدر الحاكم الموقع اعلى هذا الكتاب المستطاب لنفقة الصغير المدعو صالح چلبى ابن احمد ولكسوته ولساير حوايجه الاصلية كل يوم من تاريخه ثمانية دراهم فضية رايجة على ابيه احمد المزبور بطلب امه كريمة بنت محمد المطلقة عنه فرضا وتقديرا صحيحين شرعيين ثم اذن لها بصرف المبلغ المزبور وبالاستدانة وقت الضرورة وبالرجوع لدى الظفر اذنا صحيحا شرعيا جرى ذلک وحرر فى اواخر جمادى الاولى لسنة تسع والف. [الفرض وتقدير نفقة الطفل الصغير من جانب المحكمة]

شهود: على افندى المدرس، الحاج بيرام بن ، رجب بن حمزه، محمود بن يوسف وغيرهم.

695. محروسه ء بروسه ده عزب بک محلّه سي ساكنلرندن جعفر بن خسرو نام كمسنه محفل قضايه حاضر اولوب باعثة هذا الكتاب سيريانه بنت عبد الله نام ذمّيّه محضرنده تقرير كلام ايدوب محلّه ء مزبورده واقع بر طرفى دده ذمّي ديمكله معروف ذمّي ملكينه و ايكي طرفي ديمتري نام ذمّي ملكنه و بر طرفي دخي طريق عامه محدود و ممتاز اولان منزلک نصفينى مزبوره سيريانه يه بش بيک نقد رايج الوقت اقچه يه بيع بات صحيح شرعي ايله بيع ايدوب قبض ثمن و تسليم مبيع ايتّدم بعد اليوم منزل مزبورک نصفي مزبوره نک ملک مشتراسي اولوب كيف ما يشاء ويختار متصرّفه اوله ديدكده مقرّ مزبورک وجه مشروح اوزره اولان اقرارين مقرّ لها المرقومة بالمواجهه تصديق و تحقيق ايتّدكده ما هو الواقع بالطّلب قيد اولندى تحريراً في اول من شهر جمادي الاولي سنة تسع والف. [بيع بات صحيح شرعى]

شهود: حسين بن حسن، احمد بن محمود، على بن خليل ومصلى بن ايوب.

696. محروسه بروسه ده واقع مرحوم عبدى چلبى وقفنه حالا متولى اولان يوسف بن عبد الله نام كمسنه مجلس شرع شريفده يوسف بن محمد نام كمسنه محضرنده تقرير كلام ايدوب مزبور يوسفک حالا ساكن اولدوغى ملک منزلنى وقف مزبور مالندن بش بيک اقچه يه بيع اتمش ايدم حالا النماسن طلب ايدرم سوال اولنسون ديدكده غب السوال مذكور يوسف جواب ويروب فى الواقع بطريق الاستغلال بش بيک اسكى اقچه يه بيع اتمشمدر الى الآن ذمتمده ديمدر ديدكده لكن حين بيعده رايج اولان اقچه حالا كاسده اولمق ايله اداسى متعذر اولوب حضرت امام يوسف رحمه الله قول شريفلرى اوزره دراهم مغشوشه نک حين بيعده اولان قيمت اعتبار اولنوب ذكر اولنان بش بيک اقچه دراهم جيّده جديده دن اوج بيک رايج الوقت اقچه ايله ايفا اولنمق لازم كلمكين اداسى ايله تنبيه اولندقده بو وثيقهٔ شارحة البيان كتب و تحرير اولنوب يد طالبه وضع و دفع اولنديكه وقت حاجتده احتجاج ايدينه تحريرا فى اواخر شهر جمادى الاولى لسنة تسع والف. [بيع بالإستغلال]

شهود: محمود بن يوسف، رجب بن حمزه المحضر، مصطفى بن يوسف، محمد بن مراد وغيرهم.

697. محروسه ء بروسه ده حصار قپوسي محلّه سنده بوندن اقدم مرد اولان سيمو ولد توطري نام ذمّنيک عقل بلوغنه معترف اولوب ستّينک دخي تحمّلي اولان اوغلي صوفيانوز نام ذمّي مجلس شرع شريفده اناسي پشاطونه بنت بالي و اووک باباسي موسيقو محضرلرنده تقرير كلام ايدوب مرد اولان بابامز مزبور سيمودن بكا انتقال ايدن املاک وارزاقدن جزوي وكلّى حصّه ء شرعيّه مي بالتّمام والكمال الوب وصيم يدندن كندم قبض ايتدم خصوص مزبوره متعلق بندن و يا وكيلمدن مزبورلر ايله اصلا و قطعا دعوي و نزاع صدور ايدرسه بعد اليوم عند الحكّام الكرام مسموعه و مقبوله اوليه ديو اقرار و اعتراف ايتّدكده مقرّ مزبورک وجه مشروح اوزره اولان اقرارين مسفوران پشاطونه و موسيقى بالمواجهه تصديق ايدوب ما وقع قيد اولندي تحريراً في اواخر شهر جمادي الاولي من شهور سنة تسع والف من الهجرة المحمدية. [ميراث]

شهود: محمد بن محمد، مصطفى بن محمد، ديمو ولد ياني، صوما ولد نقول، مشاوي.

698. اقر ماينوس ولد ياني واخته كراكنة بنت ياني بانهما قد باعا من مصطفى بن خليل المتولي على وقف المرحوم مصطفى چلبي بن لاغر نصوح وهو اشتري منهما ما هو ملک موروث لهما وذلک جميع المنزل الواقع في محلة قياباشي المحدود بملک اوشاره وبملک ديمتري وبالطريق العام وبملک عوض بثمن معين مقبوض قدره خمسة الاف درهم ثم استاجرهما منه وهو اجره اياهما بعد التخلية الشرعية من غرة شهر محرم الحرام لسنة تسع والف الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها خمسمائة درهم مزبور نعته ثم كفل بدركه واجرته نيقوله ولد توطري دياني ولد نيقوله كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول جرى ذلک وحرر في المزبور. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: مراد بن علي، محمد بن خضر، عبدى بن مصطفى، محمد بن مصطفى، محمود بن حسين وغيرهم.

699. اقرت قمر بنت عبد الله بانها قد خالعت مع زوجها حامل الكتاب محمود بن محمد المؤذن وهو خالع معها على مهرها المعقود عليه نكاحها مبلغا قدره خمسة الاف درهم فضي رايج في الوقت وعلى نفقة عدتها وعلى جميع دعاويها المتعلقة بحقوق الزوجية مخالعة صحيحة شرعية فصارت هى مبانة منه بحيث لاتحل له الا بعقد جديد وصداق مستأنف ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الاخر عن جميع الدعاوى والمخاصمات ابراء عام قاطعا ورافعا للخصومة اقرارا واعترافا صريحا مرعيا وهو صدقها وجاها وشفاها. [الخلع والابراء]

شهود: مصطفى بن ولى الامام، عبد الرزاق بن محمد، محمد بن حسين، حسين بن يعقوب، مصطفى بن احمد، محمد بن مراد، رجب بن حمزه.

63B

700. بودر كه محروسهءِ بروسه محلّاتندن حصار قپوسي محلّه سنده ساكن اولان صوفيوز ولد سيمو نام ذمّي مجلس شرع شريفه كلوب اشبو صاحب الكتاب قرنداشي توطري ولد سيمو نام ذمّي محضرنده تقرير كلام ايدوب بابامز هالک مزبوردن ارث شرعله انتقال ايدوب محروسهءِ مزبوره دن بالق بازارنده واقع عند الاهالي والجيران معلوم الحدود اولان ميخانه دن ملک موروثم اولان نصف حصّهءِ شايعه مي قرنداشم مزبور توطربيه جميع آلات و اسبابيله دورت بيک نقد رايج في الوقت اقچه يه بيع بات صحيح ايله بيع ايدوب قبض ثمن و تسليم مبيع ايتدم بعد اليوم دكّان مزبور مذكورک ملک مشتراسي اولوب كيف ما يشآء ويختار متصرّف اوله ديدكده ما هو الواقع بالطّلب قيد اولندى تحريراً في اواخر شهر جمادي الاولي من شهور سنة تسع والف. [بيع بات صحيح شرعى]

شهود الحال: محمد بن محمد، بكر بن مي، اورانوس بن عبد الله، محمود بن عبد الله، محمد بن عبد الله، محال ولد ياني، ياني ولد يوركى، نقوله ولد استادي، موليقو ولد فوته، ديمو ولد يانى وغيرهم.

701. اقر مصطفى بن هلا الوكيل الشرعي بالاقرار بالبيع الاتي تفصيله عن قبل فاطمة بنت محمد غبما ثبت وكالته عنها بما هو نهج الثبوت شرعا بان موكلته المزبورة قد باعت من حامل هذا الكتاب يوركله ولد مخال الذمي وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع في قرية قورشنلو من توابع قضاء كته المشتمل على بيت وغرفة ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود بملک صاري موربوى وبملک المشتري المزبور وبملک ازعوري ولد وبملک اغسه غستوس بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره ثلثة الاف دره فضي رايج بيعا الخ. [البيع المطلق]

شهود: يوسف بن عوض، محمد بيک بن عبد الله، علي بن ولي، پري خواجه بن، قره بستان بن، نصوح بن الياس، عوض بن وغيرهم.

702. محروسهٔ بروسه اهاليسندن اشبو حامل الكتاب عمر بن چلب وردى نام كمسنه مجلس شرعده عمر بن عبد الله محضرنده تقرير كلام ايدوب بوندن اقدم مزبور عمرک بويجى اوده لرنده ساكن اولدوغى بر باب اوده پى ايكى يوز اقجه اغرلق ايله بكا تسليم ايلدى شمدى ورمزم ديو انكار ايدر سؤال اولنسون ديدكده غب السؤال مسفور عمر ذكر اولنان ايكى يوز اقچهٔ اغرلق طريقيله مذكورک يدندن الوب مرقوم اوده پى تسليم ايلدم ديو اقرار ايلدكده مقر مرقومک وجه مشروح اوزره صادر اولان كلامن مقر له مرقوم عمر وجاها تصديق ايدوب ما هو الواقع كتب اولندى تحريرا فى اوائل شهر جمادى الاخر سنة تسع والف. [وديعه]

شهود: محمد بن يوسف، رجب بن حمزه، مصطفى بن يوسف.

703. اقر حسن بن مصطفى بانه قد باع من حامل الكتاب عبد الغفار بن عبد الحى وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع بناءِ الدكان الواقع في قرب من الجامع الكبير ببروسة المحروسة المحدود بملک محمود بن الحاج عوض وبملک ابن قابل وبملک معدن صوفى وبالطريق العام بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن ثلثة عشر الف درهم فضى رايج بيعا وابتياعا جرى. [البيع المطلق]

شهود: خليل بن نبى، حضر بن خداويردى، الحاج على بن ولى، محمود بن حمزه، الحاج عوض بن محمود، ولى بن اسماعيل، على بن مصطفى وغيرهم.

704. اقرّ واعترف علي بن بكجه الساكن في قرية قترلي من توابع قضاء كمليک بانّه قد باع من حامل هذا الكتاب الحاج محمّد بن جعفر وهو اشترى منه بمال نفسه بالاستغلال ما هو له وملكه وذلک جميع الكرم الواقع في القرية المزبورة المحدود بملک صالتق وبملک بكجه وبملک احمد وبالطريق العام بجملة التّوابع واللواحق بثمن معين مقبوض قدره اربعة آلاف درهم فضي رايج في جميع الحوايج بعد رعاية شرائط الاجارة والاستيجار ثم استأجر منه وهو آجره ايّاه من غرّة تاريخه بذيله الي سنة كاملة باجرة معيّنة في تلک المدّة اربعمائة درهم مزبور نعته ايجاراً واستيجاراً صحيحين شرعيين ومقاطعة ارضه فى كل سنة ثلثون درهما فضيا رايجا اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيّا وصدقه وجاها وشفاها وكفل بدرک الكرم المزبور صالتق بن موسى كفالة حاوية على الامر والقبول

من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا جرى ذلک وحرر فى اوائل شهر جمادى الاولى من شهور سنة تسع والف. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: السيد نبى بن السيد ولى، محمود بن ولى، حسين بن حسن، زينى بن محمد، مصطفى القلايى وغيرهم.

64A

705. اقرت واعترفت فى مجلس الشرع الشريف الشامخ العماد المرءاة المدعوة آمينة بنت عبد الله بانها قد باعت من حامل هذا الكتاب حسين بيک ابن محمد وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع بمعلى قزيق من توابع بروسة المحمية المشتمل على بيت وغرفة واصطبل وماء جارٍ ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغير مثمرة المحدود بملک بستان بن احمد ومحمد چلبى وبملک المشترى المزبور وبالطريق العام بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره خمسة الاف درهم وخمسمائة فضى رايج فى جميع الحوايج بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين وهو صدقها وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اوايل جمادى الاخرة تسع والف. [البيع المطلق]

شهود الحال: حسن بن طورمش، محمد بن على، محمد بن عثمان، بستان بن محمد، حسن بن مراد.

706. فرض وقدر الحاكم لنفقة الصغيرة المدعوة عائشة بنت حسن چلبى ولكسوته ولساير حوايجه اللازمة كل يوم من تاريخه اربعة دراهم فضية رايجة بطلب امها آفتاب خاتون ابنة عبد الله التى هى فى حجرها وتربيتها على ابيها حسن چلبى المزبور فرضا وتقديرا صحيحين شرعيين ثم اذن لها بصرف المبلغ المزبور وبالاستدانة وقت الضرورة وبالرجوع لدى الظفر اقرارا صحيحا شرعيا جرى ذلک وحرر فى الخ. [فرض وتقدير نفقة الصغير من جانب المحكمة]

شهود: على بن .....، الحاج عبدى بن محمد، يحى بن محمد، محمود بن يحى وغيرهم.

707. اقر محمد بن عبدالخليل المتولي على وقف المرحوم محمود بيک بانه قد اجر من حامل الكتاب السيد ولي بن السيد الياس وهو استاجر منه ما هو من الوقف المرقوم وذلک جميع الخان الواقع في سوق كلنجک من اسواق بروسة المحروسة المشهور بين الناس باسكى بكى باجرة معينة قدرها في كل سنة كاملة ونصف سنة خمسة واربعون الف درهم فضي رايج في كل الحوايج على ان يؤدي اجرة كل شهره عند انقضائه ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين ثم كفل باجرته ابراهيم بن علي وايوب بن درويش والحاج يوسف بن عبد الله كفالة صحيحة شرعية جرى ذلک. [عقد الايجار والكفالة]

شهود: ابراهيم افندي بن مصطفى، ابراهيم بن يحيى، مصطفى بن سنان، محمود بن يوسف، محمود بن عبدالحليم، محمود بن يوسف وغيرهم.

708. اقرت عيني بنت ابراهيم بانها قد باعت من حامل الكتاب طيب چلبي بن محمد المتولي على وقف مسجد محلة اسحاق شاه ببروسة المحروسة وهو اشترى منه ما هو له وملكه بطريق الاستغلال به وذلک جميع المنزل في محلة مسعود ..... المحدود بملک الحاج سنان بن عبد الله وبملک الحاج يعقوب بن حيدر وبالطريق

العام بثمن معين مقبوض قدره ستة الاف درهم فضي رايج ثم استاجره منه وهو اجره اياه بعد التخلية من غر محرم الحرام لسنة تاريخه بذيل الي تمام سنة كاملة وكفل بدركه واجرته مصطفى چلبي بن احمد كفالة حاوية على الامر. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: احمد بن محمد، علي بن اسماعيل الامام، محمد بن احمد، زيني بن معدن، حسين چلبي بن الحاج رجب، محمد چلبي بن محمد، محمد بن الحاج محمود وغيرهم.

709. اقر محرم بن پروانه بانه قد باع من حامل الكتاب محمد بن حسين وهو اشترى منه وذلک جميع المنزل الواقع في محلة عبد الرحمن ببروسة المحروسة المشتمل على بيت واحد ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها مقاطعته ثلثون المحدود بملک عبد الله بن مصطفى وبملک محمد چلبى بن سليم وبملک دايه بوله وبالطريق الخاص بثمن معين مقبوض قدره ستة الاف وخمسمائة درهما فضيا رايجا فى التاريخ. [البيع المطلق]

شهود: پرى خليفه بن ولى، مصطفى بن قورد، مصطى بن پيرک، ابراهيم بن عبد الله، پرويز بن عبدالله، محمد بن بيرام بن عبد الله وغيرهم.

710. اقر محمد بن حسين بانه قد باع من حامل الكتاب رجب بن محمد وهو اشترى منه المنزل المزبور ستة الاف درهم وستمائة درهم واربعون درهم فضيا رايجا فى التاريخ باواسط جمادى الاخرى. [البيع المطلق]

شهود: السابقون

711. اقرت سليمة بنت بيتى الساكنة فى محلة ريحان پاشا بانها قد دبرت جاريتها ومملوكتها حاملة هذا الكتاب هايون بنت عبد الله ال.....عينا وفى رسغيها اليسرى خال وفي عينها اليسرى خال الوسطاء روسية الاصل تدبيراً مطلقا اقراراً صحيحاً وهى صدقتها وجاها وشفاها تصير حرة كساير الحرآير الاصليات لها ما لهم وعليها جرى ذلک وحرر فى اوائل شهر جمادى الاولى سنة تسع والف. [تدبير الجارية]

شهود: الحاج عبد الله بن سيدى، الحاج امين، محمد چلبى ابن يار احمد، خال بن احمد، مصطفى چلبى ابن احمد، مصطفى بن يوسف.

64B

712. محميۀ بروسه ساكنه لرندن قفونه بنت مراد نام ذميه مجلس شرعده قرنداشى على بک ابن عبد الله نام يكيچرى محضرنده تقرير كلام ايدوب ينه محميۀ مزبوره محلاتندن دم قاپو محله سنده حدودنک بر طرفى پرقازلى و بر طرفى صفر بيک و بر طرفى فلونور و بر طرفى طريق عام ايله محدود اولان بر او و بر باغچه و بر صفه و بر فرن و بر مشترک قويى و بر مشترک قاپويى مشتمل و هر سنه ده سكز اقچه عرصه سنک مقاطعه سى اولان ملک منزلى مزبور قرنداشم على بكه اوج بيک رايج فى الوقت اقچيه بيع بات صحيح ايله بيع ايدوب تسليم مبيع و قبض ثمن اتدم ديدكده مزبور على بک مقرۀ مزبورۀ اقرار مشروحنده بالمواجهه تصديق

ايدوب طرفيندن صحت بيع و شرايه حكم برله قيد اولندى تحريرا فى اوائل شهر جمادى الاخرة سنة تسع والف. [بيع بات صحيح شرعى]

شهود: سليمان بک ابن عبد الله، حضر بن درويش، الحاج يوسف بن عبد الله، مصطفى بن محمد.

713. بودر كه محروسهء بروسه محلّاتندن محلّهء طيّب خواجه محلّه سى ساكنه لرندن عائشه بنت ممي چلبي نام خاتونک طرفندن خصوص آتي الذكره وكيل شرعي اولان بدر الدين افندي ابن علي نام كمسنه محفل قضايه كلوب صاحب هذا الكتاب قاقوليه ولد بوستان نام ذمّي محضرنده تقرير كلام ايدوب موكّله م مزبوره عائشه نک اب متوفّاسندن ارث شرعله انتقال ايدن حصّه شرعيّه سن بر طرفي مصطفى بک ابن عبد الله باغچه سنه و بر طرفي واديه و ايکى طرفي طريق عامه اولوب و ارض مقاطه سي هر سنه طقسان اقچه يه اولمق اوزره مزبور قاقوليه يه كندو حصّه سن بيک نقد رايج الوقت اقچه يه بيع بات صحيح ايله بيع ايدوب قبض ثمن و تسليم مبيع ايتدم ديدكده باغچه مزبوره ملكي مشتراسيدر كيف ما يشآء ويختار متصرف اوله ديوجک وكيل مزبورک وجه مشروح اوزره اولان اقرارين مقر له المرقوم وجاها و شفاها تصديق ايديجک ما هو الواقع بالطّلب قيد اولندى في التاريخ المزبور سنة تسع والف. [بيع بات صحيح شرعى]

شهود: ولي بن محمود، يونس بن عبد الله، مصطفى بن عبد الله، محمود بن احمد، مصطفى بن ارسلان، احمد بن يوسف وغيرهم.

714. محروسه بروسه محلاتندن افتاده افندى محله سندن جميله بنت ابراهيم و اغلى محمد بک مجلس شرعه حاضران اولوب اشبو حامل الكتاب كته ناحيه سنده دمورجيلر نام قريه دن ابراهيم بن على مواجهه سنده اقرار و تقرير مرام قلوب بوندن اقدم وفات ايدن قزم رابعه نک زوجى مزبور ابراهيم ذمتنده محر مؤجلندن بش بيک اقچه لازم الا..... قالمشدى بكا و اغلوم مزبور محمد بكه و لام قزقرنداشى اولان قزم صالحيه انتقال ايدوب طلب ايلدوكمزده مابينمزده منازعات كثيره واقع اولمش ايدى حالا ارايه مصلحون توسط ايدوب و بزم ذمتمزدن مزبور ابراهيم طلب ايلدوكى بيک يدى اقچه دن ابراهيم فراغت ايدوب طرفندن قطع نزاع اولنوب من بعد هذا بزدن و مزبور ابراهيمدن دعوى صادر اولورسه عند الحكام استماع اولنميه ديدكده غب التصديق بو وثيقهٔ ..... تحريرا فى اواسط شهر جمادى الاخرة سنة تسع والف. [صلح]

شهود: على بن محمد، الحاج على بن الحاج مصطفى، محمد بن على، احمد بن على، مصطفى بن يوسف، احمد بن حمزه.

715. محروسهٔ بروسه محلاتندن بخشى بک نام محله ساكنلرندن قلندر بن عبد الله نام كمسنه مجلس شرعده اشبو صاحب الكتاب مصطفى بن عبد الله مواجهه سنده اقرار ايدوب محلء مزبوره ده واقع بر طرفى بخشى بک وقفنه و بر طرفى كنحاج ملكنه و بر طرفى نارلوجنكان ملكنه و بر طرفى مصلى چلبى ملكنه و بر طرفى محلهٔ مزبوره مسجدينه بو حدود ايله محدود بر بيت سفلى و بر اوده و ماء جاريء مشتمل اولوب و عرصه

سنک هر سنه اون ایکی اقچه مقاطعسی اولان ملک منزلی اوج بیک ایکی یوز رایج اقچه یه بیع ایدوب مبلغ مزبورک بیک اقچه سین حالا قبض اتدم باقیسندن بش یوز اقچه سین تاریخ کتابدن اون بش کوندن صکره قبض ایدوب بیک یدی اقچه سین دخی التی آی تامندن صکره قبض اتمک اوزره بیع بات صحیح ایله بیع ایدوب تسلیم مبیع قبض اتدم دیدکده مذکور مصطفی مقر مزبوری بالمواجهه تصدیق ایدوب موجبی ایله حکم برله بو وثیقهٔ تحریرا فی اواسط شهر جمادی الاخرة سنة تسع والف. [بیع بات صحیح]

شهود: محمود بن یوسف، رجب بن حمزه، مصطفی بن عبد الله وغیرهم.

716. اقر واعترف فی مجلس الشرع الشامخ العماد المدعو حسین بن جعفر بان علیه من مال وقف مسجد محلة دبّاغلر من محلات بروسة المحمیة وفی ذمته مبلغا قدره ثلثة آلاف درهم وثمانمائة درهم وخمسون درهما فضیا رایجا فی الوقت بمعاملة متولیه حامل هذا الکتاب الحاج حسین بن الحاج نبی دینا لازم الاداء ثلثة آلاف درهم وخمسمائة درهم منه من القرض الشرعی وثلثمائة درهم وخمسون درهما من ثمن الجوخ المشتری المقبوض بیده موجلا علیه غیر القرض من غرة شهر تاریخه الی تمام سنة کاملة اقراراً صحیحاً وهو صدقه وجاها وشفاها وکفل بالمبلغ المزبور خیر الدین خلیفه ابن علی ومحمد بن بالی کفالة صحیحة علی الامر والقبول جری ذلک وحرر فی اواسط شهر جمادی الآخرة سنة تسع والف. [القرض الشرعي، والدين والكفالة]

شهود: رمضان خلیفه بن الامام، علی دده بن محمد، حسین بن احمد، محمود بن یوسف.

717. محروسهٔ بروسه ساکنلرندن مصطفی بن حضر نام کمسنه مجلس شرع شریفه کلوب اشبو حامل الکتاب الحاج مصطفی بن السید محمود نام کمسنه محضرنده تقریر کلام ایدوب مزبور الحاج مصطفادن طقوز بیک التیوز اقچه یه بر افلاقی الاصل جاریه الدم مبلغ مرقومي بالتمام والکمال بندن المشدر سؤال اولنسون دیدکده مزبور مذکور داخي تصدیق ایدوب ما هو الواقع بالطلب قید اولندی فی التاریخ المزبور. [بيع الجارية]

شهود: احمد بن علی، رضوان بن عبد الله، مصطفی بن یوسف وغیرهم.

718. محمیهٔ بروسه توابعندن کوندره نام قریه ساکنلرندن یوسف بن موسی نام کمسنه مجلس شرعده اشبو حامل الحجة اوغللری محمد و مصطفی و ابراهیم مواجه لرنده اقرار شرعي قلوب مزبورون اوغللریمک هر برینه چفتلکمده اولان قره صغر اینک ودوکه و غیریدن اون بش صغری هبه و تملیک ایدوب انلر ده مجلس هبه ده قبض ایدوب من بعد هذا ذکر اولنان قرق بش رأس صغرده علاقم قالمدی دیدکده موهوب اولان اون بش رأس صغری مزبورلر قبض ایدون مزبور بابالرنی اقرار مشروحنده بالمواجهه تصدیق اتدکلری کتب اولندی فی اوایل جمادی الاخر سنه تسع والف. [هبه]

شهود: محمود بن یوسف و مصطفی بن یوسف و عبد الله بن محمد.

65A

719. محمّد و ديكر محمّد نام قرامانيلر مجلس شرع شريفه كلوب محروسهء بروسه اهاليسندن سليمان بن يوسف محضرنده ادّعاي شرع ايدوب مزبور سليمان ذمّتنده قارپوز بهاسندن رايج الوقت اوچ بيک اقچه الاجق حقّمز واردر مبلغ مزبوري احمد بن الحاج پياله نام كمسنه دن ..... حواله ايلدكلرنده اوچ بيک اقچه حواله اولنان احمددن بزه واصل اولمز ايسه مذكور سليمان بن ينه ادا ايده يم ديمش ايدي حالا مزبور لردن مبلغ مزبور النمغه مجال اولمدي قول اولندوغي اوزره سليماندن طلب ايده رز ديدكلرنده مزبور سليمان في الواقع قارپوز بهاسندن اوچ بيک اقچه لازم الادا مزبور لره دينم وار ايدى لكن احمد بن الحاج پياله نام كمسنه دن حوالهءِ شرعيه ايدوب مزبورلر ده حوالهءِ مزبوره ءِ قبول و مبلغ مزبوري قبض ايدوب براءت ذمّت ايتدم وجه مشروح اوزره حواله حواله اولندوغني اثبات اتسونلر ديدكده ما وقع قيد اولندى في التاريخ المزبور. [دين و برائت ذمّت]

شهود: همّت بن الحاج اسماعيل، حضر بالى بن خداويردي، مصطفى بن يوسف بلوک باشي وغيرهم.

720. اقر شجر بن فضلي بانه قد باع من حامل هذا الكتاب الحاج علي بن احمد وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل في محلة نعلبند اوغلي ببروسة المحروسة المشتمل على بيت وصفة وماء جار في الموضعين ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها ومقاطعة ارضه كل سنة خمسون درهما المحدود بملک احمد چلبي بن رستم وبملک لطف الله چلبي وبملک صيامي وبالطريق العام بثمن معين مقبوض قدره اربعة عشر الف درهم فضي رايج في جميع الحوايج بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين اقرارا مصدقا من قبل من له التصديق جرى. [البيع المطلق]

شهود: احمد چلبي بن شعبان، حاجي محمد بن احمد، الحاج يوسف بن عبد الله، الحاج عوض بن محمود، علي دده بن يوسف، محمد بن امر الله، مصطفى بن عبد الله، جعفر بن عبد الله، يحى بن محمد وغيرهم.

721. خالع محمد بن حمزة مع زوجته خديجة بنت يوسف وهي خالعت معها على مهرها ونفقة عدتها بعد ما قبضت منه مائة درهم وثمانون درهما وابرا كل منهما ذمة الاخر عن جميع دعاويها المتعلقة بحقوق الزوجية ابراء عاما قاطعا للنزاع جرى. [الخلع والابراء]

شهود: محمد چلبي بن امر الله، سنان افندي، مصطفى بن يوسف، محمود بن يوسف، مراد بن علي، ابراهيم بن محمد وغيرهم.

722. شهد السيد محمود بن السيد مصطفى والحاج برات بن دولتخان بمحضر من احمد چلبي بن يوسف الذي هو عتق الحاج حسن بن عبد الله المتولي بمحلة عزب محمية ببروسة المحروسة ووارث له من جهة العصبية السببية غب الاستشهاد الصادر عن المدعو رضوان بن عبد الله الروسي الاوسط الاصفر الافرق وفي راءسها اثر جراحة في الموضعيين بان المتولي المذكور قد اعتق وحرّر عبده المستشهد المزبور قبل تاريخه وفاته منذ ثمان سنين تقريبا وصار هو حراً منه بحيث لم يبق لاحد عليه حق سوى الولاء الثابت للموالي على العتقاء. [الشهادة و عتق العبد]

شهود: علي خواجه بن احمد، مصطفى بن محمود، مصطفى بن محمد، الحاج سفر بن عبد الله وغيرهم.

723. **يوم الاربعـــــــــــــــــــــاء 21 من شهر جمادي الاخرة لسنة تسع والف**

محلهٔ نعلبند اوغلی ساکنلرندن حدّ بلوغه سنی متحمل اولوب بلوغنه معترف اولان احمد چلبی ابن رستم نام امرد مجلس شرعده بوندن اقدم متوفا اولان باباسندن ارث شرعله انتقال ایدن اموالنی ضبط و حفظه وصی شرعیسی اولوب وفات ایدن الحاج امیر بن پری نام کمسنه نک اولادنه وصی شرعی اولان اشبو حامل الکتاب الحاج علی بن احمد نام کمسنه محضرنده بالطوع والرضا اقرار و اعتراف ایدوب بابام مزبور الحاج رستمدن بکا انتقال ایدوب وصیم مزبور الحاج میر یدنده محفوظ اولان یکرمی بیک اقچه ٍ مرقوم الحاج امیرک اولادنه وصی اولان الحاج علینک یدندن ایکی یوز اللی عدد تمام غروش سکسن اقچه حسابی اوزره جمعا یکرمی بیک اقچه اولور بالتمام والکمال الوب قبض ایلیوب ذمتن ابراء و اسقاط ایلدم بعد الیوم خصوص مزبوره متعلق دعوی و نزاعم یوقدر ایدرسم داخی عند الحکام الکرام مسموعه و مقبوله اولیه دیدکده بعد التصدیق کتب و تحریر اولندی. [وصایت، میراث و ابراء]

شهود: الحاج محمد بن احمد ، الحاج یوسف بن عبد الله، الحاج عوض بن محمود، مصطفی بن عبد الله، علی دده ابن یوسف، احمد چلبی بن شعبان الامام، محمد بن نور الله، الحاج فضلی بن علی.

65B

724. خالعت المدعوة ام کلثوم ابنة مصطفی مع زوجها رافع هذا الکتاب مصطفی بن سفر علی مهرها المعقود علیه نکاحها وهو مبلغ قدره خمسمائة درهم فضي رایج في الوقت وعلی نفقة عدتها وعلی جمیع دعاویها علیه وهو خالع معها علی ان یدفع الیه جمیع مبلغ مصالح علیه نکاحها من مهرها المعقود علیه نکاحها قبل هذا العقد وهو مبلغ قدره سبعمائة درهم مزبور نعته ..... محیط معروف مخالعة صحیحة شرعیة ثم ابراء کل الخ. [الخلع والابراء]

شهود: رجب بن حمزه، محمود بن یوسف، مصطفی بن یوسف وغیرهم.

725. محروسهٔ بروسه توابعندن قریهٔ قیاپه ساکنه لرندن انزله بنت رمضان مجلس شرعده اوغلی سلیمان بن احمد محضرنده تقریر کلام ایدوب قریه مزبوره ده واقع بر حدی قیح اوغلی و بر حدی حضر یری و بر حدی طریق عامله محدود اولان خرمن یری هر سنه دورت اقچه مقاطعه سیله و جوارنده اولان کوهیدن اچلمش یریله و ینه قریهٔ مزبوره طپراغنده واقع بر حدی سنان ملکی و بر حدی مصطفی ملکی و بر حدی جبل و اوغل بکی یری ایله و بر حدی طریق عام ایله محدود اولان هر سنه اوج اقچه مقاطعه لی میوه باغچه من جمیع توابع ولواحقی ایله ایکی بیک اقچه یه بیع بات ایلیوب قبض ثمن و تسلیم مبیع ایلدم دیو اقرار ایلدکده مقر له مرقوم وجاها و شفاها تصدیق ایدیجک ما هو الواقع کتب و املاء اولندی جری ذلک وحرر فی التاریخ المزبور. [بیع بات]

شهود: مراد چلبى بن حسن، حسين بن بخشايش، مصطفى بن بخشايش، مصطفى بن حضر، احمد بن مصطفى، محمود بن احمد، رجب بن حمزه.

726. اقر محمّد بن مصطفي بانّه قد خالع مع زوجته حاملة هذا الكتاب خديجة بنت اويس وهي خالعت مع مهرها المعقود عليه نكاحها وهو مبلغ قدره ثلثة آلاف درهم فضّي رايج في الوقت وعلي نفقة عدّتها وعلي ان لاتطلب ما في ذمّته من ثمن الحرير وهو مبلغ قدره مائة درهم وخمسون درهماً مخالعةً شرعيّة ثمّ ابراء كلّ واحد منهما ذمّة الآخر ابرآءً عاماً قاطعاً للنّزاع ورافعاً للخصومة اقراراً صحيحاً شرعيّاً وهي صدّقته وجاها وشفاها جري ذلک وحرّر في شهر جمادي الآخرة لسنة تسع والف. [الخلع والابراء]

شهود: مصطفى بن يوسف، محمود بن حمزه، مصطفى بن سنان وغيرهم.

727. اقر الحاج احمد بن مصلي السّاكن في محلّة عيسى بک من محلّات بروسة المحروسة بانه قد باع من حامل هذا الكتاب الحاج احمد بن الحاج محمود المتولي علي وقف عوارض محلة المزبورة وهو اشتري منه بمال الوقف المزبور للاستغلال ما هو له وملكه وتحت تصرّفه وذلک جميع المنزل الواقع في المحلّة المزبورة المشتمل علي بيتن سفليّين وغرفة وماء جار وكنيف ومحوّطة ذات اشجار مثمرة وغير مثمرة المحدود بملک مصطفى وبملک مصطفي چلبي ابن محمد وبالطريق العام والخاص من الطرفين بجملة الحدود بثمن معيّن مقبوض قدره خمسة آلاف درهم فضّي رايج في جميع الحوايج بيعاً واشتراءً صحيحين شرعيّين ثم استأجره منه وهو آجره اياه بعد التّخلية والتّقابض من غرّة رجب المرجّب لسنة تاريخه بذيله الي سنة كاملة باجرة معيّنة قدرها في تلک المدّة خمسمائة درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صريحين مرعيين اقراراً صحيحاً شرعياً وصدّقه وجاها وشفاها جري ذلک فى التاريخ المزبور. [البيع بالإستغلال]

شهود: علي چلبي ابن اسماعيل، احمد بن محمود، يوسف بن حسين، حسن بن طورمش، نصوح بن حاج عمر، يوسف بن عبد الله، الحاج محمود بن محمد وغيرهم.

728. اقر علاء الدين افندى بانه قد قبض ما في ذمة حاجي بيک بن سليمان من جهة الكفالة عن المدعو عليجان چلبي بن مصطفى وهو مبلغ الفا درهم من ثمن ..... المشترى المقبوض بيده اقرارا مصدقا من قبله الخ. [الكفالة والدين]

شهود: المحضرون

66A

729. محروسۀ بروسه اهاليسندن محمد بن حسين و قرنداشى احمد نام كمسنه لر مجلس شرعده محروسۀ بروسه توابعندن قورشنلو نام قريه ساكنلرندن اشبو يوركى ولد ميخال ذمى محضرنده تقرير مرام قلوب مزبور يوركى بن صغيرلر ايكن مقدما وصى شرعيسى اولان الحاج نصوح بن على كمليک قضاسنه تابع كنجلى نام قريه ده

واقع ارث شرعله انتقال ايدن باغمزى اون بر بيک اقچه يه دكر بهاسندن اقله منقولاتدن غير مخلفات وار ايكن اشترا ايدوب بزه عذر اولمغين حالا باغمزى طلب ايدرز ديدكلرنده غب السؤال جواب ويروب ذكر اولنان باغى مزبورلرک باباسى حسينک دينى ايچون سوق سلطانيده بيع من يزيد اولوب رغبه ناس منقطعه اولدقده دكر بهاسى اولان اون بر بيک اقچه يه بيع اولنوب تسليم وتسلم بولنوب اوزرنده سنه مرور اتدنصكره مزبوران محمد واحمد بابامزک باغى بهاسندن اقله فروخت اولندى ديو دعوا ايلدكلرنده مزبوران محمد و احمد درت بيک اقچه يه دخى الوب بى غرض مسلمانلر تعيلق اوزره اون بش بيک اقچه ايكن دورت يوز اقچه دخى زياده ايدوب جمعا اون بش بيک درت يوز اقچه اولوب قبض ايليوب و برائت ذمت ايتديلر ديدكده مسفور ذميدن تقريرينه مطابق و موافق بينه طلب اولندقده عدول مسلمين دن همت بن اسمعيل و حضر بن خداويردى نام كمسنه لر لاجل الشهادة حاضران اولوب بزم حضورمزده خصوص مزبوره ايچون دورت يوز اقچه وجه مشروح اوزره الديلر ذمى مزبورک ذمتنى ابرا ايلديلر ديو اداء شهادت ايلدكلرنده حيز قبولده واقع اولوب خصوص مزبوره ده تكرار ادعالر خلاف شرع اولمغين موجبيله حكم برله كتب اولندى. [وصايت، ميراث، بيع و ابراء]

شهود: محمود بن حمزه، الحاج على بن ولى، يوسف بن عوض، مصطفى بن الحاج خضر، محمود بن عبد الله.

730. اقر الحاج مصطفى بن طورلى بانه قد باع من حاملة هذا الكتاب امينة بنت الحاج مصطفى المزبور التى هى بنته وهى اشترت منه ماله وملكه وذلک جميع المنزل الواقع فى محلة دايه خاتون ببروسة المحروسة المشتمل على ثلثة بيوت متعددة وغرفة وصفة وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود بملک عيسى من نقطة وبوقف ملاطيه لو وبملک السيد محمد بن السيد حسن وبالطريق العام ومقاطعة ارضه فى كل سنة تسعون درهما وستة دراهم بثمن معين مقبوض قدره خمسة عشر الف درهم فضى رايج بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين وصدقه الرجل المدعو الحاج على بن حسين الوكيل بالقضية المحكية عن قبل اخته المزبورة غبما ثبت وكالته بما هو طريق الثبوت شرعا جرى ذلک وحررت. [البيع البات]

شهود: السيد حسن بن السيد يحى الامام، السيد محمد ابن السيد حسن، قاسم بن محمد، محمد بن مصطفى، محمد بن ابراهيم، محمود بن ابراهيم، حاجى بالى بن محمد.

731. اقرت واعترفت فى مجلس الشرع الشريف المرأة المدعوة ساكنة بنت عبد الله الساكنة ببروسة المحمية بانها قد خالعت مع زوجها حامل هذا الكتاب احمد بن على وهو خالع معها على مهرها المعقود عليه نكاحها وهو مبلغ قدره الفا درهم وعلى نفقة عدتها وعلى جميع دعاويها المتعلقة بحقوق الزوجية مخالعة صحيحة ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الاخر عن جميع الدعاوى والخصومات ابراءً عاماً قاطعاً للنزاع بحيث ان صدرت الدعوى بعدها من الطرفين لايسمع عند الحكام الكرام جرى ذلک وحرر فى اواخر شهر جمادى الاخرة سنة وتسع والف. [الخلع والابراء]

شهود: سليمان بن عبد الله وحسين بن محمد وبوستان بن دانيال وشاه محمد بن محمد وحسين بن عيسى.

732. محمّيه كوتاهيّه دن عبد الصّمد بن رجب نام كمسنه محفل قضايه كلوب صاحب هذا الكتاب ينه محمّيه ِ كوتاهيّه ده ساكن اولان خليل بن مصطفى نام كمسنه محضرنده تقرير كلام ايدوب قصّابلر جانبندن مكتوبيله مذكور خليل بروسه يه كلوب بنمله مرافعهء شرع اولوب مبلغ مزبورك اداسي ذمّتمه لازم كلمكين مبلغ مرقومدن اون ايكي غروش و بر يغمورلق و بر دلبند و بر قرموزي چوقه يلك جمعا اوچ بيك بشيوز اقچه ويريلوب باقي قلان اقچهء مزبورهء كوتاهيّه ده ادا ايده يم ديدكده ما وقع كتب اولندى تحريرا في اواخر شهر جمادي الاخرة لسنة تسع والف. [دين]

شهود: الحال محمود بن يحيا، مراد بن عبد الله، شكر بن يحيا، عثمان بن محرم وغيرهم.

733. محمّيه بروسه ده قزق چشمه سي ساكنه لرندن محري خاتون ابنة عبد الله مجلس شرع شريفه كلوب اشبو كلثومه بنت مصطفي نام خاتون محضرنده تقرير كلام ايدوب مزبوره كلثومه عاريت طريقيله بر التون صاچ باغي ويرمش ايدم آي بنمله حمامه كيدوب ضايع ايلدي حالا طلب ايدرم سؤآل اولنسون ديدكده مزبوره كلثومه في الواقع جواب ويروب بر التون صاچ باغي وجه مرقوم اوزره المش ايدم ضايع ايلدم تعدّي وتقصيراتم اولدي ديدكده مزبوره نك تقصيراتي اولدوغنه يمين بالله ايليوب موجبيله حكم اولندي تحريراً فى اواخر شهر جمادي الآخرة لسنة تسع والف. [عاريت و يمين]

شهود: محمود بن يحيا، مصطفى بن يوسف وغيرهم.

66B

734. **يوم الاربعـــــــــــــــا 26 من شهر المزبور لسنة تسع والف.**

اقر وصل ولد چقر بانه قد باع من حامل هذا الكتاب رجب بن جعفر وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلك جميع الارض الخرابة الواقعة فى قرية ديه جك عن توابع بروسة المحروسة المحدود بملك جعفر بيك بن وبملك بالى بن محمد وارج بن رستم وبالى بن چاملى وبالطريق العام بجملة المشتملات وكافة الملحقات بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم فضى رايج فى الوقت اقرارا صحيحا شرعيا جرى ذلك. [البيع المطلق]

شهود: محمد بن مصطفى، بالى بن مصطفى، محمد بن عبد الله، رجب بن حمزه وغيرهم.

735. اقر على بن احمد الوكيل بالاقرار بالخصوص الآتى ذكره عن قبل فخر المدرسين السيّد محمّد افندى بن الحاج سنان الثابت وكالته عنه بما هو نهج الثبوت شرعا بان الموكل المرقوم قد باع من حامل هذا الكتاب صالح بن محمد وهو اشترى منه وذلك جميع المنزل الكرم الواقع فى قرية پولاد من قضاء كته بروسة المحروسة المحدود بملك خداويردى وبملك صالح وبالطريق العام ومقاطعة ارضه فى كل سنة عشرة دراهم بثمن معين مقبوض قدره ثلثة عشر الف درهم فضى رايج بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين اقرارا وهو صدقه وجاها جرى ذلك وحرر فى التاريخ. [الوكالة بالاقرار والبيع البات]

شهود: احمد بن مصطفى، محمد بن مصطفى، عبدى چاوش ابن على، براق چاوش، رمضان بن محمد.

736. خالع حمدى خليفه بن الحاج مصلح الدين الوكيل الشرعى بالخلع الاتي بيانه عن قبل عبادى بن رمضان عن قصبة ارمباک غبا ثبت وكالته بشهادة الشهود المدعو پير محمد بن شمس الدين الذى هو الشاهد الاصل والحاج پير احمد بن فتح الله ودرويش بن مصطفى هما شاهدان الفرعان باشهاد الاصل المدعو ولى بن موسى مع الرجل المدعو السيد نويد بن ولى الوكيل عن قبل حاملة الكتاب فاطمة بنت فقيه الثابت وكالته عنها بشهادة السيد مصطفى بن ولى ومصطفى بن ارسلان وهو خالع معه على مهرها موكلته المزبورة المعقود عليه نكاحها وعلى نفقة عدتها وعلى جميع دعاويها عليه مخالعة صحيحة شرعية وابرا كل واحد منهما ذمة الاخر عن جميع الدعاوى والخصومات عموما خصوصا عن الدعوى المتعلقة بحقوق الزوجية جرى ذلک وحرر. [الخلع، والوكالة، والشهادة والابراء]

شهود: مصطفى بن محمد، مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه، محمود بن يحى وغيرهم.

737. شهد محمد بن عبد الله وحسن بن مراد بمحضر من حضر بيک بن عبد الله الوصى المنصوب عن قبل الشرع الشريف على الصغير المدعو محمد بن مصطفى المتوفى ابوه بمحلة بايزيد پاشا ببروسة المحروسة غب الاستشهاد الصادر عن الرجل المدعو مراد بن عوض بان للمستشهد المزبور على ام الصغير المزبور المدعوة ساكنة بنت مصطفى المتوفات بالمحلة المزبورة وفى ذمتها مبلغا قدره الف درهم فضى رايج في الوقت من جهة القرض الشرعى دينا لازم الادآء ..... له حق المطالبة من مخلفاتها شهادة صحيحة شرعية محكومة بموجبها ..... مراعاتها جرى ذلک وحرر. [الوصاية والقرض الشرعي]

شهود: مصطفى بن يوسف، محمود بن يحى، رجب بن حمزه وغيرهم.

738. فرض وقدر الحاكم لنفقة الصغير المزبور ولكسوته كل يوم اربعة دراهم من مال ابيه بطلب خالته واذن بالاستدانة وقت الضرورة وبالرجوع لدى الظفر جرى ذلک. [فرض وتقدير النفقة]

شهود: السابقون

739. الحاج نور الله بن خليل مجلس شرعده اشبو حامل الكتاب عبد البصير ابن الحاج موسى نام كمسنه محضرنده تقرير كلام ايدوب مزبور عبد البصير ذمتنده قوماش تماسندن اون اوچ بيک اقچه حقم وار ايدى بالتمام والكمال الدم حقلشدم ديو اقرار و اعتراف ايلدكده مقر له مرقوم عبد البصير وجاها وشفاها تحقيق و تصديق ايلدكى قيد اولندى. [دين]

شهود: الحاج حسين بن نبى، مصطفى بن يوسف، اسمعيل چلبى ابن خليل وغيرهم.

740. بروسه ده بايندر اوغلى وقفنه حالا قايم مقام متولى اولان الحاج حميد بن سيدى مجلس شرعده اشبو الحاج رضوان بن عبد الله محضرنده تقرير كلام ايدوب مزبور الحاج رضوانده وقف مزبور مالندن ايكى بيک

ايكى يوز اون اقچه واردر طلب ايدرم ديدكده غب السوال جواب ويروب فى الواقع وقف مزبور مالندن اون بر عدد سكه الوب ذمتمده دينمدر ديدكده مزبور الحاج حميد اون بر عدد سكه مجلس قضاده الوب برات ذمت ايلدى. [دين و براءت ذمت]

شهود: مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه، محمد بن عبد الله، محمود بن يوسف.

67A

741. اقر واعترف فى مجلس الشرع الشريف الرجل المدعو الحاج ابراهيم بن الحاج محمد الساكن بمحلة ميدانجق بانه قد باع من حامل هذا الكتاب الحاج مصطفى بن يوسف وهو اشترى منه كل هو له وملكه وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منه وذلک خان الواقع بسوق الشهير بتاتارلر من اسواق بروسة المحروسة المحدود بمحلة ميدانجق وبالطريق العام وبسوق المزبور وبوادى المعروف بكوک دره بجملة التوابع واللواحق بثمن معين مقبوض قدره خمسة آلاف درهم فضى رايج فى الوقت بيعاً واشتراءً باتين صحيحين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا فصدقه الحاج مصطفى المزبور وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اواخر شهر جمادى الاخرة سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: مصطفى بن يوسف، محمود بن يوسف، ورجب بن حمزه وغيرهم.

742. اقر واعترف فى مجلس الشرع الشريف الرجل المدعو حسين چلبى ابن محمد الساكن بمحلة زعفرانلق عن محلات بروسة المحروسة بانه قد اعتق وحرر عبده ومملوكه حامل هذا الكتاب قنبر بن عبد الله الاوسط الاسود الحبشى وفى راسه اثرى جراحة الكي المعترف بالرق مولاه المزبور حسبة لله تعالى وطلبا لمرضاته .....من عقوباته وعملا بقول النبى عليه السلام من اعتق رقبة مؤمنة اعتق الله تعالى بكل عضو منه عضوا من النار اعتاقا وتحريراً صحيحين شرعيين فصار هو حراً كساير احرار الاصليين له ما لهم وعليه ما عليهم ولم يبق لاحد عليه حق سوى الولاء الذين للموالى على اللموالى جرى ذلک وحرر فى اواخر شهر جمادى الآخرة لسنة تسع والف. [عتق العبد]

شهود: الحاج نصر الله بن نور الله، قاسم بن عبد الله، مصطفى بن يوسف، ورجب بن حمزه، ومحمود بن يوسف، همت بن محمد.

743. اقر الحاج علي بن حسين بانه قد باع من همت بن محمد وكلثوم بنت احمد وهما اشترا منه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع في محلة قز يعقوب المشتمل على بيتين سفليين وغرفة وصفة وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغير مثمرة المحدود بملک المشترية المزبورة وبملک حسن بيک بن عبد الله من الاطراف وبالطريق العام بجملة الحدود وكافة الحقوق ومقاطعة ارضه اربعة دراهم بثمن معين مقبوض ثلثة عشر الف درهم فضي رايج بيعا وابتياعا جرى ذلک وحرر في اواخر سنة. [البيع المطلق]

شهود: شيخ محمد بن علي، علي بن محمود، مصطفى بن محرم، حسن بيک بن عبد الله، احمد بن عبد الله، احمد ولي.

744. اقرت ام كلثوم بنت احمد من الحاج علي بن حسين المتولي على وقف عوارض محلة قز يعقوب ببروسة وهو اشترى منها ما هو لها وملكها بمال الوقف بطريق الاستغلال به وذلک جميع المنزل الواقع من محلة قزيعقوب المنتهى حدوده بملک همت بن محمد وبملک حسن بيک بن عبد الله وبملک بكر چلبي بن وبالطريق العام بثمن خمسة آلاف درهم فضي رايج ثم استاجرته منه وهو اجره اياها بعد التخلية الشرعية من غرة شهر محرم الحرام لسنة تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة منه قدرها في تلک المدة خمسمائة درهم فضي رايج وكفل بدركه واجرته همت بن احمد صحيحة شرعية حاوية. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: السابقون

745. وباع همت بن محمد المزبور جميع منزله المرقوم بثمن قدره تسعة الاف درهم فضي رايج واستاجر بعده تسعمائة درهم وكفلت بدركه واجرته ام كلثوم بنت احمد المزبورة اعلى الكتاب كفالة صحيحة شرعية جرى ذلک. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: السابقون

746. محميه بروسه ساكنلرندن مصطفى بن يوسف نام كمسنه مجلس شرع شريفده ينه محميۀ مزبوره دن عبد الكريم چلبي ابن محمد محضرنده تقرير مرام قلوب مرحوم الحاج رمضان وقفندن اولوب محميه مرقومه ده واقع نعلبرلر چارشوسنده بر طرفى على دده ملكنه و بر طرفى شعبان دده ملكنه و بر طرفى عثمان چلبى اولرينه و بر طرفى طريق عامه منتهى اولان دكانمک حق تصرفنى مزبور عبد الكريم چلبيبه تفويض ايدوب مقابلۀ تفويضمدن مذكور عبد الكريم چلبى يدندن ايكى بيک نقد رايج الوقت اقچه الوب قبض اتدم بعد اليوم دكان مزبورى مرقوم عبد الكريم چلبى كيف ما يشاء متصرف اولسون ديدكده مقر مزبورى اقرار مشروحنده مقر له مسفور بالمواجهه تصديق ايدوب ما هو الواقع كتب اولندى تحريراً فى اوايل شهر رجب المرجب سنة تسع والف. [تفويض حق تصرف]

شهود: الحاج احمد بن عبد السلام، محمد بن پير احمد، حسين بن رجب، مصطفى بن يوسف.

67B

747. **يوم الثلثـــــــــــــــــــا 5 من شهر رجب المرجب لسنة تسع والف**

محميۀ بروسه اهاليسندن الحاج محمود بن قاسم نام كمسنه مجلس شرع شريفده ينه محميه مزبوره دن مراد بک محله سى ساكنلرندن محمد چلبى ابن جعفر طرفندن شرعله خصوص الاتى الذكره وكالتى ثابته اولان فرهاد بن عبد محضرنده اقرار و تقرير مرام قلوب بوندن اقدم غايب اولوب حيواتى و مماتى نامعلوم اولان اغلوم محمدک يديله

مزبور محمد چلبينک اونده کندو مالندن بر طويله و بر کومشلی بچاق و بر دلبند قولنمشدی غب الدعوی مابينمزده مسلمون و مصلحون توسط ايدوب ذکر اولنان اسباب مقابله سنده بر لاجورد فراجه و بر مقرمه قوشق و بر دلبند ويريلوب بنداخی اغلوم محمد خصوصندن وغيره دن مذکور محمد چلبی ايله اولان دعوی و نزاعدن بالطوع والرضا فراغت ايدوب ترک دعوی اتدم من بعد هذا خصوص مزبوره وغيره متعلق اصالة وکالة دعوی صادر اولورسه عند الحکام استماع اولنميه ديدکده لاجل التصديق والتسجيل وکيل اولان مزبور فرهاد مقر مزبوری اقرار مشروحنده بالمواجهه تصديق اتدوکی کتب اولندی تحريراً فی اوايل شهر رجب المرجب سنة تسع والف. [تصديق و تسجيل ايچون وکالت، دين وصلح]

شهود: محمد بن حيدر، محمد بک ابن عبد الله، مصطفی بن علی، الحاج ولی بن مصطفی، حسن بن عبد الله، الحاج قاسم بن الحاج احمد.

748. اقرت واعترفت فی مجلس الشرع الشريف الشامخ العماد المراة المدعوة ياسمين بنت عبد الله بمحلة کرمتجی اوغلی عن محلات بروسة المحروسة بانها قد دبّرت جاريتها ومملوکتها حاملة هذه الکتاب امينة بنت عبد الله الوسطی الزرقاء الفرقاء الافلاقية وفی اعلی حاجبيها اليمنی اثر جراحة ال..... تدبيرا مقيدا قايلة بانها حرة منی قبل موتی باربعين يوماً فمتی قضت نحبها ولقيت ربها فوجدت المدة المزبورة تصير هی حرة کساير الحرايز الاصليات اقرارا صحيحا شرعيا وهی صدقتها وجاها وشفاها جری ذلک وحرر فی اوايل شهر رجب المرجب سنة تسع والف. [تدبير الجارية]

شهود: الحاج خليل بن ولی، محمد چلبی ابن محمود، موسی بن نصوح، الحاج عمر بن الحاج مصطفی، الحاج حمزه، محمد بک ابن احمد، ويوسف بن حضر، الحاج بکر، مصطفی بن يوسف، ورجب بن محمود، ومحمود بن يوسف، وارسلان بن عبد الله وغيرهم.

749. اقر الحاج محمد بن جعفر بانه قد باع من حامل الکتاب مصطفی بن پلا وهو اشتری منه بماله لنفسه ما هو له وملکه وذلک جميع المنزل الواقع فی قرية کنجلی من توابع قضاء کمليک الحاوی علی بيت سفلی وغرفة ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود بملک محمد چلبی وبملک مصطفی الجلاه وبملک امينة بنت محمود وبالواد وبملک المشتری المزبور بثمن معين مقبوض قدره ستة الاف درهم رايج بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين وهو صدقه وجاها وشفاها. [البيع البات]

شهود: مصطفی بن ممی، محمد بن محمود، احمد ابن الحاج محمد، جعفر بن عبد الله، حسين بن حسن.

750. محروسه ء بروسه محلّاتندن محلّه ء ميزان ساکنه لرندن فاطمه بنت مصطفی نام عورت مجلس شرع شريفده صاحب هذا الکتاب حسين بن جعفر محضرنده تقرير کلام ايدوب محلّهء مزبوره ده واقع ير اوي ايکی دانه و بر طرفی يوسفه و بر طرفي عائيشه يه و بر طرفی اسلامه و بر طرفي طريق عامله محدود اولوب و عرصه سنک هر سنه يکرمي اقچه مقاطعه سي اولان اويمي مزبور حسينه التي بيک نقد رايج الوقت اقچه يه

بيع باتله بيع ايتدم كيف ما يشاء ويختار متصرف اوله ديدكده ما هو الواقع بالطلب قيد سجل اولندى فى التاريخ المزبور. [بيع بات]

شهود: نصوح بن محمود، محمود بن مصطفى، الحاج على، يوسف بن ابراهيم، كوركجي محمد وغيرهم.

751. قضاء كمليكدن كنجه لو نام قريه ده ساكن مصلي بن يايلى نام كمسنه مجلس شرع شريفه كلوب صاحب هذا الكتاب كندو وقفنه متولّي اولان الحاج محمد بن جعفر محضرنده تقرير كلام ايدوب قريهء مزبوره ده واقع ايكى فوقانى و تحتاني و فروني وكنيفي ومحوّطهء مشتمل اولوب بر طرفى محمد ولد ملكنه و بر طرفى مصطفى ملكنه و بر طرفى امينه ملكنه و بر طرفي وادي يه محدود اولان اويمي و ينه قريهءِ مذكوره ده واقع معلوم الحدود عند الاهالي والجيران اولان باغي مذكور الحاج محمّده معاً ايكيسين بطريق الاستغلال يدي بيک نقد رايج الوقت اقچه يه بيع ايدوب قبض ثمن تسليم مبيع قلدم و ينه باغ مزبور ايله اوي مزبورى بعد التّخلية والتقابض بيک طقوز سنه سنک ماه محرّمنک ابتداسندن سنه تمامنه دكين يدييوز اقچه اجاره يه ويروب بنداخي قبول استيجار ايلدم ديدكده ما هو الواقع بالطلب قيد اولندى. [البيع بالإستغلال]

شهود: سيد نبى بن ولى، حسن بن حسين، محمد بن بيرام وغيرهم.

68A

752. اقر واعترف فى مجلس الشرع الشريف الرجل المدعو احمد شيخ شجاع الوكيل الشرعى بالاقرار بالبيع الاتى ذكره عن قبل زوجته المدعوة عايشة بنت يوسف الثابت وكالته عنها بشهادة حسين بن عبدى وموسى بن سيدى بانها قد باعت من حامل هذا الكتاب الحاج ابراهيم بن پرى وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وتحت تصرفها الى حين صدور هذا العقد منها وذلک جميع الحديقة الواقعة فى قرية الحاج عوض باشا عن توابع بروسة المحميّة المشتملة على بيتين سفليين وبيت علوى وجميع اشجار مثمرة وغير مثمرة المنتهية حدودها بملک محمد بن عبد الرحمن وبملک محمد بن حسن وبملک على بن محمد وبملک محمد عطا ء الله بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره احد عشر درهم واربعة مائة درهم فضى رايج الوقت بيعاً واشتراءً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا فصدقه الحاج ابراهيم المزبور تصديقا وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اواسط شهر رجب المرجب سنة تسع والف. [الوكالة والبيع البات]

شهود: الحاج على بن احمد، محمد بن على، الحاج سيدى بن عوض، على بن موسى، موسى بک ابن سيدى.

753. محروسهءِ بروسه دن مصطفى بن طورمش نام كمسنه مجلس شرع شريفده صاحب هذا الكتاب متولّي يوسف بک ابن حسين محضرنده تقرير كلام ايدوب محروسهءِ مزبوره اسواقندن اوزون چارشوده كبه جيلر ايچنده بر طرفي الحاج بن الحاج علي دكّاننه و بر طرفي كيوان بن عبد الله دكّاننه و بر طرفي عوض پاشا وقفنه محدود اولوب و هر سنه اوتوز ايكي اقچه مقاطعه سي اولان دكّانک بناسني مزبور يوسف بكه بش بيک نقد

رايج الوقت اقچه يه بيع ايدوب و بيک طقوز سنه نک ماه محرّمنک غرّه سندن سنه تمامنه دکين بش يوز اقچه يه دکّان مزبوري بعد التّخلية والتّقابض ايجار ايدوب اولداخي قبول استيجار ايلدوکي غبّ الطّلب کتب و تحرير اولندي فى التاريخ المزبور. [البيع بالإستغلال]

شهود: احمد افندي ابن اسکندر المدرس، احمد چلبى ابن محمد، الحاج محمد بن الحاج علي، بالي بن عيسي، على خليفه ابن اسماعيل.

754. اقر يوسف بن حسن بان عليه وفى ذمته من مال الصغيرة المدعوة عايشه بنت يوسف مبلغا قدره الفا درهم ومائتا درهم دينا لازم الاداء بمعاملة وصيها اسحق بن مصطفى الفا درهم منه من جهة القرض الشرعى ومائتا درهم من ثمن الجوخ المشترى المقبوض بيده مؤجلا عليه سوى القرض الشرعى من غرة تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة اقرارا صحيحا وهو صدقه وجاها وشفاها. [القرض الشرعي والدين اللازم]

شهود:

755. بوندن اقدم فاطمه نام قزم فوت اولوب ارث شرعله انتقال ايدن بيک ايکى يوز اقچه فضيى الوب مزبوره نک زوجى اولان مرقوم يوسفک ذمتنى ابرا ايلدم ديدکى قيد اولندى. [ابراء]

شهود: على بن سيف الله، على بن عبد الله، عمر بن محمد، محمود بن يوسف، رجب بن حمزه.

756. اقر مصطفى بن حضر من القرية حصارى بانه قد باع من حامل هذا الكتاب محمد بن شعبان المتولي على نفسه وهو اشترى منه بماله للاستغلال به ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع فى محلة قنبر بيروسة المحروسة المحدود بملک عبدى رئيس وبملک الحاج قره بن حضر وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره ستة الاف درهم فضى رايج ثم استاجره منه وهو اجره ايّاه بعد التخلية من غرة شهر تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدة ستمائة درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر التاريخ المزبور. [البيع بالإستغلال]

شهود: غزير افندى الامام، الحاج بيرام، پرى بن فتا، سنان بن عبد الله، محمود بن يوسف.

757. محميه بروسه ساکنلرندن محمد بن حسن نام مجلس شرع شريفده ينه محميه مزبوره دن صاحب هذا الكتاب محمد بن سليمان مواجهه سنده تقرير كلام قلوب محميه مزبوره اسواقندن اسکى تاخل بازارنده واقع عند الاهالى والجيران معلوم الحدود اولان بر ملک قهوه خانه مى تاريخ كتابدن سنه تمامنه وارنجه يومى التى شر اقچه اجرت ايله ايجار ايدوب مذكور محمد دخى وجه مشروح اوزره مرقوم قهوه خانهٔ قبول و استيجار اتدى ديدكده مزبور محمد دخى مقر مزبورى اقرار مشروحنده بالمواجهه تصديق ايدوب ما هو الواقع كتب و تحرير اولندى تحريرا فى اواسط شهر رجب المرجب سنة تسع والف. [عقد ايجار]

شهود: علی بن یوسف، سلیمان بن حسن، مصطفی بن یوسف، و ارسلان بن عبد الله، و محمود بن یوسف، و رجب بن حمزه.

68B

758. اقر واعترف فی مجلس الشرع الشریف الرجل المدعو حسن چلبی ابن الحاج بالی بانه قد باع من حامل هذا الکتاب الحاج موسی ابن ابراهیم وهو اشتری منه ما هو له وملکه وتحت تصرفه الی حین صدور هذا العقد منه وذلک جمیع المنزل الواقع بمحلة شکر خوجه من محلات بروسة المحمیة المشتمل علی بیتین سفلیین وبیت علوی وفرن وماء جآرٍ ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغیر مثمرة ومقاطعة ارضه فی کل سنة اثنی وثمانون درهما المنتهی حدوده بملک محمد بک ابن عبد الله وبوقف باشچی ابراهیم وبالطریق العام من الطرفین بجملة الحدود وکافة الحقوق بثمن معین مقبوض قدره عشرون الف درهم فضی رایج الوقت بیعاً واشتراءً باتین صحیحین شرعیین مشتملین علی الایجاب والقبول من الطرفین اقرارا صحیحا شرعیاً فصدقه الحاج موسی المرقوم وجاها وشفاها جری وذلک وحرر فی اواسط شهر رجب المرجب سنة تسع والف. [البیع البات]

شهود: الحاج محمد بن حسن، فتح الله بن الحاج محمد، الحاج حسن بن عبد الله، عبدی بن الحاج خضر، الحاج سفر بن محمود، الحاج محمد بن الحاج احمد، الحاج محمود بن الحاج علی، محمد بک ابن عبد الله، ورمضان بن عبد الله ومصطفی بن یوسف.

759. محمیهٔ بروسه محلاتندن قزاز اوغلی محله سنده بوندن اقدم وفات ایدن حمزه نک صغیر اوغلنه وصی شرعی اولان حسن بن عبد الله نام کمسنه مجلس شرعده میخالج قضاسنه تابع چتال اغیلر نام قریه اهالیسندن تونج ولد سلجک نام ذمی محضرنده تقریر کلام ایدوب دخی وصی سی اولدوغم صغیر مزبورک مالندن مزبور تونج نیک ذمتنده معاملهٔ شرعیه طریقی ایله بیک اسکی اقچه اولوب حالا طلب ایدرم سؤال اولنسون دیدکده غب السؤال مزبور ذمی ذکر اولنان بیک اقچهٔ اقرار ایدوب لکن مبلغ مزبوردن اوچیوز یکی اقچهٔ سابقا تسلیم ایدم باقیسی داخی بحسب الشرع نه وجه ادا اولنمق لازم کلورسه ادا ایدیم دیدکده بر موجب فتویٔ شریفه حضرت امام ابی یوسف قول شریفلری اوزره دراهم کاسده نک یوم قرضده اولان قیمتی التونله قضا اولنمق اقتضا ایدوب ذکر اولنان بیک اقچه نک قیمتی وجه مشروح اوزره بش سکه التون اولمغین مبلغ مزبورک ایفاسیله مرقوم ذمی یه تنبیه اولنوب ما هو الواقع کتب و تحریر . [وصایت و ذمّت]

شهود: محمود بن یوسف، مصطفی بن یوسف، رجب بن حمزه، محمد بن محمد.

760. اقر واعترف فی مجلس الشرع الشریف الرجل المدعو خداویردی بن طورمش بانه قد باع من حامل هذا الکتاب بالی بن موسی وهو اشتری منه ما هو له وملکه وتحت تصرفه الی حین صدور هذا العقد منه وذلک جمیع المنزل الواقع بمحلة چاروق من محلات بروسة المحروسة المشتمل علی ثلثة بیوت سفلیات وبیت علو وماء جآرٍ وکنیف ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغیر مثمرة المنتهی حدوده بملک الحاج یوسف وبملک امینة خاتون

وبالوادى المعروف بكوک دره من الطرفين بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره ثمانية آلاف درهم فضى بيعاً واشتراءً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقراراً صحيحاً شرعياً فصدقه بالى المرقوم وجاها وشفاها جرى وذلک وحرر فى غرة شعبان المعظم سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: السيد الحاج عبد الرحمن بن السيد محمد، الحاج خليل بن پرى، محمد چلبى ابن شجاع، عبدى بن خضر، الحاج على بن عثمان، على چلبى ابن محمود، ومصطفى بن يوسف، ورجب بن حمزه وغيرهم.

761. اقر واعترف فى مجلس الشرع الشريف الرجل المدعو بالى بن موسى بانه قد باع من حامل هذا الكتاب السيد الحاج عبد الرحمن بن السيد على وهو اشترى منه بمال نفسه للاستغلال به ما هو له وملكه وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة چآروق من محلات بروسة المحروسة المنتهى حدوده بملک الحاج يوسف وبملک امينة خاتون وبالوادى المعروف بكوک دره من الطرفين بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره سبعة عشر الف درهم فضى رايج بيعاً واشتراءً صحيحين شرعيين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعياً مصدقا منه ثم استاجر منه وه آجره اياه بعد التخلية والتقابض فى يوم الخامس من شهر شعبان المعظم لسنة تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدة الف درهم وسبعمائة درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صريحين شرعيين اقرارا صحيحاً شرعياً فصدقه وجاها وشفاها جرى وذلک وحرر ف اوئل شهر شعبان المعظم لسنة تسع والف. [البيع بالإستغلال]

شهود: الحاج خليل بن پرى، محمد چلبى ابن شجاع، عبدى بن خضر، الحاج على بن عثمان، على چلبى ابن محمود، مصطفى بن يوسف، ورجب بن حمزه وغيرهم.

69A

762. اقر واعترف فى مجلس الشرع الشريف الرجل المدعو على بک ابن محمد بانه قد باع من حامل هذا الكتاب مانو ولد قسطنطن وهو اشترى منه ما هو له وملكه وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منه وذلک جميع عرصة المنزل الواقع فى قرية ارمرى عن توابع بروسة المحروسة المنتهى حدوده بملک حسن بک وبملک السيد على وبملک مشرى المزبور وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره سبعمائة درهم فضى رايج الوقت بيعاً واشتراءً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعياً وهو صدقه وجاها وشفاها جرى وذلک وحرر فى غرة شعبان المعظم سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: على بک ابن عبد الله، خضر بک ابن عبد الله، امره بک ابن احمد بک، على بک ابن علم شاه، على بن سليمان.

763. اقر شعبان خليفه بن پرى الوكيل بالاقرار بالتدبير الآتى ذكرهما عن قبل دوندر بنت سليمان فى محلة زينلر ببروسة المحروسة الثابت وكالته عنها بشهادة محمد بن محمود الامام وايدين ابن الحاج بكر بان الموكلة المزبورة قد دبرت جاريتها ومملوكتها حاملة هذا الكتاب پيمانة بنت عبد الله الروسية الوسطى الفرقاء الشهلاء الحنطة

تدبيراً مقيداً قائلا بانها حرة من قبل موتى باربعين يوما فمتى قضت نحبها ولقيت ربها ووجدت المدة المزبورة فصارت هى حرة كسائر الحرايرالاصليات اقرارا صحيحا شرعيا وهى صدقته وجاها وشفاها. [الوكالة وتدبير الجارية]

شهود: محمد بن رستم، عبد الله بن رجب، محمد چلبى ابن امر الله، محمد بن عبد الله، عبد الكريم بن عبد الله.

764. اقر عبد الله چاوش بن على بانه قد باع من حامل هذا الكتاب محمد چلبى بن احمد وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وتحت تصرفه وذلک جميع المنزل الواقع فى محلة انچرلى ببروسة المحروسة الحاوى على ثلثة بيوت سفلية وصفة وفرن وماءٍ جار المحدود بملک فاطمة خاتون وبملک المشترى المزبور وبالطريق العام من الطرفين بثمن معين مقبوض قدره ثلثة عشر الف درهم وخمسمائة درهم فضى رايج فى الوقت بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اوائل شعبان المعظم سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: محمد خليفه بن احمد الامام، صالح خليفه بن حسن الامام، مصطفى بن محمد، عثمان چلبى بن عبد العزيز وغيرهم.

765. اقر واعترف مصطفى بک ابن على بانه قد باع من حامل هذا الكتاب سليمان بک ابن عبد الله وهو اشترى منه ما هو له وملكه وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة دمور قاپو ببروسة المحروسة المشتمل على ثلثة بيوت سفلية وثلثة بيوت علوية وبيت سفلى معبر عنها بكارخانه وفرن وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغير مثمرة المنتهى حدوده بملک بالى وبملک مشترى المزبور وبالوادى وبالطريق العام بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره ستة عشر الف درهم فضى رايج بيعاً واشتراءً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين فصدقه سليمان المرقوم وجاها وشفاها جرى وذلک وحرر فى اوايل شعبان المعظم سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: مصطفى بن يوسف ومحمود بن يوسف ورجب بن حمزه وارسلان بن عبد الله وغيرهم.

766. اقرت امينة بنت الحاج اوليا بانها قد باعت من حامل هذا الكتاب السيد كريم بن السيد مصطفى الوصى على اولاد الصغار المرحوم السيد محمد وهو اشترى منها ما هو لها وملكها بمال الصغار المزبور للاستغلال به وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة سمدجى ببروسة المحروسة المحدود بملک بوستان وبملک ابراهيم وبملک مصطفى چلبى وبالطريق العام بثمن معين مقبوض قدره سبعة عشرة آلاف درهم فضى رايج ثم استاجرت منه وهو آجره اياها بعد التخلية والتقابض فى غرة شعبان المعظم لسنة تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدة الف درهم مزبور نعته ايجاراً واستيجاراً صحيحين شرعيين اقراراً صحيحاً شرعياً وهى صدقه وجاها وشفاها ثم كفل بالمبلغ المزبور رضوان بن عبد الله كفالة حاوية على الامر والقبول جرى ذلک وحرر فى اوائل شهر شعبان سنة تسع والف. [الوصاية، والبيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: الحاج حسن بن بالی، الحاج سنان بن عبد الله، جهان بن منلا، حسین بن طورمش.

767. اقرت فورسنی بنت مراد بانها قد باعت من حامل هذا الکتاب السید کریم بن السید مصطفی الوصی علی اولاد الصغار المرحوم السید محمد وهو اشتری منها ما هو لها وملکها بمال الصغار المزبور للاستغلال به وذلک جمیع المنزل الواقع بمحلة قیاباشی ببروسة المحروسة المحدود بملک بیرام وبملک اورغله وبالطریق العام من الطرفین بثمن معین مقبوض قدره ستة آلاف درهم فضی رایج ثم استاجرت عنه وهو آجره ایاها من غرة شعبان المعظم لسنة تاریخه بذیله الی تمام سنة کاملة باجرة معینة قدرها فی تلک المدة ستة مائة درهم مزبور نعته ایجاراً واستیجاراً صحیحین شرعیین اقراراً صحیحاً شرعیاً وهی صدقه وجاها وشفاها ثم کفل بالمبلغ المزبور قبلان وارسلان کفالة حاویة علی الامر والقبول جری ذلک وحرر فی اوائل شهر شعبان المعظم سنة تسع والف. [الوصایة، والبیع بالإستغلال والکفالة]

شهود: الحاج حسن بن بالی، الحاج سنان بن عبد الله، جهان بن منلا، حسن بن طورمش.

768. محمیهٔ بروسه توابعندن کوندره نام قریه دن یوسف بن موسی نام کمسنه مجلس شرع شریف ومحفل دین منیفده اقرار شرعي قلوب محمیهٔ مزبوره محلاتندن بکارباشی نام محله ده واقع بر طرفی کل رعنا ملکنه و بر طرفی حاجی بکر اوینه و بر طرفی طریق عامه و بر طرفی مقابر مسلمیه متصل ایکی یر اویني و بر سرداب و بر فرن و بر اخور و بر سلاملق مشتمل اولان منزلی ملکمدن اخراج ایدوب مزبور اوغلم محمده هبه و تملیک ایدوب اول ده قبض ایلدی مزبور اوده علاقه و مدخلم قالمدی دیدکده مقر له المزبور محمد باباسی مقر مزبور یوسفی بالمواجهه تصدیق ایدوب موهوبهٔ مزبورهٔ بنده تملک و اتهاب اتدم و بعد ما جری علی وقوعه قید سجل اولندی تحریرا فی اوائل جمادی الاخرة سنة تسع والف. [هبه و تملیک]

شهود الحال: محمود بن یوسف، وابوبکر بن سفر، حسن بن رسول ومصطفی بن الحاج محمد، محمود بن شعبان.

69B

769. اقر بالی بن موسی بان علیه وفی ذمته لحامل هذا الکتاب السید الحاج عبد الرحمن بن السید محمد مبلغا قدره مائتا قطعة واثنی عشر قطعة ونصف قطعة[421] فضیة معبرة عنها بغروش دیناً لازم الادآء مائتا قطعة وسبعة وثلثون قطعة ونصف قطعة من ثمن الامتعة المتنوعة وخمسة وسبعون قطعة من القرض الشرعی مؤجلا علیه من یوم الخامس فی شهر شعبان المعظم الی تمام سنة کاملة وان منزله الواقع فی محلة چارطاق ببروسة المحروسة المحدود بملک الحاج یوسف وبملک امینة خاتون وبالطرفین بکوک دره رهن مقبوض بمقابلة المبلغ المزبور اقراراً صحیحاً شرعیاً وصدقه المقر له المزبور تصدیقا وجاها وشفاها جری ذلک وحرر فی اوایل شهر شعبان المعظم سنة تسع والف. [الدین والرهن]

421 في الأصل ثلاث مائة فضة

شهود: الحاج خليل بن پرى، محمد چلبى ابن شجاع، عبدى بن حضر، الحاج على بن عثمان، على چلبى ابن محمود.

770. اقر سنان بن على بانه قد باع من حامل هذا الكتاب على بن حسن وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة قونوى ببروسة المحروسة المشتمل على بيت سفلى وبيت علوى وماء جارٍ ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغير مثمرة المحدود بملک قصاب مصطفى وبملک الحاج سنان وبوقف المدينة المنورة وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ثلثة آلاف درهم وسبعمائة درهم فضى رايج بيعاً واشتراءً باتين صحيحين شرعيين على الايجاب والقبول فصدقه على المرقوم وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اواسط شهر شعبان المعظم سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: بيرام بن لطفى، الحاج مصطفى بن سيف الله، محمد بن پرعلى، احمد بن ابراهيم وغيرهم.

771. بروسه محلاتندن انيبک محله سنده وفات ايدن الحاج حسين بن عبد اللهک ملايم بنت عبد الله نام جاريه سى مجلس شرعده متوفاء مزبورک صالحه نام صغيره قزينه وصى شرعى اولان جدى الحاج يعقوب بن ولى مواجهه سنده تقرير كلام قلوب بوندن اقدم مولام اولان مزبور الحاج حسين حال حيواتنده وكمال صحتنده بنى قزى مزبوره صالحه يه سنى اون ايكى سنه يه واصل اوليجق حذمت ايدوب اون ايكى سنه تمامندن صكره معتقه اولسون ديمش ايدى حالا وصى مزبور بنى فروخت ايلدى سؤال اولنوب حقم اجرى اولنمق طلب ايدرم ديدكده غب السؤال مزبور وصى انكاريله جواب ويريجک مدعيهٔ مزبوره نک دعواسنه موافق بينه طلب اولندقده عدول مسلميندن فتح الله بن على و حسين چلبى ابن الحاج نبى و الحاج مصطفى بن صالح نام كمسنه لر لاجل الشهادة مجلس شرعه حاضرون اولوب مدّعيهٔ مزبوره نک دعواسنه موافق اداء شهادت شرعيه اتدكلرنده بعد رعاية شرايط القبول شهادتلرى حيز قبولده واقع اولدى تحريراً فى اوائل شعبان المعظم لسنة تسع والف. [عتق دعوسى]

شهود: محمود بن يوسف المحضر، مصطفى بن يوسف المحضر، رجب بن حمزه، مصلح الدين بن على.

772. اقر يكى ولد قسطنطين الوكيل بالاقرار بالبيع وقبض الثمن والاستيجار الاتى ذكرهم عن قبل امّه ريكنه بنت قسطنطين الثابت وكالته عنها بشهادة عيد بک ابن عبد الله واحمد بک الراجل واحمد بن همت بان موكلته المذكورة قد باعت من حامل هذا الكتاب الحاج محمد بن جعفر المتولى على وقف نفسه النفيسة وهو اشترى منها بمال الوقف المزبور للاستغلال به ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع فى محلة قره اغاج بروسة المحروسة المحدود بملک پاپاس اوغلى وبملک يوركى ولد ياندنوس وبملک يوركى وبالطريق العام بجملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره خمسة عشر الف درهم فضى رايج فى الوقت ثم استأجرته منه وهو اجره اياها بعدالتخلية والتقابض من غرة تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدة الف درهم وثمانمائة درهم

وسبعون درهم وخمسة دراهم مزبورة نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فی اوائل شعبان المعظم لسنة تسع والف. [البيع بالإستغلال]

شهود: محمد بن عبد الله، عبد الرحمن بن يونس، محمود بن يوسف، مصطفی بن يوسف.

773. اقر يونس بن طوراق بانه قد بآع من حاملة هذه الكتاب امّی خان بنت حسن وهی اشترت منه ما هو له وملكه وتحت تصرفه وذلک المنزل الواقع بمحلة التی برمق ببروسة المحروسة المشتمل علی بيتين سفليين وبيت علوی وفرن وماء جار المحدود بملک الحاج محمد وبملک حسين بن عبد الله وبوقف المدينة المنورة وبالطريق بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره تسعة آلاف درهم فضی رايج الوقت ومقاطعة ارضه فی كل سنة خمسة وخمسون درهماً مزبوراً نعته بيعاً واشتراءً باتين صحيحين مشتملين علی الايجاب والقبول من الطرفين فصدقه وجاها وشفاها جری وذلک وحرر فی اوايل شعبان المعظم سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: بهرام بن محمد الامام، محمد بن علی، مصطفی بن ابراهيم، بستان بن الحاج ممی، محمد بن ممی، نور الله ابن جعفر، محمد بن عبد الله، جعفر بن حسين وغيرهم.

70A

774. اقرت لاله زار بنت عبد الله بانها قد باعت من حامل هذا الكتاب شعبان بن تيمورخان وهو اشتری منها ما هو لها وملكها وتحت تصرفها وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة سلطان محمد خان المشتمل علی بيتين سفليين ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغير مثمرة المحدود بملک محمود النجّار شمالاً وبالوادی غرباً وبالطريق العام قبلةً وشرقاً بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ثلثة آلاف درهم فضی رايج ومقاطعة ارضه فی كل سنة اثنی عشر درهما مزبوراً نعته بيعاً واشتراءً باتين صحيحين مشتملين علی الايجاب والقبول من الطرفين فصدقه تصديقاً وجاها وشفاها جری وذلک وحرر فی اوايل شعبان المعظم سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: محمد بن محمود، الحاج محمد بن علی، احمد بن محمود المدرس، علی بن عبد الله وغيرهم.

775. اقر ابراهيم بن مصطفی بانه قد بآع من حامل هذا الكتاب احمد بن بيت الله وهو اشتری منه ما هو له وملكه وذلک المنزل الواقع بمحلة زعفرانلق ببروسة المحروسة المشتمل علی بيتين سفليين وصفة وسرداب وكنيف وفرن وماء جارٍ ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغير مثمرة المحدود بملک درويش چلبی وبالطريق الخاص من الاطراف الثلثة بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ثلثة وعشرون الف درهم فضی رايج ومقاطعة ارضه فی كل سنة احدی وستين درهما مزبوراً نعته بيعاً واشتراءً باتين صحيحين مشتملين علی الايجاب والقبول من الطرفين فصدقه احمد المزبور وجاها وشفاها جری وذلک وحرر فی اوايل شعبان لسنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: منلا علی بن الحاج محمد، علی چلبی ابن ميرزا، الحاج احمد بن سيدی، الحاج محمد بن نور الله، مصطفی بن حسين، عبد الغفار بن الحاج حسين وغيرهم من الحاضرين.

776. قمر بنت عبد الله طرفندن خصوص اتى يه وكيل اولان حضر بيک بن شهسوار و محمد بن احمد شهادت ايله ثابته اولان واصى بن على حامل كتاب مصطفى بيک بن الياس محضرنده محميه استانبولده محمود پاشا اوده لريده واقع بر طرفى ابراهيم چلبى و بر طرفى حسى خاتون و ايكى طرفي طريق عام ايله محدود حجره دن نصف حصه سابقه سنى مزبور مصطفى بيكه بش بيک اقچه يه تفويض اتدى ديو بالوكالة اقرار اتدكده غب التصديق قيد اولندى. [وكالت و تفويض حق تصرف]

شهود: ابراهيم بن على، محمد چلبى بن بهرام، الحاج محمود، محمد چلبى بن محمود، رمضان بن محمد.

777. اقر على چاوش بن شعبان بان عليه لحامل هذا الكتاب على بيک بن عبد الله وفى ذمته مبلغا قدره خمسمائة فضية معبرة عنها بغروش دينا لازم الاداء من القرض الشرعى وصدقه محمد بيک بن عبد الله الوكيل عن قبله تصديقا وجاها. [الدين اللازم الاداء]

شهود: عثمان چاوش بن عوض، سنان چاوش، مصطفى بيک بن عبد الله، محمد بن قياس وغيرهم.

778. اقر بستان بن جمان بانه قد باع من حاملة هذا الكتاب خرشيد بنت احمد وهى اشترت منه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة كفن اكنه سى ببروسة المحروسة المشتمل على بيتين سفليين وبيت علوية وسرداب وصفة وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغير مثمرة المحدود بملک طورمش وبملک منلا عبد الله وب..... الماء المعروف بكاريز وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ثمانية عشر الف درهم فضى رايج ومقاطعة ارضه فى كل سنة اربعة وعشرون درهما مزبوراً نعته بيعاً واشتراءً باتين صحيحين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين وصدقه محمد بن الحاج احمد الوكيل الشرعى بالتصديق المسبوق عن قبل خرشيد المزبورة وكالة عنها بما هو نهج الثبوت شرعا جرى ذلک وحرر فى غرة شهر رمضان المبارک سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: الحاج مصطفى بن پر احمد، الحاج سيدى بن ايود، صوفى طورمش بن محمد، محمد بن قولى، محمد چلبى بن على، اوغرلى بن عبد الله، على چلبى ابن ميرزا، على چلبى ابن الحاج امين، ومصطفى بن يوسف، ومحمود بن يوسف، وارسلان بن عبد الله.

779. اقر عبد الرحمن چلبى بن عبدى المتولى على وقف المرحوم الشهير بالفضل والعلوم مولانا وسيدنا حسام افندى بانه قد آجر من حامل هذا الكتاب الحاج على بن حسين وهو استاجره منه ما هو للوقف المرقوم وذلک جميع الخان الواقع فى سوق قنبر ببروسة المحمية المحدود شرقا بوقف سلطان اورخان عليه الرحمة والغفران وبالطريق العام من الاطراف الثلثة وجميع الحديقة الكائنة بموضع معروف باتجيلر بذيل محمية المزبورة المستغنية عن التحديد والتوصيف لشهرتها عند الوضيع والشريف بجملة الحدود والحقوق من غرة رمضان المبارک لسنة تاريخه بذيله الى ثلث سنين باجرة معينة قدها فى كل عام ستة آلاف درهم وسبعمائة درهم وثلث وثلثون درهما فضيا

رایجا فی الوقت علی ان یودی اجرة کل سنة عن انقضائه ایجارا واستیجارا صحیحین شرعیین اقرارا صحیحا مرعیا وهو صدقه وجاها وشفاها جری ذلک وحرر فی غرة شهر رمضان المبارک لسنة تسع والف. [عقد الایجار]

شهود: احمد چلبی بن مصطفی، محمد چلبی بن مصطفی، مصطفی چلبی بن محمد، السید حسن بن السید مصطفی.

70B

780. اقرت واعترفت فی مجلس الشرع الشریف ومحفل الدین المنیف المرأة المدعوة جان فدا بنت عبد الله الساکنة فی محلة حمزه بک ببروسة المحروسة بانها قد خالعت مع زوجها حامل هذا الکتاب بیرام بن داود وهو خالع معها علی مهرها المعقود علیه نکاحها وهو مبلغ قدره خمسمائة درهم فضی رایج فی جمیع الحوایج وعلی نفقة عدتها وعلی جمیع دعاویها المتعلقة بحقوق الزوجیة مخالعة صحیحة شرعیة ثم ابراء کل واحد منهما ذمة الاخر عن جمیع الدعاوی والخصومات ابراء عاما قاطعا للنزاع وحاسما لمادة الشقاق بحیث ان صدرت الدعوی بعدها من الطرفین لایسمع عند الحکام الکرام لوجه من الوجوه وسبب من الاسباب جری ذلک وحرر فی اوائل شهر رمضان المبارک سنة تسع والف. [الخلع والابراء]

شهود: مراد بن عبد الله وارسلان بن عبد الله ومحمد بن مراد ومحمود بن یوسف وغیرهم من الحاضرین.

781. محمیهٔ بروسه دن احمد داعی محله سندن حسن بن محمد ینه محمیهٔ مزبوره دن السید خلیل بن السید الیاس مواجهه سنده تقریر ادعا ایدوب مزبورک یدنده اولان روسی الاصل اورته بویلو اچوق قاشلو صاروشین موسی نام عبد مملوکی یکی شهر قضاسندن محمد چلبی بن نام کمسنه دن درت بیک بشیوز اقچه یه اشترا ایدوب ملک مشترام ایکن بر بیلدن متجاوز فرار امتکین حالا مزبورک یدنده بولدم طلب ایدرم سوال اولنسون غب السوال مزبور السید خلیل جواب ویروب قولی بن بر یکیچرندن درت بیک التی یوز اقچه یه اشترا ایدوب مبلغ مزبوره عمد بک نام سپاهی کفیل اولمشدی دیدکده مدعی مزبورک دعواسنه مطابق بینه طلب اولندقده عدول مسلمیندن محمد بن علی و دیکر محمد بن علی شهادت ایدوب مدعی مزبور مذکور قولی الدقدنصکره بزم محضریمزده برادر محمده امانت وضع ایدوب اول زماندن برر بر بوچق بیل اولدی دیدکلرنده شهادتلری حیز قبولده واقع اولدی فی التاریخ المزبور. [امانت اولان قولک فرار اتمسی]

شهود: خواجه ولی بن علی، و عثمان چلبی بن کیوان، حسین بن محمد، مصطفی بن یوسف.

782. محمیهٔ بروسه توابعندن دپه جک نام قریه ده بوندن اقدم مرد اولان سوستوس ولد یانینک کبیر اوغلری مانول واستره نام ذمیلر مجلس شرعده ینه قرنداشی بالی نام صغیرک وصی سی اولان صولور ولد یانی مواجهه سنده تقریر کلام ایدوب مزبور بابامزدن ارث شرعله انتقال ایدن قریهٔ مزبوره قربنده یارش یرنده واقع بر طرفی حضر بن عثمان ملکی و بر طرفی محمد بک تارله سی و بر طرفی صغیر مزبور قرنداشی بالی حصه سی ایله و طریق عام ایله محدود بر ..... و بر کارخانهٔ حصّه مزه طوته وصی مزبورک یدندن الوب قبض ایلدک ذمتنده

بر اقچه و بر حبه حقمز قالمدى ديو اقرار و اعتراف ايدكلرنده مقران مزبورانک وجه مشروح اوزره صادر اولان اقرارلرين مقر له المرقوم وصى وجاها وشفاها تصديق اتدكده فى التاريخ المزبور. [وصايت و ميراث]

شهود: عثمان بک بن احمد، حمزه بک بن عبد الله، مانيوو ولد استمطر، تيرند فلور ولد يوندر، محمد بن عبد الله.

783. اقر الذميان المدعوان مانول ولد سواستوس واشيرتى فى قرية ديه جک ببروسة المحروسة بان عليهما وفى ذمتهما من مال اخيه الصغير المدعو بالى مبلغا قدره خمسة الاف درهم وخمسمائة درهم دينا لازم الاداء بمعاملة وصيه الذمى المدعو صوسوره ولد يانى خمسة آلاف درهم من جهة القرض الشرعى وخمسمائة درهم من ثمن الجوخ المشترى المقبوض بيده من غرة تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة اقراراً صحيحاً شرعيا وهو صدقهما وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اوائل رمضان المبارک سنة 1009. [القرض الشرعي والدين]

شهود: السابقون

784. شكر خواجه محله سنده سابقا فوت اولان عبدى مصطفى بک صغيرنه وصى اولان الحاج ابراهيم بن مصطفى الحاج محرم ابن الحاج محمد محضرنده بنم مزبورک محلهٔ مزبوره ده واقع منزلنى ضرورت قسمت ايچون تاريخ كتابدن اوچ ييل مقدم يكرمى اوچ بيک اقچه يه بيع ايتمشكن حالا ضرورت قسمت اولمدوغى مقرر اوليجق ينه رد اولنوب عقد مزبور فسخ اولندوغى قيد اولندى تحريرا فى اوائل رمضان. [وصايت و فسخ عقد]

شهود: عبد اللطيف بن احمد، الحاج على، ابراهيم بيک، عثمان بن محمود، سيدى بن خليل، سليمان بن يوسف وغيرهم.

785. آق شهر قضاسندن دده چيرک نام قريه ساكنلرندن عثمان بن فرهاد نام كمسنه مجلس شرع شريف و محفل دين منيفده اشبو مصطفا بن حسن نام كمسنه مواجهه سنده تقرير كلام ايدوب اوک اياغي قرنجالو و اموز لرنده نشاني اولوب و قچ اياغنک صول اياغنده كوستک ياره سي اولان مركم حالا مزبور مصطفانک يدنده بولدم سؤآل اولنمق طلب ايدرم ديدكده غبّ السّؤآل مزبور مصطفا جواب ويروب ذكر اولنان مركبي بن ابراهيم كمسنه دن الدم عثمانک علاقه و مدخلى اولدوغن بالمم ديدكده سالف الذكر عثماندن تقريرينه موافق بيّنه طلب اولندقده عدول مسلمينندن محمّد بن ايدين وولي بن حيدر نام كمسنه لر لاجل الشّهادة مجلس شرع شريفه حاضران اولوب مركب مرقوم عثمانک يدنده ملک مشتراسي اولوب تصّرفنده ايكن تاريخ كتابدن ايكى سنه مقدّم چاقرسازى نآم موضعده سرقه اولنوب اول كيجه مزبور عثمان بزم همراهمز ايدي ديو وجه مشروح اوزره اداءِ شهادت شرعيّه ايتّدكلرنده ماجري علي وقوعه كتب و تحرير اولندى تحريراً في اوائل شهر رمضان المبارک لسنة تسع والف. [سرقت]

شهود: مصطفى بن حسن، محمود بن محمد، عبد الله بن حسين، ارسلان بن عبد الله وغيرهم.

786. عشّاق قضاسنه تابع دمورلو نام قريه دن الحاج ادريس ابن الحاج حسن نام كمسنه مجلس شرع شريفده قاپلوجه سوباشيسى اولان محمّد بک ابن مصطفى مواجهه سنده تقرير كلام قلوب اشبو مزبور محمد بکک يدنده اولان ماجري الاصل اورته بويلو صاروشين اچوق قاشلو پياله نآم قول بنم عبد مشترامدر تاريخ كتابدن اوتوز كون مقدم فرار ايدوب مزبورک يدنده بولدم طلب ايده رم ديدكده غبّ السّؤآل مزبور محمد بک انكاريله جواب ويروب مدّعى مزبورک تقريرينه موافق بيّنه طلب اولندقده عدول مسلميندن معدن بن يوسف والحاج امر الله بن حسن نام كمسنه لر لاجل الشهادة مجلس شرع شريفه حاضران اولوب عبد مذكور سالف الذّكر الحاج امر اللهک مملوک مشتراسي در اوتوز كون مقدّم فرار ايلدي ديو اداء شهادت شرعيّه ايلدكلرنده بعد رعاية شرائط القبول شهادتلرى حيّز قبوله واقع اولوب موجبيله حكم برلر ماجري الاصل على وقوعه كتب اولندي في التاريخ المزبور. [فرار عبد]

شهود: محمد بن عبد الله، مصطفى بن يوسف، و محمود بن يوسف، و ابوبكر بن يوسف وغيرهم.

787. اقر على بن قلفال بانه قد باع من حامل الكتاب محمد بن حضر المتولى على وقف خواجه نصوح لاغر وهو اشترى منه للاستغلال به بمال الوقف المزبور وتحت تصرفه وذلک جميع المنزل الواقع فى محلة عربلر بروسة المحمية المحدود بملک محمود بن محمد وبملک مريم بنت عبد الله وبالطريق العام وبالطريق الخاص من الطرفين بجملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم وستمائة درهم فضى رايج فى الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين ثم استاجره منه وهو اجره ايّاه من غرة ربيع الاول لسنة تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدة ثلثمائة درهم وخمسة وعشرون درهما مزبورا نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين وكفل بدركه واجرته زمانة بنت همت وهى زوجة على المزبور ومحمود بن محمد الحاوى على الامر والقبول جرى ذلک وحرر فى التاريخ. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: عبد الرحيم بن احمد، ومصلى بن بداق، ومصطفى بن يوسف، ومحمد بن احمد، حسين بن عيسى، محمد بن حسين، ومراد بن عبد الله.

788. محميهٔ بروسه توابعندن دپه جک نام قريه ده بوندن اقدم مرد اولان سوستوس ولد يانينک كبير اوغللرى مانول واسترانى ذميلر مجلس شرعده ينه قرنداشى بالى نام صغيرک وصى سى صولوره ولد يانى مواجهه سنده تقرير كلام ايدوب مد مزبور بابامزدن ارث ايله انتقال ايدن حصه لريمزى الوب قريهٔ مزبوره قربنده يارش يرنده واقع بر طرفى محمد بک ملكى و بر طرفى وقف فرنيه و بر طرفى محمد بک ملكى و بر طرفى استمطر ولد بينوت ملكى ايله محدود و هر سنه عرصه سنک يكرمى اقچه مقاطعه سى اولان بر كوز كرمدلكى و كارخانهٔ عند الجيران معلوم الحدود اولان باغى اشجار مثمره و غير مثمره ايله قرنداشمز صغير مزبورک حصه سنه تعيين اولنوب مزبور وصى يه تسليم ايلدک ديو اقرار و اعتراف ايلدكلرنده مقران مزبورانک وجه مشروح اوزره صادر اولان

اقرارلرين مقر له المرقوم وجاها و شفاها تصديق اتدكده ما هو الواقع كتب و تحرير اولنوب يدينه دفع اولندى جرى ذلک وحرر فى التاريخ المزبور. [ميراث]

شهود: عثمان بک بن احمد، حمزه بک بن عبد الله، مانيوو ولد استمطر، تيرند فلور ولد يوندر، محمد بن عبد الله، محمود بن يوسف المحضر.

789. اقر الحاج عبدى بن همت بانه قد باع من حامل عثمان بن مراد وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الطاحون المعروف بكاردكرمن الواقع فى قرية چونقره من توابع بروسة المحروسة المحدود بطاحون المرحوم والدۀ سلطان مصطفى وبطاحون المرحوم ذكريا افندى وبطاحون البايع المزبور ومقاطعة ارضه فى كل سنة خمسون درهما فضيا بحملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره احد وعشرون الف درهم مزبور نعته بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى التاريخ المزبور. [البيع البات]

شهود: عبد الله الامام، حمزه الامام، ابراهيم الامام، نبى الموذن، محمد بن الموذن، محمود بن يحى، محمد بن عبد الله.

71B

790. محروسه ۀ بروسه حصاري داخلنده اولان محلاتندن عيسى بک فناري محلّه سي ساكنلرندن حسين بک ابن حسن نام كمسنه محفل قضايه حاضر اولوب صاحب هذا الكتاب محمّد بن محمود كمسنه مواجهه سنده تقرير كلام قلوب محلّه ۀ مزبوره واقع بر اوي و بر اودهۀ و ايچنده حمّامي والتي يرده مآء جاريۀ و بر سلاملغي و ينه سلاملغه متّصل بر اودهۀ و ايكى فرني و محّوطهۀ اشجار مثمره و غير مثمرهۀ مشتمل اولوب و بر طرفي الحاج خليل ملكنه و اوچ طرفي طريق عامله محدود و ممتاز اولان ملک اويمي مزبور محمّده اون بش بيک نقد رايج الوقت اقچه يه بيع بات صحيح شرعي ايله بيع ايدوب تسليم مبيع قبض ثمن ايتّدم بعد اليوم منزل مزبور مذكورک ملک مشتراسي اولوب كيف ما يشاء ويختار متصرّف اولسون ديدكده مقرّ مزبورک وجه مشروح اوزره اولان اقرارين مقرّ له المرقوم محمّد بالمواجهه تصديق ايلدوكي بالطّلب كتب و تحرير اولندي تحريراً في اوائل شهر رمضان المبارک من شهور سنة تسع والف. [بيع بات صحيح شرعى]

شهود: مصطفى بن شعبان، الحاج خليل بن محرم، الحاج مصطفى بن شعبان، الياس بن عمر، محمود چلبى ابن حسن، الحاج مصطفى بن محمد، الحاج جعفر بن عبد الله، عبد الله چلبى ابن مصطفى، مصطفى بن الحاج على، ابوبكر بن الحاج محمود، عثمان بن احمد الامام.

791. اقر رجب بن محمد بانه قد باع من حامل الكتاب احمد بن الحاج الياس وهو اشترى منه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة قره مزاق ببروسة المحروسة المشتمل على بيتين سفليين وصفة وكنيف وماءٍ جارٍ ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغير مثمرة المحدود بملک درويش ابراهيم وبملک محمد بن مصطفى وبوقف امام محلة المزبورة

وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره سبعة آلاف درهم فضى ومقاطعة ارضه فى كل سنة ستة وثلثون درهما مزبوراً نعته بيعاً واشتراءً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارً صحيحاً شرعياً وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اوائل شهر رمضان المبارک سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: رمضان بن محمد، احمد بن عبد الله، مصطفى بن كيوان الامام، ارسلان ابن عبد الله.

792. اقر احمد بن الحاج الياس بانه قد باع من حامل هذا الكتاب مصطفى بن كيوان الامام وهو اشترى منه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة قره مزاق ببروسة المحروسة المشتمل على بيتين سفليين وصفة وكنيف وماءٍ جارٍ ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغير مثمرة المحدود بملک درويش ابراهيم وبملک محمد بن مصطفى وبوقف امام محلة المزبورة بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره اربعة آلاف درهم وسبعمائة درهم فضى رايج فضى ومقاطعة ارضه فى كل سنة ستة وثلثون درهماً مزبوراً نعته بيعاً واشتراءً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اوائل شهر رمضان المبارک سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: رمضان بن محمد، احمد بن عبد الله، ارسلان بن عبد الله ورجب بن حمزه.

793. اقر مصطفى بن كيوان بانه قد باع من حاملة هذا الكتاب فاطمة بنت مى وهى اشترت منه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة انجكزلر ببروسة المحمية المشتمل على بيتين سفليين وبيت علوى وكنيف وفرنٍ وماءٍ جارٍ ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود بملک الحاج حمزه وبملک احمد وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ستة آلاف درهم فضى بيعاً واشتراءً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارً صحيحاً شرعياً وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اوائل شهر رمضان المبارک سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: بكر بن مصطفى الامام، رمضان المؤذن، حمزه بن الحاج حسن، ارسلان بن عبد الله.

794. اقر مصطفى بن علم شاه بانه قد باع من حاملة هذا الكتاب امينة بنت بكر بک وهى اشترت منه وذلک جميع الحديقة الواقعة بقرية بويک صوصغرلغى من توابع بروسة المحمية المحدود بحديقة مالقوح وبحديقة قنبر وبحديقة احمد بک وبالوادى المعروف بقره بكار بجملة الاشجار المثمرة وغيرها بثمن معين مقبوض قدره الف درهمٍ وخمسمائة فضى رايج ومقاطعة ارضه فى كل سنة عشرة دراهم بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارً صحيحاً شرعياً وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اوايل شهر رمضان سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: مصطفى بک ابن عبد الله، ابراهيم بن بالى، يونس بک ابن عبد الله، حسين بن احمد.

794. اقر يوسف بن محمد الوكيل الشرعى بالاقرار بالبيع الاتى ذكره الثابت وكالته عنها بشهادة بما هو نهج الثبوت شرعا عن قبل عايشة بنت عبدى بانها قد باعت من حامل هذا الكتاب عبدى بن اورح وهو اشترى عنها وذلک جميع الحديقة الواقعة بقرية جمعه لو قزق من توابع بروسة المحروسة المحدود بحديقة حسين ابن بالي وبحديقة مصطفى بن مروت وبحديقة مصطفى بن حسن وبحديقة الحاج محمد بن حسن بجملة الاشجار المثمرة وغيرها بثمن معين مقبوض قدره اربعة عشر الف درهم وخمسمائة درهم فضى ومقاطعة ارضه فى كل سنة عشرون درهما مزبوراً نعته بيعاً واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقراراً صحيحاً شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اواسط رمضان المبارک سنة تسع والف. [الوكالة بالاقرار والبيع البات]

شهود: خليل بن محمد الامام، مصطفى بن عبدى، حسن بن مروت، محمود بن عبد الله، ارسلان بن عبد الله، مصطفى بن حسين، مصطفى بن يوسف سربولک، محمد بن الامام.

795. اقر قسطنطين ولد ديمترى بانه قد باع من حامل هذا الكتاب آيدن ولد پرى وهو اشترى منه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة سد باشى ببروسة المحمية المشتمل على بيت سفلى وبيت علوى ومحوطة المحدود بملک خداوردى وبملک يانى وبالوادى المعروف بكوک دره وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ستة آلاف درهم فضى رايج بيعاً واشتراءً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اوائل شهر رمضان المبارک سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: حسين چلبى ابن رجب، ومصطفى بن يوسف، ارسلان ولد مراد، ميرک ولد كرمان، بستان ولد صواق، باغچه ولد مراد.

796. اقر قسطنطين ولد ديمترى بانه قد بآع من حامل الكتاب خداوردى ولد بالى وهو اشترى منه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة سد باشى ببروسة المحمية المشتمل على بيت سفلى وبيت علوى ومحوطة المحدود بملک خداوردى وبملک يآنى وبالوادى المعروف بكوک دره وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره خمسة آلاف درهم فضى رايج بيعاً واشتراءً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقراراً صحيحاً شرعياً وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اوائل شهر رمضان المبارک سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: حسين چلبى ابن رجب، مصطفى بن يوسف، ارسلان ولد مراد، ميرک ولد كرمان، بستان ولد صواق، باغچه ولد مراد.

797. اقر قسطنطين ولد ديمترى بانه قد باع من حامل الكتاب وسبنه ولد قره كوز وهى اشترت منه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة سد باشى ببروسة المحمية المشتمل على بيت سفلى وبيت علوى ومحوطة المحدود بملک خداوردى وبملک يانى وبالوادى المعروف بكوک دره وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره اربعة آلاف درهم فضى رايج بيعاً واشتراءً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقراراً صحيحاً شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اوائل شهر رمضان المبارک سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: حسين چلبى ابن رجب، مصطفى بن يوسف، ارسلان ولد مراد، ميرک ولد كرمان، بستان ولد صواق، باغچه ولد مراد.

798. محميهٔ بروسه دن كپكجيلر چشمه سى محله سندن بوندن اقدم وفات ايدن فاطمة ابنة الحاج سنان نام متوفانک اناسى شاهنشاه ابنة الحاج محمد مجلس شرعده متوفاه مزبوره نک باباسى مزبور الحاج سنان محضرنده تقرير كلام ايدوب مرقومه فاطمه نک متروكاتندن بكا عايد و راجع اولان حصهٔ شرعيه مى دعوى و طلب ايدوب اورتامزه منازعات كثيره واقع اولمش ايدى حالا مصلحون توسط ايلمكله خصوص مزبورى درت بيک اقچه يه صلح ايدوب بدل صلح اولان مبلغ مزبورى مسفورک يدندن بالتمام والكمال الوب قبض ايلدم خصوص مزبوره متعلق دعوى و طلبدن ذمتن ابرا ايلدم شويله كه من بعد سالف الذكر اولان خصوصه متعلق دعوى و طلب بندن و يا وكيلمدن صادر اولورسه عند الحكام مسموعه اوليه ديو اقرار ايلدكى قيد اولنوب. [ميراث و صلح]

شهود: الحاج ابراهيم ابن الحاج عيسى، الحاج سليمان بن على، الحاج سليمان بن حسن، عثمان بک ابن مصطفى، حسن بن عبد الله وغيرهم.

799. محميهٔ بروسه دن حميدى قريه سندن رجب بن نبى مجلس شرعده ينه كندو معتقه سى ياسمين بنت عبد الله محضرنده تقرير كلام ايدوب قريهٔ مزبوره ده واقع بر طرفى على ملكنه و بر طرفى طريق عامه منتهى اولوب ايكى ساز طامى مشتمل اولان منزلى و بر طنجرهٔ و ايكى تپسى و ايكى بكمز تابه سنى و بر يورغانى و بر دوشكى مزبور ياسمينه هبهٔ صحيحه ايله هبه و تمليک ايدوب مزبور ياسمين داخى ذكر اولنان منزلى و اسبابى مجلس هبه ده قبض و تسليم ايلدى ديو اقرار اتدكده مرقومه ياسمين داخى بالمواجهه تصديق ايدوب ما وقع على وقوعه كتب و تحرير اولندى. [هبه و تمليک]

شهود: السيد حسين بن السيد محمود، محمد بن مى، الحاج عثمان بن بالى، على بن قلفال الامام، مصطفى بن محمد، محمد بن على، محمود بن محمد، محمد بن قوش على، على بن سنان.

800. مزبورک ينه كندو معتقى قاسم بن عبد الله نام محضرنده تقرير كلام ايدوب قريهٔ مزبوره ده واقع بر طرفى ملكى حسين ملكى و بر طرفى بالى ملكلرى ايله و طريق عام ايله محدود ملک محضم اولان باغى و بر

صارى اينكى و بر جفت قاره صغر اوكوزى و بر مركبى هبۀ صحيحه ايله مزبور قاسمه هبه و تملك ايدوب ينه ولايتم حسبى ايله ذكر اولنان باغى و صغرلرى و مركبى مجلس هبه ده قبض و تسلم اتدم ديو اقرار اتدكده مسفور رجبك وجه مشروح اوزره صادر اولان كلماتى بالطلب كتب و تحرير اولندى فى التاريخ المزبور. [هبه و تمليك]

شهود: السابقون

72B

801. اقرت سلطان بنت بالى بانها قد باعت من حامل الكتاب ارسلان بن حسين وهو اشترى منها وذلك جميع المنزل الواقع بمحلة التى برمق ببروسة المحروسة المشتمل على بيت علوى وحانوت ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود بملك عايشه وبوقف اورخان وبالطريق العام وبملك حسين بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره اربعة آلاف درهم فضى ومقاطعة ارضه فى كل سنة عشرة دراهم بيعاً واشتراءً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقها وجاها وشفاها جرى ذلك وحرر فى اواخر شهر رمضان سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: مالقوح بن داود، داود بن حاجى، دوران بن داود، محمد چلبى بن امر الله، حضر بن يحيى، ومصطفى بن يوسف، وحسين بن مصطفى وغيرهم.

802. **يوم الاحـــــــــــــد27 من شهر رمضان الشريف لسنة تسع والف**

اقر على بن محمد الوكيل الشرعى بالتصديق الاتى ذكره عن قبل محمد بن احمد الثابت وكالته عنه بشهادة حسن بن على ومحمد بن ابوات بانه قد باع من حاملة هذا الكتاب جميلة بنت مصطفى وهى اشترى منه وذلك جميع المنزل الواقع بمحلة فضل الله پاشا ببروسة المحمية المشتمل على بيتين سفليين وصفة ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود بملك محمد وبملك قاسم وبمقابر المسلمين وبمعلم خانه بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ثلثة آلاف درهم فضى رايج بيعا واشتراءً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقراراً صحيحاً وهى صدقه وجاها وشفاها جرى ذلك وحرر فى اوايل شوال سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: حسن بن على الامام، محمد بن عوض، على بن محمد، محمود بن محمد، عبد الله وغيرهم

803. اقر بالى ابن على بانه قد باع من حاملة هذا الكتاب راضية بنت حبيب وهى اشترت منه وذلك جميع المنزل الواقع بمحلة بسجى اوغلى المشتمل على بيتين سفليين وبيت علوى وكنيف وصفة وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود بملك قصاب بالى وبملك جعفر وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود بثمن معين مقبوض اربعة آلاف درهم وثمانمائة درهم فضى رايج بيعاً واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا جرى ذلك وحرر فى اوايل شهر شوال سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: احمد بن عبد الله، مصطفى بن يوسف، اورج بن حسين، محمود بن همت.

804. اقرت رحيمة بنت حسين الساكنة بمحلة زندان قپوسى بانها قد باعت من حامل هذا الكتاب محمد بن خضر المتولى على وقف بويجى الحاج يعقوب وهو اشترى منها بمال الوقف المزبور للاستغلال بها وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة زندان قپوسى المحدود بملک محمد القصاب وبوقف افضل زاده وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ستة آلاف درهم فضى رايج ثم استاجرت منه وهو اجرها اياه بعد التخلية الشرعية من غرة رجب المرجب سنة تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها سبعمائة درهم وخمسون درهما مزبوراً نعته ايجاراً واستيجاراً صحيحين شرعيين اقراراً صحيحاً شرعياً جرى ذلک وحرر فى اوايل شهر شوال المكرم سنة تسع والف. [البيع بالإستغلال]

شهود: محمد چلبى ابن عبد الرحيم الامام، مصطفى بن خليل المتولى، عيسى بن سيفى الموذن، محرم بن نعمان الامام، رمضان بن محمد الامام، ومصطفى بن يوسف سربلوک، ومحمود بن يوسف، عيسى بن ولى، سليمان بن خليفه الامام وغيرهم.

805. **يوم الاربعـــــــــــــــا من غرة شوال المكرم سنة تسع والف**

عرب طائفه سندن خديجه بنت سيدي نام ثيّبه مجلس شرع شريف و محفل دين منيفده طائفهءِ مزبوردن قورد بن علي و اوغلي يوسف مواجهه لرنده تقرير كلام قلوب مزبور يوسفک باباسي قورد ايله يک دل يک جهت اولوب قز قرنداشم شادي نام باكرهءِ چكوب جبر ايله اوينه الوب و بوندن ماعدا اوچ يوز التونمز الوب زياده ظلم و تعدّي ايلمكين امر شريف لازم التشريف ادا ايلدم خصوص مزبورک شرعله كورلمسين طلب ايدرم سوءآل اولنسون ديدكده غب السّؤال مزبور يوسف و باباسي مزبوره شاديءِ كندو رضا سيله نكاح ايدوب بر اقچه و بر حبّه سين المدق ديو انكار ايله جواب ويروب مدّعيهءِ مزبورهءِ مزبوردن تقريرينه موافق بيّنه طلب اولندقده اتياندن عاجز اولمق ايله ارايه مصلحون مسلمون توسّط ايدوب مذكور خديجهءِ مزبوران اولان دعوا و نزاعدن فارغه اولوب خصوص مزبوردن ترک دعوي و قطع خصومت ايتدم اكر بندن اصالة و وكالة دعوي صدور ايدرسه عند الحكّام الكرام استماع اولنميه ديدكده مرقومان يوسف و باباسى صلح مزبوره راضي اولدقده بو وثيقه ءِ انيقه على ما هو الواقع بالطلب كتب اولندي. [صلح]

شهود: مصطفى بن يوسف و محمود بن يوسف و رجب بن حمزه.

73A

806. اقرّ امر الله بن حضر الوكيل الشرعي بالاقرار بالبيع الآتي ذكره عن قبل صفيّة بنت محمد الساكنة في محلة مناستر غبّا ثبت وكالته بشهادة الحاج احمد بن عنايت الله وعيسي بن سيفي بانّ الموكّلة المزبورة بانّها قد باعت من حاملة هذا الكتاب رحيمة بنت حسين وهي اشترت منها ما هو لها وملكها وتحت تصرفها وذلک جميع المنزل الواقع بالمحلّة المزبورة الحاوي على بيتين سفليّين وماءين جاريين وصفة وكنيف ومحوّطة ذات اشجار مثمرة وغير مثمرة وغرفتين فوق الباب تحتها اصطبل المحدود قبلة بوقف المرحوم محي الدّين بک وشرقا بالطّريق الخاص وشمالاً بملک قويمجي وغرباً بالسّراي السّلطاني ومقاطعة ارضه في كل سنة عشرون درهما بجملة الحدود بثمن معيّن مقبوض

قدره عشرون وسبعة آلاف درهم فضيّ رايج في جميع الحوايج بيعاً وابتياعاً باتين صحيحين شرعيين اقرارا صحيحاً شرعيّاً وهي صدّقتها الوكيل المزبور امر الله وجاها وشفاها جري ذلک وحرّر فى اوائل شهر شوال المكرم من شهور سنة تسع والف. [الوكالة الشرعية بالاقرار بالبيع البات]

شهود: الحاج سفر بن نبي، الحاج عبدي ابن على، عبدي بن پري، محمود بن يوسف، محمود بن يحيي، مصطفى بن محمود، محمد بن حسين، يوسف بن علي، محمود بن عبد الله وغيرهم.

807. محميهٔ بروسه ده مرحوم بايزيد پاشا مدرسه سنک مدرّسي اولان فخر المدرّسين مولانا عثمان افندي ابن احمد افندي مجلس شرع شريفده تقرير كلام ايدوب مرحوم الحاج عوض پاشا اوغلي محمود چلبينک وقف ايدوب اولادنه شرط ايلدوكي منزلي بر موجب شرط واقف ناظره و متولّيه اولان المرحومه فاطمه خاتون سنه خمس والف ربيع الاولي غره سندن آيده اوتوز اقچه يه ايجار ايدوب بنده استيجار ايلدوكمدن صكره اليمه تمسّک شرعيّه المش ايدم بعده مزبوره خاتون وفات ايدوب توليت نظارت مزبوره عثمان چلبي ابن محموده انتقال اتمكين اجارهٔ طويلهٔ ايله طقسان سنه يه دكين ايجار ايدوب بنداخي قبول ايدوب اوزرومه مقرّر قلوب يديمه تذكره ويروب منزل مزبورک قپوسي اوزرينه و بعض يرلره بنا احداث ايدوب و تعميرينه اذن ويروب مادامكي كندوم قيد حياتده اولدوغمجه ساكن اولوب واقف مزبور روحيچون مقابلهٔ اجرت بعد صلاة العشآء بر كره يس شريف سوره يسن تلاوت ايدوب شو ابن مشار اليه روح شريفلري ايچون هبه ايتدم ديو مزبور عثمان چلبينک خطّ ختمي مشتمله و مفهومنى مثبته تذكره ابراز ايدوب بر موجب تذكره قبل شرعدن دخي تمسّک طلب اتمكين تذكرهٔ مزبوره يه نظر اولندقده وجه مشروح اوزره مولاناءِ مشار اليه افندينک تقريرينه موافق بولنمغين بو وثيقهٔ شارحة البيان كتب اولنوب يد طالبه دفع اولندى تحريرا فى اواخر شهر رمضان المبارک من شهور سنة تسع والف. [وقف و اجاره طويله]

شهود: الحاج محمد بن فضل الله، ومحمد بن ابراهيم المعلم، على چلبى ابن خداويرمش، عبد الغني بن خداويرمش، مصطفى بن يوسف، على چلبى ابن حيدر، احمد المقيم، رجب المحضر وغيرهم.

809. خالعت چاقر بنت حسن من محلة آت بازارى ببروسة المحمية مع زوجها دمر بن حسن على مهرها المعقود عليه وهو مبلغ قدره ستة الاف درهم فضى وعلى نفقة عدتها وعلى جميع دعاويها مخالعة صحيحة شرعية. [الخلع]

شهود: ارسلان بن عبد الله، محمود بن يوسف، حسين بن عبد المحضر، محمود بن يحى المحضر.

73B

810. رمضان بن مصطفى اشبو درويش مصلى بن محمدن قزغان دعواسندن و ساير دعوادن فراغت اتدوكى سجل اولندى. [دعوى دن فراغت]

شهود:

811. اقر الحاج خسرو بن عبد الله بانه قد باع من حامل هذا الكتاب محمد بن الحاج حسن وهو اشترى منه وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة ثلجوک خاتون ببروسة المحروسة المشتمل على بيتين سفليين وصفة تحتها سرداب وعلى خابية ماء وكنيف ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود بملک على وبوقف الحاج يعقوب وبوقف الحاج عبد الله وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره اثنى عشر الف درهم ومائتا درهم فضى رايج بيعاً واشتراءً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقراراً صحيحا شرعياً وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اوايل شهر شوال المكرم سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: عمر بن خير الدين، حسن بن پرى، الحاج احمد بن قاسم، سفر بن على، ومحرم بن حسن، وحسن بن مصطفى، الحاج خضر بن مصطفى، وغيرهم من الحاضرين.

812. مخميهٔ بروسه ده محمد بن كيوان احمد افندى ابن سليم محضرنده تقرير كلام قلوب محروسهٔ مزبوره اسواقندن كلنجک چارشوسنده الحاج عوض پاشا اوقافندن بر طرفى مصلح الدين و بر طرفى پرعلى و بر طرفى قرجه بک وقفنه و بر طرفى طريق عام ايله محدود هر ايده وقف مزبوره اللى اقچه مقاطعه سى اولان منزلک حق تصرفن متوليسى معرفتيله مزبور احمد افنديبه اوتوز ايکى بيک اقچه تفويض ايتدم ديدکى جرى ذلک وحرر فى التاريخ المزبور. [تفويض حق تصرف]

شهود: بكر چلبى بن محمود، عبد الله بن مصطفى، حسن المستعد، احمد بن پرى، حسين بن احمد، محمود بن يوسف المحضر.

813. مخميّهٔ بروسه ده مرحوم ابراهيم پاشا اوقافي متولّيسنک قائم مقامي اولان الحاج خليل بن پري نام كمسنه مجلس شرع شريفه كلوب اذينق قضاسنه تابع سولز نام قريه دن نور الله بن قورد مواجهه سنده تقرير كلام قلوب مخميّهٔ مزبوره ده محمّد بن مصطفى نام كمسنه ذمّتنده اوقاف مزبوره دن خانهٔ عوارض اقچه سيچون تعيين اولنان اقچه دن سكز بيک اقچه ايچون قريهٔ مزبوره ده واقع بر طرفي على بک ملكنه و ايكي طرفى درويش چاوش ملكنه و بر طرفى نهر جاريه محدود اولان باغي مبلغ مزبور مقابله سنه رهن طريقيله النوب ضبطمزده ايكن سالف الذكر محمّد مزبور نور الله بن قورده بيع باتله بيع ايتمش حالا بيع مزبوري فسخ اتمک طلب ايلدوكمزده ارايه مصلحون توسّط ايدوب سكز بيک اقچهٔ مزبور نور الله قبول ايدوب ذكر اولنان باغي انک ملكي اولوب استغلال طريقيله مزبور نور الله يدندن رهن ويرلمكين مقدما ايلدوكم رهنيّت دعواسندن بالكليه فراغ ايتدم و قطع خصومت ايتدک مزبور باغ مرقومک ملک مشتراسي اولوب كيف ما يشاء متصرّف اولسون ديدوكى بالطّلب كتب اولندى. [دين، بيع بات، رهن و دعوى دن فراغت]

شهود: الحاج امر الله ابن محمد، مصطفى بن على، الحاج بن حسن، حسين بن عبد الله، على بن عبد الله، الحاج احمد بن طوري.

814. اقر نور الله بن قورد بانّه قد باع من حامل هذا الكتاب الحاج خليل بن پري وهو اشترى منه بمال الوقف ابراهيم پاشا بالاستغلال به ما هو له وملكه وذلک جميع الكرم الواقع فى قريهء سولز من توابع قضاء اذينق المحدود بملک على بک وبملک درويش چاوش من الطرفين وبالنّهر الجاري بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ثمانية آلاف درهم فضّي رايج فى كلّ الحوايج ثم استأجر منه وهو آجره ايّاه من غرّة رمضان المبارک تاريخه بذيله الي سنة كاملة باجرة معيّنة في تلک المدة الف ومائتا درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا اقرارا صحيحا شرعيا وكفل بدرک المبلغ المزبور محمد بک ابن مصطى الساكن في قرية المزبورة كفالة حاوية على الامر والقبول جري ذلک فى التاريخ المزبور. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: الحاج امر الله ابن محمد، مصطفى بن على، الحاج بن حسن، حسين بن عبد الله، على بن عبد الله، الحاج احمد بن طوردى.

815. اقرت ام كلثوم ابنة الحاج على بانها قد باعت من حامل هذا الكتاب اميرزا بن على وهو اشترى منها ما هو لها وملكها وتحت تصرفها وذلک جميع المنزل الواقع فى محلة جامع ابن الاجرى ببروسة المحروسة الحاوى على بيتين سفليين وغرفة وصفة وسرداب وفرنين وماء جار فى الموضعيين المحدود بملک قدرى بن محمود وبملک بونجقجى ولى وبالطريق العام وبالطريق الخاص ومقاطعة ارضه فى كل سنة اربعون درهما بثمن معين مقبوض قدره خمسة وعشرون درهما بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقها وجاها. [البيع البات]

شهود: محمد چلبى بن محمود الامام، على بن عمر افندى، الحاج ابراهيم، قدرى بن محمود، محمد بن اقرى، بستان بک بن عثمان چاوش، اسدالله بن على.

74A

816. لوآء ايدينلدن اينه كول قصبه سي ساكنلرندن محمود بن محمد نام كمسنه مجلس شرع شريفه كلوب صاحب هذا الكتاب مميّهءِ استانبولده شاه محمد افندي ابن محمود محضرنده تقرير كلام ايدوب تاريخ كتابدن سكز آي مقدّم فرار ايدن مرجان نام قولي مزبورک يدنده بولدم طلب ايدرم ديدكده غبّ السّؤآل مشار اليه افندي جواب ويروب بن مزبور عربي مرحوم جدّم شمس الدّين فناري اوقافندن اينه غازي تام فرخنده بن عبد الله جانبندن اوچ بيک اقچه يه اشتراء ايدوب ثمن تسليم ايلدم محمودک مملوكي ايدوكن بلمم ديوجک مدّعي مزبور محموددن تقريرينه موافق بيّنه طلب اولندقده عدولدن مصطفى افندي و عثمان بن محمد نام كمسنه لر لاجل الشهادة مجلس شرع شريفه حاضران اولوب مرقوم محمودک تقريرينه موافق شهادت شرعيّه ايلدكلرنده شهادتلري مقبول اولوب موجبيله حكم برله ما جري على وقوعه كتب اولندي تحريراً فى التاريخ المزبور. [فرار عبد و شهادت]

شهود: مراد بن عبد الله، محمود بن حفد، حسين بن محمد، حسن بن يوسف، محمود بن يوسف وغيرهم.

817. اقر الياس بن رمضان بانه قد بآع من حامل الكتاب السيد الحاج عبد الرحمن بن السيد محمد وهو اشترى منه وذلک جميع الحانوت الواقع فى سوق المعروف بتاجرلر من اسواق بروسة المحروسة المحدود بملک ذاتى وبملک سعدى بن بيرام وبسوق المعروف بسراج خانه وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره عشرة آلاف درهم وستمائة درهم فضى رايج فى الوقت ومقاطعة ارضه فى كل سنة تسعة دراهم بيعاً واشتراءً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقراراً صحيحاً شرعياً وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اواسط شهر شوال المكرم سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: السيد محمد بن السيد عثمان، الحاج خليل بن پرى، مصطفى بن على، بالى بن حسين، مصطفى چلبى ابن شجاع، ومصطفى بن يوسف وغيرهم.

818. محمّيه ء بروسه ده ساكن دركاه عالي يكيچريلرندن يوسف بک ابن عبد الله مجلس شرع شريفه حاضر اولوب اشبو حسين بن محضرنده تقرير كلام ايدوب تاريخ كتابدن بر ييل مقدم مزبور حسينه امانت طريقيله سكسان ايكي عدد سكهء حسنه ويرمش ايدم حالا طلب ايدرم سؤآل اولنسون ديدكده غبّ السّؤآل مزبور حسين انكاريله جواب ويروب ذكر اولنان سكساً ايكي التوني مزبور يوسف بكدن المادم علاقم داخي يوقدر ديدكده مدّعيء مزبوردن دعواسني مثبته بيّنه طلب اولندقده بري برينک كلامني مناقض و دعواي سالف الذكره غير مطابق بعض شهود احضار ايدوب مزبورلردن غيري داخي شاهدلرم يوقدر ديدكده ما وقع على وقوعه كتب اولنوب تحرير اولندي تحريراً فى التاريخ المزبور. [امانت]

شهود: مصطفى بن يوسف، محمود بن يوسف، محمد بن محمد، ارسلان بن عبد الله، رجب بن حمزه وغيرهم.

819. اقر ابراهيم بن ممى الوكيل بالاقرار بالبيع الاتى ذكره عن قبل زوجته هدية بنت محمود الثابت وكالته عنها بشهادة محمّد بن نصوح وبالى بن محمد بانها قد باعت من حامل عثمان بن محمد ورمضان بن محمد وهما اشتريا منها ما هو لها وملكها وذلک جميع الكرم الواقع فى قرية اووانجق من توابع بروسة المحمية المحدود بملک على وبملک شعبان بن حضر وبملک محمد بن مصطفى وبملک حسين بن مصطفى بجملة الاشجار المثمرة وغيرها بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم وتسعمائة درهم وخمسون درهما فضيا رايجا فى الوقت بيعا واشتراء باتين صحيحين اقرارا صحيحا شرعيا فى التاريخ المزبور. [الوكالة بالاقرار بالبيع البات]

شهود: عثمان افندى، محمد بن بالى، محمد بن نصوح، ونصوح بن على، محمد بن مصطفى، محمد بن محمد.

820. بانه قد خالع ابراهيم بن حمزه مع زوجتها امى بنت محمود الساكنة فى محلة بدر الدين ببروسة المحروسة وهى خالعت معه بعد ما قبضت منه ما بقى من مهر ها المعقود عليه نكاحها وهو مبلغ قدره خمسمائة درهم وجميع نفقة عدتها وهو مبلغ قدره مائة درهم مخالعة صحيحة شرعية جرى ذلک وحرر فى اواسط. [الخلع]

شهود: محمود بن يوسف، رجب بن حمزه، بكر بن يحى، مصطفى بن يوسف المحضر.

74B

821. محروسهء بروسه محلّاتندن مجنون دده محلّه سي ساكنلرندن مصطفى بن رجب نام كمسنه مجلس شرع شريفه حاضر اولوب اشبو مصطفى بن عوض نام كمسنه محضرنده تقرير كلام قلوب روسية الاصل ملايم بنت عبد الله نام جاريه بنده امانت اولوب سكز آي واردر وفات ايلمشدر ديدكده مزبور مصطفى بن عوض مذكورك بو كلامن تصديق ايتميوب جاريهء مزبوره نك وفاتنه شاهد طلب ايلدكده عدولدن مصطفى بن الحاجي و قابل بن عبد الله نام كمسنه لر شهادت ايليوب مزبوره جاريه سكز آيدر وفات ايتمشدر بو خصوصه شاهدلرز شهادت دخى ايده رز ديدكلرنده شهادت شرعيّه لرى حيّز قبولده واقع اولوب ما وقع كتب و تحرير اولندى تحريراً في اواخر شهر شوّال المكرم سنة تسع والف. [امانت جاريه نك وفاتى و شهادت]

شهود: عبد الباقى بن الحاج على چاوش، الحاج تبرك بن مصطفى، الحاج بيرام بن الحاج الياس، محمود بن جمعه.

822. مزبور الحاج مصطفى سالف الذّكر اولان الحاج مصطفى بن عوض نام كمسنه مواجهه سنده اقرار شرعي قلوب مزبور مصطفى يه التي بيك بشيوز اسكي اقچه يه بر جاريه الوب عيب قديمي ظهور ايلمكين فروخت ايلدوكم امينه نام خاتون اثبات عيب ايدوب ثمن بندن قبض ايدوب بنداخي مزبور الحاج مصطفايه مراجعت ايلدوكده ارايه مصلحون مسلمون توسّط ايدوب التي بيك اقچه قيمتلو بر كورك ويروب بنده مزبورك ذمّتنده جميع مطالباتدن ابراي عامله ابراء و اسقاط تامله اسقاط ايلدم ديدكده مقرّ مزبورك وجه مشروح اوزره اولان اقرارين مقر له المرقوم ديكر مصطفا تصديق ايلدوكي قيد اولندي فى التاريخ المزبور. [صلح و ابراء]

شهود: عبد الباقى بن الحاج على چاوش، الحاج تبرك بن مصطفى، الحاج بيرام بن الحاج الياس، محمود بن جمعه.

823. اقر على بن عبد الرحمن بانه قد باع من حامل الكتاب رمضان افندى ابن احمد وهو اشترى منه وذلك جميع المنزل الواقع بمحلة ابن خرّات ببروسة المحمية المشتمل على بيتين سفليين وبئر ماء وماء جار وكنيف ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود بملك على بن يعقوب وبوقف الامام وبمقابر المسلمين وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره سبعة آلاف درهم فضى رايج بيعاً واشتراءً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقراراً صحيحاً شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلك فى اواسط شهر شوال المكرم سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: على چلبى ابن حيدر، محمد چلبى ابن محمود الامام، الحاج محمد بن پرى چلبى، محمد چلبى ابن اسمعيل، الحاج احمد بن محمود، محمود ابن على افندى وغيرهم.

824. اقرت ملايم بنت عبد الله بانها قد باعت من حاملة الكتاب رحيمة بنت عبد الله وهي اشترت منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع في محلة ريحان پاشا ببروسة المشتمل بيت سفلى وصفة تحتها سرداب واصطبل وغرفة فوق الباب وفرن وكنيف مشترک وماء جار مشترک وباب الباب المشترک بينها وبين المشترية المزبورة المنتهى حدود جميعها الى ملک عطار خواجه والى ملک بالي خواجه والى ملک راجى خاتون بنت عبد الله وبالطريق الخاص بثمن معين قدره خمسة عشرة الف درهم فضى رايج فى الوقت اقرارا صحيحا جرى ذلک. [البيع المطلق]

شهو: محمد چلبي بن الحاج رحمت، علي بن علي، محمد بن پيري، الحاج حميد بن سيدي، عبدي چلبي بن الامام، محرم بيک بن عبد الله، مصطفى بن يوسف.

825. محروسه بروسه محلاتندن زعفرانلق محله سندن عبد الجبار بن ابراهيم طرفندن خصوص اتى الذكره شرعله وكالتى اولان السيد علي ابن السيد احمد مجلس شرع شريف و محفل دين منيفه حاضر اولوب مزبور عبد الجبارک جوارنده اولوب حدود عند الاهالي معلوم اولان اوينه متداول محله دن الحاج محمد بن حسين نام كمسنه كندو اوندن حق مرورم واردر ديو بر قاپو اچوب احداث اولنان قاپودن اشلمكله مذكور عبد الجبارک اوينه ضرر ترتب ايدوب دفعى لازم كلمكين اوزرينه واريلوب يديمزده اولان فتوى شريفه موجبنجه احداث اولنان قاپو ياپلوب ضررى دفع اولنمق طلب ايدرم ديدكده جانب شرع شريفدن مولانا حسن داعيلرى ارسال اولنوب مذكور الحاج محمد سالف الذكر السيد على و غيرى بى غرض مسلمانلر ايله محل مزبورک اوزرنده عقد مجلس اولندقدن صكره مقدما حق مرور بيع اولنمغين بعده صادر اولان دعواى مرور نامشروع اولوب ذكر اولان قاپو ياپلوب و واقع اولان ضرر كوريلوب موجب شرع قويم لازم كلوب موجبيله عمل اولنمق بابنده مذكور حسن داعيلرى اخبار ايلدكده ما جرى على وقوعه كتب اولنوب يد طالبه دفع اولندى ما جرى اولا تحريرا فى اواخر شوال المكرم لسنه تسع والف. [قومشى لک حقوق]

شهود الحال: حسن چلبى ابن مصطفى الامام، فخر القضاة مصطفى افندى، احمد بن عثمان، الحاج يوسف بن عبد الله وغيرهم من الحاضرين.

75A

826. حمزه بن يونس شعبان بن بالى محضرنده تقرير دعوى قلوب مزبور شعبان محميۀ بروسه ده قزاز خانه چارشوسنده واقع عند الاهالى معلوم الحدود اولان دكانک حق تصرفن متوليسى معرفتيله درت بيک اقچه يه تفويض ايدوب مبلغ مزبورک اوچ بيک اقچه سنى الوب ذمتنده بيک اقچه باقى حقم قالمدى طلب ايدرم ديدكده غب السوال مزبور شعبان جواب ويروب فى الواقع ذمتمده بيک اقچه حقى باقى قالمشدى حالا انى دخى بالتمام ادا اتدم ديدكده عدول مسلمينندن خير الدين خليفه ابن على و على بن خير الدين نام كمسنه لر لاجل الشهادة مجلس شرعه حاضران اولوب بزم حضوريمزده باقى قلان بيک اقچهۀ دخى ويروب ذمتنده بر اقچه حقى قالمادى ديو اداء شهادت ايتدكلرنده شهادتلرى حيز قبوله واقع اولدى. [دين]

شهود: مصطفى بن يوسف، رجب بن حمزه، محمود بن يوسف المحضر، محمد بن عبد الله وغيرهم.

827. بروسه محلاتندن اورج بک محله سندن احمد ابن الحاج حسين نام امرد مجلس شرعده قصبهءِ بارحصاردن الحاج پرى بن مصطفى محضرنده تقرير كلام قلوب ينه قصبهءِ مزبوره دن قاره ابراهيم ابن الحاج محمود ذمتنده بابام متوفا الحاج حسينک طقوز بيک اقچه حقى باقى قالوب ارث شرعله بكا انتقال ايدوب حالا ذكر اولنان طقوز بيک مزبور الحاج پرى ايله ارسال اولنوب مبلغ مزبورى مرقوم الحاج پرينک يدندن بالتمام الوب قبض ايدم ديو اقرار ايدكده ما وقع على وقوعه كتب و تحرير اولندى. [ميراث]

شهود: مصطفى بن على، محمود بن الحاج ابراهيم، كوچک بن حضر وغيرهم.

828. اقر فخر المدرسين اسمعيل چلبي بن الحاج خليل الوصي الشرعي على الصغيرين المدعوين محمد وراجي ابني الحاج رجب حمزه المتوفى في محلة ولي شمس الدين ببروسة المحمية والوكيل عن قبل زوجه المتوفى المزبور واقر ايضا قيمت بن رمضان الوكيل الشرعي بالبيع الاتي بيانه عن قبل فاطمة ابنة المتوفى المزبور ومحمد بن رمضان الوكيل الشرعي عن قبل اسميخان ابنة المرحوم المزبور بانهم قد باعوا بوكالتهم المحكية ووصاية من حامل الكتاب عيسى بن سنان وهو اشترى منهم ما هو ملک موروث لموكلتهم المزبور بن وذلک جميع المنزل الواقع في محلة المزبورة المشتمل على بيتين سفليين وصفتين وماء جار وغرفة معروفة بسلاملق وكنيف ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغير مثمرة المحدود بملک الحاج قاسم بن وبملک الحاج حسن وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره احدى عشرون الف درهم وخمسمائة درهم وانما وقعت تلک المبايعة لضرورة الدين والقسمة بعد العرض الى مجلس الطالبين مرارا متعددة وانقطاع رغبا تهم عنه جرى ذلک وحرر. [الوصاية، والوكالة والبيع المطلق]

شهود: الحاج سفر بن علي، محمد بن رمضان، حسين چلبي بن عبد الله، مصلح الدين الامام، حسن بن الحاج بالي، محمد بن سيدي وغيرهم.

829. اقر احمد بک ابن مصطفى بانه قد باع من حامل هذا الكتاب الحاج مصطفى بن طورخان الوصى على الصغير المدعو محمد ابن السيد اشرف وهو اشترى منه بمال الصغير المزبور للاستغلال به ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع فى قرية كوچک صو صغرلغى من توابع بروسة المحمية المستغنى عن التحديد والتوصيف لشهرته فى مكانه بجملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره ستة الاف درهم فضى رايج ثم استاجره منه وهو آجره ايّاه بعد التخلية والتقابض من غرة شهر جمادى الاولى لسنة تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدة ستمائة درهم ايجاراً واستيجاراً. [البيع بالإستغلال]

شهود: السيد كريم بن السيد مصطفى، الحاج حسن بن بالى، جمان بن منلا، الحاج حسن بن سليمان، الحاج محمد بن سفر، عثمان بن محمد.

830. اقر رجب بن نصوح بانه قد باع من حامل حيدر بک ابن عبد الله وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملک وذلک جميع المنزل الواقع فى قصبهء اوشر المحدود بملک حاجى بن حسين وبملک يمقل وبملک عطاءالله بن محمد وبالطريق العام بثمن معين مقبوض قدره ثمانية الاف درهم فضى رايج فى الوقت بيعا واشتراء باتين صحيحين. [البيع البات]

شهود: مصلح الدين بن على، حمزه بن سفر، على بن يوسف، حمزه بن يونس.

831. اقر رجب بن نصوح بانه قد باع من حيدر بک بن عبد الله وهو اشترى منه بماله لنفسه وذلک جميع الكرم الواقع فى قصبة المزبورة المحدود بملک حاجى نصر الله افندي ابن ولي و بحمام سلطان علاالدين(؟) بثمن معين مقبوض قدره اثنى عشر الف درهم. [البيع المطلق]

شهود:

75B

832. محميهء بروسه دن محمد بن على مجلس شرع شريفه حاضر اولدقده محميهء مزبوره دن تاجرلر چارشوسنده بر باب دكانه متصرف اولان السيد عبد الرحيم بن الحاج محمد مواجهه سنده اقرار و تقرير كلام قلوب سوق مزبوره ده واقع عند الاهالى معلوم الحدود اولان مذكور السيد عبد الرحمن دكانينک جانب قبلسنده طريق عامه حوالى كپنک احداث اولنمغله دكانمک طاطغنه مانع و طريق عامه ضررى واردر ديو دعوى ايلدوكمده ارايه مصلحون توسط ايدوب بكا يدى يوز اقچه بدل صلح ويريلوب مابينمز اصلاح اولنمغين مبلغ مزبورى بدل صلح قبض ايلديكدن صكره ذكر اولنان كپنكى يرينک حق تصرفن مزبور سيده ويروب دكاننک محدث اولان كپنكى هدم و رفع اولنمق دعواسندن فارغ اولدم اكر خصوص مزبوره متعلق بندن دعوى صادر اولورسه لدى الحكام استماع اولنميه ديدكده سالف الذكر السيد عبد الرحمن صلح مزبوره راضى اولوب ما وقع على وقوعه كتب اولندى. [الصلح فيما بين المدعي والمدعى عليه]

شهود: السيد محمد بن السيد عثمان، محمود بن السيد حسن، شعبان بن محمد، حسين بن عبد الله، محمود بن عبد الله، على بن موسى وغيرهم.

833. اقر احمد چلبي بن علي الوكيل بالاقرار بالبيع الاتي بيانه عن قبل زوجته فاطمة بنت الياس الثابت وكالته عنها بشهادة محمد بن احمد ورضوان بن عبد الله بانها قد باعت من حاملة هذا الكتاب كلالة بنت عبد الله وهي اشترت منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع في محلة عيسى بيک فناري بداخل الحصن المشتمل على بيتين سفليين وصفة واصطبل ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود بملک حسني بنت عبد الله وبالطريق الخاص وبالطريق العام من الطرفين بثمن معين قدره سبعة الاف درهم فضي في الوقت بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا وهي صدقتها وشفاها جرى ذلک. [الوكالة والبيع المطلق]

شهود: مولى بيک بن عبد الله، محمد چلبي بن سنان، سفر خليفه بن الامام، محمد بن احمد، حسين بن عيسى وغيرهم.

834. اقرّت في مجلس الشّرع الشّريف نفيسه خاتون ابنة حسن بانّها قد باعت من حاملة هذا الكتاب عائشه بنت حسن وهي اشترت منها بمالها لنفسها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع في محلّة كفن اكنه سي بيروسة المحروسة المشتمل على ثلثة بيوت وصفة وماء جار ومحوّطة ذات اشجار مثمرة وغيرمثمرة المحدود بملک مصطفى بن حسن وبملک محمد بن همت وبملک قورد وبالطّريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره خمسة عشر الف درهم فضي رايج ومقاطعة ارضه في كل سنة اثني وثلاثون درهما مزبوراً نعته بيعاً واشترآءً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقراراً صحيحا شرعيا وصدّقتها عائشة المرقومة وجاها وشفاها جري ذلک وحرر فى اواخر شهر شوال المكرم. [البيع البات]

شهود: كلشاه بن مصطفى الامام، طورمش بن حمزه، محمود بن داود، خواجه سيدي بن الحاج مومن، الحاج احمد بن ابراهيم المؤذن، الحاج مصطفى بن پري، الحآج عبدي بن سفر، الشيخ محمّد بن مصطفى.

835. اشبو سنه تسع والف رجبنک اوايلنده قيون الاكوز لو اچق قاشلو صارى شين اوزن بويلو بغدانى الاصل كيوان نام عبد ابق و قيون الاكوزلو اورته بويلو صارى شين چاتق قاشلو بغدانى الاصل رضوان نام عبد ابق مميهٔ بروسه توابعندن حضرت امير قدس سره حضرتلرينک وقفندن جماعت قورقود مصطفى بن نبى يديله اخذ اولنوب جانب وقفدن قريهٔ مزبوره ده ضابط الاوابق اولان عمر بيک ابن محمد نام كمسنه يه قبل شرعدن يومى بشر اقچه نفقه تقدير اولنوب تسليم اولمشيدى الحالة هذه عبد مزبورلرک مدت عرفيه لرى تمام اولوب حسب حال متضمن جانب شرعدن تمسک التماس ايدكده واقع حال كتب اولندى فى التاريخ المزبور سنة تسع والف. [تقدير نفقه عبد]

شهود: رجب بن حمزه، محمد بن عبد الله، مصطفى بن يوسف المحضر، محمود بن يحى، محمود بن يوسف.

836. اقر بانى ولد يوز عن قرية بلادى نوس بان عليه لحامل الكتاب قاسم بيک بن احمد من قرية بستان مبلغا قدره عشرة الاف درهم وخمسمائة درهم من ثمن الطاحونة الواقعة فى قرية من نيلوفر دينا لازم الاداء موجلا عليه من تاريخه الى تمام ثلثين يوما اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه. [الدين اللازم]

شهود: مصطفى بن خليل، قورد بيک بن سليمان، مصطفى بن يوسف، محمد بن عبد الله، احمد بن احمد وغيرهم.

76A

837. قصبهءِ كنجه قوللّرندن مصطفى چلبي ابن محمّد نام كمسنه مجلس شرع شريفه و محفل دين منيفه حاضر اولوب اشبو صاحب الكتاب ايرادي قضاسندن محمود بشه ابن نبي نام كمسنه مواجهه سنده بالطّوع

والرّضاء اقرار و اعتراف قلوب مزبور محموددن بطريق القرض الشرعي ايكيوز اون التي عدد بچق كامل العيار وتامّ الوزن غروش كه نصفي يوز سكز و ربع غروش ايدر ذكر اولنان ايكيوز اون التي بچق عدد غروش و بر تيمان(؟) كنار ايپكيله بالتمام الوب قبض ايلدم ذمّتمده لازم الاداء ديندر ديدكده ما وقع على وقوعه كتب اولندي تحريرا في التاريخ المزبور. [قرض شرعى]

شهود: عثمان چاوش ابن الحاج سليمان، محمود چلبى ابن عبد الله، محمود چلبي ابن حسين وغيرهم.

838. اقر عمر بن الياس الساكن فى قرية كوچک قومله باتّه قد باع من حامل هذا الكتاب محمّد افندي ابن حسين وهو اشتري منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وذلک جميع الحديقة الواقعة في قرية قوملهءِ كبيره المحدود بملک طوبجي المعروف بقرجه ايلّلي وبملک محمد افندي وبملک محمد افندي المزبور وبالطريق العام بحملة الحدود وكافّة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره ثلثة عشر الف درهم ومائتا دره فضّي رايج فى كل الحوايج ومقاطعة ارضه فى كل سنة اثنى عشر درهما مزبورا نعته بيعاً واشتراءً باتين صحيحين شرعييّن وصدّقه وجاها وشفاها جري ذلک وحرّر في اواخر شهر شوال المكرم. [البيع البات]

شهود: الحاج بوستان بن سنان، عبد الله بن محمد، حسن بن مصطفى، على بن الحاج محمد وغيرهم.

839. اقر موسى بن الحاج محمد بانه قد باع من حامل هذا الكتاب ابراهيم بن علي المتولي على وقف المرحوم كمال بيک وهو اشترى منه بمال الوقف المزبور للاستغلال به ما هو له وملكه وذلک جميع المنزل الواقع في محلة حوض بروسة المحروسة المحدود بملک رضوان بيک بن عبد الله والى حسين بن والى ملک فاطمة خاتون وبالطريق الخاص بجملة الحدد وكافة الحقوق بثمن الفا درهم وخمسمائة درهم ثم استاجره منه وهو آجره اياه بعد التخلية الشرعية من غرة شهر رمضان المبارک لسنة تاريخه الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة مائتا درهم وخمسون درهما ثم كفل بدركه واجرته اسمعيل بن الحاج علي كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: السيد مصطفى بن، علي بن الياس، فضل الله بن عبد الرحيم، علي بن محمود، محمد بن عبد الله وغيرهم.

840. كته قضاسندن دلولر نام قريه دن الحاج بيرام بن نام كمسنه مجلس شرع شريفده محميهءِ بروسه دن ابوبكر بن الحاج بيرآم مواجهه سنده تقرير كلام قلوب مذكور ابوبكرک يدنده اولان ايكى قيچ اياغى طرناقلريله آق سياه طونلو شعر باركير بنم مال مشترام ايكن تاريخ كتابدن اون بر آى مقدم يدمدن سرقه اولنوب حالا مزبورک يدنده بولدم طلب ايدرم سؤال اولنسون ديدكده غب السؤال جواب ويروب ذكر اولنان باركيرى بن محميهء مزبوره دن آت بازارندن الوب اوچ ييلدن برى بنم يدمده در ديدكده مدعى مزبور الحاج بيرامدن تقريرينه موافق بينه طلب اولندقده اتيان بينه دن عاجز اوليجق ما هو الواقع تحريرا فى اواخر شهر شوال المكرم سنة تسع والف. [سرقه]

شهود: محمد بن عبد الله، محمد بن حسين، مصطفى بن طوراق، محمد بن عبد الله، مصطفى بن تبرک.

841. محميهء بروسه تاجرلرندن السيد عبد الرحمن ابن السيد محمد مجلس شرعده بالى بن حسين محضرنده تقرير كلام ايدوب محروسه استانبولده متوفا اولان افلاق الاصل قورد نام قولک مذكور بالينک ذمتنده بز بهاسندن اوج يوز الّلى اقچه حقى واردر ولايتم حسبيله مبلغ مزبورى طلب ايدرم ديدكده غب السؤال مذكور بالى جواب ويروب كرپاس بهاسندن ذمتمده مرقومک اوج يوز الّلى اقچه حقى واردر لكن متوفاى مرقوم مزبور السيد عبد الرحمنک قولى اولدوغى معلوم دكلدر ديدكده مدعى مزبورک دعواسنه مطابق بينه طلب اولندى عدول مسلمينندن محمود بن نبى و على بن مصطفى نام كمسنه لر مدعى مزبورک دعواسنه مطابق شهاهدت ايتديلر. [دين]

شهود: محمد بن شجاع، على چلبى بن محمود، الحاج عبدى بن محمد، الحاج مراد بن محمد.

842. خالع محمد بن مصطفى مع زوجته عائشة بن حسين على مهرها المعقود عليه نكاحها وهو مبلغ قدره الف درهم وخمسمائة درهم وعلى نفقة عدتها وعلى جميع دعاوبها عليه وعلى مبلغ مقبوض بيده منها وهو تسعمائة درهم مخالعة صحيحة شرعية ثم ابرا كل واحد منهما ذمة الاخر عن جميع الدعاوى والخصومات عموما خصوصا عن الدعاوى المتعلقة بحقوق الزوجية جرى ذلک. [الخلع والابراء]

شهود: محمد بن محمد، احمد بن قابل، محمد بن مصطفى، سفر بن عيسى، ابراهيم بن يوسف، احمد بن يوسف، محمود وغيرهم.

76B

843. **يوم الجمعـــــــــــــــة 1 من شهر ذي القعدة الشـريفة**

اقر محمد بن الياس بانه قد باع من حامل الكتاب پري بن احمد وذلک جميع الكرم الواقع في قرية احمد بيک ببروسة المحمية المحدود بملک عثمان بن ابراهيم وبمزرعة سليمان من الاطراف الثلثة بثمن معين قدره الف درهم وخمسون. [البيع المطلق]

شهود: ابوبكر بن رمضان، بيرام بن السيد، محمود بن خضر، حسين بن محمود، محمد بن حسين وغيرهم.

844. عبد الكريم بن الحاج محمد نام كمسنه محضرنده رمضان بن نور الله اقرار و اعتراف ايدوب مزبور عبد الكريم باباسى مزبور محمدک ذمتنده شام قماشى بهاسندن التمش بيک اوچيوز اتوز سكز اقچه حقم اولوب حالا عبد الكريمک يدندن الوب ذمتنى ابرا و اسقاط ايتدم ديو اقرار ايتدكده غب التصديق ايدوب. [دين و ابراء]

شهود: السابقون

845. اقر محمود وعبد الكريم ابني بالي بانهما قد باعا من حامل محمد دده بن وهو اشترى منهما ما هو لهما وملكهما وذلک جميع المنزل الواقع في قرية كنجللى عن قضاء كمليک وذلک جميع المنزل المشتمل على بيت سفلى ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرمثمرة المحدود بملک رسول وبملک قصاب درويش وبملک عثمان چاوش بن عوض وبالطريق العام بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم وستمائة درهم فضي رايج الى اخره. [البيع المطلق]

شهود: يوسف بن عوض، احمد بن اسمعيل، محمد بن عبد الله، الحاج علي بن ولي، علي چلبي، محمد بن بيرام.

846. اقر ميخو ولد ياني بانه قد باع من حامل هذا الكتاب علي چلبي بن محرم وهو اشترى منه ما هو له وذلک جميع المنزل الواقع في محلة يخشي قصبه بادرنه المستغنى عن التحديد والتوصيف لشهرته في مكانه بثمن معين مقبوض تقاص بما في ذمته وهو اربعة عشر الف درهم اربعة آلاف درهم منه من مال الوقف المرحوم يخشي بيک وعشرة آلاف درهم من مال الحاج محمد بن اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه. [تقاص]

شهود: السيد عبد الكريم بن السيد مصطفى، الحاج حسن بن بالي، حسن بن حسين، الحاج سنان بن عبد الله، الحاج نصوح بن مصطفى، محمد بن عبد الله وغيرهم.

847. بيكار باشى جامعنده امام اولان الحاج سليم بن قاسم السيد عبد الله بن محمد نام كمسنهء صله يه متوجه اولوب تاريخ كتابدن يومى اوج اقچه ايله يرينه قائم مقام نصب اولندى حرر. [امام يرينه قائم مقام نصب اولنماسى]

شهود: محمود بن احمد، حسين بن عيسى، عيسى بن، محمود بن نايوجى، مصطفى بن وغيرهم.

848. محميه بروسه دن الحاج نور الله بن حمزه مجلس شرع شريفده محميهٔ مزبوره دن الحاج مصطفى بن حسين مواجهه سنده تقرير كلام قلوب محميهٔ مزبوره محلاتندن كوسه لر محله سنده واقع بر طرفى مدينهٔ منوره اوقافنه و بر طرفى كردجى قره محمد وقفنه و بر طرفى طريق عامه منتهى اولوب و هر سنه صاروجه پاشا وقفنه اوتوز التى اقچه مقاطعه سى اولان بربرينه متصل اوج باب دكانک نباسنى مذكور الحاج مصطفايه سنه ثمان والف رمضان شريفى غره سنده اون بيک نقد رايج الوقت اقچه يه بيع بات ايدوب ينه ماه مزبورده تسليم مبيع قبض ثمن اتدم ديدكده مقرّ مزبور الحاج نور الله وجه مشروح اوزره اولان اقرارنده مقر له المرقوم الحاج مصطفى تحقيق ما هو الواقع كتب و تحرير اولندى تحريراً فى غرة شهر رمضان المبارک سنة تسع والف. [بيع بات]

شهود: حسن بن مصطفى، يوسف بن حسن الامام، محمود بن عبد الله، يوسف بن حسن، كريم بن حسام، محمد چلبى بن حسين، احمد بن عبد الله، مصطفى بن يوسف.

849. محميه بروسه دن محمد بن مصطفى نام كمسنه مجلس شرع شريفده احمد بک ابن پروانه مواجهه سنده تقرير كلام قلوب مرحوم صاريجه پاشا اوقافندن اولوب محميه مزبوره اسواقندن بالق بازارنده واقع بر طرفى

بويجى على دكانته و بر طرفى محرم چلبى دكانته و بر طرفى طريق عامه منتهى اولان بر باب دكانك حق تصرفن متصرفى معرفتى ايله مذكور پروآنه بكه اوج بيك درت يوز رايج الوقت اقچه يه تفويض ايدوب مقابلهٔ تفويض اولان مبلغ مزبورى بالتمام الوب قبض اتدم من بعد هذا دكانى مزبورى مرقوم كيف ما يشاء متصرف اولسون ديدكده تحريرا فى اواسط شهر شوال المكرم سنة تسع والف. [تفويض حق تصرف]

شهود: محمد چلبى ابن امر الله، عثمان افندى ابن احمد، على بن بالى، رضوان بن عبد الله.

77A

850. **يوم الاربعـــــــــــــاء 6 من شهر ذي القعدة الشريفة لسنة تسع و الف**

شهد في مجلس الشرع الشريف محمد خليفه بن محمد وحافظ چلبي بن واحمد چلبي بن پري ومصطفى بن محمد المحضر من المدعوين علي واخيه محمد ابني محمد الذي هو شقيق ووارث للمدعوة عائشة بنت سنان المتوفاة في محلة قواقلي بداخل حصن بروسة المحروسة غب الاستشهاد الصادر عن فخر القضاة المتشرعين عمر افندي بن جعفر الوكيل الشرعي بالخصوص الاتي بيانه عن قبل اوختها صالحة وامها فاطمة بنت الحاج احمد بان المتوفات المزبورة قد اقرت عندنا واعترفت بين يدينا حال صحة اقاريرها شرعا قبل تاريخه منذ سبعين عاما جميع ما فى يدها وتحت تصرفها من النقود والعقار والمنقولات والامتعة المتنوعة والملبوسات وكل ما يطلق عليه اسم المال من ذوات القيم والامثال ملك محض وحق صرف للموكلتين المزبورتين وان يدي فيها يد امانة ووكالة لا يد ملك واصالة ولامدخل لي فيها وجها من الوجوه و سبب من الاسباب شهادة صحيحة شرعية محكومة بموجبها بعد مراعاتها جرى ذلك وحرر في التاريخ المزبور. [الشهادة والامانة]

شهود: بداق چاوش المشهور، حسن بن خليل، محمد چلبي بن محرم، محمد بن حافظ، عبد الباقي بن جعفر، ابراهيم بن خليل وغيرهم.

851. اقر يحيى بن عبد الله لحامل الكتاب الحاج محمود بن حاجي بابا ما اشتراه وذلك الجارية الوسطى الفرقاء المدعوة صالحة بنت وردها بمبلغ قدره ثمانون قطعة من القطعات الفضية وقبض هو جميع المبلغ المزبور تاما كاملا اقرارا وقبضا صحيحين شرعيين جرى ذلك وحررفي. [شراء الجارية]

852. اقرت نفيسة بنت حسن بان عليها لحامل مصطفى بن حسن مبلغ خمسة الاف درهم من ثمن المنزل الواقع في محلة كفن اكنه سي ببروسة المحمية. [الدين]

شهود: الحاج يوسف بن عبد الله، محمد بن عبد الله، حسين بن عيسى، محمد بن عبد الله وغيرهم.

853. الحاج حسين بن عبد الله السيد عبد الرحمن چلبي بن السيد محمد محضرنده اقرار ايدوب مزبور السيد عبدالرحمانله قرنداشى السيد على نک ذمتمده ايكى طاس حرير واردر هر لدره سى ايكشر بچق غروشه اولمق حسابى اوزره ذمتمده ديندر ديدوكى قيد اولندى. [دين]

شهود: محضرون

854. كفلت امينه بنت شعبان عن محلة كفن اكنه سي بنفس نفيسه بنت حسن وبما في ذمته 5000 ان غابت بطلب غريمه مصطفى بن حسن. [الكفالة]

شهود: السابقون

855. خالعت المراة المدعوة رابعه بنت محمد الساكنة في محلة المعروفة بطاشجيلر من محلات بروسة المحروسة مع زوجها الرجل المدعو ابراهيم بن حمزه على مهرها المعقود عليه نكاحها وهو مبلغ قدره الفا درهم فضي رايج في جميع الحوائج وعلى نفقة عدتها مخالعة صحيحة شرعية ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الاخر عن جميع الدعاوى المتعلقة بالزوجية وغيرها ابراء عاما واسقاطا تاما قاطعا للنزاع ودافعا للخصومة فصارت هي مبانة منه بحيث لاتحل له الا بعقد جديد وصداق مستانف جرى ذلک وحرر في التاريخ المزبور. [المخالعة والابراء]

شهود الحال: ابراهيم بن يحيى، محمد بن ابراهيم، محمد بن مراد، بكر بن يحيى، على بن عبد الله الراجل، حسين بن عيسى وغيرهم.

856. اقر الرجل المدعو عبد الكريم بن مصطفى الساكن بمحلة طاشغون من محلات بروسة المحروسة بمحضر من حامل هذا الكتاب بستان بن يوسف الجابي على وقف حسام افندي المعروف بقره چلبي زاده بان عليه وفي ذمته من مال الوقف المزبور مبلغا قدره ونصابه الف درهم وخمسين درهما فضيا رايجا في الوقت دينا لازم الاداء اليه وحقا واجب القضاء عليه اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا مصدقا من قبل من له التصديق وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر في التاريخ المزبور. [الدين اللازم]

شهود: محمود بن همت، علي بن عبد الله الراجل، محمود بن يوسف، درويش رئيس وغيرهم.

857. اقر الرجل المدعو مصطفى چلبي بن الشيخ محمد المتولي على وقف المرحوم ريحان پاشا بانه قد آجر من حامل هذا الكتاب رضوان بن عبد الله وهو استاجر منه ما هو له من الوقف المزبور وذلک جميع الحمام الواقع ببروسة المحروسة باجرة معينة قدرها في كل يوم خمسة درهم فضي رايج في جميع الحوايج من تاريخه الى تمام سنة كاملة على ان يودي اجرة كل يوم عند انقضائه ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين واقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا مصدقا من قبل من له التصديق وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر في التاريخ المزبور. [عقد الايجار]

شهود: خضر بن علي، محمد خليفه بن، حسن بن احمد، محمد بن حسن، محمد بن مراد، محمود بن عبد الله وغيرهم.

858. اقرت المراة المدعوة فاطمه بنت ابراهيم الساكنة فى محلة ..... ببروسة المحروسة بانها قد باعت من حامل هذا الكتاب الحاج سليم بن قاسم المتولى على وقف كونش زاده وهو اشترى منها بمال الوقف المزبور للاستغلال به ما هو لها وملكها وتحت تصرفها وذلک جميع المنزل الواقع فى المحلة المزبورة المستغنى عن التحديد والتوصيف لشهرته عند الاهالى والجيران بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره ونصابه ستة الاف درهم فضى رايج فى جميع الحوايج بيعا واشتراء صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين ثم استاجرت منه وهو اجره اياها بعد التخلية والتقابض من غرة محرم الحرام لسنة تاريخه بذيله الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى المدة المزبورة سبعمائة درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صريحين مرعيين اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا مصدقا من قبل من له التصديق وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر في التاريخ المزبور. [البيع بالإستغلال]

شهود: عمر چلبى بن ابراهيم المدرس، الحاج كمال بن حسين، مصطفى بن يوسف سربلوک وغيرهم.

77B

859. اقر الرجل المدعو الحاج حسن بن محمد بانه قد باع من باعث الكتاب علي بن سياه الساكن في القرية المعروفة بحميدلر وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منهما وذلک جميع الكرم الواقع في القرية المزبورة المحدود بملک حسن بيک وبكرم علي صوفي من الطرفين وبالطريق العام بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره اربعة الاف درهم فضي رايج في الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين جرى ذلک وحرر في التاريخ المزبور. [البيع المطلق]

شهود الحال: حمزه بن سفر، محمود بن الحاج محمد، فخر القراء علي بن علي چاوش، محمود بن علي صوفي، خاص كول بن علي، خليل بن ابراهيم، مصطفى بن يونس سربلوک وغيرهم.

860. اقر علي بن بستان بانه قد باع من حامل الكتاب حسن بن سنان وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلک جميع الكرم الواقع بقرية حميدلر المحدود بملک امير حسين وبملک الحاج حسن وبملک ابراهيم بن بالي وبالطريق العام بثمن معين مقبوض قدره الف درهم فضي رايج بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا حرر في التاريخ المزبور. [البيع المطلق]

شهود: السابقون

861. اقرّت همايون بنت عبد الله السّاكنة في محلّة المالق بروسة المحروسة بانّها قد باعت من حامل هذا الكتاب محمد بن مصطفى وهو اشتري منه بماله لنفسه ما هو لها وملكها وتحت تصرّفها وذلک جميع المنزل الواقع فى المحلّة المزبورة الحاوي علي بيت سفليّ وصفة وغرفة اخري فوق الباب معروفة عنها بسلاملق ومآء جار ومحوّطة ذات اشجار مثمرة وغير مثمرة المحدود بوقف مسجد مؤذن وبملک محمد برادر وبملک الحاج مصطفى وبالطريق العام بجملة الحدود وكافّة الحقوق بثمن معيّن مقبوض قدره تسعة آلاف درهم وخمسمائة درهم فضّي رايج في كلّ الحوايج ومقاطعة ارضه في كلّ سنة ستّة وثلاثون درهماً مزبوراً نعته بيعاً واشترآءً باتين صحيحين شرعيّين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحاً شرعيا ومصدّقا من قبل المشتري المزبور وجاها وشفاها جري ذلک وحرر في اوائل شهر ذي القعدة الشريفة لسنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: الحاج خداويردي ابن على، محرم بن الحاج شكر، الحاج بالي بن محمد، مصلى بن الحاج محمد، الحاج ولدان بن الحاج ابراهيم، الحاج مصلى بن الحاج محمد وغيرهم.

862. محميه بروسه ده واقع ريحان پاشا اوقافنه بالفعل متولي اولان مصطفى چلبى بن الشيخ محمد مجلس شرع شريفده الحاج سليمان بن الحاج مراد نام كمسنه محضرنده اقرار و تقرير كلام ايدوب اوقاف مزبوره دن محميه مرقومه ده بين الاهالى ..... ديمكله تحديد و توصيفدن مستغنى اولان خانده واقع جانب وقفه يومي اون ايكى اقچه اجاره موجله سى اولان بر باب قهوه خانه كل و جميع توابعى و لواحقنک حق تصرف و خلوينى مزبور الحاج سليمانه ايكى بيک نقد رايج فى الوقت اقچه يه تفويض صحيح شرعى ايله تفويض ايدوب معاملهٔ تفويضده مرحوم الحاج سليمانک يدندن ذكر اولنان ايكى بيک اقچهٔ الوب قبض اتدم بعد اليوم مزبور قهوه خانهءِ كيف ما يشاء ويختار متصرف اولوب كمسنه مانع و مزاحم اوليه ديو اقرار و اعتراف ايتدكده متولى مزبورک وجه مشروح اوزره صادر اولان اقراريني مرقوم الحاج سليمان بالمواجهه تصديق ايتدكده ما وقع بالطلب كتب اولنوب يدينه وضع و دفع اولندى تحرير فى اوايل شهر ذى القعدة الشريفة لسنة تسع والف. [تفويض حق تصرف]

شهود الحال: محمد چلبى بن امر الله، امر الله بن خضر، حسن چلبى بن حسين، حسين چلبى بن ابوبكر، محمد چلبى بن احمد، عثمان چلبى بن، كاتب الحروف وغيرهم.

863. اقر الرجل المدعو الحاج مصطفى بن الحاج على الساكن فى القرية المعروفة بكوچک قوملى من توابع قضاء كمليک وبانه قد باع من باعث هذا الكتاب فخر المشايخ والسالكين محمد خان بن حسين وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وبيده وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منها وذلک جميع المنزل الواقع فى القرية المزبورة المنتقل اليه بالارث الشرعى المشتمل على بيت سفلى ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغير مثمرة المحدود بملک علاء الدين افندى القاضى وبملک حسن بيک بن عبد الله الراجل وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره ثلثة الاف درهم وثلثمائة درهم فضى رايج فى الوقت بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا مصدقا من قبل من له التصديق وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى التاريخ المزبور. [البيع البات]

شهود الحال: السيد محمود چلبى، مصطفى بن يوسف سربلوک، احمد بيک بن عبد الله الراجل، عبد الله بن محمد الراجل وغيرهم.

864. محمود بن حاجى بابا نام كمسنه مجلس شرعده صاحبهء هذا الكتاب صالحه بنت عبد الله نام مملوكه محضرنده تقرير كلام قلوب تاريخ كتابدن درت آى مقدم ولايت روم اولنده اسكوب نام قصبه ده ساكن حسن نام كمسنه دن سوق سلطانيده مزبورهء اون ايكى بيک اقچه يه اشترا ايلدم و بوندن اقدم اوج كمسنه يه ده بيع اولنمش لكن دعواى حريت ايلميوب حالا مزبوره صالحه بن حرة الاصلم دير حين بيعده دعواى سلوک ايلدى سوال اولنسون ديدكده غب الاستنطاق مزبوره صالحه جواب ويروب فى الحقيقة ولايت اسكوبده بر قچ كمسنه يه بيع اولندم لكن قورقمدن دعواى حريت ايلمدم ديدكده مزبوره صالحه نک وجه مشروح اوزره صادر اولان تقريرى مولاسن طلبيله كتب شد تحريرا فى التاريخ المزبور. [مملوكه نک حريت دعواسى]

شهود الحال: الحاج على بن حسن، حسن بن خضر، احمد بن على، على بن عبد الله الراجل، محمود بن يوسف وغيرهم.

78A

865. اقر مصطفى بن رسول بانه قد صالح من حامل هذا الكتاب محمود بن علي على مبلغ الف درهم وثمانمائة درهم من مبلغ ثلثة الاف درهم من ثمن الحمل ..... هو قد قبض جميع المبلغ المصالح عليه وابرا ذمته من جميع الدعاوى المتعلقة بها ابراء عاما قاطعا للنزاع وحاسما لمادة الشقاق جرى ذلک و. [مصالحه]

شهود: محمد بن عبد الرحمن، الحاج مصطفى بن يوسف، يوسف بن عبد الله، محمود بن طوران، مصطفى بن حسن، مصطفى بن يوسف وغيرهم.

866. اقرت واعترفت عائشه بنت سيد محرم حال صحة اقاريرها الشرعية بمحضر من حامل الكتاب فاطمه خاتون بان جميع ما في يدها وتحت تصرفها من النقد ..... واللف والوساید وجميع اوان النحاسية وغيرها من المنقولات وكل ما يطلق عليه اسم المال من ذوات القيم والامثال ملک محض وحق صرف للموليها المزبورة وان يدها فيها يد امانة ووكالة لايد ملک واصالة ولامدخل لها منها بوجه من الوجوه وسبب من الاسباب جرى ذلک وحرر في. [امانت و وكالت]

شهود: محمد بن الحاج حسين، حسن چلبي، محمد بن احمد، محمود بن محمد، عبد النبي بن علي، حسن چلبي بن، مصطفى وغيرهم.

867. اقر ذو الفقار بن تيمور بانه خالع مع زوجته راضيه بنت احمد وهو خالعت معه على مهرها المعقود عليه نكاحهما وهو مبلغ الف درهم وخمسمائة درهم وعلى نفقة عدتها وعلى جميع دعاويها وابراء ذمته عن جميع الدعاوى والخصومات ابرا عاما قاطعا للنزاع وحاسما لمادة الشقاق جرى. [الخلع والابراء]

شهود: محمد بن محمد، عبد الرحمن بن همت، محمود بن يحيى، محمد بن عبد الله، حسين بن عيسى وغيرهم.

868. اقر وسعت بن عيسى بانه قد باع من حامل الكتاب نيقوله ولد بن عيسى الشهير بابن النبي وهو اشترى منه ما هو ملك موروث وذلك جميع حصة السابعة من المنزل الواقع في محلة جدي من محلات حلب الشهبا المشتمل على بيتين سفليين وغرفة ومطبخ وكنيف وبئر ماء ومحوطة ذات اشجار وغيرها المحدود بملك خاچوک ولد اورنوس غربا وبال..... شرقا وبالطريق الخاص قبلة وشمالا بثمن معين مقبوض قدره مائتا دينارا كاملاً ذهبا تاما الوزن بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين باتين اقرارا صحيحا شرعيا جرى. [البيع البات]

شهود: عيسى ولد زيد وبرصا ولد ادهام الصددي وعيسى بن ادهم وجمعه بن وغيرهم.

869. اقر الرجل المدعو رمضان بن سوندک بان عليه وفى ذمته لحامل هذا الكتاب على بن عبد الله الراجل مبلغا قدره ونصابه الف درهم وخمسمائة درهم من ثمن الحنطة المشترية بالشراء الشرعى مقسطا عليه على ان يودي اليه فى كل شهر مائتا درهم الى ان يتم الدين المذكور مزبور نعته من تاريخه اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا مصدقا من قبل منه له التصديق وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى التاريخ المزبور. [الدين اللازم]

شهود الحال: فخر المدرسين عيسى افندى ابن احمد، حمزه بن سفر الحفّاف، بابا شاتر، الحاج حسن بن محمد، مصطفى بن محمد وغيرهم.

870. اقر الرجل المدعو الحاج محمد بن خليل الساكن فى محلة قوجه نايب بانه قد باع من باعث هذا الكتاب فخر السادات السيد اسمعيل بن السيد طورمش وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وبيده وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منها وذلک جميع الكرم الواقع فى الموضع المعروف بقابلوجهٔ عتيق المحدود بملک عثمان چاوش وبملک البايع المزبور وبملک ابراهيم بن خليل وبالطريق العام بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره اربعة الاف درهم فضى عثمانى رايج فى جميع الحوايج ومقاطعة ارضه فى كل سنة سبعة دراهم مزبور نعته بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا واعترافا جرى ذلک وحرر فى التاريخ المزبور. [البيع المطلق]

شهود: على بن محمد، حسين بن محمد، الحاج سفر بن عبد الله، احمد بن محمود، بيرام بن دمور، محمد بن محمد، بكر بن يحيى، عيسى چلبى ابن على وغيرهم.

871. اقرّ واعترف في مجلس الشّرع الشّريف محمود بک ابن عمر بانه قد آجر من باعث هذا الكتاب طورغود بن يونس وهو استأجر منه .....بخابية وزنها ثمانية وعشرون وقيّة عثمآنيّة من غرّة شوّال المكرّم

لسنة تاريخه بذيله الي تمام سنتين كاملتين باجرة معيّنة قدرها في كلّ يوم احدي درهمٍ فضّي رايج في كلّ الحوايج ايجاراً واستيجاراً صحيحين شرعيّين اقراراً صحيحاً شرعيّا وهو صدّقه وجاهاً وشفاهاً جري ذلک وحرّر في شهر ذي القعدة الشريفة من شهور سنة تسع والف. [عقد الايجار]

شهود الحال: محمد بن عبد الله، حسين بن عيسي، محمود بن يحيي، مصطفى بن حسن، الحاج على بن عبد الله المؤذن، پياله بن عبد الله، محمد بن عبد الله.

78B

872. اقرّ واعترف في مجلس الشّرع الشّريف ومحفل الدّين المنيف المصون عن التّغيير والتّحريف الرّجل المدعوّ طورغود بن يونس بان عليه وفي ذمته لحآمل هذا الكتاب محمود بک ابن عمر مبلغاً قدره ونصآبه الفا درهم فضّي رايج من القرض الشّرعي ديناً لازم الادآء اليه وحقاً واجب القضآء عليه اقراراً صحيحاً شرعيّاً ومصدّقاً من قبل الدّاين المزبور وجاهاً وشفآهاً جري ذلک فى التاريخ المزبور. [الدين اللازم]

شهود: محمد بن عبد الله، حسين بن عيسي، محمود بن يحيي، مصطفي بن حسن، الحاج على بن عبد الله المؤذّن، پياله بن عبد الله، محمد بن عبد الله وغيرهم.

873. اقرت فاطمه بنت عبد الله بانّها قد باعت من حامل الكتاب عبد الكريم بن نصوح وهو اشترى منها وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة طاشغون ببروسة المحروسة المشتمل على بيتين سفليين ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغير مثمرة المحدود بملک صالح وبملک على وبمقابر المسلمين وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره الف درهم ومائتا درهم وخمسون درهماً فضياً رايجاً بيعاً واشتراءً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقراراً صحيحا شرعيا وهو صدقها وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اوايل شهر ذى القعدة الشريفة سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: حبيب بن نصوح، ابراهيم بن صالح، جمان بن احمد، بكر بن رمضان، على بن محمد، محمد بن حسن.

874. اقر ابراهيم بن خسرو بانه قد باع من حامل الكتاب خاص كولى بن على وهو اشترى منه وذلک جميع المنزل الواقع بقرية حميدلر من توابع بروسة المحروسة المشتمل على بيتين سفليين وغرفتين وفرن وثلثة بيوت سفليّة ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغير مثمرة المحدود بملک محمد بن على وبملک سفر بن امير وبالطريق العام وبمزارع مشترى المزبور بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ثلثة آلاف درهم فضى رايج بيعاً واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اوايل شهر ذى القعدة الشريفة سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: على بالى بن قوسفال، حسن، چاقر بن محمد، محمد بن درويش، محمد بن صوفى.

875. حسين بن پروانه قرنداشى حسن بن پروانه نام كمسنهء محفل قضايه احضار ومحضرنده تقرير دعوى قلوب بوندن اقدم مزبور حسندن جميع عيوبدن مبرا اولدوغى حالده بيک يوز اقچه يه بر حمار اشترا ايتمش ايدم حالا عيبنه مطلع اولدم قرنجالى ايمش عند التجا ثمننه نقصان كلور عيب قديم در رد اولنماسين طلب ايدرم سوال اولنسون ديدكده غب مرقوم حسن بالكليه عيبنى انكار برله جواب ويريجک اهل خبره لري اولان حسين بن على نام كمسنه دن في الحقيقة قرنجه لودر عيب قديم در ديو على طريق الشهادة خبر ويردكندنصكره ما هو الواقع غب الطلب كتب اولندى. [اشترای حمار]

شهود: مصطفى بن يوسف سربلوک، محمود بن يوسف، بكر بن يحيى، ارسلان بن عبد الله، محمد بن محمد، مصطفى بن عبد الله وغيرهم.

876. محروسهء بروسه دن علي پاشا محلّه سي ساكنلرندن محمّد بن يوسف نآم كمسنه مجلس شرع شريفه و محفل دين منيفده تقرير كلام قلوب مرحوم ابراهيم پاشا حمّامنه كندو اومده جاري اولان صودن بر بورمه صويه قديمدن متصرّف اولدوغم حجتده حالا اسلوب سابق اوزره جاري اولق ايچون وقف مزبوره متولّيسي شعبان بک و ناظري علي بن عبد الله طرفلرندن يدمده تمسّكم واردر موجبيله جانب شرع كزيندن دخي حجّت طلب ايدرم ديدكده متولّي مرقومک تمسّكي موجبنجه بر بورمه صويک جريانه اذن ويريلوب ماجري علي وقوعه كتب و تحرير اولندي تحريراً في اوائل شهر ذي القعدة الشّريفة. [قومشى حقوق]

شهود الحال: مصطفى بن يوسف، محمد بن عبد الله، حسين بن عيسي وغيرهم.

877. اقر الرجل المدعوّ الحاج سليمان بن على الوكيل بالاقرار بالبيع الاتى ذكره عن قبل عن بنت منته الثابت وكالته عنها بما هو نهج الثبوت شرعا بشهادة محمد بن عبد الله وحسين بن محمد بان موكلتها المزبورة قد باعت من باعثة هذا الكتاب مسلمه بنت محمد وهى اشترت منها ما وذلک جميع المنزل الواقع فى محلة الحاج سيف الدين من محلات بروسة المحروسة الحاوى على بيتين سفليين ومحوطة المحدود بمدرسة المرحوم منلا افندى وبملک محمد بن محمد الخرّاط وبملک عايشه بنت وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره ثلثة الاف درهم فضى رايج فى الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الجانبين اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا مصدقة من قبل من لها التصديق وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى التاريخ المزبور. [الوكالة بالاقرار بالبيع المطلق]

شهود: مصطفى بن يوسف سربلوک، محمد بن يوسف، ارسلان بن عبد الله، محمد بن محمد، الحاج خليل بن پرى وغيرهم.

878. ابراهيم بيک بن على محمد چلبى بن مصطفى محضرنده وقف منزلى كليه انک ايچون تعهد اتدوكى قيد اولندى. [تعهد]

879. **يوم الاحـــــــــد 11 من شهر المزبور لسنة تسع والف من هجرة عليه السلام**

اقر علي خواجه بن احمد الوكيل بالاقرار بالبيع الاتي بيانه عن قبل السيد محمد بن الحاج سنان بانه باع من محمد بن ابوبكر وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلك جميع المنزل في محلة قپلوجه ببروسة المحروسة المشتمل على بيت وحجرة وغرفة وفرن وما جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود بملك همي الموذن وبملك محمد القصير وبملك وبالطريق العام بثمن معين مقبوض قدره ستة آلاف درهم وخمسمائة درهم فضي رايج مقبوض منه الفا درهم والباقي موجل عن تاريخه الى غرة شهر رمضان سنة الان. [الوكالة بالاقرار بالبيع إلى أجل]

شهود: عبدى افندي بن الحاج داود، الحاج خليل بن شعبان، الحاج مصطفى بن شعبان، ابراهيم بن محمد، محمد بن مصطفى، ابوبكر بن عثمان، الحاج بن سفر، علي خواجه بن احمد وغيرهم.

880. وكفل بالمبلغ المزبور عثمان بن عبد الغفار وحمزه بن الحاج مصطفى كفالة صحيحة شرعية حاوية على الامر والقبول. [الكفالة]

شهود:

881. اقر في مجلس الشرع الشريف احمد بن مصطفى المتوفى في محلة سدباشي ببروسة المحمية حال صحة اقاريره شرعا في سن يعبر اوائله ..... بانه قد قبض واخذ ما في يد وصيه حامل هذا الكتاب احمد بن همت جميع ما انتقل اليه من ابيه المتوفى المزبور بالارث الشرعي من الدراهم والدنانير وجميع اثاث البيت واوان النحاسية وغيرها من المنقولات وهو احد عشر الف درهم وخمسمائة درهم وستون الف درهما قبضا وتسليما صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى ذلك وحرر. [قبض ما نقل من الميراث]

شهود: احمد بن محمد، علي چلبي بن محمد، عيسى بيک بن عبد الله، ارسلان بن عبد الله، علي بيک بن يعقوب، مصطفى بيک بن وغيرهم.

882. اقر محمود بن حاجى بانه قد دبر عبده ومملوكه حامل هذا الكتاب يوسف بن عبد الله الشهلاء الفرقاء الامرد الحنطى الماجرى المقر له بالرق تدبيرا صحيحا شرعيا مقيدا قائلا بانه حر منى قبل موتى باربعين يوما فمتى قضى نحبه ولقى ربه و..... يصير هو حرا كساير الاحرار الاصليين اقرارا صحيحا شرعيا. [تدبير العبد]

شهود: بهرام بن عبد الله، محمد بن محمد، الحاج حسين بن يعقوب، محمد چلبى بن مصطفى، احمد بن يوسف، مصطفى بن يوسف وغيرهم.

883. اقر حسين بن مصطفى الوكيل الشرعى بالخلع الاتى ذكره عن قبل عبد الباقى بن حاجى الثابت وكالته عنه بشهادة مصطفى بن بيرام ومحمود بن حسين بانه قد خالع بوكالته المحكية مع زوجة موكله حاملة هذا

الكتاب ياسمين بنت عبد الله وهى خالعت معه على مهرها المعقود عليه نكاحها وهو مبلغ قدره ثمانية آلاف درهم فضى وعلى نفقة عدتها وعلى جميع دعاويها عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هى مبانة منه بحيث لاتحل له الا بعقد جديد وصداق مستأنف ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الآخر عن جميع الدعاوى والخصومات عموما خصوصا عن الدعاوى المتعلقة بحقوق الزوجية اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من له التصديق وجاها وشفاها جرى ذلك وحرر فى اوايل ذى القعدة سنة تسع والف. [الخلع بالوكالة والابراء]

شهود: مصطفي بن محمد، محمد بن همت، عثمان چلبى ابن احمد، عيسى بن على.

884. اقرت رابعه بنت ايمرزا بانها باعت من امها فاطمه بنت حسن وهي اشترت منها ما هو لها وملكها وذلک جميع المنزل الواقع في محلة علاء الدينجک ببروسة المحمية المشتمل على بيت وغرفة وصفة وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغيرها المحدود بملک حسن بن وبوقف المرحوم افضل زاده وبوقف الموذن وبالطريق العام بثمن معين مقبوض سبعة الاف درهم فضى رايج اقرارا مصدقا من قبل مصطفى بن بلال الموذن الوكيل بالتصديق عن قبل المشترية المزبورة الثابت وكالته بشهادة سفر بن ابراهيم ومحمد بن مراد الخ حرر. [البيع والوكالة بالتصديق]

شهود: علي چلبي بن محمد الامام، حسن چلبي بن بهرام، بيت الله بن احمد، عبدي بن محمد، محمد بن محمود، قاسم بن قاسم وغيرهم.

885. اقر الرجل المدعو رضوان بن عبد الله الامام بمحلة غنبر بانه قد باع من باعث هذا الكتاب محمود بن يوسف الوكيل بالتصديق الاتى ذكره عن قبل كريمه بنت حسن المشريفى بان موكلتها المزبورة وهى اشترت منه بماله للاستغلال ما هو له وملكه وبيده وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منها وذلک جميع الحديقة الواقعة بقرب الموضع المعروف بكيكلى بابا المحدود بملک على وبكرم محمد بن احمد وبملک محمد بن يوراز وبملک كيوان بن عبد الله وبالطريق العام بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره اربعة الاف درهم فضى رايج فى الوقت ثم استاجره منها وهو اجره اياها من غرة تاريخه بذيله الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدة اربعمائة درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل من لها التصديق وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى التاريخ المزبور وكفلت بدرک الحديقة المزبورة واجرته عينى بنت حسن كفالة حاوية على الامر والقبول. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود: احمد بن محمد، محمد بن خضر، بيرام بن احمد، ابراهيم بن محمود، پياله على بن يوسف، محمد بن احمد وغيرهم.

79B

886. اقر واعترف الحاج حميد بن سيدي بانه باع من حاملة الكتاب فاطمه بنت عبد العزيز وهي اشترت منه ما هو ملک له وذلک جميع المنزل الواقع في محلة قپلوجه من محلات بروسة المحمية الحاوي على بيت بيوت سفليان وعلويات واصطبل وغرفتين فوق الباب ومحوطة ذات اشجار مثمرة المحدود بوقف المدينة المنورة

وبالطرائق الثلثة بثمن ستة عشر الف درهم وخمسمائة درهم اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل عبد الله چاوش بن علي الوكيل الشرعي بالتصديق عن قبل المشترية المزبورة تصديقا وجاها وشفاها جرى. [البيع المطلق والوكالة بالتصديق]

شهود: السيد محمود بن اسمعيل، رستم بن علي، محمد بيک بن مصطفى بيک، خواجه بيراق بن مصطفى وغيرهم.

887. اقر مصطفى بن محمد بانه قد وكل واناب مناب نفسه حامل هذا الكتاب محمد بن قاسم چلبي بجميع دعاويه وتعاطى سائر امور الشرعية للرجل المدعو احمد بن مصطفى وكالة مطلقة على مني اعمل برأيک وافعل بما شئت وهو قبل الوكالة المزبورة والتزم باقامة امرها توكيلا وقبولا صحيحين شرعيين جرى ذلک وحرر في التاريخ المزبور. [توكيل الوكيل]

شهود: محمد بن عبد الله، مصطفى بن الحاج سنان، مصطفى بن يوسف سربلوک، محمد بن محمد وغيرهم.

888. اقر الحاج عبدى بن سفر الوكيل الشرعى بالاقرار بالخلع الاتى ذكره عن قبل فاطمه بنت نور الله الثابت وكالته عنه بشهادة السيد حسن بن السيد يحيى ومحرم بن ابراهيم بان الموكلة المزبورة قد خالعت مع زوجه المدعو محمد بن رجب وهو خالع معها على مهرها المعقود عليه نكاحها وهو مبلغ قدره ثمانية آلاف درهم فضى وعلى نفقة عدتها وعلى جميع دعاويها عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هى مبانة منه بحيث لاتحل له الا بعقد جديد ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الآخر عن جميع الدعاوى اقرارا صحيحا شرعيا مصدقاً من قبل من له التصديق وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اوايل ذى القعدة سنة تسع والف. [الوكالة بالاقرار بالخلع والابراء]

شهود: حسن بن سليمان، مصطفى بن احمد، الحاج احمد بن ابراهيم، مصلح الدين بن احمد، محمود بن قولفال.

889. سوله نام قريه ساكنه لرندن اليفه بنت محمد نام خاتون محفل قضايه حاضره اولوب زوجى كيوان ابن عبد الله نام كمسنه محضرنده اقرار و تقرير كلام قلوب زوجم مزبور كيوانده مهر موجلمدن اوج بيک اقچه حقم واردر ايدى الحاله هذه زوجم مزبورک قريه مرقومه ده واقع لدى الاهالى والجيران معلوم الحدود ايكى باب اولرينک و ايكى طرفنده اولان اوينى ايكى بيک درتيوز اقچه يه و بر قزغانى و ايكى طنجره و بر توه و بر تبق صفره و ايكى طاس كه يدى قطعه باقر الاتنى درتيوز اقچه يه جمعا ايكى بيک سكز يوز اقچه مقابله سنده الوب قبض ايلدم ايكى يوز اقچه حقم باقى قالدى ديدكده بعد التصديق ما وقع كتب اولندى فى التاريخ المزبور. [مهر مؤجل]

شهود: فخر الاقران مصطفى چاوش، فخر الجيوش محمد چاوش بن مصطفى، عمر چاوش بن مصطفى، ديكر عمر چاوش بن حمزه چاوش، مصطفى بن يوسف سربلوک، محمود بن يوسف وغيرهم.

890. شاهين لالا وقفنه بالفعل متولى اولان السيد ابراهيم چلبى بن ابو زاهد مجلس شرعده نصوح بن يوسف محضرنده اقرار و تقرير كلام ايدوب اوقاف مزبوره دن حصار قپوسنده واقع بر طرفى محمد افندى ملكنه متصل و اوج طرفى طريق عام ايله محدود اولوب مزايده قرق بش اقچه اجاره موجله سى اولان بر باب بوغاجه جى دكانى مزبور نصوح بكه تفويض ايدوب مقابله تفويضمده يدى بيک اقچه الوب قبض ايتدم بعد اليوم دكانى مزبورى كيف ما يشاء متصرف اولوب كمسنه مانع و مزاحم اولميه ديو اقرار ايدكده غب التصديق قيد اولندى. [تفوض حق تصرف]

شهود: السيد محمد افندى بن الحاج سنان، على خواجه بن احمد، رجب بن الحاج على، محمد بن مصطفى، كون طوغدى بن، ابراهيم بن محمد وغيرهم.

891. اينه كول قضاسندن مصطفى بن محمد نام كمسنه مجلس شرع شريفه حاضر اولوب اشبو حامل الكتاب محروسه بروسه دن احمد بن مصطفى مواجهه سنده اقرار و تقرير كلام محروسۀ مزبوره دن متوفا مراد چلبيدن ارث شرعله بكا انتقال ايدن اوتوز التى بيک يديوز يتمش اقچه نک اخذ و قبض تسلميه مزبورى توكيل اتمشدم مبلغ مرقومدن بكا بر اقچه ويرميوب نه قبض ايلديسه ذمتنده قالدى حالا طلب ايدرم سوال اولنسون ديدكده مذكور احمد غب السوال جواب ويروب هر نه مقدار مبلغ مقبوضم اولديسه مذكور مصطفايه تسليم ايلدم ذمتمده بر اقچه و بر حبّه يوقدر ديدكده ارآيه مسلمون و مصلحون توسط ايدوب مبلغ مزبورى اون اوج بيک بشيوز اقچه ايله اصلاح ايدوب بدل صلح اولان اون اوج بيک بشيوز اقچه ى قبض و قبول ايدوب مذكور احمد ذمتنى جميع دعاويدن ابراى عام و اسقاط تآم ايله ابرا واسقاط اتدم اولدخى من كل الوجوه خصوص مزبوره متعلق دعاويدن و غيرى دعاويدن بنم ذمتمى ابرا ايلدى ديدكده نصكره مقر مزبور مصطفايى اقرار مشروحنده مذكور احمد بالمواجهه تصديق ايدوب صلح مزبوره راضى اولدقده واقع حال بالطلب كتب اولندى تحريراً فى اواسط شهر ذى القعدة الشريفة سنة تسع والف. [ميراث، وكالت و صلح]

شهود: السيد حسن بن السيد يحيى، محرم بن ابراهيم، الحاج كيوان بن عبد الله، السيد محمد بن عبد الله، محمد بک ابن قاسم چلبى، الحاج حمزه.

80A

892. **يوم الجمعـــــــــة فى شـــهر ذى القعدة الشريفة لسنة تسع والف.**

اقرت عايشه بنت محمد بانها قد باعت من حامل الكتاب على بن سبحان ويردى وهو اشترى منها وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة قزق چشمه سى ببروسة المحروسة المشتمل على بيت سفلى وغرفة وماء جار ومحوطة المحدود بملک مصلى بک وبملک رجب بن الحاج حسن وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره اربعة آلاف درهم فضى بيعاً واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقراراً صحيحا شرعيا مصدقا من قبل من له التصديق حرر فى اواسط ذى القعدة سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: على چلبى، احمد چلبى الامام، مصطفى چلبى، محمد بن عبد الله، موسى بن حضر، ومصطفى بن يوسف سربلوك.

893. محروسۀ بروسه محلاتندن محله جديده ساكنه لرندن عايشه بنت مصطفى نام باكر محفل قضايه حاضره اولوب اشبو باعث هذا الكتاب زوجى محمود بن مصطفى نام كمسنه محضرنده اقرار و اعتراف قلوب محروسه مزبوره مضافاتندن كسدل نام قريه ده واقع لدى الاهالى والجيران معلوم الحدود ايكى قطعه امرود بغچه سى و او بغچه سى جمعا اوج قطعه بغچه و بوندن ماعدا كندو مال موروثمدن اوج قاليجه اوج دوشك و اوج يصدق والتى تپسى اوج اياقلى صحن و بر طنجره و بر توه و بر تهارى كمحا قفتان و ايكى بيك اقچۀ بعد رعاية جميع شرايط الهبه هبۀ صحيحه شرعيه ايله هبه و تمليك ايليوب اولدخى مجلس هبه ده قبض و تسلّم ايلدى كيف ما يشاء ويختار متصرف اوله ديدكده بعد التصديق ما وقع غب الطلب كتب شد تحريرا فى. [هبه]
شهود الحال: مصطفى بن يوسف سربلوك، محمود بن يوسف، بكر المحضر، رجب بن عبد الله وغيرهم.

894. اقر عبد الباقى بن محمد بانه قد باع باعث هذا الكتاب محمد بن عثمان وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وبيده وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد من منه بها وذلك جميع المنزل الواقع فى محلة على پاشا من محلات بروسة المحروسة الحاوى على بيتين سفليين وبينهما صفة ومآء جار واصطبل وكنيف وعلى اشجار مثمرة وغير مثمرة المحدود بملك محمود چلبى بن الحاج احمد وبملك مصطفى بن الحاج سنان وبملك المشترى المزبور وبالطريق الخاص بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين ومبلغ مبين مقبوض قدره عشرة آلاف درهم وخمسمائة درهم فضى رايج فى جميع الحوايج بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الجانبين اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا وصدقه المشترى المزبور وجاها وشفاها جرى ذلك وحرر فى التاريخ المزبور. [البيع البات]
شهود: حسن چلبى بن الحاج على الامام، مصطفى بن الحاج محمود المؤذن، محمد بن الحاج حمزه، محمد بن الحاج مصطفى، ديكر محمد بن الحاج مصطفى، مصطفى بن عبد الله، محمود بن الحاج احمد، مصطفى بن الحاج احمد، مصطفى بن الحاج سنان، مصطفى بن يوسف سربلوك، محمد بن محمد، الحاج مصطفى بن الحاج حسن وغيرهم.

895. منلا كورانى محله سنده موذن اولان محمود بن محمد استانبوله متوجه اولوب يرينه ايكى اقچه ايله ابراهيم بن مصطفى نام كمسنۀ قايم مقام تعيين اتدوكى بالطلب قيد سجل اولندى والسلام. [تعيين قايم مقام المؤذن]
شهود: مصطفى بن يوسف، ارسلان بن عبد الله، عبد الغنى بن، محمد بن احمد وغيرهم.

896. اقر ملك بن محمود بانه قد باع من حامل الكتاب پرى چاوش بن محمد وهو اشترى منه ما هو له وملكه وذلك جميع المنزل الواقع فى قرية خليل من توابع بروسة المشتمل على بيت سفليين ومحوطة ذات اشجار

مثمرة المحدود بملک المشترى وحسن بن ومصطفى بن والطريق العام بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين الفا درهم فضى رايج فى الوقت جرى ذلک. [البيع المطلق]

شهود: محمد چلبى بن عمر، بداق چاوش بن درويش، فضل الله بن عبد، تيمور بيک بن محمد، يوسف بن على وغيرهم.

897. اقر سنان چلبى بن تيمور بيک بانه قد باع من باعث هذا الكتاب الحاج محمد بن مصطفى المتولى على وقف المرحوم محمد چلبى وهو اشترى منه بمال الوقف المزبور للاستغلال ما هو له وملكه وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منها وذلک جميع المنزل الواقع بمحلة شيخ پاشا من محلات بروسة المحروسة المحدود بملک الحاج محمد بن وبملک خضر بيک البواب السلطانى وبملک امير وبالطريق العام بجملة الحدود بثمن معين مقبوض قدره الفا درهم فضى رايج فى الوقت بيعا واشتراء صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الجانبين ثم استاجره منه وهو اجره اياه بعد التخلية والتقابض من غرة شهر تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدة مائتا درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا مصدقا من قبل من له التصديق وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى التاريخ المزبور. [البيع بالإستغلال]

شهود الحال: منلا خليل بن الحاج محمد الامام، الحاج بورى بن پرى، همت الله بن هدايت، الحاج محمود بن طورمش وغيرهم من الحاضرين.

898. الداين الحاج على بن الحاج صالح المديون سليمان بن محمد عن محلهٔ مقسم المبلغ الف درهم وسبعمائة درهم وثلثون درهما عن ثمن البغل ثبت باقراره وحكم بادائه اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا فى التاريخ المزبور. [الدين]

شهود: مصطفى بن يوسف سربلوک، محمد بن قره كوز، ارسلان بن عبد الله، مصطفى بن محمد، محمود بن يوسف وغيرهم.

899. تجار طايفه سندن توقاتى عمر بن سعد الله كمسنه محفل قضايه حاضر اولوب محروسه بروسه محلاتندن قورى چشمه ساكنلرندن ياسف ولد اساق و ديكر ياسف ولد سلمون نام يهودلر محضرلرنده اقرار و تقرير كلام قلوب مزبور ياسف ولد اساق يهوديده حرير تجاسندن بشيوز اون بر عدد غروش حقم وار ايدى الحالة هذه مديون مزبورک امرى ايله مذكور ياسف ولد سلمون نام يهودى يدندن امتعهٔ متنوعه و نقود سايره ايله الوب بالتمام حقلشدم بعد اليوم خصوص مزبوره متعلق جميع مطالباتدن برى ايدوب مرقوم ياسفک ذمتنده بر اقچه و بر حبه حقم قالمدى بعده مزبور ياسف ولد سلمون دخى مبلغ مرقوم بشيوز اون بر عدد غروش مرقوم ياسف ولد اساقده المغه راضى اولوب مسفور ياسف ولد اساق دخى مبلغ مرقوم بشيوز اون بر عدد غروش اداية متعهد اولدى ديدكده مقر مزبورک وجه مشروح اوزره صادر اولان اقرارين مزبوران يهوديلر بالمواجهه قبول و تصديق ايلدكدلرندنصكره ما وقع غب الطلب كتب اولندى تحريرا فى التاريخ المزبور. [دين]

شهود الحال: مصطفی بیک بن ولی التواب، الحاج پیری بن قیه دلال، عمر بن قیه، سنان بن عیسی، مصطفی بن یوسف سربلوک، محمود بن یوسف، ارسلان بن عبد الله، محمد بن محمد وغیرهم.

80B

900. قریه چلیک ساکنلرندن سنک ..... بلوغنه معترف اولان محمد بن علی مجلس شرعده فخر الاقران پیر محمد چاوش بن محمد محضرنده تقریر کلام ایدوب قریه مزبوره ده واقع ملک موروثم اولان بر طرفی یوسف بن عبد الله ملکی ایله و بر طرفی بالقلی بیکاری و ایکی طرفی طریق عام ایله محدود اولان داخلنده بر صفه و بر صالونی و بر اخوری و اون ایکی قوانی و بر شراخانه و بر فرنی مشتمل و خارجنده بر اوده و بر اوده و بر طامی و بر بچق چفتلک یری و اشجار مثمره وغیرسی و بر قطعه باغی و امرودلغی مشتمل اولوب هر سنه التمش اقچه مقاطعه سی اولان چفتلکی و ایکی چفت صغری اینکی و بر چفت قاره صغر اینکی و..... و جمیع الات زراعت و اسباب حراثت مشار الیه پیر محمد چاوشه یکرمی بش نقد رایج فی الوقت اقچه یه بیع ایدوب قبض و تسلیم مبیع اتدم الخ. [البیع المطلق]

شهود: علی چلبی بن احمد، عبد الرحمن چلبی بن احمد، مصطفی چلبی بن، احمد چلبی بن مصطفی، بداق چاوش بن، امام بن احمد علی چلبی، محمد بن علی، محمد بن شعبان، کونکلی زاده علی چلبی وغیرهم.

901. محمیه بروسه محلاتندن عبد الرحمن محله سنده بوندن اقدم وفات ایدن عبد الرحمن بن احمد نام صغیرک قز قرنداشی رابعه بنت طرفندن اقرار اتی البیانه مصطفی بن یوسف و عبد الرحمن بن محمد شهادتلری ایله وکالتی ثابته اولان سیدی احمد بن مصطفی و ینه متوفای مرقومک اناسی اولوب قز قرنداشی امتحان قبلندن ینه خصوص مزبوره شاهدلر مزبورین شهادتلری ایله وکالتی ثابته اولان فخری خاتون اینه سیدی احمد مجلس شرعده متوفای مسفورک سابقا وصی شرعیسی اولان بیرام بن علی محضرنده اقرار و تقریر کلام ایدوب متوفای مزبورک اموال و ارزاقندن وصی مزبورک یدنده اولان اوج بیک التیوز جید و جدید اقچهٔ بالتمام والکمال وصی مرسومک یدندن بالاصالة وبالوکالة الوب قبض ایدوب خصوص مزبوره متعلق جمیع دعاویدن ذمتنی ابرا و اسقاط اتدک دیدکلرنده وصی مزبور داخی بالمواجهه تصدیق ایدوب ما وقع. [وکالت، وصایت، دین و ابرا]

شهود: محمد بن حسین، مراد بن عبد الله، عبد الرحمن بن حمزه، ابراهیم بن سفر، سنان بن احمد، مصطفی بن قورد وغیرهم.

902. **یوم الاثنیـــــــــــــــــن 19 من شهر ذی القعدة الشریفة لسنة تسع والف**

قوجه نائب محله سنده بوندن اقدم فوت اولان حسینک صغیره سی خانمه قبل شرعدن وصی نصب و تعیین اولنان یوسف بن مستجاب نام کسنه محفل قضایه حاضر اولوب الحاج محمد بن نام کسنه محضرنده

تقرير دعوى قلوب يتيمه مزبوره مالنده مذكور الحاج محمده غروش يوز يكرمى بشر رايج ايكن يكرمى يدى عدد ارسلانلى غروش و ايكى سكهٔ حسنه و يدى يوز اسكى اقچه ويرمش ايدم حالا وصايتم حسبيله طلب ايدرم سوال اولنسون ديدكده غب السوال مزبور الحاج محمد دخى وجه مشروح اوزره اقرار ايتدكده مبلغ مرقومدن ينه يكرمى يدى عدد ارسلانلى غروش و ايكى سكهٔ حسنه و يدى اسكى اقچه ايچون جيد جديد اقچه دن دورت يوز يكرمى اقچه نك ايفاسيله تنبيه اولنوب ما وقع غب الطلب كتب شد تحريرا فى اواخر شهر شوال المكرم من شهور سنة تسع والف. [وصايت]

شهود: مصطفى بن يوسف سربلوك، محمود بن يوسف، محمد بن محمد، ارسلان بن عبد الله وغيرهم.

903. بوردردن الحاج رجب بن بداق نام كمسنه مجلس شرعده الحاج مصطفى محضرنده تقرير كلام ايدوب اورخان وقفندن اوزن چارشوسنده وارل ايچنده واقع جانب وقفه ايده يتمش اقچه اجاره موجله سى اولان بر طرفى الحاج موسى و بر طرفى يهودى منتشه منتهى اولان دكانك و مخزنك حق تصرفى مزبور الحاج مصطفى يه تفويض ايدوب مقابله تفويضده يكرمى بر بيك اقچه الوب قبض اتدم ديو اقرار اتدكده غب التصديق ما وقع قيد اولندى. [تفويض حق تصرف]

شهود: السيد على بن خداويردى، محمود بن الحاج سفر، محمد چلبى الصباغ، الحاج محمد بن الحاج، حسن چلبى الامام وغيرهم .

904. اقر الرجل المدعو ابوبكر چلبى ابن الحاج على چلبى الساكن فى محلة ريحان پاشا من محلات بروسة المحروسة بانه قد باع من باعث هذا الكتاب مصطفى بيك بن عبد الله الراجل وهو اشترى منه بماله لنفسه وملكه وبيد وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منها وذلك جميع المنزل الواقع في المحلة المزبورة الحاوى على ثلث بيوت سفليات وصفة ومآء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة و غير مثمرة المحدود بملك عبدى چلبى و ميرزا على وبملك قره حسين وبملك سلطان قولي وبالطريق الخاص بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره ونصابه احدى وعشرون الف درهم فضى رايج فى جميع الحوايج ومقاطعة ارضه فى كل سنة ثمانية واربعون درهما فضيا رايجا فى الوقت بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الحاسب اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيان مصدقا من قبل من له التصديق وجاها وشفاها جرى ذلك وحرر فى التاريخ المزبور. [البيع المطلق]

شهود الحال: الحاج حميد بن دلال ميران، ايوب بن محمد، ومحمد بن ايمر، ومصطفى بن على، وسنان چلبى بن الحاج حسن، الحاج خضر بن قولى، الحاج بن شريف، بالى بك بن على، ومصطفى بيك بن احمد وغيرهم.

81A

905. محروسه توقاتدن مراد ولد خوجه نام ذمی محفل قضایه حاضر اولوب محمیه بروسه ده واقع قوری جشمه یاسف ولد اساة نام یهودی محضرنده تقریر کلام قلوب تاریخ کتابدن مقدم محروسه مزبوره سکاننده محمد بن کوندک نام کمسنه ایله ایکیوز یکرمی بش لدره حریری بنم جانمدن توکیل اولنوب مأمور و مأذون اولمغله اشبو حامل الکتاب مسفور یاسفه بشیوز طقوز عدد کامل الوزن غروشه بیع ایلمش ایدی الحالة هذه سالف الذکر محمد آخر دیاره کیدوب حاضر اولمغله مبلغ مرقومی مزبور یاسف یدندن الوب قبض ایلدم بعد الیوم خصوص مزبوره متعلق مذکور یاسف ایله بندن و یا وکیلمدن دعوی صادر اولورسه لدی الحکام مسموعه اولمسون دیدکده الحاج پری بن قیا و عمر بن قیا نام کمسنه لر فی الحقیقة بزم محضریمزده مذکور محمد چلبی بیعده ذکر اولنان حریر مرقوم مرادکدر بن وکالة بیع ایلدم دیو اقرار ایلدکنده علی طریق الشهادة خبر ویردکلرندنصکره مقر مزبور مرادک وجه مشروح اوزره صادر اولان اقرارین مقر له المزبور یاسف یهودی بالمواجهه تصدیق ایلدکده ما هو الواقع غب الطلب کتب تحریرا فی المزبور. [وکالت، بیع و ابراء]

شهود: مصطفی بک ابن ولی البواب السلطانی، ومحمود بن یوسف، ومصطفی بن یوسف سربلوک، سنان بن عیسی، ارسلان بن عبد الله، و محمد بن محمد.

906. اقر خلیل بن مصطفی بانه قد باع من حاملة الکتاب ..... بنت محمد وهی اشترت منه ما هو له وملکه وذلک جمیع المنزل الواقع فی محلة شکر خواجه ببروسة المحروسة المشتمل علی بیت واصطبل وماء جار ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغیر مثمرة المحدود بملک آسیه بنت ملکیه وبملک عبد اللطیف بن وبالطریق العام من الطرفین بجملة الحدود وکافة الحقوق بثمن معین مقبوض قدره عشرة الاف درهم فضی رایج اقرارا صحیحا شرعیا وصدقته المشترية المزبورة وجاها وشفاها جری ذلک. [البیع المطلق]

شهود: السید محمد چلبی بن اسمعیل، السید اسمعیل بن مصطفی، رضوان بن محمد، عثمان بن محمد، مصطفی بن عبد، مصطفی بن مصلی وغیرهم.

907. کفل محمد بن الحاج احمد عن محلة سمدجی بما فی ذمة احمد بن علی وهو سبعمائة درهم فضی وکفل بنفس الکفیل المزبور احمد بن حبیب کفالة صحیحة شرعیة حاویة علی الامر موقوفة علی قبول غریمه حمزه بیک بن عبد الله. [الکفالة]

شهود: مراد بن، اورج بن احمد، محمود بن یحیی، طورمش بن ابراهیم وغیرهم.

908. اقر الحاج علی چلبی بن بایندر الساکن فی محلة ریحان پاشا من محلات بروسة المحروسة بمحضر من ابنه الرجل المدعو ابوبکر چلبی بان علیه وفی ذمته لباعث الکتاب ابوبکر چلبی المزبور مبلغا قدره ونصابه عشرون الف درهم من ثمن المنزل دینا لازم الاداء الیه وحقا واجب القضاء علیه اقرارا صحیحاً شرعیا واعترافا صریحا مرعیا وصدقه المقر له المزبور وجاها وشفاها جری ذلک وحرر. [الدین اللازم]

شهود: الحاج حميد بن دلال ميران، ايوب بن محمد، محمد بن ايمر، ومصطفى بن على، وشاه چلبى بن الحاج حسن، والحاج خضر بن ولى.

909. اقر الرجل المدعو الحاج على چلبى بن بايندر المزبور بمحضر من ابنه الرجل المدعو عمر مبلغا قدره ونصابه عشرة الاف درهم من الدين الشرعى دينا لازم الاداء اليه وحقا واجب القضاء عليه اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل من له التصديق وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى التاريخ المزبور. [الدين الشرعي]

شهود الحال: السابقون

910. اقر سيفى بن محمود الوكيل الشرعى للخصوص الاتى ذكره عن قبل امينه خاتون ابنة خليل الثابت وكالته خدايي بن فضي ونوح بن على بانه قد باع من حامل هذا الكتاب الحاج محمد بن جعفر وهو اشترى منه ما هو له وملكه وتحت تصرفه الى حين صدور هذا العقد منها وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة قره شيخى ببروسة المحروسة المحدود بملک محمد بن مصطفى المدرس وبملک فاطمه خاتون وبملک مصطفى افندي وبالطريق العام بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره ونصابه خمسة عشر الف درهم فضى رايج جميع الحوايج ثم استأجره لموكلته امينة المزبورة منه وهو آجره اياه بعد التخلية والتقابض باجل معلوم من غرة شهر ذى القعدة الشريفة لسنة تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة الف درهم وخمسمائة درهم مزبور نعته بيعا واستيجارا صحيحين شرعيين وكفل بدركه واجرته سيفى چلبى بن محمود المزبور كفالة حاوية على الامر والقبول اقرارا صحيحا شرعيا من قبل متولى المزبور وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اواسط شهر ذى القعدة من شهور سنة تسع والف. [البيع بالإستغلال والكفالة]

شهود الحال: السيد نبى بن السيد ولى، محمد چلبى بن مصطفى، ومحمود بن ولى، حسين بن حسن، نوح بن على، محمد بن امر الله وغيرهم.

911. محروسه بروسه محلاتندن ميزان اوغلي محله سندن محمد بن حسين نام كمسنه محفل شرع شريفه حاضر اولوب تقرير كلام قلوب احمد نام صلبى اوغلم رضام اوزره اولميوب خارج شهرده كوينک نام قريه ده ساكنه اولان والده سى بهانه سيله بعض اشرا و اشقيا ايله اختلاط ايدوب نامعقول و نامشروع يرلرده كزن خصوص مزبوره سيچون كرارا و مرارا تنبيه و تاكيد ايتدم منع دفع اولنادي الحالة هذه مزبور احمد مردود و منفورمدر من بعد بعض قباحت و فسادي صدور و ظهور ايدوب شرعا احضارى لازم كلورسه بندن طلب اولنميه ديدكده مزبور محمدک وجه مشروح اوزره صادر اولان كلامي بالطلب كتب و تحرير اولنوب يدينه وضع و دفع اولندي تحريرا فى التاريخ المزبور. [اخبار شكايت]

شهود: محمد چلبى بن سفر، محمد بن نبى، محمد بن مصطفى، لباس بن محمد، محمد بن بلال وغيرهم.

81B

912. اقر مصطفى بيک بن ابراهيم الراجل بان عليه لحامل الكتاب محمد بيک بن حسين وفى ذمته مبلغا قدره خمسمائة دينار ذهبى كامل الوزن وصحيح العيار دينا لازم الاداء وحقا واجب القضاء من جهة القرض الشرعى اقرارا صحيحا شرعيا وهو صدقه وجاها وشفاها جرى. [القرض الشرعي]

شهود: مصطفى بن حسين، سليمان پاشه بن عبد الله، خواجه بيراق، الحاج نورى بن احمد، حسن پاشه بن مصطفى وغيرهم.

913. مصطفى بيک بن رستم مراد بيک بن عبد الله الراجل محضرنده ديار ارض رومده واقع ساحه خصوص ..... وكندو كل جميع امورينه وكيل مطلقى اولوب ضبط و تصرف ايليه ديو وكيل ايدوب مزبور داخى قبول اتدكده ما وقع قيد اولندى. [الوكالة]

شهود: السابقون

914. اقر حسن بن يوسف بانه قد باع من حامل الكتاب الحاج طورمش بن محمد وهو اشترى منه وذلک جميع الاشجار التي لم يبت صلاحها الكائنة في الحديقة الواقعة في القرية بكيكلى بابا من توابع اينه كول المستغنية عن التحديد لشهرتها في مكانها بثمن معين مقبوض قدره اربعة الاف درهم وثلثمائة درهم فضي رايج في الوقت ثم استاجر المشتري المزبور من البايع المسفور جميع ما في الحديقة المذكورة من الكروم والاشجار المثمرة ليدرک ما عليها من الثمار المعبرة عنها بالتركى بكستانه واي وهو اجرها اياه منه من تاريخه الى تمام سنتين كاملتين باجرة معينة قدرها مائة درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين جرى ذلک وحرر فى التاريخ المزبور. [البيع بالإستغلال]

شهود: عبد الله بن رضوان، مصطفى بن ابراهيم، مصطفى بن احمد، علي بن احمد وغيرهم.

82A

من الجمعـــــــــــــــــة 23 من شـــــــهر ذى القعدة سنة 1009

هذه الوقايع فى زمن اعلم العلماء الكرام افضل الفضلاء الفخام ذوالقدر والاحترام مولانا وسيدنا محمد افندى بن المرحوم المبرور الدارج الى مدارج رحمة ربّه الغفور محمد افندى الشهير ببستان زاده افندى ادام الله تعالى في مسند العز والسعادة جرى ذلک وحرر 25 من ذى القعدة 1009

915. اقر خضر بن مصطفى الراجل بانه قد باع من حاملة الكتاب عينى بنت بيرام وهى اشترت منه بمالها لنفسها ما هو له وملكه وبيده وتحت تصرفه الى حين صدور هذا البيع منه وذلک جميع المنزل الكاين بمحلة يكتا اوغلى من محلات بروسة المحروسة المشتمل على بيت سفلى وغرفة ومحوطة وكنيف المحدود بملک بالى وبوقف خواجه مرجان المرحوم وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره عشرة آلاف

درهم فضی عثمانی بیعا وابتیاعا باتین صحیحین شرعیین مشتملین علی الایجاب والقبول من الطرفین اقرارا صحیحا شرعیا وصدقه الرجل المدعو حمزه بن الحاج حسن الوکیل بالتصدیق بالخصوص المار ذکره عن قبل المراءة المزبورة عینی الثابت وکالته عنها بشهادة سفر بن علی وعلی بن اسمعیل تصدیقا شرعیا وجاها وشفاها جری فی الیوم الرابع والعشرین ذی القعدة الشریفة سنة تسع والف. [البیع والوکالة]

شهود: حسن بن حسین الموذن، سفر خلیفه الامام، بالی بن علی، حسین بن عبد الله وغیرهم.

916. اولدر که تجار طائفه سندن محمود بن عبد الله مجلس شرعه اسکندر بن عبد الله نام کمسنه یی احضار و محضرنده تقریر دعوی ایدوب مزبور اسکندرک ذمتنده بینمزده قدری و وصفی معلوم حریر تهاسندن اون ایکی عدد کامل غروش حقم واردر طلب ایدرم سوال اولنسون دیدکده مذکور اسکندر جوابنده فی الواقع ذکر اولنان حریرک ثمنی اولان مبلغ مزبور ذمتمده ایدی لکن مبلغ مزبوری مرقوم محمده بالتمام ادا و تسلیم ایلدم دیو جواب ویریجک مزبور محمود ثمن مرقومی آلمدم دیو منکر اولیجق مرقوم اسکندر دن صدق مقالنه بینه طلب اولندقده اتیان بیّنه دن عاجز اولیجق غبّ الاستحلاف مبلغ مزبوری مرقوم اسکندردن آلمدوغنه یمین بالله تعالی ایدیجک ما هو الواقع غب الطلب قید اولندی تحریراً فی اواخر شهری ذی القعدة الشریفة لسنة تسع والف.[دین و یمین]

شهود: مصطفی بن یوسف سربلوک، حسن بن عبد الکریم المحضر، خضر بن یحیی وغیرهم.

917. من الثلثـــــــــــا 27 شهر ذی القعدة الشریفة سنة 1009

اقر فی مجلس الشرع الشریف مولانا خیر الدین بن لطف الله الخطیب بانه قد باع من حاملة هذا الکتاب عایشه بنت یخشی وهی اشترت منه بمالها لنفسها ما هو له وملکه وبیده وذلک جمیع المنزل الکاین بمحلة غازی خداوندکار ببروسة المحروسة المشتمل علی ثلث بیوت سفلیات وغرفة ومحوطة ذات اشجار مثمرة وغیر مثمرة وخابیة ماء وکنیف المحدود بملک عبدی بن یخشی من الطرفین وبملک احمد بن حمزه وبالطریق العام بجملة الحدود والحقوق بثمن معین مقبوض قدره خمسة آلاف درهم فضی عثمانی بیعا وابتیاعا باتین صحیحین شرعیین مشتملین علی الایجاب والقبول من الطرفین اقرارا صحیحا شرعیا واعترافا صریحا مرعیا جری ذلک فی التاریخ المزبور وصدقه عثمان خلیفه بن عبد الغفار الوکیل بشهادة عبدی بن یخشی ومحمد بن ابوبکر تصدیقا. [البیع البات والوکالة بالتصدیق]

شهود الحال: حمزه خلیفه بن الحاج مصطفی الامام، احمد چلبی بن نبی المعرّف، سفر بن حاجی احمد، نبی بن ولی، احمد بن حمزه الکلاری، سوندک بن محمود، حاجی محمد بن حسن القراش، مرجان بن عبد الله، طورغود بن حاجی بیرام، رمضان بن حسن.

918. اقر فی مجلس الشریف علی بن محمد الوکیل بالخلع الاتی ذکره فیه عن قبل المراءة المدعوة ملایم بنت عبد الله الثابت وکالته عنها بشهادة السید حسن بن السید یحیی الامام ومصطفی بن یوسف بانه قد خالعت موکلته المزبورة مع زوجها المدعو علی بن داود وهو خالع معها علی مهرها الموجل المعقود علیه نکاحها وهو الف درهم

فضى عثمانى وعلى نفقة عدتها وعلى ساير دعاويها عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هى مبانة منه بحيث لاتحل له الّا بعقد جديد وصداق مستانف ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الاخر عن جميع الدعاوى والمطالبات والايمان والمخاصمات عموما خصوصا عن الدعوى المتعلقة بالخلع المزبور ابراء عاما قاطعا للنزاع ورافعا للخصومات جرى فى اليوم الخامس والعشرين من شهر ذى القعدة الشريفة سنة 1009. [الخلع والابراء]

شهود: الحاج محمد بن محمود، محرم بن ابراهيم، حاجى احمد بن حسين، محمد بن ابراهيم، حاجى يوسف بن عبد الله المحضر، حاجى حمزه بن عبد الله وغيرهم.

82B

919. محميهء بروسه ده مدفونه اولان مرحومه فاطمه خاتون رويحيچون يومى نصف اقچه وظيفه ايله حضورنده بر جزء شريف تلاوت ايدن عبدى بن احمد نام كمسنه فوت اولوب يرى محلول اولمغله اشبو حامل الكتاب حسن خليفه بن محمد هر وجهله جهت مزبوره يه محل و لايق و شايسته و مستحق اولمغين توجيه اولنوب بو حروف لاجل التمسک كتب و تحرير و املاء و تسطير اولنوب مزبور حسنک يدنه وضع اولنديكى بعد اليوم خدمت لازمه سن مؤدى قلدقدن صكره وظيفه معينه سن اوقافى محصولندن الوب واقفک روحى و باشاه عالمپناه طال بقاه خضر بيک دوام دولتلرى ادعيه سنه مواظبت و استسقال كوسترە تصرفنه آفريده دن فرد مانع اوليه تحريرا فى اليوم السادس والعشرين من شهر ذى القعدة لسنة تسع والف. [فاتحه]

شهود: محمد چلبى بن امر الله، عبد الرحمن افندى المدرس، مصطفى بن يوسف، مصطفى بن چلبى الكاتب وغيرهم من الحاضرين.

920. فرض الحاكم الموقع اعلاه لنفقة الصغيرة خديجه ابنة الحاج ولى ولكسوتها ولساير مهماتها اللازمة كل يوم اربعة دراهم من اموالها المنتقلة اليها من ابيها المتوفى المذكور بطلب خدمتها المدعوة كلى بنت ميريم وهى فى حجرها وتحت تربيتها. [فرض وتقدير النفقة]

شهود: مصطفى بن يوسف، حاج يوسف بن عبد الله، حاج حميد بن سيدى، على چلبى بن بايندر وغيرهم.

921. محميّهٔ بروسه محلاتندن قوري چشمه محله سي ساكنلرندن كمال ولد اصلان نام يهودي مجلس شرعه حاضر اولوب محلّه مزبوره ده واقع حالا تحت اجاره ده اولوب مرحوم قاسم پاشا وقفندن اولان تحتانى و فوقاني منزلک ديوارلري منهدم اولمغله قابل شكنى اولميوب مرمت و عمارته اشد احتياجله محتاجدر قبل شرعدن اوزرينه واريلوب مقدار اقچه ايله مرمّت ممكندر تخمين اولنماسن طلب ايدرم ديدكده قبل شرعدن مولانا عبد الفتاح بن محمّد و خاصه بتّالردن استاد ابراهيم بن بيرام ارسال اولنوب ذيل كتابده مسطورة الاسامي اولان بي غرض و اهل وقوف مسلمانلر ايله منزل مزبوره واريلوب نظر اولندقده فى الحقيقة منزل مرقوم مرمّت و عمارته محتاج اولوب و لكن آنجق اون ايكى بيک اقچه ايله مرمّت و عمارت ممكندر نقصانلر قابل دكلدر ديو تخمين

اتدكلرينى مولانايى مومي اليه محلنده تحرير ايدوب بعده مجلس شرعده كلوب خبر ويرجك ما هو الواقع غبّ الطلب قيد اولندي تحريرا فى اواخر شهر ذي القعدة الشريفة لسنة تسع والف. [كشف، تعميرات و تجديد]

شهود: مصطفى بن رسول، محمد بن عبد الله، حسن بن حسين، فرهاد بن عبد الله، محمد بن عبد الله وغيرهم.

922. اقر فى مجلس الشريف على بيک بن عبد الله الراجل بانه قد باع من حامل هذا الكتاب الذمّية مريم بنت سير نياكى وهى اشترت منه بمالها لنفسها ما هو له وملكه وبيده وذلک جميع المنزل الكائن بمحلة دمور قاپو من محلات بروسة المحروسة الحاوى على بيت سفلى وصفة وفرن ومحوطة وعلى بئر ماء مشترک وباب المحدود بملک حضر بيک بن وبملک پر قازيو ولد دمترى وبملک ملونوز ولد صلقوز وبالطريق العام ومقاطعة ارضه فى كل سنة ثمانية دراهم فضية عثمانية بجملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره اربعة الاف درهم وخمسمائة درهم مزبور نعته بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا مصدقا عن قبل المشترية المزبورة وجاها وشفاها فى التاريخ المزبور. [البيع البات]

شهود: على چلبى بن محمد الكاتب، محمد بن عبد الله سربلوک، مصطفى بن يوسف سربلوک، سليمان بن عبد الله الراجل، خضر بشه ابن عبد الله وغيرهم.

923. محميهء بروسه محلاتندن يرقاپو محله سى ساكنلرندن اولان فخر الاماثل والاقران محمد چاوش بن محمد نام كمسنه نک عبدى مأذونى وجميع امورنه وكيل مطلقى اولوب وكالتى على چلبى بن احمد و حافظ چلبى بن الحاج على شهادتلريله ثابته اولان حسن بن عبد الله مجلس شرع شريفده اشبو باعث الكتاب فخر المدرسين ذخر المدققين مولانا عبد الله افندى بن زين الدينک خصوص اتى البيانه وكيل شرعى اولوب وكالتى بما هو نهج الثبوت شرعا ثابته اولان يوسف بن عبد الله محضرنده اقرار صحيح شرعى قلوب موكلم مشار اليه پرى محمد چاوشک مومى اليه عبد الله افندى ذمتلرنده قرض شرعيدن يوز عدد تام الوزن و صحيح العيار حقى اولوب حالا ذكر اولنان يوز عدد التونى مذكور يوسف يدندن بالتمام والكمال قبض و تسليم ايلدم مبلغ مزبوردن مومى اليه عبد الله افندينک ذمتنده بر اقچه و حبه باقى قالمادي ديدكده وكيل مزبور حسنى مرقوم يوسف جميع كلماتنده بالمواجهه تصديق و تحقيق ايديجک ما هو الواقع غب الطلب قيد اولندى تحريرا فى اليوم الثانى من شهر ذى الحجة الحرام لسنة تسع والف من الهجرة النبوية. [شهادت، وكالت و دين]

شهود: محمد چلبى بن امر الله، احمد افندى بن محمد افندى الملازم، فتح الله چلبى بن الحاج علي، محرر الحروف مصطفى المدرس، مصطفى بن يوسف سربلوک، محمد بن عبد الله سربلوک.

83A

924. الحاج همت بن حمزه نام كمسنه مجلس شرع شريفه محميهء بروسه ده واقع ياوۀ كبران مقاطعه سنه و بيت المالنه بر وجه التزام امين اولان سليمان چلبى بن احمد نام كمسنه احضار و محضرنده تقرير دعوى ايدوب

بوندن اقدم مرد اولوب مخلفاتی امین مزبور یدنده مضبوط اولان مران ولد جرمانی نام ارمنی نک ذمتنده قرض شرعیدن ایکی بیک یدییوز التمش اقچه حقم اولوب و ینه علی طریق الامانة ایکی عدد تفتی بغاصی زبون و ایکی عدد مائی بغاصی زبون و بر آت چلی وضع اتمش ایدم حالا ذکر اولنان مبلغ و زبونلری و چلی مخلفاتندن طلب ایدرم سوال اولنسون دیوجک غب السوال و عقیب الانکار مدعی مزبوردن دعواسنه مطابق بینه طلب اولندقده عدول مسلمین دن مصطفی بن عبد الله و محمد بن حمزه نام کمسنه لر لاجل الشهادة محفل قضایه حاضران اولوب فی الحقیقة مرقوم مرآن حال حیوتنده و کمال صحتنده بزم محضرمزده بویله اقرار ایلدیکه مدعیء مزبور قرض شرعیدن ایکی بیک یدییوز التمش اقچه واجب الاداء و لازم القضاء دیم واردر و ینه بنده ذکر اولنان زبونلری و چلی امانت وضع ایلدي دیو اقرار ایلدی دیو اقرارینه شاهدلرز شهادت دخی ایدرز دیو اداء شهادت شرعیه اتدکلرنده غب التعدیل الشرعی والتحلیف العادي حیز قبولده واقع اولوب ما هو الواقع غب الطلب قید اولندی تحریرا فی غر شهر ذی الحجة الشریفة لسنة تسع والف من الهجرة النبویة. [قرض شرعی و امانت]

شهود: محمد بن عبد الله، الحاج ابراهیم بن الحاج مصطفی، محمد چلبی بن امر الله، الحاج نور الله بیک بن حسین وغیرهم من الحاضرین.

925. نصب الحاکم الموقع اعلاه حاملة هذا السجل عینی بنت قورد وصیا علی ابیها المدعو محمد بن عبد الکریم لضبط امواله المنتقلة الیه من ابیه المتوفی المزبور وحفظ احواله وهی قبلت الوصایة المرقومة والتزمت باقامتها نصبا صحیحا شرعیا جری ذلک في اوائل شهر ذی الحجة الحرام من شهور سنة تسع والف. [وصایت]

شهود: عثمان افندی بن احمد المدرس، عبد الرحمن افندی بن شعبان، محمد بن عبد الله سربلوک، مصطفی بن یوسف سربلوک وغیرهم.

926. محروسهءِ بروسه ساکنه لرندن ساکنه بنت زین العابدین نام خاتون باعث الکتاب مصطفی بن محمد محضرنده تقریر کلام و تعبیر مرام ایدوب بوندن اقدم محمیهٔ مزبوره محلاتندن قره کدی محله سنده ساکن اولوب وفات ایدن زوجم الحاج نور الله بن حمزه بک ذمتنده اولان التی بیک اقچه مهر موجلمی و قرض حسندن اولان اوج بیک اقچه حقمی و سایر حصهٔ شرعیه می دعوی و طلبه و اخذ و قبضه و بکا ایصاله و لدی الحاجة حکام ذو الاحترام مرافعه و مخاصمه یه وکیل و نائب مناب نصب ایلدم دیدکده مقابله ده مرقوم مصطفی وکالت مرقومه یی قبول و خدمتنی التزام ایلدم دیجک ما هو الواقع قید اولنوب یدنه دفع اولندی تحریرا فی اوائل شهر ذی الحجة المحجة من شهور سنة تسع والف. [وکالت]

شهود: یوسف بن حسن الامام، حاجی مصطفی بن حسین، محمد چلبی بن مصطفی، ابراهیم بن احمد، محمود بن یحیی وغیرهم.

927. محميهٔ بروسه محلاتندن سيمكش محله سنده ساكن اولان الحاج سليمان بن عبد الله مجلس شرع شريفده اشبو باعث الحروف كبير اوغلى محمد محضرنده اقرار و اعتراف و تقرير كلام ايدوب مزبور محميه محلهٔ مرقوم ده واقع ايكى بيت علوى و اوكنده بر تحته بوشى بوشى و ايكى بيت سفلى يى و ايكى صفه ى و ايكى زير زمينى و بر اخوري و اج عدد خابئهء ماء جاري يى و بر فرنى مشتمل اولوب بر جانبى مزبور محمد ملكنه و بر جانبى هايوت بنت عبد الله ملكنه و بر جانبى طريق عامه و بر جانبى كندو ملكنه منتهى اولوب هر سنه يكرمى سكز اقچه مقاطعه سي اولان منزلى جميع توابع و لواحقيله تاريخ كتابدن اون بش يبل مقدم هبه و تمليك ايدوب اولداخى قبض و اتهاب ايلمشدر منزل مرقومده علاقم يوقدر ديدكده مقر مرقوم الحاج سليمان المقر له المسفور محمد بالمواجهه تصديق ايديجك ما هو الواقع غب الطلب كتب اولنوب يد طالبه دفع اولندى كه لدي الحاجة احتجاج ايدنه لسنة تسع و الف من الهجرة النبوية عليه افضل التحية. [هبه و تمليک]

شهود: سفر خليفه بن خليل الامام، محمد بن مصطفى، محمد بن يوسف الموذن، احمد بيک بن على، رضوان بيک بن عبد الله، حسين بن يوسف، يوسف بن عوض، محمد بن محمود، عبد الرحيم چلبى بن احمد وغيرهم من الحاضرين.

928. محميهٔ بروسه محلاتندن سيمكش محله سنده ساكن اولان الحاج سليمان بن عبد الله نام كمسنه زوجه سى اشبو رافعة الكتاب عايشه بنت عبد الله محضرنده مجلس شرع شريفده اقرار و اعتراف و تقرير كلام ايدوب مرقومه عايشه يه محلهء مزبوره ده واقع ايكى بيت سفلى يى و بر صفه يى و صفه نک التنده بر زير زمينى و بر خابيهٔ يى ماء و بر كنيفى مشتمل اولوب بر طرف صلبى اوغلم محمد ملكنه و بر طرفى هايون بنت عبد الله ملكنه و ايكى طرفى طريق عامه منتهى اولوب هر سنه اون سكز اقچه مقاطعه سى اولان ملكى منزلى جميع توابع و لواحق ايله هبه و تمليک ايدوب مزبوره عايشه داخى قبض و اتهاب ايلدي منزل مرقومده بنم قطعا علاقم يوقدر ديدكده مقر مذكور الحاج سليمانى مسفوره عايشه وجاها و شفاها تصديق و تحقيق اتدكدن صكره شول كه واقع حال در بالطلب قيد و كتب و مرقومه عايشه يه وضع و دفع اولنديكى تحريرا فى اوايل ذى الحجة من شهور سنة تسع والف. [هبه و تمليک]

شهود: سفر خليفه بن خليل الامام، محمد بن يوسف الموذن، احمد بيک بن على، رضوان بيک بن عبد الله، حسين بن يوسف، يوسف بن عوض، محمد بن محمود، عبد الرحيم چلبى بن احمد وغيرهم من الحاضرين.

83B

929. اولدر كه قورشنلى قضاسندن زيق نام قريه ساكنلرندن موسى بن مصطفى نام كمسنه مجلس شرعده قضآء مزبوردن باعث الحروف خليل بن على محضرنده اقرار و تقرير كلام قلوب قريهءِ مزبوره طپراغنده واقع بر قطعه سى نصوح يرى و بر قطعه سى كريش باشى و بر قطعه سى محمد ترلاسى و بر قطعه سى ارنلر يرى ديمكله معروف مواضعده واقع اولوب لدى الاهالى والجيران معلوم الحدود اولان دورت قطعه مزرعه لرده اولان خمس حصهِ شايعه مى صاحب ارض معرفتيله مزبور خليله يديبوز فضى رايج فى الوقت اقچه يه تفويض

ايدوب مقابلهء تفويضده مبلغ مرقوم يديبوز اقچهء مرقوم خليلک يدندن بالتمام آلدم و قبض ايلدم بعد اليوم ذكر اولنان حصهٔ مرقومه يي مزبور خليل كيف ما يشا ويختار متصرف اولسون ديدكده مقر مرقومک اقرارين مسفور خليل تصديق ايديجک ما هو الواقع فى اليوم الثامن ذى الحجة الحرام لسنة تسع والف. [تفويض حق تصرف]

شهود: جعفر بن سوندک، يوسف بن سلمان، على بن سنان، الياس بن يحيى وغيرهم.

930. كفل عبد الكريم بن مصطفى المؤذن بمحلة تحته اغاجى بنفس المراءة المدعوة حسنى بنت نظر والتزم باحضارها عند الطلب بطلب غريمها سفر صوباشى ثم حضر مصطفى بن عيسى عن محلة المزبورة وكفل بنفس عبد الكريم المزبور والتزم باحضاره عند الطلب غريم المزبور سفر صوباشى كفالة صحيحة شرعية. [الكفالة]

شهود: عبد الغنى بن جلب ويردى، ارسلان بن عبد الله سربلوک، احمد بن عبد الله المحضر، عبد الرحمن افندى بن شبعان المدرس وغيرهم.

931. **من الجمعـــــــــــــــة فى 14 ذى الحجة المحجة سنة 1009**

كفل الحاج يوسف بن على البقال بنفس محمد بن الشيخ علاء الدين والتزم باحضاره عند الطلب بطلب غريمه المدعو عيسى بن يوسف الچلبى كفالة صحيحة شرعية. [الكفالة]

شهود: اوليا مصلح الدين خليفه بن محمد الامام، مصطفى بن يوسف سربلوک، عبدى بن المحضر وغيرهم.

932. **من الجمعـــــــــــــــــــــــة فى 14 ذى الحجة المحجة سنة 1009**

آق سكى قضاسى مضافاتندن كودانه نام قريه ساكنلرندن محمد بن يونس نام كمسنه مجلس شرعده قريهء مزبوره ساكنلرندن حامل الكتاب حسين بن يوسف محضرنده اقرار و اعتراف ايدوب قريهءِ مرقومه سينورنده واقع بر طرفى كندى ملكمه و بر طرفى قريه مزبوره قربنده واقع اولان وادى يه و طرفين آخرينى طريق عامّه و خاصّه منتهى اولوب ملک موروثم اولآن بر كوز دكمنده كى حصّهءِ شايعه مى مرقوم حسينه آلتيوز الّلى فضى رايج فى الوقت اقچه يه بيع باتله بيع ايدوب مبلغ مرقوم آلتيوز الّلى اقچه يي مسفور حسينک يدندن بالتمام والكمال الدم و قبض ايلدم بعد اليوم ذكر اولنان دكمنده اولآن حصّهءِ شايعمده مذكور حسين متصرف اولسون ديدكده مقر مرقوم محمدک اقرارينى مزبور حسين بالمواجهه تصديق و تحقيق ايدوب غب الطلب بو حروف لاجل التمسک كتب اولنوب يد طالبه وضع و دفع اولندى تحريرا فى اواسط ذى الحجة الحرام سنة تسع والف من الهجرة النبوية. [بيع بات]

شهود الحال: الحاج حمزه بن الحاج عوض، محمد بن حمزه، ولى بن الحاج عوض، احمد بن حمزه، ابراهيم بن حمزه، حسين بن عيسى سربلوک، عبدى بن محمد المضر وغيرهم.

933. **فـــــــــــــــى التاريخ المزبور**

اقرت فی مجلس الشرع الشریف المصون عن التغییر والتحریف المراءة المدعوة ماه رعنا بنت عبد الله الساکنة بمحلة خیر الدین پاشا ببروسة المحروسة بانها قد خالعت مع زوجها المدعو قاسم بن نور الله وهو خالع معها علی مهرها المؤجل المعقود علیه نکاحها وهو عشرة آلاف درهم فضی عثمانی وعلی نفقة عدتها وعلی سائر دعاویها علیه مخالعة صحیحة شرعیة فصارت هی مبانة منه بحیث لا تحل له الا بعقد جدید وصداق مستأنف وهذا بعد ان اخذ وقبض قاسم المزبور عن ید الزوجة المزبورة مبلغا قدره ثلثة آلاف درهم وستمائة درهم مزبور نعته قبضا صحیحا شرعیا ثم ابراء کل واحد منهما ذمة الآخر عن جمیع الدعاوی والمطالبات والایمان والخصومات عموما خصوصا عن الدعوی المتعلقة بالخلع المزبور ابراء عاما قاطعا للنزاع ورافعا للخصومات جری ذلک وحرر فی الیوم الرابع عشر ذی الحجة الحرام سنة تسع والف. [الخلع والابراء]

شهود: محمد چلبی ابن امر الله بن محضر بالی، الحاج عبد الله ابن الحاج ابراهیم، محمد بن حضر، علی چلبی ابن ایمرزا، محمد بیک ابن احمد القفایی، حسین بن عیسی سربلوک، زین بن محمد المحضر، حاجی یوسف بن عبد الله المحضر وغیرهم.

934. کفل حسین بن محمد عن محلة علی پاشا ببروسة المحروسة بنفس حسین بن خسرو والتزم باحضاره عند الطلب بطلب غریمه المدعو اسمعیل بن عیسی کفالة صحیحة شرعیة ثم کفل سلیمان بن عبدی عن المحلة المزبورة بنفس کفیل المزبور حسین بن محمد والتزم باحضاره غب الطلب بطلب غریم المزبور التزاما صحیحا شرعیا. [الکفالة]

شهود: حاجی حمزه بن عبد الله، حسین بن عیسی سربلوک، اورج بن رمضان، حاجی یوسف بن عبد الله وغیرهم.

935. مراد بن ارسلان نام کمسنه مجلس شرعده باعث السجل سفر بن قباد محضرنده بالطوع والرضا اقرار و اعتراف ایلیوب مزبور سفره قرض شرعیدن لازم الادآء طقوز ارسلانلی غروش دینم واردر دیدکده بالطلب قید سجل اولندی. [قرض شرعی]

شهود: مصطفی بن یوسف سربلوک، یعقوب بن ایوب، خلیل بن ابراهیم، عثمان بن الحاج حسن وغیرهم.

84A

936. یانی المدیون ولد فوسطوه نام ذمّی الداین محمد محضرنده بیک اقچه لآزم الادآ دینم وارد ایدی لکن متولی سابق علم شاه چلبی یه تسلیم اتدم تمسکم واردر دیدکده موجبیله التزام اولندی. [دین]

شهود: ارسلان بن عبد الله، یحیی بن ابراهیم، محمود بن یوسف وغیرهم.

ابدأ الحقیر یعقوب المولی خلافة بمدینة بروسة المحروسة

937. خالعت المرأة المدعوة فاطمه بنت حسين السّاكنة بمحلّة قورد اوغلي من محلّات بروسة المحروسة بانّها قد خالعت مع زوجها المدعوّ ابراهيم بن محى وهو خالع معها على مهرها المؤجل المعقود عليه نكاحها وهو الف درهم فضي عثماني وعلى نفقة عدّتها وعلي ساير دعاوىها عليه مخالعة صحيحة شرعيّة فصارت هي مبانة منه بحيث لا تحلّ له الا بعقد جديد وصداق مستأنف ثم ابراء كل واحد منهما ذمّة الآخر عن جميع الدّعاوي والمطالبات والايمان والمخاصمات عموماً خصوصاً عن المدعوّى المتعلّقة بالخلع المزبور ابراءً عاماً قاطعا للنّزاع ورافعا للمخاصمات جري ذلک وحرّر فى اليوم الخامس عشر ذي الحجة الحرام سنة تسع والف. [الخلع والابراء]

شهود: رجب خليفه ابن شعبان الامام، حضر بن معدن، محمد چلبي ابن امر الله محضر باشي، عبدى بن محمد، مصطفى بن يوسف، كاتب الحروف احمد بن محمد.

938. **من السبـــــــــــــــــــــت فى 17 ذى الحجة المحجة 1009**

محروسهٔ بروسه ساكنلرندن عبد الغفار بن عبد الحى نام كمسنه مجلس شرعده بوندن اقدم محميهٔ مزبورده نعلبند زاده محله سنده وفات ايدن الحاج ايمرک صغير اوغلى پرمحمدک والده سى و وصى سى اولان فاطمه ابنة الحاج رستمک وكيل شرعيسى اولوب وكالتى بما هو نهج الثبوت ثابته اولوب و ينه صغير مزبورک ناظرى اولان باعث الحروف الحاج على بن احمد محضرنده اقرار و تقرير كلام قلوب دورت عدد بقال قزغاننى و بر مور چوقه اوزون يكلى فرّاجه يى و بر مور چوقه طولامه يى و بر مور چوقه چاغشيرى و بر قرمزى مختم قوشاغى و بر هندى دولبندى بو جمله يى وصى مزبوره ده بطريق الرهن وضع ايليوب صغير مرقومک مالندن دورت بيک فضى رايج فى الوقت اقچه قرض شرعى آلدقدنصكره ذكر اولنان دورت عدد قزغانى تاريخ كتابدن سنه تمامنه دک وصىّ مزبوره دن دورتيوز اقچه يه استيجار ايلدم ديدكده مقرّ مرقوم عبد الغفارک وجه مشروحى اوزره اولان اقارينى وكيل مزبور وجاها تصديق و تحقيق اتدوكنده محميهٔ مزبوره ساكنلرندن سفر بن رمضان نام كمسنه حاضر اولوب مبلغى مرقوم دورت بيک اقچه يه و اجرت مزبوره دورتيوز اقچه يه امر و قبولى مشتمله كفالتيله كفيل و ضامن اولدم ديجک بو حروف بر سبيل تمسک كتب اولنوب يد طالبه وضع اولندى لدى الحاجة احتجاج ايدنه تحريرا فى اليوم السابع عشر ذى الحجة المحجة لسنة تسع والف. [وكالت، رهن، قرض شرعى و كفالت]

شهود: الحاج محمد بن الحاج احمد، الحاج عوض بن الحاج عوض، احمد بن الحاج رستم، احمد بن عبد الله، حاجى يوسف بن عبد الله، على بن سيدى وغيرهم.

939. ابراهيم بن خضر باعث السجل بستان بن محمد محضرنده اقرار قلوب مزبور بستانله حسابلشوب بعد كل حساب بروسه مديله اون ايكى مد علف و ايكى مد ارپه ذمتمده باقى در ديدوكى بالطلب قيد سجل اولندى. [دين]

شهود الحال: قدوة المدرسين عثمان افندى المدرس، محمود بن يوسف، ارسلان بن عبد الله، اورج بن رمضان وغيرهم.

940. اقرّ الرجل المدعو حسن بن احمد الوكيل بالاقرار بالبيع الآتى ذكره فيه عن قبل المراءة المدعوة عينى ابنة الحاج خير الدين الثابت وكالته عنها بشهادة حسن بن وحسن بن عبد الله بانّ موكلته المزبورة قد باعت من حامل الكتاب شاه خوبان بنت محمد وهى اشترت منها بمالها لنفسها ما هو لها وملكها وبيدها وتحت تصرفها الى حين صدور هذا البيع منها وذلک جميع بناء المنزل الواقع بمحلة انجيرلى من محلات بروسة المحروسة المشتمل على بيتين سفليين وفرن وماء جار ومحوطة المنتهى حدوده الى ملک حسن بن والى ملک حسين بن عبد الله والى وقف المدينة المنورة والى طريق العام بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره سبعة آلاف درهم فضى عثمانى بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلّم من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشترية المزبورة وجاها وشفاها ومقاطعة ارضه فى كل سنة اثنى عشر دراهم مزبورا نعته جرى ذلک وحرر فى اوايل ذى الحجة الحرام سنة تسع والف. [الوكالة بالاقرار والبيع البات]

شهود: محمود چلبى بن محمد، ابراهيم بن محمد، محمد بن ابوبكر، حاجى مصطفى بن احمد، عبدى بن پرى، ابراهيم بن عبد القادر، قره مصطفى بن عبد الله، حسن خليفه الامام وغيرهم.

941. فرض وقدّر الحاكم الموقع اعلاه المتوقع رضاء مولاه البسه الله تعالى برداء المجد واعلاه لنفقة فاطمه بنت احمد ولكسوتها ولساير لوازمها الضرورية كل يوم من تاريخ الكتاب ثلثة دراهم فضية عثمانية بطلب امّها المدعوّة بيمانه بنت محمّد المطلقة عنه وهي في حجرها وتربيّتها على ابيها المزبور احمد واذن بالاستدانة وقت الضرورة ثم بالرجوع عليه وقت الظفر فرضا واذنا صحيحين شرعيين جري ذلک في اليوم الخامس عشر ذي الحجة الحرام سنة تسع والف. [فرض و تقدير نفقة الصغير من جانب المحكمة]

شهود الحال: سليمان چلبى ابن احمد، محمود بن يوسف، مصطفى بن محمد القزاز، عبدى بن محمد،يوسف، سيد اوليا ابن سيد محمد وغيرهم.

942. محميهٔ بروسه ده واقع مرحوم الحاج منتش وقفنک بالفعل جابيسى اولان علاء الدين خليفه بن يوسف نام كمسنه مجلس شرع شريفده باعث الحروف يوسف بن نصوح محضرنده اقرار و تقرير كلام قلوب وقف مزبوردن محميهٔ مزبوره طباغلرنده واقع لدى الاهالى والجيران تحديد و توصيفدن مستغنى اولان بر كوز دكمنى تاريخ كتابدن بر ييل تمامنه دک يومى يكرمى بش اقچه يه ايجار ايدوب مزبور داخى قبول و استيجار ايلدى ديدكده مقر مرقوم جابينک اقارينى مستاجر مسفور بالمواجهه تصديق ايدوب غب الطلب قيد اولنوب يد طالبه دفع اولندى وقت حاجتده احتجاج ايدنه تحريرا فى اليوم الثالث عشر ذى الحجة الحرام سنة تسع والف. [عقد ايجار]

شهود: محمود بن يوسف، مصلح الدين بن يوسف، مصطفى بن بنياد سربلوک، على چلبى بن حيدر المدرس، عبدى بن محمد وغيرهم.

943. كفل قاسم بن بيرام عن محلة حاجى بابا بنفس محمد بن محمد عن المحلة المزبورة والتزم باحضاره عند الطلب بطلب غريمه سليمان بيک بن مصطفى بيک عن عن خصوص الجارية الغايبة كفالة صحيحة شرعية. [الكفالة]
شهود: مصطفى بن يوسف، عبدى بن محمد، خضر بن يحيى وغيرهم.

944. ولايت قرماندن الحاج على بن محمد نام كمسنه محروسهٔ بروسه ده واقع يهوديلر محله سنده ساكنلرندن خليل ولد ايساق نام يهودى مجلس شرع شريفه و محفل دين منيفه احضار ايدوب و اوزرينه تقرير دعوى قلوب مزبور خليله هر چكسى التى يوز اتوز اقچه حسابى اوزره طقسان بر چكى كومش بيع ايدوب جمعا الّلى يدى بيک اوجيوز اقجه حقم اولوب قرق التى بيک التى يوز التمش اوج اقجه سن الوب باقى اون بيک سكز يوز اقجه حقم قالدى طلب ايدرم ديدكده غب السوال مزبور خليل يهودى جوابه متصدى اولوب فى الواقع ذكر اولنان طقسان بر چكى كومشى هر چكسين التى يوز اوتوز اقجه يه اشترى اتدم اللى بيک اقچه سن ويروب ذمتمده يدى بيک اوجيوز اوتوز اقجه قالدى ديو اقرار و اعتراف اتدكده ما هو الواقع بالطلب حفظا للمقال كتب اولندى تحريرا فى اوايل ذى الحجة الحرام سنة تسع والف. [بيع]
شهود الحال: محمد چلبى بن امين، عبدى بن محمد، محمد بن يونس وغيرهم.

85A

945. كفل خليل بن نبى عن محلة طوغان بيک بنفس سيد محمد بن سيد جعفر والتزم باحضاره عند الطلب بطلب غريمه پرعلى بن عشر عبدال بالنفس والذمّة بمبلغ 3565 الى ثلثة ايام ثم حضرت عايشه بنت سيد محمد المزبور وكفلت بنفس خليل المزبور كفالة صحيحة شرعية. [الكفالة]
شهود: محمد بن حسن، اورج بن رمضان، محمد خان بن امر الله وغيرهم.

946. **من الاحـــــــــــــــــــــــــــــــد فى 18 ذى الحجة المحجة سنة 1009**
اقرت المراة المدعوة ياسمين بنت عبد الله بانها قد باعت من حامل هذا الكتاب آمينه بنت عبد الله وهى اشترت منها بمالها لنفسها ما هو لها ولملكها وبيدها وتحت تصرفها الى حين صدور هذا البيع منها وذلک جميع بناء المنزل الواقع فى محلة تمنيه من محلات بروسة المحروسة المشتمل على بيت سفلى وبيت صغير سفلى ومحوطة ذات اشجار مثمرة المنتهى حدوده الى ملک احمد بن عبد الله والى ملک حسن بن عبد الله والى ملک كيوان بن عبد الله والى الطريق العام بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره الف درهم وستمائة درهم فضى عثمانى بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلّم من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشترية المزبورة وجاها وشفاها ومقاطعة ارضه فى كل سنة خمسة دراهم مزبورا نعته جرى ذلک وحرر فى اواسط ذى الحجة الحرام لسنة تسع والف من الهجرة النبوية عليه افضل التحية. [البيع البات]

شهود: حسين بن عيسى بلوک باشی، ابراهيم بن يحيی، عبدی بن پری، اورج بن رمضان، بکر بن يحيی، محمود بن يحيی وغيرهم.

947. اقرت المراءة المدعوة افتاب بنت عبد الله بانها قد باعت من حامل الكتاب كريم بيک بن عبدی وهو اشترى منها بماله لنفسه ما هو لها وملكها وبيدها وذلک جميع المنزل الكاين فی محلة مجلدی من محلات بروسة المحروسة المشتمل على بيتين سفليين وغرفة عند الباب وغرفة تحتها اصطبل وخابية ماء ومحوطة ذات اشجار مثمرة المحدود بملک المشترى المزبور وبملک زينب خاتون وبملک غرابی وبالطريق الخاص بجملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره ثمانية عشر الف درهم فضی عثمانی بيعا واشتراء باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول من الطرفين اقرارا واعترافا مصدقا من قبل المشترى المزبور وجاها وشفاها جرى. [البيع البات]
شهود: حاجی موسى بن نبی، حاجی علی بن رجب، حاجی حمزه بن فضل الله، حاجی حسن بن ايمر، حاجی احمد بن حاجی خليل، حاجی مصطفى بن احمد، بوستان بک بن پری، نور الله بک بن علی.

948. اقرّ الرجل المدعو محمد بن عبد الله قد باع من حامل هذا الكتاب ابراهيم بن علی المتولی على وقف المرحوم محمود چلبی وهو اشترى منه بمال الوقف المزبور للاستغلال به ما هو له وملكه وبيده وتحت تصرفه الى حين صدور هذا البيع منه وذلک جميع المنزل الكاين بمحلة علی باشا ببروسة المحروسة المحدود بملک اولاد خواجه حسن وبوقف المدينة المنورة وبالطريق العام والخاص من الطرفين بجملة حدوده وكافة حقوقه بثمن معين قدره عشرة آلاف درهم فضی رايج فی الوقت بيعا واشتراءً صحيحين شرعيين ثم استاجره منه وهو آجره اياه بعد التخلية والتقابض من غرة تاريخه بذيله الى تمام سنة كاملة باجرة قدرها الف درهم ومائة وخمسون درهما مزبورا نعته ايجارا واستيجارا مقبولا من الجانبين اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشترى المزبور وجاها وشفاها وكفل بدركه واجرته عيسى بن حسن وزوجه المقر المرقوم مهربان خاتون كفالة حاوية على الامر والقبول حرر فی اوايل ذی الحجة الحرام سنة تسع والف. [البيع بالإستغلال والكفالة]
شهود: فخر المدرسين عبد الرحمن افندی، محمد بن حسن، عبدی بن عبد الله، ديكر عبدی بن عبد الله، حسن بن عبد الله وغيرهم.

949. اقرّ الرّجل المدعوّ احمد بن محمد الوكيل بالخلع والابراء الآتی ذكرهما فی عن قبل الرجل المدعوّ مصلی بن محمد الثابت وكالته عنه بشهادة محمد بن مصطفى ومحمد بن حمدی بان موكله المزبور قد خالع مع زوجته المدعوة عايشه بنت ابراهيم الساكنة بمحلة سلجوق خاتون من محلات بروسة المحروسة وهی خالعت معه على مهرها المؤجل المعقود عليه نكاحهما وهو الف درهم وستمائة درهم فضی عثمانی وعلى نفقة عدتها وعلى ساير دعاويها عليه مخالعةً صحيحة شرعية فصارت هی مبانة منه بحيث لاتحل به الا بعد عقد جديد وصداق مستانف ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الآخر عن جميع الدعاوی والمطالبات والايمان والمخاصمات عموما خصوصا عن الدعوی المتعلقة بالخلع

المزبور ابراء عاما قاطعا للنزاع ورافعا للخصومات جرى ذلک وحرر فی الیوم السادس عشر ذی الحجة الحرام سنة تسع والف من الهجرة النبویة. [الوکالة بالخلع والابراء]

شهود: مصطفی بن یوسف سربلوک، حاجی یوسف بن علی البغال، محمد بن عبد الباقی امام محلة تیمور طاش، محمود بن یوسف المحضر، محمد بن محمد، مصطفی بن جلاد زاده وغیرهم.

950. محروسهٔ بروسه ده واقع خاصّه آخورستراحلرندن حسن بیک بن مصطفی نام کمسنه مجلس شرع شریف و محفل دین منیفه باعث الحروف عیسی بن یوسف نام کمسنهٔ احضار و اوزرینه تقریر دعوی ایدوب مزبور عیسی نک النده کی یاغز طونلی صاغ یانی تمغالی مدللو بارکیرینک تمغاسی خاصه تمغا اولوب میری آخوردن ضایع اولمشدر سوال اولنماسین طلب ایدرم دیدکده غب السوال مزبور عیسی جوابنده ذکر اولنان بارکیری بن آت بازارنده بر کمسنه دن محمد بن الشیخ علاء الدین کفالتی ایله بش عدد سکه فلوری ایله بر ارسلانلی غروشه اشتری ایلدم دیو جواب ویردکده مرقوم حسن بکدن کلامنه موافق بینه طلب اولندقده عدول مسلمیندن پیاله بن عبد الله و مصطفی بن محمود نام کمسنه لر محفل قضایه لاجل الشهادة حاضران اولوب اداء شهادت ایدوب ذکر اولنان بارکیری میری بارکیر و تمغاسی دخی میری آخوری تمغاسی ایدوکنه بز شاهدلرز شهادت دخی ایدرز دیدکلرنده شهادتلری بعد رعایة شرایة القبول حیز قبولده واقع اولوب غب الطلب کتب اولنوب ید طالبه وضع اولندی لدی الحاجة احتجاج ایدنه جری ذلک وحرر فی اواسط ذی الحجة الحرام سنة تسع و الف. [ضیاع مال]

شهود: علی چلبی ابن حیدر المدرس، حسن بن عیسی، عبدی بن محمد، مصطفی بن یوسف وغیرهم.

85B

951. **من الاثنیـــــــــــــــن من 17 ذی الحجة الحرام سنة 1009**

اقر الحاج سفر بن رمضان بانه قد باع من حامل السجل علی بیک بن عبد الله وهو اشتری منه بماله لنفسه ما هو له وملکه وبیده وذلک جمیع المنزل الواقع بمحلة چقور بروسة المحروسة المشتمل علی بیت سفلی وصفة وفرن وبئر ماء ومحوطة ذات اشجار مثمرة وکنیف المنتهی حدوده الی وقف المعروف بنت کوز والی وقف الامام بمحلة المزبورة والی طریق العام من الطرفین بجملة الحدود والحقوق بثمن معین مقبوض قدره ثلثة آلاف درهم وثمانمائة درهم وعشرون درهما فضیا عثمانیا بیعا وابتیاعا باتین صحیحین شرعیین مشتملین علی الایجاب والقبول والتسلیم والتسلم من الطرفین اقرارا واعترافا مصدقا من قبل المشتری المزبور وجاها وشفاها. [البیع البات]

شهود: مصلح الدین خلیفه بن علی الامام، حسام خلیفه بن علی الموذن، محمد چلبی بن عبدی، محمد بن الحاج سنان، حسن بن محمد، علی بن بالی، مصطفی بن یوسف سربلوک، حسین بن عیسی سربلوک، عبدی بن محمد وغیرهم.

952. **من الاحـــــــــــــــــــد من 20 ذى الحجة الحرام 1009**

الحاج عبد القادر ابن الحاج مصطفى ولايت مزبوره ده نفس بور ساكنلرندن حاجى پرى ابن حاجى احمد مواجهه سنده اقرار صحيح شرعى و اعتراف صريحى مرعى قلوب بوندن اقدم مزبور الحاج پريدن قصبهٔ بور قربنده واقع اولوب عند الجيران والاهالى معلوم الحدود اولان اون ايكى سهم كرمنك اون سهمن و كذلك قصبهٔ مزبوره قربنده واقع اولان اون ايكى سهم ملك باغچه سنك اون سهمن يكرمى بيك نقد اقچه يه بيع بات صحيح ايله بكا بيع ايدوب بن داخى قبول و تسليم ثمن قلوب ذكر اولنان مبيعلرى طلب ايلدكده مزبور حاجى پرى جوابه متصدى اولوب ذكر اولنان مبيعلرى بيع بات قطعى ايله بيع اتمدم بالاده مسطور اولان يكرمى بيك اقچهٔ قرض شرعيله الوب مقابله سنده رهن وضع اتدم ديو جواب ويروب بينمزده منازعات كثيره واقع اولمش ايدى الحالة هذه ذكر اولنان يكرمى بيك اقچهٔ مزبور الحاج پرى يدندن بالتمام والكمال بالذات الوب قبول و قبض ايدوب بالاده مسطور اولان اون سهم كرمندن و اون سهم باغچه ده اولان دعوادن فراغت ايدوب ترك دعوى اتدم اكر بعد اليوم دعوى و نزاع صادر اولورسه لدى الحكام عمل اولنميه ديو اقرار و اعتراف اتدوكدنصكره مقر مزبورك وجه مشروح اوزره اولان اقرار و اعترافنده مقر له المرقوم وجاها و شفاها قبول و تصديق ايدجك ما هو الواقع بالطلب كتب اولنوب يد طالبه وضع اولندى جرى ذلك وحرر فى اواسط ذى الحجة الحرام سنة تسع والف. [بيع بات و رهن]

شهود: مصطفى افندى بن خير الدين، شعبان بن الحاج، الحاج الغنى بن عبدى، الحاج عبد الرحمن بن سفر، الحاج يعقوب بن الحاج محمد، خليل بن على وغيرهم.

953. خالعت المراءة المدعوة عينى بنت عبد الله مع زوجها المدعو ابراهيم بن احمد وهو خالع معها على مهرها المؤجل المعقود عليه نكاحها وهو الف درهم وعلى نفقة عدتها وعلى ساير دعاويها عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هى مبانة منه بحيث لاتحل له الا بعد عقد جديد وصداق مستأنف ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الآخر عن جميع الدعاوى والمطالبات والايمان والمخاصمات عموما خصوصا عن الدعوى المتعلقة بالخلع المزبور ابراء عاما قاطعا للنزاع ورافعا للخصومات جرى ذلك وحرر فى اليوم السادس ذى الحجة المحجة سنة تسع والف. [الخلع والابراء]

شهود: على دده بن محمود، احمد بن حمزه، محمود بن يوسف، خضر بن يحيى، ابوبكر بن يحيى، عبد الغنى بن چلب ويردى، محمد بن يحيى، كاتب الحروف احمد بن محمد وغيرهم.

954. محروسهٔ بروسه محلاتندن طوغان بك محله سنده بوندن اقدم وفات ايدن الياس بن محمدك صغير اوغلى محمدك وصى شرعيسى اولوب و ينه متوفاى مرقومك كبيره قيزلرى رابعه و زاهده نك خصوص آتى البيانه وكيل شرعيلرى اولوب وكالتى الحاج على بن حسين و مصطفى بن حسين شهادتلرى ايله ثابته اولان يوسف بن على نام كمسنه مجلس شرع شريفده اشبو حامل الكتاب عثمان بن الحاج ابوبكر محضرنده اقرار و اعتراف ايدوب محميهٔ مزبوره اسواقندن اوزون چارشوده چلنكيرلرده واقع مرحوم و مغفور له سلطان محمد خان وقفندن لدى الجيران معلوم الحدود اولوب متوفاى مزبور الياسدن مرقومون محمد و رابعه و زاهده يه بر موجب فرمان امام

خان انتقال ایدن چلنکیر دکاننک حق تصرفنی صغیر مزبور محمدک نفقه و کسویه احتیاجی اولوب ضرورة نفقه سیچون وصایة و کبیرتان مرقومتان رابعه و زاهده طرفلرندن وکالة مزبور عثمانه وقف مذکور متولیسی اذنی ایله یدی بیک رایج فی الوقت اقچه یه تفویض ایدوب مقابلهٔ تفویضده مبلغ مرقوم یدی بیک اقچه یی مسفور عثمانک یدندن بالتمام الدم قبض ایلدم بعد الیوم دکان مذکورک اجارهء مؤجله سنی ماه بماه جانب وقفه ادا ایدوب کیف ما یشا ویختار متصرف اولا دیدکده مقر مرقوم یوسفک وصایة ووکالة وجه مشروح اوزره اولان اقراریني مسفور عثمان بالمواجهه تصدیق ایدوب ما وقع بالطلب کتب اولنوب یدنه دفع اولندی تحریرا فی اواسط ذی الحجة الحرام سنة تسع والف من الهجرة النبویة. [تفویض حق تصرف]

شهود: الحاج علی بن حسین، مصطفی بن حسین، کنعان بن عبد الله، علی بن محمد، مصطفی بن یوسف سربلوک، حسن بن الحاج سلیمان وغیرهم.

955. عجم نسوانندن سرونازا بنت الحاج محمد مجلس شرعده اشبو باعث السجل صالح بن صعید محضرنده مزبور صالحه دین شرعیدن دورت عدد کامل غروش دینم واردر دیو اقرار و اعترافی ایلدوکنده اقراری صالح مزبور طلبیله قید سجل اولندی. [دین]

شهود: حسین بن عیسی سربلوک، فرهاد بن عبد الله، عابد بن عالم، سالم بن محمد، علی بن منصور، بای بن رضوان وغیرهم.

86A

956. فخر النجار درویش علی چلبی ابن محمد بانه قد اعتق وحرّر عبده ومملوکه حامل الکتاب مصطفی بن عبد الله المکربلی الاوسط الاسمر الافرق الادعج وفی جبهته اثر الجراحة حسبةً لله الملک الغفار ورغبةً لما قال النبی المختار علیه الصلوة والسلام ما تعاقب اللیل والنهار وما دار الفلک الدوار من اعتق رقبةً مومنةً اعتق الله لکل عوض منها عوضا منه من النار اعتاقا وتحریرا فصار هو حرا کسایر الاحرار الاصلیین له ما لهم وعلیه ما علیهم فلم یبق لاحد علیه حق سوی حق الولاءِ الثابت للموالی علی العتقآء جری ذلک وحرر فی اواسط ذی الحجة الحرام لسنة تسع والف. [عتق العبد والمملوک]

شهود: ابوبکر چلبی بن ابراهیم، سید ابراهیم بن سید بهاء الدین، حاجی عمر بن احمد، جعفر بن عبد الله، السید حسن بن السید سعد الدین، پرویز بن عبد الله، حافظ چلبی، حسن بن عیسی بلوک باشی، حاجی یوسف بن عبد الله المحضر، محمد چلبی بن امر الله محضر باشی وغیرهم.

957. فخر النجار ابوبکر چلبی بن ابراهیم الوکیل بالاقرار بالعتق الآتی ذکره فیه عن قبل اخیه محمد چاوش بن ابراهیم المزبور الثابت وکالته عنه بشهادة السید ابراهیم بن السید بهاء الدین ودرویش علی بن محمد بانّ موکله المزبور قد اعتق وحرّر عبده ومملوکه حافظ الکتاب پیاله بن عبد الله الکرّجی الاوسط الافرق الادعج الحنطی حسبةً لله الملک الرحیم وطلبا لمرضات رسوله الکریم ورغبة لما قال النبی المختار من اعتق رقبة مؤمنة اعتق الله

لكل عضو منها عضوا منه من النار اعتاقا وتحريرا صحيحين شرعيين فصار هو حراً كساير الاحرار الاصليين له ما لهم وعليه ما عليهم فلم يبق لاحد عليه حق سوى حق الولاء الثابت للموالى على العتقآء جرى ذلک وحرر فى اواسط ذى الحجة الحرام سنة تسع والف من الهجرة النبوية. [الوكالة بالاقرار بعتق العبد]

شهود: الحاج عمر بن احمد، جعفر بن عبد الله، السيد حسن بن السيد سعيد الدين، پرويز بن عبد الله، شاهد الوكالة، حسين بن عيسى، حافظ چلبى، محمد چلبى بن امر الله محضر باشى، حاجى يوسف بن عبد الله وغيرهم.

958. خالعت المراءة المدعوّة قمر بنت عبد الله مع زوجها المدعوّ محمد بن على وهو خالع معها على مهرها المؤجل المعقود عليه نكاحها وهو الف درهم فضى عثمانى وعلى نفقة عدتها وعلى ساير دعاوىها عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هى مبانة منه بحيث لاتحل له الا بعد عقد جديد وصداق مستانف ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الآخر عن جميع الدعاوى والمطالبات والايمان والمخاصمات عموما خصوصا عن الدعوى المتعلقة بالخلع المزبور ابراءً عاماً قاطعاً للنزاع ورافعا للخصومات جرى ذلک وحرر فى اواسط شهر ذى الحجة الحرام سنة تسع والف. [الخلع والابراء]

شهود: مصطفى بن على، محمد بن حسين، على بن محمد، حسين بن عيسى، احمد بن عبد الله وغيرهم.

959. اقرت المراءة المدعوّة آمنه بنت عبد الله بانها قد باعت من حامل الكتاب محمد بن ابراهيم القايم مقام المتولى على وقف المرحوم علاء الدين افندى الشهير بكوک يقه(؟) وهو اشترى منها بمال الوقف المزبور للاستغلال به ما هو لها وملكها وبيدها وتحت تصرفها الى حين صدور هذا البيع وذلک جميع بناء المنزل الكاين فى محلة تمنيه من محلات بروسة المحروسة المنتهى حدوده الى ملک احمد بن عبد الله والى ملک حسن بن عبد الله والى ملک كيوان بن عبد الله والى الطريق العام بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره الف درهم فضى عثمانى بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين ثم استاجره البايعة المزبورة من المشترى المزبور بعد التخلية والتقابض من الطرفين وهو آجره اياها من غرّة رجب المرجب الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلک المدّة مائة درهم وخمسون درهما مزبورا نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشترى المزبور ثم حضر استاد على بن نبى عن محلة المرقومة وضمن بدركه واجرته ضمانا شرعيا جرى ذلک وحرّر فى اواسط ذى الحجة الحرام سنة تسع والف. [البيع بالإستغلال والضمانة]

شهود: حسين بن عيسى سربلوک، مولانا رضوان بن عبد الله الامام، ابوبكر بن يحيى، حاجى ابراهيم بن عبد الله يم كش، محمود بن يحيى، محمد بن مصطفى يم كش، شعبان بن اسكندر، كيوان بن عبد الله، ابراهيم بن يحيى وغيرهم.

960. المراءة المدعوة سنبل بنت پرجه الساكنة بمحلة قره شيخ من محلات بروسة المحروسة مع زوجها المدعو محمد بن عبدى وهو خالع معها على مهرها المؤجل المعقود عليه نكاحها وهو الف درهم فضى عثمانى وعلى نفقة

عدتها وعلى ساير دعاويها عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هى مبانة منه بحيث لاتحل له الا بعد عقد جديد وصداق مستانف ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الآخر عن جميع دعاويها والمطالبات والايمان والمخاصمات عموما خصوصا عن الدعوى المتعلقة بالخلع المزبور ابراء عاما قاطعا للنزاع ورافعا للخصومات جرى ذلک وحرر فى اليوم السابع عشر سنة تسع والف. [الخلع والابراء]

شهود: حاجى سنان بن عبدى، ابراهيم بن مى، حسن بن قيابالى، رضوان بن عبد الله، محمد بن حسين، مصطفى بن الحاج سنان، محمد بن محمد وغيرهم.

961. **من الثلثـــــــــــــــــــا من 18 ذى الحجة المحجة سنة 1009**

محروسهء بروسه ده واقع مرحوم و مغفور له اورخان غازى اوقافنه بالفعل جابى اولان باعث السجل خسرو بن على مجلس شرعه اشبو بغدانى الاصل اورته بويلى صاروشين صارو صقالى آچق قاشلى صاغ الينک اوزرنده ياره اثرى اولان كيوان نام غلامى احضار ايدوب مزبور كيوان عبد ابق اوقاف مزبوره توابعندن قريهٔ على شير نام قريه قرينده قلم نام كمسنه يدندن ضبط اولنمشدر سوال اولنوب تحرير اولنماسين طلب ايدرم ديدكده مزبور كيوانه سوال اولندقده جواب ويرميوب تركى لسانى بلمم ديمكين نفقه سيچون يوم دورت اقچه نفقه تعيين اولنوب جابى مرقومه تسليم اولندى تحريرا فى اليوم الثانى عشر ذى الحجة الحرام لسنة تسع والف. [تعيين نفقه عبد]

شهود: حاجى يوسف بن على، عيسى بن حسن، محمد بن عبد الله سربلوک، محمد بن مراد، مراد بن عبد الله، ابراهيم بن يحيى، ابراهيم بن محمد قايم مقام متولى، خداويردى بن حاجى حسن.

86B

962. پر على بن عشر ابدال مجلس شرعه سيد محمد بن سيد جعفر نام كمسنه يى احضار ايدوب مواجهه سنده بوندن اقدم كنجللى قصبه سنده مزبور سيد محمدک باغنده يوز طقسان كون ارغادلق اشليوب ذكر اولنان يوز طقسان كونک نصفنى اون اوچر اقچه يه و نصفنى اون دوردر اقچه اشلدم ايدى حالا طلب ايدرم ديدكده سوال اولندقده غبّ الانكار والاثبات ذكر اولنان مبلغ جمعا ايكى بيک بشيوز اللى بش اقچه ايدوب بالتمام مزبور سيد محمد مرقوم پر على يه ادا ايليوب ذمتنى ابرآ ايلدكده بالطلب قيد سجل اولندى. [اجرت مقابلنده اشلمک و ابراء]

شهود: مصطفى بن يوسف، محمد بن حسين، محمود بن يوسف، احمد بن محمد المحضر، محمد چلبى بن پرى الكاتب.

963. اقر حسين بن عبد الله بانه قد باع حامل الكتاب احمد بن طورمش وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وذ لک جميع المنزل الكائن فى محلة على باشا ببروسة المحروسة المشتمل على بيتين سفليين وغرفة وصفة وخابية ماء وفرن ومحوطة وكنيف المحدود بملک نصر الله بن نور الله من الطرفين وبالطريق العام من الطرفين

بجملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره ستة الاف درهم وستمائة درهم بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلم من الطرفين اقراراً مصدقا من المقر المزبور وجاها وشفاها. [البيع البات]

شهود: يوسف بن عبد الله، حاجى نور الله بن نصر الله، على چلبى بن محمود، حاجى عبدى بن حاجى محمد، محمد بن عبد الله، زينى بن محمد، عبدى بن محمد.

964. دركاه عالى يكيچريلرندن سفر بشه ابن حضر نام كمسنه مجلس شرعه سابقا مدينهٔ قونيه ساكنلرندن اولوب حالا محميهٔ بروسه ده ساكن اولان محمد بن ابراهيم نام كمسنه يى احضار و محضرنده تقرير دعوى ايدوب بوندن اقدم مزبور محمد بنم خدمتكارم اولوب محميهٔ مزبوره ده بنم ايله ساكن بيك ايكيوز اقچه قيمتلو اوزن يكلى بر مور فراجه يى و اوجيوز اقچه قيمتلو بر هندى دولبندى و بشيوز اقچه قيمتلو بر قرمزى مختم قوشاغى و سكز يوز اقچه قيمتلو بر كمشلو بجاغى بو جمله يى اودمندن اخذ ايدوب غيبت ايتمش ايدى حالا مزبور محمددن ذكر اولنان اسبابلرى طلب ايدرم شرعيله سوال اولنسون ديدكده مرقوم محمددن استنطاق اولندقده جوابنده فى الواقع ذكر اولنان اسبابك جمله سنى مرقوم سفر بشه نك اوده سندن الوب بعده انشتمه ويردم حالا بنده دكلدر ديو اقرار ايلدكده مزبور محمدوك وجه مشروح اوزره اولان اقرارى مزبور سفر بشه طلبيله كتب اولنوب يدنه وضع اولندى كه وقت حاجتده احتجاج ايدنه تحريرا فى اواسط ذى الحجة الحرام سنة تسع والف. [سرقت]

شهود: محمد چلبى بن امر الله محضر باشى، حاجى محمد بن حمزه، مصطفى بن يوسف، محمد بن عبد الله، مصطفى بن على، عبدى بن پرى وغيرهم.

965. **من الاربعـــــــــــــا فى 19 ذى الحجة المحجة سنة 1009**

اقر الرجل المدعو حسين بن حسن بانه قد باع من حامل الكتاب الحاج محمد بن جعفر المتولى على وقف نفسه وهو اشترى منه بمال الوقف المزبور للاستغلال به وذلك جميع الحديقتان الواقعتان بقرية المعروفة بقرية جمعه لى قزيغى من توابع بروسة المحروسة المعروفتان بكل منهما بحديقة علم شاه وبحديقة چوكرلك المستغنيتان عن التحديد والتوصيف لشهرتها فى مكانها بالانتهاء الى صاحبها بجملة توابعها ولواحقها بثمن معين مقبوض قدره اربعة آلاف درهم فضى عثمانى بيعا وابتياعا صحيحين شرعيين ثم استاجرهما البايع المزبور من المتولى المسفور بعد التخلية والتقابض من الطرفين وهو آجرهما اياه من غرة تاريخه الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها فى تلك المدة خمسمائة درهم مزبور نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين مقبولا منهما اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المتولى المزبور وجاها وشفاها جرى ذلك وحرر فى اليوم التاسع ذى الحجة الحرام لسنة تسع والف. [البيع بالإستغلال]

شهود: سيد نبى ابن سيد ولى، حسين بن عيسى، ارسلان بن عبد الله، جعفر بيك بن عبد الله، سيد محمد بن سيد حسن، عمر بن عبد الله، سيد محمود بن سيد ولى، الحاج حسين بن الحاج نبى، مصطفى بن يوسف سربلوك وغيرهم .

966. فرض وقدر الحاكم الموقع اعلاه المتوقع رضاه مولاه البسه الله تعالى برداء المجد واعلاه لنفقة المراءة الذمية زمرو بنت سفر ولكسوتها ولسایر لوازمها الضرورية كلّ يوم من تاريخ الكتاب خمسة دراهم فضية عثمانية بطلبها على زوجها المدعو مراد بن عبد الله الغايب عنها واذن لها بالاستدانة وقت الضرورة ثم بالرجوع عليه وقت الظفر فرضا وتقديرا صحيحين شرعيين جرى ذلک وحرّر فی اليوم الثامن عشر ذی الحجة الحرام لسنة تسع والف. [فرض وتقدير النفقة]

شهود: علی بيک ابن عبد الله، مصطفی بن يوسف، ارسلان بن عبد الله، محمد بن حسين، محمود بن يوسف، مراد بن عبد الله وغيرهم.

967. پر علی بن عاشور ابدال نام كمسنه مجلس شرع شريفده حامل الحروف سيد محمد ابن سيد جعفر محضرنده اقرار و تقرير كلام قلوب بوندن اقدم مزبور سيد محمدک قصبهٔ كنجللر ده واقع اولآن باغنده طقسان بش كون يوميه سی اون اوچر اقچه يه و طقسان بش كون يوميه سی اون دور در اقچه يه اولمق حسابی اوزره يوز طقسان كون ارغادلق اشليوب جمعا ايكی بيک بشيوز التمش بش اقچه اولوب مبلغ مرقوم ايكی بيک بشيوز التمش بش اقچه يی مسفور سيد محمد يدندن بالتمام والكمال آلوب قبض ايلدم مبلغ مزبوردن مذكور سيد محمدک ذمتنده بر اقچه و بر حبه حقم قالمدی ديدكده مزبور پرعلينک وجه مشروح اولان اقراری مسفور سيد محمد طلبيله قيد اولندی تحريرا فی اواسط ذی الحجة لسنة تسع والف. [اجرت مقابلنده اشلمک]

شهود: سيد نبی ابن سيد ولی، حسن بن عيسی، سيد محمود ابن سيد ولی، جعفر بيک ابن عبد الله، سيد محمد ابن سيد حسن، عمر بن عبد الله، الحاج حسين ابن الحاج نبی، ارسلان بن عبد الله، مصطفی بن يوسف سربلوک وغيرهم.

87A

968. **من الخميـــــــــــس من تاريخ المزبور**

تجار طائفه سندن الحاج پرويز بن عبد الله نام كمسنه مجلس شرعده نصوح بن نبی و قرنداشی جعفر نام كمسنه لر محضرنده اقرار صحيح شرعی و اعتراف صريح مرعی ايدوب مرقومان نصوح و جعفره بر وجه اشتراک صفقهٔ واحده ايله تاريخ كتابدن اوجيوز كون تمامنه وعده ايله هر وقيّه سی اوچر يوز اقچه يه اولمق اوزره اللی وقيه جودی اون بش بيک رايج فی الوقت اقچه يه بيع ايلدم وعدهٔ مزبوره منقضيه اولدقده مبلغ مرقوم اون بش بيک اقچه يی ادا ايده لر سوال اولنوب وقوعی اوزره كتب اولنماسن طلب ايدرم ديدكده غب السوال مزبوران نصوح ايله جعفر مذكور حاجی پرويزک وجه مشروح اوزره اولان كلماتن تصديق ايدوب ذكر اولنان اللی وقيه جودی هر وقيه سی اوچر يوز اقچه يه اولمق اوزره اون بش بيک اقچه يه مزبور حاجی پرويزدن وعدهٔ مرقومه ايله بر وجه اشتراک صفقهٔ واحده ايله اشترا ايدوب ثمن مرقومدن بری بريمزک ذمتنده اولان مبلغه متضامن اولدقده وعدهٔ مذكوره اوجيوز كون منقضيه اولدقده ثمن مرقومی بايع مذكوره ادا ايده لم ديدكلرنده مشتريان مرقومانک وجه

مشروح اوزره اولان اقرارلری بایع مسفور طلبیله کتب اولنوب یدنه وضع اولندی تحریرا فی الیوم الثامن عشر ذی الحجة الحرام لسنة تسع والف. [بیع و تضامن]

شهود: حسن چاوش بن عیسی، مصطفی چاوش درکاه عالی، امر الله بیک بن علی الراجل، حسین بن عیسی سربلوک، محمد بن عبد الله.

969. تجار طائفه سندن الحاج پرویز بن عبد الله مجلس شرعده مصطفی بن خلیل و احمد بن جمعه محضرلرنده اقرار و اعتراف ایدوب مرقومان مصطفی و احمده بر وجه اشتراک صفقهٔ ایله تاریخ کتابدن اوجیوز کون تمامنه وعده ایله هر وقیّه سی اوچر یوز اقچه یه اولق اوزره قرق بش وقیه جودی اون اوج بیک بشیوز رایج فی الوقت اقچه یه بیع ایلدم وعدهٔ مزبوره منقضیه اولدقده مبلغ مرقوم اون اوج بیک بشیوز اقچه یی بکا ادا ایده لر سوال اولنوب وقوعی اوزره تحریر اولنماسین طلب ایدرن دیدکده غب السوال مزبوران مصطفی ایله مذکور حاجی پرویزک وجه مشروح اوزره اولان اقارینی تصدیق ایدوب ذکر اولنان قرق بش وقیه جودی هر وقیه سی اوچر یوز اقچه یه اولق اوزره اون اوج بیک بشیوز اقچه یه مرقوم حاجی پرویزه وعدهٔ مرقومه ایله بر وجه اشتراک صفقهٔ واحده ایله اشترا ایدوب ثمن مرقومدن بری بریمزک ذمتنده اولان مبلغه متضامن اولدق وعدهٔ مذکوره اوجیوز کون منقضیه اولدقده ثمن مرقومی بایع مذکور حاجی پرویزه ادا ایده لم دیدکلرنده مشتریان مرقومانک مصطفی و احمدک وجه مشروح اوزره اولان اقرارلری بایع مسفور طلبیله کتب اولندی تحریرا فی الیوم الثامن عشر ذی الحجة الحرام سنة تسع والف. [بیع و تضامن]

شهود: حسن چاوش ابن عیسی، مصطفی چاوش ابن، نور الله بیک ابن علی، حسین بن عیسی، محمد بن عبد الله، ارسلان بن عبد الله، حاجی یوسف بن عبد الله وغیرهم.

970. تجار طائفه سندن پرویز بن عبد الله نام کمسنه مجلس شرعده محرم ابن الحاج ابراهیم و قرنداشلری احمد و فتحی محضرلرنده اقرار صحیح شرعی و اعتراف صریح مرعی ایدوب مرقومون محرم و احمد و فتحی یه بر وجه اشتراک صفقهٔ واحده ایله تاریخ کتابدن اوجیوز کون تمامنه وعده ایله هر وقیّه سی اوچر یوز اقچه یه اولق اوزره طقسان وقیه جودی یکرمی یدی بیک رایج فی الوقت اقچه یه بیع ایلدم وعدهٔ مزبوره منقضیه اولدقده مبلغ مرقوم یکرمی یدی بیک اقچه یی ادا ایده لر سوال اولنوب وقوعی اوزره تحریر اولنماسین طلب ایدرم دیدکده غب السوال مزبورون محرم و احمد و فتحی مزبور حاجی پرویزک وجه مشروح اوزره اولان کلامن تصدیق ایدوب ذکر اولنان طقسان وقیه جودی هر وقیه سی اوچر یوز اقچه یه اولق اوزره یکرمی یدی بیک اقچه یه مرقوم حاجی پرویزدن وعدهٔ مرقومه ایله بر وجه اشتراک صفقهٔ واحده ایله اشترا ایدوب ثمن مرقومدن بری بریمزک ذمتنده اولان مبلغه متضامن اولدق وعدهٔ مذکوره اوجیوز کون منقضیه اولدقده ثمن مرقومی بایع مذکوره ادا ایده لم دیدکلرنده مشتریون مرقومونک وجه مشروح اوزره اولان اقرارلری بایع مسفور طلبیله کتب اولندی تحریرا فی الیوم الثامن عشر ذی الحجة الحرام سنة تسع والف. [بیع و تضامن]

شهود: فخر الاقران حسن چاوش ابن عيسى، مصطفى چاوش دركاه على، نور الله بيک ابن على الراجل، مهماد بن جمعه،محمد بن عبد الله، حاجى يوسف بن عبد الله، ارسلان بن عبد الله، حسين بن عيسى سربلوک وغيرهم.

971. تجار طائفه سندن الحاج پرويز بن عبد الله نام كمسنه مجلس شرعده حاجى حسين بن عبد الله و حاجى على بن عبد الله محضرلرنده اقرار صحيح شرعى و اعتراف صريح مرعى ايدوب مرقومان حاجى حسينله حاجى عليه يه بر وجه اشتراک صفقه تاريخ كتابدن اوجيوز كون تمامنه وعده ايله هر وقتيه سى اوچر يوز اقچه يه اولمق اوزره اللى وقيه جودى اون بش بيک رايج فى الوقت اقجه يه بيع ايلدم وعدهٔ مزبوره منقضيه اولدقده مبلغ مرقوم اون بش بيک اقچه يى بكا ادا ايده لر سوال اولنوب وقوعى اوزره تحرير اولنماسين طلب ايدرم ديدكده غب السوال مزبوران حاجى حسينله حاجى على بن پرويزک وجه مشروح اوزره اولان كلماتن تصديق ايدوب ذكر اولنان اللى وقيه جودى هر وقيه سى اوچر يوز اقچه يه اولمق اوزره اون بش بيک بشيوز اقچه يه مزبور حاجى پرويزدن وعدهٔ مرقومه ايله بر وجه اشتراک صفقهٔ واحده ايله اشترا ايدوب ثمن مرقومدن برى بريمزک ذمتنده اولآن مبلغه متضامن اولدق وعدهٔ مذكوره اوجيوز كون منقضيه اولدقده ثمن مرقومى بايع مذكوره ادا ايده لم ديدكلرنده مشتريون مرقومونک وجه مشروح اوزره اولان اقرارلرى بايع مسفور طلبيله كتب اولندى تحريرا فى اليوم الثامن عشر ذى الحجة الحرام سنة تسع والف. [بيع و تضامن]

شهود: فخر الاقران حسن چاوش ابن عيسى، مصطفى چاوش دركاه على، نور الله بيک ابن على الراجل، مهماد بن جمعه،محمد بن عبد الله، ارسلان بن عبد الله، حاجى يوسف بن عبد الله، حسين بن عيسى وغيرهم.

87B

972. خالعت المراءة المدعوة فاطمه بنت السيد ابوبكر مع زوجها المدعو احمد بن دده وهو خالع معها على مهرها المؤجل المعقود عليه نكاحها وهو فضى عثمانى وعلى نفقة عدتها وعلى ساير دعاويها عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هى مبانة منه بحيث لاتحل له الا بعد عقد جديد وصداق مستأنف وهذا بعد ان اخذ وقبض احمد المزبور عن يد الزوجة المزبورة مبلغا قدره الفا درهم واربعمائة درهم فضى عثمانى اخذا وقبضا صحيحين شرعيين ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الآخر عن جميع الدعاوى والمطالبات والايمان والمخصامات عموما خصوصا عن الدعوى المتعلقة بالخلع المزبور ابراءً عاماً قاطعا للنزاع ورافعا للخصومات جرى ذلک فى اواخر شهر ذى الحجة الحرام سنة تسع والف. [المخالعة]

شهود: عبدى بن ابراهيم، خداويردى بن، مهرى بن سارى، نسيبى بن مصطفى، احمد بن محمود، احمد بن عبدى وغيرهم.

973. محروسهءِ بروسه ساكنه لرندن زوجه سى امينه بنت خير الدين طرفندن خصوص آتى الذكره وكيل شرعيسى اولوب وكالتى الحاج رمضان ابن محمد و عبد الكريم بن سليمان شهادتلرى ايله ثابته اولآن احمد بن تهزاد نام كمسنه مجلس شرعده اشبو حامل الكتاب الحاج محمود ابن الحاج بابا محضرنده الوكالة اقرار و تقرير كلام ايدوب مرحوم و مغفور له الحاج عوض باشا اوقافندن محروسهءِ بروسه ده كوركجيلر چارشوسنده واقع بر طرفى يوسف بن على دكانله و بر طرفى حاجى على بن محمود دكاننه بر طرفى سالف الذكر خانه و بر طرفى طريق عامه منتهى اولوب مزبوره موكله مك تصرفنده اولآن بر باب بوغاججى دكاننك تصرفنى معرفت متولى ايله موكله م مزبوره امينه مزبور الحاج محموده اون بيك رايج فى الوقت اقجه يه تفويض ايدوب مقابلهٔ تفويضده ذكر اولان اون بيك اقجهءِ مزبور الحاج محمد يدندن بالتمام والكمال الوب قبض ايدوب بعد اليوم مرقوم الحاج محمود ذكر اولنان دكانى كيف ما يشا ويختار متصرف اولسون ديدكده وكيل مزبورك وجه مشروح اوزره اولان اقرارينى مسفور الحاج محمود بالمواجهه تصديق وبالمشافهة تحقيق ايدجك ما هو الواقع بالطلب قيد اولند تحريرا فى اوايل ذى الحجة الحرام سنة تسع والف. [تفويض حق تصرف]

شهود: الحاج رمضان بن محمد، كريم بن سليمان، يوسف بن على، ابراهيم بن عبد الله، رضوان بن عبد الله، الحاج حسن بن عبد الله، عبد الرحمن افندى، احمد بن همت، اسمعيل بن محمود، الحاج ولدان بن ايمرزه، الحاج على بن محمود، الحاج على وغيرهم.

974. اقرت المراءة المدعوة عنايت ابنة عبد الله بانها قد باعت من حامل الكتاب الحاج محمد بن يوسف وهو اشترى منها بمالها لنفسه ما هو لها وملكها وبيدها وتحت تصرفها الى حين صدور هذا البيع منها وذلك جميع المنزل الكاين فى محلة قواقلى من محلات بروسة المحروسة المشتمل على بيت سفلى المنتهى حدوده الى ملك البايعة المزبورة والى ملك المشترى المزبور والى ملك عبد الباقى بن جعفر والى ملك الحاج حسن بن عبد الله بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره الف درهم وخمسمائة درهم فضى عثمانى بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين على ايجاب وقبول وتسليم وتسلم من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا مصدّقا من قبل المشترى المزبور وجاها وشفاها جرى ذلك وحرر فى اليوم التاسع عشر ذى الحجة الحرام سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: عبد الباقى بن جعفر، محمود بن يحيى المحضر، حسام چاوش ابن يوسف، حاجى حمزه بن حسين، حسين بن رجب، حسن بن عبد الله، محرم بن محمد الامام، محمد بن عبد الله سربلوك، عبد القادر چلبى ابن حسام، محمود بن مراد.

975. محميهءِ بروسه محلّاتندن قورد اوغلى محلّه سى ساكنلرندن ابراهيم بن ممي نام كمسنه مجلس شرع شريفده زوجه سي حاملة الكتاب فاطمه بنت حسين نام خاتون محضرنده اقرار و تقرير كلام قلوب مزبوره فاطمه ايله مخالعه مراد ايدوب مزبوره بنم ذمّتمده اولان بيك اقچه مهر موجلندن و نفقهء عدّتندن و ساير دعوي و نزاعدن فارغه اولمق اوزره بندخي مزبوره فاطمه نك دين شرعيدن ذمتنده اولان بيك اقچه دن فارغى اولدقده نصكره

مزبوره ايله مخالعه ايليوب مزبوره فاطمه نک زوجيّته متعلّق ذمّتنى جميع دعوادن ابراء عامله ابرا و حقّمى اسقاط ايلدم اكر ايدرسم داخي لدي الحكام الكرام مسموعه و مقبوله اوليه ديدكده مرقومه فاطمه مزبور ابراهيمک وجه مشروح اوزره بو وثيقه قيد اولندي تحريرا في اواخر ذي الحجة سنة تسع والف. [مخالعه و ابراء]

شهود الحال: رجب خليفه بن شعبان، خضر بن معدن، محمد چلبى بن امر الله، عبدى بن وغيرهم.

976. بو دعوى محكمه كاتبى طرفندن ابطال ادلمشدر.

88A

977. محميهٔ بروسه ده مرحوم قوجه افندي وقفنه بالفعل متولي اولان قدوة القضاة المحققين عمدة ولاة المدققين مولانا احمد افندي ابن المولى المرحوم منلا افندي مجلس شرع شريفده اشبو حامل الكتاب الحاج محمود بن الحاج بابا محضرنده تقرير و اعتراف ايدوب مرحوم مذكورک اوقافندن اوزون چارشوده بچاقجيلر حمّامي قربنده واقع اولوب جوانب اربعه سي الحاج قاسم دكّاني ايله و طريق عامله و حمّامي مذكور ايله محدد اولوب نصفى مزبور الحاج محمودک تصرّفنده اولان بچاقجى دكانتک نصف آخرين آيده اوتوز اقچه اجارهٔ موجّله ايله متصرّف اولان الحاج ولي وفات ايدوب اولادندن كمسنه سي اولمق ايله ذكر اولنان نصف دكّان بر موجب شرعى قويم جانب وقفه عايد اولمغين مزبور الحاج محمود جانب وقفه اون بر بيک اقچه اجارهٔ معجّله ويروب طالب و راغب اولدوغي اجلدن ذكر اولنان نصف دكّاني آيده اوتوز اقچه اجارهٔ مؤجله ايله مزبور الحاج محموده ايجار ايلدم ديدكده متولّيهٔ مومي اليهک اقرار مشروحني مستأجر مزبور الحاج ولي بالمواجهه تصديق و تحقيق ايدوب دكّان مزبوري وجه مشروح اوزره استيجار و قبول ايلدكدنصكره غب الطلب بو وثيقه بر سبيل تمسّک كتب اولنوب يدنه دفع اولندي كه لدي الحاجة ايدنه تحريرا فى اوآخر ذي الحجة الحرام سنة تسع والف. [اجاره مؤجله و معجله]

شهود الحال: يخشى بن حسين، محمد بن حمزه، محمد بن سليمان، محمود بن الحاج قاسم، نور الله بن محمود، عبد القادر بن عبد الكريم، على بن عبد الله، درويش بن سفر، سيد احمد بن مصطفى، حمزه بن مصطفى وغيرهم.

978. محميهٔ بروسه محلاتندن محلّهٔ چاقر ساكنه لرندن سيّاره بنت عبد الله نام خاتون مجلس شرعده بالفعل وصى اولان مصطفي بن علي محضرنده بالطوع والرضا اقرار و اعتراف ايدوب بوندن اقدم زوجم اولوب وفات ايدن عنايت اللهک بندن اولان صغير اوغلى حسنه مزبور مصطفي وصي اولدوغي اجلدن جمله مخلّفاتنه واضع اليد اولوب بكا عايد اولان ثمن حصّه مي آلمزدن مقدّم صغير مزبور حسن داخي فوت اولوب وراثتي بكا و صغير مزبورک جدّ صحيحى اولوب مذكور مصطفي نک باباسي اولان على نام كمسنه يه منحصره اولماغين مذكور مصطفى نک باباسي مرقوم على طرفندن شرعا وكالتي ثابته اولدقدن صكره وكالةً حصّهٔ شرعيّه سن قبض و ضبط ايليوب زوجم متوفاي مرقوم عنايت الله و اوغلوم حسنک مخلّفاتلرندن بكا عايده و راجعه اولان حصّه لرم مقابله سنده على سبيل التجارة يكرمي بيک اقچه يي بالتّمام والكمال مزبور مصطفي يدندن آلوب قبض ايدوب ميراثه

متعلق دعوادن ذمتني ابراء عامله ابرآ و حقمى اسقاط ايلدم اكر من بعد بندن متوفّيان مرقومانک مخلّفاتنه متعلق دعوي صدور ايدرسه عند الشرع الشريف مسموعه اولميه ديدكده مقر مرقومک وجه مشروح اوزره بالمواجهه تصديق اولندي تحريرا في اواخر ذي الحجة. [وصايت، ميراث، وكالت و ابراء]

شهود الحال: الحاج چلبى بن پري، السيد محمّد بن اسمعيل، حاجى يوسف بن طور خواجه، حاجى بالى بن يوسف، سيدي بن خليل، محمد بن الحاج على، مصطفى بن يوسف، محمد بن عبد الله.

979. اناطولي ده واقع جزيهءِ يوهءِ كبران مقاطعه سنه و بيت المالنه بر وجه التزام امين اولان مصلى چلبي بن احمد مجلس شرع شريفده اشبو حامل الكتاب محمّد بن عبد الله محضرنده اقرار و اعتراف ايدوب سنه تسع والف ذي القعده سنک يكرميسندن سنه تمامنه دک مودانيه و كمليک قاضيلقلرنده واقع اولان ابق كفره نک جزيه لرين و بيت المالّلرين و باد حوالرين قديم الايّامدن ضبط و تصرف ايتدكلر اوزره مرقوم محمّده اوتوز بيک فضى رايج فى الوقت اقچه يه در عهده ايلدم بعد اليوم ذكر اولنان قاضيلقلرده واقع اولان مقاطعه لرده مذكور محمّدن تاريخ مزبور تمامنه دک متصرّف اوله ديدكده امين مزبورک وجه مشروح اوزره اولان اقرارني مرقوم محمّد بالمواجهه تصديق اتدكدن صكره مرقوم محمدک زوجه سي اولآن صفيّه بنت بالى نام خاتون حاضر اولوب امر و قبولى حاويه كفالتيله مبلغ مرقومه كفيل اولدم ديو ما هو الواقع بالطلب قيد اولندي تحريرا فى اواخر ذي الحجة لسنة تسع والف. [مقاطعه و بيت المال اميرى]

شهود: على بيک التوقاتى، عبدى بيک بن عبد الله، حيدر بن عبد الله، الياس بن اسكندر، مالقوج، محمد بن عبد الله.

88B

980. بلوغه متحمّل سنده اولوب بلوغه معرّف اولان محمّد بن حسين نام كمسنه مجلس شرع شريفده اشبو حامل كتاب حيدر بن عبد الله محضرنده اقرار و اعتراف ايدوب محميهٔ بروسه ده بزّازستان قربنده اولان حفّافلر ايچنده واقع اولوب بر طرفي حسين بالي دكّاني و بر طرفي رجب دكاني ايله و طريق عامله محدود اولوب آيده اون بش اقچه اجارهءِ مؤجّله ايله متصرّف اولدوغمز بر باب دكانک حقّ قرارينى و تصرّفني متوليسى معرفتي ايله مزبور حيدره تفويض ايدوب مقابلهٔ تفويضدن مرقوم حيدردن بش بيک اقچه يي آلوب قبض ايلدم دكان مذكورک مآه بماه اجارهٔ مؤجله سني جانب وقفه ادا ايدوب كيف ما يشآء ويختار متصرف اوله ديدكده مقر مرقومک اقرار مشروحني مقرّ له المسفور وجاهاً وشفاهاً تصديق و قبول ايدوب غب الطلب قيد اولندي تحريرا فى اواخر ذي الحجة سنة تسع والف. [تفويض حق تصرف]

شهود الحال: مصطفى بن على، الحاج محمد بن محمد، الحاج سفر بن عبد الله، على بن محمد، الحاج بن محمد، محمد بن عبد الله.

981. صارخانلی جماعتي يوركلرندن اولوب بوندن اقدم متوفّي اولان بداق بن حسين نام كمسنه نک حسن و عمر نام صغيرلرينک والده لري و وصي شرعيلري اولان جميله ابنة قوادچه نام خاتون مجلس شرع شريفده يتيمان مزبورانک قبل شرعدن ناظري اولان اشبو حامل كتاب الحاج بيرام بن حسن محضرنده اقرار و اعتراف ايدوب يتيمان مزبورانه متوفّايي مزبور بوداقدن ارثله انتقال ايدوب بيمزده عددي و ثمني معلوم اولان قويونلريني مزبور الحاج بيرام نظارتي حسبيله مزبور الحاج بيرام يدندن بالتمام والكمال آلدم قبض ايلدم مبلغ مرقومده ناظر مزبور الحاج بيرامک ذمّتنده بر اقچه و بر حبّه باقي قاليوب مبلغ مرقومه متعلّق اولان دعوادن ذمتني ابراء عامله ابرا ايلدم ديدکده مقرّهِ مرقومه جميله نک وجه مشروح اوزره اولان اقرارنی مزبور الحاج بيرام بالمواجهه تصديق و تحقيق ايديجک ما هو الواقع قيد اولندي تحريرا فی اواخر ذي الحجة الحرام سنة تسع والف. [نظارت و ابراء]

شهود: يوسف بن على، ابراهيم بن على، موسى بن جانقولى، ولى بن محمد، ابراهيم بن محمود، حاجى آيدن بن حمزه، حسين بن طورغود، مصطفى بن جانقولي، حاجى امره بن حاجى خضر، مصطفى بن يوسف، ارسلان بن عبد الله وغيرهم.

982. فرض وقدّر الحاكم الحاسم لنفقة الصغيرة فاطمه بنت محمود المتوفى ابوها من محلة الاجه مسجد ولكسوتها ولساير لوازمها الضرورية كل يوم من تاريخ السجل خمسة دراهم فضية عثمانية من مالها المنتقل من ابيها المتوفى المزبور على وصيها بطلب خالتها المدعوة شهزاده بنت على وهى فى حجرها وتربيتها واذن لها بالاستدانة وقت الضرورة وبالرجوع على وقت الظفر فرضا واذنا صحيحين شرعيين جرى ذلک. [فرض و تقدير النفقة]

شهود: نور الله بيک بن على الراجل، زينى بن محمد، ارسلان بن عبد الله، حسين بن عيسى، مصطفى بن يوسف، حسين افندى القاضى.

983. ولايت قرماندن حاجى على بن محمّد نام كمسنه مجلس شرع شريفده اشبو حامل الكتاب جليلى ولد ايساق نام يهودي محضرنده اقرار و اعتراف ايدوب بوندن اقدم مزبور خليلى يه جكيسى آلتيشر يوز اوتوزر اقچه يه املق اوزره طقسان بر چكي كومش جمعا الّلي يدي بيک اوچيوز اقچه يه بيع ايتمش ايدم حالا مبلغ مرقوم الّلي يدي بيک اوچيوز اقچه يي مزبور جليلى يدندن بالتمام والكمال آلدم قبض ايلدم مبلغ مرقومدن مذكور خليلي ذمّتنده بر اقچه و بر حبّه باقي قاليوب مبلغ مرقومه متعلق اولان دعوادن ذمّتن ابراء عامله ابرا ايلدم ديدکده مقرّ مرقوم الحاج علينک اقرارنی مسفور خليلى تصديق و تحقيق ايديجک ما هو الواقع قيد اولندي تحريرا فی اواخر ذي الحجة سنة تسع والف. [بيع و ابراء]

شهود: محمد چلبى بن الامين، عبدي بن محمد، محمد بن يوسف، محمد بن يونس، مصطفى بن يوسف، محمد بن حسين، زيني بن محمد، ارسلان بن عبد الله.

984. نصب الحاكم الموقع اعلاه حامل الكتاب اويس بن على وصيا على الصغيرة المدعوة فاطمه بنت محمود المتوفى ابوها فى محلة الاجه مسجد من محلات بروسة المحروسة لضبط اموالها المنتقلة اليها من ابيها المتوفى

المزبور لاحتياجها الى الوصى وهو قبل الوصاية المذكورة والتزم باقامتها نصبا وقبولا صحيحين شرعيين. [تنصيب الوصي]

شهود: نور الله بيک بن على الراجل، زينى بن محمد، ارسلان بن عبد الله، حسين بن عيسى، مصطفى بن يوسف، حسين افندى.

89A

985. بروسه محلاتندن قز يعقوب محله سنده ساكن مصطفى بن محمد نام كمسنه مجلس شرع شريفده اشبو حامل الكتاب باليقجى زاده ديمكله معروف محمد بن مصطفى محضرنده بالطوع والرضا اقرار صحيح شرعي و اعتراف صريح مرعي ايدوب محلّهٔ مذكوره ده واقع جوانب اربعه سي اسحق بن محمّد و محمد بيک بن عبد الله و فخري بنت بالي ملكلريله و طريق عامله محدود اولوب اوج باب سفلى اولري و بر صفّه يي و سردابي و خابيهٔ مائي و محوّطه يي و بر قطعه باغي حاوي اولوب متوفاء مزبور بابامدن بكا و والدم ستم نام خاتونه ارثله انتقال ايدن ملک منزلي بوندن اقدم والدم مسفوره ستم مرقوم محمده اون بر بيک اقچه يه بيع باتله بيع ايدوب قبض ثمن و تسليم مبيع ايلمش ايدي حالا والده مک ذكر اولنان بيعينى بندخي قبول ايدوب منزل مذكوري مرقوم محمده بيع باتله بيع ايدوب ثمن مرقومدن حصهٔ شرعيه مي قبض ايدوب تسليم مبيع ايلدم ديدكده مقر مرقومک اقرار مشروحنى مقرّ له المسفور وجاهاً و شفاهاً تصديق و قبول ايدوب غب الطلب قيد اولندي تحريرا فى اواخر ذي الحجة سنة تسع والف. [بيع بات]

شهود: اسحاق علي بن ابراهيم، خليل بن ابراهيم، حسن بن حسين، چاوش احمد ابن رمضان، ابراهيم دده بن مصطفى، خليل بن نظر، السّيد عبد الكريم ابن السيد يوسف، حسن دده بن محمد، كوجک محمد، الحاج حسن بن بالى، حسن چلبي بن بالي، مصطفى چلبى بن حسين، على بن قاسم، محمد بن عبد الله، الحاج على، الحاج بهرام بن عبد الله، محمود بن يحيى، حضر بن يحيى.

986. اقر واعترف فى مجلس شرع شريف الرجل المدعو مصطفى بن على باتّه قد باع من زوجته حاملة هذا الكتاب سيّاره بنت عبد الله وهي اشترت منه بمالها لنفسها ما هو له وملكه وبيده وتحت تصرّفه الي حين صدور هذا البيع منه وذلک جميع بناء المنزل الكاين بمحلّة چاقرغا من محلات بروسة المحروسة المشتمل على بيت سفلى وخابية ماءٍ ومحوطة ومقاطعة ارضه في كل سنة درهم واحد فضي عثمانى المنتهى حدوده الي ملک صاتي بن والي ملک مصطفى بن والى ملک الرّجل المعروف بچاليق والي الطّريق العامّ بجملة الحدود كافة الحقوق بثمن معيّن مقبوض قدره ستة الاف درهم مزبور نعته بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلّم من الطرفين اقرارا صحيحاً شرعيا واعترافا صريحا مرعيا مصدّقا من قبل المشترية المزبورة وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اواخر ذى الحجة سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: السيد محمود بن السيد اسمعيل، الحاج خليل بن پري، الحاج بالي بن يوسف، الحاج يوسف طور خواجه سيدي بن خليل، محمد بن الحاج على.

987. بروسه ساكنلرندن احمد بن حسين نام كمسنه طرفندن اصالةً و قرنداشى مصطفى طرفندن محمود بن ابراهيم و احمد بن سليم شهادتلريله بيع اتى ايچون وكالتي ثابته اولدقدن صكره وكالةً مجلس شرع شريفده اشبو حامل الكتاب محمد بن مروّت محضرنده اقرار و اعتراف ايدوب مميهٔ مزبوره يه تابع غازي خداوندكار قربنده سودلجه بيكارى ديمكله معروف موضعده واقع جوانب اربعه سي امام و طريق عامله محدود اولوب بيلده اوتوز اقچه مقاطعه سي اولوب بابامز مزبور حسيندن ارثله انتقال ايدن كستانه باغجه سن بجملة الحدود وكافة الحقوق صاحب ارض معرفتيله مزبور محمود اصالةً و وكالةً ايكي بيک فضي رايج في الوقت اقچه يه بيع باتله بيع ايدوب قبض ثمن و تسليم مبيع قلدم ديدكده ما هو الواقع قيد سجل اولدى تحريرا في اواخر ذي الحجة سنة تسع والف. [بيع بات]

شهود: محمد بن سليمان، ابراهيم بن الخياط، الحاج خير الدين بن ابوبكر، حاج على بن نصوح، محمد بن على، مصلح الدين بن يوسف.

988. بروسه ساكنلرندن عبد القادر بن الحاج محمد نام كمسنه مجلس شرع شريفده اشبو حامل الكتاب الحاج يوسف بن علي محضرنده بالطوع والرضا اقرار و اعتراف ايدوب مميهٔ مزبوره محلّاتنده بازار محلّه سنده واقع اولوب جوانب اربعه سي خواجه بالي و خواجه عيسى و مرقوم حاجي يوسف ملكلري ايله و طريق خاص ايله محدود اولان منزلي بوندن اقدم والدم امّي ابنة الحاج محمّد نام خاتون ملک مشترامدر ديو مزبور حاجي يوسفه طقوز بيک اقچه يه بيع ايلدوكنده بعده ذكر اولنان منزل بنم بابامدن منتقل ملک موروثمدر بيع اولندوغنه رضام يوقدر ديو مرقوم حاجي يوسفده دعوى و طلب ايدوب مابينمزده منازعات كثيره واقعه اولمش ايدي الحالة هذه مصلحون توسط ايدوب مابينمزى ايكى بيک بشيوز اقچه يه مصالحه ايليوب بدل صلح اولان ايكي بيک بشيوز اقچه يي مرقوم حاجي يوسف يدندن بالتمام والكمال الوب قبض ايدوب منزل مزبوره متعلق دعوادن مزبور الحاج يوسفک ذمتني ابراءِ عامله ابرا و ترک دعوي ايلدم اكر بر دخى بندن دعوي صدور ايدرسه لدي الحكّام الكرام مسموعه و مقبوله اوليه ديدكده مقر مرقوم عبد القادرک وجه مشروح اوزره اولان اقرارين مذكور الحاج يوسف طلبيله قيد اولندى تحريرا فى اواخر ذي الحجة سنة تسع والف. [بيع، مصالحه و ابراء]

شهود: حاجى پر قلم بن الحاج ابوبكر، محمد بن حسن الامام، طورمش الشربتى، دوست علي، سليمان بيک بن يحيى.

89B

989. تجّار طائفه سندن اشبو حامل الكتاب الحاج پرويز بن عبد الله مجلس شرعده مميّهٔ بروسه عطار لرندن الحاج حسين بن عيسى و اوغلي الحاج محرّم محضرلرنده اقرار و اعتراف ايدوب مزبورلره وجه اشتراک صفقهٔ واحده ايله يوز وقيّه چويد بيع ايلدم هر وقيّه سي اوچر يوز اقچه دن جمعا اوتوز بيک اقچه اولور مبلغ مرقومه اشبو سنه عشر والف ماه محرمنک غره سندن اوچيوز كون تمامنه دک وعده ويردم ديدكده بايع مزبورک وجه مشروح اوزره اولان اقرارين مشتريان مزبوران بالمواجهه تصديق و قبول ايلدكلرندن صكره اقرار و اعتراف

ايدوب مزبور الحاج پرويزدن بر وجه اشتراک صفقهٔ واحده هر وقيّه سي اوچر يوز اقچه يه اولمق اوزره يوز وقيه چويد اشترا ايلدک اشبو ماه محرمک ابتداسندن اوجيوز کون تمام اولدقده ثمن مرقوم اوتوز بيک اقچه بي مزبور الحاج پرويزه ادا ايده لوم ديدکلرنده ما هو الواقع مزبور الحاج پرويز طلبيله قيد اولندي تحريرا فی اواخر ذي الحجّة سنة تسع والف. [بيع بالنسية]

شهود: امر الله بن خضر، احمد بن محمود، رضوان بن عبد الله، محمد بن عبد العزيز، حسين چاوش بين عيسى، محمد بن جمعه، حسين افندي القاضي، مصطفى بن يوسف وغيرهم.

990. تجار طايفه سندن الحاج پرويز بن عبد الله مجلس شرعده محميهٔ بروسه عطارلرندن امر الله بن خضر و احمد بن محمود و رضوان بن عبد الله و محمد بن عبد العزيز محضرلرنده اقرار ايدوب مزبورلره بر وجه اشتراک الّلی صورت وقيّه چويد بيع ايلدم اوچر يوز اقچدن جمعا اون التي بيک ايکيوز اقچه اولور اشبو سنه عشر والف ماه محرمک غرسندن اوچيوز کون تمامنه دک وعده ويردوم ديدکده آنلر دخي قبول ايدوب ما هو الواقع قيد اولندي تحريرا فی اواخر ذي الحجة سنه تسع والف. [بيع بالنسية]

شهود: الحاج حسين بن عيسى، نصوح، محرم ابن الحاج علی، حسن چاوش، محمد بن جمعه.

991. تجار طائفه سندن پرويز بن عبد الله مجلس شريفده محميهٔ بروسه عطّارلردن محمود بن عبد الله و عبد الرحمن چلبي ابن محمد و يحيى بن درويش و شرف الدّين بن درويش و مصطفى بن الحاج علی محضرلرنده تقرير کلام و اعتراف ايدوب مزبورلره صفقهء واحد ايله بر وجه اشتراک قرق سکز وقيّه چويد بيع ايلدم هر وقيّه سي اوچر يوز اقچه دن جمعا اون دورت بيک دورت يوز اقچه ايدر مبلغ مرقومه اشبو سنه عشر والف ماه محرمنک غرّه سندن اوچيوز کون تمامنه دک وعده ويردم ديدکده ما هو الواقع قيد سجل اولدي تحريرا فی اواخر شهر ذي الحجة سنه تسع والف. [بيع بالنسية]

شهود: امر الله بن الحاج خضر، احمد بن محمود، رضوان بن عبد الله، حسن چاوش بن عيسى، الحاج حسين بن عيسى، احمد بن محمود، نصوح بن نبي، محمد بن جمعه، مصطفى بن، ارسلان بن عبد الله.

991. قضاءِ اطرنوس مضافاتنده ايمر نام قريه ساکنلرندن بالی بن سليمان و قفق نام قريه ده ساکن الحاج قوجی بن يونس و قريهءِ قاييلردن محرّم فقيه بن علي و قريهءِ دمورجيدن الحاج سليم و قريهءِ کدک ويراندن حمزه بن مصطفي و قريهءِ قره جه لردن محمد بن خضر و قريهءِ بکدمورلردن بالي بن اردميل و بالّلي سراي نام قريه دن الياس بن خضر و بکچه نام قريه دن محمد بن مظلوم و قريهءِ بارحندن عبدي بن ولي و ساير قرا اهاليسي طرفلرندن خصوصي اتي الذکر ايچون وکيل اولوب وکالتي کدک ويران نام قريه دن بالی بن احمد و قره قز نام قريه دن الياس دده بن اينه خواجه شهادتلريله ثابته اولان طوره خواجه بن حسين مجلس شرع شريفده محميهٔ بروسه ده مرحوم الحاج يعقوب قضاءِ مزبور فقراسنک عوارضيچون وقف ايلدوکي الّلي بيک اقچه نک متولّيسي اولان الحاج محمد بن خضر محضرنده بالوکالة اقرار و اعتراف ايدوب واقف مزبور ذکر اولنان الّلي بيک اقچه نک ربحي

قضاءِ مذكور فقراسينک عوارضي ايچون شرط ايلمش ايدي حالا مبلغ مرقومک تسع والف سنه سنده حاصل اولان ربحندن ايکي بيک يوز اقچه يي بر موجب محاسبه متولّي مسفور الحاج محمد يدندن بالتمام والكمال وكالتم حسبيله آلوب قبض ايلدم ديدكدن صكره مميئهٔ بروسه محلّاتندن سراي اوغل محلّه سنده ساكن اولان الحاج ابراهيم بن طوره خواجه دخى حاضر اولوب وكيل مرقوم طوره خواجه مبلغ مزبوري قضاءِ مذكور فقراسنک عوارضنه تسليم اتمز ايسه ضامن اوله يم ديدكده ما هو الواقع قيد اولندي تحريرا فى اواخر شهر ذي الحجة الحرام سنه تسع والف. [وكالت، وقف اقچه و ضمانت]

شهود: مصطفى بن جليل، مصطفى بن يوسف، محمد چلبى بن احمد الكاتب، احمد چلبى بن الكاتب، كاتب الحروف بن السيد حسن.

90A

992. مميه ءِ بروسه محلّاتندن دايه خاتون محلّه سنده ساكن اولان علي بن خداويردي مجلس شرع شريفده تقرير كلام ايدوب خادم اولان الحاج احمد نام كمسنه نک چارطاقنک بنچره سي بنم حولومک ايچينه مشرف اولوب بنم ملک منزله حواله سي واردور قبل شرع شريفدن اوزرينه واريلوب ضرري مشاهده اولندقدن صكره دفع اولنمق طلب ايدرم ديدكده قبل شرعدن مولانا محمّد بن احمد و خاصّه معمار اولان الحاج ابراهيم ارسال اولنوب ذيل كتابده اسامیسی مسطورون اولان مسلمانلر ايله محلّ مذكوره واريلوب نظر اولندقده في الواقع مرقوم الحاج احمدک چارطاقنک بنچره سي مدّعي مزبور علينک حرمنه مشرف اولوب ضرري اولدوغي محقّق در ال يتشمه جک يرده تحته ديوار بنا ايتمکله ذكر اولنان حواله دفع اولور ديو معمار الحاج ابراهيم و اهل وقوف مسلمانلر خبر ويردكلريني مولانايي مشار اليه محلّنده تحرير ايدوب كلوب مجلس شرع شريفده خبر ويرمكين ما هو الواقع قيد اولندي تحريرا فى اواخر ذي الحجة سنة تسع والف. [قومشى حقوق]

شهود: محمود بن حسن، محمد بن شعبان، السيّد حسن بن عبد الله، كيوان بن عبد الله وغيرهم.

993. اقرّ الرّجل المدعوّ ابراهم بن محمّد بانّه قد باع من حامل الكتاب مصطفى بن حضر وهو اشتري منه بماله وملكه وبيده وتحت تصرفه الى حين صدور هذا البيع منه وذلک جميع المنزل الكاين فى محلة بهادر اغا من محلّات بروسة المحروسة المشتمل على بيت سفليّ وصفّة وخابيتي ماءٍ ومحوّطة وكنيف المحدود بملک احمد بن محمّد وبوقف المدينة المنوّرة وبالطّريق العام من الطرفين بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معيّن مقبوض قدره خمسة الاف درهم وخمسمائة درهم فضي عثماني بيعاً وابتياعاً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم من الجانبين اقراراً صحيحاً شرعيّاً واعترافا صريحا مرعيّا وجاها وشفاها حرر فى اواخر ذى الحجة سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: حاجى على بن الامام، كيوان بن عبد الله، قوري بن جعفر، محمد بن مروت القيم، سلمان خليفه بن رسول، حاجى مصطفى بن جعفر، حاجى خليل بن ابوبكر، مصطفى بن يوسف، محمد بن مراد.

994. اقر واعترف الرجل المدعو خضر خليفه بن يوسف الوكيل الشرعى بالاقرار بالبيع الاتى ذكره فيه عن قبل المراءة المدعوة شيرين بنت عبد الله الثابت وكالته بشهادة الحاج حيدر بن سيدى و محرم چلبى بن شكر الله بان موكلته المزبورة قد باعت من حامل الكتاب مصطفى چلبى بن الحاج محمد وهو اشترى منها بماله لنفسه ما هو لها وملكها وبيدها وتحت تصرفها الى حين صدور هذا البيع منها وذلک جميع بناء المنزل الكاين فى محلة ريحان پاشا من محلات بروسة المحروسة المشتل على بيتين سفليين وبيت علوى امامه غرفة تحته اصطبل وبيت آخر سفلى معبر عنه بكارخانه وعلى غرفة وسرداب وعلى غرفة اخرى فوق الباب وخابية ماءٍ فى موضعيين وفرنين ومقاطعة ارضه فى كل سنة اثنان وسبعون درهما المحدود بملک مصطفى بن وبوقف عيسى بالى وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره اربعون الف درهم فضى عثمانى رايج فى جميع الحوايج بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلم من الطرفين اقرارا صحيحا شرعيا واعترافا صريحا مرعيا مصدقا من قبل المشترى المزبور وجاها وشفاها جرى ذلک وحرر فى اواخر ذى الحجة الحرام من شهور سنة تسع والف. [الوكالة الشرعية بالاقرار بالبيع البات]

شهود: عبدى چلبى بن نصر الله الامام بمحلة المزبورة، مصطفى چلبى بن على، على چلبى بن الحاج خليل، محمود بيک بن بوطه، الحاج ولدان بن الحاج ابراهيم، محمد بن الحاج ولدان، احمد چلبى بن حجت، يوسف چلبى بن على، جهان بن احمد، محرم چلبى بن شكر الله، الحاج حميد بن سيدى، احمد بن محمد الكاتب وغيرهم.

995. محروسهء بروسه ساكنلرندن مصطفى بن عبد الله الامام نام كمسنه مجلس شرع شريفده اشبو حاملة الكتاب خويان بنت يوسف نام خاتون محضرنده اقرار ايدوب بوندن اقدم اسكي اقچه زمانندە مزبوره خويانه قرض طريقيله التيوز اقچه الوب حالا ادا اتمک لازم كلدكده بر موجب فتواي شريفه دورتيوز جيد و جديد اقچه ويرمكين لازم كلمكين ذكر اولنان دورت يوز اقچه يي مزبوره خويانه بالتمام والكمال ادا و تسليم ايلدم مزبوره ايله مبلغ مرقومه متعلّق دعوي و نزاعم يوقدر اكر بر دخي بندن بو خصوصه دعوي صدور اولورسه مسموع اوليه ديدكده ما هو الواقع قيد اولندى تحريرا فى اواخر شهر ذي الحجة سنة تسع والف. [قرض]

شهود: احمد بن عبد الله، رضوان بن عبد الله، مصطفى بن يوسف، حسين بن عبد الله، ابراهيم بن يحيى وغيرهم.

90B

996. الرجل المدعو مزمل بيک بن عبد الله الوكيل بالاقرار بالبيع وقبض الثمن الاتى ذكرهما فيه عن قبل زوجة المدعوّة فاطمه بنت الياس الثابته وكالته عنها بشهادة السيّد سلمان بن السيّد محمد و قورد ابن على بان موكلته المزبورة قد باعت من حامل هذا الكتاب عبدي چلبي بن سليمان بلال وهو اشتري منها بماله لنفسه ما هو لها وملكها وبيدها وتحت تصرّفها الى حين صدور هذا البيع منها وذلک جميع المنزل الكاين المنزل الكاين في محلة الآجه حرقه من محلّات بروسة المحروسة المشتمل على بيتين سفليتين وغرفة وخابية ماء مشترک ومحوطة وكنيف ومقاطعة ارضه في كل سنة عشرة دراهم فضية عثمانية المحدود بملک قورد اوغلى وبملک السيد سليمان وبوقف امام

المحلّة المزبورة وبملک حاني بنت الياس بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره اربعة آلاف درهم ومائتا درهم مزبور نعته بيعاً وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلم من الطرفين اقرارا واعترافا مصدقا وجاها وشفاها جري ذلک وحرر ذي الحجة الحرام سنة تسع والف. [الوكالة بالاقرار بالبيع البات]

شهود: پيران خليفه الامام(؟)، الحاج ابراهيم بن حاجى مصطفى، حسين بن عبد الله، محمد چلبى بن شجاع، زين بن محمد.

997. دركاه عالي يكيچريلرندن اشبو حامل الكتاب نصوح بيک بن يوسف مجلس شرع شريفده تقرير دعوا ايدب محميهٔ بروسه ده حصار قپوسي داخلنده واقع اولوب اوج طرفي طريق عامله و بر طرفي قاضى محمد افندى ملكيله محدود اولوب شاهن لالا وقفندن بوغچه فرني ديمكله معروف اولان فرنى متصرف اولان قورد نام كمسنه مديون اولوب جلاي وطن اتمكله ذكر اولان فرنى متوليسى اولان السيّد ابراهيم بندن يدى بيک فضى رايج فى الوقت عثماني اقچه اجارهٔ معجّله آلوب ماه بماه قرق بش اقچه اجارهٔ موجّله ايله ايجاره ايدوب الومه ممضى و مختوم ويرمشدر نظر اولنوب بر موجب تذكره قبل شرعدن دخى حجت طلب ايدرن ديو وقف مذكورک بالفعل متولى سي اولان السيّد ابراهيم امضاسيله ممضاه و مختومه تذكره ابراز ايدوب مضمونه نظر اولندقده فى الواقع مضمون تذكره مرقومه مزبور نصوح بک تقريرنه موافق اولوب بر موجب تذكره بو وثيقه بالطلب قيد اولندي تحريرا فى اواخر ذي الحجة سنة تسع والف. [اجاره موجله و معجله]

شهود: مفخر المدرسين مولان السيد محمد افندي بن الحاج سنان، مولانا على خواجه بن احمد، محمد بن احمد الامام بمسجد چرا بازاري، ديوانه احمد بن محمود، ابراهيم بن محمد، كون طوغدي، مولانا احمد چلبي بن محمد الملازم وغيرهم.

998. اشبو حامل كتاب ماجري الاصل اچق قشلو كوک كوزلو صاري صقالّلو متوسّط قد اسمعيل بن عبد الله نام غلام بطريق الابتياع كندويه واضع اليد اولان عثمان بن ابي بكر نام كمسنه يي مجلس شرع شريفه احضار و محضرنده تقرير دعوي ايدوب بوندن اقدم محميّهٔ بروسه ده ساكن اولوب وفات ايدن الحاج كمالک بن عبد الله مملوكي اولوب تاريخ كتابدن يدي ييل مقدم حال حياتنده و كمال صحتنده بني اعتاق ايدوب الومه عتاق نامه ويرمش ايدي بعده كتاهيّه جانبنه كيدر ايكن بني قول ديو بر كمسنه طوتوب الومدن عتاق نامه مي آلوب بنى ضابط اوابقه تسليم ايدوب اولدخى بني مصطفى نام كمسنه يه بيع ايدوب مزبور مصطفى دخي بني عيسى نام كمسنه يه بيع ايدوب مزبور عيسي دخي مرقوم عثمانه بيع ايلمش مقدّما مولام الحاج كمال بني محروسهٔ بروسه ده اعتاق ايلدوكنه بيّنه مز واردر شرعله استماع اولنوب مسفور عثمان بندن يدني قصر اتمک طلب ايدرن ديدكده غبّ السؤال مرقوم عثمان انكار ايله جواب ويرمكين مدعي مزبوردن دعواسنه مطابق بيّنه طلب اولندقده عدول مسلمينندن محمّد چلبى ابن شجاع و الحاج محمد بن حسن و حسن بن محمد لاجل الشهادة حاضرون اولوب بز شاهدلر شهادة دخى ايدرز كه مدعى مزبور اسمعيل بوندن اقدم الحاج كمال نام كمسنه نک عبد مملوكي اولوب

تاريخ كتابدن يدي يبل مقدم حال حياتنده و كمال صحتنده مزبور اسمعيل اعتاق ايلمشدى ديو اداءِ شهادة شرعيه ايلدكلرنده شهادتلري مقبول اولوب غلام مزبورک طلبيله قيد اولندي تحريرا فى اواخر شهر سنة تسع والف. [دعوى عتق عبد]

شهود: بداق بن طورسون، محمد چلبى بن امر الله محضر باشى، مصطفى بن يوسف، مصلى بن محمد، سليمان بن محمد، الحاج رجب بن محمود وغيرهم.

999. خالعت المراءة المدعوة سليمه بنت يوسف بمحلة حسن پاشا مع زوجها المدعو حسن بن نعمان على مهرها الموجل المعقود عليه نكاحها وهو خمسمائة درهم فضى عثمانى وعلى نفقة عدتها وعلى ساير دعاوتها عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هى مبانة منه بحيث لاتحل له الا بعد عقد جديد وصداق مستانف ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الاخر عن جميع الدعاوى والمطالبات والايمان والمخاصمات عموما خصوصا عن الدعوى المتعلقة بالخلع المزبور ابراء عاما قاطعا للنزاع ورافعا للخصومات. [المخالعة والابراء]

شهود: على بن ابراهيم، احمد بن حاجى، محمد بن عبدى، على بن طورغود، محمد بن نبى، بيرام بن ابراهيم.

91A

1000. قصبهءِ مودانيه ده ساكنه اولوب مرد اولان ريانه نام ذميه نک باباسي ياني ولد يوركي اناسي اوزغور بنت كرسپو نام ذمّيلر مجلس شرع شريفده متوفاهِ مزبوره نک زوجى اولان اشبو حامل كتاب ياني ولد اپوستول نام ذمّي محضرنده اقرار واعتراف ايدوب مزبوره ريانه مرد اولوب وراثتى بزه و ارسدن نام صغير اوغلونه و زافريه و بالاوينه نام صغيره تان قزلرينه منحصره اولوب مخلّفاتندن بزه عايده و راجعه اولان حصهٔ شرعيّه لرومزي المادين مزبورون يتيملر دخى وفات ايدوب مزبورلرک مخلّفاتندن دخى مرقومه اوزغوره ارثله انتقال ايدن حصّه سى مقابله سنده على سبيل التخارج قصبهٔ مزبوره محلّاتندن بنايه محلّه سنده واقع اولوب مابينمزده علم شرعي ايله معلوم اولان منزل ايله وزني و قيمتى معلوم اولان بر كمش قدحى مزبور ياني يدندن الوب قبض ايدوب مزبورلرک مخلّفاتنه متعلّق دعوادن و نزاعدن ذمتني ابراء عامله ابرا و حقمزى اسقاط ايلدک اكر من بعد دعوي ايدرسم عند الشرع مسموعه اولميه ديو مقر مرقومانک وجه مشروحلري اوزره قيد اولندي تحريرا في اواخر شهر ذي الحجة سنة تسع والف. [ميراث و ابراء]

شهود: احمد افندي بن نصوح، محمود بن عبد الله، امر الله بک بن الراجل، محمود بن يوسف، مصطفى بلوک باشى بن يوسف.

1001. قصبهٔ مودانيه ده ساكن اولوب هالكه اولان ريانه بنت ياني ذمّيه نک زوجي اولان ياني ولد اپوستول نام ذمي مجلس شرعده هالكهٔ مزبوره نک باباسي ياني ولد كوركى واناسى اوزغورينه بنت كرسپو نام ذمّيلر محضرنده اقرار و اعتراف ايدوب زوجه م مزبوره ريّانه هالكه اولوب وراثتي مرقومان ياني يه و اناسي

اوزغورينه يه و ارسدن نام اوغلى نه و زافريه و بالاوينه نام قزلرينه منحصره اولدقده مخلّفاتندن باباسي مزبور ياني يه و اناسي مزبوره اوزغورينه يه ارثله انتقال ايدن حصّه لريني مزبورلر المادن ريانه نک اولاد صغاري دخي فوت اولوب مزبورلرک مخلّفاتندن جده سى مزبوره اوغورينه يه عايده اولان حصّهٔ شرعيه سي مقابله سنده على سبيل التخارج قصبهء مزبوره ده نپايه محلّه سنده واقع اولوب مابينمزده علم شرعي ايله معلوم اولان منزلى و مقدارى و قيمتي معلوم بر كمش قدح ويردم مزبورلر دخي الوب قبض ايلديلر ديدكده مقرّ مرقوم يانينک وجه مشروح اوزره اولان اقرارين مقر لهما مسفوران ياني و اوزغورينه وجاها وشفاها تصديق و تحقيق ايديجک ما هو الواقع غب الطلب كتب النوب يد طالبه دفع اولندي تحريرا فى اواخر شهر ذي الحجة سنة تسع والف. [ميراث]

شهود: مولانا احمد افندى بن نصوح، محمود بن عبد الله، نور الله بيک بن على الراجل، محمد بن يوسف وغيرهم.

1002. المراة المدعوة عايشه بنت عبدي بانّها قد باعت من حامل هذا الكتاب آمنه بنت احمد وهي اشترت منها بمالها لنفسها ما هو لها وملكها وبيدها وتحت تصرفها الي حين صدور هذا البيع منها وذلک جميع بناء المنزل الكاين في محلّة دايه خاتون من محلّات بروسة المحروسة المشتمل على بيتين سفليين فوقهما غرفتين وعلى اصطبل وسرداب وفرن وخابية ماء ومحوطة وكنيف ومقاطعة ارضه في كل سنة ستة وثلثون درهماً فضيا عثمانيا المحدود بوقف الامام بالمحلّة المزبورة بعضا وبعضا آخر بملک حسين بن وبملک جعفر بن عبد الله من الطّرفين وبالطريق العامّ بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره ثمانية عشر الف درهم مزبور نعته بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلّم من الطرفين اقرار صحيحا شرعيا جري ذلک وحرر فى اواخر ذى الحجة سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: السيد حسن چلبى ابن السيد يحيى، الحاج بستان بن حاجى محمد، السيد محمد ابن السيد حيدر، ديكر السيد محمد بن حسين، الحاج محمد بن الحاج مصطفى، بوستان چلبى بن الحاج پرى، الحاج على بن شهسوار، محمد بن اوليا، الحاج بوطاع بن حمزه وغيرهم.

1003. اولدر كه فاطمه بنت عبد الله نام خاتون مجلس شرع شريفده اشبو حامل كتاب احمد بن ولى محضرنده طايعة و راغبة اقرار و اعتراف ايدوب بالفعل زوجم اولان محمد بن حسن نام كمسنه نک مرقوم احمده ايكى بيک اولان اقچه دينى اولوب اقرارى موجبنجه حبس اولمش ايدى حالا مبلغ مرقومه امر و قبولى حاويه كفالتيله بن كفيل اولدم زوجم مزبور محمد حسبدن اعطاق اولنسون ديدكده مزبور احمد دخى مرقومه فاطمه نک وجه مشروح اوزره اولان كفالتى قبول ايدوب زوجى مرقوم محمدى حبسدن اعطاق راضى اولدقدن صكره غب الطلب بو وثيقه بر سبيل تمسک كتب اولنوب طالبه يدنه دفع اولندى فى اواخر ذى الحجة الحرام لسنة تسع والف. [دين، حبس و كفالت]

شهود: مصطفى بن يوسف، محمد بن عبد الله، مصطفى بن محمد، يوسف الشهير باون باشى وغيرهم.

1004. كفل موسى بن الحاج عثمان بنفس جعفر بن موسى والتزم باحضاره عند الطلب بطلب غريمه پرويز بن عبد الله. [الكفالة]

شهود: محمد بن حسين، ارسلان بن عبد الله.

91B

1005. ولايت قرمانده قصبهء ارسون ساكنلرندن الحاج شيخ محمد ابن الحاج امر الله طرفندن مبلغ اتي الذكري قبض و ايصاله محمد بيک ابن الحاج ابراهم والحاج عبد البصير ابن شمس الدّين نام شاهدلر اصاله..... محمد بيک بن مصطفى و منصور بن سفر شهادتلريله وكالتى ثابته اولان محرم بيک بن الحاج نور الله مجلس شرع شريفده اشبو حامل الكتاب عبد الكريم بن محمود محضرنده اقرار ايدوب موكلم مزبور عبد الكريم ذمتنده مال مضاربه دن ايكى يوز قرق دورت كامل غروشي و فائده دن اون غروشي جمعا ايكيوز الّلي دورت غروش اولوب ذكر اولنان غروشلري وكالتم حسبيله مزبور عبد الكريمدن الدم قبض ايلدم ديدكده وكيل مزبورک اقرارني مرقوم عبد الكريم بالمواجهه تصديق ايديجک ما هو الواقع غب الطّلب كتب و قيد اولنوب يد طالبه دفع اولندي تحريرا في اواخر ذي الحجة سنة تسع والف. [شهادت، وكالت و دين]

شهود: مولانا اسمعيل چلبى ابن الحاج خليل، عبد الفتاح بن الحاج محمد، صنع الله بن الحاج محمد، سلمان بن، سفر ابن الحاج ابراهم، محمد بن عبد الله، مصطفى بن بلوک باشى.

1006. اقر صالح ابن نور الدين بانه قد باع من حامل هذا الكتاب الحاج محمد بن جعفر الوصي المختار علي الصّغيرة المدعوة رابعه بنت جعفر المتوفى ابوها في محلّة قوجه نائب بروسة المحروسة وهو اشترى منه بماله الصّغيرة المزبورة للاستغلال ما هو له وملكه وبيده وتحت تصرفه الى حين صدور هذا البيع منه وذلک جميع الكرم الكاين بقرب من الموضع المعروف بيوغورتلى دده المحدود بكرم مصطفى بن عبد الله وبكرم الحاج محمد بن عبد الله المحدود بكرم الحاج عبدي بن التوقاتي وبكرم محمد بن طورمش وبكرم مصطفى بن محمود وبالطريق العام بجملة الحدود وعامّة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره ونصابه خمسة عشر الف درهم فضي عثماني بيعاً وابتياعا صحيحين شرعيين اقرارا صحيحا شرعيا مصدقا من قبل الوصى المزبور استاجرها منه وهو اجرها اياه بعد التقابض من غرة شهر محرم الحرام لسنة عشر والف الى سنة كاملة باجرة معينة قدرها في تلک المدة الف درهم وثمانمائة درهم وخمسة وسبعون درهما مزبورا نعته ايجارا واستيجارا صحيحين شرعيين جري ذلک وحرر فى اواخر شهر ذي حجة سنة تسع والف. [البيع بالإستغلال]

شهود: السيد محمود ابن السيد ولى، السيد نبي بن حسن، عبد الرحمن بن يونس وغيرهم.

1007. اقر الرجل المدعو مصطفى بن حضر بانه قد باع من حامل هذا الكتاب يوسف بن يحيى وهو اشتري منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وبيده وتحت تصرفه الي حين صدور هذا البيع منه وذلک جميع الكرم الواقع في محلة عينه من محلات بروسة المحروسة ومقاطعة ارضه في كل سنة عشرة دراهم فضية عثمانية المنتهى حدوده

الي كرم محمد بن حمزه والي الموضع المعروف بمحمد چلبي قروسي وبالطّريق العام والخاص من الطرفين بجملة الحدود وكافّة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره ستة الف درهم وثلثمائة درهم مزبور نعته بيعاً وابتيعاً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلم من الجانبين اقرارا صحيحاً شرعيّاً واعترافا صريحا مرعيا مصدّقا من قبل المشتري المزبور وجاها وشفاها جري ذلک وحرر فى اواخر ذي الحجة سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: ابراهم افندى بن عبد الله، حاج محرم، استاد يلى بن عبد الله، مصطفى بن محمد الشهير بجلاخ زاده، محمد بن ديني، اورج بن رمضان.

1008. مصطفى بيک بن عبد الله محضرنده اقرار و اعتراف ايدوب قره اغاج محلّه سنده واقع بر طرفي عيسي بيک بن عبد الله و بر طرفي توطزو ولد ياني و بر طرفي صنان ولد درويش ملكلري ايله و دستور خوان وقفي ايله محدود اولان بر سفلى اوي و بر كارخانه يي و بر غرفه يي و بر صفّه يي و بر ماء جاري يي مشتمل اولوب ييلده بش اقچه مقاطعه اولوب بابامز مزبور مراددن بزه ارثله انتقال ايدن ملک منزلي مزبور مصطفي بکه بيک بشيوز اقچه يه بيع بات ايله بيع قطعى ايله بيع ايدوب قبض ثمن و وتسليم مبيع ايلدک بعد اليوم منزل مزبور حد مرقوم مصطفى بيک كيف ما يشا ويختار متصرف اوله ديدكلرنده مقران مزبورانک اقرار مشروحلرني مقر مصطفى بيک طلبيله قيد اولندي تحريرا في اواخر شهر ذي الحجة سنة تسع والف. [بيع بات]

شهود: على بيک ابن محمد، عيسى بيک بن عبد الله، وارسلون بن مصطفى، عيسى ابن الدلال، محمد بن عبد الله.

1009. خالعت المراءة المدعوّة راضيه بنت فرهاد مع زوجها المدعوّ محمد بن موسي وهو خالع معها على مهرها المؤجل المعقود عليه نكاحهما وهو اربعة آلاف درهم فضى عثمان وعلي نفقة عدتها وعلى ساير دعاويها عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هي مبانة منه بحيث لاتحلّ له الّا بعد عقد جديد وصداق مستانف ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الآخر عن جميع دعاويها والمطالبات والايمان والمخاصمات عموما خصوصا عن الدعوي المتعلقة ابراءً عاما قاطعا للنزاع ورافعا للخصومات جري ذلک وحرر فى اواخر شهر ذي الحجة الحرام سنة تسع والف. [المخالعة والابراء]

شهود: الحاج سيدى بن احمد، ذو الفقار بن فرهاد، محمود بن يوسف، عثمان بن ابراهيم وغيرهم.

1010. اقرا الحاج مصلى بن مصطفى بانه قد باع من حامل الكتاب محمد بن محمود وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وبيده وتحت تصرفه الى حين صدرو هذا البيع منه وذلک جميع المنزل الكاين فى محلة بابا ذاكر من محلات بروسة المحروسة المشتمل على بيتين سفليين وغرفة ومحوطة وكنيف المحدود بملک حسين بن مصطفى وبملک على دده وبملک السيد محمد بن السيد وبالطريق العام بجملة الحدود والحقوق بثمن معين مقبوض قدره خمسة آلاف درهم فضى عثمانى بيعا وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلم من الجانبين اقراراً صحيحا شرعيا مصدقا من قبل المشترى وجاها وشفاها جرى ذلک وحرّر فى اواخر ذى الحجة الحرام لسنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: حسين بن مصطفى، على بن حضر، عبد الرحمن خليفه الامام، حمزه خليفه المؤذن، زينى بن محمد، مصطفى بن بنياد، مصطفى بن عبد الله وغيرهم.

92A

1011. محميه ء بروسه ده الحاج يعقوب محلّه سنده ساكن اولان موسى بن ابراهيم مجلس شرع شريفه صلبي اوغلي اولوب وفات ايدن احمدک زوجه سى اولوب صالحه نام صغيره قزينه قبل شرعدن وصى اولان پايدار بنت عبد الله نام جابى احضار و اوزرينه تقرير دعوي ايدوب بوندن اقدم اوغلوم مزبور احمده محميهء مزبوره ده الحاج يعقوب محله سنده واقع اولوب جوانب اربعه سي عمر بن محمد و عبدي دده بن ولي و قمر بنت عبد الله ملكريله و طريق خاصله محدود اولان ملک منزلي حال حياتنده و كمال صحتنده محمود اغا وقفنه اولان ايكى بيک اقچه ديني ادا ايتمک شرطيله هبه اتمش ايدم دين مذكوري ادا اتمدين مسفور احمد وفات ايتمكين هبهء مذكوره دن رجوع اتمک مشروح اولدوغنه الومده فتواي شريفه واردور نظر اولنوب بر موجب فتواي شرعيه منزل مذكوري المق طلب ايدرين ديدكده مدعيء مزبورک النده اولان فتواي شريفه يه نظر اولندقده زيد بشده اولان ديني ادا ايتمک شرطيله اوينه اوغلي عمروه هبه و تسليم ايلسه عمرو دين مذكوري ادا ايتمدين فوت اولسه زيد اويني اخذه قادر اولور مي ديو استفتا اولندقده قادر اولور ديو جواب بيورمغين ذكر اولنان فتواي شريفه موجبنجه مذكوري مدعي مسفور موسي يه حكم اولنوب غب الطلب قيد اولندي تحريرا في اواخر شهر ذي الحجة سنة تسع والف. [هبه دن رجوع و ايلگيلى فتوى]

شهود: محمد چلبى بن محمد افندى، عمر چلبى بن محمد، محمود دده بن محمد الراجل، مصطفى بن رسول، مصطفى بلوک باشي بن يوسف، محمد بن عبد الله، الحاج محمد بن محمد.

1012. بلوغنه متعرف و سني بلوغنه متحمّل اولان سلمان بن الحاج محمّد نام شاب امرد مجلس شرع شريفده اشبو حامل الكتاب احمد بن الحاج مصطفى محضرنده اقرار و اعتراف ايدوب اشبو سنه عشر والف محرم الحرامي ابتداسندن اوج يبل تمامنه دک هر سنه بيک اقچه يه نفسيمى مزبور احمده ايجار ايدوب ذكر اولنان اوج سنه نک اجاره سي جمعا اوچ بيک اقچه اولوب مبلغ مرقومى اوچ بيک اقچهء مزبور احمدک يدندن بر وجه پشن الدم قبض ايلدم ديدكده مقر مرقوم سلمانک وجه مشروح اوزره اولان اقرارنى مقر له المسفور احمد بالمواجهه تصديق و قبول ايديجک ما هو الواقع غب الطلب قيد اولندي تحريرا فى اواخر شهر ذي الحجة سنة تسع والف. [ايجار نفس]

شهود: عيسى بن حسن، حسين دده بن حسن، حاجى محمد بن جعفر، سيد نبي بن ولى، ابراهم بن ولى، مصطفى بن يوسف، ارسلان بن عبد الله، حسين بن عيسى، محمود بن يحيى، على بن خليل.

1013. محميهء بروسه محلّاتندن چوملكچيلر محله سى ساكنلرندن حسين بن على نام كمسنه طرفندن محمد چلبي ابن علي و حسين بن محمد شهادتلري ايله مبلغ اتي الذكري قبض و ايصاله وكيل شرعيسى اولان محمد

بيک ابن عبد الله نام کمسنه مجلس شرع شريفده اشبو حامل الکتاب ابراهم ولد ارسلان نام ياهودي محضرنده اقرار و اعتراف ايدوب بوندن اقدم موکلم مزبور حسينک مرقوم ابراهام ذمّتنده مقداري و جنسی معلوم طقوز دسته حرير تماسندن يوز الّلی عدد سکهء حسنه سي اولوب مبلغ مرقومک طقسان سکّه سني مزبور ابراهامک وکيل شرعيسی موصي ولد اويوف نام ياهودي يدندن موکلم مسفور حسين بالذّات الوب قبض ايدوب ذمتنده التمش سکهء حسنه باقي قالمش ايدي حالا مبلغ مرقوم آلتمش سکهء دخي وکالتم حسبيله مزبور ابراهام يدندن الدم قبض ايلدم ديدکده ما هو الواقع قيد اولندی تحريرا فی اواخر ذي الحجة سنة تسع والف. [قرض حسن و وکالت]

شهود: سلمان بيک بن يخشی، السيّد کريم بن السيّد مصطفی، سيد جلال الشهير بقاضي زاده، حاجی حسن بن بالی، حسين بن عيسی.

1014. محمد بن الحاج سيدي الساکن في قرية دلولر من توابع قضاءِ کنه بان عليه وفي ذمته من مال وقف المرحوم الحاج سنان ببروسة بمعاملة علی خواجه بن احمد الناظر والقايم مقام المتولي علی الوقف المزبور مبلغا قدره اثني وعشرون الف درهم فضي عثماني عشرون الف درهم منه من القرض الشرعي والف درهم الي سنة کاملة اقرارا صحيحا شرعيا من قبل الناظر المزبور وجاها وشفاها وکفل بجميع المبلغ المزبور الحاج سيدي بن المرشان ابو المديون المزبور الساکن في قرية المذکورة کفالة صحيحة شرعية حاوية علی الامر والقبول جری ذلک وحرر فی اواخر شهر ذي الحجة سنة تسع والف. [القرض الشرعي، والدين والکفالة]

شهود: احمد بن محمد، الحاج خليل بن شعبان، الحاج مصطفی بن شعبان، محمد بن مصطفی، رجب ابن الحاج علی، ابراهم بن محمد، کون طوغدي بن موسی، محمد بن يوسف، الحاج مصطفی بن يوسف، وغيرهم.

1015. محميهءِ بروسه محلّاتندن خواجه علی اوغلي محله سنده ساکن محمود بن قاسم لاب و ام قرنداشی اولان عبدالحليمی مجلس شرع شريفه احضار و اوزرينه تقرير دعوی ايدوب محلّه مذکوره ده واقع اولوب بر طرفی الحاج مصطفی عبدالغفور بيک اولريله و بر طرفی الحاج محمد بن رمضان ملکلريله و طريق خاصله و طريق عامله محدود اولان ملک منزلی بابامزک ملکی اولوب بابامز فوت اولدقدن صکره ايکيمزه انتقال اتمش ايکن حالا مزبور عبدالحليم مستقلا تصرف ايدوب بني دخل ايتدرمز شرعله حصمی طلب ايدرين ديدکده غب السوال مزبور عبدالحليم جواب ويرب في الواقع منزلی مذکور مقدما بابامز قاسمک ملکی ايدی لکن حال حيوتنده بکا سکز بيک اقچه يه بيع ايدوب قبض ثمن و تسليم مبيع ايلمشدر ديدکده مزبور محمود انکار ايتمکين مرقوم عبدالحليمدن ذکر اولنان منزل باباسندن اشترا ايلدوکنه بينه طلب اولندقده عدول مسلمينن و ثقات مومنلردن السيد اوليا بن السيد محمد و احمد بن سليمان و عبد الکريم بن عبد القادر لاجل الشهادة حاضرون اولوب بز شاهدلرز شهادت دخی ايدرز که مزبوران محمود و عبدالحليمک بابالری مزبور قاسم ذکر اولنان منزلی حال حيوتنده و کمال صحتنده اوغلی مزبور عبدالحليمه سکز بيک اقچه يه بيع باتله بيع ايدوب قبض و تسليم مبيع ايلدی ديو اداءِ شهادت شرعيه ايلدکلرنده شهادتلری بعد التزکية مقبوله اولوب بالطلب قيد سجل اولندی. [ميراث، شهادت و بيع بات]

شهود: السيد حسن بن السيد يحيى، بوستان بن الحاج پرى، عبد الكريم بن عبد القادر، عبدالجليل بن حسن، سليمان بيک بن بيرام وغيرهم.

92B

1016. محميه بروسه ساكنلرندن ابراهيم بيک بن عبد الله نام كمسنه مجلس شرع شريفده اشبو حامل الكتاب حسن بن عبد الله محضرنده اقرار و اعتراف ايدوب محميهء مزبوره مضافاتندن قريهء اينه سى ده واقع جوانب اربعه سي چاقر ولد ياني و بنايوت ولد ملكريله وطريق عامله محدود اولوب بر بيت سفلي يي مشتمل اولان ملک منزلي مزبور حسنه سكز يوز اقچه بيع بات قطعى ايله بيع ايدوب اتدكدنصكره ايكى يوز اقچه دخى ويروب جمعا بيک اقچه اولوب تاريخ كتابدن بر ييل تمامنه دک وعده ويردم وعده مزبوره منقضيه اولدقده مبلغ مرقومى بكا ادا ايده ديدكده مقر مرقوم ابراهم بيكک وجه مشروح اوزره اولان اقرارين مزبور حسن تصديق اتدكنده اقرار و اعتراف ايدوب سكز يوز اقچه او تهاسندن و ايكيوز اقچه دخى قرضدن جمعا مزبور ابراهيم بيكه بيک اقچه لازم الادآ دينم اولوب تاريخ كتابدن بر ييل تمام اولندقده ادآ ايده ين ديدكده بالطلب قيد سجل اولندى فى اواخر ذى الحجة الحرام لسنة تسع والف. [بيع بات و دين]

شهود: سيد حسن بن سيد محمود، احمد بشر بن عبد الله، مصطفى بن يوسف سربلوک، مراد بن عبد الله، محمد بن محمد، مصطفى بن بنياد، موسى بن محمد.

1017. المدعو حسن بن عبد الله بانه قد باع من حامل هذا الكتاب رجب بن موسى وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وبيده وتحت تصرفه الي حين صدرو هذا البيع منه وذلک جميع المنزل الواقع في قرية اينه سي من توابع بروسة المحروسة المشتمل على بيت سفلى المحدود بملک چاقر ولد ياني وبملک بنايوت ولد اوزغور وبالطريق العام من الطرفين بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره الف درهم ومائة درهم فضي عثماني بيعاً وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مصدقا من قبل المشتري المزبور وجاها وشفاهاً جري ذلک وحرر في اواخر ذي الحجة سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: سيد حسن بن سيد محمود، احمد بشير بن عبد الله، مصطفى بن يوسف، مراد بن عبد الله، محمد بن محمد، موسى بن محمد، مولا السيد حسن افندي القاضي وغيرهم.

1018. محميهء كوتاهيه محلّاتندن سرق محلّه سنده ساكن ابراهم چاوش ابن سنان چاوش مجلس شرع شريف شامخ البيان و محفل دين منيف راسخ الاركانه حاضران اولوب اشبو حامل كتاب سلمان بن مراد محضرنده اقرار صحيح شرعي و اعتراف صريح مرعي ايدوب محميهء مزبوره محلاتندن چوقور محله ده واقع اولوب بر طرفي طريق عام و بر طرفي حلواجى سفر دكاني و ايكى طرفي نائب خواجه محمد چلبى ملكيله محدود اولان ملک منزلي مشار اليه سلمانه طقوز بيک فضى رايج فى الوقت عثماني اقچه يه بيع بات شرعي ايله بيع ايدوب قبض

ثمن و تسليم مبيع ايلدم ديدكده مقر مرقومک اقارين مشروحنى مقر له المسفور وجاهاً و شفاها تصديق ايدوب غب الطلب قيد و كتب اولندى تحريرا فى اواخر ذي الحجة. [بيع بات شرعى]

شهود: حسن بن حسين، الحاج محمد بن الحاج مصطفى، نبى بن حسين، احمد چلبى بن محمد الملازم، مولانا محمد الكاتب.

1019. **من الجمعـــــــــــــة سلخ ذى الحجة الحرام لسنة تسع والف**

نصب الحاكم حامل هذا الكتاب عبدى بن الحاج ابراهيم وصيا شرعيا على الصغيرة المدعوة سليمه بنت حمزه المتوفى ابوها فى قرية مرسل من توابع قضآء كتنه لضبط اموالها المنتقلة اليها بالارث الشرعى من ابيها المتوفى المزبور وانتظام احوالها لاحتياجها الى الوصى الشرعى وهو قبل الوصاية المذكورة والتزم باقامة امرها نصباً وقبولاً صحيحين شرعيين وعلى ما جرى وقع التحرير فى اواخر ذى الحجة الحرام من شهور السنة تسع والف. [تنصيب الوصي]

شهود: زين الدين بن ولى الدين، مصطفى بن يوسف بلوک باشى، محمود بن يوسف، ابراهم بن صالح، محمد بن محمد الكاتب وغيرهم.

1020. فرض وقدر الحاكم لنفقة الصغيرة سليمه بنت حمزه المتوفى ابوها فى قرية مرسل من توابع مودانيه ولكسوتها ولساير لوازمها الضرورية كل يوم من تاريخ الكتاب خمسة دراهم فضية عثمانية من مالها المنتقل اليها من ابيها المتوفى المزبور بطلب امّها المدعو فاطمه بنت ابراهيم وهى فى حجرها وتربيتها واذن لها بالاستدانة وقت الضرورة ثم بالرجوع على وصيها وقت الظفر فرضا واذنا فى غرة محرم سنة تسع والف. [فرض و تقدير نفقة الصغيرة من جانب المحكمة]

شهود: سابقون

1021. اقر واعترف فى مجلس الشرع الشريف الذمى المدعو اورنكوش ولد مراد الذمى بانه قد باع من حامل هذا الكتاب فلان ولد قوجه وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وبيده وتحت تصرفه الى حين صدور هذا البيع منه وذلک جميع المنزل الواقع فى جزيرة مس من توابع قضآء اكروير المشتمل على بيت سفلى وحجرة وغرفة وصفة ومحوطة المنتهى حدوده الى ملک ناظر ولد بالى والى الطريق العام من الطرفين والى ..... من الجانبين بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره ستة آلاف درهم فضى عثمانى بيعاً وابتياعاً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلم من الجانبين اقراراً واعترافاً مصدّقاً من قبل المشترى المزبور وجاها وشفاها جرى ذلک فى اواخر ذى الحجة الحرام سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: نوح چلبى بن الحاج حضر، احمد بن محمود، عطاء الله بن قوجى، الياس بن محمد، محمد بن حسن، ابراهيم بن يحيى، اورج بن رمضان، ابوبكر بن يحيى، خواجه ارسلان ولد اسحال، حفر بن وپرياز، وستوس ولد نازالى

1022. اقرّ الرجل المدعوّ مصطفى بن علمشاه بانه قد باع من حامل هذا الكتاب مصطفى بيک بن عبدي وهو اشتري منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وبيده وتحت تصرفه الي حين صدور هذا البيع منه وذلک جميع المنزل الواقع في قرية جمعه لي قزيغى من توابع بروسة المحروسة المشتمل علي بيت سفلي وغرفة ومحوّطة المنتهى حدوده الي ملک علي بن محمد والي ملک حسن علمشاه والي ملک البايع المزبور والي ملک المشتري المذكور بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره ثلثة آلاف درهم فضى عثمانى بيعاً باتين صحيحين شرعيين وجاه وشفاها جري ذلک وحرر في سلخ ذي الحجة من شهور سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: عمر بن على، حاجى محمود بن جعفر، محمد بن يوسف، مصطفى بن حسين، خليل بن محمد، الحاج خليل بن پرى، السيد محمود بن السيد ولي، محمد چلبى بن مراد، على چلبى بن مراد، مولا حسين افندى.

1023. خالعت المراءة المدعوة زلفى بنت حيدر مع زوجها المدعو يوسف بن نصوح وهو خالع معها على مهرها الموجل المعقود عليه نكاحها وهو الف درهم فضى عثمانى وعلى نفقة عدتها وعلى ساير دعاويها عليه مخالعة صحيحة شرعية فصارت هى مبانة منه بحيث لاتحل له الا بعد عقد جديد وصداق مستانف ثم ابراء كل واحد منهما ذمة الاخر عن جميع الدعاوى والمطالبات والايمان والمخاصمات عموما خصوصا عن الدعوى المتعلقة بالخلع المزبور ابراء عاما قاطعا للنزاع ورافعا للخصومات جرى ذلک وحرر فى سلخ ذى الحجة الحرام سنة 1009. [المخالعة والابراء]

شهود: شعبان بن نبى الامام، محمود بن ولى الدلال، محمود چلبى بن كمال، مصطفى بن محمد، بكر بن يحيى، محمد بن حسين وغيرهم.

1024. اقر الرّجل المدعوّ محمد بن الحاج محمود بانه قد باع من حامل هذا الكتاب حسين بشه بن عبد الله وهو اشتري منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وبيده وتحت تصرّفه الي حين صدور هذا البيع منه وذلک جميع بناء المنزل الكاين فى محلة المرحوم مولانا فناري من محلّات بروسة المحروسة المشتمل على بيت سفلى وبيت علوي امامه غرفة وخابية ماءٍ ومحوّطة وكنيف ومقاطعة ارضه في كل سنة عشرة دراهم فضية عثمانية المنتهى حدوده الى ملک عثمان بن والى ملک ياسمين بنت عبد الله والي طريق الخاص من الطرفين بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معيّن مقبوض قدره ثمانية الاف درهم ومائتا درهم مزبور نعته بيعاً وابتياعا باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتّسلم من الطرفين اقرارا صحيحاً مرعياً وجاها وشفاها جري ذلک وحرر فى سلخ ذي الحجة سنة تسع والف. [البيع البات]

شهود: احمد بن الحاج بيرام، عيسى بن سيف الله الموذن، يوسف سنان، نصوح بن علمشاه، حسن بن احمد چلبى، حسين بن عيسى، عثمان چلبى بن الحاج محمود، مصلى بن محمد وغيرهم.

1025. الرجل المدعو اويس بن على الوصى الشرعي على الصغيرة المدعوة فاطمه بنت محمود المتوفي ابوها بانه قد باع بحكم وصايته من حامل هذا الكتاب الحاج چلبى بن ولي وذلک جميع الكرام الواقع فى محلة بكجه من محلات بروسة المحروسة ومقاطعة ارضه فى كل سنة ستة دراهم فضية عثمانية المنتهى حدوده الى كرم كيوان بن عبد الله والى كرم عمر بن والى كرم لطف بيک والي الطريق العام بجملة الحدود وكافة الحقوق بثمن معيّن مقبوض قدره الفا درهم ومائتا درهم مزبور نعته بيعاً وابتياعاً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول وجاها وشفاها وانما وقعت المبايعة المزبورة بعد ان شئت لدى الحاكم الموقع اعلاه ان المتوفي المذكور مات مديونا ولم يف دينه مخلفاته ولم يبق من مخلّفاته غير الكرم المزبور وبعد عرض المبيع المذكور علي البيع في مجالس الطالبين ومحافل الراغبين مرارا واثر تقرّر ثمنه في المبلغ المذكور جري ذلک فى سلخ ذي الحجة سنة تسع والف. [البيع البات بحكم الوصاية]

شهود: محمود بن محمد، حاجي يوسف بن عبد الله، اويس بن محمد، مولانا حسين افندي، مصطفى بن محمد، مصطفى بن يوسف، محمد بن عبد الله وغيرهم.

1026. شاهي اوغلانلري زمرسندن محمد بيک ابن الياس مجلس شرعده اشبو حامل الكتاب عبد الرحمن بيک ابن نصوح محضرنده اقرار ايدوب محميهءِ بروسه ده التى پارماق محله سنده واقع اولان منزلک نصفى كه بر طرفي محمد بيک ابن عبد الله ملكى ايله و بر طرفى شمسي بنت عبد الله ملكى ايله و بر طرفي رحمت بيک نام يكنچريله و بر طرفي محرم بن محمد الامام و بايع مزبور ملكلريله محدود اولان دورت باب سفلي اولري و صفه يي و سردابي و ايكى صوكوبني و باغچه يي مشتملدر ذكر اولنان نصف منزلى جمله توابعى و لواحقى ايله مسفور عبد الرحمن بيكه سكز بيک فضي رايج في الوقت عثماني اقچه يه بيع باتله بيع ايدوب قبض ثمن و تسليم مبيع ايلدم ديدكده مقرّ مرقومک اقرار مشروحني مقر له المسفور و جاها وشفاها تصديق قبول ايدوب غب الطّلب قيد اولندي تحريرا في سلخ ذي الحجة سنة تسع والف. [بيع بات]

شهود: احمد بيک بن يوسف الراجل، محرم بن محمد الامام، مصطفى بن محمد الامام، بوستان بن مى، حسن بن مصطفي، سفر بن على، محمد بن عبد الله، الحاج يوسف ابن عبد الله المحضر، احمد چلبى بن محمد الملازم.

1027. حسين بن حمزه نک زوجهءِ مطلّقه سى اولان عايشه بنت بايزيد فاطمه بنت حسين محضرنده تقرير كلام ايدوب بوندن اقدم مزبوره فاطمه مرقومه عايشه يه اوچيوز اقچه نفقه پيدردم ديو دعوى ايدوب بندخى مزبوره يي طلاق ثلثه ايله تطليق ايلمش ايدم مزبوره فاطمه مبلغ مرقومدن فارغه اولمشدر شاهدلرم واردر تسجيل اولنمش طلب ايدرين ديدكده غب السوال مزبوره فاطمه انكار ايله جواب ويرمكين مدعى مزبوردن بينه طلب اولندقده الحاج سنان بن عبد الله و محمود بن يحيى وابوبكر بن يحيى حاضرون اولوب مزبور حسين مزبوره عايشه يي طلاق ثلثه ايله تطليق ايلدكده مزبوره فاطمه دخى مبلغ مرقومدن فارغه اولوب ذمتنى ابرا ايلدى ديو ادآء شهادت شرعيه ايلدكلرنده شهادتلرى مقبوله اولوب قيد سجل اولندى. [طلاق ثلثه و نفقه دعوى سى]

شهود: احمد چلبی بن محمد الملازم، مصطفی بن یوسف، محمود بن یوسف.

93B

1028. اقضی قضاة المسلمین اولي ولاة الموحدین معدن الفضل والیقین وارث علوم الانبیاء والمرسلین حجة الحق علی الخلق اجمعین المختص بمزید عنایة الملک المعین مولانا بروسه قاضیسی دامت فضائله توقیع رفیع همایون واصل اولیجاق معلوم اولا که درکاه معلام جاشنکرلرندن محمد زید مجده دیوان همانه کلوب امکدار و اختیار اولمغله قضاء مزبوره ده واقع مرحوم و مغفور له غازی خداوندکار طاب ثراه اوقافی زوایدندن هر سنه التمش بیک اقچه تسلیم جزییه اتمک اوزره و تولینی علوفه سي جزییه نه قالمق شرطیله کندویه ویرلمک بابنده عنایت رجاسنه اعلام ایلمکین خط همایونمله ویرلمک فرمانم اولماغین بیوردوم که حکم شریفله واردوقده بر آن و بر ساعت تاخیر و توقف اتمیوب انده اولان متولی عتیقک النده اولان وقف دفترلرن الوب عیسی ایله مومي الیه محمد زید مجده یه تسلیم ایدوب و انده اولان(؟) اولان وقف انبارلره داخی مشار معرفتیله محرلیوب ترکه لرن ضبط و قبض ایتدوروب جدا عناد و مخالفت اتدرمیه سن شویله له سن علامت شریفه اعتماد قله سن تحریرا فی یوم الثامن عشر ذی القعده شریفه.

بمقام قسطنطنیه المحمیة

1029. اقضی قضاة المسلمین اولي ولادة الموحدین معدن الفضل والیقین وارث علوم الانبیاء والمرسلین حجة الحق علی الخلق اجمعین المختص بمزید عنایة الملک المعین مولانا بروسه قاضیسی زیدت فضائله توقیع رفیع همایون واصل اولیجق اولا که حالا بروسه قضاسنه تابع کستل و بیوک صوصغرلق و قازنلو قریه لر اهالیسی سدهٔ سعادتمه عرض حال ایدوب ذکر اولنان قریه لر اهالیسی محروسهٔ بروسه فتح اولندقده ..... و یکیشهر حاصلرینه تابع اولمغله عوارض دیوانیه و سایر تکالیف عرفیه ویر کلمامشلر ایکن حالا عوارض جمعنه ماء مور اولنلر عوارض و سایر تکالیف تکلیف ایدوب ظلم و تعدی اتدکلرن بلدروب نفی بابنده حکم همایون رجا اتمکین خزینه عامره ده محفوظ اولان موقوفات دفترلرینه نظر اولندقده ذکر اولنان قریه لر عوارضه داخل اولمامغین دفتره مخالف رنجیده اولنمامق امر ایدوب بیوردومکه حکم شریفم واردقده کوره سز عوارض جمعنه ماءمور اولنلر قریه مزبوره اهالیسندن دخی عوارض طلب ایدوب رنجیده و رمیده ایتدکری واقع ایسه منع و دفع ایدوب من بعد خلاف شرع شریف و قانون و مغایر دفتر و امر همایون بونلردن عوارض طلب ایتدرمیوب کمسنه یه رنجیده و رمیده ایتدرمیه سن بو خصوص ایچون تکرار قپومه شکایته کلملو المیه سز شویله بله سز علامت شریفه اعتماد قله سز تحریرا في الیوم الحادي عشر شهر ذي القعدة سنة تسع والف.

بمقام قسطنطنیه

1030. سپاهى اوغلانلري زمره سندن محمود بن اسكندر نام كمسنه محمد بيک بن الياس محضرنده اقرار صحيح ايدوب مميهء بروسه محلاتندن التي بارماق محله سنده واقع اولوب بر طرفي شمسي بنت عبد الله و بر طرفي يكچري بن حمزه بيک ملكى ايله و بر طرفي محرم بن محمد الامام ملكي ايله و بر جانبي يكچري محمد بيک ملكى ايله و بر طرفي طريق خاصله محدود اولوب درت باب سفلى اولري و بر صفه يي و اوج صولوبني و باغچه يي و طاشره سنده بر غرفه يي مشتمل اولوب ييلده طقسان التي اقچه مقاطعه سى اولان ملک منزلي جمله توابعى و لواحقى ايله مشار اليه محمد بيكه اون بش بيک فضى رايج فى الوقت عثماني اقچه يه بيع ايدوب ثمن مرقومک اون بر بيک يدييوز اقچه سن الوب قبض ايدوب اوج بيک اوج يوز اقچه سني ميري آخور قربنده واقع التي بارمق وقفنک متولي سي حواله ايلدم ديدكده مقر مرقومک اقرار مشروح اوزره بالطلب قيد و تحرير اولندي تحريرا فى اوال محرم الحرام سنه تسع والف. [بيع مطلق]

شهود: احمد بيک بن نصوح، محرم بن، مصطفى بن ابراهم، بوستان بن مى، خسرو بن مصطفى، سفر بن على، محمد بن عبد الله، الحاج يوسف بن عبد الله وغيرهم.

94A

1031. اقضى القضاة المسلمين اولي ولات الموحدين معدن الفضل واليقين حجة الحق على الخلق الاجمعين وارث علوم انبياء والمرسلين المختص بمزيد عناية الملک المعين مولانا بروسه قاضيسى زيدت فضائله توقيع رفيع همايون واصل اوليجق معلوم اوله كه دارندء فرمان همايون كلكه نام ذمي سدّء سعادتمه كلوب شويله عرض ايلدي كه بونک قرنداشى اولان نيقولا نام ذمّيء قضاء مزبوره تابع سكى ام قريه ده كوقه و بتره و كير ياكي و كلكه ذميلر قتل ايدوب وفتواي شريفه اولدوغين بلدروب اولبابده حكم شريفم رجا اتمكين بيوردومكه حكم شريفمله واردوقده مزبور قتل اولنوب و ميتي مجروح بولنمش ايسه و وراثتي شرعله بوكا منحصره ايسه احضار خصما قلوب غيبت ايدرلر ايسه شرعله بولدرمسى لازم اولان كفيللرينه بولدروب كتوردوب بر دفعه شرعله فصل اولمش اوليوب اون بش ييل مرور ايتمش دكل ايسه حق اوزره كوره سز قضيه عرض اولندوغى كبي ايسه اولبابده مقتضاي امر شرع قويمله عمل ايدوب بعد الثبوت يوقارى ايدنلر محتاج عرض اولنلردن ايسه حبس ايدوب عرض ايليه سن دكل ايسه شرعله لازم كله نى اجرا ايدوب خلاف شرع شريف كمسنيه ايش اتدرميه سز قضيه ده .....
اولمينلري دخل اتدرميوب عناد ايدنلري يازوب بلدروب بلدروب تكرار شكايت اتدرميه سز شويله بلا سن علامت شريفه اعتماد قله سن تحريرا في اواسط شهر ذي الحجة سنة تسع والف.

1032. نصب الحاكم الموقع اعلاه المتوقع رضاء مولاه حامل هذا الكتاب مافول ولد ياني الذمّي وصيّا شرعيا علي الصّغار المدعوّين قوتي وياني وقسط وحرشودلق وتودري وبستاورني براسقه ولوكنه اولاد واصل الذمّي الهالک لضبط اموالهم المنتقلة اليهم بالارث الشرعي من ابيهم الهالک المزبور وانتظام احوالهم لاحتياجهم الي الوصي الشرعي وهو قبل الوصاية المزبورة والتزم باقامة امرها نصبا وقبولا صحيحين شرعيين وعلى ما جري وقع التحرير فى اواخر ذي الحجة الحرام من شهور سنة تسع والف. [تنصيب الوصي]

شهود: رستم بیک بن عبد الله، محمد بیک بن علی الراجل، قورقود بیک بن عبد الله، مصطفی بیک الراجل، عبد الغني.

1033. محمیهٔ بروسه محلاتندن الحاج الیاس محله سنده ساکن الحاج رضوان بن عبد الله نام کمسنه مجلس شرع شریفده تقریر مرام ایدوب جارم اولان محمد نام کمسنه ایله مابینمزده اولان دیوار بنم ملکم اولوب حالا اوزرینه بعض بنا اتمک استدوکمده مزبور محمد دیوار مذکور بنم ملکمدر دیو مانع اولور قبل شرعدن اوزرینه واریلوب کورلدکدنصکره منع و دفع اولنماسین طلب ایدرن دیدکده قبل شرعدن مولانا احمد بن محمد وخاصّه معمار اولان الحاج ابراهیم ارسال اولنوب ذیل کتابده مسطور الاسامي اولان مسلمانلر ایله محلّه مذکوره واریلوب نظر اولندقده في الواقع ذکر اولنان دیوارک جانب غربنده مزبور الحاج رضوانک یاز اوجاغي اولوب و اوجاق یاننده بر مخزنی و مخزن ایچنده بنجره سی اولدوغندن ماعدا دیوار مذکورک بر اوجي مرقوم الحاج رضوانک ملک صریحی اولان دیوار اخري ایله مربع کلیدلو بولنوب و ذکر اولنان مخزنک و اوجاغک طملالري مزبور رضواندن جانبه آقوب و غیرسنک طمله سي مزبور محمدک حیاطنه اقماغین بو جمله علایم دیوار مزبور مسفور الحاج رضوانک ملکی اولمغه دلالت ایدر دیو معمار مزبور و اهالی وقوفه جمع غفیر و جمع کثیر اخبار ایلدکلرنی مولاناي مزبور محلنده تحریر ایدوب بعده کلوب خبر ویرمکین ما هو الواقع غب الطّلب قید اولندي تحریرا فی اواخر ذي الحجة سنة تسع والف. [ایکی کیشینک مابینده اولان دیوار اوزرنده اولام دعوی]

شهود: حسین چلبی بن الحاج علی، الحاج فایق بن الحاج احمد، استاد طیب بن رجب، بکر بن ابراهیم، محمد بن حسین، مصطفی بن انسان، و استاد مصطفی الشهیر بابن الطباغ.

1034. قدوة القضاة المتشرّعین مولانا محمد افندي بن علي مجلس شرع شریفه مصطفی بن خضر نام کمسنه یي احضار و محضرنده تقریر دعوي ایدوب اشبو مجلسده حاضر قیر طویلو یغز ات بنم ملکم اولوب تاریخ کتابدن بر کون مقدم محمیهٔ بروسه ده واقع محمود بک خاني دیمکله معروف خاندن ملکم ایکن ضایع ایتّدم حالا مزبور مصطفی نک یدنده بولدم طلب ایدرم دیدکده سوال اولندقده مزبور مصطفی جوابنده ذکر اولنان اتي بن مصطفی نام کمسنه دن ارسلانلی یکرمی عدد غروشه اشترا ایتدم ملک مشترامدر مدعئ مزبورک ملکي ایدوکی معلومم دکلدر دیو انکار ایدیجک مدعي مزبوردن تقریرینه موافق بیّنه طلب اولندقده عدول مسلمیندن السیّد محمد بن السید قاسم و الحاج یوسف بن مصطفی نام کمسنه لر محفل قضایه لاجل الشهادة حاضران اولوب اشبو مجلسده حاضر اولان ات مشار الیه محمد افندینک ملکیدر ملکندن ضایع ایتدی بو خصوصه شاهدلرز شهادت دخی ایدرز دیو اداءِ شهادت شرعیه ایلدکلرین بعد رعایة شرایط القبول شهادتلری حیز قبوله واقعه اولوب مرقوم محمد افندی یه ذکر اولنان اتی کمسنه یه بیع و هبه ایتیوب وجوه اخراجدن بر وجهله ملکندن ازاله ایلمدوکنه یمین بالله ایلیوب موجبیله حکم برله بو وثیقه بر سبیل تمسک کتب اولنوب یدنه دفع اولندی تحریرا فی اواخر ذی الحجة المحجة سنة تسع والف. [ضیاع مال، شهادت و یمین]

شهود: مولانا ابراهيم بن احمد، منصور بن محمد، سنان افندى بن الحاج عبدى، عطاء الله افندى بن تاج الدين، الحاج عبدى بن محمد وغيرهم.

94B

1035. امنايه ويرلمشدر

قدوة قضاة الاسلام عمدة ولاة الانام ايدن و صار خان مقاطعاتى مفتيش زيد فضله توقيع رفيع همايون واصل اوليجق معلوم اولا كه حالن ابناء سپاهياندن محمد نام كمسنه در سعادتمه كلوب و عرض حال صونوب بوندن اقدم طقوز يوز طقسان سنه سنده بابام اولوب وفات ايدن محمد نام كمسنه لواء ايدين منسوخاتن و لواء خداوندكار ..... و سلطان اوكى سنجاقلرنده واقعه اولان پياده و مسلم طايفه سى قديم دن ايدين منسوخاتى مقاطعه سيله معا ضبط اولنو كلمكين متوفاى مزبور بابامك التزامنه داخل اولوب لكن مسافهٔ بعيده اولمغله مقاطعاتك بعضيلرين ..... در عهده ايدوب و كمى داخى ..... اوزرينه قلوب درعهده اولنامشكن امنا و عمالدن بعضيلرى مقاطعاتدن بعضى سن پدر متوفاى مزبوردن بيز الوب التزام ايلمشدك ديو خلاف واقع بهانه ايدوب و بعض قضاة ايله يك دل و يكجهت اولوب مجرد جلب مال ايچون بعض مزور تمسك پيدا و ابراز ايدوب ..... تمسكات و برات همايون ايله ضبط اولنو كلان مقاطعاتى بر طريق ايله ضبط ايدوب مال مقاطعه دن كلّى اقچه لر اكل و بلع ايلمشلردر متوفاى مزبور بابامك درعهده ايلدكى ملتزملر ذمتلرنده و ذممده كلى مال ميرى وار ايكن بابامك املاك و اسبابندن و كفلاسندن طلب اولنمق ظلم و حيف در و بالجمله وجه مشروح اوزره رعايادن و غيرندن شرعا و قانونا متوجه اولان مقاطعه توجه ايدنلردن ميرى ايچون طلب و تحصيل ايتدرلمك بابنده امر شريف طلب ايدرم ديو بلدرمكين بيوردم كه خصوص مزبوره مقيد اولوب كوره سز فى الواقع متوفاى مزبورك الويه مزبوره ده التزامنه داخل ذكر اولنان مقاطعاتي اولوجهله مزوّر تمسّكات ايله ضبط ايليوب و آستانهءِ سعادتمدن برات ايتّديريلو كلمش ايكن برات ايتّدرميوب بي برات مقاطعات ضبط اولنماغين مال مقاطعه يي اكل و بلع ايدن امنا و عمّال طائفه سنك ذمّتلرين ظهور ايدن مالي كندولردن و يا خود رعايادن متوجّه اولان مال مقاطعاتي بعد الثّبوت امان و زمان ويرميوب توجه ايدنلردن مذكور سپاهى محمّد قولم ميري ايچون طلب و تحصيل ايتّدردوب ميرى ايچون قبض و ضبط ايتدردوب مال ميريدن كمسنه ذمّتنده بر اقچه و بر حبّه باقى قودرميه سز و بالجمله متوقّاي مزبورك امنآ و عمّال ذمّتلرين و ذمم رعايادن اولان علاقه سي قطع اولماينجه خلاف عادت و قانون متوقّانك اسباب و ارزاق املاكنه و كفلاسنه كسنهءِ دخل و تجاوز ايتّدرميه سن و بوندن ماعدا اما و عمّال طائفه سندن بعضيلري مجرّد ذمّتلرنده مال ميرىءِ ويرمك ايچون مصارف ايچون اقچه ويردك ديو مزوّر تمسّك ابراز ايليوب بو بهانه ايله مال ميرىءِ اكل و بلع ايدرلر ايمش واقع ايسه انك كبي مزوّر تمسّكات ابراز ايدوب و بي برات مقاطعات ضبط ايليوب مال ميريء اكل و بلع ايدن كمسنه لردن شرعاً و قانوناً متوجّه اولان مالي داخي مذكوره يرلو يرندن مذكور قولومه جدي ايچون طلب و تحصيل ايتّدردوب مال بيت المالي ضايع و تلف ايتّدرميوب بالجمله مذكوره ميري ايچون قبض و ضبط ايتدوردوب سائر اموال خاصّه ايله ارسال و خزانهءِ عامره يه ايصال و ادخال ايتّدرمكده بذل مقدور و سعي موفور ايليوب مال ميريدن كمسنه ذمّتنده بر اقچه و بر

حبّه باقى قودور ميه سن شويله بلاسن علامت شريفه اعتماد قلاسن تحريرا فى اليوم الخامس شهر محرم الحرام فى سنة ثمان والف.

بمقام قسطنطنيه

95A

1036. تفنک خصوصنه امردر

افاضل قضاة المسلمين اعالي و داد الموحّدين معادن الفضل و اليقين حجّة الحقّ علي الخلق الاجمعين وارث الانبياء والمرسلين المختصّون بمزيد عناية الملک المعين بورسه و کوتاهيّه و قونيه و قيصريّه قاضيلري زيدت فضلهم و مفاخر القضاة والحکّام معادن الفضل والکلام صندوقلى و اوشاد و سيدى شهر و اقشهر و اسبارته و قره کوره و ايساقلو و عشّاق و قره حضار قاضيلري زيد فضلهم توقيع رفيع همايون واصل اوليجاق معلوم اولا که خاصّه بوستانجيلريمک کارخانه لرنده اولان داد بندکان فرمان همايون ..... اوسته لري ..... درکاه معلّامه کلوب ..... عرض ايلديلر که تحت قضاکوزده قديمدن کلان تفنکي جمع ايده کلانلر بونلر طرفندن وارانلره ويره کلمشلر ايکن ذکر اولنان قاضيلقلرنک واقع اولان دباغلر کندولر الوب اوليکلانه مخالف بونلره مانع اولمغله کلان توفنکنده کلّى مضايقه چکدکلرين بلدروب قديمدن اوليکلدوکى اوزره اقچه لرى جمع ايدنلردن واران آدميلرينه اليويرمک بابنده امر شريفم رجا ايلدکلرى اجلدن بيوردوم که کوره سز وجه مشروح اوزره تحت قضاکوزده کلان تفنکى جمع ايدنلر قديمدن بونلره ويره کلمشلر ايسه قديمدن اوليکلان و اوليکلدوکى اوزره بونلره الدروب اوليکلانه مخالف آخردن کمسنه يه الدرميه سز شويله بلاسز علامت شريفه اعتماد قلا سز تحريرا في اواخر شهر رجب المرجب سنة تسع والف.

بمقام قسطنطنيه

1037. زمرهءِ راجلين دن يوسف بن عبد الله نام کمسنه مقام قضايه باعث هذا الکتاب ديمو ولد نقوله نام ذمي مواجهه سنده بالطّوع الصاف اقرار و اعتراف ايدوب يورکي ولد ياني ذمي نک ذمّتنده قرض شرعيدن التي بيک اقچه حقم اولوب محروسهءِ بروسه ده حاکم الشرع حضورنده دعوي و طلب ايدوب اقرار و اعتراف اتمکله الزام اولنوب اداية قدرتي اولمامق ايله زندانده محبوس اولمش ايدي اشبو مرقوم ديمو امر و قبولي حاوي مبلغ مرقومه کفيل اولماغين کفالتي سببي ايله مبلغ مرقوم التي بيک اقچهءِ حالا يدندن بالتّمام والکمال قبض و تسليم ايدوب ذمّت اصل وکفيلي بري ايلدم بر حبّه و بر اقچه حقّم باقي قالمدي ديدکده مقرّ مرقوم يوسفک وجه مشروح اوزره صادر اولان اقرارن مقرّ له المرقوم ديمو دخي وجاها تصديق و شفاها تحقيق ايتدکدنصکره اشبو حروف بر سبيل تمسک بالطّلب کتب و تحرير و ثبت تسطير اولنوب يد طالبه وضع و دفع اولنديکه وقت حاجتده مذکر ماجري اولا تحريراً في اواسط شهر شعبان المعظّم لسنة تسع والف. [قرض شرعى و کفالت]

شهود: احمد بن عبد الله، محمد بن احمد، رجب بن عبد الله، احمد بن شهباز وغيرهم.

1038. باعث تحرير كتاب نقلي و موجب تسطير خطآب مرعي اولدر كه توقات قضاسنه تابع بيک اوباشي نآم قريه دن متوفّي عثمان چلبي ابن محمودک و محمد و محمود و رجب و اسمخان و امينه نام يتيملرينه قبل شرعدن وصي نصب و تعيين اولنان عمولري احمد چلبي ابن محموددن دعواي صحيحهءِ شرعيّه و استشهاد شرعي صدورندنصكره نقل و تحويل ايچون محل جرح و تعديلده عدول مسلميندن محمّد چلبي ابن احمد چلبي ابن الحاج ايدين و سعدي بن الحاج مصطفى بن علي نام كمسنه لر مجلس شرع شامخ العماد و محفل دين منيف راسخ الاوتاددە اداءِ شهادت شرعيّه ايليوب ايتام مزبوره مميّهءِ بروسه ده وفاتي استماع اولنوب مخلّفاتي بيت المال اميني يدنده مضبوط اولان مرقوم عثمان چلبي نک اولاديدر بونلردن غيري وارث بلمزز وراثتي منحصره در شاهدز شهادت داخي ايده رز ديدكلرنده بعد التّعديل الشرعي شهادتلري حيّز قبولده واقع اولدقدنصكره وصىء ايتام مزبوره نک حقوق شرعيّه سني قبضه و ايصاله و عند ..... الحاجة دعوي و خصومته مميّهءِ مزبوره ده ساكن اولان حامل هذا الكتاب مفخر المدرّسين مولانا عثمان افندي ابن احمد زيد فضله قبولنه موقوف و كمالة صحيحه ايله وكيل ايلمكين حقيقة الحال و مصدوقة المقال غبّ الطّلب والسّؤآل اول جناب فخر الموالي العظّام و ذخر الاعالي الفخام كاشف اسرار الحقايق خازن رموز الدقايق اعني به الحاكم العادل الفاضل الفاصل بين الحق والباطل القاضي بالمحميّة المزبورة والي كل من يصل اليه هذا الكتاب من الامول العظام والاخلاف الفخام نفذ الله تعالي احكامهم الي يوم القيامة حضرتلرينک حضور شريفلرينه انها و نقل اولندى عند الوصول ما هو لدركه مضمون شريف مشموليله عمل بيوريلوب عند الله تعالى مثاب و مأجور اولالر جري ذلک وحرّر في اليوم العاشر من شهر رجب المرجب لسنة تسع والف. [نصب وصى، شهادت و وكالت]

شهود: يار احمد بن اسمعيل و مصلى بن محمد و ..... و حمزه بن الحاح على و كل احمد بن، شجاع المولى بتوقات .....

95B

1039. محروسهءِ بروسه دن حسين بن عبد الله نام كمسنه مجلس شرع شريفه كلوب صاحب هذا الكتاب قضاء ابراديدن محمد باشه ابن احمد نام كمسنه محضرنده اقرار و اعتراف ايدوب مزبور محمّد ذمّتنده حرير تماسندن طقسان عدد غروشم وار ايدي بالتّمام والكمال الوب قبض ايلدم بكه بر اقچه و بر حبّه ديني قلمامشدر ديدكده ما وقع على وقوعه كتب اولندى تحريراً فى شوّال المكرم من شهور سنة تسع والف. [دين]

شهود: على بن ولى، يوسف بن عبد الله، حسين بن عيسي، مصطفى بن على، محمد بن مصطفى، محمد بن محمد، بكر بن يحيي، محمد بن احمد، جعفر بن الحاج على، مصطفى بن يوسف، محمد چلبى ابن الحاج على وغيرهم.

1040. محروسهءِ بروسه دن مقسم محلّه سي ساكنلردن حسين بن محمد نآم كمسنه مجلس شرع شريفه كلوب صاحب هذا الكتاب مصطفى بک ابن محمد نام كمسنه مواجهه سنده تقرير كلام قلوب محلّهءِ مزبوره ده

واقع بر طرفي شاه على ملكنه و بر طرفي رضوان ملكنه و بر طرفي مشتريءِ مزبورک اکمکجي فرونده و بر طرفی طريق عامه اولوب و هر سنه اون اقچه مقاطعه سي اولان منزلي مزبوره ايکي بيک نقد اقچه يه بيع بات صحيح ايله بيع ايدوب تسليم مبيع قبض ثمن ايلدم ديدکده ما وقع على وقوعه کتب اولندي تحريراً فی اوائل رمضان المبارک لسنة تسع والف. [بيع بات صحيح]

شهود: مصطفى بن محمد، دمور بک ابن جمشيد، محمد بن حسن، حسين بن عبد الله وغيرهم.

1041. درکا عالي يکيچريلرندن محمود بک ابن نقطه نآم کمسنه مجلس شرع شريفده ينه محمّد بشه ابن کيوان مواجهه سنده تقرير کلام قلوب مذکور محمد بشه کلنجک چارشوسنده عند الاهالي والجيران حدودي معلومه اولان هر آيده الحاج عوض پاشا اوقافنه الّلي اقچه اجارهءِ معجّله سي اولان بر باب دکّانن مقدّما اوتوز دورت بيک اقچه يه بکا فروخت ايدوب مبلغ مزبوردن اوچ بيک اقچه سن اول حين ده مذکوره تسليم ايلمش ايدم بکا بيعده معرفت متولّي اولمامغين مذکور محمد دکّان مرقومي آخره بيع ايدوب بيع اولنان کمسنه دن ينه بن تکرار اشترا ايلدم مقدّما محمّده ويردوکم اوچ بيک اقچهءِ حالا طلب ايدرم ديدکده سالف الذکر محمد غبّ السّؤآل جواب ويروب بن محمد بکدن خصوص مزبور ايچون ايکي بيک التيوز اقچهءِ الدم زياده المادم ديدکدن صکره اوچ بيک اقچهءِ تمام الدوغنه يمين بالله ايلدکده ماجري بالطّلب کتب اولندی. [بيع و يمين]

شهود: محمود بک ابن عبد الله، حصارلی بن بيرام، فنی چلبی ابن بيرام(؟)، على بن موسي وغيرهم.

1042. اقرّ واعترف في مجلس الشرع الشريف ومحفل الدّين المنيف المصون عن التّغيير والتّحريف الرّجل المدعوّ حسين بن الحاج ابراهيم بانّ عليه وفي ذمّته من مال الوقف المرحوم ابراهيم چلبي ابن حسين مبلغاً قدره اربعة آلاف درهم واربعمائة درهم فضّي رايج في جميع الحوايج ديناً لازم الاداء عليه بمعاملة متوليه لحامل هذا الكتاب علي چلبي ابن همت المتولي علي وقف المرحوم المزبور اربعة آلاف درهم منه من القرض الشرعي والباقي وهو اربعمائة درهم من ثمن الجوخ المشتري المقبوض مؤجّلاً عليه غير القرض من غرّة محرّم الحرام لسنة تاريخه بذيله الي تمام سنة كاملة اقرارا صحيحاً شرعيّاً ومصدّقاً من قبل المومي اليه وجاها وشفاها وكفل بالمبلغ المزبور همت بن نصر الدّين الساكن في قرية دده كفالةً حاويةً على الامر والقبول جري ذلک وحرّر في اواخر شهر شوّال المكرم لسنة تسع والف. [الدين اللازم والكفالة]

شهود: على چلبي ابن محمد الامام، ابراهيم بن على الدرهمين، مصطفى بن حسين يم كش، صالح بن عبد القادر مؤذن، عثمان بن همت الامآم.

1043. محروسهءِ بروسه دن احمد بن الحاج مصطفى نام کمسنه مجلس شرع شريفه حاضر اولوب اشبو الحاج مصطفى بن حسين نام کمسنه مواجهه سنده تقرير کلام ايدوب مزبور الحاج مصطفى دن اوچ بيک نقد رايج الوقت اقچه يه جميع عيوبدن بري اولمق اوزره بر آتی الوب حالا اوک اياغنده عيب قديمي ظهور ايلدي ردّ اولنمسين طلب ايدرم ديدکده غبّ السّؤآل مزبور الحاج مصطفى جواب ويروب في الواقع بن مزبوره وجه مشروح

اوزره بر آت فروخت ايلدم فامّا عيبي و عيبدن براءتي ذكر اولنمدي اهل خبره يه كوستورلسون عيبي اولدوغن معلوم ايدنمدم ديدكدنصكره مزبورك آتي اهل وقوف مسلمانلره كوستوريلوب عيب قديم اولدوغنه خبره دن اولان السّيد حسين و غيري مسلمانلر خبر ويروب واقع حال بالطلب كتب اولندى في التاريخ المزبور. [خيار عيب دعوسى]

شهود: محمد بن يحيي، محمد بك ابن على، ارسلان بن عبد الله، بكر بن يحيي المحضر وغيرهم.

96A

1044. ولايت قرمانده قصبهء امراري محلاتندن سرماجى محله سنده ساكن اولان اشبو حامل كتاب عبد القادر بن الحاج مصطفى اشبو سنه تسع والف ذي الحجه سنك يكرمى سكزنجى كوني كه يوم الجمعه در مجلس شرع شريفه سامح البنيان و محفل دين منيفه حاضر اولوب كلام و تقرير عن المرام ايدوب قصبهء مذكوره خارجنده قرق بطمان باغلرى ديمكله معروف باغلر ايچنده واقع اولان ملك باغمه متصل قونيور اوغل نام كمسنه نك ملك اوي و باغي اولوب ذكر اولنان باغه بن شفيع ايكن بكا اعلام اتمدين آخر كمسنيه بيع ايلمش الآن استماع ايلدم ذكر اولنان باغه بن شفيع اولدغم تسجيل اولنوب صورة سجل طلب ايدرين ديدكده مشار اليه عبد القادرك وجه مشروح اوزره اولان دعوي سى سجل محفوظه قيد اولنوب صورتي يدنه وضع و دفع اولندي لدي الحاجة احتجاج ايدنه تحريرا فى اليوم الثامن والعشرين من شهر ذي الحجة سنة تسع والف. [شفعه]

1045. محميهء بروسه ساكنلرندن يوان ولد نقولا نام ذمي مجلس شرع شريفه ديمتري ولد يايار نام ذمي يى احضار و محضرنده تقرير دعوي ايدوب بوندن اقدم مزبور ديمتري يه بطريق الامانة يكرمي طقوز عدد سكهء حسنه و ايكى بيك نقد جيّد و جديد اقچه وضع ايتمش ايدم حالا طلب ايدرم سوال اولنسون ديدكده مرقوم ديمتريدن سؤال اولندقده في الواقع مذكور يوانك يكرمي طقوز عدد سكهء حسنه و ايكى بيك نقد اقچه سي بنده امانتدر ديو اعتراف ايديجك ما هو الواقع قيد اولندي تحريرا فى سلخ ذى الحجة سنة تسع والف. [امانت]

شهود: مصطفى بن يوسف، محمد بن محمد، مصطفى بن الحاج سنان، محمد بن عبد الله، بكر بن يحيى، اورج بن رمضان.

1046. محميهء بروسه ده مرحوم مفلح زاده وقفنك بالفعل متولى سى اولان شعبان خليفه بن پري نام كمسنه مجلس شرع شريفده اشبو حامل الكتاب الحاج مصطفى بن احمد محضرنده اقرار و اعتراف ايدوب مرحوم مزبورك محميهء مزبورك محميه مزبوره محلاتندن بكچه محله ده واقع اولوب تحديد و توصيفدن مستغنى اولان صفته حامني تاريخ كتابدن بر ييل تمامنه دك يومي سكزر اقچه يه مزبور مصطفايه ايجار ايلدم ماه بماه قسط اليومني ادا اتمكين اوزره ديدكده متولى مرقومك وجه مشروح اوزره اولان اقرارين مستاجر مزبور مصطفى بالمواجهه تصديق و قبول ايديجك ما هو الواقع غب الطلب قيد اولندي تحريرا فى غرهء محرم الحرام سنه تسع والف. [عقد ايجار]

شهود: مصطفى بن يوسف، الحاج يوسف بن عبد الله، خداويردى بن حاج حسن، مولانا السيد حسين افندي، عبد الغني بن حلب.

تم الكلام في هذا المقام حرره احقر الورى يعقوب المولى الخلافة بمدينة بروسة المحروسة

96B

1047. اقضى قضاة المسلمين اولى ولاة الموحدين معدن الفضل و اليقين وارث علوم الانبياء والمرسلين مولانا بروسه قاضيسى زيدت فضائله توقيع رفيع همايون واصل اوليجاق معلوم اولا كه باب سعادتمه عرض كوندروب بروسه واقع قهوه جى طائفه سى نک كوروب كوزه در كمسنه لري اولميوب ميرى طرفندن قهوه خانه استيجار اولوب لكن قهوه جيلرک كفيللري اولمامغله بعضيلري ايجارندن فرار ايلدكلرندن جانبى ميرى يه كسر و قهوه خانه صاحبلرينه كلّي ضرر ترتب اولدوغين قهوه جيلر خبر ويروب كندولره بو بابده كوروب كوزتمک ايچون رئيس طلب ايدوب ابرام ايلدكلرنده اشبو رافع توقيع رفيع خاقاني احمد اهل وقوف و خدمتى عهده سندن كلور ديو بلدروب عنايت رجا اتمكين بو حكم همايونمى ويردم و بيوردمكه طائفهء مزبوره اوليكلان عادت اوزره رئيس و ضابط اولوب واقع اولان ميرى تكاليف كوروب و اجاره ايله قهوه خانه طوتن كمسنه لر مزبور معرفتيله استيجار ايليوب و قهوه الوب صاتمده و هر امور مزبورک مباشرتيله اولوب و قهوهى جى طائفه سى مزبوره كندولره رئيس بلوب امور مزبورده مذكور احمده مراجعت ايده لر شويله بله سن علامت شريفه اعتماد ايده لر تحريرا في اواخر شهر بيع الاخر. بمقام قسطنطنيه

1048. ادعيهٔ لايحصى اتحاق و اهدى قلمقدن صكره معروض مخلصانى ريا اولدر كه اكر بو طرفدن استخبار بيوريلورسه الحمد لله تعالى صحت و عافيت اوزره اولوب روز و شب دوام عمر و دولتكز ادعيه سنه اشتغال اوزره ملاحظهٔ شريف بيوريله عقيب ذلک اشبو ماه ربيع الاخرک غره سنده ولىّ الدين زاده مدرسه سى بو حقيره صدقه و عنايت بيوريلوب تمسكاتمز المشزدر لطفكزدن رجا اولنور كه مدرسهٔ مزبوره يى بزم طرفمزدن سز ضبط بيوروب مدرس سابقى احمد چلبى افندينک مخدوملرينه عزلى جزلرينى اعلام ايدوب لازم ايسه صاحب العزّ والسّعادة قاضى افندى حضرتلرينک حضور شريفلرينه اعلام ايدوب سجل محفوظه قيد ايتدروب و متولى وقف وار ايسه انده ايسه اكا دخى اعلام بيوره سز و لطفكزدن متضرعدر كه بزه مناسب اوجكز تدارک بيوره سز اكر احتياج اولورسه .....مک كوجک اوينى بو شاتدوروسز كندولردن استيذان اولنمشدر انشاء الله تعالى فقير دخى همان بر هفته يه دک وارمق اوزره يم خير دعادن فراموش بيور ميه سز

هميشه عمرو دولت مستدام باد

تحريرا في غرة ربيع الاخر من شهور سنة تسع والف.

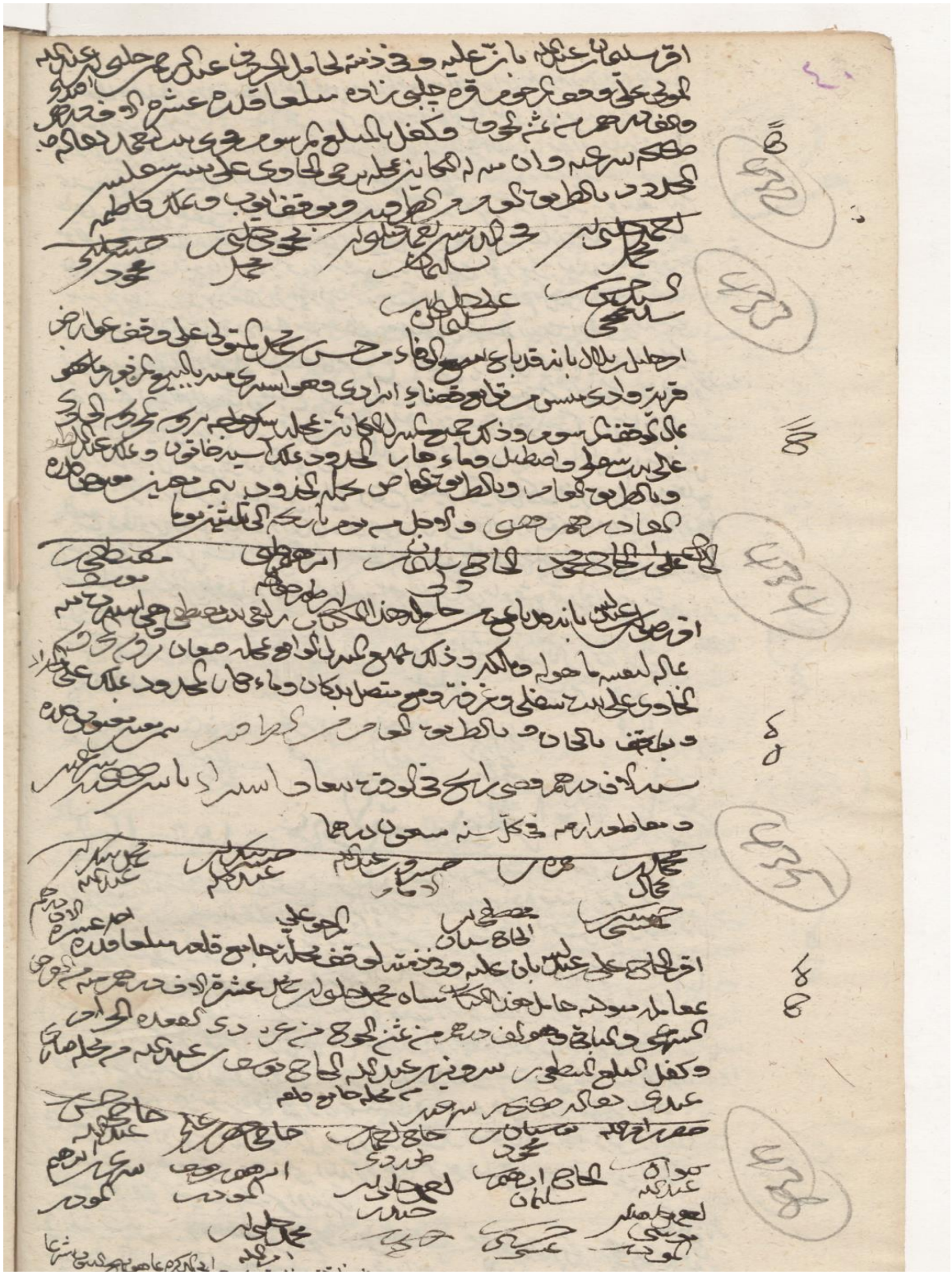
كتبه الحقير اسمعيل المدرس بمدرسة ولى الدين زاده.

1049. يوسف بن عبد الله بانه قد باع من باعث هذا الكتاب ازاريه ولد ابرهام اليهودي وهو اشترى منه بماله لنفسه ما هو له وملكه وبيده وتحت تصرّفه الي حين صدرو هذا البيع منه وذلک جميع المنزل الكاين فى محلة بروسة المحروسة المشتمل على بيتين سفليين وبيت علوي امامه صفة وماء جار وفرن ومحوطة ذات اشجار مثمرة المحدود قبلة بوقف احمد چلبى وشرقا بوقف علمشاه سوباشى وشمالاً بالطريق الخاصّ وغرباً ب..... بجملة الحدود وعامة الحقوق بثمن معين مقبوض قدره ستة عشر الف درهم فضي عثماني بيعاً وابتياعاً باتين صحيحين شرعيين مشتملين على الايجاب والقبول والتسليم والتسلم من الجانبين اقرارا صحيحا شرعيا وجاها وشفاها جري ذلک وحرر. [البيع البات]

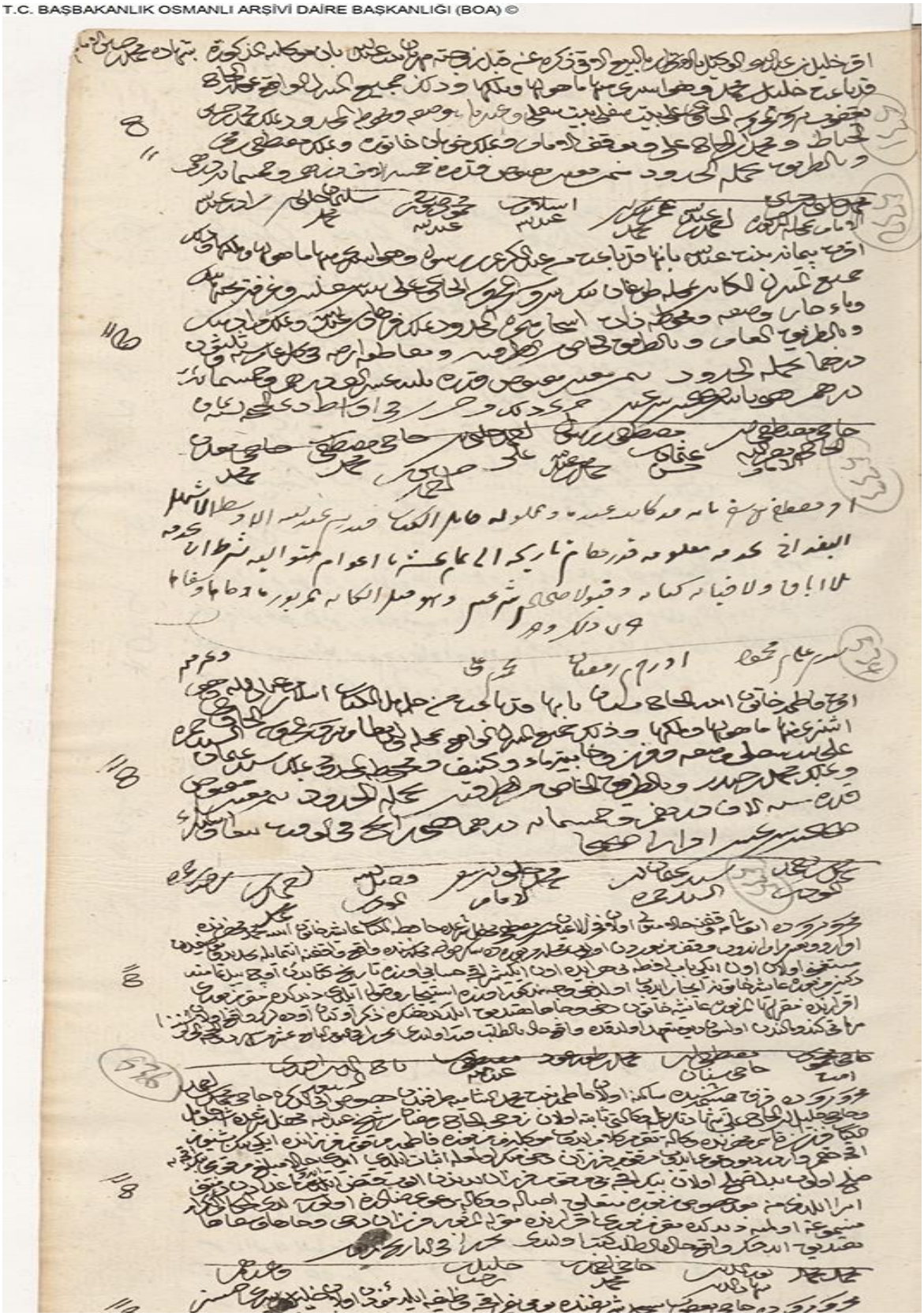
شهود: مراد چلبى بن مصطفى، مصطفى بلوک باشي بن يوسف، مراد دده بن عبد الله، الحاج يوسف بن عبد الله، احمد چلبى بن محمد، مراد بن عبد الله، على بن محمد، ابراهيم بن يوسف وغيرهم.

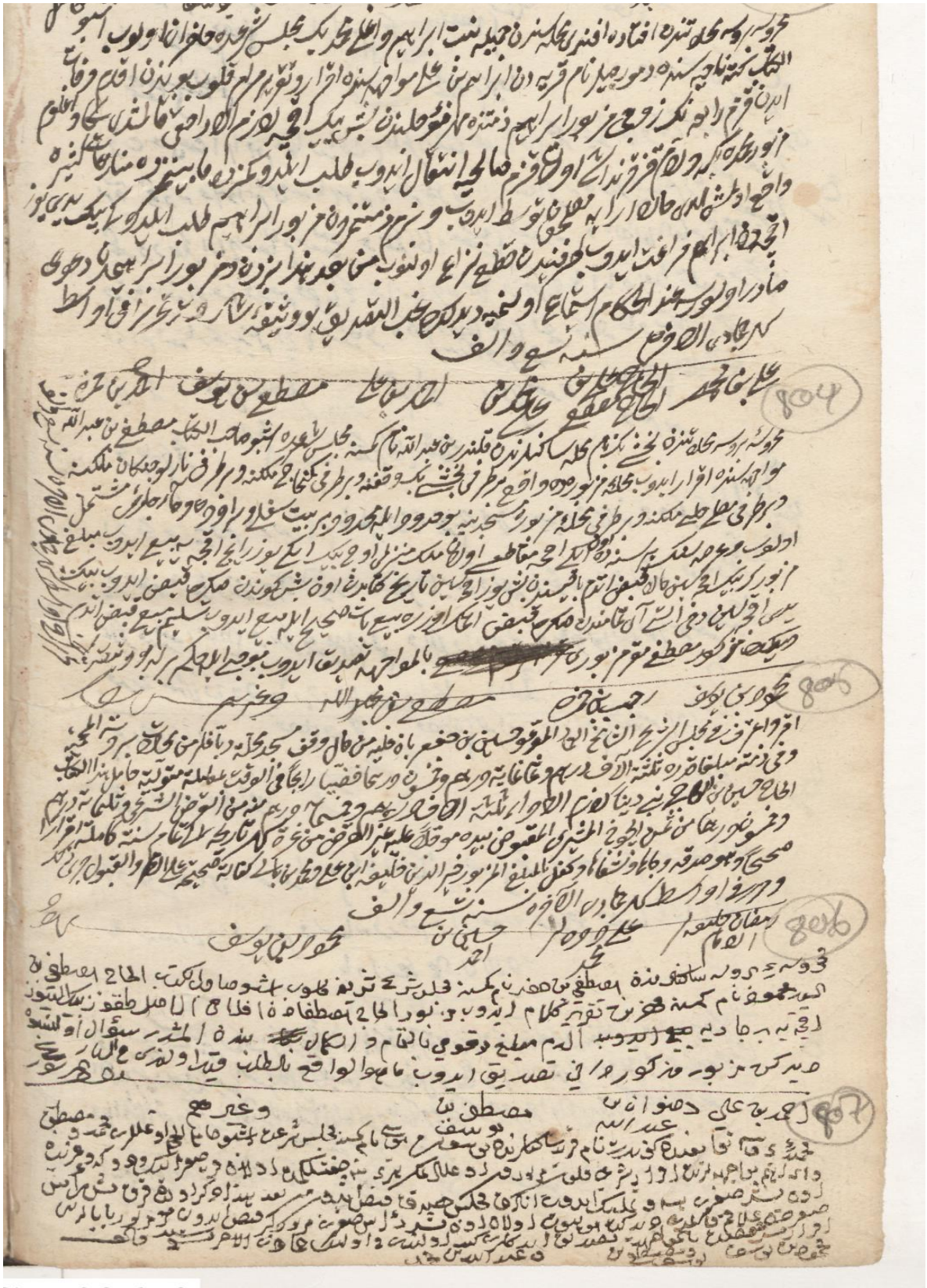
3. B-18 NUMARALI BURSA ŞER‘İYYE SİCİLİNDEN BİRKAÇ ÖRNEK KAYIT

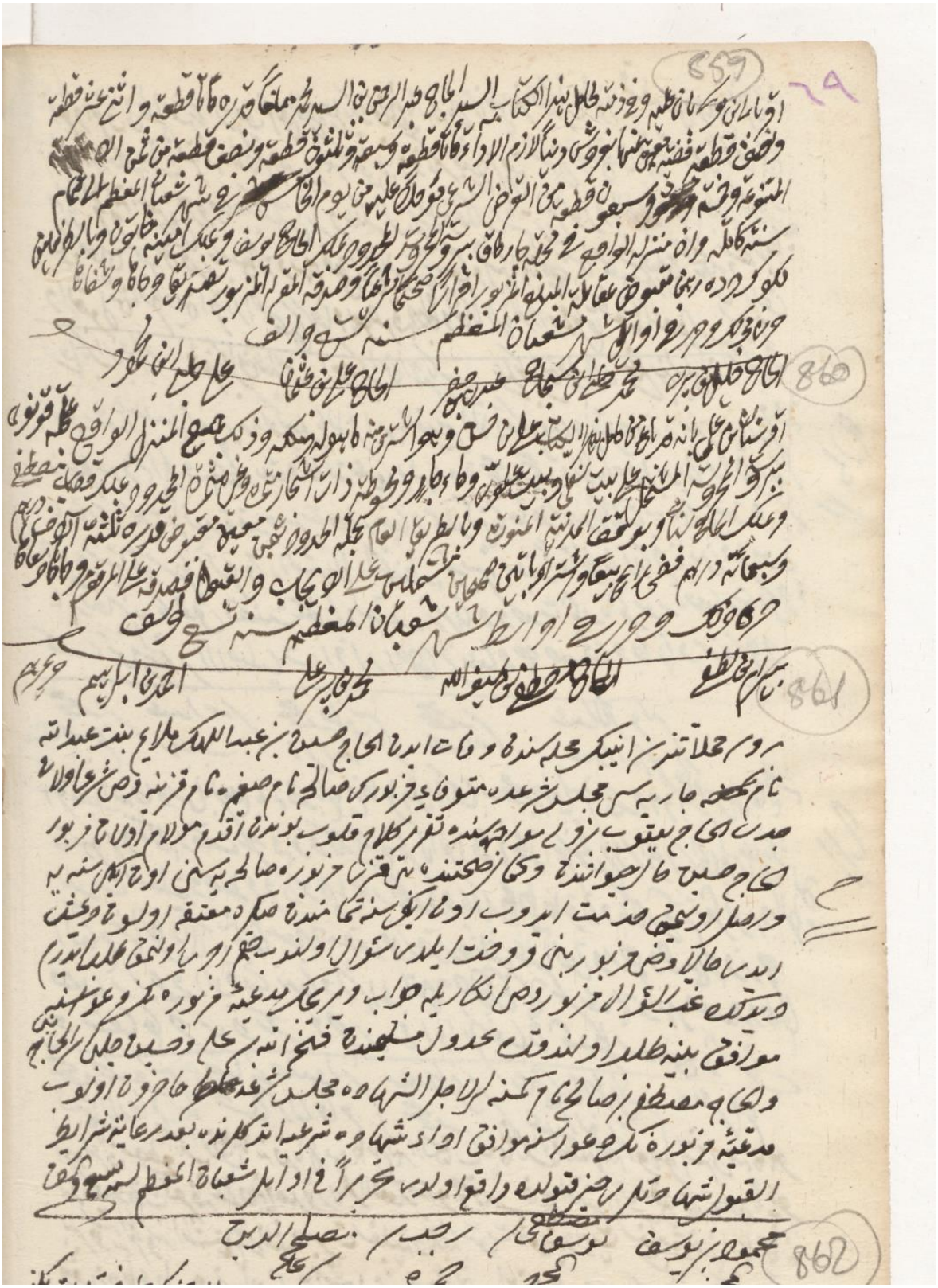
48 B

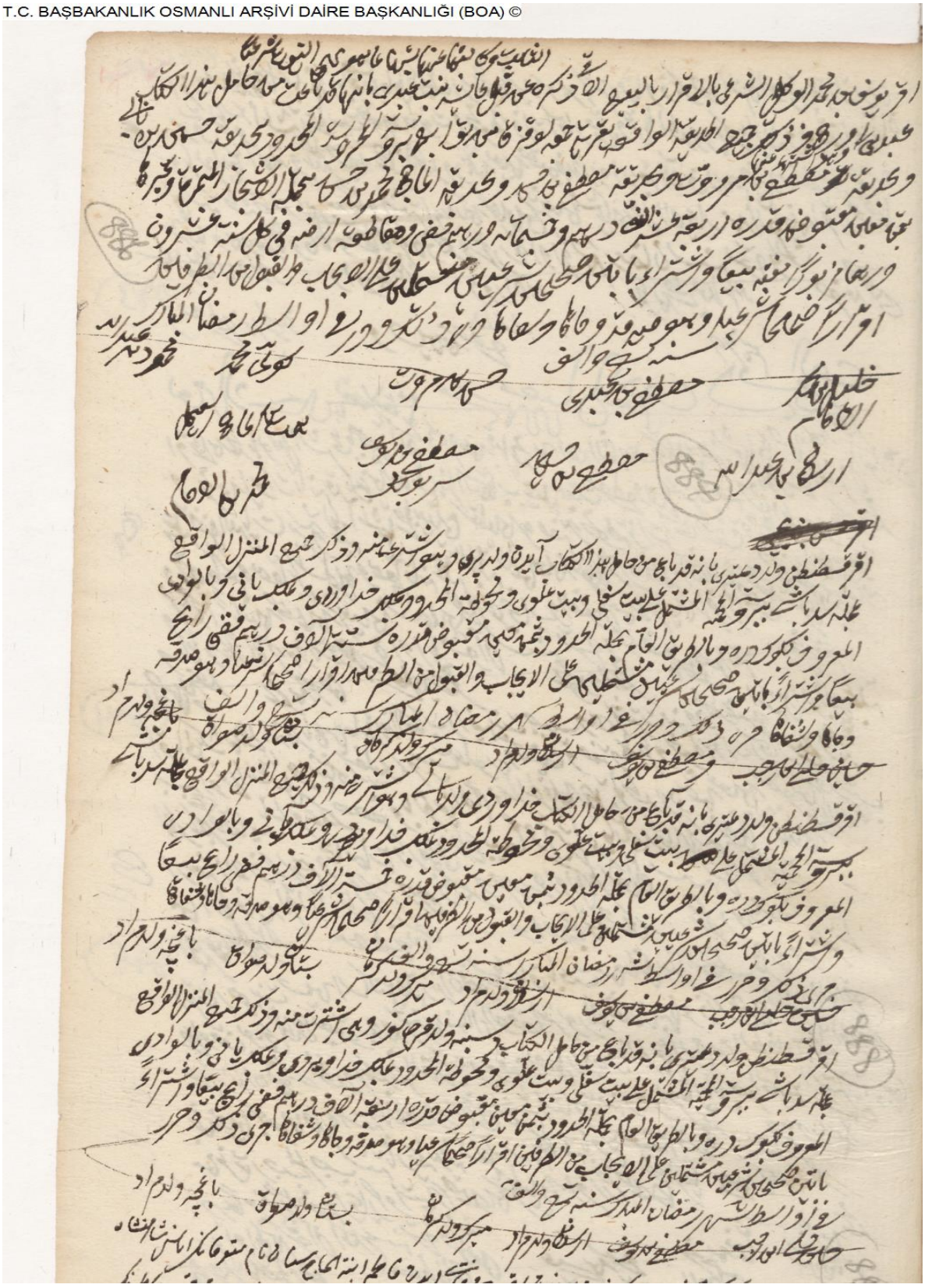
T.C. BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ DAİRE BAŞKANLIĞI (BOA) ©

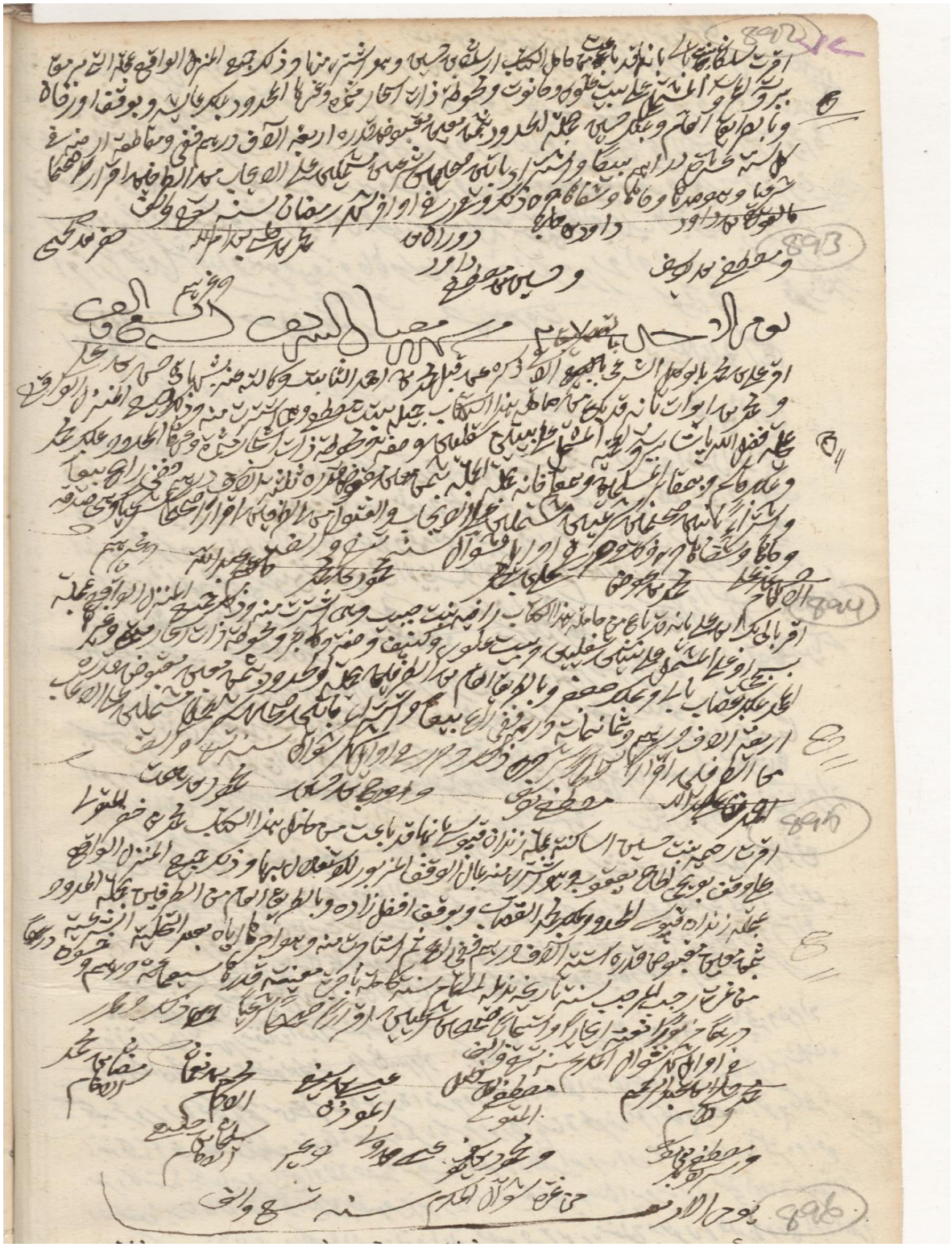

T.C. BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ DAİRE BAŞKANLIĞI (BOA) ©

T.C. BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ DAİRE BAŞKANLIĞI (BOA) ©

